PEDER MOST

WALTER CHRISTMAS

Walter Christmas

Peder Most

Samlet udgave indeholdende:

Peder Most

Styrmand Most

Kong Peder

På livet løs

Peder Most på krigsstien

eBibliotek 1800

2024

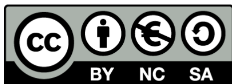
Ophavsret og brugsbetingelser

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal*

context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.

PEDER MOST

WALTER CHRISTMAS

Peder Most

1 . Peder Most og Frits

En stille sommeraften i juni måned lå en lille tjæret skibsjolle på Svendborg Sund og drev med strømmen så sagtelig udefter. To drenge sad i jollen og pilkede.

Han i stævnen var en kraftig femtenårs knøs med et sundt, fregnet og solbrændt ansigt og med stridt, rødt hår. Det stak frem i tætte tjavser under den slidte sømandskasket, der var skudt langt bag i nakken, og var lige så viltert som manken på en lille nordbak. Peder Most, for ham var det, syntes heller ikke at have nogen klar opfattelse af, hvad frisure er for noget; han plejede at rode om i det røde hår med sine store, solbrændte hænder, så det stod ud til alle sider.

Peder Most var i det hele taget ikke nogen pyntelig person. Hans blåstribede bomuldsskjorte var både gammel og stoppet, og de tykke gråmelerede hvergarnsbukser havde en lap af højst forskellig farve på hvert knæ. Det var for resten hele hans påklædning, skjorten og bukserne, for ikke at glemme kasketten; men Peder Most havde det, som mangen fint påklædt dreng kunne misunde ham: sundhed og kraft og et uforanderligt godt humør, der lyste ud af hans skikkelige blå øjne, lagde sig som et bredt, godmodigt smil om den store, røde mund og blottede to rækker stærke tænder, helt mælkehvide af at bide i det grove rugbrød – hans daglige kost – for en tandbørste havde de nok aldrig kendt.

Agter i jollen sad Frits, et år yngre og højst forskellig fra Peder.

Frits var mindre og spinkel. Hans hår var brunt og krøllet og øjnene mørke; en køn, livlig dreng, klædt i lysegråt sommertøj

og med en stråhat på hovedet.

Lige så forskelligt som de to drenges ydre var også deres livsvilkår. Frits var søn af den velhavende toldkontrollør Klenow i Svendborg, mens Peders moder, madam Most, var en fattig enke, der tjente som kokkepige hos den selvsamme embedsmand. Peder selv var "jungmand" på Svendborgskonnerten *Karens Minde*, der lå inde i havnen og skulle kalfatres inden den næste rejse; og så længe det stod på, fik Peder lov til at bo i et lille kvistværelse i huset hos Klenows mod at hugge brænde og gøre sig nyttig på anden måde.

Jollen drev over ad Tåsingesiden under skoven, og Peder tog af og til et tag med åren for at forhindre båden fra at komme ud i den stærke strøm, hvor der var dybt; for på de opgående grunde holder torskene til, og det var dem, de to drenge pilkede efter.

Det var helt stille på sundet den lune sommeraften. Ovre under Christiansminde lå to kuttere med slappe, hvide sejl og spejlede sig i vandet; en lille damper pilede rask fra Troense ind mod anlægsbroen, dens kølvand satte jollen i bevægelse.

Fangsten havde været sløj. Torskene bliver dovne i varmen, mente Peder. Han havde fået tre og Frits bare én.

Peder sad og pilkede med lange, seje tag. Så nøjagtigt som et urværk bevægedes hans hånd med linen, først et lille nøk og så et langt hal. Frits sad derimod urolig på toften og skiftede ofte snøren fra den ene hånd over i den anden; snoren skar ham i fingrene, de var ikke så tykhudede som vennens.

Peder var midt i en beretning om sin sidste sejlads med skonnerten ovre i Skotland, og Frits hørte efter med stor

interesse. Peder talte langsomt og med en vis sindig værdighed, der stak morsomt af mod hans stærkt syngende, fynske udtale.

– "Det var i Leith, at vi fik ham, Ole Vante, ombord; ham der skal være styrmand på *Karen* til sommer – hvis han da ikke kniber ud inden den tid. Han er en farlig karl, er Ole, en morderlig gåpå'er."

Peder spyttede ud i vandet og tørrede sig med bagen af hånden om munden: "Det var forresten mig, der fik ham ombord på skonnerten, var det." Og da han mødte Frits' spørgende og måske noget tvivlende øjne, føjede han til med værdigt eftertryk: "Spørg ham bare selv, når du tror, jeg lyver – mig var det, og det står til troendes!"

I det samme halede Peder en sprællende torsk op. "Det var nummer fire, Frits, og det er nok den bedste, vi har fået i dag – halvandet pund eller skal vi sige et og et kvart?" Peder holdt torsken op i pilken og så prøvende på den.

"Fortæl, hvordan du fik Ole Vante ombord, Peder," bad Frits.

"Jamen så pilker du den sjette, for jeg kan da ikke både fortælle og pilke. Og så må jeg først have en lille bid "mellem", ellers skær den ikke."

Peder havde lagt sig efter at skrå; det mente han hørte med til jungmandsværdigheden, og han havde altid et stykke fugtigt sort "mellemskrå" opbevaret i en gammel tinæske – et af hans få arvestykker efter faderen – liggende på bunden af en rummelig bukselomme mellem forskellige nyttige genstande såsom nøglen til køkkendøren, propper til pilkene, flere stykker seglgarn og en ildelugtende tobakspung, indeholdende hans rørlige formue: to femogtyveører og atten øre i kobber. Og når Peder skulle fortælle, bed han gerne som indledning et stykke af

skråen: "Det linder så rart i munden, og så er det, ligesom man bedre kan huske, hvad det er, man skal have sagt," var hans uforgribelige mening.

Peder fik skråen lagt godt til rette i munden, purrede op i det røde hår og tog så fat.

"Det var i Leith, og vi lå med skonnerten mellem pælene. Der var et farligt svineri ombord, for vi havde hende fuld af kul. Men den aften var hun jo meget ordentlig igen, var *Karens Minde*, for vi havde spulet hele eftermiddagen, og så havde det regnet, hvad der jo hjalp på arbejdet.

Det var sidste aften, for næste morgen skulle vi gå til Svendborg til dampmøllen med kullene. Skipperen skulle ind og klarere, og jeg roede ham til land i jollen – den selv samme jolle, som vi ligger og pilker i.

Det tog altid tid med den klarering, for agenten gav drikkevarer, og han og skipperen kunne gerne blive sammen et par timer, og sommetider kunne de tage helt op til Edinburgh; for du må vide, at Leith er havnebyen, og Edinburgh ligger længere oppe efter, sådan en halv time med en sporvogn.

Nu er Leith jo en pæn, stor by, men helt nede ved havnen ser den slem ud. Dér ligger damperne vel i hundredtal og mere, for ikke at tale om sejlskibe – både gamle rådne, norske træslæbere med tre master og en vindmølle og engelskmænd og amerikanere med både fire og fem master – helt af jern, skrog og master og hele molevitten.

Der ser farlig svinsk ud, for kul og kulstøv er der allevegne, og kasser og vogne med varer. Hele dagen fra den lyse morgen er der en støj af alle de arbejdsvogne og dampspil, og en røg så man mangen gang skulle tro, det var skumring midt på dagen.

Men lørdag aften er der ingen, som arbejder. Disse hersens skotter tager sig fri lige fra efter middag, og så drikker de og holder sjov resten af dagen. Og det kommer sig af, at de er så gudfrygtige; hele søndagen går de i kirke, og så må de jo tage sig den fornøjelse, de skal have, om lørdagen.

Og langs med kajerne nede ved skibene ligger den ene beværtning ved siden af den anden, og lørdag aften er de smækfulde af sømænd og kulsjovere; drukne er de allesammen, det står til troendes, gør det.

Skipperen er heller ikke af den slags, som siger nej til noget, der svider i halsen; men han holder til på de pænere beværtninger længere oppe i byen, så da jeg havde roet ham i land og fortøjet jollen ved den lange jerntrappe, var der god tid for mig til at se mig om.

Der var et farligt mudder og sjov den aften allevegne. Nogle steder sang de inde i husene, og nogle steder sloges de. Der kom en politibetjent forbi med en trillebør, og i den lå der et fuldt kvindemenneske, som sov med armene hængende ud over trillebøren, benene slæbte langs brostenene. Det så farligt ud.

Jeg gik lidt og så på alt dette halløj, men jeg holdt mig ovre langs skibene, for man skal helst vare sig lidt for fulde folk; man kan så morderlig let rage sig en lussing til og et blåt øje. Men jeg var tør i halsen, og der lå en halv shilling i min lomme, så efterhånden syntes jeg jo også, at jeg burde have mig lidt styrkende, når alle de andre var så glade.

Jeg søgte hen til en af de pænere beværtninger, hvor der var lidt mindre støj, for jeg ville købe mig en flaske gingerbeer; det er noget rart øl med ingefær i, som de laver i Skotland.

Nu var det jo helt mørkt, lygterne var tændt, og inde i beværtningerne var der både lamper og gasblus; man kunne se alting udefra.

Døren var åben, så jeg gik lige ind og fik mig en halv flaske ved disken. Der var godt fuldt derinde, og lige som jeg havde sat mig ned henne ved døren, begyndte de at skændes. Jeg drak mit øl ud i en fart; for man skal være klar til at stikke af, når der ser ud til at vanke klø.

Jeg har glemt at sige, at der midt i stuen sad en fyr i en rød skjorte; han havde lyst, krøllet hår og sad morderlig flot ud, og ved hans bord sad der en dame med en stor hat på, fjong var hun, det står til troendes!

Lige med ét blev der mudder over det hele. Det var ham med den røde skjorte og damen, og de andre i stuen stimlede sammen om dem. Den røde sagde, at damen havde stjålet fra ham, og hun spyttede efter ham og ville kradse. De andre sømænd råbte i munden på hinanden og skubbede til den røde.

Lige med ét langede han damen en vældig én på torsken, og så kan det nok være, det gik løs. De andre ville klø den røde, og de lå i en klump og væltede rundt i stuen. Men altid kom den røde ovenpå, skønt blodet løb ham ned ad halsen og kinderne.

Midt i det allerværste hørte jeg ham sige – på dansk, forstår du – "nu bliver den sgu for hed". I det samme slog han en stor kulsjover midt i panden, så han drat; en anden gav han en skalle, og han brasede ud gennem en rude. Så var der nogen udenfor, der peb i en fløjte, og der blev råbt efter politi. Den røde gjorde omkring og stak ud af døren; jeg efter ham.

"Kom bare med mig, kom bare med mig!" råbte jeg til ham, og vi spændte af over mod landingstrappen og ned i jollen. Jeg

roede alt det, jeg kunne, for der var en masse mennesker i hælene på os, og politibetjentene stod oppe på bolværket og lyste efter os med deres lygter."

"Nå, og hvad så?" spurgte Frits i åndeløs spænding.

Peder Most spyttede sindigt ud i vandet og skød med tungen skråen over i den anden side af munden.

"Vi klarede ærterne, det står til troendes, for jeg roede en lang omvej ud i havnen, og bagefter gemte jeg jollen inde under agterstævnen af en stor damper – for politiet var efter os med både. Men vi kom da ombord på *Karens Minde*, og den nat lå den røde i min køje.

Jeg fik mig en morderlig omgang af skipperen, fordi han måtte vente efter jollen, men det var nu lige meget, for den røde havde jeg bjærget, og først næste formiddag, da vi var under sejl, kom han ud på dækket og hilste på skipperen; siden blev han hos os. – det var Ole Vante."

Solen var nu gået ned bag de røde tage i Svendborg by, og hele sundet hvilede i gyldenrød aftendæmring. Vandet var så blankt, at hver en gren, hvert blad på træerne langs stranden stod så skarpt og tydeligt i spejlbillede som i virkelighed, og byen selv lå som et fata morgana i violette farvetåger med kirkespir og vindfløje gyldent strålende, beskinnet som de var af den nedgående sommersol.

På terrassen uden for badehotellet myldrede det med herrer og damer i lyse, lette sommerdragter – badegæster og byens borgere – og langs Strandvejen kom par efter par fra Svendborg ud mod skoven, alt mens orkestermusikkens toner lød ud over sundet til drengene i jollen.

"Om jeg kan lide Ole Vante? Han er det mest storartede, der eksisterer – han er stærkere end skipperen. Han har en gang slået et menneske ihjel," Peter sænkede stemmen, "det står til troendes, gør det; men, forstår sig, det var jo bare til selvforsvar, og det har man vel lov til."

"Det må dog alligevel være gruligt," syntes Frits, "især om natten – tror du ikke, han altid drømmer om det? Det ville jeg."

"Å hvad! I krig slår man jo også ihjel, det *skal* man jo. Og det med Ole var også ovre i Amerika, så det kan man jo ikke regne. Skipperen ved det og siger, at Ole han er god nok."

"Hvorfor kalder I ham Vante?"

"Jeg ved såmænd ikke, det er da ikke, fordi han går med vanter, for han har aldrig noget på næverne. Han skal være styrmand på *Karen* i sommer, Gud ske lov!"

"Å, gid jeg dog skulle med," sukkede Frits.

At blive sømand havde været hans ønskers mål, så længe han kunne huske tilbage; og hver gang, Peder kom hjem fra en sejltur og fortalte om sine oplevelser, ligefrem kogte det over inde i Frits af ustyrlig længsel efter at komme på et skib, at sejle hen over det skummende hav, efter at se de fjerne lande og fremmede folk i underlige, brogede dragter, han havde læst om i bøgerne og set på billeder; komme der hen, hvor palmer gynger de fjedrede bladkroner langs den hvide strand, hvor alskens mærkelige konkylier og koraller ligger strøet om i sandet, hvor appelsinerne hænger tunge og gyldne på træerne lige til at plukke, hvor himlen altid er blå og ren og solen brændende hed.

Frits havde så mangen en gang tryglet sin fader om at få lov til at sejle, blot en eneste lille tur, men hver gang, han havde

været lige ved at få tilladelsen, kom tante Amalie i vejen med sit forskrækkede ansigt og sine angstfuldt opløftede hænder.

Den tante! Frits kunne næsten hade hende, når han tænkte på, at hun var det skær, hvorpå hans højeste ønske den ene gang efter den anden led forlis. Og tante Malle var dog ellers så rar og god.

"Peder, jeg får aldrig lov."

"Bliv ved med at bede om det, hæng bare i, du skal se, den gamle giver sig nok til sidst," lød Peders opmuntrende stemme. "I morgen holder du jo fødselsdag, den er god til at få lov til noget. Har du skrevet din ønskeseddel?"

"Det gjorde jeg allerede i går."

"Hvad skrev du – du glemte da vel ikke et sejl til jollen?"

"Nej, jeg glemte det ikke, men jeg får det aldrig – det skal tante Malle nok sørge for – det hylehoved. Og så skrev jeg om en bog, sømandsbog naturligvis, og et kroketspil og en cykel, men den får jeg ikke i år, den er for dyr."

"Hvad kan sådan en ting koste?"

"Å, hos Kauffmann kan man få én til hundrede og tyve kroner, men så er det én af de bedste."

"Det var svære penge; hundrede og tyve kroner, ih, du fredsens!"

"Skidt med det alt sammen," mente Frits, "når jeg bare kunne komme til søs."

Peder sad og grundede. Han tog skråen ud og undersøgte dens tilstand omhyggeligt mellem tommel- og pegefingeren. Men den duede åbenbart ikke mere, for han smed den ud i vandet og gav sig til at purre op i det røde hår.

Peders brede, fregnede ansigt forandrede efterhånden udtryk fra dyb eftertænksomhed til en høj grad af fiffighed.

"Jeg tror, jeg har det, Frits, og det er allenfals værd at probere. Kan du ikke liste ønskesedlen væk igen og lægge en anden i stedet?"

Jo, det kunne nok lade sig gøre.

"Så tager du et andet stykke papir og skriver på det, men tydeligt så de kan læse det, forstår du: "En sejltur i sommer med *Karens Minde*". Jeg tror, den skær Frits, hvad?"

Frits så noget tvivlende ud, men så sagde han med stort eftertryk: "Jeg gør det, sla' mig, om jeg ikke gør det!"

Himlen stod nu i purpurglød, og lette, dansende tåger hævede sig inde i Skårup Sund og langs det flade vand ved Thurø. Klokken var ni, det var meget for sent, og drengene viklede skyndsomst snørerne op.

Musikken fra Christiansminde gav takt til åreslagene, og rask fløj den lille jolle ind i havnen.

Ved bolværket på den store tømmerplads vest for havnemolen fortøjedes jollen, og drengene stak i løb op mod villaen, Peder med årerne på nakken og Frits med de seks torsk dinglende i en snor.

2 . Villa Thule

Toldkontrollør Klenow var en lille, halvskaldet herre omkring de halvtreds, velfriseret, velbarberet, lidt tykmavet, meget pyntelig både hvad klædedragt, manerer og tale angik. Han havde giftet sig nogen formue til og blev enkemand, da Frits lige var fyldt to år. Straks efter blev han fra København forflyttet til Svendborg som toldkontrollør.

Klenow følte denne forflyttelse som en stor krænkelse, et udslag af misundelse hos hans overordnede i etaten på grund af hans pekuniære uafhængighed. Han havde lagt sine fremtidsplaner med København som basis, og følte sig ulykkelig over at skulle leve en årrække i en lille provinsby som Svendborg. Han tænkte på at søge sin afsked, men gjorde det ikke.

I Svendborg byggede toldkontrolløren sig en villa og kaldte den "Thule", for derved at udtrykke sin ringeagt for sit nye opholdssted, der forekom ham – åndelig set – så langt fra det kulturmidtpunkt, hvori han egnede sig til at leve, som det yderste Thule fra det klassiske Rom.

På Villa Thule levede lille Frits og hans fader i begyndelsen helt afsondret fra omverdenen, Klenow ville ikke omgås svendborgenserne.

Men det varede ikke længe.

Toldkontrolløren kunne ikke holde ud at surmule, dertil var han alt for selskabelig anlagt af naturen. Svendborgenserne, der godt kunne lide den lille, pyntelige embedsmand, og som var ganske uforstående over for hans foragt for deres smukke by, kaldte villaen for "Tulle" og fik snart trukket den fremmede

ind i deres selskabsliv. Inden året var omme, var Klenow selv en fuldblods Svendborg-borger og indtog snart den fremskudte plads i byens højere selskabelighed, til hvilken hans årlige indtægter, hans smukke hjem og stilling gjorde ham selvskreven.

Men husholdningens byrde hvilede tungt på den elskværdige lille mand, og han holdt alt for meget af Frits til igen at ville gifte sig og derved skaffe sønnen en stedmoder, der måske ikke ville behandle ham med ømhed og overbærenhed – for Frits var slet ikke så let at tumle, forkælet og egenrådig som en lille prins. Og så kom tante Malle i huset.

Frøken Amalie Klenow, toldkontrollørens ugifte, ældre søster, lignede broderen så meget som en sirlig gammel jomfru med hvid kappe og briller kan ligne en uniformeret spidsmavet toldembedsmand. Brillerne dækkede et par venlige blå øjne, det vil sige, når glassene overhovedet sad på deres plads, for de var stadig i en glidende bevægelse ned ad den lange spidse næse. Men hver gang, de nåede tippen, blev de med en energisk bevægelse skubbet på plads igen.

Tante Malles opgave var at styre huset samt være i moders sted for lille Frits. Den første klarede hun let nok, takket være den tykke kokkepige madam Most, der var dygtig og rap på hænderne, og som holdt huset i skønneste orden. Men den anden opgave var ulige vanskeligere.

Frits, der nærede den største kærlighed og ærbødighed for sin fader, betragtede tante Malle med fjendtlige øjne; han syntes, at hendes indtrængen i hjemmet var en krænkelse af husfreden. Før var alting gået så glat, for Frits fik nemlig lov til at gøre omtrent, som han lystede. Tante Malle virkede som en

kæp i hjulet. Når Frits ville ud med skolekammeraterne, eller ville fiske med madam Mosts søn, Peder, straks var "Mallen" der med sin frygt for våde fødder og sine formaninger.

Og værre blev det, da Frits voksede til. Faderen læssede hele opdragelsesansvaret over på søsteren, nøjedes med at forkæle sin dreng, og Frits var ikke den, der frivilligt lod sig kue af en gammel tante. Resultatet var ikke behageligt for tante Malle. Hun elskede både sin broder og sin brodersøn, og hun følte tungt de huslige byrder.

Som en vild, ung fole, der skal have grimen på, strittede Frits imod sin gamle tantes råd og formaninger, og lykkedes det tante Malle en enkelt gang ved faderens hjælp at få sin vilje sat igennem, kunne hun være vis på, at Frits hævnede sig over den lidte tort ved at drille hende på de mest forskellige måder. Han udviste i så henseende stor opfindsomhed.

Snart gemte han tante Malles briller, så den gamle frøken, der var nærsynet som en muldvarp, fo'r om i huset og missede med øjnene uden at kunne finde noget som helst. Snart puttede han små stykker hvidt marmor, som han fik hos stenhuggeren, i sukkerskålen, og sad og skoggerlo, når tanten rørte om i sin te, skældte ud på urtekræmmeren, der solgte så dårligt sukker. En gang havde han puttet oldenborrer i hendes seng, men det gjorde han ikke oftere, for tante Malle blev så forfærdet, da hun følte oldenborrerne kravle på sin krop i den mørke nat, at hun hvinede og fik krampe, så lægen måtte hentes. Da var Frits meget ulykkelig og tilstod under hulken og gråd til sin fader den begåede forbrydelse.

Frits kunne nok ærgre sin tante, men i sit hjerte syntes han dog, hun var en kærlig og rar gammel sjæl, som det var synd at

gøre nogen virkelig fortræd.

I skolen gik det kun småt fremad. Frits var hverken doven eller dum, men han havde ingen interesse for at lære noget og tænkte kun på at more sig uden for skolen. Derfor kunne han lige følge med de andre drenge, og hans karakterbog, som hver søndag blev forevist faderen, gav kun sjældent anledning til ekstra belønning for ug'er.

Nu var Frits fjorten år gammel, rask og smidig, den første i klassen til gymnastik men temmelig langt nede i andre skolefag. Kammeraterne holdt af ham, og lærerne med for den sags skyld. Han var altid i spidsen, når læredrengene skulle bekæmpes ude i "Høje Bøge", og hentede sig mangen en bule i hovedet eller blå øjne hjem fra kampen til tante Malles usigelige rædsel.

Men helst var han dog sammen med Peder Most, entrede op i takkelagen ombord i skibene i havnen eller roede og sejlede ude i sundet, pilkede torsk og medede rødspætter. Han svømmede som en ung sælhund – deri var han Peders overmand – og han vidste god besked med skibenes rigning og sejl. Her var Peder læremesteren, det store uovertrufne ideal af en ung sømand; og da Peder blev jungmand, så Frits op til ham med ligefrem ærbødighed.

Da Peder Most og Frits nåede villaen, skiltes deres veje. Peder gik om ad køkkentrappen med fangsten, de seks torsk, og sad snart efter bænket ved køkkenbordet foran en stor spølkum dampende te, gnavende løs på en vældig rundtenom fedtebrød, mens hans trivelige moder syslede med gryder og pander og gjorde sit køkken i orden. Frits derimod gik rundt til

hoveddøren og løb op ad trapperne, for han måtte først vaske sine hænder og børste sit hår, inden han turde møde ved tebordet i villaens stueetage.

Frits var som sædvanlig kommet for sent hjem, og da han gik ind i spisestuen, var man allerede gået til bords. Tante Malle, der stod og skænkede teen, kunne naturligvis ikke lade lejligheden gå tabt til at give brodersønnen en mild irettesættelse i en klagende tone:

"Gud, søde Frits, hvor har du dog været? Nu er du igen for sent, og vi har dog ventet et helt kvarter. Du har da vel ikke atter fået våde fødder og skal ligge med snue."

Frits fandt det langt under sin værdighed at give tanten oplysninger om sine fødder, der i øvrigt var så våde, som de kunne blive; han svarede ikke et ord, men gik rundt og hilste god aften til sin fader og til agent Brummer, som var gæst den aften.

"God aften, min dreng, man behøver faneme ikke at spørge, hvor han har været henne," buldrede Brummer løs med sin stærke, dybe bas, "han lugter da både af fisk og tjære, gør han. – hvad fangede du?"

"Seks torsk og en kvasing," lød det lakoniske svar fra Frits, der allerede havde sat sig og spiste væk på aftensmaden med glubende appetit.

Agent Brummer var en stor mand i Svendborg. Han var tømmerhandler, skibsreder, købmand og meget andet; han var en god ven af Klenows og dertil nabo, da hans villahave stødte op til toldkontrollørens.

Brummers stemme var ikke til at dæmpe, hans tale lød som trommehvirvel, hans latter som tordenskrald. Han var det

bedste og godmodigste menneske på hele Fyn, måske i hele Danmark, men yndede at gemme sit gode hjerte bag et barskt ansigt og en brysk tale. Dog, det var længe siden, at nogen brød sig om det. Brummer med sit furede, vejrbidte skipperansigt, sit mørke, buskede fuldskæg og sin buldrende stemme var kendt af hvert barn i byen og frygtet af ingen.

Brummer jog aldrig en fattig fra sin dør, og på hans ord stolede alle.

Da Brummer fyldte tresindstyve år og i en menneskealder til alles tilfredshed havde røgtet alle de ubetalte tillidshverv, som det er muligt i en mindre provinsby at læsse på et enkelt menneske, fandt regeringen, at der kunne være anledning til at hædre ham med en titel; Brummer udnævntes til "agent".

Men da blev han gal i hovedet.

"Agent! Skal jeg være agent? Den slags har jeg faneme nok af hele verden over, hvor mine skibe kommer hen, og nu skal jeg selv være det! Skal det være fint, så siger jeg faneme tak for finhed."

Men agent var han, det kunne ikke ændres.

Brummer påstod, at han aldrig bandede, hans eneste kraftudtryk "faneme" var muligvis langt tilbage i tiden kommet til verden som en skrækindjagende ed, men dagligt slid havde for længst afrundet den til en uskyldig om end kraftig understregning af de brummerske meninger.

"Nå, Frits, du holder nok fødselsdag i morgen," lød det fra Brummer, "hvor gammel bliver du, min dreng?"

"Fjorten år, onkel Brummer."

"Det er faneme ikke så lidt," lo agenten, "nu må du vel snart se at blive til noget. Hvad vil du lave ud af ham, Klenow?"

"Vorherre må vide det, min kære Brummer; Frits er vist ikke sådan særlig anlagt for studeringerne, og sandt at sige er embedsvejen så lidet indbringende – og desuden så besværlig – at man næppe tør opmuntre ungdommen til at gøre den til basis for hele den senere livsudvikling. Der er – om jeg så må sige – også mere praktiske opgaver at tage fat på."

Toldkontrolløren talte gerne med nogen salvelse, smagte på sine egne ord og plejede at stryge kælende hen over de små bakkenbarter, når han havde klaret en særlig knudret sætning.

"Praktiske opgaver," gentog Brummer, "ja det er da det fornuftigste, jeg længe har hørt. Det duer han vist mere til end til at blive student, hvad Frits? Lad ham se sig om i verden og så selv bestemme, hvad han vil være. Han skulle faneme ud at sejle, så bliver han praktisk."

"De danskes vej til ros og magt – –," begyndte Klenow, da tante Malle afbrød ham: "Men agent Brummer dog, lad nu være med at sætte drengen fluer i hovedet. – Sejle med de rædsomme skibe – og drukne. Det ville tage livet af mig lige på stedet." Tante Malle så så opskræmt ud, at agenten godmodigt lod spørgsmålet falde.

Men Frits' øjne lyste, og han nikkede over til onkel Brummer med et forhåbningsfuldt smil. Dér havde han fundet en forbundsfælle.

Og da aftensmåltidet var forbi, listede han ud af stuen og gik ovenpå for at udføre Peders sindrige plan.

Ude på villaens store veranda sad de to ældre herrer i magelige rørstole med romtoddyen foran sig på det runde bord, rygende af store sølvbeslåede merskumspiber. Agentens kraftige bas og Klenows blide røst lød afvekslende ud over den

mørke have, mens den rødskærmede lampe kastede sit dæmpede lys over de talendes ansigter.

Samtalen var fra Svendborgs sidste bynyt gledet over i politik, et stående stridens emne mellem de to venner; for Klenow kunne efter sin forflyttelse fra København ingenlunde billige regeringens politik, mens Brummer var en ivrig "estrupianer". Midt i diskussionens hede, hvor mangt et "faneme" blev affyret som skud fra agentens svære artilleri, lød tante Malles hastige fodtrin ned ad trapperne og hen over havestuens gulv.

"Sødeste August, det må du dog se – har man nogensinde hørt mage!" Tante Malle kom ud på verandaen med ansigtet præget af den stærkeste sindsbevægelse og med brillerne helt ude på næsetippen. – "Værsgo, dér kan du selv læse."

Hun lagde to papirlapper på bordet foran den forbavsede toldkontrollør.

"Nå, hvad er nu det?"

"Jeg fandt den ene på mit natbord og den anden på dit. Det skal forestille drengens ønskeseddel. Det har vi nok Dem at takke for, hr. agent!"

"Selv tak, frøken Klenow, må jeg så få lov til at læse, hvad der står – – En sejltur med *Karens Minde* i sommer – det er faneme en rask gut, hohoho!" og Brummer lo, så verandaen rystede. "Ja for mig gerne, skibet er mit, og min tilladelse har han."

"Men Brummer dog! De kan da ikke holde med drengen i det stykke?"

"Jo, det ved Gud jeg gør, kære frøken. Hvad kan det skade ham at sejle en tur med skonnerten?"

"Men August, du giver da aldrig dit minde dertil," bad tante Malle næsten grædende, "jeg tager min død af skræk over ham hver eneste dag."

Klenow strøg sine bakkenbarten med eftertænksomhed; han var åbenbart ikke fuldt så meget imod tanken, som hans søster ønskede. Og så tog Brummer fat:

"Hør nu, lille frøken, vær en smule fornuftig. De kan dog ikke holde drengen fast ved Deres skørter hele livet igennem. Mandfolk og kvindfolk det er nu en gang to slags, og der er faneme stof til et mandfolk i Frits.

Vil han absolut sejle, så lad ham forsøge det. De fleste bliver såmænd hurtigt nok kede af det liv. Skade kan det ikke. Frits kommer alligevel ikke op i næste klasse i år, det har jeg fra rektoren, Klenow, det ved De også selv, for drengen gider jo ikke læse, den rad. Det par måneder eller tre gør ikke noget til sagen, lad ham bare sejle."

"Man må være yderst forsigtig, kære Amalie, med så absolut at modsætte sig drengens medfødte eller dog stærkt udprægede anlæg og lyst til en bestemt livsgerning," mente Klenow. "Jeg for mit vedkommende har altid haft en udpræget forkærlighed for det militære; og havde min fader ikke så bestemt nægtet mig sit samtykke til at blive officer, så havde jeg måske nu – hvem ved – været oberst for Hans Majestæts husarer eller garde." Den lille toldmand slog ud med sin merskumspibe og så drømmende op mod månen, der kiggede ind til ham gennem verandaens vilde vin. – "Og hvem ved, hvad Frits kan blive til, når han som ung betræder de danskes vej til ros og magt – hvem ved!"

Klenows drømme om Frits fremtidige storhed som admiral for den danske flåde i forbindelse med Brummers kraftige

fornuftgrunde vandt en afgørende sejr over tante Malle, der grædende gik til sengs og drømte om havuhyrer og forliste skibe.

Men på verandaen blev det slået fast, at Frits måtte få lov til at gøre en tur med *Karens Minde*, der allerede om fjorten dage skulle stikke i søen og sejle til Cadiz med klipfisk og sild i tønder.

Og Brummer gav som skibets reder løfte om, at der skulle blive passet på drengen, som var det hans egen søn – tre måneder ville turen vare, og så skulle Frits atter blive afleveret frisk og sund i Villa Thule.

Loven er ærlig, men holden som oftest besværlig!

3. *Karens Minde*

Frits var ikke fuldt så glad og frejdig næste morgen, da han klædte sig på, som han havde været på sine tidligere fødselsdage. Han kom straks i tanker om den forandrede ønskeseddel, som han havde anbragt på sin faders og tantes natborde – hvad mon de havde sagt til den? Frits greb sig i at fortryde, hvad han havde gjort. Men så skød han hjertet op i livet og gik ned.

I spisestuen så han straks, at noget galt var på færde. Tante Malle kom nok venligt hen og gratulerede, men hun var ikke i humør; næsetippen var rødere end sædvanlig, og hendes skikkelige blå øjne bar umiskendelige spor af at have fældet tårer.

Midt på bordet stod madam Mosts sædvanlige gave: et stort sammenslynget F. K. af kagedej, rigt besat med rosiner og sukat – men hvor var de andre foræringer? De plejede jo at ligge foran Frits' plads ved bordet. I dag var de ikke til at finde.

Frits så noget skuffet ud ad vinduet. Dér i gården stod Peder og kløvede pindebrænde. Ved synet af Frits gav han sig til at danse en art indianerdans, der vist skulle udtrykke triumf og glæde, men Frits forstod ikke denne lille allegori. Og så kom toldkontrolløren ind i stuen.

Han så helt bevæget ud, da han kyssede sin søn og lykønskede ham til fødselsdagen; derpå trak han med stor højtidelighed en konvolut frem af brystlommen og gav den til Frits.

"Gid dagen må bringe dig lykke og velsignelse, og gid du ikke må fortryde, hvad du har bedt mig om."

Frits åbnede konvolutten. Inden i lå et sammenlagt papir, hvorpå der stod skrevet med sirlig skrift: Hermed giver jeg min tilladelse til, at du sejler en tur med skonnerten *Karens Minde*.

Det tog vist kun et sekund for Frits at læse det, så hang han om faderens hals og kyssede ham i jublende glæde. Derfra sprang han hen til tante Malle, tog hende om livet og svingede hende rundt, så hun måtte holde på brillerne og mod sin vilje le; derpå fløj han hen til vinduet og råbte ud til Peder: "Jeg har fået lov, jeg skal med *Karens Minde*!" Peder svingede med øksen og råbte hurra, så hønsene fo'r forskrækket omkring.

Og nu kom alligevel de rigtige foræringer frem, både bogen og kroketspillet. Peder Most havde oppe på tørreloftet lavet en lille model af *Karens Minde*, skåret ud i træ og med rigning og sejl, akkurat som skonnerten selv.

Senere på dagen kom onkel Brummer, og hans foræring var næsten den bedste: en kikkert i futteral til at hænge over skulderen.

Det var den dejligste fødselsdag, Frits endnu havde oplevet!

På Svendborg sund, lige uden for havnen, lå *Karens Minde* sejlklar, svinget op for vind og strøm for sit anker.

Pyntelig så skonnerten ud, nymalet over det hele, skroget sort og lysegrønt indenbords. Agter vajede dannebrog, og fra storstangens top smældede en lang, blå vimpel, hvorpå stod med store bogstaver rederens navn: I. P. Brummer.

Frits skulle ombord.

Hans skibskiste var allerede ude på skonnerten, og den var godt fuld. Tante Malle havde våget over forberedelserne til rejsen, og så mange klæder, strømper og skjorter havde hun

stoppet ned i kisten, at Frits for den sags skyld havde nok til en rejse jorden rundt.

Tante Malle havde ikke kunnet følge Frits ned til havnen, hendes fortvivlelse over afskeden var alt for stor. Under tårer og hulken havde hun atter og atter trykket den kære dreng til sit hjerte, og så var hun løbet op på sit værelse for at græde ud alene, mens Klenow og Brummer fulgte Frits ombord.

Og Frits var selv bevæget, det sad ham tykt i halsen under afskeden med tanten, tårerne var mere end én gang ved at bryde frem. Men det kom han over; som en rask dreng søgte han at se frejdig og glad ud, og med kikkerten over skulderen gik han nok så strunk mellem sin fader og agenten ned til havnen, hvor Peder ventede med jollen og roede dem ombord.

Skipper Tønjachsen sad i sin lille kahyt agter, bag ved det solide firkantede bord, og skænkede portvin i små glas til sin reder og til toldkontrolløren. En kæmpekarl var Tønjachsen med et mægtigt gråt skæg, der begyndte lige under hans øjne og bølgede ned ad brystet. Hans stemme lød dyb og hul, som hentede han hvert ord nede fra maven. Hans næse stod vejrbidt og koparret ud fra ansigtet, som et forbjerg hæver sig fra den flade skovbevoksede kyst; og ud fra hans vældige ørelapper, der endte med et par tynde guldringe, skød tætte grå hårtotter frem.

Tønjachsen omfattede sit lille portvinsglas med en uhyre hårbevokset og fregnet næve, klinkede med Brummer og Klenow, og som fra bunden af en brønd lød det: "Med god helsen og ærbødigst forlov, hr. agent."

"Ja, så drikker vi på en lykkelig rejse, skipper," sagde Brummer og stødte sit glas mod Tønjachsens, "og De svarer mig

til drengen. De må faneme hellere sætte skuden til end lade Frits komme til malør – skonnerten er assureret, men drengen har jeg lovet at aflevere i god behold til frøken Klenow, så ham må De passe på."

"Hvad det anbelanger," lød det fra den dybe brønd, "kan agenten være rolig. Drengen skal jeg passe på, som om han var af postelin, det kan De ta'e mit ord for, hr. Klenow."

"Tak skal De have, hr. kaptajn. Gud være med Dem og skibet – og med min dreng." Klenow sukkede. "Det er første gang, jeg skiller mig fra ham, og det er med tungt hjerte."

Den skikkelige toldkontrollør trykkede skipperens uhyre næve, kyssede Frits til afsked og roede i land med Brummer, afvekslende vinkende med lommetørklædet og tørrende sine øjne med det.

Klenow var mere tung om hjertet og bedrøvet, end han ville være ved.

"Så letter vi, Ole, hæng i med spillet," lød skipperens kommando.

"Så letter vi – har I hørt det? Herut med sig af kabyssen, kok!"

Det var Ole Vante, en høj, skægløs fyr med gult krøllet hår og et solbrændt ansigt – styrmanden – der gentog skipperens ord og udførte hans ordre.

Et øjeblik efter stod hele mandskabet, nemlig Ole Vante selv, letmatros Stoffer, kokken Lars og Peder Most ved spillet og pumpede op og ned, mens ankerkæden langsomt, led for led, raslede ind ad klysset og videre ned i kædebrønden.

Skipper Tønjachsen gik selv agter ud og stillede sig bag rattet, så man kun så hans gamle behårede kæmpehoved og

brede bryst rage op over dækshusets kant.

Det gik rask med letningen. Ole forstod at sætte fart i, hvad han havde for, og så sang han en opsang til arbejdet; det satte humør i folkene.

Opsange var Oles specialitet. Han digtede dem selv på stående fod og sang for med en stemme, der nok skulle trænge igennem. Med stor behændighed flettede han de tilstedeværende personers navne ind i visen, hvilket virkede højst oplivende.

Nu skal vi se at få ankret let,
Å hi, å hi, å høj, å ho!
Peder Most han taber sin kasket,
Å hi, å ho.

Så sejler vi til Spaniens land,
Å hi, å hi, å høj, å ho!
Hæng i, Lars Kok, du sorte mand,
Å hi, å ho.

Til Cadiz skal vi, sikken svir,
Å hi, å hi, å høj, å ho!
Der ta'er vi os en morderlig gier,
Å hi, å ho.

Men kommer vi hjem til Svendborg igen,
Å hi, å hi, å høj, å ho!
Så vanker der kys hos kæresten,
Å hi, å ho.

Og han sang videre af fuld hals, mens de andre faldt ind i omkvædet. Sveden piblede frem på panden og randt i strømme

ned ad de solbrændte halse; der var humør i letningen.

"Stå i spillet," råbte Ole, "ankeret er oppe, skipper!"

"Sæt klyveren, hal det bagbords skøde!" lød skipperens gravrøst bag rattet.

Vinden drejede skonnerten rundt, det ene sejl efter det andet blev sat, og langsomt gled *Karens Minde* sundet ud, forbi Thurø og Troense, forbi Valdemar Slot og nord i mod Store Bælt.

Frits havde under letningen stået og set til; han vidste ikke, hvad han skulle foretage sig, det hele var ham så nyt og fremmed. Men da sejlene skulle sættes, og mandskabet halede i fald og skøder, påkom der Frits en uimodståelig trang til også at arbejde. Han lagde kikkerten fra sig, smøgede trøjen af og halede væk, hvor han så de andre hale. Peder Most var hans ledestjerne, og hvor han tog fat, sled Frits med, så det sved i hænderne, der just ikke var vant til den slags arbejde.

Da sejlene var sat, blev ankeret "kippet og kattet", det vil sige blev gjort fast oppe under kranbjælken og hen til skibssiden; så blev jollen hejset op under de to jollebomme, der stak ud som et par horn fra skonnertens agterende; svinehuset blev surret fast forude om bagbord, og hønsehuset om styrbord. Dér stod grisen Klaus med trynen mellem tremmerne og kiggede bedrøvet over på de fem forskræmte høns, der kravlede over ryggen på hinanden uden at kunne finde sig tilrette i det snævre bur.

Karens Minde blev gjort klar til langfart – det kunne vare længe, inden den kom i havn igen. Og Frits var med til hele arbejdet. Han var til sidst så træt, at han knap kunne røre armene.

Men så kom belønningen: Ole Vante tog Frits i skulderen, svingede ham rundt midt på dækket og råbte med sin klare, stærke stemme: "Det var ret, Fritsemand, du bliver sprælle mig god nok på et skibsdæk, inden du får ædt dig gennem din første skæppe ærter."

Og Frits følte sig stolt og lykkelig og glemte ganske, at han var træt.

Skipper Tønjachsen havde sin kahyt i det lille dækshus agterude lige foran rattet; forude stod der et større dækshus, hvor mandskabet boede, og hvor kokken havde sin kabys.

Ved siden af skipperens kahyt lå et lille, snævert lukaf, bestemt til opbevaring af spuleredskaber, flag, pøse og lignende. Det var blevet ryddet og indrettet til brug for Frits.

Langs med indervæggen havde tømmermanden slået en standkøje op, den var meget snæver og meget hård, men Frits betragtede den med stolthed – hans første skibskøje. Og mellem fodenden og døren stod skibskisten; mere var der ikke plads til i lukafet.

Skibskisten rummede alle Frits' ejendele; den var grønmalet med to store bogstaver F. K. på det flade låg, og kunne bruges som sofa og servante efter øjeblikkets tarv. Ovenover den hang et lille spejl, omgivet af tre fotografier: tante Malle i sort silke og uden briller, faderen i uniform med hvid vest og guldtresset kasket og endelig Villa Thules veranda med hele familien Klenow, Frits indbefattet, flankeret af tykke madam Most til højre og sønnen Peder til venstre. Fotografiet var taget lige inden afrejsen. Det var i stort format og hang i en bred

guldramme over spejlets endelig var der i hjørnet over køjen anbragt en trekantet hylde til det store blikvandfad.

Vi har allerede gjort bekendtskab, om end kun flygtigt, med besætningen på *Karens Minde*. For at nævne personerne i den rigtige rangforordning var der styrmanden Ole Vante; fuldbefaren matros og tømmermand Kristoffer Kofod – kaldet Stoffer; fuldbefaren matros og kok Lars Pedersen, jungmand Peder Most og skibsdrengen Ole, også kaldet Ole Skvat eller Gimmerlammet.

Om disse er at bemærke, at Stoffer Tømmermand var en firskåren bornholmer med rødligt skæg og syngende stemme; han var en rask mand til sit arbejde, men havde den fejl, at han så let blev fornærmet, og især når han havde drukket lidt mere end den daglige ration, hvilket var én snaps til middag og én til aftensmaden. Han var fornærmet på kokken, når grøden var sveden, og på skipperen når vejret var dårligt. Mod Frits nærede han i begyndelsen en levende uvilje; han var stadig fornærmet, fordi Frits' tøj var for fint. Det hjalp efterhånden, som det blev slidt.

Lars Kok var melankoliker. Ole Vante påstod det var, fordi hans kone pryglede ham, når han var hjemme. Lars Kok var skibets musikalske medlem. Han trakterede en harmonika med stor dygtighed; men altid var det traurige melodier, han fremlokkede af instrumentet, og mangen fritime tilbragte den halvgamle, stridskæggede, lidt ludende kok, siddende uden for sin kabys på den trebenede huggeblok, med at spille klagende sømandssange om pigen, som sad og ventede på kæresten, der imidlertid aldrig kom hjem, eller om sømanden, der efter

langsommelige rejser endelig kom tilbage og fandt kæresten under "dyben mulde".

Endelig når vi ned til foden af den maritime rangstige, hvor Ole Skvat eller Gimmerlammet, den hvidhårede 12 år gamle skibsdreng, befinder sig. Sit første navn erhvervede han den allerførste dag ved ustandselig at falde på dækket, snart over et tov, snart over sine egne kalveknæede ben; og da Tønjachsen, i let forståelig vrede over at se tepotte, sukkerskål og mælkekande på en gang omdannet til en bunke skår, langede Ole en forsvarlig lussing ud, blev "Gimmerlammet" opfundet. For da Ole havde fået lussingen, lagde han sig i stum fortvivlelse ned på dækket på alle fire og rodede i skårene, missende med de rødkantede øjne og mimrende med munden, mens det gulhvide hår stod i stride totter på hans hoved – han lignede grangivelig et gimmerlam.

Gimmerlammets bestilling var mangeartet. Han gjorde rent i kahytten, gik kokken til hånde, vartede op hos skipperen og hos mandskabet; han pumpede fersk vand op af tønderne, gjorde lanternerne i orden og skulle helst være allestedsnærværende. Når Tønjachsens hule røst inde fra kahytten kaldte "Ole", lød det samtidig forude med Stoffer bornholmers fistelstemme: "Gimmerlam"! og så skulle det nok passe, at kokken råbte: "ka' han komme med kantøflerne, Ole Skvat!"

Og Ole mimrede og missede og løb kalveknæet omkring fra for til agter, bragte kokkens kartofler til skipperen og dennes træskostøvler til Stoffer, forfjamsket men altid umådelig villig til at lystre hvem som helst, der fandt på at befale.

Med undtagelse af skipperen, som ikke deltog i nogen "vagt", og Ole Skvat der arbejdede hele dagen og sov hele natten, gik

mandskabet "vagt om vagt" døgnet rundt. Det var ikke meget mandskab, skonnerten havde, for en letmatros var udeblevet; men det var sommerdage, så Tønjachsen mente nok, han kunne klare sig.

Frits begyndte med at gøre vagt sammen med styrmanden og Peder, men han spiste sine måltider hos skipperen, hvad der ikke morede ham; for Tønjachsen var fåmælt, mens snakken gik lystigt i dækshuset forude, hvor Ole Vante præsiderede.

4. Til søs

Det var endnu næsten mørk nat, da Frits vågnede i sit lille lukaf ved kraftige spark fra Peder Most mod køjens fodende og under livlige tilråb:

"Op til dagvagt, Frits, vil du op din snuehas, klokken er fire – er du vågnet?"

Frits tumlede søvndrukken op i køjen og hørte kun, at døren blev smækket i. Han troede, at han lå i sin seng i Villa Thule, men kunne ikke forstå, hvad der gik af gulvet – det bevægede sig og sengen ligedan. Blikvandfadet klaprede over hans hoved, og mange underlige lyde hørtes udefra. Snart syntes sengen at løfte sig helt op mod loftet, snart sank den dybt ned; Frits slog hovedet mod væggen og i det samme blev døren igen lukket op. Peder råbte ind:

"Kan du klare dig, hun ruller morderligt!"

Frits huskede pludselig på, han var ombord på *Karens Minde*, at det var første morgen efter afrejsen fra Svendborg, og at han skulle op til dagvagt.

Morgendæmringen lyste så meget gennem det lille vindue, at han kunne finde sine klæder, og han fik dem på, om end med stort besvær. Snart sad han på skibskisten, snart lå han på gulvet, for skibet rullede virkelig slemt, som Peder havde sagt.

Det var værst med støvlerne, de var ikke til at finde inde under køjen; derimod fik han fat i sin ansigtsvamp og en hårbørste, som han slet ikke tænkte på at bruge, og til sidst faldt vandfadet ned med stort rabalder. Frits hørte Tønjachsen inde ved siden af vende sig knagende i køjen og udstøde hule

eder. Endelig tørnede den fortumlede Frits imod sine vandstøvler; Peder havde hængt dem op på et søm ved døren.

Støvlerne kom på, og Frits sad i halvmørket på kisten for at sunde sig lidt. Han havde en underlig flov smag i munden og følte sig så mat, at han egentlig havde mest lyst til at lægge sig hen på køjen igen med alle klæderne på. Men så hørte han Ole Vantes stemme ude på dækket: "Kan han snart få vandet i kog, Peder, eller skal jeg komme og hjælpe ham – han, havodder!"

Det gav et sæt i Frits, han rejste sig og fik døren op.

Et vindpust blæste kasketten af ham, et koldt, salt stænk fra søen ramte ham lige i ansigtet, og døren smækkede i af sig selv.

Frits så sig om, og aldrig syntes han at have set et skrækkeligere syn. Skonnerten lå næsten uden sejl og rullede i bølgerne, der med skumhvide toppe væltede ind mod det lille skib. Mørke skyer, store og truende, drev over en grå, uhyggelig himmel; et koldt, klamt dagskær lyste netop så meget op, at man kunne se hele skibet over. Så brød en mægtig, grøn bølge ind over stævnen bragende ned på dækket forude. Skonnerten ligesom sank under vægten af vandet, og da den atter hævede sig, strømmede det salte, kolde vand helt hen agter over Frits' vandstøvler; nær havde det slået benene fra ham.

Frits holdt sig fast med begge hænder i tovene omkring masten, han troede, skibet var ved at forlise, og at hans sidste time var nær; men da fik han øje på Peder, der stod inde i kabyssen. Hvorledes Frits skulle nå derhen uden at miste livet var ham en gåde, men hans trang til at være i nærheden af en ven var i øjeblikket så stor, at alle betænkeligheder måtte overvindes.

Frits gav slip på sine tove og krøb langs det våde dæk til kanten af den tildækkede storluge; her pustede han lidt. Han følte sig svimmel og syg og var bange for at dø, inden han kom hen til vennen. Atter kravlede han videre på alle fire og nåede virkelig at få fat i Peders ene ben.

Peder Most stod og skrævede inde i kabyssen, balancerende med en kedel kogende vand og en kaffekande, og han brast i latter, da han opdagede Frits i den ynkværdige forfatning, siddende på det våde dæk og ligbleg.

"Næ nu har jeg søren mede mig set det med! Kan du ikke stå på benene, Frits? Hold fast i dørkarmen."

"Er det ikke forfærdeligt! Tror du vi går under?" fremstammede Frits.

"Sikke noget sludder, sådan er vejret altid under Samsø. – Hun har klaret det, der var værre, har Karen; det står til troendes, gør det. – Kan du støtte lidt ved kedlen, mens jeg bringer Ole kaffen."

Og væk var Peder, løbende nok så adræt hen ad dækket med kaffekande, kop og tallerken. Tilbage stod Frits i den kvalme kabys, hvor stegepander og gryder hang under loftet og dinglede, og med hånden på hanken af den kogende, dampende vandkedel, som hvert øjeblik truede med at styrte ned fra komfuret.

Frits gjorde fortvivlede anstrengelser for at blive på sin post. Han holdt i kedelhanken med den ene hånd og i dørkarmen med den anden, medens han selv svingede frem og tilbage, følgende skibets rullende bevægelser. Den kolde sved sprak ham frem på panden, hans mave og mellemgulv syntes krampagtigt at bevæge sig inden i ham; men han holdt ud, til Peder kom

tilbage. Så sank han sammen ude på storlugen og "ofrede" til de ubønhørlige havguder, idet han kun havde én eneste tanke, ét eneste håb, nemlig at døden snarest muligt ville gøre en ende på hans elendige tilværelse.

Frits lå med lukkede øjne på den våde luge; bråddet fra bølgerne slog ind over skibssiden og pjaskede ham over; men hvad brød han sig om kulde og væde; vandet skyllede langs dækket og hen over hans vandstøvler og ben, der slappe hang over lugekarmen.

Da følte han sig løftet op og båret bort. Venlige, men hårde hænder puslede med ham og satte kasketten på hans hoved, hans næse indåndede lugten af varm kaffe, og i hans øren lød de opmuntrende ord:

"Drik en slurk, din søsyge rad, og stik snuden op til luvart, så hjælper det nok!"

Det var Ole Vante, der havde bjærget Frits hen til ratbænken. Dér sad han nu i læ for vejr og vind og holdt en kop kaffe i hænderne.

Frits slubrede kaffen i sig og fik en beskøjt at gnave på; han syntes, livet ligesom vendte tilbage til hans legeme og kraften til hans lemmer. Han kunne endog rejse sig op og holde fast i rattet ved siden af Ole, der stod og styrede.

Situationen var øjensynlig ikke slet så faretruende, som da Frits tørnede ud af sit lille lukaf. Skonnerten var kommet i læ af Samsø, og rullede ikke nær så galt som før. De store, mørke skyer drev nok stadig hen over himlen, men denne havde mistet sin klamme grå farve, og henne over Samsø, i øst, bredte sig et blegt, lyserødt skær.

Det dagedes. Snart antog himlen varme, røde farver, og så luede det som ild helt ude i horisonten; skyrandene skinnede i gyldent skær, bølgerne blinkede purpurrødt, solen stod op.

Frits glemte, at han var både kold og våd, for aldrig havde han set det syn før – en solopgang over et oprørt hav.

Og nattens uhygge og mørke skyer veg; fra øst blev de jaget mod vest, hvor endnu alt var sort og gråt. Det var, som om selve elementerne bøjede sig for solens magt, for vinden ruskede ikke nær så voldsomt i sejlene, og bølgerne rullede jævnere og uden det vrede bråd.

Frits blev stående ved rattet ved siden af Ole Vante og hjalp med til at styre; hans søsyge var overstået, den havde været voldsom men kortvarig. Når han nogensinde senere mærkede dens komme, kendte han også midlet til at jage den bort: bare bestille noget, tænke og handle, det er den bedste kur imod søsyge.

Klokken seks stod skipper Tønjachsen op, præcis som et urværk både sommer og vinter. Peder Most havde fortalt om skipperens mærkelige morgentoilette, og Frits var spændt på at overvære det.

Inde fra kahytten lød mærkelige lyde, snart som en bjørns dybe brummen, snart som en ulvs klagende tuden; det var Tønjachsen, der vågnede og gabede.

Da Peder slog "fire glas" på skibsklokken forude, gik kahytsdøren op, og skipperen stod på dækket. Han var kun iført en uldskjorte, der var åben i brystet. Vinden blæste det lange grå skæg til side, så det lodne bryst kom til syne, mens skjorten flagrede om de kraftige, tætbehårede ben.

Frits syntes, han havde set den skikkelse før, netop som den stod dér, og med et faldt det ham ind: én af vildmændene i det danske våben – livagtig så de ud som den grånende kæmpe uden for kahytten.

Tønjachsen stod længe og stirrede ud til luvart og op mod sejlene. Så spyttede han og gik agterud, hvor Peder havde anbragt to pøse fulde af saltvand. Skipperen satte sig ned med et ben i hver pøs, albuerne støttede han mod knæene og ansigtet mod de flade hænder. Dér sad han vel stive fem minutter ubevægelig som en galionsfigur. Så afførte han sig langsomt skjorten, trak benene op af pøsene, og tømte disses indhold ned over hoved og krop; han rystede sig som en hund, der har været i vandet, gned øjnene, vred skægget af og trak atter uldskjorten over den våde krop. Tønjachsens morgenvask var tilendebragt; han gik atter ind i kahytten og fuldstændiggjorde sin påklædning med et par bukser og en sydvest.

Klokken seks om morgenen blev der "purret ud" overalt. Stoffer med sit mest fornærmede ansigt, Lars Kok dybt melankolsk og Ole Skvat kalveknæet og rødøjet kom ud fra dækshuset og begyndte hver på sit særlige arbejde. Men først måtte de to matroser og Peder Most til vejrs og stikke rebene ud og derefter sætte storsejlet, for vinden var løjet af og gået sydligere.

"En sømand går ikke af vejen for noget; han må være med på noderne over det hele, det er, hvad han må."

Peder Most udtalte disse belærende ord, henvendt til Frits. De stod barbenede og med opsmøgede bukser på det våde dæk,

hver med en kost i hånden.

Det var søndag morgen, og så var der altid ekstra spuling. Peder tog sig et lille hvil og rodede efter en frisk skrå i bukselommen. Han og Frits overvejede, hvorvidt det var foreneligt med en jungmands værdighed at slå potter ud og skrælle kartofler.

"Når man er blevet jungmand, skal man ikke mænge sig med sådan én som Gimmerlammet. Lad ham slå ud og passe sit kram, det kommer ikke én ved. Men hvad det anbelanger med kartoflerne, så er det Lars Koks bestilling, og han er fuldbefaren matros, så den kan man godt være med på."

"Men når nu Ole Skvat blev syg – så måtte dog en anden gøre arbejdet," indvendte Frits, "og det kan der da ingen skam være ved."

"Forstår sig, nød går forud for død;" og efter at Peder havde afleveret dette mærkelige ordsprog, tog drengene igen fat og fejede vandet af dækket.

Frits var nu temmelig skibsvant. Med Ole Vante og Peder Most som læremestre var han allerede dybt inde i den mere elementære kundskab til en skibsdrengs pligter ombord på en lille skonnert som *Karens Minde*.

Han stod alene til rors og kunne så nogenlunde holde ret kurs, når forholdene ikke var alt for vanskelige. Og det havde de ikke været siden den mindeværdige nat under Samsø.

Let sommerbrise og jævn, rolig sø havde de haft, lige siden skonnerten rundede om Skagen og derfra vekslet signaler med fyrstationen – signaler som betød en sidste hilsen til agent Brummer i Svendborg og derfor naturligvis også til beboerne af Villa Thule.

Nu var *Karens Minde* allerede syd på i Nordsøen, det var søndag, hvilket betød fridag med gudstjeneste om formiddagen og en ekstra snaps til maden.

Skipperen var en mand med agtelse for religionen, og vejret måtte være meget slemt, for at han skulle indstille andagten.

Klokken hen ad elleve, når spulingen var tilendebragt, viste Tønjachsen sig i søndagsdragt. Den adskilte sig fra den daglige påklædning ved et tillæg af en gammel, falmet, brun jakke, et rødt halstørklæde og et par funklende nye grønbroderede morgensko. Det gamle Testamente i tykt, slidt læderbind, holdt han under armen.

Skipperen hejste egenhændig Dannebrog under gaflen, hvilket var signalet til, at hele mandskabet samlede sig agterude henne ved rattet, således at den mand, der styrede, også kunne være med til gudstjenesten.

Den eneste, der sad ned, var Lars Kok, for han skulle spille melodierne til salmerne på sin harmonika, og det kunne kun gøres siddende.

Da alle var samlet, tog den gamle hatten af, kastede et ærbødigt blik op mod flaget, hvorpå han med dyb, alvorlig røst sagde:

"Hæng så i, Lars!"

Og kokken halede harmonikaen ud, stemmede den ene ende mod sit knæ og spillede: "Vor Gud han er så fast en borg".

Alle sang med lige fra Ole Vante med den smukke stemme og ned til Gimmerlammet med sin fistelrøst.

Da salmen var sunget til ende, trak Tønjachsen et par store messingbriller ud af Bibelens ryg og anbragte dem midt på næsen; derefter slog han det gamle Testamente op og læste et

kapitel af en af de store profeter – helst Esaias, der var hans favorit. Messingbrillerne vanskeliggjorde læsningen, for den gamle skipper måtte bøje hovedet stærkt for at kunne læse over glassene, igennem dem kunne han nemlig slet intet se. Men brillerne hørte nu en gang med til søndagsandagten ligesom det røde halstørklæde og Dannebrog – i det mindste i skipperens bevidsthed.

Efter bibellæsningen blev der atter sunget en salme, hvorefter Tønjachsen bad Fadervor. Hver gik så til sit, og skipperen halede flaget ned.

Det var i al sin simpelhed, og de små pudsigheder til trods, en rørende og stemningsfuld andagt, dobbelt gribende fordi den foregik på det store, ensomme hav med selve himlen som kirkehvælving, og den gjorde et dybt indtryk på Frits, der i land var alt andet end ivrig efter at komme i kirke.

Det var blikstille, og solen bagede dækket, så tjæren i fugerne mellem dæksplankerne flød ud. Havet lå som en blålig, blankskinnende stålplade; et par vathvide skyer hang over den vestlige horisont, ellers var himlen ren og blå.

Skonnerten var på Doggers Bank, og hundreder af sorte, kutterriggede fiskesmakker lå med slappe sejl og garnene ude, overalt hvorhen øjet søgte på det store, stille hav.

Ingenting var der at bestille ombord. Rattet var surret fast, og Ole Vante havde fået pilkene frem.

Der stod allerede en pøs fuld af sprællende torsk, og Lars Kok havde fået en tom drittel og salt hentet op fra proviantrummet – lidt mildt saltet vesterhavstorsk er en god forøgelse af den ensformige proviant.

Frits sad på rælingen med sit pilketøj, og ved siden af ham havde Gimmerlammet taget plads; han havde lånt Peders pilk, for jungmanden hjalp kokken med at slagte og rense de fangede torsk.

For første gang i sit liv havde lille Ole en pilk i hånden, og han tog noget kejtet på den. Da han var bange for at tabe snøren, viklede han den om sit håndled og sad med benene dinglende udenbords og stirrede ned i vandet, medens han halede linen op og ned og nynnede i takt dertil.

Som han sad dér nok så fredelig missende med de hvidbrynede øjne, hørte Frits ham pludselig udstøde et vræl; og til sin skræk så han Gimmerlammet, som draget af en usynlig magt, styrte ud over skibet og forsvinde i havet.

Frits stod i samme nu oppe på rælingen, betænkte sig et øjeblik og sprang så på hovedet ned efter den forsvundne skibsdreng.

Frits kom et godt stykke under vandet, og da han atter nåede overfladen, så han tæt ved sig den hvidhårede Ole fægtende vildt med den ene arm, og råbende med sine lungers fulde kraft: "Han trækker me' nør, han trækker me' nør!"

Og atter lukkede havet sig over den ulykkelige dreng, samtidig med at et vældigt plask bag Frits fik ham til at vende sig om. Ole Vantes krøllede hoved dukkede op ved siden af ham.

"Kan du klare dig selv, Frits?" råbte Ole, efter at han havde spyttet saltvand ud, og dukkede atter under med et kraftigt spjæt, så hans sejldugssko og bare ankler stak lige op i luften.

Frits trådte vande; han vidste i øjeblikket ikke, hvad han skulle foretage sig. Kun tyve alen fra ham lå skonnerten med sit

sorte skrog, der langsomt duvede i det blanke vand; men oppe på dækket var der røre: skipper Tønjachsen i løb agter efter mod jollen sammen med Peder og Stoffer, mens Lars Kok lænede sig ud over skibssiden med en opskudt line i hånden; et øjeblik efter fløj linen ud mod Frits, der greb til, bed tænderne om den og halede et par raske tag udefter, for dér dukkede noget op – Ole Vante med Gimmerlammet i favnen.

Det var på høje tid. Styrmanden var blårød i ansigtet, og Gimmerlammet lå som et lig i hans venstre arm med vandet drivende fra hår, næse og mund.

Ole fik linen gjort fast om livet på den halvdøde dreng; "hal ind," råbte Frits op til kokken, og mens jollen plaskede ned i vandet med Peder og Stoffer ombord, halede skipperen og Lars Gimmerlammet op i skibet.

Det gik ikke så let, for pilkelinen hang stadig stramt ud fra drengens håndled og tvang armen ned mod vandfladen. Men nu kom jollen ind under linen, Peder og Stoffer fik tag i den.

Og da Gimmerlammet lå på skonnertens dæk, trak de to i jollen en helleflynder på fire og et halvt lispund op.

"Nå, det var dig, der fiskede Gimmerlammet," grinede Ole Vante til flynderen, han hang med den ene albue på den modsatte side af jollen.

"En flynder i den ene ende af linen, en torsk på den anden," stak Peder ud på sit fynsk.

Frits trådte stadig vande og lo af fuld hals.

Men ombord på *Karens Minde* lå lille Ole Skvat mere død end levende, og det varede næsten en time, inden han kom til sig selv. Der var mindst en halv pøs saltvand i hans mave, og linen havde skåret lige ind til benet i hans håndled.

Næste morgen måtte Peder Most nedlade sig til at "slå ud" hos skipperen og gøre kahytsdrengs arbejde; tre dage lå Gimmerlammet i sin køje.

"Nød går forud for død," drillede Frits, da han mødte Peder med potten i hånden.

Der kom luft dagen efter, stive byger fra øst, og skonnertens sorte bov skar gennem vand og sø, så det salte sprøjt stod fra for til agter. Den ene klud måtte bjærges efter den anden, og for et enkelt mærssejl stævnede skibet Kanalen ind, forbi Dovers høje, hvide kridtklinter.

Det var en morgen på dagvagten, og solen strålede mellem bygerne ind over Englands kyst.

Frits fik kikkerten frem og stirrede; for første gang så han et fremmed land.

Ole Vante lå oppe på mærseråen og stak rebet ud. Han sang af fuld hals:

"Hvad er det, jeg skimter hist,
over sø og salte vover?
Det er England solbelyst,
klinterne ved Dover."

Peder havde forsikret Frits, at i Kanalen skulle de nok få breve i land. Da ingen kanalhavn måtte anløbes, var det ikke muligt for Frits at forstå, hvorledes postforbindelsen kunne iværksættes; men da han altid stolede blindt på Peders ord, lå allerede to lange breve til toldkontrolløren og tante Malle færdige i deres konvolutter øverst i den grønmalede skibskiste.

Op ad dagen gjorde Peder "posten" klar.

Apparatet bestod af et solidt to alen langt bræt med et hul i midten. I hullet blev anbragt en lang pind, der ragede op som mast. Fra toppen hang en hvid klud, og til mastens nederste ende blev fastgjort en flaske brændevin. Brevene blev stukket i en tom syltetøjskrukke, der blev surret fast oven på brættet og lukket vandtæt. Så var posten klar.

Der var breve både fra Frits og Peder; den sidste havde desuden efter diktat nedskrevet en hilsen til Lars Koks hustru i Marstal, og til sidst kom Ole Vante med en sammenrullet konvolut, han ville have med. Men Peder listede sig til at læse udskriften, den lød:

Jomfru Marie Duelund,
hos bager Sanders,
Benbrækkerstræde i Svendborg,
Danmark.

Det var åbenbart Oles kæreste, vistnok den sidste af mange, og ganske sikkert den næstsidste, når Ole atter havde været i havn. Frits og Peder var stærkt interesseret i opdagelsen, for de kendte begge bagerens Marie, en lille krøllet én med opstoppernæse, runde, røde kinder og friske, hvide tænder. Hende var det altså, som Ole tænkte på, når han i måneklare nætter sad forude på svinehuset og sang:

"Hvor jeg arme sømand vanker,
altid er i mine tanker
du min egen elskte pi'e,
ak, Marie!"

Posten lå klar på dækshuset agter, nu gjaldt det at aflevere den ved passende lejlighed.

Og det varede til næste dag, ligesom øen Wight kom i sigte.

Der lå da en hel snes engelske fiskerbåde og krydsede op mod land; de skulle nok ind til Southampton, mente Peder. Skonnerten kom dem temmelig nær og strøg klods foran den sidste i flokken.

Ole Vante stod med brættet i hånden ude i jollen og vinkede med kasketten, og fra kutteren vinkede de igen. Plask gik posten overbord, kutteren drejede til vinden, stak en bådshage ud og fiskede brættet op. "All right", lød det fra kutteren, og så gled skibene videre, kutteren mod land, skonnerten vester i. Men brevene blev godt besørget, de var i Svendborg fire dage efter.

Sejladsen gennem Kanalen, så rask og fornøjelig begyndt, skulle blive langvarig nok, for vinden gik om i vest, og *Karens Minde* måtte krydse sig frem slag i slag. Den gamle skipper trampede ærgerlig om, og Stoffer Tømmermand blev mere og mere fornærmet, for skonnerten gjorde ingen vej. At krydse havde aldrig været dens stærke side, og ofte var strømmen så akavet og hård, at skibet drev længere øst efter, end det havde været tolv timer i forvejen.

Men Frits og Peder ærgrede sig ikke over den langsomme sejlads, for i Kanalen var der altid noget, som fangede deres interesse.

Dér kom nu én af de største amerikadampere, hvis uhyre, sorte skrog ragede op over vandet, stort som et hus. Det var over fem gange så langt, som Rundetårn er højt. Op fra øverste

dæk stak fire spinkle, korte master i vejret og mellem dem tre svære skorstene, hvorfra den sorte røg væltede ud og hang i luften efter skibet som en mørk tordensky.

Torsdag morgen forlod damperen England, og næste onsdag aften skulle den løbe ind i New Yorks havn. For *Karens Minde* havde det været en sejlads på måske to måneder.

Oppe på dækket spadserede damer og herrer i lyse, fine sommerdragter, eller de sad i magelige stole. Børn løb om og legede, et orkester spillede; festligt var skibet at se til, men ikke meget sømandsmæssigt. Det lignede snarest et mægtigt badehotel, der er kommet ud at flyde.

Lige mod *Karens Minde* styrede den vældige oceandamper. Skonnerten tog sig ud som en uanselig lille humlebi ved siden af en stor, sort hankat, men den lille sejler holdt rolig sin kurs, og vidunderdamperen med sine to tusind passagerer og tre hundrede mands besætning måtte styre af vejen.

Så er lovene på havet, at dér har sejlerne fortovsret, hvad enten de er små eller store.

Ovre fra franskekysten i retning af Cherbourg sås tykke røgskyer; af og til lød dumpe brag fra svært skyts. Det var franske panserskibe, der holdt skydeøvelse. En times tid efter nærmede røgskyerne sig, og snart kunne Frits gennem sin kikkert skimte skrogene af seks store krigsskibe, der to og to dampede vester i.

Efterhånden kom de så nær, at Frits kunne iagttage dem uden kikkert. Det var vældige, gråmalede jernkolosser med fremskydende vædderstævne, forover ludende tykke stålmaster; brøsige og truende så de ud. Lange, blanke kanonløb pegede ud fra pansertårne midt på dækket; mindre kanoner strakte hals

ud over skibssiderne fra halvrunde udbygninger. Og ganske små revolverkanoner og mitrailleuser stod overalt, hvor der bare var plads: forude i stævnen, agterude, på kommandobroen, ja helt oppe i pansermærs på masterne, to-tre over hinanden.

Langsomt og majestætisk bevægede de mægtige, grå kampskibe sig henover Kanalen, pløjende det grønlige vand med stærke vædderstævne; signalflag fløj op og ned – de seks panserskibe dannede nu kun én linje med nøjagtig samme afstand mellem skibene.

For hvert nyt signal udførtes en ny manøvre med samme præcision, som var det øvede soldater, der marcherede på Fælleden.

Frits så fuld af beundring på de franske krigsskibe og var uforsigtig nok til at spørge Peder, "om han nogensinde havde set noget så storartet."

Men Peder stak næverne dybt ned i bukselommerne og spyttede foragteligt ud over lønningen.

"De franske pindsvin, de kan sagtens rende omkring her og gøre sig vigtige i fredstid; men når engelskmanden kommer, så rubber franskmanden nok lumsk af – ellers vanker der på muletøjet – det står til troendes, gør det."

"Tror du, englænderne har større krigsskibe end de dér?" spurgte Frits noget tvivlende.

"Større? Tre gange så store og ti gange så mange. Og så – har du aldrig set en franskmand? Det er nogle små, vævre hopsakarle, spirrevipper, forstår du. En englænder tager to af dem – når som helst – og maser dem."

"Nej hør nu, Peder! Napoleon, han var da franskmand, og han og hans soldater slog dog både tyskere, russere og italienerne med."

"Dette hersens med verdenshistorie er jeg ikke meget med på, ved du nok," svarede Peder med krænket værdighed; "men når du stikker Napolibum ud, så siger jeg bare: han var en landkrabbe. – han kan ha' været gæv nok for sig, men landkrabbe var han, og jeg troede, vi talte om sømænd – andet kender jeg ikke til."

Frits følte sig beskæmmet, fordi han havde haft den dristighed at nævne en sådan landkrabbe som Napoleon ombord på skonnerten *Karens Minde*. Han kom i tanker om, at Nelson havde pryglet franskmændene ved forskellige lejligheder og berettede dette for Peder, der højlig frydede sig over den engelske søhelts bedrifter.

"Det må ligegodt have været en gæv karl, den Nielsen."

"Nelson," rettede Frits

"Du må kalde ham for, hvad du vil, når bare han muler franskmanden, for han er noget rak. Jeg har været med på den, ligesom Nielsen – forstår sig i det mindre."

Frits' ansigt udtrykte den højeste forbavselse.

Peder halede den gamle tindåse op, skar sig en ende mellemskrå, stak den ind i bagbords kæbe og nikkede højtideligt:

"Når jeg siger i det mindre, så har det sin redelighed. Han, Nielsen, har nok mulet en hel del af disse franskmænd, og jeg har kuns haft tag i én; men han fik også, hvad han behøvede – – –

Det var her i Kanalen, ungefær på samme sted, og vi havde lagt med stille og tåge et par dage. Så er det, at en morgen kommer én af disse franske fiskekuttere drivende klods op af os, vel ikke mere end et par kabellængder borte.

"Peder," siger den gamle, "tag og stik over til ham med jollen og se at få nogen fisk."

Jeg kommer i jollen med to flasker brændevin, vrikker over til kutteren og lægger til på siden.

Mage til svineri har du aldrig set. Det stank ud af ham, så jeg knap kunne nære mig. På dækket lå der fisk alle vegne: store torsk og hvidlinger og skrubber; snegle og muslinger og blæksprutter strøet over det hele, og imellem dem kravlede store krabber og hummer. Dækket var levende af dem.

Der sad en gammel, rynket mand henne ved masten og røg på en pibe midt i al svineriet, og en ung fyr, vel en tyve år, løb om med bare ben på det smattede dæk og fangede hummerne ind og smed dem ned i en stor kasse. Det var alt, hvad jeg så af mandskab, for resten var vel nede og sove.

Da den gamle sad mig, vidste han nok, den stod på brændevin, og det kan nok være, at han blev emsig, da han fik øje på de to flasker. Jeg tror, jeg kunne have taget alt, hvad der lå på dækket; men jeg gav mig tid og søgte noget godt ud.

Men han, den unge, var efter mig hele tiden. Jeg måtte ikke tage det og heller ikke det, og så grinede den lumske rad og sludrede i et køre – jeg forstod jo aldrig et kvidder, men gik min gang og hev fisk ned i jollen.

Lige med et står jeg spille mig lige på hovedet mellem torsk og hvidlinger på det beskidte dæk, og hvis jeg ikke havde varet mig, så havde en vældig stor krabbe fået tag i min næse – den

langede da godt ud efter mig med sin ene klo. Det var den lumske franskmand, der havde stukket mig et kosteskaft mellem benene, og dér stod han og grinede, mens jeg rodede om på dækket.

Jeg var lige ved at ryge i ham, for sådan noget rak skal man da ikke stikke op for, men da jeg så, at den gamle skældte ham ud, så dyede jeg mig og truede bare ad ham med en knyttet næve.

Nå, den gamle fik brændevinen, og jeg fik fisk – og rigeligt. Men da jeg skulle ned i jollen igen og vendte ryggen til ham, gavtyven, så er der lige med ét noget, der kniber mig så ganske gevaldigt bag i. Jeg kom rundt i en fart – dér står den flabede franskmand og skrupgriner. Jeg drev ham en regulær helsingørskalle midt i hans sortsmudsede fjæs, så han trimlede baglæns ned gennem lugen med et vræl – og jeg ned i jollen og hev los; men det blev ved at knibe bagi; og spille mig, om der ikke hang en stor hummer og havde bidt sig fast i kødet.

Nå, han fik det betalt, den franske rad, og hummeren var ellers god nok – skipperen spiste den til aften. Men jeg kunne ikke sidde ned hele den dag."

Fra Englands kyst og ned mod Frankrig og fra den franske side og over mod England krydsede skonnerten i mange og lange dage. Den passerede stolte orlogsmænd og lurvede kuldampere, store firmastede klippere og elegante, letsejlende lystkuttere; i de dage lærte Frits mangt og meget, for alverdens forskelligartede skibe syntes at have sat hinanden stævne i den Engelske Kanal.

Endelig kunne *Karens Minde* lægge Ouessant op – nordvestpynten af Frankrig – og skonnerten sejlede nu i det

klare, dybtblå Atlanterhav. Den vestlige vind holdt ved, skagede sig endda nordligere, det blev rumskødsejlads syd på efter Spanieland.

Og livet ombord gik sin ensformige gang, der var altid nok at bestille. Frits gjorde vagterne med ligeså regelmæssigt som Peder. Han gik tilvejrs, tog sin rotørn, lærte at knobe og splejse. Skipper Tønjachsen sagde ikke noget, men nikkede nu og da tilfreds, og Ole Vante erklærede, at Frits magelig kunne blive jungmand når han kom hjem fra turen.

Men Frits troede ikke på det; han vidste, der var noget som hed skole, lektier og årlige eksamener – uundgåelige onder som livet førte med for dem, der var børn af velstående fædre og ikke var så lykkelige som Peder, der kunne klare sig livet igennem på egen hånd uden megen lærdom. Og når Frits af og til fik et anfald af hjemve og længtes efter faderen, tante Malle og Villa Thules herligheder, så gled naturnødvendigt tanken hen på lektielæsning og karakterbøger – dermed var så hjemven kureret.

Det var hundevagt, to timer efter midnat, Peder stod til rors, og Frits sad tæt ved ham på dækshuset.

Mørkt var det egentlig ikke, for en stor trekvartmåne sejlede midt oppe på nathimlen og gød sølv i lange striber over det dønningbevægede hav; sejl og master lyste i fosforagtig glans, og morilden blinkede i kølvandet. Luften var lun, svage vindpust strøg over skibet.

På bakken sad Ole Vante, gløden i hans snadde lyste op for hvert drag, han drog.

Det var så tyst ombord – en enkelt knagende lyd, når Peder drejede rattet, et dæmpet slag af topsejlet, når skibet slingrede ned i læ.

Ole sang med dæmpet stemme, men ordene nåede i den stille nat hen til de to drenge ved rattet – en sang om sømandens tunge lod og om hustruen i det ensomme hjem:

Den sømand drager på langfart ud,
i bliden vejr og i storm og slud,
i dage gode, i dage slemme,
for føden skal bjærges til dem derhjemme.

I hytten sidder den viv så kær,
to søde glutter i favn hun bær,
hun kysser dem; aldrig I fa'er må glemme,
han bjærger jo føden for os herhjemme!

Men der gik måned og der gik år,
hun venter og sørger, hun intet forstår;
hun slider for føden og sorg hende skæmmed':
nu glemte han dog os stakler i hjemmet!

På Zanzibars kyst står skibet som vrag,
dér bølgerne larmer ved nat og ved dag;
på strandbredden sømandens lig de slænged –
hans sidste tanke var viven i hjemmet.

Det var i Spanske Sø. Om morgenen var en byge kommet jagende fra sydost, en stormbyge sort og tung, fuld af væde og blæst. På mindre end tyve minutter jog den fra horisonten henover den blå, sollyse himmel, formørkende alt, slængende

plaskregn ud over havet og hvad derpå flød, pløjende det rolige vand op i skumvrede bølger.

Ole Vante lå og sov, og Stoffer skændtes med kokken; derfor lagde ingen mærke til bygen, før den netop skulle have tag i *Karens Minde*.

I en fart blev ræerne braset bidevind, skonnerten drejet til vinden, storsejlet givet op og topsejlet firet ned. Men lovlig sent alt sammen. Bygen buldrede løs over det lille skib, hev det over i læ, rev topsejlet i stumper og laser, og styrtede regn ned over dækket, så rundholter, svinehus og hønsebur flød om i syndig forvirring.

Men skonnerten klarede sig, hurtigt drev bygen videre for at rase længere ude over Atlanterhavet. Snart strålede solen atter ned over Spanske Søen. *Karens Minde* gled videre syd på med støt kurs og tørt dæk.

Men topsejlet skulle repareres; skønt gammelt og mørt, ville Tønjachsen ikke kassere det. Han så på sin reders interesse.

"I ku' ha' holdt bedre udkig, ku' I, og bjærget sejlet i tide," brummede den gamle skipper i sit grånende vildmandsskæg, "nu ka' I ta' skade for hjemgæld og flikke den gamle las sammen igen."

Dermed traskede han ind i sin kahyt.

På storlugen blev topsejlet spredt, det så ynkeligt ud, og Ole Vante mumlede svære forbandelser over "den gamles" nærighed. Men sejlgarn og sejlnåle kom frem, reservestykker sejldug og tovværk, og så satte de sig ned på dækket rundt om lugen – styrmanden, Stoffer, kokken og Peder Most – og flikkede sammen på de gamle stumper.

Frits blev ikke betroet til sejlmagerarbejdet, det lå endnu over hans synskreds, men han sad sammen med de andre, hjalp til at sprede sejlet ud og hørte forresten godt efter, hvad der blev talt. Men Gimmerlammet styrede, og ham måtte Frits holde øje med.

"Se til ham, Lars Kok, så han kan æde sejldug med de sorte kraller," sang Stoffer ud på sit bornholmske. Han gjorde kun ét sting, når kokken gjorde to. "Han tror vist, at han har akkordarbejde, den sorte rad."

Kokken svarede ikke et ord, men sad med sit melankolske ansigt bøjet over sejlet og arbejdede trøstigt videre. Han talte aldrig, når han havde noget at bestille, og fandt sig med tålmodighed i Stoffers drillerier.

"Du har nok glemt at bruge kajen, hvad Lars?" vedblev Stoffer, "er du lige så morsom, når du er hjemme hos madammen, så kan jeg godt forstå, hun tamper dig."

Men styrmanden kom Lars til hjælp: "Du skulle hellere tænke lidt på din egen madam, Stoffer, bare du får hende at se igen."

"Hvad for noget, hvad er det, du mener, styrmand?"

"Å, jeg tænker bare på en drøm, jeg havde i nat; jeg drømte om dig, Stoffer."

Alle bornholmere er overtroiske, og Stoffer var én af de værste; han tog varsler af enhver ting, der skete, og for drømme havde han den største respekt. Ole vidste det.

"Jeg drømte grangivelig – det var vist lige inden bygen kom – at jeg stod til rors, og det var om natten, for jeg kunne da knap skimte fra for til agter. Lige med ét så jeg et syn hen over bakken, ligesom det kunne være et spøgelse – helt hvidt forstår du – det var dig, Stoffer, jeg så."

Tømmermanden sad med åben mund, højrød i hovedet, og stirrede på Ole: "Var det virkelig mig, det *er* da vel ikke løgn, styrmand –?"

"Gu' var det dig, Stoffer. Du lignede et spøgelse, og stod ligesom en anklaget foran en skranke med bundne hænder – du havde vist en farlig dårlig samvittighed.

Hvem dommeren var, det kunne jeg ikke se sådan på en prik; han sad i en stor stol, men han kunne godt ha'e lignet den gamle derinde." Ole pegede med tommelen mod kahytten.

"Og lige med ét stod Lars Kok dér, anklagede dig for dommeren og sagde: "Stoffer har hugget en flaske brændevin; han tog den sidste gang, han var nede i lasten!" Så forsvandt kokken, men i det samme kom Peder Most og sagde til dommeren: "Stoffer har snuppet en rulle skrå ud af min kiste." Derefter kom Ole Skvat; han tudede og mimrede, og så sagde han: "Stoffer klør mig hver eneste dag og vil have, at jeg skal stjæle skipperens cigarer til ham" – så travede Klaus ud af svinehuset og sagde, at det var dig, der havde givet den en gammel skrå forleden, da den blev syg – og til sidst kom hønsene – – –."

"Næ, hør nu, styrmand, det er mase mig løgn det hele, nu vil jeg sku'tte høre længere på ham, næ så rive død om jeg vil!"

"Og da de alle sammen havde fremført deres klager," blev Ole uforstyrret ved, "rejste den gamle dommer sig op og råbte så det tordnede: "Stoffer skal hænges!" Det gentog han tre gange, og lige med det samme kom der to djævle entrende ned ad vantet med den lange lodline i hænderne – sorte djævle med gloende øjne og røde horn i panden – de lagde løkken om

halsen på dig, Stoffer, og grinede dertil – – – ja, så vågnede jeg, for bygen var over os."

Stoffer sad og skulede og mumlede "det er rive død løgn, det er løgn hvert ord." Men han så dog tvivlende ud og skævede hen til Ole, der sad med det alvorligste ansigt og arbejdede.

Peder fniste og stak til Frits, og Lars Koks bedrøvelige ansigt opklaredes af et blegt, skævt smil.

I nogen tid herskede der tavshed om det lasede topsejl, men Peder kunne ikke dy sig:

"Hvad var det, hønsene sagde, styrmand?" spurgte han med uskyldig mine. Men da blev Stoffer vred.

"Ska' du nu til det igen, din skabede hvalp!" og han langede en vældig lussing ud efter Peder; men denne dukkede sig behændigt, så Stoffer slog ud i luften og trillede om på dækket. I et nu var han på benene, og løb efter Peder, der smidig og gesvindt løb fra den tunge bornholmer og entrede tilvejrs.

"Ka' I holde fred!" lød styrmandens advarende stemme, "I skulle hellere se at blive færdige med topsejlet – nu har I vækket den gamle."

Kahytsdøren gik op, Tønjachsen stak sit gamle hoved ud; og straks var alt roligt om topsejlet.

For en stiv "portugisernorden" strøg *Karens Minde* ned langs Portugals kyst, så skummet stod om boven. Luften blev varmere, havets farve mørkere, og himlen mere ren og strålende blå for hver dag, der gik.

Delfiner – springere kalder sømanden dem – legede i store flokke rundt om i havet. Som en skare skoledrenge, der får kig på en fuld mand i gaden, kom de jagende efter skonnerten,

snart lige under havfladen, snart hævende sig i luften med dristige spring, fulde af kraft og ynde, som voltigeuren i en cirkus.

Det morede dem åbenbart at løbe skibet op, i fuld fart at smutte forbi boven, dykke under kølen, for så, når de var kede af legen, at jage videre i langstrakte spring henover den vidtstrakte havflade.

Frits stod forude og stirrede i henrykkelse ned på delfinerne, der smidigt smøg sig rundt om skibet med ikke en fods afstand mellem den skarpe stævn og de blanksorte kroppe.

"Har du lyst til at smage én af dem, Fritsemand?"

Drengen så spørgende på Ole Vante – var det spøg eller alvor? Men Ole gik ind til skipperen og lånte den lange skarpslebne stålharpun, der hang over sofaen sammen med en råber og en gammeldags musket.

Det var åbenbart alvor, delfinen skulle harpuneres.

Lodlinen blev lagt over en blok på staget og enden gjort fast i harpunens ring; et langt træskaft stukket ned i dens hule ende, dermed var apparatet i orden.

Ole entrede ud på sprydet og satte sig overskrævs; den lange harpunstage holdt han i den opløftede højre hånd, så den blanke stålspids med de to bevægelige vinger næsten berørte vandfladen. Dér afventede han delfinernes komme.

Der var ingen i øjeblikket, og Frits stirrede længselsfuldt ud over havet for at få øje på "vildtet".

Endelig kom der en flok – ti, tolv stykker – springende, hoppende, smuttende under vandet og op igen, kåde og kække.

"Kald på Stoffer og Lars," kommanderede Ole; og Frits jog afsted efter de to matroser.

"Vær klar til at hale linen ind, så snart jeg har stødt."

Springerne kom nu skibet nær og begyndte den farlige leg omkring stævnen. Flere gange hævede Ole harpunen, men ventede atter; endelig jog han den ned i vandet med voldsom kraft. – "Hal ind!" råbte han og entrede ned på dækket.

Kokken, Stoffer og Frits hang i linen og halede af alle livsens kræfter, men de blev løftet op af delfinens svære vægt, Ole sled med i det, og selv det lille Gimmerlam gjorde sit bedste; men da kom skipperen ud fra kahytten i bjørnetungt løb og lagde sin svære krop i arbejdet. Så gik det, og langsomt hævedes den tunge, sprællende delfinkrop op fra havet. Harpunen havde godt fat, spidsen var trængt helt igennem ryggen og ud på den anden side.

Snart lå det tunge dyr, vel halvtredje alen langt, på dækket, udstødende sære grynt.

Lars Kok stak den sin store køkkenkniv i nakken, så var delfinen død.

Den gav proviant til to hele dage. Det sorte, møre kød langs ryggen blev til bøf og "biksemad", leveren blev stegt. Lidt trannet var den, men smagte dog dejligt.

Kun Stoffer nægtede hårdnakket at røre ved de retter.

"Det bringer ulykke over skuden," sagde han og rystede på hovedet, "delfinerne er druknede sømænd, der går igen. De hævner sig, det skal I nok få at se!"

5. I Spanien

Nøjagtigt femteugedagen efter, at skonnertens anker blev lettet i Svendborg Sund, faldt det i bugten ud for Cadiz. Dog det var nat, og kun glimtene fra det mægtige havnefyr og de talrige svagtskinnende lygter i land røbede, at en stor by skjulte sig i nattens dybe mørke.

Men næste morgen lå Cadiz med pragtfuldt sollys, i blændende kridthvide og cremegule farver, udbredt foran den blå havbugt. I den lette dis flød farverne sammen, og kupler og tårne på store kirker, mægtige fæstningsværkers grålige flader, havnemolers og stensatte kajers vandrette linjer anedes mere end de sås gennem den tidlige morgens tågedunster.

Solen hævede sig hastigt, og snart lå den lyse, sydlandske by med skarpe omrids og linjer i den klare varmedirrende luft.

Der var livligt på den store bugt. Dampskibe gled inde fra havnen rundt om det store, hvide fyrtårn; dybtlastede og tunge dampede de ud over havet med deres fragt til fjerne lande. Andre dampere kom langt borte fra ind mod byen, stoppede, fik lods ombord og gled videre rundt det store fyr, havnen ind.

Et mylder af bredbovede fiskerbåde arbejdede sig ved årernes hjælp ud på havet, hejsede store, spidse sejl og spredtes ud over bugten på fiskedræt.

Karens Minde lå med lodsflag i top, sejlene klare, ankeret oppe og drev sagtelig ind mod Cadiz; så kom lodsen, sejlene sattes, og langsomt, ganske langsomt rundede skonnerten fyret forbi og ankrede midt for byen mellem en engelsk damper og en svensk bark.

På spidsen af en letbøjet, sandet landtunge ligger Cadiz, og indenfor landtungen strækker sig en næsten cirkelrund bugt i læ for alle vinde og for Atlanterhavets tungtrullende bølger. Den del af bugten, der strækker sig langs byens fod, er Cadiz' berømte havn, en af de sikreste og bedste i verden.

For tre tusind år siden – i kong Salomons dage – var fønikerne jordens dygtigste søfolk og handelsmænd. Fra Syriens kyst sejlede og roede de langs Middelhavets strande på deres smukt tømrede skibe, tungt lastede med kostbare handelsvarer: skønt farvede uld- og silkestoffer, kunstigt smedede våben og husgeråd, fine og skøre glaskar og krukker, udskårne elfenbenssager og ringe samt perler af matgult rav.

De sejlede langs kyster og over havbugter; i byer borttuskede de skudernes indhold mod fremmede varer. Fik de ikke med det gode, hvad de ønskede, så røvede de og stjal, for fønikerne var stærke, velbevæbnede mænd med let samvittighed og griske efter anden mands eje.

Men de nøjedes ikke med at handle og røve. Fra deres stærke stæder Sidon og Tyros drog de ud på erobringstogter, mange galejer i følge; de indtog byer og anlagde kolonier på Afrikas kyst, på Sicilien, Sardinien og Corsica.

Selv til Spanien kom de; sejlende rundt om Gibraltarklippen fulgte de den spanske kyst nord på og fandt den herlige bugt ved Cadiz.

Byen blev bygget af fønikerne. De fandt landet rigt på sølv og sydlandsfrugter; drev så den halvvilde befolkning på flugt, dræbte mange, men fangede endnu flere, og fangerne blev brugt til trællearbejde. Da lagdes grundstenen til den ældgamle, berømte stad.

Længe var stedet fønikernes vestligste koloni, men som høg over høg kom en skønne dag det stærke romerriges legioner over erobrerne og drev dem ud af byen.

En tid lang vajede legionernes ørn over Cadiz, men da vestgoternes horder hærgede det romerske verdensrige, forsvandt ørnen fra stadens tinde.

Og efter goterne kom maurerne, der længe var herrer i landet, indtil spanierne endelig i 1262 fordrev dem derfra. Siden da har Cadiz været spansk; men hyppigt rasede krig om stadens volde, fjendtlige bomber og kugler knuste dens huse, blod fløf i gaderne.

Men for hver en storm, der blev løbet mod murene, blev disse bygget sværere, og nu er Cadiz en af Spaniens stærkeste fæstninger. Tunge kanoner peger fra voldene ud over indløbet til havnen og mod havet, hvorfra fjendens krigsskibe plejer at komme; en stærk garnison besætter vagterne, og i bugten ligger spanske panserskibe og torpedobåde.

Byen selv er et underligt virvar af gammelt og nyt. Nede ved kajerne langs havnen rører sig en moderne søstads larmende forretningsliv – raslende svingkraner, pibende lokomotiver, røgspyende kuldampere, tårnhøje fabrikskorstene, pakhuse, stabler af kasser og tønder og tusinder af mennesker i travl bevægelse. Og to minutters gang derfra drejer man ind i snævre, krogede, mennesketomme gyder, hvor hvidkalkede huse med grønmalede skodder og jerngitrede altaner ligger tavse, som tilhørte de en svunden tid.

Af og til rokker en rynket morlil hen ad den smalle, toppede stenbro i gadens halvmørke, eller en barbenet, laset, mørkhudet dreng driver sit lille skindmagre æsel med

orangefyldte kurve over ryggen fra dør til dør under skingrende råb – så er alt atter tyst. Men den snævre smøge, ned til hvis bund solstråler aldrig når, munder ud i brede, smuktbyggede boulevarder, åbne, palmebeplantede pladser, hvor herrer og damer promenerer i dragter efter sidste parisermodes snit. Flunkende nye ekvipager, forspændt med engelsk fuldblod og med glatragede engelske kuske på bukken, ruller lydløst langs den brede kørebane på letfjedrende gummihjul.

Den larmende forretningsverden ved havnen og det moderne pariserliv på boulevarderne rækker hinanden hånden gennem middelalderlig krogede, snævre og tyste gader.

Karens Minde lå til ankers i havnen ikke langt fra land; en pram, omtrent så stor som skonnerten selv, var gjort fast til dens bagbords side, og hele dagen stod losningen på.

Skipper Tønjachsen havde været i land hos konsulen og bragte breve med om bord: fire til Frits, et til Peder, og en indbydelse til de to drenge om hele næste dag at være konsulens gæster.

Det var ud på eftermiddagen, at skipperen kom ombord. Drengene havde arbejdet hårdt med at få klipfisken op fra lasten og over i prammen, og skipperen gav dem lov til at gå et par timer i land. Længe varede det ikke, før de sad i jollen og roede ind mod den gamle, slidte, grønslimede stentrappe, der fører op til toldbodpladsen.

Peder Most stak som sædvanlig næverne ned i lommerne og slentrede med sømandsgang og kasketten på snur op ad toldbygningen til mellem muldyrkarrer, tønder og fade. Han

havde været der før, kendte det alt sammen – det ville han i alt fald lade Frits forstå – lige så godt som han kendte Svendborg.

For Frits var alt nyt: de små gulbrune, sorthårede spaniere, der tumlede med kasser og tønder, sludrende og pludrende i det fremmede tungemål, skildvagten ved porten i de blåstribede bomuldsbukser med geværet over nakken og cigaretten i munden, æselkarrerne toppende fulde af de forunderligste frugter – alt måtte Frits bese, alt fyldte ham med den største forbavselse.

I sit indre jublede Peder over at være sluppet i land, men han bragte sin værdighed det offer at se "ligeglad" ud.

Det var bagende varmt, skønt solen allerede stod lavt, og sollysets stærke refleks mod de hvidkalkede husflader sved i øjnene.

På den anden side af havnepladsen drejede drengene ind i en af de mange snævre gader – det var en velgørende forandring. Her var svalt, ingen skærende solglans men et dæmpet halvlys. Gaden var så smal, at drengene lige kunne gå ved hinandens side uden at snuble over de skamler og træstole, der stod i hver en døråbning.

Der var meget at se for den nysgerrige Frits. Snart stod han stille uden for underlige boder med de mærkeligste grøntsager, som man aldrig ser i Danmark; eller foran vinduer med udstillede bøger og stærkt farvede billeder, mest af helgener med gule glorier om hovederne og kors i hænderne; eller butikker med messingtøj og store, brede foldeknive. Snart var det en grøn papegøje på en pind, der tiltrak sig opmærksomheden, snart nogle kvindelige væsener med sorte

øjne og pudder på kinderne, gamle, rynkede hekse, fede madammer eller unge fnisende tøse.

Frits havde fået fem pesetas af skipperen. Mønterne raslede i lommen, de måtte anvendes.

For enden af gaden lå en stor plads og midt på pladsen en vældig kirke – den berømte gamle domkirke – helt af sten med mægtig, skinnende kuppel og store, forgyldte spir omkring.

Men over for domkirken sås en flot café, kranset af grønne platantræer; ud over fortovet skyggede et hvidt, udspændt solsejl, hvorunder herrer og damer ved talrige småborde læste aviser og drak kølende drikke.

Frits stod stille og så på kirken, Peders øjne hvilede med velbehag på caféen.

"Man er tør i halsen, Frits," henkastede han.

"Tror du, vi må gå ind i kirken?"

Peder betænkte sig lidt. "Man plejer først at tage sig en genstand i beværtningen derovre – det er vist det rådeligste."

"Tror du, det er nødvendigt?"

"Man er lige som lidt mere velset, når man har gjort det," forsikrede Peder, "og du har jo mønt på lommen."

De skråede over pladsen, og Peder satte sig nok så frejdigt ved et tomt bord. Frits så sig lidt ængstelig om. De var begge i deres arbejdstøj, navnlig Peder så slem ud i klæderne, og folk i caféen var lovlig velklædte. Det forøgede heller ikke hans mod, at to opvartere stod og grinede ad dem.

Men Frits satte sig dog. Peder slog på bordpladen med de sorte knoer og udtalte med høj stemme "orangeade"!

Den ene af opvarterne forsvandt og bragte straks efter to iskolde lemonader. Frits' respekt for Peder steg til svimlende

højder.

De to drenge sad og nippede til drikken, den smagte dejligt, og snart glemte Frits at tænke på sine klæder for at se på, hvad der foregik omkring ham.

Spaniere kom og gik. Mænd med bløde filthatte på hovederne og korte, sorte kapper slængt over skuldrene, kvinder med vifter i hænderne og silkemantiller over det mørke, blankstrøgne hår.

Domkirkens klokker klemtede. Rungende, dybe slag fra den store tårnklokke, klingende, fine toner fra mange mindre; i sælsom blandet vellyd strømmede tonerne ud over byen.

Kirkens svære fløjdøre åbnedes, en procession skred langsomt ud på torvet. I spidsen to hvidklædte smådrenge med røgelseskar i kæder svingende hid og did; efter dem fulgte præster i røde kjortler; nogle bar lange, hvide lys, andre slanke krucifikser. På skuldrene af fire sortklædte mænd hvilede en mørk draperet båre, fra hvis top et gyldent skrin skinnede. Bag efter båren gik en høj, hvidskægget bisp i guldprydet talar, langsomt og værdigt; i sin venstre hånd holdt han en tung, sølvbeslået bibel, den højre strakte han velsignende ud; for alle på pladsen knælede, som han skred dem forbi, mænd og kvinder, han velsignede alle.

Processionen, der sluttedes af en skare røde præster og munke i hvide kutter, passerede tæt forbi caféen, hvor Frits og Peder sad. Uvilkårligt tog de kasketterne af og rejste sig, alle de andre gæster gjorde ligedan, bøjede sig og slog kors for brystet. Men den ærværdige bisp sendte ingen velsignelse ad den kant, han vendte hovedet bort, som var synet af caféen ham en vederstyggelighed.

Så svingede den lange procession ind i en snæver gade og forsvandt, kirkeporten lukkedes, med klokkerne vedblev at klemte.

Drengene drak lemonaden ud, og Frits trak sine breve op af lommen. Han havde ventet med at læse dem, til han kom i land, der var mere ro end ombord på skonnerten.

Men Peder standsede ham: "Læs dem inde i kirken, det er det roligste sted i verden." De betalte og gik.

Snart stod de i domkirkens indre. Der var kølighed og skygge. I dæmpet belysning stod mægtige marmorsøjler i lange rækker; mod deres snørklede kapitæler hvilede den vældige kirkehvælving. I den ene ende af det uhyre rum hævede sig et alter, stort som et hus og lueforgyldt fra øverst til nederst; oplyst af brændende kærter stod foran alteret den hellige jomfru med kristusbarnet i favn, smedet i sølv. Rundt om hang store oliemalerier, og langs kirkens vægge lå mindre altre, side om side, alle belyst af sølvlamper og lys i svære stager.

Dagslyset, der trængte ned fra den store midterkuppel, brødes gennem farvede ruder; blålige, gule og røde stråler flød sammen i brogede farvetoner.

Stilhed hvilede i det store rum.

Hist og her knælede sortklædte kvinder på kirkens tavlede marmorgulv, og mellem søjlerækkerne gik munke med lydløse fjed.

Aldrig havde Frits følt en sådan andagt og højtidelighed, som da han stod i den store, tavse kirke; han vovede knap at flytte en fod.

"Kom," hviskede Peder. Så gik de sagte hen til et sted i kirken, hvor der stod lange rækker stole med simple stråsæder.

Dér satte de sig og læste brevene.

Og Frits' tanker fløj fra den store domkirke i Cadiz til det kære hjem; han så tante Malle trippe forknyt omkring, hun tænkte på Frits; han så faderen og onkel Brummer på verandaen med deres piber og toddyglas – de talte om Frits. Billeder fra det fjerne Svendborg, fra Villa Thule, fra skolen og fra havnen rullede sig op for hans indre blik, mens han læste de fire breve til ende.

Frits sad ganske stille med brevene i sin hånd, et par tårer rullede ham ned ad kinderne.

Peder havde ret, i kirken var der fred, dér måtte brevene læses.

6. Tyrefægtning

Konsul Nyborg var en flink, elskværdig mand, velset af autoriteterne i Cadiz og meget populær blandt kaptajnerne på de danske skibe, der anløb havnen. Han havde i en række af år været købmand Brummers agent og fra denne fået et vink om at tage sig lidt af Frits; deraf kom indbydelsen til drengene om at være den danske konsuls gæster hele næste dag.

Arbejde var der ikke noget, der hed den morgen; det skulle da være med at få hænderne rene og kroppene med, og det krævede både tid, sæbe og varmt vand.

De to drenge måtte pynte sig, for skipper Tønjachsen havde sagt:

"Konsulen er en mageløs reel mand, det er han, men ganske umådelig fornem i klædetøjet – så nu må I strenge jer an og ikke gøre skibet til skamme."

For Frits var det let nok at blive fin i tøjet, han havde alt, hvad der behøvedes i den grønmalede kiste. Men Peders udvalg var ikke stort; for ham betød "stadsklæderne" et blåt jakkesæt, som var syet om efter en af toldforvalterens kasserede uniformer.

Og skrædderen havde ikke været heldig.

Dog Frits kom Peder til hjælp: et par hvide flonelsbukser, som var syet til at vokse i, passede nogenlunde til jungmandens ben og så meget pæne ud til Peders egne, hvidtede sejldugssko og en fin, hvid kasket, som Frits aldrig havde brugt. Jakken måtte gå for hvad den var, den kunne stå åben, men under den sås en ganske ny, blåstribet skjorte, og om kraven knyttede Frits sit bedste blå silkeslips. Bukserne sad lidt for stramt, jakken lidt

for løst, men Peder selv syntes, han havde aldrig ejet mage til pragt.

"Tag dig bare i agt, når du sætter dig," advarede Frits, "det var slemt, om de revnede, for jakken dækker ikke."

Gimmerlammet skulle ro dem i land; han stod stum af beundring over de skønne klæder – Frits strålede i en ny, lysternet dragt og havde stråhat på hovedet. Peder lod sig beundre og ville som sædvanlig, når situationen krævede det, begrave hænderne i bukselommerne; men det lod sig ikke gøre, for bukserne sad for stramt. Det var ikke muligt at presse en hånd ned. Men heldigvis var der lommer i jakken, de kunne benyttes.

I et smukt, nybygget hus, som vendte ud mod den store promenadeplads boede konsulen, der var ungkarl. Han sad i sin hyggeligt møblerede dagligstue og smilede fornøjet til drengene, da de kom ind.

"Nå, dér har vi de to sømænd; god dag og velkommen."

Frits følte sig straks tryg og vel til mode, da han havde set ind i konsulens åbne, gemytlige ansigt, hvor et par klare, blå øjne blinkede over et guldbrunt fuldskæg; og han satte sig ned og snakkede frejdigt løs om Svendborg og om rejsen, ganske som kunne det været hjemme i villaen sammen med onkel Brummer.

Men Peder var ikke rigtig i sit es, han var "som en fisk ude af vandet" mellem de fine stole, borde med nipssager, stålamper og andre farlige forhindringer for fri og utvungen manøvrering i dagligstuefarvandet. Han satte sig med stor forsigtighed på kanten af en stol og rejste sig igen – han syntes, det havde knaget i de stramme benklæder. Ængstelig følte han efter, om

alt var i orden og skævede mistænksomt hen efter konsulen, der netop lo; det var vist bukserne, der gav anledning til latteren, tænkte Peder. Da meldte en tjener, at frokosten var serveret og gjorde dermed ende på den pinlige situation.

"I får ikke meget af Cadiz at se i dag," bemærkede konsulen, da de var midt i en dejlig ret høns i karry, "vi skal med jernbanen helt ud af byen til "Santa Maria" på den anden side af bugten."

"Hvad skal vi bestille dér?" spurgte Frits.

"Jeg tænkte, du og Peder nok havde lyst til at se en tyrefægtning."

"En rigtig tyrefægtning!" udbrød Frits med opspilede øjne. Peder lagde gaffel og kniv og åbnede munden.

"Den er såmænd rigtig nok – fem tyre bliver dræbt. Måske er det ikke noget for sådan et par ungdommelige fyre at se på – –."

"Å, den klarer vi nok," fo'r det ud af Peder, hvorpå han blev rød i hovedet.

Frits så ængsteligt bedende på konsulen, der brast i latter.

"Ja, ja da; så tager vi til tyrefægtning. Det er vel heller ikke noget, I ofte får at se i Svendborg. Og så husker du at skrive hjem til agent Brummer, at det var jer selv, der absolut ville derhen, husk nu det, Frits."

Toget fløjtede, af sted gik det; to lokomotiver for og tredive vogne bag, stuvende fulde. Alle skulle til Santa Maria, til tyrefægtning.

Bagende varmt var det; den waggon, hvori konsulen, Peder og Frits havde plads, var smækfuld. Der sad en umådelig tyk matrone i sort silkekjole; den spændte om de fede former, som

skulle den briste. Damen kølede sig med en ildrød papirvifte og tørrede sig nu og da i et stort, hvidt lommetørklæde, for sveddråberne piblede frem overalt på det rødblussende ansigt.

Ved hendes side sad datteren, slank og yndefuld med et par store, kulsorte øjne, der strålede frem under de lange buede øjenvipper. Næsen var let bøjet og fin, og de fyldige læber så røde som koralperlerne, der hang om hendes hals og ned over den hvide kjole.

Frits betragtede beundrende den smukke pige. Konsulen så det og smilede.

"Om ti år ligner hun på en prik sin moder – den tykke dér ved siden af –."

Tre officerer i blå, sølvbroderede uniformer optog de øvrige pladser. De sad med svære, blanke ryttersabler mellem benene og ridepiske over knæene, snakkende og gestikulerende, rullende cigaretter mellem tobakfarvede fingre, røg og spyttede.

"Snakke kan de, ryge kan de og slå ud med arme og ben," sagde konsulen hånligt, "men de er uvidende som bønder, har ikke lært halvt så meget som en dansk dreng, der tager præliminæreksamen."

Toget løb fuld fart. På den ene side strakte sig den blanke, blå havbugt, på den anden side et fladt kedeligt landskab, hvis brunlige jord kun sparsomt var dækket med små forkrøblede buske, blegt afsvedne græstotter og støvede oliventræer. Men ofte rullede toget forbi store firkantede haver, solidt indrammet af grå stenmure. I haverne voksede noget, der så ud som halvvisne, korte brune stængler i lange rækker hele haven igennem.

Frits spurgte, hvad de usle planter stod der efter.

"Usle planter," gentog konsulen og lo, "det er nogle af de berømteste vinstokke i hele Spanien. Omegnen af Cadiz er fuld af dem både på det flade land og langs op ad bjergene, som du kan se dér ovre på den anden side af bugten. Om fem minutter holder toget ved en by, det er Jerez de la Frontera – du kan nok huske fra din verdenshistorie, at dér slog araberne vestgoterne for over tusind år siden – nå, Jerez de la Frontera er den by i Spanien, der laver mest vin, sherry, den du drak til frokost. Mange hundrede tusinde vinfade, mange millioner flasker fulde af lagret, fin sherry ligger i den bys kældere; og druerne, hvoraf vinen presses, kommer fra de ranker, som du så; de tager sig noget tarvelige ud i sammenligning med jeres ribs- og stikkelsbærbuske hjemme i Svendborg, men de er en del mere værd, kan du tro."

Toget holdt et øjeblik ved den berømte vinby og hastede derpå videre. Landskabet blev mere frodigt, oliventræerne stod tættere, ofte i hele skove. Nu og da tittede hvide stenhuse og slotlignende villaer ud mellem haver, hvor blomster myldrede frem, hvor orangetræer, palmer og blomstrende buske stod tæt og skyggende om friske, grønne græsplæner og langs grusdækkede, slyngede havegange.

Den ene lille landsby passeredes efter den anden; husene lå som skåret i kridt i blændende sollys og med skygger sorte som tegnede med kul. Endelig standsede toget ved Santa Maria.

Det var ikke vanskeligt fra stationen at finde vej til arenaens høje, hvide mure, man behøvede blot at følge

menneskestrømmen. I tusindvis vandrede mænd, kvinder og børn gennem den lange, solede gade til tyrefægtning.

Inden for murene under åben himmel lå den store grusbelagte plads, indhegnet af svære træskranker; dér skulle kampene finde sted. Og rundt om fra skrankens rand og op til murenes tinder sad tilskuerne på stole og bænke, række over række, et vældigt amfiteater fyldt af broget menneskevrimmel i bølgende, rastløs bevægelse: arme der svingedes, kroppe der vendte og drejede sig, hoveder der nikkede, vifter der vuggedes, hatte der hævedes og sænkedes. Stemmer lød fra de tusinde struber. Stemmer der talte, stemmer der skreg, snakken og latter opfyldte rummet, blandedes, flød sammen til en ensformig, stærkt summende lyd, til en vandfaldbrusende larm.

Men ud fra larmen skar skingrende råb fra drenge, der smuttede om mellem tilskuerne, falbydende cigaretter, limonader og frugter, strøg på violinstrenge, som stemtes oppe i orkestret og arrige brøl af tyre, der tirredes.

Konsulen sad mellem de to drenge nede ved skranken. Han havde købt gode billetter, nemlig til den halvdel af cirkus, hvor skyggen lå svalende over pladserne. Lige over for glimtede og skinnede sollyset mod lyse dragter, hvide hatte og parasoller.

Orkestret spillede op: den spanske nationalhymne. Cadiz' militærguvernør trådte ind, og hans brede, højrødtbetrukne loge fyldtes med damer og officerer i guldfunklende uniformer.

Guvernøren, gamle general da Silva y Perez, satte sig fed og tung ned i den store højryggede lænestol midt for logens rand, omgivet af smukke, unge damer. Han slog ud med sin behandskede hånd, musikken blæste en skingrende fanfare:

porten i barrieren lige overfor åbnede sig; og mens tonerne af den berømte tyrefægtermarch bruste over det store rum, marcherede tyrefægterne ind to og to. Men i spidsen gik en høj, slank, sortklædt mand i fløjlsknæbukser, kort spansk trøje, blanke silkestrømper, der sad stramt over de muskelstærke ben, og en lille fladpuldet hat på det grånende hoved.

Det var den berømteste mand i landet, spaniernes stolthed; hvert barn kendte hans navn, det var Carlos Zummarro, den store "espada", den sikreste arm til at føre klingen mod rasende tyre.

Da han viste sig, bragede et bifald løs, som aldrig syntes at skulle ende; tilskuerne rejste sig, svingede med hatte og tørklæder og hamrede med stokke mod gulvene.

Men Carlos Zummarro skred rolig frem i spidsen for sine tyrefægtere, spændstig som havde han stålfjedre i benene, stolt som en helt der hyldes, med ansigtstræk hårde og ubevægelige som var de støbt i bronze.

Og efter ham kom den hele skare af tyrekæmpere – toreros kaldes de i Spanien – der i dag skulle sætte livet i vove til forlystelse for tilskuerne. Smukke, stærke karle med sigøjnerbrun hud og smidige lemmer, nogle til fods, andre til hest med lange lanser i hænderne.

Henover arenaen bevægede sig den sortklædte skare til musikkens taktfaste toner hen imod guvernørens silkebetrukne loge. Neden for denne standsede Zummarro og hilste op til den gamle general så anstandsfuldt, at mangen en prins kunne misunde ham.

Og toreroskaren marcherede tilbage, hvorfra den kom.

Guvernøren vinkede atter med den hvide, fede hånd: første akt af det blodige skuespil tog sin begyndelse.

Fem "picadores" travede ind på skindmagre, gamle udgangsøg, heste ubrugelige til alt andet end at lade sig spidde af en tyr eller til at stoppes i pølser; store skyklapper havde de for øjnene for at forhindre dem i at se den frygtindgydende tyr. Men var hestene usle, så var rytterne i de høje, spanske, messingprydede sadler stolte at se til – kraftige, bredskuldrede mænd med den lille sorte hat kækt på snur og en lang lanse lodret i vejret med dupskoen støttet mod den svære stigbøjle, hvis jernskærm beskyttede foden mod stød fra tyrens horn.

Langs barrieren gjorde picadores holdt i en række, og med fældede lanser afventede de tyrens komme.

Over for rytterne på den anden side, inde under tilskuernes pladser lød rasende brøl, en dør blev smækket op, og i vilde spring kom en kulsort tyr til syne med fråde om mulen og skum over bringen.

Midt på arenaen gjorde den holdt, forvirret af menneskestemmerne, blindet af sollyset.

Den så sig forvildet om, sparkede sandet op med klovene, drejede sig om til alle sider og fik øje på de lansebevæbnede ryttere.

Det sorte hoved med de lange, spidse horn sænkedes, og med et hæst brøl fo'r dyret mod den nærmeste picador. Men bøjende sig ud over hesteryggen med lansen i den strakte arm og samlende al sin kraft til et modstød, plantede picadoren lansespidsen i tyrens side.

Ved det voldsomme sammenstød sank hesten i knæ, men rytteren blev i sadlen, tyren sprang til side, og med blodet

flydende fra et gabende sår styrtede den løs på den næste hest i rækken. Dette angreb lykkedes, picadoren fejlede sit stød, og i samme nu jog tyren hornene ind under hestens bringe, væltede den med et kraftigt kast af hovedet bag over, og dér lå den sprællende, gamle hest oven på rytteren, mens tyren i sit blinde raseri stødte hornene gang på gang i hestens krop.

Det var en vild og skrækkelig scene, picadorens liv syntes fortabt. De andre fire ryttere sprængte ud på midten af arenaen, og ind over barrieren sprang sortklædte, smidige fyre. I hænderne holdt de skarlagensrøde silketæpper, som de i fuldt løb lod flagre for øjnene af tyren.

Og de reddede den styrtede mands liv, for det rasende dyr lod hesten ligge og jog arenaen rundt efter den røde silke. Ved dristige, lynsnare sidespring undgik mændene gang efter gang at blive spiddet på de spidse horn; kneb det allerværst, sprang de behændigt som akrobater over den høje skranke, mens tyren brølende løb panden mod den tykke trævæg.

Hesten lå død i sandet, men picadoren blev lempelig båret ud, besvimet og såret; da ophørte atter legen med de røde silkestykker, og kampen mellem tyren og de tilbageblevne picadores fortsattes.

Med vekslende held.

Snart blev tyrens voldsomme angreb afpareret, snart fik den ram på hestene. Tre stangedes ihjel inden signalet blev givet til første akts ophør. Den sidste picador red ud af arenaen på sin usårede hest, men med en splintret lanse i hånden.

Og tilskuerne fulgte den vilde kamp med larmende deltagelse. For hvert dygtigt stød med lansen, for hvert smidigt spring bragede klapsalver løs. Ikke et menneske på den uhyre

tilskuerplads forblev ligegyldig. Spænding stod malet på alle ansigter, tilråb lød fra alle munde. Men bifaldet gjaldt ikke de modige mænd alene, tyren fik sin part, hver gang den havde kastet hest og picador i grus.

Peder og Frits havde følt sig helt betaget fra det første øjeblik, de kom ind i det store rum, slugte alt med øjnene og hørte næppe efter, hvad konsulen forklarede dem. Og da tyren galoperede ind, og kampen begyndte, glemte de alt andet – konsulens nærværelse, menneskemassen om dem, Peder følte ikke længere de stramme, farlige bukser, Frits ikke længere den knugende hede; de sugede ind med øjnene alle de vilde, vekslende optrin på kamppladsen foran dem.

Og da tyren væltede den fjerde hest med hornene i dens bringe, sad Peder med stive, opspilede øjne og hamrede med de knyttede hænder i logeranden, mens Frits holdt hænderne som en råber for munden og skreg hurra af sine lungers fulde kraft. Men ingen ænsede dem, for alle teede sig ligedan.

Og konsulen lo i skægget, han morede sig kosteligt over sine små landsmænd.

Atter omflagrede røde silketæpper den frådende tyr, snart lokkende den i tung galop i én retning, snart i en anden; men dyret var stakåndet og udmattet, trættet af den hidsige jagen rundt og af blodtab. Da trådte en "bandarillero" ind.

I hænderne holdt han to korte stave med spids og modhager i den ene ende; stavene var omvundet med silkebånd og vel en alen lange. De kaldes "bandarillos".

Langsomt og forsigtigt nærmede manden sig den vrede tyr, der arrigt brummende fulgte ham med skulende øjne. Pludselig fo'r den løs mod den dristige bandarillero, de sænkede horn

syntes allerede at nå hans legeme, men i samme øjeblik hang de to pile i den blodige nakke, tyren fo'r forbi, og spanieren stod uskadt, hilsende smilende op mod logerne.

En anden afløste ham, en endnu dygtigere og dristigere mand.

Han satte sig på en stråstol midt på arenaen med de to silkeomvundne stave i hænderne og en cigaret mellem læberne. Tyren galoperede imod ham. I åndeløs spænding hang tilskuerne ud over logekarmene, ikke en lyd hørtes uden tyrens prusten og tunge spring hen over jorden. Hvad der nu skete foregik så hurtigt, at øjet knap formåede at følge de lynsnare bevægelser: tyrefægteren satte foden på stolesædet og sprang over tyren. Men de to bandarillos sad fast i nakken på dyret, der jog videre med resterne af den splintrede stol hængende om hornene.

Den kække banderillero stod strunk og stolt, cigaretten hang ham endnu i munden. Bifaldet buldrede om ham, klapsalver og bravoråb fyldte luften med øredøvende larm, medens hatte og stokke og huer fløj ned på arenaen fra de vildt begejstrede tilskuere.

Tredje akt begyndte: den berømte Carlos Zummarro viste sig. Stolt og rolig skred han over det gule sand hen imod det jagede dyr, der blodplettet, rystende af udmattelse og sindsbevægelse stod med halen op mod barrieren.

I sin højre hånd holdt han den berømte "espada", en blottet, blinkende stålklinge, i den venstre et ildrødt tæppe.

Snart stod han over for tyren, der tirret ved synet af det viftende, røde klæde, atter løftede hovedet og trampede i jorden. En sidste opblussende vildskab tændtes i dens øjne, en

sidste kraftanstrengelse spændte dens muskler, og med en voldsom kraft styrtede tyren løs på Zummarro.

Men den øvede espados' sikre hånd svigtede ikke, kårdespidsen ramte netop, hvor den skulle – i sidste nakkehvirvel. Med et dumpt brag styrtede det vældige dyr til jorden, kun så meget liv var levnet den, at de svære lemmer endnu sparkede i sandet; og mens Carlos Zummarro med uforstyrrelig ro og anstand hilste med kården op mod den henrykt larmende tilskuerkreds, sneg sidste deltager i tyrekampen – den sortklædte, frastødende "matador" – sig med en bredbladet slagtekniv i hånden om bag tyrens ryg og gav den nådestødet.

Skuespillet var forbi – råt i dets blodige, skånselsløse vildskab, men tillokkende ved de eksempler på mod, snarrådighed, smidighed og kraft, det havde fremkaldt både hos dyr og mennesker.

Der faldt ro over tilskuerne, cigaretter tændtes, drenge falbød atter forfriskninger under støjende råb, musikken spillede en munter dansemelodi.

Og mens de flængede hestekroppe og det døde dyr af muldyrspand slæbtes bort over arenaens blodplettede sand, hørtes brølene fra den næste tyr, der tirredes, inden den skulle slippes ud som et offer for spaniernes grusomme trang til blodige kampscener og letkøbt nervepirring.

Fem tyre måtte den dag lade deres liv i Santa Marias store cirkus, tyve heste stangedes ihjel. En banderillero blev grebet af den tredje tyr og slynget mod barrieren, så han lå død med knust hoved og kvæstede lemmer, og tre picadores bares ud med brækkede arme og ben.

Det var resultaterne af den tyrekamp.

Allerede efter den første tyrs død ville konsulen bryde op og tage hjem, men drengene tiggede og bad ham blive. Med febervilde øjne og blussende kinder fulgte de optrinnene til den sidste tyr lå blødende på jorden.

Men konsul Nyborg lo ikke mere, han fortrød at have taget Frits og Peder med til den forestilling.

Dog, da de atter sad i jernbanetoget og rullede tilbage til Cadiz, faldt de ophidsede nerver til ro, og ved middagen i konsulens hjem herskede kun glæde og taknemmelighed for den uforglemmelige dag.

Tiden glattede mindet om tyrekampen ud; råheden og uhyggen, som de to drenge så levende havde følt, forsvandt, og tilbage stod erindringen om de store, vilde tyre, der måtte lade deres liv i kamp med stærke, snarrådige, modige mænd.

7. Forlis

Seks dage var skipper Tønjachsen om at losse sin skonnert og lade den på ny. Store fade med vin lå langs "kølsvinet" på skonnertens bund fra for til agter, vel afstuvet med tunge saltsække. Og løs salt var styrtet oven på tønderne, dækkende dem aldeles. Så man ned gennem lugerne, kunne man tro, at *Karens Minde* var lastet med skiden, grålig sne, således så det ud.

Og på den syvende dag lå skonnerten atter sejlklar.

Konsulen kom om bord for at tage afsked med Tønjachsen og de to drenge. Han bragte gaver: til skipperen en kasse indeholdende tolv flasker vin, til Frits en grøn papegøje, der sad i et bambusbur; men Peder fik en stor spansk foldekniv, der ved en stålkæde var befæstet til et solidt, bredt læderbælte.

Konsul Nyborg havde fået de to drenge kær, de havde været hos ham næsten daglig siden tyrefægtningen i Santa Maria, og han havde ved sin godhed uudslettelig indgraveret erindringen om de seks dages ophold i Cadiz i de to drengesjæle. Breve til Villa Thule var allerede under vejs, breve hvori glødende skildringer af tyrekampe og det mærkelige land vekslede med begejstrede lovtaler over den danske konsul.

Da brevene nåede Svendborg, lå skonnerten allerede mange mile ude i Atlanterhavet med kurs vester imod Portugals sydspids.

Det gjaldt om at komme hurtigt hjem til Svendborg; hvert sejl, der kunne trække, blev sat til; men vinden spottede sømandens ønsker, den løjede af; snart kom en let brise fra øst, som bragte skibet et lille stykke frem, snart pustede det lidt fra

nordvest, og sejlene klaprede mod masten. Hen på eftermiddagen blev det blikstille, søen lå træg og blank som olie med runde, bløde dønninger.

Luften var så varm, at det næsten faldt tungt at ånde. Plankerne brændte under de bare fødder, og Gimmerlammet fik ordre til at pøse vand over det ophedede dæk.

Jollen blev firet i vandet, Peder og Frits sprang ned i den med tjærepøs og koste for at give skibssiden en overhaling; losseprammen i Cadiz havde skrabet den svært om bagbord. Og jollen blev i vandet, da arbejdet var til ende, den slæbte agter i fangelinen.

Så sad drengene i skyggen af dækshuset med poppedrengen Lora imellem sig og talte om Cadiz. Peder pudsede sin kniv og gned en plet af bæltet. Han havde aldrig været så glad for nogen ting i verden som for den kniv; men Frits kælede for den tamme fugl, som kravlede om på toppen af buret. Frits ville lære den at tale, og han vaklede imellem at lade den sige "God dag, tante Malle" eller "Vivat Zummarro", som han havde hørt spanierne råbe under tyrekampen.

Han bestemte sig for det sidste; for som Peder fornuftigvis bemærkede, en spansk papegøje må da have lettere ved at tale sit eget sprog end dansk.

Ved solnedgang indhylledes alt i uigennemtrængelig tåge, det var ikke muligt at se fra for til agter, og værre blev det, som dagslyset svandt.

Hen imod klokken ti var det mørkt som inde i en skorsten, lanternerne sås kun som farvede klatter, selv om man stod dem ganske nær. Tågen hang tæt som støvregn over skibet, vandet drev fra vanter og stag.

Gamle Tønjachsen havde trampet om med tunge klask mod det våde dæk, og nu var han atter inde i sin kahyt.

Forude stod Ole Vante og tudede i et tågehorn. Det lød hæst og skrattende og kunne vist ikke høres langt borte, mente Frits. Han og Peder krøb sammen under en oliekappe ved rattet; af og til forsøgte Frits at stirre ud i mørket gennem onkel Brummers kikkert, men han opgav det, glassene duggedes, han stak kikkerten i futteralet, der som sædvanlig hang ham over skulderen. Frits og kikkerten var lige så uadskillelige som Peder og den spanske foldekniv.

Frits var dybt bedrøvet og tung om hjertet. Det var ikke den bælgmørke nats uhyggelige tåge, der plagede ham, men Loras skæbne.

Hans højtelskede poppedreng var flygtet. Frits havde ladet den spadsere frit omkring først på dækket så på dækshuset, men mens han spiste sin aftensmad og just havde bestemt sig til at sætte fuglen i bur for natten, hørte han den skoggerle oppe fra toppen af stormasten: Ho, ho, ho! – Lora, Lora! skreg papegøjen og kiggede med hovedet på siden ned til Frits, der stod rådvild på dækket.

"Hvis du går til vejrs, flyver den over bord og drukner. Lad den kun blive deroppe; når Lora bliver sulten, kommer hun nok ned igen."

Således lød Ole Vantes vise råd, og nu sad den elskede papegøje i den mørke, våde nat, gennemblødt til skindet naturligvis; den overlevede det aldrig!

Frits var grædefærdig og talte henne ved rattet i hviskende tone til Peder om Loras sørgelige skæbne. Gravens mørke hvilede om dem, af og til lød tågehornets tuden.

Med ét sprang Peder op:

"Lanterner om styrbord," skreg han, "styrmand, styrmand, lanterner om styrbord!"

Frits fo'r sammen og stirrede rundt i den våde, sorte tåge, han hørte Oles rungende stemme "damper om styrbord" og et stød i tågehornet – en dampfløjtes hvin skar gennem natten, og Frits så et ildrødt lys som et stort, ondt øje lige ved skibet. Han hørte kahytsdøren blive revet op – og ude fra havet dukkede et sort, uhyre fantom frem, det væltede sig ind over skonnerten.

Frits mærkede et stød, så han tumlede over mod skibssiden, han hørte en knagen og bragen, som styrtede en umådelig brændestabel sammen, en larm af træ der splintredes, stemmer der skreg, en dampfløjtes hvin. Et øjeblik efter blev han kastet i vandet, stødte hovedet mod noget hårdt, blev halet ind over en skarp kant. Bevidstheden forlod ham.

Da Frits atter åbnede øjnene, så han lige op mod blinkende stjerner, hovedet hvilte blødt, men hans krop var træt og smertede. Han lukkede atter øjnene, men frøs, rystede af kulde; det pjaskvåde tøj klæbede mod huden, og vandet rislede ned over hænderne.

Frits rejste sig over ende. Han sad i den lille jolle, agter krøb Peder sammen, i hans skød havde Frits hvilet sit hoved.

Tågen var borte og natten klar, det begyndte at dæmre. Jollen rullede hid og did, vugget af dønningerne. Længe sad drengene tavse i mørket.

"Å, Peder, hvad er der dog sket, og hvor er skonnerten henne?"

"Gået til bunds," lød det sørgmodige svar, "gået til bunds med mand og mus, som man siger. – Damperen skar os lige

igennem, og på sin last kunne hun ikke flyde, *Karens Minde*, det står til troendes – lige til bunds er hun gået."

"Men hvad er der blevet af dem alle sammen – af skipperen, Ole Vante og – og Gimmerlammet og de andre?"

"Ole kan have reddet sig om bord i damperen, for han var da på dækket, og skipperen med for den sags skyld. Men de andre lå i køjerne, og damperen brasede lige ind i dækshuset. – De skreg derinde."

Et mylder af tanker jog Frits om i hovedet, længe sad han stille. Tænderne begyndte at klapre, sådan frøs han.

"Hvor er da damperen blevet af, Peder? Er den også gået til bunds?"

"Den fejler vist ikke noget; den bakkede sig klar af *Karens Minde*; jeg så ikke mere til den. – Fryser du, Frits?"

"Ja, vældigt."

"Jeg med."

Det lysnede mere og mere; Peder spejdede til alle sider hen over den gråblege havflade for om muligt at få øje på et skib, men der var intet at se; så faldt han tilbage i sin forrige stilling med benene trukket op under sig.

"Peder," begyndte Frits igen, "hvordan kom jeg i jollen?"

"Den gang, damperen rendte os ned, huskede jeg på, at jollen slæbte agter med årerne i, fra den gang vi tjærede bagbords side. Du hang over lønningen og så vippede jeg dig over bord – for det værste, man kan gøre, er at blive i skibet, når det skal synke; det trækker alt ned med –.

Da jeg hev dig over bord, havde jeg smidt jollen los, og så jumpede jeg selv efter. Jeg havde et morderligt mas med at få mig selv op i jollen og dig bag efter. – Du lå som en død klump.

– Jeg fik årerne ud og roede væk fra skonnerten. Det gik i en fart; men nogen tid tager det vel altid, inden et skib synker, og jeg klarede den jo.

At vi ikke blev ramt af noget af rigningen, det forstår jeg ikke, den plaskede ned i vandet rundt om – jeg tror, stormasten gik over bord."

Solen stod op, strålende og varm, den rædselsfulde nat var til ende. Men dagslyset bragte ingen trøst; for det afslørede netop de farer, som nattens slør havde dækket: i den lille, skrøbelige jolle, tolv fod lang, sad de to drenge ude på Atlanterhavet, mange mile fra nærmeste strand, uden vand, uden føde, rystende af kulde, dyngvåde.

Havet var roligt, kun dønninger rullede, vinden strøg sagtelig hen over vandet; men skulle søen rejse sig, vinden blæse op, da måtte drengene drukne, ingen redning var mulig.

Peder var den første, der mandede sig op til handling.

"Vi må klæde os helt af, Frits, og se at få tøjet tørret."

Tøj var der ikke meget af: to par bukser, to skjorter, Frits' trøje og Peders kasket. De to årer blev lagt på tværs af jollen og klæderne spredt der over. Peders kniv og bælte sad endnu spændt rundt om livet, og under midtertoften lå kikkerten og skvulpede i vand. Frits følte som et sting i hjertet af glæde over sin kære kikkert; den var sølende våd og futteralet næsten opløst, men alt det kunne blive tørt igen, kikkerten var der dog.

Peder og Frits sad nu nøgne i den slingrende båd og overvejede, hvad der var at gøre. Først måtte jollen øses læns. Øsekarret fandtes ikke, men Peders kasket gjorde god nytte; de skiftedes til at øse vandet ud, og arbejdet holdt dem varme.

Så blev båden på det grundigste efterset, det var ikke meget, de fandt: fanglinen hang og slæbte forude, dér lå også en tom flaske. Men i hullet under agtertoften, hvor de i Svendborg plejede at gemme pilkeliner og frokostproviant, fandtes bedre sager: et par sejldugs sko tilhørende Peder, et stort, snavset, rødternet lommetørklæde, som erindredes at have været i Gimmerlammets besiddelse, desuden fire appelsiner og en humpel franskbrød, opblødt af saltvand.

Det var alt – fire appelsiner og en smule brød, men ikke en dråbe vand. Skulle de da dø af tørst og sult? Peder følte angsten klemme sig om hjertet, og blodet banke i tindingerne. Han rejste sig op i den slingrende jolle og så sig om. Intet skib var at se, ingen røg af nogen damper at opdage. Helt ude i horisonten, lige under solen, syntes han at skimte et sejl; men det var så langt, langt borte, og der var jo ingen vind.

"Peder, jeg er så gruelig tørstig."

"Ja, ser du, Frits, disse hersens fire tingester er alt, hvad vi har af vådt eller tørt, for brødet duer ikke. Mere får vi ikke, før der kommer et skib, men det kan vist ikke vare længe. Nu deler vi den første appelsin – det bliver vores morgenmad," tilføjede han med et fortvivlet forsøg på at lade munter.

Så skar han den gule frugt over og gav Frits det største stykke. De sugede saften ud, ængstelige for at blot en dråbe skulle spildes, derpå spiste de kødet og til sidst skallen med; ikke så meget som en kerne blev til overs.

Klæderne var nu næsten tørre, og drengene trak dem på. Gimmerlammets ternede tørklæde kom til god nytte, Peder slog fire knuder på det og brugte det som hue – kasketten nødede

han Frits til at tage; og godt var det, at de begge havde noget at skærme hovederne med, for solen brændte allerede stærkt.

Dér sad nu de to drenge i den gyngende båd, pint af solvarmen, plaget af en umådelig tørst, mens sulten skreg i deres tarme. Allerede længe, inden solen havde nået det højeste punkt på himlen, var alle appelsinerne fortæret og det våde, salte brød med. Men ingen damper, intet skib var at øjne.

Det lakkede atter mod aften. Peder sad agter og stirrede ud for sig. Han rokkede med overkroppen fra den ene side til den anden, som led han stærke smerter. Frits havde lagt sig ned på bunden af båden med ansigtet skjult i armene. Af og til løftede han hovedet: "Ser du noget, Peder?" men gemte atter ansigtet, Peder havde rystet på hovedet.

Tiden sneg sig langsomt af sted, der var intet at gøre, intet at udrette: vente og håbe – vente til et skib passerede, håbe på at blive set.

Sulten var slem, men tørsten værre. Peder mærkede, hvor det sved i hans hals, det var den salte smag fra brødet – og intet til at skylle den ned med. Tungen blev tyk, den klæbede mod ganen. Så rejste Frits sig langsomt op, hans ansigt var hvidt og øjnene ville og blodskudte.

"Peder, jeg kan ikke mere! Jeg tror, jeg dør," lallede han og holdt sig for øjnene. "Jeg dør, jeg kvæles – å Peder, hjælp mig dog!"

Peder trak ham hen til sig, fik ham til at sætte sig ned på bunden af jollen, lagde hans hoved mellem sine knæ og strøg ham kærtegnende over kinderne.

"Hold bare ud lidt endnu, kære lille Frits." Og tårerne løb ham ned ad kinderne.

Frits sad ganske stille, så begyndte han at mumle:

"Fader vor, du som er i Himlen – å, jeg dør, jeg dør – Fader vor –." Længere kom han ikke, så sank hans hoved bag over, sanseløs lå han i Peders arme.

Og bølgerne rullede, båden slingrede hid og did, langsomt gled solskiven ned mod havet – intet skib var at se – redning syntes utænkelig.

8. Don Carlos

For dem, der har øjnene åbne for naturens ejendommeligheder, vil den påstand ikke lyde mærkelig, at ethvert skib, der flyder på havet, ligner en bestemt type mennesker.

Se til en flot engelsk lystyacht, som den stryger hen over vandet: med sit fint lakerede, sorte skrog, de pletfri hvide sejl, alt det skinnende, velpudsede messingtøj, den strålende forgyldning på lister og mastetop – minder den ikke grangivelig om en modelaps, der lufter sit nyeste sæt tøj, sin uhyre, velstivede flip, sin nyblankede hat og lakerede støvler ned ad "Strøget"?

Eller tag en fragtdamper: uden pynt og pral og uden forgyldning damper den af sted fra havn til havn, langsomt men støt; skiden røg fra billige kul står den ud af skorstenen – den flotte lystyacht jager rask forbi, men damperen ænser det ikke, den er til *nytte*, den er nødvendig – men yachten?

Fragtdamperens type på landjorden er den stræbsomme, støtte kontormand. Tarvelig i klæder, beskeden i optræden går han fra sit hjem til kontoret, fra kontoret til sit hjem, altid flittig og påpasselig. Han møder lapsen på sin vej og trækker medlidende på skulderen: jeg gør nytte, tænker kontormanden, men den fyr –?

På hjørnet står politibetjenten i sin stramme uniform, sværlemmet, bredskuldret, brøsig. Han skræver på benene, næverne holder han på ryggen, staven ligger i baglommen. Han skuer frem under hjelmen med samme overlegne foragt efter lapsen som efter kontormanden: Øvrigheden, det er mig! mener han.

Hvor minder han ikke om panserskibet, kluntet at se til, men stærkt og selvbevidst. Et eneste velrettet skud fra dets svære kanoner og fragtdamperen er et unyttigt vrag, den flotte yacht en pjaltet stymper.

Hvis man vil udpege en type mennesker på landjorden, som *Don Carlos* mindede om, blev det utvivlsomt den skidne, fordrukne kulsjover.

Af alle dampere, der pløjede Atlanterhavet, var *Don Carlos* vistnok den grimmeste, den slettest holdte og den dårligst sejlende. Det eneste flotte ved den var navnet.

Skrogets farve var oprindelig sort, men efterhånden, som ælde, slid og smuds uhindret havde hærget damperen, havde dens sider antaget en broget brun og grålig kulør, hist og her afbrudt af store klatter skrigende rød mønjemaling.

Skorstenen var lige så skøn at skue som skroget og anbragt så agterlig som muligt, hvad der aldrig pynter på en damper. Men det gav god dæksplads, og det var der rigeligt af på *Don Carlos*; dog kulstøv og årgammelt snavs lå tæt og tykt, så det var sjældent, at dæksplankerne fik lov til at skinne igennem.

Damperen var spansk, og det var også den gamle kaptajn, Don Pedro José, der sammen med sin søster, Donna Pampina, ejede skibet.

Don Pedro og Donna Pampina levede altid om bord på damperen, det var deres hus og hjem, og således havde det været fra den dag, de – for nu over fyrretyve år siden – mistede deres forældre og arvede *Don Carlos*. Den gang var Pedro en sorthåret, livlig og foretagsom ung knøs, Pampina en lille, buttet, fornøjelig person på tyve år, nu så de ud som skibet selv: gamle, skidne og grimme.

Don Pedro tog fragt, hvor han kunne få den. Snart sejlede han med hvede og majs fra Argentina til England, så med kul til Frankrig og med krigsmateriel til Madagascar; derefter en tur til Australien – der var snart sagt næppe en kyst på hele den runde jord, som han og hans gamle skib ikke havde besøgt. Og damperen blev mere og mere skrøbelig; aldrig fik hverken skroget eller maskinen en ordentlig reparation, for Don Pedro var gerrig, og ligedan var søsteren. De to havde efterhånden samlet sig en smuk, lille formue, sikkert anbragt i Barcelonas bank; men de nænnede ikke at røre de opsparede penge – så hellere lade damperen ruste og maskinen rasle i udslidte pakdåser, og lade dampen hvæse ud af utætte ventiler.

Dampkedlerne var næsten ubrugelige og tålte kun ringe damptryk; farten var også derefter – fem à seks knob i timen, det var alt, hvad Don Pedro kunne præstere, og så måtte vejret endda være skikkeligt og søen ikke for høj.

Men ved al den gerrige sparen på de nødvendigste udgifter kom skibet i vanry blandt sømænd. Ingen ordentlig matros eller fyrbøder lod sig forhyre med *Ligkisten*, det var dens øgenavn; kun det værste rak og pak gik om bord i den damper og blev der endda kun én rejse ad gangen; for lige som Don Pedro udpinte sit gamle skib, således kneb hans søster, Donna Pampina, så meget det var hende muligt, på mandskabets rationer. Med alt det var kaptajnen eller hans søster langt fra onde eller grusomme personer, men det liv, de nu i så mange år havde ført, egnede sig ikke til at fremelske blide og gode følelser.

Don Carlos havde været i Alexandria, taget en ladning ris til Cadiz og ligget dér en tid lang uden besætning – for mandskabet var deserteret – og uden fragt. Endelig havde Don

Pedro fået tilbud om en ladning jernbaneskinner til Venezuela; det var dårlig fragt, men altid bedre end ingen.

Den største vanskelighed bestod i at skaffe mandskab, men omsider lykkedes det ved Pampinas energiske anstrengelser – det var hendes særlige bestilling – at få fat på to kinesiske fyrbødere, tre negre og en fordrukken, skotsk maskinmester. Og med det mandskab dampede *Don Carlos* til søs.

Det var omtrent den værste besætning, den gamle spanier endnu havde haft, og der var ikke engang en styrmand om bord. Men Donna Pampina var god for en og en halv, mente hendes broder, og hun gjorde ikke hans mening til skamme. Hun tog den ene "vagt", han den anden, hver havde en neger til hjælp. Besætningens tredje sorte mand gjorde tjeneste som kok, og nede i maskinrummet gik det, som maskinmesteren drak til, hvilket vil sige, at kineserne holdt fyr under kedlerne og skruen i gang. Det var alt, hvad Don Pedro forlangte.

Det var morgenen efter, at damperen havde forladt Cadiz' havn. Donna Pampina havde vagt og styrede selv. Hun stod bag rattet oppe på "broen", der spændte fra den ene side af damperen til den anden lige agten for fokkemasten. Hendes neger var gået ned for at purre kokken og for at sætte de slukkede lanterner ind i lanternerummet.

Der var næppe nogen, som havde gættet på, at rorgængeren på *Don Carlos* var en kvinde; Pampina lignede nærmest en vanskabt dværg af uhyre dimensioner i bredden, som hun stod dér og skrævede, med hænderne på rattets knager. Hun var ikke højere end en fjorten års dreng. Lange søstøvler havde hun på, og derover bugnede hendes af naturen usædvanlig fede krop, hvis omfang end yderligere forøgedes ved de opkiltede skørter.

Armene stak i en kort, sort olietrøje, der som en vældig rund pukkel dækkede ryggen ned til det sted, hvor støvlerne begyndte. Men fortil var puklen ligesom afbalanceret af den højt svulmende barm, der indesluttedes af en snavset, rødstribet flonels nattrøje. Ansigtet var lige så mandligt som på nogen matros, trækkene grove og storskårne, og under den krumme næse strittede et veludviklet, gråt overskæg.

Pampina var gnaven døgnet rundt, men på dagvagten, inden hun havde fået sin morgenkaffe, var hun slet ikke til at komme nær. Nu stod hun og rasede over, at negeren blev så længe borte – han var muligvis nede for at stjæle af provianten – tappe sig en pægl Rom af tønden i forrådskælderen – hvor blev han af, den sorte tyveknægt?

Pampina stod for provianten og lå i stadig kamp med det fordringsfulde, tyvagtige mandskab.

Hun råbte på matrosen og trampede i broen med de svære støvler, men der viste sig ingen neger. Formodningen om, at den sorte gavtyv bestjal hende, fæstnede sig efterhånden i Pampinas hjerne til pinlig vished. Hun måtte ned og se, hvad der gik for sig.

Rattet surrede hun fast – der var jo ingen damper eller sejler at øjne. Men inden hun forlod broen, kastede den forsigtige "styrmand" dog et ransagende øje ud over havet.

Søen lå stille, kun en let morgenbrise satte krøl på overfladen. Der var intet skib at se hele horisonten rundt, og den vrede dame skulle just trampe ned ad trapperne, da hendes blik fangedes af en sort genstand, vel et par hundrede alen borte, der langsomt gled forbi damperens styrbords side.

Pampina gned øjnene og kradsede sig med pegefingeren i overskægget, hvilket var hendes vane – dér lå jo en jolle og drev i vandet!

I en fart kom hun hen til rattet og drejede det rundt: en jolle, der kan flyde, er altid penge værd, og damperen kunne nok trænge til en båd. Pampina råbte ned gennem talerøret, at maskinen skulle stoppe, men det tog lang tid; imidlertid drejede skibet langsomt og stævnede ned mod jollen.

På dette tidspunkt viste negeren sig; den dårlige samvittighed lyste ud af hans sorte fjæs, men Pampina gemte den overhaling, hun skyldte ham, og beordrede matrosen til at purre kaptajnen og hente kokken op på dækket.

Efterhånden var det lykkedes den vagthavende kineser at standse maskinen, hvilket dokumenterede sig ved en øredøvende hvæsen fra dampventilen; *Don Carlos* lå snart stille i ringe afstand fra den eftertragtede genstand: en lille, sort båd, hvori der lå noget ubestemmeligt, som Pampinas gamle øjne ikke formåede at skelne.

"Vil du have den jolle, Pedro, den er altid sine tyve pesetas værd," råbte hun til broderen, der kom ud af ruffet agter, barbenet og morgengnaven, "se at få båden firet i vandet, I to sorte dovendyr, hvad står I dér og griner af!"

Så langsomt og modvilligt som muligt blev en båd firet ned, negrene roede ud og fik jollen på slæb. Pampina hørte den ene råbe, at der lå to kadavere på bunden – om de skulle hive dem over bord? Men Pampina vinkede og rystede på hovedet, og snart lå jollen og dens indhold på siden af *Don Carlos*.

Den gamle kaptajn lænede sig ud over rælingen.

"Det er jo to drenge, *Dios mio!* – er de døde?"

"Både døde og halvrådne," forsikrede kokken og pirrede ved den ene med sin åre, "de er jo helt grønne i ansigterne."

Men i det samme trak han skyndsomst åren til sig, og i det sorte ansigt malede sig skræk og forbavselse, for det ene af ligene rejste sig på hug, løftede hovedet og så forvildet op mod Don Pedro.

"*Dios mio,* han lever Pampina, Pampina!"

Og Pampina kom løbende, så det rungede i dækket:

"Hvad er det, du siger – *Madonna mia!* Kan I rappe jer at få dem op, hæng lejderen ud, Pedro!" En rebstige blev hængt ud over skibssiden; snart efter lå Frits stiv og uden at give et livstegn fra sig på damperens dæk, og ved siden af ham sad Peder med ryggen mod skibssiden, pegende på sin mund, der åbnede og lukkede sig uden at frembringe en lyd.

"*Madonna mia, Madonna mia!*" mumlede Pampina og kradsede sig i overskægget; så gjorde hun omkring og skyndte sig ind i kahytten efter mad og drikke.

9. Peder Most som styrmand

Frits lå med åbne øjne og fantaserede. Han så de sælsomste syner: først et sort djævlefjæs der grinede, og da det forsvandt, viste Peders ansigt sig, men ved siden af det stak et gammelt hoved frem med en stor kroget næse og sorte øjne … Frits mærkede, at en varm drik blev hældt ned i hans mund, han sank den, men halsen gjorde så ondt, og atter faldt hans øjenlåg til. Hvad var der sket, hvor var han henne?

Han mærkede, at det buldrede under hans hoved i regelmæssige dumpe stød, hvad kunne det være? Han lå så blødt og godt, men kunne ikke røre et lem – og hvor gjorde dog halsen ondt!

Sparsomt lys skinnede ind gennem det runde koøje. Frits lå nu og stirrede omkring sig. Det var naturligvis drøm alt sammen, tænkte han, for hvorledes kunne han pludselig ligge i dette underlige værelse, i en blød seng med blomstrede gardiner for. Men sådan et lille rundt vindue havde man da aldrig i huse; han måtte være om bord i et skib, og nu kunne Frits også tydeligt høre bølger, der skvulpede mod skibssiden – den lyd under hans hoved kom naturligvis fra skruen.

Men tankeanspændelsen havde været for meget for den syge dreng, han faldt tilbage i en dødlignende søvn.

Der var gået fire dage, siden Donna Pampina havde frelst de to drenge fra en skrækkelig død på det åbne hav, og endnu var Frits alt for svag til at kunne forlade sin køje. Men hans kræfter og sundhed vendte hurtigt tilbage. Pampina plejede ham.

I enhver kvindesjæl har naturen nedlagt spiren til moderkærlighed, en spire som aldrig visner og dør, men som kun venter på en lejlighed til at udvikle sig, til at skyde frem med en sådan kraft, at den ofte trænger alle andre følelser til side.

Pampina havde levet tresindstyve år uden at kende til moderlige pligter. Hendes liv havde været strengt, hendes sind var blevet hårdt i de evindelige stridigheder med matroser, kokke og fyrbødere; hendes stadig voksende gerrighed havde efterhånden indesluttet alle blide og ædle følelser inden for en hård, næsten uigennemtrængelig skal.

Men synet af de to skibbrudne, halvdøde drenge havde grebet hende med en sådan magt, at kvinden i hende pludselig blev vakt. Det var i Pampinas egen kahyt, i hendes egen seng, at Frits lå og udhvilede sig efter sine strabadser. Med sine hårde hænder plejede og puslede hun Frits; for hver dag, der gik, voksede en moders kærlighed op i denne gamle kvinde for den syge smukke dreng med det krøllede hår, de brune drømmende øjne og det mærkelige bløde, fremmede sprog, som hun til sin sorg ikke forstod.

Men hun glemte derfor ikke sin dont på skibet, heller ikke var hun blevet blidere mod mandskabet, tværtimod. Pampinas stemme var hård og kommanderende som nogensinde, hun tog ligesom revanche for sin kærlighed til Frits ved at skælde de dovne negre så meget rigeligere ud.

"Hvordan går det, Frits? Kan du støtte lidt på benene i dag?"

Peder havde hjulpet den syge i klæderne og sad nu med ham på en lille sofa i Pampinas kahyt.

"Jeg føler mig helt slatten i knæene, og så er jeg så sulten – jeg ved ikke, hvor det kan være, men det er lige ens, hvor meget hun propper i mig, sulten er der straks igen."

"Det er ligesådan med mig – altid skrupsulten. Når jeg har fået min mad her, så ser jeg at hugge en bid hos folkene. – Det er ikke for det, de lever morderlig sløjt. De siger, hun sulter dem – den gamle derinde – men os er hun da god nok imod. Skal vi nu prøve, om du kan stavre ud på dækket og få lidt frisk luft. – Lad mig tage dig om livet. Så, nu skær'en!"

Og Peder fik vennen lodset ud og anbragt på en træbænk uden for ruffet.

Frits trak vejret dybt: "Å, hvor her er dejligt – men forfærdelig snavset."

"Snavset – her er beskidt, er her; det er det værste svinehul af en damper, som jeg har set, det står til troende. – Men vi må være morderlig glade for den, som den er. –

Og sådan en besætning! Nede i maskinen er der bare to gule kinesere og en maskinmester – en lille skeløjet mand med rød næse; han ligger for resten almindeligvis og er fuld inde i sin kahyt – det er whisky, han tyller sig med, for han er skotte."

"Ham kan du vel tale med," spurgte Frits, "du kan jo engelsk."

"Jo, det går den på hele dagen, både med ham og negrene, de kan engelsk alle sammen. Jeg havde for resten aldrig troet, jeg kunne så lidt," bemærkede Peder med usædvanlig beskedenhed, "men den skæ'r jo nok så godt alligevel."

"Hvem er der mere om bord, jeg har aldrig set andre end den gamle og så en neger?"

"Det er kokken, han hedder Nelson ligesom din søhelt, kan du huske, ham der kløede Napolibum. Det er en gammel, sej

rad, men mad det kan han lave. Jeg tror, han stjæler af provianten," tilføjede Peder hviskende, "for somme tider midt om natten braser og koger han, når den gamle er til køjs."

"Kaptajnen?" spurgte Frits.

"Nej, ham er der ingen, der bryder sig om, det er *hende*, jeg mener – Pampina, Donna Pampina, hedder hun. Det er hende, der regerer det hele. Kaptajnen, den splejs, han har ikke noget at skulle have sagt. Nå, og dæksmandskab er der ikke mere af end to negre, Joe og Jeff, men de skulle hellere hedde Dovenlars og Drukkendidrik, det havde passet nok så godt. Ingen ting gider de bestille, det er knap, de kan styre. I nat på hundevagten lå han en hel streg forkert på kompasset, gjorde Jeff."

I det samme kom Donna Pampina ud fra ruffet med en underkop med syltetøj i hånden, hen imod drengene.

Pampina havde givet sin påklædning et lidt mere kvindeligt anstrøg, efter at hun havde fået Frits og Peder om bord, hun så ikke fuldt så afskrækkende ud som tidligere.

Pampina stod lidt foran drengene og kløede sig i overskægget, så smilede hun, klappede Frits på hovedet og sagde: "*Good boy.*"

Frits smilede igen, rakte hende hånden og svarede: "*Good Donna.*"

Så lo de alle tre, og Frits spiste syltetøjet. Hverken han eller donnaen kunne mere af det engelske sprog end nogle få gloser, men dem brugte de til gensidig glæde.

"*Good Donna*" havde hun sandelig været for de to drenge. Hun havde klædt dem på fra top til tå med sine egne og broderens klæder. Det var da hendes stråtøfler, hendes bomuldschemise og hendes gamle stråhat, som prydede Frits' krop og hoved,

men bukserne, de blåternede og opsmøgede, som hang så slatne om hans ben, var kaptajnens. Og på lignende vis var Peder udhalet. Det var ikke fjorten dage siden, at Frits uden for caféen i Cadiz generede sig over sine tarvelige klæder – de var fyrstelige i forhold til den dragt, han nu havde på, men den syntes ham dejlig.

Var Pampina glad for Frits, så blev hendes broder endnu gladere for Peder og ikke uden grund.

Don Pedro havde oplevet mangt og meget og ofte sejlet med fåtalligt og dårligt mandskab, men mage til den besætning, som *Don Carlos* havde om bord, da den stod ud fra Cadiz havn, det havde han dog endnu ikke haft. Og Don Pedro følte alderens tryk og virkningerne af de mange års strabadser; gigten plagede ham ofte, og øjnene begyndte at svigte. Nu havde han en lang rejse for sig og ikke en styrmand til at hjælpe sig med observationerne eller til at holde styr på mandskabet.

Men til sin forbavselse opdagede den gamle kaptajn, at Peder var mand for at afhjælpe savnet.

Allerede dagen efter, at drengen i en så ynkelig forfatning havde betrådt damperens dæk, meldte Peder sig til tjeneste. Han havde ligget i det ledige styrmandslukaf, havde spist og drukket og derpå sovet tyve timer i træk. Så var han igen karl for sin hat.

Det var Pampinas vagt. Hun styrede men længtes efter at komme ned i sin kahyt til Frits. Peder stod med ét på broen, lidt bleg om næsen, men svært oplagt til at bestille noget. Han så på donnaen og hun på ham – tale sammen kunne de ikke. Men endelig fandt Peder på en løsning af spørgsmålet: han tog sin gamle kasket yderst ærbødigt af, gjorde et skrabud for den

gamle dame, og begyndte lempeligt at skubbe hende bort fra rattet.

Målløs af forbavselse glemte Pampina at blive vred, og dér stod så Peder og styrede *Don Carlos*. Han holdt kursen nok så støt, og da den gamle i nogen tid havde set på det, gav hun drengen et par velmente dunk i ryggen og gik ned til sin kære patient.

Peder stod der endnu, da Don Pedro kom på dækket. Den spinkle, gamle spanier med den frysende skikkelse, det skaldede hoved og den skarpe, krogede næse lignede en vingestækt grib, som af ælde har mistet de fleste fjer. Han gik langsomt og forsigtigt op og ned ad broen, så på Peder og dernæst på kompasset.

"Taler du spansk?" spurgte han omsider på sit modersmål.

Peder rystede på hovedet.

"Du tale engelsk?"

"Jeg taler engelsk lidt," lød svaret.

Don Pedro og Peder behandlede just ikke sproget med stor overlegenhed, og den enes udtale var spansk, den andens udpræget fynsk; men nu kunne de dog udveksle tanker, og det varede ikke ret mange dage, før de havde afluret hinanden de vanskeligste vendinger.

Fra den dag var Peder næstkommanderende på Pampinas vagt, og kun sjældent behøvede hun nu selv at tage tørn ved rattet.

Med negrene kunne Peder også klare sig på engelsk.

Han og den grånende kok var i begyndelsen gode venner. Peder var tjenstvilligheden selv, han hentede gerne en pøs fersk

vand eller to til negeren eller skrællede et fad kartofler. Men med Joe og Jeff gik det ikke så fredeligt.

Peder hadede dovne mennesker, og han nærede den dybeste foragt for negre i almindelighed. At hjælpe kokken var én ting – han var en ældre mand, og Peder forstod med diplomatisk kløgt at afvinde det gode forhold et vist udbytte til fordel for sin altid sultne mave – men at være kammerat og ven med de to sorte matroser, det kunne Peder ikke indlade sig på uden at bibringe sin værdighed et uopretteligt knæk.

Forholdet mellem den hvide Peder og de to sorte var derfor straks fra begyndelsen spændt, og det udviklede sig snart gennem talrige drillerier til fjendskab og had.

Onkel Brummers kikkert gav anledning til det første sammenstød.

Peder vidste, at kikkerten lå i jollen, da denne blev bjærget, og nu måtte den altså være i damperen. Don Pedro havde den ikke og kokken heller ikke, for hans lukaf havde Peder haft lejlighed til at ransage mere end én gang.

Joe og Jeff *måtte* altså være tyvene, og Frits *skulle* have sin kikkert igen.

Peder berørte spørgsmålet til Joe, der var hans vagtkammerat, først med varsomhed, senere med største tydelighed; men Joe slog bare et "negergrin" op og viste sine hvide tænder. Og med Jeff kom han ikke længere. Det gik så vidt, at de sorte slyngler drillede Peder med den mistede genstand: de holdt deres hule hænder op for øjnene, som om de så gennem en kikkert, hvorpå de skadefro grinede op til jungmanden, der rasede indvendig, mens han dog passede, at ansigtet bevarede et værdigt og roligt udtryk.

Og så fandt han en dag kikkerten inde i Joes lanterneskab under en bunke blår, indsvøbt i negerens røde halstørklæde. Men Peder lod roligt kikkerten ligge, han ville have en eklatant hævn.

Da Pampina næste dag viste sig på broen, mens Peder styrede, berettede han ved hjælp af fagter og enkelte engelske ord, at der lå tyvekoster i lanterneskabet. Pampina skyndte sig ned til det påpegede rum og rodede det igennem. Hun fandt både kikkerten og desuden en flaske Rom, der nok også var stjålet. Oppe fra rattet var Peder vidne til et sammenstød mellem donnaen og de to sorte matroser nede på dækket. Det var kort, men virkningsfuldt. Pampina stod med romflasken og kikkerten hver i sin hånd foran Joe og Jeff, der kløede sig i uldtotterne og så flove ud. Pampina affyrede en salve spanske skældsord, satte derpå tyvekosterne fra sig på dækket, rejste sig op, og langede med lynets fart de to sorte hver en knaldende lussing. Så tog hun atter kikkert og flaske op, skred sejrsstolt hen over dækket og forsvandt i ruffet.

Men negrene rakte deres lange tunger ud efter den gamle dame og truede med næverne først ad hende og dernæst efter Peder, der stod rolig bag sit rat og lod, som om den hele sag ikke vedkom ham.

Fra den dag var der hævntørst i matrosernes sjæle, de lagde onde råd op mod Peder, og han vidste det.

I betragtning af, at Peder kun var jungmand og femten år gammel, var han ganske ualmindelig flink. Ikke alene var han dygtig til den almindelige matrosgerning, men han havde endogså øvelse i at bruge "sekstanten", det instrument med

hvilket man til søs anstiller observationer af solen og andre himmellegemer for at bestemme skibets plads på kortet.

Peder kunne "tage en solhøjde" og beregne "bredden", hvilket på almindeligt landkrabbesprog vil sige, at han ved at måle, hvor højt solen ved middagstid stod over horisonten, kunne udregne hvor langt skibet var fra ækvator. En anden og endnu vigtigere opgave er at udfinde, hvor langt skibet er kommet i østlig eller vestlig retning, men det lå endnu over Peders kræfter, det skal der bruges søure til, og sådan noget havde han ikke lært endnu.

I ruffet agter lå søkortet, og Peder, der sammen med Frits indtog sine måltider i kahytten, havde rig lejlighed til at studere skibets kurs og måle distancerne op. Et par dage efter, at Peder havde afløst Pampina ved rattet, bad han kaptajnen låne sig sekstanten.

Til Don Pedros og mandskabets forbavselse stod den ungdommelige jungmand ved middagstid og målte solens højde, og efter med største besvær at have arbejdet sig ind i kaptajnens spanske tabeller, lykkedes det Peder at udregne bredden og afsætte den i kortet.

Og derved vandt han sin første store sejr om bord på *Don Carlos*: han blev af kaptajnen med stor højtidelighed og i overværelse af mandskabet – de kulsværtede kinesere indbefattet – udnævnt til styrmand, og hans gage fastsat til fyrretyve pesetas om måneden.

Peder voksede en halv alen i sin egen bevidsthed, og Frits jublede. Men Joe og Jeff blev grå i fjæsene af raseri, og de svor, at sådan en dreng ville de ikke lystre.

Don Pedro gned sig i hænderne, han havde endelig fået en styrmand og det for en billig penge. Selv om han nok indså, at Peder knap kunne gøre fyldest for en voksen mand, ville han dog være en udmærket hjælp om bord i den slet bemandede damper.

Men hvorfor just udnævne den femtenårige dreng til styrmand og betale ham styrmands løn, i stedet for at lade ham arbejde for føden og klæderne, hvortil han vist havde lyst nok? Det havde sine gode grunde. Don Pedro havde brudt loven ved at forlade Cadiz uden styrmand, en sådan skal være påmønstret ethvert skib, der måler mere end hundrede tons; og i skibspapirerne stod opført en styrmand, der benævnedes som P. José – det var Pampina, kaptajnens egen tresindstyveårige søster. Men det er en farlig sag at dreje loven en knap både i Spanien og andet steds. Pedro løb fare for at blive idømt store bøder, ja hans skib kunne endog blive konfiskeret.

Men Peder Most opfyldte den spanske sølovs fordringer om styrmænd: han havde sejlet over seks år til søs, forstod sin håndtering, kunne tage solhøjder og afsætte kurs og distancer i kortet. Og loven bryder sig fejl om alderen.

Der åbnede sig nu en rig mark for Peders virksomhedstrang. Han ransagede skibet fra for til agter, fra dæk til skibsbund. Der stod vand i lasten, og maskinmesteren måtte sætte lastpumpen i gang, til damperen var læns og tør. Der lå nogle slet afstuvede fade og tønder oven på jernbaneskinnerne – Joe og Jeff måtte ned og stuve ordentligt af. Lanternerne var i den beklageligste uorden, og kokken Nelson beordredes at rense og pudse dem.

Hver gang, negrene gjorde sig ud til bens, kom Pampina Peder til hjælp og slog ned blandt de sorte fyre som en falk mellem traner. For hende havde de respekt.

Selv sled Peder i det næsten hele døgnet rundt, og undte sig selv kun den allernødtørftigste hvile. Og Don Pedro gned tilfreds sit gribbenæb, der kom efterhånden orden inden for damperens snavsede skibssider.

Frits var kommet til hægterne igen, øjnene skinnede livligt som før, og farven vendte tilbage til hans kinder. Han ville ikke gå ledig omkring på damperen, men fordrede til Pampinas fortvivlelse at gå vagt med og arbejde sammen med de andre. Den gamle Donna betragtede ham allerede næsten som sin søn, og helst ville hun have holdt ham hele rejsen inde i kahytten for at pleje og forkæle ham, men det ville Frits nu ikke vide noget af. Til Pampinas trøst blev det dog ordnet således, at hun og de to drenge gjorde vagt sammen.

Med sine erfaringer fra de dage, der lå forud for hans ophøjelse til styrmand, holdt Peder et vågent øje med proviantkælderen. Pampina havde ikke uden nølen indvilget i, at han også greb ind på dette hendes særlige område, men angsten for at blive bestjålet og tilliden til styrmanden voksede for hver dag, der gik. Rejsen kunne vare længe endnu, og Pampina havde ikke været flot med indkøb af proviant; hvis der derfor blev brugt mere end de daglige rationer, kunne det se galt ud ved enden af rejsen.

Nøglen til det rum nede i lasten, hvor provianten blev opbevaret, bar Pampina altid i sin lomme; men det kunne jo være, at negrene havde en falsk nøgle. Peder fik derfor anbragt en forsvarlig hængelås for døren og troede så faren overstået.

Men næste dag var der alligevel spildt rom på gulvet under tønden, Jeff var fuld og lugtede af spiritus, og der var stjålet beskøjter ud af brødsækken.

De to venner holdt rådslagning om, hvad der nu var at gøre. Frits tilbød at holde vagt om natten nede i lasten for at udspejde tyvene, men det ville Peder ikke tillade; vennen måtte ikke udsætte sig for faren ved et natligt sammenstød med de sorte slyngler. Peder fandt på råd.

Om aftenen strøede han mel på dækket rundt om proviantrummet – tyvene kunne ikke nå derhen uden at efterlade spor i melet.

To dage gik, uden at der var noget at opdage; men tredje dags morgen mødte Joe på dækket med mel mellem tæerne, og uden for proviantrummet sås tydelige spor af et par kæmpemæssige, bare fødder. Tyven var opdaget, men hvorledes var negeren kommet ind gennem den dobbelt låsede dør?

Frits fandt, efter et nøje studium af fodsporenes retning, gådens løsning. Ved at flytte en gammel kasse, der stod op mod proviantkælderens ene side, opdagede han, at to brædder sad løse. De var gennemsavet, og ved at trække træstykkerne til side blottedes et hul så stort, at en mand med lethed kunne krybe igennem.

Under middagsmåltidet den dag berettede Peder resultatet af sine og Frits' undersøgelser til kaptajnen og Donna Pampina, og damen blev så rasende, at hun lagde kniv og gaffel og straks ville ud efter matroserne; men broderen søgte at dæmpe hendes vrede: hvad kunne man gøre, lægge negrene i lænker? – Det var jo hele dæksmandskabet. Ville hun måske holde skibet gående ved hjælp af Peder og Frits? – De ville dø af udmattelse. Således

talte Don Pedro, og Pampina gøs ved tanken. Der var ikke andet at gøre end at spigre brædderne fast og passe på, at et nyt hul ikke blev lavet.

Men Pampina ville ikke helt give afkald på hævn; og medens Peder og Frits stod på broen, kaldte hun de to syndere, Joe og Jeff, agterud og overøste dem så længe med skældsord, til hun blev blå i ansigtet og tør i halsen. Derpå beordrede hun negrene med værktøj og brædder ned i lasten. Joe og Jeff måtte selv – under Pampinas strenge øjne – slå de løse brædder fast og nagle en forsvarlig planke tværs over hullet.

Dermed var provianten reddet, men de sortes raseri mod styrmanden havde nået højdepunktet; han var deres fjende. Peder havde tvunget dem til at arbejde, nu var han tillige skyld i, at Joe aldrig kunne knibe sig en ekstra bid mad, og at Jeff måtte holde sig ædru. Kokken Nelson tørstede også efter hævn, for han var lige så stor en tyveknægt som de to andre. De tre negre rottede sig sammen. Nu var det Peders liv, det gjaldt.

Damperen styrede sydvest; Madeira var for længst passeret, men Frits havde ikke fået andet at se af den skønne ø end et blåligt omrids af de fjerne, høje bjerge. *Don Carlos* dampede ind i den del af Atlanterhavet, hvor passaten blæser – den nordøstlige vind, der næsten uforandret året rundt stryger hen over det sorte havs rolige dønninger.

Vejret var uforanderlig smukt. Kun de fjerlette "passatskyer" drev hen over den blå himmelhvælving, hvorfra solen dagen igennem strålede ned over skib og sø for om aftenen at vige pladsen for de tusinde blinkende stjerner.

Kun sjældent mødes skibe i disse farvande, men havet i sig selv er fornøjeligt at iagttage. Mægtige flager gulbrunt og grønligt tang, store som øer, vugger over den rullende havflade. Mathvide konkylier, lette og skøre som det fineste porcelæn, sejler om på overfladen med en krystalklar blinkende flig i vejret, som var det er sejl. Flyvefisk skyder pilsnart ud af vandet med lange, svirrende, gennemsigtige vinger fra den ene blanke bølge til den næste, ligesom flade sten i smut. Delfiner boltrer sig i flok og følge; af og til høres fjerne prust, vandsøjler skyder til vejrs – det er kæmpemæssige hvaler, der soler de mørke kroppe, dvaske og tunge.

Om natten stråler morilden ud af det varme, stærkt salte hav. Over alt, hvor vandet brydes: i kølvandet, fra bølgetoppene, i skumbråddet fra stævnen lyser milliarder blink ud i den mørke nat – et blåligt, fosforagtigt skær som fra troldelygter.

Og pludselig tegner en morildstribe sig i havets overflade som ridset af en usynlig hånd. Frits ved, hvad den betyder, og gyser; en sådan stribe tegner kun rygfinnen af de store, grådige hajer, der følger skibet ved dag som ved nat, griske rovdyr, lurende på bytte. Ve den mand, der falder over bord når hajer er i sigte, han er fortabt!

Ti gange har jorden drejet sig om sin akse, ti solbeskinnede dage har *Don Carlos* skruet sig hen over Atlanterhavets flade. Paradisisk ro hersker i naturen, paradisisk fred synes at hvile over den gamle, spanske damper, men slangen er i virksomhed; under den rolige overflade ulmer stærke lidenskaber, lumske anslag smedes.

Styrmand Peder havde sat sig for at gøre damperens rig grundigt i orden, og hver den, der kastede et forstående blik til

vejrs og så de to kulskidne ræer, som hang og dinglede på fokkemasten, de rustne, gamle stag, de slatne vanter og det udslidte røgsværtede "løbende gods" – fald og braser – måtte indrømme, at opgaven var næsten håbløs. Men i Peders femtenårige krop boede en stædig, sej energi, det var ikke muligt at få ham fra, hvad der engang havde bidt sig fast i hans rødhårede hoved.

Og Peder havde fået kaptajnen overbevist om nødvendigheden af at kunne bruge rejsningen; for med den jammerlige maskine, de utætte ventiler og den fordrukne maskinmester kunne man hvert øjeblik risikere, at skruen ikke mere gik rundt, at damperen på én gang lå stille, drejede tværs i sø og dønninger og rullede, til den sprang læk, eller til provianten var opspist – og så var det ude med dem alle. Hvis derimod et par sejl kunne sættes, ville det være muligt i den støtte passat at holde styr på skibet og nå en eller anden havn. Og sejl lå der i lasten.

Med kaptajnens indvilligelse tog Peder fat på reparationen.

Men negrene nægtede at gå til vejrs og arbejde med rigningen. Overtalelser frugtede så lidt som trusler, de ville ikke. Det højeste, de kunne indlade sig på, var at vaske og male ræerne nede på dækket, og med uhyre vanskeligheder lykkedes det styrmanden at få de svære rundholter firet ned og lagt på tværs af skibet over rælingerne.

Men Peder lod sig hejse til vejrs med en pøs tjære og en tjærekost, han hang halvvejs oppe på masten i et tov, der var gjort fast nede ved dækket. Dér svævede han nu i luften, siddende i en tovløkke med pøsen hængende under sig, arbejdende med den lange tjærekost.

Frits styrede. Jeff og Joe afsæbede ræerne – det var ikke meget, de bestilte; den meste tid stod de sorte fyre og hviskede med de uldtottede hoveder tæt ved hinanden, af og til vendte de det hvide ud af øjnene og skævede til vejrs efter den forhadte styrmand, der sled i det, højt oppe over deres hoveder, og sang til arbejdet.

Frits holdt et vågent øje med negrene, han levede i stadig angst for, at der skulle tilstøde vennen noget, for han kendte matrosernes hadefulde følelser – de betragtede Peder som damperens plageånd.

Joe nedlagde snart arbejdet, han gabede, så hele ansigtet lignede et stort, sort hul, strakte sig på dækket og faldt tilsyneladende i søvn. Jeff vaskede alene videre.

Joe havde lagt sig i ringe afstand fra mastens fod, hvor Peders tov var fastgjort, men det forekom Frits, at den sovende neger efterhånden skubbede sig tættere hen mod masten, indtil han til sidst ikke kunne komme den nærmere. Frits så hele manøvren tydeligt nok, men fandt det kun rimeligt, at Joe helst ville ligge i skygge.

Frits bøjede netop hovedet tilbage for at tale med vennen dér oppe, da han udstødte et skrig: Peder styrtede pludselig hovedkulds ned; men atter strammedes tovet, Peder standsede i faldet med et voldsomt sæt og blev hængende ikke fem alen fra dækket.

I et nu var Frits nede af broen og havde gjort tovet forsvarligt fast igen – det havde i faldet viklet sig om en nagle og derved frelst Peder fra at blive knust mod dæksplankerne.

Joe lå ikke mere og sov; han og Jeff stod henne ved skibssiden. Frits behøvede kun at kaste et blik på de to sorte

matrosers skuffede forbryderfjæs, ingen tvivl var mulig: de havde forsøgt at myrde Peder.

Lempeligt firede Frits sin ven ned på dækket. Dér stod nu Peder kridhvid i ansigtet og trak vejret tungt. Et par minutter tog det ham at blive rolig igen, så spurgte han med hæs stemme:

"Hvem smed tovet los?"

Frits pegede på Joe.

"Hvad siger han, hvalp!" råbte den frække neger på sit gebrokne engelsk, "mig beskylde han hive los?" Joe og Jeff kom helt ind på livet af de to drenge. Joe stak hovedet frem og knyttede næverne, som om han ville gå løs på Frits; men denne rakte hånden bag sig, og fik fat på en svær jernnagle; det var et godt våben, hvis der skulle blive slagsmål.

Peder stod stadig og åndede dybt; tjærepøsen holdt han i venstre hånd. Joe gjorde atter et skridt frem mod Frits – i samme nu sprang Peder ind på livet af negeren og slog ham tjærepøsen over hovedet samtidig med, at Frits hævede den tunge jernnagle og slyngede den med al sin kraft mod Jeffs sorte ansigt. Spidsen traf ham lige i panden, og med et vræl styrtede negeren om på dækket, mens Joe, blændet af tjære, vild af raseri og halvkvalt, dansede om med pøsen over hovedet.

Sjældent har et par drenge på fjorten og femten år vundet en større sejr over to fuldvoksne, kraftige mænd, men slaget var ikke endt. Joe var nok fuldstændig ukampdygtig, for selv efter at han havde fået hovedet trukket ud af pøsen var hele hans ansigt, håret og hænderne så indsmurt og indfiltret i tjære, at han ikke var i stand til at foretage noget angreb; men anderledes med Jeff. Et øjeblik lå han udstrakt på dækket,

bedøvet af det tunge slag, så kom han på benene igen med en vældig bule i den sorte pande og øjnene gnistrende af raseri. Og til hans hjælp kom kokken Nelson med en askestøvet ildrager i hånden.

Atter stod drengene overfor to kraftige negre – det var et ulige parti; men støjen og råbene var nået ind i ruffet, og Donna Pampinas firskårne skikkelse viste sig i fuldt løb over dækket.

Foran drengene stillede hun sig djærv og bred, da negrene atter skred til angreb, men så hævntørstende var de, at end ikke den gamle Donnas respektindgydende skikkelse formåede at standse dem.

"Gå væk," råbte Jeff til Pampina, "jeg vil slå ham ihjel!"

Den tunge jernnagle havde han samlet op fra dækket og med den i sin løftede hånd trængte han ind på Peder.

Men da stirrede han lige ind i et blankt revolverløb, hvis munding var rettet mod hans hoved. Revolveren hvilede i gamle Don Pedros udstrakte hånd, pegefingeren lå fast om aftrækkeren. Kaptajnen stod ved sin søsters side; han lignede ikke længere en gammel, affældig grib, men en kraftig ørn med skarpe, modige øjne.

"Smid den nagle," befalede han.

Jernet trillede hen ad dækket.

"Bind hans hænder på ryggen! – Hvis du gør en eneste bevægelse, Jeff, blæser jeg hjernen ud af hovedet på dig. – Skrub ind i kabyssen, kok."

Kaptajnens stemme klang som stål mod flint, hård og bydende. Ulydighed var udelukket. Kokken luskede over i sit køkken med ildrageren i hånden, Peder og Frits bandt Jeffs hænder på ryggen med et forsvarligt stykke reb.

"Pas rattet, Frits – og kom så agter ud med den slyngel, styrmand."

Peder trak af med synderen, bagefter fulgte Don Pedro med revolveren i sin hånd og Pampina, der snart kastede et beundrende blik på broderen, snart så sig ængstelig tilbage efter Frits, for hvis sikkerhed hun gruede.

Jeff var spag som et lam, al oprørsånd var som blæst ud af hans sorte sjæl, de tykke læber bævede af skræk for, hvad der forestod, knæene slog klik mod hinanden. Og da Peder under det følgende forhør forklarede, hvorledes en af matroserne havde kastet tovet los for at ombringe styrmanden, faldt Jeff ned på sine sorte knæ og brølede:

"Det var ikke mig – det var ikke mig, massa capitano, det var Joe alt sammen. – Joe stor slyngel. Ikke skyde mig, Don Pedro – Joe smed tovet los – Nelson stor slyngel, han råde Joe – de slemme sorte forbrydere, Joe og Nelson." Og således blev han ved at råbe i dødsens angst for straf, fejt forrådende sine kammerater.

"Det er nok et helt komplot," bemærkede kaptajnen til sin søster. "Gå forud, Pampina, hent kokken og Joe."

Snart efter sås donnaen drivende de to syndere foran sig, puffende dem i ryggen, hver gang de gjorde mine til at standse. De var absolut ikke modigere end Jeff. Joe så frygtelig ud, hele hovedet var indsmurt i tjære, og den hang endnu i store klatter ved øjne og øren.

Don Pedro rettede den gamle reumatiske ryg og så med sit skarpe blik fra den ene af de skelende sorte til den anden.

"I har anstiftet et komplot, I har forsøgt at slå jeres styrmand ihjel – hænges skulle I alle tre, I sorte hunde, det er lovens straf

for jeres forbrydelse."

Joe faldt på knæ ved siden af Jeff og foldede hænderne.

"Kokken og Jeff kan løbe denne gang," fortsatte Don Pedro; "men hvis I en eneste gang til på denne rejse løfter hånd mod styrmanden – så skyder jeg jer ned med denne revolver." Han svingede våbnet over sit hoved. "Men du, Joe, som egenhændig kastede tovet los, dig kan jeg ikke frelse, du må lide din straf."

Don Pedro sænkede langsomt hånden og rettede revolverløbet mod Joe. Men denne slog i sin rædsel en baglæns kolbøtte og løb vrælende over dækket forefter, alt hvad hans ben kunne bære ham.

"Lad være med at skyde, Pedro," bad Pampina, "lad ham løbe, den feje slyngel."

Og kaptajnen stak revolveren i lommen, vinkede ad Peder og gik ind i ruffet. De sorte luskede skamfulde bort.

Inde i kahytten faldt den gamle mand atter sammen, frysende og slap, spændingen var ovre, han var atter den aldrende grib.

Han sad lidt stille med revolveren foran sig på bordet og sukkede nu og da. Peder stod forventningsfuld lige over for.

"Jeg er gammel, skuden er gammel og Pampina med," begyndte kaptajnen, "dette bliver den sidste rejse for os alle tre. Kommer vi tilbage til Barcelona med damperen er det godt, kommer vi hjem uden den, er der heller ingen skade sket – *Don Carlos* kan lige være god nok til at hugge op –.

Men denne rejse *skal* fuldendes, hører du det, styrmand, jeg skal og må have damperen ind på Orinocofloden.

"Sæt dig ned, Peder, og hør efter. Jeg har tillid til dig, min ven, du er den eneste her om bord, til hvem jeg kan betro mig,

og hvis der skulle tilstøde mig noget, må du udføre, hvad jeg har planlagt."

Peder satte sig ned, og mens den forsigtige Don Pedro åbnede de døre, der førte ind til hans og Pampinas sovekahytter og ud til dækket for at se efter, om nogen belurede dem, tog drengen revolveren, der lå på bordet.

"Den er jo slet ikke ladt," bemærkede han til kaptajnen, da denne atter sad på den anden side af bordet.

"Jeg havde ikke tid til at lade, men revolveren gjorde sin virkning. Kan du skyde, Peder?"

"Meget dårligt," indrømmede styrmanden. "Frits har en salonbøsse hjemme, og den har jeg skudt med. Men Frits kan træffe en spurv, han skyder meget bedre end jeg."

"Du skal lære at bruge en revolver og en riffel, jeg skal lære dig det. Men hør nu godt efter: du ved, at damperen er lastet med jernbaneskinner; de er bestemt til firmaet Gonzales Hermanos i Ciudad Bolivar – det er en by, der ligger langt oppe i floden – på den fragt lyder skibspapirerne.

Men der er noget andet om bord, som ikke står omtalt i papirerne" – her dæmpede Don Pedro stemmen til en hvisken – "nede under skinnerne står tyve svære, jernbeslåede, vandtætte kister, i hver af dem ligger hundrede geværer, mauserrifler, og her under kahytten, under dette bord, står kister med ammunition, fem hundrede skud til hver riffel, det giver en million patroner. – Jeg fik dem om bord i Cadiz, den ene efter den anden – to måneder tog det. Ingen aner, at de kasser findes i skibet."

Peder hørte efter med spændt opmærksomhed men forstod kun med vanskelighed Don Pedros lange forklaring, for hans

dårlige engelsk var rigelig spækket med spanske gloser.

"Jeg er med i spekulationen for en fjerdepart," fortsatte den gamle, "jeg har med mine egne penge betalt en fjerdedel af to tusind rifler og en million patroner – det er mange penge, styrmand – jeg har været tyve år om at tjene den sum, tyve års slid og besvær; det er det halve af, hvad jeg ejer."

Don Pedro strøg sig over øjnene; han rejste sig, gik hen til et skab og udtog en langhalset flaske og to glas.

"Lad os drikke lidt vin, Peder, vi kan vist trænge til det – både du og jeg. Dér er Pampina, tag dig et glas, søster – jeg sætter styrmanden ind i hemmeligheden; ham må du stole på, hvis noget skulle tilstøde mig."

Pampina havde åbnet døren til kahytten, hun satte sig ved bordet og nikkede venligt til Peder.

Den mørke, duftende, hede vin fyldte glassene. Peder drak hastigt ud, for struben var tør af al den sindsbevægelse, han havde gennemgået.

"Den vin har levet tredive år i flasken, styrmand, giv den også en langsom død." Don Pedro lod den ædle drik flyde ud på tungen, lidt efter lidt, derfra ned i ganen – en lille klukkende slurk ad gangen.

"Det er en "Pedro Ximenes", styrmand," vedblev kaptajnen og holdt eftertænksomt glasset op mod lyset, der spillede gennem den fyldige, brunrøde vin, "otte gange passeret linjen, min ven, hver flaske er værd sine hundrede pesetas. Nå, men det var ikke om vinen, vi skulle tale. Pampina, ræk mig kortet dér.

Her Peder, har du Venezuela liggende udbredt for dig; det er måske det rigeste land i verden, men besat af Satan selv og alle hans onde djævle.

Landet er stort, større end Spanien, bjergene er fulde af guld, sølv og kul; dalene bugner af majs og ris – kvæghjorder på utallige millioner af heste, køer, geder og muldyr græsser på højsletterne – intet land er rigere, siger jeg dig. Men Djævelen huserer dér. Præsidenter og generaler og skinhellige munke plyndrer og stjæler – de hidser den fattige mand til drab og mord. Der er oprør i landet året rundt, revolution; soldaterne skyder på hinanden, borgere slagter hinanden – det kalder de politik – *Dios mio,* det er Djævelens værk!

I vinter i januar måned skal en ny præsident vælges; det vil sige det samme som nyt slagteri, borgerkrig over hele landet. Oprøret skal bryde løs til nytår. De har penge nok, oprørerne, men de mangler våben. Nu ved du, til hvem riflerne er bestemt. Jeg sælger dem våbnene og ammunition.

Har du forstået, hvad jeg har fortalt?"

Peder nikkede. Hans øjne spillede, og de store fregnede hænder fo'r febrilsk om i det røde hår: her var da endelig noget, der smagte af eventyr – hvad ville Frits sige til det?

"Så skal kasserne vel ikke losses på samme sted som skinnerne," spurgte han omsider eftertænksomt.

"Nej, Bolivar er på præsidentens side, det er alle de større byer. Kasserne skal ud af damperen, inden vi kommer dertil. Men det skal du få at vide alt sammen – i rette tid. Nu ved du nok foreløbig. Vi stoler på dig, Peder; Pampina og jeg har betroet dig hemmeligheden, for du vil ikke forråde os. Du er født i norden, og dér er folk ærlige, dér fødes ingen forrædere.

Og om alt går vel, skal du blive belønnet, styrmand. Du skaf få din andel, det lover Pampina og jeg. – Gå nu, min ven." Peder

rejste sig og gik, men han var næppe nået til døren, før Don Pedro kaldte ham tilbage:

"Glem ikke den vigtigste ting – vi *må* have damperen ind på floden. I hvilken tilstand, skibet ellers befinder sig, er ganske ligegyldigt. Vi kan ikke undvære den smule mandskab, vi har, og det må gå fredeligt med arbejdet om bord.

Du så i dag, hvad det kan føre til at ville tvinge de dovne sorte til at arbejde. Far med lempe, styrmand, far med lempe. Se at få sejlene op under ræerne, men lad det være nok med det. Når kasserne først er i land – så i Guds navn."

Peder gik op på broen og løste af ved rattet. Og så fik Frits alle nyhederne: om de skjulte kasser til oprørerne i Venezuela, om hele den eventyrlige ekspedition. Der blev meget at drøfte, og de to venner kunne så roligt tale og sige, hvad de lystede; ingen om bord på damperen forstod et muk af det.

10. På Orinocofloden

Peder fik sin rigning i orden. Under fokke- og mærseråen hang sejl, der kunne tilsættes, hvis noget skulle hændes i maskinen. Og det arbejde var endda gået mærkværdig hurtigt og let fra hånden.

Jeff og Joe viste sig forbavsende arbejdsvillige efter deres sammenstød med drengene og ganske ubegribeligt afdæmpede i deres optræden, for negrene er gennemgående lige så feje som dovne; de har én fra slavetiden nedarvet respekt for den hvide mand – en følelse, der kun skal opfriskes en gang imellem. Og det var den blevet for Joes og Jeffs vedkommende, meget grundigt.

Og Don Pedro sørgede for, at respekten yderligere voksede.

Dagen efter hans samtale med Peder blev drengene kaldt ind i kahytten.

"Det er bedst, I får at vide, hvor arsenalet er," sagde kaptajnen; "I må også lære at bruge skydevåben – der kan blive brug for det senere, på floden måske."

Han gik hen imod kahyttens baggrund. Tilsyneladende bestod denne af en almindelig egetræs væg, men Don Pedro trykkede på en knap for oven og forneden, væggen skiltes i midten, og hver halvdel åbnede sig, drejende på hængsler som dørene til et mægtigt skab.

Og bag dørene stod på lange hylder blinkende rækker af geværer, korte rifler, dobbeltløbede haglbøsser. Der var revolvere og tunge, énløbede pistoler, sabler i stålskeder, spidse, fine kårder, svære hirschfængere, knive og dolke. På underste hylde stod en mængde småkasser, indeholdende patroner til de

forskellige slags bøsser og revolvere, krudtkarduser og kugletænger.

En sådan samling våben havde Peder og Frits endnu aldrig set, de stod stumme af beundring.

"Man må være forberedt på alt, livet bringer de særeste omskiftelser – Pampina og jeg har oplevet mange.

Vi kan, om det skal være, udholde en lille belejring her i denne kahyt – den er indrettet til det; I har set de svære jernbeslåede døre, skodderne med skydehuller til at skrue for vinduerne ligger nede i denne sofa. Her under bordet er en lem, der fører ned til mit eget private forrådskammer, hvor der er vand og proviant til det meste af en måned.

Nå, men det var nu bøsserne, vi skulle se på. Her øverst på hylden står mine egne skydevåben, og dér ved siden af ligger Pampinas revolver og hendes lille riffel. – med den skød hun såmænd to malayiske tyveknægte nede ved Borneo for fem år siden; de var i færd med at ro en rulle splinternyt manillatov væk og Pampinas hund, som de havde stjålet – men hun skød dem gennem hovedet, den ene efter den anden, da de nægtede at vende om. Hun kan træffe, *Dios mio*!"

Don Pedro mønstrede sine våben, gnidende, pudsende og klappende dem, efterhånden som mønstringen skred frem. Til sidst udtog han to lette bagladekarabiner og et par amerikanske, femløbede revolvere.

"Disse kan vist passe jer – de skyder magelig deres fem hundrede yards, I skal bare lære at bruge dem. Revolverne er gode; det bliver så jeres egne våben – det vil sige, så længe I er om bord på *Don Carlos*," tilføjede han forsigtigt, for kaptajnen var nu engang en gammel, gerrig herre. Selv over for Peder,

som han virkelig holdt af, og som han ubetinget stolede på, kunne han ikke vise sig gavmild.

Men på det tænkte drengene ikke et øjeblik, de var henrykt over riflerne, over revolverne, over de små messingpatroner og bad om tilladelse til straks at begynde skydeøvelserne.

Til negrenes rædsel viste Peder og Frits sig snart efter på dækket, hver med en karabin over skulderen og et patronbælte om livet. Og vigtige så de ud.

Oppe på rufdækket agter skulle skydningen foregå, både Don Pedro og Pampina var med. Et lille tomt vandanker blev firet ud i den lange lodline – et par hundrede fod fra skibets agterende – det var skiven.

Den gamle kaptajn havde været en mesterlig skytte i sine yngre dage, men han erklærede stadig Pampina for sin overmand. Og skønt de gamle øjne nu var sløvede, hænderne ikke længere så sikre, var de to søskende dog hvad man kalder "gode skud". De tog hver én af drengene under behandling – overflødigt at berette at Frits tilfaldt Pampina. I to timer varede skydeøvelserne; først med karabinerne indtil drengenes skuldre var helt ømme af geværernes tilbagestød. Og her fejrede Pampina en triumf; Frits viste sig ubetinget som den bedste skytte, den ene gang efter den anden ramte han tæt omkring vandankeret, og for hvert godt skud klaskede donnaen hænderne mod de tykke ben og råbte *"Good boy, good Frits!"*

Den anden time helligedes revolverskydning mod et firkantet stykke træ, hvorpå der med kridt var tegnet et centrum, og derefter ophængt i flaglinen under gaflen agter.

Her viste Peders overlegenhed sig: hans arm var stærk, hans hånd rolig, og Don Pedro udbrød: "*Dios mio,* den dreng kan blive

mesterskytte."

Til sidst ladede Pampina og kaptajnen selv revolverne og skød hver fem skud mod skiven, og da var der intet tilbage af det kridtede centrum, kun et stort hul i midten af brættet.

Og den dags øvelser fulgtes af andre. Peder og Frits blev dygtige skytter både med karabin, riffel og revolver. Også haglbøsserne fik de lov til at låne, og snart kunne de ramme en flaske, der svingede frem og tilbage i en line.

Men Pampina stoppede den sport: der gik for mange tomme flasker med i løbet. Flasker koster penge.

Drengene måtte gøre deres skydevåben rene, lærte at skille mekanismerne ad og indsmøre dem. De lærte at lade patroner og at støbe kugler. Og Don Pedro havde glæde af sine lærvillige elever.

Men Nelson, Joe og Jeff holdt ikke af den megen skydning, de skulede ængsteligt efter skydevåbnene, og de var mærkværdig villige til at lystre deres fjende og plageånd, styrmand Peder Most.

To og tyve dage havde sejladsen varet; damperen kunne nu ikke være langt fra Orinocoflodens munding. Kaptajnens gamle søur hørte ikke til de pålideligste, og han selv havde kun ringe fidus til sine "længdeobservationer". Men Peders "bredder" ved middagstid var gode nok, og med dem kunne damperen finde vej ind til floden.

Maskinen havde arbejdet over forventning godt, og takket være det gode vejr havde skibet kunnet gøre omtrent fem og en halv knob hver time lige fra Cadiz.

Den underjordiske besætning havde Peder og Frits ikke set meget til. Nu og da stod en lang, mørk skikkelse forude på dækket ved en balje saltvand og skyllede sig ren. Efterhånden svandt den sorte farve, den gule skinnede frem. Den lange hårpisk, der ellers ligesom hos engelske damer var rullet op i en knude bag på hovedet, fik lov at daske frit ned ad ryggen – til sidst stod der en forholdsvis ren kineser med melankolske, skæve øjne og udstående kindben. Når renselsen var tilendebragt, fremtog manden en lille opiumspibe, satte sig på hug og røg, langsomt og stilfærdigt, med lukkede øjne.

En halv time efter var han atter forsvundet fra dækket – senere dukkede den anden fyrbøder op. De talte aldrig med nogen, havde deres egen proviant: ris og saltet fisk, og tilberedte deres mad på fyrpladsen. De arbejdede støt og stille, døgn efter døgn, tålmodige og udholdende, således som kineserne – jordens bedste arbejdere – plejer at gøre.

Den skotske maskinmester, Mac Kenty, førte en endnu mere ubemærket tilværelse. Han spiste, drak og sov inde i sin lumre kahyt, der stødte op til maskinen; kokken Nelson bragte ham maden, men det var ikke meget, han indtog af fødevarer; Mac Kenty levede næsten udelukkende af spiritus – mest whisky.

Han var altid drukken. Om morgenen, når han tørnede ud af køjen, var han endnu let beruset fra den foregående aften; midt på dagen blev hans tilstand "normal", det vil sige, han havde tømt sin første flaske whisky, var jævnt fuld og så nogenlunde lyst på tilværelsen. På den tid – mellem tolv og fire – kunne han varetage sine forretninger. Han kravlede omkring nede i maskinen, hældte olie i smørehullerne, passede vandstanden i kedlerne, pumpede lastrummet læns; og så stor øvelse havde

han i at være fuld, at han ikke tog fejl af ventiler og haner, fik sjældent overbalance og kom aldrig til skade, om damperen end rullede nok så stærkt.

Når dagen hældede, og flaske nummer to var tømt, blev Mac Kenty træt. Han lagde sig på køjen, sang nogle sørgelige skotske sange, drak sin tredje flaske og faldt hen i en blytung søvn, der varede ti timer; og i den tid var det uden for menneskelig magt at vække ham.

Men kineserne passede maskine og kedler, skruen drejede altid rundt, støt og jævnt.

Det var, som sagt, den to og tyvende dag ved middagstid. Et uvant syn frembød sig: Mac Kenty kom stolprende op ad maskintrappen og stod på dækket.

Han var i en slem forfatning: en snavset bomulds sovedragt var alt, hvad han havde på; de nøgne fødder stak i et par kulsværtede stråtøfler, hovedet var bart, og rødlige, fedtede hårtjavser hang ham ned i panden. De blegfede kinder dækkedes af ugegamle skægstubbe, de skelende øjne flakkede forvildede omkring, uvant med det stærke lys på dækket.

Mac Kenty var meget fuld, han holdt fast i gelænderet og vidste åbenbart ikke, hvorhen han skulle styre sine ben.

Men Peder, der stod i nogen afstand fra maskintrappen, forstod, at der måtte være noget galt på færde og gik derfor hen til skotten.

"Det er ga-alt med kullene, kap-aptajn," lallede den drukne mand.

"Det er vel bedst, De taler med Don Pedro," foreslog Peder.

"Det ka' væ-ære mig det sa-amme, hvem jeg taler med, når ba-are der var kul i ka-kasserne."

Peder skyndte sig ind til Don Pedro: "Maskinmesteren står der ude og siger, at der er ikke flere kul tilbage," lød hans rapport, og den gamle kom ud af kahytten i en fart.

"Hvad er det, De siger, Mac Kenty, er kulkasserne tomme?"

"Ak-kurat hvad jeg siger. – De kan jo selv se efter, for-for nu går jeg ne-ned igen."

Og dermed stavrede han atter ned ad trapperne til sin hule.

Tilbage stod kaptajnen og hans styrmand, lige bestyrtede så de ud.

"Ingen kul i kasserne – hvor er det muligt, styrmand?"

Denne trak på skuldrene, det var ikke Peders bestilling at passe kulkasserne.

En af kineserne sad på hug forude og røg af sin lille, snøvlende opiumspibe. Han blev roligt siddende, da Don Pedro henvendte sig til ham med spørgsmål om kulbeholdningen. Den gule stak tre fingre i vejret og pegede op mod solen.

"Er der nok til tre dage endnu?"

Kineseren nikkede sløvt og lukkede øjnene.

"Du må selv ned og se efter, Peder; jeg må vide, hvordan det hænger sammen. Jeg købte kul til tredive dage – det var jo ikke meget, men på floden kan vi få brænde, det er billigere."

Peder ærgrede sig over den gamles gerrighed og lod sig fire gennem et af dækshullerne ned i kulkasserne.

Den styrbords var aldeles tom, men om bagbord lå der endnu nogle få tons; det var slemme udsigter. Sejlene kom nu til nytte, for passaten var frisk, og Mac Kenty fik ordre til kun at fyre under den ene kedel. Farten gik hurtigt ned til fire knob – det var sneglefart, men så kunne kullene vare næsten dobbelt så længe.

Med provianten begyndte det også at knibe, selv de nøjsomme kinesere var på hældningen med deres ris.

Der blev spejdet efter land. Frits entrede op i toppen af fokkemasten med sin kikkert og stirrede ud mod vest, men mere end en time kunne han ikke udholde at være deroppe, solen brændte alt for galt, og den omhyggelige Pampina beordrede ham ned.

Men da kaptajnen udlovede en flaske rom til den, der først fik land i sigte, kunne drengene spare sig al videre ulejlighed, for Jeff og Joe næsten sloges om at gå til vejrs, og deres sorte hud kunne solen stege, så meget den lystede, det skadede ikke.

Hen på næste dags eftermiddag forekom det Peder, at havets farve var blevet noget lysere, men det tabte sig igen. Mod aften gentog det sig. Det var, som om damperen skar gennem brede striber gulligt farvet vand, og ikke så snart havde Don Pedro bemærket dette særsyn, før han gav maskinmesteren ordre til at sætte farten op – nu vidste han, hvor han var.

For at være end mere sikker i sin sag tog han et "lodskud", det viste kun tyve favne vand.

"I morgen middag passerer vi barren, styrmand; den lyse stribe, du så, var Orinocoflodens vand, det synes i havet næsten hundrede kvartmile til søs. Hvis dine breddeobservationer er rigtige, så er alt i orden." Den gamle kaptajn gned sig i hænderne; al hans ængstelse var borte, der var kul til endnu halvanden dag, og når damperen først havde passeret barren – den revle af sand og floddynd, der strækker sig tværs over enhver stor flods munding – da var det værste overstået.

Næste morgen på dagvagten lignede havet café-au-lait, aldeles gulbrunt i farven, og da solen stod på himlen skimtedes

forude en mørk stribe, der stedse blev tydeligere. Det var urskoven ved flodens munding eller rettere de urskovsklædte øer, imellem hvilke Orinocofloden udspyer sine gule, mudrede vandmasser i det rene, blå Atlanterhav.

Peders observationer havde åbenbart været fortræffelige, for det viste sig, at damperen styrede lige mod det lille, hvide fyrtårn, der ligger på én af de mest fremskudte øer i mundingen. Frits hejste det spanske flag agter under gaflen, og snart efter vajede Venezuelas farver fra fyrtårnets top.

Mundingen af den mægtige flod er et delta; der ligger ø ved ø, store og små, vel i tusindvis.

Men øernes størrelse er ganske afhængig af flodens vandstand, snart vokser de, snart formindskes deres omfang; det samme er tilfældet med floden selv. Inden for mundingen er den ved højvande om sommeren over halvanden mil bred, men ved lavvande skrumper flodens leje ind til en tredjedel i bredden.

Langt inde i Venezuela, dér hvor den mægtige Parimabjergkæde danner skellet mod Brasilien, udspringer Orinocofloden; dens stærkt buede løb er mere end fire hundrede mile langt. Fra en smal, brusende bjergstrøm svulmer den i sit lange løb op til en mægtig flod, der vander et uhyre og frodigt dalstrøg. Fra fjerne bjerges sider strømmer talløse bække og skummende fosser ned i Orinocodalen; store floder, der fødes i milevid afstand, glider ud i den samme dybe flodseng, øgende Orinocoens vandmasse og ubetvingelige, fremadskridende kraft.

Dog udelt når floden ikke havet; medens hovedstrømmen styrer lige mod øst imod Atlanterhavet, skyder en vældig flodarm i nordlig retning og udgyder sig i det caraibiske hav tæt vesten for øen Trinidad.

Don Carlos dampede op ad floden, og snart lå fyrtårnet fjernt mod øst. Af gode grunde undgik den spanske kaptajn så meget som muligt at komme i berøring med de venezuelanske toldembedsmænd, og han var særlig glad over, at den lille kanonbåd, der i flodmundingen holder vagt og fører toldtilsyn, ikke viste sig.

Don Pedro stod selv på broen, han kendte flodens løb og leje, i det mindste i mundingsdeltaet.

At damperen bevægede sig op ad en kæmpeflod kendtes ikke på sejladsen, således vrimlede det med øer, der over alt indsnævrede løbet og synskredsen – endda det var den tid på året, hvor floden er vandrigest. Men land og øer var dækket med skove, der tætte som mure skød sig helt ned til vandet.

Orinocofloden er her kun en vrimmel af kanaler, brede og snævre, en labyrint af vandårer, og labyrintens sider er de tusindårige urskove.

Kun øvede lodser og mænd med skarp stedsans som Don Pedro, der ofte havde befaret Orinocoen, formår at styre et skib efter de altid skiftende kurser ad krogede kanaler. Men den gamle kaptajn tog aldrig fejl af retning eller landkending. Fire timer dampede *Don Carlos* op mod den stride strøm med al den fart, som maskine og kedler kunne præstere, og da den sidste ton kul blev fejet ud af kulkasserne og ned på fyrpladsen gjordes

klar til ankring; damperen styrede ind i en lille bugt i læ for den stærke strøm, ankeret faldt.

Det at se land igen, at være færdig med den lange atlanterhavstur, følte Frits som en uhyre lettelse og lise; at dette land lå tusind mile og mere borte fra hans eget hjem, skænkede han ikke mange tanker, for alt, hvad han så på den mærkelige flod, opfyldte ham med den største interesse.

Selve den mægtige, gulbrune strøm var noget nyt for øjet. Snart gled vandet sindigt ud mod havet mellem de mørke kyster, snart hvirvledes det boblende, koglende om en fremspringende pynt, dannende malstrømme og vandhvirvler, hvori grene, buske ja hele træer drejede rundt.

Ofte gled damperen tæt op ad de tætte øskove. Vel kun et stenkast borte stod hundredårige træstammer under det mørke løvhvælv, slanke og høje som blankskrabede mastetræer uden en gren neden for toppens bladkrone, eller brede og knudrede som gamle kæmper med hundrede arme strakt ud til alle sider.

Mægtige bladplanter, bambuslignende rørbuske og uhyre bregnegrupper dækkede træernes fod, slyngplanter med lange, tornede stængler snoede sig op mellem stammerne, indfiltrende skoven til et uigennemtrængeligt vildnis. Og ofte brødes det mørke løv og plantenet af pragtfulde, brogede blomster, røde, blå og hvide; i store klaser hang de ned ad stængler og stammer eller lå som prangende buketter på ældgamle skovkæmpers halvtrøskede, brunbarkede grene.

Langs flodens bredder, halvskjult mellem siv og rør og rådnende træstubbe, stod hejrer, hvide og grå, med topfjer og lange, krumme næb. Strækkende hals satte de af med høje,

sorte ben, spredte vingerne ud og fløj i tung, daskende flugt foran damperen tværs over floden.

Over det vidtstrakte flodlandskab lå solglans, strålende stærkt og varmt, skinnende fra flodvandets mælkeblanke småbølger, glitrende ned langs palmernes finnede blade, ind gennem urskovens plantemylder til den brogetblomstrede bund.

Aldrig havde Frits set mage til sælsom natur som inde mellem Orinocoflodens krinkelkrogede kanaler. Snart stod han bøjet ud over rælingen, snart måtte han hen i stævnen for at se bedre, derfra op på broen for at få forklaring på et eller andet, og så var han helt agter ude, inden forklaringen var givet. Og altid med den brummerske kikkert i hånden, det halvt ødelagte futteral daskende på ryggen, Donna Pampinas gamle stråhat bag i nakken, åndeløs, svedende, glædestrålende. Hans største oplevelse den dag var dog, da han fik øje på en krokodille. Han troede først, det var en gammel træstamme, der lå ned ad den lerede skrænt under et uhyre, ludende træ, men i kikkerten så han tydeligt det store floduhyre, vel fire alen langt; med opspilede kæber og lukkede øjne lå det så roligt som hugget i sten. Ryggen var mørk som flodens mudder, men bugen inde under forbenene skinnede smudsiggult.

Dampskruens buldrende støj vækkede krokodillen; den åbnede de lumske, små øjne, lukkede gabet med et smæk og slog et par forskrækkelige slag med den vældige sammentrykte hale, så siv og blade fejedes bort. Et par zigzagagtige bevægelser og det kæmpemæssige krybdyr var nede af skrænten og forsvundet i flodens dyb.

Stakåndet af spænding iagttog Frits dyrets færd. Nej, at han havde oplevet at se en virkelig, levende krokodille. Det var næsten som en drøm!

Og under alt dette stod Peder rolig oppe på broen og hjalp Joe med at styre – to mand måtte der til ved rattet den dag; det skulle snurres fra den ene side til den anden, så krappe drejninger gjorde damperen.

Ankeret var faldet i den lille bugt, ikke hundrede favne fra de nærmeste træer; Don Pedro lod dampfløjten lyde, tre lange, hæse brøl, og gik derpå ned fra broen.

"Hæng lejderen ud, og lad kineserne slukke under kedlerne," lød hans ordre til styrmand Peder. "Her bliver vi liggende mindst et par dage, vi må have brændsel om bord."

Langs bugtens bred stod urskoven tæt; intet hus, intet tegn på menneskers tilværelse var at øjne så langt ses kunne. Peder og Frits stod just og talte om, hvorledes det brænde skulle skaffes til veje. Frits hældede til den anskuelse, at mandskabet selv måtte hugge det i skoven, men Peder forkastede tanken som umulig: det ville være alt for fugtigt til at kunne brændes under kedlen. Desuden var han vis på, at dampfløjten ikke havde lydt omsonst, det var nok et signal til nogen i land.

Og som de talte sammen, viste sig – inde mellem de mørke træstammer midt for bugten – snablen af en lys, letbygget kano; stødvis bevægede den sig frem, indtil den hele båd blev synlig; i midten af kanoen sad en skikkelse under en stor, hvid solskærm, og agter stod en dreng, der pagajede med en kort, bredbladet åre.

"*Dio mio!*" lød kaptajnens stemme bag drengene, "dér har vi allerede caballeroen. – Pampina, Pampina!" kaldte han.

Den gamle donna viste sig i kahytsdøren – et pragtfuldt skue for dem, der kun havde set hende i "søtøjet". Pampina havde for første gang på rejsen gjort toilette; en folderig, let kjole af broget indisk silketøj indhyllede det svære legeme, et bredt ciseleret sølvbælte spændte om den fyldige midje, det grånende hår var sat sirligt op under en funklende ny stråhat.

Det var åbenbart, at den gamle dame nød drengenes forbavset beundrende stirren, hun gik huldsaligt smilende hen mod broderen.

"Caballeroen, den kære gamle ven?" udbrød hun på spansk, da hun fik øje på manden i båden; hun trak lommetørklædet frem og vinkede ivrigt, mens solskærmen i det fjerne hilsende bevægede sig.

Snart var kanoen på siden og "caballeroen" på dækket.

Den fremmede var en mærkelig type at træffe just herinde blandt urskove; han havde med sin høje, ranke, elegantklædte skikkelse, sit spidse hvide fipskæg, den opstrøgede knebelsbart og de fintskårne ansigtstræk ganske anderledes passet overskrævs på en fuldblods andalusierhingst uden for et smukt spansk herresæde eller i spidsen for et regiment soldater; men dér stod han nu på *Don Carlos*' snavsede dæk, kyssende Donna Pampinas solbrændte hånd med en spansk kavalers medfødte ynde.

Frits forstod ikke et ord af den livlige samtale, men det var åbenbart, at den fremmede og Don Pedro var gamle bekendte, og desuden fremgik det klart af de talendes minespil, at

"caballeroen" bragte nyheder, der ikke huede kaptajnen. Snart forsvandt alle tre inde i kahytten.

"Det var en mærkværdig herre," mente Peder, "han havde en diamantring på lillefingeren – og sikke fint hvidt tøj. At sådan én kan leve her mellem krokodiller og abekatte."

Men Frits var alt for optaget af den mærkelige båd på siden af damperen og navnlig af den dreng, der sad på hug i agterenden, til at høre efter.

Hans hele klædning bestod af et stykke rødblomstret bomuldstøj, der hang ham om livet som et ganske kort skørt, dertil kom skyggen af en stråhat, presset ned over panden, ellers intet. Der var ingen puld i hatten, kun fyrens blåsorte hår, groft som en hestemanke, der hang helt ned ad ryggen, skærmede mod solstrålerne. Men han syntes ikke så nøgen endda, fordi hans hud havde en varm, brun farve som ganske lys chokolade.

"Det er en indianer," hviskede Frits med øjnene helt stive og runde, så betaget var han, "det er en rigtig rødhud." Og han mindedes sine yndlingshelte "Den store Slange" og "Falkeøje" i Coopers romaner.

"Det er vel sådan en slags nigger, bare lidt lysere i løden," mente den nøgterne Peder; han havde aldrig læst indianerromaner.

"Nej, det er noget helt andet; rødhuderne er stolte – og vældig modige," erklærede Frits og nikkede ned til drengen i kanoen; han grinede tilbage til Frits og blottede to rader stærke tænder i brede kæber.

Drengene blev enige om at vove sig ned i båden; dér sad de nu og så på indianeren og han på dem.

Peder tog sin gamle tindåse frem og bed en ende skrå, "rødhuden" gjorde tegn, at han også ville have et stykke, hvorpå den gavmilde styrmand rakte ham æsken. Indianeren tog den, befølte og beså det mærkelige arvestykke på alle ender og kanter, grinede veltilfreds, og stak Peders dyrebare dåse ind bag skørtet; men det huede ikke styrmand Most. Med en lynsnar bevægelse snappede han atter skatten fra indianeren, vred en rundelig bid skrå af og rakte ham den i stedet.

Da stak Don Pedro hovedet ud over lønningen og råbte ned til Peder, at han straks skulle sætte jollen i vandet og gøre den klar.

Jollen var den samme sortmalede lille båd, som drengene havde reddet sig i efter forliset, og som nu stod på *Don Carlos*' dæk. Den havde været genstand for Peders særlige opmærksomhed på den sidste del af rejsen, var blevet malet og pudset; nu blev den ved negrenes hjælp hejset ud over skibssiden og firet i vandet; atter lå den i sit rette element, vel forsynet med årer og gafler. De to drenge elskede den gamle båd, og skønt de måtte indrømme, at den så både klodset og grim ud ved siden af caballeroens flotte og slanke kano, gjorde det dog intet afbræk i deres kærlighed til jollen – den sidste rest af *Karens Minde*.

Og erindringen om skonnerten, minder om de kære i Danmark, hjemve og længsler trængte ind på drengene, som de sad dér i den sorte jolle på Orinocoflodens gulskidne vand og lagde alt til rette.

Frits snøftede lidt og tørrede sig om øjnene med de solbrændte, små hænder: "Bare de gamle dog vidste, vi var i live, gid vi dog snart var hjemme igen."

"Stakkels mor," sukkede Peder, "hun tror naturligvis, vi er druknet. – Men vi kommer jo til en by, og derfra kan vi vel skrive eller telegrafere."

"Ja, men vi kan dog ikke komme hjem straks, kan vi vel, Peder?"

"Hjem – vist kommer vi hjem. Men vi kan da ikke rende fra det hele. Vi har lovet at hjælpe den gamle og Pampina, det må vi holde, og det står til troendes," sagde Peder med stor bestemthed i stemmen. "De har bjerget os og klædt os på – og så er her jo penge at tjene. Tænk om vi kunne komme hjem med mønt på lommen. Jeg kunne tage styrmandseksamen, og du kunne blive søkadet, Frits. Lad os nu bare hænge i og ikke dingle med lufferne."

Hvorpå Peder entrede op ad lejderen og meldte kaptajnen, at jollen var klar.

11. De sammensvorne

Inde i kahytten rundt om bordet havde Don Pedro, Pampina og den fremmede mand, som benævnedes "caballero", siddet i alvorlig samtale og holdt rådslagning. At det ikke var lutter fornøjelige sager, der blev drøftet, stod tydeligt at læse på alle tre ansigter.

Som det vil erindres, havde Don Pedro allerede tidligt på rejsen gjort Peder Most til sin fortrolige med hensyn til rejsens egentlige formål: nemlig udskibningen af en stor våbenladning til oprørerne i Venezuela, og styrmanden havde senere modtaget yderligere oplysninger om forholdene i det land, mod hvilket *Don Carlos* styrede, så han var ret vel inde i, hvilke vanskeligheder der forestod, og hvilken fare ekspeditionen var udsat for under sejladsen op ad den mægtige Orinoco.

Det vil nu være nødvendigt – til forståelse af de optrin og hændelser, som de to danske drenge gik i møde – at give en kort skildring af forholdene i det land, som Don Pedro havde erklæret for "det rigeste i verden, men regeret af Satan selv og alle hans onde djævle".

Venezuela var i sin tid – som så mange af Sydamerikas republikker – en spansk koloni, og som sådan udsuget, forpint og slet regeret fra moderlandet. Venezuela var den koloni, der først rev sig løs fra Spanien for at leve sit eget, uafhængige liv og udvikle sig som selvstændig republik med det store Frankrig som mønster.

Det tog mange år og kostede mange menneskeliv at nå så vidt, og da så Venezuela endelig i begyndelsen af forrige århundrede havde tilkæmpet sig uafhængigheden og ordnet sig som en ny republik, gik det aldeles som i Frankrig: magten, præsidentværdigheden, faldt i hænderne på ærgerrige personer, der glemte de smukke regeringsprincipper, som republikanerne hylder, men som er så overmåde vanskelige at gennemføre i det virkelige liv. De kunne ikke modstå den fristelse, der ligger i at bruge magten til egen fordel.

Således er det gået i alle republikker, så længe jorden har været befolket af mennesker, og således vil det formodentlig også gå i fremtiden, så vist som mennesket kun er et såre ufuldkomment individ, hvis mund lovtaler dyder og ædle følelser, men hvis sjæl er fuld af egennytte, misundelse og griskhed efter gods og guld.

Venezuelas præsidenter var ofte dygtige mænd med evne og vilje, men aldrig glemte de egen fordel for landets tarv; hellere så de landet opløst i de grufuldeste borgerkrige, hellere lod de fædrelandets jord mættes af landsmænds blod, end de slap magten af hænde.

Paez, Monagos, Falcon og Guzman Blanco var de første indehavere af præsidentværdigheden i Venezuela, og under den sidstes dygtige, men jernhårde diktatorregimente levede landet – om end kun for en kort tid – i rolige tilstande. Men Guzman Blanco blev forjaget, og så godt havde han forstået at varetage egen tarv under sin regeringstid, at han kunne ende sine dage som parisisk multimillionær. Ved Guzman Blancos død ansloges den formue, han havde røvet fra sit fædreland, til op imod to hundrede millioner francs.

Et smukt eksempel til efterlignelse for hans afløsere i republikken!

Endnu i vore dage er Venezuela det rige land med store fremtidsmuligheder; men landet er for tiden sin ruin nær, pengevæsenet i yderste nød. Regeringspartiet plyndrer og oppositionen i landet danner sammensværgelser, gør oprør, søger at tilrive sig magten for selv at kunne plyndre af hjertets lyst.

Og nu var netop en ny sammensværgelse i gære. År og dag var den blevet forberedt, penge indsamlet, våbendygtige mænd hvervet og skydevåben indforskrevet fra Europa og Nordamerika. Snart skulle det gå løs: regeringens garnisoner og tropper overrumples, hovedstaden Caracas indtages, præsidenten afsættes, og oprørernes sejrrige generaler indsættes i spidsen for en ny regering. Hvad der gav denne sammensværgelse mere vind i sejlene og betydning end mange tidligere var den omstændighed, at selve paven sagdes at holde sin hånd over oprørerne.

For den hellige fader i Rom havde alt længe haft grund til fortrydelse over forholdene i Venezuela: tidligere præsidenter havde ophævet alle munkeordener, inddraget kirkegods og klostre, trodset pavens magt og ladet hånt om hans bandbuller.

Men mange venezuelanske borgere var gode katolikker, for hvem paven stod som den ufejlbare af Gud udvalgte mand, og med begejstring sluttede de sig til de af regeringens modstandere, der lovede pavestolen blind underkastelse. Fra Rom udsendtes dygtige, veltalende jesuitermunke, der gennemrejste Venezuela og prækede oprør mod landets lovlige

øvrighed, og betydelige summer paveligt guld støttede oprørspartiet i dets forberedelser.

Men også regeringspartiet var virksomt; vel vidende om den oprørske gæring ude i landet mellem de fanatiske katolikker, om de sammensvornes agitationsarbejde og de truende udsigter til ny blodsudgydelse i landet, søgte præsidenten og hans tilhængere at afværge faren ved at overrumple og fængsle deltagerne i komplottet og navnlig ved at forhindre al våbenindsmugling i landet.

Under disse vanskelige forhold var *Don Carlos* dampet ind på floden med lasten fuld af "kontrabande" – skjulte våben og ammunition. Som ved et vidunder havde damperen undgået at blive standset og undersøgt af den patruljerende kanonbåd i flodens munding – en fare der dog langt fra endnu var overstået, for vagtskibet gennemstrejfede ofte deltaet på kryds og tværs med en iver og årvågenhed, der var drevet op til en ukendt højde, takket være de store summer, regeringen havde udlovet for konfiskation af våbensendelser og opbringelse af smuglere.

Og i damperens kahyt sad "caballeroen", en af sammensværgelsens hovedmænd, ingen anden end den bekendte general Silvela, oprørshærens militære leder, en fredløs mand for hvis pågribelse – død eller levende – Venezuelas regering havde udlovet ti tusind dollars.

Generalen var en gammel bekendt af Don Pedro og Pampina fra den tid, de to søskende med deres damper sejlede mellem Caracas havnestad La Guayra og andre pladser ved det caraibiske hav. Den gang var Silvelas parti ved magten og han selv præsidentens ven og bedste støtte, men tiderne skifter – nu

var han fredløs, og hans venner turde end ikke nævne ham ved navn; *Caballero* kaldte de ham.

Mellem generalen og Don Pedro var kontrakten om våbenleveringen blevet sluttet, og Silvela selv havde afventet damperens komme for at bistå kaptajnen med råd og dåd under den farefulde flodsejlads.

"Ja, så langt kom vi, men enden er ikke endda," bemærkede generalen og knipsede asken af cigaren, så diamanten på lillefingeren lynede ud i den halvmørke kahyt. "Flodpolitiet er så livligt som en flok forsultne gribbe, der lugter et ådsel; foruden de tre kanonbåde har de anskaffet en halv snes dampbåde, som er ude dag og nat. – I Caracas har man nemlig fået nys om, at en våbensending er under vejs fra Spanien – –."

"Hellige madonna!" udbrød Pampina, "er vi allerede forrådte?"

"Der er forrædere overalt, og den fordømte regering betaler sine spioner rundeligt; men vi skal nok pudse dem. Officererne på den ene kanonbåd tilhører vort parti, og vi har også et par af floddamperne på den rigtige side, men her er just det farligste sted at ligge. Dette er netop kaptajn Torlanos distrikt, den rovfugl, han kender floden; man er ikke sikker noget sted for hans kanonbåd – ikke de første hundrede mile op ad floden."

"De har selv sat os stævne her, caballero," bemærkede Don Pedro, der sad mørk og mismodig i sin stol, bøjet over flodkortet med en passer i hånden.

"Ganske rigtigt, kære kaptajn, og De, som kender mig burde vide, at jeg havde gode grunde til det. Da jeg sendte Dem mit sidste brev, var ikke Torlano, men vor gode ven Cipio Cilicco –

italieneren – chef for vagtskibet. Han blev imidlertid forrådt og fængslet – og da var *Don Carlos* allerede ude af Cadiz' havn. For en uge siden blev Cilicco skudt – – gid ravnene æde hans mordere!

Nå, hans sjæl hvile i fred!" vedblev caballeroen, "det vigtigste er, at *Don Carlos* kommer bort herfra – har De kul?"

"Ikke så meget, at jeg kan fyre op under kedlerne."

"Caramba – det var ærgerligt. Så må De tage brænde om bord her, det har vi nok af inde ved landsbyen. Og vi må begynde straks. Har De noget bud at sende i land?"

"Deres indianerdreng –" foreslog kaptajnen.

"Ikke for alt i verden! Jeg må have retræten fri – sæt Torlano viste sig med kanonbåden. – Send styrmanden ind med en jolle."

Og derfor blev jollen gjort klar; generalen kradsede nogle ord ned på et lommebogsblad. – "Sig mig, Don Pedro, hvad har De om bord af mandskab, det er vel som sædvanlig ikke just de mest udsøgte folk?"

Kaptajnen gned undskyldende sit spidse gribbenæb: "Sandt at sige, jeg har aldrig haft dem værre – tre negere, to kinesere og en fordrukken maskinmester."

"Du glemmer drengene, Pedro," faldt Pampina ham i talen, "to udmærkede drenge, caballero, som vi bjergede midt ude i Atlanterhavet." Og donnaen gav generalen en begejstret beskrivelse af Peder og Frits, – "og så er de danske, caballero, tænk helt oppe fra det aller nordligste, hvor der er sælhunde og isbjørne og isbjerge – det ved De nok besked med."

General Silvela havde hørt tale om Danmark, om end beretningen om det fjerne land stod såre dunkelt for hans

erindring. Men glad var han over, at der dog var sjæle om bord, som kunne betros vigtige hverv, selv om det kun var drenge; for som han sagde: "Hvorledes De end vil bære Dem ad, Don Pedro, så meget er sikkert, at ikke én af den øvrige besætning må være vidne til våbnenes losning, ikke en. – det kunne koste Dem både liv og damper, hvis regeringen fik nys om sagen."

Kaptajnen sukkede og svarede modfaldent: "Jeg er bange for, at jeg har rendt hovedet ind i løkken, bare jeg ikke kommer til at dingle," og han gjorde en bevægelse, som om han snørede en snor om sin hals.

Men generalen slog ham opmuntrende på skulderen og lo:

"Snak om en ting, Don Pedro, De slipper jo altid helskindet fra Deres eventyr – bare det, at De er kommet levende over Atlanterhavet med den gamle, værkbrudne "Don Carlos", viser tydeligt, at gode ånder står Dem bi. – Og skulle det endelig være, min gamle ven, at døden ikke vil lade sig snyde denne gang, så dør vi for en god sag, vi dør for den hellige kirkes skyld, og paven har givet os alle absolution! – Men vi klarer vel nok vanskelighederne, min ven, og en god fortjeneste er De sikker på. Så vidt jeg husker, har vi forpligtet os til at udbetale Dem tyve tusind dollars, så snart damperen havde ankret i floden, og resten af beløbet når kasserne er i land og i sikkerhed."

"Ganske rigtigt, ganske rigtigt," bekræftede kaptajnen med stor iver. Hans mismod syntes fordunstet, så snart pengespørgsmålet blev rejst. "Her er kontrakten – tyve tusind dollars, eller hundred tusind pesetas, betalbare i en europæisk bank – i guld står der udtrykkeligt."

Generalen smilede og trak sin tegnebog op af lommen.

"Her er anvisningen, brave kaptajn, den lyder på Deres og Donna Pampinas navn, udstedt til den nationale bank i Barcelona og underskrevet af mig og ærkebiskoppen – behag at give mig en kvittering for rigtig modtagelse."

Don Pedro og hans søster stod med hovederne tæt sammen, bøjet over det kostbare papir, der lå foran dem på bordet; pengegriskhed lyste ud af deres ansigter. Pampinas næse krummede sig helt ud over hendes mund, sådan så det ud, idet hun skød underlæben frem, som var det en skuffe, hun åbnede.

"Men gem det papir, hvor ingen kan finde det," advarede generalen, "i disse tider skal der mindre til for at få en mand i galgen end en pengeanvisning med de navne under."

Det gav et sæt i de to søskende; kaptajnen lagde sin knoglede hånd hårdt ned over anvisningen, det lød som et kølleslag.

"Den anvisning skal ikke bringe min hals i fare," mumlede han og listede ind i sin sovekahyt. Generalen kunne høre låse, der åbnedes med skarp stålklang, knirken af hængsler og klap af et låg eller en lem, der lukkedes. Så kom den gamle grib tilbage.

"Lad os få bud efter brændet," sagde han og kaldte på Peder.

Solen var gledet ned mod urskovens trætoppe, da Peder og Frits roede tværs over den lille bugt i retning af et udgået gummitræ, hvis gulnede, visne stamme lyste mellem mørke buske og dunkelgrønt løv.

Bag træstammen skar floden sig ind i landet i et smalt og kroget løb, knap tyve alen bredt, derind styrede drengene jollen. I dens forstavn havde de anbragt en kort stage, et kosteskaft, hvorfra vajede et stykke grønt musselin, som caballeroen havde forsynet dem med: "Tab det ikke," havde Don Pedro sagt, "for så

risikerer I at få en kugle i kroppen. Husk, at der er bevæbnede mænd omkring jer, hvor I så er, man ser dem bare ikke."

Og drengene roede uden tøven ind i den smalle kanal.

Siv og rør skød op langs bredderne, så træstammerne knap kunne ses, grene hang ned over båden; ofte snævredes løbet således ind, at løvkronerne fra begge sider mødtes; der var helt mørkt derinde i den tavse skov. Og underlige lyde hørtes, raslen som af dyr, der bryder gennem underskov, en ugles tudende kalden, der besvaredes længere inde i skoven.

Endelig nåede de to drenge et sted i løbet, hvor videre fremtrængen syntes umulig: to svære træstammer, én fra hver side, ragede vandret ud over kanalen, der var ingen plads for jollen til at passere. Men just som Peder og Frits lod årerne hvile og rådslog om, hvad der var at gøre, så de til deres ubeskrivelige forbavselse, hvorledes stammerne langsomt og med en stærkt knagende lyd hævede sig næsten lodret i vejret og lod passagen fri. De to drenge så hinanden noget usikkert ind i ansigterne – de følte sig ikke overdreven hyggeligt til mode ved dette fænomen, men Peder trak på skuldrene og udbrød på syngende fynsk: "Hæng i, københavner, bare ikke forknyt," og dermed roede de videre. – men kun en drejning til af kanalen havde de at befare, så var de ved deres bestemmelsessted, og det kan nok være, Frits lukkede øjnene op.

Det smalle, krogede løb udmundede i en lille sø, og lige over for langs bredderne stod en samling hytter og småhuse, en hel landsby.

Søen lå blank og stille, indrammet af de mørke træer. Hytterne, klinet op af ler og pindeværk og tækket med visne, gule palmeblade, afspejlede sig så tydeligt i vandfladen, som var

de malet på et uhyre lærred; forunderlige skikkelser, halvnøgne mænd og kvinder i lasede dragter stod mellem husene eller lå ved søens bred. Alle stirrede ubevægelige mod drengene i båden. Og disse følte sig uhyggelig til mode ved det pludselige syn af alle disse vildt udseende skovmennesker, hele denne brogede scene inde i urskoven; de havde mest lyst til at vende om, men de havde jo bud og brev fra caballeroen, det måtte afleveres.

Et par åretag bragte dem længere ud på det stille vand, dér lå de atter afventende og så sig om.

Den runde skovsø kunne vel være en fjerdingvej i omkreds og syntes ganske indelukket af skoven. Hist og her sås dog åbne pletter, hvor træerne var ryddet for at give plads til majs- og rismarker; rundt om landsbyen var plantet talrige banantræer, og mellem hytterne lå småhaver, hvor yams og søde kartofler stak deres grønne og rødgule toppe i vejret i regelmæssige rækker.

Spidssnablede, smalle kanoer og store, brede både og pramme var fortøjet langs bredden. Til venstre for landsbyen, ude i søen, løftede sig en kratbevokset ø; mellem denne og land skimtedes omridsene af en lille damper, hvis hvidmalede sider kun hævede sig et par fod over vandfladen. Langs søens bred lå store dynger brænde, lange favnestykker, stablet op i regelmæssigt byggede pyramider.

Men drengenes uvished om, hvor de skulle aflevere caballeroens brev, forsvandt, da de fik øje på en solid murstensbygning inde mellem træerne til højre for landsbyen. Huset, der var bygget af røde sten, lignede næsten en lille fæstning, for mure omgav den på alle sider, og udenfor var

nedrammet en række tilspidsede træstammer, der åbenbart gjorde nytte som palisader i urolige tider.

En allé af kokospalmer førte fra palisadeporten lige ned til søen og fortsattes et stykke ud i vandet i form af en solid træbro. Derhen roede drengene og sprang i land.

Peder gik med brevet i hånden, og Frits havde taget kosteskaftet med det grønne musselin fra jollens stævn; han bar det i løftet hånd som et parlamentærflag, og således marcherede de op ad alléen.

Der lå hytter på begge sider af vejen, små gulbrune, nøgne børn løb om og legede, men gemte sig skrigende, så snart de fik øje på de to hvide drenge; knurrende, stridhårede, gule hunde sprang truende op og viste tænder, et par af dem fo'r gøende ind på de fremmede, men Frits slog drabeligt efter dem med flaget, og de glubske dyr holdt sig på afstand.

Men halvvejs oppe i kokosalléen standsede Peder pludselig og åbnede ilsomt sin store foldekniv, idet han pegede frem for sig: en mægtig, sort panter lå en snes alen fra ham i skyggen af en tamarindebusk; halen daskede langs dens mørke sider, lemmerne havde den trukket ind under bugen, akkurat som en uhyre kat, der forbereder et spring.

"Den bliver mare ikke go' at klare," udbrød Peder og tog et godt tag om knivskaftet; han havde så vist ret: en stor panter foran, gøende hunde i ryggen og en flok indianere, der ikke gjorde mine til at hjælpe, men som snarest så ud, som om de selv havde ondt i sinde; det var omgivelser, der nok kunne bringe et par gutter til at mistvivle om deres evne til "at klare den".

Men da lød en skarp fløjten inde fra det røde hus, og ud gennem palisaderækken kom et menneske til syne, en mand, der i den grad lignede skipper Tønjachsen, at drengene et øjeblik stod som forstenede i rædsel for en overnaturlig åbenbaring: den samme kæmpemæssige, lidt ludende skikkelse, det samme grånende vildmandskæg, de buskede øjenbryn, den samme stampende gang. Men som han kom nærmere svækkedes indtrykket; for øjnene var sorte og funklende, og et blodrødt ar strakte sig fra næseroden op over panden og tabte sig i skyggen af den brede stråhat.

Mandens dragt lignede en munks; en hvid, folderig kjortel hang løst om den svære krop og blev sammenholdt om livet af et groft hampereb.

Ved lyden af det skarpe fløjt havde panteren drejet hovedet, hundene hørte op med at gø, og da den hvide skikkelse viste sig på vejen, lagde det store rovdyr sig ned på siden, strakte de stærke lemmer fra sig som en kælen kat af det fredeligste gemyt.

Og drengenes mod vendte tilbage, Peder lukkede sin kniv og gik frejdig forbi panteren med Frits i hælene hen imod den fremmede.

Det måtte være pater Dominico, som udskriften på brevet lød, og det passede vist godt nok, for manden med den hvide kutte og den brede stråhat åbnede straks konvolutten og læste brevets indhold.

Næppe var pateren kommet til ende med læsningen, før han stak to fingre ind i munden og frembragte nogle stærke fløjtehvin, hvilket havde til følge, at en del lasede indianere kom løbende. Snart var han omringet af en flok mørkhudede

individer, der lod til at være meget ivrige efter at udføre de befalinger, som den grånende pater øjensynlig uddelte. For straks spredte de sig i fuldt løb mellem landsbyens hytter og nede mellem bådene ved bredden, gjorde dem klar og roede ud over søen. Den hele befolkning syntes som ved et elektrisk stød at være bragt i den livligste bevægelse.

I alléen stod den høje, skæggede mand med hænderne stukket inden for hamperebet og så med rolige, årvågne øjne ud over den stille skovsø. Om hans ben strøg sig kælen og knurrende den sorte panter.

Drengene stod bag den sælsomme, gamle mand og betragtede ham og dyret, men vendte sig, da de hørte sang og stemmer oppe fra huset; pateren selv gjorde omkring, henvendte et par spanske ord til Peder, men da denne rystede uforstående på hovedet, nøjedes han med at vinke ad drengene og gik tilbage mod huset.

Det store rovdyr stod stille og så med funklende øjne efter sin herre, så sprang den tværs over vejen, ind mellem tamarindebuskene og forsvandt.

Vejen førte gennem palisaderne hen til den takkede mur, og mellem disse to værn lå en langagtig plads, hvor der stod en række hvide telte, seks i tallet, på grønsværet. En skare solbrændte, sortsmudsede karle, iført en slags uniform af brunt lærred, lå i grupper mellem teltene, og henne ved den svære gitterport i muren stod en skildvagt, støttende sig til et gevær med opplantet bajonet.

Som en iøjnefaldende modsætning til denne krigeriske scene skimtedes bag teltene et lille gult kapel, fra hvis indre

salmesang tonede, og i det svindende dagslys lyste de hvide kors fra den lille kirkegård, der omgav kapellet.

Op ad en stentrappe gik pateren med de to drenge og ind i husets åbne veranda, hvorfra der var en vid udsigt over søen og indianerbyen gennem udhugninger i skoven.

Her stod den gamle gråskæg stille og skuede ud over det halvmørke landskab; så klappede han de to drenge på skuldrene, nikkede venligt til dem og førte dem hen mod verandaens baggrund, hvor han åbnede en dør. Et blændende lys, højrøstet tale, klirren af glas og porcelæn strømmede dem i møde; de stod i en stor sal, og om det rummelige, stærkt oplyste bord i midten sad en snes skæggede mænd, nogle i uniformer, andre i hvide lærredsdragter og gjorde sig til gode med mad og vin, som et par unge indianerknøse bar omkring.

Men latteren og støjen ophørte i samme nu, som pateren og de to drenge viste sig, nogle rejste sig fra stolene, ængstelig forventning prægede alles ansigter. Pateren stod rolig inde i salen med den ene hånd støttet mod Peders skulder, i den anden holdt han cabelleroens brev, som han løftede i vejret. Med dyb og klangfuld stemme sagde han nogle ord på spansk – Frits hørte navnet Don Carlos – og så brød der en jubel frem fra de tyve kraftige mandsstruber, der fik væggene til at runge. Alle sprang op; gestikulerende på sydlandsk vis med arme og hoveder talte de i munden på hinanden. Nogle klappede i hænderne, andre dansede om; en gammel gråskægget hugaf med kun et halvt øre på den ene side af hovedet og et snehvidt overskæg, hvis spidser nåede ham op over øjnene, bukkede sig ned over Frits og trykkede ham et smækkys lige på munden.

Og hurtigt blev der gjort plads ved bordet, stole skubbedes ind mellem de andre, rene tallerkner sat frem – Peder og Frits sad bænket mellem de skæggede krigere, spiste og drak af hjertens lyst.

Men i den store, højryggede lænestol ved enden af bordet satte den gamle pater sig, bred og værdig, ragende op over alle. Og når han talte, tav det hele selskab.

"Han kan nok mønstre dem, den gamle dér henne," hviskede Peder halvhøjt til Frits. De sad ved siden af hinanden mellem manden med det halve øre og en lille blegnæbbet fyr med en lang næse og en mængde ringe på fingrene, og skar løs på et stykke steg, som Frits anslog til at være hjorteryg. "Han er ellers også den eneste her i stuen, som ser ud til at være et regederligt menneske – de andre ligner snarest banditter eller krybskytter og den slags rak."

"Tag dig bare i agt, Peder – sæt en af dem forstod dansk," hvilken bemærkning Peder besvarede med et foragteligt grynt; han havde munden fuld af steg og kogt ris.

"Jeg skal sige dig, hvem de er, Frits – naturligvis disse oprørere, og de blev så morderlig glade over, at damperen er kommet med alle deres våben. Nu skal de vel til at slås, så snart kisterne er i land. – Gud ske lov, at de er så venlige mod os, det var ellers en rar røverrede at komme ind i."

"Man skulle tro, at man sad i en kirke," bemærkede Frits. Og det kunne der være noget i, for ved salens anden ende hævede sig et mægtigt krucifiks oven over et fløjlsbetrukket alter, og på væggene hang to store malerier af Kristus på korset og af Johannes den Døber; vinduerne var høje og spidse med kulørte ruder, akkurat som i en kirke. Men op ad alteret stod geværer,

og ved siden af malerierne hang sabler, pistoler og en stor tromme; det var en underlig blanding.

Først senere fik Peder forklaring af Don Pedro angående det mærkelige sted, hvorhen den lunefulde skæbne havde ført de to danske drenge: det, som de troede var en ø, var i virkeligheden Orinocoflodens sydlige kyst; fra den stille skovsø førte en dyb flodarm langt ind i landet; indianerbyen, det røde hus og skoven dér omkring hørte til en af de mange katolske missionskolonier, som ligger spredt over hele Sydamerika, og pater Dominico var denne missions forstander.

Som over alt i urskove og blandt halvvilde stammer var missionshuset på en gang indrettet til beboelse, skole, kirke og – i nødstilfælde – fæstning. Og pater Dominico var ikke alene den fromme munk, der prækede omvendelse for hedninger og døbte de små gulbrune børn, han var en af de ivrigste blandt sammensværgelsens ledere, han tog den livligste del i forberedelserne til det forestående oprør mod Venezuelas lovlige øvrighed og regering.

Den kæmpemæssige paters intime forbindelser i Rom gjorde ham til en overmåde vigtig person i de katolske oprøreres øjne, for han fægtede kun for pavestolens sag, for den hellige romerske kirke, og han bidrog ikke lidet til at give den kommende borgerkrig skæret af et korstog, der opfyldte hans tilhængere med den vildeste religiøse fanatisme.

Pater Dominico faldt et halvt år senere under en gadekamp i Caracas, ramt i hjertet af en fjendtlig kugle, da han stormede frem i spidsen for en flok soldater med et krucifiks i sin venstre hånd og svingende en blodig ryttersabel i den højre. Men disse begivenheder har intet med denne bog at gøre. Nu sidder

pateren i sin højryggede lænestol, en gæstfri, men frygtindgydende vært for en forsamling fredløse mænd, hvis eneste ønske er at iværksætte en blodig borgerkrig og skyde landsmænd ned for fode.

Det var bælgmørk nat, da Peder og Frits forlod missionshuset for atter at ro ud til damperen. Pater Dominico fulgte dem selv ned til jollen, ledsaget af en indianer med en osende fakkel i hånden. Men skønt natten var mørk, og ingen måne lyste på himlen, havde drengene ikke nogen vanskelighed ved at finde vej ud over søen og ind i den snævre kanal. For rundt om langs søens bred flammede mægtige bål, og i det rødlige, flakkende skær sås mørke skikkelser i travl bevægelse. Brændestykker kastedes ned i prammene og på flåder, og disse bugseredes og stagedes hen over søen og ind i Kanalen, mens fakler i stævnene lyste op. Det var brændslet, der var på vej ud til damperen. Hele natten blev der arbejdet. Men drengene sov sødelig side om side på deres madrasser oven på rufdækket agter; hverken støjen af brændestykkerne, der blev hevet om bord, eller de myriader af moskitoer, der omsværmede skibet, formåede at forstyrre deres søvn, så dødtrætte og fortumlede var de af den svundne dags mange sælsomme oplevelser.

12. Kampen på floden

Endnu langt op ad næste dag fyldtes brændsel i damperen, for der skal store mængder af den lette træsort til at erstatte kul, og det tog tid at stable favnestykkerne på hensigtsmæssig måde. Det er forbundet med ikke ringe fare at fylde træ fra urskovene, alskens kryb og insekter får fri passage med det samme: store, røde myrer med stærke kæber og gift i bidet kravler om på dækket og søger ly i kahytter og køjer; tusindben, lange som rotter og sorte som skovsnegle, ligger skjult mellem træstykkerne, indtil en nøgen fod berører dem, eller en uagtsom hånd griber dem om kroppen; så hænger de fast i kødet som grådige igler og gyder gift i menneskets blod. Og skinner solen ned over træstablerne, kryber skorpioner frem, modbydelige store edderkopper, hvis krop er besat med lange hår; grønne og rødbrogede slanger, små men dødbringende i deres bid, bugter sig på dækket mellem jord og træsmuld.

Med alle sådanne herligheder blev *Don Carlos* rigeligt forsynet samtidig med brændslet, men disse plager var dog for intet at regne mod de talrige moskitoer, der ved solnedgang myldrede ud over floden fra de tætte skove.

Peder og Frits, som havde fået overladt den ledige styrmandskahyt, foretrak dog altid at sove under åben himmel oven på ruffet. Dér var køligere end i det lumre lukaf. Men det havde næsten været umuligt, hvis Pampina ikke havde syet dem et stort moskitonet af hvidt musselin. Derunder sov drengene, men de giftige myg fandt dog altid en åbning, hvorigennem de kunne anfalde de sovende, og ofte vågnede de med svulne

øjenlåg og ophovnede ansigter, næsten ukendelige i de første morgentimer.

General Castro og pater Dominico aflagde besøg i damperen næste dag, og en lang rådslagning holdtes i kahytten; men de to sammensvorne turde ikke blive om bord, de var alt for bange for, at den frygtede kaptajn Torlano og hans kanonbåd skulle vise sig i farvandet. Dog blev en omhyggelig slagplan lagt for så sikkert som muligt at føre damperen endnu tre hundrede mile op ad floden til det sted, hvor losningen af våbenkasserne skulle gå for sig – en plan der var mere dristig end egentlig snedig, og hvori både caballeroen og pateren tog aktiv del. Kun modstræbende gik Don Pedro ind på planen, for det stod ham klart, for hvilken fare den udsatte ham, men nu var det for sent at trække sig tilbage.

Hen på eftermiddagen var den sidste favn brænde langet om bord på damperens dæk. De tre negre Nelson, Jeff og Joe, der havde tilbragt en herlig dag med ingen ting at bestille undtagen at sidde på broen og grine ned til de svedende indianere, skulle just til at indtage deres aftensmåltid, da Don Pedro kaldte dem hen agter.

"Pak jeres tøj sammen, her går I i land!" lød hans korte, fyndige befaling.

De tre sorte så aldeles himmelfaldne ud, og den aldrende Nelson protesterede højlydt: "Mig gå i land i urskov? – mig blive ædt op af indianer; mig blive om bord i damperen, kaptajn."

Joe og Jeff syntes lige så utilbøjelige til at lystre, råbte i munden på hinanden og knyttede de sorte næver.

Men kaptajnen lagde roligt deres tilgodehavende løn ned på dækket foran dem og sagde:

"Nu kan I tage jeres penge og gå i land i den pram, der ligger på siden af damperen, eller I kan blive om bord til vi kommer op til byen – dér bliver I alle tre overleveret til politiet og rimeligvis hængt, det fortjener I."

De sorte så på hinanden og kastede rådvilde blikke omkring; bag Don Pedro stod styrmand Peder og Frits, hver med en revolver i hånden, og oppe på ruffet over deres hoveder tronede Pampina i sin kurvestol – mærkværdigt nok, hun havde lagt sin lille riffel over knæene og skævede agtpågivende ned efter negrene. Forude stod mindst en snes af disse mørkhudede indianere, fra hvem de sorte slyngler ikke havde grund til at vente sig nogen som helst hjælp. De kløede sig i det tottede uldhår, gned pegefingrene mod de flade næser – og opgav videre modstand.

En halv time efter sad de alle tre i den tomme brændepram, hver med sin bylt tøj, på vej ind efter land. De lignede nærmest tre forbrydere, der føres til skafottet, og de havde næppe grund til at fryde sig over deres skæbne.

"Godt at vi blev af med dem," bemærkede kaptajnen til Peder, "de kunne blive generende vidner i en retssag, hvis nogen fik nys om, at vi har haft kasser stående under skinnerne i lasten – bare vi var vel af med de fordømte våben; tre dage endnu – når blot ikke kanonbåden viser sig!"

Dette krigsskib og dets chef, Torlano, var Don Pedros og Pampinas stadige skræk; de kunne ikke høre en lyd uden at fare sammen i den tanke, at fjenden var over dem.

Dampen blev sat op, og alt gjort klar til at fortsætte sejladsen op ad floden, men stadig tøvede kaptajnen med at lette ankeret.

Nu havde han ellers mandskab nok, for pateren havde sendt seks halvblods indianere om bord sammen med en gammel, hvidhåret mulat, der var missionens bedste lods.

Men endnu gik Don Pedro utålmodigt op og ned ad dækket og spejdede ind mod land; han ventede åbenbart på noget.

Og med ét hævede sig tæt røg inde i land imellem de grønne trætoppe, det så ud, som om urskoven brændte; men snart sås skroget og skorstenen af den lille, hvidmalede damper, der havde ligget inde på søen. Med største forsigtighed arbejdede den sig ud af den snævre, krogede kanal, styrede hen mod *Don Carlos* og lagde til på siden.

Det var en mærkelig tingest, den lille damper; den lignede nærmest en torpedobåd, smal og lav, og så nok ud til at kunne løbe en antagelig fart; på fordækket stod en lang, blinkende stålkanon; skibets dæk var stuvende fuldt af brænde, men for og agter under udspændte solsejl stod nogle officerer og vel henved fyrretyve soldater – de samme sortsmudsede karle i brune lærreds uniformer, som drengene havde set aftenen i forvejen rundt om teltene; officererne genkendte de også: den ene var selve caballeroen, nummer to og tre deres sidekammerater fra aftensbordet, den gamle hugaf med det halve øre og den lille blege, langnæsede fyr med de mange ringe på fingrene. Men den fjerde? "Det er mare pateren selv," udbrød Peder, "og sikken han har majet sig ud!"

Det var pater Dominico, iført en højrød snoretrøje, hvide flonelsbukser og med en stor solhjelm på hovedet. Om livet havde han spændt en mægtig ryttersabel og over skulderen hang en riffel. Det gejstlige var fuldstændig gået af den Guds

mand; han lignede på en prik en gammel røverkaptajn fra en teaterscene.

Han og caballeroen forblev om bord i dampbåden tillige med tyve mand og bådens besætning – resten entrede om bord i *Don Carlos*.

Så kastede den hvidmalede los og dampede bort, mens generalen og røverkaptajnen venligt vinkede i retning af *Don Carlos*. Snart var de forsvundet mellem de nærmeste øer.

På *Don Carlos*' dæk herskede den største travlhed. De kulørte matroser sled i det med at få ankeret let, den hvidhårede mulat løb op og ned ad broen og skældte ud på spansk og i indianerdialekt, og på dækket arbejdede soldaterne; nogle slæbte om med proviantsække, og resten tumlede med brændet på én for Frits og Peder ganske uforståelig måde.

Hvad der mest undrede drengene var, at hverken Don Pedro eller den myndige Pampina syntes at tage den mindste del i, hvad der foregik på deres egen damper. Donnaen sad på ruffet i sit fineste puds og viftede sig i kurvestolen, samtalende med den langnæsede officer, der ikke syntes at have andet at bestille end at rulle cigaretter og ryge. Kaptajnen blev nede i kahytten. Ikke en gang da skruen begyndte at gå rundt, og damperen tog fart ud af bugten, viste han sig på dækket – det var lige som om han var blevet sat ud af spillet om bord på sin egen gamle *Don Carlos*.

Peder og Frits blev på ruffet og betragtede soldaterne. Det var åbenbart, at de havde et planmæssigt arbejde for med brændet, og officeren med det hvide overskæg gik da også omkring og ledede arbejdet.

Det viste sig efterhånden, at soldaterne af favnestykkerne byggede to træhuse, et på hver side af damperens dæk op ad rælingen. De var solide nok, de to skure, og plads inden i til en halv snes mand i hvert. Dog ingen kunne ude fra se andet, end at der stod to massive stabler brænde. Men mellem stykkerne hist og her var der åbninger, store nok til at give plads for et geværløb, både ud efter og ind mod damperens dæk.

Det var et arbejde, der nok kunne sætte drengenes fantasi i svingninger, det så jo ud som forberedelserne til en kamp.

"Det kunne vist ikke være af vejen, om man så sine egne skydevåben efter," henkastede Peder i en vigtig tone, "skal der være gilde, så –"

"Styrmand!" prajede i det samme Don Pedro inde fra kahytten, og Peder sprang ned ad ruffets trappe.

Den gamle gik op og ned i sin kahyt, øjensynlig i stærkt sindsoprør; han skuttede sig, som om hans gamle krop havde kuldegysninger, til trods for at der var varmt inde i kahytten som i et glaspusteri.

"Peder, jeg tror, vi alle sammen går Fanden i vold," busede han ud mod den indtrædende styrmand, "vi kommer aldrig fra den affære med helt skind – jeg har rendt hovedet ind i løkken, jeg kommer nok til at dingle. – *Dios mio!* Man skal aldrig give den Lede sin lillefinger. – nu har de taget damperen fra mig, i det mindste indtil våbnene er i land. Vi er fanger om bord i vores egen damper, og hvad der sker med den, har jeg intet ansvar for. – Du forstår vel meningen, Peder; det er caballeroens forslag for at fri mig for ubehageligheder i Ciudad Bolivar. Det kan være godt nok alt sammen, hvis vi bare ikke møder kanonbåden, for så bliver der batalje – og når først

geværerne knalder, ved man aldrig hvor blyet rammer. Pampina har tre nætter i træk drømt om vore salig forældre" –her slog Don Pedro kors for sig, – "det er et dårligt varsel!"

"Kan vi ikke blive inde i kahytten alle fire," foreslog Peder.

"Vist kan vi det, men hvis kanonbåden overhaler os og skyder på damperen med sine revolverkanoner, så hjælper det os ikke stort, at vi står her – kald på Frits, og lad os gøre kahytten i stand."

Frits kom ned, og Pampina fulgte efter.

Inde under sofaen lå fem svære jernskodder, som nu blev skruet fast for de fem vinduer i kahytten. Dørene blev efterset, de var solide nok til at holde riffelkugler ude.

Don Pedro viste drengene hele kahytshemmeligheden: ved at flytte bordet, kom en lem i gulvet til syne. Den førte ned til en lav kælder, der strakte sig ind under ruffet; her stod ammunitionskasserne opstillet sammen med proviant og vandankre. Alt var i orden.

"I kender mekanismen til våbenskabet," sagde kaptajnen, da de atter stod i kahytten, "der er skydevåben nok, men vi skulle jo nødig få brug for dem. Hvis kanonbåden kommer, trækker vi os ind her i vores fæstning og blander os ikke i, hvad der hændes. – Der bliver blodsudgydelse, slagteri; soldaterne ligger gemt inde mellem brændet, og caballeroen følger hele vejen med sin damper, så Gud nåde Torlano, hvis han angriber os. – Hele sammensværgelsen afhænger af, om oprørerne kan få disse våben i land; og de vil bruge magt, om det skal være. Gud forbyde, at det kommer så vidt."

Don Pedro rystede mismodigt på hovedet og gik ind til Pampina i hendes sovekahyt. Drengene stod alene i

"fæstningen".

"Os kan de da hverken skyde eller hænge, hvad Peder? Vi har jo slet ikke noget at gøre med det hele?"

"Hvem skal fortælle dem det, hvis de tager damperen – vi kan jo ikke et levende ord af deres kaudervælsk. Men vi klarer vel nok de ærter, Frits. – Jeg havde for resten hellere set, vi fik lov til at være med og bruge riflerne i stedet for at sidde her og lumre som rotter i en fælde, men det kunne jo være, vi så fik for meget af det gode, som røgmanden sagde om sildene, de brændte."

Kaptajnen og Pampina kom nu ind i kahytten igen. De havde øjensynlig drøftet et meget vigtigt spørgsmål og var kommet til enighed om det. Pampina gik hen og klappede Frits på hovedet; hun så bedrøvet ud.

"Hør nu godt efter, drenge," begyndte Don Pedro, "min søster og jeg har vist jer tillid, og I har lovet ikke at svigte os, hvis det skulle gå galt med denne ekspedition. Hvis vi begge skulle sætte livet til, må du, Peder – og Frits med – sørge for, at en pakke, som jeg nu skal tage frem, kommer tilbage til Barcelona, til min notar dér. Kom, så skal jeg vise jer, hvor den er at finde – men husk, at I aldrig røber den hemmelighed, så sandt I er ærlige drenge. Ikke engang til caballeroen eller til pater Dominico."

Inde i Don Pedros sovekahyt stod hans svære mahognitræs standkøje op mod ydervæggen, og mellem hovedgærdet og agterskoddet hævede sig et solidt klædeskab, fuldt af tøj; foroven var der et rum til hatte og forneden et til skotøj.

"Kan du finde noget mærkeligt inde i det rum," spurgte kaptajnen Peder. Denne trak støvler og sko ud og ransagede pladsen, hvor de havde stået, uden at kunne finde andet end den blotte træbund.

"Pas nu på, hvorledes jeg bærer mig ad." Don Pedro vendte op og ned på en lang besporet rytterstøvle, der havde stået i skabet, han drejede den spidse spore ud med et ryk – den stumpe ende var formet som en lille nøgle. Denne nøgle førte han ind i skabets øverste hjørne til venstre, en skarp klang hørtes, og skabets bund sprang op, som kastet til vejrs af stålfjedre.

Don Pedro bukkede sig og udtog et lille, fladt stålskrin, som han bar ind i kahytten og satte på bordet.

"Ser du den lås med de mange bogstaver på drejelige hjul; af dem skal du sammensætte navnet Pedro – prøv nu, om du kan gøre det."

Peder masede med hjulene, og det lykkedes ham at stille bogstaverne sammen.

"Tryk så hele låsen indad."

Peder udførte befalingen, og stålskrinets låg sprang op. Inden i lå lange papirsruller, en bunke sammenbundne pengesedler, nogle små æsker og en gammel brun tegnebog.

Don Pedro strøg sig over øjnene, som om synet af skrinets indhold gjorde et pinligt indtryk på ham – det var vel en sidste rest af ængstelse for at vise de fremmede drenge alle sine skatte, som han nu strøg af sig.

"Hvis Pampina og jeg skulle dø eller blive fængslet, må du redde dette skrin for mig, og kan du ikke opbevare det, må du tage indholdet ud og gemme det så godt som muligt.

Disse ti ruller indeholder hver halvtreds tyve-pesetas stykker, det er i alt tusind francs i guld, og der er ti gange så meget i sedler. Æskerne indeholder smykker – ringe og brocher – det er Pampinas. Tegnebogen er fuld af vigtige papirer, og de må alle afleveres til den mand i Barcelona, hvis navn står uden på

konvolutterne – til min notar. Har du forstået det? – og Frits også?"

Begge drengene nikkede.

"Og hør så videre," vedblev Don Pedro, mens han atter lukkede skrinet; "hvis Pampina og jeg ikke skulle slippe levende ud af denne nederdrægtige flod – og gid vi aldrig var kommet her hen – så må I to drenge sørge for, at tegnebogen og dens indhold kommer i de rette hænder. Hvordan I vil bære jer ad, det må I selv om; men jeg har tillid til jeres ærlighed og snildhed; det vil nok lykkes. Og hvis I udretter dette, skal I til tak beholde pengene og smykkerne. Pengene forærer jeg dig, styrmand, og Pampina giver sine smykker til Frits, ikke sandt, søster?"

Pampina sad i en stol og græd, hun trak Frits hen til sig og kyssede ham. Og mens tårerne strømmede ned ad de tykke kinder, strøg hun sin yndling over det krøllede hår og hulkede: "*Good boy, good Frits.*"

Der var noget så gribende over hele denne scene med det gamle søskendepar, der satte al deres lid til de to danske drenge, og som øjensynlig havde opgivet troen på nogensinde at komme tilbage fra rejsen, at både Frits og Peder følte trang til at græde. Og Frits fulgte sin tilskyndelse; han lagde armene om Donna Pampinas hals, kyssede hende og gav sine tårer frit løb.

Peder så meget forlegen ud. Han purrede op i de lange, røde hårtoppe og tørrede øjne og næse med bagen af hænderne; dog snart vandt hans praktiske sans overhånd, og han spurgte:

"Men hvorfor skulle dog De og donnaen dø – og begge to? Det er da ikke så farligt endda. Måske vi slet ikke ser kanonbåden."

"Pampinas varsler slår *aldrig* fejl," var det eneste svar, han fik. Og dermed blev skrinet stillet på plads igen i det hemmelige rum.

To dage dampede *Don Carlos* op ad floden. Hver nat ankrede den uden lanterner og uden et eneste lys brændende om bord, hver morgen ved daggry gik det videre.

Den hvide damper fulgte med, dog sjældent sås et glimt af den fra *Don Carlos*' dæk; snart var den langt forude mellem de fjerne øer, snart helt agter. Som en agtpågivende sporhund undersøgte den farvandene for at kunne advare i tide, hvis fjenden, kanonbåden, skulle vise sig.

Det var en spændende tid for alle om bord. Kaptajnen vandrede rastløst om med sit mest bekymrede ansigt. Flere gange havde han Peder inde i kahytten for at prøve, om denne nu også var fuldstændig på det rene med alle hemmelighedens mekanismer.

Pampina sad det meste af dagen i sin rørstol og helst med Frits ved sin side, når hun da ikke plagedes af den unge officer, der stadig ville konversere og spille domino.

Soldaterne havde spændt solsejl ud over hele dækket. De lå halvnøgne mellem bræddestablerne og røg eller spillede kort, når de da ikke pudsede deres våben. De havde den første dag haft travlt med at gennemryge alt brændet med svovl og andre stinkende stoffer, for deres angst for alt det kryb, der huserede mellem favnestykkerne, var stor. En af dem var allerede blevet stukken af en skorpion og bar armen i bind.

Den tredje dag ved middagstid var varmen næsten kvælende. Solen bagede ned gennem sejlet på dækket, og ikke en vind

rørte sig. Soldaterne lå og sov, og den gamle hugaf sad på bænken foran ruffet, skrævende, med tillukkede øjne, mens sveden randt ham ned ad den rynkede, brune hals. Peder og Frits lå på hver sin side af Pampinas rørstol på ruffet, så lange de var, og gispede. Den langnæsede, blege officerspire havde slængt sig ned i hængekøjen med en udslukt cigaret dinglende i den ene mundvig; han sov.

Da lød med ét fra udkigsmanden på bakken et langtrukkent skingrende aï–ï–ï og nok ét. Mulatten på broen gentog det agter efter, og den gamle hugaf på bænken fo'r op af sin døs.

Maskinen stoppede, hvad var på færde?

Et øjeblik efter kom den lille, hvide damper svingende rundt om en ø forude i stærk fart. Den susede ned på siden af *Don Carlos*. Caballeroen og pater Dominico stod agter og vinkede med alle tegn på ophidselse, og da de var kommet inden for hørevidde, klang et råb fra den første:

"Kanonbåden er i sigte, den kan være her inden ti minutter."

Damperens dæk blev scenen for den vildeste forvirring. De sovende sprang op, soldaterne løb mellem hinanden og samlede deres våben sammen, officererne bandede og påbød tavshed, for alle skreg og råbte på en gang.

Donna Pampina fo'r op fra sin stol med et "*Madonna mia*", og drengene løb ned af ruffet efter Don Pedro, som i det samme styrtede barhovedet ud af kahytten.

Endelig blev så megen stilhed tilvejebragt, at den gamle officer fra *Don Carlos*' dæk kunne bringe en samtale i gang med general Silvela.

Korte forespørgsler og befalinger krydsede hinanden: "*Don Carlos* skal ankre her, hvor den ligger i floden. – Gør alt klar til

at tage imod kanonbåden – soldaterne lægger sig i baghold – skyd så mange ned som muligt. – Jeg skal komme til hjælp med min damper i rette øjeblik."

Således lød generalens bud, snart efter raslede ankerkæden ud gennem klysset, mens den hvide damper atter jog ned ad floden og forsvandt rundt om den nærmeste skovpynt.

På *Don Carlos* blev alt gjort rede til kamp. Soldaterne spændte patronbælterne om livet og krøb ind i deres skjul i brændeskurene. Efterhånden blev det ene gevær efter det andet stukket ud mellem favnestykkerne, klar til at modtag den ventede fjende – snart var hverken officerer eller soldater til at øjne.

Både den hvidhårede mulat og alt hans mandskab forsvandt ned gennem dækslugen. Kun af og til blev et hoved stukket frem for at spejde.

Don Pedro, Pampina og drengene trak sig skyndsomst ind i kahytten, lukkede omhyggeligt døre og vinduer, efterså skodderne og åbnede arsenalet.

Det syntes, som om den gamle kaptajn kun behøvede at blive stedt over for en vanskelig situation for at ryste al sin sløvhed af sig og blive en handledygtig mand igen. Spændingen strammede hans muskler og gød ham energi i årerne; og drengene fulgte hans mindste vink.

Men Donna Pampina blev grebet af en øjeblikkelig kvindelig svaghed, hun satte sig ned i en stol, holdt hænderne for øjnene og hulkede højt, så hele den fede krop dirrede derved. Så gik hun ind i sin sovekahyt, lagde sig på knæ foran køjen og bad til sin skytspatronesse, den hellige madonna, om hjælp og beskyttelse for sig, sin broder og de kære drenge.

I kahytten lå karabiner, geværer og revolvere rede og ladt, patronkasserne stod på bordet, åbne med indholdet klar. Alle overflødige stole blev fjernet. Fæstningen var færdig til at tage mod angreb; for vel havde Don Pedro ikke i sinde at være aktiv deltager i en kommende kamp mellem den venezuelanske regerings kanonbåd og oprørerne, men han ville dog være parat til at slå et slag for sit liv og ikke godvillig lade sig hænge – for det var han omtrent vis på ville blive resultatet, hvis kaptajn Torlano, krigsskibets frygtede chef, tog ham til fange med skibet fuldt af indsmuglede våben og navnlig med oprørere om bord.

Der hvilede nu den dybeste stilhed over damperen; dækket lå fuldt af brænde, røgen steg op af skorstenen, men intet menneske var at se, ikke en lyd hørtes.

Igennem de små skydehuller i skodderne holdt Peder og Frits udkig; af og til åbnede Don Pedro forsigtigt døren, listede ud på dækket og kastede et blik over rælingen for atter at lukke sig inde i kahytten. Frits tænkte netop, at soldaterne i deres skjul måtte svede ganske voldsomt i denne varme, selv var han drivende våd. Da hørte han en dæmpet larm som af fjerne, underjordiske stød; den lyd kendte han, det måtte være en damper, der nærmede sig – naturligvis kanonbåden. Han trak vejret dybt og mærkede, at hjertet hamrede ham i brystet. Han tænkte: jeg er da ikke bange? og følte, hvorledes blodet steg ham til hovedet. Han så over til Peder, der stod så rolig med næverne i sine lommer og øjet til skydehullet.

"Kan du høre, den kommer, Peder?"

Peder nikkede: "Nu går det løs, Frits – bare vi måtte skyde med, men det må vi ikke, husk det."

Lyden derude fra blev stærkere, det lød som en hel torden for Frits' øren, og så fik han øje på kanonbåden gennem sit skydehul – den styrede lige mod *Don Carlos*.

Frits følte sig på en gang skuffet og let om hjertet ved synet af det venezuelanske krigsskib. Det så både lille og uanseligt ud, lavt på vandet, gråmalet med kun én mast og en lang, tynd skorsten. Men så havde den rigtignok en stor kanon forude og et par mindre agter, og da skibet kom nærmere, øjnede Frits en del mennesker om bord, både soldater og matroser; der var nok flere end de tyve mand i brændeskansen på dækket af *Don Carlos*.

Snart var kanonbåden kommet tværs ud for damperen, og fra koøjet i Donna Pampinas sovekahyt kunne man tydelig overse hele situationen. På kommandobroen stod et par officerer med guldsnore og blanke knapper i de hvide uniformer: de så gennem kikkerter på den gamle, snavsede damper, hvis tilstedeværelse øjensynlig opfyldte dem med stor forbavselse.

Nu prajede én af dem over mod *Don Carlos*, men som naturligt var svarede ingen. Kanonbåden drejede rundt og løb op på siden af damperen i en afstand af knap hundrede alen; dér stoppede den og lod sit anker falde. En båd blev gjort klar, det var nu hævet over enhver tvivl, at *Don Carlos* skulle visiteres.

Den ældste af officererne, chefen selv, den så meget omtalte Torlano, blev stående på kommandobroen og undersøgte gennem sin dobbeltkikkert den mistænkelige damper på det nøjeste. Han var en bredskuldret mand med tilspidset, mørkt fuldskæg og et energisk hårdt udtryk i ansigtet. Den anden, yngre officer var travlt beskæftiget med at få båden firet i vandet; det tog tid at gøre den klar og få en halv snes soldater i

den, foruden matroser til årerne; endelig sprang han selv ned i båden og stødte fra.

Strømmen var hård; det var åbenbart ikke noget let arbejde for mandskabet at ro den tungt lastede båd over til damperen, og da den endelig nåede så langt, var der ingen falderebstrappe ude, og den glatte skibsside var ikke til at komme op ad.

Nede fra båden råbte de op til damperen, men da det intet resultat gav, roede de skibet rundt og hagede sig fast til ankerkæden.

Bådens bevægelser kunne nu ikke længere følges inde fra kahytten, hvor spændingen hos de fire indesluttede steg med hvert minut, der gik. Alle stirrede ud af skydehullerne, igennem hvilke de havde udsigt over hele dækket. Ikke en lyd hørtes. Frits så et stort, sort tusindben kravle hen over dækket, et par af geværløbene inde mellem brændet bevægede sig. – Da viste der sig et brunt, skægget ansigt over lønningen forude ved ankeret, dernæst kom hele kroppen til syne, det var en mand fra båden, som var entret op ad ankerkæden; nu stod han på dækket og så sig om.

Matrosen havde hvide, opsmøgede benklæder på og en blå, åbenstående skjorte. – Frits ventede hvert øjeblik at høre et skud og se manden styrte om, men der skete intet; matrosen gik søgende om på dækket, indtil han fandt tovlejderen; den kastede han ud over skibssiden og vinkede ned til kammeraterne i båden.

Straks efter kom den unge officer til syne; hans sabel klirrede mod dækket, da han sprang ned fra rælingen, i hånden holdt han en revolver. Og efter ham fulgte otte soldater, de fik geværerne langet op fra båden – der stod nu i alt ti mennesker

fra kanonbåden på damperens dæk ikke mange favne fra de uskyldigt udseende brændestabler.

Men samtidig arbejdede der sig en mærkelig skikkelse op ad maskintrappen, en skiden, lurvet person med strittende, rødligt hår og et blegfedt ansigt. Det var Mac Kenty; umådelig drukken og med et fjollet grin på ansigtet nåede han op på dækket, men dér faldt han straks over et stykke brænde.

Han samlede sig sammen, satte sig over ende og stirrede uforstående på den fremmede officer, der gik hen imod ham efterfulgt af sine soldater.

Frits stod inde i kahytten og stirrede i rædsel på denne scene; midt på dækket sad den drukne maskinmester omringet af de fremmede mennesker. Frits rystede over hele kroppen, nu måtte det skrækkelige komme!

Da lød et skud inde mellem brændet og derpå et skrald, en geværsalve, så hele ruffet rystede. En røgsky indhyllede alt, men gennem røgen skimtede Frits mennesker der faldt, hørte råb og skrigen, tungt løb over dækket, atter skud, og så ramlede hele den styrbords brændestabel sammen.

Ud mellem stykkerne sprang soldater, de ladede og fyrede, den gamle hugaf faldt hen over dækket med sablen i hånden, men rejste sig atter. Frits så ham styrte løs på den unge officer, der lå på knæ henne ved maskintrappen. Den gamle løftede sablen til hug, så faldt han bagover, ramt i hovedet af et revolverskud, men da blev den unges hoved knust af en geværkolbe, han væltede om.

Frits holdt hænderne for øjnene og stønnede højt.

Men et smæld mod ruffets jernside bragte ham til sig selv igen, en kugle havde truffet tæt ved et af skodderne, Frits så

atter ud.

Der lå døde og døende mennesker på dækket, blodet sivede ud af sår, den unge fremmede officer lå sammentrukket med hovedet mod dæksplankerne i en stor, rød pøl; den gamle hugaf rørte ikke et lem, ansigtet var hvidt som det store overskæg, hans hånd knyttede endnu om sabelskæftet, og imellem de to officerer sad den drukne skotte stadig på hug, han smilede fjollet; men ud af et hul i brystet rislede blodet næsten sort ned over den lurvede dragt. Den skidne overkrop svajede hid og did, og manden begyndte at hikke; så faldt han forover, slog panden mod dækket og blev liggende med et drukkent grin om den døde mund.

Oprørerne havde spredt sig langs dækket bag rælingen, de skød nu over mod krigsskibet, og Frits kunne se båden drive ned ad floden; døde kroppe lå over tofterne.

Men fra kanonbåden lød larm og skrig. Matroser og soldater løb om mellem hinanden, søgte at lette ankeret og lade kanonerne; mange faldt. Torlano selv arbejdede ved en af de små kanoner agter, han råbte og svingede med armene, så fo'r en røgsky ud af mundingen, og inde i kahytten lød et brag og nok ét, som om himlen styrtede ned på jorden, rummet formørkedes og fyldtes med kvælende dampe, Pampina skreg, døren blev revet op, Peder og Frits tumlede ud på dækket.

"Læg dig ned her, rør dig ikke," lød Peders stemme, han trykkede Frits hen bag en halv væltet stabel brænde, "blev du ramt?"

Frits svarede ikke, og larmen omkring var også for stor til, at et svar kunne høres, men han følte sig rundt på kroppen, der var ikke noget i vejen.

Det første skud fra kanonbåden havde ramt i ruffet, og granaten var sprunget inde i kahytten. Men det var også det eneste kanonskud, der blev fyret mod *Don Carlos*; for nu viste der sig på skuepladsen en ny fjende, som ganske optog kanonbådens opmærksomhed.

Generalens damper var pludselig kommet til syne rundt om skovpynten; dampende i fuld fart ned ad floden fyrede den løs mod krigsskibet med sin lille, hurtigskydende kanon i stævnen; der faldt skud på skud, de små sprænggranater slog mod vandets overflade og sprang mod krigsskibets pansrede sider, så jernstumperne fløj over dækket, og samtidig skød oprørssoldaterne både fra den lille damper og fra *Don Carlos'* dæk. Det blev Torlano for varmt, det var ham ikke muligt at besvare ilden. Han stak ankerkæden fra sig og drev ned ad floden; snart begyndte skruen at røre sig, kanonbåden svingede rundt og forsvandt i fuld fart mellem de mørke skove.

Men general Silvelas mænd opløftede et rungende hurraråb, så ekkoet gjaldede fra skov til skov, og pater Dominico svingede sin store solhjelm i djævelsk glæde over myrderiet, over den vundne sejr.

Peder og Frits stod atter i kahytten, under hvis loft endnu den giftige røg fra den sprungne granat bølgede. Gulvet var overstrøet med glasstykker, splintrede stole og skår; ved siden af bordet, næsegrus på dækket lå Don Pedro som lig i en blodpøl, en granatstump havde ramt ham i tindingen. Og i en stol helt henne ved geværskabet sad Donna Pampina med hovedet bøjet tilbage og åben mund.

Hun stønnede, og drengene sprang hende til hjælp; de fik det svære legeme løftet op af stolen og slæbt hen i sofaen. Dér lå

gamle Pampina med lukkede øjne; såret måtte hun være, for Peder fik hænderne fulde af blod, da han tog på hende. Frits rystede over hele kroppen som i feber; han sank ned på sine knæ med hovedet i Pampinas skød og græd, som skulle hans hjerte briste.

Da mærkede han Pampinas hånd, der kærligt strøg ham over det krøllede hår, hun hviskede: *"Good Frits, good boy."*

Det var hendes sidste ord, armene faldt slappe ned, en skælven gennemrystede hende; Donna Pampina var død.

Hendes varsel slog ikke fejl, drømmen var gået i opfyldelse. Nu var hun og Don Pedro atter forenede med deres hedengangne forældre.

13. Flugten

Kampen var til ende, caballeroens damper lå fast fortøjet langs siden af *Don Carlos*, generalen og pater Dominico stod på dækket og betragtede med opmærksomhed kamppladsen.

Bataljen havde været kort men blodig. Tolv døde kroppe flød i blod på dækket, fem sårede soldater lå mellem de hårde brændestykker – to af dem tilhørte kanonbådens besætning.

Og dertil kom ligene af damperens dræbte ejere, Don Pedro og Pampina.

Det var et resultat, der endog fik den krigsvante caballero og den fanatiske pater til at se betænkelige ud. Situationen var farefuld nok, for inden to dage var forløbet, kunne Torlano være tilbage med forstærkning; for enhver pris måtte *Don Carlos* og den lille damper bringes bort fra kamppladsen.

General Silvela var ikke den mand, der behøvede lang betænkningstid under vanskelige forhold. Hele hans mandskab entrede om bord i den spanske damper og "klarede" dækket; det vil sige, de døde kroppe blev svinget ud over lønningen; med dumpe plask faldt de i vandet og drev ned ad floden, hvor hungrige krokodiller sloges om ligene; næppe en stump var tilbage, inden strømmen havde ført kadaverne en fjerdingvej bort.

Og dækket blev spulet, så det blodfarvede vand flød ned ad damperens sider, brændet blev stablet på plads igen; en maskinist fra generalens damper overtog tilsynet med maskiner og kedler på *Don Carlos*.

To timer efter kanonbådens flugt var begge damperne atter i orden, lettede ankrene og arbejdede sig videre op ad floden.

Både generalen og pateren forblev i *Don Carlos*, hvor de tog kahytten i besiddelse, for ligene af kaptajnen og Donna Pampina var blevet lagt op på rufdækket, hvor de lå side om side, indsyet i hvide lagner. I løbet af eftermiddagen havde matroserne tømret en stor kiste sammen af rå, uhøvlede brædder; for caballeroen havde for megen agtelse for sine to gamle venner til at ville give deres afsjælede legemer til føde for flodens rovdyr, således som han havde behandlet ligene af de faldne soldater, ja endog af den gamle oprørsofficer, der dog havde været generalens ven og staldbroder i godt som i ondt så mange år.

Det var mørk nat, da damperen atter ankrede tæt op ad land. Storbåden sattes i vandet, og i dens stævn blev kisten med de to lig anbragt.

En lille skive af månen, blank som klippet ud af funklende sølv, hævede sig just over den sorte skovrand og sendte et mildt skær ned over den hastigt rullende gule flod og over den sorte båd med den lyst skinnende trækiste i stævnen.

Agter stod pater Dominico i sin folderige hvide kittel; han var nu atter den fromme munk, som øjeblikkets tarv krævede det. Ved hans side sad general Silvela, der selv ville stede sine ulykkelige, gamle venner i jorden.

Langsomt roede båden mod land, en fakkel agter oplyste matrosernes gulbrune, ville ansigter, og det rødlige, flakkende lys, der brødes med måneglansen, kastede et uhyggeligt, spøgelsesagtigt skær over den hele scene.

Peder og Frits sad på ruffet med hinanden i hånden og græd. Begge havde fået de to gamle, underlige mennesker, hvis sprog de knap forstod, så kær; det var, som om deres sidste venner nu

var revet fra dem; atter stod de alene i verden, og aldrig havde hjemvéen, længslen efter det fjerne fædreland, så voldsomt grebet dem som nu, da de i den tavse nat så kisten med de to gamles lig blive båret i land, ind mellem de mørke træer, og forsvinde for deres øjne.

Med de våde kinder trykket op mod hinanden, med armene om hinandens hals græd de to stakkels drenge over deres ensomhed, over deres hjælpeløse stilling.

Men Peder strammede sig op. Just da det sidste rødlige skin af faklerne inde i skoven forsvandt for hans blik, mindedes han Don Pedros formaning og sit eget løfte til den gamle mand.

"Kom med ned og hjælp mig Frits, vi må bjerge skrinet, mens de to er i land."

Drengene rejste sig og listede ned ad ruftrappen.

Uden for kahytten standsede de og så sig forsigtigt om. Dækket var mørkt og fuldt af sovende soldater, ingen af dem rørte et lem; kun på broen tegnede sig silhuetten af den vagthavende matros, der gik op og ned.

"Bliv du her og pas på," hviskede Peder; "hvis nogen skulle komme, så bank på vinduet men ganske sagte. Jeg går ind og henter skrinet."

Han åbnede døren, langsomt og forsigtigt, og gled ind i den mørke kahyt.

Peder kendte rummene så godt, at det ikke var vanskeligt for ham at manøvrere derinde selv i det dybeste mørke, og han gik hen imod døren til Don Pedros sovekahyt. Men ved det andet skridt stødte hans knæ mod noget hårdt, en tung sabel faldt klirrende ned på gulvet.

Han stod stille og lyttede, men ikke en lyd hørtes; Frits udenfor havde intet signal givet, og videre listede Peder.

Inde i sovekahytten famlede han sig frem, fik skabet op og alt skotøjet frem. Sporen trak han ud og satte nøglen i låsen. Da hørtes en sagte banken mod kahytsvinduet, og Peder skyndte sig ud.

Det var den vagthavende matros, som nu gik omkring på dækket for at finde sin afløser mellem de sovende. Han havde forskrækket Frits. Men i det samme hørtes fjerne åreslag. Båden fra land nærmede sig – der var ingen tid at spilde.

Peder trak Frits med sig ind i kahytten, skyndte sig hen til skabet, fik klappen lukket op og skrinet taget ud. Alt kom på plads igen, skabet blev lukket og begge drengene forlod kahytten, netop som båden skurrede mod damperens side.

Inde under madrassen i styrmandslukafet blev skrinet gemt, men nøglen til det hemmelige rum i skabet kastede Peder ud i floden.

Drengene kunne ikke sove, dagen havde været alt for fuld af sindsbevægelser; skuddene klang endnu i deres øren, de hørte såredes skrig, så det røde blod; men navnlig ligene af de to gamle venner stod som et blodigt og uudsletteligt syn for deres øjne.

Frits rystede endnu, så overanstrengt var hans nerver, og ofte brød han ud i krampagtig gråd, mens Peder med mere ro var i stand til at overveje situationen. Hans altid arbejdende, opfindsomme hjerne, hans aldrig sløvede energi var bedre egnet til at undfange fremtidsplaner og bringe dem i udførelse

end til at gruble og granske over allerede oplevede begivenheder.

Længe lå han tavs på madrassen under moskitonettet med hænderne under sit rødhårede hoved, som hans yndlingsstilling var. Klagerne fra den bedrøvede Frits ænsede han ikke længere. Peder udklækkede planer.

"Frits – én ting står til troende: vi må bort herfra, væk fra disse væmmelige mennesker."

Frits lå stille og hørte efter. Vennens mening var altid for ham det afgørende; hvad Peder besluttede var lov for Frits.

"Vi kan ikke blive her længere, vi må se at slippe væk, ellers ender det med, vi kreperer her nede i dette modbydelige land. Bliver der slagsmål igen, kan vi risikere at blive skudt, og hvis Torlano tager os, er det først rent galt. – Vi kan jo ikke tale med en moders sjæl, de røvere forstår vist ikke et ord engelsk." Peders stemme udtrykte dyb foragt.

"Ja, lad os bare komme væk," mente Frits, "men hvordan skal vi bære os ad med det?"

"Don Pedro viste mig en dag på kortet, hvor det var, at vi skulle losse våbenkasserne, vi må snart være der –.

Ser du, vi kom ind fra Atlanterhavet med kurs vester i, og vi har sejlet omtrent samme retning lige til i går. Men i dag har kursen været helt nordlig, for deroppe ligger stedet. Man kan nu sejle i samme retning hele tiden og endda komme ud af floden; det bliver ved nordkysten af Venezuela – vi kom ind ved østkysten, forstår du, Frits? –

Når vi nu kunne snuppe jollen om en dags tid eller to og fylde den godt med proviant, så kan vi ro og sejle ud af floden, indtil vi kommer til kysten, og dér ligger byer, har jeg set. Det skulle

da være så rent akavet, om vi ikke kunne finde et skib, der kan tage os til Europa – eller bare til et ordentligt sted, hvor der er lov og ret og ikke til sådan en røverrede som dette land."

"Er du ikke bange for indianerne, Peder, og krokodillerne? – det bliver vist en lang vej at ro floden ud."

"Det kan da ikke være så farlig langt, og så har vi strømmen med hele vejen; den løber skrapt, vel sine to-tre knob i timen de fleste steder. Og hvad krokodillerne angår, så vil jeg da hellere i lag med dem end med de blodtørstige soldater der nede på dækket. – Vi tager naturligvis bøsser med og revolverne. –

Du må huske, Frits, hvad vi lovede kaptajnen og Donna Pampina: papirerne må bringes til den notar i Spanien."

Drengene tav en stund, så vedblev Peder:

"Penge har vi jo mange af, for nu tilhører de os, det er da reelt nok. Det er blot papirerne, vi skal sørge for at få afleveret."

"Ja, du skal have pengene og jeg smykkerne – det var bestemmelsen."

"Å, dit vrøvl, vi er lige gode om det alt sammen."

Og atter faldt Frits hen i gråd ved mindet om den kærlige, gamle Pampina, der nu lå i kisten inde i urskoven; men Peders hjerne tumlede med store planer om flugt bort fra oprørerne på *Don Carlos*.

To lange dage endnu dampede skibene mellem floddeltaets vrimmel af øer, og skønt kurserne vekslede efter de snævre kanalers og flodårers lunefulde sving og drejninger, var hovedretningen dog bestandig nord. Efter Peders beregninger nærmede de sig mere og mere Venezuelas nordkyst, der beskylles af det caraibiske hav.

Det havde for drengene været to spændende, uhyggelige dage, for forberedelserne til flugten måtte gøres, uden at hverken generalen eller noget andet menneske om bord mærkede det.

Og både general Silvela og pateren havde i de dage haft travlt med at gennemsøge kahytten. Nu, da Don Pedro så vel som hans søster var døde og begravede, betragtede caballeroen sig som ejer af både skib og ladning – han var ikke den mand, der gjorde sig betænkeligheder ved at snyde mulige arvinger i det fjerne Spanien; kun ét var af vigtighed: oprørets heldige udfald. Og den fromme pater Dominico var ikke et hår bedre.

De havde gennemsøgt kahytterne på det nøjeste, hvert møbel var blevet åbnet, hver skuffe, der ikke kunne lukkes op, blev sprængt med magt. Drengene kunne fra ruffet høre dem rumstere dernede som et par indbrudstyve, og Peder gruede for den mulighed, at undersøgelserne skulle strække sig over resten af skibet, navnlig til styrmandslukafet.

Drengene var ikke ledige. Fra proviantkælderen, hvortil styrmanden havde nøglen, forsynede de sig med beskøjter, kaffe og sukker, blikdåser med konserveret smør og kød samt et par flasker vin; det blev alt sammen stuvet i en pose og gemt i lukafet. Et stykke sejldug, tovværk og en økse blev også bjærget samme sted hen; men hvorledes skulle de få fat på bøsserne og revolverne? Ind i kahytten turde de ikke vove sig, for generalen var næsten bestandig dér.

Men heldigvis blev farvandet frit den anden dags morgen, idet pateren gik over på den lille damper ledsaget af generalen. To timer havde drengene frit spil i kahytten, og de benyttede sig af lejligheden.

Ikke alene fik de skydevåbnene bragt i sikkerhed, men de gennemrodede de to gamles beholdning af klæder og tog, hvad de behøvede; for de tænkte som så, at både kaptajnen og Donna Pampina havde sikkert hellere givet dem alle deres klæder end overladt noget til oprørerne; så det kunne da ikke regnes for tyveri, om Peder og Frits hver tog et sæt hvidt flonelstøj i kaptajnens skab eller nogle lommetørklæder og bomuldstrøjer fra Pampinas kommode. Og et par gode solide støvler fik de tillige, for Peder kunne lige stikke i Don Pedros fodtøj, mens Frits passede fodtøj med donnaen.

Generalen kom atter om bord, han var åbenbart i dårligt humør, og grunden var ganske naturlig den, at han ikke havde fundet, hvad han så omhyggeligt havde søgt i kahytten: hverken penge, papirer eller værdigenstande af nogen art; og hvad der var værre, han havde ikke idé om, hvor al ammunitionen var gemt.

Både han og pateren havde ofte forsøgt på at få en samtale i gang med drengene, men det havde de måttet opgive; og nu gik caballeroen og skævede med nogen mistro til Peder, der som styrmand burde vide god besked.

Og Peder var for klog til at udsætte sig for at blive mistænkt, han vinkede ad generalen og gik ind i kahytten. Dér åbenbarede han først det skjulte arsenal, rykkede dernæst bordet til side og oplukkede lemmen i gulvet.

Det kan nok være, general Silvela blev tilfreds, da han fik øje på kasserne under dækket; Peder blev både omfavnet, klappet på skulderen og rost i de mest uforståelige spanske vendinger. Og hvad der var det bedste, caballeroens mistillid var som blæst

bort; Peder kunne nu gøre og lade som han lystede, og styrmandslukafet undgik en skæbnesvanger visitation.

Floden havde udvidet sig i løbet af den sidste eftermiddag, spredte hytter og huse omgivet af palmeskove og opdyrkede pletter tydede på, at urskovene her havde mødt deres betvinger, mennesket. Ved solnedgang ankrede begge damperne udfor en lille by, hvis midtpunkt var en statelig, hvid missionskirke med omgivende beboelseshuse. Det var åbenbart endepunktet for rejsen, stedet hvor våbnene skulle bringes i land.

Og damperne var ventet, for ikke så snart bed ankrene i bund, før store pramlignende både, pagajet af indfødte halvblodsindianere, mestitser, bevægede sig ud mod *Don Carlos*. De lagde på siden, og snart vrimlede dæk og last af brune, halvnøgne skikkelser, der ved lanterners og faklers skin ryddede jernbaneskinnerne til side og bragte de tunge kasser frem.

De to drenge var der ingen, der brød sig om, de skøttede sig selv; deres eneste frygt var, at generalen skulle tage dem med i land, for ét havde de bestemt: herfra måtte flugten ske og endnu i nat. Men både pateren og Silvela gik fra borde uden at bekymre sig om drengene, kun låsede de omhyggeligt for kahytten og satte skildvagt uden for.

Peder var en forslagen gut, han havde set meget af livet og gjorde sjældent en dumhed, når der blot var tid til at tænke sig om. Han var ganske på det rene med, at mistanke bedst kunne undgås ved at handle så åbenlyst som muligt. Det var heller ikke muligt for de to drenge alene at sætte jollen i vandet; men

der var jo folk nok om bord, og ikke så snart var generalen på vej ind mod land, før Peder fik båden i vandet og årerne ned.

Han og Frits sprang i jollen og roede damperen rundt et par gange, derpå fortøjede de den agter og kravlede op ad lejderen. Ikke et menneske havde taget notits af den manøvre, nu gjaldt det blot at afvente det belejlige øjeblik til at få alle sagerne ned.

Hen ad otte aften var det bælgmørkt, for månen var endnu ikke stået op, og på *Don Carlos* var der ikke meget liv. Alle om bord var trætte. Enkelte soldater og matroser sad om en lanterne på dækket, spillede kort og røg. Resten sov allerede.

Frits og Peder bar efterhånden alt, hvad de ville medtage på deres flugt, op på ruffet. Det vigtigste, skrinet, var indsvøbt i en bylt tøj; intet blev glemt. Endog en lille vandkedel hentede de fra kabyssen tillige med en håndlygte og svovlstikker.

Stedse dybere stilhed sænkede sig om damperen, den sidste matros strakte sig gabende langs dæksplankerne. Øjeblikket var kommet.

Lydløst som en kat sneg Peder sig ad lejderen ud i jollen. En for én blev pakkerne firet ned, så kom Frits selv, fanglinen kastedes los, jollen drev hen ad floden.

Atter sad drengene alene i den trofaste lille båd, men denne gang adskilligt bedre udrustet end efter forliset på havet. Og det var med en følelse af befrielse, de gled bort fra den gamle, skidne damper, lette om hjertet så de det sorte skrog forsvinde i nattens mørke; og efterhånden, som floden førte jollen længere bort, og lysene fra den lille landsby svandt i det fjerne, havde de begge en følelse af, at nu gik det hjemad.

14. Mod nord

Peder regnede ud, at da floden løb mod havet og rimeligvis den korteste vej, havde de intet andet at gøre end at holde sig i strømmen og lade båden glide af sted, som den bedst kunne. Der var slet ingen grund til at anstrenge sig med at ro foreløbig.

Hen ad midnat stod månen op, det klarede svært inde mellem de skovklædte flodbredder; båden var tæt og tør, luften lun, det var en god begyndelse.

Peder tog den første vagt, han sad agter med en åre klar, hvis noget skulle hænde, og Frits strakte sig under tofterne på jollens bund, indsvøbt i Pampinas sengetæppe og med hovedet på en bylt klæder. Snart sov han sødeligt.

Men Peder sad og nynnede hen for sig, rygende en af Don Pedros spanske cigarer, af dem havde han en hel kasse fuld. Han følte sig for første gang i lang tid glad og let om hjertet. Og han tænkte på sin gamle moder, madam Most, hjemme i toldkontrollørens villa; det kunne så skam ikke vare meget længere end en måned eller så, om alt gik vel, inden han så hende igen; sikken en glæde der ville blive – navnlig da, når han bragte Frits velbeholden hjem – og penge havde han med. "Å, hvor Gud dog er god!" udbrød Peder ganske højt og foldede hænderne om sin åre; han følte en ubetvingelig trang til at takke Vorherre og rigtig inderligt at bede ham om hjælp og bistand, så både han selv og Frits kunne komme hjem til de kære i Svendborg; og så bad han sit fadervor. Men lige som han kom til amen, for et stærkt lysende stjerneskud hen over den mørke nathimmel. – Nu vidste Peder bestemt, at Gud havde hørt hans bøn.

Da solen stod op, var hvert spor af menneskers tilværelse forsvundet, ingen hytte, ingen ryddet plads var at øjne, kun skov og skov. Det var vanskeligt at finde en landingsplads, og Peder mente, de burde være forsigtige, for ingen kunne vide, hvad der lurede bag de store træer i land.

Frits var heller ikke meget oplagt til at vove en landgang, han havde just set en krokodille inde mellem sivene langs den nærmeste bred og nærede afgjort respekt for de uhyggelige amfibier, der ofte var længere end jollen.

Så blev de siddende i fartøjet. Af sengetæppet, fastgjort til en bådshage og den ene åre, lavede de et solsejl, fik provianten frem og spiste et godt morgenmåltid. Derpå ordnede de hele bådens indhold, hver ting skulle ligge på sin bestemte plads, og navnlig måtte våbnene være ved hånden.

De havde foruden to revolvere, en karabin og en dobbeltløbet haglbøsse samt patroner i overflod. Men det vigtigste: skrinet, to flasker vin og svovlstikkerne blev gemt i det lille rum agter.

Da det var besørget, følte Peder sig træt og søvnig, hvad rimeligt var, for han havde ikke sovet den hele nat. Han lagde sig på bunden af båden og sov, mens Frits holdt vagt.

Jollen gled ned ad floden med god fart. Som oftest holdt den sig i midten af strømmen, men når en pludselig fremskydende pynt truede med at hindre sejladsen, eller når en væltet træstamme syntes at komme for nær, var et par slag med åren nok til at klare de vanskeligheder.

Hen på eftermiddagen blev drengene atter sultne og besluttede at finde et sted, hvor de kunne overnatte, for atter at flyde natten igennem ned ad ukendte vande var alt for voveligt.

Deres ben var helt stive af de ubekvemme stillinger i båden, og kroppen øm af at ligge på det hårde træ.

Forude lå en lille ø, vel kun en sandbanke bevokset med buske, midt i floden. Det var den bedste, de endnu havde set og udmærket egnet til at overnatte på.

Årerne blev lagt ud, og båden roet i læ af strømmen op mod det gule flodsand; dér sprang de i land og fik jollen halet på det tørre. Det gjorde godt at strække benene på landjorden igen, og her kunne de koge sig en god ret mad. Men først gjaldt det om at afsøge øen; der kunne lure alskens farer inde mellem buskene.

Med ladte revolvere i hænderne arbejdede drengene sig ind i buskadset og undersøgte øen på det nøjeste. Det var de ikke længe om, for hele banken var ikke større end en almindelig bondehave. Intet levende var at opdage.

På øens højeste punkt blev en plads ryddet med øksen og Peders spanske kniv, dér skulle deres lejrplads være. Her hen bar de provianten, tæppet, og hvad der ellers var brug for; dernæst samledes brændsel. Der var nok af gamle, soltørrede grene og visne blade. De lavede et hul i sandet, stak tre friske grene ned rundt om ildstedet, derpå hængtes den fyldte vandkedel, og så blev bålet tændt.

Det var ikke nogen let sag at få vandet i kog, for vinden blæste flammerne til side, og røgen sved drengene i øjnene, men langt om længe lykkedes det. En stor dåse henkogt bøf blev varmet, den ret smagte herligt med beskøjter og vin til. Peder og Frits blev så rart mætte, hvilket var en fornemmelse, de ikke længe havde følt; kaffen blev lavet, det vil sige, kaffepulver hældtes ned i kogende vand. Drikken var noget tynd, men svært

oplivende. Kopper og sukker hørte med til udrustningen, men ingen skeer. Dog pinde fandtes i overflod, de var nok så bekvemme at røre rundt med. Peder og Frits var enige om, at et bedre måltid havde de ikke haft i lange tider.

Peder fik ild på en cigar, og så begyndte en længere rådslagning.

Mellem de mange nyttige sager, den praktiske styrmand havde reddet fra damperen, var et lille kompas, Don Pedros lommeur og flodkortet. Dette blev spredt ud på sandet, kompasset stillet op, og dér lå nu begge drengene på maven og studerede situationen.

Peder målte med en svovlstik afstanden fra det sted, hvor damperne var ankret og ud til kysten. Meget mere end halvandet hundrede engelske mile kunne det ikke være, og med to miles strøm var altså henved en fjerdedel af afstanden tilbagelagt. Ankerstedet var betegnet på kortet som "Santa Cruz", og derfra løb floden ud til kysten ved en by, der hed "Calla Portugese" – hvis dér nu bare lå et skib!

Drengene besluttede at ro næste dag, så gik det dog hurtigere. Her på øen ville de blive natten over. Men de bestemte sig til at sove nede ved båden for hurtigt at kunne komme bort i tilfælde af fare; den ene skulle holde vagt, mens den anden sov.

Mørket faldt på, stjernerne begyndte at glimte og moskitoerne indfandt sig, svirrende som småpile i luften; snart stak de på benet, snart på halsen. Det var næsten ikke til at udholde. Men heldigvis erindrede Frits, at han – trods Peders protest – havde medtaget det moskitonet, som Pampina havde syet til dem. Det var rullet omkring klæderne; Frits havde mere

taget det med som et minde om den gamle Donna end for at bruge det, nu kom det godt til nytte. Over to årer, der blev boret ned i sandet, hang det og skærmede mod myggene.

På tæppet under nettet strakte Peder sig, Frits havde førstevagt.

Med ryggen op mod båden sad han i den mørke nat og vågede; moskitoerne sværmede i tætte skyer, det var besværligt at holde dem fra livet, men deres stik holdt ham vågen, det var da ét gode, for Frits var træt og søvnig.

Flodens rislen langs øens sandede bredder lød så ensformig og sørgmodig – vindens sus over skovenes toppe klang som en sagte klagen. Uhygge greb Frits, han stirrede bange omkring sig, og ved den mindste lyd fo'r han sammen og greb om bøssen, der lå over hans knæ.

Men månen stod op, det hjalp. Dog skovene langs flodens sider stod som sorte mure, kastende mørke skygger ud over vandet.

Dæmpede vingeslag hørtes, en stor fugl, en ugle fløj med jamrende skrig tværs over vandet. Så plaskede det mellem sivene ovre ved bredden. Frits kunne i kikkerten se en flok store svin, der vadede om i mudderet, deres tryner var lange og krogede – nu kom de ud i månens skin – det var tapirer. Frits kendte dem igen fra en gang, han var i Zoologisk Have i København.

De vadede ud i vandet og gryntede; afstanden var ikke hundrede alen, hver bevægelse var tydelig at se; der var unger imellem, som sprang omkring og legede på bredden, mens de voksne lagde sig ud i floden med blot trynerne over vandet.

Frits blev helt glad til mode ved at se dette fredelige dyreliv i den stille, måneklare nat.

Men idyllen blev forstyrret.

Pludselig opløftede den hele flok en forfærdet vræl; angstskrig og grynt blandede sig med lyden af sprøjtende vand og klask i mudderet, den hele flok flygtede ud i floden og svømmede over mod øen. Men fra bredden hørtes skrig og jamren som fra et dyr i dødsangst, og skoven genlød af et brøl, der bragte hårene til at rejse sig på hovedet af Frits, og Peder til at springe ud under nettet. Brøl på brøl rungede, og ekkoet svarede; andre djævelske hyl lød længere borte. Det var, som om de stille skove med et var blevet levende, fulde af onde ånders larm og vræl.

Og hen imod drengenes ø styrede den svømmende, prustende og gryntende tapirflok. Hvad var der at gøre? Modstå et angreb af et halvt hundrede store dyr, det var ikke tænkeligt.

Peder og Frits sprang om bag jollen og lå på knæ med bøsserne rede. Så kom flokken væltende, galopperende, kastende sandet op med de tunge fødder. Øen rystede, buskene bragede, tværs over banken styrtede den hele hjord; allerbagest kom en halv snes små grise jagende i de stores fodspor.

Peder lagde bøssen til kinden – bum! knaldede skuddet, en af grisene lå sprællende på sandet, medens resten af flokken svømmede videre, tværs over den stride strøm.

Peder sprang hen til den lille tapir, der vred sig i døden, og med geværkolben slog han den et slag på panden, så lå den helt stille.

"Det kan lige godt blive til en steg i morgen," råbte den raske dreng, "det sparer på provianten."

Men efter skuddet blev urskoven tavs; det var, som om lyden af den knaldende bøsse havde advaret de vilde dyr: mennesket er nær, vogt jer!

Og resten af natten forløb uden mindste forstyrrelse.

Da morgenen dæmrede, stod drengene op, forfriskede af deres søvn – for den sidste vagthavende var bukket under for trætheden og havde sovet på det tørre, varme sand. Myggene havde været slemme mod de sovende, men det hjalp, da de smøgede klæderne af sig og tog et bad.

Bålet blev atter antændt af Frits, mens Peder med sin spanske kniv skar et bagben af tapirungen. Og da vandet var kommet i kog, kaffen tillavet og bålet næsten brændt ud, lagde Peder et par store, flade sten over de ulmende gløder, og derover ristede han tapirskinken. Noget brændt og forkullet blev den, men inden for det brændte sad herligt velstegt, lyserødt kød, der smagte fortræffeligt.

Resterne blev gemt til middagsmad, båden pakket fuld og atter skudt i vandet; drengene lagde årerne ud, og så gik det strygende mod nord. Strømmen løb god fart, og senere fik de frisk vind lige agter ind. Et firkantet stykke lærred blev rigget ud som sejl; og styrende med den ene åre strøg de nok så støt ned ad floden.

Om aftenen var der ingen god landingsplads at finde, så der var ikke andet at gøre end at blive i båden. Den blev fortøjet til en tyk gren, som ragede ud over floden og næsten berørte vandets overflade. Dér lå jollen sikkert fastgjort ved sin fangline. Men først skar drengene lange, bløde siv fra bredden, spredte dem i et tykt lag på bådens bund; så lå de blødt og trygt

med moskitonettet spredt over tofterne, lullet i søvn af jollens sagte gyngen og af flodens blide skvulp langs bådsplankerne.

Om morgenen, da de vågnede og just havde kastet fanglinen los, forekom det Peder, at han hørte en dæmpet larm af fjerne, men regelmæssige plask i vandet; skulle det være en damper?

Fulde af angst for at blive forfulgt af caballeroen søgte de et skjulested og roede jollen ind imellem de tætte sivbuske, der strakte sig en halv snes alen ud fra bredden.

Dér inde fra kunne de lige skimte, hvad der foregik på vandet, og når Peder rejste sig op, havde han udsigt over floden vel en halv mil mod syd. Længe varede det ikke, før en hvid damper viste sig med den sorte røg stående lodret ud af skorstenen. Men at det ikke var generalens skib, det sagde Peders søkyndige øje ham straks; lette om hjerterne ventede drengene roligt, at damperen skulle passere.

Den så helt mærkelig ud. Over det egentlige dæk hævede sig et andet, båret af støtter højt over lønningen. Og i agterenden drejede et stort hjul rundt som en vandmølles, plaskende vandet med brede skovle.

For Peder og Frits, der aldrig havde set sådan en floddamper, var dette et mærkeligt syn; men den slags skibe er ellers almindelige nok både i Nord- og Sydamerika, især når der er grundet vand, så skibene må være flade i bunden og ikke kan bruge almindelig skrue eller hjul.

Der var mange mennesker på damperen, især på det øverste dæk, hvor der stod dækket et bord med dug og mange tallerkener. Drengene ønskede sig derhen; tænk atter at kunne spise på ordentlig menneskevis, siddende på en stol! Og at komme hurtigt af sted uden at behøve at slide i de hårde årer!

Frits så på sine hænder og sukkede, de var ømme og sprukne af den megen roning dagen i forvejen.

Men damperen gled forbi, og Peder tog nøje kending af dens retning, for det var han vis på, at nu var de ikke langt fra kysten.

Da de roede videre, var det endnu muligt at skimte det hvide skrog og den sorte røg, så drejede damperen øster i og forsvandt.

Men floden videde sig ud og lignede snart en stor sø, sejlet kunne atter bruges, det gik rask fremad. Snart gled jollen forbi en ensom hytte midt på en åben plet i skoven, så kom en kano med et par indfødte pagajende langs den modsatte bred. Egnen så ud til at være beboet. Og stedse hyppigere fik drengene øje på huse og opdyrkede marker, både der lå fortøjet ved småbroer i floden, store stabler brænde der hævede sig hist og her langs bredden. Det tydede på, at damperne ventedes. En gang passerede de en vældig pram, langt som et skib; tre indianere og en neger stagede den langs flodkanten. Prammen var tom, men der havde været brænde i den, det sås på al den bark og de træstumper, der lå i bunden. Men hverken indianerne eller negeren tog mindste notits af den lille jolle, der roede dem forbi i knap to favnes afstand.

Denne tildragelse gjorde drengene en del modigere, for de havde fået en sådan skræk i blodet for forfølgelse og politi efter kampen med kanonbåden og bildte sig ind, at enhver ville tage dem for røvere og oprørere og straks aflevere dem til øvrigheden.

"Jeg tror såmænd ikke, vi behøver at være så bange for at vise os," sagde Peder, da han og Frits hvilede på årerne og lod båden

drive for at kunne drøfte begivenheden med prammen i ro. "De kan da umuligt putte os i fængsel, når vi ingen ting har gjort."

"Ja, men hvis politiet spørger om, hvor vi kommer fra."

"Vi kan da ikke svare på noget, som vi ikke forstår, vi kan jo ikke tale spansk – – – og ved du hvad, Frits, hvor skulle noget menneske her kunne se på os, at vi har været om bord på *Don Carlos*, man ved vel ikke en gang noget om den ballade med kanonbåden; telegraf har de ikke, det kan du stole på."

"Du kunne da ikke tænke på sådan at gå lige i land og lade som ingen ting?" spurgte Frits med betænkelig mine. "Sæt at nogen opdagede skrinet med alle de mange penge; dem er der ingen der tror, vi er kommet ærligt til."

Peder purrede sig i håret under stråhatten: "Nej, det bliver ikke så nemt med det skrin; det er så morderlig tungt, og guldet vejer også til. Vi må hellere tage det alt sammen ud og kaste skrinet bort – det gav Don Pedro os jo udtrykkelig lov til."

Det var just på den tid af dagen, hvor de to drengemaver med styrke fordrede middagsmad, jollen blev derfor roet et godt stykke ud fra land og fik lov til at drive ned ad floden, sengetæppet omdannedes til solsejl, og maden kom frem. Men da måltidet var til ende, fik Peder fat på skrinet, for han havde fast besluttet ikke at tage det med i land, det kunne røbe dem og skaffe ulejlighed.

At få låsen op var ikke nemt, men det lykkedes dog, og rigdom strålede dem i møde. Peder udtog pengesedlerne, der var både spanske og franske, pesetas og francs, men de gjaldt det samme. Alle sedlerne lød på 100 og 500, det var en tyk bunke. Og da det kneb med tællingen, ville han have hjælp og

vendte sig derfor om mod Frits, der sad med alle æskerne åbnet på sit skød og betragtede indholdet.

"Ih du fredsens!" udbrød Peder, "det er mare diamanter og smarfunkler, eller hvad de hedder."

Skønne var Pampinas smykker, og mange penge måtte de være værd, det kunne drengene da forstå, skønt de ikke havde noget begreb om rigtigt at vurdere ringene, armbåndet og de to broscher, der lå i etuierne. En lille sølvæske foret med sort fløjl var helt fuld af perler, hvide og runde, store som ærter. I en anden æske lå der lutter kulørte stene, grønne, røde og blå. Alt det brød Frits sig nu ikke meget om, men armbåndet var af guld men blinkende diamanter og ringene også.

"Det kram må vi stuve godt af vejen, Frits; æskerne kan ligge inderst inde mellem tøjet. Men pengene må vi bære på kroppen og den gamle tegnebog ligedan. – Jeg ville ellers have bedet dig om at hjælpe mig med at tælle alle pengesedlerne, der er en morderlig masse. Tag du halvdelen og tæl."

Frits kom til det resultat, at han havde fire tusind seks hundrede francs i sin bunke, og Peder havde lige syv tusind.

"Hvor meget kan der nu blive – elleve tusind seks hundrede, det var voldsomt, og så er det tusind francs i guldstykker. – Hvem der var hjemme med mønten, Frits."

Peder sad lidt og tænkte sig om, så udbrød han: "Vil du love mig noget, Frits, vil du give mig hånden på det?" Frits rakte hånden ud og så spørgende på vennen.

"Du skal tage mod halvdelen af pengene, hvis vi kommer hjem med dem," sagde Peder med stor bestemthed i stemmen.

Men Frits protesterede, Peder skulle have dem selv.

"Tænk på, hvor fattig din moder er, og min gamle har da penge nok." Men Peder var som sædvanlig stædig.

"Du har givet hånden på det, Frits, så nu må du holde det."

"Ja, det er sandt, men så skal du også tage det halve af disse hersens tingester, som Pampina gav mig – kom med hånden!"

Og Peder stak hånden over til Frits, dermed var den pagt sluttet.

Det var et helt arbejde at få æskerne stuvet ind i et par underbukser og disse rullet ind i alt tøjet, men værre var det at gemme pengesedlerne og tegnebogen. Dog drengene fandt på råd. Begge dele pakkedes ind i lommetørklæder, der atter forsvarligt omvikledes med en snor, og så hængte de pakkerne om deres hals inderst inde på brystet; Peder fik pengene og Frits tegnebogen.

Pengerullerne blev også fordelt, hver fik fem og tyve guldstykker, som de stoppede i lommerne, men det raslede for meget, derfor brugte Peder sin tindåse, og Frits en halv strømpe som pengepung; skrinet kastede de i floden.

Med dette arbejde var tiden gået, og båden drevet et godt stykke ned ad floden, og så ivrige havde drengene været, at de rent havde glemt at se sig om. Da nu solsejlet blev bjærget og roningen fortsat, opdagede de, at der på den anden flodbred, et stykke borte stod nogle huse i en lang række, og efter en halv times roning fik de øje på flere skibe, som lå opankret på floden, deriblandt den hvide damper med det mærkelige hjul agter.

Udfor den måtte byen rimeligvis ligge, skønt den endnu ikke var at øjne, og drengene tog den beslutning ikke at ro længere,

men hellere gemme båden og dens indhold og selv gå op i landet og undersøge forholdene.

Snart fandt de en bekvem plads. Inde bag en pynt af landet lå en faldefærdig hytte, omgivet af krat og kravl. Den så ud til for længst at være forladt af beboerne, og udenfor i floden var der så mange rør og siv, at jollen næsten lå skjult.

Inde i hytten, gennem hvis tag solstrålerne havde fri adgang, skjulte de alt, hvad der var i båden, proviant, bøsser og de øvrige sager. Kun deres tøj tog de med, stuvet ned i sejldugsposen. Iført Don Pedros nyeste flonelsdragter med pengene og de to revolvere i deres lommer – Peder med sin svære kniv om livet og Frits med kikkerten på ryggen – arbejdede de to gutter sig ud mellem buskene langs flodens bred. Snart fandt de en vej, og nu traskede de trøstigt af sted med solen bagende i ryggen og med posen imellem sig.

15. Hjemad

Calle Portugese var netop den by, hvortil drengene nu med raske skridt nærmede sig. Nogen imponerende stad var den sandelig ikke. En gammel katolsk kirke med pukkelformet kuppel midt på ryggen, en fladtaget hvid toldbygning og en snes andre huse lå i række over for den gammeldags stenkaj, og bag ved dette centrale parti spredte sig i gråbrun ensformighed neger- og indianerbyen, lutter små, palmetækkede hytter.

Men på de to ungdommelige flygtninge, der så længe kun havde haft urskove for øjet, og for hvem den usseligste pindehytte havde været et mærkbart skue, virkede Calle Portugese som en storstad, et civilisationens centrum.

Den mosgroede lille kirke vakte deres beundring, men forbi toldbygningen listede de med bange hjerter, for dér sad to uniformerede mænd inden for et åbent vindue og stirrede nysgerrigt efter de fremmede drenge.

Men det næste hus i rækken var just det sted, de søgte; for på taget var der anbragt et skilt med det prangende navn: "Grand Hôtel de Panama", og i et af stueetagens vinduer stod at læse: "*Hier spricht man Deutsch*" og "*English spoken*".

Drengene skød hjertet op i livet og drejede ind ad døren. Peder naturligvis forrest.

Stueetagen var en sindrig kombination af café og butik, og husets ejer, hr. Daniel Schultz, hvis rødskæggede hoved med et par blå briller for de lyse, soltrætte øjne netop ragede op over en uhyre hovedbog på pulten, var byens driftigste købmand og eneste hotelvært. Han fandt sin regning ved at lade

handelsvenner drikke rigeligt i caféen, inden forretning indledededes i boden.

Hr. Schultz var en mand, der kun havde sat sig det ene formål: at tjene penge. Han blandede sig aldrig i klienters private anliggender, hvilket var god og sund politik dér på stedet, hvor hver tredje mand i det mindste var en tyveknægt, og hver femte moden til galgen.

"Kan vi få et værelse?" spurgte Peder på sit bedste engelsk og med værdigt ansigt.

"Både et og to, min rare ven," gensvarede den overlegne, men nedladende hr. Schultz, "spørgsmålet er bare, om I kan betale." Han kløede sig i sit røde fuldskæg og så med nogen mistillid ned fra pulten på de to støvede fyre, der unægtelig ikke gjorde indtryk af at være millionærer.

"Vi skal have et værelse med to senge og så kosten – hvad bliver det om dagen?"

"Ja, det kan blive en dollar og en halv for hver – betalingen erlægges altid forud."

Peder stak næverne ned i bukselommerne og så meget fornærmet ud:

"Vi plejer ikke at snyde, hvor vi kommer hen, og det er mig lige ét at betale forud eller bagud. – Hvor meget koster det om dagen i pesetas, jeg mener i guld?" og tindåsen med de raslende guldstykker kom op af lommen, hvorefter Peder udtog et par af mønterne, der fra den flade hånd skinnede hotelværten op i de blå briller.

"Gud bevares, det er noget helt andet – her kommer så mange, som man ikke kender, – skal vi sige fem pesetas om dagen for hver – i guld."

Peder afleverede en mønt: "Værsgo', der er for de første to dage – men det skal være det bedste værelse."

Hr. Schultz blev nu høfligheden selv, og snart var drengene indlogeret i et stort, luftigt og forholdsvis vel møbleret værelse med altan ud mod floden. To brede jernsenge med moskitonet over snehvide lagner, servanter og et stort blikbadekar, det var herligheder, som fik Frits til at danse af glæde, så snart den fladnæsede, ibenholtsorte stuepige havde lukket døren.

"Sikken et værelse og sikken veranda – og badekar – og en stor seng til hver! Peder, det er ligesom at komme i Paradiset."

Men Peder var beskæftiget med at undersøge låsene til de to døre, om de nu også kunne lukke forsvarligt.

"Gud ske lov for kaptajnens mønter! – Den tyske rad havde aldrig givet os en drik vand, hvis vi havde været to fattige lus, det kan du bide spids på."

"Er du sulten, Peder, jeg kan næsten ikke nære mig – hvad bestilte du til aften?"

"Bestilte – hvor skulle jeg vide, hvad de har; jeg sagde bare, at vi skulle spise om en halv time. Hvad mener du, om vi vaskede os lidt, der er sæbe i servanteskålene."

Og i en håndevending sad to nøgne, solbrændte og snavsede drenge i det store badekar og skummede af sæbe.

"Uh! hvor det gør godt at blive ren igen – vi må købe en neglebørste, Peder, og et par tandbørster – jeg har ikke børstet tænderne, siden vi forliste."

"Du skal nu altid spille greve, men lige meget, lad os bare ha' det lidt fornemt – vi har jo råd til det!"

En halv time efter stak de renvaskede drenge på middagsmaden med en appetit, der imponerede selv

mulatopvarteren, som ellers var mand for at æde trods nogen; rissuppe, kogte flodål, skildpadde med stuvet majs og en skål fuld af frugter – bananer og blå figen – forsvandt ned i Peders og Frits' udhungrede maver.

Fadene var lette at bære ud igen, for der var bogstavelig ikke en bid tilbage af retterne. En flaske øl gled ned sammen med maden; det gav et sæt i Frits, da han læste etiketten: Ny Carlsberg Lager Øl, København. Det var de første danske ord, han havde set, siden han læste brevene i Cadiz' domkirke. Den begivenhed lå så langt tilbage i erindringen, at det lige så gerne kunne have været et år som knap to måneder siden.

Men hvor maden smagte, og hvor blev de dog mætte!

"Han kan ikke gøre stor forretning ud af de fem pesetas, hvis vi æder sådan hver dag," mente Peder, "men det har han godt af, den tysker."

Næppe var middagen spist, før trætheden meldte sig så overvældende, at drengene sad og plirrede med øjnene ved kaffen. Og da den var drukket, gik de ovenpå, låsede døren forsvarligt, klædte sig hurtigt af og strakte de mødige lemmer, for første gang efter afrejsen fra Svendborg i en rigtig seng.

"Å, hvor jeg ligger dejligt!" lød det inde fra Frits' moskitonet; en vældig gaben var Peders svar, så sov begge sødelig ind.

Den næste dag var indbringende for hr. Daniel Schultz, for hans to logerende foretog efter endt frokost en omhyggelig undersøgelse af det hele lager og gjorde et betydeligt indkøb af alskens artikler: en solid kuffert med patentlås, alle slags toiletredskaber, skjorter og strømper, to hele sæt klæder, der dog måtte syes noget ind af den stedlige kineserskrædder. Og

alt betalte de kontant, med lødige guldstykker. Hr. Schultz opgav at være overlegen, han var høflig, dog med et anstrøg af gemytlighed, der langt fra tiltalte Peder, den alt for ængstelige vogter af sin egen værdighed.

Et stort, hvidt skilt inde i butikken fangede Frits' opmærksomhed, just som han foran spejlet prøvede en hvid sømandskasket. Der stod "Hamburg-America Line" med blodrøde bogstaver oven over en oceandamper i blåt, og neden under en række navne på skibe og byer. Et sort blyantskors mærkede det sted, hvor Calle Portugese stod nævnt.

"Peder, er vi i august måned? Jeg har ikke spor af rede på datoen mere – der kommer en damper hertil den tiende."

Hr. Schultz kunne oplyse, at i dag var det den ottende, og at damperen *Rhenania* ventedes for hjemgående i de nærmeste dage. Han selv var agent for linjen.

"Skulle det måske være billetter til Hamborg?" spurgte han ivrigt; "det er lige tre hundrede francs, første klasse, hvis der da er plads – anden klasse er hundrede og tyve, børn det halve! Hm, hm! Ingen fortrydelse, det var en lille vits," således flød honningsøde gemytligheder fra de tyske læber. Frits så på Peder og smilede med tindrende øjne; men Peder blinkede advarende.

"Ja, vi skulle vel egentlig den modsatte vej – se os lidt om," svarede han med en mine, som om han nøje overvejede situationen, "men hvis damperen ellers duer –"

"*Rhenania*! Første klasses damper, udmærket kahytsindretning – en ganske mageløs kaptajn – – –"

Men Peder trak Frits ud af butikken i det frie, han kunne ikke dy sig længere, han måtte have lov til at glæde sig over det storartede held. Og Peder viste de stærke tænder i et bredt grin.

Mens Frits sprang i bukkehop ned ad vejen til stor bestyrtelse for de sorte svin, der løb om i gaderne.

"Hjem med en damper, lige til Hamborg! Hurra, Peder, er det ikke storartet? – Bare vi kunne telegrafere hjem."

"Ikke spor af telegraf – jeg spurgte tyskeren i morges; og posten går naturligvis med den samme damper, så det kan ikke nytte at skrive – å, hvor de bliver glade hjemme."

"Hvad skal vi gøre med båden, Peder – om vi gik ned og så til den?"

"Nej du, det duer ikke, vi må vente til damperen kommer og så ro lige om bord. Det er ikke værd at vise alle de skydevåben frem i hotellet – han ser allerede skævt nok til alt det guld vi har, den tysker."

"Nå, jeg tror nu snarest, han er glad ved at få fat i det," mente Frits. "Men hvad skal vi da bestille, skulle vi ikke se at blive klippede, hvis her da er en frisør?"

De fandt en. Han var både gammel og sort og boede inde i en almindelig negerhytte. Men drengene trængte svært til saksen, og snart lå omkring frisørstolen lysebrune og røde hårlokker i broderlig forening.

Foruden den hvide hjuldamper lå der kun tre skonnertbrigger i floden ud for kajen, men da drengene næste morgen vågnede og fra altandøren så ud over vandet, opdagede de til deres ustyrlige glæde en anselig sort damper med det tyske flag vajende agter. Den måtte være ankret lige ved daggry, og det kan nok være, der blev travlhed med at komme i klæderne.

Frokosten nede i caféen stod rede på et af småbordene, og drengene skulle just til at tage fat på de blødkogte æg, da en bredskuldret skikkelse fra gaden drejede ind ad døren.

At det var en dampskibskaptajn så de straks på den militære kasket med de tre smalle guldtresser om, og at det var en flink og elskværdig sømand lyste ud af det djærve, solbrændte ansigt med det tætte, brune kindskæg og de smilende øjne. Han satte sig ved et bord tæt ved drengene og bestilte på spansk en flaske øl.

Peder sparkede Frits under bordet: "Han er fra damperen, du!" og Frits svarede ganske højt: "Bare det var ham, vi skulle sejle med hjem, han ser så morderlig rar ud."

"Nå, så det synes du?" spurgte den fremmede på godt dansk og vendte sig om mod Frits, der tabte både ske og æg i uhyre forbavselse over at høre en mand tale sit eget modersmål i disse egne. Peder rodede med begge sine hænder om i det røde hår, aldeles forfjamsket.

"Hvor pokker er I to danske fyre kommet her til dette pesthul, og hvor skal I hen?"

"Vi ville gerne til Hamborg – med damperen –" stammede Frits højrød i hovedet, "vi kan betale for rejsen."

"Nå, det kan I," lo kaptajnen, "ja, der er ellers plads i kahytten, hvis I da ikke vil have dæksplads – hvad?"

Frits så på Peder – "Nej, vi kan nok betale for første kahyt – må vi komme med?"

"Ja, gu' må I så, men om en halv time skal jeg af sted; her er jo ikke tyve tons varer at tage om bord. Kan I pakke jeres tøj med det samme og gå om bord med mig?"

Frokosten blev spist i en fart, og drengene fo'r op ad trappen for at pakke. Der var tøj nok til at fylde kufferten og endda noget i posen.

"Men jollen, Peder, hvad skal vi dog gøre med den?"

"Ja, vi må jo se at få lov til at hente den. Det kan højst tage en time, jeg skal gå ned og spørge kaptajnen om det." Og Peder løb ned i caféen.

Frits pakkede imidlertid færdig og lukkede kufferten godt af; dér lå jo alle hans æsker med smykker for ikke at tale om revolveren. Det nye tøj måtte lægges pænt sammen, det tog alt sammen tid. Så hørte han Peders trin. "Nå, hvad sagde han – hvad er der i vejen?"

Peder så helt forskrækket ud og havde store sveddråber på panden.

"Vi må lade jollen ligge, Frits, den er spille mig morderlig gal – – nu skal du høre: som jeg kommer ned i caféen, sidder han, danskeren, og læser op af en engelsk avis for værten – mig så de heldigvis ikke, for de sad i døren ud til gaden – hele historien om *Don Carlos* og kanonbåden, og oprør er der nok over det hele; han havde avisen fra Caracas, hvor damperen lige har været – –"

"Nå, men hvad så? De kan da ikke vide, at vi var med på den."

"Kan du ikke huske, Frits, at jeg malede navnet på jollen? Der står *Don Carlos* på begge sider af stævnen."

"Ih du fredsens, det gør der også, nej, så lader vi den ligge, sæt de så navnet. Jeg havde ellers glædet mig til at få den rare, gamle båd med hjem til Svendborg. – Tænk, at pilke torsk en gang igen i den jolle, hvad Peder?"

Men der var intet at gøre ved det, jollen måtte blive, hvor den lå; drengene skyndte sig ned til hr. Schultz, der udleverede to første klasses billetter mod seks hundrede francs kontant. Det lindede efterhånden svært på pengene, mente Peder, men de havde jo sedlerne tilbage.

Rhenania lettede og dampede ud af flodmundingen. Calle Portugese lå snart som en hvid, solbelyst stribe inde mellem de grønne skove, men forude brusede havet, det rigtige salte hav med frisk luftning over toppede bølger. Endnu var vandet gult som floden, men længe varede det ikke, før farven blev renere, mere og mere blå.

Peder og Frits stod agter og stirrede efter det svindende land. Som en ond drøm lå alle oplevelserne bag dem. Ingen farer truede mere, der var hverken blodtørstige oprørere, halvvilde indianere, store, ækle krokodiller eller uhyggelige rovdyrbrøl i mørke urskove, dér hvor de nu drog hen. Det friske, salte hav, den store, solide damper der støt løb sine ti knob – om tre uger i Hamborg!

Og hvor havde de det ikke godt!

Agterude, med et stort spadseredæk som loft, lå passagerernes kahytter. I midten den store spisesal, hvor der mageligt kunne sidde tyve personer ad gangen. Derinde var også sovelukaferne. Peder og Frits havde hver sit, for der var slet ingen andre passagerer på skibet. En lille kahytsdreng vartede op, netop mage til Gimmerlammet; rigelig mad fire gange om dagen og hver morgen et salt styrtebad inde i badekammeret. Det kan nok være, de to drenge "spillede grever".

Kaptajnen hed Pedersen og var født i Flensborg, det var derfor, han talte så godt dansk; men alle de andre om bord var tyskere, elskværdige, tykke, ølglade hamborgere.

Kaptajn Pedersen var ikke længe om at vinde drengenes fortrolighed, han havde sådan en djærv, fornøjelig måde at tale på, og Peder betragtede ham da også nærmest som sin overordnede. Det varede heller ikke længere end til den anden dag efter afrejsen, så diskede Frits op med hele historien: om *Karens Minde*, forliset, den eventyrlige rejse op ad floden og den heldige flugt. Det var knap, kaptajnen ville tro på fortællingen, men da han bagefter af Peder fik akkurat den samme beretning, tvivlede han ikke længere.

Og ved kaffen efter middagen den dag skænkede han lækker, sød likør for drengene, klinkede med dem og sagde:

"I er nok et par pokkers raske gutter, og Vorherre har været god mod jer. Men ét skal I især takke ham for, og det er, at I traf mig og damperen og kom af sted fra Calle Portugese. For hvis nogen havde opdaget, at I havde været om bord på *Don Carlos*, var I blevet smidt i fængsel og aldrig kommet levende ud igen; desuden er byen det værste pesthul i hele Sydamerika. Der er altid gul feber og malaria, og det er et vidunder, at I ikke allerede ligger med næsen i vejret. Skål gutter, gid jeg må bringe jer velbeholdne hjem!"

Der var ikke så lidt beundring i kaptajnens blik, da han klinkede og så fra Peder til Frits, og han sagde halvhøjt til sig selv: "Der er lige godt raske drenge endnu i det gamle Danmark."

Men som dagene gik, blev Peder gnaven og tvær, han kedede sig; og længe varede det ikke, før han erklærede, at dette holdt

han ikke ud, noget måtte han bestille. Så fik han lov til at gå vagt sammen med den tykke, skikkelige, første styrmand, tog sin rortørn, målte solen ved middagstid og deltog i arbejdet om bord ligesom damperens matroser. Atter holdt glæden sit indtog i hans hjerte, atter skinnede det fregnede ansigt i stille velbefindende.

Frits var ikke slet så ivrig. Han tørnede nok ud om morgenen klokken seks, løb omkring på dækket med de bare ben og hjalp til med spulingen, men for resten befandt han sig såre vel ved at spise, drikke, sove og læse i nogle af kaptajnens danske bøger; og sagen var vel den, at hans spinkle legeme havde lidt en hel del mere under strabadserne på floden end den hårdføre Peders. Men hjemrejsen hjalp godt.

Den 28. august nåede *Rhenania* Kanalen, og nu strøg det langs Englands kyst med god fart øster i. Tre dage endnu, da gled damperen Elben ind og lagde sig langs Hamborg-Amerikalinjens store kaj i Hamborgs frihavn.

Atter trådte Peder og Frits på europæisk grund og ikke en dags rejse fra det kære Danmark. I havnen havde de allerede set Dannebrog vaje fra to dampere, og Frits havde fået tårer i øjnene ved igen at se sit eget, kære, gamle flag. Nu gjaldt det at komme til Svendborg i en fart.

*Rhenania*s kaptajn ville ikke slippe dem, før de velbeholdne sad i det rette jernbanetog. Han gik med de to drenge gennem Hamborgs gader til telegrafstationen, for straks skulle en depeche afsendes til Svendborg.

Peder og Frits havde på hjemrejsen drøftet dette telegramspørgsmål på det nøjeste. Det stod dem klart, at alle der hjemme troede dem døde og druknede for længst. Hvis nu

tante Malle og madam Most alt for pludseligt fik efterretning om drengenes hjemkomst – det kunne måske slå de gamle mennesker ihjel på stedet; og toldkontrolløren, der havde en hjertefejl, den han så tit talte om, det gik jo slet ikke an. Nej, Frits havde fundet det rigtige: vi telegraferer til onkel Brummer, så kan han lempeligt forberede villaens beboere på den glædelige nyhed.

Og derfor blev følgende telegram afsendt:

Agent Brummer, Svendborg, Danmark.

Er kommet til Hamborg med damper *Rhenania*, begge raske, alt vel, i Svendborg i morgen. Forbered Thule.

Frits Klenow. Peder Most.

Da det var besørget og de nødvendige penge vekslet, gik de alle tre ind i en restaurant og spiste det sidste måltid sammen. Og glæden var stor; drengene lo og pludrede i munden på hinanden i lutter jubel over næste morgen at skulle se fader og moder og tante Malle igen; og den flinke kaptajn sad helt stille med duggede øjne, vemodig og rørt over al denne fryd. Han holdt af begge drengene, som var de hans egne børn, og synet af dem forekom ham som et levende eventyr, hvis slutningskapitel han gerne ville overvære. Men det kunne nu ikke ske. Han fik dog et højtideligt løfte af Frits om i et brev at beskrive, hvorledes alt var løbet af i Svendborg; fotografier af både Frits og Peder skulle han også få.

Og så rullede drengene af sted til Kiel, hvor den kongelige, danske postdamper *Danneskjold Samsø* lå klar til at sejle til Korsør.

Hvor var det dog en frydefuld følelse at være på et dansk skib, at sidde mellem lutter danske i kahytten rundt om aftensbordet

og spise smørrebrød, rigtig dansk smørrebrød! Høre sit eget sprog igen – opvarteren talte oven i købet fynsk, det var vidunderligt!

De kunne slet ikke sove, sad om natten på dækket, mest med hinanden i hånden, og talte om den dag i morgen. Så fik de øje på det første danske fyr, det var på Langeland, i den retning måtte Svendborg ligge – – længselsfuldt stirrede de derhen i den stjerneklare nat.

Kunne de nu bare nå den første færge – –

Men omsider blev de dog søvnige, gik ned og lagde sig på deres køjer, fuldt påklædte naturligvis for hurtigt at kunne komme i land om morgenen, og sov trygt og fast, indtil damperen med et brag løb op langs bolværket i Korsør havn.

16. Gensynet

Det var markedsdag i Svendborg. På det store torv holdt i lange rækker bøndervogne fulde af grøntsager, bure med fjerkræ og grise; får og kalve lå med sammenbundne ben på fjælene, løftede nu og da hovederne, skuende hjælpeløst omkring. Og bønderne selv stod med piber i mundvigene sendrægtigt handlende med byens folk; de gav sig god tid, for dagen var lang, og det gjaldt om at redde den sidste øre på handelen.

Madam Most traskede fra torvet hjem mod villaen, hun trak lidt på benene, som var hun træt, og den før så trivelige skikkelse var svundet i omfang. Hendes kurv var fyldt med gulerødder og salat, og et par høns stak hovederne frem under låget.

På hjørnet stod hun stille og skuede ud over havnen og sundet, hvor både strøg af sted i den friske brise; hun så over mod Tåsinge, hvor lette, hvide skyer drev højt over de grønne trætoppe.

Madam Most sukkede og gik videre med sindet fuldt af sørgelige tanker.

Toget brusede ind på stationen, og passagererne myldrede ud. Agent Brummer med; han havde den foregående dag været til taksationsforretning i Odense, nu var han kommet tilbage med morgentoget og hastede til sit kontor, udvekslende talrige hilsener med de bekendte han mødte, mut og kort for hovedet som hans sædvane var.

I det store værelse sad fire kontorister og en fuldmægtig og skrev. De rejste sig fra pultene, da agenten trådte ind.

"God dag, folkens! Nå, hvad har vi i dag? – der er faneme en ordentlig bunke breve." Og den gamle satte sig ved sit arbejdsbord, åbnede og gennemløb, hvad posten havde bragt. Fuldmægtig Sivertsen stod ved siden af stolen for at modtage ordrer.

Pludselig gav det et sæt i Brummer.

"Hvad pokker er det, hvornår kom det telegram? – i aftes? – hvad er det, der står. Næ, nu har jeg faneme – – –."

Og Brummer fo'r hen til telefonen.

Klingelingeling – klingelingeling – –"de kan da heller aldrig passe på, de Satans kvindfolk – hov – er der nogen – må jeg få fat i toldkontoret og det i en fart – – – Hov – sikken en tid, det tager! – Halløj! – Er der nogen? Er toldkontrolløren på kontoret – hvad – gået hjem?

Ja, så må jeg faneme ned til villaen i en fart, Sivertsen!" Brummer snappede hatten fra knagen og trampede ud af døren.

Men fuldmægtigen tog telegrammet fra bordet og læste:

Er kommet til Hamborg med damper *Rhenania*, begge raske, alt vel, i Svendborg i morgen. Forbered Thule.

Frits Klenow. Peder Most.

"Det var dog den stiveste," udbrød Sivertsen, "har I hørt det? Frits Klenow er kommet hjem sammen med madam Mosts søn," og alle kontoristpennene faldt ned på pultene, så blækklatterne fløj viden om. Det var da endelig en nyhed!

I Villa Thules spisestue stod bordet dækket. Frøken Amalie gik omkring og ordnede et og andet; af og til bragte madam Most ude fra køkkenet frokostretter ind: æg, røgede sild,

radiser og koteletter; endelig sås toldkontrolløren komme gående ad havens gange op mod huset.

Han var bleg og sørgmodig, og holdningen ikke nær den samme ranke som for blot tre måneder siden – inden han havde fået vished for sønnens død.

Klenow og søsteren sad overfor hinanden og spiste.

"Du ser så dårlig ud igen i dag, Amalie, har du sovet slet i nat?"

Den gamle dame så med rødkantede, forgrædte øjne over brillerne hen mod broderen.

"Å, nætterne er de værste – i nat drømte jeg igen om ham; lyslevende stod den elskede dreng midt i haven og spredte armene ud imod mig – smilende og rødkindet – å, August, jeg overlever ikke dette." Og frøken Amalie lagde brillerne på bordet, trak lommetørklædet frem og græd.

Klenow bøjede hovedet ned mod tallerkenen og sukkede dybt.

"Den Almægtiges vilje ske, Amalie, men dette er et hårdt slag for os begge."

"Ja, hvorfor skal vi rammes så hårdt," vedblev den gamle frøken og tørrede øjnene, "hvor kunne Vorherre være så ubarmhjertig og lade drengen drukne? Styrmanden blev dog reddet – at han ikke en gang kunne få Frits op i damperen med det samme – men sådanne folk tænker jo kun på sig selv," tilføjede hun med bitterhed i stemmen.

"Nej, dér gør du sikkert Ole uret, han holdt sandelig meget af Frits – – men natten var mørk og tåget, og det hele gik jo – hvad er nu det, det var da også en måde at ringe på – –."

Ude i entréen kimede klokken, som skulle den styrte ned, og madam Most lukkede ilsomt op.

Fra frokostbordet kunne Brummers dybe bas høres:

"Er Klenow hjemme, madam, jeg må faneme have fat i ham straks."

"Men vil agenten da ikke komme ind?" lød madam Mosts forbavsede stemme.

"Nej, han må skynde sig herud."

Og ud kom toldkontrolløren med servietten i hånden.

"God dag, kære Brummer – –."

"Kom ind i dit rygeværelse, Klenow, jeg har noget af vigtighed at skal have sagt." Agenten så ganske forstyrret ud.

"Vil du ikke hellere komme ind i spisestuen, jeg er just i færd med frokosten."

"Fanden i vold med frokost, kom nu bare – –" og de to gamle gik ind i Klenows privatværelse.

"Nå, hvad er der så i vejen?"

"Ja, tag det roligt, Klenow, tag det roligt, siger jeg – – det er sgu ikke så let at få begyndt. – – Jeg tror faneme det hele er i orden!" busede det ud af Brummer.

"Hvad er i orden?" Klenow betragtede med bekymring sin ophidsede ven, som han begyndte at tro havde fået solstik.

"I orden – det med drengene, Frits naturligvis."

"Hvad siger du, har du fået efterretninger?" Toldkontrolløren blev så hvid i ansigtet som sit skjortebryst, og han snappede efter vejret.

Da hørtes et højt, hvinende skrig fra værelset ved siden af, et angstråb, så både Klenow og Brummer styrtede ud.

Inde i spisestuen, hvis dør vendte ud mod verandaen, stod frøken Amalie med opløftede arme og den vildeste rædsel malet i ansigtet. Hun råbte Frits, Frits! og styrtede besvimet om. Brummer kom netop tidsnok til at gribe hende om livet og lægge hende på sofaen. Da vendte han sig om og så ud.

Og ude i haven, omstrålet af det klare solskin, stod midt på den grønne plæne to drenge med stråhatte over de solbrændte ansigter, hvide dragter havde de på, glæden lyste ud af deres øjne.

Den mindste af dem strakte armene ud: "Far! God dag, far!" råbte han og sprang hen imod verandaen. Lige neden for trappen nåede han faderen og styrtede sig i hans arme. Tæt omslynget sad de dér på trappetrinet og græd og lo på samme tid: "Frits, min egen elskede dreng," – "kære, søde, lille far."

Men den anden skikkelse derude på græsplænen var ikke mere til at øjne, derimod sås madam Mosts brede ryg; med armene favnede og krystede hun noget – sin egen Peder.

Og onkel Brummer stod i spisestuen, han rømmede sig og tørrede øjnene under de buskede bryn; så lagde han en pude under den besvimede tante Malles hoved og listede stille ud af villaen.

Længe varede det ikke, før frøken Amalie kom til sig selv igen, fortumlet og rystet af skræk over synet af de to genfærd, som hun mente at have set i haven; men da lå Frits lyslevende på knæ ved siden af sofaen, klappende og kyssende den kære tante Malle.

Det var en glædesfest, der vejede op mod mange tunge og sorgfulde dage; helst havde villaens beboere lukket sig inde for

ret at fryde sig over gensynet. Men det kunne nu ikke lade sig gøre. Nyheden om drengenes hjemkomst var som en løbeild fløjet Svendborg rundt: fra Brummers kontor spredte den sig gennem telefontråde til byens fire hjørner, men desuden var Frits blevet genkendt på jernbanetoget. Stationsforstander Fryd havde trykket ham i hånden, dragerne udenfor sloges om at få lov til at bære hans tøj, og bagerens Marie var løbet helt ud på gaden for at kysse den hjemvendte dreng.

Fra flagstangen midt i Villa Thules have vajede flaget, og hele dagen strømmede venner og bekendte ind hos toldkontrollørens for at lykønske og beskue de to skibbrudne og frelste drenge.

Og den første, der kom, var Ole Vante. Han stod i færd med at rigge en skonnert til nede ved havnen, og da han hørte den store nyhed, stak han i løb, barhovedet og i sin røde arbejdsskjorte, op til villaen. Fra gården lød den bekendte, klangfulde stemme ind til Frits, han sprang hen til vinduet og fik øje på Ole, der svingede Peder rundt under stormende glædesudbrud. Frits kom i en fart fra vinduet ud i gården og fløj Ole om halsen. Dér stod nu trekløveret glædestrålende – de eneste reddede fra gamle *Karens Minde*. – Spørgsmål og svar snublede over hinanden. Ole løftede Frits op og dansede rundt med ham, mens Peder slog et par lige så umotiverede som vellykkede vejrmøller hen ad gårdspladsen.

Gennem køkkenruden sås madam Mosts rødkindede, henrykte ansigt, og i et andet vindue stod Klenow med sin gamle søster om livet, glædestårer randt dem ned ad kinderne.

Middagen blev en fest. Dørene lukkedes ubarmhjertigt for alle uvedkommende. Men rundt om bordet sad familien

Klenow, onkel Brummer og Peder. Madam Most vartede op, og sjældent passerede hun Peder eller Frits uden at give dem et klap på skulderen. Stolt var hun over sin søn, og endnu stoltere blev hun, da champagnen fyldte glassene og Klenow rejste sig: "Velkommen tilbage, Frits, velkommen, Peder – jeg kunne sige fra de dødes rige, for vi her hjemme har sørget over jer som over to kære, døde, druknede drenge. Men Gud har været os nådig, han har frelst jer gennem farer, som vi endnu ikke har fået fuld beretning om, frelst jeres liv måske mange gange – hans nåde være priset! – –"

Men næst at takke Vorherre for din frelse, Frits, har jeg en anden tak i mit hjerte, en tak til dig, Peder, for hvad du har været for min søn. – Så meget ved jeg allerede, at ikke én, men flere gange har du reddet ham fra død og anden fare – uden din hjælp sad han nu ikke her hos sin tante og hos mig. – Jeg skal aldrig glemme dig det, Peder, og du må for fremtiden ikke betragte mig alene som Frits' fader, men som din egen. En skål for dig, Peder, du brave gut!"

Og glassene stødte klirrende mod hinanden, madam Most spildte champagne af lutter rørelse, hun græd af glæde og stolthed. Intet øje var tørt.

Agenten rømmede sig:

"Ja, gudskelov vi har jer igen. Det har faneme været en stram tid; jeg følte mig som morder, gjorde jeg. Frøken Amalie har jeg ikke turdet se ind i øjnene de to sidste måneder – men nu er vi vel venner igen, ikke sandt lille frøken; er der nu tilgivelse for mig gamle synder? – Men det vil jeg sige dig, Klenow, at Peder får du nu ikke lov til at kapre for dig selv; vil du være hans fa'r, så får han faneme to, lige på en studs, for jeg vil min sæl også

sørge for fyren – det skal ikke komme til at mangle på kontanter til styrmandseksamen og den slags, husk det, Peder; skål min dreng!"

Peder så lykkelig ud over den ros, men Frits lod sin stemme høre: "Du må nu ikke tro, onkel Brummer, at Peder er så fattig, som da han rejste herfra; han er morderlig velhavende, ikke sandt Peder?"

De fregnede hænder purrede om i det røde hår: "Nå, ja, så meget morderlig velhavende, det er jeg da ikke –."

"Hvad er det, I taler om?" spurgte toldkontrolløren – han havde endnu slet intet hørt om Don Pedros penge eller Pampinas smykker, der havde ikke været tid for Frits til at fortælle om alle sine oplevelser.

"I aften skal du høre det alt sammen, fader," sagde Frits. "Du kan tro, det er et par velhavende sønner, du har fået."

Ved piberne og toddyerne, siddende om det runde bord i dagligstuen i det milde skær fra den røde lampeskærm, fik de gamle herrer og tante Malle den udførlige beretning om de to raske gutters hændelser. Og mangt et udråb af forbavselse og beundring afbrød den ivrige Frits i fortællingen. Og han sparede ikke på lovtaler over Peder; det var helten fra først til sidst.

Og da Frits sluttelig trak Don Pedros gamle tegnebog frem fra brystet, hvor den endnu hang, og hentede Pampinas æsker fra kufferten og spredte deres indhold ud på bordtæppet, da nåede forbavselsen højdepunktet.

"Det er faneme tøj dette her," udbrød Brummer, mens han undersøgte smykkerne, "jeg tror min sæl, der er for en snes tusind kroner eller mere."

"Men blot I nu også har rigtig adkomst til disse gaver," bemærkede toldkontrolløren med betænkelige miner, "man skulle jo nødig have vrøvl med arvingerne."

Alt viste sig at være i skønneste orden. Frøken Stål fra Svendborg døtreskole, den eneste i byen der kunne spansk, oversatte aktstykkerne i tegnebogen. Og det øverste var et gavebrev til Peder og Frits på alle de rede penge og alle smykkerne, skrevet om bord i damperen *Don Carlos* og undertegnet af den gamle kaptajn og Donna Pampina. Så var det "reelt" nok, som Peder sagde.

Og guldsmed Broné vurderede smykkerne, perlerne og de løse stene til mindst tredive tusind kroner. De blev solgt inde i København, men hver af drengene beholdt en diamantring til minde om den kære, gamle donna. Notaren i Barcelona fik tegnebogen tilsendt, det besørgede konsul Nyborg i Cadiz.

Pengene blev delt mellem drengene, således som de havde bestemt det, den gang de i jollen flød mod Calle Portugese. Frits blev jublende glad og målløs af forbavselse, da det viste sig, at Pampinas gave var tre gange så meget værd som Don Pedros.

Madam Most tjener ikke længere hos toldkontrollørens. Hendes årlange ønske er gået i opfyldelse; hun har sit eget hjem i et hus på "Tullebrinke" i Svendborg. Fra en lille butik ud til gaden sælger hun pølser og ost og lækre, egenhændigt saltede sild, mens Peder – ophavsmanden til al denne herlighed – læser flittigt til sin styrmandseksamen.

Og Frits går i skole igen, det er slut med friluftslivet.

De har det jo godt, både Peder og Frits; men mangen en aften, når lektierne er læst og tiden falder lang, kniber Frits ud af villaen og hen til "Tullebrinke" hos madam Mosts.

Og inde i Peders hyggelige stue sidder de to drenge og snakker om eventyret, der svandt, om livet i Venezuelas urskove, et længselsfuldt suk undslipper dem – længsel efter nye farer, nye eventyr –.

STYRMAND MOST

WALTER CHRISTMAS

Styrmand Most

1. I frikvarteret

Det var en af disse danske februardage, som knapt bliver lysere på det højeste end en god juninat.

Stod man uden for Navigationsskolens hvide bygning, hvor vestenvinden fo'r hujende forbi ligesom i spring, var det næppe man kunne skimte "Tankefuld" skovpynt. Det var fra den kant, at alt det onde vejr kom: den ene tunge snesky efter den anden kom drivende lavt over trætoppene, satte kurs efter Svendborg by, og når de var nået hen over Ørkildhus' ruiner, flød de sammen til én stor, blymørk snebanke, der efterhånden dækkede hele den nordøstlige himmelhalvdel.

"Der bliver lagt godt i kakkelovnen til dem i Nyborg," bemærkede en halvvoksen, barhovedet knøs, der med hænderne i pjækkertlommerne og kraven slået op til ørene, stod og observerede vejret. Der var ingen til at give svar, for han var ganske alene. Spådommen slog ellers godt nok til, for næste dag lå der halvanden alen sne over hele egnen fra Nyborg til Kerteminde.

Fyren i pjækkerten strøg snefnug fra det røde. Stride hår, gik et par skridt frem og skærmede for øjnene med sin stærke højre hånd. Der kom et friskt vindpust vester fra. Den løse sne på de skrånende marker neden for St. Jørgen føg ud mellem strandens bladløse buske. Nede i sundet stred strøm og vind med hinanden, så det mørke vand satte skumtoppe til vejrs. Ovre fra Vindeby løb dampfærgen ud. Det kneb for den at holde retningen i den koglende strøm: og da så bygen kom og snehvirvlen susede hen over sundet og smældede om ørene på færgeskipperen og hans styrmand, så det helt farligt ud.

"Hun klarer den spille mig ikke," udbrød den rødhårede og stirrede spændt på dampfærgens manøvre. "Nu slår han bak, det kvægho'de!"

Længere kom han ikke i sin kritik af skipperens forsøg på at bjærge færgen ind igen til Vindeby, for i det samme kom bagfra en snebold hvinende. Den strøg lige forbi hans venstre øre og slog klask mod en telegrafpæl tæt foran, så sne og issplinter røg ud til alle sider.

Lynsnart dukkede den rødhårede i knæ. Med den venstre arm skærmede han ansigtet, der var vendt mod skolebygningen, medens den højre hånd instinktmæssigt skrabede sne sammen til en klump.

Han sad lidt på hug, mens øjnene spillede af kamplyst. Foran lå skolebygningen med sin lange stuelænge og det lille stykke førstesal midt på. Til højre løb et sorttjæret plankeværk, op over hvilket træer og buske løftede de vinternøgne grene og kviste.

Der var ikke en moders sjæl at se, men snebolden var kommet fra toppen af det plankeværk; dér lurede fjenden sikkert nok.

Der gik vel et lille halvt minut, da sås det øverste af en lodden, sort hue over plankeværkets kant. Langsomt løftedes den i vejret, så fulgte et par mørke øjenbryn og to små, brune øjne efter. Et sekund kiggede de plirrende over randen, så forsvandt både øjne og pelshue.

Men den rødhårede rejste sig, smøgede pjækkertkraven ned og gik med sindige skridt op mod huset. Hænderne holdt han på ryggen; de arbejdede med en stor klump sne, pressede den, drejede den til en kuglerund, fast snebold.

Det var just frikvarter, og alle styrmandseleverne opholdt sig ude på den åbne plads bag skolebygningen. Der var vel en snes stykker alt i alt. Nogle gik op og ned med hænderne i lommerne, talte sammen og skuttede sig, for det var koldt. Andre stod med ryggen mod muren og spiste smørrebrød. Madpakken holdt de i hånden, mens de bed af store humpler rugbrød med ost og pølse på; snart hoppede de på ét ben, snart på et andet. Det var ikke sådan at holde varmen.

Midt på pladsen løftede et gammelt kastanjetræ sin svære stamme og sorte grene. Der var ikke bark at se på det træ i mandshøjde, for stammen var skåret fuldt af bogstaver og tal og hele navne. Hist og her stod der kunstfærdigt udskårne hjerter, gennemboret af store pile – minderuner over tidligere styrmandselevers for længst glemte forelskelser.

Navigationsskolen er gammel og træet endnu ældre. Mange generationer sømandsspirer har spist smørrebrød på den plads og skåret navnetræk af hjerter i kastanjetræet. Nu er de spredt over alle have, nogle på dampere og sejlskibe som kaptajner eller styrmænd, andre er gået til bunds – druknede, døde og glemte. Men stadig kommer nye hold til den gamle skole, spiser smørrebrød og snitter navne. På kastanjestammen er der ikke mere plads, nu er det plankeværket, der står for tur.

Bagdøren til pladsen gik op, og ind slentrede den rødhårede gut i den blå pjækkert, ham der før tog mål af vind og vejr uden for huset.

Hænderne holdt han stadig på ryggen, og skikkeligheden lyste ud af det vejrbidte, røde ansigt og de klare blå øjne. Der var ikke en, der skulle ane, at han tænkte på at gøre fortræd. Det syntes heller ikke en lavstammet, bredskuldret fyr med en

lodden kabuds på hovedet, der stod helt dækket af kastanjetræet og fulgte den nyankomne med to brune plirrende øjne.

Der er fred og ingen fare, tænkte han og slog et slag bort fra træet hen imod de frokostspisende kammerater ved muren.

Men i samme øjeblik svingede den rødhårede sin højre arm tilbage, en snebold susede gennem luften. Den lavstammede spjættede ud med hænderne, kabudsen røg ham af hovedet, han gik bagover med et vræl. Snebolden havde ramt ham lige midt i panden.

Der blev røre på pladsen mellem eleverne, udbrud og råb lød allevegne fra. Nogle stak smørrebrødet i lommen og løb hen til den sorte, der hurtigt var kommet på benene igen og stod og tørrede sne ud af øjne og næse, andre stimlede sammen om den røde, der stod nok så støt og roligt, klar til at tage situationen, sådan som den nu ville udvikle sig.

Den sorte havde fået sit mæle igen og nærmede sig med knyttede næver. En stor, rød bule tegnede sig på hans pande, lige over næsen:

"Din rødhårede rad, din lumske tamp! – Hvad skal det til, at stikke mig en snebold ud – helt uforvarendes!"

"Var det måske ikke dig, der smak mig den ud bag fra over plankeværket – der var isklumper i den, din ondskabsfulde skabelon!"

De to modstandere stod nu et par skridt fra hinanden, det var tydeligt, at en nævekamp var umiddelbart forestående. Kammeraterne dannede i forsigtig afstand tilskuerkreds.

Han med bulen var den mindste af de to. Men han var bred som en overskåret kæmpe, vældige kræfter sad der i de skuldre

og arme. Hans modstander er godt en tomme højere, slankere bygget, men kraftig og velproportioneret. Det var ikke så lige en sag at regne ud, hvem af de to, der ville stå sig. Men der lyste ro og koldblodighed ud af de blå øjne, mens der glimtede had og raseri i de brune overfor.

"Jeg skal drive dig en skalle, så dit røde fjæs går i kvas!" hvæsede den sorte imellem sammenbidte tænder.

"Bare det itte bli'r løgn!" sang den røde ud på fynsk.

De kredsede om hinanden med stift stirrende øjne og knyttede hænder. Det drejede sig om at finde det rette øjeblik til et udfald; dog, det gjaldt også om ikke at give sig nogen blottelse.

Men den sorte kunne ikke dy sig, vreden pressede blodet op i hans tindinger, så årerne svulmede i panden, bulen blev blodrød. Med et spring styrtede han løs på sin fjende og stødte de knyttede næver mod hans ansigt.

Men den røde dukkede sig. Behændig som en kat sprang han til side, og inden den sorte fik vendt sig, smældede en lussing mod hans højre kind.

Som en frådende tyr, blindet af raseri, fo'r han nu med sænket hoved løs mod den røde, svingende ud med armene som møllevinger. Nu var han ikke længere til at undgå. Rødtoppen retirerede i et par raske spring; men da den sorte atter var ham inde på livet, dukkede han sig hastigt helt ned til jorden, greb med et rask, sikkert tag om den sortes ankler og rejste sig som en stålfjeder, der springer i vejret.

Og den overskårne kæmpe styrtede på sit hoved med et brag mod pladsens fasttrampede snedække. Der lå han som en livløs klump, med udspredte arme og knyttede næver.

Lidt efter sad han på jorden og stirrede måbende op på sejrherren, der tørrede panden i sit blåternede lommetørklæde, mens han snappede efter vejret.

"Du skal holde dig fra mig. Mikkel," kom det lidt stakåndet fra den røde. "Du kommer skidt fra det, det står til troende, gør det."

Så klemtede klokken, frikvarteret var til ende; eleverne skyndte sig op i skolestuerne til navigationstimen.

Forrest gik han med det røde, stride hår og de blå øjne. Peder Most var hans navn, og dem der ikke har hørt om den gut før, de kender ham nu.

Og allerbagest kom hans modstander, Mikkel Møller, humpende. Han så ynkelig ud. Det værkede i hans kluntede krop og svære lemmer. Der var ingen kamplyst mere i hans sjæl, men had og hævntanker så meget desto mere.

Man skal ikke skue hunden på hårene, advarer et gammelt ordsprog, og det er der så megen sandhed i, som det er muligt at samle i sådan en sætning på syv ord.

Hvis man bedømte Peder Most efter hans ydre, som han gik hjem den eftermiddag i storm og slud fra Navigationsskolen, kom man næppe til noget betydeligt resultat – en jævn, dansk, rødhåret sømandsgut på sytten år, tarvelig i klæder men ordentlig og renlig. De blå øjne i det lidt brede og vejrbidte ansigt fortalte om et redeligt sind og en god samvittighed; for de gled med rolig frejdighed hen over alt, hvad de mødte, mennesker såvel som livløse ting. De stærke, store hænder var nedsænkede på bunden af den slidte pjækkerts dybe lommer, bøgerne sad fastklemt under venstre arm – de så svært

medtagne ud. Støvlerne i stak tyksålede og klodsede ud under de opsmøgede benklæder, for der lå snesjap og pløre hen over gadernes brolægning.

Men Peder Most var dog en personlighed, og trods sin unge alder og tarvelige udseende en kendt figur i den stad Svendborg.

Til luksus var han ikke født: hans vugge stod i en fattig skipperhytte, hvor faderen lå lig, da Peder lige var fyldt det tiende år. Så tog moderen, den tykke madam Most, tjeneste som kokkepige hos toldkontrollør Klenow på Villa Thule. Hun lavede mad, og Peder sejlede, først som skibsdreng og dernæst som jungmand, med skonnerter og barkskibe på Nord- og Østersø, hvor det nu kunne træffe sig.

Men så hændte det, at Peder Most og toldkontrollørens søn, Frits Klenow, drog ud på den mærkelige tur med skonnerten *Karens Minde*. Den skulle sejle klipfisk til Spanien og bringe salt og vin tilbage til Svendborg, men da ville skæbnen, at de to drenge forliste og kom tværs over Atlanterhavet midt ind mellem oprørske venezuelanere på Orinocofloden.

De fleste har nok læst den historie, og de, der ikke er kommet så vidt, skulle skynde sig lidt; så ville de vide, hvad Peder Most er værd på en skude og hvor som helst, han ellers opholder sig. Nå, Peder og Frits kom hjem med penge på lommen. Frits tog atter fat på skoleundervisningen, for han skulle være kadet. Men det var for fint for Peder – han ville bare have styrmandseksamen, og derfor gik han på Navigationsskolen. En vinter havde han allerede læst; sommeren var gået med et par små ture til England, nu var næste vinter snart til ende og det lakkede stærkt mod eksamenstid.

Som alle folk i Svendborg ved, havde Peder skaffet sin moder en lille forretning i et af de mindste huse i den mærkelige gade, der kaldes "Tullebrinken", og dér boede han, når han var i land, og dér sled han sig gennem navigationsbøgerne og al den anden lærdom, han skulle bebyrde sin hjerne med, inden han kunne blive styrmand.

Det er altså i de sidste dage af februar, at Peder Mosts gamle venner møder ham igen. Nu begynder et andet afsnit af hans liv, og det skal berettes i denne bog.

2. Et besøg hos Peder Most

Madam Mosts butik var den bedste i hele Svendborg for dem, der har smag for kryddersild og lyserøde rullepølser og den slags frokostherligheder; men stor var den ikke.

Et slidt stentrin uden for en glasdør og ved siden deraf et vindue; det var hele facaden. Og kravlede en mand op på ryggen af en anden, så kunne han magelig nå at banke på husets øverste ruder, dem i gavlvinduet.

Fra køkkenet, bag ved butikken spændte en trappe op til husets kvist gennem en firkantet åbning. Trappen var meget for smal til den trivelige madam Most. Men hun havde heller ikke noget at gøre på husets top. Der regerede sønnen Peder: og for en søgut, der er vant til at entre til vejrs i skibsriggen i en brandstorm, var trappen så bekvem som et dansegulv for en baldame.

Peders rige strakte sig over et loftsrum og et lille kammer, og vel var rigets grænser snævre, men til gengæld var han mere uindskrænket hersker dér, end nogen konge eller kejser i sit land.

Loftsrummet var hans "skibsdæk", kammeret bagved "kahytten", og når han indbildte sig det, gik det bedre for ham at opholde sig på landjorden de to lange vintre.

Flittig var Peder, men lørdag aften var hans egen, så kom vennen Frits Klenow, og tiden gik med en hyggelig passiar oppe i kahytten og bagefter med aftensmad og kaffe i madammens køkken.

Frits var just kommet. Han sad på sengen, mens Peder anbragte sig på stråstolen foran bordet. Stuens øvrige

møblement bestod af en servante og den store, grønmalede skibskiste.

Peder sad og syede sejldug sammen til en støvlepose – noget måtte han altid foretage sig. Men det behøvede Frits ikke; han røg bare en cigaret. Det havde han lov til, for han var konfirmeret.

Lampen kastede sit hyggelige, røde skær henover bord og gulv og oplyste den flittige Peder. Men sengen lå næsten i mørke; af og til lyste gløden i Frits' cigaret op, og den blålige røg drev i langstrakte skyer hen imod vinduet langs stuens lave, hvidtede loft.

Ude på gaden larmede en tom arbejdsvogn forbi, så blev det atter stille. Kun nede fra køkkenet trængte en ensformigt summende lyd op, det var vandet i madam Mosts kaffekedel, der kogte.

"Nu har de hugget en smugler igen nede på toldboden!" Det var Frits, der brød tavsheden.

"At folk ikke kan holde sig til regederlig handel og tjene, hvad de skal, på en ærlig måde!" Peder rystede misbilligende på hovedet og slog en ende på garnet, for nu var han færdig med sammensyningen. Så kløede han sig lidt oven i det røde hår og skævede til Frits.

"Hvis du kan holde tæt med det," sagde han endelig, "så kunne jeg nok fortælle dig en historie om smugleri – jeg hjalp selv med, men jeg vidste bare ikke a'et, det står til troendes, gør det, og så er det forresten mange år siden, for jeg var bare ti år gammel."

"Kom med historien, du," bad Frits; – "hør, tag en cigaret, så går den med damp."

Peder trak mundvigene foragtelig ned: "Jeg gider ikke ryge det papirskidt. – Og hvem skulle holde ild i den, mens jeg fortæller? Næ, du, dette hersens er meget solidere, og så gi'er det ligesom lidt smørelse til sludretøjet." Han trak sin gamle tindåse frem og bed en forsvarlig bid skrå af.

"Så, nu skær'en," sagde Peder, og så begyndte han:

"Jeg var skibsdreng på *Gammelholm* – det var en københavnerbark – og vi lå på Elben, lige ud for Hamborg havn.

Det var fyraften, og en af disse store amerikadampere var for indgående; det ville jeg se på.

Så snuppede jeg jollen og roede op i havnen, just som skibet masede ind med en slæbedamper for og en anden agter. Der var stuvende fuldt af mennesker på dækket; råbte hurra gjorde de, og folk i land vrælede også. Det var jo sjov at se på, og jeg lå stille i jollen og gloede på alt dette hersens leben.

Som jeg nu lod øjnene løbe langs skibssiden, hvor der var det ene store koøje af spejlglas ved siden af det andet – og åbne stod de alle sammen, for det var midt i juli måned og myrderlig varmt – så er der lige med et en dame, der stikker hovedet ud og griner til mig og vinker og nikker, så alle blomsterne i hendes stråhat dinglede på stilkene.

Jeg ser mig om for at finde ud af, hvem det kunne være, hun nikkede til, men der var ikke andre end som mig. Og så råbte hun "*come along*" – på engelsk, forstår du – "kom op til mig!"

Nu var det ikke så lige en sag at komme fra jollen op til hullet, hvor hun stod og nikkede, men heldigvis hang der en lejder ud over skibssiden: den havde formodentlig lodsen brugt, da han

entrede ombord. Der gjorde jeg jollen fast, og så kravlede jeg op.

Du kan tro, det kneb at komme ind gennem det koøje. To gange var jeg lige ved at dumpe i vandet. Men hun derinde halede i mig, og jeg mulede på, og så drattede jeg da endelig ned på hovedet i damens kahyt, lige i hendes køje.

Fint var der – ih du gloendes! – med spejle og drapperier og den slags, som der just ikke var meget af på *Gammelholm*. Men jeg fik ellers ikke tid til at se mig om, for damen fik straks fat i mig.

Hun var noget fed, men ellers ganske dejlig, især i klædetøjet, og lige så rivende sort i håret som en af de spanske, du nok kan huske fra Cadiz.

Hun stak mig lige straks en sølvdollar ud og forklarede, at jeg skulle hjælpe hende. Jeg havde god brug for pengene, så sagde jeg "yes" – slog til.

Men så skulle du have set hende! Fra en lille sort kuffert trak hun den ene pakke frem efter den anden og stak dem ind på brystet af mig.

Jeg havde en gammel, blå uldskjorte på den bare krop og havde svedt noget ganske myrderlig hele dagen, så jeg syntes, det var synd for de fine pakker at komme derind; men hun brød sig fejl om det, bare proppede mig fuld af alt muligt; til sidst lignede jeg bagerens fede dreng på den anden side af gaden her. Så glattede hun på mig, tog et par af pakkerne ud og stoppede dem ned i mine bukselommer – det slankede jo lidt.

Endelig var jeg lavet rigtig til, og i håndkufferten, som hun gav mig at bære på, lå der bare nogle tøfler og andet roderi, selv tog hun en taske i hånden og en paraply, så klappede hun mig

og forklarede, at jeg bare skulle holde mig tæt til hende og være en god dreng. Dermed smækkede hun døren op, og vi spadserede ud – jeg lige i hælene på damen.

Nu må du vide, at sådan en amerikadamper, den er lige som en hel by med gader på kryds og tværs og husene klinet op ad hinanden. Gaderne, det er begribeligvis de lange gange og korridorer, og husene er alle de hundrede kahytter. Jeg havde aldrig fundet vej, men den sorte svansede nok så adræt ud og ind. Opvarterne stod og bukkede efter hende, for fin det var hun. Men på mig gloede de, for de kunne begribeligvis ikke forstå, hvor jeg var fra.

Nå, vi kom da op på øverste dæk, hvor alle de rejsende trængte på med dragere og sømænd og bagage ind over landgangsbroerne. Og jeg blev mulet og trykket, og de nederdrægtige tingester inden for uldskjorten kradsede og stak mig for hver gang, jeg fik et knubs; for de var lavet af stift papir med lak på; det var en ren tortur.

Den sorthårede borede sig frem, for hun havde hastværk, og hvert øjeblik vendte hun sig om, ligesom hun var bange for, at jeg skulle fordufte med alt det, hun havde indbalsameret mig med. Men så nikkede hun nok så venligt, for jeg var der jo hele tiden."

"Peder! Peder!" kaldte madam Most i det samme nede fra køkkenet, "nu er der kaffe til dig og Frits."

"Å, Peder," bad Frits, "du *må* fortælle færdig først."

Og Peder åbnede døren og råbte til sin moder, om det måtte vente bare et kvarter. Det måtte det nok, og så fortsatte han:

"Ser du, lige ud for landgangen lå toldboden, og alle passagererne skulle derigennem for at få deres tøj visiteret. Vi

fulgte med de andre.

Uden for huset stod politibetjente og et par civile herrer og tog mål af folk. De så meget strenge ud, og min dame stoppede op lige med ét, som om hun ikke turde gå videre, og stak hånden bag ud til mig. I hånden var der et stykke papir, som jeg snappede, for det var jo meningen. Jeg fik lige tid til at putte det inden for bukselinningen, for i det samme stod vi midt imellem nogle lange borde, der var stuvende fulde af kufferter og æsker og hattefutteraler. Der var vel en snes toldere med flade kasketter på og blanke knapper, og de rodede om i tøjet og ragede manchetskjorter og strømper frem – det var syndigt at se på al den uorden, de kunne lave i en håndevending.

Nu er man jo ikke fra i forgårs selv om man bare er skibsdreng på en gammel bark; og jeg havde efterhånden gjort bestikket op anbelangendes damen sådan, at noget måtte der være los ved hende. Og det med papiret var jo også fordægtigt, skønt jeg ikke kunne vide, hvad der stod på det. Men jeg have jo taget mod betalingen, så nu gjaldt det om at klare ærterne for den sorte og mig selv, hvis der da var nogle at klare.

Og det var der.

For vi havde ikke ventet et halvt minut, før en civil herre kom hen til damen, lettede på den sorte bulehat, meget høfligt, og sagde noget. Hun gjorde et farligt vrøvl, men så blev han brøsig, kaldte på en morderlig fed toldmand og kommanderede: "*Visitieren!*" – forstår du, hun skulle undersøges, om hun ikke havde gemt noget på sig – ville snyde tolden, er du med?

Og en, to, tre, vupti afsted med hende ind gennem en dør – væk var hun. Men lige i døren drejede hun hovedet og så på mig

med sådan et par øjne!

Dér stod jeg med kufferten i hånden og spekulerede bare over, hvordan jeg skulle slippe væk. Så var der en toldermand, der snuppede tingesten. Åben var den jo og ikke spor af fordægtighed, hvad indholdet anbelanger. Han satte kryds på og jeg skyndte mig ud af toldboden.

Nu har jeg glemt at sige, at den gang jeg krøb ind i koøjet, var det halvmørkt, og da jeg var færdig med forskrækkelserne, var lygterne tændte.

Jeg følte mig ligegodt uhyggelig til mode, for jeg havde jo nok regnet ud, at det var ikke regederligt fat med damen. Og hvad var det for nogle papirspakker? De klæbede sig fast til skindet inden for skjorten og tyngede svært. Så halede jeg op i bukserne, og på den måde fik jeg lige med et fat på papiret.

Jeg hen under en lygte og læste, der stod: "Hamborger Hof" – ikke andet.

Først spekulerede jeg over, om den sorte måske var hofdame – hvad skulle ellers det "Hof" betyde. Men der er hverken konger eller kejsere i Hamborg, og det er jo bare den slags, der kan holde hof.

Men ligesom jeg stod dér og spekulerede, var jeg lige ved at dratte om af bare skræk, for ved siden af mig ser jeg en politibetjent, en af den slags på tre alen i højden og fire rundt om ølmaven. Men jeg tog mig i det og stak ham papiret ud. Og han var da skikkelig nok, betjenten.

Gudskelov for det talang, man lige godt har for det sproglige, siger jeg bare, for nu fik jeg da at vide, at "Hamborger Hof" var et hotel og også, hvor det lå.

Og jeg afsted.

Hotellet ligger lige ud for Alsteren – sådan noget som Peblingesøen i København, bare meget finere, og flot var hotellet, så jeg turde ikke gå ind. Men ikke så snart havde jeg sat mig på en bænk lige overfor, før en droske kommer trillende, og inde i den sidder min sandten den sorte!

Hun hopper ud af drosken, og ligesom en rotte er jeg tværs over gaden, lige for næsen af hende.

Dér skulle du have set et halløj – hun ligefrem masede mig af glæde midt på fortovet mellem opvarterne fra hotellet og droskekuske og folk, der spadserede. Men vi skyndte os i en fart op ad trappen; hun halede mig ind i et værelse – nøglen om i låsen, og så kan det nok være, at hun fik mig lænset for indmaden.

Fjorten stykker var der, og hun var så glad over pakkerne, som om det havde været julepresenter. Så fik jeg et smækkys lige midt på munden, og ud af portemoniksen halede hun en stor guldskilling, som jeg fik i tilgift.

Og så var jeg færdig med den forretning."

"Peder! – Nu *skal* I komme!" lød det nede fra køkkenet.

"Javel! – vi er på falderebet!" svarede Peder.

De to drenge rejste sig, og Peder lyste med lampen.

Men ude på loftet tog Frits ham i armen:

"Du – hun smuglede, og det var dig, der hjalp hende. – Det var naturligvis dyre sager, der lå i pakkerne."

"Begribeligvis," svarede Peder. "Men det kunne jeg jo ikke vide fra begyndelsen af – vel? Og ved du forresten, hvad guldskillingen blev god til?"

"Nå, hvad da?"

"Den betalte fars begravelse – han døde dagen efter, at jeg kom hjem med *Gammelholm*. Halvfjerds kroner var mønten værd, og moder havde ikke en øre i huset. Men nu var der jo penge både til kiste og præst og graver; pænt kom han i jorden, og det kan jeg dog takke damen for.

Men hør Frits, – lad være at tale om noget af det dernede, for så får den gamle vand i øjnene. Hun holdt så morderlig meget af far – det står til troendes, gør det, og han var da også en stadskarl!" Og så kravlede vennerne ned ad hønsestigen til madam Mosts dampende kaffe og varme hveder.

3. Peder Most bliver forældreløs

Vinterens kraft var brudt. Foråret havde endelig fået overtaget. Ikke den mindste stump is var at finde langs sundets strandkanter; endnu lå sneen i skidne dynger mellem træerne og nederst ved gangstien ud til Christiansminde, men et par dages regnskyl slettede også disse sene vinterspor ud. Og så begyndte solen at stråle og varme det hele Fyns land, så det gærede i muldet og boblede fra grøfterne. Græsset tog på at skinne saftigt grønt; små lysegule, spæde plantekim stak næbbene frem af den sorte, duftende jord; buskenes knopper svulmede og brast, så de små, krøllede, nyfødte blade fik luft og sol og plads til at sprede sig. Oppe i træerne mellem de våde, dryppende grene og kviste blev der liv, fuglene havde fået mæle igen efter det lange kedsommelige vintermørke; de pippede og kvidrede og havde så travlt. Og ude på strandvejen gik folk fra Svendborg og solede sig; de havde forårsfornemmelser inden for deres halvfalmede vinterklæder.

Foråret er en herlig tid for alt og alle, som kan tåle fornyelsens bad, men det er en farlig årstid for gamle og svage, for der skal modstandskraft og styrke både i planter og mennesker til at tage imod livsvæskernes opbrusen i forårstiden. – Ungdommen bliver stærkere, men de gamle svækkes og mange af dem dør.

Peder Most havde gået eksamen igennem og med glans. Han stod som den næstøverste på listen, der blev indsendt til Marineministeriet; nu var han styrmand.

Atten år gammel, stærk og glad ved livet, vågnede Peder morgenen efter eksamens afslutning. Han følte forårsglæden

risle sig gennem årerne, mens forårssolen strålede ind mellem de sirtses gardiner i den lille kahyt, dannende sollyse tavler på bordet, hvor han havde maset og aset sig gennem lektierne de lange slidsomme vinteraftener.

Nu var han færdig med de gamle, halvsnavsede bøger. Allerede den foregående aften havde Peder samlet dem sammen og stuvet dem af vejen på bunden af den grønmalede skibskiste, og på bordet lå kun eksamensbeviset i en stor blå konvolut og ved siden deraf et brev fra Frits – lykønskninger, glæde over Peders held og ængstelse for sin egen eksamen, fire sider fulde.

Peder Most fik sig spulet ren og kom i klæderne, men han blev stående med kun det ene ærme på af jakken og lyttede: var den gamle dernede ikke stået op endnu? Ikke en lyd hørtes, hvad var den af?

Han gav sit røde hår et par strøg med børsten – aldrig havde han oplevet, at den tykke, morgenduelige moder lå så længe og snuede. Hver morgen snurrede vandkedlen og duftede kaffen, når han entrede ned ad kahytstrappen. – Hun skulle da ikke være syg! I en fart var Peder ude af loftsværelset; ned gik det ad trappen i spring.

"Hallo, mo'er!" råbte han uden for døren til det lille soveværelse ved siden af køkkenet. "Hallo! Sover du?"

Men ikke en lyd hørtes derinde fra. Peder åbnede døren på klem; der var halvmørkt i værelset, for gardinerne var trukket for, men i sengen lå madam Most med den hvide natkappe over de grå hår. Ganske stille lå hun dér med lukkede øjne og hænderne foldede oven på dynen.

Peder gik varsomt hen og trak gardinerne fra. Det klare dagslys vældede ind i kammeret, men den gamle i sengen rørte sig ikke. En pludselig angst klemte Peder om brystet, han greb sig til halsen og trak vejret dybt. Så tog han om moderens hænder – de var stive og kolde. Nu vidste han besked.

Det surrede og snurrede i hans hoved, da han satte sig ned på stolen ved sengen og så på sin døde moder; han støttede ansigtet mod håndfladerne og rokkede frem og tilbage: "Min moder er død, min moder er død," lød det for hans øren som fra en indvendig stemme; men ikke en lyd kom over hans læber, og ikke en tåre randt lindrende fra de brændende hede øjne.

Billeder fra hans barndom gled forbi hans sjæl; ét stod så skarpt og levende for hans erindring, som var det sket i går: en grøn, solbeskinnet græsplæne med Klenows villa i baggrunden. Peder selv stod dér i haven, lige hjemvendt fra den farefulde rejse i Sydamerika. Ud ad køkkendøren kom moderen farende med opkiltret skørt og med en halvplukket høne i venstre hånd. Hønen faldt i græsset, og hun selv knugede sin dreng ind til sig, så vejret var ved at gå fra dem begge.

Og nu var den kærlige, gode moder død! Hvorfor og hvordan? Endnu i går aftes var hun så glad og rask; astmaen plagede hende ikke og den smule svimmelhed kunne da aldrig – –

Et par store fluer summede rundt om den dødes ansigt. Peder rejste sig med et ryk. Han dækkede moderens hoved til med et lommetørklæde, trak atter gardinerne for og gik bort.

Det var endnu tidligt på morgenen, men der var allerede liv i Svendborg bys gader, da Peder åbnede glasdøren til den lille butik, hvor madam Most før plejede at færdes, tyk og trind og

geskæftig. Netop på denne tid ordnede hun udstillingen i vinduet, tørrede omhyggeligt fadene af, hvorpå rulle- og spegepølser indbydende fremviste deres runde former, flankerede af "fineste herregårdssmør" til højre og Svendborg og flødemargarine på modsat fløj. Baggrunden dannedes af en dobbelt række velafvaskede æg, mens en guirlande "wienerpølser" svævede, trukket på en snor, fra den ene vinduesstolpe til den anden.

Rullegardinet skærmede de gode varer mod solstrålerne midt på dagen; det forblev nedrullet, Peder låsede døren bag sig. Han trykkede kasketten ned i panden, tørrede et par tårer bort og gik op ad den stejle gade. Det var til distriktslægen, at hans kurs nu førte.

Han hilste på købmanden i den åbne dør tværs overfor og på bagerens førstesvend, der stod i porten og svalede det ophedede ansigt med de nøgne arme overkors på brystet. – Peder gjorde sig umage for at se så "ligeglad" ud som muligt; han var ikke af dem, der søgte deltagelse i sin sorg. Så mødte han Mikkel Møller, der var faldet igennem til eksamen; han skulede til Peder, men denne ænsede ham ikke. På torvet kom agent Brummer gående med hænderne på ryggen og med det sædvanlige bistre ansigt. Peder søgte at undgå ham.

"Peder!" lød det bag ham. "Peder! Ka' du høre, din eksamensæder, hva'bar!"

Peder gjorde langsomt omkring og stod foran Brummer.

"Jeg skulle faneme hen og gratulere dig på vejen til kontoret – *styrmand Most!* Den skar jo godt, hvabe'hager? Madammen er vel svært glad; – jeg ska' liegodt se ind til hende med det samme."

Brummer standsede sin velvillige tale, så opmærksomt på Peder og skød den rundpuldede hat lidt op i panden.

"Hvordan er det, du ser ud! Er der noget i vejen, Peder?"

Peder så lidt til siden, gråden stod ham i halsen:

"Mor – mor er død," stammede han sagte.

"Hva' Fa-! Hvad-be-hager!" Agenten gjorde forbløffet et skridt tilbage og skød øjenbrynene helt op i panden. "Hva' er hun? – Næ, nu har jeg aldrig –!"

Han stirrede målløs efter Peder Most, som ilsomt bortfjernede sig i retning af lægens hus. Han kunne ikke blive stående dér midt på torvet og tale om sin sorg. Han knyttede hænderne og bed sig i tungen for at holde gråden tilbage.

Endelig slap han inden for distriktslægens gadedør. Men ude på torvet stod agenten endnu. Han skød atter hatten ned i panden og kløede sig i nakken. Så satte han resolut stokken i stenbroen og styrede over mod graverens hus ved kirkegården.

"Hun ska' faneme pænt i jorden, skal hun! Stakkels Peder! – å, herregud, at det skulle ske!"

Der blev stor forbavselse i Svendborg, da det rygtedes, at madam Most var død så pludseligt. – Død af hjerteslag i sin seng mellem midnat og tidlig morgen, lød lægens erklæring, død uden smerte og dødsangst.

"Sådan en død kunne man ønske sin bedste ven," sagde toldkontrollørens søster, tante Malle, og tørrede sin spidse næse, "og ønske sig selv med for den sags skyld."

"Det har du ret i, Amalie," svarede Klenow. "Hende beklager jeg ikke; hun var en god kone i alt, hvad hun tog sig for, så hun

er nok dér, hvor man har det bedst. Men for Peder gør det mig ondt."

Og det var den almindelige mening i byen. Madam Most havde ingen fjender haft i levende live, og nu, da hun var død, var der ingen ende på lovtaler og deltagelse. Om det så var madam Stybert, der også solgte frokostdelikatesser tre huse fra madam Mosts butik, og som havde følt sig smertelig berørt, fordi den afdøde havde sat prisen på leverpostej fem øre ned pr. pund, var nu, da den farlige konkurrent var ophørt med al jordisk virksomhed, dybt bedrøvet over tabet af den "kære afdøde".

Begravelsesdagen oprandt, kranse og blomsterkors strømmede til huset. Fruer og madammer, frøkener og tjenestepiger myldrede ind i butikken for sidste gang, for derinde var disk og varer, alt, hvad der kunne minde om den afdødes virksomhed, ryddet bort. Midt på gulvet stod den sorte kiste, knap synlig for blomster. Tante Malle havde påtaget sig alt, hvad der hørte til begravelsen inden døre, mens agent Brummer tog vare på resten. Således kunne Peder Most blive i fred med sig selv og sin sorg i den lille kahyt på husets top; og taknemmelig var han derfor.

Fortumlet af sorg og uro, knuget af stuernes uhyggelige stilhed havde Peder tilbragt de tre dage, moderen lå lig i huset. Det var ham næsten en befrielse, da kisten blev sænket ned i kirkegårdens sorte grav.

"Af jord er du kommet, til jord skal du blive, af jord skal du igen opstå," lød præstens sidste ord, mens de tre skovlfulde sand klang hult mod kistens låg.

Endelig stod han alene i det tomme hus på "Tullebrinken", han gik gennem butik og køkken og ind i moderens soveværelse, hvor sengen stod redt og tom, og hvor de grønne gardiner dølgede for det svindende dagslys. Over sengen hang et billede af en storskægget sømand med et vejrbidt, skikkeligt ansigt. Små ringe havde han i ørerne, og kabudsen holdt han mellem de foldede hænder på skødet. Det var Peders fader, som han så ud for tyve år tilbage.

En følelse af forladthed, af et uendeligt mismod greb Peder. Han havde holdt sig tappert lige til dette øjeblik, men nu lagde han sig på knæ foran moderens tomme seng, skjulte ansigtet i armene og græd, hulkede så hele hans unge, stærke legeme rystede ved det.

Længe lå han dér, hørte ikke at nogen gik inde ved siden af, end ikke at døren lukkedes op. Men da han havde grædt ud og havde rejst sig, lød det, som om en næse blev stærkt pudset ude i køkkenet. Halvt skamfuld tørrede Peder sit ansigt.

Det var gamle Brummer, som stod derude i det mørke rum og rømmede sig.

"Hør nu – han! – go'e Peder – kom nu her, min ven – har du spist til aften, hvad?"

Peder stammede noget om, at det havde han ikke.

"Nej, begribeligvis. – Men du kan faneme da ikke gå her og sulte. Nu går du hjem med mig." Brummer tænkte sig lidt om. – "Tag din natskjorte under armen og hvad du ellers har brug for til morgenspulingen; skynd dig lidt."

Peder adlød uden straks at forstå, hvad meningen egentlig var, og fem minutter efter var huset atter låset; Peder og

agenten gik sammen gennem byen ud mod den Brummerske villa.

Hvis god mad, vin og rart selskab kan mildne sorger, så bragte Brummers aftensbord trøst til Peders beklemte sind. Alene det at sidde og skære i den kolde hønsepostej spredte tankerne en smule, to glas krydderduftende marsala hjalp også til; men det var lige ved, at leverpostejen atter havde ødelagt det hele, for Peder kendte den igen: madam Most havde lavet den, sidste dag hun levede. Men så var de to også færdige med aftensmaden, agenten ønskede "velbekomme" og bragte sin gæst til sæde i en af rygeværelsets højryggede lænestole.

"Nu skal du ha' en cigar og en toddy, hvad styrmand! Og så får vi os en fornuftig passiar, inden vi går tilkøjs. Du bliver her og ligger i gæsteværelset; jeg vil faneme ikke ha' dig liggende og blive melankolsk derhjemme i huset."

Peder havde nok tænkt, at det måtte være meningen, men han blev alligevel så glad, at han var lige ved at få vand i øjnene; for han havde gruet ved tanken om at skulle ligge i det lille hus i ensomheden oppe på loftet.

"Tak for det, hr. agent, De har altid været svært god mod mig."

"Å, sludder," vrissede Brummer, mens han blandede toddyerne, "man skal behandle sine medmennesker sådan, som man selv vil behandles, husk det Peder. Men de fleste mennesker er sådan nogle brøleaber, at de glemmer deres simpleste kristenpligt bare for at ha' det lidt mageligere."

De fik ild på cigarerne, Brummer nippede til toddyen og lagde sig tilbage i stolen med benene på en skammel. Han

pustede et par vældige røgskyer fra sig, klarede halsen med en dyb rømmen og tog til orde:

"Nu har du mistet begge dine forældre, Peder."

"Ja, jeg har så, hr. Brummer," lød det meget svagt fra styrmanden.

"Jeg vil ikke rippe op i, hvad der er sørgeligt for dig, min ven; men jeg vil ha' klaret den ting, at det bare er dumt at sørge – rent ud dumt."

"Man kan nu dårligt lade være," mente Peder – "når man da har holdt af dem – dem som døde."

"Man kan savne de døde, det kan man," indrømmede Brummer, "men når man tror på Vorherre og på hvad skrevet står i Bibelen – ja, for det gør du da, Peder?"

"Det gør jeg. Hvad man er døbt og konfirmeret på, hr. Brummer, det står til troendes."

"Nå, det er godt. Lad bare aldrig nogen pille ved religionen, når du hører på det; gi'e dem et par flade af denne slags, hvis nogen begynder på det," og Brummer svingede energisk med sin vægtige højre hånd. "Men hvad jeg ville sige – du har haft en god fader og en god moder, Peder, nu er de døde, de har fundet hinanden igen; de er dér, hvor gode folk kommer hen – meget bedre har de det nu, end da de gik her og sled og stræbte på jorden. Og når dine forældre har det godt, så er der vel ingen grund til at sørge, hvad?"

Peder måtte indrømme, at der var god mening i den tale.

Atter svandt lidt af glassets indhold, og svære røgskyer fordunklede hængelampens lys.

"Så kommer vi til dig selv, Peder," tog agenten atter fat. "Nu er du ene i verden og skal se at gøre forældrene ære. Du har det

faneme bedre end de fleste atten års knægte – du er styrmand, har godt helbred og penge i banken. Hvad har du i sinde at foretage dig?"

Peder sad lidt og drejede på cigaren, der for længst var gået ud. Han havde slet ikke haft lyst til at ryge; men en atten års styrmand siger nu engang ikke nej til et venligt tilbud fra en gammel reder.

"Jeg vil ud og se mig om – man bliver så stiv af at sidde og læse til eksamen – helst vil jeg på oversøisk fart, til Kina og der omkring. – Senere skal jeg jo aftjene min værnepligt –"

"Ud og se dig om, det var ret. Jeg var faneme bange for, at du ville ind i et dampskibsselskab herhjemme og gå og slide med smørdritler og fedekalve og den slags rakkeri mellem København og Newcastle. – – Du ryger jo ikke, din rad, er den for stærk, hvad?"

Peder fik i en fart ild i cigaren og dampede på kraft.

"Ud i verden, det er det man skal i din alder," fortsatte Brummer. "Var jeg dig, så rejste jeg jorden rundt et par gange, tog fat i, hvad der faldt for og lod skillingerne stå herhjemme i banken og yngle. Nu skal jeg give dig en start – ræk mig mappen dér ved siden af."

Peder bragte en grøn mappe med solid stållås på midten; agenten fik brillerne anbragt på sin majestætiske næse, fandt et telegram ud af mappens indhold og læste det nøje igennem.

"Det er fra *Kelly & Kent* – bankierfirmaet i London, det er forresten min forretningsforbindelse dér. Nå, fra dem fik jeg altså telegrammet, som på godt dansk lyder sådan: "Amerikansk dampyacht *Swell* – det betyder laps eller sådan noget sludder – Altså *Swell*; ejer *Richard P. More*, St. Louis, ønsker anden

styrmand, skandinav, første klasse, *smart*, ekstra flink, *go ahead fellow* – det forstår du nok – gåpåfyr. Senest første maj, udfor *Greenwich*, London, kontrakt: et år, løn: 120 pund sterling. Svar omgående."

Brummer skyllede den sidste rest af toddyen i sig og tændte den lange pibe, der stod i papirkurven:

"Nå, hvad siger du til den tjans, Peder – 120 pund, det er over 2.000 kroner, alt frit ombord, anden styrmand på en flot dampyacht –?"

Peders øjne glimtede af glæde, han stod midt på gulvet og strøg sig gennem håret; men pludselig fik han et betænkeligt udtryk i ansigtet.

"Hvad var det alt sammen, han skulle være, hr. Brummer – ekstra flink og smart –"

Brummer lo, så det klirrede i hængelampen.

"Det er rigtigt, det stemmer godt nok – jeg ta'er faneme ansvaret for det. – Hvad skal jeg svare? Vil du ha' pladsen? Du har lige fem dage til at gøre dig klar, rejsen iberegnet. I dag er det tirsdag og på torsdag aften går damperen fra Esbjerg – Nå?"

"Jeg ta'er den, spillemig – om forladelse. Og De skal ikke være bange for ansvaret. Jeg skal være "gåpåfyr" hver evige gang, at ejeren forlanger det. Tak for det, hr. Brummer."

Og dermed var Peder Mosts skæbne beseglet. For anden gang greb den gamle agent ind i Peders tilværelse og styrede hans vej ud i den store verden.

Lad os se, hvad det nu fører til.

4. En amerikansk millionær

Langt inde i Nordamerika i de Forenede Fristater løber en af jordens kæmpefloder, *Mississippi* er dens navn. Ved nordgrænsen mod Canada ligger dens kilder, derfra gennemstrømmer og frugtbargør floden en vældig og uhyre rig landstrækning, hvorpå dens løb ender i den mexicanske havbugts salte vand.

Omtrent midtvejs ved Mississippis bred ligger den store stad *St. Louis*. Jernbanen, der forbinder Atlanterhavet med det Stille Ocean, løber forbi den by.

Netop som banen var anlagt, tog indvandringen af fattige mennesker fra alle Europas overbefolkede lande fart mod det rige Amerika, hvor der var plads og arbejde for enhver, der søgte et nyt fædreland. Der kom folk fra Skandinavien, England, Tyskland, Rusland og mange andre egne; som kvæg blev de stuvet ned på underste dæk af de store udvandrerdampere med deres fattige tøj og få ejendele. Tværs over Atlanterhavet gik rejsen, og de døjede meget ondt både af søsyge og dårlig mad.

Når så rejsen var til ende, og udvandrerne kom i land på Amerikas kyst, troede de, at nu var paradiset nået. Men de tog fejl, man når nu engang ikke paradiset her på jorden – mindst af alt i Amerika med udvandrings- og landagenter som beskyttende engle.

Men hver især af den fattige flok fandt da endelig et sted, som de kunne kalde deres fremtidige hjem, hvad enten det nu var et stykke uopdyrket præriejord, hvorpå lerhytten kunne klines op, eller en del af et uendeligt skovareal, der skulle ryddes

og omdannes til majsmarker af nogle tusinde luvfattige emigranter.

Også til omegnen af St. Louis kom en anselig skare mænd og kvinder efter den lange rejse, og blandt dem var Martha og Morten Mortensen fra Farum by. De blev gift dagen inden afrejsen, og de fik en bryllupsrejse og nogle hvedebrødsdage, som ikke mange ville misunde dem. Hundrede mil vest for Mississippi fandt parret Mortensen deres jordlod, de byggede da et hus af bjælker, pindeværk og græstørv som så mange andre nybyggere. Bag ved et par udslidte billigtkøbte stude vendte Morten den jomfruelige græstørv, mens Martha skøttede hus og hønsegård og koen, som forresten hele vinteren stod bundet i et hjørne af køkkenet – det var så nemt at passe den og gryderne på samme tid, og så sparede Morten at bygge stald.

Det var altså ikke i nogen herregård at lille Magda, som blev født året efter at taget var lagt over hytten, voksede op, og noget stort blev der aldrig ud af bedriften. De sled i det, både manden og konen fra Farum, og de havde just den ene glæde i det fremmede land at se den lille pige vokse op og blive både køn og kraftig. Den glæde havde de i seks år, så var den forbi, for Morten og Martha døde i løbet af en uge af tyfus. De blev gravet ned i haven tæt udenfor huset, og det var mutter More, der både betalte begravelsen og som tog lille Magda hjem til sig.

Mutter More var den bedst kendte dame i ti miles omkreds. Hun ejede nemlig en kro, som var midtpunktet for hele nybyggerkolonien. Forresten havde hun vattersot og var meget god mod små børn og fattigfolk.

James More var hendes søn. Han var akkurat femten år gammel, da Magda kom i huset. Boglærd var han ikke, for han kunne knap læse og skrive; men hvad det angik at ride en hest og håndtere den seksløbede revolver, så var der ikke ret mange, der stod mål med James.

Det var egentlig ham, der passede både kroen og Magda, og det gjorde han godt. Der var ikke mange af de rå og lovløse elementer i nybyggerdistriktets første dage, der pudsede James for betaling for husly og drikkevarer, og der var slet ingen, som turde tage sig friheder overfor Magda, der efterhånden voksede til og gik James til hånde med gæsternes betjening. Og der var ellers adskillige, som havde et godt øje til den unge, danske pige med det gule hår, kertemindeøjnene og de nordsjællandske røde kinder. Da Magda Mortensen havde fyldt sit attende år hed hun mrs. More, for James giftede sig med hende.

Snart efter skete der en stor forandring i familien Mores kår. Sagen var den, at gamle mutter More døde og blev begravet med samt sin vattersot og gode hjerte. Hun havde altid ønsket at blive stedet til jorden på toppen af højen bag ved kroen, hvorfra hun, da benene endnu var rørige, så ofte havde siddet og talt nybyggerhusene i mange miles omkreds. James var ikke den søn, der manglede respekt for sin moders ønsker, og derfor gik han selv med spade, hakke og skovl op på højen, da det led mod enden af moderens sygdom, og gravede hende en forsvarlig, dyb grav, ti fod ned under grønsværet. Det tog ham lang tid, og da han kom hjem var det med lommerne struttende af noget, han havde fundet, og som han gemte med en yderst hemmelighedsfuld mine.

Tiden efter mutter Mores begravelse var rent ud en prøvelse for Magda. Det var ikke så meget bedrøvelsen over svigermoderens død, for gamle, vattersotige og altid sengeliggende familiemedlemmer savnes nu engang ikke stærkt, når Vorherre befrier dem for et trøstesløst liv. Nej, det var James, der fyldte hende med bekymring. Han, der før havde passet kroen og bedriften, læssede det nu alt sammen over på Magda. Selv gik han omkring og hakkede i jorden og gravede snart her, snart der. Og så havde han fået en hel mani for at erhverve land. Ikke nok med at han købte de nærmestliggende gårde, men den værste, udyrkelige jord op over højene og ned langs skrænterne, hvor kun fårene fandt føde og hvor ikke et ærligt hvedeaks kunne modnes, købte han med. Stamgæsterne i kroen begyndte at håne ham og ryste på hovedet, når James kom hjem med skovl og spade og en sæk fuld af et eller andet på nakken.

Men James brød sig ikke om det, han lod de andre grine og skøttede sig selv og sine mange tanker.

Så en skønne dag tog han søndagstøjet på, pakkede en gammel sælhundeskinds kuffert og rejste bort. Det var aldrig hændt Magda før, og hun troede så vist, at James fik hun ikke mere at se i dette liv.

Men tre uger efter vendte han tilbage i bedste velbefindende og humør og i følge med et stort selskab af fine herrer, ingeniører og landmålere, der spredte sig over Mores land, borede, hakkede og gravede. Og rygtet bredte sig lynsnart over egnen: James More har fundet kullejer på sin jord, James er millionær!

Den dag i dag regnes *Shepherd Mine* (Fårehyrdeminen) til Amerikas største. Navnet fik den, fordi netop de magre græsgange, hvor kun får kunne finde føde, indeholdt de rigeste kullag. James overdrog sin ejendom til et aktieselskab, blev selv hovedaktionær og fik to millioner dollars blank på bordet. Så flyttede familien More ind til St. Louis, hvor James byggede en dejlig villa med tårne og spejlglasruder og dyre møbler.

Det var en stor forandring for Magda, men det er synd at sige, at hun glædede sig over at blive millionærfrue. Aldrig følte hun sig hjemme i de store pragtfulde værelser, hvor der var så mange tjenestefolk, at hun ikke havde noget at bestille. De før så rappe hænder måtte hun pænt holde stille i skødet, skønt fingrene kløede på hende efter selv at vaske op og tørre af og lave mad til James, som hun gjorde i de gode gamle dage i kroen.

Og James selv var aldrig mere rigtig fornøjet. Pengene væltede ind til ham, for kulminens drift udvidedes år efter år. Snart arbejdede fire tusinde sorte minemænd nede i de dybe skakter og skabte i deres ansigters sved en guldstrøm, der gled ned i aktionærernes lommer, mest dog i James's. Bare det at anbringe den altid voksende millionformue lagde beslag på hans tanke og tid; der blev ikke meget til overs for stakkels Magda.

Men som hun syntes at være allerulykkeligst midt i sin rigdom, opfyldtes hendes kæreste drøm: hun fik en søn. Og fra det øjeblik og til sin død havde hun kun tanker tilovers for lille Richard eller Dick, som han blev kaldet. Ingen prins i verden var genstand for så megen moderlig ømhed og omhu som Dick. Hans første anfald af mavepine kostede James fem tusind

dollars; for den berømteste specialist i børnesygdomme blev hentet fra New York i ekstratog. Og da han kom, lå Dick og suttede nok så glad på sin patteflaske; maveknebet var gået over af sig selv.

Da Dick havde fyldt sin sjette måned, omtaltes han første gang i samtlige amerikanske blade: "Amerikas yngste millionær," stod der, "er Richard P. More, et halvt år gammel. Hans fader, James More, forærede ham i dåbsgave en million dollars." Amerikanerne var stolte af Dick, men han selv havde ingen forståelse af sin storhed, han lå i vuggen og tyggede på violroden.

Dick voksede op, blev en rask, lyskrøllet dreng. De blå øjne og den rødhvide lød havde han fra farumslægten, men forresten var han så amerikansk som nogen gut i de forenede stater, kvik på næverne, ejede en sund mave og en klar hjerne. Otte år gammel tog hans liv en hel ny vending.

I Amerika lever endnu mindet om den skrækkelige jernbaneulykke, der fandt sted i slutningen af firserne: efter et par dages vældigt regnskyl i den nordlige del af staterne svulmede Ohiofloden pludselig op. En uhyre flodbølge væltede syd på, ødelæggende marker, haver og huse langs bredderne. Få minutter før det øst fra kommende eksprestog nåede floden, brast de svære jernpiller, der bar banebroen; det skete midt i den ravnsorte nat, der var ingen mulighed for at standse toget, der med lynekspresfart fløj sin undergang i møde. Hele midterpartiet af broen var styrtet sammen, da toget nåede flodens bred. Så uhyre var farten, at lokomotivet og den forreste vogn sprang tværs over den gabende afgrund og nåede

broresten på modsat side; men alle de bageste vogne hvirvledes ned i dybet og opslugtes af den buldrende, frådende flod.

Hundredeogtyve passagerer knustes og druknede, og mellem dem var den nyvalgte senator James More og hans hustru, der havde været i Washington til Parlamentets åbning og nu ilede tilbage til St. Louis, hvor lille Dick ventede dem.

Det er vist den hårdeste prøvelse, der kan lægges på noget menneskeligt væsens skuldre, den at være født millionær. Og allerværst er det for et barn at være mangemillionær i Amerika, for dér har man snart sagt ikke respekt for noget andet end penge. "Guldkalven", som jøderne på deres vandring i ørkenen straffedes så hårdt for at dyrke, tilbedes som en guddom af amerikanerne; den tilbedes i rigmændenes skikkelser. For verdens Krøsus'er opstiller menneskene en anden målestok og moral end for andre dødelige. Opfører millionæren sig bravt og skikkeligt, bliver hans gode gerninger forherligede og han selv ophøjet til helgens rang; er han en dårlig person, kaster guldglansen et formildende skær over hans slette handlinger. Og rigmændene selv forblindes af guldskæret, fordummes og forkvakles af mængdens utidige ros og ukritiske tilbedelse. Deres liv bliver indholdsløst, fordi det ikke rummer nogen alvorlig kamp for tilværelsen; deres sind opfyldes af uro og mistillid, for de føler sig altid som bytte for medmenneskers misundelse og begærlighed.

Da lille Dick stod forældreløs i den pragtfulde St. Louis-villa, tilfaldt de moreske rigdomme ham. Hans årlige indtægt var tre gange så stor som den danske konges, og der var al mulig udsigt til, at den bestandig steg. En af byens rigeste borgere blev hans formynder; drengen blev boende i sit eget hjem,

oplært og opvartet af franske bonner, tyske guvernanter og det hele tjenestepersonale. Ikke et ønske blev ham nægtet, aldrig fik han tildelt nogen irettesættelse endsige straf.

Hvad Dick blev for en mand, da han voksede op til forståelse af rigdommens værd og magt, vil vi snart få at se; men det er nødvendigt til forståelse af personen at fremhæve det, der gav hans liv indhold og blev hans altoverskyggende lidenskab; det var "sport".

Fra de tidligste drengeår var idræt hans eneste glæde. Ti år gammel red han sin pony til og fra skole; i fjorten års alderen vandt han den første præmie med sin kutter "Tom" ved kapsejladsen udfor Newport; fire år senere boksede han to berygtede bøller sønder og sammen i New York, da de ved nattetide ville plyndre en ældre klubherre i byens park.

Dicks ærgerrighed var at blive mester i al slags sport. Det nåede han naturligvis ikke, men der var næppe et menneske på jordens overflade, som havde et bedre trænet, kraftigere og mere udholdende legeme og som var mere hjemme i alle mulige afskygninger af sport. Og med sin umådelige rigdom var det ham let at give enhver tilbøjelighed det frieste spillerum og de størst mulige former. I Canada havde han et jagtdistrikt i udstrækning større end det halve af Danmark; midt i det stod hans jagtvilla, hvor en lykkelig jæger, en halvblods indianer, levede en glæderig tilværelse sommer og vinter med at passe Dicks støverkobbel og bjørnehunde. For Dick selv repræsenterede skov, hus, jæger og hunde et tre ugers tidsfordriv hver oktober måned – hvis han da ikke fandt på anden morskab. I Cowes ved øen Wight havde hans verdensberømte yawl *Lissy* station. To år havde den slået

prinsen af Wales' kutter ved de store kapsejladser i Kanalen, men så blev Dick fornærmet på klubbens formand, admiral Hornsby, lod yawlen sætte på bedding og meldte sig ud af yachtklubben.

Dick havde i det hele taget let ved at blive fornærmet, hvilket almindeligvis er tilfældet med forkælede personer. Han var vant til, at pengene overvandt alt, hvad der stillede sig mellem ham og hans ønsker, og hændte det en sjælden gang, at han måtte give tabt, så var det ude med hans godmodighed.

Da Dick blev ked af sin sejlyacht, byggede han *Swell*, den hurtigste dampyacht der endnu havde været i privat mands eje. Men efter den første sejlads tværs over Atlanterhavet afskedigede han hele besætningen lige fra kaptajnen og ned til den mindste skibsdreng. Dick havde nemlig en sort puddel, et grimt dyr, der ikke engang var af fornem afstamning; men den var kommet svømmende ud til ham en dag, da han alene i en canadisk kano lå på Winnipegsøen langs sivene og skød vildænder. Hvorfra den kom og hvem den tilhørte, fik Dick aldrig at vide, men han fiskede den op i sin båd, og fra det øjeblik forlod den ikke sin nye herre.

Den havde Dick med på *Swell*s første togt. Men ud for den irske kyst rejste der sig en vældig storm, og *Swell* havde møje med at klare sig. Da stormen var på sit allerværste, brød en sø tværs ind over lønning og dæk og skyllede pudlen overbord. Trods Dicks befaling nægtede kaptajnen at sætte båd ud efter hunden, hvis sorte hoved stadig viste sig over de skumhvide, frådende bølgetoppe, og da Dick selv ville springe overbord for at frelse sin firbenede ven, holdt seks mand og kaptajnen ham fast, indtil hunden var forsvundet.

Men da lukkede Dick sig inde i sin kahyt og viste sig ikke, før *Swell* lå i havn. Fireogtyve timer efter var ikke én af besætningen tilbage på damperen, og ejeren svor, at aldrig ville han mere have en amerikansk sømand ombord i sit skib. Han hyrede lutter skandinaver.

5. Dampyachten "Swell"

Havet er altid skønt, hvor som helst det dækker klodens overflade, hvad enten det som vore små, danske sunde og bælter flyder mellem kysternes grønne marker og skove, eller det spænder som vældige oceaner mellem jordens verdensdele. I storm som i stille, belyst af solens varme stråler eller under nattens stjernetindrende himmelhvælv – altid er det salte hav herligt at skue.

Anderledes med floder; kun få af dem ejer anden skønhed end den, som bredderne og det omgivende land kan yde. Selv verdens største floder glider tungt og ensformigt gennem lejet, skidengule eller brunlige af farve, grumsede og uigennemsigtige. Uforanderligt rinder flodvandet uden at give noget spejlbillede selv af den mest strålende blå himmel. Og blandt alle jorderigs floder turde Themsen fra London og ud til mundingen i Nordsøen bære pris for hæslighed; smudsig og uigennemsigtig glider den brede strøm ustandselig forbi flade, dyndede kyster, medførende al kæmpestadens uhumskhed og lyssky affald. End ikke flodbredden yder det mindste skønhedsindtryk; men til gengæld afgiver Themsen et uforglemmeligt vidnesbyrd om menneskenes rastløse stræben efter vinding.

Allerede milevidt uden om den brede munding mærkes det gigantiske londonermarkeds virksomhed, for mægtige fragtdampere og mangemastede sejlskibe holder kurs enten mod flodens tragtformige åbning eller de står ud efter, tungt lastede fra handelsbyens dokker og kajer. Men på selve floden pulserer livet anderledes stærkt, her findes skibstyper af alle

slags: hjulbåde med plaskende skovle, energisk arbejdende slæbedampere efterfulgt af talrige mudderfyldte pramme; der er lægtere i tusindvis, skidne kuldampere og elegante lystyachter, dampfærger og krigsskibe. Og jo mere man nærmer sig London, des tættere bliver vrimlen af skibe og både. Side om side langs kysten hæver sig de røgspyende fabrikker. Skidenrøde og gule rager pakhuse i mængde op bag bolværk og broer; støjen af tunge damphammerstød, af raslende kraner, pibende lokomotiver og skingrende dampfløjter blandes med den knitrende lyd fra kedelsmedjers tusindstemmige hammerslag. Røg og tåge og spildevandsdamp, sveden, branket lugt og stinkende uddunstninger fra overbebyggede fattigkvarterer langs flodbredden flyder sammen over vandet til et halvgennemsigtigt, ildelugtende tågeslør, der gør det vanskeligt at ånde.

Sådan er luften neden for Londons dokker.

Men spørg en englænder om hans indtryk af den brede vandvej ind til hovedstaden – han finder den vidunderlig, storslået, herlig! For det mener gennemsnitsenglænderen om alt, hvad britisk er. Og så vil han pege på en gammel by tæt uden for London, Greenwich hedder den, hvor grå og gule huse flokkes om et vældigt stenkompleks. Briten vil slå ud med hånden og beundrende udbryde: "Er gamle Greenwich ikke nok til at forskønne enhver flodbred verden over!"

Greenwich ejer virkelig en storslået og ærværdig bygning, et af den engelske marines aller vigtigste etablissementer. Navnkundig er især observatoriet, for det er midtpunktet for korttegning og jordmåling hele kloden over.

Greenwich er det sted langs Themsen, på hvilket øjet med størst velbehag hviler. På floden udenfor flyder velfortøjede gamle krigsfartøjer; dér ligger de som logiskibe for marinesoldater og drømmer om svundne hædersdage, da de hørte til en af Nelsons berømte flåder. Tæt østen for de gamle skibsskrog tegner sig elegante linjer og former af en del lystfartøjer, sejl- og dampyachter. Og mellem disse falder stærkest i øjnene en hvidlakeret, lavtliggende damper med en svær skorsten mellem to slanke stærkthældende master og med det amerikanske flag "Stripes and Stars" – striber og stjerner – agter, dyppende sin dug i flodvandet. Det er St. Louismillionæren Richard P. Mores lystyacht, *Swell*.

Klokken var vel ti om formiddagen: en frisk østlig brise strøg hen over Themsen og satte det gule vand i små toppede bølger. Blæsten drev røg og tåget luft ind over London, der lå som en gigantisk støvbanke mod vest, mens solen kastede så megen stråleglans over gamle Greenwich, som de grå, skimlede mure kun sjældent har lejlighed til at pynte sig med.

Ombord på *Swell* var morgenspulningen tilendebragt. Barbenede matroser med hvide busseronner og opsmøgede blå bukser polerede messingopstandere og gelændere. Huerne med yachtens navn sad dem bag i nakken; det var smukke, fuldskæggede, kraftige mænd, lyshårede og blåøjede de fleste af dem, men det var også nordmænd, danske og svenskere, som skibets ejer havde hyret til det forestående sommertogt. To skibsdrenge, fjorten-femten år gamle, lå ude i det styrbords fartøj, der var hejst under jollebommene, og polerede det fine mahogniudskårne røstværk, mens et par maskinfolk eftersà

den lange, smalle motorbåd, der flød på vandet langs skibssiden, fastgjort til den bagbords slæberbom.

Dækket lige fra agterste mast ved den store, midtskibs nedgangsluge og helt agterud var så glat som en bordplade og så hvidt, som velskurede, fine teaktræsplanker kan blive. I dækket var nedfalset lange striber af tyndt messing, som dannede de rektangler, som kendes fra enhver tennisbane. Dækket var netop bredt og langt nok til, at et tomandsspil kunne udkæmpes. Dick var ikke den mand, der ville undvære sin morgenmotion, og da han foretrak den form af tennisspil, var *Swell*s agterdæk blevet bygget særlig med sådan sport for øje.

Hele damperens midterparti mellem masterne var overbygget med et stort dækshus. I dets forreste del var der kahytter for kaptajn og styrmand, men den agterste part var forbeholdt millionærens sportssager – et helt museum, som indeholdt en automobil, cykler, alle slags riderekvisitter, boldtræer til kricket, rackets til tennis, jagtvåben og fiskestænger, håndvægte og fleuretter, harpuner, buer, revolvere, pistoler – kort sagt et rent paradis for en sportsmand.

På agterdækket sad i en kurvestol en gammel, glatraget herre foran et stråbord, hvorpå stod resterne af en førstefrokost. Mandens lange, spidse næse, hvorpå dinglede en guldlorgnet, var sænket mod en tyk regnskabsbog, hvis talkolonner han åbenbart var i færd med at opsummere. Af og til gjorde han en notits i lommebogen ved siden af, rettede på lorgnetten og kastede et opmærksomt blik mod land, som ventede han nogen. Brown var mandens navn, Dicks intendant og nu

uundværlige faktotum, den eneste amerikaner ombord på *Swell* foruden ejeren selv. Brown havde været knyttet til familien More mere end et halvthundrede år. Han begyndte med at skylle flasker i kroen og lystrede navnet Bob; men da millionerne faldt i James Mores skød, avancerede Bob til tjener, og det var han, da Dick blev forældreløs. Siden passede han den unge millionær og opnåede efterhånden en så betroet stilling som intendant, kassemester, bestyrer af Dicks fyrstelige årlige indtægter. Mr. Brown blev nu nævnet og set op til med ærbødighed af enhver, der på en eller anden måde stod i afhængighedsforhold til rigmanden Dick – ikke mindst af den uhyre skare tiggere og ansøgere om pengebidrag, der belejrer millionærer, hvor som helst de færdes verden over. Og gamle Brown var en stille magt, som man sjældent kom uden om. Om hans smallæbede, indfaldne mund lå så mange dybe furer og rynker, at det så ud, som om han altid smilede; men de skarpe, grå øjne gav ansigtet en anden karakter, de så ransagende tilbuds i hver menneskesjæl, som kom inden for de øjnes område.

Op og ned ad dækket gik en anden mand, bredskuldret, lavstammet og solid. Han bar yachtuniform med guldknapper i jakken og tre tynde guldstriber på ærmerne, for han var *Swell*s kaptajn. En shagpibe stak lige ud fra det brune fuldskæg, der omgav munden; det venstre øjenlåg hang slapt ned, men det højre var vidt opspilet og stirrede opmærksomt og bistert på alt inden for skibets lønning, på mandskabets arbejde, på rigning og efter bådene. Kaptajn Simon Schwab brugte sit ene øje bedre end de fleste andre mennesker deres to. Kun en måned havde han regeret over *Swell*, men i den tid havde han bragt skibet i så

god orden, at der knapt fandtes mage til det i hele lystyachtflåden i Amerika og England, og han havde indført en disciplin, som var *Swell* et britisk krigsskib. Schwab var hollænder af fødsel, det giver ægte sømandsblod og en udpræget renlighedssans.

Schwab gik som sagt op og ned med snadden i munden og hænderne på ryggen; han rettede sit opspilede øje mod gamle Brown, standsede foran dennes bord, begravede begge de stærkt behårede, rødbrune næver i jakkelommerne:

"Så bliver det vel heller ikke til noget i dag, mr. Brown?"

"De mener?"

"Jeg mener, at nu har jeg, hajerne æde mig, tre dage haft *Swell* sejlklar på en halv times varsel, og stadig bliver vi liggende i denne stinkende rendesten af en flod – kan han da aldrig tage en bestemmelse, Deres mr. More?"

Brown satte lorgnetten fast lidt højere oppe på næsen:

"En ting må De vænne Dem af med, kaptajn Schwab, og det er at kritisere principalen. Han betaler, og vi andre lystrer, ikke sandt – det er ordningen."

Schwab drejede sig på hælen og slog et par slag op og ned ad dækket, så begyndte han igen:

"Hvem taler om at kritisere? Jeg lystrer, salte død, min principal lige til bogstavet, hvad pokker han så finder på – når bare han vil finde på noget!"

"Vær De blot rolig, i den retning er der ingen grund til at være bekymret." Brown trak for en gangs skyld munden op til et rigtig ægte smil. "Nu har jeg i mere end femogtyve år daglig været forberedt på, hvad den unge herre næste gang kunne

"finde på" – det har altid været det, som jeg mindst ventede mig. Man udvikler sin tålmodighed, kaptajn Schwab."

Den gamle lukkede bogen og satte hælene tre gange hårdt i dækket. Straks dukkede en hvidklædt kineser op fra kahytstrappen. Lydløst bevægede han sig henover dækket på sine bløde filtsålede sko og tog, uden at afvente nærmere ordre, regnskabsbog og frokostservice og forsvandt atter.

Schwab så efter ham og brummede:

"Også én af menageriet! – gad vide, hvor mange nationaliteter der er samlet inden for disse skibssider."

"Atih er den bedste kinesertjener, der kan skaffes for penge – og det vil sige noget. Han lukker sjældent sin mund op, og hans herre behøver aldrig at give ham ordre; Atih forstår en befaling, inden den bliver udtalt. Det skulle europæiske tjenestefolk lægge sig efter – så var der mindre vrøvl i husholdningerne." Gamle Brown rejste sig. "Sig mig, kaptajn, hvordan går det med styrmændene – den ene ligger på hospitalet, den anden er ikke kommet endnu. Kalder De det at være sejlklar?"

"Jeg skal nok klare den alene, selv om danskeren ikke kommer. – Det er også en idé at tage en dansk styrmand. Som om der ikke var nok af hollandske –"

"Nå, nu er De der nok med kritikken igen, kaptajn; de danske sømænd er da flinke nok, skulle jeg mene. Forresten har den unge herre en forkærlighed for alt, hvad der er dansk; hans moder kom fra det land, skal jeg sige Dem."

"Jaja, det er dog altid en forklaring," indrømmede Schwab, "nu får han fire danske matroser og en styrmand – hvis fyren da kommer i det hele taget."

"Han er sikker nok; danskerne skal være svært pålidelige," mente Brown, "men hvordan går det med førstestyrmand? De besøgte ham i går på hospitalet?"

"Han har det ligesom en prins – ligger på enestue i det dyreste hospital i London – to pund sterling om dagen koster det brækkede ben mr. More; og det tager fjorten dage endnu, sagde lægen."

"Nå ja, den unge herre må da sørge for de folk, som han selv brækker benene på."

"Ja, hvad skal det også til at bokse med sin styrmand – næste gang bliver det vel mig, som må holde for, med mindre han foretrækker at slå ribbenene itu på danskeren." Schwab tog piben ud af munden og bankede indholdet ned i Themsen: "Ved De, hvad jeg tror, mr. Brown, – med al respekt for mr. More – ved De hvad jeg tror?"

"Nå, kom så med det."

Schwab sænkede stemmen og tog Brown i frakkeopslaget: "Jeg tror, at han er gal – splittergal! Jeg kom i går til hotellet for at få mine ordre, men dér var han ikke. Så skulle jeg ned i City og kravlede derfor op på taget af en af de gule omnibusser, der jollede forbi. Nu plejer der sjældent at være megen fart på de gamle kasser, men denne hersens var der gang i; den svingede og svajede, så vi måtte holde os fast der oppe; hestene fik såmænd lov til at strække ud midt i den allerværste trængsel. Og da jeg skulle til at se efter, hvem der var kusk på det køretøj – ja hvem tror De, der sad på bukken?"

"Dick formodentlig."

"Brandstage mig var det ham! Flot som en lord – silkehat og lang frakke, rose i knaphullet og handsker på til et halvt pund

parret. Og ved siden af sad den rigtige kusk og dampede på en vældig mavebæltehavaneser, mens han grinede over hele fjæset. Hvad gi'er De mig, mr. Brown! En millionær som omnibuskusk! Hvis han ikke er gal, så – – –"

Brown trak på skuldrene: "Det er *sport*, kaptajn Schwab, dér har De hele forklaringen. – Nå, gik det godt med kørslen?"

"Det passer ikke for mine begreber om den ærbødighed, jeg skylder principalen, at være passager på en omnibus, hvor han spiller kusk; derfor entrede jeg ned af kassen. Men ligesom jeg sprang af, kørte han en appelsinkones vogn i smadder, så hun lå og vrælede midt i hele herligheden."

"Nå, den klarede han vel?" spurgte Brown, mens han pudsede lorgnetglassene.

"Ja, det må jeg lade ham," indrømmede Schwab, "mere gal er han da ikke. – der blev jo opløb med det samme, og en lang irlænder af en politibetjent kom tværs over gaden og svingede med armene som et par møllevinger. Men mr. Dick tog ganske roligt et greb ned i frakkelommen; der røg et par pund eller tre til højre ned til kællingen og et par andre stykker til venstre i retning af betjenten. Det var svært så madammen fik travlt med at holde mund og samle pengene op, og betjenten satte støvlehælen på den guldskilling, der faldt nærmest og i det samme vendte han ryggen til. Men mr. Dick slog smæld med pisken, lo til kusken ved siden af, og af sted jollede omnibussen, mens gadedrengene råbte hurra! – Ja, hvad det angår, så klarede han den godt nok – – Halløj!" afbrød han sin tale og pegede med pibespidsen ud mod floden, "den jolle dér har nok ærinde til os."

Brown satte en dobbeltkikkert for lorgnetten:

"En færgebåd fra dokkerne – det kan vel være anden styrmand."

Båden kom hurtigt nærmere, for strømmen bar med. Schwab mønstrede passageren med sit ene øje:

"Han ser ellers noget grøn ud, trods de røde hår – det er, splitte mig, akkurat samme farve som Dicks."

Et øjeblik efter lå færgebåden ved skibssiden og Peder Most gik ind over falderebet, høfligt hilsende på de to mænd på agterdækket, mens to af matroserne bar den gamle, grønmalede skibskiste ind på dækket tillige med Peders sejldugspose, der svulmede under presset af et par vældige søstøvler og det sammenrullede olietøj.

Det hører nu engang til sømandens lod at møde alskens omskiftelser under hans omflakkende livsførelse. En sømand har sjældent vaner af den slags, som landkrabber henfalder til. Snart sejler han med ét skib, snart med et andet i de forskelligste farvande og under de forskelligste skippere og kaptajner. Det gælder om hurtigst muligt at vænne sig til enhver ny situation og finde sig tilrette under de altid skiftende forhold.

Peder Most havde set en del af livet, trods det at han lige var fyldt de atten år: han plejede jævnt og stille at glide ind i den plads, som han på hvert nyt skib var bestemt til at indtage. Hans praktiske sans og sunde fornuft hjalp ham hurtigt til rette. Men da han stod på *Swell*s dæk foran den enøjede hollænderkaptajn og den altid smilende, gamle amerikaner, omgivet af millionæryachtens strålende elegance af hvid lakering, forgyldning, poleret mahogni og blanktskinnende

messing, havde han en tydelig fornemmelse af, at her hørte han ikke hjemme, og han følte en næsten uovervindelig lyst til hurtigst muligt at forsvinde med samt sin skibskiste og tarvelige sejldugspose. Men da lød der – som en himmelsk åbenbaring for hans øren – en stemme forude fra som på det mest uforfalskede fynsk råbte: "Du, Martin! Det er ved Gu' i Himlen Peder Most!"

Da følte Peder sig ombølget af et pust fra hjemlige strande: han vendte sig ikke om, dertil var styrmandsværdigheden for stærk i ham, men han rankede sig op – nu vidste han, at landsmænds øjne hvilede på ham, det gjaldt: bare ikke stikke op! Peder lettede atter på kasketten henvendt til den civile herre:

"Jeg er styrmand Most," sagde han på sit bedste engelske, "måske er De mr. More?"

Men inden gamle Brown kunne svare, brast kaptajnen i latter: "Ha, ha, ha! – Nå, så De hedder Most og principalen More! Det passer ellers ikke – undtagen hvad håret anbelanger, for De har nok mest af den røde farve – ha, ha, ha!" og han klaskede sig på benet og tørrede sit ene øje, der var blevet helt vådt af latteren.

For at forstå kaptajnens latterudbrud må man vide, at "More" og "Most" på engelsk er det samme som "mere" og "mest"; men Peder Most forstod ikke hollænderens vittighed og følte sig dybt krænket:

"Jeg er ikke vant til at blive gjort nar af, hr. kaptajn, og hvad min hårfarve anbelanger, så –"

"Der er ingen, som gør nar ad Dem, styrmand," faldt Brown ind, – "det er kaptajn Schwab," forestillede han, "jeg selv er ikke

mr. More, men kun hans intendant. Og hvis De vil komme et øjeblik med mig, så vil kaptajnen imens give ordre til at bringe Deres tøj ind i lukafet."

Og dermed tog Brown den nye styrmand under armen og gik med ham hen til agterdækket, hvor de satte sig i et par rørstole.

Schwab så bistert efter Peder Most; så råbte han forefter: "I to danske der, se at få det stads stuvet af vejen i styrmandslukafet." Hvorpå han vendte ryggen til og spyttede ivrigt ud over lønningen ned i Themsens skidne vand.

To langskæggede matroser hankede op i kiste og pose; den ene strøg sig under næsen og sagde halvhøjt på fynsk:

"Du, Martin! Han stak sku'tte op for den enøjede, gjorde Peder Most."

"Ikke det der ligner, Jesper! Man la'r sig d'atte gå på af en hollænder, når man er fra Svendborg a'!" Og dermed forsvandt Peders bagage ind ad dækshusets forreste dør om bagbord.

Gamle Brown var menneskekender og derfor så han straks, at den nye styrmand netop var en mand, som han kunne bruge. Tre dunk med hælen i dækket bragte kineseren Atih for dagens lys, og i en håndevending stod kurvebordet atter dækket med te, æg og ristet brød. Og medens Peder indtog det velkomne formiddagsmåltid, forsigtigt manøvrerende med det fine porcelæn og blanktskinnende sølvtøj, fik Brown listet alle slags oplysninger ud af ham angående hans tidligere liv. De skarpe grå øjne bag lorgnetten antog efterhånden et usædvanligt blidt udtryk.

"Hør nu engang, styrmand," sagde den gamle, da Peder havde lænset bordet for alt spiseligt undtagen et stykke ristet brød, som han for skams skyld lod blive tilbage i den svære sølvskål,

"lad mig nu give Dem et par velmente råd. – Ser De, Richard P. More er Deres principal, og ham skal De lystre, husk det – selv om hans ordre går stik imod kaptajnens."

"Nå, så det skal jeg?" spurgte Peder med betænksomt ansigt, "ja han er jo reder og så må han vel gå foran sin egen kaptajn."

"Akkurat. Og han betaler jo flot – 120 pund sterling får De om året og alting frit lige til klæderne."

"Lige til klæderne?" gentog Peder og så ned ad sig.

"Selvfølgelig. De skal ligestraks i land og få uniformer syet – to sæt og en overfrakke; desuden hvidt tøj, for vi skal syd på, hue osv. Og vil De ikke blive længere end det år, som De har bundet Dem til, så beholder De klæderne."

"Han er svært flot på det – principalen."

Brown fyldte en blanket ud og rakte den til Peder.

"Det stykke papir har De bare at aflevere i forretningen – Hope Brothers, Bond Street, så får De hele udstyret i løbet af et døgn. Vil De have forskud på gagen?"

"Næ, ellers tak, mr. Brown. Hvis jeg ikke skal betale for stadsen, så har jeg penge nok."

Mr. Brown tog sin pengepung frem og lagde fem guldstykker på bordet: "Tag dem alligevel, De kan gøre regnskab for pengene, når De kommer ombord igen; ja nu er det bedst, at De tager ind til London og bliver ordentlig udhalet. Vi kan vente ordre fra Dick – jeg mener fra mr. More – hvert øjeblik. Jeg følger med Dem ind, det er bedst, at han ser Dem med det samme. – å, kaptajn Schwab," kaldte han, "vil De lade motorbåden gøre klar."

6. Peder Most arresteres

Styrmand Most stod i sit lukaf og gjorde store øjne. Aldrig havde han i noget skib set mage til pragt hos selve kaptajnen, og nu skulle han – en ringe anden styrmand – svælge i sådan luksus: fugleøjetræ og cederkarme var væggene lavet af, loftet var hvidlakeret, og drejede han på en knap ved døren, fyldtes straks en vældig glaspære midt i loftet med et blændende elektrisk lys. Køjen var af blankpoleret mahogni og sengetøjet noget ganske overnaturligt lækkert. Men hvad der syntes ham aldeles ubegribeligt herligt, var et badelukaf med åben dør ind til kahytten, et rum der indeholdt badekar med bruser, marmorservante og endnu et mærkeligt, højst moderne møbel, som Peder nok havde hørt tale om, men endnu aldrig siddet på.

Peder henfaldt i blide drømmerier og glemte, at han straks i skulle i land med gamle Brown, indtil hans øje faldt på den i grønne skibskiste, der i disse omgivelser nærmest mindede om en i tarvelig gråspurv i et forgyldt papegøjebur. Men inden han i endnu havde fået tid til at spekulere ud, om kisten burde tømmes og stuves ned i lasten, eller om den kunne skydes ind under i køjen, hørtes larm på dækket, mange stemmer der råbte og mænd som løb agterud.

Peder sprang barhovedet ud af lukafet og fik øje på en lille bugserdamper, som med fuld fart styrede ned mod *Swell*s agterende. Kaptajnen og Brown stod agterude, gestikulerede og råbte. Et øjeblik efter passerede damperen lige under flagspillet, og en barhovedet, rødhåret ung mand satte i et vældigt spring ind på dækket, mens bugserbåden fortsatte sin vej øst på ned ad Themsen.

Flot så han ikke ud, den unge fyr med det røde hår: Ansigtet var snavset og der løb blod ned fra det ene øre. Det venstre ærme hang kun ved et par trevler fast ved trøjen, så den hvide skjorte stak frem, og det ene bukseben var flænget fra knæet og nedefter.

Ikke desto mindre stod kaptajn Schwab med hånden til kasketten så strunk, som var det dronningen af Holland, han hilste på, og gamle Brown holdt filthatten nok så ærbødigt i hånden. Den unge mand så sig om, nikkede til Brown, smed sig i den nærmeste stol og pustede:

"Uf! den kneb, Brown!" udbrød han. "Få dampen op, kaptajn, og lad os komme af sted i en fart – ellers bliver jeg arresteret."

"Det vil tage en halv time, inden vi kan få dampen op – mindst en halv time, mr. More."

"Inden tyve minutter er de her – klem på i Djævlens skind og ben, kaptajn Schwab, vi må herfra i en fart."

Schwab løb forefter, alt hvad hans korte ben kunne bære ham, og uddelte ordre med høj røst, mens han ene øje gnistrede af energi. Og det kan nok være, at der kom liv i *Swells* besætning: matroser entrede ned i motorbåden om bagbord og i jollen om styrbord; fem minutter efter blev fartøjerne svunget op under jollebommene og gjort fast. Dampspillet blev rørt og den grå røg væltede op af skorstenen – der blev åbenbart fyret under kedlerne på kraft.

Millionæren Dick med det sårede ansigt og den lasede dragt forsvandt fra dækket ned i de regioner, hvor kinesertjeneren Atih regerede. Kun gamle Brown blev siddende på agterdækket, roligt iagttagende Themsens øvre løb gennem sin store dobbeltkikkert.

Peder Most stod temmelig uforstående over for denne eksplosion af forstyrrelse; han vidste ikke, hvad han skulle tage fat på, eller hvor han i sin egenskab af anden styrmand burde gribe ind. Han valgte da det fornuftige parti at gå hen til gamle Brown, der straks rakte ham sin kikkert:

"Vær så god at holde øje med farvandet vester i – vi venter hvert øjeblik besøg af politiet fra London; de kommer for at arrestere mr. Dick, hvis vi da ikke får dampen op og ankret lettet forinden."

Peder ransagede floden gennem kikkerten, men endnu var der intet mistænkeligt at se.

"Med forlov, mr. Brown, – hvorfor skal mr. Dick – jeg mener mr. More, arresteres?"

"Gadeuordener – han har bokset to politibetjente halvt fordærvet, fordi de ville slæbe en gammel kone, der var fuld og lavede opløb på London Bridge, på stationen. – Pokker stå i det! at han dog ikke kan forstå, at England og Amerika er to højst forskellige lande. – Derovre kan han banke hele politistyrken, når han bare betaler for det, men i London – –"

"Nå, hvordan går det, Brown?" spurgte en høj, klar stemme bag ved dem. Brown og Peder vendte sig i en fart; dér stod *Swell*s ejer i sin yachtdragt med kasketten lidt på snur på det røde hår og hænderne på ryggen. Han var på højde med Peder, og havde de samme frejdige, blå øjne i det godmodige, skægløse ansigt. Ingen skulle se på ham, at han kunne finde på at banke politibetjente.

"Det vil tage endnu en halv time, inden vi får dampen op," svarede Brown. "Maskinmesteren havde "trukket fyrene" lige

inden De kom. – Det er den nye styrmand," han pegede på Peder, "Most er hans navn, lige ankommet."

Dick rakte hånden ud:

"Velkommen på *Swell*, styrmand. De er fra Danmark, det var min moder også, så vi er halvvejs landsmænd."

Peder stod med kasketten i venstre hånd og rakte Dick sin højre. Han blev varm om hjertet ved at høre de venlige velkomstord og ønskede blot at kunne udrette noget for den rødtoppede, elskværdige amerikaner; men da mærkede han, hvorledes Dicks hånd stadig klemte fastere om hans; som i en skruestik sad hans fingre. Instinktmæssigt klemte Peder igen: han så, at Dick smilede og forstod, at det var en kraftprøve, der skulle anstilles. Så lagde han hele sin kraft i og trykkede til, alt hvad han orkede. Et godt minut stod styrmanden og millionæren og prøvede håndkræfter, indtil de begge blev så røde i hovederne som kalkunske haner; men netop i det øjeblik, da Peder mærkede, at nu kunne han ikke mere, at han blev den lille, slap Dick taget med de ord: "All right, styrmand, De har gode kræfter: vi skal have en omgang til, når bare vi slipper ud af denne beskidte flod."

Kaptajnen kom agterud:

"Tyve minutter endnu, mr. More, vi kan ikke gøre det på mindre."

"Og dér kommer politiet," udbrød Brown og pegede i retning af London. "Om ti minutter har vi dem på siden."

Dick stampede i dækket:

"Så gid da også! Kan det nytte, jeg skjuler mig? Jeg vil pokkers nødig slæbes i land af det engelske politirak – sikken skandale for en amerikansk borger, hvad Brown!"

Brown pudsede lorgnetglassene i sit lommetørklæde, hvad han gerne gjorde under alvorlige overvejelser.

"Det kan ikke nytte, at De skjuler Dem, for så beslaglægger De hele skibet. – Tror De, at nogen kender Dem?"

"De kender mig bare på det røde hår," svarede Dick; "jeg tabte hatten, da jeg sprang ned i bugserbåden, og jeg hørte en droskekusk råbe: "Det er den gale amerikaner – ham med det røde hår." Hvad pokker skal vi gøre?"

"Ja, der er kun én rød paryk til her ombord," Brown pegede på Peder Most. – "Hvis han dér vil lade sig arrestere i stedet for Dem, så –"

"Jeg er med på den," udbrød Peder, "lad dem bare snuppe mig. Men –," han så ned ad sig, "jeg ligner jo ikke meget en amerikansk millionær – sådan i klædetøjet. – Og så er jeg jo ikke sådan *meget* stiv i det engelske –"

Brown satte lorgnetten over næsen med stor energi:

"Det kan lade sig gøre – ubetinget. Atih kan klæde Dem på i fem minutter; De, mr. Dick, kryber i en matrosdragt. Så gælder det bare om, at styrmanden ikke lukker munden op, før han ser, at *Swell* står ned ad floden –"

"Det er sport!" udbrød Dick – "er De med, styrmand?"

"Jeg går på den," gentog Peder med gravalvorligt ansigt, "hvis De bare vil tage mig ombord igen, når det er overstået."

"Om jeg vil!" Dicks øjne lyste – "De er en knop, styrmand, De skal blive på *Swell*, så længe skuden er min!"

Seks minutter er ingen lang tid for den, der går om i den dagligdags trummerum og passer sin kedelige dont; men det er ubegribeligt, hvad der kan udrettes i seks minutter, når der er

højtryk på hjernen og elektricitet i fingrene. Det forekom senere Peder ubegribeligt, at hans person kunne blive i den grad omkalfatret i samme tid, som det ellers tog ham at spise to rugbrødsrundtenommer med fedt på.

Fra dækket blev han i en håndevending henflyttet nedenunder til Dicks påklædningsrum, hvis ene side bestod af lutter skabe, fulde af de herligste dragter. Kinesertjeneren Atihs vævre fingre hjalp ham af med den gamle dragt, og i en fart fik han et sæt gråternet jakketøj på, inklusive manchetskjorte, flip og et rødprikket silkeslips. På fødderne snøredes et par brune støvler, der klemte ham svært over tæerne; en lysebrun, kort overfrakke endte påklædningen. En sort filthat sad og dinglede på hans lidt for store hoved, handsker og stok blev stukket ham i hænderne, og så skyndte Peder sig atter op på dækket. Men endnu på trappen mærkede han, hvorledes Atih proppede noget ned i hans lommer. Det viste sig senere at være et fint broderet lommetørklæde og et svært sølvcigaretui med rubinknap.

På agterdækket sad Brown i sin stol og vinkede ivrigt ad den forvandlede styrmand. Han satte sig ned ved siden af, ganske forpustet, og Brown hviskede:

"Hold Dem nu stiv – betjentene er på siden!"

Peder kastede et forvirret blik rundt om sig. Ved falderebet stod kaptajn Schwab og så ned udenbords. Hele mandskabet flokkedes om dækshuset, vel vidende om, hvad der foregik, og spændt på udfaldet.

Peder skød hjertet op i livet, nu gjaldt det om at spille amerikansk millionær bare en halv time!

Han lænede sig tilbage i kurvestolen, lagde det ene ben over det andet og rettede lidt på hatten.

"Det var ret," hviskede Brown, "bare fræk – og ikke et ord! – Tænd en cigar." Han rakte ham en.

Peder tændte og dampede.

"Hør nu efter," vedblev Brown, mens man hørte falderebstrappen knage under tunge skridt, "så snart De slipper væk fra politiet, tager De ind i det hotel, som jeg har opskrevet her, og dér bliver De under Deres eget navn, men benytter Dicks værelser. Tag den konvolut, der er penge nok i den til alt, hvad De behøver. – Hold Dem nu stiv!"

En ældre civilklædt, fø'rladen herre stod på dækket og bag ved ham dukkede to mægtige politibetjente op i sorte frakker og med sorte hjelme på hovederne. Den fede herre så sig om, fik øje på Peder, lettede på hatten og nærmede sig.

"Det gør mig ondt, mr. More," sagde han høfligt, "at jeg må forstyrre Dem, men der er udstedt arrestordre lydende på Deres navn. – Værsgod at læse den."

Peder blev siddende tilbagelænet i stolen med cigaren i munden; han løftede hatten et par tommer og slog ud mod Brown med højre hånd. Brown greb det gule papir, læste det igennem, gav det tilbage til den civile herre og sagde "all right!" Peder tog langsomt cigaren ud af munden og gentog "all right!"

"Ja, mr. More," tog den fyldige mand til orde, "så må jeg altså anmode Dem om at følge med i land."

"All right," svarede Peder – de to ord var han sikker på at kunne udtale absolut korrekt, så dem flottede han sig med. Han rejste sig, trak handskerne op af lommen og gik gravitetisk hen imod falderebet. Dér stod han et øjeblik stille og så sig om. Agterude sad Brown og rettede på lorgnetten, mens hans furede mund stod i ét smil; ved falderebet stod kaptajnen og

hilste med hånden til kasketskyggen, med sit ene øje endnu mere opspilet end sædvanlig, og ved dækshuset klyngede mandskabet sig sammen med de mest forskellige ansigtsudtryk lige fra indeklemt grin til den mest åbenbare forskrækkelse.

Så lettede Peder på sin bløde hat og skred så majestætisk, som de trange støvler tillod ham, over falderebet og ned i flodpolitiets robåd, hvis fire mand sad klar ved årerne og skuede med andagt på den arresterede millionær. Et øjeblik efter var båden i god fart og med kurs mod London. Den civile herre styrede; på sidetoften sad de hjelmdækkede, håndfaste betjente. Og da Peder drejede hovedet og så sig tilbage, fik han øje på en matros, der sad overskrævs på lønningen agterude og svingede med huen, mens vinden purrede op i det røde hår. "Godt klaret," råbte matrosen, "og på snarligt gensyn!" og dermed sprang Dick ned på dækket og forsvandt.

Stærkere og stærkere væltede røgen ud af *Swell*s svære storsten, dampspillet raslede, flaget agter blev bjærget, og ti minutter efter, at Peder havde forladt skibet, så han det langsomt dreje rundt, vende agterenden mod London og glide ned ad floden.

"All right," sagde Peder halvhøjt, nu var den klaret!

"Hvad behager?" spurgte den civile! Men styrmanden svarede ikke, han mente, det var bedst at give *Swell* et godt forspring, inden han afslørede sig i al sin ringhed.

Så roede de videre. Blæsten havde lagt sig, og den sædvanlige Themsatmosfære, bestående af røg og tåge sænkede sig stadig tættere over flod og land. Endelig lagde båden til ved en bred stentrappe, hvis grønslimede trin var slidt helt skrå ned mod vandet. Op ad den steg Peder med en betjent på hver side,

efterfulgt af den fyldige civilist. Ovenfor på gaden holdt en droske, den ene politimand åbnede døren på den nærmeste. Så vendte Peder sig om:

"Hvor skal vi egentlig hen?" spurgte han med stærk fynsk accent og så fra den ene til den anden af sin eskorte.

Den fede studsede lidt, for den udprægede udenlandske udtale var ham påfaldende.

"Til jernbanestationen og derfra til London, mr. More."

"Mr. More?" gentog Peder, "De tror da ikke, at jeg er mr. More?"

"Hva'–be-hager! Er De ikke Richard P. More fra St. Louis, ejeren af dampyachten *Swell*?" Den civile politimand blev højrød i hovedet og de to behjelmede gjorde begge et skridt fremad. – "Vil De gøre nar af politiet? – Hvad er De da for en lømmel?"

Peder søgte efter gammel vane at anbringe hænderne i sine lommer, men opnåede kun at få den venstre ned i overfrakkelommen, for den højre omsluttede spadserestokken; hans ansigt udtrykte dyb krænkelse, da han svarede:

"Jeg er ikke nogen lømmel, jeg er styrmand Most fra Svendborg a', og hvis De ikke tror det, kan De gå med mig ombord på *Riberhus*, der ligger her ved kajen; for den kom jeg ind fra Esbjerg med i morges." Og han pegede på en damper, der lå fortøjet ikke hundrede alen derfra og som havde de noksom bekendte røde ringe om skorstenene.

Det var ganske tydeligt, at alle tre politifolk forstod, at Peder talte sandhed; der var ikke spor af amerikansk i hans mæle, og de vendte sig samtidig om mod floden og så efter *Swell*. Men den var ikke til at øjne. Peder følte sig allerede ovenpå.

Den tykke vendte sig om:

"De læste arrestordren, den lød på Richard P. More."

"Næ, jeg læste den ikke," lød svaret, "og det så De meget godt. Mr. Brown læste den."

"Hvorfor gik De da med i båden?"

"Fordi jeg skulle i land og købe tøj." Et smil lurede i Peders mundvige.

Der blev en pause. Droskekusken kravlede ned ad bukken og lyttede interesseret til samtalen. Der stod allerede en snes sjovere i rundkreds om Peder og hans eskorte.

Den største af de uniformerede politibetjente strøg sig under den røde næse og oplod en stemme, der var rusten og hul: "Han har pudset os, hr. inspektør; ska' vi ikke la' ham rende, den splejs dér?"

Hans kollega på den modsatte side af Peder trak sig i overskægget.

"De griner bare ad os på stationen, hr. inspektør; det er lige hvad de gør!" og han nikkede over til indehaveren af den røde næse.

Inspektøren kradsede sig på halsen, han så ud, som om han skulle få et apoplektisk tilfælde af raseri; så gjorde han et skridt hen imod Peder og hvæsede:

"Nu kan De skruppe af, kan De. Jeg gider ikke ha' besvær med at ta' Dem med til London, De – svindler." Han fik et kvælningsanfald og stoppede op for at trække vejret. – "Og så kan De hilse den fordømte amerikaner og sige ham, at hvor som helst han lander, hvor det engelske flag vajer, dér skal der ligge en arrestordre til ham – hele jorden over! – Er De med?"

Og dermed banede den vrede og meget skuffede inspektør sig vej gennem den stadig voksende tilhørerkreds, efterfulgt af

sine to betjente, og lod Peder blive alene tilbage på valpladsen, som han dog selv hurtigst muligt forlod, idet han krøb ind i drosken og rullede ad stationen til.

Englands hovedstad var ikke nogen helt ukendt by for Peder, om end hans kendskab til kæmpestaden var af en noget overfladisk art. Tre gange havde han ligget med skib på Themsen, og hver gang havde han gjort en søndagsudflugt pr. jernbane ind til London, var kørt gennem de berømteste gader på toppen af en omnibus og havde bagefter sluttet festen med et billigt måltid mad i en tarvelig sømandsbeværtning i den østlige, mere plebejiske bydel.

Denne gang rullede han ind på Victoria stationen under vidt forandrede forhold. Han havde en følelse af at være en helt anden end den gamle Peder Most. Klæderne, han gik med, tilhørte en amerikansk millionær, de pinagtige støvler ligeledes for ikke at tale om hatten, der stadig var ved at blæse ham af hovedet. Og lommerne havde han fulde af mystiske papirer, konvolutter med penge og adresser; en anden mands sølvfutteral tyngede i hans lomme, dér hvor ellers den gamle tindåse med skråtobakken hvilede. Og spadserestokken, som han altid var ved at glemme både i drosken og i jernbanewaggonen, var vist meget kostbar – og alt det skulle han holde rede på og stå til ansvar for!

Peder anede ikke, i hvad ende af London det hotel lå, som han havde fået opskrevet af gamle Brown. *Cecil* hed det slet og ret, så det var vel ikke så videre fint. Han entrede op i en hansom cab – en af den slags drosker, der har to hjul og hvor kusken sidder helt bag ved vognen og oppe til vejrs. Det lod da til, at

manden kendte Hotel Cecil, for han slog straks til hesten og nu gik det strygende gennem de halvtågede gader og stræder, så Peder blev ganske ør af at se på de forbiglidende huse og mennesker. Men efter et kvarters forløb rullede han hen over en stor plads, som forekom bekendt; ganske rigtigt; der stod gamle Nelson på toppen af søjlen med de fire vældige løver rundt om fodstykket – det var altså Trafalgar Square. Nu var han med på den, dér nede lå floden og i den retning kørte også cab'en. Få minutter efter holdt vognen foran et af Europas fineste hoteller. En uniformeret portier med en optræden, så værdig som en teaterhertug, hjalp Peder ud af køretøjet.

"Ingen bagage? – den kommer måske senere?" Portieren bukkede.

Peder svarede ikke, men rakte ham det brev, som Brown havde skrevet hotellets adresse på, hvorefter han humpede op ad den brede trappe, støttende sig til stokken, for fødderne smertede ham nu i den grad, at han næsten ikke kunne gå. Dette var for så vidt en heldig omstændighed, eftersom pinslerne gjorde Peder fuldkommen ufølsom over for den uanede pragt, som han nu gled ind i: en vældig forhal, i hvis baggrundskamin et kæmpebål knitrede, elegante damer og herrer, der strøg forbi ham alle vegne fra, kjoleklædte tjenere og smådrenge i stramtsiddende uniformer – alt var ham ganske ligegyldigt og underordnet over for det brændende ønske at kunne smide de brune støvler, der klemte hans fødder så umådeligt.

Han så, at en lille, frakkeklædt, skaldet herre åbnede konvolutten og læste indholdet, følte hvorledes han betragtedes med undren, hørte at der blev givet ordre til at føre ham til mr.

Mores værelser, nr. 17 og 19. Han besteg en elevator, vaklede tværs over en gang og stod i et pragtfuldt værelse med udsigt over Themsen og den store bro. Men i det øjeblik, da tjeneren lukkede døren, kastede Peder sig på den nærmeste stol, rev snørebåndene op og sparkede støvlerne af sig. Å, hvor det lettede! De store solide fødder følte sig fri, han vrikkede med dem, gned på, dem og syntes atter, at livet var værd at leve.

Så tog han først hat og frakke af og så sig om.

Dette var altså Dicks dagligstue, indtil han måtte forsvinde fra London efter bataljen med politibetjentene. Tydeligt var det at se, at den unge millionær ikke havde ventet at forlade værelset den morgen uden at komme tilbage. På skrivebordet lå et halvt fuldendt brev til bestyrelsen for "Atlet-Klubben" i London, og spredt rundt om drev invitationer til selskaber, billetter til cirkus, væddeløbsagenda'er og mange andre papirer, om hvis værd Peder ikke var i stand til at dømme. I et hjørne op ad en chiffonniere stod et par svære firspandspiske; under midterbordet lå to håndvægte og foran sovekammerdøren hvilede på det tykke, persiske gulvtæppe en tung jernstang med to vældige kugler på enderne.

I soveværelset så der endnu uordentligere ud; et par uhyre boksehandsker hang over sengestolpen, rekvisitter til golf- og tennisspil, ridestøvler og piske, fægtemasker og fleuretter fyldte hver en krog. To kufferter af mægtige dimensioner stod åbne på hver side af sengen og fremviste en overdådig forsyning af herreekviperingsgenstande.

Peder gik omkring på hosesokker, nydende sine fødders fulde frihed; så opdagede han ved siden af soveværelset et

badekammer, hvor koghedt og koldt vand strømmede, når bare man skruede på hanerne.

"Det er jo mit logi," tænkte Peder, "så et bad kan man vel nok tage sig – og forresten må man da holde kroppen ren, når man lever i al den herlighed og lapser sig med en millionærs klædetøj."

Han lå endnu i badekarret, da en tjener bankede på og spurgte, om "herren ville nyde frokosten i sine værelser eller nede i table d'hôte-salen". Peder foretrak ubetinget at spise der oppe, og det frydede hans øren at høre klirren af porcelæn og glas, mens han iførte sig tøjet og gjorde toilette foran det store vuggespejl i hjørnet ved vinduet. Dicks omfangsrige ruslæderetui, fuldt af svære, sølvbeslåede børster og lignende toiletsager, stod opslået på kommoden, og Peder brugte dem, som om hans røde lokker aldrig havde været vant til ringere sager. Støvlespørgsmålet var det vanskeligste, for Peder var på det rene med, at hellere ville han skandalisere hele Hotel Cecil ved at vise sig med morgensko, end at trække i de brune torturredskaber, som han havde sparket af sig i dagligstuen. Men heldigvis stod der i soveværelset en større samling fodtøj, blandt hvilke et par stærkt brugte brunrøde golfstøvler med svære såler. I dem var der plads til Peders fødder: lykkelig i sindet og med sulten mave trådte han over tærsklen til dagligstuen, hvor en vidunderlig frokostanretning stod rede. En velbarberet tjener i sort kjole, hvidt slips og et par flipper på mindst et kvarters højde bukkede bag bordet ved Peders tilsynekomst og til hans inderlige misfornøjelse. Han var lige ved at tabe appetitten ved synet af det kjoleklædte individ, hvis tilstedeværelse sikkert ville berøve ham den fulde nydelse af de

mange retter, der dølgede sig i lågdækkede skåle og fade af det blankeste plet.

Under almindelige forhold havde Peder Most resigneret fundet sig i enhver tilskikkelse, som Forsynet fandt for godt at bebyrde ham med, men denne formiddags hændelser havde væsentligt forandret hans opfattelse af eget værd. Han følte sig om end ikke som millionær, så dog som repræsentant for krøsus'en Richard P. More, og det fordrede en så sikker optræden, som det var muligt for Peder at præstere.

Han satte sig i stolen, anbragte snippen af servietten mellem flippen og halsen – det plejede toldkontrollør Klenow i Svendborg at gøre – dernæst slog han ud med sin renvaskede højre og betydede den kjoleklædte, at der ikke var brug for hans assistance. Tjeneren bukkede sig lydløst ud, og Peder faldt over maden med en appetit, som en god samvittighed, en kraftig mave og et vel udført morgenarbejde berettiger til.

Klokken kunne vel være halv to, da Peder rejste sig fra frokosten. Han var mæt og tilfreds. Fra en af Dicks cigarkasser tog han en mellemstærk havaneser og gik op og ned i værelset, medens frokostserveringen bortfjernedes. Af og til kastede han et blik i det store spejl mellem vinduerne og var meget tilfreds med sit eget billede: tøjet passede ham, kun flippen sad lidt stramt om den kraftige hals; men det var ikke til at mærke, at han havde fødder på enden af benene.

Han satte sig i en lænestol og undersøgte sine lommers indhold. Der var først i rede penge fire og et halvt pund, dernæst indeholdt konvolutten femogtyve andre pund i sedler – en vældig masse penge! Endelig fandt han den rekvisition på

yachtuniformerne, som Brown havde udstedt. Det var lige så godt at få dem bestilt med det samme. Men først satte han sig ved skrivebordet og nedskrev med største nøjagtighed enhver udgift, han havde haft siden han, eskorteret af politiet, satte fod på Englands jord.

"Det koster, sla' mig, mønt at spille millionær," tænkte Peder, da regnskabet var afsluttet, "men jeg skal li'egodt være mand for at vise gamle Brown, hvad pengene er gået til."

Så fik han hat og overfrakke på, to cigarer af de fedeste i lommen, handsker og stok i hænderne og trampede med sine tyksålede sportsstøvler frejdigt ned ad trappen og ud af hotellet, som om han aldrig havde haft billigere logis end i facadeværelserne på første sal i Hotel Cecil.

Det blev en lang og anstrengende eftermiddag for Peder Most.

Selv forholdsvis korte distancer i London falder et menneske fra en dansk provinsby skrækkelig lange, og Peder nænnede, sine millionærfornemmelser til trods, ikke at ofre ret mange shillings på droskekørsel, så længe han mente at kunne klare sig på egne ben. Dødtræt og sveddryppende nåede han den store forretning i Bond Street, hvor han blev taget mål af på kryds og tværs til yachtuniformer, huer, hvide dragter og yachtsko med gummisåler. Det var en stor bestilling, men navnet på *Swell*s ejer var vel kendt, og alt skulle blive færdigt til næste morgen.

"Der bliver arbejde hele natten for mine dygtigste svende," sagde chefen for firmaet i en beklagende tone, "vi må derfor desværre lægge halvtreds procent på prisen!"

Peder fandt ingen anledning til at protestere, han havde blot at følge Browns anvisning.

Tøjet var besørget, et par rummelige støvler havde han købt for egen regning og en blød hat, der sad bedre fast på det rødhårede hoved. Atter nåede han Trafalgar Square, for derfra kendte han kursen til byens forskellige dele.

En umådelig menneskemasse var samlet på den store plads. Et musikkorps spillede "God save the Queen"; Peder kunne ikke se, hvorfra tonerne kom, men det var nok fra foden af Nelsons monument. En mængde hatte og stokke svingedes i luften, han hørte folk brøle af fuld hals: "Ned med boerne," "hæng gamle Krüger," "længe leve gamle Bob!"

Peder ville vide, hvad det betød og entrede derfor til vejrs på toppen af en omnibus, hvor der forresten ikke var ret megen plads til overs. Men han kunne dog få et overblik over, hvad der foregik på torvet.

At stemningen var krigerisk skinnede tydeligt nok igennem, og Peder kom i tanker om, at englænderne sloges med boerne i Sydafrika, og at alle de mange mennesker på Trafalgar Square nok var samlet for at se en frisk troppestyrke drage afsted til den fjerne kampplads. Ganske rigtigt. Fra en af de brede gader kom et nyt musikkorps svingende ind på torvet, en skotsk marchmelodi fra sækkepiber og trommer og trompeter klang gennem luften under mængdens jubelråb, dernæst fulgte til hest en stab af officerer i strålende uniformer og så kom soldaterne til fods marcherende i brune khakidragter, bredskyggede filthatte og gamacher på benene. De skuldrede gevær, efterhånden som de passerede Nelsons statue, patronerne skinnede i bælterne; ved siden gik officerer i samme

brune dragter og med dragne sabler. Faner smældede i vinden, musikken skingrede og de mange tusinder mænd og kvinder hylede og råbte, som om de var gale. Alle på toppen af omnibussen skreg med og svingede med armene. En gammel kone ved siden af Peder håndterede en slidt, brun bomuldsparaply, som var det en tomahawk og råbte så højt, hendes tynde stemme kunne orke: "Slå Krüger ihjel, slå gamle Krüger ihjel." Peder selv blev smittet af den almindelige begejstring og svingede med sin hat, indtil han kom i tanker om de mange penge der lå i lommerne og om, at der sad en yngre, lurvet fyr på hans højre side af et mindre tillid-indgydende udsende. Så holdt han armene ind til kroppen og skærmede sine lommer, idet han ræsonnerede som så: "Hvad kommer det dig ved, Peder; om englænderne slår boerne eller boerne muler englænderne, det kan dog være en skikkelig svendborgstyrmand så revnende ligegyldigt."

Hvorpå han atter entrede ned og fuldendte sine indkøb.

Den tætte londonertåge og det svindende dagslys gjorde byens gader bælgmørke allerede klokken syv, da Peder styrede sine trætte ben mod Hotel Cecil. Som svagtlysende klatter svævede gasblussene i de mørke gader; det var ikke let at finde vej for en fremmed i den by. Og da Peder endelig nåede hen til hotellets trappe var det med følelse af at være kommet i tryg havn igen efter en vanskelig natsejlads.

Det er ikke på lys og mørke, at man skelner dag fra nat i Hotel Cecil, det skulle da være, at den elektriske stråleglans om aftenen langt tager luven fra dagslyset. Nej, det er på gæsternes påklædning, at man bedst bedømmer døgnets tider. Efter kl. 7

aften er der næppe én mandlig gæst, som ikke bærer kjole eller smoking og hvidt slips, medens damerne møder i nedringede selskabstoiletter, funklende af juveler.

Det flimrede for Peders øjne, da han stod midt i al denne pragt og herlighed, og så snart han havde kastet et blik gennem de åbentstående fløjdøre ind i den uhyre spisesal, gjorde han bestikket op, at dér ville han under ingen omstændigheder spise sin middag. Han skyndte sig derfor op i sine værelser, ringede og bestilte middagsmad. Da tjeneren næste gang viste sig, medbragte han to aviser med anmodning fra hotellets bestyrer til mr. Most om at læse de med blåt indrammede artikler.

Peder satte sig foran skrivebordet, bredte avisen ud – det var aftenudgaven af Times – og læste:

> **Skandaløs opførsel af en amerikansk millionær.**
>
> *Richard P. More som slagsbroder.*
>
> I morges ved nitiden forefaldt et skandaløst optrin ved London Bridge. To politibetjente søgte at bringe en beruset, gammel tiggerske på stationen; hun gjorde heftig modstand, og hendes skrig samlede betydeligt opløb tildels af arbejdsløse mænd og gadeungdom, som jo altid er villig til at tage parti mod håndhæverne af lovlig orden.
>
> En ung mand, der senere identificeredes med millionæren Richard P. More fra St. Louis i de Forenede Stater, banede sig vej til betjentene og

forlangte truende, at de skulle lade tiggersken i fred. Der udspandt sig mellem amerikaneren og betjentene en ordveksling, der udartede til håndgribeligheder, under hvilke det lykkedes mr. More at slå begge konstabler til jorden, takket være hans overlegne færdighed i boksning. Inden de to ilde tilredte betjente kunne skaffe sig undsætning, lykkedes det mr. More at undslippe, efterladende frakke og hat på valpladsen. Han sprang ombord i en bugserbåd og dampede ned ad Themsen til sin yacht *Swell*, der umiddelbart derefter lettede og sejlede bort.

Det lykkedes altså ikke øvrigheden at lægge hånd på dette samfundsfarlige individ; men vi har erfaret, at politimyndighederne vil udsætte arrestordre, hvorefter han kan fængsles i enhver engelsk havneby både i Storbritannien og i kolonierne.

Vi er her i England tilstrækkeligt forsynet med individer, der anser det for deres opgave at nedbryde respekten for loven og ophidse pøblen mod øvrigheden. Vi behøver ikke yderligere at demoraliseres af halvgale millionærer fra den anden side af Atlanterhavet!

"Tak, skæbne!" tænkte Peder, "den er gruelig gal for Dick!" og så tog han fat på den næste artikel, som var endnu mere

fornærmelig mod hans bortflygtede principal.

Meget bekymret satte han sig til bords. Det var seks retter mad og to slags dessert, men det var ingen rigtig fornøjelse at spise alle de herligheder. Han sad og tænkte på sin millionær; mellem hver mundfuld faldt han i staver. Hvor længe skulle han blive på dette hotel? Ville Dick lade ham i stikken, eller endte det måske med, at politiet alligevel arresterede ham?

Da Peder endelig havde arbejdet sig gennem den megen mad, faldt døsighed over ham. Han prøvede at tænde en af de dejlige cigarer og satte sig tilrette i den mageligste lænestol. Men et kvarter efter slap cigaren ud af hans fingre og ned på gulvtæppet, hvor den brændte et forsvarligt hul; han selv faldt i søvn og vågnede klokken elleve. Så krøb han hurtigst muligt i seng og drømte om seks fod lange politibetjente, der forfulgte ham og Dick, mens kanonerne drønede og kuglerne plaskede i vandet rundt om.

7. Atter ombord

Da Peder vågnede næste morgen, rejste han sig fortumlet over ende i sengen og så sig om med vidt opspilede øjne. Han havde ingen anelse om, hvor han var. I drømme havde han oplevet de mest hårrejsende eventyr med rødnæsede, sorthjelmede politibetjente, men syntes alligevel, at han havde ligget i sin seng oven over den lille butik i Svendborg.

Det første, han fik øje på, var sit eget forvildede billede i det store spejl i hjørnet, dernæst faldt hans blik på etuiet med de svære sølvtoiletgenstande. Efterhånden dæmrede det for ham, gårsdagens begivenheder rullede sig op for hans bevidsthed, og samtidig opfangede hans øren lyden af sagte, listende skridt i dagligstuen ved siden af, en støj som af æsker der flyttedes, af papir der raslede.

I Peders hjerne krydsede tanker om indbrudstyve og om politibetjente, der havde sneget sig ind for at arrestere ham. Han krøb sagte ud af sengen og kiggede gennem nøglehullet. Til sin ubegrænsede overraskelse og beroligelse fik han øje på kineseren Atih, der, iført europæisk dragt og med pisken rullet op om baghovedet, pakkede alle Dicks sager ind.

Peder lukkede døren på klem og råbte:

"God morgen, Atih! Alt vel?"

"God morgen, mr. styrmand," svarede kineseren uden at vende hovedet, "De hurtig klæde på – mr. Brown vente."

Peder skyndte sig ind i badeværelset og lod det varme vand løbe i badekarret. Han havde allerede fået så megen smag for civilisationens forfinelser, at han nødig ville undvære sit bad. Straks gik kineseren ind i soveværelset og tog fat på pakningen

af kufferterne, og der udspændte sig mellem ham og Peder i karret en samtale, hvoraf fremgik, at Atih og gamle Brown allerede om natten var kommet til hotellet, at *Swell* lå i Kanalen og ventede på dem og styrmanden, og at mr. Dick "var ganske all right".

Peder var hurtigt i klæderne og skyndte sig ned ad trapperne til den store hal, ved hvis stadig flammende kaminbål han fandt Brown siddende, læsende morgenaviserne og varmende sine lange, tynde ben, medens han nippede til en stærk kop kaffe.

"Nå, styrmand, den historie slap vi da foreløbig godt fra!" – Han trykkede Peders hånd og smilede velvilligt – "Dick synes just ikke at være populær i England for tiden, og jo før vi lægger en del salt vand mellem os og Storbritannien des bedre." Han holdt avisen op og pegede på en lang artikel, som havde til overskrift: "Den gale millionær fra St. Louis."

"Han tør vel aldrig komme til London mere?" spurgte Peder med tanken henvendt på de herligheder i nr. 17 og 19, som han havde lært at skatte i løbet af det sidste døgn.

"Nå, for en mand som Richard P. More ordner sådanne vanskeligheder sig altid på en eller anden måde. Men får han bare et par af den slags artikler at læse, så hader han englænderne. Vi risikerer, at han finder på at slås med dem – hjælpe boerne dernede i Sydafrika for eksempel. Hvad siger De til at komme i krig, styrmand?"

"Jeg er ligeglad," svarede Peder med stor frejdighed, "når bare jeg må få noget at spise; jeg er vældig sulten."

"Gå ind i spisesalen og forlang hvad De vil; men om tolv minutter må vi herfra." –

Opfattelsen af, hvad uindskrænkede pengemidler betyder for den, der forstår sig på at bruge dem, var kun begyndt at dæmre for Peder. Han vidste, at lystyachter og gode hotelværelser, dejlig mad og fine klæder måtte være forbeholdt verdens rigmænd, men han havde ikke tænkt sig guldets magt så stor, som han efterhånden fik øjnene op for. Han faldt endnu stadig i forundring. Først over millionærens bagage, der rullede af sted på et fragtautomobil i susende fart med Atih på forsædet indhyllet i pels ved siden af styreren. Så kom turen til ham selv og Brown; de fløj bagefter på en anden, men let og elegant motorvogn. De to automobiler fulgtes imidlertid ikke ad, for Brown skulle hæve penge, og derfor gik det gennem de menneskevrimlende gader med den mest halsbrækkende fart, så Peder blev aldeles fortumlet og først fik sig samlet sammen, da vognen holdt uden for den bygning i London, som han altid havde betragtet Med største ærbødighed: Englands Bank.

Et godt kvarter sad Peder på automobilet og ventede, idet han krampagtigt holdt fast på Browns sorte citybag, der var blevet ham betroet og som han antog for stuvende fuld af penge; så kom den gamle atter ud, og afsted fo'r den snurrende, benzinlugtende vidundervogn, denne gang hen ad mindre befærdede gader til en ret afsides beliggende jernbanestation på Themsens modsatte bred.

Det var ikke tale om at tage billetter, som andre dødelige må gøre; nej, udfor perronen holdt et hvæsende lokomotiv med en eneste lang vogn bag sig. Den ventede kun på Brown og var udelukkende bestemt til ham, Peder, Atih og bagagen.

Peders forbavselse var nu uden grænser, men hverken amerikaneren eller kineseren tog mere notits af at køre med

ekstratog, end om de skulle foretage en almindelig ti øres sporvognstur. Afsted gik det ud af London og syd på, hvor luften var frisk og let og hvor markerne lå grønne mellem skove og herresæder.

"Det gælder om at skynde sig," bemærkede Brown, "for mr. Dick venter os, og tålmodighed er just ikke den dyd, han er bedst udstyret med. – Om fem kvarter skal vi være i Southampton."

Det passede. Kvart i ti holdt toget ved endestationen, i en håndevending fik en halv snes mand kufferter, kasser, kuglestang og de andre sportssager læsset på en kærre, atter indtog Atih pladsen hos kusken, mens Brown og Peder tog en cab og trillede afsted langs havnekajen.

Der lå nogle vældige dampere ved bolværket i færd med at tage krigsmateriel og soldater ombord. Et sted drev kavalerister deres heste over landgangsbroen ind på skibets dæk. Dyrene sparkede og vrinskede, angst for skibet og de skrå planker, der drønede under de urolige hovslag. Et andet skib hejste kanoner ombord og store, tunge kister med ammunition. Det myldrede med khakiklædte soldater og officerer, der lød klirren af våben og høje kommandoråb. Og rundt om damperne flokkedes civile personer og en mængde kvinder, unge og gamle, fine og tarvelige. Men alle havde de det samme forskræmte, bedrøvede ansigtsudtryk; det var jo deres mænd, sønner eller kærester, der nu skulle afsted på den tusind mile lange rejse for at slås med boerne. Hvor mange kom tilbage af de raske mænd? Hvem af dem skulle graves ned, ihjelskudte af boerkugler, i den fjerne jord? Det var just de spørgsmål, som prægede alle ansigter med ængstelse.

Gerne var Peder blevet en rum tid ved transportdamperne, men drosken havde fart på, endda Brown syntes den kørte langsomt. Endelig standsede den ved en lang bro, hvor der lå fuldt af lystfartøjer og færgebåde. I en af disse satte de sig og blev roet et godt stykke ud på vandet. Så lagde færgemanden årerne ind. De ventede, og Brown holdt skarpt udkig ind mod havnen.

Fem minutter efter bandt han sit lommetørklæde til spadserestokken og holdt den i vejret, åbenbart signal til en lille sort damper, der netop kom til syne mellem de store skibskolosser ved kajen; snart efter sad Peder og Brown på damperen, på hvis agterdæk bagagen lå ophobet, og hvor Atih sad med benene trukket op under sig på den største af kufferterne.

Nu gik det med fuld fart ud mod kanalen.

Vejret var strålende; en ganske let vestlig brise satte akkurat krus på vandfladen, solen skinnede ned over Englands kyst og over øen Wight, hvis høje bakker og klinter tonede mod øst.

Nogle svære, cirkelrunde forter, der med kæmpekanoner beskytter indløbet til Southamptons havn, passeredes nu, og kursen sattes tæt under Wights kyst, hvor småbyer, slotte og parkomgivne hvide villaer lå spredt mellem øens høje, grønne skrænter og udløbende landtanger.

Brown og Peder spejdede længe forgæves efter *Swell*, men endelig opdagedes dens lave hvide skrog en mils vej ude. Ubevægelig lå skibet og duvede langsomt for de bløde vest fra kommende dønninger, medens det grønlige, blanke kanalvand gengav et sløret spejlbillede af yachtens finttrukne linjer – en rigtig "*Swell*" blandt havets utallige plebejerskibe.

Dick havde ikke tilbragt noget behageligt døgn ombord på sin yacht.

Det var jo rart at have undgået arrestationen og en dermed følgende skandale, men der var heller ikke noget opløftende ved at måtte flygte fra London og bort fra England – og det for et gammelt pjaltet kvindemenneskes skyld! Men hvad der ærgrede den ungdommelige millionær allermest var, at en anden måtte bøde for hans tåbelighed – det var han ikke vant til. Dick havde altid haft det helt omvendt: han havde ofte nok betalt for andres dumheder og havde gjort det af et godt hjerte og villigt sind. Men nu var han i gæld til sin egen styrmand; det passede ikke Richard P. More.

Og efterhånden som *Swell* fjernede sig fra London, voksede Dicks ærgrelse over situationen og ængstelse for Peder Most.

Og som altid, når noget går forkælede mennesker imod, fyldtes hans sind med vrede – ikke mod sig selv, men først mod politiet i London, så mod alt hvad der hed øvrighed i landet og endelig mod hele den engelske nation. Der var ikke det smædeord. Som Dick gik af vejen for i sin kritik af Storbritanniens borgere; der var ikke den fejl og last, som han ikke hæftede på nationen.

Og medens Dick rasede, løb *Swell* med fuld fart ud i Nordsøen, stod syd på og ind i kanalen. Sent om natten stoppede den op ved Dover, hvorfra Brown og Atih hastede ad London til, men *Swell* fortsatte øster imod Isle of Wight; og dér lå den, da Dick op ad formiddagen viste sig på dækket for at tage sin morgentræning.

Monsieur Grenouille havde fra den årle morgen været i aktivitet: begge de store døre på dækshusets agterende var slået op. Sportsmuseet blev grundigt efterset og udluftet. Automobilet rullede ud på dækket, undersøgtes og pudsedes, dernæst blev tennisspillet sat op på agterdækket, og nettet, der forhindrede boldene i at flyve overbord, udspændtes på messingstøtter, som anbragtes i huller langs lønningen. Af og til gjorde monsieur Grenouille sig et ærinde under dækket for at undersøge, hvorvidt der var tegn til, at Dick snart ville vise sig. Men det trak længe ud, og derfor tog franskmanden fat på et andet og såre ejendommeligt arbejde.

Inde fra sportsparadiset hentede han en mægtig og tung græskarformet kugle, hvis væsentlige bestanddele var krølhår og svært læder. Kuglen var overtrukket med hvidt skind, og på det gav han sig til at male et ansigt – skægløst, med en lang højtidelig næse og en determineret mund. I det ene øje sad en monokel fastklemt. Enhver engelsk gadedreng ville straks være i stand til at sige, hvem det skulle forestille, nemlig Englands almægtige koloniminister, mr. Chamberlain.

Medens monsieur Grenouille er beskæftiget med denne ejendommelige form for portrætmaleri er det bedst med et par linjer at tegne hans eget billede, for han kommer til at spille en rolle i denne fortælling.

Som han sad dér overskrævs på kassen med tennisrekvisitter og malede Chamberlains ansigt med grove pastelfarver, lignede han mest af alt en sydlandsk cirkusartist: lille og væver med gnistrende sort hår og moustacher, en alt for spraglet påklædning, vide benklæder, små spidse damesko, ringe på

fingrene og lugtende af en overflødig mængde pomade og parfume.

Monsieur Grenouille var født i Marseille, men hans opdragelse havde været ret international. Han havde fartet det halve af jorden rundt i mange slags professioner, men oftest som cirkuskunstner. Han havde været jockey og cykelrytter og havde endelig kastet sig over automobilkørsel. Og da Dick en gang fik lyst til at prøve den sport og telegraferede fra Nizza, hvor han opholdt sig med sin sejlyacht, til Paris efter den bedste motorvogn, der lod sig opdrive, var det netop Grenouille som bragte ham køretøjet. Han købte det og fik i købet franskmanden, som fra det øjeblik arbejdede sig ind i Dicks gunst og blev millionærens "sportsmester". Dog ikke således at forstå, at monsieur Grenouille i nogen art idræt viste sig sine herre overlegen; nej, han forstod netop den vanskelige kunst at være så dygtig, at Dick måtte anstrenge sig til det yderste, men Grenouille tabte altid. Med hånden på hjertet og med et ægte cirkusbuk erklærede han sig for overvundet, netop når "principalen" var ved at blive usikker på udfaldet. Forresten var manden en fortrinlig tennisspiller, førte en sikker fleuret, red sin hest med dygtighed og var kunstskytte af rang.

Men nu Chamberlains hoved?

Ja, enhver, der har forsøgt sig i boksekunsten, kender den slags læderkugler, som, ophængt i en snor, afgiver mål for alle de stød og knubs, som bokseren under træning øver sig i at aflevere. Kuglen, der er svær af vægt og vanskelig at sætte i bevægelse, erstatter modstanderen. Men den fiffige Grenouille, som altid forstod at aflure sin herre hans svage sider og derefter søgte at opelske dem, malede kuglen således, at den

lignede den, der for tiden var genstand for Dicks vrede. Og boksekuglen havde haft mange ansigter: admiral Hornsbys, dengang Dick blev fornærmet på ham og opgav al kapsejlads, præsident McKinleys, da *Swell*s ejer jog hele den amerikanske besætning fra skibet, osv. osv. Og næppe havde franskmanden fået færten af millionærens stigende raseri mod alt, hvad der var engelsk, før han bestemte sig til at lade Dick uddele sine frygtelige stød og slag mod selve Chamberlains hoved.

Richard P. More viste sit sunde, men fortrædelige ansigt kl. 10 på dækket, netop som Grenouille fuldendte sit mesterværk ved at trække en sort streg fra Chamberlains øjekrog og ned til kuglens bund – det var monoklens snor. Den unge krøsus var iført en flonels sportsdragt og hvide sko. Han kastede et blik mod land og et andet op til kaptajn Schwab, der mismodigt rystede på hovedet – Brown var altså endnu ikke i farvandet! Dick hamrede den ene hæl mod dækket og drejede sig om – hvad skulle han gøre? Sæt, at den styrmand sad i kachotten, det kunne man dog ikke være bekendt. Han gik et par gange op og ned ad dækket uden at ænse monsieur Grenouilles dybe buk og tænkte på at sejle lige ind til Southampton. Så trak han alligevel trøjen af, begyndte et parti tennis og slog til boldene, så hans modspiller, den arme franskmand, ikke vidste, hvad han skulle stille op. Men ligesom det første sæt var færdig, lød Schwabs stemme fra broen:

"Der har vi dem, mr. More!"

"Hvad! hvor mange er der? – Er styrmanden med?"

Dick smed raquet'en, sprang over nettet og stod i et nu på broen med kikkerten for øjet:

"Det er rigtigt," sagde han stakåndet, – "tre mand agter, han er med – all right!"

Så gik han beroliget ned, spændingen var overstået og allerede halvvejs glemt. Og da styrmand Most ti minutter efter besteg *Swell*s dæk, stod Dick nøgen til bæltestedet og bearbejdede Chamberlains hoved med boksehandskerne på de knyttede hænder, mens sveden i stride strømme randt ned ad hans magre, muskuløse krop.

Han drejede hovedet og nikkede til Peder:

"Det var flinkt, styrmand, det skal jeg ikke glemme Dem!"

Og så langede Dick koloniministeren en næsestyver, så snoren sprang, og hovedet fløj udenbords. Der flød det med ansigtet i vejret. Chamberlain så truende gennem sin monokel efter *Swell*, der nu hastigt fjernede sig med kurs mod vest.

8. Englands fjende

Det var høj luft og let, lun forårsbrise. *Swell* skar gennem kanalens grønne vand med torpedobådsfart, sitrende som en væddeløbshest, der farer hen over væddeløbsbanens græstæppe. Lystigt smældede yachtstanderen fra stormastens top: hele skibet lyste i hvidt og guld under solstrålerne, så det flimrede for øjnene. *Swell* fløj forbi tunge, sortmalede sejlskibe, der gik med alle sejl fulde; det så ud, som det var døde vrag, der drev i vandskorpen. Og fragtdamperne, der hastede af sted så hurtigt, som skruen orkede at drive dem frem, gik det ikke bedre.

"Der er gang i støvlerne!" tænkte Peder Most, da han kom ud af sin kahyt og så sig om. – "her gælder det nok om at holde skråen lige i munden. Det bliver en anden sejlads end med gamle *Don Pedro*; det står til troendes."

Peder havde klædt sig om inde i lukafet; han var nu iført en af de nye yachtuniformer med forgyldte knapper og guld på ærmerne; kasketten sad nok så rask på det rødhårede hoved. Der var kommet "snit" over styrmand Most, og det klædte ham. Og Peder havde allerede fået smag for, hvad der klædte. "Det går begribeligvis ikke an at være bonde i millionærselskab," ræsonnerede han. "Og hedder skibet *Swell*, så skal der også være facon på besætningen."

På broen stod kaptajn Schwab ved siden af rorgængeren og stirrede agtpågivende forefter. Hvert øjeblik dukkede nye skibe frem i horisonten, det gjaldt om at komme godt uden om alle forhindringerne. Han drejede hovedet og mønstrede Peder, da denne meldte sig til tjeneste med hånden til huen.

"Nå, er De dér, styrmand. Ja, det er splitte min klyver ikke for tidligt, at jeg bliver afløst. Her har jeg holdt enemandstørn lige siden i går formiddags!"

"Den må have været lige langstrakt nok," indrømmede Peder, "men nu er jeg klar til at løse af."

"Og jeg er flintre mig klar til at ta'e én på øjet lige til middag. – Hold den gående øst til syd. Der er fuld kraft på maskinen. Er der noget los, så gi' mig et praj – dette talerør her går ned i mit lukaf. – Er De med?"

"All right," sagde Peder og tog til huen. Så trampede hollænderen ned ad broen med stive ben. Han trængte øjensynlig til at lukke det ene øje, som han havde slidt så længe på.

Peder trak vejret dybt. Han var henrykt over atter at være på det salte vand; og så at have kommando på sådan en damper, der smurte fra alt, hvad man mødte! – "Styrbord lidt," varskoede han rorgængeren af en fejltagelse på dansk – der lå en fiskekutter lige i kursen. – "Styrbord lidt," gentog manden. Det var også dansk, tilmed fynsk accent. Peder så opmærksomt på manden. "Støt så!" kommanderede han denne gang på engelsk.

Nu var farvandet frit i nogen tid; Peder bed sig en ende skrå. Han spekulerede over, om det gik an at få en sludder med rorgængeren; rigtig korrekt var det vel ikke, men han kunne ikke dy sig. Det var så længe siden, at han havde fået en dansk passiar; det var jo oven i købet Martin Jeppesen fra Thurø, ham kendte han da godt nok.

"Goddag, Martin, vi er nok blevet skibskammerater igen."

"Ja, det er re'elig nok, styrmand, og det er på en anden slags sku'e end som sidst." Martin kneb de vandblå øjne sammen og tørrede munden med bagen af hånden. "Sidste gang var De ikke så fin i klædetøjet, styrmand – der har nok våren avancement." Og Martin fnisede.

Peder var taknemmelig over, at den anden sagde "De" og "styrmand". Forrige gang, da de to havde trampet samme dæksplanker, var Peder skibsdreng og Martin kok; det var ikke så få lussinger, der faldt dengang fra kokkens hårde næver, når drengen ikke var rap nok i vendingen til at hente fersk vand og skrælle kartofler.

"Vi er ellers fire fynboer her ombord," fortsatte Martin; "der er Jens Frederiksen fra Øksnebjerg og Kristen Klausen og så ham Jesper Knort. Men han er ellers fra Marstal a'."

Peder gik et slag op og ned ad broen, mest for at bremse lidt på Martins talestrøm; men det hjalp ikke stort. Hver gang styrmanden kom i nærheden af rattet, knævrede Martin løs.

"Den skar nok så gelassen med politiet – hihi," fnisede han. "Den klarede styrmanden godt – det sa'e da også både Jens og Knorten. Vi var ellers bange for, at den havde stået på kachot, så vi skulle ha'e måttet trækkes med den enøjede rad af en hollænder –"

Peder stak hænderne i lommerne og så på Martin med stor værdighed:

"De skal holde Dem fra at bruge ukvemsord om kaptajnen, når jeg hører på det – Martin," advarede han.

Martin skuttede sig undskyldende:

"Ingen forseelse, styrmand! Jeg ska' nok holde kajen i fremdelestalt. – Han er da ellers flink nok – han kan sit kram,

det må jeg lade ham."

Men Peder var hverken til sinds at høre nedsættende ord eller lovprisninger om kaptajnen; der var helt andre ting, som interesserede ham i øjeblikket.

Nede på agterdækket sås bagsiden af en af de store strandstole, og lid fra den stak et par ben, som Peder vurderede til at tilhøre Richard P. More. Ovenover benene manøvrerede et par hænder med store engelske aviser, som han inde i stolen øjensynlig studerede med stor interesse. Rundt om ham flød en mængde andre blade, som vinden efterhånden fejede langs dækket, indtil de standsede ved lønningen. Og hver gang Dick blev færdig med en ny avis, krøllede hænderne papiret sammen og kylede det bort, medens benene trampede i dækket. Uden at kunne se den læsendes ansigt, gjorde Peder bestikket op, at Dick måtte være lynende gal i hovedet.

Det var naturligvis alle artiklerne om ham og hans sammenstød med betjentene ved London Bridge, der krænkede den ungdommelige Krøsus.

Peder passede sin tjeneste på broen, men holdt samtidig øje med de rystelser, der stedse stærkere bevægede kurvestolen. Og der var andre, hvis øjne med samme interesse iagttog *Swell*s ejer. – Hver gang, han i vrede trampede i dækket kom kineseren Atih til syne ved nedgangen til kahytten. Han så i retning af Dick med sine kloge, skæve øjne, rystede blidt på hovedet og forsvandt atter. Af og til kom monsieur Grenouille listende ud fra sportshuset på sine spidsnæsede sko; forsigtigt nærmede han sig sin avislæsende principal, men retirerede atter skyndsomst i læ, så snart han fik færten af Dicks farlige sindsstemning.

Endelig kom maskinmesteren på dækket.

Lundqvist hed han, og svensker var han. En skulderbred, hoftesmal, højvoksen karl med et rask, kønt ansigt, prydet med en fiks lille, opadbøjet knebelsbart. Han nærmede sig med svenskernes ofte overdrevne høflige holdning og lader, hilste ærbødigt på stoleryggen og stillede sig op med kasketten i hånden, afventende at millionæren allernådigst ville lægge mærke til hans ringheds nærværelse.

Det skete straks efter, Dick var nemlig nået til bunden af den uhyre avisbunke, som Brown havde medbragt fra London. Dette sidste blad var "St. James' Gazette", og dets redaktion var i ganske særlig grad hadefuld mod alt, hvad der var amerikansk. Gazetten indeholdt en artikel, hvis overskrift var: "Store tyve lader man løbe, de små hænger man!" Richard P. More var skildret som en fordrukken, principløs lømmel, pengestolt og dum; hans livsførelse beskreves i de mørkeste farver.

Den artikel var dråben, som fik Dicks tålmodighedsbæger til at flyde over. Han sprang op fra stolen, flængede avisen midt over, kridhvid i ansigtet og stirrede på Lundqvist, der yderst forfærdet ikke vidste bedre end at bukke dybt. Dick var målløs af raseri, og svenskeren tog hans tavshed for en opfordring til at fremkomme med sit ærinde.

"Jeg ville gerne, ærbødigst, tillade mig at forespørge," begyndte han, "om hvor megen fart mr. More ønsker at damperen skal løbe i nat?"

"Hvad pokker kommer det mig ved?" busede Dick endelig ud; "lad den løbe hvad De vil, og lad mig være i fred!"

Han snurrede rundt på hælen og gik agterefter. Lundqvist stod meget betuttet og drejede på kasketten, uvis om han skulle

gå sin vej fornærmet, eller om han skulle blive stående. Da kom Dick tilbage; han holdt endnu stumperne af avisen i hånden:

"Lad *Swell* løbe alt det, den kan orke; forstår De? Jeg vil væk fra disse fordømte engelske farvande, Fanden i vold til et sted, hvor der ikke er en englænder, jeg vil ikke se det rak." Han rystede St. James Gazette foran ansigtet af den mere og mere tilintetgjorte maskinmester:

"Ved De, hvad de skurke vover at skrive om mig – om Richard P. More, amerikansk borger! – En "næsvis gadedreng" kalder de mig! "En grønskolling"! "En millionærforbryder!!"

Dick slog med sin kraftige højre næve ned i avisen, der efterhånden havde antaget udseendet af en sammenkrøllet, snavset papirskugle. Lundqvist satte et forfærdet-indigneret ansigt op.

"Det var tusan!" udbrød maskinmesteren på svensk, "pardon, mr. More," fortsatte han på engelsk, "det var uforskammet, gement var det! Men sådan er den engelske presse – altid på nakken af det frie, stolte Amerika!"

Ved Dicks rasende, højrøstede udbrud var gamle Brown kommet på dækket og nærmede sig bekymret; monsieur Grenouille listede ud af sit skjulested i dækshuset, og selv den dødtrætte kaptajn Schwab tumlede ud af sin kahyt for at høre, hvad der gik for sig.

"Har du set, hvad de skriver om mig, Brown? Har du læst, hvad de vover at kalde mig! – Mig, en amerikansk borger! Disse fordømte stoddere af nogle penneslikkere!"

Gamle Brown trak på skuldrene og pudsede væk på sin lorgnet, som gjaldt det livet at få glassene rene:

"Hvem bryder sig om nogle engelske journalister, mr. Dick?" beroligede han, "lad dem skrive – lad dem bare skrive."

"Nej, du kan tro løgn, Brown, jeg lader dem ikke skrive – det skal de få betalt, de hunde. – At sammenligne mig med en tyv, fordi jeg ikke finder mig i at se dem være rå mod en gammel kone! – Hun var ikke drukken, som de skriver – ikke mere fuld end jeg. Og jeg havde blot drukket min morgenkaffe. – Hun var syg af sult, og jeg ville bare have lov til at give hende nogle penge til at købe mad for. Men de englændere! Rak er det; hele jorden over er der ikke en eneste englænder, som jeg gider række min hånd!"

Monsieur Grenouille fandt, at øjeblikket var kommet til at gøre sig bemærket. Han holdt i hånden en huggert, som han lige havde pudset med sandpapir. Med den satte han sig i positur, støttende klingens spids mod dækket, og udtalte med patos:

"England har altid været mit store fædrelands fjende, *sacrebleu*! Monsieur More – for fremtiden betragter jeg enhver englænder som min personlige modstander!" Han hilste med huggerten og snoede overskægget.

Gamle Brown fikserede ham med synligt mishag gennem lorgnetten:

"Der er ingen grund til at hade en hel nation, fordi nogle bladsmørere er uforskammede og et par politibetjente er rå – de fik jo forresten prygl, som de fortjente – så vidt jeg forstår."

"Det gjorde de," udbrød Dick triumferende og bragte sin knyttede højre næve i boksestilling, "den ene bliver ikke af med sit blå øje de første tre uger, og den anden skal have vanskelighed ved at blive genkendt af sin egen moder. – Det er

heller ikke de to fyre, som jeg er rasende på, det er bladene! De artikler spredes hele England over, og de er allerede blevet telegraferet til New York. Hvad siger du, Brown? – De griner af mig i klubben derovre –," han blev atter rasende – "hele Amerika tror, at jeg er en fordømt drukkenbolt! – Men jeg skal hævne mig – jeg skal hævne mig på enhver englænder, jeg møder – på hele England! Pokker stå i det land!"

Han stampede i dækket og skridtede frem og tilbage tværs over agterskibet i det heftigste sindsoprør. Atter kom han hen til de fire mænd, der tavse stod og skævede til hinanden. Dick stillede sig op foran dem med et determineret ansigt:

"Hør nu efter, hvad jeg siger," kom det stødvis fra ham. – "Jeg giver tusind dollars til den, der kan finde på et eller andet, der rigtig kan ærgre englænderne. Tusind dollars. – men husk på, det må ikke gå ud over en enkelt englænder, det er ikke nok – nej, det skal drille og ærgre den hele nation. – Find bare på affæren, så skal jeg sætte den i værk, selv om det koster en million!"

Gamle Brown rystede på hovedet, strakte hænderne ud imod Dick og åbnede munden for at protestere.

"Ti stille, Brown!" lød det fra den unge mand så højt, at det hørtes fra for til agter; "ti stille – her er det mig, der har kommandoen!"

Og dermed gjorde Dick omkring og forsvandt under dækket, efterladende de fire mænd i en ophidset sindsstemning.

Brown satte sig melankolsk ned i den tomme stol, pudsede lorgnetglassene og sukkede. Lundqvist anbragte kasketten med et rask klask på det velfriserede hoved:

"*För tusan plågar! Det var många pengor i fikken!*" Så gik han tankefuld ned i maskinrummet og drak sin whisky-og-vand for at give sin tænkeevne en lille opstrammer.

Monsieur Grenouille lod huggertklingen glide gennem sine fingre; så gjorde han et par udfald mod en usynlig fjende, hvorpå han nærmede sig den gamle i stolen:

"Pardon, monsieur Brown! – Vær så venlig at sige mig, det var altså virkelig alvor med de tusind dollars? – Hvis jeg nu finder på – –"

Brown rejste sig, gram i hu:

"Hvis De finder på nogensomhelst nederdrægtighed, min gode franskmand, som kan bringe den unge herre i ulejlighed, så skal jeg sørge for, at De bliver sparket i land fra den første havn, vi anløber!"

Grenouille gjorde dybt fornærmet et skridt tilbage:

"Monsieur Brown! De vover at tiltale en gentleman på en måde –"

"Sørg De hellere for at se Deres regnskaber efter," fortsatte Brown uforstyrret; "næste gang bliver de revideret noget mere indgående, end jeg tidligere har gjort."

Dermed satte intendanten sig atter i stolen, medens franskmanden luskede af med et ærgerligt ansigt. Brown havde åbenbart rørt ved et af hans ømme punkter.

Tilbage stod kun skibets kaptajn. Også han tænkte dybt.

Han kløede sig i nakken og strøg sig over skægget. Tusind dollars var mange penge for en vindskibelig hollænder. Men hans hjerne var alt for medtaget af nattevågen; den duede ikke til at udklække drillerier mod den engelske nation. Schwab opgav ævred, slingrede på de stive ben ind i sin kahyt, medens

en alenlang hollandsk ed rullede på hans tunge. Han svor, at præmien skulle blive hans – Habakuk splintre hans stortop, skulle den det!

Dagen var til ende, solen dukkede langt ude i det fjerne vest ned under Atlanterhavets rødgyldent rullende vande; den sidste lysstribe slettedes langsomt ud, og natten kuplede sig stjernetindrende over sø og land og over *Swell*, der hastede kanalen ud.

Fra fokkemastens top og fra damperens sider kastede den hvide, grønne og røde lanterne gennemtrængende elektriske lysstråler i retning af skibets kurs, men ellers var alt indhyllet i mørke på dækket. Ikke den mindste lysstribe skinnede frem gennem koøje og skylighter, der var skærmede af tykke gardiner.

Men den store agterkahyt under dækket lå badet i så stærkt et lys, som var det selve solen, der strålede dernede. Dick elskede lys og luft, og der var anbragt elektriske glødelamper i hundredevis rundt om såvel i loftet af den store salon, der strakte sig tværs over damperen, rundende langs hele agterstavnen, som i spisesalen om styrbord og i det rummelige sovelukaf på modsat side.

Klokken var vel ti, og Dick sad i en af de magelige, højryggede læderlænestole tæt ved et balancebord, hvorpå stod hans aftensmåltid: te, ristet brød og en vældig, flettet sølvkurv med frugter. Atih gik stilfærdigt om og vartede op. Men Dick rørte ikke maden; end ikke hans yndlingsdrik, den stærke ceylonte, der duftede fra de fine, halvgennemsigtige sèvreskopper, fristede ham.

Dick var gram i hu, og hans hjerne havde arbejdet med højtryk – noget den sportsglade Krøsus ikke var vant til. Han spekulerede på hævn, hævn over englænderne for den forsmædelse, hans gode navn havde lidt i de mange aviser, og for den tort, der personlig var overgået ham ved at måtte flygte fra engelsk grund.

Nu studerede han kortene over alverdens have og kyster, for han vidste end ikke, hvor han ville hen med sin *Swell*. Snart tænkte han på at sejle til Tripolis og gå på løvejagt langs ørkengrænsen; så opgav han den plan til fordel for en tur til Østasien. Der var god tigerjagt både på Malakka, norden for Singapore og omkring Calcutta – men dér var jo fuldt af englændere, som han netop ville undgå. Over hans hoved hang en mægtig kobbercylinder, der var fuld af kortruller. Når han ville studere en eller anden jordegn, behøvede han blot at trække i den rigtige snor, så rullede det tilsvarende kort ned foran ham. Intet kunne være nemmere.

Dick trak i Brasiliens snor, og straks foldede det uhyre rige sig ud for hans blik. Tværs gennem det løb som en bred åre den mægtige Amazonflod. Dér var plads og dybde nok; han kunne løbe med *Swell* tusind mile og mere op ad floden. Dér måtte da være jagt: krokodiller, unça'er, de røde, mankeløse løver; pumaer – var det ikke noget for ham? Men hvem skulle han tage med? Var der nogen af hans venner i Europa eller Amerika, der ville tilbringe en sommer på den lumre, skidengule flod i tredive graders varme inde mellem urskovene? Fuldt af moskitoer var der vel. – – Og hævnen, hvad blev den til!

Dick rynkede panden, han gad ikke tænke over den ting mere. Hvad, han havde jo andre til at bruge hjernen for sig, han

betalte dem for det. Tusind dollars havde han udlovet, de måtte vel allerede have virket.

Og dermed lod han Brasilien rutsje op i cylinderen til de andre verdensriger og kaldte på Atih:

"Hent mig Grenouille, Lundquist og Schwab," befalede han – "sæt champagne herind og få bordet ryddet."

Atih forsvandt, og Dick gik op og ned ad gulvet, højlig spændt på, hvorledes præmiekonkurrencen ville løbe af.

Snart efter viste Schwabs bjørneskikkelse sig i døren; efter ham fulgte den høje Lundqvist, og endelig stod franskmanden også i Dicks kahyt, afleverende sit cirkusbuk. Atih bragte champagne ind og tømte flasken ud i tre mægtige pokaler. Dick selv var alt for meget sportsmand til at bryde sig om at drikke vin ved aftentide. Han tændte en cigaret, nippede til teen og lod sine tre funktionærer tage plads om bordet.

"Nå, mine herrer," begyndte Dick, "nu skulle jeg altså høre resultatet af Deres overvejelser – hvad har De fundet på, Grenouille? De ser ud, som om De ikke kunne holde på det længere, – det er vel bedst at lade Dem starte først. Men husk på, det må være noget, der kan ærgre den hele engelske nation – ellers falder præmien ikke."

Grenouille så virkelig ud, som skulle han eksplodere af ivrighed efter at komme til at tale. Han trak sig febrilsk i skægget og hoppede på stolen, mens han skævede til de to konkurrenter, som frygtede han for, hvad der gemte sig af planer inde i deres hjernekister.

"Mr. More," tog han til orde, rullende på r'erne, som alle marseillanere gør, "min plan lader sig hurtigt og let udføre, og der er ikke én englænder jorden over, som ikke vil blive rasende,

hvis den udføres rigtigt. Tilmed har planen en stor fordel, nemlig at den ikke udsætter Dem selv for den mindste risiko og fare."

"Skal det være en fordel?" spurgte Dick yderst misfornøjet.

"Det troede jeg – men jeg kan tage fejl," undskyldte Grenouille, "jeg havde tænkt selv at udføre min idé, men De kan også gøre det, mr. More – hvis det tiltaler Dem mere."

"Nå, kom nu med den i en fart."

"Hans kongelige Højhed prinsen af Wales opholder sig for tiden i Nizza; han kører daglig langs rivieraen med sit automobil, beundret af samtlige engelske turister. Hvis Hans kongelige Højhed på en sådan udflugt vendte benene i vejret i en grøft – og måske forstuvede eller brækkede et par lemmer, ville det ikke ærgre englænderne?"

"Selvfølgelig ville det ærgre dem," svarede Dick tøvende, "men jeg forstår ikke –"

"Jeg skal besørge det!" udbrød Grenouille og sprang op. "Lad mig få en motorvogn på tyve hestes kraft, så påtager jeg mig at køre prinsen i grøften! – Til ærgrelse for englænderne og til hævn for vor principal, mr. More." Han så begejstret ud og stolt som en helt, der risikerer livet for en ædel sag. Men da han skuede rundt i kredsen, faldt hans begejstring hurtigt. Schwab lagde sig tilbage i stolen og slog en foragtelig latter op, Lundqvist trak sin stol længere bort fra franskmanden og sagde "fy fa'en!" Men Dick stirrede målløs på sin sportsmester. Han blev efterhånden helt hvid om næsen af vrede og brast endelig ud:

"Er De gal, Grenouille? Splintrende, rygende gal! – Vil De have mig til at gøre en så sjofel streg, som at brække arme og

ben på prinsen af Wales! Sådan en lumsk, nederdrægtig slyngelstreg som et mordattentat mod Englands første gentleman! – Herud med Dem og det i en fart, jeg vil ikke have Dem her inde i min kahyt!"

Franskmanden var allerede sprunget hen mod døren. Han lukkede den op og skulle just til at forsvinde, da han atter oplod sin røst:

"Mr. More – ærbødigst! Et ord endnu!" Han stod med kroppen udenfor og stak kun hovedet ind i kahytten. Stemmen var ydmyg og bedrøvet, og ansigtet udtrykte en sådan skuffelse, at vreden svandt fra Dicks sjæl.

"Nå, hvad er det så?" spurgte han.

"Vi kunne også nøjes med en ringere person – mr. Chamberlain kører også med automobil – –"

Dick gjorde et langt skridt hen imod døren med opløftet hånd, og Grenouilles ansigt forsvandt skyndsomst.

"Jeg må nok se at få en anden mand til at passe min sport," bemærkede Dick, da han atter sad i sin stol, "Grenouille er vist et stykke af en bandit."

Svenskeren og hollænderen nikkede forstående til hinanden og drak deres glas ud. Franskmanden stod ikke i stor yndest hos de to.

"Nå, kaptajn, har De noget forslag, så kom frem med det," Dick slog ud med hånden mod Schwab, "men det må være noget, som en fri amerikansk borger kan være bekendt at befatte sig med."

Schwab rømmede sig: "Mr. More, det er noget, som en hel nation vil være Dem taknemmelig for – samtidig med at det vil ærgre englænderne mere end alt andet. Ser De, jeg er

hollænder, og vore fættere – det er boerne dernede i Transvaal; vi holder svært meget af hinanden i den familie!" Kaptajnen strøg sig over skægget, hans ene øje skuede ud i rummet, som om han ledte efter den fjerne boerfamilie. Dick hørte opmærksomt efter, drejede sig om i stolen og trak i en af de mange snore, der hang fra kobbercylinderen. Ned gled hele Sydafrika med krigsskuepladsen, hvor boere og englændere havde givet hinanden brådne pander det sidste år. Schwab stillede sig hen til kortet, Lundqvist rykkede nærmere, og Dick tændte sig en ny cigaret.

"Se nu her, mr. More," fortsatte Schwab, pegende på kortet, "dér har vi Kaplandet længst mod syd, så kommer Natal, den engelske koloni og Zululand, og længere henne portugisernes land, alt sammen langs kysten. Men indenfor, ligesom stenen i en blomme, ligger boernes republikker: Oranjestaten sydligst og Transvaal mod nord."

"De har ingen havne – Deres fættere dernede?" spurgte Dick.

"Ikke én. Det har englænderne sørget godt nok for. – Tidligere kunne boerne få alt, hvad de behøvede, over den portugisiske kyst, men nu har England sat en stopper for det, og heller ikke fra nord kan de få hjælp. De sidder hårdt i klemmen, mr. More."

"Nå, og hvad så?" spurgte Dick, "jeg kan da ikke købe en havn og forære dem."

"Nu kommer jeg til det," fortsatte Schwab med sin dybe røst, "det var bare indledningen. – Ser De, englænderne er for mange for os – jeg mener for boerne; der er en kvart million britiske soldater i Sydafrika og vi andre har ikke meget mere end et kvart hundrede tusind tilbage. Det er slut med krigen, mr.

More, de tapre mænd er knuste; tusinder er dræbte, skudte, lemlæstede – andre tusinder er taget til fange; de sulter på St. Helena, mr. More; tre af min familie har siddet derovre i et helt år. Det er hårdt at vide, og gid sjakalerne ville æde deres fangevogtere!"

Den firskårne hollænder var åbenbart stærkt bevæget af disse krigsulykker, som han oprullede for Dick og maskinmesteren. Han drejede sig om og tørrede sit store øje. Med Dicks letbevægelige sind var det ikke vanskeligt at indgyde ham medfølelse med de betrængte boere. Han rejste sig og rakte Schwab hånden:

"Det gør mig så'gu ondt for Dem, kaptajn – jeg mener for Deres familie på St. Helena. Men sig mig, hvad er det egentlig, at De vil have mig til? Jeg skal da ikke befri fangerne, for det turde blive en alt for stor mundfuld at gabe over."

Schwab stod atter ved kortet og pegede på et punkt indenfor Transvaals grænser.

"Krigen er snart forbi, og der er kun én udgang mulig – hele Sydafrika bliver en engelsk koloni, boernes flag bliver strøget, og nationen udslettes af verdenskortet. Og den største mand i hele landet er nu kun en flygtning. Han bliver jaget som et stykke mildt, englænderne vil fange ham, og så må han leve resten af sine dage på en eller anden øde, engelsk ø – det er gamle Krüger, republikkens præsident, jeg taler om."

Schwab holdt inde et øjeblik og ledte på kortet:

"Her var han, da vi sidst hørte nyt i Holland fra den gamle mand, det var i Machadodorp her på jernbanelinjen ned til portugiserlandet. Derfra måtte han flygte, for englænderne

afskar ham banelinjen. Men selv om han nåede ned til kysten, så har han intet skib, han kan slippe til Holland med – –"

"Så skulle jeg tage ham ombord på *Swell*?" udbrød Dick, "lige forbi næsen af englænderne – det var sport!"

"Det var det, og den kan ellers blive farlig nok. Men flot ville det være, brandstejle mig ville det så! Og der lever ikke den englænder på jordens overflade, som ikke ville ærgre sig, hvis gamle Krüger undslap, og – der er ikke den hollænder, uden at han ville drikke Deres skål, mr. More, og takke Dem for den bedrift. Ja, det er min idé, jeg ved ikke, om Lundqvist har én, som er bedre?" Schwab tog sit glas, kiggede ned i dets bund og sukkede: "Det er svært, så man bliver tør i halsen af at tale."

Dick ringede på mere champagne og så hen til maskinmesteren:

"Det er ikke rimeligt, at De har noget bedre at foreslå, maskinmester; men op med planen alligevel!"

"Næ, bevar's!" Lundqvist rejste sig og bukkede, "næ, jeg gi'er mig, kaptajnens forslag er bedre, end alt hvad jeg kan hitte på. Jeg ville bare foreslå at plante det amerikanske flag på Nordpolen – det ville også ærgre englænderne."

"Skidt med Nordpolen, dér gider jeg ikke ligge og rode. Nej, Schwabs plan er god, den er jeg med til; de tusind dollars er Deres."

Dick trak sin checkbog frem af bordskuffen, rev et blad af og fyldte det ud.

"Værs'god – giv Brown den lap, så får De pengene."

Schwab tog imod papiret. Han så tvivlrådig ud, der foregik åbenbart en kamp i hans indre. Så lagde han checken på bordet igen og sagde med sin dybe stemme:

"Hvis De vil tillade mig det, mr. More, så ville jeg gerne give de penge dér som bidrag til ekspeditionen. Jeg synes det er store sager, at De vil hjælpe boerne og gamle Krüger; jeg mener, at det er for meget oven i købet at skulle have penge af Dem."

Dick lo. "Tag De pengene og brug dem til hvad De vil – det kan jo være, at familien på St. Helena ville være glad ved en del af dem. – Hvad ekspeditionen angår, så bliver den min sag. Men så sandt jeg lever, gamle Krüger skal rejse til Europa på *Swell* som min gæst; og kan jeg dreje englænderne den næse, så skal De få tusind dollars til, kaptajn Schwab. – Atih, skænk mig et glas champagne. – Præsidentens skål! Gid den gamle fyr må klare sig fra englænderne, indtil jeg kommer og henter ham. Og hente ham skal jeg, om vi så skal erklære hele England krig. Nu er vi Englands fjender, kaptajn Schwab!"

"Ja, og boernes venner."

Lundqvist rejste sig:

"Får jeg ha'e æren af at være med i forbundet? Jeg har en broder, som er løjtnant under general Botha; han gik frivillig med, da krigen begyndte."

"All right," svarede Dick, "det er godt at være nogle stykker, når man skal slås med englænderne – der er så mange af dem."

Så lo han overgivent og drak glasset ud.

"I morgen lægger vi slagplanen, kaptajn – sæt kursen syd på, så snart vi er klar af Kanalen. Og De, maskinmester, lad *Swell* bruge sin skrue, alt det den kan dreje rundt; vi fylder kul i Kap."

9. Boernes saga

For to hundrede og halvtreds år tilbage var alle Europas søfarende nationer på jagt efter oversøiske kolonier; over alle verdenshavene sendte de flåder og enkelte krigsskibe; lande opdagedes og erobredes, hele verdensdele blev kristne kongers eje.

Det var især Spanien og Portugal, der dengang stredes om herredømmet på havene og som underlagde sig uhyre dele af jordkloden. England, der nu ejer større kolonier og en stærkere flåde end noget andet rige, kom dengang kun i tredje række eller snarere i fjerde, for hollænderne havde været nok så driftige, de havde mange skibe og gode sømænd.

Det var netop på den tid, da Cromwell regerede England, at nogle hollandske skibe eskorteret af et par fregatter, sejlede ned langs Afrikas kyst og ankrede tæt inden for Det gode Håbs Forbjerg på verdensdelens sydligste spids. Dér, hvor nu Kapstaden ligger, gik de i land, byggede huse og dyrkede jorden. Det var det "Hollandsk-Ostindiske Kompagni", som sendte dem derned, for så fik kompagniet en station på vejen til det fjerne østen, hvor dets skibe kunne proviantere.

Fra disse kolonister – et par hundrede i tallet – der i 1652 gik i land ved Kap, nedstammer en stor del af de boere, som i tre år bekrigede hele den store engelske nation.

Men det var også godt tømmer, som de gamle hollændere var lavet af. I halvtredsindstyve år havde deres forfædre kæmpet mod spanierne og vundet frihed for deres land. Det var stærke, energiske og fædrelandskærlige mænd, og deres sønner, som drog til Kaplandet, var ikke ringere. Dér levede de og deres

efterkommere gennem århundreder et nybyggerliv, så fuldt af farer og daglige strabadser, at kun de bedste af racen kunne klare sig. Alle svæklinge måtte dø.

Klimaet var strengt. Dernede rundt om Afrikas sydspids, hvor tropiske vinde mødes med luftstrømninger fra det sydlige polhav, står næsten altid svære storme; snart er det utålelig varmt, snart bidende koldt. Efter månedlang tørke, der truer afgrøden med tilintetgørelse, styrter regnen ned i så vældige masser, at floderne svulmer op, skyller over deres bredder og ødelægger alt, hvad strømmen kan nå.

Landet var fuldt af vilde dyr: løver, leoparder, hyæner og krokodiller, og af vilde mennesker – zuluer, kaffere, buskmænd, hottentotter og hvad alle de menneskeædende negerracer hedder, der dengang ejede landet og søgte at drive de hvide mænd bort. Og mod disse lå boerne i uafbrudt kamp. Der var ikke en time på dagen, ikke en dag i året, hvor boeren følte sig tryg på sin gård. Overalt lurede faren; med den ladte riffel på nakken, ridende på små, men rappe og udholdende heste, beskyttede mændene deres arne, samtidig med at de passede bedriften.

Og den race, der opklækkedes under sådanne forhold, blev da også de fleste andre mennesker såre overlegen – måske alle – i mod, i skydefærdighed, jægerdygtighed og ridekunst, og de blev stærke i troen på Vorherre og den hellige Bibel. For det er nu engang så, at de mennesker, for hvem livet glider glat og behageligt, glemmer lettest deres kristentro; men er livet stadig en kamp for tilværelsen, således som boerne levede det, så glemmer man aldrig, at uden Guds hjælp nytter det ikke at kæmpe. De gamle hollændere og deres efterkommere, boerne,

har stridt sig gennem tilværelsens genvordigheder og har vundet sejr på sejr både mod menneskeædere og mod civiliserede, hvide mennesker, takket være deres fanatiske tro og tillid til Forsynet.

Gennem de næste hundrede år formerede boerne sig og spredte sig længere og længere mod nord. De indfødte negerstammer, der tidligere levede nybyggerne på truende nært hold, fejedes bort i en stor halvcirkel om de hvides land, takket være den skrækkelige sygdom, "børnekopper", som europæerne altid bragte med sig i de tider, og som var farligst for de menneskeracer, der ikke tidligere kendte sygdommen.

Det var hornkvæg og får, som udgjorde boernes rigdom. Landet var dækket med græs, men så spredt og fattigt, at man altid regnede fem tønder land for den nødvendige græsgang til et eneste får. Bøndergårdene var derfor uhyre store – fem tusind tønder land var den almindelige udstrækning, altså mere jord end de fleste danske grevskaber ejer. Sjældent kunne man fra den ene gård øjne røgen fra den nærmeste nabos skorsten.

Det var først i begyndelsen af forrige århundrede, at englænderne fik interesse for Sydafrika, og de blev snart herrer over Kaplandet; for ikke alene erobrede Storbritannien Kapstaden og det omgivende land med sværd i hånd, men otte år senere betalte den erobringen med en så rundelig sum som seks millioner pund sterling eller i danske penge over 100 millioner kroner.

Det var et køb, som skaffede køberen en stor del ulejlighed på halsen ved siden af god valuta for pengene, for England måtte i løbet af de næste hundrede år føre ni frygtelige krige med de

tapre kaffere og to blodige felttog mod boerne. Men så erhvervedes til gengæld de rigeste diamantminer og de største guldlejer, som findes i hele verden.

Dengang levede i Sydafrika omtrent 30.000 kolonister – hollændere, franskmænd og tyskere. De holdt slaver, og af dem var der vel dobbelt så mange, som der var herrer. Men den engelske regering ville ikke finde sig i slaveriet og vedtog derfor at frigøre alle slaver på én gang hele jorden over, hvor som helst det engelske flag vajede. For at kunne gennemføre det, betalte statskassen 360 millioner kroner, for at slaveejerne ikke skulle lide noget tab, og man skulle synes, at det var en overmåde ædelmodig optræden både overfor sorte og hvide.

Men boerne blev rasende. Hverken kunne de lide at leve under engelsk regimente eller at måtte undvære slaverne, og derfor besluttede en halv snes tusind af dem at drage nord på til egne, hvor de kunne leve som de ville, og i et land, som de kunne kalde deres eget. Og så brød de op. Kvinder og børn og ejendele stuvedes sammen på uhyre, tunge karrer, trukne af mange spand okser. Mændene gik ved siden af vognene med deres langløbede rifler, parat til at forsvare familien. De sorte tjenestefolk og de halvvoksne drenge løb bagefter for at holde sammen på fåreflokkene og kvæghjorderne, og så gik det langsomt nord på. Hver nat slog de lejr og udstillede vagtposter, for egnen var fuld af små, hæslige buskmænd og af vilde, rovbegærlige kaffere. Når boerkolonnerne blev angrebet af negrene, samlede de alle karrerne i en rundkreds, således at børn og okser skærmedes i midten af vognborgen, mens mændene skød og kvinderne ladede riflerne.

En af de raskeste drenge, der på denne lange og farlige vandring løb bag ved fåreflokken og drev dem frem med pisk i hånd, var Stephanus Johannes Paulus Krüger, Transvaals fremtidige præsident.

Farligst for boerne på denne march var de stærke zulustammer, hvis mægtigste høvding hed Matabeli. Han myrdede en mængde boere, men det lykkedes dog at besejre ham, således at resten af de udvandrede familier i ro kunne nå det nye land, Transvaal, bygge huse og gårde og dyrke jorden.

Disse boerfamilier spredte sig over et stykke land, der strakte sig mellem de to floder Oranje mod syd og Limpopo mod nord; et landområde så stort som det tyske kejserrige, og det delte sig efterhånden i to republikker, af hvilke den sydligste hed Oranjefristaten og den nordligste og største Transvaal. I 1852-54 indrømmede England begge staterne fuldstændig frihed i alle ydre og indre anliggender.

Det viste sig imidlertid snart, at boernes enighed kun varede så længe, de havde en fælles fjende at bekæmpe. Nu, da de skulle leve deres eget liv inden for egne statsgrænser, holdt enigheden op. Der var altid spektakler og uroligheder; det ene parti sloges med det andet, blodsudgydelse hørte ikke til sjældenhederne, og når de ikke havde andet at kævles om, sloges de to boerrepublikker, Oranje og Transvaal, indbyrdes. Dertil kom, at de store sydafrikanske negerstammer hadede boerne, som til trods for gudsfrygt og bibellæsning behandlede deres sorte medskabninger værre end dyr.

Kafferne levede mod nord og vest, zuluerne holdt til mod øst, og disse krigerske folkeslag blev enige om at udrydde alt, hvad der levede af hvide mennesker i de to republikker. Tilstanden

blev så faretruende, at England måtte bringe hjælp, og for endelig at få fred i den del af Afrika, annekterede englænderne begge republikker og gjorde dem til deres egne kolonier.

Men dette ville boerne ikke finde sig i. Pludselig blev de enige, hver gård sendte beredne riffelmænd til hovedkvarteret, og da der var samlet nogle tusinde krigere, brød revolutionen løs med vældig kraft. Disse få men modige og hærdede boere tilføjede englændernes disciplinerede soldater det ene nederlag efter det andet til stor forbavselse for hele verden og især for England selv, som ikke havde nogen anelse om, hvilke heltesjæle der stak i de dårligt klædte, langskæggede boerbønder.

Knap et år varede denne krig, så blev englænderne kede af legen og lod boerne beholde deres frihed til at regere sig selv og til at skændes indbyrdes, så galt de lystede. Det var i 1881, og stor jubel blev der i republikkerne. De havde besejret en af verdens største magter, og der var ingen ende på deres vigtighed og selvtillid eller måske snarere på deres fanatisme, for de var nu sikre på, at Gud var med dem, og at himmelske magter ville lade dem sejre over alle deres fjender.

I løbet af de kommende år forandrede imidlertid forholdene sig ganske i Transvaal. Landet havde hidtil kun lidet fristet europæiske kolonister, som i øvrigt netop for en snes år tilbage drog bort i massevis fra de gamle lande for at slå sig ned på den anden side af de store have, hvor jorden er rig og hvor der er godt klima og plads til at røre sig. Men til boernes land kom kun få, for der var hverken behageligt at leve eller nogen velstand at høste fra den tarvelige jord.

Det er imidlertid hyppigt så, at dér hvor jordens overflade ser fattigst ud, ligger rigdommene gemt under muldet. Det er tilfældet på de steder, hvor guld er fundet i størst mængde; under Australiens solsvedne sandørkner, langs Vestamerikas forrevne bjergrande og under Klondykes isbundne, ugæstfri jord. Og således også i Transvaal.

Igennem republikkens sydligste del strækker sig et bjergdrag så fattigt og uskønt og ufrugtbart som vel muligt, dets navn er Witwaters Rand. Netop disse bjerge gemmer umådelige skatte af guld, som findes temmelig jævnt fordelt gennem bjergenes kvartsmasser, langt ned i jordens skød. Man regner, at der i Witwaters Rand er ophobet for over 12.000.000.000 kroner guld – en så uhyre rigdom, som næppe noget andet sted i verden findes samlet. I øvrigt opdagedes guldminer og guldmarker mange andre steder, sølv fandtes i vældige mængder for ikke at tale om diamanter.

Det var i 1886, at rygtet om guldfundene fløj over hele verden, og det kan nok være, at der kom liv i guldgravere, kapitalister og eventyrere af alle slags. De strømmede til Kapstaden, og derfra drog de nord på gennem Oranjestaten og ind i Transvaal.

Hele Witwaters bjergkæde blev vrimlende fuld af guldsøgere; minegange og dybe skakter boredes ned gennem jord og sten, så bjergskrænterne mange steder lignede overskårne schweizeroste. Disse miner kaldtes under et Randminerne, og de er berømte over hele jorden. I et eneste år gravedes for 150.000.000 kroner guld ud af bjerget.

Man skulle tro, at boerne var blevet glade over, at al den rigdom fandtes i deres land. Men tværtimod. De brød sig kun om at leve i fred på deres store gårde, passe deres kvæg og læse i

Biblen. De betragtede guldgravervirksomheden som Djævlens værk og hadede alle de amerikanske ingeniører, engelske kapitalister og minearbejdere fra alverdens lande, som nu vrimlede ind over Transvaals grænser og bragte uro og forstyrrelse med. Boernes egen hovedstad, Pretoria, er en hyggelig lille by med knap så mange indbyggere som Svendborg, men de fremmede guldgravere byggede en anden stad, Johannesburg, i gulddistriktet, og den blev mægtig stor og rummede efterhånden en kvart million mennesker.

Lille Paul Krüger var imidlertid vokset op. Fra kvæghyrde blev han gårdejer, og da han var klog, modig og stærk, mere end de fleste andre boere, blev han efterhånden en stor mand i Transvaal. Da han var passeret de halvhundrede år, valgtes han til præsident, og den stilling mistede Krüger først, da englænderne drev ham ud af landet og erobrede Transvaal.

Krüger regerede som en klog gammel bondepatriark, omgivet af en talrig familie og støttet af et "folkeråd" på 24 andre kloge bønder. Meget boglærd var han ikke, for den eneste bog, han brød sig om, var Biblen. Den kunne han på sine fingre, og hver gang der forelå et politisk spørgsmål af betydning, slog han op i den hellige skrift, altid sikker på at finde et skriftsprog, der passede til lejligheden. Og så holdt han en præken for folkerådet og for hvem der ellers var til stede af hans undersåtter og afgjorde spørgsmålet sådan, som han mente, at de gamle profeter og Moses ville have gjort. Og dermed var alle tilfredse.

Det vil sige, boerne var tilfredse og lovpriste den gamle stivnakkede patriark, for hans afgørelser var altid til deres

fordel; men udlændingene derimod fandt, at Krüger var den mest uretfærdige gamle tyran, der endnu havde regeret noget land.

Der var efterhånden kommet mange flere udlændinge ind i Transvaal, end der var boere. De fleste af dem var englændere, og de var vant til fra deres egne kolonier, at loven var ens for alle, og at enhver fremmed, der kom ind i landet, havde samme rettigheder som englænderne selv. Men i Transvaal blev de stillet lige med de usleste buskmænd og kulsorte kaffere.

Så ugæstfrit behandlede gamle Krüger de fremmede gæster, og han lod dem betale næsten alle skatter og afgifter, mens boerne selv gik fri. Før udlændingene – "uitlanders" kaldtes de – kom til Transvaal, var det det fattigste land i verden, men bare ti år efter hørte det til et af de rigeste. Uitlanders betalte 70 millioner i Krügers statskasse hvert år, mens landets indtægter før knap havde været to millioner; og så havde disse skatteydende ikke et ord at sige om, hvad pengene skulle bruges til. De fremmede kunne ikke besætte et eneste embede; de tilfaldt altid boerne, for største delen ganske uvidende mennesker, der ingen ting bestilte, hævede uhyre lønninger og drillede de fremmede på alle måder.

Noget af det vigtigste i et land er børneopdragelsen – det ved vi jo alle. Men så uretfærdigt blev den sum administreret, som af statskassen årligt udbetaltes til undervisning hele landet over – i alt mere end 1 million kroner – at der anvendtes 145 kr. til hvert boerbarn men kun 1 kr. 60 øre til børnene af fremmede forældre; og det var dog netop disse, der betalte de syv ottendedele af skolepengene!

Forresten var der næppe den uretfærdighed, som Krüger og hans "folkeråd" ikke tillod sig over for de fremmede. De blev snydt på alle mulige måder. Krügers familie og venner oprettede en dynamitfabrik. Straks blev der nedlagt forbud mod indførelse af udenlandske sprængstoffer, og mineejerne måtte købe boernes dårlige vare til uhyre priser. Hvert år betaltes der over 10 millioner kroner mere for dynamit, end hvis de fremmede havde måttet købe det i Europa.

Ligedan med jernbanerne. De ejedes også af boerne – præsidentens nærmeste vennekreds – og banerne måtte jo bruges både til mennesker og varer. Men taksterne var fem gange dyrere, end de behøvede at være, og samtidig kørte boerne næsten gratis.

Der må vist have været en fejl ved Krügers gudsfrygt, siden han kunne gå med til al den uretfærdighed. Og det var endda ikke det værste. Ærgerrighedens djævel var faret i kroppen både på ham og på præsidenten for Oranjefristaten, Steyn. De to og deres rådgivere udklækkede en plan, der gik ud på at fordrive englænderne fra hele Sydafrika og danne et mægtigt rige, "de sydafrikanske fristater" – ganske i lighed med de nordamerikanske. Det var en dristig tanke, men der var mange boere i Kaplandet og i de andre, engelske kolonier, og hvad amerikanerne havde gjort, mente boerne også at være mænd for at udføre – de var jo stærkere og modigere end alle andre mennesker på jorden, og så hjalp Gud dem – det troede de blindt.

Og da begyndte både Transvaal og Oranje at ruste sig. Alle de mange millioner, som "uitlanders" årligt betalte, gik til Krupp og andre europæiske våbenfabrikker. Hovedstaden blev stærkt

befæstet, hundredtusinder af rifler og mange millioner patroner blev købt; heste og feltartilleri anskaffedes, uhyre forråd af klæder, proviant og alskens krigsmateriel ophobedes; tyske og hollandske officerer og underofficerer hvervedes til at indøve soldaterne og forberede slagplanen. Desuden blev en mængde hemmelige agenter og agitatorer spredt over hele Sydafrika for at ophidse alle kolonister af hollandsk og tysk afstamning mod England og forberede en almindelig rejsning af alle dem, der nærede sympati for boerne, så snart krigen brød ud.

Englands regering vidste god besked med alt dette, men blandede sig ikke i det. Verdens største nation er altid rede til at betragte de mindste med godmodig overlegenhed. Men efterhånden blev situationen så tilspidset, at godmodigheden slap op. England fordrede forklaring på rustningerne, og samtidig forlangtes, at boerne skulle behandle de englændere, som opholdt sig i Transvaal, overensstemmende med almindelig menneskelig retfærdighed. Men gamle Krüger slog på sin Bibel og bad englænderne passe sig selv – han var herre i sit land og skulle nok selv bestemme, hvor skabet burde stå.

Det var mod slutningen af vinteren, men endnu trak det ud med diplomatiske noter mellem London og Pretoria – rævestreger af den gamle boerpræsident, for han ville vente til det milde forår var indtruffet og til græsset dækkede Transvaals sletter, for uden græs på markerne til alle hestene kunne boerne ikke føre krig.

Og foråret på den side af jorden er det samme som efteråret hos os. I oktober måned 1899 gik det løs. Ikke alene Transvaals våbenføre mænd samledes i store lejre og marcherede mod den

engelske koloni Natal, men også Oranjes mænd hængte riflen over nakken og sadlede den bedste hest, for præsident Steyn havde sluttet alliance med Krüger, skønt han aldrig havde haft det mindste udestående med England.

Der stod et vældigt våbengny og kampbulder, da boernes hære rykkede syd på for at drive englænderne ud af Sydafrika. Over 60.000 var der i tallet, skæggede, stærke mænd i bondeklæder og lange frakker med filthat på hovederne og lange støvler på benene. Det var ikke paradesoldater, men støtte, energiske bønder, der forstod at tumle en hest det meste af døgnet igennem uden at trættes og at sætte hver mauserkugle i skivens centrum. De kendte hver bjergtop, hvert pas, hver snæver sti henover det store, vildsomme land, hvis beboere alle var dem venligtsindede, forsynede dem med levnedsmidler og ydede gratis spiontjeneste. Desuden havde boerne det bedste krigsmateriel, der var at skaffe for penge; navnlig deres feltartilleri var i fortrinlig stand. Dernæst sloges boerne for deres land, deres arne, det gør mænd stærke, og endelig var de grebet af religiøs fanatisme. De havde en tåget forestilling om at være Guds udvalgte folk i Afrika, og at deres gamle patriark stod i særlig yndest hos Vorherre og i forbund med alle hans engle.

Til at begynde med var der kun kvart så mange englændere i krigen som boere; de var fremmede i landet, var hverken vant til klimaet eller til den slags strabadser, som en sydafrikansk krig medfører. Men det var trænede soldater, der gik på med dødsforagt; de satte med et hurra livet på spil for ærens og

gamle Englands skyld, selv om der var fem fjender for hver brite.

Så gik det altså løs, hærene mødtes, kanonerne dundrede og spyede sprænggranater og kardæsker, mens der fra geværerne fløj millioner af projektiler tværs over markerne og fra høj til høj. Der lå tæt med lig over den nordlige del af Natal, hvor den engelske general Buller kæmpede mod boerførerne Joubert Lucas Meyer, og lige så varmt gik det til mod vest langs Oranjestatens grænse, hvor den frygtelige boergeneral Cronje slog fjendens fører, lord Methuen gang på gang og massakrerede en uhyre mængde englændere.

Sejren fulgte i begyndelsen boerne, og jublen var stor i begge republikker; både mod øst og vest var de engelske stridskræfter indesluttede og landet fuldstændig i boernes vold.

Men da vågnede den engelske løve, strakte lemmerne og viste de mægtige kløer – det britiske riges hæder stod på spil, nu måtte der slås til, så fjenden knustes.

Og soldater myldrede fra alle landets egne og fra alle Englands kolonier til fanerne; i hver en havn lå vældige transportdampere rede til at stikke i søen – netop den slags som Peder Most og Brown havde set i Southampton – og snart kløvedes Atlanterhavets overflade af en lang række dampere, der med fuld fart på skruerne ilede ned til den fjerne krigsskueplads. Det ene tusinde soldater efter det andet sattes i land ved Kapstaden, Port Elisabeth og Durban – de engelske havne langs Afrikas sydøstlige kyst – regimenter og armékorps dannedes og drog mod nord, og endelig kom Englands to bedste generaler, lord Roberts, den gamle, vindtørre, erfarne feltherre, og lord Kitchener, den unge, statelige, jernhårde

kriger, og tog kommandoen over den store hær. Da gik det boerne galt.

Trængt på alle sider af Englands overvældende stridskræfter, måtte de trække sig tilbage. Trods al deres heltemod og seje udholdenhed tabte de terræn; længere og længere mod nord spredte de engelske linjer sig. Et år og mere havde kampen raset; gårdene var forsvundet, kun forkullede brandtomter stod tilbage; markerne lå øde, kvæg- og fåreflokke var ikke længere til at øjne, dyrene var slagtet eller deres kadavere lå spredt rundt om i landet – de var døde af sult og tørst.

Af boeren selv var kun nogle få tusinde våbenføre mænd tilbage, men de holdt ud, flertallet under generalerne Botha og de Wets kommando; den "uovervindelige" Cronje havde måttet overgive sig med hele den styrke, han rådede over. Både over Transvaals hovedstad, Pretoria, og guldgravernes storstad, Johannesburg, vajede det engelske flag. De to præsidenter, Krüger og Steyn, var flygtninge; ingen vidste ret, hvor de holdt til. Uafbrudt måtte de flakke fra sted til sted for at undgå englændernes strejftog.

Således var situationen i boernes land, da *Swell* stod ned langs Afrikas kyst for at undsætte gamle Krüger. En smuk dåd ville det være, hvis Dick kunne bringe den hårdt betrængte patriark i sikkerhed, og englænderne ville have raset.

10. Ekspeditionen forberedes

Det er som regel ikke noget misundelsesværdigt levebrød at være i en rigmands tjeneste – det er i det små en hofmands stilling hos en konge eller en kejser. Både konger, kejsere og mangemillionærer står omgivet af en glans, der blænder og drager den store menneskemasse i de jævne kår, men jo nærmere man kommer stormændene, des mere svinder glansen; og får man lejlighed til at leve dem på ganske nært hold og følge deres færden i det daglige liv, udebliver skuffelsen ikke. Selv de bedste og største blandt landes monarker og pengefyrster er dog kun mennesker, og de har alle sammen i en udpræget grad de fejl, som fremelskes ved kritikløs beundring hos medmenneskene og ved den uheldige omstændighed, at de så at sige aldrig hører andet end ekkoet af deres egne ord og meninger. Oftest bliver de herskesyge og lunefulde, og sjældent nærer de nogen virkelig respekt for laverestående i samfundet. Derfor skal mænd med selvfølelse helst holde sig fra de store og passe deres egen beskedne virksomhed.

Peder Most var ikke lavet af det stof, hvoraf lakajer støbes, og han var sikkert under almindelige forhold hurtigt blevet træt af at drive tiden hen på Dicks fint udhalede dampyacht. Der var simpelthen ikke nok at bestille. Når skibet var pudset og spulet, klædte officerer og mandskab sig på i pæne uniformer, og så var der ikke mere at foretage sig. På kommandobroen skiftedes Schwab og hans styrmand til at holde vagt; de daglige observationer og solmålinger for at bestemme skibets plads på kortet var hurtigt besørget. En mand stod til rors, en anden holdt udkig – det var ikke besværligt. Ikke engang vejret gav

anledning til ekstra anstrengelser, for jo længere *Swell* bevægede sig syd på, jo varmere og mere rolig blev både luft og hav.

Peder havde gode dage. Han glædede sig over sin kahyt, over badekarret og over den gode mad, som han hver dag spiste i officerernes messe sammen med Brown, Lundquist og Grenouille – når han da ikke havde vagt. Styrmanden stod i stor yndest hos Dick. Da Peder pligtskyldigst havde afleveret det tøj, som han havde spillet millionæren i på udflugten til London, var Atih kommet tilbage med hele pakken – stok og sølvetui indbefattet – det var en gave fra principalen. Og da han meget omstændeligt havde gjort regnskab for de udlagte penge til Brown og afleveret det betydelige restbeløb, erklærede den gamle med et velvilligt smil, at Dick aldrig tog tilbage, hvad han engang havde givet ud – pengene var Peders. Samtidig fik han meddelelse om, at hans gage for fremtiden var fordoblet – det var 240 pund sterling om året. Lige så meget som 4000 kroner; Peder svømmede i penge!

Men alligevel var der øjeblikke, hvor han følte kedsomhed og misfornøjelse snige sig ind i sin sjæl. Med vemod tænkte han tilbage på sine oplevelser med Frits, da de roede ned ad Orinocofloden for at redde sig bort fra oprørerne, omgivet af sådanne farer som indianere, krokodiller og vilde dyr i urskovene unægtelig frembyder for to halvvoksne drenge. Skulle han virkelig fremtidig være "pynteofficer" på en lystdamper? Skulle der aldrig mere dukke et eventyr op i hans fremtids horisont?

Så var det en mørk aftenstund, just som Peder var blevet afløst på broen og skulle til at tænde sin frivagtspibe, inden han

gik til køjs. Luften var lummer og tung, for *Swell* havde lige passeret ækvator. Den smule brise, der strøg hen over de varme, blanke dønninger, kom fra nord; den forfriskede ikke men bevirkede kun, at røgen fra skorstenen stod lige op i vejret som en uhyre, mørk søjle. Damperens bov kløvede vandet, og morilden strålede ud til begge sider; agterude malede skruen rundt, så kølvandet i mørket tegnede sig som en gnistrende, blinkende fure så langt øjet kunne skimte i nattens dybe mørke.

Peder lænede sig over rælingen og bakkede på snadden, mens hans tanke flakkede langt bort til halvt glemte gamle oplevelser på land og hav. Da mærkede han en hånd på sin skulder, og ved siden af ham glimtede i mørket gamle Browns lorgnetglas.

"De har nok frivagt, styrmand – skulle snart til køjs?"

"Ja, når piben er røget ud," bekræftede Peder, "men jeg er ellers ikke søvnig."

Brown betænkte sig lidt. – "Jeg kunne nok have lyst til at snakke med Dem. Hvad siger De til et glas grog i min kahyt?"

Det havde Peder ikke noget imod, og så gik de ned ad kahytstrappen til Browns lukaf, der stødte lige op til Dicks sovekahyt. Der var hyggeligt dernede. Lyset var dæmpet; kun utydeligt kunne man skimte det svære pengeskab i hjørnet, sofaen og den store reol med bøger og papirer. På væggene hang lutter billeder af Dick i alle aldre og i mange kostymer. Der var Dick som fire år gammel bluseklædt purk, Dick til hest og på cykel, Dick i jagtdragt og i yachtuniform. Og alle billederne var signerede. På de tidligste stod med barnehånd: "Fra lille Dick til gamle Brown," senere "Fra Richard til mr. Brown", men på de sidste var der blot nedkradset "Richard P. More".

Brown fulgte Peders blik, der gled hen over alle disse billeder.

"Ja, det er Dick her og der og allevegne," sukkede den gamle, "på væggene hænger han og i hjertet bor han. Jeg holder af Dick som var det min egen søn – skønt han er min herre."

"Nå ja," mente Peder, "det kan da ikke gøre så megen forskel på følelsen, selv om det er ham, der har pengene."

"Jo det kan – fra hans side." Brown fik flaske og glas frem og satte dem på bordet. "Bland Dem en grog, styrmand, man bliver tørstig i denne varme. – Ja det er sørgeligt at have faderfølelser og tjenerplads, det er helt unaturligt. Og jo ældre Dick bliver, jo mindre bryder han sig om mig – hvad som rimeligt er forresten. Penge er noget skidt, styrmand, når man har så mange af dem, at man ikke ved, hvad man skal bruge dem til. Og så finder man på gale streger, som kan koste både pengene og livet."

Peder hældte isvand i sit glas og så op:

"Er der noget, han har for på denne tur? – Hvor skal vi egentlig hen?"

"Det skal De få at vide. Men det er en hemmelighed foreløbig. Dick gav mig lov til at fortælle Dem hele historien, for han vil nok gerne have Dem med."

"Jeg går med på hvad som helst – bare det er noget med slag i, for her begynder at blive slemt sløjt ombord på denne hersens fine skude."

"Nå, det synes De?" smilede Brown, "ja, da kan jeg glæde Dem med, at De snart får noget at bestille."

Og så berettede han om Schwabs plan om at hente præsident Krüger inde fra hjertet af Transvaal, bringe ham over grænsen til den portugisiske koloni og sejle ham til Europa.

"Det kan der da ikke være så mange ben i," mente Peder. "Hvis den gamle fyr bare kan følge med, så kan vi vel nok få ham smuglet ombord på *Swell*."

"Nå, så let går det nu ikke. Hele grænselinjen er bevogtet af engelsk militær, og de tillader ikke fremmede at slippe ind i Transvaal – de skyder dem ned eller hænger dem som spioner. Og kommer man endelig ind, risikerer man at blive skudt af boerne selv eller plyndret af kafferne. Hele landet er gennemstrejfet af engelske kolonner og af bevæbnede bander boere. De lurer på hinanden i baghold, myrder hinanden hvor som helst der er en mulighed. Det er ikke længere rigtig krig af den slags med store slag og ordentlig krigsførelse. Boerne er splittede, og nu laver de det, man kalder guerillakrig, hvilket almindeligvis betyder, at hver soldat er røver og morder – det er den modbydeligste måde at slås på, som tænkes kan. Og i den hvepserede har nu Dick besluttet at trænge ind – udelukkende fordi han er blevet skældt ud i engelske blade. Skulle man ikke tro, at han er forrykt?"

Brown satte glasset hårdt ned i bordet og begyndte at pudse lorgnetterne. – "Det værste ved hele historien er," fortsatte han, "at Dick absolut vil have den fordømte franskmand med. Fyren påstår at kende landet, fordi han har rejst rundt i de egne med en cirkustrup. Han har været både i Johannesburg, i Pretoria og i Lourenço Markez."

"Hvad er det for en by, den sidste?"

"Lourenço Markez er en af havnebyerne i den portugisiske koloni. Vi kommer til at ankre *Swell* op dér. – Det bliver en rar tid for os, der skal blive ombord. Mig vil han ikke have med –

jeg er for gammel. Schwab skal passe skibet og jeg pengekassen."

"Hvem skal ellers med? Vi må vel være nogle stykker, hvis vi skal slås både med kaffere, boere og englændere."

"Å Gud hjælpe os for at slås!" Brown så op mod loftet i fortvivlelse. "Der er en kvart million engelske soldater i Sydafrika – det bliver knap nok en loppe mod en elefant. Lundquist skal med, for han har en broder, der er løjtnant hos boerne, dernæst De og Grenouille og fire-fem matroser: at sige, hvis der er nogen, som frivilligt går med, for de er jo ikke hyret til at lade sig slå ihjel."

"Jeg kender fire stykker, som nok siger ja, de er alle sammen danske."

"Det er godt. Den trup kan De jo kommandere. – Men der er én person, som De må holde øje med, og det er franskmanden. Jeg anser ham for at være den værste slyngel, vi endnu har haft at gøre med, Dick og jeg. Men Dick kan nu engang ikke undvære ham, så der er ikke andet at gøre end at passe på fyren; og kender han landet, kan han være nyttig nok. Men vær på Deres post, styrmand! Dem har jeg tillid til. – Husk på, at skulle Dick ikke komme tilbage fra den galmandsekspedition, så tager jeg min død af sorg."

Peder stak hånden over bordet hen til den gamle:

"De kan være lige så soren på, mr. Brown, at jeg skal ha' gavtyven i kikkerten! Jeg har altid haft et godt øje til disse vimse franskmænd, men det eksemplar, vi har fået ombord på denne skude, han stikker alt, hvad jeg har set af slagsen, det står til troende gør det! – Bare jeg dog kunne hamstre det franske lige så godt som det engelske;" Peder så tankefuld ud – "men det

kunne jo nok være, at jeg alligevel var karl for at regne ham ud i dansk reguladetri."

Og dermed stak Peder sin sidste slat grog ud, bød godnat og gik på dækket. Det gjaldt om at snappe et par timers søvn, for den stod på hundevagt, den nat.

Fra det øjeblik, at Peder var blevet indviet i Dicks planer, holdt livsglæden og virkelysten atter sit indtog i hans hjerte. Og det var ikke ham alene, men lige fra *Swell*s ejer selv og ned til de to skibsdrenge var der faret elektricitet i kroppen på alt levende inden for yachtens hvidlakerede skibssider. Kun de få indviede vidste, hvad der forestod, men alle havde en følelse af, at det var noget usædvanligt, og det satte humør i mandskabet. Kun én mand gik omkring med bedrøvelige miner, nemlig gamle Brown.

Dick selv havde aldrig før været så interesseret i noget; endog forberedelsen til en kapsejlads med selve prinsen af Wales havde ikke optaget ham nær så meget som den "krigerske undsætningsekspedition" – således betegnede han sit mærkelige foretagende. Når han sad fordybet i studiet af Sydafrikas kort midt imellem rejsebeskrivelser fra Transvaal og Kapkolonien, brochurer over boerkrigen og geografiske billedværker, som hans kahytsbibliotek var overfyldt med, havde han en følelse af at være på højde med generalfeltmarskal Moltke i dagene efter udbruddet af den fransk-tyske krig; og han havde lagt sig efter at knibe læberne sammen, hvilket forlenede hans ellers så åbne og godmodige ansigt med et anstrøg af determination, hvilket som bekendt ikke bør mangle i nogen feltherres ansigtstræk.

Det blev bestemt, at Peder Most skulle indtage en adjudants stilling, mens Lundquist havde at varetage ekspeditionens udrustning og proviantering. Det var netop noget for svenskeren.

Han udarbejdede lange lister over de nødvendige anskaffelser, og imellem dem spillede drikkevarerne en fremtrædende rolle.

"Der er ikke noget, der modarbejder malariafeberen som champagne," erklærede han. "Erfaringen har vist, at af alle champagnemærker er mærket "Mumm" det virksomste lægemiddel netop i Sydafrika. Den gamle engelske overgeneral, lord Roberts, drikker sin flaske Mumm hver dag, det er en kendt sag. En halv flaske daglig pr. menig mand og en hel til officererne – det burde være rationen, ta'e mig tusan!"

Og Lundquist begyndte straks at modarbejde mulige fremtidsangreb af den frygtede malaria, og fik derfor et dusin flasker Mumm udleveret fra *Swell*s velforsynede vinkælder.

Peder havde travlt. Hver ledig time anvendte han til at studere Sydafrikas geografi, selv på kommandobroen havde han et geografisk værk ved hånden. Han pinte de vanskelige boernavne ind i sin hjerne; det kneb, men han vidste af gammel erfaring, at sad de der først, skulle der lang tid til at slette dem ud igen. Heldigvis var det ikke alene med hjernen, at han arbejdede. Dick havde nøje undersøgt sin adjudants dygtighed i sport og fundet den mangelfuld. Peder havde en elementær indsigt i boksekunsten. Den havde han erhvervet ombord i en brig, hvis kok var mulat og en dreven bokser. Men Peder havde i det praktiske liv ikke haft lejlighed til at vedligeholde øvelsen; mulattens læreregler om uddeling af næsestyvere og stød i

hjertekulen havde han svedt ud, og hver gang Peders omflakkende sømandsliv førte ham i vanskelige situationer, hvis afslutning blev håndgemæng, havde han foretrukket at fælde modstanderen ved en ægte dansk skalle.

Men Dick tog sig på at fortsætte undervisningen, og hver dag på sin frivagt måtte Peder stille i et par hvide benklæder, sko med gummisåler og hænderne væbnede med to store boksehandsker; forresten nøgen. Dick stod i samme lette kostume, og så gik det løs. Peder spændte musklerne og hoppede så på ét ben, så på et andet; snart fo'r hans højre næve frem mod Dicks nøgne bryst, snart parerede han med den venstre, sveden drev af ham lige ned i skoene, men lige meget hjalp det. Når som helst, det behagede Dick, kunne han med et eneste stød lade adjudanten trille hen ad dækket i den hjælpeløseste forfatning.

"Se nu her," forklarede Dick, når Peder atter stod på benene og så ærgerlig ud, "sådan skal Deres arme og krop se ud, inden der kan blive en bokser af Dem." Og han viste sine lemmer frem, hvor musklerne lå som stramme tove inden for huden, og han pegede på sin stærke overkrop, der var så mager og senet som en væddeløbshests sider. – "Sveden skal ud og fedtet af Dem, musklerne må hærdes; De må lære at trække vejret med brystet og ikke med maven. – På'en igen, styrmand, vi må ha'e en omgang til, ellers batter det ikke."

Så tog Peder fat igen, svedte, pustede og boksede, indtil han atter rullede hen ad dækket og skar tænder af raseri.

"De har anlæg, vist har De det," trøstede Dick, "inden vi kommer til Lourenço Markez, kan De prygle Grenouille."

Og den fremtidsudsigt satte humør i Peder, for han hadede den vimse franskmand.

Det var ikke boksning alene, som faldt ind under den daglige træning på *Swell*; skydning med revolver og gevær måtte også øves. Og her skulle styrmand Most være læremester for sin lille trup frivillige, fem mand i alt. Peder havde selv udvalgt dem: den tidligere kok, Martin, Jens Frederik, Kristen Klausen og Jesper Knort samt en kæmpemæssig, langskægget hollænder, der bar det berømte navn Tromp med Jan til fornavn. I modsætning til Martin, der altid lod knævren løbe, var Jan Tromp så tavs, at kun en døvstum var i stand til at stikke ham. Men Peder havde sat sig i hovedet, at han skulle med, og da han til Jan rettede samme spørgsmål som til de fire danske: "Vil De med på en ekspedition til Transvaal – den bliver farlig, men der falder fem dollars af pr. mand om dagen og fem hundrede andre, hvis ekspeditionen lykkes," stak Jan tre fingre i vejret og nikkede lige så mange gange. Dermed var det afgjort.

Peder og hans fem mand skød hver formiddag til skive på agterdækket. Hver havde fra sportshuset fået udleveret et mausergevær og en seksløbet "Smith og Wesson"-revolver samt så mange patroner, som nødvendigt var. Grenouille havde forsøgt at optræde som skydelærer, men blev energisk afvist af Peder, der på *Don Carlos* havde lært at håndtere skydevåben, og som navnlig med riffel var et sikkert skud.

Men det viste sig snart, at et af truppens medlemmer var både Peder og alle andre overlegen. Og det var Jan Tromp. Beskedent holdt han sig tilbage, til hans tur kom, og satte så sin riffel- eller revolverkugle midt i centrum med aldrig svigtende sikkerhed. Men en dag ville franskmanden blære sig med sin

skydefærdighed som kunstskytte, kastede en appelsin op i luften og gennemskød den med en revolverkugle; da trådte Jan frem, greb med sin mægtige hånd i appelsinskålen, valgte tre ud af forskellig størrelse og vægt. Han holdt dem i sin venstre hånd, revolveren i den højre, rystede huen af hovedet, stod skrævende på de solide ben og fulgte skibets bevægelser med overkroppen. Et øjeblik stod den hollandske kæmpekarl og ventede, så fløj alle tre appelsiner til vejrs, tre gange knaldede revolveren og ned på dækket klaskede appelsinerne, gennemskudte, så saften flød af dem.

Målløs så Grenouille på udførelsen af dette mesterstykke: "*Sacrebleu*!" bandede han og trak sig i overskægget. Men Jan lagde stilfærdigt revolveren fra sig og hentede en svaber, som han afvaskede sporene af appelsinsaften med. Da Dick hørte om Jans bedrift, blev han begejstret. Nu var det hollænderen, der fremtidig blev skydelærer, og selv Dick deltog i øvelserne. Men Grenouille var aldrig til at øjne, når Jan gav time i revolverbrug.

Under disse krigerske forberedelser var *Swell* dampet syd på og havde efterhånden passeret det varme ækvatoriale bælte. Luften afkøledes, for ikke alene nærmede skibet sig nu de sydlige tempererede egne, men på den side af jordkloden lakkede det mod vinteren, netop som den nordlige halvkugle glædede sig over grønne marker, blomster og sommervarme.

Vejret var stormfuldt, en stærk søndenvind satte havet i oprør, maskinmesteren måtte mindske farten; for søerne brød ind over damperens skarpe bov og truede selve det solide dækshus med havari. Og *Swell* var efterhånden blevet

betænkelig læns i kulkasserne; store var de, indrettet til en hel måneds jævn fart, men Dick havde hastværk, aldrig kunne skruen løbe hurtigt nok rundt, og det koster kul. En skønne morgen tonede endelig Afrikas bjerge frem. Som en blyfarvet sky, lavt i horisonten, lå landet forude. Efter bestik og observationer måtte det være højdedragene rundt om Kapstaden. Vejret havde bedaget sig, atter fik den kraftige skrue lov til at dreje rundt med fuld fart, nu var der ingen grund til at spare på kullene længere.

Dick stod på broen ved siden af styrmand Most og spejdede mod land. Ingen af dem havde været på de breddegrader før, men det havde kaptajn Schwab. Med kikkerten for det ene øje studerede han landkendingerne, efterhånden som de dukkede op, og gav sin forklaring til bedste.

"Om det er Kapstaden?" udbrød han, da Dick udtalte sig om muligheden af, at bjergene forude kunne tilhøre en anden del af Afrikas vestkyst, – "det er lige så sikkert Kapstaden, som at jeg er født i Rotterdam. De kan bande på, mr. More, at mit bestik slår ikke fejl, og forresten kender jeg det land der forude ligeså godt som stropperne i mine vandstøvler. – Kan De se de tre højder? Vældige bjerge er det. Det midterste er Taffelbjerget – fordi det er så fladt på toppen som en bordplade. Til højre ligger Løvebjerget, og når man kommer ret vest for det, ligner det på en prik en løve med hoved og poter og det hele. – Længst mod øst er Djævlebjerget – stejlt og nederdrægtigt. De første hollændere, der kom til Kap, troede, at Fanden selv logerede deroppe. Jo, flintre mig er det Kapstaden, mr. More, jeg har været der syv gange."

Højere og højere hævede sig både Taffelbjerget, Løven og Djævlen, og snart sås røg af flere dampere, som styrede ud efter.

"Engelske krigsskibe?" spurgte Dick og pegede mod røgsøjlerne.

"Tror det ikke, mr. More. Det er snarere transportdampere, som er for hjemgående med sårede til England eller måske med boerfanger til St. Helena. – skal vi gå klods op til dem og ta'e en observation?"

Det varede ikke længe, før de tre svære koffardidampere kom på nært hold, og *Swell* strøg dem tæt forbi.

Engelske soldater gik med opplantet bajonet som skildvagter op og ned ad dækket mellem en vrimmel af mennesker både for og agter. Det var tydelig nok fanger fra boerkrigen, men de lignede mere tarvelige, bondeklædte udvandrere end de tapre krigere, der havde holdt stand så længe mod den engelske nation. Deres brune og grå vadmelsklæder var hullede og snavsede. Hår og skæg hang langt og filtret. Nogle lå udstrakt på dækket og sov, som udhvilede de sig efter krigens frygtelige strabadser. Men de allerfleste sad sløve og stirrede efter det svindende land, hvor de efterlod alt, hvad de havde kært – familie, venner, gård og ejendele. Bittert fortrød de vist den tåbelige krig, der havde gjort dem til stoddere og berøvet deres land friheden.

Og da *Swell* var fløjet damperen forbi, hastende ind mod land, stod Schwab med knyttede næver og sammenbidte tænder og så efter mændene på fangstskibene. Den rolige hollænder dirrede af had til de sejrende englændere.

Ved foden af det mægtige Taffelbjerg, terrasseformet skrånende ned mod Taffelbugtens sydlige strand, ligger Sydafrikas vigtigste havneby, Kapstaden. Intet fremmedartet præger den by. Solidt og regelmæssigt hæver de stensatte huse sig langs lige og brede gader; her og der bryder et lille torv eller en smule park den kedsommelige regelmæssighed; et gammelt kastel med svære murstenstinder og klodsede udkigstårne fanger øjet som det eneste tegn på byens alder, for Kapstaden har trods sit moderne udseende dog et par århundreder på bagen.

Til daglig går livet fredeligt nok i havnestaden på Afrikas sydspids: store paketdampere løber regelmæssigt ind og ud, tager kul, vand og proviant ombord og fortsætter farten til australske og andre fjerne havne. Fragtdampere og mangemastede sejlskibe ligger i havnen for begge ankre med lange kæder ude, for rheden er en farlig ankerplads, svære storme kan hurtigt rejse sig og umuliggøre losning og ladning i dagevis. Og fra staden mod nord og øst glider jernbanetogene til mineegne helt oppe i Afrikas indre og til kolonisternes bebyggede og opdyrkede distrikter. Banewaggoner kommer tilbage fulde af metaller, guld og sølv, og af landbrugsprodukter. Kapstaden er en forretningsby, og i en sådan går livet regelmæssigt sin slidsomme gang.

Men da *Swell* lod sine ankre falde i bugtens bund ind mod toldbygningen på havnekajen, havde forretningslivet for længst været forvandlet til den uorden og tummel, som krigen medfører. I stedet for fredelige koffardiskibe lå rheden fuld af krigsfartøjer og transportdampere. Banevognene var ikke længere fulde af handelsvarer, men af friske, nyankomne

soldater og krigsmateriel, der gled nord på, eller de kom til byen med sårede, blødende krøblinge eller, liggende på strå i vognenes bund, med blege, elendigt udseende boerfanger. På gader og torve vrimlede militær til hest og til fods, kanoner stod i truende halvkreds om rådhuset, den kommanderende generals hovedkvarter; stærke patruljer gennemstrejfede byen på kryds og tværs for at holde alle boervenlige elementer i respekt. Og som det altid går i krigens tid, fødemidler og handelsvarer af enhver art var steget til det tre-firedobbelte i pris. Nød og elendighed herskede blandt alle fattige – kun for soldaterne blev der sørget godt.

Det gjaldt for Dick så hurtigt som muligt at fylde *Swell*s kulkasser, skaffe proviant og det nødvendigste, endnu manglende udstyr til ekspeditionen. Her var brug for en stor pengepung, og den havde Dick. Grenouille, Lundquist og gamle Brown blev straks sendt i land med motorbåden; den første for at købe våben, kort og khakidragter, maskinmesteren for at skaffe kul og Brown for at betale. Dick selv blev ombord, han ville ikke i land blandt sine fjender, englænderne. Han var sikker nok på at træffe tidligere venner og sportskammerater mellem de engelske land- og søofficerer, og han havde ikke lyst til at svare på det nærliggende spørgsmål: Hvad i Himlens navn han ville i denne forstyrrede afkrog af verden, hvor ellers kun militær, krigskorrespondenter og arméleverandører holdt til.

Det ville have voldt ham vanskelighed at svare på det spørgsmål.

11. Hotel Grand' Brétagne

På østkysten af Sydafrika ejer portugiserne en koloni, Mozambique kaldes den. De sloges redeligt og blodigt med negerstammerne om den besiddelse og senere med englænderne, men Portugal holdt fast ved kolonien og ejer landet den dag i dag.

Mozambiquekysten huler sig mod syd ind i Afrikas fastland og danner Delagoabugten, den vigtigste del af den portugisiske kyststrækning; for her udmunder Limpopofloden, en mægtig strøm, der i en vældig bue gennemflyder en stor del af Transvaal lige fra Pretoria og Johannesburg.

Lidt længere syd på strækker en halvø sig ud i havet, det er Ynyack, og ud for dens spids ligger Elefantøen. Derved fremkommer en havnelignende, smal bugt, som beskytter ankerliggende skibe mod de fleste vinde, og på vestsiden af bugten – på fastlandet – byggede portugiserne en by, Lourenço Markez, en af de vigtigste havnestæder på denne del af kysten.

Omgivet af palmelunde og mægtige gummitræer spreder byens lave, fladtagede huse sig ned til vandet. Bagved løfter terrænet sig over Bereas skovbevoksede højdedrag; foran strækker sig vandspejlet, gulligt og halvfersk, for havets salte bølger blander sig i Umbelosis og Tembés fælles store munding med de to strømmes skidne og træge flodvand.

Længe lå Lourenço Markez upåagtet hen, kun kendt og berygtet for sit feberklima, sine uhyre moskitosværme og for de arabiske karavaner, der med regelmæssige mellemrum kom ned til staden, medførende elefanttænder og negerslaver fra deres røvertog i Afrikas indre.

Men da boerne oprettede republikken Transvaal, fandt de, at det nærmeste punkt ved havet var Lourenço Markez. Veje blev anlagt derhen, dampere anløb havnen, og endelig blev en jernbane bygget for engelske penge fra Pretoria og lige ned til Delagoa Bay; så tog byen på at vokse. Der blev bygget en flot villa til den portugisiske guvernør, en endnu stateligere bygning til toldlokaler og skatkammer og et hotel, der er smukt at skue, men som er akkurat så skident indvendig, som portugisiske hoteller plejer at være. "Grand' Brétagne" er dets navn, og det passer godt, for Storbritannien og Portugal er så gode venner, som en kæmpe og en dværg kan være, og i Lourenço Markez er englænderne de mest velsete gæster – de betragter sig selv som herrer.

Portugal har den fornuftige vane at gøre alt, hvad England beder om, og kort tid efter boerkrigens udbrud lukkedes al adgang til Portugals havn for de stakkels transvaalere. Engelske krigsskibe lagde sig til ankers i bugten, engelske soldater og officerer stationeredes i byen; og på det punkt, hvor banelinjen løber ind til Transvaals jord, samt langs grænsen, holdt engelsk militær vagt, for at hverken præsident Krüger eller nogen af hans undersåtter skulle slippe ud.

Og englænderne betalte for alt, hvad de fik, i vægtige guldstykker, det kunne portugiserne lide; de ønskede bare, at krigen ville trække rigtig længe ud.

En åben veranda strækker sig i hele Hotel Grand' Brétagnes længde. Dér står det lange table d'hôte bord dækket, og derfra har man den videste udsigt over kyst og bugt og over havnepladsen mellem hotellet og vandet.

To engelske og en portugisisk kanonbåd spejlede deres tunge jernskrog i bugtens blanke vand mod nord, en norsk trælastfarer og en hollandsk risclipper strakte masterne til vejrs længere syd på, og imellem disse repræsentanter for krig og handel lå den fintbyggede, hvidmalede *Swell* med det amerikanske flag vajende fra agterstavnen.

Table d'hôte-middagen på verandaen var næsten afsluttet, gæsterne sad midt i nydelsen af de herlige tropiske frugter, menuens sidste nummer. Der var gyldengule, saftige mangos, svulmende, fede bananer, mægtige drueklaser, duftende ananas og brandgule, kærneløse oranger. Kaffertjenere vartede op i hvide bomuldsdragter, der lod deres negerhænder og hoveder se dobbelt sorte ud.

Ved bordenden præsiderede chefen for den engelske styrke i Lourenço Markez, oberst Porter. Hans svære, tykmavede krop lå tungt tilbagelænet i stolen. Obersten holdt just et glas funklende, gulbrun afrikansk sherry op for det fede, joviale ansigt, mens han samtidig ihjelklaskede en moskito, der havde den frækhed at angribe hans svedende skaldepande.

Den nærmeste nabo til højre var ingen anden end Dick, der havde overvundet sin modbydelighed for alt, hvad der var engelsk, i det håb at kunne få nyttige oplysninger hos den øverstkommanderende. Langs bordets sider, spredt mellem engelske officerer og portugisiske handelsmænd, dukkede andre kendte skikkelser frem: kaptajn Schwab i hvidt flonel og med et bedrøveligt ansigt – nyhederne fra krigsskuepladsen lød såre uheldssvangre for hans venner, boerne; gamle Browns altid smilende åsyn med tungsindige øjne bag spejlblanke lorgnetglas; ved siden af ham sad vor ven Peder. Næppe havde

gamle madam Most genkendt sin søn, om hun fra sin himmelbolig havde skuet ned og set ham iført den gulbrune lærredsdragt af militært tilsnit, knæbenklæder og gamacher samt revolverbæltet om livet. Træningen på *Swell* havde allerede berøvet ham noget af de ungdommelige, runde former, havde gjort hans figur slank og ansigtstrækkene mere markerede. Længst nede ved den anden bordende sad monsieur Grenouille, ivrigt og dæmpet samtalende med en sortsmudset, glatraget portugiser, der udmærkede sig ved et særligt frastødende, koparret forbryderfysignomi.

Oberst Porter drak sit glas ud og henvendte sig til Dick med en stemme, der rungede gennem salen:

"Hvordan pokker, mr. More, kunne det falde Dem ind at ankre Deres dampyacht op i dette malariahul? Vi er sågu' ikke vante til at træffe amerikanske millionærer på disse breddegrader."

"Jeg havde lyst til at se lidt af krigen, men nu kommer jeg vel for sent?"

"Å, det kan trække et års tid ud endnu, inden vi får boerne til at tage mod fornuft. – Det ville hjælpe, om vi kunne fange den gamle slyngel Krüger, men han er en snedig ræv. Vi har stoppet alle udgangene til hans hule, og nu skal vi til at ryge Mikkel ud."

Kaptajn Schwab var blevet blodrød i ansigtet; han lagde begge de knyttede næver på bordkanten og drejede hovedet om mod obersten, som om han ville tage til genmæle, men Brown rullede en appelsin tværs over bordet, fangede hans opmærksomhed og løftede advarende en pegefinger.

"Forresten kunne De have sparet Dem ulejligheden at rejse hertil for at studere krig, for De kommer ikke over Transvaals

grænser," fortsatte obersten.

"Nå, De kan da ikke spærre hele strækningen," mente Dick, "et eller andet sted kan man vel nok slippe forbi Deres soldater. – Men sig mig, oberst Porter, hvor antager man, at præsidenten opholder sig?"

"Han har indrettet sig hus og hjem og kvarter i et jernbanetog, og med det joller han frem og tilbage på det stykke skinnevej, som vi endnu ikke har erobret mellem Pretoria og den portugisiske grænse. Dér sidder han og ruger over sin skat."

"Sin skat?"

"Ja, den gamle fyr har skrabet to millioner pund sterling guld sammen i småkasser og poser, inden han stak af fra sin hovedstad. Hans kære undersåtter kan ikke pine en unze guld ud af ham, for han er gerrig som en gammel ågerkarl."

"Vil De påstå, at Krüger har stjålet det guld, han har hos sig, hr. oberst?" Det var Schwabs dybe stemme, der lød, han kunne ikke dy sig længere.

"Jeg påstår ikke noget, min gode mr. Hvad-De-nu-hedder," svarede obersten barsk og så skarpt på Schwab. "Men skulle man tro, hvad hans egne undersåtter, boerne, fortæller, så er gamle Krüger ikke for andet at regne end en slubbert, der beriger sig selv og lader landet gå pokker i vold. – Velbekomme, mr. More!" Han rejste sig, og alle fulgte eksemplet. "Og vil De høre et godt råd, så hold Dem fra krigsskuepladsen, dér brænder De fingrene – hvis De da slipper så nådigt."

I det samme kom Grenouille hen til Dick og hviskede ham noget i øret. Dick nikkede og vendte sig atter om mod obersten:

"Sig mig, oberst Porter, hvis jeg nu havde lyst til at se lidt af landet her, kunne jeg da hverve bærere til min bagage og få et pas til at rejse, hvorhen jeg ville, inden for den portugisiske grænse?"

"Det kan De, mr. More. Et pas til Dem og Deres selskab skal jeg udfærdige til Dem, og hvad bærere angår, så står derhenne en mand, som kan skaffe det nødvendige. – Han er den største gavtyv her på pladsen," tilføjede han halvhøjt, "og det vil sige noget; men fyren er venner både med arabere og kafferhøvdinge, så han er brugbar." Han vinkede: "Å, signor Branco! kom lidt herhen."

Den samme lidt sortsmudsede portugiser, som Grenouille havde talt så ivrigt med, kom hurtigt hen til obersten, dybt bukkende og med et slesk udtryk i sit ubehagelige gavtyvefjæs.

"Mr. More, dette er signor Serpa Branco, den hæderligste portugiser i hele Sydafrika," forestillede obersten og kneb det ene øje til, "ham kan De trygt forlade Dem på – det kunne lige så lidt falde ham ind at snyde Dem for en kvart dollar som at udeblive fra messen søndag formiddag."

Signor Branco smilede underdanigt:

"Hr. obersten er altid spøgefuld. – Det skal være mig en ære at hjælpe mr. More på enhver måde." Han bukkede dybt for Dick.

"Det var ret, signor Branco, – "æren højt og fortjenesten lavt," det er Deres velkendte valgsprog. – Ja, så farvel, mr. More; passet kan De få hos mig i morgen formiddag, så er der ingen, som molesterer Dem i dette land. Men – hold Dem fra Transvaals grænser! – Godnat."

Og dermed gik den joviale oberst til sit standkvarter i villaen ved siden af hotellet; hans officerer fulgte ham, og snart sad Dick og hans mænd samt Serpa Branco alene tilbage i den store spisesal. Solen gik ned bag højdedraget mod vest, en kølende brise strøg fra havet ind over bugt og havn; men moskitosværmene stimede til vejrs fra flodbreddernes sumpland og fra Delagoabugtens mangrovekrat. De fulgte med vinden, spredte sig over det ganske land og over Lourenço Markez by, svirrede om hvert levende væsen, mennesker som dyr, borende den giftige brod dybt i hudens porer, så malariagiften trængte ind i organismen.

En lille forsmag på Sydafrikas natteplage fik ekspeditionens medlemmer den aften på Hotel Grand' Brétagne, og ret længe holdt Dick ikke kampen med moskitoerne ud. Han overlod alt til Grenouille og gik ombord med Schwab, Brown og Peder.

På *Swell* var der friskt og frit for moskitoer. Siddende i de kølige rørstole holdt Dick og hans fæller rådslagning. Atih gik lydløst om og skænkede iskold champagne i de store glas. Fra det mørke himmelhvælv strålede stjernerne med tropisk glans, spejlende sig i bugtens blanke flade; fra skibene rundt om lyste ankerlanternerne, og i den lille by bag ved blinkende og glimtende lys fra havnekajens lygter og fra husenes indre.

Der var en herlig og fredelig aften, den sidste ombord på *Swell*. Og havde Dick og Peder Most anet, hvad det næste tidsspand ville føre med sig, havde de næppe med så let et sind og så frejdigt et smil stukket glassene ud på gamle Krügers sundhed og ekspeditionens held.

Kun Brown sad tavs og bedrøvet. Havde han måttet råde, var *Swell*s anker blevet lettet i en fart og kursen sat ud efter, langt

bort fra Lourenço Markez.

Samtidig sad to mænd i fortrolig samtale i et af hotellets værelser på øverste etage. Også de lå i magelige rørstole med drikkevarer på det lille bord imellem dem. Det var Grenouille og Serpa Branco.

Røgen fra sorte afrikanske cigarer fyldte værelset og drev langsomt ud ad det åbentstående vindue, hvorfra man så ud over den natmørke by mod Bereabjergene, hvis bløde ryglinje tegnede sig mod den stjernelysende himmel. Ved højdedragets fod blussede her og dér ild som fra lejrbål. Det var fra kaffernes landsbyer. I en halvcirkel omgav de Lourenço Markez; ingen kaffer turde fra sol gik ned til sol stod op opholde sig inden for bygrænsen.

"Et svineheld, at jeg traf dig," bemærkede franskmanden. "Skål, og på godt samarbejde!"

De drak og dampede på cigarerne.

"Det skulle helst blive bedre, end det sidste vi lavede," henkastede portugiseren og skulede til Grenouille. "Du løb med, hvad der var i cirkuskassen, og lod os andre ligge på gaden og sulte."

"Havde jeg ikke gjort det, så var du stukket af med gevinsten, go'e Serpa. Du kom bare for sent – er det hørt, gamle?"

"Sludder! Tror du, jeg risikerer at blive hængt for lumpne tre hundrede dollars? – Men skidt med det, jeg kom ud af cirkusgøglet og ind i det merkantile. Det kaster mere af sig."

"Selvfølgelig," indrømmede Grenouille. "Men det er heller ikke så galt at være legekammerat med et fjols af en amerikansk millionær. – Bare den gamle gårdhund Brown ikke var der, så

skulle den skære! Jeg må se at blive fyren kvit." Han så tankefuld over mod kaffernes lejrbål og sendte svære røgskyer op mod loftet. – "Hør, sig mig, hvad har du egentlig tænkt at give mig i provision, når jeg nu lader dig blokke millionæren?"

"Fem og tyve procent." Signor Branco rakte en gul, benet hånd, fra hvis fingre der funklede talrige ringe, over mod Grenouille. Han tog tøvende imod den.

"Lad gå da. Hvad kan fortjenesten blive?"

"Ja, ser du – tyve kaffere må han have til at bære al bagagen à fem dollars om dagen, det bliver – skal vi sige i 40 dage – altså 4000. Desuden må føreren have andre 1000 dollars for sin part; i alt 5000. Deraf bliver de 4000 nettogevinst, for de sorte rade får sågu' ikke meget, kan du vel begribe."

Grenouille skænkede sig et svingende glas whisky og vand, hans hjerne arbejdede bag det nedredte, sorte pandehår, og han så ud, som han havde fundet på en rigtig slyngelstreg. Endelig tog han ordet:

"Synes du ikke, at det ville være en tarvelig forretning for sådan et par drevne fyre som os to at vride nogle få tusind dollars ud af den rødhårede abekat, når vi endelig får ham mellem fingrene langt inde i landet, hvad? Sådan en guldfugl får man min salighed ikke på limpinden hver dag. Der må kunne tappes en hel sæk fuld af gode engelske pund sterling, om man bar sig rigtig ad."

"Hvad er han værd?"

"Det er vanskeligt at sige, men det bliver allenfals ikke en centime under 50 millioner francs i fast formue og en årlig indtægt på godt over to millioner."

"Du hellige vievandskost!" udbrød signor Branco, "er han så forgyldt!"

"Om man satte ham lidt i bur et sted inde i det aller sorteste kafferland – jeg kan dirigere ekspeditionen, hvorhen jeg vil – er du med?"

"Ikke rigtig, Grenouille. Og jeg må passe svært på renomméet her i Lourenço Markez. Forretningen går strygende med smugleri og den slags over grænsen; men de har mig lumsk i kikkerten, de engelske bøfædere – pokker stå i dem – jeg vil ikke risikere min hals."

"Vi risikerer ikke noget, hverken du eller jeg. Bare vi laver affæren på rette måde. Har du ikke en god forretningsforbindelse med en af kafferhøvdingerne på den anden side grænsen?"

"Om jeg har! To dagsrejser inde i Transvaal, nord for jernbanelinjen, ligger en stor kraal, den tilhører min gode ven, Ngombeli, også kaldet "den tæthårede okse". Han har 500 kaffere i sin landsby. Ngombeli går ikke af vejen for ret meget; det var ham, der skaffede mig en million mauserpatroner over grænsen og i hænderne på general Botha. – En god forretning, lille Grenouille, en fin lille affære! De blev godt betalt, de patroner! – Jeg håber, en del af blyet endte i kroppen på englænderne." Han klukkede af latter ved tanken om den handel og gned de magre fingre, så ringenes stene lynede.

"Så er han vel mand for at tage sig af vor rødhårede ven fra dampyachten og byde ham på husly og kost i nogen tid?"

"Hvad for noget? – Husly og kost?"

"Du bliver noget svaghjernet, rare Serpa, du kan vist ikke tåle den stærke sol. – Kunne du ikke tænke dig, at amerikaneren

kunne blive så ked af at sidde i Ngombelis kraal, at han foretrak at løse lidt op for pengesækken for at slippe ud igen."

Signor Branco trak de sorte øjenbryn helt op i den lave pande og gned sin krogede næse:

"Den var ikke dårlig – det kunne blive forretning! – Ngombeli er manden, hvis nogen er det!"

"Vi deler fortjenesten, Serpa, og ingen slinger i forretningsgangen!"

De to noble herrer vekslede et kraftigt håndtryk.

"Lad os få slagplanen lagt med det samme; for jeg må sende ilbud til min sorte ven endnu den dag i morgen. – Dér står whiskyen."

Der blev en lang rådslagning, og først da solen dæmrede i øst og udslettede stjerneglansen fra himmelhvælvingen, lod Grenouille sig ro ud til *Swell*.

12. På march mod krigsskuepladsen

Endestationen for Pretoriabanen i Lourenço Markez er ikke nogen imponerende bygning. Den består nærmest af nogle skure med stenmure og bølgebliktage. Det største skur er bestemt for passagerer, de mindre til varernes opbevaring. Udenfor strækker sig en åben plads, en mark, hvis afsvedne, nedtrådte græstotter yder sparsom næring for nogle skindmagre æsler og langskæggede geder. I øvrigt afgiver pladsen et affaldssted for pakkasser og tømte tindåser, som små nøgne kafferbørn bruger til legetøj, så længe den portugisiske opsynsmand eller stationsforstander holder sig uden for stokkevidde.

Når pladsen alligevel den morgen afgav et festligt skue, var stedets dagligdags udsmykning ikke skyld deri. Det var udelukkende Dicks "undsætningsekspedition", der kastede glans over den solsvedne mark og som havde lokket et par hundrede negere fra kafferbyen til stationen.

Tyve kaffere i forholdsvis rene bomuldsskjorter og stumpede lærredsbukser kom fra havnen svingende ind på pladsen i gåsegang. Hver bar en bylt eller kurv på hovedet, vejende et halvthundrede pund. I spidsen for linjen gik føreren med et bambusspyd i hånden og en rusten gammel riffel over ryggen. Store og kraftige mænd var de alle, men føreren ragede næsten et hoved op over de tyve bærere, en kæmpekarl at skue; men et afskyeligt ansigt sad der på ham – fladnæset og med lange tynde, gråsprængte skægtjavser om den dyrisk store mund. Ved siden red maskinmester Lundquist på en lille mager pony, der ondskabsfuldt lagde ørerne tilbage, hver gang den kom i

nærheden af de sorte mænd. Lundquist sad med de lange ben klemt sammen om ponyens bug, men sørgede dog for at holde de sporebesatte hæle fri af hestens sider – han havde allerede lært på vejen fra havnen, at hans ganger ikke fandt sig i nogen som helst overlast fra rytterens side, herunder særlig henregnet sporestød.

Lundquist ønskede intet hellere end at stå på venskabelig fod med sin hest. Han havde nok at bestille med at holde sig i sadlen og passe på riflen, cigartasken, patronbæltet og navnlig på den uhyre feltflaske; alle disse sager dinglede og raslede mod hinanden ved ponyens bevægelser.

Da Lundquists avantgarde var nået hen til stationen, viste hovedstyrken sig: Peder Most og hans fem mand. De skred frem til fods, stovte karle i gulbrune lærredsdragter og med stanleyhatte på hovederne. Kortløbede magasinkarabiner hang over deres skuldre, patronbæltet om livet og en bredbladet jagtkniv ved venstre side. Meget soldatermæssige så de ikke ud, slingrede lidt i gangen, som matroser plejer, når de har jord under fødderne; men det var raske fyre at se til, især den kæmpemæssige Jan Tromp.

Peder var stolt af sin trup og følte sig sikker på, at han med sådanne kraftkarle nok kunne klare både boere og englændere, om det skulle knibe. Kun Martin voldte ham bekymring, for den lattermilde fynbo kunne aldrig lade være at fnise af hvad som helst han så, mest dog over negerkvinderne, der inde på pladsen i tætte skarer omringede de krigsudhalede sømænd.

Livlige hovslag hørtes, og ind på pladsen galopperede Dick fulgt af monsieur Grenouille og signor Serpa Branco. De sad alle tre som øvede ryttere på smukke afrikanske heste med

lange haler og manker; Dick så strålende glad ud – dette var sport! Han mønstrede sin styrke, trykkede den grimme, store negerfører venligt i hånden, sprang af hesten og gik ind på stationen, hvor toget holdt. Det bestod af tre kupéer, en vogn til bagagen og en anden til hestene.

Rask gik det med indladningen. Signor Branco dirigerede med stor livlighed arbejdet og lod sin ridepisk flittigt klaske på kaffernes rygstykker, når han mente, at slig stimulans tiltrængtes. Grenouille prøvede det samme, men kun én gang; for negeren, hvem slaget ramte, vendte sig om med et så hævngerrigt og rasende ansigt, at den lille franskmand gesvindt sprang et par skridt tilbage.

"Rør dem ikke," advarede portugiseren, "hvis du da ikke vil have et knivsblad mellem ribbenene. – Jeg kan gøre med dem, hvad jeg vil, for det er mine folk – jeg betaler dem."

Grenouille holdt fremtidig ridepisken for sig selv.

Da endelig alting var klart, kom gamle Brown og kaptajn Schwab til syne; Brown med en hvid bomuldsparaply som skærm mod den stærke sol. Han så meget nedbøjet ud, og Peder Most havde den største medfølelse med den gamle mand. Men Dick slog en munter latter op:

"Hvad er det med dig, Brown du ser ud, som om du havde spist græshopper. Vi ses snart igen. Bliv her, pas på *Swell* og sørg for at have godt med rede penge – det kunne være, at jeg fik brug for flere, end jeg har med."

Grenouille og Branco sendte hinanden et forstående øjekast, da de hørte denne bemærkning.

"Jeg skal nok blive her, indtil De kommer tilbage, Dick; hvis det nogensinde sker. Men hør et par ord, inden vi skilles." Han

trak Dick lidt afsides: "Vis ikke den portugiser for megen tillid, han har det slettest mulige renommé i hele kolonien – jeg ved det. Og så Grenouille, tro ham ikke over en dørtærskel!"

"All right!" svarede Dick nok så fornøjet, "jeg skal klare de to fyre. Det er styrmand Most, der har pengekassen i forvaring, han er ærlig nok."

"Ja, stol på ham, og så – Gud være med Dem, Dick!"

Den gamle tørrede sine øjne, men Dick var allerede borte. Han trykkede Schwabs hånd, sprang ind i kupéen og vinkede ad lokomotivføreren. Så lød der et skingrende fløjt, og afsted rullede toget med "Krügers Undsætningsekspedition".

Hen over det flade land gik det mellem palmer og tornede kaktusbuske; Brown og Schwab stirrede efter de tre jernbanevogne og lokomotivet så langt, de kunne øjnes. Snart drejede det til højre, ind bag højdedraget; et par viftende lommetørklæder var det sidste de så, inden toget forsvandt.

Så gik de ombord for at passe på *Swell* og vente på Dick; Brown fuld af bange anelser, Schwab betynget af ansvaret for, hvorledes ekspeditionen ville løbe af – det var jo ham, der havde skylden for den hele plan.

Toget gled langsomt af sted. Det er ikke eksprestoge, der til daglig bringer passagerer fra Lourenço Markez til Transvaals grænse; i krigstider går det endnu langsommere. Sporet er enkelt, og hvert øjeblik måtte Dicks ekstratog holde i vigespor og lade modgående jernbanetog glide forbi. Men så blev der tid til at se sig om.

Skinnevejen fører et langt stykke gennem høj skov. Vældige stammer af gummitræer veksler med tynde, slanke palmer og

disse atter med sammenslyngede, indfiltrede masser af buskvækster og tornet krat, som det ville tage dage at hugge sig igennem med økse og kniv. Af og til løber banen tværs over åbne rydninger i skoven, hvor kaffernes bikubeformede hytter hæver sig. De er bygget op omtrent som kæmpemæssige krinoliner, flettet sammen af bøjelige grene og unge stammer, sammenbundet med palmebast, og det hele dækket af jord og ler. "Kraaler" kaldes negrenes boliger. Oftest ligger høvdingens kube i midten med alle undersåtternes i kreds omkring. Tidligere var alle kraalbyerne indhegnede med palisader af nedrammede spidse pæle for at skærme landsbyerne mod fjendtlige naboers natlige angreb. Men portugiserne og navnlig englænderne har bragt fred og tryghed til veje mellem deres sorte undersåtter, og derfor har alle sikringsmidler fået lov til at forfalde. Nu ligger kraalerne fredeligt omgivne af majsmarker og bananplantager. De kulsorte negerbørn vælter sig i glad leg mellem landsbyernes lige så sorte svin og brogede høns. Gule, skindmagre hunde soler sig uden for hytternes lave indgangsdøre, og kvinderne, gamle og unge, skøtter ubekymret deres dont i marker og indendørs; de besørger alt arbejdet, medens mændene dovent strækker sig i skyggen, rygende på småpiber eller istandsættende deres våben, kastespyd og store ovale skjolde.

Efterhånden som toget i nordvestlig retning kom grænsen nærmere, hævede landet sig. Skovene blev mere tyndspredte og egnen lettere overskuelig. Lange strækninger lå åbne, kun dækket af et halvvissent græstæppe; her og der græssede en flok får, vogtet af kafferhyrder.

Det blev bagende varmt inde i waggonerne. Dick sad i skjorteærmer med løbet af sit repetergevær stikkende ud af kupévinduet. Han øvede sig i at skyde til måls hver gang der var noget at skyde efter; en kokosnød i toppen af et palmetræ, en fjernthængende klase bananer eller efter papegøjer, der troskyldigt sad og kiggede ned på toget. Hver gang, det smældede fra geværet, fo'r Lundquist op af den døs, hvori varmen og de allerede nydte drikkevarer havde lullet ham. Svenskeren skar ansigter af ærgrelse, han trængte stærkt til en forfriskende slummer og hadede geværskud.

Peder Most havde også trukket trøjen af. Han sad med revolveren i skødet og øvede sig i at skille og samle mekanismen. Men hans tanker var ikke ved arbejdet. Han følte sig bekymret ved bevidstheden om at være så stuvende fuld af penge som et pengeskab i en stor forretning. Inden for skjorten sad, spændt om livet, et dobbelt bælte, hvori lå tre rækker guldstykker; han anede ikke selv, hvor mange pund sterling bæltet indeholdt, men det måtte være mange hundrede. Desuden hang der i seler, som også bar bæltet oppe, fire solide lædertasker, hver indeholdende en klækkelig sum penge i banknoter, engelske og portugisiske. Det var gamle Brown, der havde hængt hele apparatet på Peder – stik imod hans ivrige protester – og betroet ham, at som han nu gik og stod, var han værd 30.000 dollars.

"De *må* bære dem, styrmand," bad den gamle, "jeg har ingen anden at stole på. Dick selv har ikke mere forstand på penge end en tolv års dreng. Den første den bedste gavtyv af en kaffer snupper hele herligheden fra ham – hvis Grenouille da ikke kommer først. Pas på ham!"

Nu sad Peder dér og skulle vogte både på pengene og på franskmanden. Det var noget nær for meget af det gode.

Komati Poort hedder grænsestationen på Transvaal siden; den var i englændernes hænder, og en betydelig styrke fodfolk og kavaleri samt et batteri feltkanoner bevogtede dette vigtige punkt. Den sidste portugisiske station er Bassano Garcia, også den var fuld af militær, Portugals kolonitropper. Det var derfor blevet vedtaget i slagplanen, at hele ekspeditionen skulle forlade toget allerede ved Incomati og derfra marchere nord på for at overskride grænsen et par dagsmarcher fra banelinjen.

Planen blev fulgt.

Lidt efter middag nåedes den lille station, og her blev toget lænset for alt, hvad der hørte ekspeditionen til. Kafferne fik byrderne anbragt på hovederne. Dick og Grenouille besteg deres gangere, resten marcherede på egne ben, endogså Lundquist, der med morgenens erfaringer i frisk erindring hårdnakket nægtede at gøre brug af sin ondskabsfulde pony. Den blev ført tilbage til Lourenço Markez af signor Branco, som her bød ekspeditionen farvel. Med et lettet hjerte så Peder portugiseren forsvinde i togets indre, det var dog altid én slyngel mindre at passe på.

Til en begyndelse gik marchen let nok. Fra Incomati fører en god vej nord på; den er trampet fast gennem skov og over sletter af talrige araberkaravaner, der i århundreder har brugt den på deres slavetog fra landets indre til Mozambiquekysten. Mange tusinde slaver, kameler og heste har passeret vejen, så den var magelig nok til en eftermiddagspromenade et par mil lang.

I spidsen red Dick og franskmanden, dernæst fulgte den lange linje af sorte bærere, og endelig sluttede Peder og hans fem sømænd truppen. Lundquist dinglede af, hvor der var bedst at gå; han var lidt usikker på benene, men såre glad. Af og til istemte han en svensk fædrelandssang, hvis falske toner fik Martin til at fnise. Og når maskinmesteren holdt inde, begyndte den kæmpemæssige fører at synge. Der var ikke megen melodi i den sang, højst tre-fire toner, og ordene lød i Peders øren som: Dabelum, dabelum, dali-dali-dali-leiii! Hvorpå alle tyve kaffere faldt ind: Dali-dali-lejiii!

Der var ikke megen variation i den musik, men den satte takt i marchen, så længe der overhovedet var tale om at marchere. Men efter en god times forløb nåede ekspeditionen Umkomaas-floden; dér drejede vejen mod øst langs den højre bred, mens Dick og hans folk skulle videre nord på.

Umkomaas er en af den slags afrikanske floder, der løber gennem en bred, stenet seng, hvor vandet kun står lavt i tørre tider. Men ved pludselig regnskyl oppe i bjergene mod vest svulmer den op til en rivende strøm, som hverken mennesker eller heste kan passere. Ved denne lejlighed var den fredelig nok at se til. Vandet løb trægt mellem stene og dyndbanker, halvt dækkede af storbladede sivplanter. Langbenede hejrer fløj skræmte op ved lyden af de mange menneskestemmer, og et par mægtige krokodiller, der på den modsatte bred havde ligget og solet sig, flygtede ilsomt og med kraftige haleslag ud i floden og forsvandt.

Kafferføreren kendte vadestedet; han gik foran med sin lange lanse og førte Dicks hest over ved tøjlen. Alle fulgte efter.

Vandet gik til knæene, hvor floden var dybest, så der var ingen fare ved den overgang.

Men nu var det forbi med den gode vej. Det var kun en snæver kaffersti, som føreren fandt på den modsatte bred; den snoede sig ud og ind mellem buske og træer, kun én mand ad gangen var der plads til. Fremad gik det op over høje og ned gennem dalstrøg, af og til passeredes et snævert vandløb eller en stenfyldt rende, hvorigennem lejlighedsvis en bæk, født af heftige regnbyger, kunne bane sig vej. Marchen blev tung og anstrengende, trætheden meldte sig i matrosernes ben, der var helt uvant med den slags soldatermotion. Peder mærkede mere og mere tyngden af guldet, han bar om livet. Fødderne var ømme og sveden randt ham ned ad hals og ryg. Kun kafferne syntes utrættelige. De gik med lange, jævne skridt, ranke i ryggen og med de tunge byrder på hovederne, som var det stråhatte, der lå på det krusede hår, og ikke et halvt hundrede pund. Dick tænkte ikke på træthed, han sad jo godt og mageligt på sin hest og røg cigaretter. For hans skyld kunne de gerne have fortsat marchen endnu et par timer, men heldigvis for fynboerne gjorde Lundquist pludselig strejke, eller rettere hans ben gjorde det.

Den livsglade svensker var slemt plaget af varmen, og nu er det en kendsgerning, at jo mere man drikker i tropisk hede, jo tørstigere bliver man. Og Lundquist holdt halsen rigelig vædet. Da den store feltflaske var tom, blev han selv fuld og dinglede på benene, så han snart rendte mod en træstamme på den ene side af stien og snart svingede ind i buskene på den anden. Peder søgte at stive ham af, så godt det lod sig gøre, men stiens snæverhed umuliggjorde en stadig understøttelse. På én gang

snublede svenskeren over en trærod og faldt på hovedet ind mellem buskene.

Dér lå han, ude af stand til at rejse sig. Dick kom farende i den tro, at der var sket et ulykkestilfælde; men da han opdagede grunden til sin maskinmesters ubevægelighed, blev han rasende og svor på, at fyren skulle tilbage til skibet med det samme. Men Lundquist, der var blevet anbragt i siddende stilling med ryggen mod et træ, var åbenbart ikke i stand til at sendes noget sted hen. Han sad med det gladeste ansigt og forlangte at få noget at drikke. Så fuld var han, at han ikke kunne tale engelsk mere. Af og til sang han en stump af "Gluntarne" og lo fjollet.

Der var ikke andet at gøre end at slå lejr på stedet. Heldigvis lå der ikke mange skridt borte en åben plads, hvor teltene kunne rejses. Dick havde medført tre engelske soldatertelte, et større til de fem sømænd og to mindre. De var lette at sætte op – en midterstang og fem små pæle i teltenes hjørner. Megen plads rummede de ikke, men to kunne dog ligge i læ for regn og vind i de mindste af dem.

Dick valgte Peder Most til teltkammerat, og det ærgrede åbenbart Grenouille, der måtte dele pladsen med svenskeren. Byrderne blev anbragt i en rundkreds, kafferne samlede i en fart pinde og visne blade til et bål, kogeredskaberne kom frem, og middagsmaden blev tilberedt.

Det var Lundquist, som skulle have forestået uddelingen af levnedsmidler, men det måtte Peder nu påtage sig. Der var nok af dåser med henkogte sager, og middagen blev tilfredsstillende for de sultne mænd: fiskeboller fra Norge, lammekoteletter med grøntsager fra Danmark, engelske kiks, australsk smør og ost,

fransk rødvin og champagne, brasiliansk kaffe og cigarer fra Havana. Det var en rigtig international middag, spist i Afrika tæt ved boergrænsen og af mænd, der tilhørte fire forskellige nationaliteter. – Jorden er kun lille nu til dags, det har vor tids handel og samfærdselsmidler besørget.

Slet så fine skulle de kommende måltider nu ikke være, men Dick mente, at det første burde være indvielsesfesten for ekspeditionen.

Kafferne måtte dog nøjes med ris og tørret kød, som blev kogt sammen i deres egen medbragte gryde; men dertil fik de to flasker brændevin, som spredte glæde i den sorte flok.

Imidlertid lå Lundquist i sit telt og snorkede som en flodhest. Dick var dybt indigneret over sin maskinmesters opførsel og nedsatte en krigsret, der skulle tage bestemmelse om synderens skæbne. Det blev hurtigt vedtaget at sende ham tilbage til *Swell* ledsaget af en kaffer.

Dagen svandt, den nedgående sol kastede lange skygger gennem skoven. De trætte mænd lå sammen i klynger mellem teltene og talte i dæmpet tone. Peder sad blandt sine landsmænd og fordelte nattevagten. Han stolede ikke på kafferne, og hver af matroserne fik derfor tildelt halvanden times vagttørn. Negrene fik ordre til at holde bålet vedlige hele natten og til også at udstille vagtpost.

Langt om længe var alt ordnet på bedste måde; Dick lå allerede på sit filttæppe inde i teltet og sov så roligt som et barn, da styrmanden krøb ind på sit leje. Han afførte sig det tunge bælte med guldstykkerne og de fire seddelfyldte tegnebøger, der havde pint ham hele dagen og var drivvåde af sved. Peder viklede dem ind i sit tæppe, som han brugte til hovedpude; så

strakte han sig dødtræt på den bare jord med revolver og gevær ved siden. Længe lå han uden at falde i søvn. Han hørte skildvagtens tunge trin – det var Jan Tromp, som havde første tørn, på ham stolede Peder mest; så lyttede han til kaffernes ensformige pludren rundt om det flakkende bål, de to hestes urolige trampen, når moskitoer og andre natlige insekter plagede dem for stærkt. Af og til lød fra skovens indre en abes klagende skrig eller en skovrottes piben; endelig sov han ind.

Natten forløb roligt. To gange havde den forsigtige styrmand ladet sig purre for at kredse rundt om lejren, men intet mistænkeligt var at øjne; kun forekom det ham mærkeligt, at den sorte fører ikke lå sammen med de øvrige kaffere, han var intetsteds at finde. Dog derved var intet at gøre, og da solen atter stod op og forjog nattens skygger og nattens ængstelser, var den kæmpemæssige neger atter på sin post i spidsen for bærerne.

Lundquist havde sovet rusen ud og viste sig ædru og ulykkelig. Franskmanden havde allerede meddelt ham Dicks beslutning, han vidste, at skilsmissens time var slået, og han søgte ikke at forandre afgørelsen. Kun bad han Dick om ikke at omtale den virkelige grund til hans alt for tidlige tilbagekomst til *Swell* i det brev, som ekspeditionens chef hurtigt nedkradsede til Brown; Dick opfyldte ædelmodigt hans bøn.

Atter stod "Krügers Undsætningsekspedition" rede til opbrud; styrken var forringet med en sort og en hvid mand, for én af kafferne måtte afgives til Lundquists ledsagelse. Og så gik det afsted, stadig mod nord.

I modsætning til den foregående dag førte de stier, ad hvilke ekspeditionen bevægede sig, stadig til vejrs. Og værre blev det, da kursen viste nordvest; i den retning og på toppen af bjergryggen lå grænselinjen, som det gjaldt om at passere, uset af engelske soldater.

Solen brændte ned på karavanen, der møjsommeligt arbejdede sig op ad bjergsiderne. Sti var der snart ikke mere af, enhver gik, som det bedst kunne passe, hen over den rødlige jord, hvor lange, stive græsstrå voksede mellem sten og hårde knolde. Den morgenfriske spændstighed var forbi, ludende og med ærgerlige miner trampede matroserne afsted, hver slæbende på sin byrde af gevær, feltflaske og anden oppakning. Selv kafferne så gnavne ud, ingen af dem sang, kun føreren gik strunk og spændstig i spidsen, drejende sit frastødende ansigt til højre og venstre, som ventede han at møde en eller anden på de øde bjergskrænter.

Af og til øjnedes i det fjerne en lille flok antiloper eller stengeder; de stod lidt og stirrede på menneskeflokken med løftede hoveder og fremadvendte øren, så gjorde de omkring, og i spring gik det til vejrs op ad bjerget, indtil en kløft skjulte dem.

I begyndelsen morede det Dick at sætte sin hest i galop og jage afsted efter den flygtende hjord, men det varede ikke længe, inden han opgav den sport. Han sad træt og sløv på sin hest, mattet af støv og hede.

Peder holdt sig til sine sømænd, de gik i flok med Jan i midten; sveden banede sig vej ned ad deres støvede ansigter. Af og til løftede én af dem feltflasken og tog en slurk, de andre fulgte eksemplet. Men to timer efter afmarchen fra nattelejren

var flaskerne tomme, og samtidig steg den brændende, blændende sol stadig højere, svidende deres ansigter og udtørrende tunge og hals.

Jesper Knort fra Marstal var den første, som gav ondt fra sig; han hinkede, som om han havde ømme ligtorne.

"Je' kan mare itte længer, styrmand. Mine støvler gnaver mig på tæerne, og denne hersens karabin er rentu' itte te' at slæbe på."

"Å sludder, Jesper," formanede Peder, "tag og stram Dem op. Vi kan ikke være bekendt at stikke op for negrene; vi danske må da kunne klare os lige så længe som de sorte fyre."

"De er mere vant ve' det, styrmand," jamrede Jesper, "je' vil hellere stikke tre reb i bovensejlet og stå ved pumpen en halv vagt end gå og svede her i dette negerland, gu' vil je' så!"

Og Jesper hinkede afsted værre end før med en mine, som skulle han til at græde. Men da langede Jan Tromp sin lange arm ud efter Jesper, tog geværet fra ham og hængte det om sin brede ryg. Og så gav han Jesper et dunk i nakken, så marstaleren var lige ved at gå på næsen. Knort sagde ikke et ord, men stavrede i tavshed videre.

Så begyndte Martin:

"Vi ska' da'tte gå hele dagen, styrmand, for de fem dollarer – uden at få hverken at bide eller gnave – man er da'tte hyret til at spille kamel i ørkenen!"

"Å snak, Martin, nu skal vi snart holde hvil – se til hollænderen, han gør ikke vrøvl!"

"Det lange skilderhus, han har hele flasken fuld, men se, om han byder en anden en til en hivert."

Martin havde næppe lukket munden efter denne udgydelse, før Jans feltflaske kom svævende på enden af hans lange arm i retning af fynboen. Martin tog den med et fjollet-forbavset udtryk i ansigtet, kneb sig en forsvarlig hivert og rakte flasken tilbage.

"Det var ellers sært," mumlede han; "dansk ka' han mare itte forstå, så må han vel være tankelæser."

Opad gik det ustandseligt, ikke stejlt, men pinende, trættende opad alligevel. Så snart toppen af én bakke var nået, tonede straks den næste i vejret og altid lidt højere. Endelig nåede de en træbevokset kløft, gennem hvis dybe, mørke bund en bæk rislede. Her gjorde føreren holdt, og alle styrtede mellem træer og buske ned til vandet, læskede og friskede tunge og gane og dyppede hoved og hænder i det kølige vand.

Grenouille og føreren rådslog. Den sorte pegede mod vest, hvor kløften skar sig ind i bjergdraget som en snæver dal, og strakte så fingrene mod solen. Grenouille oversatte dette som en opfordring til at slå lejr på stedet og vente med at gå videre, indtil solen var gået ned. "Deroppe ligger Transvaals grænse," forklarede franskmanden, "det er ikke rådeligt at overskride den ved højlys dag, for engelske soldater har besat højderne; men ved nattetid, lige efter midnat, kan vi gå langs kløften og lige ind i boernes land."

Det var der mening i, og alle var glade ved at være færdige med marchen i det mindste foreløbig. Maden kom frem, Martin fik lige med ét sit glade fynboansigt på, og Jesper Knort humpede ned til bækken, trak støvler og strømper af og badede de opsvulmede fødder i bækken.

Teltene blev ikke rejst, for det gjaldt om at undgå at vække opmærksomhed, hvis englænderne skulle have anbragt observationsposter på højderne mod vest; der blev stillet en skildvagt ovenover kløften, og føreren udsendte to af sine folk, der langs bækkens løb og i skyggen af den mørke kløft skulle rekognoscere hele strækningen indtil den anden side af grænsen. De sneg sig langs bækkens løb mellem buske og træer, snart var de forsvundet.

Det var en herlig eftermiddagshvile, som matroserne nød, liggende på ryggen i det saftige græs, der var tryllet frem i den ørkenlignende egn ved det lille vandløbs frugtbargørende kraft. Træerne gav skygge, maverne var fulde af mad, fra cigarer og piber steg røgen til vejrs i den stille luft.

Men Dick var urolig; han kunne dårligt finde sig i lang tids hvile. Hans sportstrænede legeme følte trang til uafbrudt bevægelse. Snart kravlede han op til toppen af brinken, snart listede han over på kløftens modsatte side og spejdede i sin store feltkikkert, hvorigennem han kunne skelne hver busk og hvert dyr på mils afstand. Peder fulgte jævnlig med, og da det lakkede mod aften, opdagede de på toppen af en høj langt borte et par mørke skikkelser. Det var kaffere i krigsdragt og med spyd i hænderne. Føreren blev tilkaldt, Dick pegede på de fjerne sorte mænd, men den lange kaffer nikkede beroligende: det var venner, "Ngombeli," gentog han og pegede på sit bryst. Grenouille, som straks var ved hånden med sin forbavsende forståelse af førerens kaudervælsk og fagter, forklarede, at Ngombeli var en mægtig kafferhøvding, førerens broder og netop den mand, som Serpa Branco havde engageret til at hjælpe ekspeditionen, når den først havde passeret grænsen.

Den forklaring lod sig høre; men både Peder og Dick undrede sig over aldrig at have hørt Ngombelis navn nævne af portugiseren. Snart forsvandt de sorte skikkelser, mørket faldt på, og ekspeditionen gjorde sig atter rede til opbrud.

13. En natlig kamp

Det var tæt ved midnatstimen, halvmånen hævede sig langsomt over den østlige skovregion, men mod vest lå alt i rugende mørke. På bunden af den dybe kløft glimtede nu og da vandet i den blanke, langsomt glidende strøm, men på begge sider strakte stejle skrænter sig til vejrs, udelukkende hver lysning fra den stjernestrøede himmel.

Natten var rolig, kun en svag vind susede hen over højderne og løftede støvet fra de nøgne bakketoppe. Af og til lød en rovsøgende sjakals hæse gøen i det fjerne. Kun fra det mørke vandløb hørtes en dæmpet, raslende lyd, som om en uhyre jernkæde slæbtes langs bækkens bund. Det var Dicks ekspedition, der bevægede sig mod Transvaals grænse.

I en lang række og uden at veksle et ord sneg de sorte og hvide mænd sig gennem slugten. Snart vadede de langs strømmen mellem de løse sten og plantestængler, snart arbejdede de sig hen over lerede banker langs bredderne. Føreren gik forrest, han havde et syn som en ugle i mørke, og de andre fulgte efter, kun skimtende formandens lyse dragt og følgende nøjagtigt i hans spor.

Peder Most gik mellem en af kafferbærerne og Jan Tromp, og han følte sig tryg ved at have den kæmpestærke hollænder bag sig. Det er ejendommeligt, at man om dagen har sin opmærksomhed samlet om det, der foregår foran; men om natten under vandring i skove og lignende mørke steder koncentrerer ængstelsen sig om det, der ligger bag ved. Og Peder vidste, at så længe Jan gik dér, kunne han føle sig sikker.

Aldrig havde han anspændt sine sanser som den nat, øjne og øren strengte han an for om muligt at trænge gennem mørket og stilheden. Efterhånden var det ham muligt ved en skarp drejning af bækken at skelne Dick; lige bag ved ham krøb Grenouille afsted som et rovdyr efter bytte.

Peders sind var knuget af tunge anelser og mange bekymringer. De to kaffere, der om formiddagen blev sendt ud på rekognoscering, var ikke vendt tilbage. Deres byrder lå gemt inde mellem skræntens træer; der var ingen til at bære dem, og det var just teltene, der nu manglede. Desuden måtte hestene lades tilbage under bevogtning af en kaffer og Jesper Knort, der ikke var i stand til at gå længere. Hans fødder var fulde af åbne sår, han kunne ikke tænke på at trække i støvlerne.

Hvad skulle der blive af ham? Dick havde ikke haft tanke for andet end at komme videre, ikke en dags ophold ville han finde sig i. – Det var franskmanden, der skyndede på, hvorfor?

Medens Peder Most pinte sig med allehånde sørgelige betragtninger, var et godt stykke vej blevet tilbagelagt uden andet uheld, end at en af fynboerne, Kristen Klausen, var gået på hovedet i bækken og blevet dyngvåd. Men hvem brød sig om det uden Kristen selv, der småbandende og med tøjet slaskende om sig fulgte efter, bagest i linjen.

På én gang videde kløften sig ud til et bredt dalstrøg, der atter ved en skarp fremløbende bakkekam delte sig i to dybe dalfurer, den ene løbende i nordlig retning, den anden drejende efter mere sydlig kurs. Da ekspeditionen var nået til dette punkt, stoppede den pludselig op i sin fremmarch; thi forude på bakkens kam sås skæret af et lejrbål, omringet af mørke

skikkelser, nogle liggende, andre siddende på hug. I nærheden stod tøjret en flok heste.

Hvem var det deroppe? Englændere eller boere? – Ingen af mændene i dalens bund anede det, men alle standsede, søgte uvilkårlig dækning, trykkende sig ind mellem buske og ned mod den mørke skrænt.

Et minut gik og to, ingen rørte sig deroppe på bakken så lidt som nede i kløften. Peders hjerte hamrede i brystet på ham, han åbnede revolverhylstret og klemte hånden om skæftet. Da så han føreren snige sig tværs over bækken fulgt af Dick og Grenouille; deres sorte silhuetter tegnede sig over det rindende vand. Så lød et plask, én af dem var faldet og rejste sig atter. I samme nu vendte et par af skikkelserne deroppe sig efter lyden. En stemme råbte på engelsk, flere sprang op, atter lød stemmen tydelig og klar: "Hvem der!" Fra lejrbålet blev en brand hævet i luften, den kastede et usikkert skær gennem mørket ned i dalen og røbede tilstedeværelsen af mændene dernede. Atter lød det: "Hvem der!" En kort tavshed fulgte, da knaldede et skud og ét til. Fra den anden side af bækken smældede Dicks riffel, Peder kendte lyden af de røgfri patroner, og han sprang tværs over vandet for at være Dick nær.

En ubeskrivelig larm afløste pludselig den tidligere gravstilhed: skud på skud smældede og knaldede fra oven som fra neden, skrig hørtes fra kafferne, der kastede byrderne og flygtede i vilde spring, så vandet plaskede om dem; banden og råben fra matroserne, der også løb, faldt og løb igen, alt mens de på lykke og fromme affyrede karabinerne. Fra bakkens top lød forvirrede kommandoråb mellem geværknalden og hestevrinsken.

Peder affyrede sin revolver i retning af bakkens top, men opdagede da, hvorledes den sorte fører arbejdede sig op ad skrænten fulgt af Dick og franskmanden. Hurtigt stak styrmanden revolveren i hylstret, greb fat i buske og småstammer og krøb til vejrs, stemmende fødderne mod den stejle bakkeside, så stene og jord raslede ned under ham. Halvvejs ved toppen så han en skikkelse glide sig forbi, rutsjende nedefter; det var Grenouille. Men behændig som en cirkusakrobat blev han hængende med fødderne om en gren, svingede sig tilbage og nåede skræntens kam samtidig med Peder.

Deroppe lå Dick på maven, ivrigt beskæftiget med at lade og affyre sin mauserriffel mod fjenden på bakken lige over for. Peder lagde sig ved siden af ham, fik geværet smøget over hovedet og knaldede ud mod bålet og hvad derom opholdt sig af mennesker og heste.

Månen var nu steget så højt til vejrs, at dens hvide, blege lys gjorde det muligt at skelne omgivelserne. Fra dalen lød stadig forvirret larm, der fjernede sig mere og mere, ingen skydning kom fra den kant. Men på den høje bakke faldt skuddene stadigt om end med længere mellemrum. Af og til hvinede et projektil tæt over hovederne på Dick og hans to følgesvende, men de lå godt dækkede, så faren for at blive ramt var ikke stor. Mændene derovre var adskilligt mere udsatte, og de blev øjensynligt forvirrede ved den regelmæssige beskydning fra Dicks og Peders bøsser. Grenouille havde tabt sit skydevåben ved faldet ned ad skrænten. Han lå trykket tæt mod jorden ved siden af Peder.

"Skyd på hestene," hviskede han styrmanden i øret, "skyd hestene ned, så kan de ikke forfølge os."

Rådet var godt og det blev fulgt. To heste lå allerede og sprællede, men så blev fjenden ked af legen. Mændene, seks i tallet, svang sig op på de uskadte heste og jog afsted, mens et par afskedsprojektiler fra Dicks repeterriffel fløjtede dem om ørene.

Så blev atter alt roligt. De galopperende hestes hovslag tabte sig mere og mere i det fjerne, fra den mørke dal var hver lyd forstummet, ingen af de tre på skræntens top mælede et ord. De lå helt stille og pustede ud efter sindsbevægelsen.

Da dukkede en høj, mørk skikkelse frem bag dem; Dick vendte sig rask med riflen i anlæg men opdagede, at det var kafferføreren, der vinkede med voldsomme fagter og råbte nogle ord til Grenouille.

"Vi må af sted – englænderne henter forstærkning," forklarede franskmanden ilsomt, "og får de fingre i os, så er det strikken om halsen og til vejrs over en gren."

"Men de andre – matroserne?" spurgte Peder – "hvor er de henne?"

"*Sauve qui peut!*" råbte franskmanden og løb, Dick fulgte ham. Der var ikke andet for Peder at gøre end at tage geværet i hånden og komme afsted efter de andre, så hurtigt som mørket tillod og benene kunne strække.

Som det gik gamle kong Nebukadnezar, der i sin magt og væIdes højdepunkt pludselig så et "mene tekel" skrevet med flammeskrift for sine øjne, således går det hvert eneste menneske. Flammeskrift fra en åndehånd til advarsel og

maning om menneskets ringe værd får vel de færreste at se, men det styrende forsyn lader det aldrig mangle på tilstrækkelig tydelig tilkendegivelse af, hvor lidt vi mennesker kan stole på egen formue, egne kræfter. Selv den mægtigste kan ingensinde vide sig sikker på ikke i det næste øjeblik at blive styrtet i støvet; men på den anden side bør selv den usleste, mest fortvivlede aldrig opgive håbet om bedre tider – de kommer altid, hvis de skal komme.

Det er vanskeligt at vide, om Dick og Peder spekulerede over disse ældgamle sandheder morgenen efter den natlige batalje, men der var under alle omstændigheder rig lejlighed dertil.

Hvor var hele den ødselt udstyrede ekspedition nu blevet af, de ædle gangere, de tungtbelæssede sorte dragere, hvis byrder indeholdt alt, hvad en rigmand kan trøste sig og sine ledsagere med på vandringen gennem et krigshærget land? Hvor var Peders stærke sømænd og modige fynboer?

På den bare jord mellem forkrøblede nåletræer lå Dick, Peder og Grenouille. Regnen strømmede ned og havde for længst gennemblødt dem alle tre, så der end ikke på deres bare skind var en tør plet længere. Skidne, tilsølede og lasede var de blevet efter nattens ilsomme flugt henover højderne og gennem dyndede sænkninger. Jorden, på hvilken de lå tæt sammenkrøbne, var opblødt og sammenæltet til en pløret lermasse; de frøs og de sultede, ikke den tarveligste brødskorpe havde de at sætte tænderne i.

Morgenen var brudt frem, men dagslyset havde ingen kraft, hæmmet som det var af den nedstyrtende regn og sløret af vandtunge, lavtdrivende skyer; det var næppe, at Peder kunne skelne højenes bløde linjer i en halv fjerdingvejs afstand.

"Hvor kan det sorte asen blive af?" spurgte Dick for tyvende gang halvhøjt, mens tænderne klaprede i munden på ham af kulde. "Nu har han været tre timer borte. – Mit ur er gået i stå, hvad viser Deres, styrmand?"

Peder overbeviste sig om, at klokken var halv otte.

Alt deres håb stod til føreren; han havde anvist dem skjulestedet og var forsvundet i mørket og regnen for at finde vej til den nærmeste kafferkraal. Hvis han nu ikke kom tilbage? – eller, hvis han forrådte dem til englænderne!

Peder satte sig overende med ryggen mod en halvrådden træbul. Han gned sig i ansigtet med det våde lommetørklæde; mere blev det ikke til med hans morgentoilette, og han tænkte på sit badekar på *Swell*. Uvilkårligt lejrede et bredt smil sig om hans mund. Dick så det og satte sig ligeledes overende.

"Jeg tror, Gud hjælpe mig, at De sidder og ler ad det hele, styrmand – det skal der humør til! Jeg har aldrig været så sulten i mit liv, har De?"

"Vist har jeg, mr. More, og det mange gange. Men det er værre at være tørstig, og her er da nok at drikke." Han lagde hovedet tilbage, åbnede munden og lod det regne ind i den. "Forresten har jeg en slat i flasken her; vil De ha'e en morgendram?"

Han rakte feltflasken til Dick, som skyllede en ordentlig slurk i sig, dernæst tog Peder én, skruede proppen fast og skævede ned til Grenouille, der lå med hovedet på armene og med ryggen mod regnen.

"Skidt med ham. Han sover," sagde Dick "sig mig, styrmand, tror De vi skød nogle af englænderne i nat?"

"Det kunne gerne se sådan ud, for der var heste nok til dem, som slap væk, og to af dyrene blev da liggende."

"De kan have haft håndheste med, det bruger man altid her i Transvaal."

De sad lidt i tavshed. Peder tømte vandet ud af revolverhylstret og satte ny patroner ind i kammeret, Dick fyldte repetergeværets magasiner. Han havde kun otte patroner tilbage.

"Gad vidst," bemærkede Dick, "om vi nogensinde får Jan Tromp at se igen og de fire danskere. Det var også uheldigt, at de alle skulle finde på at løbe syd på. Hvis englænderne får fingre i dem, bliver de vel hængt, hvad styrmand? – Og det er mig, som er skyld i det hele. Brown har ret, jeg er et umådeligt fæ!"

Dick så så modfalden ud, at Peder måtte trøste ham:

"Vi klarer den nok og de andre med. Men lige i øjeblikket ser den jo lidt broget ud, det står til troendes. – Halløj! – Hvem er det?"

Peder sprang op og pegede mod nord; Dick fik bøssen klar, og Grenouille kom på benene med et hop. En række tågede skikkelser bevægede sig hen imod den lille gruppe nåletræer; var det venner eller fjender?

Selvopholdelsesdriften jog al træthed og kulde ud af de tre; dækkende sig så godt de kunne bag stammer og træstubbe afventede de, at skaren kom nærmere. Franskmanden holdt sig bag ved Dick og Peder, men han havde også kun en revolver; dens skud rakte ikke langt. Dog der blev ikke brug for skydevåben, for ud af regn og tåge tonede den kæmpemæssige fører i spidsen for et halvthundrede kaffere. Det var den længe

ventede hjælp, og så forsynlig havde de sorte været, at de medbragte en kurv med majsbrød, en græskarflaske fuld af gedemælk og et bundt bananer.

Der blev glæde mellem de tre udhungrede og drivvåde hvide mænd, sult og tørst blev stillet. Det var med fornyet livsmod og spændstighed i lemmerne at Dick og hans fæller atter begav sig på march længere ind i Transvaal, i retning af Ngombelis kraal.

Regnen var hørt op. De tunge skyer drev mod øst ned over skoven i den portugisiske koloni, men vest for grænsedraget strålede atter den tropisk varme sol fra en himmel uden mindste sky. Længe varede det ikke, før jorden atter lå tør og fast under fødderne, og godt var det, for marchen til kraalen tog næsten to timer.

Nu gik det atter ned ad højderne gennem friske, grønne dalstrøg, hvor palmer og bambusgrupper stod tætte, og hvor rislende kildevæld og småfloder spredte frugtbarhed over de store græstæpper.

Dick var atter let om hjertet. Grenouille havde forklaret ham, at Ngombeli ville sende kaffere ud i mange miles omkreds for at finde de bortflygtede bærere og matroserne fra *Swell*. Inden tre dage skulle alle være samlet igen, ekspeditionen i marchfærdig stand, og så skulle Ngombeli bringe dem lige til Krügers opholdssted: han vidste, hvor det var.

Og Dick skridtede ud, spændstig og rank; tør var han og de to andre næsten blevet, geværet tyngede ikke, for det havde føreren hængt over sine brede skuldre. En anden kraftig neger ville også lette Peder for byrden af hans skydevåben, men

styrmanden foretrak at beholde det, så tungt det end var – han følte en uforklarlig mistillid til de hjælpsomme sorte mænd.

De havde den sidste halve time gået i skov ad slyngede stier, men nu spredte træerne sig og gav plads til bananplantager og småmarker med majs og tobak. Og i den største rydning lå en hel landsby med spidstoppede, kubeformede hytter. Midt i kraalen, med rummelig plads rundt om, hævede sig den største bolig, uden for hvis dør på en udbredt løvehud der sad en halvgammel neger på hug, rygende en lang træpibe; det var Ngombeli, "den tæthårede okse".

Det gav et sæt i Peder, da han fik øje på kafferhøvdingens ansigt, han havde set de frastødende, rå træk før, men hvor? Da faldt hans blik på føreren, og det slog ham, at de to måtte være brødre, dér kom ligheden fra. Men Ngombeli havde en vældig hårvækst og et skæg, der groede ham lige op under øjnene – en stor sjældenhed for en kaffer. Derfra hans tilnavn.

Alt hvad kraalen indeholdt af levende væsner, mænd, kvinder, børn og hunde strømmede ud af hytterne og samlede sig om høvdingen; men den tæthårede okse selv sad ubevægelig på sin løvehud, omringet af sine mange koner og endnu talrigere børn og gjorde ikke mine til at ulejlige sig for de fremmede gæsters skyld.

Dick stod lidt og så på den grimme neger, mens Grenouille ivrigt samtalede med føreren på portugisisk; så blev Dick gnaven og råbte til franskmanden:

"Hvad går der af den sorte slyngel! Se at få ham til at være høflig og komme på benene i en fart. Ved han ikke, hvem jeg er?"

Grenouille løftede hånden advarende og hviskede: "Pas på, mr. More, han forstår hvert engelsk ord, der bliver sagt, og han er den farligste af alle høvdingene langs hele grænsen."

"Pokker stå i ham," blev Dick ved, "skaf mig i det mindste noget at sidde på. – Skal jeg, en fri amerikansk borger, stå op foran en neger!"

Grenouille løftede hænderne i fortvivlelse; han kendte så meget til kafferne, at han ikke turde røre et eneste stykke af Ngombelis ejendom. Men Peder var ikke så ængstelig; han jog et par børn og en halv snes hunde væk fra en tom kasse, hvis indbrændte mærker vidnede om, at den engang havde været fuld af skotske whiskyflasker, og trak den hen til Dick, der satte sig lige overfor Ngombeli. Så tændte han en cigaret, strakte benene fra sig og begyndte underhandlingerne:

"Forstår du engelsk?" spurgte Dick og pegede med cigaretten mod høvdingen, der langsomt nikkede op og ned med det hæslige, behårede hoved. "Nå, det var godt. – Så vil du måske sige mig, om jeg kan bo her i landsbyen, indtil mine folk bliver samlet?"

Det varede noget, inden Ngombeli tog pibespidsen ud af munden og svarede:

"Du amerikaner – er du?" – Dick nikkede. – "Du meget rig mand – er du?"

"Jeg har vel nok råd til at købe en snes stykker af din slags foruden landsbyerne med tilhørende menagerier," henkastede Dick flot væk uden at agte på Peders advarende hånd på hans skulder.

"Vær forsigtig," hviskede styrmanden. Han havde sat geværet fra sig for også at få ild på en cigaret, og da han bukkede sig for

at tage riflen op, var den borte. Han vendte sig om og så en kaffer liste af med den ind mellem de andre negere: Grenouille var ikke længere til at øjne. Peder havde en følelse af, at det var galt fat, at de var ene mellem fjender; han hviskede atter til Dick:

"Vær forsigtig, mr. More, hold geværet klar, vi er helt omringede af negere, og min bøsse har de stjålet."

Dick vendte hovedet: "Å, sludder, styrmand, De ser nok spøgelser – hvor er Grenouille?"

"Jeg kan ikke øjne ham, men måske parlamenterer han med føreren. – Hold dem rede til at slås, jeg tror ikke den lumske rad derhenne over en dørtærskel, og der er fælt mange om os to."

Dick lagde geværet over sine knæ:

"Otte skud er der i den, og otte sorte slyngler skal jeg sende ad Hekkenfeldt til, inden jeg giver den op. Sæt dem ned på kassen her med ryggen til mig og hold revolveren klar."

Hvilken fejl Dick end havde, fejhed var ikke mellem dem; han talte så roligt, som stod han på *Swell*s dæk. Peder fulgte hans anvisning og satte sig, dækkende Dicks ryg og holdende øje med den store skare negere, der stod rundt om dem. Der måtte mindst være et par hundrede. Nu lød Ngombelis stemme atter:

"Hvor mange penge du giver? – du har guld?"

"Det kan være dig det samme, hvor meget jeg har med. Du får hundrede pund sterling, hvis du opfører dig ordentligt – måske to hundrede. Men så vil jeg have et af dine huse og forresten noget at spise og drikke. Nå, hvad siger du?"

Ngombeli mælede ikke et ord, røg videre som om han ikke havde forstået et ord. Dick ventede lidt, så gentog han:

"To hundrede pund får du for kost og logi – har du forstået?"

Da tog kafferhøvdingen atter piben fra munden og udtalte det ene ord: "Gå!"

Dick sprang op og Peder lige så.

"Hvad mener du?" spurgte den første henvendt til Ngombeli:

"Hvor mange penge forlanger du?"

Den sorte rejste sig med vanskelighed fra sin slidte løvehud: hans overfedede krop syntes for svær at bære for de tynde, skæve ben. Han vaklede mod indgangen til sin kraal, vendte sig om og pegede med piberøret ud mod skoven.

"Gå," gentog han og forsvandt i hyttens mørke indre.

Dér stod Dick og Peder midt mellem Ngombelis sorte undersåtter og anede ikke, hvad de skulle foretage sig. Dick råbte to gange på Grenouille, men han kom ikke til syne; heller ikke føreren var at se. I alle de sorte negerfjæs rundt om læste de skadefryd, had og ondskab, og Peder lagde mærke til, hvorledes kafferkvinderne trak sig tilbage, medførende deres afkom, bag om hytterne i skjul. Det måtte være tegn til, at der forestod fjendtligheder.

"Styrmand," lød Dicks klare, rolige stemme, "jeg tror, de sorte hunde har i sinde at myrde os. Spar på skuddene – én patron til hver af de slyngler; så snart de angriber. Hold revolveren klar og pas på dem til venstre. Jeg tager de andre på min kappe. Så, nu går vi på dem!"

Og dermed gik de skulder mod skulder løs på kafferne, hver med sit skydevåben i beredskab. Peder bed tænderne sammen og så ind i de sorte ansigter, der var ham nærmest; han følte ingen angst, var blot opfyldt af ønsket om at stå Dick bi og slå så mange af de sorte banditter ihjel, som han på nogen måde kunne overkomme.

Men negrene veg til side, de syntes ikke at ville angribe, der var plads foran dem, men bagved lukkede den sorte bølge sig; det var i ryggen, at de truedes. Derfor drejede de sig om og gik næsten baglæns, pegende med gevær og revolver mod de nærmeststående kaffere. Kun nogle få skridt endnu, og de var ude af kraalen.

Men så langt kom de ikke. Peder hørte en let støj bag sig. Han drejede hurtigt rundt og affyrede sin revolver mod en halv snes sorte fyre, der sprang ind på dem; en kaffer faldt med et vræl, men andre styrtede til fra alle sider. Peder så, hvorledes Dick kæmpede med en tre, fire negere, bøssen var revet fra ham, men hans næver uddelte vældige slag og stød; Peder fyrede los, så længe der var en patron i revolveren, så fik han et slag med en kølle i baghovedet, tumlede forover og lå i samme nu trykket ned mod jorden, omklamret på hænder og fødder af kæmpestærke negerarme. Revolveren blev øjeblikkelig revet ud af hans hånd, hans ankler og albuer snæredes sammen med reb. Svinebundet lå han på den støvede jord, halvkvalt og med et smertende baghoved. Han mærkede, hvorledes blodet løb ham ned ad nakke og hals, også munden var fuld, og han ventede hvert øjeblik et skud eller et slag, der ville gøre ende på hans liv.

Men der skete intet. Ustandseligt lød negrenes uforståelige snakken og råben om ham; Peder rullede sig om på ryggen, opnåede ved en kraftanstrengelse at indtage en siddende stilling, spyttede støv og blod ud af munden og så sig om. Ikke fem skridt fra ham lå Dick på ryggen, bastet og bundet og med et ansigt så blegt, som var han død. Hans bryst og venstre arm var blodig. Ved siden af ham lå en neger næsegrus mod jorden,

to andre blev båret bort af sorte kammerater, og tæt ved Peder med ryggen mod en træstamme sad en ganske ung kaffer, askegrå i ansigtet og med det hvide ud af øjnene; han holdt begge hænder trykket ind mod brystet og rallede, mens blodet flød ned over den sorte nøgne overkrop. Så faldt hovedet fremover med hagen mod brystet, overkroppen vaklede et øjeblik og væltede derpå overende. Krumbøjet lå kafferen ved træets fod, et par trækninger rystede den hele krop, så var han død.

Peder vidste, at den mand havde han dræbt, men følte hverken glæde eller sorg ved det, alt forekom ham ganske ligegyldigt. Han var så uendelig træt af kampen; overalt i kroppen følte han smerter, mest dog i baghovedet, hvorfra blodet ustandselig randt. Solen brændte på hans blottede hoved, øjenlågene tyngedes ned. Som gennem en tæt tåge så han Dicks legeme blive løftet af to kaffere, han syntes at se et glimt af Grenouilles forhadte ansigt, så svømmede alt sammen – negre, hytter, træer, solen.

Peder trillede overende og lå som død på jorden.

14. I Ngombelis kraal

"Vand – giv mig dog noget at drikke! Det svider mig i halsen!"

Det var de første ord, der lød for Peders øren, da han atter fik sansernes brug. Rugende bælgmørke omgav ham, men stemmen var Dicks, og den lød tæt ved.

Peders lemmer var tunge som bly, og det værkede i hans hoved, som om noget hamrede derinde; med møje bevægede han arme og ben, bundet var han ikke længere, og kroppen var der intet i vejen med. – Men det hoved! Han tog sig til panden, den var dækket af et stort bind, der gik nakken rundt, og nu huskede han det slag, der havde strakt ham til jorden.

"Å, hvor jeg tørster," jamrede Dick atter.

Peder Most samlede al sin energi og rejste sig. Følende sig frem i mørket fandt han snart sin ven, der lå udstrakt på en bastmåtte og var tildækket med et uldent tæppe.

"Her er jeg, mr. More," trøstede han, "gudskelov, at De dog er levende."

Peder tog hans hånd, den var brændende hed.

"Levende," gentog Dick – "det er, som man tager det, men længe holder jeg det næppe ud, hvis jeg ikke får noget at drikke."

"Her er så ravende mørkt, at knap en ugle kunne finde noget – hvor er vi ellers?"

"I en af deres fordømte negerhytter. – Føl i mine lommer, der må ligge en æske tændstikker, jeg kan ikke røre et lem."

Peder trak tæppet til side og søgte lommerne efter. Der lå ganske rigtigt et lille etui med vokstændstikker, en halv snes stykker i alt.

Forsigtigt tændte han én af dem og så sig om. De var inde i en hytte, som syntes ryddet for alt bohave. Kun et par måtter lå på det faststampede lergulv, nogle tomme kasser stod op mod væggen, og oven over hævede loftet sig i kuppelform, tabende sig i mørket. Tændstikken slukkedes.

"Vi må ikke solde med dem," mumlede Peder og strøg en ny af, "der er kun otte igen."

Han gik forsigtigt omkring langs de cirkelrunde vægge og fandt en lerskål, halvt fyldt med vand, og en lille kalabas ved siden. Han fik skålen flyttet hen til Dick. –

"Å, hvor det smager," udbrød denne, da drikken havde læsket hans brændende hals, "giv mig mere!"

De slukkede begge tørsten, men nu var det sulten, der begyndte at nage. Den kunne ikke stilles, og Peder satte sig ved Dicks leje, oppebiende dagens frembrud.

Mange ord blev ikke vekslet, for Dick var mat af blodtab. Hele brystet og den venstre arm var indbundet i bandager, og han følte i skulderen de ulideligste smerter. Men så meget kunne han dog berette, at han var vågnet, mens det endnu var lyst og havde befundet sig i hænderne på en gammel negerkvinde og Grenouille; de havde begge forbundet ham, men kort efter var han atter besvimet af træthed og blodtab.

"Jeg har en følelse af, at det snart er færdig med mig, styrmand," sluttede Dick, "og det kunne også være det samme, når jeg bare kunne få ram på den franskmand forinden. For at han er i ledtog med negeren, det er jeg vis på – den nederdrægtige slyngel!"

"Det står til troendes," bedyrede Peder, "men hvad fornøjelse kan han have af det, med mindre at han vil plyndre Dem – og

det er jo mig, som har kassen." Peder følte på sin krop. – "Bæltet er der da endnu, og taskerne er lige så fede at føle på som før. – Nå, det finder vi nok ud af i morgen. Bare jeg vidste, hvad klokken er."

Han rev atter en tændstik af og famlede uret frem, men det stod. Glasset var splintret og kapslen bulet.

Dicks tunge åndedræt lød, han var atter sovet ind, men Peder blev siddende med hans hånd i sin, indtil det dæmrede.

Døren til hytten var spærret, og der fandtes ingen vinduer, men gennem talrige sprækker og revner skinnede dagslyset ind. Peder krøb op på en af kasserne. Med en træpind udvidede han nogle af revnerne i hyttens lervæg og så ud. Til den side var intet at se uden den nærmeste hytte, men efterhånden fik Peder så mange kighuller lavet, at han kunne overskue situationen på alle kanter.

Hytten, i hvilken han og Dick befandt sig, lå lige bag ved høvdingens store bolig og var et led i den store kreds af kuber, der dannede Ngombelis kraal. En snes sorte fyre lå eller sad på hug uden for den spærrede indgangsdør, alle bevæbnet med spyd og bøsser. Det var nok fangevogterne.

Efterhånden, som solen hævede sig, blev der liv i landsbyen. Peder så, hvorledes gamle og unge kvinder kom ud af hytterne, gabte og strakte sig. Op fra boligernes top hvirvlede let, blå røg – der kom nok ild under gryderne, tænkte Peder og følte sulten nage sig dobbelt stærkt.

Så myldrede der frem en mængde børn, hunde og høns, alle sammen kom de inde fra hytterne, også gryntende svin og smågrise, der løb ud mellem de omgivende træer for at finde føde. En ubestemt larm fra alle disse væsener, som solen havde

kaldt til live, fyldte luften. Peder blev så let og glad i sindet ved at føle sig selv levende og være i stand til at bruge alle sine lemmer.

Han skulle nok klare vanskelighederne for Dick og for sig selv, når blot – når blot han fik noget at spise!

Da viste Ngombeli sig i egen vraltende majestæt; han stod foran sin bolig, og ud fra denne sjokkede en gammel og en yngre negerkvinde, bærende kurve med frugter og andre fødemidler. De bevægede sig lige imod Peders kighul, og han trak sig skyndsomst tilbage til sit leje, lagde sig ned og lod, som han sov. Peder havde snedigt regnet ud, at han måtte lade, som var han meget syg og ude af stand til at røre sig, så var der ingen, der brød sig om at vogte ham.

Det knirkede henne ved døren, den blev åbnet, lyset strømmede ind. Dick vågnede samtidig med, at de to sorte kvinder satte kurven på gulvet.

"Styrmand," kaldte Dick med svag, men glad stemme, "op af køjen, frokosten er serveret!"

Hvor megen grund Peder end havde til at spille dødssyg, han kunne ikke holde sig fra føden, men han lod dog, som om det kostede ham umådelig kvaler at slæbe sig fra sin måtte hen til Dick. Han jamrede højt.

"Herregud, er De så dårlig?" spurgte Dick, "og jeg som havde håbet, at De kunne hjælpe mig, for jeg selv kan knap røre et lem."

Peder ventede med at svare, indtil de to sorte kvinder atter var udenfor.

"Jeg lader bare syg, for at de kan tro, at jeg knap kan røre mig, ellers bliver jeg vel bundet igen," hviskede han, "se her er kogt

ris og en høne, nu skal jeg made Dem – men der er hverken ske eller kniv."

"Skub skålen hen, så jeg kan nå den med hånden. Vi må æde ligesom negrene – med fingrene. Hæng nu selv i, styrmand."

De langede ned i den varme ris og puttede den ene håndfuld i munden efter den anden. Gedemælk drak de til. Så flåede Peder hønen i stykker med hænderne og stak det bedste hen til Dick; han spiste med vældig appetit, og Peder stod ikke tilbage.

"Det er bedre at spise frokost med de bare næver," erklærede han, "end at sidde med sølvservice og ingen mad, det skulle jeg mene står til troendes, hvad siger De, mr. More?"

"Giv mig en slat mælk til i kalabassen og lad så være at kalde mig *master* More. Jeg hedder Dick, når De taler med mig for fremtiden – når blot der er noget, som hedder fremtid for mig!" Han sukkede og lagde hovedet træt tilbage: "Jeg er så sløj, at jeg er klar til at besvime hvert øjeblik."

"Det må De ikke, nu kommer Grenouille – hold ørene stive, mr. Dick, og lad endelig ikke, som om De mistænker ham, husk det – hold gode miner med bæstet!"

Og Peder krøb tilbage til sin måtte og lå med halvtillukkede øjne, da franskmandens lille, kattesmidige legeme formørkede døråbningen.

Grenouille listede ind i det halvmørke rum. Da han så, at Dick lå med halvåbne øjne, løftede han hænderne i vejret og lagde ansigtet i de bedrøveligste folder:

"Oh, mon Dieu! Stakkels mr. More, at det skulle hændes os – oh, mon Dieu! Dette forvinder jeg aldrig!"

"Det gør jeg vist heller ikke," svarede Dick tørt, "det er en rar røverrede, De har ført os ind i, Grenouille. Se efter, om

styrmanden lever endnu. Han har ikke rørt sig hele natten, og han svarer ikke, når jeg kalder."

Peder frydede sig over Dicks snedighed og klemte øjenlågene til. Han følte, at franskmanden bøjede sig over ham og lagde fingrene om hans håndled:

"Pulsen slår – mærkværdig kraftig," mumlede Grenouille, "han har kun fået et sår i baghovedet, og det er ikke farligt. – – Men lad mig lægge forbindingen om, mr. More, Deres liv er adskilligt værdifuldere end styrmandens."

Grenouille fik hentet frisk vand; den gamle negerkvinde kom ind, de to skiftede let og behændigt forbindingen, mens Dick bed tænderne sammen for ikke at stønne af smerte.

"Der er et spydstik lige over lungespidsen," forklarede Grenouille, "en halv tomme lavere, og Deres liv var ikke en dollar værd. Men hvor kunne De også fornærme Ngombeli så blodigt, og netop da vi havde brug for hans hjælp."

"Pokker stå i det store fedesvin!" mumlede Dick mellem sammenbidte tænder, "det var ham, der fornærmede mig!"

"Det kunne endda være gået godt alt sammen," fortsatte Grenouille, idet han endte forbindingen og rakte negerkvinden skålen med det blodige vand, "hvis ikke den styrmand havde skudt på kafferne – uden spor af grund! Han skød tre af dem ihjel, og De gjorde det af med to, foruden alle de sårede – et helt blodbad, mr. More!"

"Hvor tør De vove at kaste skylden på styrmanden!" Dicks stemme lød i høj grad ophidset. "Det var de sorte tyveknægte, der overfaldt os. – Skulle vi lade os myrde uden at kny – er De gal, Grenouille!"

"Jeg var ikke til stede – var netop gået bort med føreren for at finde en bolig til os. Men Ngombeli har forklaret mig det hele, han er meget vred."

Der blev en pause, og Peder kunne høre, hvorledes Dick stønnede derhenne på sin måtte, enten det nu var af smerte eller af indeklemt raseri. – Grenouille fortsatte med sit beklagende tonefald:

"Ngombeli er rasende – fem af hans undersåtter er døde og næsten lige så mange er krøblinge. Det bliver en dyr historie, mr. More, en pokkers dyr historie!"

"Nå, det er penge, han vil have," lød det fra Dick, "og hvad er prisen på hans banditter? – De har vel forhandlet med ham, kan jeg forstå."

"Han forlanger halvtredsindstyve tusind pund sterling for at lade Dem slippe for blodhævn, mr. More – han sætter ikke summen en skilling ned."

"Rejs pokker i vold," svarede Dick, "tror han, jeg ligger her med en kvart million dollars i lommerne. Han skal få, hvad jeg har – ikke en cent mere."

"De slipper ikke billigere. – Det er livet om at gøre. Hans kaffere forlanger Deres og styrmandens liv, men pengene kan nok ordne det."

Dick svarede ikke, og der faldt tavshed over hytten. Endelig rejste Grenouille sig:

"Hvilket svar skal jeg bringe Ngombeli?"

"Byd ham tredive tusind dollars – det er flere penge, end han selv er værd og hele landsbyen med. Mere får han ikke."

"Jeg skal bringe ham svaret, mr. More. Det gør mig ondt for styrmanden."

"Hvad for noget?"

"Jo, for i morgen ved solopgang bliver han hængt, hvis De ikke går ind på høvdingens tilbud. – På gensyn, mr. More!"

Grenouille gik hen imod døren, men vendte sig hurtigt, da Dicks stemme atter lød:

"Hvordan skal jeg skaffe de penge?"

"De skriver en anvisning på "Chartered Bank"s filial i Lourenço Markez tilligemed et par forklarende linjer til Brown. Så bringer jeg anvisningen og brevet derhen og skaffer pengene tilbage. – Det kan ikke tage mere end en uges tid. Imens bliver De nogenlunde rask, styrmanden ligeledes, således at De kan fortsætte ekspeditionen – om De ønsker det." Grenouilles stemme fik for første gang en spottende klang, der bragte Peder til at knytte næverne i afmægtigt raseri.

Efter en pause tog Dick ordet:

"Jeg er træt, kom tilbage til mig om et par timer og sig til Deres sorte ven, at jeg betaler, hvad han forlanger. – Gå nu."

Grenouille listede ud af hytten.

Dagen var atter udrunden, og mørket sænkede sig rugende dybt over kraalen. Hundeglammet stilnede af, al larm ophørte, kun en utydelig mumlen uden for døren viste, at negrene holdt omhyggelig vagt over deres værdifulde fangst.

Franskmanden havde vundet sejr. Allerede for seks timer siden var han draget afsted til Lourenço Markez, medførende anvisningen på den uhyre løsesum af halvtredsindstyve tusind pund – i danske penge næsten en million kroner. Grenouilles og Serpa Brancos snedigt lagte plan var allerede mere end halvvejs kronet med held.

Inde i kafferhytten lå Dick og Peder side om side; den første sov og stønnede af og til i drømme af smerte; for såret pinte ham. Men Peder lå vågen og med det værkende hoved fuldt af planer.

Han kunne ikke udholde den tanke, at fjenden, Grenouille, skulle triumfere og røve den masse penge fra hans kære Dick – for intet øjeblik tvivlede Peder om, at det var franskmanden og ikke den tykke negerhøvding, der skulle løbe af med profitten. Aldrig ville Peder tilgive sig den forsmædelse at være blevet sat til dørs af sådan en cirkusgøgler.

Noget måtte han kunne udrette. – Såret i hovedet var ikke stort bevendt, to-tre dage endnu, så var det lægt. Og han følte sig allerede stærk nok efter det ene døgns hvile til at tage kraftigt fat – bare han vidste på hvad. Peder havde drøftet forskellige planer med Dick, men denne var så mat og sløv og egentlig ganske ligeglad med hensyn til pengespørgsmålet. – "Skidt med pengene," havde han sagt, "dem må Brown se at skaffe; der er nok af dem i bankerne både i London og New York. Men kommer jeg mig, så skal Grenouille få at vide, hvad det vil sige at spille slyngel over for os. Om jeg så skal støve jorden rundt efter ham og leje fem hundrede opdagelsesbetjente, så skal den tyveknægt komme til at aflevere pengene – eller dingle i en galge."

Peders hjerne arbejdede, men stedse svagere, og til sidst lå han på sin måtte og snorkede om kap med Dick. Over de to løftede hytten sit mørke kuppeltag, og over det igen hvælvede sig den store, strålende stjernehimmel.

"Sjældent fanger sovende mand sejr," siger et gammelt ordsprog; det har måske ret, men sikkert er det, at søvnen ofte

bringer klarhed over spørgsmål, som dagen forud stod som gåder, bringer nye tanker og gode råd til den, der søgte. Hvorledes går det til? – Ja, det ved kun vort store Forsyn, det der leder alt på uransagelig vis, men som, når alt kommer til alt, sjældent svigter et par flinke gutter som Peder og Dick til fordel for en slyngel som Grenouille.

Og derfor vidste Peder også, hvad han skulle foretage sig, da han næste morgen slog øjnene op.

Tre dage var forløbet, siden franskmandens afrejse fra Ngombelis kraal med Dicks pengeanvisning. Peder var næsten rask, og han følte sig stærk og spændstig som før kampen med kafferne. Men med Dick gik det kun langsomt frem. Endnu kunne han ikke røre venstre arm, det dybe spydstik var knap begyndt at læges, og ved den mindste uforsigtighed brød såret blødende op på ny.

Peder havde brugt tiden og havde heller ikke sparet på det guld, der i så rigelig mængde tyngede hans bælte. Aldrig havde Ngombelis sorte mænd haft så mange røde guldstykker mellem hænder som nu – det vil sige enkelte af dem, for Peder strøede ikke pengene om sig uden overlæg.

For en fattig kafferneger er 50 øre i danske penge lønnen for en hel dags strengt arbejde på marken eller i en mine. For den halve krone om dagen må han og familien leve, og negeren ved god besked med, hvad en større mønt kan skaffe til veje af denne verdens bedste negergoder: brændevin og tobak. Der er få ting, en kaffer ikke foretager sig for at blive den lykkelige ejer af et helt pund sterling – 18 kroner, mere end en måneds løn for dagligt slid!

Det tog kun en eneste dag og ti guldstykker at komme på venskabelig fod med alle de kaffere, der var sat til at vogte Peder og Dick. Om morgenen efter sad vagten omkring indgangen og ventede på muligheden af at erhverve endnu flere penge. De ventede ikke forgæves. Fem pund udlovede Peder, hvis de sorte skaffede ham hans revolver igen, fyldt med patroner. Tre timer senere havde en af de sorte fyre stjålet den inde hos sin fede høvding, mens denne tog sig en middagslur. Bagefter holdt Ngombeli et frygteligt halløj, da han opdagede tyveriet. Han bankede fire af sine koner og en halv snes børn, men det skaffede ikke revolveren til veje; den havde Peder skjult godt inde i hytten.

Heldigt for styrmanden, at der mellem de ti sorte vagtmænd fandtes en halvvoksen fyr, der lød navnet Tommy, og som havde været tjener hos en engelsk officer, der faldt fjorten dage forinden for en boerkugle. Tommy talte og forstod tilstrækkeligt engelsk til at kunne agere tolk mellem Peder og kafferne. Og Tommy fortalte mange ting, som styrmand Most havde gavn af at vide. Han berettede, at kraalens mænd var vrede på Ngombeli, der var ond og gerrig. Høvdingen var rig, hans mænd var alle fattige; han pryglede og slog ihjel, når som helst vreden kom op i ham. Året i forvejen havde han skudt en af sine egne sønner, fordi denne stjal en flaske whisky fra den gamle tyran.

Tommy var vis på, at for en tilstrækkelig stor sum ville kraalens samtlige undersåtlige befolkning med glæde lave revolution, ihjelslå den gamle, tætbehårede okse og være de to hvide pengematadorer underdanig. Tommys sorte øjne

gnistrede, da han tilføjede: "Min fader stor kraalmand, han sidde på Ngombelis løvehud og drikke whisky."

Men Peder og Dick blev enige om at holde alle revolutionære tanker borte og nøjes med at flygte.

Men den tredje dags morgen vågnede Dick lige så mat som tidligere, han ville være ude af stand til at gå blot en fjerdingvej; det var den visse død for ham at tænke på det flugtforsøg, som var planlagt til samme aften.

"Det er skidt med mig, styrmand, jeg må blive her og finde mig i at se Grenouille komme tilbage og spille befrier; – det bliver drøjt," tilføjede han og sukkede.

"Det kunne endda være lige meget, hvis man kunne klare historien på den måde," mente Peder, "men sådan skær den nu ikke, er jeg bange for."

"Tror De ikke, at han kommer?"

"Det kan lige så godt være, at han stikker af med pengene og snyder både Dem og den fede okse – og så bliver Ngombeli gal i hovedet og slår os ihjel. Men hvis han kommer tilbage hertil, kunne det mest af alt ligne ham at lade os myrde, ellers risikerer han jo bare, at vi senere sender en ekspedition herop for at hugge pengene fra høvdingen igen. – Vi er såmænd lige godt deran i begge tilfælde, og den eneste tjans vi har, er at slippe herfra, inden franskmanden kommer; det kan De bande på, mr. Dick."

"Hvad skal vi finde på? Nu da jeg mærker, at jeg kan blive rask, vil jeg svært nødig krepere her i denne stinkende kraal – meget nødig, styrmand!"

"Det skal De heller ikke," trøstede Peder, "og jeg har et andet forslag. – Er De bange for at ligge her et par dage alene og lade

mig stikke af?"

"Bange – det ord har jeg aldrig haft megen brug for. – Hvad vil De gøre?"

"Tommy har fortalt mig, at en halv snes mil herfra har en engelsk styrke slået lejr, et stykke syd for det sted, hvor vi havde natbatalje – dem kan jeg sagtens få herop, og det er da bedre at få vrøvl med englænderne bagefter end at blive lavet til plukfisk af disse hersens sorte kannibaler – hvis der da bliver vrøvl, for der er jo ingen, som ved, hvad vi havde i sinde at foretage os i Transvaal. – Hvad siger De til den, mr. Dick?"

Han lå lidt og tænkte sig om, så brød der et smil frem på det blege, indfaldne ansigt.

"Det var en rar afslutning på den "Krügerske Undsætningsekspedition", om englænderne måtte hjælpe os ud af klemmen. – Sikken et asen, jeg har været!"

Og begge brast i latter, så Tommy stak hovedet ind for at se, hvad der var på færde.

Peder Most var et grundigt menneske. Havde han en gang taget den beslutning, som han fandt var den rette, skulle der meget til for at få kørt ham ud af det spor, der førte i retning af beslutningens udførelse. Han forberedte alt roligt og omhyggeligt, og viste det sig bagefter, at noget glippede, var det såmænd ikke på grund af mangel på omtanke fra hans side.

I kafferhytten ved siden af boede Tommy og hele hans talrige familie fra faderen og ned til det mindste af enogtyve kulsorte børn. Faderen var, som Tommy meget rigtig betegnede ham, "en stor kraalmand" – stærk som en bøffel og så grådig efter penge og whisky som en skotte. Desuden hadede han

Ngombeli, der engang havde snydt ham for medgiften til en datter, som forresten blev Tommys moder.

Den af høvdingen så slet behandlede familiefader hed Niombasso, et navn der vistnok betyder sådan noget som "det vrede næsehorn"; navnet kunne imidlertid ikke sigte til nogen mærkbar udvikling af næsen, for han havde næsten ingen, derimod et par uhyre næsebor og en vældig mund, der var forsynet med de største og hvideste tandrækker, som Peder nogensinde havde set.

Niombasso og hans søn Tommy var rede til at hjælpe Peder på flugt mod det i en kaffers øjne uhyre antal guldstykker af halvtreds. Men Peder var forsigtig nok til kun at udbetale halvdelen ved flugtens begyndelse og resten, når det lykkedes at bjerge den efterladte Dick. For disse penge skulle Niombasso skaffe fødemidler til tre dage og to bærere, alle vel bevæbnede. Tommy blev tilbage for at være til Dicks tjeneste. Dette var nødvendigt, men kedeligt, for den raske negerknøs var den eneste, Peder kunne gøre sig forståelig med. For en sikkerheds skyld udlovede styrmanden hundrede pund til at fordele mellem Tommys mandlige slægtninge, hvis han ved sin tilbagekomst fandt Dick i bedste velgående; og da hen ved halvdelen af landsbyen kom ind under begrebet "Tommys familie", var der næppe nogen sandsynlighed for, at nogen skulle gøre den forsvarsløse millionær fortræd.

"Nu må det være, mr. Dick, Tommy giver signalet."

Det var Peder, som hviskede disse ord i den bælgmørke hytte. Udenfor lød der en dæmpet knurren som fra en hund, medens en sagte, skrabende lyd på hyttens væg forkyndte, at den

åbning, som Tommy og Peder havde lavet i løbet af dagen i væggen, nu blev yderligere udvidet.

"Farvel da, styrmand," svarede Dick, "og gid jeg snart så Dem igen. – Ikke så meget fordi De formodentlig kommer med hjælp; men jeg kan så dårligt undvære Dem – jeg holder af Dem, Peder Most, De er et godt menneske og en god ven, når det kniber. Tak og farvel."

"Jeg skal ikke svigte Dem – aldrig så længe jeg lever! Og skulle jeg ikke komme tilbage, kan der kun være én grund dertil – så er jeg nemlig død. Farvel, mr. Dick, og husk at pengene ligger i det hul i gulvet, lige under Deres hoved, om De skulle få brug for dem. Vandet i krukken står her ved siden af Dem, og så er der fire tændstikker tilbage i æsken; den ligger under måtten."

Derpå listede Peder afsted, krøb ud gennem hullet, mærkede den friske natteluft og så den lyse himmel over sig. Tommy lå på knæ ved siden af hullet. De dækkede åbningen til, så godt de kunne, dernæst tog Peder Tommys hånd og listede bort, ind mellem træerne ad en snæver sti, der førte gennem bananplantagen og henover den nærmest liggende tobaksmark.

Ikke en lyd hørtes, ikke en hund havde gøet.

Ved udkanten af tobaksmarken stod tre mørke skikkelser, det var Niombasso og hans to fætre, bærerne af provianten. Uden at et ord blev vekslet, fortsattes marchen af Peder og de tre mænd; Tommy vendte straks tilbage til kraalen.

Peder følte sig nu så ene, som et menneske kan være i et vildsomt land midt om natten og med tre ukendte sorte kaffere til ledsagere, med hvem han kun kan gøre sig forståelig ved fingersprog og tegn. End ikke vidste Peder, hvad han skulle

foretage sig, alt kom an på tilfældet. Men det var han klar over, at Dick skulle befries, inden det var muligt for Grenouille at gøre ham fortræd. Og al usikkerheden til trods følte den raske unge styrmand tillid til et godt udfald. Han traskede lige i hælene på Niombasso. Om livet bar han sin kære revolver, fuld af patroner, og indenfor sad bæltet med guldstykkerne, betydelig lettere end på marchen mod Transvaals grænse. For ikke alene havde han anvendt en del af pengene, men af den tiloversblevne sum lå halvdelen nedgravet under Dicks hovedgærde.

Vejen førte i en stor bue rundt om kraalen og dernæst mod syd langs foden af højdedraget, som ekspeditionen for få dage siden havde overskredet. Kun en times rast blev der holdt ved bredden af en flod, rimeligvis for at afvente dagens frembrud; thi strømmen skulle passeres, og vadestedet var ikke let at finde i mørke.

Men så snart solen viste sig i horisonten, fortsattes marchen tværs over floden, langs den modsatte bred syd på, atter over et vandløb, og så gik det op ad bjergsiden. Hen imod middagstid var Peder så udaset og øm i fødderne, at han knap kunne slæbe benene afsted. Han ville hvile. Men kafferne gjorde ham med tegn forståeligt, at her gik det ikke an. Niombasso pegede på den åbne slette bag dem og derpå op mod bjergets top, hvorefter han lagde hovedet på siden og lukkede øjnene. Det var tydeligt nok, at der oppe kunne Peder sove, men bare ikke her. Så rakte han Niombasso den ene hånd, én af fætrene den anden; det forstod de meget godt og trak ham afsted, medens den tredje lempeligt skubbede bag på. Således nåedes

højderyggens kam, hvor Peder sank om, fuldstændig tilintetgjort af hede og træthed.

Og nu viste Niombasso, at han mente den fremmede mand det vel. Han nødte Peder til at drikke lidt gedemælk og spise en humpel majsbrød. Derpå borede han to spyd ned i jorden og hængte sin egen lasede bomuldsskjorte over dem, således at skyggen faldt på Peders hoved.

Og styrmanden sov ind – på toppen af Transvaals østlige bjergryg og omgivet af tre halvvilde kaffere, der når som helst kunne overskære hans livstråd med et spydstik eller et velrettet kølleslag.

Men Peder sov så ubekymret, som lå han i sin køje på *Swell*. Dog rolig blev søvnen ikke. Solen glødede ned gennem atmosfæren, ophedede den nøgne jord, hvorpå han lå. Hjertet og pulsen hamrede i ham efter den uhyre kraftanstrengelse, han havde udfoldet gennem en nats og et halvt døgns hurtige vandring. Blodet sydede gennem årerne med feberhast, det næppe lægte sår i baghovedet pinte ham selv i drømme.

Uroligt væltede Peder sig i søvnen, talte højt og slog ud med armene, når han mente sig i kamp. For alle slags ophidsende drømmesyner hvirvlede gennem hans hjerne: han så sig omringet af vilde, sorte ansigter, genoplevede kampen ved kraalen, så Dick ligge blødende ved sine fødder; råb lød omkring ham, nogle flygtede, andre kom løbende. Endelig blev alt stille. Han lå roligt på jorden, åndede lettere og lettere, alt eftersom solen sank og luften køledes.

Endelig vågnede han, rejste sig overende, stirrede – lukkede atter øjnene, stirrede igen – var det et febersyn? Drømte han eller var han vågen? Ved siden af ham sad en skikkelse, halvt

bortvendt, en hvid mand med et stort, brunt, skæg bølgende ned over brystet – Jan Tromp, ham og ingen anden!

Peder så sig om, kafferne var borte.

"Jan!" kaldte Peder; skikkelsen vendte hovedet og så venligt nikkende på styrmanden; vist var det Tromp. Han pegede på sin pande og spurgte "Rask?"

"Såmænd er jeg rask, men jeg troede, at det rablede for mig, da jeg så Dem sidde dér. – Hvor kommer De fra? – Hvor er de andre henne? – Og mine negre?"

Det var mere, end Jan kunne overkomme, at svare på alt det.

Han rejste sig, det samme gjorde Peder og stod lidt vaklende på sine ømme fødder. Var Jan ikke nogen mester i talekunsten, så var han mand for at handle. Han fik sin feltflaske frem og langede den over til Peder, der tog sig en grundig slurk – der var portvin i flasken. Så tog den kæmpestærke hollænder styrmanden under armen, pegede frem for sig, og afsted gik det tværs over det flade bjergplateau hen imod en mørk linje lidt neden for bjergets kam, der viste sig at være toppen af en lille nåleskov.

Da de var nået halvvejs hen til træerne, åbnede Jan for anden gang munden og talte med dyb røst:

"Martin, Knort, Jesper."

"Er De dér?" spurgte Peder og pegede mod skoven. I

Jan nikkede.

"Og Kristen?"

Jans gravrøst svarede: "Død!"

Så stak han pegefinger og langemand ind i munden, frembragte et skingrende fløjt, og ikke to minutter efter brød tre brunklædte mænd gennem de mørke stammer, stod et

øjeblik stille og styrtede derpå under høje råb og glædeshyl hen imod Jan og Peder. Det var de tre gæve fynboer, og spillevende og henrykte over at se deres styrmand igen. Martin tørrede øjnene og snød næsen i fingrene af rørelse.

"Å, herregu'! at vi ska' se Peder Most igen; det er li'sådan, som var han opstået fra dødens rige a'. Det vil de bli'e gla'e ve' i Svendborg, så réelig vil de så!"

"Men hvor er principalen? Har han osse bjærget sig?" spurgte Jesper Knort.

"Det skal vi besørge, Jesper," svarede Peder, "han ligger såret og fanget i Ngombelis kraal; men alt det skal jeg fortælle, når jeg har fået noget at spise, for jeg er morderlig sulten."

Imidlertid var de kommet til skoven og gik et stykke mellem stammerne, indtil de nåede matrosernes lejrplads. Peder gjorde store øjne, for der stod to telte rejst på en lille ryddet plads, som på alle sider var indhegnet med de fældede stammer, en rigtig solid forskansning. Det tredje telt var spredt ud over en stor del af ekspeditionens gods; der var både proviant, vin, våben og ammunition; ikke engang Peders private sejldugspose, hvori han havde stuvet adskilligt tøj og toiletsager, manglede.

"Hvordan i alverden er det gået til, at I er her og har fået alt det samlet?" spurgte Peder og satte sig træt ned på en kasse foran teltet, mens Jan rodede rundt i provianten for at hente det bedste frem til styrmandens måltid.

"Ja, vi er itte så helt ringe, hva' styrmand?" kom det pralende fra Martin, der var i færd med at få ilden til at brænde under vandkedlen.

"Du ska'tte være vigtig, Martin, for det er lange Jan, der har hat kommandoen og mestendels lavet det alt sammen." Det var

Jens Frederiksen, der gav den forklaring, og Jesper Knort nikkede bifaldende:

"Ha'de Jan itte våren den han er, så ha'de vi våren ædt a' kannibalerne. Han er go' nok, den lange hollænder!"

Peder spiste, som om han aldrig havde set mad før – henkogt gullasch og ristede kartofler med smør til og oven på det appelsinmarmelade og ingefærkiks. Rigtig dejlig mæt blev han, fik så ild på en cigar og sad med ryggen op mod teltvæggen, røg og drak kaffe dertil – det var ligesom at være faldet på hovedet ind i Paradiset. Men så kom han til at tænke på Dick, der lå syg og ensom i den mørke kraalhytte og måtte nøjes med kogt ris, dårligt majsbrød og kedelige bananer – det tog alt humøret ud af Peder.

Men så flokkedes de tre fynboer om deres styrmand og begyndte at berette, hvad der var sket, og imens hængte Jan Tromp riflen over ryggen, fik ild på snadden og gik ud af lejren for at holde vagt.

Matrosernes beretning lød således:

Den natlige kamp mellem mændene rundt om bålet og ekspeditionen i kløften var endt med, at alle parter var flygtede – fjenden mod vest henover den store slette i retning af en boerby, der hedder Lydenburg. Matroser og kaffere i sydlig retning. De havde spredt sig over en lang strækning af den smalle dal.

Men om morgenen havde Jan samlet styrken igen, det vil sige to kaffere, Martin og Jens Frederiksen, for stakkels Kristen Klausen blev fundet stendød mellem sivene ved bækken; en fjendtlig kugle havde ramt ham lige i hjertet. Resten af negrene var forsvundet.

For en gangs skyld havde Jan slidt på mundtøjet og forklaret de andre, at det eneste rigtige var at lave en lejr så nær kløften som muligt, for der var mest sandsynlighed for, at Dick og styrmanden kom tilbage ad samme vej for at søge efter folkene. Jans plan blev fundet god, og så havde de med største møje slæbt alt, hvad de kunne finde af bagage, ind i den lille nåleskov og havde hentet Jesper Knort fra hans skjulested. Jesper var alene, for hans kaffer var i nattens løb forsvundet med begge hestene. I løbet af dagen fik de alt samlet, men næste morgen kunne de sidste to kaffere ikke findes, også de var deserteret. Nu var de fire sømand altså alene. De blev hurtigt enige om, at Jan skulle have kommandoen – det faldt helt naturligt.

Den næste dag havde de begravet den døde kammerat – "det vil da sige, hvad der var levnet af ham," forklarede Jesper, "for der må ha' våren nogle krokumdiller eller sjakaler eller sådan noget udyr og maltrakteret Kristen. – Je' si'er bare, at det var godt, a' madam Klausen ikke så ham i den tilstand, hun ha'de itte kendt sin mand igen. Nå, men i jorden kom han da, og der var immervæk mer tilovers a' ham end som a' dem, der la'er sig brænde."

Natten var kommet listende, alt medens de sad og talte om de sidste dages begivenheder. Ilden under kedlen brændte svagt og kastede et rødligt skær over de fire danske mænds ansigter. Glæden over gensynet skiftede til alvor, da Peder fortalte dem sine og Dicks oplevelser, om deres tilfangetagelse og om Grenouilles forræderi.

"Ham har vi set," udbrød Martin, "det et justement fire dage siden, at han red her forbi sammen med den lange negertamp, ham føreren."

"Det gjorde vi," forsikrede Jens, "han var ikke længere fra os, end at vi kunne ha' skudt ham, den tyverad! Men hvem tænkte på det; han galopperede gjorde han, og vi troede, at nu kom styrmanden og hr. Dick – men der kom jo ingen bagefter," tilføjede han dybsindigt.

"Han kan ikke komme anden vej tilbage end her forbi – det er vejen til Ngombelis kraal. Så gælder det om at fange franskmanden. – Bagefter bjærger vi Dick," føjede Peder til og smed cigarstumpen fra sig. "Men alt det vil vi tale med Jan om i morgen, han er vist ligegodt den gæveste af os alle sammen."

15. I baghold

Det var en hel ny følelse for Peder Most at vågne i frihed, at kunne indånde den friske luft uden tilsætning af en gammel, skiden kafferhyttes mugne lugt. Og så oven i købet at være sammen med gode, trofaste landsmænd og med den brave, tavse Jan Tromp. Alle sammen var de kun opsatte på at hjælpe og glæde deres styrmand og gøre ham tilværelsen så behagelig som mulig.

Peders lille styrke på lejrpladsen var blevet forøget med Niombasso og hans to fætre. De tre negre havde dagen i forvejen ved Jans pludselige tilsynekomst taget flugten, men senere var de vendt tilbage, og da de og Jan – takket være Niombassos kendskab til det hollandske sprog – var kommet til venskabelig forståelse, faldt det ganske naturligt, at de forblev i Peders tjeneste og nød godt af lejrens mange herligheder – god føde, stærk tobak og en snaps til måltiderne. Tilmed kunne de blive til uvurderlig nytte, kendt som de var med hver sti og stente i mange miles omkreds.

Niombasso vidste god besked med franskmandens forræderi – hele kraalen havde for længst hørt tale om de hvide mænd, som skulle komme til Ngombeli og dér holdes fangne, indtil dyre løsepenge betaltes. Men de sorte havde rigtignok ikke tænkt sig, at tilfangetagelsen skulle koste stammen så meget blod.

At Grenouille ville komme tæt forbi skoven på tilbagevejen var hævet over enhver tvivl. Kafferne påviste, hvorledes vejen førte mellem skov og kløft, der var slet ingen anden kurs at følge. Peder besluttede derfor at lave et baghold, en fælde, som

Grenouille ikke kunne undgå. Og fra det højeste punkt på bjerget, hvorfra man i miles omkreds kunne holde øje med enhver, der nærmede sig, lod han en neger holde vagt og medgav ham en hvid serviet, bundet til en spydstage, med hvilken han skulle gøre signal, så snart noget menneske viste sig i horisonten. Desuden fik både Niombasso og matroserne deres plads udpeget til den forestående jagt på Grenouille. Den mest fremtrædende post blev tildelt den aldrig fejlende skytte, Jan Tromp.

Da alt var ordnet og lagt til rette, fik Peder endelig tid til at tænke lidt på sig selv; for det var utænkeligt, at franskmanden, al sin hurtighed og energi til trods, skulle kunne nå at vende tilbage før aller tidligst den følgende dag. Vejret var varmt og tørt. Peder fik sin rejsesæk tømt for indholdet og udspredte det foran sig. Der var rene skjorter. Strømper, hele lærredsdragter og alle hans toiletsager. Han gjorde et skønsomt udvalg og gik ned til bækken, hvor det rene, klare vand ustandselig rislede. Og dér tog han sig et bad.

Han trængte til det. I næsten to uger havde han ikke brugt sæbe; hans tøj var sort og stift af snavs og størknet blod, bukser og trøje hang i laser om ham, støvlerne var slidt igennem, så sålerne hang og klaprede mod overlæderet. Alt blev smøget af. Hvert stykke hev han bort med væmmelse. Så satte han sig midt i bækken, lod sæben skumme og neglebørsten skrubbe, indtil han var så ren og så rød som en nykogt hummer.

Det var en anderledes pyntelig styrmand Most, der forlod det rislende vand og atter viste sig i sømændenes lejr. Kun håret lod adskilligt tilbage at ønske: det var så langt og indfiltret i blod fra såret i nakken, at en kam umuligt kunne trænge igennem. Men

som gammel kok var Martin et stykke af en hårkunstner: han tog Peders hoved under behandling, og snart lå den overflødige hårvækst i afklippede røde totter strøet rundt på jorden.

To dage var forløbet, og endnu havde intet menneske passeret forbi den lille skov. Ventetiden faldt lang, spændingen steg, og utålmodigheden var nær ved at gøre Peder tummelumsk. Det ene øjeblik følte han sig forvisset om, at franskmanden ville komme, det næste bragte tvivlen tilbage: sæt at han slet ikke kom, men var flygtet med pengene. Hvad skulle Peder foretage sig? Hver dag måtte være en uendelig pine for stakkels Dick i kraalhytten; han havde jo blot styrmanden at stole på.

Den tredje dags morgen blev der holdt krigsråd, og det besluttedes, at hvis Grenouille ikke kom inden solnedgang, skulle hele styrken begive sig på vej til kraalen for at befri Dick. Da denne beslutning var taget, følte Peder sig let om hjertet; nu skulle det store slag stå.

Morgenen forløb så roligt som de tidligere; solen steg til det højeste punkt i sin bane og fyldte luften med sin ild og sit blændende lys; atter gled den ned mod vest, mistende sin stærke kraft, efterhånden som den sank. Vagtposterne var ude. Jan Tromp stod yderst ved skovbrinken på det sydlige hjørne, så han havde skydefrihed til to sider. Med et par hundrede alens mellemrum havde fynboerne dækket sig bag buske og træer. På bjergets top lå en af kafferne på maven og stirrede med de skarpe øjne mod øst. Men Niombasso selv var ikke til at øjne. Hans post lå langt ude i den retning, hvorfra fjenden ventedes.

Peder var just gået tilbage til teltet for at forvisse sig om, at alt her var i orden, da han pludselig så den hvide klud på spydstagen vifte i luften. Hjertet hoppede i livet på ham, det var signalet: Europæere i sigte!

Han svingede med hatten, for at vise kafferen, at signalet var forstået; straks forsvandt klud og spyd, negeren deroppe gled ned ad skrænten, dækkende sig mellem træer og småbuske. Snart stod han ved Peders side i lejren. Tre fingre holdt han i vejret, skrævede derpå ud som en mand, der sidder i en saddel og viste to fingre. Peder udlagde det som tre rejsende, hvoraf to til hest: han skyndte sig gennem skoven til Jan Tromp og meddelte ham nyheden, derefter de andre tre.

Peder tog stade hos Jan, hans spænding var uhyre. Men endnu en halv time forløb, inden nogen viste sig, for bjerget skrånede terrasseformet ned mod øst, og først ved den sidste hævning i terrænet var det muligt at få øje på dem, der nærmede sig. Og netop på det sted lå Niombasso skjult.

Det var den sortes opgave at standse Grenouille og hans ledsagere og under foregivende af bud fra Ngombeli at lokke dem hen mod skoven.

Pludselig kom en hvid stanleyhat til syne over skrænten, lidt efter sås hele hovedet og efterhånden arbejdede rytter og hest sig op; det var signor Branco. En snes alen bag ham dukkede en bredskygget filthat frem, den sad på Grenouilles hoved. Også han var bereden og dyret, han sad på, var netop Dicks egen gode hest. Bag dem fulgte Ngombelis broder, den kæmpestore kaffer. Han holdt med højre hånd fast i hestehalen og lod sig således hjælpe op ad den stejle bjergside.

Ovenover skrænten gjorde rytterne holdt for at lade hestene puste; franskmanden og portugiseren vekslede nogle ord, og den første tændte en cigaret. Alt dette sås tydeligt fra skovens udkant, for afstanden var knap fem hundrede alen.

Da dukkede Niombasso frem. Straks greb rytterne efter revolverne i saddeltasken, men slap dem atter, da den sorte med venlig vinken og hilsen havde overtydet dem om, at han intet ondt havde i sinde. Føreren gik Niombasso i møde; de talte sammen, pegende mod skoven, og efter nogle minutters parlamenteren bevægede alle fire, rytterne og de to negre sig lige hen imod det sted, hvor Peder og Jan stod skjult.

Det var åbenbart, at Niombasso havde gjort sine sager godt.

Stedse nærmere kom de i langsom skridtgang. Men det var tydeligt, at jo nærmere de kom, desto ængsteligere blev Grenouille. Af og til standsede han, så sig forsigtigt om og avancerede atter. Nu var de knap hundrede alen borte.

Da hørtes en lyd i skoven som af en gren. Der knækkede, Grenouille drejede rask hovedet efter lyden, og et sekund efter kastede han hesten rundt, huggede sporerne i dens sider og satte afsted i firspring. Men i samme nu knaldede Jans riffel, hesten rejste sig på bagbenene, styrtede bagover og blev liggende, sprællende med alle fire ben, oven på sin rytter.

Næppe var skuddet faldet, før Peder og hans tre fynboere sprang frem fra skoven med karabinerne rede. Peder brølede af sine lungers fulde kraft: "Hænderne op! – Hænderne op, eller vi skyder!" Men signor Branco trak revolveren, satte sporerne i hesten og ville flygte. Dog inden dyret endnu havde gjort et spring, omklamrede Niombasso portugiseren med sine kraftige arme, rev ham af sadlen og kastede ham til jorden.

Hesten satte i vild flugt afsted med den tomme saddel bort fra skoven.

Men heller ikke den sorte fører ville overgive sig. I lange spring fo'r han hen imod skrænten. Da faldt atter et skud og ét til. Negeren rullede hen ad jorden som en anskudt hare. Peder løb hen til Grenouille sammen med Martin og Jesper Knort. Dødbleg og med sammenbidte tænder lå han på jorden, da det lykkedes at trække ham ud under den sprællende, halvdøde hest. Fra hans mundvig løb en tynd stribe blod; han måtte være ynkelig kvæstet. Peder gav ordre til at bringe Grenouille ind på teltpladsen, og de to matroser bar ham forsigtigt afsted ind mellem stammerne.

Imidlertid havde Jan og Jens taget sig af signor'en. Trods al hans banden og sparken blev armene bundet forsvarligt fast på hans ryg, og således førtes han ind til lejren, skarpt bevogtet af den store hollænder, der næsten ragede en alen op over den gustne, spinkle portugiser.

Tilbage var kun Ngombelis broder. Han lå stendød på sit ansigt med et gabende sår midt i ryggen. Det var ikke de hvides bøsser, der voldte hans død, for kun én kugle havde ramt ham, og den var trængt ind i det venstre lår og havde bragt ham til fald. Men det dræbende sår i ryggen hidrørte fra Niombassos spyd; den ene kaffer havde dræbt den anden i sin ustyrlige blodtørst. Velfornøjet stod negeren ved førerens lig, som han allerede havde plyndret for den rustne riffel, og hvad der ellers fandtes af værdi.

Dette huede ikke Peder, men intet var derved at gøre, og når alt kom til alt var det dog en slyngel og en forræder, der havde lidt sin velfortjente straf.

Styrmanden pegede på den bortflygtende hest, der nu stod i en halv fjerdingvejs afstand og græssede nok så roligt. Han betydede Niombasso, at dyret skulle indfanges, og skyndte sig tilbage til lejrpladsen.

Foran teltet lå Grenouille på et filttæppe; Jan og Jesper søgte at få liv i ham, men det syntes ikke at skulle lykkes. Hans øjne var lukkede og blyfarvede, ansigtet var grønligblegt og munden fastklemt som i krampe. Dog åndede han svagt. Jan havde med besvær trukket trøje og skjorte af ham for om muligt at finde noget sår. Men det lod til, at hesten i sit fald havde kvæstet hans bryst og underliv, og at flere af ribbenene var knækket og havde læderet lungerne.

På en kasse ved siden af teltet sad den bagbundne portugiser og skar tænder af raseri. Så snart styrmanden viste sig, vældede en rasende ordstrøm over fangens læber – portugisisk og engelsk mellem hinanden, det var ikke muligt at forstå et ord af det. Dog, da Peder slet ingen notits tog af ham, men udelukkende beskæftigede sig med franskmanden, faldt der efterhånden ro over signor Branco. Han tav. Først da Martin efter Peders ordre gennemsøgte Grenouilles lommer, brød Serpa Branco atter løs:

"Tag jer i agt, I mordere og røvere! – Hvor vover I at plyndre en dødssyg mand. – Og hvad mener De, styrmand, med at overfalde os, der just kommer for at hjælpe mr. More, Deres principal? De skal blive hængt for det, De og Deres matroser."

"Tag den lidt med ro, De portugiser," tog Peder koldblodigt til orde, "hvis De har reelle hensigter, så er det all right, men De er vist lige så stor en tyveknægt som han dér," og Peder pegede på Grenouille. "Martin! – søg ham efter og tag alt, hvad De kan

finde af breve og papirer. – Vi skal snart se, hvad slags han er af."

Trods signor Brancos rasende modstand gik Martin og Jens i gang med at visitere indholdet af slynglens lommer, og imens det stod på, åbnede Peder Grenouilles svære brevtaske, der fandtes i jakkens inderlomme.

Det var ikke noget let arbejde at sortere alle de papirer, især da mørket faldt på, men ved skinnet af en håndlygte lykkedes det at finde et brev, skrevet med Browns stive håndskrift og adresseret til Richard P. More. I brevtaskens aller inderste rum lå endvidere to konvolutter. På den ene stod Ngombelis navn og den indeholdt fem tusinde milreis i portugisiske sedler – omtrent 18.000 kr. Den anden omsluttede en anvisning på 20.000 pund sterling, udstedt til Gaston Grenouille. Desuden var porteføljen stoppende fuld af pengesedler, både portugisiske og engelske. Endelig fandtes et pas, udfærdiget af den portugisiske kommandant i Lourenço Markez til samme monsieur Grenouille, der gav ham tilladelse til at rejse pr. jernbane over Transvaals grænse og videre til Kapstaden.

"Den er klar nok," udbrød Peder, da han med stort besvær havde arbejdet sig gennem passet, der var skrevet både på portugisisk og på engelsk. – "Tyveknægte og røverpak, det passer bedst på Dem og ham dér." Det var til Serpa Branco, at ordene blev henvendt, men matroserne sad omkring og lyttede. "Den fede negerslubbert, Ngombeli, skulle have fem tusinde milreis for at fange mr. More, resten af pengene har I to fyre delt. Og nu skulle Grenouille stikke af pr. jernbane med sin del af kagen, hvad?"

"Det er løgn," bandede Serpa Branco, "løgn og gemenhed! – Det er jer, der er tyveknægtene!"

"Og hvad skulle Grenouille, der er i mr. Dicks tjeneste, med et pas til Kapstaden – sig mig bare det? Å nej, idioter er vi ikke i det land, hvor jeg kommer fra!"

Martin fnisede:

"Næ itte en del, hihi! navnlig itte, når man er fra Svendborg a'. – Her er alt det, der la' i det andet banditmenneskes lommer – ka'ske a' styrmanden ku' finde u' a' de' med." Og Martin præsenterede en lige så fed brevtaske som den, der nys var blevet gennemrodet.

Men inden nogen undersøgelse kunne finde sted, lød en svag stønnen fra Grenouille. Han havde drejet ansigtet om mod Peder og bevægede læberne, som om han ville tale. Styrmanden gik hen til ham og bøjede sig ned for at høre de sagte hviskede ord.

"Jeg er færdig – knust – jeg dør," lød det i Peders øren, han nikkede og lyttede videre: "Lever Serpa – Serpa Branco?" Atter nikkede Peder.

Grenouille lå stille hen i nogle minutter, så bevægede læberne sig igen: "Hils ham – Dick – god fyr, men dum – har alt for mange penge – vi andre er fattige –"

"Vist er vi fattige," svarede Peder, "men derfor skal man vel ikke stjæle og røve."

"- De har haft en god moder – styrmand – en god dansk moder – – –jeg blev født i et tugthus – så er det – så er det ikke let – at – – at lade være – med – – at stjæle –"

Atter lukkedes Grenouilles øjne, og han rallede, mens krampetrækninger rystede det spinkle legeme. Få minutter

efter lå han roligt, Grenouille var død.

Det blev en travl morgen. Endnu inden dagen brød frem havde kafferne gravet en grav til franskmandens lig midt på teltpladsen, derned blev det sænket ved solens første stråler. Sten og jord blev dynget oven på og fasttrampet, for at ikke sjakaler skulle åbne graven.

Dernæst blev alt gjort klar til opbrud. Hver af matroserne tog en riffel over skulderen, en revolver i bæltet og en dagsration mad. En kurv fuld af alle slags fødevarer og klæder, bestemt for Dick, fik en af de sorte at bære på hovedet, Niombasso udrustedes med bøsse og en mængde patroner, og det bestemtes, at den sidste af de tre sorte skulle blive i lejren og vogte den mod rovdyr og omstrejfende marodører. Det var kun en dårlig vagt, men Peder kunne ikke undvære andre af sin lille styrke.

Signor Branco fulgte med. Jan havde hvisket styrmanden et godt råd i øret; følgende det lod han portugiserens bånd løse, gav ham fri brug af arme og ben, men beordrede Jesper og Martin til specielt at holde øje med fangen og uden nåde og barmhjertighed skyde ham ned, hvis han gjorde mindste forsøg på at flygte. Men Serpa Branco var ikke længere den stortalende mand, som dagen i forvejen havde raset og brugt mund. Den lange nat havde givet ham tid til at tænke; han vidste, at Peder i hans og Grenouilles papirer havde de mest uomstødelige beviser for forræderiet og slyngelstregerne, og han forbandede kun den time, da han traf sammen med franskmanden.

Lidt over syv brød ekspeditionen op. Med Niombasso i spidsen gik det nu rask ned ad højdedraget og videre mod

kraalen, nøjagtigt følgende samme vej, som nogle dage tidligere havde bragt Peder lige til Jan Tromps lejr.

Jo mere de nærmede sig kraalen, desto større forsigtighed måtte der udvises for ikke at blive opdaget af Ngombelis omstrejfende mænd, for det var uden for al tvivl, at den fede høvding havde sendt en del af sine mænd ud for at lede efter Dicks forsvundne kammerat. Hvad der gjorde det endnu vanskeligere at bevæge sig i skjul var den omstændighed, at signor Brancos hest fulgte med, ledet ved tøjlen af Niombasso.

Peder havde to grunde til at medføre dyret: Først den, at Dick muligvis kunne sidde overskrævs i sadlen og således undgå den anstrengende march på flugten, men dernæst fordi den var i stand til at bære en højst fornøden byrde, som kunne blive særdeles nyttig.

Som allerede omtalt var ekspeditionen, takket være Lundquists forsynlighed, blevet overmåde rigeligt forsynet med drikkevarer. Ikke mindre end seks af bærerne havde udelukkende transporteret alle slags spirituøse drikke, hvorimellem 50 liter whisky og ligeså megen cognac, der opbevaredes i små trætønder. Kun en ringe de. Af denne stærke spiritus var drukket, og Peder lod hele restbeholdningen læsse på hesten. Det var hans tanke at lade Niombasso trække dyret med den værdifulde ladning lige ind til kraalen, når solen var gået ned, under foregivende af at have stjålet både hest og drikkevarer i en eller anden lejr. Straks ville alt, hvad kraalen ejede af mandlig befolkning, kaste sig over whiskyen og cognac'en og foranstalte et drikkelag, der ville vare nøjagtig så længe, der var en dråbe tilbage i tønderne, og forresten

fremtrylle den ro og stilhed, som var nødvendig for Dicks befrielse.

Niombasso grinede af glæde, da han havde forstået Peders plan. Han skulle nok drikke negrene på pelsen, Ngombeli først og fremmest. Niombassos omsorg og ængstelse for hesten og dens dyrebare last var rent ud rørende.

16. "Den, der graver en grav – –"

Dick lå endnu i den mørke, ildelugtende negerhytte, og han led frygteligt.

Det var ikke såret, der voldte ham de største kvaler, for del var, takket være den gamle negerkvindes kyndige behandling, begyndt at læges og allerede så vidt helet, at han kunne røre begge armene og tåle at gå op og ned i fængslet. Nej, det var ensomheden, urenligheden, den dårlige mad og det kedsommelige fangeliv, der pinte ham. Dicks stilling havde ikke forbedret sig, siden Peders flugt blev opdaget, og dette skete naturligvis den følgende morgen. Hele kraalen kom i oprør; Ngombeli selv blev sat i en sådan sindsbevægelse, at kun en korporlig afstraffelse af hele vagtmandskabet, Tommy indbefattet, var i stand til at dæmpe den.

Dicks liv stod en tid lang i alvorlig fare, for den tæthårede okse kom i egen høje person vraltende ind i hytten med et uhyre bambusspyd i hånden og stillede sig rasende foran sin sårede fange, udspørgende ham på den mest uforståelige blanding af engelsk, hollandsk og kafferdialekt om, hvor styrmanden kunne formodes at være flygtet hen. Og da Dick kun én gang åbnede munden og det for at skælde den fede høvding ud for tyveknægt, morder og lignende hædersbetegnelser, sprang Ngombeli om i en art vanvittig krigsdans, svingende lansen over den syges leje. Men der må vist have svævet nogle meget fristende syner for den sorte mands sjæl om alle de herligheder, som løsesummen for den rige, rødhårede amerikaner ville sætte ham i stand til at erhverve. Han indskrænkede sig til at danse

krigsdans, svinge med lansen og skælde ud, hvorefter han atter lod Dick være i fred.

Men fra det øjeblik blev vagten fordoblet, og mange gange døgnet rundt, selv midt om natten, viste høvdingen sig i hytten for at overbevise sig om fangens nærværelse.

Alt eftersom helbredelsen skred frem og dagene gik, blev Dick mere og mere mismodig. Aldrig havde den forvænte unge mand tænkt sig, at livet kunne føre ham ind i sådanne rædsler som dem, han oplevede i den tomme negerhytte. Hvert minut på dagen var ham en lidelse, og endnu værre var de lange, sorte nætter. Så længe styrmand Most delte fangenskabet med Dick, var selv de værste savn lette at bære, for Peders gode humør, hans hjælpsomhed og urokkelige tillid til, "at de nok skulle klare den", gjorde tilværelsen forholdsvis behagelig. Men nu!

Smuds dækkede Dicks legeme fra hoved til fødder. Tøjet hang i skidne laser, håret stod i én filtret, fedtet masse, som ingen berøring havde haft med kam og børste i tider, der syntes ham uendelige. Luften i hytten var beklemt, opfyldt af ilde lugt, og han selv, måtten, han lå på, og maden, som han spiste, syntes Dick at stinke som en mødding, en kloak. Og så den kløen, som han ustandselig mærkede i sit hoved og over hele kroppen! Dick vidste, hvad den betød, og væmmedes derved, for det var utøj, der myldrede frem på ham, og som mere end alt andet gjorde ham led ved livet.

Om natten pintes han mest, for mørket var så dybt, at intet kunne skelnes. Da lå Dick time efter time på den hårde måtte med nerverne anspændte til det yderste for at høre og føle. For alle slags underlige lyde kom både udefra og fra hyttens indre: hundes tuden, uglers skrig, sjakalers uhyggelige gøen; det

kradsede og listede, peb og krøb derinde i hytten: det var rotter og uhyre store kakerlakker, vældige edderkopper og mægtige natsværmere, der blev livlige ved mørkets frembrud. Det krøb og kravlede og sloges omkring ham. Rotterne især var slemme: hver smule levnet ris, hver krumme majsbrød, enhver rest af frugterne, som havde udgjort Dicks aftensmad, blev genstand for dyrenes efterstræbelser. Det var knap, at de respekterede Dick selv, vante som de snart blev til hans nærværelse. Ugenert sloges de om hans leje, sprang over hans krop. Han følte dem ved sine fødder og hænder, og når han for en kort tid havde forjaget dem, risikerede han, at lodne, langbenede edderkopper kom krybende tværs over hans ansigt.

Det var ham ligefrem en trøst og glæde, når han ved nattetide hørte døren til hytten knirke og knage og så Ngombelis fede krop trænge ind, belyst af en gammel olielygte, som høvdingen har i hånden, og ved hvis skin han overbeviste sig om fangens nærværelse.

I sådan elendighed levede én af jordens rigmænd og måske den af dem alle, der satte størst pris på renlighed, friluftsliv, sport og frihed.

Heldigvis var Tommy stadig i Dicks nærhed: han benyttede enhver lejlighed til at vise den hvide fange, at han dog havde én ven i kraalen. Af og til lød der i den mørke nat en banken tæt ved Dick, det var Tommy, der slog på hyttens træværk. Og når så Dick lagde øret til væggen, kunne han høre negerdrengen udenfor hviske: "All right, mr. Dick, den anden kommer snart igen til kraal, bringe hjælp for hvide mand, all right!"

Hvor mange dage, der var forløbet siden Peders flugt, kunne Dick ikke med nøjagtighed sige; han syntes, det var en

umådelig lang tid. Atter sad han på sin stinkende halvrådne måtte og ventede på nattens frembrud. Det var allerede halvmørkt, men han kunne dog gennem kighullerne i væggen skimte kraalens omgivelser.

Da hørtes pludselig en usædvanlig larm; negrene løb ud af hytterne, hundene gøede, og børnene skreg. Hvad var der mon på færde – skulle det være Peder, der kom tilbage?

Dick stillede sig ved det bedste af kighullerne, det, der vendte mod Ngombelis bolig, og han opdagede da kraalens fyldige overhoved stå foran sin dør og stirre ud mod skoven, og ad den vej løb størsteparten af hans undersåtter, mænd og kvinder.

Længe varede det ikke, før glædesskrig og frydehyl opfyldte luften, hele flokken af negre og kafferkvinder kom tilbage, omringede noget, der lignede en hest, ført af en vældig stor, sort mand. På pladsen foran Ngombeli standsede toget, skaren splittedes, og i dens midte viste sig en smuk brun hest, som på sin ryg bar to stærke vidjekurve fyldte med små trætønder, netop af den slags, som Dick kendte fra sin egen ekspedition. – Skulle det måske være hans?

Hvem de tilhørte kunne i øjeblikket være ham ret ligegyldigt, for kafferne betragtede dem åbenbart som deres retmæssige ejendom. Under råben, dansen og skrigen læssedes kurven 3 af hestenes ryg. Kvinder og børn kom løbende med grene, kviste og blade, som de ophobede midt på pladsen. Ngombelis løvehud spredtes foran indgangen til hans bolig, han satte sig derpå og fik en lille tønde rullet hen foran sig. Spunsproppen skruede han af med de fede fingre og drak en god kalabas fuld af indholdet – det smagte ham åbenbart fortræffeligt. Nu blev bålet antændt. Det flammede højt i vejret, og rundt om det

lejrede sig samtlige sorte mænd, siddende med ansigterne mod bålet og optrukne ben. Så stod en kæmpemæssig neger frem og holdt en lang tale, ledsaget af store fagter og vridninger med kroppen; og da han var færdig og havde sat sig, lod Ngombeli trætønderne gå fra hånd til hånd, eller rettere fra mund til mund, for hver og én tog sig en grundig slurk af den stærke drik. Når en tønde var tømt, gik den næste på vandring. Bag ved mændene stod kafferkvinderne og ventede på at få del i festen. Hvad de fik – sparsomt tildelt – drak de med begærlighed.

Så istemmede Ngombeli en sang, de andre faldt i, kvinder og børn dansede omkring i vild glæde over whiskyen: bålet flammede og kastede et magisk skær over de uhyggelige, vilde ansigter. Dick syntes, at det nærmest kunne ligne en djævlefest nede i Helvede.

Mere og mere berusede blev de sorte mænd, højere og højere klang den enstonige sang. Så sprang en snes krigere op, greb skjolde og spyd og dansede krigsdans, hoppende og springende med vældige dask af lanserne på de ovale skjolde, lavet af næsehornets tykke hud. Når det ene hold var færdigt, tog det næste fat.

Et par timer varede dette drikkelag, så var tønderne tømt. En efter én trimlede negrene om, berusede af spiritus, af dans og sang. Adskillige af dem vaklede, understøttet af kvinderne, ind i deres hytter; men størsteparten blev liggende om det nu næsten nedbrændte bål, snorkende og stønnende.

Den sidste tønde greb Ngombeli med begge hænder. Han løftede den i vejret og skyllede indholdet ned i sin hals. Så strakte han armene ud imod de sorte kvinder, der stod om hans

løvehud. De hjalp ham på benene og understøttede hans fede, vaklende krop på vej ind i hytten.

Endnu lød sang og råb hist og her fra de kubeformede kafferhytters indre, men efterhånden forstummede larmen. Hele kraalen lå nedsænket i den dybeste stilhed.

Skuffet og mismodig havde Dick lagt sig på sin stinkende bastmåtte; så ulykkelig følte han sig, at gråden stod ham i halsen. Sikkert havde han ventet, at den pludselige larm i kraalen, hestens tilsynekomst og festblussets antændelse havde stået i forbindelse med en forandring i hans tilstand – enten Grenouilles eller Peders tilbagekomst; hvor havde han dog håbet det sidste! Men nu var dette håb bristet, og i stedet for havde han kun været vidne til kaffernes dyriske drikkegilde. Skulle endnu dage, måske uger hengå, skulle han ligge her i rådden stank og slås med rotter!

Hede tårer randt ned ad hans indfaldne, farveløse kinder, og uvilkårlig foldede han hænderne, ligesom da han var en lille dreng, og bad så inderligt til Gud om hjælp til at slippe ud fra sit fængsel, ud i den dejlige fri natur, hvor solen skinnede, og hvor gode mennesker levede.

Og næppe havde han endt sin bøn, før han hørte rappe, lette slag mod hyttens væg. Det var Tommys banken: han kendte den så godt. Men den betød vel intet andet, end at den skikkelige negerdreng ønskede at vise den hvide mand sin medfølelse. – Eller var det mere denne gang? Slagene blev jo ved, og hvad var dette – en skrabende lyd netop på det sted, hvor Peder for så mange dage siden var krøbet ud. Dick rejste sig overende og lyttede. Hviskende stemmer hørte han og stadig den samme

vedholdende kradsen og skraben. Han sprang op og listede derhen, hvor lyden kom fra.

Sagte, men så tydeligt, som blev det hvisket ham i øret, lod Peders stemme: "Dick, kan De høre mig?"

"Ja, ja!" Dicks hjerte hamrede, han kunne næsten ikke hviske.

"Er De rask nok til at følge med os?"

"Vist er jeg så – bryd væggen ind."

Svære spark fik hele hytten til at ryste, en stang blev jaget gennem væggen, det gamle hul, hvorigennem Peder var krøbet ud til frihed, gabede atter, og ind kravlede styrmanden, medførende en håndlygte. Snart stod han oprejst derinde foran Dick.

Det var et varmt håndtryk, der blev vekslet mellem den danske styrmand og den amerikanske millionær. Så lagde Dick sin arm om Peders skulder.

"Tak, fordi De kom – ret mange dage havde jeg ikke holdt det ud – å, gudskelov, at De dog kom!"

Den blege, udtærede unge mand stod med bøjet hoved, kæmpende med gråden, så stærk var hans glæde og sindsbevægelse.

Peder hviskede: "Kom ud til os – der er Jan Tromp og tre af de danske, vi har en hest til Dem, hvis De kan tåle at ride."

Dick svarede ikke, men krøb ud af hullet, der efterhånden var blevet så stort, at han uden vanskelighed kunne passere derigennem.

Udenfor var der næsten lige så mørkt som inde i hytten, for himlen var overtrukket, ikke en eneste stjerne lyste op mellem kraalens huse og de omgivende høje træer. Men Dick kunne dog skelne en gruppe mennesker tæt udenfor den nys lavede

indgang. Det var hans egne matroser og lille Tommy, den ivrigste og gladeste af dem alle.

Dick gik i tavshed fra den ene til den anden og trykkede sømændenes hårde næver. – Men hvem var den lille skikkelse, som to af mændene holdt imellem sig?

Peder kom nu ud af hytten, han løftede lygten og lod dens skær glide hen over mændenes ansigter. Dick gjorde et skridt tilbage, han havde genkendt Serpa Brancos forvrængede ansigt: munden stod halvåben, tænderne bed om et stykke træ – han var bagbundet og kneblet.

Peders hviskende stemme lød:

"Det er signor Branco, som vi har fanget. – Han skal ligge i hytten i nat."

Dick forstod kun halvvejs, hvad meningen var. Men nu tog Jan og Martin portugiseren ved skuldrene: de halvt bar, halvt slæbte ham ind i det mørke fængsel. Peder fulgte med.

Derinde blev Serpa Branco lagt på Dicks rådne bastmåtte, hans ben snøredes sammen med en stærk rem, det var ham ikke muligt at røre sig af stedet. Da det var besørget, lod Peder lygten belyse slynglens ansigt, det så frygteligt ud. Angsten skinnede ud af de vidt opspilede øjne; gennem den halvåbne mund lød en uhyggelig rallen. Det var lige ved, at Peder havde fattet medlidenhed med den mand, der uden betænkning ville have ladet ham og Dick myrde.

I det samme lød et skarpt "hiss" fra Jan. Peder rettede sig med et ryk – en dump larm som af tunge skridt hørtes tæt uden for den lukkede indgangsdør.

I et nu havde Peder skjult lygten; han, Martin og Jan trykkede sig op mod væggen tæt ved døren, der var bælgmørkt i hytten.

De tunge skridt standsede, låsen knirkede, og døren åbnedes med en knagende lyd; et kulsort, vældigt legeme fyldte åbningen – det var Ngombeli. Han støttede sin vaklende, fede krop mod dørkarmen, midt på det behårede, flommede bryst hang i en snor en lygte, der daskede frem og tilbage efter kroppens svingninger. Han gjorde et skridt ind i hytten og et til, drejede det modbydelige, behårede hoved til højre og venstre. Lygten fulgte bevægelserne, dens lys strejfede Peders gule dragt, han så, hvorledes Ngombelis store øjne rettedes imod ham. T samme øjeblik løftede Jan sin karabin; med begge hænder omfattede han løbet og lod kolben falde med vældig kraft mod negerens baghoved. Der lød et brag, et halvkvalt brøl, og det uhyre kødbjerg styrtede til jorden som en stud, der fældes af slagterens øksehug.

Peder trak hurtigt sin lygte frem og så, hvorledes Jan og Martin kastede sig over Ngombeli, bastede hans arme og ben, vendte ham om på ryggen og kneblede munden med negerens egen lygtesnor. Peder mente, at alt det besvær var overflødigt, for den sorte fyr syntes død, dræbt af det vældige kolbeslag. Men forsigtighed skader ikke. Døren blev atter lukket og stænget, og inde i hytten lå nu i stedet for Peder og Dick de to misdædere, Branco og Ngombeli.

Snart var alle samlede bag hytten, Tommy blev sendt efter hesten, der stod bundet til et træ tæt ved kraalen. Dick satte sig med besvær i sadlen, Jan tog dyret ved bidslet, og nu gik det afsted, bort fra kafferlandsbyen.

Men næppe var de nået hundrede alen fra den yderste hytte, før to mørke skikkelser kom løbende efter dem. Det var Niombasso og hans fætter. De havde deltaget i drikkelaget

rundt om bålet og ikke stået tilbage for nogen af kraalens mænd i retning af at stikke på de våde varer. Træthed og fuldskab havde sænket dem i en søvn så dyb, at Tommy kun med største møje havde formået at vække dem. Men nu kom der fart på de sorte fyre, for de ville nok tjene den sum, som styrmanden havde udlovet for førerskab og anden hjælp på rejsen tilbage til Lourenço Markez.

Atter gik det videre, alt imens Tommy og Jan forklarede Niombasso, hvordan Dick var blevet befriet. Men ikke så snart hørte kafferen, hvem der nu lå i hytten, før han i lange spring og uden at mæle et ord atter forsvandt i mørket i retning af kraalen.

Peder turde ikke vente længere, kun fire timer havde de til flugten, før sol stod op. Den lille flok, hvis midtpunkt var Dick på den brune hest, hastede videre.

Snart kom de fri af skoven og skulle just til at dreje mod syd hen over den store slette, da et udbrud fra Tommy bragte alle til at vende hovederne. Et stærkt ildskær viste sig i retning af kraalen, høje flammer rejste sig over trætoppene, en vældig rødlig farvet røgsøjle svævede over skoven.

"Kraalen brænder!" udbrød Peder. Han og alle de andre stod stille, mens en utydelig larm som af fjerne skrig og råben af mange mennesker nåede dem i den stille, sorte nat.

Da opløftede Jan sin dybe røst: "Afsted!" kommanderede han og greb hesten ved tøjlen, "vi må nå bjergene inden solopgang."

Og afsted gik det, alt hvad hest, matroser og negre kunne strække. Men en time efter var de alligevel indhentet, dog kun af Niombasso. Tavs satte han sig i spidsen for toget: riflen hang ham over ryggen, og sit lange spyd brugte han som stav.

"Tommy!" kaldte Peder, da nogen tid var forløbet; "Tommy, spørg din fader, om kraalen er brændt."

Tommy rystede på hovedet; det var ganske imod negerskik, at en søn henvendte spørgsmål til sit ophav. Peder gik derfor hen på siden af Jan for at få ham til at udspørge Niombasso. Det lykkedes, og Jan bragte følgende svar: "Kraalen er ikke brændt, kun én hytte – den, hvori Serpa Branco og Ngombeli lå."

Det gav et sæt i Dick, og en kold gysen krøb ned ad Peders ryg.

"Hvad, brændte hytten? – hvem stak ild på den?" spurgte de i munden på hinanden. Men Jan trak blot på skuldrene og pegede på den store kæmpekarl, der skridtede afsted få alen foran dem med en holdning som en, der har udført et særligt anerkendelsesværdigt arbejde.

I Peders fantasi oprulledes det gyselige billede af den gule, spinkle portugiser med kneblen i munden og de vildt opspilede øjne; ved siden af ham kafferhøvdingens sorte kødbjerg. Begge bundet på hænder og fødder i den ravnsorte hytte. – Et pludseligt ildskær, en knitren og bragen af brændende vægge og loft, deres halvkvalte skrig og vanvittige bestræbelser for at slippe løs, indtil endelig den hele hytte som et vældigt flammende bål styrtede sammen om de to forbrydere.

Peder lagde hånden over øjnene, det var alt for skrækkeligt at tænke på.

"Styrmand," hørte han Dick kalde fra hesteryggen. Han gik derhen. "Peder Most, hvis vi nogensinde kommer tilbage til *Swell*, så ved jeg da, hvem jeg skal takke for det."

"Ja, jeg med; det er ham deroppe." Peder pegede mod den mørke himmel.

"Netop. Og han har lært mig noget, som jeg aldrig glemmer."

"Hvad er det?"

"At man ikke skal søge hævn. – Jeg ville hævne mig på hele den engelske nation – jeg fæ! Og hvad blev det til?"

"Vi fik selv klø," mente Peder.

"Akkurat, det fik vi. Dem, jeg har fået, glemmer jeg næppe. Men hvorfor skulle en dansk matros, Serpa Branco, Grenouille, Ngombeli og fire-fem af hans negre slås ihjel, fordi Schwab fandt på en tåbelig plan, og fordi jeg søgte at udføre den. – – Kan De sige mig det, styrmand?"

Men Peder blev svar skyldig.

Og videre gik det i nattens mørke hen over den øde slette mod Transvaals grænsebjerge.

Lourenço Markez var knap til at kende igen. Den lille bys fredelige tilværelse var på én gang blevet forstyrret, for krigstummelen i Transvaal havde skyllet en menneskebølge ned i den stille havnestad.

Trængt af den engelske krigsmagt var en skare boere blevet jaget ud af deres eget land, tværs over grænsen og ned i portugisernes koloni. Dér blev de afvæbnet og transporteret til havnestaden, hvis gader, huse og hele omegn nu var vrimlende fuld af pjaltede, udsultede boere. Våbenløse, stoddere af udseende, fortvivlede over at være overvundet og udjaget af deres hjemstavn drev de tapre mænd om i Lourenço Markez' gader, tiggende sig føde til, tryglende om arbejde, bønfaldende portugiserne om blot at få tag over hovedet, et skur til at dække sig mod vind og regn og mod den dræbende hede sol. Men Portugals regering havde ingen anden forpligtelse end at

fratage enhver kriger, der betrådte koloniens jord, hans våben – det manglede blot, at den skulle bespise Englands fjender! Det kunne gamle Krüger besørge, han var jo midt iblandt sine kære forhenværende undersåtter.

For Transvaals patriark var sluppet bort fra sit land. Under de sidste kampe ved grænsen var de engelske tropper blevet trængt væk fra banelinjen; det moment havde Krüger benyttet, han var med sit jernbanehjem, sine guldposer og tønder rullet lige ned til Lourenço Markez, og var der blevet modtaget med skyldig honnør af den portugisiske guvernør.

Hver dag så byens beboere Krüger sidde i guvernørboligens veranda. Den gamle, skæggede mand med de plumpe, slappe ansigtstræk sad i en højrygget lænestol og røg sin historiske pibe. På et bord ved hans side lå Biblen opslået. Bogens blade var skidne og krøllede af årelangt slid, for boerpatriarken læste lige så flittigt den hellige skrift i onde dage som før i gode. Af og til kastede han et sløvt blik hen over den altid voksende skare af lurvede, sultne Transvaal-mænd, der stadig flokkede sig om den detroniserede præsident – ham som de alle havde stolet på. Nu måtte han da hjælpe dem, dele det guld ud til sine tapre fædrelandsforsvarere, som de alle vidste, at han havde ført med sig.

Men Krüger sad trygt og sløvt på guvernørens veranda, røg sin pibe og bladede i den gamle Bibel. Guldet blev, hvor det var gemt, indtil den dag kom, da et hollandsk krigsskib førte den gamle mand og hvad hans var til Europa. Guldet fulgte med, og boerne i Lourenço Markez sultede videre, indtil deres fjender, englænderne, bragte hjælp.

Tog på tog rullede fra grænsen ned mod havnestaden; waggonerne og kvægvognene tømtes for deres usle, pjaltede indhold og sendtes atter mod nord efter nye sendinger afvæbnede boere.

Det begyndte at skumre, da den dags sidste tog holdt uden for stationen. Det myldrede ud på pladsen med lasede, tilstøvede, skidne mænd. Ud af den sidste kupédør sprang en ung, rødhåret fyr, fulgt af fire solbrændte sømænd, og endelig viste der sig en bleg, hulkindet mand, der bar armen i bind, og som med vanskelighed gik hen over perronen, støttet til en af matroserne. Den lille skare stak ikke synderlig af mod omgivelserne, for deres dragter og hele udseende var næppe finere end de fattige boeres.

Det var Dicks undsætningsekspedition, der endelig nåede tilbage til sit udgangspunkt.

Det kneb med at skaffe vogn; der var kun én, trukket af et spand gamle okser, og på den blev Dick anbragt, medens Peder og matroserne fulgte til fods. Kun Jan Tromp var ikke mellem dem. Han var løbet i forvejen for at signalere til *Swell*.

Så gik det langsomt af sted, for okserne bevægede sig kun skridt for skridt, og gennem menneskemængden var det ikke let at bane sig vej.

Værst blev det, da karren kom forbi guvernørens store villa. Der måtte gøres holdt. Peder rørte ved Dicks arm og pegede mod huset:

"Der sidder gamle Krüger, ham vi skulle undsætte."

Dick vendte sit blege ansigt mod den gamle mand på verandaen og smilede svagt:

"Stakkels fyr! – Godt at han klarede sig selv. Så har Schwab jo ingen grund til at være vred på os."

Endelig nåede de ned til kajen, hvor Jan stod ved landgangsbroen. *Swell* lå derude, vel et par kabellængder fra land, pyntelig som altid og med "Stripes and Stars" bølgende fra flagspillet ned mod vandet. Motorbåden var just halvvejs inde, og i den stod gamle Brown, vinkende med hat og lommetørklæde: agter på yachten sås andre skikkelser – Schwab og Lundquist – lige så ivrigt svingende med armene.

Et stort smil lagde sig over Dicks ansigt, og en let rødme farvede hans kinder.

"Gudskelov for gode venner! – Jeg havde såmænd ikke troet, at jeg nogensinde skulle se min kære *Swell* igen." Dick stak sin raske arm ind under Peders, og så hviskede han: "Lykken er nok bedre end forstanden, Peder Most!"

"Det står til troendes, mr. Dick."

Det klare, rene hav lå udbredt mod nord og øst, en frisk sydostvind lokkede bølgerne frem på overfladen. Men mod vest lå en mørk stribe, død og tung – det var Afrikas kyst.

På *Swell*s kommandobro trampede kaptajn Schwab frem og tilbage; der var blink af tilfredshed i det store, opspilede øje; men af og til kradsede han sig betænkelig i nakken. – Det var glæden over at være sluppet klar af det lumre malariahul, den moskitorede Lourenço Markez og ærgrelsen over den højst mislykkede undsætningsekspedition, der brødes i Schwabs hjerne.

Trappen op til broen knagede, og Brown viste sit stadigt smilende gamle ansigt med de skarpe øjne dækkede bag

ualmindelig stærkt pudsede lorgnetglas.

Brown kastede et blik på kompasset og nikkede venligt til rorgængeren, Jesper Knort:

"Der ligger tusind dollars til Dem, Jesper, nede i min kahyt, når De er færdig med vagten. Og så er der lagt fem pund på hyren – til Dem og de af kammeraterne, som var i land med mr. More."

Jesper slap rattet og hev op i bukserne, som han havde for skik, når der skete noget uventet. *Swell* benyttede lejligheden til at vende næsen en halv streg længere mod nord, end ordren lød på, men Jesper fik hurtigt fat på den rigtige kurs igen. Så lettere han på huen, listede skråen ud af munden og oplod sin røst:

"Takker skyldigst, mr. Brown, det var svære penge! – kunne det ikke lade sig gøre, at rederiet sendte de fem pund hjem til madammen i Marstal. For det var lie'godt hende, der ha'de siddet værst i det, om de sorte kannibaler ha'de ta'et livet af principalen og vos andre."

"Det skal jeg nok besørge, Jesper. Og så må De give mig adressen på enken efter ham, der døde. Det var jo en landsmand?"

"Det var det, hr. Brown. Li'så meget landsmand, som det bare er muligt. For han boede sådan netop rundt om hjørnet – det vil sige i Svendborg."

Jesper puttede skråen ind i venstre kæbepose, men halede den atter ud:

"Undskyld, hr. Brown. – Tør man ta' sig den frihed at forespørge, om madammen ska' ha' sig en mindre godtgørelse, fordi a' Kresten gik hen og himlede?"

"Det skal hun, Jesper. Mr. More sender hende tre tusind pund."

Det gav et spjæt i Jesper, og *Swell* slog atter et slag nord i. Så sagde han hen for sig selv: "Tre tusind pund! – Det er et skub mer end halvtredstusind kroner! – Sikken et rederi! – Hvis mutter hører om det, så tror jeg, Søren hente mig, at hun ærgrer sig brandviolet over, at det ikke var mig, som a' der blev liggende i det negerland!"

Gamle Brown stod til luvart ved siden af Schwab.

"Når enden er god, har man jo ikke grund til at klage, vel kaptajn?"

"Det har man ikke, mr. Brown – flænse mit kølsvin, om man har. Men jeg indrømmer, at når alting bliver gjort op, så er det nok ikke min skyld, at det endte så godt."

"Jeg vil ikke modsige Dem, kaptajn Schwab. Jeg skulle tro, at når alting bliver gjort op, så er det nok den rødhårede danske styrmand, som har æren af det meste af det, der er ære ved i det galmandsforetagende."

"Der er noget om det, mr. Brown; – jeg vil sige så meget som, at jeg kunne ønske ham at være født i Holland."

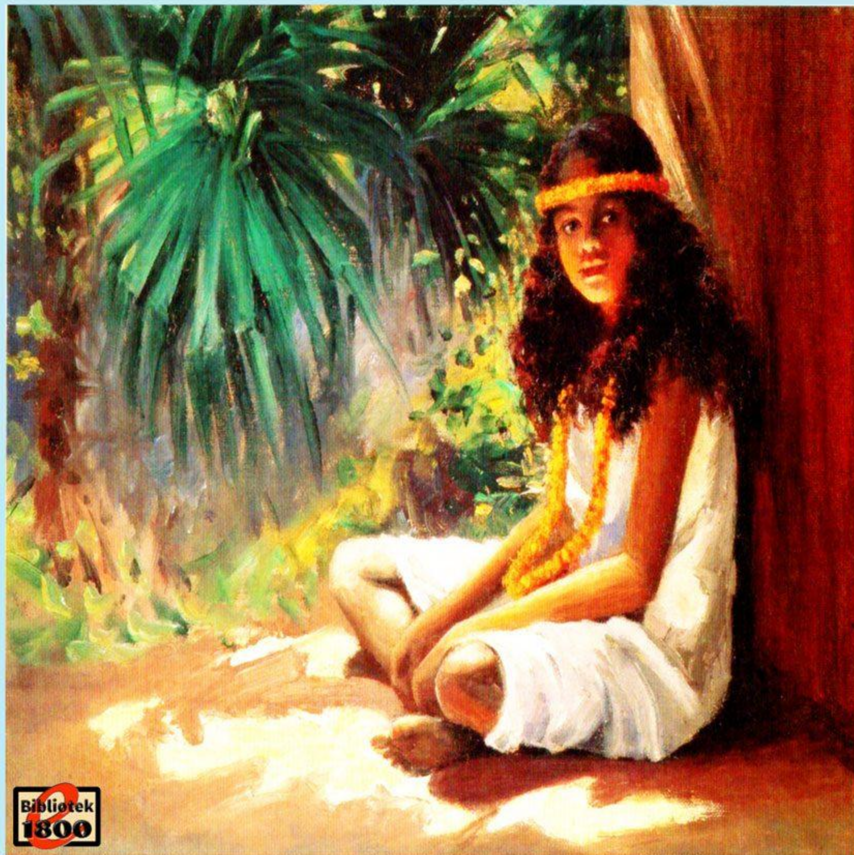
"Jeg tror nu, at der må være amerikansk blod i fyren," mente Brown; "der er flere af hans slags vest for Atlanterhavet end på modsat side."

Den gamle så tankefuld ned over agterdækket. Der lå Dick i sin lange, magelige flugtstol. Bleg var han og afkræftet. Men den friske søbrise havde allerede kvikket ham op, og øjnene spillede livligt og fornøjeligt. Det var med Peder Most, han talte. Styrmanden stod lænet op mod lønningen og røg sin morgensnadde.

"Ranke gutter, de to rødhårede dernede, hvad Schwab? – Jeg tør holde en ti punds note på, at de allerede spekulerer over, hvordan de næste gang skal bære sig ad med at sætte liv og lemmer på spil."

"Det er imod mine principper at vædde, når jeg er sikker på at tabe, mr. Brown. – Styrbord en halv streg, Jesper!"

KONG PEDER

WALTER CHRISTMAS

Kong Peder

1. På sultanens jagtrevir

Hededirrende, blændende solbelyst breder sig det vældige tropiske landskab. Langt borte mod sydost skinner en blånende stribe – det kinesiske hav, hvor det skyller mod Malakkas østkyst. Inden for kysten løfter kokospalmer, enkeltvis og i små lunde, deres lette, fjerlignende bladkroner på slanke, tynde stammer højt over små, lerklinede malajhytter. Og mellem palmer og hytter spreder sig flade rismarker, indstribet mellem lave jorddiger – mark efter mark med grøfter imellem. Småfloder og gravede kanaler tegner landskabets fastere linjer, brudt af badende bøffelhjorder og spredte bambusgrupper.

Men alt dette kulturprægede kystland ligger langt, langt borte, for skov og jungle dækker mest det lave land nord for Singapores halvø. Skove med mægtige sorte stammer, indfiltrede af slyngplanter, overskyggede af vældige løvmasser. Mil efter mil dækkes af urskov og krat, af kæmpemæssige, længst omstyrtede skovgiganter, halvrådne, trøskede, tæt bevoksede med grønligt, slimet mos, og med bredbladede planter, hvis prangende blomster suger næring af den fugtigbløde træbul.

Hist og her brydes skoven af åbne pletter, halvt dækket af sidste regnskyls sure vand. Det bobler og koger i sumpene, giftige gasarter stiger til vejrs, forpestende luften i den dybe, stille skov.

Men hvor urskoven ender, begynder junglen – en uhyre flade, dækket med buske, med bambus, krat og siv, alt efter som jordbunden er fast eller blød. Hist og her løfter en enlig trægruppe sig over de lavere undervækster; striber, jævne og tæt

bevoksede med saftigt græs, skærer sig nu og da ind mellem den vilde buskvrimmel, så følger atter junglens brogede, uendelige troldskov, de vilde dyrs, de giftige slangers, de myldrende myriader småkrybs paradis.

Dødens stilhed hviler over junglen dagen lang. Luften dirrer under solstrålernes knugende favntag; som døvede af varmen slumrer alt dyreliv. Kun de langbenede ibis, klædt i lyserød fjerham, bugter de lange halse ude i sumpvandet, spejdende efter orme, snoge og larver.

Ingen banede veje fører gennem disse skove og hen over junglen; men som slyngede tråde snoger sig elefantstierne mellem træer og buske, så smalle, at en mand kun med vanskelighed kan følge dem, men brede nok til jordens største husdyr, de klodset udseende, men såre behændige elefanter.

Vel en halv mils vej inden for skovlinjen flyder sid og træg den store flod. Roligt slumrende det meste af året rundt bugter den sit lange løb fra landets indre og ud til det blånende hav. Men af og til vågner floden til liv. Det er, når vældige regnmasser styrter fra tunge, sorte skyer ned over Malakkas høje indland, fyldende flodsengen til randen, piskende det bugtende vandløb til raseri, så det skummer og buldrer afsted gennem jungle, skov og åbent land. Kun kort varer disse udbrud af vandgudens gigantiske magt, så falder floden atter til ro, træg og træt, en ideal tumleplads for skældækkede krokodiller og rødtskinnende ibisfugle.

Solen steg på den azurblå himmelhvælving, nærmende sig zenit; ikke den svageste vind strøg køling over det lumre farvesitrende jungleland. Næppe hundrede alen fra

flodbredden, hvor ibissen dukkede det krumme næb under vandskorpen, hævede jordsmonnet sig til en lav høj. Siv og rør dækkede sumplandet mellem flod og banke, og bambusgrupper strakte sig rundt højens øvrige sider. Selv den mest skarpsynede junglejægers øje formåede ikke at trænge gennem det favntykke væv af gule og brune stængler, rør og blade og udgranske, hvad bagved rørte sig af dyrisk liv.

Men lugtesansen ville have røbet, hvad der skjulte sig for øjet – fra hvilken side end malajjægeren havde nærmet sig den lille bambusskjulte høj, ville en gennemtrængende, modbydelig lugt have varet ham ad: her er rovdyrs leje.

På højens top lå den vældige hantiger med lemmerne udstrakte, gabet halvåbent, fremvisende de hvidgule uhyre hjørnetænder. Solstrålerne spillede langs dens gule sider, så de sorte striber tegnede sig som mørke skygger. Dovent daskede den med halen, åbnede af og til de grønligt funklende øjne, lukkede dem atter for det blændende solskin og gabede, mens den røde tunge krummede sig mellem de stærke tandrækker.

Halvvejs nede mod sivkrattet ved højens fod lå tigermutter, knap så stor og stærk som ægtemagen på toppen. Søvnig lå hun på maven med bagpoterne ud til siden og hovedet hvilende på forlabberne. Men hun fik ikke lov til at sove for de tre kåde tigerkillinger, der trillede rundt om moderen i indbyrdes kamp og katteleg. Nu og da holdt de op med legen og fo'r som efter fælles aftale ind på huntigeren, der med overbærende, men bestemte dask med poten sendte dem trillende ned ad højen – de ville have die, men fik det ikke; ungerne skulle vænnes fra, spise kødmad. Værs'god, dernede lå et halvfortæret,

halvråddent vildsvin, det er lækker føde for sådanne fjerdingårgamle tigerbørn.

Så gik legen atter sin gang, tigerparret nappede sig et blund, solen steg til himmelhvælvets top; selv de tre killinger blev døsige af den uhyre varme.

Men med ét gav det et sæt i tigerfamiliens overhoved; den trak pludselig lemmerne til sig, spidsede øren og hævede hovedet. En kort, dæmpet knurren fra hannen fik hunnen til at springe op – var der fare for ungerne?

På højens top havde den vældige kongetiger rejst sig i sin fulde højde, ubevægelig, som hugget i sten, stod dyret der. Kun halen snoede sig i utålmodige dask, dyret stirrede mod syd.

Hvem forstyrrede junglekongens fred?

Også den flegmatiske ibis ved flodbredden rystedes ud af sin dovne ro. Den lagde hovedet på sned og lyttede. Vist så; fjerne, dæmpet knagende lyde varslede ilde; hvor kom de fra? Den røde ibis satte af med et par kraftige hop, foldede vingerne ud og slog et slag til vejrs i retning af skovens mørke linje. Så gjorde den et kort og hastigt kast omkring, udstødte et hæst skrig og fløj tilbage, bort over floden til modsat bred. Den havde fået øje på fjenden.

Frem fra urskoven trampede en mægtig, skidengrå elefant; bag den én til og én til – i alt fem store dyr. På de tre førstes ryg sad som en vældig pukkel et telt, en lille pagodeagtig hytte, lavet af flodhestelæder og spændt fast rundt om dyrets bug med svære gjorder. De to sidste elefanter bar kun en åben kurv med fire malajjægere i hver. Overskrævs på elefanternes korte, brede hals sad kaffebrune malajer; nøgne var de, når undtages et stykke broget bomuldstøj, viklet om lænderne. I hånden holdt

hver af dem en kort, bådshagelignende stage, og med den ledede de elefanternes gang, standsede dem eller drev dem frem.

Det forreste af de mægtige dyr var et sandt pragteksemplar. Uhyre stor, gammel, stærk og klog; de mægtige stødtænder ragede langt frem på hver sin side af snablen. Tændernes spidser var indesluttede i svære sølvhylstre, der endte i to blinkende, skarpe stålspidser, beregnet til at tage kampen op mod skovens vilde dyr. På ryggen af dyret, inde i det åbne læderhus, sad med korslagte ben en gulbleg, spinkelt bygget ung mand. Dragten var en europæers, men de sorte, mandelformede, halvtillukkede øjne, hudfarven og det blåsorte hår var en inders.

Den unge mand var sultanen af Jahores nevø, det var sultanens elefanter og folk; hans to gæster sad på ryggen af de næstkommende kæmpedyr, og det var endelig sultanens jagtrevir hele den udstrakte jungle, skoven med og floden; et jagtdistrikt så stort som halvdelen af Fyn.

Det havde været et ridt på seks timer fra slottet og gennem skoven. Kun de, der har redet på elefantryg, kender den lidelse det er at sidde i en tvungen stilling og skumples fra den ene side til den anden for hvert skridt, dyret tager. Og de to unge mænd, der tronede hver i sin pagode på toppen af de næstfølgende elefanter, var ikke vant til den slags rideture. Der rullede intet indisk blod inden for de hvide flonelsdragter; der sad klare blå, nordiske øjne i de friske, ungdommelige ansigter; og da den bageste tog stanleyhatten af og tørrede sin svedige pande, blottede han et rødhåret hoved, som ikke havde mere lighed med en inders end en god dansk pære med en banan.

"Hør, Dick," råbte han til formanden, "jeg er så mør i bagdelen, som om jeg havde fået ris af skolemesters spanskrør – hvad siger du?"

Den anden vendte sig og lo, men i det samme løftede inderen advarende hånden:

"Stille, gentlemen, stille! Her begynder jagten!"

Dick vinkede advarslen videre; ikke et ord hørtes mere; ingen tænkte på ømhed og smerter; spændingen jog alle andre tanker på flugt end just dem, der drejede sig om den forestående tigerjagt.

Elefanterne holdt stille. Lydløst krøb de otte malajiske jægere, der havde siddet på ryggen af de to bageste dyr, ned på jorden og spredte sig efter en kort rådslagning ind mellem junglens buske og høje rør.

Men på højen langt borte stod kongetigerparret. De stirrede mod syd, knurrede og viste tænder. De havde set elefanterne, havde hørt den forhadte lyd af menneskestemmer. Og de vidste, hvad det betød – nu gjaldt det livet for dem og ungerne. De strakte lemmerne, så de dolkelange kløer stak frem af poternes bløde skind. Så trykkede de sig ned, og med lange, lydløse, katteagtige fjed strøg de to vældige, sortstribede rovdyr ned langs højens sider. Hver tog en killing i flaben, den tredje fulgte med, så godt den formåede. Og så sneg de sig bort gennem junglens frodige vildnis.

Sultanen af Jahore spillede engang en vigtig rolle blandt Bagindiens fyrster. Hans rige – af størrelse omtrent som Danmark – strakte sig over hele Malakkas sydspids og de

nærmeste øer. Men da kom hollænderne og røvede så én ø, så en anden fra ham, satte sig fast her og der langs hans solbeskinnede og frugtbare kyster. Det kneb for den mandeløjede sultan at værge sit land mod de hvide mænd med de store kanonspækkede krigsskibe.

Og som det så ofte gik de indiske fyrster: for at slippe for én europæisk, grisk nation kastede de sig i armene på en anden – således også her. Sultanen sluttede et inderligt og ubrydeligt venskab med englænderne og solgte en lille plet af sit riges allersydligste spids til det engelsk-ostindiske handelskompagni. Det var i 1824, og fra den dag levede både sultanen og hans efterkommere i fred og ro, skærmet og vogtet af det store britiske riges diplomater og panserskibe.

Sultanen af Jahore mente at have gjort en god handel, da han solgte det lille stykke land, hvorpå der lå et usseligt fiskerleje, for 200.000 kr. kontant foruden en årlig afgift af 50.000 kr. til sig og efterkommere. Men englænderne gjorde dog en bedre forretning; for der hvor dengang et halvthundrede malajiske fiskerfamilier boede i skrøbelige pindehytter, spreder sig nu en af jordens største og rigeste havnebyer. Singapore er dens navn, 200.000 mennesker bebor den, og handelsvarer til en værdi af en halv milliard kroner passerer årligt ind og ud af dens havn.

Singapore ligger på en ø, og nord for den hæver sig sultanens skønne slot midt blandt en vrimmel af malajhytter. Rig er den indiske fyrste, Englands ven; han er opdraget i London, men lever på indisk vis og med østerlandsk pragt. Han er gæstfri, som det sømmer sig en østerlandsk magnat, og er lykkelig ved at modtage europæiske gæster – når blot de er rige, fornemme eller berømte.

Dick More havde et par år tilbage truffet sultanens nevø, prins Djahmed, ved en middag hos Rotschild og havde haft den unge, fintdannede mand som gæst ombord på sin yacht under en kapsejlads udfor Isle of Wight. Og da Dick på vejen fra Sydafrika anløb Singapore for at fylde *Swells* kulrum, var det jo såre rimeligt, at han aflagde prins Djahmed et besøg i sultanens slot. Lige så selvfølgelig var det, at hans uadskillelige ven, Peder Most, fulgte med på den visit. Sultanen var bortrejst, prinsen repræsenterede ham, og glæden over at se den unge amerikanske millionær gav sig straks udslag i den mest udsøgte gæstfrihed og i en tigerjagt, hvis forberedende skridt vi har fulgt både fra jægerens og fra vildtets side.

Nu kommer fortsættelsen.

Fra vest til øst skar floden gennem junglen, men tæt ved det sted, hvor elefanterne stod, drejede den et skarpt sving mod syd; dér lå to faste overgange mellem løbet og store sumpe. På disse to standpladser tog elefanterne post, og de tre jægere gjorde alt rede til kampen mod de store rovdyr. Det vil sige, Dick More og Peder Most var ivrigt beskæftiget med at efterse deres repeterrifler og svære revolvere; prins Djahmed derimod rørte ikke en hånd til andet end ganske mekanisk at føre cigaretten til og fra læberne. Han sad så sløv og udeltagende ud med de halvlukkede øjne som en kinesisk dukke, og dog gik han for at være den mest uforfærdede og lidenskabelige tigerjæger på hele Malakka.

Peder lod uafbrudt øjnene glide henover det lysflimrende landskab; han hverken så eller hørte noget; det skulle da være de to sidste elefanter, der langsomt dreves i vestlig retning, hvor

de tog stilling på hver side af en enkeltstående gruppe høje træer.

Der forløb vel en god halv time. Peder blev træt i øjnene og ør af at stirre ind i alt det solskin; da lød et fjernt råb. Prinsen vendte sig langsomt og strakte to fingre i vejret.

Atter et råb. – "Unger," hviskede han, "to kongetigre med unger!"

Og med et syntes junglen at blive levende: fra øst som fra vest hørtes råb og kalden, korte, skrappe slag på bækkener, rungende lyde som fra kobbergongon'er.

"Det kan da umulig være de otte malajer, som gør al den støj," mumlede Peder ved sig selv, det var snarest som om flere hundrede mennesker vrimlede om i den tætte jungle.

Det var rigtigt nok; thi forinden sultanens gæster nåede jagtrevieret, ja fra den allertidligste morgentime havde halvandet hundrede indfødte klappere spredt sig rundt om det sted, hvor man vidste, tigerens leje lå. Det hele gik for sig som en klapjagt her til lands, kun med den forskel, at vildtet var nogle af jordens farligste rovdyr.

"Gudsketak for det, at man sidder godt til vejrs," tænkte Peder, da støjen af klapperne nærmede sig. Nu og da så han en næsten nøgen kaffebrun skikkelse springe over en åben plet langt borte; alt hvad de malajiske klappere havde af våben til forsvar mod tigrene var en "khris", – en kort dolk med lige flad klinge, der stak i en tyk træskede.

Nu begyndte elefanterne at blive urolige, de trippede på de tykke ben, løftede snablerne højt op i luften og udstødte en lyd som skraldet af en trompet. Den eneste, der holdt sig rolig, var prinsens gamle kæmpeelefant. Den nøjedes med at krumme

snablen op mod panden og drejede hovedet langsomt fra den ene side til den anden, som ledte den efter den frygtede fjende. De to vældige stødtænder med de blinkende stålspidser hang truende ud i luften. Råbene fra de mange klappere lød stedse stærkere. Peder og Dick sad med riflerne i hænderne, hver muskel spændt og stirrede frem for sig; elefanterne trompeterede stedse vildere.

På en gang gjorde Peders dyr omkring, men driveren slog sin jernhage fast i dens venstre øre og drev den atter rundt. Han trykkede sig ned mod dyrets hoved og pegede fremefter.

"Hvor, hvor?" spurgte Peder i sin iver på dansk, og i det samme fik han øje på hoved og bringe af en mægtig tiger, ikke hundrede alen borte. Kroppen var skjult af siv og langt, vissent græs. Han hørte et knald, det var Dick, der skød. Tigeren forsvandt.

"Traf den?" råbte Dick, men Peder havde ikke tid at svare, for i det samme sprang en vældig tiger tværs over elefantstien lige foran ham. Peder fik lige tid til at sigte og fyre; der hørtes et brøl inde fra tykningen, grene og blade knagede og raslede derinde.

Så blev for en kort stund alt stille, selv malajklappernes råben forstummede; nu var vildtet, hvor det skulle være, lige for næsen af jægerne, om end usynligt, skjult i junglekrattet.

Peder så hen til Dick, han lå på maven i sin pagode med riflen i anslag. Men hvor var prinsen? På elefanten sad han ikke længere. En dump knurren fra den ene af de skjulte tigre fik Peder til i en fart at dreje hovedet, han skimtede en sortstribet krop, sigtede og skød. Atter lød et brøl, og rovdyret sprang frem fra sit skjul. – I to lange spring fo'r den ind på siden af Dicks

elefant, men som en top snurrede denne rundt, fangede tigeren på stødtænderne og slyngede den i vejret. Med et jamrende brøl faldt den til jorden, sprang atter op. Men da lød et knald, og kongetigeren sank sammen, den krummede og vred sig, strakte de gulbrune lemmer og var død.

Men hvem havde affyret det sidste, dræbende skud? Hverken Peder eller Dick. Nej, det var prins Djahmed; han lå på knæ foran sin elefant med riflen i hånden. Tigeren var faldet ikke ti skridt foran ham.

Så gik han roligt hen til sin driver, rakte ham bøssen og entrede behændigt op på sit høje stade i pagoden. Atter sad han der med korslagte ben, tændte en frisk cigaret og vendte sig mod sine gæster:

"Dette er hannen," han pegede på den dræbte tiger, "hunnen er tilbage. Men hende får vi ikke drevet frem, hun har killingerne hos sig, skyd ikke dem." Så tog han et par drag af cigaretten. – "Nu lader vi elefanterne gå gennem tykningen – men pas på, den sport er farlig!"

Han gav et tegn, driveren klaskede elefanterne i hovedet med stagens træskaft, og alle tre kæmpedyr skred frem. Snablerne løftede de højt og blæste en fanfare, vild og truende.

Langsomt gik det fremad over den åbne plet, og da de nåede krattet, hvor tigeren lå skjult, stoppede dyrene op. Men et øjeblik efter skred prinsens elefant atter frem, brasede gennem bambusrør og mandshøjt vissengult græs; Peders fulgte efter, men Dicks dyr ville ikke. Peder hørte vennen skælde og smælde, hørte driverens råb, men så fik han andet at tænke på, for nu var han selv midt i tykningen. Bambusstammer slog smældende mod pagodens tag, det var knap, at Peder kunne se

tre alen frem. Luften var opfyldt af støj og larm: den knagende lyd af de fremtrampende elefanter, snablernes trompetstød og brøl fra tigeren, der åbenbart trak sig tilbage for fjenden.

Peder så ned på sin elefantdriver. Han var tydeligt nok ikke hyggelig ved situationen, krøb sammen til det mindst mulige bag dyrets store øren og holdt den højre hånd krampagtig knyttet om sin dragne khris.

Med et blev larmen aldeles satanisk. Alle de malajiske klappere havde sluttet kreds netop om den tykning, hvori tigeren skjulte sig; nu opløftede de på en gang et hundredstemmigt vræl, åbenbart fordi rovdyret forsøgte at slippe bort. Og malajernes råb besvaredes af tigerens. Den udstødte et brøl, der fik hjertet til at hoppe i Peders bryst; det lød så tydeligt, som kom det lige under ham.

Og nu sprang det gule vilddyr frem, midt imellem de to elefanter, og fulgt af tre små unger. Begge elefanter snurrede rundt så hurtigt, at Peder for sit vedkommende nær var blevet slynget ud af sit stade. Prinsen skød, kongetigeren rullede rundt i græsset, vildt hylende af raseri. Så kom den på benene igen, gjorde et sidespring, samlede al sin kraft og fo'r med et vældigt kast mod Peders elefant, klamrede sig med alle fire lemmer til dens hals, idet den huggede de skarpe kløer i den tykke hud. Med et højt skrig drev malajen sin khris ind i øjet på det rasende dyr, samtidig med at Peder affyrede sin riffel ikke tre tommer fra tigerens hoved.

Den slap øjeblikkelig taget og gled til jorden. Var der endnu liv i den, så blev det hurtigt udslukt, for elefanten, vild af vrede og smerte, satte begge de uhyre forben på den faldne fjende,

trampede tigeren sønder og sammen, mens den udstødte rasende trompetskrald gennem den højtløftede snabel.

Der var snart kun en bævrende klump gult, sortstribet tigerskind tilbage af det skønne rovdyr.

Men elefantdriveren sad endnu overskrævs bag elefantens øren. Han holdt den bloddryppende khris i hånden, ansigtet var askegråt, og fra en gabende flænge i låret randt det røde blod i en strid strøm ned langs elefantens forben.

Kongetigeren havde krævet sit offer – inden solnedgang var manden død af det ustandselige blodtab.

Nu brød klapperskaren ind i tykningen, og en vild jagt efter tigerkillingerne opstod. De satte sig mandigt til modværge, bed og kradsede. Blodet løb fra mange brune malajlemmer, inden de små vilddyr overgav sig. De blev anbragte i solide kurve med sammenbundne ben og båret bort, hængende på midten af en bambusstang mellem to klappere.

Men Peders elefantdriver blev nænsomt hjulpet ned. På en båre blev han bragt døende til sit hjem af sine kammerater.

Jagten var endt.

2. En sort løvehud og en paradisfugl

Sultan af Jahore!

Der er eventyrklang fra 1001 nat både i navnet og i titlen. Man tænker sig uvilkårligt en mægtig østerlandsk hersker med storvezir, pragtfuldt hof, en hær af turbansmykkede, lansebevæbnede krigere, uindskrænket magt over talløse undersåtter, fabelagtig rigdom og herlighed.

Af sultaner findes der mange både i Asien og i Afrika, for ikke at tale om Tyrkiets afskyelige, blodbesudlede hersker. Men med undtagelse af netop den sidste, er det nu til dags ikke stort bevendt med sultanernes storhed. Europæerne har taget det meste land fra dem; magten forlod dem sammen med landet. Nu er de som oftest blot herskere af navn; mange af dem har knap så store indtægter som en velhavende dansk grosserer.

Sultanen af Jahore er endda heldigt stillet. Han råder uindskrænket over sit landsområde, så længe han da ikke foretager sig andet end det, der fremmer Englands interesser. Han er nærmest at betragte som en rig godsejer fra den tid, da bønderne var herremændenes livegne, næsten slaver.

Rig er han, og slottet er pragtfuldt.

En stor, hvid bygning, halvt i europæisk, halvt i indisk stil med kupler og småspir, fløje til begge sider, en uhyre park og have og uden om en mængde småbygninger – stalde til elefanter og heste, boliger for tjenerskab, havefolk, kuske, staldkarle og jægere. Ikke at forglemme kasernen til hans livvagt, der udelukkende består af høje, ranke hindusoldater.

Midt i slottet strækker sig den store spisesal gennem hele bygningens bredde. Åben er den ud til havet på den ene side og

til haven på den anden. Taget bæres her af to rækker hvide søjler, og mellem dem stryger den milde aftenbrise kølende ind gennem rummet.

Midt på det marmortavlede gulv stod middagsbordet dækket – på europæisk vis til ære for de europæiske gæster. Midt for bordet præsiderede sultanens nevø, prins Djahmed, mellem sine fæller fra tigerjagten, Dick More og Peder Most. Endnu tre gæster sad om det ovale bord; de to var englændere: Major James og løjtnant Perry og endelig professor Blasewehr, en tysk, meget bekendt videnskabsmand på zoologiens område.

De to engelske officerer hørte til garnisonen i Singapore, var gode bekendte af prinsen og ivrige vildsvinejægere og ryttere. Deres specialitet var at jage vildsvin til hest, og intet sted drives den sport bedre end på sultanen af Jahores jagtrevier. Tyskerens område var derimod fugle. Næppe noget menneske på vor lille klode kendte flere fuglearter og fuglenavne end den langbenede, knoklede tysker; han var ansat ved det store museum i Berlin og var udsendt for at bringe tropiske fugle hjem til sin særlige museumsafdeling. Et halvt år havde han berejst Forindien og Ceylon, nu var han nået til Bagindien, var blevet gæstfrit modtaget af sultanen, der elskede at huse berømte europæere. Blasewehr var en såre elskværdig mand, men som gæst var han ikke morsom. Han kunne ikke løsrive sine tanker fra fugle. Mens de andre rundt om bordet lod munden løbe om jagt, yachtsejlads, krigen i Sydafrika og meget andet, sad professor Blasewehr med sit brune fuldskæg, ludende over tallerkenen; de blide blå øjne stirrede åndsfraværende ud gennem brillernes slebne ruder – han spekulerede på, om en vis lille kolibri med mørkegrønt,

metalglinsende bryst og et højrødt næb, som han netop den dag havde fanget med sit net i skoven, kunne være af samme art som en lignende udseende lilleputfugl, opdaget for ti år siden af en fransk naturforsker på Fijiøerne i det stille ocean.

Skævøjede unge kinesere med to alen lange flettede piske ned ad ryggen vartede op i hvide silkedragter og højrøde silkesnabelsko. I svære sølvfade bares retterne rundt, mens der flittigt skænkedes champagne af skønt slebne krystalkarafler.

Prins Djahmed præsiderede med så fornem en ro og elskværdighed som nogen engelsk hertug:

"Det var skade, major James, at De og løjtnant Perry kom for sent til tigerjagten i dag. Det var et par smukke eksemplarer, vi fik nedlagt. Jeg har givet ordre til at flå tigrene, så De kan bringe skindene hjem som erindring om dagen, mr. More."

"Sandt at sige," erklærede majoren, "bryder jeg mig ikke stort om den slags jagt. Der er alt for mange fordele på jægerens side. Kampen er for ulige, og det berøver sporten sin spænding." Han tog et dybt drag af champagnepokalen, tørrede det svære overskæg og tændte en cigaret fra et af de små guldbægre, der stod foran hver gæsts kuvert, fuld af fine tyrkiske cigaretter.

"Det kunne være morsomt at forsøge at dræbe en tiger på egen hånd," mente Dick. "Trænge ind i junglen ganske alene, blot med sin magasinriffel i hånden. Det blev da en duel med nogenlunde lige chancer."

"De ville bare aldrig finde en tiger, aldrig se så meget som et glimt af dens gulstribede skind. Tigeren er fej!" Majoren slog foragtelig asken af sin cigaret: "Den er bange for mennesket. Selv de såkaldte "menneskeædere" blandt tigrene går så at sige

aldrig løs på en europæer – angriber højst en malaj og altid bag fra. Har jeg ret, prins Djahmed?"

"Vist har De ret, major, når undtages de tilfælde, hvor tigeren er såret, eller hvor den forsvarer sine unger. Jeg har virkelig ganske nervepirrende erindringer fra tigerjagter at se tilbage på, kan jeg forsikre Dem. Men jeg indrømmer, at den engelske armés berømteste løvejæger har ret til at være blasert overfor al anden jagt."

Peder Most havde under hele måltidet siddet urolig og tavs, været en meget uopmærksom tilhører. Hans urolighed stammede fra stærke smerter i halepartiet – han var blevet "gennemredet" under det lange ridt på elefantryg. Tavs var han, fordi han selv slet ingen spændende jagteventyr havde at berette. Men ved at høre den mand, der sad lige over for ham, blive nævnet som den engelske armés berømteste løvejæger, spidsede Peder øren – bare nu major James ville fortælle en af sine løvehistorier.

"Har De nogensinde skudt en sort løve, major?" spurgte Dick. "Den slags skal være de allerfarligste, har jeg hørt."

"Jeg har skudt adskillige af dem. Men jeg anser absolut den røde abessinske løve for det farligste af alle vilde dyr. Ikke desto mindre har netop en sort løve bragt mig i den største livsfare, som jeg endnu har oplevet – i Afrika at sige og morsomt nok var det min ven Perry, som sidder her, der klarede ærterne for mig."

Perry nikkede og smilede: "Det var i 93, James – det er ikke altid, jeg skyder så godt som dengang."

"Den historie må vi have," bad Dick.

"De skal få den, om ikke for andet så for at glæde vor lærde ven, mr. Blasewehr, der sidder så tankefuld, som spekulerede

han på at finde en levende moafugl."

"De er nok tankelæser, major James!" udbrød professoren og skubbede brillerne op på næsen, "mine tanker dvælede netop ved spørgsmålet: er moa'en uddød eller lever den?"

"Det er mig umuligt at besvare spørgsmålet. Det er ikke nogen kæmpefugl, som forekommer i min løvejagt, men en ganske almindelig paradisfugl. Historien skal De få, når middagen er til ende."

Og det var den netop med det samme. Prinsen rejste sig og førte gæsterne ud på den åbne terrasse, hvor kaffen blev serveret.

Det var næsten mørkt derude, kun skæret fra spisesalens mange lamper lyste op. Og halvmørket var langt at foretrække, for moskitoerne søger lyset, og af dem myldrer det frem overalt på Malakkas kyster og navnlig i de skønne, månestrålende nætter.

Der ude på slottets terrasse var der herligt at sidde, køligt og bedårende smukt. Tæt nedenfor strakte sig havets mørke, blanke flade, afspejlende den rene nathimmels tusinde stjerner. Som en blæksort linje lå fastlandets bugtede kyst, hist og her brudt af spredte øer og udskydende landtanger. Bag ved slottet stod fuldmånen, kastende bygningens dybe skygge foran sig. Enkelte tremastede sejlskibe, kinesiske junker og lette malajiske fiskerbåde lå opankrede på havbugten. Deres sejl, master og ræer lyste helt hvide i det stærke måneskær. Og helt fantastisk strålede dampyachten *Swell*s blændende hvide skrog, fangende øjet midt mellem tropenattens mange skønne enkeltheder.

Peder Most nød synet af al denne natlige herlighed. Siddende mageligt tilbagelænet i en indisk kurvestol skuede han ud over terrassen gennem halvtillukkede øjenlåg. Næsten i drømme indsugede han røgen fra en af sultanens fine cigarer. Hans tanker flakkede fra tigerjagten til slottet og ud over det natlige maleri, der lå oprullet foran ham. Og med ét var det hans kære fødeby Svendborg, som tankerne hæftede sig ved. Han mindedes en lignende stille sommeraften, hvor han lå på en skrænt og stirrede ud over sundet. Mange tusinde mile var Svendborgsund fjernet fra ham; der lå år mellem dengang og nu. Men hin aftens indtryk tegnede sig skarpere for hans bevidsthed end selve jagten i dag. Han syntes næsten, det måtte være sundet derhjemme, han så for sig – det høje punkt mod øst lignede på en prik Bregninge kirke – det der ovre kunne være Thurø.

Så blev han revet ud af drømmerierne. Professor Blasewehrs melankolske stemme med den udpræget tyske accent lød:

"Undskyld, hr. major, men når De omtaler en paradisfugl i forbindelse med løvejagter langs Zanzibars vestgrænse, må jeg protestere. Paradisfuglen er en indisk og australsk fugleart, den er sjældent forefundet sønden for Sumatra – og aldrig i Afrika!"

"Jeg vidste, De ville protestere, kære professor. Men hvis De havde set den hat, der gjorde størst opsigt ved prinsessen af Wales' første gardenparty i foråret 1894, ville De have indrømmet, at hattens pryd var en pragtfuld paradisfugl. Hatten sad på hovedet af min forlovede, miss Dora Blohm, og fuglen skød jeg netop i den egn af verden, hvor De nægter paradisfugle retten til at eksistere."

"Besynderligt – næsten utænkeligt!" mumlede Blasewehr.

"Der findes i øvrigt et fotografi af damen med fuglehatten på sit hoved, og det kan vi få fat i i morgen."

"Lad os hellere høre om løvejagten," foreslog prinsen, "den glæder vi os mere til end til en lærd diskussion om fugle."

"Det er hørt," applauderede Dick.

"Om forladelse!" kom det beskedent fra professoren.

Major James stod lænet op mod terrassens murværk. Hans kæmpeskikkelse tegnede sig dobbelt mægtig, som han der i natten ragede op over de siddende og liggende mænd. Hans stemme lød dyb og tilforladelig.

"Det var som sagt i 1893. Jeg var dengang kaptajn og Perry derhenne var sekondløjtnant – den yngste officer i den kommando af 290 mand indfødte negersoldater, som, ledsaget af 100 bærere, trængte fra nordvest ned mod Zanzibars grænse for at tugte nogle røverstammer, der havde myrdet botanikeren Powell og hans eskorte.

Når jeg siger, at Perry var den yngste officer, kunne jeg lige så gerne have kaldt ham den næstældste, for vi var kun to i alt. Perry var dengang tyve år gammel, så grøn som et skræppeblad og så uerfaren som en kylling –"

"Nå, nå!" protesterede Perry.

"Gu' var du så, min ven, men du har unægtelig bedret dig siden dengang. Nu findes der nemlig næppe nogen mere erfaren afrikarejsende og mere dreven løvejæger i hæren end Perry – det skulle da være mig selv." Majoren lo.

"Nå, vi havde udrettet vort hverv, havde skudt en farlig masse af de fordømte, krushårede negre og afbrændt sytten landsbyer. I den egn af Afrika bliver der ikke myrdet europæere den første snes år, skal jeg love for.

Jeg havde opslået min lejr ved den sidste og største af alle landsbyerne. Den skulle jeg også i følge mine ordrer have ødelagt, men høvdingen lå syg, og et halvt hundrede af hans koner og byens gamle mænd kom imod os og bad så ynkeligt for deres huse og hjem, at jeg lod nåde gå for ret. I øvrigt trængte vi til ro, havde nogle syge og sårede at pleje og så, – ja det var det vigtigste – vi havde fået post hjemmefra, rigtig londonerpost via Suezkanalen og Zanzibar, bragt pr. kano op ad floden og senere pr. løber til lejren.

Jeg fik tre breve, Perry kun ét. Og ved De, hvad hans konvolut indeholdt? – Min sjæl og salighed en kvitteret regning fra skrædderen i London – kvitteret!"

"Ja, og det er mig den dag i dag en gåde, hvem der har betalt den," indskød Perry. "Den var over 200 pund sterling stor. – Du blev misundelig, James, kan du huske? –"

"Å, sludder! – Misundelig, det manglede blot! Der var jo brev fra kæresten. Det var vel mere værd end en kvitteret skrædderregning. – – Og nu kommer jeg til jagthistoriens indledning. Hun skrev nemlig: "Du spørger, hvad du skal bringe hjem til mig? Dig selv, kære Ellis, først og fremmest. Men hvis du ikke synes, det er tilstrækkeligt (hvad det absolut er), bring mig så en sort løvehud og en paradisfugl. Løven skal ligge foran divanen, fuglen skal smykke min hat, første gang jeg skal til hoffest næste forår."

Major Ellis James tændte cigaren, der for længst var gået ud, og tog en alvorlig slurk af sin whisky-soda, nærmest for at give sig tid til at få den rette klang i stemmen tilbage. – Det var knap nok et år siden, at majorinde James blev sænket ned i Singapores engelske kirkegård.

Efter en kort pause tog majoren atter fat:

"En løvehud af rette farve kunne jeg skaffe, der var sorte løver nok på den egn, og negrene kunne berette om mangen ged og okse, som rovdyrene havde snappet fra dem. Men paradisfuglen – i Afrika! Jeg sagde ligesom De, professor: der er ingen!"

"Hvad gjorde det – enhver fugl, der prydede miss Doras hoved, blev jo en paradisfugl." Det var den galante prins, der afleverede denne blomst af en østerlandsk kompliment.

Majoren smilede venligt:

"Vi englændere er alt for praktiske til at lade fantasien råde. Miss Dora ønskede sig en paradisfugl, og hun skulle have den eller den fugl i Afrika, der lignede den mest.

Negerbyen, som vi beærede med vor nærværelse, lå tæt ved bredden af en flod; bagved strakte sig et stærkt kuperet terræn, kløfter og klippefulde højdedrag, alt dækket af skov. En halv mils vej fra lejren løftede højdedraget sig til en skovkranset knold, "Djævlehovedet" kaldet, og her – påstod de indfødte – holdt sorte løver til; det var herfra, de firbenede fjender drog ud på rov efter negrenes tamme geder og okser.

Det havde regnet hele dagen, skylle fulgte på skylle, disse tropiske regnstyrt, der virker på jorden, som når gartneren sætter brusen på sin største vandkande og tømmer den ud over et eneste bed.

Floden brølede afsted gennem sin vandsvulmende seng, hver kløft og klippespalte fyldtes med kaskadelignende regnstrømme. Negerbyen flød i vand, skylledes ren for alt affald, alle uhumskheder, som havde samlet sig uden for

hytterne siden den sidste himmelske storvask, vel seks måneder siden.

Det var hen på eftermiddagen, at de sorte skyer atter skiltes. Himlen tonede ren, og solen brændte ned over al den væde, så det dampede fra skove og marker.

Perry og jeg havde siddet dagen lang på et par pakkasser, spillet tomandswhist og drukket te inde i teltet, men våde var vi og stivbenede. Så tog vi bøsser på nakken og vadede tværs over de nærmeste rismarker mod skoven.

Den paradisfugl plagede mine tanker. Jeg så jo min smukke forlovede for mig med en pragtfuld fugleprydet hat på sit krøllede rødbrune hår. – Jeg havde kastet min haglbøsse over skulderen og stukket en halv snes patroner i lommen. Men Perry havde heldigvis været forsynligere: det var repeterriflen med fyldt magasin, han bar under armen.

Kan du huske, Perry, de negerkvinders dragt i den landsby? Pragtfulde fjerbælter og skuldersmykker! Og når de var i stadstøjet, sad der ligesom en krave af metalglinsende gulbrune fuglevinger og halefjer rundt deres krusede hoveder. En fugl med den slags vidunderlige fjer måtte kunne erstatte selv den mest strålende paradisfugl.

Vi klatrede op ad den nærmeste skrænt, fulgte en dyb, vandfyldt kløft, spejdede over trætoppene efter fugle. Men de eneste, vi så, var de sædvanlige grå og hvide kakaduer og nogle små, langhalede grønne papegøjer. – Det kunne lige så lidt falde mig ind at skyde de dumme dyr som at plaffe gråspurve hjemme i England.

Så arbejdede vi os længere op ad højdedraget. Af og til kunne vi få en fri, vid udsigt over landsby, lejr og flod. Vi så vore sorte

soldater bevæge sig rundt om teltene, næsten nøgne, og hænge tøj til tørring i solen, der allerede begyndte at skråne stærkt mod den vestlige horisont.

Vi var nu halvvejs mellem det flade land ved floden og "Djævlehovedet", der kun ragede nogle hundrede fod højere op end det sted, hvor vi stod. Jeg tænkte netop på, om det ikke var bedst at vende om, inden solen krøb alt for langt ned, da vi hørte et fugleskrig, som fik mig til at løfte hovedet i en fart. "Whaak-whaak!" lød det – på min ære om jeg ikke kendte det skrig igen, skønt det var fire år efter, at jeg skød min sidste paradisfugl i Korea.

"Whaak-whaak!" lød det igen, og et par store, pragtfulde fugle susede hen over vore hoveder, knap tyve alen fra os.

"Paradisfugle – ved alle sorte negre," råbte Perry, og han kendte dem endda kun fra Zoologisk Have.

"Akkurat," sagde jeg, "og den ene skal i tasken, at du ved det.

Vi listede afsted i retning af fuglene, som vi tydelig hørte skræppe ikke langt fra os, og snart fik vi øje på dem. Den ene var en han af usædvanlig størrelse og i fuldeste fjerpragt. Fire gange havde jeg den for enden af bøsseløbet, men hver gang hoppede den væk, sprang fra gren til gren eller flagrede hen over de høje trætoppe for at slå sig til ro et par hundrede alen længere borte. Det var et farligt slid at følge den, og Perry bandede den ene gang efter den anden på, at nu måtte vi holde op.

Så fik jeg ham alligevel til at gøre en omgående bevægelse. Jeg blev stående i skjul af et mægtigt gummitræ, han skulle drive fuglene imod mig.

Der stod jeg altså og ventede med min dobbeltløbede fugleflint hvilende mod en tyk, lav gren, spejdende efter vildt. Jeg hørte Perrys listende skridt, af og til knækkede han en gren, og jeg var dødsens angst for, at han skulle skræmme fuglene den forkerte vej. Nå, til sidst hørte jeg slet ingen ting mere hverken til Perry eller til fuglene.

Nu må jeg ikke glemme at berette, at tæt ved mit gummitræ hævede bjerget sig ret stejlt, der lå en buskbevokset skrænt, hist og her stak sorte, svovlsvedne klippespidser hovederne frem. Som jeg stod der og lyttede, forekom det mig, at jeg hørte en raslende lyd halvvejs oppe på skrænten.

Lyden holdt op og begyndte atter, og det faldt mig just ind, at der oppe i halvmørket godt kunne lure noget farligere vildt end just paradisfugle. Men videre kom jeg ikke ad den tankegang, for så hørte jeg skriget igen: "whaak-whaak!" og imod mig sejlede begge fuglene. Jeg så den nedgående sol glimte mod den vidunderlige fjerpragt, så hannens stolte fane af metallisk strålende halefjer, og jeg brændte løs, dublerede, og ned tumlede begge paradisfuglene sammen med grene og blade fra gummitræets top.

Men inden jeg endnu fik tid til at lade glæde og fryd holde indtog i mit hjerte, rungede der et brøl tæt over mit hoved, så jeg næsten tabte vejret, snurrede rundt med min tomme bøsse i anslag – af gammel vane, for hvad duede den til, selv med to patroner i løbene. Det var nemlig et løvebrøl, og den der én gang har hørt det i fri luft en stille aftentime, han lader nok være med at glemme det.

Atter et brøl, så luften dirrede om mig, og det sang i mine trommehinder. Der stod dyret midt på skrænten, eller rettere,

det lå med bugen imod jorden, halen daskede, klar til spring – den flotteste sorte løve, jeg nogensinde har mødt med bøsse i hånden.

Instinktmæssigt sprang jeg om bag træstammen, smækkede to haglpatroner ind i løbene. Løven satte af. I to vældige spring nåede den skræntens fod; der standsede den, åbenbart for at overveje på hvilken side af træet den bedst kunne nå sit bytte – nemlig min ringhed. Jeg holdt bøssen i anlæg, klar til at give dyret begge skud og lige i hovedet for om muligt at blinde den.

Det var vel kun brøkdele af et sekund, at løven og jeg hver for sig overvejede chancerne. Men den brøkdel af sekundet frelste mig fra at blive en sort løvefamilies aftensmad; for i det samme lød der et skarpt "krak", som når en fyrrepind brækkes over, det var et skud fra Perrys riffel med røgfrit krudt – ikke mere støj end et legetøjsgevær frembringer. Men løvens hale holdt op at daske, dens hoved faldt ned mellem forlabberne. Et krak til – der lå dyret lige så ufarligt, som var det udstoppet.

Og frem hoppede den langbenede Perry med riflen i hånden, råbende hallo-o-o! alt det lungerne kunne orke.

"Tak for det skud, kammerat!" sluttede majoren, hævede glasset mod løjtnant Perry og stak det ud. Og det samme gjorde de andre herrer.

"Så fik De altså begge dele – både løvehud og –" Det var Peder, som ville have en ordentlig slutning på historien.

"Vist fik jeg – både skind og fugl. Men først næste morgen; for da Perry skød løven, gik solen ned. Det faldt ind med bælgmørk nat, og vi måtte blive, hvor vi var. Det var en slem nat med moskitoer og brøl fra andre løver, skoven og skrænterne

rundt. Det lød, som var et halvhundrede af de fordømte sorte djævle sluppet løs på os."

"Den værste nat, jeg har oplevet," lød det fra den stilfærdige Perry. "Vi krøb op i gummitræet og sad der stive fem timer. Af og til skød vi ud i mørket, når løverne kom os for nær på livet. Men en time inden daggry kom en snes af vore indfødte soldater op til os med fakler og trommer. Det skræmte dyrene fra os, og vi slap hjem."

"Det var den historie om et sort løveskind og en paradisfugl." Majoren kastede cigarstumpen: "Og nu er det sengetid. – Med Deres tilladelse, prins Djahmed, vil vi lægge os. Ellers er jeg bange for, at vor højlærde ven professor Blasewehr åbner en diskussion om paradisfugle, og det tager tid."

"*Merkwürdig – ganz besonders merkwürdig!*" mumlede tyskeren.

Han var åbenbart endnu ikke helt sikker på, at majoren havde skudt en veritabel paradisfugl i Afrika.

3. Kæmpefuglen moa

Peder Most vågnede i sin kahyt næste morgen, stiv og øm; det var følgerne af elefantridtet den foregående dag. Men det kolde vand i badekarret friskede svært op; han kom i det hvide tropetøj og fik sejldugsskoene på.

Agter på dækket under solsejlet sad Dick Mores intendant, gamle Brown, ved et bord sammen med kaptajn Schwab, og mellem dem opdagede Peder en mand, hvis ryg han ikke straks kendte, men som viste sig at være den lærde fugleprofessor, der med tysk grundighed og vældig appetit stak på frokostbordets mange retter.

"Nå, De ville nok ikke med på vildsvinejagten?" spurgte Brown. "Er det siddepartiet, som gør av?"

"Jeg kunne ikke hænge fast i en saddel i dag," indrømmede Peder. "Jeg er så mør bagi som denne her," han stak gaflen i et stykke mør oksefilet.

"Det er brandstejle mig heller ikke noget for voksne mandfolk, den slags jagt!" Det var Schwab, der brummede, mens han rørte rundt i en svingende portion ris og karry. "At sidde på en hest med et langt bambusspyd i hånden og galoppere midt ind i én flok forskræmte vildsvin og stikke dem i ryggen med spyddet – det er dyrplageri både mod svinene og mod hesten."

"Nå, det må nu være grinagtigt nok – og farligt, hvad," Peders øjne skinnede – "for vildsvin er vist slemme nok til at gå på med deres store hugtænder. Det har man da læst om."

"Det er ikke rigtige vildsvin," forklarede professoren, "ikke af den slags som lever i tykningerne af Thüringerwald og i

Bøhmens skove. Det er bare tamme svin, der har forvildet sig i urskovene, og som har formeret sig dér og er blevet vilde."

Tyskeren faldt atter hen i sin sædvanlige drømmende tavshed, hvilket dog ikke forhindrede ham i at fylde tallerkenen og atter tømme den, indtil Peder sad med store forundrede øjne, spekulerende over, hvad den magre fyr ville med al den mad.

Posten var kommet, breve og aviser i massevis, og da frokosten var afsluttet, blev piber og cigarer trukket frem; gamle Brown satte et ekstra sæt briller på sin næse, lagde lommebogen foran sig og studerede aktiekurser og svingninger i obligationer og statspapirer. På den måde holdt han øje med tilsvarende forandringer i Dick Mores formuesomstændigheder; for den unge rigmands talrige millioner var anbragt i mange forskellige foretagender både i Amerika og i England.

Dyb tavshed herskede på *Swell* og over den store havbugt. På lystjagten lå besætningen og døsede overalt, hvor der var skygge på fordækket. Kun den kæmpemæssige hollænder, Jan Tromp, skridtede op og ned langs lønningen med sin lange vagtkikkert under armen. Han havde udkigstørn.

En kineserjunke tæt ved halede sit anker hjem. Halvnøgne kinesere og malajer løb langs skibssiden. Solen skinnede på de brune, smidige legemer. Så hejsede de junkens fire finnelignende sejl, og langsomt gled det sorte, rundgattede skib ud mod det åbne hav.

Brown tørrede sin rynkede pande og pudsede lorgnetglassene, idet han lagde sig tilbage mod stolens ryg:

"Har De set, mr. Schwab, så Pocahontas kulmineaktier er steget?" –

"Hvad kommer det mig ved – har ingen penge i de papirer."

"Nej, men det har vi – mr. Dick mener jeg. Jeg troede, det kunne interessere Dem at høre, når Deres principal tjente en halv million dollars i løbet af tolv dage."

Brown så misbilligende på skibets kaptajn på grund af dennes mangel på interesse for principalens formuesomstændigheder, og Schwab fik også straks et livligt udtryk i sit ene brugbare øje:

"Død og fløjte, er det muligt! – lige så meget som to millioner mark – på tolv dage!"

"Akkurat, aktierne stod i 85, da vi forlod Lourenço Markez, og nu er de oppe i 116. – Jeg vidste, det ville komme, og gav ordre til at købe 15.000 stykker. – Kulmangel i England, forstår De, mr. Schwab. Nu skal aktierne sælges og det lige med det samme."

Gamle Brown gned sig fornøjet i hænderne og pudsede så videre på lorgnetglassene. Peder Most, Schwab og professoren sad ganske tavse, imponerede af den mægtige gevinst, der var faldet i Dick Mores hænder, mens han red omkring og stak til vildsvinene på sultanen af Jahores jagtrevir.

"Han bliver da morderlig glad, hvad?" slap det ud af Peder.

"Dick! – Ikke så meget som en døjt bryder han sig om den slags. Dick More vil sige: Tak skal De ha'e, Brown, De er en smart fyr, og så vil han tænde en frisk cigaret og begynde at fortælle om sin vildsvinejagt. En halv time efter har han glemt det hele."

"Famos! – Kolossal!" lød det fra professoren, der sad og strøg sig ned ad det lange skæg. "To millioner mark! *Ach, Gott!* Hvis

jeg havde blot en tiendedel af de penge, ville jeg være lykkelig resten af mit liv." Han drog et dybt suk og skuede frem for sig mod den fjerne linje ude i horisonten, hvor himmel og hav mødtes i hvidligblå farvenuancer.

Peder syntes, det var synd, at den skikkelige mand ikke kunne få de penge og blive lykkelig; for han havde fattet venskab for professoren, der ved enhver lejlighed åbnede for sit rige lærdomsforråd på fugleverdenens område til fordel for Peders videbegærlighed.

"Hvad ville De så gøre med de 200.000 mark, om De fik dem?"

Professoren tog brillerne af, purrede op i det store hår, mens han plirrede livligt med sine vandblå, nærsynede øjne.

"Jeg elsker fugle – jeg er lidt gal på det område; men jeg kan ikke gøre for det. Af alle jordens levende væsener er fuglene de skønneste og de klogeste. Alle andre dyr er kluntede i sammenligning med fugle. – Pattedyrene – kedelige, klodsede, ildelugtende; fiskene de er slimede, stumme og dumme. Slanger, firben – jeg har en rædsel for dem, de er uhyggelige, giftige. Insekterne, ja, de kommer fuglene nær, men alligevel – nej, men betragt blot en fugl, lige meget om det er den tarveligste gråspurv eller den pragtfuldeste *Paradisia apoda*, den store paradisfugl, se til de bløde, fintfarvede fjer, vekslende i nuancer, som solen skinner på dem. Se til deres vidunderlige flugt gennem luften mod sol og blå himmel; deres henrivende, skøntformede æg i de omhyggeligt byggede reder, hvorpå hunnen – den lille trofaste sjæl – ruger de små til live!"

Blasewehr strøg synlig rørt sin knokkelstærke hånd over de duggede øjne.

Mr. Brown og Peder så med største medfølelse på den begejstrede fugleven, men Schwab blinkede gemytligt med sit ene øje:

"Jeg holder nu mest af den slags fugle, som ligger velstegte på fadet foran mig. – Sådan en smækfed gås fuld af æbler og svedsker eller en farseret agerhøne!"

Professoren brummede fornærmet noget i skægget om "afskyelig materialisme", men Brown bragte ham hurtigt på andre tanker:

"Nå, får vi snart at vide, hvad De ville bruge pengene til – de 200.000?"

Blasewehrs ansigt opklaredes:

"Ser De, jeg er født i Braunebüttel, en ganske lille landsby i Mähren. Den ligger i ly af store bjerge og dybe skove; kun sydlige vinde når ind til vore marker og haver. Der er mildt. Selv om vinteren kender vi sjældent til sne og is.

Dér, lige ved bredden af Braunebüttel sø ligger vor gamle familieejendom, næsten i ruiner. Huset er stort og omgivet af en vældig have med skov og marker. Alt det ville jeg købe og omdanne til "fugleri". Jeg ville have uhyre volierer med alle slags fremmede fugle; jeg ville opdrætte guld- og sølvfasaner, påfugle, fremmede arter høns, ænder, gæs og kalkuner. Det skulle blive jordens berømteste fuglestutteri. Endogså en strudsegård ville jeg forsøgsvis oprette, forskrive æg fra Sydafrika og kunstigt udruge dem. – Hvilken lykke!" Blasewehr slog ud med hånden, så asken fra hans sorttilrøgede lille snadde spildtes på dækket.

"Og dog," føjede han til i en bedrøvet tone, "dog ville jeg måske føle samvittighedsnag ved at bruge alle de penge til min

egen glæde, i stedet for at ofre dem i videnskabens tjeneste. – Det var måske penge nok til at udruste en moa-ekspedition."

"Hvilken ekspedition – en moa? –" spurgte Brown højst overrasket. "Hvad er det for en?"

"*Gott im Himmel!* Har De aldrig hørt moafuglen omtale? Det største under i vor jordperiodes fugleverden!"

Brown og Peder bedyrede deres uvidenhed, hvorimod Schwab mente, at det var sådan noget som en kæmpeørn, der holdt til på indlandets klippetoppe.

Professoren rystede sørgmodigt på hovedet, mens han stoppede piben fuld af Browns stærke virginiatobak:

"Moafuglen – mit livs drøm! Den mand, der fandt en levende moa, skulle have sin statue rejst uden for hvert eneste zoologisk museum i verden. Berømmelse ville ombølge hans navn i umindelige tider!" –

"Vil De ikke være så venlig bare at forklare os, hvad det er for en fyr," foreslog Peder Most, han sad og rokkede på stolen af nysgerrighed.

Og professoren fortalte:

Da englændere og hollændere for to hundrede år tilbage fandt vejen til Australien og til det stille havs vældige arkipelag, åbnedes et helt nyt afsnit af videnskabens store bog med nye menneskeracer, dyrearter, ukendte træer og blomster. Beretningen om Australiens hæslige negere og om de skønne, kraftige beboere af de tusinde øer fyldte Europas lærde med forbavselse, og ikke mindre skildringerne om de mærkelige pungdyr, de springende kænguruer og de pragtfuldt smykkede nye fuglearter.

Men da besætningen på en orlogsbrig, der strandede på New Zealands sydspids, efter årlange strabadser vendte tilbage og berettede om en kæmpefugl, en uhyre strudsart, der var så høj som tre voksne mænd tilsammen, da blev de genstand for spot og latter. Men de talte sandt, fuglen moa havde de set, den levede dengang, og den lever endnu."

Professor Blasewehr trak vejret dybt:

"Tænk Dem, mine herrer, en fugl, der står på gaden, og med næbbet banker på ruden i anden etage af et almindeligt hus! En fugl, hvis tæer er så lange som dette bord, hvis skridt spænder over otte alen, en fjedret giraf, der måler 15 til 18 fod i højden!

Og den eksisterer endnu, alle beretninger tyder på det. Dens opholdssted er det store ukendte bjergland på den sydlige del af New Zealands sydø. Den kan findes, den berømte moafugl. Hæder og berømmelse tilfalder den mand, som fastslår kæmpemoa'ens tilværelse!"

"Det ville være et rart lille tillæg til Deres hønsegård i Braunebüttel," lo Schwab, "sådan nogle få stykker moafugle. De lægger vel æg så store som kokosnødder. Et spejlæg af den slags var jo nok til middagsmad for en hel familie. Hahaha!" Og hermed gik kaptajnen forud for at sætte mandskabet i arbejde.

Men Peder Most var lige så lidt oplagt til spas som professoren; der hvirvlede mange tanker gennem hans hjerne i det øjeblik.

"Ville De straks kunne gå med på sådan en ekspedition? Altså lige på en studs?"

"To dage til at sende min samling fugle, skind og æg til Berlin fra Singapore – så er jeg klar. Men den lykke skal ikke times mig. *Ach Gott.*" Han sukkede dybt.

Peder så hen til gamle Brown. Men han sad sammensunken i dyb søvn. Lorgnetterne gled langsomt ned mod den svedperlende næses tip og faldt derfra ned på den sovendes bryst.

"Kom ombord her i aften til middag, når mr. Dick er vendt tilbage fra vildsvinejagten. Måske hopper han på den. Dick More er allenfals det eneste menneske i verden, der kunne finde på at give penge ud på at finde en moafugl. Det står til troendes, professor."

"Ja, men hvorfor skulle han give sig ud på en lang, farefuld og besværlig ekspedition for en fugls skyld? Han, som knap kender forskel på en stær og en bogfinke."

"Nej, men berømmelsen – det er den, vi er ude efter."

Dick More var til dagligdags ikke nogen dybt tænkende ung mand. Han foretog sig det, han i øjeblikket havde mest lyst til, eller bøjede sig for tilfældets luner, og hans umådelige rigdom hjalp ham gerne ud over alle vanskeligheder. Men han havde et meget ømtåleligt punkt; hans forfængelighed. Blev den såret, så det galt ud for Dicks sindsro. En krænkelse bed sig fast i hans sjæl, ofte i årevis, fyldte hans sind med bitterhed og drev ham til at begå de mest overilede, de dumdristigste handlinger.

Londonerpolitiets forsøg på at arrestere den unge amerikaner for et halvt år tilbage fyldte ham stadig med en forbitrelse, der ikke var blevet ringere efter den såre mislykkede ekspedition i Sydafrika. Hverken gamle Browns eller Peder Mosts forsikringer om, at intet menneske i verden tænkte på eller erindrede hans flugt ned ad Themsen, formåede at læge det sår, hans forfængelighed havde modtaget. Ganske vist

havde han opgivet enhver tanke om at hævne sig på England eller på noget individ af den engelske nation; men Dick spekulerede blot over en anden måde at hæve sit navn på og kaste en sådan glans over sin person, så hans forfængelighed derved kunne føle sig tilfredsstillet.

Han tørstede nu efter berømmelse.

Mange og lange var de samtaler, han om dette emne havde ført med sin gode ven, Peder. De havde drøftet muligheden af at bestige jordens højeste bjergtinder, udruste en ekspedition for at finde Sydpolen, gennemrejse Afrika på en anden led, end den Stanley og de andre afrikanske berømtheder havde fulgt.

Men endnu havde de ikke fundet ud af, hvilken vej berømmelsen skulle søges. Peder var meget lidt for bjergbestigninger, og han mindedes endnu alt for tydeligt marchen mod Transvaal til at føle nogen begejstring ved den tanke at trampe hele Afrika igennem på tværs fra Marokko til Zanzibar. På den anden side hadede Dick kulde og følte ingen lyst til at henleve år af sit liv på steder, hvor der kun var is og sne, pingviner og hvalrosser.

Men noget måtte der gøres. Og nu kom den nærsynede lærde tysker med sin moafugl som en engel sendt fra Himlen: her var dog sejlads, jagteventyr, måske kampe med indfødte indianere – Peder var ikke helt på det rene med, hvad New Zealand i så henseende havde at byde på; for hans geografiske og etnografiske viden indskrænkedes til egne oplevelser og erfaringer. Dog sikkert var det, her lå berømmelsen i en højst tiltalende indfatning.

Nu gjaldt det om at indpode Dicks letpåvirkelige sind tilstrækkelig interesse for den berømmelige moa.

Henimod solnedgang løb Peder ind mod land med motorbåden for at hente *Swell*s ejer, og længe varede det ikke, før denne viste sig på slottets terrasse og ilede ned mod båden, næsten ukendelig på grund af et tykt lag dynd og snavs, nogenlunde ligeligt fordelt over det halve af hans legeme, hovedet indbefattet. Han var strålende fornøjet:

"Seks vildsvin! Hvad siger du til det," klang hans glade stemme ned til Peder – "og deraf to gamle orner. – gik på hovedet i en fordømt sump med ponyen over mig. Det var sport!"

Så sprang han i båden og råbte op mod slottet:

"Om en halv time sender jeg båden ind, prins, ikke et sekund senere – vi er sultne!"

Og afsted pilede motorbåden ud mod *Swell*.

"At du ikke tog med, dompap! Forstår du: – to mil norden for slottet, midt i junglen, var der lysninger så store som tre gange væddeløbsbanen ved Derby, græs og siv og sumpe; der drev de vildsvinene tværs over, og vi efter dem. – Fire spyd i tøjlehånden og et i højre. Altid i galop, ind på livet af dem – søge det flotteste vildsvin ud og så spyddet ned i kroppen på det. Det var sågu' slet ikke så let, for man skal jo passe hesten med det samme.

Tre gange skiftede vi ponyer. Min mellemste fik maven flænget af en gammel orne. Men prinsen spiddede den – rent ud spiddede den til jorden."

"Gudfader bevares!" udbrød Peder. "Sad du på ryggen af ham, jeg mener hesten, da det skete?"

"Vist gjorde jeg ej. – Vi var i fuld fart i halen på flokken – en snes stykker – da jeg lige med et flyver ud over hestens hoved, og jeg vidste ikke af mig selv, før dyret lå med indvoldene ud af bugen, et vældigt vildsvin ved siden af med et spyd gennem ryggen og et par malajer, der halede mig i benene, for jeg stak jo fast i mudderet. – Jeg har aldrig moret mig så godt," føjede han til, entrede ombord i *Swell*, vinkede til kaptajnen på broen og lo Brown op i ansigtet:

"All right, gamle ven, ikke så meget som kravebenet brækket. – Atih!" kaldte han ad den kinesiske tjener, "Atih – et bad i en ruf! Hovmester, dæk her på dækket til ti gæster fra land. Middagen færdig om en halv time, er De med? Allerfineste opdækning og elektricitet over det hele."

Og dermed forsvandt mister Dick ned ad kahytstrappen i tre spring.

Dick More var mand for at sætte sine folk i bevægelse. Næppe et halvt minut havde han været ombord, og allerede fløj mandskabet omkring i fuldt arbejde. Navnlig i det store skibskøkken blev der travlhed: to kineserkokke og en stik-i-rend-medhjælp på femten år sprang som snehvide kæmpegræshopper rundt i det porcelænslysende rum, ned i forrådskamrene i skibets bund eller til vejrs på fortoppen, hvor flueskabet hang højt under salinghornene; alt under den fede franske koks myndige kommandoord og opmuntrende arm- og benbevægelser.

Samtidig blev på agterdækket patentbordet skruet fast og trukket ud, patentstole langedes op fra forlugen; sølvtøj pakkedes ud af svære, messingbeslåede egekister – den

flotteste opdækning, som *Swell* var i stand til at præstere, skulle mønstres til ære for prins Djahmed og de engelske gæster.

Ivrigst blandt alle var maskinpersonalet med den nye skotske maskinmester Powell i spidsen: frem haledes favnelange ledninger og kasser fulde af glødelamper, mærkelige apparater blev skruet på dækket under bordet og på agtermasten; dynamomaskinen blev gjort klar til brug. Inden den halve time var forbi strålede det solsejldækkede agterskib, belyst af to hundrede glødelamper. En vældig, lynsnar roterende elektrisk vifte drev en kunstig brise ned over middagsbordet, mens et lignende apparat, skjult under dugens hvide folder, pustede luften i hvirvel ud under stolebenene – maskinmesterens egen snedige opfindelse, hvoraf han var meget stolt. For ingen havde før ham fundet på at forjage de moskitoer, der lumskelig anfalder de spisendes ankler eller som på forræderisk vis lægger sig i baghold under stolesæderne for at jage den giftige brod gennem fletværkets åbninger.

En stor elektrisk globe gød det hvide lys ned over falderebet og dets nærmeste omgivelser, og selve falderebstovene endte i to svære krystalkugler, indesluttende små glødelamper.

På slaget halv otte stod Dick på dækket, mønstrende opdækningen og iført den af englænderne for længst fastslåede festdragt for gentlemen i troperne: hvide benklæder, lakssko, manchetskjorte med hvidt slips og en hvid piqués "smoking"-lignende trøje. I stedet for vest var et bredt silkeskærf slynget om livet; dets farver var det amerikanske flags; for det hører med til en fuldtud tropisk påklædning, at hver mand bærer sit nationalflags farver i skærfet. Kaptajnen, Peder, Brown og

maskinmesteren var iført deres fineste skibsuniform – alt i hvidt med guldsnore og forgyldte knapper i trøjen.

Så lagde motorbåden til borde, de fire gæster: prins Djahmed, kaptajn James, løjtnant Perry og professor Blasewehr entrede op på dækket.

Middagen tog sin begyndelse.

For enhver, der havde hørt ordren om denne middag blive givet nøjagtig fyrretyve minutter før, den første ret blev budt rundt, måtte resultatet af den franske koks arbejde synes mirakuløst, for mere velsmagende og smukkere serveret mad end de otte retter, hvoraf menuen bestod, kunne næppe kongen af Englands taffelmester have præsteret. Men hemmeligheden lå i, at der nede i *Swell*s lastrum stod en svær og rummelig jernbeholder, et kølerum, der var så velforsynet som nogen storrestaurants spisekammer. Sat i forbindelse med maskinen, blev luften suget ud af denne' beholder, hvilket frembragte en kuldegrad, der var tilstrækkelig til at holde fødemidlerne i ufordærvet stand uger, ja måneder igennem.

Prins Djahmed var ikke let at begejstre. Året rundt hændte det ham næppe én gang, at han hævede de tunge, sortvippede øjenlåg i pludselig forbavselse. Blasert var han og navnlig over for enhver udfoldelse af rigdom og pragt. Men da han havde sat sig til bords på Dick Mores højre side og set sig om, undslap der ham et forundringsudråb, der fyldte Dicks hjerte med stolthed.

Og major James, der helst lod sine tanker klæde sig i stærke ord, udbrød:

"Død og pine, mr. More, – aldrig har jeg set så dejligt et bordservice!"

Bordet lå foran gæsterne som en have: inden for dugens hvide rand, hvorpå sølvtallerkenerne stod, bredte sig et aflangt grønt silketæppe, forestillende en græsplæne. Midterpartiet var en smukt udarbejdet sølvkumme, formet som et springvand, hvorfra fine vandstråler uafbrudt skød i vejret; rundt om hævede sig busketter, fint forarbejdede sølvtræer med grønt emaljerede blade; rådyr, hunde og harer i alle slags naturlige stillinger var strøet om mellem træer og blomster; på en lille spejlsø svømmede svaner og ænder. Alt var det fineste sølvsmedearbejde, og ikke en af de små figurer stod til pynt alene, men var dannet som beholdere for salt, peber, sennep, cayenne, karry og alle andre slags krydderier. Foran hver kuvert stod en blomst, altid forskellig i art og udseende; stængler og blade var udarbejdet i sølv og emalje, men blomsterne selv, store og prangende, var glas, et stort og et mindre, løse til at løfte ud af beholderen; ét til champagne og ét til fin bordeaux. Og flere end de to glas benyttedes ikke under det lange måltid. Ud af en halvudfoldet knop mellem de to blomster stak en halv snes tynde tyrkiske cigaretter mundstykkerne i vejret.

Når dertil kommer, at overalt i busketter som mellem blomster blinkede og strålede små elektriske lamper, hvis farvede glas kastede netop de rette stråler over den fine emalje, samtidig med, at selve springvandet oplystes af skiftende farvestråler, kan det vel forstås, at en så original, rig og smagfuld borddækning matte forbavse selv den mest forvænte rigmand.

Dick indhøstede gæsternes komplimenter med synlig stolthed:

"Det er fra Tiffany i New York. Og så påstår endda de gode englændere, at vi amerikanere ikke har kunstsans."

"Jamen, Tiffany er virkelig englænder," protesterede løjtnant Perry, "englænder af fødsel i det mindste."

"Det må jeg give Dem ret i," indrømmede Dick, "og den mand, der lavede det, er franskmand, en berømt sølvsmed, som Tiffany har engageret." Han lo godmodigt og gæsterne med – "Men det er ligegodt en amerikaner, der ejer servicet."

"Det er egentlig latterligt med den skinsyge mellem amerikanere og englændere," mente prinsen. "Når alt kommer til alt, hører de jo til samme race, har samme sprog og samme levevis – én stor familie, som kunne regere hele jorden, blot medlemmerne af familien blev enige om det."

Major James lo: "Som om der nogensinde var enighed i en stor familie. Forresten er der så mange fremmede elementer inden for de Forenede Staters grænser, at man slet ikke kan tale om et bestemt racepræg – franskmænd, tyskere, russere, italienere: der er lidt af hvert, om end de fleste er af engelsk afstamning. Vi angelsaksere er af renere race, vi har det gamle blod i årerne, blot med lidt tilsætning af kraftigt dansk vikingeblod."

"Hvis det er recepten på fabrikationen af en englænder, så skulle jeg altså ikke kunne kalde mig amerikaner," sagde Dick. "Min fader var angelsakser og min moder var dansk. Men amerikaner, fri amerikansk borger det er jeg, og det bliver jeg. – Skål, Peder Most, min moders landsmand! Det danske blod, vi har i årerne, er vi glade for. Der gror raske gutter i det land, så lille det end er!"

"Det er svært hørt," sagde Peder og tømte sit blomsterglas.

Og englænderne drak med, for de havde hørt om Peders bedrifter i Afrika; og er der noget, briten sætter pris på, så er det mod og snarrådighed.

Middagen skred sin sejrsgang gennem franske mellemretter og store engelske stege, henover indiske svalereder og frosne tropefrugter, vædet med køligt perlende champagne.

Professor Blasewehr nyste, som kun en germaner forstår at nyse. Ved tredje nys væltede han sit sølvemaljerede blomsterbæger:

"*Gott beware! – was ist denn das?* Mine fødder er iskolde, derfra kommer den nysen," forklarede tyskeren undskyldende. Og major James bandede:

"Jeg har min salighed en fornemmelse, som om en hvalros lå under bordet og pustede mig gennem buksebenene."

"Det er maskinmesterens moskitoblæser," forklarede Dick; alle kiggede under bordet på den elektriske vifte, der snurrede rundt og blæste, så alle de hvide benklæder flagrede om anklerne.

"Hellere hundrede moskitoer end det mordinstrument," bad prinsen. "Det er ligesom at sidde med fødderne i is."

Straks blev apparatet standset til maskinmester Powells store ærgrelse. Blasewehr holdt op med at nyse.

"Hvorhen gælder rejsen fra denne stille plet, mr. More?" spurgte prinsen. "Øster eller vester på?"

"Ja, hvor skal vi hen? – Vidste jeg det blot. Kina og Japan har jeg aldrig set, stillehavsøerne havde jeg lyst til at besøge. – Levede vi bare i den tid, hvor nye lande kunne opdages og erobres! Men alt er jo fundet, intet levnet til os stakkels mennesker af det tyvende århundrede?"

"Moafuglen er ikke fundet, at sige levende da," indskød Peder. Han mente, det rette øjeblik nu var kommet. Det gav et sæt i Blasewehr.

"Hvad for én?" spurgte Dick forbavset.

"Den mest berømte fugl i verden – større end en giraf! – Professoren kan den." Peder skubbede med albuen til Blasewehr, der sad ved siden af ham.

Men inden den noget for langsomme tysker fik munden på gled, tog løjtnant Perry ordet:

"Det har De nok ret i, mr. Most; finde en levende moa! Det er vejen til berømmelse i den zoologiske videnskabsverden. – Jeg gjorde for to år siden et kryds gennem Stillehavet med korvetten "Nymfe" – en rekreationsrejse, for jeg led svært af malaria. Så kom vi til en lille by på New Zealands østkyst, Christchurch hed den. Smuk lille by med et interessant museum. Der stod skelettet af en moa tæt ved siden af en skeletteret new-zealænder. Fuglen var på min ære halvtredje gang højere end manden – en slags struds så høj som en telegrafpæl."

"Det var mærkværdigt! – Og den lever endnu, den fugleart?" Dick så spørgende på professoren.

"*Unzweifelhaft, ganz gewiss!* Den er set af talrige indfødte i en vildsom egn i Syd-New Zealand. Min kollega fra Wiens museum, dr. Reischek, fik penge af staten til en ekspedition for femten år siden i distriktet Atago. Men han fik feber, pengene slap op, han fandt ikke fuglen – *Gott sei dank!*"

"Hvorfor siger De gudskelov til det, professor?" spurgte major James.

"Fordi så havde han plukket berømmelsens laurbær – nu er der håb for en anden. Verdensberømmelse, mine herrer, både for den mæcen, der udrustede ekspeditionen, og for den videnskabsmand, der beviste dyrets eksistens. – Min drøm, min kæreste drøm!"

Tyskeren fægtede begejstret med begge arme, og da han i den ene hånd holdt en kniv og i den anden en gaffel, hvorpå der stak det halve af en trufferet vagtel, tog han sig helt krigerisk ud.

Men Dick så ikke noget lattervækkende ved den skæggede moadrømmer; han strøg sig gennem det røde hår, stirrede et øjeblik frem for sig og sagde så, henvendt til prins Djahmed:

"De spurgte før, hvor jeg ville hen efter dette dejlige ophold i Jahore. Nu ved jeg det: vi sejler til New Zealand og går på jagt efter moafugle. Hvis nogle af mine kære gæster vil med, er de hjertelig velkomne. – Dem gør jeg sikker regning på, professor Blasewehr."

Tyskeren rejste sig, svingede sit champagneglas og råbte "*Hoch! Hoch! Hoch!*"

Så blev der et øjebliks tavshed rundt om bordet. Peder afbrød den, skubbede til tyskeren:

"Den skar, professor. – Hvad sagde jeg?"

Men Brown rystede på sit gamle hoved og truede ad Peder med pegefingeren:

"De ulykkesfugl! – Vi ender med at blive ædt af new-zealændere; det er kannibaler, har jeg hørt. Pokker stå i Deres kæmpefugle!"

Festen var til ende, gæsterne pilede mod land i motorbåden henover den mørke vandflade.

Dick, Peder og gamle Brown stod lænet mod rælingen og så efter de bortdragende. Dick udbrød:

"Nu går vi på'en igen, Peder Most, denne gang får vi mere held med os, det har jeg følelsen af."

"Det kan nok være. Allenfals har vi da noget for, som andre kan få godt af – videnskaben mener jeg; den slags har man jo mere respekt for end som at slås med zulunegre. Men hvem skal have fuglen, om vi fanger den?"

"Amerika selvfølgelig," mente Brown, "St. Louis by; dér hører Dick hjemme. Skade, de ikke har noget museum, men det kommer måske."

Der blev en pause, så sagde Dick:

"Brown, hør nu efter hvad jeg siger; jeg vil lige på en prik have det udført: Vi tjente en halv million dollars, gjorde vi ikke? For de penge skal der bygges et naturhistorisk museum til minde om mine forældre: Mores Museum, er De med?"

"All right", svarede Brown, "en halv million."

"Og så begynder vi at samle ind til det museum; tyskeren skal have ledelsen, om han vil. Vi sejler jorden rundt med *Swell* og sender hjem, alt hvad vi kan lægge hænderne på. Og moafuglen skal stå udstoppet i midterhallen. Sådan skal det være."

"All right," sagde Brown.

Hvorpå alle tre gik til køjs.

4. Brev fra Peder Most til Frits Klenow

Dampyachten "*Swell*",
på Singapores red.

Kære Frits.
Det er ligegodt en skam, så sjældent du skriver, endda jeg er flittig nok og har sendt 4 breve, siden vi stak af fra London. Og så kniber den med skriveriet både formedelst varmen, som er morderlig, og så formedelst at jeg knap kan klare dansken så godt længere. For den går jo altid på engelsk. Det vil sige agter og i land, for der er jo gudskelov Martin og Jens Frederik samt Jesper Knort forude, og vi får os en dansk passiar, når det falder ind med en tjans. Og hvis du ser nogen af deres familie, som nævnt er, så kunne du hilse, at de er all right, når trækkes fra, at Jesper Knort var nær nok ved at blive ædt af 2 hajer forgangen dag på vej hertil. For vi gik med 16 knob, og hun duvede svært for sydlig dønning, medens Knorten hang udenbords i en stilling og lapsalvede vaterstaget. Det var store Jan, hollænderen, der hørte ham vræle og hev et bjergemærs, og rundt i en snup fik vi *Swell* og ned efter Jesper, der lå en god fjerdingvej i læ af os. Men da vi kom hen imod ham, mente Dick, at Jesper var blevet til to mand. Og det så grangivelig ud dertil, sådan som han lå og slog

om sig med arme og ben. Så var det, at vi opdagede, at 2 morderlig store hajer kredsede rundt om staklen. Af og til røg de ind mod ham for at nappe, men sådan som han sprællede, var det ikke til at få tag i ham for hajerne. Jeg hentede et par rifler fra ruffet, og både Dick og Jan skød efter hajerne lige så hurtigt, som de kunne få sigte. På den måde holdt de den gående, indtil vi fik hevet en ende til Jesper. Men bagefter sagde Jesper, at han ligegodt foretrak hajerne alene frem for skydningen, som gjorde ham endnu mere dødsens angst. Og et rundt hul var der i det løse af hans bukser, som må have været Dicks kugle. For Jan, han skyder aldrig fejl, det har jeg set. Og så har han haft feberen på 9. dag, hvormed menes Knorten.

– – –

Mere end 1 time kan ingen holde ud at skrive, når termometret står på 32° C. Jeg kan da ikke, endda jeg sidder med ingenting på og et badehåndklæde sammenlagt på bordet til at lægge armene på og lade sveden løbe ned i.

Men jeg skulle have startet i går med at fortælle om den nye ekspedition, som vi er på denne gang, begrundet på at Dick ville være berømt. Måske du har hørt tale om eller læst dig til angående en hønseslags så høje som jeres villa i Svendborg og meget langhalsede. De skal

lægge æg, der er større end hr. Klenows høje hat. De skal have levet siden Syndfloden og hedder moa, og nogle mener, at de er til at finde igen, når man kommer på de rigtige steder, som er New Zealand i den ende, der er sydligst.

Det er en tysk fugleprofessor, hr. Blasewehr, ham jeg skrev om som værende gæst hos sultanen, hjemmehørende i Berlin. Heldigvis talende engelsk, hvilket gør, at jeg kan gøre mig forståelig og få meget at vide om fugle og den slags, som jeg ikke troede, man brød sig videre om tidligere.

Det var mig, som stak det i Dick, at vi skulle rejse ud og finde moafugle. Og tyskeren viste ham billeder af dem. Han havde et med farver på, hvor den stod og spiste nødder fra et palmetræ, medens en australneger skød til den med pile. Og nu er Dick lige så vild efter moa'er som professoren. Akkurat som dengang vi skulle ud og hjælpe gamle Krüger mod englænderne. Dog med mere mening i denne gang.

Professoren er en rar og lærd mand. Han holder ikke af at i klippe sig i håret og skægget eller tage bad, men det er nok noget tyskerne aldrig gør og mærkeligt, når varmen er så stor. Han går med hjemmestrikkede uldstrømper og

sorte sko og ser altid bedrøvet ud, enten så han smiler eller lukker munden.

Kan du huske den franskmand. Grenouille hed han, som vi skød ihjel i Afrika, den gavtyv. Han havde alle sine grejer i dækshuset midtskibs – sportssager og våben og alle slags. Dér holder nu tyskeren til med alle sine kasser og hylder og bøger. Det skal være fuglemuseum. Plads til en moa fugl bliver der knebent, med mindre den bliver flået og stuvet sammen. Han får lov at købe, hvad han vil. Dick er ikke i den mand, der sparer. Og det mest grinagtige, vi har anskaffet, er en ballon til at pakke sammen og tage med i land på ekspeditionerne. Den kan tage en mand til vejrs 1000 fod og mere. Og meningen er, at når man vil se sig om på de værste steder, hvor det kniber med udsigten, så fylder man ballonen med gas – eller brint er det nok – som laves ud af i et sort jernapparat. Så går manden til vejrs med kikkert og ser sig om efter moa'er. På den måde kan man kigge i tværs over skove og bjerge. Der er jo et kabel i den, som er indrettet med telefonledning til dem dernede. Apparatet var på vej til kongen af Siam, men vi bød dobbelt pris og snuppede det. Hvad der jo ikke er meget ærbødigt mod en konge, selv om han er temmelig gul i huden.

– – –

Det bliver værre og værre med varmen. I går md. var den 37½ C. Men i morgen skal vi lette og sydpå mellem Borneo og Sumatra. Derpå norden om Australien og ned til New Zealand. Det giver luft at komme til søs!

Jesper Knort er all right igen, men Martin har fået hovne i ben af en *centepi* som bed ham, da han langede frugt op fra i en malajbåd. De kalder dem centepier, men er det samme som tusindben. Et godt kvarter lange kan de blive, og tykke og mørkebrune. Giftige er de, så børn dør af det, når de bider. Men professoren, som har forstand på doktorvæsen, fik fat på Martins ben, flænsede op i biddet med en kniv og smurte tobakssauce i såret. Det har han renset ud fra de store piber, han ryger, og uheldigt er det, når han taber saucen på dækket, hvad oftest hænder, når han sidder og sprætter fugle op og ikke tænker på skibsrenlighed. Martin græd og var slemt forknyt, så længe det stod på, men han har altid været en tudemikkel.

Jeg har sendt penge hjem til agent Brummer (£ 20, altså kr. 360 omtrent) og bedt ham sætte et skønt gravmæle over moders grav. Helst en sort sten med forgyldt navn og et hvidt marmorkors i toppen. Jeg har jo mange penge i lønning, og Dick siger, at jeg kan få, hvad jeg vil have, bare jeg siger til gamle Brown, hvad jeg skal bruge. Men hvad skal jeg bruge dem til, når

jeg har alt frit? Dick er svært god imod mig. Han siger Peder og jeg Dick, og hvor som helst han skal hen, altid vil han have mig med, hvad der ikke altid passer i mit bestik. Som nu i går eftermiddags, da jeg havde lovet professoren at tage med ham ud på nogle småøer udenfor havnen på fuglefangst, og samtidig ville Dick have mig med til guvernøren over Singapore. Men jeg fik lov til at være fri og tog med professoren.

Vi havde motorbåden og middagsmad med til tre, for 2. maskinist klarede maskinen og jeg resten. Professor Blasewehr sad og ladede patroner til at skyde kolibrier ned. Han har to bøsser, der ikke er meget større end salongeværer. Og i patronerne hælder han sand i stedet for hagl. Så går der ikke hul på fuglene, men de dør heller ikke, besvimer bare, og det gælder at snuppe dem i en ruf, inden de vågner af besvimelsen.

Det var en 3 mils sejlads, og søen var blank med lange dønninger. Men to gange måtte han kaste op af søsyge. Kan du forstå det? Han sagde, det var fordi han var født så langt fra havet, at bønderne der på egnen troede det var løgn, når nogen fortalte, at vandet var salt. Vi kunne ikke lægge til, da vi kom til øen, men vadede i land og maskinisten holdt gående udenfor.

Øen var vel så stor som tre kvart af Thurø og ganske flad med kridhvidt sand strandkanten rundt. Men ind imod midten løftede den sig som en vældig høj med træer og buske over det hele – aldeles ligesom en hvid tallerken fuld af topsalat.

Der var svært livligt med småfugle, og professoren fik travlt. Han havde 3 net med bambusstænger, og dér skulle du have set ham fare omkring efter kolibrierne, lige så tosset som børn efter sommerfugle. Jeg kunne ikke bare mig for at grine af ham, så jeg måtte sætte mig ned. Men jeg vendte ryggen til naturligvis, for man har alligevel svær respekt for de lærde.

Jeg kunne ikke med de net, men jeg klarede mig godt med hans små geværer og plaffede en snes kolibrier ned til ham. Men så ville han absolut se, hvordan det indre af øen så ud. Jeg var ikke rigtig dristig ved det, for man kan jo aldrig vide, om der er rovdyr og den slags; der var plads nok til dem. Men man stikker jo ikke op for en marstaller, som de siger i Svendborg, og jeg efter ham med et af de små legetøjsgeværer. Han havde det andet, for nettene lod vi blive på stranden.

Vi fandt ligesom en stenet sti. Jeg bilder mig ind, at det var et vandløb i regntiden, og langs den kravlede vi i zigzag – opefter hele tiden, ind under store træer og mellem bladplanter,

som det nu kunne passe sig. Og lige med et var vi inde i en stor kløft med nøgne stensider og klippestumper rundt om. Solen skinnede ned i halvdelen af den, men resten lå i buldermørke. Der var lige så stille som i en kirke de søgnedage, ikke en fugl at se. Jeg kunne ikke lide stedet fra det første, jeg så det, men professoren begyndte at rode mellem stenene, og jeg satte mig ned, for træt det var jeg.

Jeg sad på kanten af en stenblok; der var mos på den, og dér hvilede jeg mig nok så blødt og rart, indtil jeg begyndte at nikke, for søvnig bliver man jo i varmen, så snart man holder op at røre på sig. Bøssen havde jeg over knæene. Og ligesom øjnene skal til at falde i, skæver jeg hen til professoren, der lå på knæ og samlede noget i botanisérkassen, og så er det, at jeg synes, noget rører sig henne ved hans højre ben, noget mørkt, der vugger frem og tilbage – ligesom en stor, sort pære på enden af en stok. Jeg bliver spilvågen og gør et skridt hen imod ham – Gud hjælpe mig, er det ikke en slange, en stor mørkspættet rad. Ud af munden spillede en tynd tunge og hovedet var ikke 6 tommer fra tyskerens hvide bukser.

Nu ved du nok, at jeg er morderlig tjap på næverne, når der kommer noget for, og i en svup har jeg spændt hanen på kolibribøssen og knalder af lige i hovedet på slangen. Ned skvat

den og op røg professoren. Han drejede rundt som en top og brølede *Kobra*! helt hvid i ansigtet. Men jeg vidste jo fra kolibrierne, at sand ikke slår ihjel, så jeg kvasede hovedet på utusket med bøssekolben. Dér stod vi og gloede på den døde slange. Den var 2½ alen lang, og da vi havde set nok på den, skævede vi rundt omkring os, for der kunne jo være flere.

Om der var! Ud fra stenen, som jeg havde siddet på, krøb en lang én frem, magen til den døde. Og længere henne fra det mørke kom et par andre stykker, og ned langs den solede del af kløften snoede den allerlængste sig ned mod os.

"Gott im Himmel," hviskede professoren, *"jetzt heißt's laufen!"* Og afsted sprang han ud af kløften og ned ad den stenede sti og jeg efter ham. Men han havde ladet sin grønne kasse blive tilbage og den lille bøsse, og dem syntes jeg, det var synd at lade ligge. Men inden jeg fik tingene snappet op, var der kommet dobbelt, tredobbelt så mange slanger. Hvor jeg så hen, krøb det sorte, væmmelige kryb. Jeg satte af i en vældig fart, et par af dem var lige på min vej, og de havde sat sig på halen for at hugge efter mig. En sprang jeg lige over hovedet på, og så røg jeg ned ad stien efter tyskeren, så blade og grene sjaskede mig om ørene.

Vi helmede ikke, før vi var på det hvide strandsand igen og midt i det dejlige solskin. Der smed vi os plat ned og pustede ud. Mit hjerte hamrede, så jeg kunne mærke det uden på trøjen. Men værst var det med tyskeren, for han blev søsyg igen.

Da vi var kommet os, fik jeg forklaringen på tildragelsen. Ser du, det var brilleslanger, det giftigste kryb, der eksisterer. De har den manér at puste halsen op, når de bliver vrede, og så er der ligesom et par lorgnetter i lys tegning på den brede del. Bliver man hugget, så er man død højst fem minutter efter. Og vil du tro, på mine hvide bukser, lige ved venstre hæl, sad to små brune klatter. Det var gift, og professoren skar stykket ud og gravede det ned i sandet, så farligt var det. Han mente, at den sidste brilleslange, den som jeg sprang over, havde hugget efter mig, men kun sat gifttænderne i tøjet. Bukserne var spoleret, men jeg har 11 andre par, som en kineserskrædder syede til mig, så det gør ikke så meget.

Men hvad som var grinagtigt, det var at høre professoren kalde mig sin redningsmand, fordi jeg slog den første slange ihjel. Da han var færdig med søsygen, begyndte han med det sludder og blev ved hele aftenen, og da vi kom ombord, forærede han mig et forstørrelsesglas og en tysk bog med lutter kulørte fugle. Jeg

forstår ikke et ord af den, og hvad skal jeg med et forstørrelsesglas? Men det var jo meget venligt af professoren.

– – –

Nu skær den, Frits, dampen er oppe og lodsen ombord, og gid du var med. Men du skal vel ud med kadetskibet, som jo kan være meget morsomt, men jeg byttede nu ikke.

Hvis du eller hr. Brummer har skrevet, bliver det sendt efter. Forresten er min adresse for kommende tid:

Steamyacht "Swell"

Wellington

New Zealand

(via Canada, hvilket er nærmest, siger hr. Brown).

Send mig et billede af dig i kadetuniform.

De bedste hilsener til dig og agent Brummer fra

din hengivne

Peder Most

Efterskrift.

Dick og jeg sad i aftes og fik en godnatsludder, talende om dengang vi var i kraalen og havde det sløjt.

Så siger Dick pludselig:

"Peder," siger han, "hvis du nogensinde skulle komme tilbage til det fordømte negerland, så skulle du ligegodt gøre en sviptur op til den

landsby. Der ligger 12.000 dollars og venter på dig." Og så ler han.

"Hvad gør der?" spørger jeg.

"Kan du ikke huske, at vi gravede halvdelen af pengene ned under den måtte, jeg lå på –"

"Dem har jeg mangen gang tænkt på. Vi glemte dem."

"Det er dine, Peder, det kan du få skriftligt," og så lo han, til han var nået ned i sin kahyt.

Ser du Frits, hvis det skulle gå galt på turen med mig, og hvis du skulle slumpe til at komme i land i Lourenço Markez, så er det dog en tjans at hente de penge. Og du kan ikke tage fejl: i den lige linje fra det store gummitræ midt i kraalen og rakt mod øst, der lå hytten, som brændte. Og på meget nær 10 sædvanlige skridt fra stammen, dér ligger pengene i en lille lerkrukke vel en god alen under lergulvet.

Jeg tror, det kunne betale sig at gøre rejsen for pengenes skyld. Det er dog altid over kr. 40.000. Så tænk på det.

P. M.

5. Tyfonen

Fire etmål havde *Swell* dampet efter kursen S. t. O. ¾ O. Det dybblå havs solglitrende overflade kløvedes af yachtens skarpe bov; skruevandets matte sølvstribe pegede agterud, som slæbte damperen et bredt, hvidt silkebånd efter sig. Store hvide måger og albatrosser skar gennem luften i cirkler og spiraler med vingerne udspændte og næsten uden mere bevægelse end professor Blasewehrs udstoppede fugle inde i dækshuset.

Varmen var utålelig. Sløvt lå det hvidklædte mandskab henslængt, hvor som helst der var lidt skygge. Meget var det ikke, for ækvator lå kun få grader mod nord, og solen skød sine strålepile mod dæk og hav fra zenith.

Peder havde vagt. Han stod med albuerne mod brogelænderet og stirrede døsig ned mod vandfladen, følgende med øjnene de mange løjerlige tangklatter og de spættede og sorte små vandslanger, der i roligt vejr soler sig i mængde hen over det indiske ocean.

Kaptajn Schwab gik rastløs omkring på dækket fra for til agter. Hans ene øje spiledes mere og mere op, og han bakkede stedse voldsommere på sin lille sorte snadde – uvægerlige tegn til voksende ængstelse hos den vejrbidte skipper, termometret steg, og, hvad der var værre, barometret sank. Det havde det gjort fra morgenstunden, det sank ustandseligt.

"En tyfon er i opmarch, mr. More," meldte Schwab og førte hånden militærisk til huen, da *Swell*s ejer viste sig på dækket efter frokost. "Vi har den over os inden tre timer."

"Nå, har vi det." Dick syntes ikke videre imponeret over meddelelsen. "Det er vel sådan noget som en storm, en

hvirvelstorm?"

"Akkurat, og nederdrægtig spyds at klare i disse farvande. Vi kan ikke søge havn, der er for langt til land, så vi må tage vore forholdsregler for at stå den ud i åben sø."

"Det må vi, kaptajn Schwab. Gør, som De finder rigtigst."

"All right, mr. More."

Schwab forsvandt ned i maskinrummet for at varsko første mester, derefter gav han sine ordrer til kinesertjeneren Atih, til kok og hovmester, bådsmand og lanternemand. Skibet var i den næste time skueplads for en del mere arbejde og rumsteren, end skik var: alt blev stuvet af vejen eller surret fast; dobbelt solidt blev ankre og kæder fastgjort, vandtønder stivedes af, ekstra taljer blev anbragt på motorbåd og sidefartøjer.

Professor Blasewehr sad som sædvanlig på gulvet i sit fuglemuseum midt på et vældigt stykke voksdug, som Schwab havde anbragt der dagen i forvejen med påbud om: "kun at svine på dét". Og den lærde mand fulgte alle kaptajnens anordninger med yderste omhu, så vidt hans glemsomhed tillod ham det. Han sad altså midt på sin voksdug med de lange ben spredt ud, mundspidsen på den lange weichselrørspibe tyngede hans ene mundvig skævt ned, mens de travle, behændige knokkelfingre lempeligt skilte en uhyre albatros af med sit gråhvide skind.

"Hallo, professor! Saml grejerne sammen. Vi får tyfon!" Det var Schwab, der stak sit stærktbehårede hoved ind gennem rufsdøren.

"*Was denn!* – Tyfon?"

"Vist så, tyfon, orkan – Blasewehr," kaptajnen grinede af sin vittighed. "Stuv alting af vejen, ellers går det smask i stykker!"

"Ach mein Gott! Ich werde wieder seekrank!"

Og den arme tysker hængte sukkende piben bort og stivede sine kære krukker og glas af, det bedste han havde lært. Så stod han lidt og kiggede ud over søen, lukkede derefter døren omhyggeligt, klædte sig af og lagde sig resigneret i køjen med servantens skyllespand tæt ud for hovedgærdet.

"Schwab gør klar til at tage imod en tyfon – hvad siger du, Peder?"

"Der er noget om det, for barometret kan snart ikke komme lavere. Men den klarer vi nok."

Dick og Peder stod på kommandobroen tæt ved rattet, hvor Jan Tromp havde tørn.

"Men der er jo ikke en sky på himmelen," fortsatte Dick, "og ikke en vind til at puste en svovlstik ud med."

Jan Tromp løftede sin højre kæmpenæve mod huen, pegede derpå med tommelfingeren agterud og udtalte ordet: "Fuglene".

Peder og Dick så forbavset på Jan og derefter på skibets talrige følgesvende: albatrosser og måger. Det var tydeligt, at der var noget i vejen med fuglene. Deres rolige, sikre svæven var afløst af en vildtkrydsende flugt snart højt til vejrs, snart lavt langs den blanke havflade; én efter én opgav mågerne at følge det hurtigglidende skib for med skarpe skrig at søge mod øst, hvor en mørk, uregelmæssig linje tegnede Borneos fjerne kyst. Snart var ikke en fugl at øjne.

"Monstro de søger ind til land for tyfonens skyld?" spurgte Peder. Og Jan nikkede.

"Det var vel også det klogeste, vi kunne gøre," bemærkede Dick. "Men Schwab siger, der er ingen havn i nærheden."

Så stod de der, instinktmæssigt stirrende mod sydost i forudfølelsen af, at fra den kant kom uvejret.

Og det kom.

Op fra horisonten hævede sig med ét et sort, takket skybjerg. Som en blækklat stod det på den rene blå himmel. Så steg skyen, bredende, spredende sig i sorte, brune, grå farver.

Som en gigantisk blæksprutte lå uvejrsskyen snart over det halve himmelhvælv, skydende uhyggelige fangarme ud til alle sider.

Det var tyfonen.

Nu gled den hen over solen og dræbte dens glans, så den klare, lysstrålende dag forvandledes til tyngende tusmørke. Havet mistede sin skønne klare farve, det lå som smeltet bly i tunge drag.

Så kom det første pibende vindpust. Det rejste vandet i små sitrende skumbråd, der lyste over den mørke flade. Derpå blev det atter stille, mens mørket sænkede sig tættere over jorden.

Fra dækket lød kaptajnens stærke kommando.

"Skalk alle lugerne! – Sur de hønsehuse fast! Regnkapperne over agter! – Alle mand ned om læ undtagen vagtskiftet. – Tjap skal det være!!"

Hvorpå den enøjede, støtte ulk entrede op på kommandobroen, iført olietøj og sydvest, samtidig med, at et kraftigt orkanstød tudede henover havet.

"Tag søtøjet på, mr. More, hvis De vil blive heroppe. – Vi må være klar til at surre os fast." Det var knap, at Schwab kunne overdøve stormens larm. I vindstød kom tyfonen, stedse hyppigere og stærkere. Yachten hev over, hver gang blæsten greb om den slanke rig; bølgerne hævede sig stadig højere,

brusende med skumfrådende kam henover havet. Maskinens omdrejninger mindskedes, kursen sattes to streger østligere – så var der gjort, hvad en erfaren sømand kunne gøre; resten stod i Forsynets hånd.

Himlen var så mørk som ved nattetide, kun nu og da rev et krydsende lyn flænge i skydækket; fra havet sprøjtede det salte, lunkne vand tværs over yachten. Fra sydost var vinden drejet til syd, så igen til S.S.O., og for hver streg, tyfonen forandrede retning, steg vindens styrke og hastighed. Nu var det ikke længere skumhvide høje bølger, for stormen piskede skumkammene, så bråddet røg horisontalt hen over vandet, og samtidig styrtede regnen ned, slyngedes fra de tunge skyer gennem luften, så vanddråberne smældede mod havet.

På *Swell* stod rorgængeren fastsurret til rattet, Dick, Peder og Schwab havde slynget tovender om broens opstående; kun ved anspændelse af al deres kraft formåede de at stemme legemerne mod vindens tryk og de brydende bølgers kraft. Tungt rullede yachten efter hver næsesø, der brød sig vej over stævnen og skyllede ned på fordækket.

Så sprang vinden om til nordost. Swell duvede dybt og skar afsted med rasende fart hen over havet, der nu var hvidt af skum. Nu var det ikke skruen, der drev damperen frem, men selve tyfonens magt. Afsted gik det, skærende gennem bølger og dønninger med mørket rugende dobbelt tæt, for regnen var nu så voldsom, som sejlede de inde i en skypumpe. Det var næsten ikke muligt at styre skibet, Peder klyngede sig til rattets bagbords side, mens Jan med kæmpeskridt greb fra styrbord om ratknagerne. Schwab stirrede forefter. Der var øer og skær

at undgå, men ingen mulighed for at se en kvart sømil frem for sig.

På én gang vendte han hovedet:

"Styrbord! – Styrbord i Djævelens skind og ben! – Hiv den over!"

Og ligesom i sæt og spring drejede *Swell* næsen i østlig retning.

Schwab pegede frem for sig og råbte noget ind i øret på Dick, der stod tæt ved ham. Og frem af havet dukkede en underlig sort tingest – var det en ø eller et vrag?

Den nærmede sig i rasende fart, eller rettere *Swell* fløj forbi den, båret af bølgerne og jaget af tyfonen. Som et drømmebillede så de fire på kommandobroen skroget af et stort sejlskib. Orkanen havde fejet hele rigningen bort; der stak kun tre splintrede mastestumper op af dækket, mens stænger og rær, løbende og stående gods flød rundt om vraget, der væltede sig i bølgerne. Og som det forliste skib gled forbi *Swell*, vel kun et par kabellængder borte, udstødte Dick et råb og pegede mod vraget. Deroppe på hækken stod fastklamret en kvinde med sit barn i favnen. Det sorte hår stod som en vajende hestehale ud fra hendes hoved, munden havde hun åbnet til skrig, og hun vinkede med en rød tøjlas, viklet om hendes venstre hånd. Intet andet levende væsen var at se.

Og så forsvandt vraget agterude, udslettet af den styrtende regn og tyfonens mørke.

Dick stirrede skrækslagen på Peder og råbte til Schwab. Men denne rystede kun på hovedet: her var menneskehjælp umulig.

Endnu en time rasede hvirvelstormen, og jo længere den varede, jo voldsommere rullede bølgerne og slingrede

damperen. Så løjede det af. Men tyfonen havde blot flyttet sig bort fra den del af oceanet, hvor *Swell* dinglede afsted som en drukken mand hen ad en landevej. Tværs over Sumatra jog hvirvelstormen, blæsende malajhytter overende og ødelæggende hollandske plantager. Dernæst ud over havet, tudende og rasende, indtil den slap taget i klodens overflade og gik til vejrs, op i de højere luftlag, hvorfra den var kommet.

Men fra *Swell*s dæk så himmelen atter klar og blå ud, solen gik ned under en ren horisont – alt bar løfte om det skønneste vejr til natsejladsen.

6. Det levende skelet

Dicks ord og løfter var ikke mundsvejr. Han havde lovet sin hjemstad, St. Louis, et zoologisk museum, og det tilsagn stod ved magt.

Allerede fra Singapore havde den højeste myndighed i St. Louis fået telegrafisk meddelelse om den rige gave; en international konkurrence blev udbudt mellem alverdens arkitekter om indlevering af tegninger til en mønsterbygning. Fem og tyve tusind dollars var den samlede præmiesum.

Men ikke alene bygningen ville Dick bekoste. Han havde besluttet at ofre endnu en halv million dollars på anskaffelse af en samling sjældne naturalier, og da han selv ikke havde mindste forstand på sådanne sager, havde han engageret professor Blasewehr til at lede indkøbene. Dette var denne gået ind på, imod at berlinermuseet fik alle dubletter af, hvad der hørte til fugleverdenen. En samling fisk fra det indiske hav, alle opbevaret i spiritus, havde Dick straks købt af belgieren, dr. Leyder, i Singapore. Fiskene var allerede på vej til Amerika, da *Swell* stod ud fra Malakkas sydspids med kurs mod det stille hav.

Professor Blasewehr havde fået frie hænder til at købe ind, alt hvad en videnskabelig ekspedition på det naturhistoriske område skulle bruge. Det var umådelige masser af spiritus, flasker, glas, arsenik, fiskenet, dyrefælder, jagtvåben og ammunition, der dels blev stuvet ombord straks, dels bestilt til senere levering i forskellige stillehavshavne. For det var Dicks bestemmelse, at den del af jordoverfladen et helt år skulle være genstand for efterforskninger.

Men frem for alt gjaldt det om at opsøge kæmpefuglen moa i dens vildsomme tilholdssteder på New Zealand. Til dette formål blev kongen af Siam narret for sin "ballon captif", der, adskilt i sine bestanddele, på muldyrryg skulle føres ind i landet under eskorte af en stor flok af New Zealands kraftige, jagtvante indfødte, de såkaldte *maorier*.

Foruden den tyske professor, der regerede med uindskrænket myndighed i ruffet, var der engageret en ung kineser, en lærling fra et af Singapores apoteker. Hans navn var Sing-Naj, og han var overmåde dygtig til at udstoppe fugle og til at skelettere dyr. Sing-Naj havde endog et par år ernæret sig ved at sælge malajskeletter, som han satte sammen med stor kunstfærdighed. Hans driftighed i denne specialitet skaffede ham imidlertid i konflikt med det engelske politi i Singapore. Det oplystes, at Sing-Naj erhvervede lig, som kinesiske gravrøvere stjal fra malajernes begravelsespladser. Et års straffearbejde overbeviste den vindskibelige kunstner om, at skelethandlen burde opgives; han gik i apotekerlære og lod sig endelig hyre som Blasewehrs medhjælp.

Dick slog sig på videnskab: dyrenes liv og oprindelse blev pludselig genstand for hans ivrige studier. Han fik en vældig kiste lærde bøger og illustrerede værker bragt ombord og anbragt i kahytsbiblioteket efter at have ryddet alle de store værker om Afrika, boere og negerstammer til side. Og Peder fulgte med. Han gav sig i lag med et mægtigt værk af Darwin. Det var på engelsk, spækket med latinske navne og handlede om, at menneskene nedstammede fra orangutangaberne på Borneo. Et par aftner gik han til køjs med en dundrende hovedpine, så opgav han Darwin og hans abeteorier og foretrak

at lade sig belære af professoren, der beredvilligt holdt naturhistoriske foredrag for Peder, alt mens den lærde tysker, hjulpet af Sing-Naj, berøvede de nylig skudte fugle deres naturlige påklædning, skind og fjer, indsmurte den i arsenik og udspilede den på pindeværk.

Men kaptajn Schwab havde ingen respekt for videnskabsmænd, især når sådanne individer var skyld i, at fjer og hørtotter hvirvlede omkring på dækket sammen med pibeudkras og anden vederstyggelighed. Helt rasende blev han, når Blasewehr og hans skævøjede medhjælp hængte naturhistoriske præparater til tørring langs den fintlakerede skibsside.

"Hvad skal vi med alt det skidt og ragelse her ombord i den pynteligste lystyacht, der flyder på vandet?" Det var til Brown, at Schwab udøste sine ærgrelser: "Og alt det sludder med den kæmpestork ovre i New Zealand! Løgn og svindel fra ende til anden! At en gentleman som mr. Dick slår sig på videnskab, det er noget af det stiveste, jeg har hørt."

Men gamle Brown var den fejle at komme til med sådan tale. Han stirrede stift og strengt gennem lorgnetglassene på den enøjede kaptajn og løftede pegefingeren:

"Ganske bortset fra det uheldige i at kritisere sin principals handlinger – hm! – altså bortset derfra, forekommer det mig, min gode kaptajn, at De røber en respektløshed for videnskab, som jeg ikke havde ventet at træffe hos et medlem af en højt civiliseret nation!"

Schwab så noget slukøret ud, hvisårsag han gav sig til at stoppe sin pibe. Brown fortsatte:

"Vi amerikanere ærer videnskab og kunst. Vi har haft for meget at bestille de sidste to hundrede år med at oparbejde vort store land – med at tjene penge rent ud sagt – derfor har vi måttet lade kunst og videnskab skøtte sig selv. Men vi kommer med, forstår sig, vi er godt på vej, misforstå mig ikke."

"Glæder mig at høre," mumlede Schwab mellem pibedragene, mens hans øjne stirrede åndsfraværende mod fløjknappen. "Det henrykker mig at høre."

"Og hvad Dick selv angår, glæder det mig at se, at han for første gang i sit liv synes at lægge mening i sin tilværelse. Han vil gøre sig nyttig for samfundet. Han vil kaste hæder over det store, frie amerikanske folk, over St. Louis, over sit eget navn –"

"Ved at fange kæmpehøns?"

"Ved at bruge sine rige midler til videnskabens fremme og navnlig ved personlig at skaffe den samling dyrearter til veje, der skal pryde museet i St. Louis og belære kommende slægter om naturens vidundere!"

Schwab opgav at stirre på fløjknappen. Han skulede arrigt til Brown og slentrede forefter. Videnskaben havde atter vundet en betydningsfuld sejr.

Swell nærmede sig nu Torresstrædet, det smalle vand, der skiller jordens største ø, Ny Guinea, fra klodens mindste verdensdel, Australien. Vinden havde skaget sig mere og mere østlig, det satte op med svær næsesø, og *Swell* gjorde kun lidt fart til trods for, at der var fuld kraft på maskinen.

Der kom land i sigte forude et par streger om styrbord. Det måtte efter bestikket være den klippefulde Melville-ø på Australiens nordside. Efter pejlingen var det let at se, at

strømmen løb stærkt vester i; endnu stærkere ville den hæmme damperens fart inde i selve Torresstrædet – det var at spilde kul til ingen nytte, og i kulkasserne var der stærk ebbe.

Dick længtes efter at få et roligt dæk at spille tennis på, Peder var nysgerrig efter at få et glimt af Australien at se, og professoren ville ganske umådelig gerne undersøge, hvilke mærkelige fuglearter, der flagrede omkring på verdensdelens nordkyst. Efter samråd med kaptajn Schwab bestemte Dick sig til at løbe sønden om Melville-øen, gennem Clarencestrædet ind i den store Darwinbugt og foreløbig ankre ud for minebyen Palmerston.

Kursen forandredes til sydost, og få timer efter mærkedes det på *Swell*s roligere bevægelser, at landet forude gav læ.

Det var hen ved fire om eftermiddagen, da Peder, som havde vagt på broen, gennem kikkerten opdagede noget, der lignede en lille jolle, drivende et par kvartmil tværs ud for skibet i retning af land. Dampere ses ikke sjældent i de farvande og sejlskibe med, skonnerter, der ligger på perle- eller svampefiskeri; men en jolle og så langt fra land! Peder så nærmere til, jo, det var en slags kano med et lille sejl, en klud, forude. Og midt i kanoen sad en mand og vinkede.

"Styrbord med roret," kommanderede Peder, indtil *Swell* stævnede ned mod båden. Så sendte han bud til Dick og kaptajnen.

"En australneger?" spurgte Dick, der kom springende.

"Næ, han er hvid nok," mente Peder, "halvnøgen – han ligner et skelet."

"En sømand fra et forlist skib, der formodentlig er drevet i land på klipperne." Det var Schwab, som stod med kikkerten for

øjet; – "men hvor pokker har han fået fingre i den negerkano?"

Nu var de knap en halv kvartmil fra manden; han sad på bunden af den lange, smalle båd og førte uafbrudt højre hånd op og ned, vinkende; i hånden holdt han en kalabas. *Swell* stoppede, snart lå den ganske stille ikke hundrede alen fra kanoen, og dog blev manden ved med at føre hånden op og ned og stirrede med vidt opspilede øjne på damperen.

"Han er vanvittig, fyren! – Fir hvalbåden i vandet og tag ham ombord!" kommanderede Schwab.

Og ned raslede båden med fire mand og Peder. Nogle få åreslag bragte dem på siden af kanoen.

Manden lignede en sindssyg olding; blikket i de opspilede øjne var udtryksløst, de indtørrede læber om den halvåbne mund var næsten sorte; et hørgult, filtret skæg dækkede hele underansigtet, og der sad fiskeskæl indklistret mellem skæghårene. Et par skidne, lasede lærredsbukser hang om hans liv og ned over de skeletmagre ben. Ellers var han nøgen, og den elfenbensgule hud sad stramt om ribben og knogler.

"Skibbruden, hvad?" spurgte Peder først på engelsk, så på tysk, men manden stønnede blot.

"Tag ham over i hvalbåden," sagde Peder til de to agterste matroser, "men pas på, I ikke kapsejser kanoen. Den tager vi på slæb."

Manden blev halet over i *Swell*s båd, men det kneb, for hans lemmer var stive. Kalabassen ville han ikke slippe, og så sad han sammenkrøbet på bunden ved Peders fødder, mens kanoen toges på slæb.

På *Swell* hang hele besætningen over lønningen for at se den sælsomme fangst, og rundt om det åbne faldereb stod Dick,

kaptajnen, Brown og Blasewehr. Jan Tromp entrede ned ad falderebet, løftede staklen op i sine stærke arme og satte ham varsomt ned på en stol på dækket tæt ved et lille stråbord, hvorpå Atih netop anbragte eftermiddagste og småkager.

Den vanvittiges øjne havde, endnu mens Jan bar ham, heftet sig på kineseren og hans bakke, og næppe var han anbragt på stolen, før han udstrakte de magre arme, greb om sølvskålen med kagerne og begyndte at stoppe dem i munden. Kalabassen havde han sluppet, den trillede hen ad dækket.

"*Oh, Gott bewahre,*" råbte Blasewehr, "han er ved at dø af sult. – *Warten Sie, warten Sie, bitte!*"

Og den skikkelige tysker skænkede en kop halv fuld af te, fyldte den op med mælk og holdt drikken hen til de sorte, vindtørrede læber.

Manden tabte kageskålen og greb om koppen, hvis indhold han hældte ind i munden. Men synkeorganerne kunne åbenbart ikke virke; det meste af teen løb ud ad mundvigene, han rallede og faldt fra stolen ned på dækket mellem kagestumper, te og koppens porcelænsskår.

Han blev løftet op, men hovedet hang ham ned på brystet.

Da hørtes i den tætte stimmel rundt om det ulykkelige menneske Sing-Najs snøvlende stemme:

"Varmt bad!" lød det fra ham.

"Tag ham ind i mit lukaf, Jan," udbrød Peder ivrigt.

Fem minutter senere lå den skibbrudne mand på bunden af Peders badekar i det 28 grader varme vand, mens kineseren Sing-Naj og professoren gned skeletkroppen med svampe og uldne stykker. Manden levede atter op, varm mælk med lidt cognac i blev lempeligt og i små portioner hældt ham ned i

halsen. Så blev han rullet ind i uldtæpper, lagt på Peders køje, fik en stor skefuld amerikansk olie og en lille tallerken risvælling, hvorpå han faldt i dyb søvn. Sing-Naj satte sig med benene overkors på dørken neden for køjen. Han var en udmærket sygeplejer.

Men Peder tog et gæstelukaf ved siden af Browns kahyt i besiddelse.

Med langsom fart stævnede *Swell* mod land.

Det var morgenen efter, at manden i kanoen var blevet bjærget. Sing-Najs rapport til kaptajnen på dagvagten lød på, at den syge tre gange i nattens løb var vågnet, havde taget næring til sig og var atter faldet i søvn.

Dick og Peder sad agter ude, kun iført hvide benklæder og boksehandsker. De havde taget sig et par omgange og pustede nu ud efter anstrengelserne. Da fik de øje på den fremmede gæst, der kom ud på dækket, støttet til Sing-Naj og professoren og iført et sæt af mandskabets uldne klæder.

Syg og svag så han ud, vaklende var hans gang, men dog var manden knap til at genkende. Hår og skæg var kæmmet og rent, øjnene havde ikke længere det tomme, vanvittige udtryk, de skuede nysgerrigt rundt på omgivelserne. Det var åbenbart en moden, fornuftigt tænkende mand, der havde været på grænsen af vanvid og hungersdød.

Han blev anbragt i en lang, magelig rørstol; ved hans side blev stillet et lille bord med nogle let fordøjelige fødemidler; for hans hunger var endnu ikke til at stille, og meget måtte han ikke spise ad gangen. Peder rakte ham sin velstoppede pibe, og dér sad manden så lykkelig i sindet, som var han i Paradis –

spiste og røg afvekslende og gav sin sælsomme historie til bedste med Dick, Peder og Brown som opmærksomme tilhørere.

John Craven var hans navn. Som skipper på en tremastet forenagterskonnert sejlede han forgangen efterår fra Waterford på Englands vestkyst med en ladning Cardiffkul til sukkerfabrikken på St. Croix i Vestindien, derfra med sukker til Port Elisabeth i Oranjestaten. Så fik han last til Ceylon, hvor han lå i tre måneder uden fragt, men til gengæld med en slem malariafeber på hospitalet. Imens havde han afmønstret besætningen, beholdt kun sin gamle bådsmand, Mike Green, som var så fordrukken, at ingen ville tage ham i hyre, endda der var smal tid på sømænd hele østen over.

"Det var en sløj tid," sukkede John Craven, "pengene lirkede de fra mig på hospitalet, Mike sad ombord så fuld som en abe, at sige så længe der var en dråbe tilbage i gintønden, og rotterne holdt et farligt hus. Men så fik jeg vind i sejlene – blev rask, fik en dejlig fragt: stykgods, the, skydebomuld, krudt og spiritus, alt sammen til et stort mineselskab ved Cooktown på østkysten af Queensland.

Nå, det var jo ikke en fragt af den slags, som damperne skøtter om at tage til Australien, så den blev godt betalt, og glad var jeg, da Mike fik skrabet en besætning sammen af fire malajer og to kinesere. Det var han mand for, var Mike Green. – Herregud, at han skulle ende i suppegryden!"

"Hvor endte han? – I suppegryden?" Dick trak øjenbrynene op i panden, "er det den fordrukne bådsmand, De taler om?"

"Vist er det så. Fordrukken eller ej, Mike Green var for god til det. Men det kommer alt sammen i rækkefølge." Craven drak en

slurk mælk, tændte piben for fjortende gang og fortsatte:

"Det gik helt godt, skønt det var kryds på kryds mestendels den hele vej, og fem uger varede turen. Kineserne duede ikke stort, men malajerne var lige så gode som enhver, og Mike var knap nok fuld hver tredje dag.

Så var det – ja, hvad er det for en dato, vi holder i dag? Jeg er kommet helt ud af almanakken."

"Den femte, mr. Craven, lørdag den femte."

"Næ, er det muligt! – Så har jeg ligget ude i den kano og ikke haft det, jeg kunne bide i, tre gange fire og tyve timer og seks til, for det var over midnat, da jeg startede!" John Craven blev overvældet ved tanken om sine hungerkvaler og tog sig et par forsvarlige skefulde havregrød.

"Det var akkurat den første og ikke så farlig langt fra det sted, hvor de fiskede mig op, at jeg var tørnet ind til et middagshal, for vejret var godt. Men omforladelse, lige med et har vi tyfonen over os; det blæste med trommer og piber, og vandet sølede allerede ind over forskibet, inden jeg kom på dækket. Mike havde bjærget topsejlene og storsejlet og sled i det med vagtmandskabet for at få fokken rebet. Men så kom der et orkanstød, som splintrede mesanmasten lige over dækket. Rat og rorgænger samt kineserkokken gik overbord tillige med rejsningen, og skanddækket brasede sammen lige til hækken. Skonnerten var vrag med det samme, for uden ror og bare med forsejl og med en tyfon rygende om ørene stik fra nord og med land rakt i syd – hvad kunne en anden en gøre uden at lade stå til; jeg spørger bare?"

Og Craven så fra Dick til Peder. Begge rystede på hovedet.

"Og hun stod dør, skonnerten. For takkel og tov strøg hun ind mod land, mens søerne væltede fra agter til for'en. Bådene smadredes, dækshuset røg overbord med samt mine to bedste malajer. Hun dinglede afsted, som skulle hun vende bunden i vejret til hvilken side hver anden gang.

Jeg og så Mike, vi havde surret os fast til mastelejderen på stormasten, og de to sidste af mandskabet hang og dinglede i bagbords fokkevant og lignede et par orangutænger i et træ. Og aldrig troede nogen af os fire, at vi skulle komme fra det med livet, aldrig i evighed!

Vi kom snart helt ind under land. Det var bjergfuldt og stejlt om bagbord, men når hun duvede styrbord over, så vi det flade land og store skove. Skulle hun ta'e på klipperne, eller ville hun brase op på det flade land? Det var spørgsmålet! Men tyfonen skagede sig jo efterhånden mere øster over; det var vores tjans, for klipper og brænding, det slipper ingen levende over.

Men om det nu lå i, at jeg bad mit fadervor mindst de tre hundrede gange fra det, at mesanen gik overbord, og til hun stødte, se det véd man jo aldrig bagefter. Vist er det, at ligesom jeg ventede, at nu måtte hun tage grunden, så blev hun ved med at avancere, gjorde skonnerten. Ind gennem landet løb hun; vi havde skove på begge sider, det gav læ.

Og da hun endelig stødte, var det så blødt som i Themsens mudder. Hun var løbet lige ind i mundingen af en flod, det var sagen. Og flodens navn er Daly River, lige ungefær ret syd i, fra hvor vi er."

Her stoppede John Craven op og begyndte at hoste og spytte. Sing-Naj, der længe havde stået i rufdøren og rystet på sit halvbarberede, piskeprydede hoved, listede nærmere:

"Ikke mere tale," bad han, "mand så meget syg og svag. – Ikke tale første time!"

"Det har han ret i," mente Brown, "vi kan da ikke være bekendt at slå Craven ihjel efter først at have reddet ham."

"Så lad ham hvile sig en times tid eller to," bestemte Dick.

"Jamen ét spørgsmål," bad Peder, "bare ét. Hør, mr. Craven, ligger Deres skonnert endnu i Daly River? – De behøver bare at nikke."

Craven nikkede energisk mellem to hosteanfald.

"Så må vi vel derhen?" spurgte Peder, "se at bjærge skibet ud igen, ikke sandt, Dick?"

"Selvfølgelig. Sig til Schwab, at han sejler til Daly River – ligestraks. Jeg går ned og tager bad."

Et par minutter senere havde kaptajn Schwab fundet floden på kortet. Kursen blev forandret til S.S.V.

Efter frokost var den fremmede kommet så meget til kræfter, at han kunne fortsætte beretningen om sine oplevelser på Australiens kyst. Han syntes selv at ønske dette; et feberanfald fik hans øjne til at gløde stedse stærkere, jo mere skibet nærmede sig det punkt på Australiens nordkyst, hvor bjerglandskabet pludselig brydes af en lav, skovbevokset landstrækning – Daly Rivers munding.

"*Percival* – det er skonnertens navn, om jeg skulle have glemt at nævne det – hang altså fast i flodbundens dynd; orkanen drev andetsteds hen, og der lå vi med ukendt skov på alle sider på dækket af et vrag.

Da vi var kommet lidt til hægterne, mønstrede jeg jo skuden – den så gruelig gal ud, raseret over hele dækket, skanddækket

maset og mesanmasten drivende et sted ude i rum sø. Men læk var hun ikke, det jeg kunne skønne; to mand med hele lemmer foruden Mike og mig selv havde jeg, og proviant nok til en måned og mere.

Vi ryddede dækket, så godt vi kunne, og så var det, at kineseren råbte, at hun drev. Vist gjorde hun, for det var blevet højvande, og strømmen, som løb krapt i floden, begyndte at dreje skibet rundt, så det langsomt drev udefter. Men jeg ville nok blive, hvor jeg var, indtil skuden igen var sejlklar, hvorfor vi lod styrbords anker gå omtrent midtstrøms. Og dér lå *Percival* så sikkert fortøjet som i Waterford havn.

Der blev ikke arbejdet meget den eftermiddag; vi var alt for trætte, og Mike havde knebet sig en sådan hivert i anledning af redningen, så han ikke var noget til. Men næste dag lukkede jeg for proviantkælderen – ikke en snaps, før roret var til at bruge igen, for det var det vigtigste.

Som vi nu sad alle fire hen ad solnedgang og tog til os af middagsmaden, ser jeg lige med et, at inde fra en drejning af floden stikker snuden af en lang båd frem – en kano med snabel og vel sine halvhundrede fod lang, da den var helt fremme – fuld af australnegre med buer og spyd og runde skjolde. Da de ser skonnerten, stikker de i et vræl, så vi nær var gået bag over alle fire. Men negrene var akkurat lige så bange som vi andre, de padlede væk alt det, de havde lært, og borte var båden, ligesom den var kommet.

Nu er der meget få ting, man nødigere vil se fra et strandet skibs dæk end australnegre, for man kan bande syv mod fjorten på, at de hellere ser en hvid mand på bunden af deres

suppegryde end noget andet sted i omegnen. Og hvad skulle Mike og jeg gøre sammen med kineseren og den brune malaj?

"Jeg sætter," sagde jeg til de andre, "at de sorte er sejlet op ad floden for at hente forstærkning!"

Der var ikke megen madlyst, efter at jeg havde fremsat denne opfattelse af situationen. Navnlig kineseren var helt til rotterne, han sad og følte på sine mere kødfulde dele, mens tårerne løb ned ad hans skæve øjne.

Men Mike Green havde som omtalt ikke haft sin gang, hvor gintønden stod, den hele dag, og så var han karl for en hel ladning negre. Han og jeg fik to gamle luntebøsser frem, som hang overkors over min køje. Dem ladede vi og fik hentet økser, og hvad vi ellers havde af slagsvåben, frem. Malajen var krigsbørstig nok, men kineseren sad bare og tudede. Det var jo ikke meget mandskab at lave krig med.

Nu er der det at anmærke, at de rigtige australnegre, dem fra fastlandet, har hverken kanoer eller både, så de folk, vi så, måtte være nogle enten fra Ny Guinea, Melville eller en anden ø i nærheden; og de var vel på krigstog for at fange nogle af fastlandets indfødte, som de bruger til slaver. I så fald måtte de jo passere en gang til, enten de havde ondt i sinde eller ej, for ud af floden skulle de.

Vel, natten kom, og vi skulle jo tænke på at sove. Så tog vi hver sin tørn og holdt udkig efter de sorte. Frivagten fik forresten knap mere søvn end udkiggen formedelst de vældige masser af moskitoer, der kom sværmende fra skoven og ud over floden.

Månen stod op over den ene sorte skov og gik ned bag den lige overfor, men ikke en neger viste sig. Og da det blev morgen,

hængte vi morderlig i, og fik da også rorgrejerne så vidt i orden, at vi kunne holde nogenlunde styr på skonnerten – i magsvejr at sige.

Havde vi nu bare haft en båd, så kunne vi have bugseret hende ud, skonnerten; for strømmen bar jo mod havet. Men ikke en jolle havde tyfonen sparet. Nå, så er det, at jeg siger til Mike Green: "Mike," siger jeg, "nu hiver vi ankret hjem, og så i guds navn la'er vi Forsynet råde og strømmen med. For ud af denne infame moskitorede, det må vi, inden de sorte får os på stegespiddet."

Og alle fire hen til spillet for at hive hjem.

Herren hjælpe mig, om vi ikke sled i det! Langsomt gik det, men én for én gled dog kædeleddene ind gennem klysset. Da vi havde hevet de ti første favne hjem, satte kineseren med et i at hyle:

"Nigger dér! Masse niggere dér!"

Og lad mig aldrig se tobak mere, om der ikke masede frem negre i hundredvis, i store kanoer og i små – det ligefrem vrimlede med det sorte rak.

Vi slap spillet og det i en fart.

"Mike," siger jeg, "tag du det ene gevær, og hold dig i stævnen; jeg skal se at klare den agterfra. Men skyd ikke, før de begynder at klø på os."

Mere fik jeg ikke sagt, for de sorte opløftede et krigshyl, så benene ligefrem rystede under mig. Men jeg fik mig samlet sammen og lagde mig med geværet godt i skjul bag det opstående agter, klar til at fyre. Mike dækkede sig forude, og malajen blev hos ham, mens kineseren, den pjalt, sad med hovedet nede i vandtønden midtskibs som en anden struds.

Den stod på myrderi, det var tydelig nok, for den kom lige på os, hele flotillen, og omringede os på alle kanter under de mest djævelske hyl. Så på én gang begyndte de at skyde med deres forbandede lange pile, der hvinede gennem luften, så man kunne blive helt forskrækket bare ved lyden. Men ramme os kunne de ikke. Så skød Mike, og en sort djævel trimlede overbord fra den største kano med et vræl. Jeg havde fået kig på høvdingen for hele sværmen. Han havde en trekantet hat på hovedet og et par røde bukser – dem havde han vel stjålet fra en kristensjæl! Jeg tog godt sigte på fyren og skød. Men jeg ramte ikke, og i det samme blev kineseren kulret, Gud ved hvorfor. Han løb tværs over dækket og gav sig til at entre til vejrs i storevantet. Der var noget at skyde på for de sorte! Da fyren var halvvejs oppe, hang der allerede tre pile i ryggen og det ene ben. Så kunne han ikke mere, men bed sig fast, hvor han var. Og den ene pil efter den anden svuppede ind i kroppen på staklen, indtil han slap taget og tumlede ned ad vantet, mens han skreg som en stukket gris.

Han plumpede i floden, men jeg så ham ikke mere og havde heller ikke tid til andet end at lade og fyre – den gamle forlader var jo ikke nogen hurtigskyder – men en fem, seks djævle fik jeg da krammet på, og Mike gjorde det bedre endnu forude.

Da dette havde varet en times tid, blev de vilde ligesom kede af det. De trak sig over på den anden flodbred for at holde krigsråd. Jeg benyttede lejligheden til at tage mig en bid brød og en hivert, og det gjorde Mike med.

Men så var de over os igen, og denne gang blev det alvor. Ligesom en sværm bier strøg de tværs over floden, lige løs på skonnerten – med hyl og skrig og sus af de hundrede pile, som

raslede ned på dækket. Så entrede de, op ad vaterstagene, langs ankerkættingen og hvad de ellers kunne klamre sig til.

Det var ikke til at stå for. Jeg mindes bare, at jeg skød mit sidste skud ind i en hoben sort negerkød, og at jeg masede hovedet med bøssekolben på en grim rad, der sprang mig ind på livet med en stor kølle. Forude så jeg et glimt af Mike, der slog om sig med en spilbom, og af malajen, som lå underst i en klump menneskekroppe.

Hver måtte bjærge sig, som bedst han kunne. Jeg tjumpede lige ned gennem den agterste dæksluge, smækkede den til og satte låsen for på underkant. Så var jeg i sikkerhed for en tid.

Det havde jeg jo lagt tilrette, inden sidste tørn begyndte. Gennem lugen kom jeg ned til min egen kahyt, der lå agterst under dækket med to hækvinduer. For dem var der skruet vandtætte skodder i anledning af tyfonen, døren neden for lugetrappen fik jeg snart barrikaderet, så det skulle jo tage lidt tid, inden de sorte kom ind til mig.

Vel, der sad jeg så på kanten af min køje i bælgravende mørke og hørte kannibalerne hyle og rumstere på dækket og nede fra floden. Flere gange prøvede de at brække lugebrættet los, og jeg svedte koldt af angst, men efterhånden faldt der lidt mere ro over banden.

Så kom jeg til at tænke på al den dynamit og på krudtet, som jeg havde ombord i lasten – sæt de stak ild på skuden! jeg røg i luften, så snart krudtet fængede! Det var ikke hyggelige tanker at sidde med.

Engang imellem lindede jeg lidt på et af skodderne og kiggede ud gennem sprækken. Det var snart hen på aftenen, og der faldt lange skygger af skibets skrog hen over flodvandet.

Lige under mig hang rorkættingen, og fastgjort til den lå en lille kano fortøjet – ja, den samme som står der henne på dækket af Deres lystyacht, mr. More. Den kano gav mig den eneste tjans, der var til at slippe bort. For da det var blevet helt mørkt, skruede jeg skodden fra, lukkede hækvinduet op og firede mig, hånd over hånd, ned i kanoen. Jeg havde klædt mig helt af og pakket tøjet og lidt proviant sammen til en bylt. Men den tabte jeg i floden, til bunds gik den; men jeg var glad, da jeg havde kappet fanglinen, lagt mig fladt ned på bunden og mærkede, at strømmen bar mig søværts.

Rugende mørkt var det mellem skovene; af og til løftede jeg hovedet og så mig om: langs siderne af *Percival* lå kanoer fortøjet, men de fleste var slæbt op på den vestre flodbred. Der lå en stor sandbanke. På midten havde de sorte tændt et bål, flammerne slog op og lyste rødt mod urskoven bag ved. Der lød hyl og skrig, og de sorte djævle dansede og svingede med spyd og skjolde. Så drev jeg rundt om en pynt og så ikke mere.

Til søs drev jeg, vinden var sydlig, og næste morgen riggede jeg en bitte bastmåtte op til sejl.

De to første døgn kan jeg så nogenlunde huske, hvad der skete. Jeg fangede med kalabassen nogle søsnegle, der lå og flød på vandet. En gang røg en stor flyvefisk lige ned i kanoen til mig. Jeg åd den rå og levende. Men vand havde jeg ikke. Ikke en dråbe regn faldt der. Så den tredje dags morgen syntes jeg, at jeg døde – men så vågnede jeg jo i styrmandens køje på dette dejlige skib.

Og tak for, hvad De har gjort for en stakkels mand, mr. More, og alle de andre med," han tørrede øjnene, der stod fulde af tårer. Så tilføjede han straks efter: "Men Mike, at han skulle

blive ædt! – Stakkels Mike Green, han var ligegodt for god til det."

7. Blandt menneskeædere

At lade australske menneskeædere forblive i besiddelse af John Cravens skib for at sejle videre mod øst, faldt aldrig et øjeblik Dick ind. Der var endda en mulighed – om end grumme fjern – for, at bådsmanden Mike eller den malajiske matros var i live. Det gjaldt blot om hurtigst muligt at komme ind i Dalyfloden.

Men der var al mulig rimelighed for, at besætningen på *Swell* kom i blodigt håndgemæng med de vilde, og da matroserne ikke var hyret til at slås, måtte de først frivilligt indvillige i at udsætte deres liv for fare.

Kaptajn Schwab sammenkaldte derfor mandskabet forude og oplod sin røst sålunde:

"Kan I se det land dér forude? Australien, er I med? Og lige midt i de fordømte sorte skove ligger der en flod, Daly hedder den. Og, forstår I, skovene er smæksmadderfulde af det værste rakkerpak af sorte menneskeædere; de lever ikke af andet end af menneskekød, når de da kan få fat i det, at sige.

Nu har de slyngler hugget en skonnert fra ham, som vi fiskede op i går. Det er en kristen mand, ligesom vi andre, men hans bådsmand har de lavet labskovs af og af en brun malajer ligedan, hvad der gør mindre til sagen, forstår sig.

Og nu er I med på, alle sammen, at vi skal ind og mule dem ordentlig af, disse menneskeædere. Vi skal skyde lige så mange, som vi kan overkomme, og så bjærger vi skonnerten ud.

Men det er frivilligt, forstår I, så hvis en og anden skulle have mere lyst til at holde sig fra det, så kan han så godt få lov til at gå i land med det samme. – Han kan låne kanoen," føjede han grinende til, gjorde omkring og slentrede agterud.

Og matroserne stak også i grin. Den tanke, at nogen skulle gå i læ af australske kannibaler – den var god!

Der blev noget at bestille ombord på *Swell* den eftermiddag. Våben skulle uddeles. Hver mand fik udleveret en magasinkarabin, hundrede patroner og et patronbælte til at spænde omkring livet. Et par af de dygtigste skytter, hvoriblandt Jan Tromp, fik fine engelske repetérgeværer og svære revolvere. Motorbåden gjordes klar, dens to store beholdere fyldtes med gasolin, og noget proviant stuvedes ned under hækbrættet.

Et krigsråd blev afholdt lige efter frokost, John Craven deltog i det. Planen, der blev lagt, var følgende:

Efter søkortet, som var meget mangelfuldt udarbejdet over nordkysten af Australien, strakte der sig en sandbarre uden for indløbet til Dalyfloden. Ved højvande kunne *Swell* slippe over, men det var en vovelig sag, og derfor fandt kaptajn Schwab det rigtigst at sende et par fartøjer ud og lodde dybden for muligvis at finde en sejlbar rende.

Men for ikke at spilde tiden bestemtes det, at motorbåden, vel bemandet og godt udrustet, under kommando af Peder Most skulle løbe ind i floden, rekognoscere, iagttage fjendens bevægelser og muligvis bringe de to fangne sømænd hjælp, om de da var i live endnu. Denne ekspedition skulle foretages ved mørkets frembrud og kunne muligvis vare hele natten. Der blev lagt en bunke raketter og blålys ned i motorbåden; men raketterne skulle kun sendes til vejrs i tilfælde af overhængende fare. Blålys betød "alt vel".

At stå i spidsen for sådan et natligt foretagende var netop noget for Peder Most. Han så så fornøjet ud, som havde han

vundet det store lod i klasselotteriet. Fem mand skulle han have med sig, han udsøgte dem med største omhyggelighed. At Jan Tromp blev nummer ét, er vel overflødigt at bemærke.

Det vigtigste var at bevæge sig op ad floden uden at blive opdaget af de vilde. Derfor var det uheldigt, at motorbåden var hvidmalet. Men i en fart fik Peder hentet frem en tinbeholder med sort patentlak; det tørrer hurtigt. Fire pensler kom i gang, og en halv time efter hang båden i sine davider så sort som en ligkiste.

Heldigvis for ekspeditionen var det næsten stille, da *Swell* nåede ud for barren. På tolv favne vand faldt ankeret, og *Swell* lå sikkert, duvende for de lange, blanke østlige dønninger.

Motorbåden firedes af, det udvalgte mandskab, iført mørkeblå klæder og sorte huer, sprang i fartøjet, maskinassistenten strømkvist lod den lille rappe skrue snurre rundt til prøve; alt var klart. Peder fik de sidste nødvendige oplysninger af John Craven, hvorpå han entrede ned i båden, vinkede farvel og pilede med fuld kraft ind mod de mørke skove samtidig med, at den blodrøde solskive sank ned bag en fjern halvøs violette ryg.

Motorbådens lille rat var anbragt forude i stævnen; Jan styrede, og Peder stod ved hans side, opmærksomt iagttagende farvandet ret for, for enkelte steder brød dønningerne over sandrevler, så skumsprøjt slyngedes til vejrs. Det var lavvande, og da var barren farlig at passere endog for en båd af ringe dybde. Men det lykkedes at komme over den uden at støde mod bunden.

Indenfor lå dybt, roligt vand, brunligt og urent af alle de plantedele og det mudder, som floden driver ud i havet.

Mørket faldt hurtigt tæt over land og vand, sort og truende stod skovens mur foran bådens stævn. Hvor lå indsejlingen til floden?

Først styrede Peder mod øst langs stranden, vendte derpå om og løb en times tid i modsat retning. Endelig pegede Jan mod land:

"Pynten er dér – ret syd i."

Ganske langsomt gled båden mod land, mens en af matroserne stadig hev et håndlod. Vist lå der en skovpynt; rundt om den var det vel, at skonnerten blev drevet af tyfonen få dage forinden. Dog, der kunne være en hel anden indsejling, øer kunne dele mundingen, så det var umuligt at sige, hvilken vej man hurtigst nåede *Percival*.

Peder tog det parti at følge flodens østlige bred. Han holdt derfor gående nogen tid med ringe fart en hundrede alens afstand fra skoven, som de fleste steder skød sig helt ud i vandet. Af og til tørnede båden mod en svømmende træstamme, eller den rendte stævnen op i breddens bløde dynd. Men frem kom de og nærmede sig nu et sted, hvor floden drejede skarpt mod øst.

Da pegede Jan atter fremefter – et flakkende skær som af et bål lyste op mellem de yderste stammer. I det samme løb motorbåden med stævnen op på en langt udskydende sandbanke, og et vældigt plask i floden tæt ved, ledsaget af en styrtregn af mudder og vand bar vidne om, at den natlige ekspedition havde forstyrret en af Dalyflodens talrige krokodiller i sine ensomme betragtninger.

"Stop maskinen og bliv stikkende i banken, indtil vi kommer tilbage," hviskede Peder agterover. "Kom med, Jan, vi må se,

hvad det lys betyder."

Hvorpå Peder skrævede over bådens ræling med natkikkerten om halsen og bøssen i hånden, vadede over sandbanken ind mod land, fulgt af den kæmpemæssige hollænder, der foruden revolveren kun havde bevæbnet sig med en lang bådsbage.

Så sagte som muligt listede de over banken. Den nåede ikke bredden, og derhen måtte de for at få kig på, hvad flodens øvre løb gemte.

"Vi kan vel svømme de få favne," hviskede Peder, da de var nået så langt, de kunne, hen imod bredden. "Dybt er der vel ikke."

"Vent lidt!"

Jan bøjede sig ned og vadede et par skridt ud. Så tog han sigte med bådshagen og jog den med al sin kraft ud i vandet.

Atter lød et plask. En uhyre krokodille fo'r afsted, piskende det sorte vand med sin mægtige hale.

"Farvandet klart," kom det dæmpet fra Jan, og vadende gennem mudder til brystet nåede de over til bredden.

Det var en anstrengende march gennem skovpyntens træer, endda det knap drejede sig om hundrede alen, men grunden var blød, som gik de over en hængemose; et mylder af blad planter, siv og vandranker viklede sig om fødder og ben ved hvert skridt, og træernes lavthængende grene vanskeliggjorde deres fremtrængen.

Endelig kom de så vidt, at ingen hindring dølgede flodens næste sving. Nattens dybe mørke umuliggjorde med tydelighed at skelne omgivelserne; men knap en fjerdingvej borte så de det klare skær af et stort bål, og i flammernes lys tegnede sig omridsene af skikkelser og af både langs flod bredden.

Natkikkerten var tilsølet med slam og mudder. Det tog tid at rense glassene, og moskitoerne overfaldt de to hvide mænd med rovbegærlig glubskhed.

"Skonnerten!" lød det fra Jan. Hans skarpe øjne havde opdaget dens mørke skrog og de to master, der ragede op ikke langt fra det sted, hvor bålet lyste.

Nu fik Peder kikkerten for øjnene. Rigtigt, her lå John Cravens skib, og dér inde på bredden holdt de vilde fest, akkurat som den aften, *Percival*s skipper havde frelst sig ned ad floden.

"Hør trommen, Jan!"

De lyttede anspændt, og dæmpede slag: dong-dong – – dong-dong-dong! nåede tydeligt deres øren. Det var vel australnegrenes akkompagnement til den natlige dans.

Gennem kikkerten så Peder ret tydeligt de sorte mænd. Nogle sad i klynge mellem bålet og skoven. De bevægede armene taktfast op og ned. Noget fra dem stod i en lang linje mænd med skjolde og spyd. De flyttede sig frem og tilbage, drejede rundt, løb frem og svingede spyddene, vendte tilbage og drejede atter rundt. Stadig lød trommen: dong-dong! – –

"Se engang, Jan, henne ved den tykke, udgåede stamme til højre for bålet. – Hvad er det?"

Jan holdt glassene for øjnene, skruede og stirrede.

"En mand, hvidere end de andre."

"Han står op langs stammen, ikke sandt. Er han bundet?"

"Kan ikke se."

"Vi må derhen!" Peder snappede kikkerten. "Sæt det er Cravens bådsmand, Mike!"

"Tre hundrede sorte – mindst!"

"Skidt med de negre. – Kom Jan!"

Og tilbage mod motorbåden masede og asede de, faldt og rejste sig, vadede og krøb. Endelig stod de atter i båden, og Peder berettede med dæmpet stemme, hvad de havde set.

"Min mening er nu den," sluttede han, "at vi lister længere op ad floden, så vi bedre kan tage mål af de sorte rade. Små slag med maskinen, Strømkvist, de må ikke høre os."

"Små slag, mr. Most," gentog maskinassistenten.

"Først holder vi os til modsat side af floden og glider senere med strømmen ned igen. Hvad vi ellers skal foretage os er ikke så lige en sag at sige på forhånd. Men får vi kig på en af skonnertens folk, så – ja, vi stikker vel ikke op for nogle menneskeædere, hvad mener I?"

En meget udtryksfuld mumlen fra mandskabet overtydede Peder om, at der ingen stemning var for at "stikke op".

"Ja, så lirker vi os fri for denne hersens sandbanke. Hold geværerne klar og ikke en lyd."

Et øjeblik efter var båden atter flot og sneglede afsted tværs over floden.

Længe varede det ikke, før *Percival*s sorte skrog dukkede tydeligt frem af mørket. Ingen støj hørtes fra det havarerede skib og ingen kanoer syntes at flyde langs dets sider. Snart var motorbåden ud for det sted på den modsatte kyst, hvor de vilde kort tid i forvejen havde holdt fest om bålet. Men dette syntes i begreb med at dø hen. Kun få sorte skikkelser var synlige.

Peder brugte øjnene gennem kikkerten. Det var manden ved træet, han så efter; men han var ikke til at finde igen; mørket var for dybt mellem de store træer. Videre gled de, et godt stykke forbi negerlejren, skar så i en bue tværs over floden,

stoppede maskinen og drev for strømmen sagtelig ned langs bredden.

Endelig blev det muligt for Peder at finde det udgåede træs tykke stamme. Det stod lidt udenfor de andre, nærmere bredden. Og det forekom ham, at en menneskelig skikkelse sad lænet mod stammen.

"Styr stævnen lige mod land," hviskede Peder til Jan. "Strømkvist, et par slag frem med skruen!"

Og ind mod den mørke brink gled båden; den skurede lempeligt gennem siv og rør og hang fast med stævnen i den lerede brink.

Peder vinkede sine folk sammen. Med alle hoveder tæt rundt hans eget, udviklede han sin plan:

"Jeg tror, de har surret en mand til det træ derhenne, og jeg kan ikke holde mig fra at skaffe ham fri. Nu lister vi i land – De, Jan Tromp, Hakon Nordmand og så jeg. Har I knivene klar? – Godt. Og geværerne tager vi med, for hvis de sorte djævle vågner, så går den løs."

"All right!" mumlede Hakon Nordmand.

"Vi søger at bjærge manden fra dem. Og I andre bliver her i båden og holder jer klar til at skyde, hvis der bliver vrøvl. – Men tag nu ikke fejl og skyd os. – Er I med? Det er bedst, at De, Strømkvist, surrer den lille håndlanterne fast til én af bådshagerne og stikker den i vejret, så snart De hører spektakel. For ellers kan vi have vanskelighed ved at finde ombord igen."

Peder lagde kikkerten fra sig, gjorde sin store skedekniv og revolveren fast i bæltet, tog en karabin i hånden og listede forefter. Men nordmanden Hakon, en rask, rødskægget,

fuldbefaren matros fra Bergen, var kommet ham i forkøbet. Han lå allerede på maven oppe på den lave brink og rakte hånden ud efter Peder. Et øjeblik efter stod de alle tre på den australske jord og spejdede rundt i den mørke nat.

Bålet ulmede og glødede kun svagt. Et par underlige væsner listede om det på alle fire – det var hunde. De syntes ikke at have mærket noget til de ubudne gæster, men snusede uforstyrret efter noget spiseligt og snerrede ad hinanden.

Peder lagde sig på knæene. Nu kunne han skelne spredte klynger af mørke, menneskelige skikkelser; de lå alle og sov. Han beregnede afstanden til det visne træ – der kunne næppe være mere end en halv snes favne; han krøb frem, fulgt af Jan og Hakon.

Pludselig standsede han og gjorde tegn til de andre.

Jan kravlede lydløst nærmere. Foran dem, ikke to alen borte, lå et sort legeme udstrakt, en australneger. De hørte hans hæse stønnende åndedrag, op til deres næser trængte en ram lugt som af rå spiritus. Peder kom med ét i tanker om, at en del af skonnertens ladning bestod af sprit i tønder. Nu lå vel alle negrene drukne efter nydelsen af rovet.

Men de tre hvide skulle forbi den neger. Sæt at han vågnede og gjorde anskrig. Og mens disse tanker fo'r gennem Peders hjerne, så han Jan lægge karabinen fra sig, trykke sig fladt ned mod jorden med armene fremstrakt, og i den stilling gled hollænderens kæmpekrop lydløst gennem græsset hen imod den sovende neger.

Et øjeblik efter havde Jan med begge sine vældige næver grebet om den vildes hals, en kort rallen hørtes, dernæst en pibende lyd, de sorte ben trak sig krampagtigt sammen;

hundene henne ved bålet løftede hovederne, spidsede øren og knurrede. Men da var allerede alt tyst og tavst. – Der var blot en menneskeæder mindre blandt de levendes tal.

Jan lå nu forrest. På knæ spejdede han til alle sider og krøb så frem mod træet, hvis afbarkede gamle stamme skinnede forunderlig hvidt mod skovens begsorte baggrund. Snart var de alle tre kun en snes alen fra målet, og det stod dem ganske klart, at et basttov var slynget mange gange rundt om stammen vel en alen fra jordsmonnet. Men hvem fangen var, kunne de ikke se.

Atter standsede Jan, og denne gang var forhindringen ikke en enkelt australneger, men en hel samling sorte sovende skikkelser. Det så ud, som lå de lejrede rundt om træet i en cirkel.

Der var ingen tid at spilde, for hundene havde fået færten af de hvide mænd, og nærmede sig knurrende. Hvert øjeblik kunne en af de vilde vågne.

Peder lå med Jan på sin højre side, Hakon til venstre og så nær de sovende, at han ved blot at udstrække hånden kunne berøre en af de alkoholstinkende negre. Da så de en skikkelse rejse sig op ved det næsten udslukte bål, og én til. De bøjede sig frem mod det sted, hvor de hvide lå, de havde mærket uråd.

Peder greb fast om sin lange skedekniv og trak den ud; så rejste han sig, satte med et vældigt spring ind mod træet, trådte i noget blødt – sort kød var det vel – faldt, rejste sig igen og styrtede mod stammen. Men Jan og Hakon havde fulgt ham, bastbåndene var allerede overskåret, og Jan stod støttet mod træet med et legeme i sine arme.

Da brødes nattens dybe stilhed af den mest djævelske larm. Skrig, råb og hundegøen lød alle vegne fra. Jorden og pladsen omkring træet blev levende af mørke skikkelser, der sprang forvirrede omkring, svingende med armene, opsamlende spyd, buer og skjolde. Så blussede bålet atter op, kviste og blade kastedes på det og gav ilden næring, flammende brande blev svunget i vejret af kraftige negerarme, så skæret lyste vidt omkring. Og da blev de vilde fjenden va'r – tre hvide mænd, der stod tæt sammen med ryggen mod den udgåede stamme, tre forhadte fjender, hvoraf den ene bar negernes levende bytte i sine arme.

Et øjeblik tav de sorte og stirrede på de tre medlemmer af den mest forhadte race, de kendte. Så opløftede de krigshylet, skingrende og vildt. Skarpe knald besvarede skriget; det var Peders revolver, der talte; så skrattede Hakons magasinkarabin, og Jans repetérgevær smældede løs. Til højre og venstre tæt ved bålet sank mørke silhuetter sammen. Så faldt der skud fra brinken og en lanterne svingedes højt i luften fra flodens nære bred.

Jan slyngede geværet over ryggen.

"Han kan ikke gå. Jeg bærer ham," lød hollænderens stemme.

"Ned til fartøjet!" kommanderede Peder, og afsted løb de. Hakon Nordmand faldt med et brag over liget af den først dræbte neger, men det var også det eneste uheld på tilbagetoget. Snart havde de nået bredden, hvor tre mand lå på knæ og holdt en livlig geværild vedlige mod de vilde. Peder standsede her og fik karabinen frem. Men meget var der ikke at skyde efter mere, for kannibalerne var allerede på vild flugt ind

ad skoven til. Enkelte sammenkrøbne sårede og døde undtaget, var der ikke et menneskeligt væsen at se på lejrpladsen.

Peder samlede sit mandskab ombord i motorbåden og mønstrede det ved lanternens skin. Ikke én fejlede noget. Af hele den sværm af pile og kastespyd, som de vilde havde ladet regne ned over de hvide mænd, havde kun et enkelt bueskud ramt: en fjerprydet rørpil havde boret sin skarpe benspids igennem den befriede malajs venstre læg. Den blev fjernet med lempe, men den brune stakkel ænsede knap nok såret. Så ilde tilredt var han i forvejen af mange hug og stød, snærende bånd, hunger og tørst, at han nu lå mere end halvdød på bådens bund. Han drak en slurk whisky og vand, spiste lidt brød og kød, men lå ellers med lukkede øjne, svagt stønnende.

Peder satte fuld fart på båden, holdt sig hele tiden midt i strømmen og nåede hurtigt ud ad flodens munding. Det åbne hav lå atter foran ham. Næsten lyst forekom ham det store vand trods natten i modsætning til skovenes dybe, uhyggelige mørke.

Uden vanskelighed opdagedes *Swell*, der, med lanterner i top og på siderne, holdt langsomt gående en kvartmil uden for barren – et tegn på, at kaptajn Schwab havde i sinde at søge ind i floden allerede i løbet af natten.

Peder brændte et blålys af i stævnen, og *Swell* svarede med et par tilfredse stød i den dobbelttonende dampfløjte. Så lagde lystyachten sig til ro derude på det letgyngende hav, afventende sin lille, rappe udsendings tilbagekomst.

8. Ballonen "Elefanten"

For Peder Most og hans mandskab i motorbåden var tiden løbet hurtigt nok, og da den natlige ekspedition atter fik øje på *Swell*, ville Peder nærmest have antaget, at uret viste omkring midnat. Men den var halv tre. De mange timer var imidlertid gået med sneglefart for alle på yachten. Værst var det med Dick.

Han fortrød bitterlig ikke at have taget kommandoen på den lille båd, og han gik rastløs og rasende op og ned ad dækket, snart fortabt i gisninger om, hvilke eventyr han nu gik glip af, snart ængstende sig for Peders skæbne.

Lidt efter midnat fik han kaptajn Schwab til at lette og holde gående tæt uden for barren. Imens havde to af fartøjerne krydset tværs over det vanskelige farvand for at måle dybden. Det viste sig, at ved højvande var der rigeligt vand til at lade *Swell* gå tværs over sandrevlen. Så blev bådene hejst, Dick ventede kun på Peder.

Hele mandskabet var på dækket, nogle lå og blundede, men de fleste hang over rælingen og stirrede mod de mørke skovlinjer, spændt på at se det første glimt af motorbåden. Peder Most var folkenes yndling, hver og en ville have vovet livet for hans skyld. Hvad kunne der være hændt ham?

Op og ned ad dækket gik Dick og Schwab; i en lang rørstol lå John Craven; han var faldet i søvn og trak vejret med en klagende lyd. På en anden stol sad Brown og snorkede.

Endelig lyste et stærkt, blåligt skær langt borte. Alle fo'r op og brugte øjnene. Det måtte være motorbåden. Rigtigt, i kikkerten sås den tydeligt nok. Schwab sprang op på broen og trak et par gange i dampfløjtens snor. Så gik der atter en halv times tid;

Peder prajede, båden lagde til falderebet, der var stærkt oplyst af lanterner, og op på dækket af *Swell* blev båret en døende mand, den brune, nøgne malajmatros.

Han blev lagt på en madras, og John Craven kom stolprende hen og kastede sig på knæ ved siden af sin tidligere matros, der lå ubevægelig med lukkede øjne.

Craven græd, da han bøjede sig over staklen, og han hviskede uafbrudt: "Å, herregud! Å, herregud!" Så vendte han hovedet mod Peder og spurgte:

"Mike Green – så De ham? – Er han levende?"

Men Peder kunne kun ryste på hovedet, og så lød det igen: "Å, herregud! Å, herregud!"

Blågrå som bly var farven på malajens ansigt. Af og til gik en rystelse gennem hans udpinte legeme. En halv time senere erklærede Sing-Naj, at nu var manden død. – Ikke et ord havde han talt, intet vidste man om bådsmand Mikes skæbne.

Klokken var fire, da Peder havde endt sin beretning. Han tog sig da et bad og smed sig på køjen for at få nogle timers hvile, inden det gik løs igen. Men Schwab gik op på kommandobroen og førte *Swell* sagtelig over barren. Det var på høje tid, for ebben var atter indtrådt. Knap tusind alen fra land lod han ankeret falde i dybt og roligt vand.

Så blev der for en tid stille på yachten. Alle sov undtagen udkigsmanden. Men på dækket lå malajens lig, tildækket med et stykke sejldug.

Klokken var vel syv. Solen dansede strålende på bjergryggen mod øst og gød guld i lange striber hen over havfladen; hvidlige

fjerskyer trak muntert afsted hen over urskovens trætoppe. Vester fra kom skyerne, og mod øst drev de hen, som om solen var magneten, der trak. Frisk strøg vinden henover havet, så småbølgerne satte i hop og spring; men over barren uden for kogte og brusede det, som satte underjordiske kræfter det dybe hav i bevægelse mod landet.

Og mellem land og barren lå *Swell* klar til at søge ind i Dalyfloden.

Hver mand havde sine våben liggende rede, selv den endnu blege og svagelige John Craven sad i sin stol med riflen liggende ladt over sine knæ. Nu gjaldt det at finde Mike Green levende eller at hævne hans død. Ingen skånsel skulle der vises de blodtørstige australnegre, der havde optrådt som samvittighedsløse mordere og røvere imod skibbrudne sømænd.

Lodhivere stod på begge ender af kommandobroen, Jan Tromp tog rattet; Dick, Peder og Schwab stod sammen deroppe, spejdende til alle sider.

Det er ikke let at kende land igen, når man kun har set det i bælgmørke. Men det lykkedes dog snart at finde den samme indsejling, som motorbåden havde benyttet. Floden var dyb nok midtstrøms, sjældent under otte favne, og efter en times langsom sejlads nåede *Swell* op til Percivals ankerplads. Dog, kaptajn Schwab var en forsigtig mand. Kendt med skonnertens farlige last af skydebomuld, krudt og spiritus, besluttede han at lade ankeret falde et stykke længere oppe i floden. Her behøvede han ikke at være så forsigtig med ild og lyn, som klods op ad det farlige skib.

Ikke et levende væsen havde man øjnet på floden. De vildes lejrplads lå fuldstændig forladt, og alle kanoerne var forsvundet.

Hvor havde negrene skjult sig, hvilken vej havde de roet deres både?

"Der er vel ikke andet for, end at lade motorbåden rekognoscere," mente Dick. "Den kan løbe nogle mil op ad floden; så meget langt kan de sorte vel ikke være kommet imod den hårde strøm med deres padleårer."

Kaptajn Schwab fandt, at den tanke var der god mening i, og maskinassistenten samt tre matroser under Jan Tromps kommando blev betroet den opgave at finde de vildes skjulested i løbet af de næste tre timer.

"Men tag geværer med og pas godt på," advarede Peder, "for de djævle kan have skjult sig mellem træerne, og så risikerer I, at de skyder på jer med deres lange pile."

Motorbåden blev hurtigt udrustet og forsvandt rundt om den nærmeste pynt. Imidlertid blev et par af robådene gjort klar. I den ene gik Dick og Peder med fem mand, alle velbevæbnede. De ville undersøge lejrpladsen og dens nærmeste omegn. Den anden båd bragte Schwab og John Craven over til Percival, for skipperen var meget spændt på at se, hvor megen ilde medfart hans gamle skude og dens kostbare fragt havde lidt.

Det var et voveligt foretagende at gå i land, for ingen kunne vide, om de vilde ikke lå i baghold for med deres overvældende mængde at styrte sig over de hvide.

Selve lejrpladsen var en ret rummelig landodde, der endte ned mod floden i en leret brink, og tæt om den langstrakte plads stod urskoven mørk og tavs, høj og uigennemtrængelig

som en mur. Kun enkelte træer skød sig frem som udløbere ned til floden, og blandt de yderste var den udgåede svære stamme, hvortil den stakkels malajiske matros havde stået bundet.

Dick og Peder gik fra brinken op mod stammen, den sidste forklarende sin natlige skærmydsel. Ved træets fod lå endnu de sønderskårne bastbånd.

Det var åbenbart, at de vilde havde forladt lejren i største skynding, og rimeligvis endnu inden det blev lyst. For overalt fandt de søgende efterladenskaber såsom kalabasser, pile, kanoårer, kogeredskaber og lignende, som dog måtte have værdi for australnegrene.

Det udbrændte bål og dets nærmeste omgivelser blev genstand for Dicks og Peders omhyggeligste undersøgelse, og de sendte bud ombord efter Sing-Naj, der måtte antages at være særlig kyndig i at bestemme arten af de halvbrændte og kogte ben og knogler, som lå strøet rundt om ildstedet.

Sing-Naj gik grundigt til værks, hjulpet af professor Blasewehr. Det var med følelsen af den største spænding og uhygge, at levningerne af de vildes måltider blev rodet frem mellem rester af forkullede grene og grålig aske.

Med en bådshage og en lang gren ragedes alle benstumper frem og lagdes i række; men det var en af matroserne, der tæt ved skovbrynet fandt det første bevis for, at virkelige kannibaler havde huseret: Hakon Nordmand kom bærende med en halvstegt menneskelig fod!

Det gav et sæt i de hvide mænd ved dette syn, og Dick vendte sig fuld af væmmelse. Næsten samtidig fandt Blasewehr de forbrændte rester af armknogler og af en rygrad. Var det Mike Greens sørgelige jordiske rester?

Men da udstødte Sing-Naj et højt råb. Ud af en stor askebunke trak han frem hjerneskallen af et menneske. Huden sad endnu derpå, og ned fra den hang de svedne rester af en lang, flettet hårpisk. – Det var kineseren, den dræbte kinesiske matros, som var blevet fortæret. Og han alene, for der var ikke flere knogler end til ét skelet, det kunne Sing-Naj med sikkerhed erklære.

"Men hvor er da bådsmanden?" udbrød Dick.

"Ham må de have slæbt med sig op ad floden," mente Peder. "Bare vi dog vidste, hvor de slyngler opholdt sig."

De stod alle tavse om det uhyggelige fund af kineserens lemlæstede lig. Alle var opfyldt af had til de vilde.

"*Verdammtes Gesindel!*" råbte Blasewehr og svang bådshagen truende, "de skulle skydes hver og en."

Peder pressede hænderne om geværet: "Kunne man bare komme til vejrs og se hen over skoven –"

"Jamen, det kan vi godt," ivrede Dick. "Vi har jo ballonen! – Tusind fod til vejrs kan den stige, og derfra kan man undersøge hovedløbet og alt, hvad er er af bifloder helt ind i landet og ud langs kysten. Ikke sandt, Blasewehr?"

"*Gewiss, gewiss!* Det er just famos, og så prøver vi ballonen med det samme."

Og afsted ilede den langbenede tysker, ned mod fartøjet, fulgt af de andre.

Den idé var udmærket; nu gjaldt det blot om at sætte den hurtigt i værk. Og samtidig med, at båden nåede tilbage til *Swell*, kom Schwabs og Cravens fartøj fra *Percival*.

Ordre blev givet til at få alle de sager, der hørte til ekspeditionens "ballon captif", bragt på dækket; og mens dette

stod på, afgav John Craven en klagende beretning om tilstanden i skonnerten.

Alt, hvad der lå i lasten af spiritus og levnedsmidler, var blevet slæbt i land: alle slags redskaber til skibsbrug, tovværk, mandskabets og Cravens ejendele var forsvundet, kun de tunge jernbeholdere, hvori skydebomulden og krudtet lå nedstuvet, havde modstået de vildes ødelæggelseslyst.

"Hvis det bliver magsvejr, skal jeg tage skonnerten på slæb," trøstede Dick den nedbøjede skipper. "Jeg skal bringe den til nærmeste havn. Noget af fragten er jo i behold, og skibet er assureret. Men først må vi have ballonen til vejrs."

Det var ikke noget ringe arbejde at skaffe ballonen, og hvad der hørte til dens fylding, i land fra *Swell*. Et par timer medgik dertil. Og så skulle apparaterne stilles op.

Maskinmester Powell var lidt af en tusindkunstner i alt, hvad der angik maskiner, og han havde fået en nøje beskrivelse af, hvorledes fyldingen skulle foretages:

Først var der selve ballonen, som lå i en vældig aflang zinkkasse og var af vandtæt silketøj, hvidt og rødt. Den blev spredt ud på den tørre jord og viste sig at være pæreformet, ildrød af farve, men med en stor, hvid elefant på begge sider – akkurat som det siamesiske flag.

Så var der apparatet, hvori den brint kunne udvikles, som skulle fyldes i ballonen. Det var en stor jerncylinder, der fyldtes med vand. Ved siden af cylinderen stod en gasolinmotor. Når den sattes i bevægelse, sendtes en elektrisk strøm igennem jerncylinderens vandbeholdning. Nu er vand jo som bekendt kemisk sammensat af ilt og brint. Den elektriske strøm adskilte disse to grundstoffer; brinten ledede gennem et rør ind i

ballonens snævre hals og løftede den efterhånden til vejrs, medens ilten slap ud i luften.

Endelig hørte der med til apparatet et svært jernstativ, på hvilket sad en mægtig rulle tov. Stativet gjordes fast til jorden med solide ankre; tovet knyttedes om gondolringen; og når ballonen svævede i luften, kunne den sendes til vejrs og atter hales ned, alt eftersom man drejede rullens håndtag den ene vej eller den anden.

Apparaterne blev stillet op, den lille gasolinmotor sattes i gang, vel smurt og efterset. Den snurrede rundt med rasende hast, Powell satte en tændstik til brintrøret – en svagtlysende flamme viste sig straks ved enden af røret. Apparatet var altså i orden, brinten udvikledes. Så blev en slange skruet på, dens anden ende anbragtes inde i ballonen, og lidt efter lidt begyndte silketøjet at svulme. Først lignede ballonen en vældig fjerfyldt dyne, der lå hen ad jorden, så toppede den i vejret som en ildrød høj, og endelig, efter to timers udvikling af brint, løftede hele ballonen sig, en kæmpemæssig, rødtskinnende pære, på hvilken to mægtige hvide elefanter stod afbildede med løftede snabler og en pagode midt på ryggen.

Fra ballonen hang en snes snore ned. Disse var samlet omkring en svær messingring, og fra denne hang atter en kurveflettet gondol, hvori der var plads til to mennesker. Og alt dette holdtes nede af tovet, der lå oprullet om jernstativet. Sammen med tovet var flettet en elektrisk ledning, der endte i to telefoner, én ophængt over stolen og en anden nede ved jernstativet. Tovet var mellem tusind og femten hundrede fod langt, og til den højde kunne ballonen altså hæve sig med to mands vægt. Deroppe fra var man i stand til at tale med de folk,

som stod ved telefonen på jorden, og meddele alt, hvad der blev observeret.

Beundring fyldte alle, der stod rundt om den svævende ballon. Kun gamle Brown rystede på hovedet; han syntes, det så farligt ud, og han bad indtrængende Dick, der straks ville kravle op i gondolstolen, om dog først at prøve, at alt var i orden.

Schwab rådede til det samme, og der blev da til forsøg fastgjort en vægt af næsten tre hundrede pund til gondolen. Kabelrullen drejede rundt, ballonen steg og steg, svajende frem og tilbage for den lette vestlige brise. Alt syntes i skønneste orden. Atter blev luftskibet tvunget ned mod jorden.

"Dick," bad Peder, "lad mig være den første, der kommer til vejrs." Han havde set Browns ængstelige blik og ville gerne tage den første lufttur, skønt han just ikke følte sig rigtig vel til mode ved den ukendte sport.

"Sludder!" svarede Dick, "tag den vægt af og lad mig komme op."

Snart sad han i gondolen, og op steg ballonen.

"Storartet!" råbte han ned, "højere op!"

Ordren adlødes, han løftedes næsten tusinde fod til vejrs. Peder stod med øret til telefonen, men ikke en lyd hørtes fra Dick, der svingede med armene oppe i sit luftige stade. Så blev han halet ned.

"Pokker stå i det. Jeg glemte kikkerten, og telefonen duer ikke," udbrød Dick, da han atter stod på jorden. "Jeg så ikke noget til negrene, men storartet er der deroppe. Storartet, Peder; nu er det din tur."

Telefonen blev efterset, snart var den i orden, og Peder gjorde sig klar.

"Lad mig nu få alting med, både kikkert og det andet bras," sagde han, "og lad mig blive en god halv time til vejrs, så jeg kan se mig rigtig om."

Med "det andet bras" mente Peder et bredt læderbælte, hvori hang en del redskaber: bidetang, kniv, en lille elektrisk akkumulatorlampe og flere andre mærkelige genstande, som kunne finde anvendelse ved reparationer af kablet og lignende ved dag som ved nat. Der var endvidere i lædertasken et lille barometer til at måle højden med, et termometer og en fugtighedsmåler.

Mens Peder gjorde sig klar til opstigningen og spændte det interessante læderbælte om livet, var kinesertjeneren Atih kommet i land fra *Swell*, medbringende middag til Dick og officererne.

Peder skævede til spisevarerne:

"Det kunne ligegodt være rart at få en lille mellemmad med, for jeg er morderlig sulten."

"Du vil nok lave en hel skovtur af det," lo Dick; "tag en kurv med og spis deroppe."

Han hjalp Atih med at fylde kurven.

"Her stikker jeg en flaske Mosel ned, men tab den ikke i hovedet på os. – Vil du også beholde revolveren på turen?"

"Å skidt," svarede Peder, "nu hænger den der, og den generer ikke."

Og dermed entrede han op i gondolen. Om livet var spændt hans revolver i patronbæltet, uden om det sad det andet svære bælte med redskaberne. Frokostkurven anbragte han i passende højde over gondolen, kikkerten hang ham om halsen:

"Jeg er klar!" råbte han, "fir væk og godt til vejrs med Elefanten."

"Elefanten" var ballonens kælenavn. Op steg den, og Peder klamrede sig fast til gondolens sider, da han så jorden svinde under sine fødder, så sig hævet op over trætoppene. Han havde følelsen af at sidde fast i sin gondolstol, på samme sted, mens jorden under ham sænkede sig. I begyndelsen var Peder ængstelig, men snart genvandt han sindsligevægten, og da han ikke kendte til svimmelhed, kunne han hengive sig til den fulde nydelse af det, han så.

Jorden under ham foldede sig ud som et uhyre landkort, et gigantisk panorama. Mod nord lå havet, langt større og videre for blikket, end han nogensinde havde set. Langt, langt borte måtte vel horisonten ligge, men den øjnede han ikke. Havets og himlens blåviolette, slørede farver gled umærkeligt ind i hinanden.

Så kom fastlandets hvide strandlinje; den trak sig skarp og skinnende mod øst og vest, afbrudt af bjerges stejle sider, hvorimod dønningerne brødes med stærke skumsprøjt.

Men mod syd strakte sig det mørke land; først en vældig skovflade, gennemfuret af Dalyfloden og et helt net af mindre, snævrere vandløb. Så fulgte i en mægtig halvcirkel skovløst land, uhyre stepper uden linjer – uden vand. Det så Peder tydeligt, at floden skabte skoven. Det var slet ikke vandløbene, der skar sig gennem træmylderet, nej, den store urskov svøbte sig om floderne som pelsen om bjørnen.

Peder kiggede lige ned. Som en lille underkop var lejrpladsen at se til, ikke større; og menneskene var som bitte små prikker.

Nu ringede den lille klokke ved hans telefon; han holdt den for øret:

"Hvordan går det, er du bange?"

Det var Dicks stemme, ganske tydelig.

"Ikke det der ligner. Her er vældig morsomt heroppe."

"Kan du finde de sorte gavtyve?"

"Har ikke set efter dem endnu. Men jeg skal til det ligestraks. – Hvor højt er jeg til vejrs?"

"Næsten tusind fod, mener professoren; men der er en god del igen på rullen. – Se dig godt om, nu spiser vi til middag imens."

"All right! Velbekomme!"

Peder fik fat i kikkerten, nu gjaldt det om at lede hele landkortet igennem. Og med sin sædvanlige grundighed fulgte han nu først hovedfloden i dens løb, så langt han kunne øjne; tog dernæst fat på alle den højre breds bifloder, dernæst den venstres.

Men det var ham ikke muligt at øjne mindste spor af de vilde eller af deres kanoer. Et sted måtte de da være, men det var jo ikke helt let at gennemskue alle de krogede vandløb; for skoven stod tæt ned til bredden, solen dalede stærkt mod horisonten og kastede derfor dybe slagskygger over mange dele af smålloderne.

Det var måske bedre, hvis han kom højere til vejrs, tænkte Peder. Han kiggede ned. Nu lå lejrpladsen ikke længere lige under ham, men skråt mod vest. Det var vinden, der stadig blev stærkere og drev ballonen mod øst; Peder så det tydeligt på det lange tovs retning.

Dernede sad de små menneskeprikker rundt om en lille hvid klat – det var middagsdugen, som Atih havde bredt ud på jorden.

Peder følte sig med et så underlig forladt deroppe i den høje luft. Han ønskede atter at være nede igen hos de andre om den hvide dug. Men han skulle jo gøre nytte, måtte højere til vejrs. Peder snurrede på sit telefonhåndtag, så ringede det dernede, vidste han. Rigtigt, der var én, som bevægede sig fra dugen hen imod stativet.

"Hallo! Noget i vejen?" Det var kaptajn Schwabs stemme.

"Nej, men jeg har ikke fundet de sorte endnu. Lad mig komme lidt højere til vejrs."

"De skal få kablet til tampen. Men det frisker op, vinden bliver stiv af vest, så vi må snart hale Dem ned."

"Ballonen klarer sig nok. Træk mig ned om et kvarters tid."

Og dermed begyndte "Elefanten" atter at hæve sig. Men det var ikke denne gang jævn stigning. Vinden var blevet stærkere, den kom i stød, og ballonen tog på at svinge frem og tilbage for af og til at beskrive store cirkler sammen med den nedhængende gondol.

Nede fra så det helt farligt ud, men Peder selv mærkede ikke stort til bevægelserne. Han sad just med kikkerten for øjet, mente endelig at have fået kig på et par lange kanoer – eller var det flydende træstammer? Da gav det pludselig et ryk i gondolen, så han nær havde tabt kikkerten, ét til; og da Peder atter skuede ned, så han til sin forbavselse og rædsel, at jorden under ham gled bort, bevægede sig mod vest, ustandseligt. Hvad var dog det?

Og med ét forstod han, at ballonen havde revet sig løs, den svævede afsted, båret frem af vestenvinden, løftende sig op mod skyerne.

"Du store Gud – du store Gud!" stammede han halvhøjt.

Sprængt var tovet, som bandt ballonen til jernstativet, til jorden. Den over tusind fod lange tovende hang ned under gondolen, og selve den vældige rødstrålende silkepære med sine to hvide elefanter fløj til vejrs, beskinnet af den nedgående sol. Et pragtfuldt syn! Men den ensomme luftskibspassager, stakkels Peder Most, havde ikke øjet åbent for andet end sin egen skrækindjagende stilling.

"Dette hersens slipper jeg aldrig levende fra," mumlede han. Bed så tænderne sammen og bøjede det rødhårede hoved ned mod brystet; for nu gjaldt det at samle tankerne. Han havde en følelse af, at det svimlede for ham, at hjernen blev uklar; en kuldefølelse krøb op gennem hans legeme. – var han i færd med at besvime, at dø?

Men da kom han i tanker om, at ballonen måske stadig steg; muligvis var han allerede meget højt oppe over jorden, og det havde Blasewehr fortalt: jo højere man stiger, des tyndere bliver luften, man fryser og bliver helt tummelumsk.

Barometret! På det kunne han jo aflæse højden. Peder fik åbnet for det lille læderfutteral, der hang ved bæltet. Barometrets viser pegede på tre tusind fod og lidt mere, og han besluttede at beholde det i hånden for at følge stigningen; men viseren flyttede sig ikke længere fra tretusindmærket, gik snarere lidt tilbage. Så var altså hans luftskib nået så højt til vejrs, som det kunne komme. Men hvor drev det hen? Peder tog mere koldblodigt mål af situationen; der var dog en mulighed

for at slippe levende fra det, men – det stille hav er stort, der er en hel del mere vand end land.

Under ham lå en stor halvrund bugt; lidt skov her og der, men ellers bjerge og fladt, øde land. På den anden side bugten kunne han atter skelne et bjerglandskab, men det forekom ham, at ballonen drev i en retning, der var nordligere end det. Bagud, langt borte allerede, lå den kyst, som brydes af Dalyfloden; dér lå *Swell*, dér stod Dick og de andre gode venner og stirrede vel efter Elefanten.

Kunne han nu blot trække i ventilsnoren som på en almindelig ballon; men desværre, den udsigt til at bestemme nedstigningsstedet var ham afskåret: maskinmesteren havde med vilje undladt at anbringe nogen ventilsnor, han mente ikke, det behøvedes, al den stund ballonen kunne hales ned ved hjælp af kabelrullen.

Solen sank i et hav af lysende guld, purpurskæret bredte sig over hele den vestlige himmel. Hvor var det dog skønt! Hver lille hvid sky var kantet med røde silkebånd; de drev ham tæt forbi, kun lidet over ballonens top. Men mod øst rundede himmelhvælvingen sig næsten sort; det var derhen han drev. Natten stundede på – ville han nogensinde mere se solen lyse over det store hav? –

Tårerne stod Peder i øjnene; han syntes, det var så dejligt at leve, hver dag var fuld af glæder – skulle det nu være forbi?

Så tørrede han øjnene med bagen af hånden og klemte kasketten godt fast om panden: ikke give op, så længe der var liv i Peder Most!

Der hang hans middagsmad i kurven, og sulten var han. Gudskelov for Atih, der havde undt ham det så godt. Så svævede

han altså tre tusind fod oppe i luften, dinglede med benene og spiste med god appetit. Under ham gled Australiens land forbi, over ham begyndte stjernerne at blinke.

Det måltid glemte han aldrig.

I kurven var der brød, smør, en kold kylling, æg og sardiner. Moselflasken stak sin lange, smalle hals i vejret. Proppen kom af – hvor den vin smagte!

Men mørkt var det blevet, helt nat da han var færdig med at spise. Uvilkårlig greb han ned i lommen efter sin pibe og tændstikker. Nej, for pokker, den gik ikke, sæt han stak ild i Elefanten! Peder følte sig træt og døsig. Det var vel sindsbevægelsen, der voldte det, for klokken var knap otte. Men så huskede han, at natten i forvejen havde været anstrengende nok, næppe tre timers søvn havde han fået.

I gondolen kunne han roligt sove. Om at falde ned var der ikke tale; fletværket var vel ikke tættere, end at man kunne stikke benene ud, men ellers var det sikkert nok.

Så rullede Peder sig sammen, drejede og vendte sig lidt, fandt endelig en god stilling og sov ind, mens vinden voksede til storm og drev det luftige skib højt over hav og land til fjerne, ukendte egne.

Søvnen, hvilken sælsom, uudgrundelig tilstand!

Det menneskelige maskineri, legemet, hviler. Hver muskel slappes, kun med halv kraft virker pumpeværket – lunger og hjerte. – Langsomt indåndes og udstødes luften, blodet drives sagtelig gennem kanalsystemet, årerne. Men ånden, den udødelige sjæl, hviler ikke, har næppe hvile behov et eneste

øjeblik fra fødslen og gennem hele livet indtil legemets ødelæggelse.

Sjælen sover ikke, den virker i vort drømmeliv, og vi ved det; vi drømmer, om end vi kun sjældent husker, hvad vi oplevede, da legemet hvilede.

Og mens Peder Mosts halvtfrysende legeme i gondolens bund fløj gennem den natsorte luft med vestenstormens fart mod øst og mod nord, svævede hans sjæl henover drømmenes sollyse, vidunderlige egne. Tilbage ilede den i tid og rum. Peder stod på *Swell*s dæk og boksede med Dick, han sad på ryggen af elefanten og gennemlevede tigerjagten, han lå ved Dicks side i den kvalme, mørke kraalhytte i Sydafrika, ventende med spænding på det øjeblik, da hyttens væg gennembrødes, så flugten kunne iværksættes. Han lå i jollen på Svendborg sund og pilkede sammen med Frits Klenow for i næste nu at stå i agterruffet på den gamle damper, der langsomt arbejdede sig op ad Orinocoflodens gule vande. Soldaterne på dækket lurede bag brændestablerne, regeringsdamperen nærmede sig; der faldt skud, en hel salve. Den dundrende kanonade lød stærkere og stærkere, det var som om alverdens kanoner affyredes – og så vågnede Peder.

Ingen anelse havde han om sin skæbne, vidste ikke, at han sov i ballonens gondol. Han frøs, så tænderne klaprede i munden. Hvor var han dog? Og den frygtelige larm, hvor stammede den fra?

Han stirrede i vejret. En halvmåne skinnede deroppe mellem skyerne, og i månens skin tegnede sig ballonens mægtige runde linjer. Nu vidste han, hvor han var. Han bøjede sig ud over gondolens rand, og rædsel greb ham. For tæt under den

skrøbelige kurvefletning brusede og larmede havet vildt. Vældige bølger rullede knap hundrede fod under hans fødder, i månelyset så han de vildt frådende bølgebråd lyse.

Ballonen havde efterhånden mistet noget af brinten, dens bærende kraft. Langsomt igennem natten var den dalet. Om en time eller en halv – om ti minutter måske – slog bølgerne sammen om ham. Døden i den våde grav syntes ham vis.

Angst for døden greb ham. Vildt stirrede han om sig, var der da slet intet håb, intet skib at se? – Endskønt, hvad ville det hjælpe ham; i den høje sø kunne han jo ikke bjærges.

Lavere og lavere sank Elefanten, nu var det minutter om at gøre, inden gondolen nåede bølgernes top. Da opdagede han det lange tov, der slæbte efter ham gennem vandet; det daskede mod søernes rygge, og han kunne mærke, hvorledes tovets bevægelser forplantedes til hans gondol. Kunne han kappe det, var tid vundet. Et kabeltov på over tusind fod, vådt som det var og gennemflettet med den elektriske telefonledning, måtte veje til.

Peder Most greb til sit brede læderbælte. Dér hang den store kniv og ved siden af den en svær stålknibtang. Han fik den viklet los. Hænderne var så kolde og stive, at de knap kunne åbne og lukke tangen. Så bøjede han sig ned, ud over gondolen, fik tag om tovet med tangen og klemte til, klemte så blodet pressedes ud under hans negle. Den bed ikke tovet over. Længere ud måtte han bøje sig, den venstre hånd greb om den højre. – Du gode Gud, ville det dog ikke lykkes! Skumsprøjt vædede allerede hænder og arme, han følte det som en kold regn over sine ben.

En sidste kraftanstrengelse – tovet brast! Nær var Peder styrtet ud, men fødderne hang godt fast i fletværket, og til vejrs fløj ballonen med rivende hast, befriet for den tunge byrde. Peder så havet sænke sig dybere og dybere, larmen fra de rasende bølger dæmpedes mere og mere, indtil al støj forstummede. Atter sad han i sin gondol, for en tid frelst højt oppe i den klare, rene natteluft.

Men næste gang ballonen dalede! – Der var ingen ballast mere at kaste fra sig –

Uha! Det var ikke trøsterige tanker, der gennemfo'r Peders hjerne, som han sad dér med våde fødder og klamme hænder og stirrede på månen over sit hoved.

Han undersøgte barometret: femten hundrede fod var han kommet til vejrs. Heldigvis var der kun en time til solopgang. Men hvor i Himlens navn var han henne?

Tiden sneglede afsted, og en time er en lang tid for den, for hvem hvert minut betyder et skridt mod døden. Men endelig brod dagskæret frem; en rosenrød tåge løftede sig i det fjerne, lange lyse striber skar gennem tågen. Som egerne på et hjul spredte sig den opgående sols stråleskær. I fare som i fred, morgenrøden fryder dog hjertet, solen er alle ulykkeliges bedste trøster.

Peder følte varmen gennemstrømme sit hele legeme, himlen skinnede blå mellem skyerne. Han prøvede med kikkerten at skelne, hvordan den del af jordkuglen, han havde under sine fødder, så ud, men han opgav det, for morgendisen slørede alt for hans blik.

Solen havde vakt hans glæde ved livet, hans forhåbninger, den vækkede også hans madlyst. Heldigvis var næppe

halvparten af kurvens indhold fortæret; i flasken var der liflig moselvin. Peder spiste og han drak, og imens løftede solskiven sig højt over havet; jo højere den steg, jo mere gennemsigtig blev tågen nedenunder. Et par timer efter morgendæmringen lå havet klart og dybblåt udbredt under den svævende Elefant. Nu var det tid at se sig om.

Først øjnede han kun hav, en vældig mørkeblå flade, plettet med små hvide prikker. Det var vel bølgernes lysende kamme. Så fik han øje på et skinnende punkt langt borte. Det var et skib, en fuldrigger, der for fulde sejl krydsede mod nordvest. Dernæst fangede kikkerten en underlig hesteskoformet tingest, der syntes at flyde på vandet, noget meget stort. – en ø, en koralø måtte det være og længere borte én til. Snart så han en hel øgruppe. Nogle steder skød palmer sig op fra de hvide øklatter. Kunne han blot nå derhen! Men ballonens kurs gik i en retning, der var meget nordligere.

Som tiden skred, dalede ballonen. Klokken var nu ti om formiddagen, og den var knap otte hundrede fod til vejrs. Ret mange timer holdt ballonen den ikke gående. Fra fem om morgenen til nu var den dalet syv hundrede fod. Kunne han blot nå en ø. Blot Vorherre nu ville være god imod ham –; som så ofte før. Men det så rigtignok ikke ud til det. Vand og bare vand, så langt kikkerten trak.

Ved tolvtiden indfandt sulten sig atter. Peder spiste, hvad der var tilbage i kurven: sardiner og brød. Blikdåsen kastede han ud over gondolen. Den flimrede i sollyset som et lille insekt, indtil den nåede havfladen. Moselflasken blev tømt, også den gik til bunds. Nu var han færdig med provianten.

Det forekom ham, at langt ude i horisonten lå ligesom en smal tågestribe. Skulle det være land? Peder følte det som et stik i hjertet af glæde og håb. Han lukkede øjnene og talte til fem hundrede. Da han atter åbnede dem og stirrede gennem kikkerten, var der næppe tvivl mere. Land lå der og netop i hans kurs. Men holdt ballonen til den afstand? Lige fire hundrede fod var afstanden mellem ham og havet. Ville vinden blive ved at blæse?

Skarpere og skarpere tegnede sig kystens linjer. Det var en stor ø eller måske flere. Og midt over landet hævede sig et højt kegleformet bjerg, fra dets spids stod en tynd røgsøjle skråt i vejret. En vulkan altså. Skove strakte sig fra bjergets sider og hen over den flade jord, palmelunde lå gruppevis helt nede ved den hvide strand.

Peder stirrede gennem kikkerten, indtil alt svømmede for hans smertende øjne. Å, kunne han dog nå derhen! To store øer lå derborte med et bredt sund imellem. Og rask gik det nærmere, højst kunne der være et par mil til kysten – til frelsen.

Men ballonen dalede ustandseligt. Som fra toppen af et treetages hus og ned til brostenene forekom ham nu afstanden at være til det så frygtede våde element. Nu strøg to fiskerbåde med gule, spidse sejl hen imod ham. Tre-fire brune mænd sad i hvert fartøj, og disse var dobbelte, bestod af to smalle, lange både med bomme imellem. Fiskerne havde øjensynlig fået øje på ballonen. Peder så dem svinge med armene som i rædsel, så skød bådene op i vinden, sejlene daskede om masten, og pludselig sprang alle mand overbord.

"De har nok aldrig set en ballon før – de tror vel, det er Fanden selv, der kommer flyvende," tænkte Peder. "Der er ikke

én, der tør fiske mig op, hvis jeg dratter i vandet."

Kysten var nær, mange dobbeltbåde sejlede fra stranden og ud til søs. Så lavt strøg gondolen hen over vandfladen, at Peder uden fare turde lade sig plumpe ned. Men så druknede han vel, og hvis der var hajer –!

Han fik en genial idé. Gondolen kunne ofres, den tyngede dog noget. Peder rejste sig op, greb om ringen, hvortil alle tovene og gondolens snore var fastgjort. Han kunne ride overskrævs på ringen og mellem tovene og så kappe gondolen fra sig.

Med besvær fik han løftet det ene ben over ringen, viklede venstre hånd om et par af tovene, trak så kniven fra bæltet og skar løs på gondolens snore. Det var på tide, for der var ikke mange alen mellem ham og det klare blå vand. Et par raske snit, og ned faldt hans sikre stade fra hele den lange luftrejse. En snes fod hævede ballonen sig atter, og nu vidste Peder, at han var reddet. Knap tusind alen endnu, så var han inde over land!

Som en trapezkunstner hang han der i ringen og det spinkle tovværk, skuede ind mod land. En hel by lå der inde, en samling spidstagede huse rundt om en stor palmekranset plads. En mængde brune mennesker stod ved bredden og stirrede på ballonen; andre mennesker flokkedes på byens midterplads. Han hørte de brune råbe, så dem styrte afsted i vild flugt, i rædsel over "Elefanten". Nu var han inde over brændingen, nu havde han lagt strandlinjen bag sig.

Peder greb om ringen med begge hænder, svingede benet fri af snorene og hang således, indtil han fejede jorden med fødderne. Så slap han taget, rullede et par gange rundt og lå

stille på ryggen, sendende et taknemligt blik efter den ildrøde ballon, der atter steg mod den klare blå himmel med sine to hvide elefanter for hurtigt at forsvinde bag vulkanens kegleryg.

Så søgte Peder at vende sig om på siden, ville rejse sig, men en skærende smerte gnavede i brystet, et kvælende pres over struben lammede enhver bevægelse. Han greb sig om halsen, spilede øjnene vidt op, himlen var blodrød; hvor han så hen, alt var rødt.

Så sank han ned i glemslens, i ubevidsthedens dyb.

9. Øen Tolonga

Vi mennesker, som fødes, lever og dør på vor jordklode, tror uvilkårlig på dens overflades uforanderlighed. Og intet forfærder og overrasker menneskene mere, end når pludselige revolutioner i jordens indre sætter jordskorpen i bevægelse – laver jordskælv – hvorunder af og til øer, ja hele landsdele, sammenrystes eller forsvinder i havenes dybder.

Det er imidlertid så, at ingen del af jordens overflade er i ro. Overalt, i alle verdensdele enten hæver landet sig eller synker dybere ned i havene. Bevægelsen er imidlertid så lang som i forhold til menneskenes korte levetid, at hundreder og atter hundreder af generationer fødes og dør i landet, uden at nogen mærker det ringeste til en sådan bevægelse. Men så kommer en skønne dag en lærd geolog, der studerer gamle kort og landkendinger, måler gamle og nye strandkanter og finder ud af, at landområdet er svundet ind, eller måske jorden har løftet sig, så landets grænser nu er langt videre, end de var for tusind år tilbage.

Vor del af kloden, Nordeuropa, har således sænket sig gennem de lange årrækker. Dér, hvor nu Vesterhavet skyller mod Jyllands kyst, og dér, hvor Østersøen skiller danske øer og Sverige fra Tyskland og Rusland, strakte sig den tørre jord, dækket med vældige fyrreskove. De store stammer sank efterhånden ned i det salte vand. Hvor skovlandet lå, sejler nu skibe fra kyst til kyst. Men et talende bevis for fyrretræernes tidligere liv skyller stadig op på vore strande – rav, det er slet ikke andet end forstenet harpiks.

Og ser vi hen til netop den modsatte side af jordkuglen – det stille hav – opdager vi et endnu stærkere udslag af jordskorpens bevægelighed. For her, hvor nu oceanets bølger ruller fra Kinas og Japans kyster over til Amerika, lå der rimeligvis i den fjerne, fjerne fortid et vældigt fastland. Det mener mange naturforskere og blandt dem den aller berømteste: Darwin.

Lad det dreje sig om hundredtusinder af år eller om millioner – vi mennesker kan slet ikke fatte sådanne tidsrum – da lå der i Stillehavet en verdensdel, måske endnu større end Amerika, beboet af mennesker, gule, sorte, hvide – hvem ved? Og gradvis sank det store land, havet lukkede sig tættere og tættere om det. Men efterhånden som bølgerne rullede dér, hvor landet havde ligget, begyndte koraldyrene deres virksomhed. De byggede og de byggede fra de synkende bjerges rygge og spidser stadig opefter; og så mægtigt et arbejde har de små dyr udført, at det stille ocean nu er oversået med øer, store og små, i tusindvis.

Disse koraløer står nu, hævet over havfladen, som gigantiske monumenter over den havopslugte verdensdel.

Dog ligger der endnu rester af det store fastland hævet over oceanets spejl. Til disse hører Australien, New Zealand og andre bjergfyldte øer.

Australien og stillehavsøerne blev først sent opdaget af den hvide races dristige sømænd. Hollænderne og spanierne var de første på den del af jordkloden og deres opdagelse kom ikke til at spille nogen stor rolle, thi for halvfjerde hundrede år tilbage var europæerne endnu så langt tilbage i civilisation og kultur, at hvad den ene nation opdagede, det holdt den skjult for de andre. I stedet for at lade hele verden nyde godt af søkort og beskrivelser af nyfundne verdensdele, gemte regeringerne alt

sådant under lås og slå; og de betragtede alle de store lande og øgrupper i det fjerne ocean som privatejendom; det gjaldt blot om at holde byttet godt skjult.

Det var først, da englændere og franskmænd for halvandet hundrede år siden begyndte at befare det stille hav, at det rigtig gik op for verden, at her lå en helt ny del af jordkloden med mærkelige lande, dyr, planter og mennesker.

Australien og New Zealand samt en mængde andre øer tog England for sin egen mund; resten af de mange øgrupper delte andre europæiske lande og de nordamerikanske fristater imellem sig. Men så mange øer var der, og så stort er Stillehavet, at der endnu den dag i dag findes uopdaget jord derude, nye øgrupper, som enten aldrig har været betrådt af europæere, eller som engang i fjerne tider blev opdaget og atter glemt af søfarende nationer – glemt inden landområdet blev afmærket på noget søkort.

Til disse dele af Stillehavets land hører Tolonga og Bolonga, to mægtige tvillingøer, som ligger hen ved seks hundrede sømil vestsydvest for Sandwichgruppen. Spanieren Hermanos Friaz opdagede dem i året 1701, da han med sin fregat *Donna Izabel* grundstødte på et koralrev udfor Tolongas sydspids. Et halvt år tog det atter at få skibet i sødygtig stand; så sejlede Friaz bort, og ingen hvid mand, dog med en enkelt undtagelse, besøgte øerne, der ligger langt uden for de sædvanlige sejlruter, i de følgende par hundrede år. Men skæbnen ville føje det så, at det blev den danske søgut, Peder Most, der atter fandt de glemte øer og som har æren af på fremtidens kort at se Tolonga og Bolonga nedtegnet.

Dog herom senere. Nu kun et par ord om de mennesker, der lever på det stille havs øer.

De indfødte kan deles i to store racer: polynesiere og melanesiere. Af disse har polynesierne spredt sig over en stor del af de østlige øer, melanesierne har særligt underlagt sig vestøerne. Skillelinjen mellem de to racer kan ikke tydeligt drages; der er endog steder, hvor medlemmer af begge de to store stillehavsfamilier mødes som f eks. på Fijiøerne og på Tolonga-Bolongagruppen.

Polynesierne er smukke, høje og velformede. Deres hudfarve svinger mellem lysebrun og let rødlig, håret er langt, sort og blødt som silke; der er intet af australnegeren i den ægte polynesier. De lever i velordnede samfund og regeres af en arvelig konge- eller høvdingslægt; på enkelte øer kan herskermagten overgå til kvindesiden, og dronningerne adlydes i så fald lige så blindt som noget mandligt statsoverhoved.

Melanesierne er mindre, mere klodset bygget, farven er mørk, næsten sort, og håret er groft og kruset. I intelligens står melanesieren langt under polynesieren; den første er at betragte som en uudviklet skoledreng, den sidste som en veludviklet, moden mand. Men til gengæld er de mørke øboere langt mere krigerske end de lyse, og ofte har kampen mellem de to racer vendt sig til fordel for "skoledrengene". – Sådan går det jo gerne her i verden, at i fredens dage fejrer åndsoverlegenheden, intelligensen sine triumfer, men i krigstid er det så vist den brutale kraft, de hårde næver, der går af med sejren.

Fælles for begge racer er deres overtro. Af guder har de mange, og disse har oprindelig været mægtige konger, sejrrige høvdinger, hvis bedrifter lever i folket, og hvis skikkelser ophøjes til guderang. Herskeren selv er folkets ypperstepræst og jævnsides ham står gerne en art troldmand, en "regnmager", som folket anser for at være i besiddelse af overnaturlige evner, og som de derfor frygter og ærer.

Et ganske særligt begreb, som både polynesierne og melanesierne nærer den største respekt for, er "tabu".

"Tabu" betyder "forbudt", og når et menneske, et dyr, en hvilken som helst ting er tabu, må ingen andre end kongen og hans troldmand røre eller bruge den. Der er dødsstraf for enhver overskridelse af et sådant forbud.

At kongen og hans "regnmager" selv er tabu, er indlysende; men dernæst kan et særligt stykke jord erklæres tabu, ingen tør da betræde stedet; klippehuler, træer, ja hele bjerge erklæredes tabu og står efter det udelukkende til disposition for kongen, hans familie og "mara-onga" (mara betyder et tempel, onga en mand), således kaldes øens frygtede troldmand.

Ved hjælp af tabu'en og støttet til den menneskelige overtro og frygt for det overnaturlige regeres stillehavsøernes mange store og små samfund. Herskeren lever højt på menigmands arbejde; undersåtter fra ét rige drives i blodig kamp mod en anden øs befolkning, alt efter som landsfaderens lune byder.

Således går det til på øerne i Stillehavet, og sådan går det såmænd også til i mange civiliserede menneskers samfund både i Europa og andetsteds. – Kun at "tabu" der kaldes "love", og at "regnmageren" erstattes af ministre.

Så længe jorden har stået, og rimeligvis så længe den endnu vedbliver at eksistere, vil det være menneskenes lod at underkaste sig selvvalgte herskere, at lade sig plage af alskens "tabu", at lade sig hundse af særligt udvalgte "troldmænd", udstyrede med "tabu-ret".

Lige i nord og syd ligger Tolonga og Bolonga for hinanden, tilsammen af størrelse som Sjælland, men adskilt ved et bredt og dybt sund.

Tolonga synes størst, for fra øens midte hæver sig som en mægtig kegle et to tusind fod højt bjerg. Zarú, ildstøtten, kaldes det i polynesiernes sprog. Uafbrudt står en røgsøjle i vejret fra krateret, og om natten lyser skæret af underjordiske flammer og glødende lava over bjergets top.

Skønt er landet, og herligt skabte mennesker bebor det, folk af ren polynesisk afstamning. Tolongeseren dyrker den frugtbare jord rundt om keglens fod; majs, bananer, brødfrugttræer og kassava giver yppig høst. For klimaet er herligt, og regn falder i rigelig mængde.

Spredt ligger hytter og huse, alle med høje, spidse tage og omgivet med brede, luftige verandaer. Kun på øens vestside findes husene samlet i større mængde, for der ligger byen mellem skov og strand. Vel et par tusind mennesker bor der inden for fæstningsværkerne; for Tolongas hovedstad er befæstet, omgivet med en dobbelt palisaderække og uden for den en fem alen bred og dyb grav, hvori er ledet vandet fra bjergsidens mange kilder og strømme.

Gammel er vandgraven og gammel er de spidse palisadepæle; men tolongeserne holder fæstningsværkerne vedlige. For vel

havde de to sidste generationer ført en fredelig tilværelse, men mindet om blodige krige, om frygtelige kampe lever friskt i de gamles fortællinger og – Bolonga ligger nær!

Søsterøen Bolonga ligger nær; kun en times sejlads med de lange, smalle dobbeltbåde tager farten fra kyst til kyst. Sort og truende hæver sig den krans af tætte, mørke cedertræer, der følger øens kystlinje og skjuler og dækker dens indre.

I modsætning til Tolonga, som ligger smilende, solbeskinnet og lys, løftende det skønne keglebjerg mod himlens blå, er Bolonga lav og mørk og ugæstfri. Intet højdedrag toner over øen, og skovmuren er uforanderlig af samme mørkebrune og sortgrønne farve, enten så solen skinner, eller regnen strømmer ned.

Som øen så befolkningen.

På Bolonga lever melanesiere; lavpandede, bredskuldrede og kluntet byggede mænd og kvinder, mørke af sind som af hudfarve. De bygger sig tunge træhuse med udskåret sparreværk og bjælkehoveder som grinende djævle. Kun enkelte rodfrugter dyrker kvinderne inden for skovbrynet, og der er heller ikke plads til store lyse marker, for øens midte er mest opfyldt med sumpe og moradser.

Men dygtige fiskere er melanesierne, og langt ud til søs vover de sig. De fanger fisk, både store og små, samler søpindsvin og spiselige alger; de dykker i havet til store dybder. Dristige er de, giver sig i kast med søløver og med grådige blåhajer, som de dræber i dyrenes eget element, kun væbnet med den lange, skarpe kniv, *rakra* kaldet. Perlemuslinger og røde koraller henter de fra havbunden mange favne under havfladen.

Fra tidernes morgen havde de lyse og smukke polynesiere ejet begge de store øer. Samme høvdingeslægt havde i mange hundrede år hersket over Tolonga som over Bolonga. Oftest var det konger, der regerede, men ikke sjældent gik magten til at "nævne tabu" over i kvindehænder. Stolte og stærke dronninger har øerne haft. Helst holdt de styret i deres egne små, brune hænder, og kun sjældent delte de tronsædet og magten med den mand, de udvalgte efter deres hjerters tilskyndelse.

Så hændte det en skønne sommermorgen, at havets blå flade mod vest fordunkledes af mange hurtigglidende både. Og i bådene sad mørke mænd og kvinder, melanesiere tilhobe, fordrevne fra deres egen fjerne ø af hvirvelstorme og altødelæggende jordskælv.

Bådflotillen styrede mod Bolonga, og ind på stranden sprang mænd, bevæbnede med køller, buer og lange lanser, mens kvinderne bragte børn og husgeråd i land på den skovklædte kyst.

Kun få polynesiere boede på Bolonga, og inden næste måneskifte var de alle enten dræbt eller gjort til de mørke mænds slaver.

Kongen på Tolonga samlede da sine krigere, bemandede bådene og drog tværs over sundet på krigerfærd mod de mørkhudede røvere. Men melanesierne var tapre, stærke og snu. De lokkede modstanderne ind i de dybe skove, styrtede sig over dem ved nattetid, dræbte kongen og mange af hans mænd. Resten flygtede tilbage til vulkanøen.

De nye bolongesere boede nu uforstyrret på den erobrede ø næsten halvhundrede år. Så var de blevet stærke og talrige nok til at gøre forsøget på også at underlægge sig den rige naboø.

De drog tværs over vandet, trængte hærgende og myrdende frem fra den ene ende af Tolonga til den anden. Den lyse race truedes med udryddelse af den mørke. Til sidst flygtede kongen og resten af hans hær op på keglebjergets østre side. På modsatte bjergaffald lå bolongesernes lejr; en sidste kamp forestod – tolongesernes undergang syntes vis.

Da – beretter sagnet – drog kongens mara-onga op til vulkanens top. Tre nætter igennem besvor han sine guder om at bringe hjælp. Og som han tredje nat kaldte på bjergets ildgud, tilsløredes månen af sorte skymasser, vældige rystelser gennembævede vulkanens mægtige kegle, og ud fra krateret slog uhyre flammer, mens glødende lava strømmede ned over bjergsiderne, og askeregnen hvirvledes til vejrs og hen over vestlandet. Samtidig trak havet sig tilbage for atter at rulle frygtelige vandmasser mod stranden.

Den hele nat varede det rædselsfulde udbrud, og da solen næste morgen steg op på den blå himmel, var det en ødelæggelsens vederstyggelighed, den beskinnede: fra keglens top og til øens vestlige strandkant lå lava og rygende askehobe. Marker var ikke længere til at øjne, skove var brændt, på kysten lå vragstumper af fire hundrede både. Men medens kongen og hans mænd var kommet uskadte fra de natlige rædsler, var bolongesernes hær forsvundet: brændt op af lavastrømmen, kvalt af askeregnen lå den hele fjendtlige hær i gyselige ligdynger ned ad bjerget. Knap et hundrede mand undflyede døden og vendte skyndsomst tilbage til Bolonga.

Men kongen over Tolonga tog atter sit land i besiddelse. Aldrig mere vovede bolongeserne sig på krigstog mod ham og hans slægt, som guderne så åbenbart beskyttede. Og som årene

gik, befæstedes freden. Det hændte endog nu og da, at en prins fra Bolonga fik en tolongaprinsesse til ægte eller omvendt. Dog sjældent fulgte lykke et sådant ægteskab. De lyse og de mørke vedblev trods fred og ydre venskab at betragte hinanden som fødte fjender, og aldrig skete der en uforudset ulykke på Tolonga, uden at man straks gav naboerne skylden.

Omtrent på samme tid, som *Swell* ankrede ud for sultanen af Jahores slot, og Dick i selskab med Peder drog på tigerjagt i junglen, skete der en såre beklagelsesværdig hændelse på den skønne ø Tolonga, idet landets overhoved og pryd, kong Marafu med tilnavnet Gagar – "den overmåde fede" – afgik ved døden i sit to og fyrretyvende år.

Gagar-Marafu havde hersket i seksten år over sit glade og fredsommelige folk, men han havde i den årrække haft tunge sorger: hans eneste søn og tronarving blev bidt af en giftig slange og døde kun tolv år gammel; året efter forenedes den skønne dronning med sine højsalige forfædre. Kongen selv nedsank i dyb fortvivlelse og slog sig på drik. Der fandtes på øen nogle store, bredbladede palmer, hvis stammer var så saftfulde, at de lod sig tappe blot ved at man borede et rør ind i veddet. Af denne palmesaft fremkom ved gæring en art vin, velsmagende og meget kraftig. Det var kongens nye troldmand, der havde brygget denne drik, og Tolongas hersker var blevet så salig beruset efter den første nydelse, at han øjeblikkelig erklærede alle øens vinpalmer for tabu.

Om denne nye mara-onga bliver senere meget at berette. Han tiltrådte embedet efter forgængerens dødelige afgang – kongen lod ham nedstyrte i vulkanens krater; en

henrettelsesmåde, der var hurtig og billig, og som anvendtes på den gamle regnmager til straf for flere uheld, blandt andet for dronningens pludselige og uforklarlige død.

Nu var kong Marafu med tilnavnet Gagar altså død. Palmevin, overvættes frådseri og dovenskab var de samvirkende årsager til, at livslyset udpustedes af den overfedede tre hundrede punds kongekrop. Tilbage af hele herskerslægten stod nu kun den femtenårige skønne prinsesse Tagra-Sah, hvilket betyder "den gyldne blomst", et navn, der både passede til hendes hudfarve, der mindede om ædel spansk vin, og til hendes hår, der i solglansen strålede, som var det indvævet med matte guldtråde.

Dejlig var Tagra-Sah, og der var næppe én ugift mand af fornem herkomst på hele øen, som ikke ønskede at få hende til ægte. Men ikke alene på Tolonga var hendes bejlere at finde; der var mørke, stærke unge mænd på øen Bolonga, som havde forelsket sig i "den gyldne blomst". Blandt disse var selve bolongeserhøvdingens yngste søn, den for sin styrke og sit mod vidt bekendte Kada-Vaï.

Dog, Tagra-Sah var ikke den kvinde, der lod sig give bort. Fuldt udviklet, som de unge piger er det selv i fjortenårs alderen under tropiske himmelstrøg, og egenrådig som en rigtig prinsesse, nød hun sin uafhængige ungdom blandt jævnaldrende veninder. Hendes hjerte havde endnu ikke talt, dengang hun pludselig stod ved faderens lig som dronning over Tolonga.

Det var på kongeligfærdens anden dag.

Dagen i forvejen var liget, anbragt på en blomstersmykket båre og hvilende på skuldrene af tolv stærke tolongeserkrigere, blevet ført i procession halvvejs op mod vulkanens top, hvor en række kunstigt udhuggede klippehuler indeholdt ligene af tidligere afdøde herskerfamilier. Her nedsænkedes Marafus umådelige legeme ved siden af dronningen og den ungdommelige kronprins, og her var også plads for lille dronning Tagra-Sah, der grædende stod tæt ved hulens indgang i spidsen for det store følge og med Mara-Onga ved sin side.

Dagen derefter afholdtes den egentlige sørgefest. Den adskilte sig ikke i nævneværdig grad fra nogen glædesfest, for der blev spist og drukket fra sol stod op. Kun var alle kvinder klædt i hvidt – sorgens farve i mange lande – og mændene mødte med grøntomvundne lanser, hvis spidser vendte mod jorden.

Dronning Tagra-Sah holdt sig hele formiddagen i kongeboligen, som etiketten bød. Hun skulle først vise sig, når solen havde passeret zenith. Men fra sit høje stade i husets øvre stokværk holdt hun øje med festen.

"Den gyldne blomst" lå i en snehvid hængekøje, kantet med spraglede fjer. Den var ophængt mellem to af de svære træpiller, der bar taget. Dette skød sig frem, dækkende mod regn, men rummet var åbent mod vest som en veranda, og neden under lå byens åbne plads, der strakte sig helt ned til stranden.

På pladsen afholdtes festen.

Siddende på bastmåtter, udspredte på den bare jord, sad øens fornemste mænd med deres kvinder ved siden. Hver familie havde sin egen måtte og opvartedes af egne slaver. Kun

maden fik gæsterne leveret fra kongeboligen i store skåle: kogt majs, fisk ristet i palmeolie, kogte yamsknolde, skørnet sur ost på træbrikker og vandmeloner. Dertil blev drukket mælk, vand samt stærk brændevin, lavet af majs.

Under de to rækker høje palmer, der indrammede pladsen, var måtterne udbredt; de fornemste familier sad øverst. Man må ikke tro, at Stillehavets halvvilde øboere lever uden at underkaste sig etikette- eller ranghensyn. Tværtimod. Enhver ved på en prik, hvilken fødselsrang der tilkommer ham og hans slægt, og rangfølgen udregnes nøje efter moderens mere eller mindre fornemme herkomst. Ved en så vigtig fest som en kongebegravelse, overholdtes rangfølgen med særlig strenghed, og talrige stridigheder måtte bilægges, inden måtterne fik de rette pladser.

Som ceremonimester og dronningens stedfortræder optrådte øens mara-onga, en høj, bredskuldret mand, hvis oprindelige hudfarve det var umuligt at bestemme, takket være den umådelige mængde tatoveringer, der dækkede hver synlig plet af hans hud. Mara-Onga stod midt på pladsen eller bevægede sig med værdighed mellem de indbudte. I hånden holdt han en mægtig cedertræs lanse, omvundet med en grøn, hvidblomstret ranke. Armene var muskuløse og nøgne, talrige armbånd af rottetænder og røde koraller dinglede om hans håndled. En skyggeløs gul stråhat, kantet med opstående røde hejrefjer, sad om hans næsten skaldede hoved. Legemet var indhyllet i en sid bastkjortel, der sammenholdtes af et læderbælte, og fra dette hang i en strop, daskende mod venstre hofte, en messingklokke – en ganske almindelig civiliseret bordklokke.

Hver gang meningsytringer mellem de forsamlede gæster truede med at udarte til skænderi, greb Mara-Onga sin bordklokke og svang den i luften. Og hver gang syntes den spæde klokkeklang at udøve en magisk beroligende virkning på de oprørte sind.

Det var åbenbart, at troldmandens myndighed var stor. Mest holdt han sig til den øverste ende af pladsen, tæt uden for kongeboligen. Dér sad på fem ildrøde måtter fyrretyve bolongesiske krigere. De var udsendt fra naboøens hersker for at vise den nysafdøde tolongakonge den hæder, som venskabeligsindede statsoverhoveder overalt på jorden yder hverandres lig. Og i de mørkhudede, stærkt tatoverede mænds midte og nærmest hustærsklen sad deputationens førstemand, høvdingesønnen Kada-Vaï.

Den bedste mad og den rummeligste lerkrukke med majsbrændevin bragtes bolongeserne; størst hæder ydedes de mørke mænd, og dog viste deres lavpandede, brede ansigter intet tegn på tilfredshed. Kun langsomt gik majsvinen fra hånd til hånd. Det var, som ventede Kada-Vaï og hans mænd på usædvanlige begivenheder, der udkrævede klare hoveder og hurtig handling. Mara-Onga så det og ængstedes. Han vidste, at fra Bolonga var intet godt at vente.

Festen havde snart varet i fem timer, solen nærmede sig himmelhvælvets top, "gavetimen" var inde.

Ingen fest blev afholdt på de to søsterøer, uden at enhver gæst bragte festens giver en gave. For kongerne spillede denne skik en stor rolle, for gaverne var værdifulde og trådte i stedet for skat. Tolongas herskere ejede jord, frugtbare marker og vidtstrakte skove foruden den store bolig i byen og huse op

langs bjergets sider, hvor de boede i den varmeste årstid. De ejede slaver, kvæg og geder og mange dobbeltbåde. De havde hånd- og halsret over hvert levende væsen på deres ø og kunne uimodsagt bruge og misbruge tabu retten. Men skat kunne ikke pålignes undersåtterne.

Derfor spillede festgaverne den største rolle. Og nu, da middagstimen nærmede sig, gik Mara-Onga midt ud på pladsen, borede med et kraftigt stød den tunge lanse ned i jorden og udråbte:

"Dronningen modtager!"

Alle, mænd og kvinder, sprang op. Måtterne rulledes sammen og bragtes afvejen, og gaverne hentedes frem bag palmetræerne. Og mens Mara-Onga med værdige skridt skred hen imod det store hus og forsvandt i dets indre, fylkede hver familie sig tættere sammen om overhovedet med gaverne rede til aflevering.

Så viste Tagra-Sah sig i den brede døråbning. Hun var klædt i en hvid, blødtfoldende kjortel, der nåede til knæene og holdtes sammen om livet af et bredt bælte, dannet af blegrøde koraller. Hals, arme og ben var nøgne; på fødderne bar hun hvide sandaler. Om håndled og ankler slyngede sig brede guldbånd, hvorfra hvide perler hang ned, som var det små bjælder. Det lange hår faldt løst og bølgende ned over ryg og skuldre, indflettet med lange perlerader. Bag hende og over hendes hoved holdt to unge piger en kæmpestor vifte af paradisfuglens mest strålende fjer – symbolet på herskermagten i Tolonga.

Som hun stod der uden for tærsklen, overgydt af solens varme stråler, slank og yndefuld, missende med de langvippede øjenlåg for det stærke skær, strålende af ungdom, sundhed og

skønhed, lignede hun den dejligste lille fedronning, som noget barn har drømt om.

En bifaldsjublen, et begejstringsråb løftede sig fra de mange brune, tatoverede mennesker rundt om på pladsen, og Kada-Vaï, den stærke og vilde bolongeserprins, der stod omringet af sine krigere, stirrede på hende med blinkende, begærlige øjne. Han huggede lansespidsen dybt i jorden, slog håndfladerne sammen med et vældigt klask og råbte: "Salaï! Salaï!"

Alles øjne rettedes imod ham, dronningens også. Der blev stille på den store plads. Tolongeserne så på hinanden med spørgende blikke. Og vel måtte de undres, for *salaï* er råbet, som rettes mod den guddom, der tilbedes!

Tagra-Sah slog øjnene ned, og om hendes mund spillede et lille smil. Da greb Mara-Onga om dronningens hånd og førte hende helt ned på pladsen. Dér, hvor hans lanse stod plantet, standsede de. Og nu nærmede gæsterne sig med deres gaver.

Hver familie mødte frem efter tur. Nogle trak hvide eller sortbrogede små pukkelkøer, andre drev en halv snes langhårede geder foran sig; der blev bragt store ruller hvidt basttøj, kurve fulde af levende høns, smykker af koraller og perler eller kunstfærdigt forarbejdede hængekøjer, prydet med nedhængende kanter af brogede fjer.

Hver gave modtog Tagra-Sah med en lille takkende bevægelse: hun førte sin højre hånd op til panden. Og gaverne blev derpå af hendes piger og slaver bragt bag om huset til den indhegnede gård, mens giverne samlede sig bag deres dronning.

Udsendingene fra Bolonga havde begivet sig til stranden. Tagra-Sah og hendes store følge gik derned.

Tre gaver havde naboøens hersker sendt, og Kada-Vaï var overbringeren. Højt på strandkanten lå en skønt bygget dobbeltbåd. Hvert stykke træ var kunstigt udskåret, stævnene som fantastiske dyrehoveder, årebladene som firben. Det var en fyrstelig gave, og dronningen klappede i hænderne af glæde. Dernæst bragte Kada-Vaï en cedertræs lanse med gylden spids. Fra øverst til nederst var skaftet indlagt med perlemor. Den glimtede i sollyset, som var lansen hamret ud af sølv.

Også den tog Tagra-Sah imod, men rettede et spørgende blik mod sin mara-onga; for en sådan gave er symbolet på ubrydeligt venskab i krig og fred, et tilbud om "offensiv og defensiv alliance", som det hedder i europæisk diplomatsprog.

Den sidste gave skulle dog vække størst forbavselse: den bestod i et alenhøjt træ, dannet af de skønneste blegrøde koraller. Fra træets grene hang herlige hvide, ægte perler ned som frugter, runde og pæreformede.

Mara-Onga tog imod træet og holdt det med begge hænder hen imod den lille dronning. Over for dem stod Kada-Vaï med korslagte arme og lidenskabeligt funklende øjne. Hvert træk i hans ansigt røbede ophidselse og spænding. Bag ham fylkede sig de vildtudseende bolongesere, støttede til lanserne, hvis spidser var trykket dybt ned i det hvide sand.

"Den gyldne blomst" tav, men en stærk rødmen bredte sig over hendes ansigt og hals. Bag hende stimlede følget end tættere sammen, og en forbavset hvisken spredte sig:

"Bolongatræet!" – "Kada-Vaï bringer Bolongatræet!"

Hver gang en høvdings søn fra Bolonga havde bejlet til en af Tolongas prinsesser, var et sådant perlesmykket koraltræ blevet

bragt tværs over vandet som gave. Nu kom det igen – – Kada-Vaï bejlede altså til den skønne dronning!

Det var et spændende øjeblik, for et afslag fra Tagra-Sah ville betyde en bitter krænkelse, der let kunne medføre et spændt forhold mellem naboøerne, måske krig.

Stadig stod den jomfruelige dronning med nedslagne øjne, armene hang ubevægelige ned langs de smalle hofter.

Mara-Onga stod med træet i sine hænder, kastende forskende og rådvilde blikke fra Tagra-Sah til hendes bejler. Kada-Vaï trådte pludselig et skridt tilbage, hans ansigt udtrykte utålmodighed og vrede.

"Dit svar, Tagra-Sah! Jeg venter!" råbte han, og som for at understrege betydningen af det svar, løftede hans krigere lanserne højt i vejret og jog dem atter ned i sandet.

Det er i sådanne skæbnesvangre øjeblikke, at en mara-onga bør være situationens herre. Navnlig når han står som rådgiver for en femtenårs dronning. Viser troldmanden svaghed, ser det galt ud med hans fremtidige myndighed og magt. Og den bredskuldrede mand med bordklokken ved sin side og koraltræet i sine hænder havde særlige grunde til at vise sig som den ypperste mand på øen; for et gådefuldt slør omgav hans herkomst, han havde end ikke en dråbe polynesisk blod i sine årer. Hans trolddomskunst alene havde hævet ham til den mægtige stilling, og hans misundere var mange.

Tagra-Sah lagde sin hånd på Mara-Ongas arm, og i samme nu lyste et glædesblink i hans øjne, der var stift hæftet på den vestlige himmel. Han rettede sig i sin fulde højde, satte koraltræet fra sig i sandet, greb klokken og begyndte en langsom omdrejende dans i takt til den dæmpede klokkeklang.

Så vendte han sig mod vulkanen, strakte armene mod dens top. Alle så derhen, og troldmanden begyndte at synge:

"Sala-Salaï! – Sala-Sala-Salaï!" En lang og ensformig sang. Intet virker stærkere på de overtroiske sydhavsboeres nerver end "trolderi". De tror så sikkert på ånder og spøgelser som på, at vinden blæser, og at solen står op om morgenen. Hver levende sjæl på hele pladsen stirrede nu med stive øjne på vulkanens velkendte røgsøjle, som kunne der hvert øjeblik stige en frygtelig ånd op af det sorte krater. Ængstelige udråb og småskrig hørtes allevegne fra. Men pludselig svang Mara-Onga klokken i stærkere slag, gjorde omkring og strakte pegende begge arme ud mod havet.

Alle fulgte hans bevægelser og se – tæt henover havets spejl svævede en uhyre rød og rund genstand. Midt på den stod et snehvidt underligt dyr, en pukkelko med lang tryne. Nærmere og nærmere kom det store uhyre. Nedenunder det hang et menneskeligt væsen.

Gru og rædsel greb alle. Ude i vandet, i bådene, sprang fiskerne overbord og dykkede under. På den store plads grebes mængden af den frygteligste forvirring: nogle løb og gemte sig i husene, andre kastede sig næsegrus mod jorden. Bolonganeserkrigerne havde vendt lanserne, de lagde sig på knæ med lansespidserne rettet mod det røde uhyre, for de var modigere end tolongeserne.

På pladsen stod kun Mara-Onga oprejst; den ene hånd holdt han udstrakt, den anden greb fast om Tagra-Sahs arm.

"Stå og frygt ikke," hviskede han.

Og dronningen stod fast, skønt rædslen gennemrystede hendes spinkle legeme.

Nu væltede den røde kugle ind over stranden og op mod pladsen. Bolongeserne veg tilbage; de vovede dog ikke med deres lanser at spidde den skøre ballon. Selv Mara-Onga gjorde et par skridt tilbage; da løftede kuglen sig atter, fo'r til vejrs, hen over vulkanens ryg og forsvandt.

Men ikke ti alen fra "den gyldne blomst" og hendes troldmand lå et menneskeligt væsen i hvide klæder, lys af hudfarve og med hår så rødt som solens brand. Ubevægelig lå den fremmede mand, og fra hans ene mundvig piblede bloddråber ned på det hvide sand.

Vel fem minutter forløb, uden at nogen rørte sig. Da var "Elefanten" forsvundet. Mara-Onga nærmede sig den mærkelige, uindbudne gæst, fulgt af Tagra-Sah.

Troldmanden knælede ned og lagde sin hånd på Peders bryst. Det bankede stærkt under flonelskjorten. Tagra-Sah satte sig på hug ved hans hoved og stirrede på det blege ansigt. Med sin hvide kittel tørrede hun bloddråberne fra hans mund; lod så fingrene glide hen over det røde, krøllede hår.

To gange åbnede og lukkede Peder Most øjenlågene. Tagra-Sah havde aldrig før set blå øjne, og hun følte det, som så hun et glimt af selve himlen. Hun syntes, at der lå guld i fine tråde over hans øjne og over hans mund. Intet så Tolongas dronning uden den fremmede unge mands blege ansigt. Lidet ænsede hun, at de skrækslagne tolongesere atter under forvirrede råb stimlede sammen om hende og om den mand, der var blevet båret hid over havet. Ej heller at de mørke krigere fra Bolonga med Kada-Vaï i spidsen nærmede sig truende og med lansespidserne ret op i luften. Hun håbede kun på, at de øjenlåg atter ville løfte sig, så hun kunne se ind i de blå øjne.

Og selve den mægtige Mara-Onga lå åndsfraværende på sine tatoverede knæ med den ellers så ærefrygtindgydende bordklokke i sandet ved sin side. Han var hensunken i betragtning, ikke så meget af den fremmedes ansigt som af de mærkelige genstande, der hang i bæltet om hans liv.

Men stimlen om dem voksede. Truende råb lød fra bolongeserne. Mara-Onga sprang op, så Kada-Vaï nærme sig med løftet lanse, åbenbart grebet af raseri ved synet af Tagra-Sahs omsorg for den hvide mand.

Mara-Onga greb sin klokke, kimede stærkt og satte den på Peder Mosts bryst, idet han udstødte råbet "tabu!" og den lille brune dronning lagde den højre hånd på Peders hoved, løftede sine øjne mod den rasende bejler og gentog med sin melodiske stemme: "Tabu."

Kada-Vaï veg tilbage – tabu *måtte* respekteres. Men så pegede han med lansespidsen mod det pragtfulde koraltræ, der stod uænset i sandet kun få alen borte:

"Dit svar, Tagra-Sah! Jeg venter!" lød det hæst fra ham.

Der kom intet svar fra dronningen. Atter var hun henfaldet i beskuelse af Peders røde øjenbryn og fremspirende overskæg.

Men Mara-Onga løftede den højre hånd vandret, og med de udspilede fingre vendt mod Kada-Vaï:

"Gå," sagde han, "Bolongas træ hører Bolonga til."

Så løftede han den besvimede Peder Most i sine stærke arme og bar ham mod dronningens bolig. Tagra-Sah fulgte med. Hun rev paradisfugleviften ud af hænderne på sine to piger, holdt den op over Peders hoved, beskyttende ham mod solens stråler.

Således holdt Peder Most sit indtog hos dronningen af Tolonga.

Men langs kysten gled snart efter fem store både mod Bolongas mørke ø. Det var Kada-Vaï, der beskæmmet og hævnfnysende drog tilbage fra sit mislykkede friertog.

Og med lynfart fløj rygtet på kryds og tværs over Tolonga om Mara-Ongas "salaï–råb" til bjergets ildgud og om gudens sendebud, der bragtes over havet af en ildkugle og en stor, hvid pukkelko. Hver en tolongeser følte sit hjerte svulme af stolthed over underet og over landets store troldmand.

End ikke de trusler, som Kada-Vaï havde udstødt inden sin hjemfart, formåede at ængste Tagra-Sahs glade undersåtter: på Mara-Onga og på "manden fra havet" stolede de nu blindt.

10. Dronning Tagra-Sah

Peder Most glippede med øjenlågene, åbnede dem helt og rettede blikket stift mod en seks fod lang krokodille. Dens hale snoede sig opefter, tæerne på de fire strittende lemmer var udspilede, det store gab stod åbent; det så ud, som belavede det uhyggelige rovdyr sig på at fare lige løs på Peder. Men hvorfor svævede den i luften?

Nå, ikke andet! Fyren hang i to snore, der endte højt til vejrs under loftet.

Peder lukkede atter øjnene. Træt var han og ganske ligegyldig for alt omkring sig. Han gad end ikke se sig om, brød slet ikke sin hjerne med, hvor han var. Ubeskrivelig mat, men inderlig tilfreds åndede han dybt og roligt, følte sig varm og veltilpas, lå blødt – uden smerter, uden bekymring.

Så begyndte tankerne mod hans vilje at drage gennem hovedet, dog uden hast, på en jævn og skikkelig maner. Ballonopstigningen, luftfarten tværs over havet gennemløb han; om den fjerne kyst, hvor han håbede at lande, havde han en klar erindring. Men nåede han øen? Ved det punkt standsede hjernevirksomheden, og da Peder forsøgte at samle tankerne og komme til en forståelse, døsede han hen i halv ubevidsthed.

Da Peder atter slog øjnene op, stirrede han på et dejligt maleri.

Det forestillede et vidunderlig skønt tropisk landskab. I forgrunden lå grønne majsmarker med grøngule halvmodne kolber. Til højre hævede sig ranke kokospalmer med store runde frugter inde ved stammens top, dér hvor de finnede blade begyndte. Nogle brune hytter med spidse tage lå længere borte;

så kom en skinnende hvid, solbeskinnet strandbred og uden for den et blåt hav, der sendte lange, blanke bølgerækker ind over sandet. Men de bølger rullede jo virkelig, palmerne viftede så småt med bladene, og tværs over den grønne majsmark drev en sindig, hvid lille ko med en pukkel på ryggen, netop af den slags, han havde set hos sultanen og i Singapore.

I det samme forstod Peder, at maleriet var virkelighed, og dets mørke ramme var karmen om en åben dør. Han lå i et hus på en seng. En udstoppet krokodille hang under loftet; der var mange andre mærkelige ting inde i stuen.

Han løftede sin venstre arm og gned med hånden over øjnene, så lod han den glide hen over sig. Fingrene strøg gennem bløde fjer og dun. Peder vågnede pludselig til fuld bevidsthed og rejste sig overende. Han sad på en art bambusseng, hans ben dækkedes af et let, men varmt tæppe, dannet af sammensyede fjerhamme. Nu først fik Peder øje på sine nærmeste omgivelser.

Den stue, hvori han lå, var halvrund, med en flad side dér, hvor sengen stod. Over alt var væggene behængte med fintspundne basttæpper, på hvilke var malet sære tegn og figurer med blå og røde farver. En mængde mærkelige dyr hang udstoppede på væggene eller under loftet. Først og fremmest den store krokodille, der straks havde fanget hans blik. Den var vistnok snarest et uhyre firben, for den havde en høj, savtakket kam, der stod op fra dens ryg og løb helt ud langs halen. Desuden var der fugle, hvide måger, farvestrålende paradisfugle; en vældig grib med nøgen hals stod på en pind i et hjørne. Ud fra en svær gren lige over for døren rullede sig en

tyk, grønspættet slange, som ville den styrte sig over enhver indtrædende.

Tværs gennem værelset var udspændt en hængekøje. Flere store kasser stod op ad væggene; for hver ende af hans seng hang et spraglet forhæng ned ad den flade væg. Begge disse forhæng bevægede sig nu og da. Peder regnede ud, at de dækkede for indgangen til andre værelser, og at lufttrækket satte dem i bevægelse.

Flere iagttagelser formåede Peder ikke at gøre. Alt for mat følte han sig, og det værkede i hans bryst ved enhver bevægelse. Så lå han ganske stille med halvlukkede øjne og så ud gennem døren på det skønne landskab, der skrånede ned mod stranden.

Med ét hørte han en fjern støj som af mange stemmer; lyden nærmede sig. Peder løftede hovedet og rejste sig på en albue.

Neden for marken, langt lavere end huset, hvor han lå, så han en halv snes mennesker nærme sig. Det var en skare unge piger. Solen lyste over deres farverige kjoler, blanke sorte hår og brune arme. I deres midte gik en høj mørk mand, der med venstre hånd holdt en lang stav, et spyd, og med den højre ledte en sort- og hvidbroget ko. Og på koens ryg sad den ene af de unge piger. Hun skyggede for øjnene og stirrede i retning af huset.

Peder følte som et stik i brystet – var det smerte eller forventning? Han lod hovedet falde tilbage på puden og besluttede halvt instinktmæssigt at lade, som han sov, og iagttage, hvad der ville ske, gennem de næsten tillukkede øjne.

Det varede en stund – og ventetiden faldt lang – inden den lille flok nåede huset. Men da formørkedes døråbningen. Det var den unge pige, der før sad på koens ryg, som nu stod på tærsklen på tåspidserne og kiggede ind, omgivet af veninderne.

Så gled hun lydløst nærmere, alene, og værelset fyldtes med duft, som var jasminer dalet ned på sengen.

Peder grebes af en underlig uro, han trak vejret dybt og lukkede øjnene helt til. Han følte, at den lille lysebrune kvinde bøjede sig over ham, berørte hans pande og kinder med bløde nænsomme fingre; nu gled de gennem hans hår. Han åbnede øjnene og så smilende ind i det blideste, skønneste pigeansigt, som han nogensinde havde mødt.

Hun sad på sengekanten, men trak sig straks ængstelig tilbage, da hun opdagede, at patienten var vågen; men Peder vedblev at smile og nikkede svagt. Da lo hun og pludrede nogle ord, som han ikke forstod, men som lød som bløde fløjtetoner i hans øren.

Så lagde hun hånden først på sin egen pande og derefter på Peders. Han tog den brune lille hånd og kyssede den. Hvorpå han blev ildrød i hovedet, følte sig flov og ønskede, hun ville gå.

Det gjorde hun også, og straks ønskede Peder hende tilbage. Heldigvis, hun var kun gået for at kalde på veninderne. Forventningsfulde trippede de ind på bløde sandaler, kiggende over hinandens skuldre, ængstelige for at komme nærmere og dog ivrige efter at få den mærkelige unge mand at se.

Den mærkelige mand, Peder, havde åbenbart ikke noget afskrækkende ved sig; snart havde pigebørnene spredt sig over hele værelset, nogle stod, andre sad på hug på gulvet, og tre anbragte sig i hængekøjen.

Men den, der først var kommet ind, satte sig igen på sengekanten; hun førte ordet i den livlige, leende samtale, som nu fyldte rummet med ukendte melodiske lyde. Hun var den smukkeste og åbenbart den fornemste af dem alle.

Atter formørkedes døråbningen, og denne gang var det den høje mand, hvis brede skuldre klemte sig ind. Han satte et spyd fra sig i hjørnet, gik hen til forenden af Peders seng og betragtede ham stift, mens samtalen mellem de unge piger øjeblikkelig gik i stå.

Det var Mara-Onga, der henover Tagra-Sahs hoved stirrede på Peder, og denne stirrede igen, idet han rejste sig halvt op på lejet: var den tatoverede kæmpe en ven eller fjende?

Aldrig havde Peder set så underlig en mand. Hans ansigtstræk var ikke lette at tyde, for overalt, på kinder, hage, pande og ned ad næsen løb tatoverede bølgelinjer og spiraler, lige linjer og cirkler, holdt i mørkviolette og brunrøde farver. På overlæben og om underansigtet sad spredt snehvide skæghår. Det venstre øre var halvt afrevet, men i den højre øreflip sad en lille tynd guldring, netop af den slags, som Peder mindedes, at hans fader havde båret. Den nøgne hals og armene var lige så overtatoverede som ansigtet, og sære dyre- og menneskeskikkelser stod dér i røde tegninger med mørke skatteringer hen over de fremstående musklers hårde fletværk.

Peders øjne gled med stigende forbavselse over den mærkelige skikkelse, hvis navn og betydning han ikke anede; og hans blik standsede ved messingklokken, der hang om mandens liv. Hvor havde han dog fået den fra?

Mara-Onga fulgte Peders blik, og hans øjenkroge slog rynker som begyndelsen til et smil. Så sagde han nogle ord, alle de unge piger forlod stuen hilsende, idet de førte hånden op til panden. Peder nikkede og gjorde samme bevægelse.

Hun, den smukkeste, blev siddende, for hende bøjede Mara-Onga sig dybt.

"Tagra-Sah," sagde han henvendt til Peder. Og Peder gentog "Tagra-Sah".

Den lille dronning rejste sig, men blev stående ved sengen. Og samtidig forsvandt den tatoverede mand ind i et tilstødende værelse.

De to unge smilede til hinanden, gav pandehilsenen; Tagra-Sah gik hen imod døren. Men hun vendte tilbage og rakte Peder sin hånd. Han tog den i begge sine og så spørgende på den brune pige. Så forstod han, førte hånden til sin mund og kyssede den to, tre gange. Og baglæns, smilende og nikkende til Peder Most trak Tagra-Sah sig ud af huset.

Langsomt kom Peder til kræfter. Den voldsomme kraft, hvormed ballonen havde slynget ham ind på Tolonga, havde kvæstet noget inde i hans bryst, et blodkar var bristet; men hans sunde natur kom let over den skade.

To uger var tid nok for Peder Most til at blive hel karl igen. Og samtidig havde han så nogenlunde gjort sig fortrolig med sin tilværelse.

Det var hos Mara-Onga, at han hin morgen vågnede og for første gang skuede ud over Tolongas ø.

Et godt stykke op ad bjerget lå huset, og derhen var han blevet båret bevidstløs og blødende.

Mara-Ongas hus var cirkelformet, med et højt spidst tag, og lignede i afstand en gulbrun sukkertop. Halvdelen af husets indre var det værelse, hvori Peder lå; bagved fandtes to andre rum: et køkken, der samtidig var en art værksted, og hvortil Peder havde fri adgang, samt et værelse, som han ikke havde lov

til at betræde. Hans ellers så gæstfri vært havde erklæret det "tabu", og hvad det betød, forstod Peder godt.

Hans helbredelsestid forløb på den behageligste måde. Mara-Onga syntes at gætte alle den hvide mands tanker. Mad og drikke var der nok af, altid stod der frisk mælk, dejlige frugter, ris og knust majs, kassavabrød og mindst hver anden dag en plukket høne eller et andet stykke kød. Alt, hvad Peder havde medbragt af klæder og redskaber – meget var det ikke – lå i en kasse under sengen. Men en skønne morgen bragte Mara-Onga en kjortel netop af samme slags, som alle tolongeserne brugte, og et par sandaler. Peder tog det nye tøj på. Han syntes nok, det var lidt luftigt at gå med bare arme og ben; men luften var varm, og Peder fandt ud af, at det måske var bedst at spare på sin egen garderobe, der jo kun bestod af et eneste sæt klæder. Så tog han sin *Swell*–kasket på, spændte bæltet med revolver og patroner om livet. Da Mara-Onga kom ind ad døren, lo de begge, og Peder fandt sig hurtigt tilrette i den dragt.

Mara-Onga var hans ven, hans fader, hans forsyn, men han var en gåde. Hvem var den mand, og hvad foretog han sig?

Ansigtet var en europæers, huden en polynesiers. Han talte Tolonga-sproget flydende, men ikke som de andre. Tre genstande ejede han, som Peder vidste stammede fra hvide mænd: bordklokken, ringen i det hele øre og endelig en lille spilledåse.

Den sidste var Peder længe om at opdage, for den hørte til tabu-rummets hemmeligheder. Men en nat, da månen skinnede ind gennem den åbne dør, og han lå vågen med de bedrøvelige tanker drejende sig om den mulighed, at Dick med *Swell* ville søge ham på kryds og tværs af det stille hav, lød

pludselig tæt ved spinkle toner, der forekom ham så bekendte. Han lyttede, holdt vejret; jo vist, det var ikke til at tage fejl af – *Ach, du lieber Augustin, alles ist weg, weg, weg!*"

Peders henrykkelse var grænseløs. Straks stod ganske levende for ham en juleaften for meget længe siden. Det var hos toldkontrollør Klenows. Frits havde fået en spilledåse af tante Malle. Den spillede just den samme melodi og kun den ene.

"*Ach, du lieber Augustin,*" lød det atter der inde fra, hvor den tatoverede gamle mand var. Og Peder lå og lyttede, så begyndte han at nynne ganske sagte, og med ét gav han sig til at fløjte "*Ach, du lieber –*" længere kom han ikke, for så stoppede musikken, og hans fløjten gik i stå.

Hver aften sad Peder på en bænk uden for huset med ryggen mod væggen. Ofte satte Mara-Onga sig hos, begge fik piberne frem og røg Tolonga-tobak; dejligt duftende tobaksblade, brune og vindtørrede, som blev hakket småt og stoppet i piberne.

Den gamle havde en snadde, et stykke sort trærod, som var udhulet og forsynet med et langt og ganske tyndt bambusrør. En løjerlig undervisning begyndte: den gamle pegede på forskellige ting og nævnede deres navne på tolongesernes sprog, Peder gentog dem atter og atter, indtil han havde lært den rette udtale. I hans trøjelomme lå endnu en lommebog med et lille stykke blyant. Deri nedskrev han om dagen, hvad han havde lært om aftenen.

Dog en endnu bedre læremester havde han. Hver dag kom Tagra-Sah med sit følge af unge piger til huset, ofte medbringende gode sager som frugter, majsøl, smukke koraller eller bundter af tobaksblade.

Det var Peders bedste tid i døgnet. Stuen var fuld af unge brune piger, der lo og snakkede. Men længe varede det ikke, før Tagra-Sah jog dem alle ud. Så sad hun alene sammen med den endnu lidt blege og svage Peder. Mest holdt hun af at sidde på hængekøjen med hans hånd i sin. Ofte var hun tavs og så blot på ham, indtil han blev genert og rød i hovedet. Så lo hun og gav sig til at nævne navnene på alt, der fandtes i værelset. Indtil hun atter pludselig standsede og løftede sin hånd mod hans mund; men når han så havde kysset den, var det hendes tur til at blive forvirret. Og mens undervisningslegen gik allerbedst, kunne de pludselig opdage Mara-Onga stå inden for et af forhængene, betragtende dem med alvorlig mine og korslagte arme.

Da udspandt der sig gerne en livlig samtale mellem dronningen og hendes troldmand, under hvilken den første med heftighed klaskede hænderne sammen og stampede i gulvet.

Og altid var Peder genstanden for samtalen; det forstod han godt, om end han ikke kunne tyde ret mange ord.

Peder blev rask. Han gik nu let på fod som i gamle dage, foretog vandringer på bjergsiderne, eller han løb ned til stranden og fik sig et bad i det friske salte havvand. Overalt, hvor han kom hen, stimlede tolongeserne sammen, løftede hånden mod panden og bøjede sig for ham. Peder forstod ikke, hvorfra hans popularitet egentlig stammede eller den ærefrygt, der vistes ham. Men han tog det som en skyldig respekt, den kulørte race bør vise en hvid, civiliseret mand. Og hans selvbevidsthed, som ingensinde havde været ringe, øgedes ikke lidet.

Hans yndlingssted var en fremspringende bjergkam vel tusind fod over stranden. På det sted voksede store, mørkbladede buske, oversået med hvide, vellugtende blomster og røde bær.

Under disse buskes skygge var der svalt selv i den hedeste middagstime. Her lå han på maven og så ud over havet, undrende sig over, hvad han ville gøre, hvis *Swell* pludselig viste sig. Han holdt kikkerten for øjnene og undersøgte havfladen, men aldrig så han andet end de tre små fjerne koraløer mod sydvest – dem han huskede at have set fra "Elefanten" – og nogle fiskerbåde, de med mørkebrune sejl fra Bolonga, de med lyse fra hans egen ø.

Så kiggede han over til naboøen; imod den havde han en instinktmæssig uvilje, og endelig fortabte han sig i beskuelsen af den palisadeindhegnede by dernede. Og navnlig byens midtpunkt, det store hus med det dobbelte spidstag og de store verandaer mod nord og syd. Foran lå palmepladsen, bag ved en pæleindhegnet gård og bag den igen en have fuld af brødfrugttræer, bananbuske og slanke palmer.

Hvad han end begyndte at spekulere over – *Swell*, det fjerne Svendborg, den mærkelige mand, i hvis hus han boede, sin egen højst usikre fremtid – altid kom en skikkelse i vejen; den dukkede pludselig frem i hans hjerne og forlod den ikke igen. Og skikkelsen var en yndefuld ung pige med blanke, sortbrune øjne, med arme og hals lysende som ananasfrugtens gyldne skal; snart lo hun, snart så hun ham alvorligt, næsten bedrøvet ind i øjnene. Det var Tagra-Sah, den lille dronning, herskerinden over hele den herlige Tolonga ø. For det vidste han nu god besked med.

Og hendes skyld var det, at alle savn og længsler forekom ham så underlig magtesløse; hun var årsag i, at livet syntes ham skønt. Og greb han så til kikkerten for atter at ransage det stille havs flade, da var det næsten med en følelse af ængstelse for at få et glimt af Dicks lystyacht at se.

I alle jorderigs samfund findes troldmænd, og de lever gerne fedt og godt af deres "trolderi", fordi der er sådan en umådelig masse uvidende mennesker med svage hjerner, som ikke kan lade være med at tro på det såkaldte "overnaturlige".

I civiliserede lande generer folk sig almindeligvis ved at være deres overtro bekendt, men alligevel tror de på spåkoner og spøgelser, forudsigelser, hemmelighedsfulde lægemidler, der helbreder alle mulige sygdomme, og meget andet, som ethvert fornuftigt menneske bør le af.

Der eksisterer nemlig aldeles ikke noget "overnaturligt" af den simple grund, at vi slet ikke kan komme uden for naturen. Alt, hvad der gør indtryk på vore sanser, er udslag af naturkræfter og underkastet uforanderlige naturlove.

Men menneskene skal jo have nået en vis udvikling for at kunne fastholde den slags læresætninger, og de gode tolongesere var såre langt tilbage i udvikling. De antog, det var ildguden, som bevirkede, at deres vulkan af og til fik et udbrud; at en anden gud lavede storme ved at puste over land og hav; om en tredje troede de, at han var ondskabsfuld og påførte dyr og mennesker sygdomme.

Over for et sådant folk har en snedig mara-onga let spil; men embedet kan ellers være besværligt nok, for de barnlige sjæle,

som han påvirker, forlanger idelig nye udslag af hans hemmelighedsfulde magt.

Det var efterhånden gået op for Peder, hvilken rolle Mara-Onga spillede på øen, og fulgte derfor hans færd med voksende interesse. Dage og nætter kunne den tatoverede mand være borte og kom da altid tilbage belæsset med tunge poser, med trærødder og store bundter blade og blomster. Så forsvandt han i det hemmelighedsfulde værelse, hvor Peder hørte ham arbejde, ikke sjældent hele natten igennem. Underlige lyde, knirkende og pibende, trængte ud fra det skjulte rum, af og til en sær lugt som af svovl eller fosfor.

Peders nysgerrighed steg, men han forsøgte aldrig at trænge ind dér, hvor det var ham forbudt at komme.

Så en skønne dag vågnede han ved at høre stønnen og rallen tæt ved sig. Han sprang ud af sengen og lyttede. Jo, det var rigtig nok, inde fra tabu-værelset lød det, som om én var i stor vånde.

Peder løb ud i køkkenet, hvor ilden altid ulmede på ildstedet, tændte en harpikskærte, trak forhænget til side og skød døren op. For første gang fik han det mystiske rum at se. Der var oplyst, for på væggen hang en bred lerskål, fyldt med olie og forsynet med fire antændte væger. Sært så der ud: to store borde stod fulde af lerkrukker og trækasser; underligt udseende genstande og redskaber hang omkring på væggene. Men ret mange enkeltheder fik Peder ikke tid til at opfange, for han fik straks øje på den gamle Mara-Onga, der lå på gulvet med ryggen mod en stor, åbentstående tønde og med benene over en væltet bænk. Ved hans side lå en svær stenmorter, hvis

halvflydende, brungule indhold drev langs trægulvet, og hvorfra opsteg en syrlig, stærk lugt.

Peder bøjede sig over Mara-Onga. Han var åbenbart besvimet, trak vejret stakåndet og med vanskelighed. Ud i frisk luft måtte han, det var klart, og Peder tog et kraftigt tag under de tatoverede skuldre.

Det var slid at få den tunge mand over tærsklen og ud i det forreste værelse. Men det lykkedes. Peder fik bakset så længe med Mara-Onga, at han kom til at sidde på gulvet med ryggen lænet mod sengen. Støttet af Peder sad den gamle længe med ansigtet bøjet mod brystet, næsten død. Så begyndte han at rokke med hovedet og mumle det besynderligste tøjeri. Af og til blev han grebet af voldsomme hosteanfald. Pludselig løftede han hovedet og hviskede:

"*Water, give me water!*" (Vand, giv mig vand!)

Peder var nær gået bag over, så forbavset blev han over at høre Tolongas troldmand tale engelsk; men hurtigt skaffede han en krukke vand, som den gamle begærligt slubrede i sig.

Nu var han kommet til sig selv, rejste sig med anstrengelse og kastede forvirrede blikke om i rummet.

Peder støttede ham, harpikskærten holdt han i hånden, og da den gamle havde sat sig på sengen, spurgte Peder på engelsk:

"Går det bedre nu, Mara-Onga?"

Denne stirrede på sin gæst, rystede da på hovedet, som om han ikke forstod. Men Peder lod sig ikke skuffe.

"Mara-Onga, du lå besvimet derinde og var lige ved at dø. Jeg slæbte dig herind, og mens det stod på, talte du engelsk – bad om vand."

Stadig rystede den gamle på hovedet. Peder vedblev:

"Tal til mig, Mara-Onga, tal engelsk. Hvad er du bange for? Jeg er din ven, og du har reddet mit liv. Du er ikke nogen Tolonga-mand, det har jeg længe vidst. – Svar mig dog!"

Mara-Onga rejste sig og sagde: "Vent". Så stolprede han ind i det hemmelige værelse med usikre skridt, rumsterede længe derinde og vendte atter tilbage til Peder, der imens havde tændt olielampen, stoppet sin pibe og sat sig i hængekøjen.

Troldmanden bragte en krukke palmevin og to små kalabasser, som han anbragte på gulvet, satte sig så ved siden af Peder, tændte en pibe og røg nogen tid i tavshed.

"Drik," sagde han pludselig på engelsk, "drik! Palmevin er sund, jeg må komme til kræfter, vi har en lang nat for os."

Han talte langsomt og med besvær som en mand, der ud trykker sig på et fremmed sprog og søger ordene frem i hukommelsen.

Begge drak, og atter gik der nogen tid.

"Du hedder Peder Most, navnet læste jeg i din lommebog. Et navn siger intet, men dine øjne er ærlige, der er ingen svig i din tale."

"Dem, der før har stolet på mig, er ikke blevet snydt," svarede Peder med megen selvfølelse.

"Det håber jeg, og det tror jeg. Men sandt at sige er jeg blevet snydt og narret af så mange medmennesker med ærlige øjne, at jeg snart ikke troede på hæderlighed mere.

Nå, nu har du fundet mig ud, hvad kan det så nytte at skjule det for dig. – "Mara-Onga" er ikke mere tolongeser end du, han er en god, kristen irlænder."

"Hvad hedder du da, og hvordan i alverden er du kommet hertil – og med al den tatovering."

"Mit navn? – For dig som for alle de andre er jeg Mara-Onga. Fik du mit rigtige at vide, kunne du let tage fejl en skønne dag. Men min historie skal du få – så kort som mulig, for nu har jeg ikke talt engelsk i tredive år, det tager på kræfterne.

Ser du, Peder Most, menneskene de er ligesom planterne, der vokser på jorden: nogle gror i frugtbart muld, får sol og regn og rigelig gødning, så de udvikler sig hurtigt og stærkt; og alle beundrer dem og holder af at se på dem – men det er dog tilfældigt, at de fik sådan en god start, ikke sandt?

Andre frøkorn falder i sandet, i stenet jord. Hvad bliver de til? Forkrøblede, kort er strået, aksene magre. – Det skidt duer ikke, bliver der sagt – kan frøkornet gøre for det?

Ser du, hvor jeg blev født, det ved jeg ikke, og ingen husker det vel mere. Men et halvt år gammel rodede jeg i den dybe, skidne rendesten, der løber gennem Dublins fattiggård, og den rendesten med dens stinkende vand var min eneste glæde i mine første ti leveår.

I andre, som har kendt moder og fader og er blevet hæget om og behandlet med kærlighed, I har ikke lov til at gå i hundene, I *skal* blive gode mennesker. Men sådan én som jeg, der bare har set fordrukne mænd og kvinder, tyve og banditter – af mig kan samfundet ikke forlange dyd eller gode sæder, vel?

Hvad jeg blev til? Alt muligt, både dårligt og godt. Jeg begyndte med at rejse om sammen med en skærsliber. Da var jeg elleve år. Han lærte mig håndteringen og i tilgift at stjæle og drikke whisky. Så løb jeg fra ham, for jeg har altid foretrukket mad for prygl, og kom ombord på en kinafarer. Der var jeg kahytsdreng, senere blev jeg tømmermand. Engang deserterede jeg i Australien og blev guldgraver. Men aldrig

fandt jeg så meget guld, at jeg kunne holde mig med føde og klæder. Så blev jeg diligencekusk, indtil røverne en skønne nat plyndrede køretøjet og passagererne. Mig lod de ligge mellem buskene med en kugle i ryggen.

Så kom jeg til Melbourne og blev ansat ved en fabrik, hvor de lavede krudt og dynamit til de store guldmineselskaber, der sprænger klipperne og knuser stenen for at udvinde guld. Der havde jeg det godt, indtil hele fabrikken røg i luften.

Altid gik det mig skidt. Hvad jeg end tog fat på, endte jeg med benene i vejret.

For ikke at sulte eller komme på fattigvæsenet lod jeg mig hyre på en amerikansk skonnert, der sejlede mellem Sandwich-øerne og Melbourne. Det var gode folk at være hos, de amerikanere, men så skulle det jo netop hænde, at fartøjet allerede på den anden rejse forliste, og jeg og to kammerater drev om så længe, indtil vi slap i land på Guineas østkyst. De to blev ædt af de sorte menneskeædere: men enten det nu lå i, at jeg var så mager som et skelet, eller det var for den lille spilledåses skyld – den havde jeg bjærget sammen med en del andre ting, og de vilde troede nok, at der var en ånd inde i kassen – jeg fik lov at leve, og syv samfulde år tilbragte jeg hos de modbydeligste mennesker på jordens overflade. Hver fuldmåne måtte jeg lade mig tatovere, snart i ansigtet, snart på arme eller ben – sådan endte jeg med at se ud," – her strakte Mara-Onga de tatoverede lemmer fra sig, "der er vist over hundredtusind nålestik på mit legeme, og hvert har skaffet mig ulidelig pine, hvert og et.

Men da de syv år var gået, slog min befrielses time. Jeg havde i al hemmelighed samlet proviant til et par måneders sejlads.

Og en skønne nat slog jeg to af de vilde ihjel, bragte provianten ombord i deres kano og sejlede bort.

Her landede jeg, og takket være mit kendskab til sproget, min bordklokke og den lille spilledåse blev jeg snart en stor mand på Tolonga; især dengang kongen lod sin troldmand styrte i krateret og udnævnte mig til mara-onga."

Peder sad lidt og grundede:

"Du havde det dårligt både hos hvide og sorte, men hos disse lysebrune tolongesere har du været lykkelig. – Så er det vel gode mennesker her på øen?"

"Der er ikke noget, som hedder gode mennesker eller slette mennesker. Alle har både gode og slette egenskaber. Det kommer bare an på, hvilken side de vender mod én selv. Mod mig har tolongeserne været sådan rigtig artige børn, det må jeg lade dem; men det ligger vist nærmest i, at de er så bange for mig som for selve Fanden. De tror jo, jeg er troldmand."

"Hvad kan du dog finde på at lave for hokuspokus? Du er regnmager? – Hvad vil det sige?"

"Det er såmænd let nok. Ser du, det regner aldrig her uden med nord vest-vind, og inden den tager fat, får jeg sådanne nederdrægtige trækninger i mit venstre ben og her over lænderne. Det ligger i, at jeg har gigt fra den tid, jeg var diligencekusk i Australien."

"Hvad slags trolderi kan du ellers lave?"

"Spilledåsen har du hørt, det er et af mine store numre, for de tror, det er en ånd, som jeg har lukket inde i kassen, og som er min slave. Men mest forskrækkede blev de, da jeg lod den første raket ryge til vejrs fra toppen af bjerget. Kongen var lige ved at dø af rædsel."

"Raketter! – Men hvor får du krudt fra?"

"Det laver jeg selv. Det gælder bare om at mikse svovl, salpeter og kul sammen. Svovl er der hele gruber af langs bjerget – jeg antager, det kom dér ved vulkanens udbrud. Salpeteret får jeg mest fra kongegravene, de store klippehuler her ovenfor; det danner sig på stenvæggene. Og trækul laver jeg i en lille mile. Til hundrede pund krudt bruger jeg femoghalvfjerds dele salpeter, femten dele kul og ti dele svovl. Det er just ikke bedste sort, jeg fabrikerer, for det lugter rent forbandet; men knalde gør det, og raketterne ryger til vejrs, så det er en fornøjelse."

Den gamle rejste sig.

"Kom med, så skal jeg vise dig hele fabrikken; men vær forsigtig med lys og den slags, for jeg har to tønder fulde af krudt derinde foruden andet djævelskab."

Mara-Onga gik foran med lampen, og Peder fulgte i stor spænding.

"Lad døren stå åben," advarede den gamle, da de stod i det hemmelige rum, "her er giftig luft, det er fosforsyre, jeg fabrikerer, og det var det, jeg besvimede af før. – Dér ligger morteren og syren driver ud."

"Hvad ville du dog bruge det giftige stads til, Mara-Onga?" spurgte Peder.

"Lave tændstikker begribeligvis. Og så havde jeg tænkt på at bruge det til trolderi. Når man smører et eller andet over med fosfor, så lyser det om natten; det ville nok tage vejret fra tolongeserne at se toppen af Tagra-Sahs hus lyse midt i en bælgmørk nat."

Peder så sig om:

"Hvor er krudtet?"

"Det ligger i de to tønder, som er gravet ned under det bord. Der henne i krogen står tre store raketter, som skal knaldes af på årsdagen for dronningens død. – På de vigtigste fest- og sørgedage må jeg altid indrette mig på, at der sker noget. – Ak ja," tilføjede den tatoverede troldmand med et melankolsk suk, "det er jo galt at lave den slags humbug og bedrag, men jeg er skam nødt til det – menneskene vil bedrages, og tolongeserne er så vigtige af deres mara-onga, at jeg Gud hjælpe mig tror, de ikke ville være bange for at slås med bolongeserne, skønt hver af de sorte kæltringer kunne klare sig overfor to af vore lyse fyre."

Da de atter var kommet ud i det fri, fortalte Mara-Onga om festen, der afholdtes, da Peder kom farende i ballonen, og om Kada-Vaïs uheldige frieri.

"Det skulle ikke undre mig, om vi fik vrøvl ud af den historie. Men hellere gå i krig end lade den grimme karl blive gift med Tagra-Sah. Hvad siger du, Peder Most?"

"Hvad jeg siger? – Hellere vil jeg skyde alle de halvtreds skud, jeg har i mit revolverbælte, ind i livet på den Kada-Vaï end se ham gift med den lille dronning. Det er, hvad jeg har at sige!"

Mara-Onga lo lunt i sit tynde, hvide skæg:

"Nå, nå – så meget behøves ikke. Spar på patronerne. Der bliver nok brug for dem."

I løbet af de følgende dage begyndte alarmerende rygter fra søsterøen at sprede sig til Tolonga. Nogle af Tagra-Sahs undersåtter, der drev tuskhandel med de mørkhudede naboer, berettede, at Kada-Vaï ophidsede sin fader mod de lyse, forestillede ham den fordel, det ville være at have en søn som

hersker på den rige ø, og samtidig viste ham det forsmædelige i dronningens afslag på frieriet.

"Den gyldne blomst", som daglig indfandt sig i sin troldmands hus, drøftede muligheden af en krig. Og til Peders store glæde forhånede hun den sorte frier med de brede kæber og den flade næse – "hellere dø end leve sammen med den onde mand!"

Aldrig havde Peder været så flittig som i denne tid. Han lærte tolongesisk, kunne allerede flere hundrede ord og forlangte af Mara-Onga, at de skulle tale de indfødtes sprog i stedet for engelsk, hvilket i høj grad mishagede den tatoverede og af skæbnen omtumlede irlænder. De blev endelig enige om, at så længe solen stod på himlen, skulle sproget være tolongesisk: men så snart den var forsvundet i havet, måtte den gamle tale engelsk, hvilket voldte ham en usigelig glæde. Helt gemytlig kunne han blive, når de sad om aftenen med palmevinen mellem sig og lod tobaksrøgen hvirvle op i den stille luft, og han bedyrede altid, at nu var han for første gang i sit liv virkelig lykkelig.

Peder havde sin gang overalt i huset; han arbejdede ved den klodsede høvlebænk, som Mara-Onga havde sammentømret og med det yderst primitive værktøj. Han lærte at bruge de indfødtes våben, lansen og kastespyddet, og blev efterhånden så flink i bueskydning, at han kunne ramme en flyvende grib med pilen. Han hjalp med til at fabrikere krudt, syede og reparerede ved hjælp af bennåle og basttråde sine lette tolongesiske klæder og sandaler; han lærte den kunst at brygge majsøl og lave palmevin.

En morgen stod han i køkkenet i færd med at garve skindene af nogle pungrotter, han nylig havde fanget i en fælde, da han hørte støj udenfor. Straks efter kaldte Mara-Onga på ham.

Den gamle mand stod i det store forværelse, iført sin festdragt og behængt med talrige smykker af rottetænder og koraller.

"Tag din hvide dragt på, Peder," sagde han, "og sæt den hat dér på dit hoved. Det er en gave fra Tagra-Sah, den har tilhørt hendes fader."

Det var en art hjelm af strå og kantet med lutter grønne, opretstående fjer. Hjelmen passede lige til Peders hoved, og de grønne fjer stod pragtfuldt til hans røde hår.

"Hvad er der los, Mara-Onga? Der skal vel ikke være maskerade?" lo han.

"Du skal ned til dronningen. Spænd revolveren om livet og skynd dig."

Udenfor stod fire krigere af livvagten bevæbnede med lanser. De havde dronningens lille rideko imellem sig.

"Sæt dig op på den," beordrede Mara-Onga. Peder forsøgte at protestere, for det så ganske latterligt ud at se ham sidde overskrævs på en ko med de lange ben dinglende ved jorden. Men Mara-Onga var ikke i humør til at lade sig modsige.

Så trippede dyret afsted med Peder. Ved siden gik den værdige troldmand, raslende med de mange arm- og ankelbånd, og bagefter marcherede de fire lansebærere.

"Kan du se de tre både, som ror langs kysten? De bringer afsendinge fra Bolonga. Og hvis mine spioner ikke lyver, så kommer de sorte djævle med den besked til Tagra-Sah: Bryllup med Kada-Vaï eller krig."

Det gav et sæt i Peder, så koen var nær gået i knæ:

"Og hvad har Tagra-Sah i sinde at svare?"

"Hun vil have dig ved sin side, når de sorte skal modtages. Det er vel svar nok – for dig i det mindste! Heldigvis har de modvind, så vi har god tid. Forresten vil den lille dronning gøre dig til generalissimus for hele hæren. Kan du se alle de mennesker dér neden for vejen? De venter kun på dit komme."

Rigtig nok. Da Peder og hans eskorte nåede den store slette nord for byen, blev de omringet af en mægtig skare glade tolongesere, mænd, kvinder og børn; og med et følge på flere tusinde overskredes broen og passeredes palisaderækken. Udenfor Tagra-Sahs hus stod livgarden opmarcheret. De hilste ved at dundre lanseskafterne mod jorden, hvorpå Peder svarede ved at løfte hånden mod sin fjerprydede hjelm.

Dette var Peders første besøg hos Tagra-Sah, og med bankende hjerte overskred han tærsklen. Uvilkårligt ville han tage hjelmen af, men Mara-Onga trykkede den atter på plads, og så blev den siddende.

Hallen, han kom ind i, var højloftet og ganske rund, med røde basttæpper hængende ned ad væggene. Inde i salen løftede sig i rundkreds en række sortpolerede træsøjler, og midt i kredsen stod en art divan, dækket med et vidunderlig skønt tæppe, syet af lutter metalglinsende og farvestrålende kolibrihamme, indvævet med blegrøde koralgrene og guldtråde.

På divanen sad Tagra-Sah med korslagte ben, klædt i en gul kjortel, med gule blomster i håret og guldbånd om håndled og ankler.

Hun så så skælmsk og indtagende ud, at Peder blev stående ganske betaget, men et let puf fra Mara-Ongas albue bragte

ham til besindelse. Han førte hånden op til panden og bøjede sig dybt; gik så rask hen og gav den lille dronning et godt dansk håndtryk. Hun lo og pegede på divanen, Peder tog plads og trak benene op under sig, som han vidste var skik og brug der til lands. Så drejede han hovedet og så sig om.

Livvagten var marcheret ind i salen og stod rundt om søjlerækken, og uden om denne stimlede tolongeserne ind fra pladsen. De stod stuvet tæt op ad hinanden; børn blev løftet i forældrearme, for at de rigtig kunne se, hvad der nu foregik mellem dronningen og hendes hvide gæst.

Og Peder, som følte, at dette var en højtidelig audiens, noget lignende, som når kongen på Amalienborg tager imod en stormagts gesandt, lagde al den værdighed, han sad inde med, i holdning og ansigtstræk. Men han opdagede snart, at dette ikke lod sig gennemføre; for den lille dronning var så smilende og lattermild, at Peder ikke kunne bare sig for at le med, selv om han nu og da havde vanskelighed ved at forstå anledningen til latteren. Og når så deres latter lød, lo livgarden med, og hele forsamlingen bag søjlerækken faldt i.

Tagra-Sah klappede i hænderne, og hendes piger bragte søde kager, mælk og frugt og endelig i højtideligt optog en krukke, fyldt med den afdøde konges yndlingsdrik, palmevin. Kun dronningen, hendes gæst og Mara-Onga havde lov til at drikke denne vin; thi for alle de andre var den tabu. Tagra-Sah og Peder nippede kun til skålens indhold, men Mara-Onga tømte resten til bunds. Lerskålen lod han falde på gulvet, så den gik i kvas – de tre havde tømt "venskabsbægeret", og ingen måtte mere drikke af den skål.

Atter klappede den lille dronning i sine brune, buttede hænder, og ind kom fire slaver, bærende den afdøde høvdings våben: skjoldet, lansen, køllen samt en mægtig bue og et pilebundt.

Tagra-Sah rejste sig og Peder ligeledes.

"Det er dine våben. Vil du forsvare mig og mit land, hvide mand?" Hun strakte med disse ord den ene hånd mod våbnene og den anden mod Peder.

Vel instrueret af Mara-Onga om, hvad han skulle gøre, tog Peder den brune hånd og førte den mod sin pande; så kyssede han den, hvilket ikke stod i reglementet, men syntes at volde Tagra-Sah stor glæde. Derpå oplod den hvide mand sin mund og sagde med høj røst:

"Jeg vil dræbe dine fjender, Tagra-Sah, og dø for dit land!"

Skønt disse ord blev udtalt på mangelfuldt tolongesisk, hørtes og forstodes de dog af hele forsamlingen og vakte endeløs jubel. Krigerne råbte "Sala-Sala" og dundrede i gulvet med lanserne, og alle de bagvedstående brølede og råbte "Sala-Sala!"

Men pludselig skar en stemme gennem larmen:

"Bolongas mænd, Bolongas krigere!"

Dødstavshed fulgte på råbet, og alle så mod stranden. Ind til kysten gled tre snabelprydede dobbeltbåde, og ned på sandet sprang en flok mørke mænd, hver med et kort kastespyd i hånden. Kada-Vaï var ikke iblandt dem.

Tagra-Sah gik frem mod pladsen og stillede sig uden for sit hus for at modtage afsendingene. På hendes højre side stod Peder, til venstre Mara-Onga.

Bolongeserne kom langsomt og værdigt op imod dem, som det sømmer sig vigtige udsendinge. De stillede sig foran Tagra-Sah. Den forreste blandt dem, en hæsligt udseende sort fyr med et dybt ar tværs over højre kind, trådte et skridt frem, sænkede spyddet mod jorden og råbte:

"Min høvding byder dig sin søn Kada-Vaï til ægte. Hvis du afslår, byder han dig krig!"

Den lille dronning knejsede med sit smukke hoved, strakte hånden ud mod den sorte kriger og svarede:

"Tagra-Sah vælger selv, hvem hun vil ægte. Hun vælger ikke Kada-Vaï."

Bolongeseren svang spyddet i luften, og Peder trak revolveren fra bæltet, for han var bange, at det gjaldt dronningens liv. Men det sorte sendebud så sig om til alle sider, som søgte han et mål for kastespyddet.

Og tæt ved ham, vel et par favne borte, lå på jorden en gul hunhund. Dens fem små hvalpe kravlede blinde omkring den for at få die. Hunden fangede bolongeserens øje; han hævede spyddet og slyngede det mod det stakkels dyr med en sådan kraft, at spydskaftet for dirrende gennem den jamrende hunds krop med spidsen ned i jorden. Så vendte den hæslige mand ansigtet mod Tagra-Sah, holdt den højre hånd i luften og råbte:

"Sådan vil det gå Tolongas mænd!"

Men inden han fik sænket hånden, havde Peder løftet revolveren og skudt. Med et smertenshyl trak den sorte hånden til sig, kuglen var gået tværs gennem håndfladen. Og Mara-Onga råbte med en høj røst, der rungede over pladsen: "Sådan vil det gå Bolongas røvere!"

Efter skuddet og råbet blev der stille; man hørte kun de små hundehvalpes ynkelige småklynk. Den hele forsamling var som lamslået af den ukendte lyd af et revolverskud. Så trak bolongeserne sig langsomt tilbage, baglæns og med spyddene rede til kast. Midt iblandt dem gik den sårede med blodet strømmende fra hullet i hånden. Helt ned til kysten kom de, sprang ombord i de tre både, satte sejl og gled bort over havet.

Og endnu stod Tagra-Sah foran sit hus, omringet af sine tavse undersåtter. Alle rettede øjnene mod Peder Most, som havde stukket revolveren i sit hylster.

Da lagde Tagra-Sah sin hånd på Peders arm:

"Du er stærk, hvide mand, du kan beskytte mig."

Peder gav hende et solidt håndtryk: "Stol på mig, lille dronning, vi skal nok klare den."

11. Til krig beredt

Krigen var uundgåelig, det stod klart for Mara-Onga og for Peder; nu gjaldt det om at være forberedt på at modtage fjenden og helst på en sådan måde, at han hurtigst muligt tabte modet. Frem for alt kom det an på at holde troen ved lige hos tolongeserne på troldmandens og Peders uovervindelighed.

Heldigvis var der tid til at træffe de nødvendige forberedelser.

Medens tolongeserne satte dagens gud, solen, højst blandt alle guddomme, var månen genstand for den ivrigste dyrkelse blandt de mørke bolongesere. Det ville være en krænkelse af nattens gud, om noget stort foretagende – og da navnlig en krig – påbegyndtes uden for fuldmåne. Der var over tre uger til dette tidspunkt.

Ivrige rådslagninger fandt sted i Mara-Ongas hus på bjerget. Der blev krigsplanen lagt.

Mara-Onga sad inde med det nøjeste kendskab til Tolongas terrænforhold, han kendte hver skov og kløft. Han og Peder blev hurtigt enige om, at det afgørende slag helst måtte stå så langt fra byen som muligt for at skåne de mange kvinder og børn og ikke mindst dronning Tagra-Sah. Fjenden skulle mødes ved selve landgangen.

Det gjaldt om at finde en anvendelse for Mara-Ongas krudt, for sådant et sprængstof kendte bolongeserne ikke, og dets virkning ville sikkert indjage dem rædsel. Raketter var der nok af, men de kunne kun forskrække om natten og ikke dræbe; hurtigt ville de modige fjender finde ud af deres uskadelighed.

Men Peder var opfindsom. Han havde i Svendborg skudt spurve med lerkugler, som udslyngedes ved hjælp af en tyk elastik, fastgjort til en kløftet Green. Med dette skydevåben i erindring lavede han en bombekaster.

Der voksede på øen uhyre høje bambustræer, slanke og lige. En del af disse lod han omhugge og lægge i vand, hvorved de blev særlig bøjelige og elastiske. Sådanne to tredive alen lange bambusstænger anbragte han med de tykke ender ned i jorden og med en indbyrdes afstand af en god favn. Et basttov blev med begge ender surret fast om stængernes top, en kurv fastgjordes på midten af tovet. Dernæst blev en sten lagt i kurven; og et par mand trak den så langt tilbage, at stængerne bøjede sig ned mod jorden som to spændte buer. Derpå slap de taget, bambusstængerne svippede i vejret, og stenen slyngedes flere hundrede alen ud i rummet.

Nu fik Peder fat i en udhulet rund kalabasfrugt, så stor som en lille kokosnød. Den fyldte han med krudt og en mængde små og tunge jernstene, som fandtes i mængde langs bjerget. I kalabasfrugtens åbning anbragte han en lunte af vel tørrede bomuldstråde. Bomben lagdes i kurven, lunten antændtes, og afsted fløj det mærkelige projektil, beskrivende en stor bue i luften. Næppe var bomben faldet mod jorden, før et vældigt brag hørtes. Den eksploderende krudtladning kastede med uhyre kraft stenene omkring til alle sider.

Forsøget var lykkedes over al forventning; Mara-Onga dansede af glæde og omfavnede begejstret opfinderen, Peder. Men de to tolongakrigere var forsvundet; de havde taget benene på nakken, rædselsslagne over det frygtelige brag, og havde

skjult sig i skoven langt borte. Men Mara-Onga fandt dem atter, og han var mand for at sætte mod i krigerne.

Nu blev der fældet store mængder høje bambustræer, og de blev parvis anbragt på de vigtigste steder bag byens palisaderække samt på taget af Tagra-Sahs hus. Det var jo fejlen ved Peders bombekastere, at de ikke så let lod sig flytte, men derved var intet at gøre. I alt blev to hundrede projektiler fyldt. Derved svandt Mara-Ongas krudtbeholdning ind til det halve. Endvidere blev der lavet store bundter raketter med tunge og spidse raketstokke, der kunne skydes ind mellem fjenderne.

Noget af det første, som Peder havde foretaget sig, da han så, at krigen stod for døren, var at sende spioner over til Bolonga. Det var et voveligt foretagende at udspejde fjendens planer på deres egen ø, men belønningen var også stor: et stykke land af Tagra-Sahs jord, en pukkelko og to geder var prisen for enhver vigtig og pålidelig meddelelse om de sorte bolongeseres krigsforberedelser. Mange meldte sig, men kun ti blev udsendt, og de havde alle bolongesisk blod i årerne og slægtsforbindelser på begge sider af sundet.

På én dag blev alle våbendygtige mænd mellem tyve og femogtredive år over hele øen sat stævne uden for byen. Hver mand skulle medbringe våben og levnedsmidler til en uge.

Det var en anselig skare, der mødte. Over tre tusinde unge mænd havde lejret sig på sletten nord for byen. Mange af dem havde deres familie med; de byggede sig straks små hytter af bambusrør og palmeblade, det var en hel lejr at se til.

Op ad formiddagen kom Mara-Onga og Peder Most, fulgt af hele livvagten, ud på sletten. Og mellem dem, ridende på sin yndlingsko, sad lille Tagra-Sah. Der blev en umådelig

begejstring mellem hendes undersåtter. Krigsråbet lød fra den ene ende af sletten til den anden. Alle svingede med lanser og spyd. Tagra-Sah selv klappede i hænderne og hilste smilende, som hun red ind mellem de mænd, som stod rede til at forsvare hendes ø.

Blandt de ældste og mest erfarne mænd blev hundrede udtaget. De skulle være hærens officerer. Og hver af disse fik tredive mand under sig, som de særlig skulle anføre i kamp.

Dernæst blev hele styrken delt i forskellige afdelinger: én, der kun var bevæbnet med lanser, en anden, der førte kastespyd og køller, samt en tredje, der udelukkende bestod af bueskytter. Og i den følgende uge blev krigerne indøvet i våbenbrug. Der blev sat mål op til bueskytterne, og time efter time hvinede de lette rørpile gennem luften til akkompagnement af syngende buestrenge. Spydkasterne havde deres særlige tumleplads. De øvedes i at løbe frem, kaste bambusspyddene og efter kastet at smide sig fladt ned på jorden for at undgå modstanderens kastevåben.

Efter hver dags øvelse, når det stundede mod mørkets frembrud, blev hele hæren samlet til en stor fællesøvelse. Peder havde selv fundet på den nye kampmåde, der i meget lignede romernes gamle slagorden: som en kile var de lansebærende ordnet; de drog frem med fældede lanser og med skjoldene i venstre hånd. Imellem lanserne marcherede bueskytter, der uafbrudt afskød pile mod modstandere; endelig på siderne, i flanken af denne fylkning, spredte sig de letløbende spydkastere som en moderne hærs blænkersværm.

Men hærens allervigtigste afdeling var en trop på to hundrede bombe- og raketkastere, som Mara-Onga selv

indøvede. Og vel gjordes den mægtige troldmands myndighed behov, for selv den mest krigslystne tolongeser gøs tilbage for det trolderi, der var i de fyldte kalabasfrugter og i de lange raketter. Men Mara-Onga fik krammet på sine folk, takket være hans bydende røst, bordklokken og det tunge lanseskaft, for ikke sjældent måtte alvorlige knubs uddeles for at holde modet oppe i bombekasterne.

Men Peders krigsærgerrighed voksede. Han ville ikke nøjes med kamp på det faste land, hans eget sømandselement, havet, skulle også være skueplads for bedrifter.

Det var for et halvt år tilbage hændt, at en tyfon havde mødt en hel flotille af Bolongas fiskerflåde på det åbne hav, så at næsten halvdelen af øens fartøjer efter uvejret var drevet i land som vrag. Det var altså ikke muligt for bolongeserne at overføre alle krigerne på én gang. Bådene måtte gøre rejsen mellem de to øer flere gange; og på dette grundede Peder planen om at ødelægge fjendens flåde. Det blev derfor nødvendigt at samle et stort antal dobbeltbåde, bemande dem med de bedste fiskere på øen og holde manøvre. Det var Peders største glæde. Han hejste sin kommandostander netop på det fartøj, som Tagra-Sah havde fået i gave fra Bolonga. Standeren havde hun selv syet; den var blodrød med et T-S på midten. Men ingen uden Mara-Onga forstod, at de bogstaver var dronningens navnetræk. Bolongeserne anså dem for trolddomsruner, beregnet på at kalde havets gud til hjælp.

Månen havde allerede passeret første kvarter, om få dage kunne en blodig krig udbryde. Af og til vendte en udsendt spion tilbage og berettede om fjendernes krigsforberedelser. Over

tres store både lå rede i en dyb bugt ved Bolongas sydøstside; alle øens krigere havde samlet sig i cederskoven rundt om bugten. Til krigsguden havde høvdingen og Kada-Vaï ofret store mængder geder og høns, og når fuldmånen indtraf, skulle fem mandlige og lige så mange kvindelige slaver dræbes som offer for måneguden. Det var bolongesernes hensigt allerede fuldmånenatten at bringe halvdelen af krigerne over, resten skulle følge efter næste morgen.

Alt dette fortalte spionerne og mere til. De vidste, at Kada-Vaï havde svoret ikke at nedlægge lansen, før han havde dræbt "den hvide mand fra havet" og ægtet Tagra-Sah. Hans fader, den gamle høvding, havde aflagt et lige så højtideligt løfte om at besejre tolongeserne og gøre dem alle til slaver.

Det var sidste aften, inden Peder Most og Mara-Onga drog ud med hær og flåde for at værne Tagra-Sahs lille ørige. De sad udenfor troldmandens hus sammen med fire af de hidkomne spioner og fik nøje underretning om, hvad disse havde set og erfaret.

Peder Most havde nu lært så meget af Tolonga-sproget, at han kunne gøre sig nogenlunde forståelig, og Mara-Onga var ved hans side; bedre tolk behøvedes ikke. Der var nu kun én spion tilbage på Bolonga, og han havde befaling til, så snart han så fjendens både glide ud fra bugten, at antænde et bål. Det signal skulle gentages på fire sider af vulkanens top, så hele øen fik at vide, at nu begyndte krigen. Dette skulle de fire mænd besørge; hver begav sig til sin udkigspost, Peder og Mara-Onga blev alene tilbage.

Den gamle mand hentede palmevin og tobak, så sad de to på bænken uden for hytten.

Månen stod blændende hvid på nathimlen, netop klar af bjergryggen mod øst og kastede sit stærke lys over det dejlige landskab neden for dem. Ikke en vind rørte sig. Så stille var det, at enkelte råb og hundeglam fra byen nåede deres øren, og fra nord lød en ensformig summende lyd; den stammede fra tolongakrigernes lejr, vel fem mil borte ved bjergets fod.

De røg lidt i tavshed, så tog Mara-Onga ordet:

"Nu går det løs, Peder Most, og hvem ved, om vi oftere kommer til at sidde her sammen."

"Det kan der være noget i," mente Peder. "Jeg har aldrig været sådan videre bange for at dø. Men – når blot ikke den sorte rad, Kada-Vaï, får held til at blive gift med Tagra-Sah. Det er det værste, jeg kan komme til at tænke på. Den slyngel! Men jeg har min revolver, og ét skud skal i det mindste nok nå ham."

Mara-Onga lo lidt og gned sin tatoverede næse med pibespidsen:

"Du er forelsket, Peder Most, du er skinsyg på Kada-Vaï."

Det var heldigvis mørkt, for Peder kunne mærke, at han blev rød i hovedet, og han stammede lidt i det:

"Nå, ja – sådan forelsket er jeg vel nok. Men hvad kan det nytte, hvad, Mara-Onga? – Mig tager hun dog ikke."

"Du bliver gift med den lille dronning, hvis du bare selv vil. Hun holdt mere af dig, min dreng, end af nogen anden. – Og det gør hun ret i," tilføjede han, "for du er i alle måder en knop."

Peder svarede ikke, men bakkede løs på piben, så røg og gnister stod ud af pibehovedet.

"For dig er jeg ikke troldmand, Peder; men hvad jeg drømmer, det må du tro, slår sjældent fejl. Jeg ved to ting – den første er, at jeg selv ikke kommer levende fra denne omgang

med de sorte derovre. Den anden er, at du klarer dig. Og dermed følger, at du gifter dig med Tagra-Sah, og at du bliver konge på øen.

Ser du, det er måske ikke nogen stor stilling at være konge på sådan en lille ø, og der er vel mange i Europa, der ville grine af det. Men bryd dig bare ikke om det. Her kan du gøre godt mod dine undersåtter, og det er en bedre opgave end at sejle rundt med en millionærs lystyacht, sådan som du har fortalt mig om det."

"Jeg vil gerne leve her, Mara-Onga, hele mit liv; at sige – hvis hun vil have mig." Han lagde hånden på den gamles arm: "Jeg siger dig, jeg lod mig slagte for hendes skyld – når som helst. Jeg – jeg er meget forelsket i Tagra-Sah, det står til troendes."

"Det har jeg længe vidst. Det gnister i dine blå øjne, bare jeg nævner hendes navn. Men hør nu, Peder. Når vi har jaget Kada-Vaï ud af landet igen, og du er blevet nummer ét på øen, så må du ikke et øjeblik tænke på at blive her alle dine dage. Man bliver træt af livet her, man længes efter sin egen race; man kan ikke leve i verden uden at længes efter at få at vide, hvad der foregår i verden."

"Jamen Tagra-Sah?"

"Hør nu. Du har lært lidt skibsbyggeri, du er fiffig nok og nem på fingrene. Så snart du er faldet i ro, tager du fat på at bygge et skib, sådan et som jeres danske skonnerter derhjemme. Lad træet tørre godt, før du bygger; du må bruge svære nagler af jerntræ, de holder nok. Når skibet er færdigt, må du ud og se dig om. Sejler du ret syd i, så kommer du til Fiji øerne, lidt mod vest og du har mulighed for at lande på New

Zealand; og bliver du blot ved med at sejle stik vester i, kan du ikke undgå at nå land enten i Japan eller Kina."

"Jamen Tagra-Sah?" gentog Peder.

"Hun er ung nok til at lære civilisation. Dine børn skal vel ikke være halvvilde tolongesere? Og husk, at du giver dig ind under Englands beskyttelse, husk det.

Og så én ting til. Tagra-Sah er rig. Hun har mere frugtbar jord end adskillige engelske hertuger; hun ejer kokosskove, der er mange penge værd, hendes perler og guld alene kan du få et par millioner for. Og øen er rig, her er både kobber og guld og mange andre slags mineralier."

"Jeg bryder mig kun om hende," forsikrede Peder. Han var slet ikke glad ved at høre om alle de rigdomme.

"Du bliver selv rig, når jeg er død – kom med mig."

Mara-Onga rejste sig, gik ind i huset og tændte den brede olielampe. Peder fulgte ham. Den gamle gik ind i køkkenrummet og hen til værelsets bagvæg. Her lyste han for sig med lampen, lagde hånden på en fremspringende knast og skød til. Et stort stykke af trævæggen drejede sig langsomt indefter, bag det gabede et hul, stort nok til at lade en mand slippe igennem. Begge krøb gennem hullet, der førte ind til en rummelig hule, som var gravet ud i bjergsiden.

"Ser du, Peder, dette er mit skjulested, mit skatkammer. Her kan jeg gemme mig, om det skulle gøres fornødent – en troldmands liv er altid i fare. Jeg har proviant til en hel måned, og luft får jeg gennem det rør dér oppe i loftet – det munder ud mellem buskene oven for mit hus.

De kasser, du ser her, er fulde af guldstøv. Jeg har selv vasket det ud af bjergbækkenes sand. Der er noget som tredive pund

rent guld – en formue, Peder. Og i disse to lerkrukker ligger ægte perler. Den lille dér indeholder kun ganske runde, klare perler af den slags, der betales højst på markedet. I den store krukke har jeg gemt alle de andre, mindre værdifulde tingester – de uregelmæssigt formede, de uklare i farven. De er også penge værd. Der er en stor formue gemt i de to krukker. Så er der ordnet på disse hylder prøver af alle slags mineralier, som jeg har fundet på mine vandringer, og ved hver prøve ligger en nøje beskrivelse af stedet, hvor jeg fandt dem.

Alt det er mit, så længe jeg lever – siden kan du tage det; du er min arving, Peder Most. – Kom nu."

Og de to mænd kravlede ud af bjerghulen, skød væggen på plads og forlod atter køkkenet.

Det gav et sæt i Peder. På dørtærsklen stod, omstrålet af det klare måneskin, en skikkelse – Tagra-Sah.

Hun strakte armene ud:

"Hvor var I dog henne, jeg blev bange."

Peder greb hendes hænder, og straks smilede hun glad.

Bag ved dem lød Mara-Ongas dybe stemme:

"Er du kommet alene, Tagra-Sah? Hvor tør du gå her op ved nattetide uden ledsager, uden fakkel!"

"Jeg længtes," svarede hun stilfærdigt, "jeg længtes efter den hvide mand."

"Og den hvide mand længtes efter dig, Tagra-Sah," lod det fra den gamle, og så forsvandt hans høje skikkelse bag forhænget til det hemmelige rum.

Men den lille dronning tog Peder ved hånden og gik med ham ud i månenatten. De satte sig på bænken, tæt ved hinanden. Ingen af dem sagde et ord. Tagra-Sah trykkede sit

hoved mod Peders skulder og lod hånden glide over hans hår. Og Peder lagde sin arm om den unge pige, kyssede hendes pande og hendes mund. Så sad de stille sammen, hoved ved hoved en stund lang. Da lænede Tagra-Sah sig tilbage mod husets væg, så ud over havet og op mod månen med et skær af lykke over sit fine, brune ansigt.

"I morgen skal du kæmpe, hvide mand, og du skal sejre over mine fjender."

"Hvorfra ved du, at jeg sejrer, Tagra-Sah?"

"Mara-Onga har set ind i fremtiden, han ved alt. Jeg er ikke bange for dit liv, ellers fik du ikke lov at kæmpe."

"Og når krigen er forbi, hvad så, lille dronning?"

"Så skal du bo i mit hus og regere Tolongas mænd; mit land er dit, hvide mand. – Mara-Onga skal binde hvidranken om os."

"Hvidranken?"

"Ja, sådan gør vi her på Tolonga, når mand og kvinde forenes for hele livet. Så ofrer Mara-Onga en hvid hane og en hvid høne til solguden, og en sort ged til bjergets ildånd. Du skal bære min faders lanse og hans gyldne kølle, så er du konge og jeg din dronning."

Sådan friede lille Tagra-Sah til den hvide mand, og han vidste ikke bedre end at lægge sig på knæ foran hende og kysse de små brune hænder.

Da flammede et ildskær tæt ved dem. Det var Mara-Onga, der med en tændt fakkel stod på tærsklen:

"Det er silde, Tagra-Sah, jeg skal lyse for dig ned ad bjerget."

Han gik foran, støttet til sin tunge lanse, og ikke en eneste gang vendte han hovedet. Og bagefter gik dronningen og Peder Most hånd i hånd. Af og til standsede de, vekslede et kys og gik

videre. Men Tagra-Sah blev træt, da de var nået til bjergets fod. Da løftede Peder hende op på sin skulder og bar hende over broen, gennem palisaderækken og lige hen til husets tærskel.

Mara-Onga smed faklen på jorden, så den sluktes, og Tagra-Sah løftede sig på tåspidserne for at nå Peders mund til et afskedskys:

"Skynd jer nu at jage de sorte tilbage over vandet, så snart de har sat foden på min jord. Jeg venter med længsel på dig, Mara-Onga, og på den hvide mand."

Den gamle smilede:

"Gør du alt rede til bryllupsfesten, lille dronning?"

"Alt har længe været rede," svarede Tagra-Sah frejdigt, "nu venter jeg hver dag på min konge. – Bær mit smykke om din hals, hvide mand, og glem ikke Tagra-Sah."

Hun løste en dobbelt perlerække, der hang ned på hendes bryst, og slyngede den om Peders hals. Så kyssede hun ham, nikkede til Mara-Onga og forsvandt ind i huset.

12. Dødens dal

De kyststrækninger, som på de to øer ligger hinanden nærmest, er såre forskellige af udseende. På Bolonga skyder den dybe, mørke skov sig helt ned til en sumpet og leret strandkant, hvor mangrovekrat strækker sig langt ud i vandet, blottende et milelangt net af sorte rødder, hver gang ebben indtræder.

Tolongas nordkyst har en ganske anden karakter.

Vulkanbjerget udskyder i nordlig retning to høje stenrygge, der et langt stykke løber jævnsides, men som senere drejer af mod nordost og nordvest og ender som to skarpt affaldende forbjerge i havet. Mellem disse to bjerggrene strækker sig en flad, åben slette, bevokset med frodigt græs, der afgiver føde for flere tusinde stykker kvæg og geder. Denne trekantformede slette begrænses på den ene side af det sund, der skiller øerne, medens de to andre sider er skovbevoksede bjergrygge.

Trekantens spids er et snævert bjergpas, der fører ind i "Dødens Dal", således kaldet på grund af dens øde og afskrækkende udseende: bunden består af smuldrede kiselsten, sand og enkelte nedstyrtede klippestykker; dens sider er høje og stejle. Hist og her luder bjergvæggen ind over dalen, som selv om dagen hviler i uhyggeligt tusmørke. Den anden ende af dalen kaldes "Dødens Port", for her mødes klipperne foroven, men danner forneden en åbning, ikke ulig en vældig port.

Fra porten går vejen frit og uhindret over marker og gennem palmeskove lige ned til byen.

Mara-Onga og Peder Most havde lagt deres forsvarsplan med den forudsætning for øje, at bolongeserne ville søge landgang på slettens åbne kyst som det sted, der lå deres egen ø nærmest,

og som var bedre egnet til udskibning af krigere end noget andet sted på Tolonga.

Allerede otte dage før fuldmåne var tolongeserne i travl virksomhed med at drive kvæghjorder og gedeflokke ind fra sletten gennem Dødens Dal. Der var snart ikke et dyr at øjne henover sletten, der havde høets gulbrune farve; for i en måned var der ikke faldet regn, og solen havde visnet græsset.

Og der var travlhed ved begge de snævre ender af den lange, øde dal; Dødens Port blev lukket ved hjælp af nedrullede og opstablede klippestykker og svære tilspidsede træstammer, der blev drevet ned i jorden rundt om stenspærringen.

Dalens åbning ud mod sletten lå fri. Men i de omgivende skove hørtes øksen at klinge. Over halvdelen af Tolongas hær havde her i mere end to uger arbejdet på at modtage fjenden. Og havde bolongeserne kunnet udspejde, hvad her foregik, ville de vel have næret betænkeligheder ved at anfalde øen fra denne kant.

Det var hen på eftermiddagen, nogle få timer inden solen gik ned og fuldmånen stod op, at over halvdelen af Tolongas krigere vrimlede fra skovhøjderne på begge sider af indgangen til Dødens Dal ned på sletten, hvor de slog lejr.

De syntes indøvet i den kunst, for det varede næppe en time, inden de medbragte bambusstokke stod nedrammet i jorden, bærende de skråtfaldende småtage af flettet bast og palmeblade.

Foran hver hytte stod lanser og spyd, og da mørket faldt på, antændtes mange steder lejrbål. Det så ud, set fra Bolongas kyst, som om tolongeserkrigerne fra dette sted afventede fjenden for at tilbyde et slag.

I lejrens midte stod Mara-Ongas telt. Den gamle troldmand havde sit bistre ansigt på. Han uddelte ordrer til en flok unge, spydbevæbnede krigere, som efterhånden forsvandt i stærkt løb hen over sletten og ned mod stranden.

Det var udkigsposter og spioner, som skulle afgive melding, så snart fjendens både forlod kysten.

Næppe var denne flok forsvundet, før hundrede andre unge mænd samledes foran teltet. Mara-Onga holdt en kort tale til dem. Det var bueskytter. Men foruden bue- og pilebundtet bar hver mand nogle stykker træ bundet sammen med en snor; det var netop den slags redskaber, som Stillehavets øboere bruger til at frembringe ild: et fladt stykke trøske træ med en fordybning i midten; i denne fordybning snurres en hård pind af jerntræ hurtigt rundt ved hjælp af en snor. Ved gnidningen begynder trøsken at gløde, og gløden pustes til flamme.

Disse hundrede mænd gik i to hold langs slettens skovbryn og skjulte sig ikke langt fra stranden mellem de tætstående træer og buske.

Nu kom en spejder løbende og råbte:

"Den hvide mands både er på vejen!"

Straks rejste Mara-Onga sig og steg, ledsaget af en stor del krigere, gennem højderyggens skov op til toppen af bjergkammen, hvorfra man havde en vid udsigt over øens vestkyst lige fra byen til det langt udskydende forbjerg.

Skyggende med hånden, for solen stod lavt over den vestlige horisont, fulgte Mara-Onga med øjnene en lang række dobbeltbåde, som ved årernes hjælp bevægede sig langs kysten nord på.

Fra det forreste fartøjs mast vajede en lille stander, der antydede, at herfra førte Peder Most sin flåde på togt mod fjenden; og Mara-Onga opsendte af gammel vane en bøn i tolongesersproget til havets dobbelthovedede guddom.

Tredive både, hver bemandet med fem fiskere og ti bueskytter, nærmede sig langsomt forbjerget. Dér, i skjul af mørke klipper, blev flotillen liggende, side mod side og vel fortøjede. Peder selv besteg forbjergets top, kikkerten bar han om halsen, revolveren hang ved hans side. Fra sit høje stade, som han ikke forlod den hele nat, havde han frit overblik over sletten og over Bolongas kyst.

Det var en herlig nat.

Månen sejlede fuld og rund og blændende hvid op på den rene nattehimmel. En let brise fra nordost rejste sig kort efter midnat og strøg sagtelig hen over den store slettes mandshøje, bølgende græs. Det var god vind for bolongeserne, hvis store både gled ud af den dybe, mørke bugt ned mod Tolongas kyst. Så tæt sad krigerne stuvede sammen, at over to tusind mørke mænd på én gang førtes tværs over det smalle vand.

Det var god vind for Kada-Vaï og hans krigslystne skare, og dog hoppede hjertet i Peders bryst, netop fordi nordosten rejste sig; for den passede godt i hans planer – om vinden blot holdt sig!

Hen imod fire om morgenen skurede den første båd mod sandet. Krigerne sprang i land. Der lød råb og dump klirren og raslen af våben. Støjen fra de mange mænd, fra bådenes sejl og åreklapren nåede Mara-Ongas øre, længe inden spejderne formåede at bringe deres melding.

Da solen stod op, lyste den både over tolongesernes lejr ved slettens baggrund og over den vældige skare fuldt bevæbnede mørke krigere – den første del af bolongahæren, der skulle erobre Tagra-Sahs ø.

Kada-Vaï kastede hånlige blikke mod modstanderne; han stolede på sine krigsvante mænds mod og kraft. Men bådene stod atter ud fra kysten med nedfirede sejl, for vinden var stik mod kursen. Fiskerne måtte bruge de kortskaftede årer med al kraft for at drive fartøjerne tilbage til Tolonga.

Kada-Vaï så det og regnede ud, at før solen havde passeret himmelhvælvets top, kunne næste sending krigere ikke nå ham. Han gav derfor befaling til sine folk om ikke at sprede sig over sletten, men straks at danne den tætsluttede halvmånedannelse, som bolongeserne plejede at anvende i krigen, når angreb fra overvældende mange fjender kunne befrygtes.

Som den unge anfører således samlede sine folk, fik høje råb ham til at vende sig. Og se, ud fra forbjerget strøg for fulde sejl en række både hen imod bolongesernes fiskefartøjer, der næppe var nået midtvejs mellem de to øers kyster. Først forstod Kada-Vaï ikke, hvad det betød; for en kamp mellem både på havet havde endnu ingen oplevet i denne afkrog af jordkloden. Men snart skulle hans sjæl opfyldes af afmægtigt raseri.

Peder Most havde med stor koldblodighed afventet det gunstigste øjeblik. Hans både lå klare med sejlene i top; så kastede han los og kunne nu med den friske nordostbrise styre lige ned på bolongeserflotillen.

Der sad kun ubevæbnede fiskere i Kada-Vaïs både, og ved synet af fjenden blev de grebet af frygt og forvirring. Nogle af

bådene satte sejl og søgte at undkomme, andre vendte og roede tilbage til Tolongas kyst, atter andre blev liggende stille, for fiskerne smed årerne og sprang overbord.

Imens nærmede Peder sig fulgt af sine andre fartøjer i "kølvandsorden". Bueskytterne stod rede, og snart hvinede pilene ind mellem fiskerne, der dækkede sig så godt de kunne bag rælinger og stævne.

Der opstod den vildeste forvirring. Tolongabådene sejlede med en sådan kraft ind blandt fjenderne, at stævne splintrede båndsider; nogle fartøjer kuldsejlede, andre filtrede sig sammen. Der var en råben og en skrigen, hvin af pile, plask af legemer, som faldt overbord. Peder selv havde ganske tabt overblikket over søslaget. Han stod i stævnen af Tagra-Sahs båd med en bue i sin hånd og en bunke pile ved sine fødder. Men kun et par gange skød han; for dels fik han medlidenhed med de arme, mørkhudede fiskere, der halede ud og dykkede for at frelse deres liv, og dels fordi han knap kunne kende forskel på ven og fjende. Flere af hans egne både lå kæntrede og mange af hans folk var blandt de svømmende.

Kampen stilnede først af, da der ikke var én levende bolongeserfisker tilbage at skyde efter. Rundt om flød træstumper og sejl, brækkede årer og basttove; fem kæntrede både drev med dobbeltkølene i vejret, og i det fjerne sås en halv snes fartøjer med brune sejl, der søgte at klare den nærmeste pynt på Tolonga for at redde sig til søs.

Peder fik noget at bestille med at samle sine egne og tage fjendens erobrede både på slæb. Så satte han atter kurs uden om forbjerget, og langsomt, for sejl og årer, forsvandt den hele flotille rundt om pynten.

Fjernt over sletten lød tolongeserkrigernes jubelråb, men ved stranden stod Kada-Vaï, omringet af sine krigere; fortrukket i vildt raseri var hans onde ansigt, dybt følte han betydningen af det nederlag, som "den hvide mand", hans værste fjende, havde tilføjet ham; for nu var han afskåret fra sin ø, kunne hverken få forstærkning eller – hvad næsten værre var – levnedsmidler. Han havde stolet på slettens rigdom på køer og geder, men der fandtes intet spiseligt. Og hans krigere havde kun medbragt brød og tørret fisk til et eneste måltid.

Dog, Kada-Vaï var ikke den mand, der opgav ævred. Han samlede sine bedste krigere om sig, pegede med lansespidsen mod tolongesernes lejr og råbte:

"Tværs over sletten går vor vej. De lyshudede mænd er feje som kvinder. Ingen kan overvinde Bolongas krigere."

Han svang lansen, udstødte krigsråbet, og alle hans mænd løftede våbnene højt i luften, der dirrede under kampskrig.

Så fylkede den mørke skare sig til strid og skred gennem det gule, visne græs henover sletten mod tolongesernes lejr.

Lejren var tom, ikke et menneske rørte sig mellem bambusstængerne og de luftige tage. Men i skovene på begge sider af indgangen til Dødens Dal havde Mara-Onga skjult sine mænd, dér og ved den anden ende af dalen. Selv iagttog han fjenden fra bjergkammen.

Kada-Vaï var i spidsen for sine krigere kommet halvvejs over den fem fjerdingvej lange slette. Da hævede der sig pludselig nærmest strandkanten mange små røgsøjler tværs over den brede græsgang. Og søjlerne bredte sig, røgen blev tættere; snart sås lystige småflammer at danse hen over græsset – en

ildlinje tegnede sig fra skov til skov, det knitrede og gnistrede. Forbavset vendte de mørke krigere hovederne, sletten stod i flammer, og ilden blev sammen med den kvælende røg af vinden drevet ind mod bjergpasset, mod tolongesernes forladte lejr.

Branden skyldtes de hundrede bueskytter, som Mara-Onga havde udsendt. De gjorde deres pligt. Selv fulgte de bag ved ildlinjen, rede til at jage pile gennem kroppen på enhver bolongeser, som ville forsøge at redde sig ned til stranden.

Men ingen af Kada-Vaïs mænd tænkte på sligt. De kendte faren, og for dem stod intet andet tilbage end hurtigst muligt at nå den øde dal; der var de sikret mod slettebranden. I ilmarch drog de fremad med flammerne bag sig og omsvævede af den ildelugtende, kvælende røg. I løb jog de gennem lejren, og næsten samtidig fængede de skrøbelige bambustelte og lejren stod som et eneste knitrende bål. Men da havde Kada-Vaï nået Dødens Dal, og ikke én fjende havde han mødt. Nu var han og hans krigere for øjeblikket uden for fare. Hen over bjergsiderne drev den tætte røg, men ilden standsede. En slettebrand er hurtigt tændt og hurtig slukket. En time efter lå hele fladen sort og afsveden; den herlige græsning var ubrugelig, indtil regnen atter bragte grøde.

I dalen holdt bolongeserne rast. De var trætte og tørstige. Dog, vand fandtes i de dybe klippespalter, men føde? Ja, den måtte skaffes til veje. På den anden side af Dødens Dal lå det rige land; selve Tolongas by kunne nås inden solnedgang – og ve den fjende, der stillede sig i vejen!

Fremad drog de mange stærke mænd, fremad over kiselstene og sand gennem den halvmørke, snævre dal.

Ikke så snart havde Peder fået sit krigsbytte af både bragt i sikkerhed på øens vestkyst, før han hastede i land med sine tre hundrede bueskytter. Hans post var ved Dødens Port, mens Mara-Onga stod med hovedstyrken ved indgangen til dalen.

Peder nåede i god tid op til den takkede bjergkam, der omgav "porten". Neden for den, ved selve spærringen, stod kun få krigere; men på bjergryggen havde hen ved et tusind mand lejret sig, de fleste bevæbnet med buer. Resten lå bag ved små dynger af sten, samlet sammen for at anvendes som projektiler. Og højt over porten stod fire bombekastere, rede til at udslynge de af Peder opfundne sprængbomber.

Ingen fjende kunne endnu ses, for dalen slyngede sig i mange bugtninger, men lyden af de to tusinde marcherende bolongesere hørtes som en dump, raslende larm, der stadig nærmede sig.

Endelig kom krigerne til syne. Som en mørk, spættet kæmpeslange gled bolongesernes tætsluttede rækker gennem den snævre dal. Kada-Vaï gik i spidsen. Pludselig så Peder ham standse og pege fremad med lansen. Han havde opdaget, at Dødens Port var spærret!

Han og alle krigerne syntes grebet af forvirring; tættere og tættere stimlede de sammen. Nu måtte øjeblikket være kommet.

Peder lagde et projektil i den nærmeste kurv, to mand trak tovet tilbage, lunten antændtes, og bomben fløj ud over bjergvæggen, ned mellem bolongeserne.

Peder holdt vejret i spænding – ville den eksplodere? Men næppe havde han bøjet sig frem mod dalen, før et brag rystede

luften. En sky af gullig røg bredte sig dernede, og ud fra skyen lød skrig og råb.

Det var, som om eksplosionen havde forfærdet selv tolongeserne. Den første bombes affyring skulle være signalet til alle bueskytterne, men ikke en pil havde forladt buestrengen. Men det varede ikke længe, så tog Tagra-Sahs krigere fat, og ned over fjenden regnede det nu med pile, samtidig med at stene og klippestykker fløj som dødbringende hagl mod dalens bund.

Dernede opstod en uhyre forvirring. Da bomben sprang, stod alle som lamslåede, kun de sårede vred sig i smerte og under skingrende vræl. Men da så pile og stenregn fulgte efter, søgte bolongeserne at trække sig tilbage. De bageste kom ikke hurtigt nok bort, de forreste trængte på, og midt i det virvar af kæmpende og brydende menneskekroppe, arme og ben, lod Peder den næste krudtfyldte kalabasbombe flyve ned i dalen. Den sprang og én til. Under øredøvende brag og knald, mellem svirrende pile og nedraslende stene flygtede bolongeserne; og flugten udartede til panik, hvorunder mange kastede våbnene for at redde livet. Først midt i dalen fik Kada-Vaï sine krigere samlet. De fleste kastede sig på jorden, udmattede og gennemrystede af rædsel; for det forstod de nu, at tordenguden hjalp Tolongas lyse mænd. Kada-Vaï stod mørk og skummel blandt sine krigere. Hans tro på sejr var blevet knust. Nu stod kun et tilbage: at dø som en mand for sine fjenders øjne og, hvis det var muligt, at drage den forhadte hvide mand med i døden!

Der blev ikke stunder til lang betænkning eller hvile, for Peder Most og hans bueskytter var atter over fjenden. På begge sider af den snævre dal, højt til vejrs langs klipperne, kom

tolongeserne krybende, kravlende, springende fra stenblok til stenblok, tværs over klippespalter. Og atter hvinede pilene, tunge sten susede gennem luften; magtesløse, udasede men hævnfnysende ilede Kada-Vaï og hans mænd tilbage for at komme ud af Dødens Dal, for at undgå fjendens efterstræbelser. Ved "porten" lå en klynge lig og hårdtsårede, langs dalbunden faldt den ene efter den anden af de mørkhudede krigere, nogle med et pileskaft stikkende frem af ryg eller bryst, andre med knuste hjerneskaller. Knap to tredjedele af hæren nåede det sted, hvor sletten begyndte.

Nu så her anderledes ud, end da den rovgriske skare ilede gennem passet; for dette var blevet forvandlet til et eneste mægtigt bål.

I dagevis havde over tusinde af Mara-Ongas mænd været beskæftiget med at omhugge halvtudtørrede stammer, de havde samlet visne grene i store bunker og bragt hundreder af kurve fulde af harpiks fra alle kanter af øen. Skjult i skoven havde tolongeserne afventet fjendens march gennem passet, for, så snart slettebrandens slukning muliggjorde arbejdet, da at myldre frem og opbygge det mægtige bål. Over hundrede fod strakte det sig fra den ene klippevæg til den anden og mere end ti alen bredt. Så snart bolongeserne viste sig i dalen, antændtes harpikset, og flammerne slog til vejrs. Bag bålet ophobedes stadig nye masser tørt brændsel, rede til påkastning. Og som en sidste forhindring stod opmarcheret to tusinde mand af Tagra-Sahs hær, klar til at tage imod fjenden, om han skulle vove sig gennem flammerne.

Aldrig havde Kada-Vaï drømt om at komme i en så fortvivlet stilling. Bag ham lå den øde dal, fra hvis tinder fjenderne

truede med død og fordærvelse, foran ham slog flammer i vejret, hvor han end så hen. Og nu begyndte også her, fra passets sider, pilene at hvisle ned over hans til døden indviede mænd; to rædselsvækkende skrald forkyndte, at tordenguden atter var i virksomhed.

Ved det tredje bombekast segnede han selv om, ramt i hoved og bryst af stenstumper.

Atter veg bolongeserne. Kada-Vaï slæbte sig blødende ind i dalen. Han og alle hans krigere søgte dækning i klipperevner og bag store stenblokke.

"Kast våbnene og overgiv jer," råbte Mara-Onga ned til dem, og råbet gentoges af de tolongesiske bueskytter langs bjergsiderne; men Kada-Vaï truede kun ad dem med de knyttede næver og slyngede hånsord mod fjenderne.

Mordlyst lå ikke i tolongesernes karakter; de havde fået hævn over mændene, der ville lægge Tolonga øde. Men endnu levede over tusinde krigere i dalen; ville de ikke overgive sig, måtte de dø.

Mørket faldt på, og hele natten igennem holdtes bålet vedlige. Bueskytterne lurede overalt, og hver gang en mørk skikkelse kom ud i månelyset, hvinede pilene om ham. Men størst rædsel vakte raketterne, der med regelmæssige mellemrum sendtes ned i dalen, hvor de fo'r hvislende og med en regn af gnister som ildslanger rundt mellem klippevæggene.

Efter natten kom den lyse dag.

Udmattede, sårede, syge af sult krøb de tapre mænd fra Bolonga fra skjul til skjul; over alt blev de opdaget og overdænget med pile og sten.

Atter og atter lød råbet til dem om overgivelse; men det varede til langt hen på eftermiddagen, inden de helt tabte modet. Først kom et par stykker hen imod det snævre pas, våbnene havde de bortkastet og armene løftede i vejret som tegn på overgivelse. Hurtigt blev der banet vej gennem det endnu ulmende bål, og ud vandrede de uskadeliggjorte fjender.

Så kom en lille flok; de usårede hjalp de sårede kammerater ud af Dødens Dal, til fangenskab, men dog til pleje og til føde.

Der kom flere og flere, og Peder gav nu ordre til helt at indstille fjendtlighederne.

Seks hundrede bolongesere var taget til fange; der kom ikke flere. Peder besluttede da at trænge ind i dalen for at hente de sårede og begrave de døde.

Over dalen svævede ådselsgribbe i store flokke, rede til at slå ned på ligene. En hæslig stank bredte sig overalt, lemlæstede lig lå strøet over dalens bund, og blodet sivede ned mellem kiselstenene.

Det var et modbydeligt syn, og Peder både væmmedes og bedrøvedes derved.

Han og Mara-Onga gik sammen gennem dalen og gav deres krigere befaling til her at hjælpe en såret fjende, dér at bære lig bort.

Hvor var Kada-Vaï?

Pludselig stod Peder ansigt til ansigt med sin dødsfjende. Op bag et klippestykke rejste Kada-Vaï sig med et udryk af had og hævnlyst i det mørke, fortrukne ansigt, som Peder aldrig kunne glemme. Uvilkårlig lagde han hånden på revolverskæftet.

"Overgiv dig!" råbte Mara-Onga, "og kast lansen!"

For bolongesernes anfører holdt endnu i hånden sit tunge våben.

Kada-Vaï svarede ikke; han støttede sig mod klippestykkets top og hævede med en overmenneskelig anstrengelse lansen til kast. Men i samme nu løftede Peder revolveren og sendte to skud mod den sortbrune, blodtilsølede krop.

Langsomt sank lansen, og Kada-Vaïs stærke legeme faldt sammen. Bag stenen lå Tolongas frygtede fjende, Tagra-Sahs bejler, død.

13. Kong Peder

Krigen var til ende og sejren så stor, at sejrherrerne kunne vise skånsel over for de overvundne. Så meget mere, som der næppe var grund til at frygte fremtidige overfald fra bolongesernes side.

Mara-Onga og Peder besluttede derfor ikke at behandle krigsfangerne på den måde, der altid tidligere havde haft hævd på begge øer: hver tiende mand blev ofret til krigens gud, det vil sige styrtet ned i krateret eller dræbt ved pileskud. Resten fik begge øren afskåret og blev fordelt mellem kongen og de fornemste krigere, for hvem de måtte trælle resten af livet.

Efter nederlaget i "Dødens Dal" blev fangerne skånet. De fik, hvad de behøvede, til livets ophold, men måtte under streng bevogtning arbejde fra sol stod op, til mørket faldt på.

Først blev de tvunget til at bortrydde resterne af det store bål, som havde spærret adgangen til dalen. De forkullede træstykker og meget andet brændsel fra den samledes til et nyt stort bål, og på det blev ligene af de faldne bolongeserkrigere brændt. Tre dage og nætter flammede ilden, inden ligbrændingen var tilendebragt. Og efter det blev bolongeserne tvunget til i dalens anden ende atter at åbne "Dødens Port".

Men forinden alt dette fandt sted, havde Peder foretaget en handling, som i højeste grad forbavsede tolongeserne. Han lod den rigt udskårne dobbeltbåd, ombord på hvilken han havde ført skibene til kamp, sejle rundt til slettens kyst. Dernæst lod han Kada-Vaïs lig lægge på en båre tværs over stævnene og gav de fem bolongesere, der først havde nedlagt våbnene, deres

frihed med befaling til at ro liget tilbage til Bolonga og overgive det i høvdingens hænder.

Til Mara-Onga, der rystede på hovedet over en så ædelmodig handling, sagde Peder:

"Jeg gør det slet ikke for at være ædel – Vorherre bevares, det manglede bare over for de nederdrægtige sorte karle. Nej, men jeg tror, det er det klogeste. Nu kommer de fem mænd tilbage til Bolonga og fortæller om nederlaget, om bomberne og raketterne. Det skal nok tage lysten fra resten af de sorte til oftere at besøge os, ikke sandt?"

"Du er fiffig nok, Peder Most. Men hvad vil Tagra-Sah sige til at du berøver hende den smukkeste båd, hun ejer?"

"Den kom med Kada-Vaï, lad den så gå tilbage med hans lig. Jeg har skaffet dronningen tredive andre både i bytte."

Der var fest på Tolonga, den største, som selv de aller ældste mænd mindedes at have oplevet.

Overalt på øen, fjernt som nær, ilede løbere, der satte Tagra-Sahs undersåtter stævne til sejrsfest på den store slette nord for byen. Og kun få var de, som ikke efterkom opfordringen. I tusindvis rejstes bambustelte og småhytter på hver side af den brede vej, der fører langs bjergets fod og ned til byen. Og over teltene løftede sig som en skov et mylder af høje bambusstænger og pæle, fra øverst til nederst omvundet med grønne ranker.

Dronning Tagra-Sah havde travlt: majsøl blev brygget, hundrede tyre og køer slagtedes, en vældig flok høns måtte lade livet, ris blev kogt i uhyre kar, frugter i tusindvis skaffedes til veje, og dynger af søde kokoskager bagtes i grubeovnene.

Hun gav befaling til at smykke pladsen foran huset. Fra palme til palme lod hun spænde tove: over dem blev hængt de skønneste vævede tæpper i røde, blå og grønne farver, og blomstrende ranker blev slynget rundt om stammerne.

Travlt havde den smukke tolongadronning; for foruden forberedelserne til festen havde hun meget andet at ordne. Oppe i husets øvre stokværk sad en flok unge piger. De vævede og syede, trak perler på snore og flettede små koralstykker ind mellem fine guldtråde. De lo og snakkede som en flok papegøjer og især, når Tagra-Sah kom derop for at inspicere arbejdet. Dog sjældent lo hun selv med, oftest gik hun om med et tankefuldt udtryk i det smukke, brune ansigt, eller hun stod ved glughullerne øverst oppe i det spidse tag og skuede forventningsfuldt ad den kant, hvor hendes krigere endnu opholdt sig.

For hæren var stadig lejret på den fjerne slette, afventende at festforberedelserne blev tilendebragt. Og Peder Most var midt iblandt sine krigere og havde ikke set den lille dronning, siden han drog i krig.

Kun Mara-Onga havde begivet sig ind til byen for at aflægge beretning om sejren til dronningen og havde aftalt med hende om festen og meget andet af vigtighed.

Endelig kom det øjeblik, da Tagra-Sah ikke længere behøvede forgæves at anstrenge sine store sorte øjne i glughullet for at stirre efter sin hær. Nu kom den.

Ad vejen, der slyngede sig over bjergskråningen og ned mod byen, kom de tapre mænd.

I spidsen gik en flok lastdragere, som bar alle de våben, bolongeserkrigerne havde ført med sig over havet for at ihjelslå

Tolongas mænd. Og en sådan mængde lanser, køller, knive, spyd, buer og pile var der, at tre hundrede bærere havde besvær nok med deres byrder.

Dernæst fulgte alle fangerne, over fem hundrede barhovedede mænd med hænderne bundet på ryggen. De var på alle sider omringet af kølle- og spydbevæbnede tolongesere.

Så fulgte Mara-Onga og Peder Most og efter dem marcherede den hele hær. Hvert spyd og hver en lanse var smykket med grønne grene og med blomster. Sang, latter og snakken lød gennem de lange rækker af glade krigere. Der var ikke megen melodi i de sange, tre-fire toner var alt, hvad musikken spændte over. En sang for, og de andre faldt i; nogle slog takt med lanseskafterne mod skjoldene, andre havde små trommer, lavet af hule græskar og overtrukket med skind, som de slog på med de flade hænder.

Og sangene var improviserede, de drejede sig naturligvis om bolongesernes overfald og nederlag, om gamle Mara-Onga, men mest om unge Peder, "den hvide mand fra havet", der dræbte fjender med torden og lynild.

Peder forstod ikke ret meget af, hvad hans mænd sang; men den gamle tatoverede irlænder, der gik ved hans side, rygende sin største pibe, oversatte kvadene for ham.

De var netop kommet til vejens sidste omdrejning; tæt ved denne lå byen med den store slette foran. Tydeligt sås menneskemassen, der ventede på hæren, og den skov af rankestænger, der var rejst til ære for sejrherrerne.

Så skred hæren rask ned mod byen. Den nærmeste forsanger istemte en ny sang, hvis omkvæd den hele hær skrålede med af fuld hals.

"Hvad er nu det?" spurgte Peder. "Noget om Tagra-Sah, tror jeg?"

"Om Tagra-Sah og om dig, Peder Most," lo den gamle; "de synger:

Hvide mand fra havet
har dræbt den sorte Kada-Vaï –
Sala, Sala for hvide mand, Sala, Sala for ham!
Lille dronning Tagra-Sah venter på den hvide mand
Sala, Sala for Tagra-Sah, Sala for vor dronning.
Snart skal Mara-Onga slynge ranken om de to –
Sala for Mara-Onga, Sala for ham."

Peder blev ildrød i hovedet.

"Synger de virkelig det? – Hør nu, hvis jeg i dette øjeblik så Dick komme sejlende derude med *Swell* og ankre ud for kysten, ved du, hvad så, Mara-Onga?"

"Nå, hvad da?"

"Så blev jeg her og lod ham sejle bort igen. Det står til troendes – lige akkurat!"

"Ved du, hvad du skulle gøre, Peder Most, hvis dine venner just nu kom hertil?"

"Nå?"

"Du skulle invitere dem til dit bryllup."

Peder standsede og greb den gamle om armen, men der var ikke tid til nogen forklaring; for nu var de nået ned til bjergets fod, dér hvor sletten begynder. Og alle de tusinder tolongesere, som havde opslået deres midlertidige hjem uden for byen, sværmede nu om dem, råbende og skrigende i endeløs jubel.

Som et hav i oprør var den uhyre menneskemasse at se til. De brune arme og de sorthårede hoveder, der alt sammen

bevægede sig, var som bølgerne på havet, der efterhånden opslugte bærere, fanger og hele hæren.

Begejstrede tolongesere rev fjendevåbnene ud af lastdragernes hænder, de ville selv bære dem i triumf. Men galt gik det fangerne, da det brune hav omskyllede dem, for de blev modtaget med et haglvejr af hånsord og forbandelser; især kvinder og børn var rasende. Rådne frugter og hårde jordknolde fløj allevegne gennem luften og ned i hovederne på de sorthudede bolongesere, der ikke kunne værge for sig med deres bagbundne hænder. Men Mara-Onga sendte en deling lansebærere til deres beskyttelse.

Og da selve hæren kom med den ærefrygtindgydende Mara-Onga og den beundrede Peder Most i spidsen, var der ingen ende på begejstringen. Krigernes rækker blev brudt af de vanvittig larmende tolongesere, der skreg og klappede i hænderne, omfavnede de hjemvendte krigere og hinanden tillige. Rundt om Peder og Mara-Onga trængte de sig, kvinderne især. Alle søgte at få fat i de to mænds hænder og berøre deres egen pande dermed – på en gang et tegn på underkastelse, ærefrygt og beundring.

Fra sin udkigspost i husets øverste stokværk fulgte Tagra-Sah sin hærs march ned ad bjerget og henover sletten. Tålmodighed var ikke en af den lille dronnings hovedegenskaber; trippende på fødderne og med vrede udbrud så hun det hele tog standse, ude af stand til at bryde den forhindring af vildt begejstrede tolongesere, som spærrede vejen. Hvor længe ville det dog vare, inden hun atter stod ansigt til ansigt med den hvide mand, fik set ind i hans blå øjne? Og her skulle hun selv blive, som det af Mara-Onga påbudte ceremoniel fordrede. I den runde søjlehal

skulle hun modtage sejrherrerne og – manden med det guldrøde hår.

Aldrig i evighed kunne hun vente længere.

"Bærestolen! Kom med bærestolen – hurtigt!" råbte hun og skyndte sig ned i hallen.

Bærestolen var en rødt betrukket, flettet båre, der hvilede på solide bambusstænger, og på hvilken den afdøde fede konge lod sig bære af tolv kraftige slaver.

Det var første gang, at Tagra-Sah havde forlangt den bærestol, men i en fart blev den hentet; dog slaverne var i fuldt arbejde og kunne ikke straks skaffes til veje. Men dronningen var ikke langsom til at bestemme sig – hun gav sine terner befaling til at løfte båren på deres skuldre, efter at hun selv havde sat sig midt på den, og i løb bar nu de tolv hvidklædte unge piger deres herskerinde tværs over palmepladsen, gennem palisaderækken og over broen.

Ved synet af dronningen veg mængden til side og gav plads; Peder Most ilede hende i møde. Tagra-Sah lod bærestolen sænke ned til jorden og gav Peder et tegn. Et øjeblik efter sad han ved hendes side. Så gik det atter ind over broen; Mara-Onga skred foran med sin tunge lanse i hånden og et bredt smil på det tatoverede ansigt. Og bag båren hævede sig et så rungende glædesbrøl fra Tagra-Sahs uhyre sværm af glade undersåtter, at deres unge herskerinde måtte holde hænderne for ørene. Uden at veksle et ord, men med glade smil på ansigterne og seende hinanden ind i øjnene bares Peder Most og hans lille dronning tilbage til huset.

Festen var på sit højeste og palmetorvet stuvende fuldt af brune mennesker. Næppe en plet bar jord var at se, så tæt lå de store bastmåtter, hvorpå landets første familier indtog det solide og ikke just kortvarige festmåltid. For i samfulde fire timer havde dronningens slaver været i uafbrudt virksomhed med at forsyne gæsterne med mad og drikke.

Midt på pladsen lå alle de erobrede våben i en mægtig dynge, og rundt om dem stod den store flok af fangne bolongeserkrigere. Skulende og misundelige var de, forbandende den time, da Kada-Vaï førte dem i krig mod de skikkelige tolongesere. Bagbundne, plagede af tørst og sult var de vidner til fjendernes triumf og glæde, vel vidende, at usle slavers lod ventede dem, mens deres koner og børn derovre på den anden side af det blå sund begræd dem som døde.

Mens varmen lå knugende og tung over pladsen og efterhånden lullede den overmættede gæsteflok i søvn på bastmåtterne, herskede en forfriskende kølighed inde i den højloftede søjlehal.

Der havde Tagra-Sah, Peder og den mægtige Mara-Onga indtaget deres part af det efter tolongensiske begreber overdådige måltid, opvartet af den flok unge piger, som altid omgav dronningen og som sidst havde tjent hende som bærere.

Glade var de alle tre og mest den gamle irske troldmand; for han havde taget rigeligt til sig af sin yndlingsdrik, palmevinen, som var stærk og gik til hovedet.

Nu var han gået ud for med martialsk værdige skridt at bevæge sig mellem gæsterne på pladsen.

Tagra-Sah sendte alle pigerne bort. Hun og Peder sad på den tæppesmykkede divan, ene i det store rum.

Halvmørkt og køligt var der i hallen, men gennem den brede indgangsdør strejfede deres blik ud over det soldirrende torv, over alle de brune mennesker, siddende eller liggende, der fyldte den store plads. Peders øjne hvilede på den skare mørke, ludende skikkelser, der som sejrstrofæer var udstillede sammen med de våben, der havde tilhørt dem og deres dræbte kammerater. Forpinte stod de dér med bøjede hoveder og bagbundne hænder.

Peder tog Tagra-Sahs små hænder i sine:

"Se, lille dronning, vi er glade, alle derude er glade, skal de sorte lide længere?"

"Men, hvide mand, det er vore fjender. De ville slå dig og Mara-Onga og alle mine krigere ihjel – dø skulle de."

"Giv mig dem, Tagra-Sah."

"Hvide mand, jeg vil give dig alt – mit land, mine slaver og – mig selv med." Hun lænede sit hoved mod Peders skulder og lagde hans højre hånd på sin pande. "Du skal være min konge, Tolongas hersker. – Sig, er du nu glad?"

Peder gled ned på sine knæ foran hende, lagde armene om den unge piges liv. Så bøjede hun sig ned og kyssede ham.

"Tagra-Sah, jeg er så glad, som jeg aldrig troede, man kunne blive: jeg vil være din mand, lille dronning, jeg vil forsvare dig og gøre dig glad – lige så længe jeg lever."

Mara-Onga svang bordklokken og råbte med sin stærke røst, og straks blev palmepladsen scene for en forvirring og larm uden lige. Alle gæsterne sprang op, løb mellem hverandre, gestikulerede og brugte mund, alt imens de sammenrullede måtterne og bragte deres medbragte sager til side.

Samtidig myldrede krigerne ind fra sletten sammen med en menneskemasse, der snart fyldte den store plads.

Inde i søjlehallen stod Peder alene, for Tagra-Sah var løbet fra ham, så snart Mara-Onga begyndte at klemte med sin klokke.

Peder anede ikke, hvad der nu skulle foregå, og til hans forbavselse fyldtes hallen med bevæbnede krigere og de glade, larmende gæster fra pladsen.

Han stod forventningsfuld ved siden af den store divan, som midtpunkt for en stadig voksende og meget generende opmærksomhed fra alle de omgivendes side. Han undrede sig netop over, at Mara-Onga ikke viste sig og forklarede, hvad der var på færde, da han fik øje på den gamle, der fra hallens baggrund nærmede sig med Tagra-Sah i hånden.

Den unge dronning var klædt i brudedragt, netop den, som hendes piger havde været så travlt beskæftiget med de sidste fem dage. Den var vævet af de fineste tråde, bleggrøn af farve og overbroderet med matte guldsnore. Mellem dem hang små, blegrøde, slebne koralstykker. Om den blottede hals, om arme og ankler var snoet perlerækker, og en blomstrende hvidranke lå som en krone om det udslagne lange, sorte hår.

Hun satte sig på divanen med Peder ved sin side og holdt hans hænder fast i sine. Mara-Onga tog en favnelang grønbladet og hvidblomstret slyngplante. Den snoede han om dem begge, gik fem gange rundt om divanen og lagde hver gang en ny rankering om Peder og Tagra-Sah, der, siddende tæt ved hinanden, hoved ved hoved, efterhånden næsten skjultes af den duftende, blomstrende plante.

Tre unge piger trådte nu frem. De to bar en snehvid høne og hane, den tredje en rød, guldprydet træskål. Mara-Onga trak

sin lange kniv og huggede med to raske snit hovederne af de hvide dyr. Blodet lod han løbe ned i skålen, alt medens han sang den gamle tolongensiske bryllupshymne, hvis omkvæd alle de tilstedeværende istemte, akkompagneret af kraftige dask i hænderne og taktfast dundren med lanseskafter mod gulvet.

Dermed var bryllupsceremonien til ende. Ved et rask greb sprængte Peder slyngranken og med sin brud i hånden gik han frem i salen.

Da de stod på husets tærskel ved hinandens side og skuede ud over pladsen, hvorfra jubelen larmede, løftede den lille dronning hånden og påbød tavshed. Med sin rene, klare stemme råbte hun ud over mængden:

"Sala for den guldhårede mand fra havet! – Sala for Tolongas konge!"

Fra søjlehallen som fra pladsen dirrede luften under hyldingsråbet:

"Sala, Sala for Tolongas konge! – Sala for manden fra havet!"

Og der stod Peder Most, stærk og stolt med armen om sin brune, smukke dronningeviv. Han vinkede med hånden hilsende ud mod sit folk.

Kong Peder!

PEDER MOST
PÅ LIVET LØS

WALTER CHRISTMAS

På livet løs

1. del

1. Guldfeber

Når tusinder af år er henrundne, og de to store menneskeracer, den hvide og den gule, har hundreddoblet sig og spredt talløse skarer over hver beboelig plet på den hele jordklode, er der dog én egn, som vistnok til tidernes ende vil stå tom. Det er Australiens ørken.

Som et stivnet stenhav spreder sig dette jordens goldeste og sørgeligste land gennem verdensdelens indre. I lange dønninglignende dale og højdedrag strækker ørkenen sig hundreder af mile mod nord og syd, mod øst og vest. Sand og kiselsten dækker den uhyre flade; intet vandløb, ikke den mindste sø opliver dette dødens rige, alle australrejsendes rædsel. Plante- og dyreliv er her så godt som udslukt, regn falder kun med års mellemrum. Luende og blodigrød stiger solen hver morgen op over dette øde, sender dagen lang sin flammeild fra en skyløs himmel ned over det hvide sand og den brogede kisel, for atter hver aften at sænke sig bag horisontens varmedirrende dunstkreds.

Mellem stenhavet og det stille oceans skumsprøjtende, salte bølger drager Australiens nordkyst sin bugtede linje, pyntet med floder og bække, grønne sletter og dybe, sumpede urskove.

Men der gives steder på nordkysten, hvortil ørkenen fra det indre synes at strække lange, sandede fangarme lige ud til strandens solsvedne klippespidser – steder, der forekommer lige ubeboelige for mennesker og dyr; hvor selv plantelivet synes indskrænket til enkelte af de lavest stående, mest nøjsomme buskarter.

Således ser der ud i "Djævleslugten".

Som en mægtig flods længst udtørrede stenleje sænker Djævleslugten sig mellem svære bjergdrag og løber mod nord lige ud i havet. Men den, der følger dalens bund mod syd, vender aldrig tilbage; for vejen fører lige ind i Australiens døde hjerte.

Den bjergryg, der mod vest danner slugtens skel, hæver sig knap tusind fod, og her løfter spredte trægrupper og buske de skyggeløse kroner som udløbere for den tætte urskov ved højdedragets vestlige fod; et vildnis, der fortsættes mil efter mil både mod syd og langt ud i strandlinjen. Mørke, bugtede småløb og brede floder finder vej gennem skoven og gyder plumret vand ud i det friske Stillehav.

Halvvejs oppe på bjergskråningen, lige langt fra Djævleslugtens stenmarker og fra de vildsomme skove, ligger "Ben Bowlers Hytte".

Den er ikke let at finde. Nede fra slugten kan den knap nok skelnes mod bjergsidens grå og brune farver; og oppe fra toppen af højdedraget er det helt umuligt at få øje på hytten. Den er bygget ind til en ludende fjeldvæg, sådan omtrent som svalereden under tagskægget.

Hvorledes den hytte blev bygget, skal nu berettes.

For en halv snes år tilbage ankrede et stort engelsk udvandrerskib udfor byen Port Darwin på Australiens nordkyst; og tre hundrede emigranter, mænd, kvinder og børn, landsattes med deres få, fattige ejendele. Det var skotske og engelske arbejdere, der ville søge lykken langt fra deres fødeland, og de var lokket herover af et stort mineselskabs agenter, der på tryk og i tale berømmede Nordaustraliens klima og lovede

svimlende dagløn til enhver, der ville arbejde i guldminerne ved den lille by Jericho.

Mellem de tre hundrede var unge Ben Bowler og hans kone Kathie just det flinkeste par i hele flokken, rede til at tage fat ved hvad som helst, blot det var noget, der betalte sig. For penge ville de tjene.

Nu viste det sig imidlertid snart, at agenterne derhjemme havde faret med løgn: klimaet var elendigt, og aktieselskabet betalte kun det halve af, hvad det havde lovet. Men Ben og Kathie sled blot så meget desto hårdere. Hun tog sig på at vaske for folk, og han fangede krokodiller. Dem var der nok af i floderne og langs de dyndede småløb i skovene. Måden, som Ben Bowler anvendte til fangsten, var at gå ud fra sin hytte, inden solen endnu stod op; et langt tov holdt han oprullet i den ene hånd og pikøksen i den anden. Så stillede han sig på lur mellem træerne tæt ved de dyndede banker. Om natten jager krokodillen, men så snart solen lyser hen over floden, kryber den op på land og sover. Den er ikke let at komme til, for selv i søvne lytter dyret efter den mindste støj. Det sover med øjnene på klem.

Ben var smidig og stærk. Fandt han en krokodille i nogenlunde rimelig afstand fra det nærmeste træ, så var den leveret. Han gjorde tovets ene ende fast om stammen, en løkke var der i den anden. Med tovet i hånden gled han lydløst ud til det sovende dyr og kastede løkken over dets hoved. Så kunne krokodillen sprælle så galt den ville; det endte dog altid med, at Bens pikøkse rammede sin skarpe jernspids ned i krybdyrets hjerne.

Derefter blev bestiet flået og tørret. En gammel kineserkøbmand i Port Darwin købte så mange skind, det skulle være, og betalte dem med 20 til 30 kroner stykket, alt efter størrelsen.

Det gav god fortjeneste, men arbejdet var både modbydeligt og farefuldt. Krokodillen er ikke alene det hæsligste krybdyr blandt alle jordens og vandenes skabninger, men det er et af de mest ildelugtende tillige. Og når Ben Bowler havde stået et par morgentimer i flodbreddens feberuddunstende dynd og flået en hæslig og stinkende krokodille, var han ikke meget værd den dag. Og minearbejdet skulle helst passes bagefter.

Farefuld var jagten da også.

Mangen en gang kom Ben hjem til Kathie med blodige flænger af krybdyrets skarptandede kæber, eller halvt lammet af slag fra dens kraftige hale. Kathie måtte fra vaskebaljen ind og pleje og passe sin sårede mand. Halvdød af skræk var hun hver morgen, til hun så ham levende hjemme igen.

Men penge blev der tjent, og efter første års udgang stod der 2000 kroner i Jerichos bank på Ben Bowlers navn.

"Det er da til hjemrejsen og lidt til," mente Kathie. Hun var inderlig ked af livet derude.

"Under 20.000 rejser vi ikke hjem, at du ved det!" var Bens svar. Han bed tænderne sammen: "Vil du rejse, så er pengene dine, hver styver. Men jeg kommer ikke tilbage som stodder!"

Så græd Kathie lidt; mest fordi hun troede, at Ben var vred. For den tanke at rejse fra ham, oven i købet med hans surt sammensparede skillinger! – – Det kan nok være der stod skum om skiddentøjet i vaskebaljen den morgen!

Så skete det en skønne dag, at der blev tre i Ben Bowlers lille hus; og det kom sig af, at Billy blev født. En underlig lille knægt, som aldrig skreg eller græd; han lå ganske stille i den pakkasse, som Ben havde sat på hjul, og kiggede ud i tilværelsen med et par små, sorte øjne – akkurat magen til dem, der sad i Bens eget ansigt. Efterhånden fik han også faderens krogede næse og hans sammenbidte, beslutsomme mund.

Kathie fandt, at det var et rent Guds vidunder, den Billy!

Hans første legetøj var den yderste tip af en krokodillehale, som Ben havde indrettet til rangle. Og da drengen var halvandet år gammel, krøb han hen i den krog af hytten, hvor Bens bøsse stod. Hvordan han fik den knaldet af, blev en evig gåde både for forældre og naboer. Men af gik skuddet, og op gennem tagspånet røg haglene. Ned på jorden udenfor drattede en lang, sort væsel, som havde fået så meget bly i maven, at den var død med det samme.

At drengen netop skulle ramme den tyveknægt af en væsel, som havde været en skræk for alle hønsegårde, Kathies med, se det var nu noget af et mirakel! Chang Kinamand, som var familien Bowlers nærmeste nabo, brændte et par røgelsespinde foran sin lille Buddha til tak for underet; dernæst gav han sig i lag med at flå væselen. Den blev udstoppet, og Billy fik sit andet stykke legetøj.

Der kom uro over den lille mineby, guldfeber.

Det er sådan over alt i Australien, at guldet virker som en slags barometer på menneskebestanden. Det gule metal higer alle efter, og når rygtet om nye guldfund, opdagelsen af rige miner, farer gennem distrikterne, så stiger barometret,

menneskene får feber. Hver og en spekulerer på, om det dog ikke var værd at rejse derhen, hvor guldet sidst fandtes – en gang måtte lykken dog komme! Guldfeberen raser, folk sælger rub og stub og drager afsted. Men efterhånden kommer der atter ro over menneskesjælene, barometret falder – indtil nye rygter om tunge, gule klumper, om massive guldårer driver feberen frem igen.

Barometret stod højt i den lille mineby.

To mænd, en irlænder og en neger, var draget gennem byen, drivende tre muldyr, tungt belæssede, foran sig. De kom vest fra; og negeren, der havde drukket sig fuld i hotellets skænkestue, lod munden løbe om et stort guldfund i noget, han kaldte "Djævleslugten". Men så var hans kammerat, irlænderen, kommet til og havde stoppet munden på den sorte med et par vældige lussinger.

Borte var de to guldgravere, men feberen blev tilbage i den lille by, hvis indvånere samledes i klynger for at drøfte muligheden af at finde Djævleslugten. Ingen vidste, hvor den lå, undtagen netop at det måtte være mod vest.

Den første regel for en heldig guldgraver er at holde mund. Aldrig får man ham i ædru tilstand til at sige stedet, hvor guldet fandtes; for så er han sikker på at blive fulgt i hælene af en sværm guldgrådige medmennesker, der absolut vil være med til at dele skatten.

Ben Bowler var en mand, som mange havde fidus til. Han var flittig og tavs – egenskaber, der indgyder respekt overalt i verden. Den aften samledes uden for hans hytte en klynge individer, såre forskellige i udseende, de havde kun et til fælles: at ville tjene penge, grave guld.

Der var nu først naboen Chang Kinamand. Han sad på hug i sin sorte shirtingsdragt med pisken rullet op på toppen af det halvragede hoved. Chang sagde ikke meget; han stirrede mest på Ben Bowlers ubevægelige bronzeansigt og sugede på sin opiumspibe. Så var der brødrene Reinecke, to tyskere, skaldede og med vildmandsskæg. De var ikke til at kende fra hinanden, tænkte og talte ganske ens. Når en af dem havde begyndt en sætning, faldt nummer to gerne ind og fuldendte den. Man skulle tro, at de til sammen egentlig skulle have været ét menneske, men af en fejltagelse var blevet til to.

Reineckerne ejede byens eneste hotel og drev det i fællig. "Hotel" er måske et noget misvisende udtryk for et langt træskur med bølgebliktag; men på begge gavle var malet "Hotel Westphalen", så det var ikke til at tage fejl af. Hotellet kunne godt rumme tre liggende gæster, når de to ville ligge i samme seng og den tredje i stalden. Men så mange som tre kom der sjældent ad gangen, og de to brødre besørgede uden overanstrengelse selv madlavning, opvartning og stuepigegerning. Nej, det var en dårlig forretning at være hotelejer i Jericho. Ad den vej blev man ikke millionær.

Nummer fem var en forhenværende hannoveransk kavaleriofficer, som lykken så ihærdigt havde vendt ryggen, at han nu af tidligere herligheder kun havde en vældig snurbart tilbage og et par sporer, som aldrig forlod ankelskoenes skævttrådte hæle.

Hr. Løjtnant von Fleck ernærede sig redeligt af at sy düffels benklæder, som minearbejderne brugte i store mængder. Hvor den hannoveranske adelsmand havde lært denne gren af skrædderhåndværket, fortalte han ikke til nogen; men

håndteringen kastede god dagløn af sig, således at von Fleck både havde til livets ophold og tysk øl og kunne lægge lidt til side til anskaffelse af en ridehest – den adelige bukseskrædders skønneste drøm!

Solen var ved at skjule sig bag den tætte skovrand mod vest, hviletiden var inde.

På bænken udenfor Ben Bowlers hus sad altså han selv, flankeret af de to Reinecker. Foran dem på hug røg den tavse Chang Kinamand sin aftenpibe, hvori tobak og opium var blandet på den for en træt kineserarbejder behageligste måde. Overskrævs på en stråstol red von Fleck; den venstre hånd omfattede i stedet for tøjlen en vældig weichselrørspibe, hvis svampedåse hvilede mod jorden.

Talen drejede sig om guldfundet og om muligheden af at opspore amerikanerens og negerens vej til "Djævleslugten".

"Det er dødsikkert, at de kommer tilbage; rimeligvis med en større ekspedition." Det var Bowler, der talte. "Og lige så sikkert er det, at de kommer denne vej – der er jo ikke andre".

Von Fleck hoppede på stolen af utålmodighed: "Så gælder det om at have alting klart, følge dem på sporet. – Jeg siger, tager De ledelsen, Ben Bowler, så er jeg Deres mand. På adelsmands æresord, jeg følger Dem gennem krat og kravl!"

"Vi to Reinecker," begyndte den ene af dem – "vi er også med på den," fortsatte den anden.

Og Chang Kinamand fjernede pibespidsen to tommer fra sine læber:

"Min én til!"

"Det er godt, Chang. – De har vist mere forstand på at få guldet ud af ertsen end nogen af os andre." Bowler nikkede til

kineseren. "Ja, så er det vel slået fast?" han så sig spørgende om.

"Lige så fast," bedyrede den ene Reinecke, – "som en hængelås," sluttede nummer to.

"*Hoch!*" råbte kavaleristen og slog sporerne mod stolebenene.' "Ud og grave guld i Djævleslugten. En million til hver! *Hoch!*"

I det samme skred Kathie over tærskelen og stod med Billy i hånden foran de fem mænd. Hun så ikke blid ud, knejsede med hovedet og med vrede glimt i de ellers så blide, brune øjne:

"Vil du ud og grave guld, Ben? – Vil du rejse fra drengen og mig? Er det meningen?"

"Du skal få meningen at vide, når den er færdig, Kathie," kom det gnavent fra Bowler. Han var ikke meget for, at kvindfolk blandede sig i mænds rådslagninger.

"Jeg hørte jo, at det hele var aftalt. Ikke sandt, Chang?" Kineseren var hendes gode ven, og på ham stolede hun.

"Alt aftalt, meget rigtigt!" Chang var en ærlig sjæl, der aldrig løj uden i forretninger.

"Hvad skal der blive af Billy og mig?" spurgte Kathie. Tårerne fyldte hendes øjne, og hun tørrede dem med snippen af forklædet. "Skal vi blive alene tilbage her? – vi dør af det, Ben; det får du på din samvittighed – og I andre med!"

Billy så op til moderen og derfra rundt på mændenes alvorlige ansigter. Så gik han hen og stillede sig mellem faderens knæ og udtalte med megen fasthed:

"Billy vil ikke blive her og dø. Billy og mor vil ud og grave guld sammen med Gamle."

Ni somre havde Billy oplevet på dette tidspunkt. Han var allerede mand for at sige sin mening; og han var ikke uvant med, at den mening blev respekteret.

Kathie nikkede og så sig spørgende om i kredsen. Så bøjede hun hovedet, gjorde omkring og forsvandt i hyttens indre.

Mændene derude mælede ikke et muk, og Chang kløede sig med betænkelig mine oven i det halvragede hoved. Så fandt Billy det forløsende ord:

"Chang taber sin pisk. – Mor skal ha' lov til at rejse med Gamle og Billy ud og grave guld. Mor skal med!"

Kinamanden nikkede. Og mens han atter anbragte sin nedrullede pisk oven på issen, udtalte han de gamle kinesiske fyndsprog:

"Barnemund gi'er visdomsfund! – Kvinden bør være mandens skygge!"

Reineckerne og von Fleck stirrede et øjeblik uforstående på den gule mand, men så gik der et lys op for dem alle tre.

"Selvfølgelig, fru Kathie må følge med," udbrød bukseskrædderen med stor iver, "hun må ikke lades tilbage."

Og Reineckerne faldt afvekslende ind:

"Fru Kathie og Billy kan køre – –"

"I vores store karre. Den har – –"

"Telttag, og begge vores heste – –"

"Skal blive spændt for vognen."

Ben Bowler betænkte sig lidt, så sagde han:

"Kathie kan blive nyttig. Hun laver mad til os og passer vasken. – Jo, Kathie følger med."

Von Fleck rejste sig:

"Mine herrer! Hvis fru Ben Bowler følger med ekspeditionen og sørger for vort legemlige velbefindende, da bør hun have sin andel i udbyttet."

"Det er hørt," råbte Reineckerne, "én part til fru Kathie og én til hver af os andre."

Billy stak i rend ind i huset.

"Mor, mor!" lød hans stemme derinde, "mor skal med og lave mad til alle mændene. La' bare vær' at græde!"

Og ud kom han trækkende med Kathie; hendes øjne skinnede glade midt i det forgrædte ansigt.

Den aften blev alt ordnet, hvad ekspeditionen angik. Det blev sent inden mændene skiltes, og adskillige flasker tysk øl måtte Reineckerne hente fra hotellets kælder.

Det bestemtes, at enhver af deltagerne skulle nedlægge 10 pund sterling i en fælles kasse til indkøb af den nødvendige udrustning. Da von Fleck ikke var i besiddelse af så mange kontanter fik han tilladelse til at betale en del af beløbet i form af düffelsbukser, af hvilke han havde toogtyve par liggende færdigsyet. Desuden stillede han med to mauserrifler og en svær rytterrevolver.

Reineckerne ofrede deres store vogn, forspændt med to heste. Chang skaffede muldyr til veje, og Ben Bowler udleverede sin lille gedeflok, der skulle følge ekspeditionen som levende proviant, samt en mængde mineredskaber.

Det gjaldt rimeligvis om at drage hen over store og uvejsomme strækninger, hvor der ofte var fattigt på vildt, vand og brændsel. Rejsen kunne strække sig over mange uger måske. Nogen lystrejse blev det ikke, det stod alle klart. Men rigdom vinkede; guld, der kunne bringe hver og en til velstand.

Ben Bowler var den rette mand til at lede et sådant foretagende. Han var stærk, energisk og klog. Der var næppe

forløbet en uge efter den afgørende rådslagning, og allerede var alt klart til udrykning. Nu gjaldt det om at opspore de to heldige guldgravere, når de fra Port Darwin vendte tilbage og passerede den lille mineby for atter at søge ud til den nyopdagede guldmine i Djævleslugten.

Ben Bowler udsatte en vagtpost hver aften ved solnedgang på det sted – lidt sønden for byen – hvor vejen delte sig i to arme. Den ene fulgte floden, den anden drejede mod vest, førende til indgangen af et snævert bjergpas, der atter udmundede på en skovbevokset højslette. Men begge "vejene" var kun simple rydninger mellem træer, vandløb og stenblokke; ingen af dem strakte sig mere end en halv mil fra Jericho. Alt, hvad der lå længere fjernet, var uvejsomme savannesletter, sumpe eller stenmarker, kun sjældent eller aldrig betrådt af menneskefod.

Det var bælgmørk nat, og sorte skyer havde øst strømme af regn ud over skov og land. Vejen var så opblødt, at Chang Kinamand fandt det rådeligst at stikke snabelskoene ind mellem remmene på sine kinesiske galocher – to flade stykker træ, der hvilede på høje træklodser.

På disse ubekvemme apparater stolprede den halvgamle mand ud fra sin hytte hen over vejens pløre, indhyllet i et sort- og rødstribet uldtæppe, der skærmede så nogenlunde mod regn og blæst.

Chang skulle afløse von Fleck, der havde haft vagt fra ni til tolv.

Dér, hvor vejen delte sig, voksede et mægtigt eukalyptustræ, mellem hvis lavthængende grene slyngplanter havde spundet så

tæt et net, at hverken solens stråler eller regn kunne trænge igennem. Dér plejede vagtposten at holde til.

Chang listede hen til træet, stirrede og lyttede – en langtrukken snorken hørtes; vagtposten von Fleck sov!

Kineseren overvejede, hvorvidt han skulle vække kammeraten; men han gjorde det ikke. Tæt indsvøbt i sit tæppe satte han sig godt i læ og helt ind til træets stamme. Så viklede han en lille lerpibe med bambusrør ud af sit venstre, folderige ærme, fyldte tobak i og tændte. Ganske stille sad han dér, lod regnen strømme, vinden hyle og adelsmanden snorke.

Chang holdt sig vågen og lyttede. Det var hans pligt, og den forsømmer en god kineser aldrig.

Tiden gik, klokken kunne vel være to, og Chang sad just og glædede sig til afløsningen om en lille time. Det var Ben Bowler, der havde vagten fra tre til seks, og han kom gerne lidt for tidligt. Sikken en kop te, der skulle brygges – af den rigtige chow-kow-san, grøn og duftende; den som ingen europæer endnu har smagt, fordi den dyrkes i kejserens allerprivateste tehave, hvor Changs broder var undergartner.

Og netop som kinamandens fantasi svøbte sig om den duftende kop te, så han næsten kunne mærke lugten af den herlige drik, opskræmtes han af en fjern støj. Det lød som hovslag af mange heste; hjul knirkede, seletøj raslede – Chang greb den sovende von Fleck i armen, så han med et sæt satte sig over ende.

"Hvad! – Hvem er det?" stammede hannoveraneren. "Er det Chang?"

"Luk mund, mand!" hviskede Chang energisk.

"Har jeg sovet? Hvad er klokken?"

"Luk sin Satans mund, mand!" Chang klemte de lange negle ind i von Flecks arm. "De kommer!"

Ikke en lyd hørtes inde under det store eukalyptustræ. Kun regnen pøsede ned, og vinden satte de stive blade i raslende bevægelse. Men den fjerne larm nærmede sig. Von Fleck var nu lysvågen og forstod, hvad det drejede sig om. Både han og kineseren var så vant til nattens mørke, at de skelnede ret tydeligt i næsten hundrede alens afstand.

Som et tungt, kulsort, mangebenet dyr så det lange tog ud, som det bevægede sig hen ad landevejen. Plaskende, trampende, knirkende, pustende kom det nærmere. Så skelnedes det huslignende omrids af en teltdækket, tohjulet karre. To okser slæbte den langsomt afsted; hjulene skar ned i vejens pløre. Ved siden af karren gik en høj mand, der med en bambusstang drev dyrene frem, alt mens han opmuntrede dem med dæmpede, men energiske eder og tilråb.

Med grimerne bundet til karrens bagsmæk skridtede to tungtbelæssede muldyr. Bag dem igen red tre mænd, den sidste med en vældig regnskærm over hovedet.

Da toget var lige ud for spejdernes skjulested, standsede karren brat; svære stokkeslag faldt over oksernes rygge og hoveder. Men dyrene var åbenbart blevet stædige; de rørte sig ikke af pletten.

Manden med regnskærmen, den bageste, drev sin hest frem:

"Hvad Djævlen er det, Sam? Få dem frem, din sorte slyngel!"

"Kan ikke, master," lød svaret på negerengelsk, "dem lige ved at styrte, dem trætte, master!"

"Pokker i vold. – Bliver vi stikkende her, er vi opdaget og får hele byen på sporet af os i morgen. – Driv dem frem, siger jeg!"

Nu kom én af de andre til:

"Sludder, Johnson, lad dem stå en halv times tid. Vi kan sagtens nå Dingohøjen inden daggry. Dér er vi all right."

Rytteren med paraplyen afleverede en alenlang ed, snurrede så hesten rundt og red lige hen imod det store træ, hvorunder Chang og von Fleck sad skjult. Men inden han var nået derhen, begyndte karrens hjul atter at hvine, okserne lagde deres svære kropsvægt i selerne, toget gled videre. Plaskende, knirkende og trampende drog den natlige ekspedition mod vest. Snart var den opslugt af nattens rugende mørke.

Men under det kæmpemæssige eukalyptustræ rejste sig to mørke skikkelser, von Fleck og Chang. Den første slog vandet af sin bredskyggede hat, samlede en tom ølflaske op og udtalte:

"*Tausenddonnerteufelschlag*! – Chang, nu har vi dem!"

Men kineseren skuttede sig blot, trak uldtæppet tættere sammen og sjokkede ad byen til på sine højklodsede trætøfler.

Chang havde ikke noget at tale med den hvide mand om. "Ølstinkende dovendyr," mumlede han og stirrede ud i mørket for at få kig på Ben Bowlers Hytte. "Skidt karl!" knurrede han videre. "Sove på sin post – en adelsmand!"

Chang spyttede, fuld af foragt. Så slog han med knoerne mod Bowlers dør. Der inde boede en mand, som fortjente at bære en pisk så lang som ned til hælene – en kinesers største kompliment til en hvid mand!

Bowler stod klar til at forlade huset for at løse Chang af. Den varme kaffe, som Kathie havde lavet ham, var drukket; Kathie selv krøb i sin lune seng igen, da Chang blev lukket ind.

"Dingohøjen!" udbrød Ben, efter at han havde hørt beretningen, "den kender jeg godt nok. Nå dér holder de rast? –

– Og de fører en oksekarre med? Ja, så kan vi sagtens følge dem. De gør ikke fire mil om dagen. "

"Vi se dem, dem ikke se os!" Chang stak sin gule pegefinger i vejret.

"Dér ligger vanskeligheden. – Å skidt, Chang, den klarer vi nok. Er der guld i enden af den historie, så tager vi vores part!"

Ben nikkede til Kathie henne i sengen. Så listede kineseren ud. Han længtes svært efter den kop chow-kow-san fra kejseren af Kinas private tehave.

2. På sporet

Det var årle morgen. Solen gød sit varme, gullige lys gennem horisontens dunstkreds hen over den australske savanne. I det mørkegrønne, milevide græstæppe flimrede dugperler som milliarder diamanter, og over det bølgende jordsmon, hvor langstrakte dale og høje skiftede som dønninger i de store have, hævede sig slanke akaciegrupper og de underlige tykstammede "græstræer", hvis kroner skyder tilvejrs i stammens top som langstilkede blomsterbuketter.

Inde mellem træerne i en dalsænkning, der endnu lå dækket af de nærmeste højes slagskygger, hvirvlede en tynd røgsøjle til vejrs; så man nærmere til, tegnede sig tæt ved bålet omridsene af en stor, klodset, tohjulet vogn og rundt om den nogle menneskelige skikkelser og forskellige trækdyr.

Det var Ben Bowlers ekspedition, der, fjerde døgn efter opbruddet fra Jericho, vågnede til en ny dags march og strabadser.

Ved bålet sad Chang og fodrede ilden med tørre kviste. Kedlen hang over en jernstang mellem to forkdannede grene; vandet begyndte så småt at snurre. Tæt ved stod Kathie med opkiltet skørt og bare arme. Hun æltede brøddej. Mellem træerne sås to langskæggede mænd i skjorteærmer. De bar imellem sig vandbeholderen, fyldt til randen fra et kildevæld ved højens fod. Heste, muldyr og geder skulle vandes inden opbruddet. Det var Reineckernes hverv.

Men Ben Bowler selv og Billy, hvor var de? Og den adelige skrædder? – På jagt efter kænguruer!

Australiens savanne er den bedste tumleplads for denne mærkelige springende dyreart, som jordens mindste verdensdel har opklækket. I flokke på hundrede og flere græsser de over indlandets vidtstrakte sletter, sky og mistænksomme ligesom Afrikas antiloper. Ved den svageste lyd rejser de sig på bagbenene i siddende stilling, støttet til den kraftige hale; de spidser øren og spejder ud mod synskredsen. Er der fare på færde, gemmer hunnerne de spæde kuld i bugens hudlomme og sætter afsted i vældige hop.

Ben Bowlers jagtiver lod ham ikke have ro. Hver dag pønsede han på at komme dyrene på skud, og den foregående aften, da der rundt om lejren havde vist sig usædvanlig mange kænguruspor, besluttede han sig til at gøre forsøget.

Billy skulle med. Vel var han kun ni år gammel, men drengen havde allerede lært at sigte og træffe med den lille amerikanske Winstonriffel, som Ben havde købt i Port Darwin af en yankeestyrmand forgangen år. Billy skulle med, og von Fleck. Der blev for en gangs skyld brug for dennes rytterfærdighed.

Klokken fire om natten i bælgmørke, listede Ben og Billy bort fra lejren. Efter dem fulgte von Fleck, trækkende en opsadlet vognhest ved tøjlen. Sporerne måtte han lade blive tilbage; for det gjaldt om at gøre så lidt larm som muligt.

Halvanden time varede marchen, og stik mod syd blev kursen holdt lige efter sydkorsets stjernebillede, der skinnede lavt over slettens synskreds.

Billy måtte bruge benene, så korte de var. Snart gik vejen over kratbevoksede lave højdedrag, snart gennem sænkninger, hvor omstyrtede gamle stammer dannede alskens forhindringer og faldgruber. Men "Gamle" hjalp til, og afsted gik det.

Endelig holdt de rast på toppen af en høj. Langt ude mod øst dæmrede det første svage morgenskær, solens forløber. Rundt om lå den mørke savanne i tryg, dødlignende søvn. Kun nu og da nåede fjerne, klagende hyl deres øren. – Det var dingoerne, Australiens vilde hunde, som var ude på rov, forklarede Ben.

En kort rådslagning førtes dæmpet mellem Bowler og von Fleck.

"Træk hesten endnu en halv mil mod syd. Til den tid står solen op, så kan vi få kig på kænguruerne – hvis der da er nogle. Og de kan se os – det vil sige, dyrene kan få færten af dem, og måske de så søger ind mod Billy og mig."

"Javel," svarede von Fleck og førte hånden til huen. Den gamle militær stak ham i kroppen, og han havde stor respekt for Ben Bowler, som han betragtede som en art regimentschef. "Javel, det skal ske."

"Hvis De kan, rid så rundt om kænguruerne, sønden om dem; jag dem ind til os. – Bid mærke i højen her; der vokser kun tre store træer på den. – Når jeg svinger med min hat, er det samlingssignal."

Von Fleck førte atter hånden til huen, trak afsted med hesten og forsvandt i mørket.

"Hør nu, Billy; det kan aldrig betale sig, at vi begge to bliver på samme sted. Du skjuler dig her – derhenne mellem buskene; og jeg går omtrent fem hundrede skridt mod øst, lige i retning af, hvor solen står op. Altså: skyd ikke mod solen!"

"Men alle andre vegne, ikke?"

"Ja, at sige hvis der kommer et dyr på skud. – Hold lavt, husk det, strøget korn. Riv ikke i aftrækkeren, som du har for skik,

men klem langsomt til. Og dæk dig godt – ikke en lyd – kig ud mellem grenene. – Nå, nu ind i buskene med dig!"

Billy listede afsted; men da han nåede buskene, vendte han sig om. Gamle var allerede forsvundet. Det gav et lille sæt i drengen. Det var første gang, han var sådan helt alene. – Så mørkt det var! Og meget sortere var der vel inde mellem de tætte buske!

Han så sig om. Himlen var blevet ligesom lidt blegere, mange stjerner var helt forsvundet, og resten blinkede noget mat. Og derhenne, langt borte, løftede dagen sig. Gudskelov for det! Snart blev det vel helt lyst. Nå, det var de buske –

Billy bøjede et par grene til side og kravlede ind; bøssepiben forrest, som han havde lært. Det stak og sled i tøjet, torne var der alle vegne og lange som skomagersyle; men ind skulle han jo. Så opdagede Billy, at buskene voksede rundt om roden af et gammelt, længst omstyrtet træ. Der var plads til at sidde. Og dér sad nu den lille fyr, kiggende sig omkring med agtsomme øjne – man kunne jo aldrig vide – – slanger og andet kryb var der da plads nok til sådant et sted!

Og alt mens han sad dér, halvt ængstelig, halvt nysgerrig, spredtes dagslyset over det hele himmelhvælv; lange flammelignende stråler skød til vejrs som ribberne i en uhyre vifte. Men kun et øjeblik slikkede ildtungerne himlen, så smeltede de sammen til et uhyre, gyldenrødt strålehav. – Solen hævede sit gloende hoved over den fjerne synskreds. Det blev dag!

Og dér sad Billy, kry og glad, en hel jægersmand, klar til at skyde kænguruer. – Bare der nu var nogle!

Han lod øjet løbe mellem buskenes grene og blade, spejdende ud over den solflimrende savanne. Langt borte, på toppen af en høj sad en rytter strunk i sadlen, det var von Fleck. Men vildtet – ikke til at øjne!

I Billys bluselomme lå et stort stykke majskage; det havde Kathie stukket til ham, da han trak i tøjet. Han var sulten og gnavede løs på maden. Et par alen foran ham, dér hvor græsset bredte sig dugvådt ned ad højens side, så han pludselig noget bevæge sig; stråene rystede og tabte vanddråberne. Og med et kom et trekantet, gråglinsende hoved tilsyne, en lang kløftet tunge spillede – det var en slange. Billy trak uvilkårligt benene til sig. Han var ellers ikke den fyr, der var bange for en smule slange, men det derhenne måtte vist være en *bulubû*, som australieren kalder den; giftig, så man dør af biddet. Nå, Billy havde lædergamacher på, så skidt med slanger!

"Hahahahahahaha!" skratlo det lige over hovedet på ham. Han kiggede til vejrs. Dér sad en grå fugl, så stor som en skade omtrent; det gule næb hang ned på brystet – en gammel kælling lignede dyret mest.

"Hahahahahahahaha!" skraldede latteren igen. Fuglen lettede på vingerne og begyndte at kredse rundt om Billys hoved.

"Nu bliver det spænd!" tænkte Billy, for han vidste, at latterfuglen er den værste slangeæder af alle dyr; derfor er der også fem pund sterling i bøde for at skyde sådan én hele Australien over.

Fuglen havde åbenbart fået øje på slangen; bulubû'en på sin side beredte sig vel til kamp, for den havde for længst trukket hovedet til sig. Lavere og lavere og stedse hurtigere kredsede latterfuglen med næbbet udstrakt og med kløerne krummet

fremefter. Pludselig skød den ned mod jorden, forsvandt i det høje græs og fo'r så atter, vingebaskende, lige til vejrs. I kløerne holdt den en vridende, snoende slangekrop. Ligesom i kast hævede fuglen sig lynsnart i luften. Højt deroppefra hvirvlede slangen ned mod jorden. Atter var fjenden over den. Fem, seks gange styrtede giftsnogen hovedkulds ned fra svimlende højder; så var den knust og død. Latterfuglen dukkede for sidste gang ned i græsset, flagrede så med den slappe, livløse slangekrop hen til den nærmeste trægren og begyndte sit morgenmåltid.

Billy fortsatte sit. Han og fuglen kiggede venskabeligt til hinanden. Af og til lød veltilfredse latterudbrud fra den grå på grenen, og drengen mellem buskene var lige ved at stemme i med; men så fik han andet at tænke på.

I nogen tid havde kavaleristen von Fleck været ude af sigte, skjult af træer og høje. Nu sås han pludselig fare afsted i strakt karriere, og foran ham, i kæmpespring, jog en flok kænguruer i vild flugt.

Billy glemte både latterfugl og majskage. Med spænding fulgte han den fjerne jagt. Ville dyrene dreje syd på eller komme imod ham? Og sandelig, i en stor bue forandrede vildtet kurs og strøg tværs over dalsænkningen mellem hans høj og rytteren. Men nej, de drejede alt for meget – måske at Gamle kunne få ram til dem!

Nu var de så nær, at Billy kunne skelne de enkelte springere. De største var i spidsen, fægtende med forpoterne; de mindre fulgte kun dårligt med. Skulle han skyde? Nej, det var alt for meget i retning af solen. Men så hørte han smældet af faderens Winchesterriffel og ét til. Den næstforreste kænguru slog en

kolbøtte hen ad jorden, alle de andre gjorde omkring, og nu kom hele flokken lige mod højen, hvor Billy sad.

Det ligefrem rystede i jorden under de mægtige hop. Billy holdt riflen rede, men den vej turde han jo ikke skyde. Nu sprang flokken opad højen, hen langs dens side, lige under det sted, hvor Billy lå skjult. I en fart havde han bøsse og hoved fri af buskene, sigtede og knaldede løs, skød igen og lige så længe der var en patron tilbage i riflens magasin. Men først det allersidste skud ramte. En halvvoksen kænguru rullede ned ad skrænten, mens resten af flokken forsvandt rundt om næste høj, udstødende korte, gennemtrængende hvin, sådan som forskrækkede fruentimmer har for skik.

Lidt efter kom von Fleck og Ben Bowler til. Den første trak sin sveddryppende hest ved tøjlen. Tværs over sadlen hang den store kænguru, der var dræbt ved Bens skud. De fandt Billy siddende ved siden af sit bytte, gnavende på resterne af majskagen.

"Nå, lille mand," sagde Ben, "vi to har nok gjort det lige godt – én hver."

"Næ, det var dårligt, Gamle," svarede Billy. "Otte skud brugte jeg og så bare sådan en lille én!"

Det var langsomme dagsmarcher, ekspeditionen gjorde. Det gjaldt jo om stadig at følge guldgraverne i hælene uden at blive set, og Bowler havde hidtil indrettet det således, at han om aftenen tog de andres forladte lejrplads i besiddelse. På den måde var han altid sikker på at have vand i nærheden, oftest en brønd, som forgængerne havde gravet med stort besvær; og så fandt de gerne brændsel og et ildsted, der lige var til at bruge.

Hidtil var foretagendet skredet jævnt og glat fremad. På vognen sad fru Kathie i læ af det udspændte telttag; mændene skiftedes til at styre heste og muldyr. Resten måtte bruge benene, og blandt dem var også Billy, der passede de tre geder, som trippede fredeligt afsted, nippende til græsstrå og blomster. Gedebukken, som ellers var flokkens overhoved, havde gjort knuder lige fra første færd; den ville ikke følge trop og opføre sig ordentligt. Og da den en dag havde stanget Billy, så han vendte benene i vejret og slog hul i hovedet, blev den slagtet med det samme.

Tre og en halv mil om dagen var det meste, Ben Bowler og hans kammerater havde tilbagelagt, og nu var der allerede gået en halv snes dage. Savannen begyndte at forandre udseende; træerne samlede sig hist og her til små skove, og mellem dem lå bløde hængemoser; de måtte omgås. Men altid lå guldgravernes letkendelige spor, dannet af hestehove, klove og mærker af den tunge oksekarre, foran. Let var det at følge efter.

Det var den tiende dags morgen. Billy kravlede ned fra karren for at passe sin morgenpligt, der bestod i at vande gederne og malke dem. Søvndrukken stod han på jorden, strakte lemmerne og gned øjnene. Dårligt havde han sovet den nat, for moskitoerne var slemme, og hestene havde været urolige.

Billy tog en spand, der hang under vognens bund, og fik den fyldt ved et vandhul, som Reineckerne just stod og øste op af. Så gik han tilbage, hen imod nogle buske, hvor han selv havde tøjret gederne aftenen forud.

Men hvorfor brægede de ikke? Det var aldrig hændet før, at de ikke stemte i glædeskor alle tre, når de hørte Billy komme med morgendrikken. – Borte var de! Der lå en stump tov, skåret over – –

"Hallo! Chang! – Gamle!" Billy var lysvågen i et nu. – "Hallo, kom dog, de er borte!"

Rundt om buskene løb den lille fyr, hen til nogle småtræer længere borte. Mørkt var der til dels endnu, og det kunne jo være, de havde revet sig løs. – Snart stod alle ekspeditionens medlemmer, Kathie med, og stirrede på den lille overskårne tovende. Billy satte sig ned midt i klyngen og begyndte at snøfte og småhulke. Det var sjældent, at den dreng græd; men alle hans kære geder samtidigt borte – det var for megen sorg på én gang!

Chang stak begge pegefingrene i vejret, så lagde han sig på alle fire, som om han ledte efter noget, han havde tabt. Endelig satte han sig et sted, hvor græsset stod sparsomt, og hvor muldet synede bart og slammet efter nattens regnskyl. Ben Bowler lå på knæ ved siden af ham. De vendte begge på samme gang ansigterne mod kammeraterne:

"Sorte djævel!" udtalte Chang.

"De vilde er efter os," føjede Ben til og klemte munden sammen. Kathie strakte instinktmæssigt hænderne ud og trak Billy til sig. Reineckerne og von Fleck så på hinanden med betænkelige miner.

Enhver, der har læst rejseskildringer fra Australien, ved, hvilken rædsel de hvide derovre nærer for de hæslige, lumske urindvånere. Som kulsorte, tyndhårede, lurende aber lever disse mennesker næsten samme liv som skovens vilde dyr.

Nøgne, bevæbnede med køller, buer og pile, strejfer de om i urskovene. De ejer knap nok en hule, endsige hytte, hvori de kan fjæle sig, når uvejr bryder løs. De æder rødder, firben og slanger; hyppigt fortærer de faldne fjenders lig. Deres rovbegærlighed holdes kun i tømme af frygt. Men de stjæler alt, hvad de kan få fingre i af hvide menneskers ejendom, og talløse er de tilfælde, hvor små børn er forsvundet tæt udenfor forældrenes hus – sporløst forsvundet, slæbt ind i skovens mørke dybder, slagtet og spist af de sorte djævle.

Ligesom hyænen angriber de kun om natten og i store flokke, så de er nogenlunde sikre på at kunne overvælde fjenden eller dog flygte, dækket af mørket. Og har sådanne australnegre først fundet sporet af hvide mænds karavaner, så følger de ved nat som ved dag med aldrig svigtende tålmodighed og udholdenhed. De lister fra træ til træ, glider som slanger gennem det høje græs, flyder stille, som var det træstammer, ned ad flodløbene – sikre på, at der nok engang bliver lejlighed til at myrde eller stjæle og røve et og andet, som er en hvid mands ejendom.

Intet under, at ængstelse og bange tanker sneg sig ind i mændenes sind og gjorde dem tavse; intet under, at Kathie, bleg og forskræmt, lod øjnene løbe over den endnu halvmørke, bølgende slette, hvor hver trægruppe, hvert tornet krat kunne skjule spejdende, sorte menneskeædere. I nærheden måtte de være, for dér i den slammede jord stod sporene af lange, smalle fodsåler med viftespredte, stærke tæer. Kun Australiens vilde ejer sådanne fødder. Gederne havde de stjålet. – Hvilken forbrydelse udpønsede de nu?

Med bange anelser satte toget sig den morgen i bevægelse. Tæt sluttet om karren holdt mennesker og dyr sammen. Rifler og revolvere var rede; alle spejdede, beredt til kamp.

Om natten blev dyrene bundet til vognen, to mand ad gangen holdt vagt – akkurat som en fremskudt forpostvedette holder udkig med fjenden, når slaget stunder til.

Men der gik to dage, og der gik tre, uden at blot skyggen af en australneger strejfede synskredsen. Efterhånden begyndte Ben Bowler at mene, at en enkelt omstrejfende vild havde forøvet tyveriet af gederne. Men Chang rystede på hovedet: sorte djævle, de er ligesom skorpion og bulubû – man ser dem ikke, før man har giften i kroppen!

3. Mike Green

To uger var forløbet, siden Ben Bowler og hans fæller havde forladt den lille mineby Jericho. Dagsmarcherne var på det sidste blevet kortere og kortere. Men det var guldgraverne forude, som var skyld i det, og Chang Kinamand fandt ud, at okserne måtte være syge. Han så det på sporet: tre dybe klovmærker og et fjerde, der næsten ikke var til at finde – okserne haltede. Og nu, ved den sidst forladte lejrplads, havde de fundet den ene okses slagtede og halvfortærede krop og ikke langt derfra et hestekadaver. Det mærkeligste var dog, at dyrenes haser var overskåret. Var det mon australnegrene, der her havde været på spil?

Ben Bowler og Chang havde en lang samtale om denne sag. Med betænkelige miner efterså mændene skydevåben og ammunitionsforråd; indtrængende manede Ben natposterne til agtpågivenhed. Langsomt og forsigtigt nærmede ekspeditionen sig den nye lejrplads, da mørket faldt på.

Det var ved foden af en buskbevokset høj, at karrens heste fraspændtes. Og straks efter besteg Ben Bowler og lille Billy højen for at spejde ud over savannen og muligvis få kig på guldgravernes teltplads.

Billy fulgte lige i hælene på faderen, og begge to holdt riflerne klar. De halvvisne buske stod spredte om højens top. Deroppe ragede et vindkrøblet akacietræ i vejret; det gav god dækning. Siddende på hug bag stammen lod Ben og Billy øjnene trænge gennem halvmørket.

Træerne stod tætte nede langs højens vestlige skråning og skjulte alt, hvad dér rørte sig. Men pludselig trak Billy faderen i

frakkeærmet, pegede fremad og hviskede:

"Røg – se røgen dér!"

Rigtigt. Ikke tusind alen fra dem hvirvlede en spæd røgsøjle lige op mod den mørke himmel. Fra et lejrbål kom det naturligvis. Og næppe havde Ben fået øje på dette umiskendelige tegn på medmenneskers nærværelse, før hans blik faldt på en bredskygget hat og det halve af et ansigt, der spejdende hævede sig op over en tæt strimmel buske i knap et pileskuds afstand. Ben dukkede sig hurtigt, og samtidig forsvandt hoved og hat.

"Billy," hviskede Bowler, "list ned ad højen og bed Reineckerne komme herop. Du viser dem vej. Lad dem tage bøsserne med. – Chang og Fleck bliver hos moder og passer på. – Forstået?"

"Forstået!"

"Og så i en fart, Billy. – Skulle der hænde dig noget, skyder du."

Billy nikkede. Så tog han et fast tag om Winstonriflen, krøb på hænder og knæ gennem græsset og mellem buske, indtil han var kommet et godt stykke ned ad højen; satte så i spring og løb afsted mod lejrpladsen.

Ben blev liggende godt skjult. Han hørte visne blade og skøre kviste rasle og knække under Billys rappe fødder. Og det samme hørte åbenbart den bredskyggede filthats ejermand. Han troede formodentlig, at nu var fjenden borte, ellers havde han vel ikke begået en så letsindig handling som at rejse sig helt op, og uden dækning begive sig lige hen imod det vindkrøblede træ. En kæmpekarl var han at se til, som han skred frem på de gamacheklædte ben; en bygsflint holdt han i hånden, og under

hattens brede skygge tindrede et par agtpågivende øjne i et vildtskægget, solbrunet ansigt.

Pludselig standsede manden. Foran ham i knap tre alens afstand, stod Ben Bowlers lille, tætbyggede skikkelse med riflen i anlæg:

"Hænderne op!" kommanderede Ben. – "Smid bøssen og hænderne i vejret, eller jeg skyder!"

Der var kun en brøkdel af et sekunds betænkning, så raslede den fremmedes bygsflint ned i græsset, og begge hænder fløj til vejrs.

"Kom nærmere," befalede Ben. Han var situationens herre, og hans ordre blev hurtigt efterkommet: "Sæt Dem ned og lad være med at fingerere efter Deres revolver."

Dér sad den skæggede kæmpe og bed tænderne sammen af raseri; han var værgeløs som et barn i vuggen – en ydmygende stilling for en seks fods guldgraver.

Ben Bowler var et godt hoved mindre og så ikke nær så frygtindgydende ud; men han havde overtaget – lænede sig mod træet og sænkede riffelpiben. De to mænd tav og stirrede på hinanden, mens mørket bredte sig om dem, og stjernerne glimtede frem over deres hoveder.

"Hvem pokker er De?" kom det endelig arrigt fra den skæggede. – "Har De taget vores spor fra Jericho?"

"Det har vi. – Jeg og mine kammerater er på vej til Djævleslugten – samme vej som De."

Manden lod fingrene løbe gennem det lange, filtrede skæg, åbenbart tvivlrådig om, hvilken holdning han skulle indtage overfor denne påtrængende sporhund.

"Den fordømte neger," mumlede han.

"Ja, det var negeren, der sladrede," indrømmede Ben. "Nu er der ingen ting at stille op; vi er fem, og De har en mand mindre." Det raslede i det samme langs højens side, tunge fødder bevægede sig i hastigt løb gennem buskene. – "Der kommer to af mine folk," føjede Ben til uden at tage øjnene fra den skæggede mand.

Han svor halvhøjt en drøj ed.

Så nåede de to Reinecker pustende op til toppen; bøsserne holdt de i hænderne. Bag dem fulgte Billy på de korte, trætte ben. Uden at mæle et ord stillede forstærkningen sig bag anføreren, der roligt hængte riflen over skulderen:

"Jeg hedder Ben Bowler, og det er brødrene Reinecke," præsenterede han. "To mænd holder vagt ved vognen. – Hvem er så De?"

Den fremmede rejste sig, trak på skuldrene:

"Nå, hvad kan det nytte? – Jeg hedder Mike Green, og hvis I vil grave guld i Djævleslugten, så er jeg ikke mand for at stoppe jer. Der er da også mere, end vi kan besørge. Her er min hånd, Ben Bowler. Vi må hellere holde sammen, de sorte er efter os – at I bare ved det."

Så trykkede han Bens og Reineckernes hænder, gik tilbage og hentede sin bygsflint. Derpå satte de fire hvide mænd og Billy sig i en klynge og talte venskabeligt om sagerne, som om de havde kendt hinanden en halv snes år og mere.

"Tre geder stjal det tyverak fra os," sagde Ben.

"De har ødelagt begge okserne, og i går nat skar de haserne over på min bedste hest," berettede Mike Green. "Vi er endnu tre dagsmarcher fra slugten – om vi når så langt."

"Vi burde vel slå os sammen," foreslog Ben.

"Lad os gøre det i morgen. Ingen ved, hvor mange af de slyngler, der lurer omkring os – der kan være hundrede og flere. Men måske de varer sig, når vi er stærke nok. – Er der ikke én af jer, der har lidt whisky på sig, for jeg trænger svært til en hivert."

Den ældste Reinecke trak lommeflasken frem; den gik rundt, og hver fik en dram. Så blev det en bestemt aftale, at næste morgen skulle Ben Bowler og hans folk slutte sig til guldgraverne, og den samlede ekspedition drage mod Djævleslugten. Godt kammeratskab skulle der være over det hele og lige andel af udbyttet til hver især.

Det vekslede de håndtryk på – Billys lille hånd forsvandt i Mikes mægtige næve – og dermed skiltes mændene på højens top. Hver part drog ned ad sin skrænt, og på begge lejrpladser fandt ivrige rådslagninger sted.

Vagten blev sat, og snart efter hvilede lejrene i dybeste ro.

Natten var sludfuld og mørk. Den smule måne, der mat og fedtet havde vist sig mellem drivende skyer, var for længst gledet under synskredsen. Stærke vindstød rejste den fjerne ørkens løse sandlag og hvirvlede det til vejrs. Nu daskede sandkornene ned fra luften mod vognens telttag som hagl mod vinduesruder.

På bunden af karren lå Kathie på en tangmadras og sov. Billy trykkede sig tæt op mod hende, med hovedet hvilende på hendes arm. Han havde også blundet, men nu lå han spilvågen, turde bare ikke røre sig for moderens skyld. Det var ikke til at sove for al den støj. Teltlærredet klaprede i vindpustene, hestene og muldyrene, der stod tøjret til vognen, sled uroligt i

grimerne og stampede med hovene, og bag ved pakkasser og sække – i vognens anden ende – rumsterede Chang Kinamand. Han var lige blevet afløst og skulle vel brygge sig en kop te, som han havde for skik. Og så kunne Billy høre faderens stemme. Han talte med en af Reineckerne, mens de kredsede om vognen på deres vagttørn.

Nu stod de stille og hviskede, så gik de igen nogle skridt, og pludselig opfangede Billys øren lyden af et skud; langt borte kom det, dumpt og mat, men det *var* et skud. Billy lyttede – der faldt ét til og atter ét – det var knald og smæld af rifler. Chang bagved sprang ned af vognen, stemmerne blev højrøstede udenfor. Billy rejste sig forsigtigt, stak hovedet ud under lærredet; men så satte Kathie sig forvildet over ende – hele lejren var på benene i et nu.

"Stryg teltet af vognen, Fleck," kommanderede Ben Bowler. "Kathie, bliv deroppe og behold Billy hos dig. – Chang, frisk ilden op! Og I to Reinecker, se at få tændt et andet bål på denne side. – Vi må kunne se, hvis det negerrak kommer os på livet!"

Mændene løb hver til sit. Billy fik fat i sin riffel, og Kathie spurgte ud i mørket, hvad der var på færde?

"Kan du høre?" lød Bens stemme – "det kommer fra Mike Greens lejr."

En forvirret larm, hvorigennem smældede skud på skud, lød fra højens modsatte side; vinden bar til.

"Det må være de sorte slubberter, der slås med guldgraverne," forklarede von Fleck, der nu var færdig med at stuve taget til side.

"Og vi kan vel ikke hjælpe dem?" spurgte Kathie med rystende stemme.

"Ikke tale om," erklærede Ben kort. Han klatrede op i vognen. "Kom herop alle sammen, og vær klar med skydevåbnene. De kan komme over os, når det skal være."

En efter en krøb ekspeditionens medlemmer op på karren. Tavse sad de med Kathie og Billy i deres midte, lyttende efter den fjerne støj.

"At vi dog ikke kan hjælpe dem!" klagede Kathie atter.

"Hver hytter sig, når Fanden holder fest," kom det fra Chang. Han plejede gerne at citere Buddhas vise ord, når omstændighederne tillod det. Så fik han revet en tændstik af og sin langstilkede snadde tændt: "Forresten, vi ganske sikre nok for i nat. – Men så næste nætter –!"

Ja, de var sikre nok, for de vilde måtte da have tilstrækkeligt at gøre på ét sted ad gangen, ræsonnerede Billy ved sig selv. – Men hvad var det? Et rødt skær, der flakkede og flimrede og oplyste buskenes takkede linjer langs højens sider.

"De sataner har stukket ild!" – råbte den ene Reinecke.

"Ild på Mike Greens lejr; det har de!" fuldendte den anden.

"Gud se i nåde til os!" Det var Kathies angstfulde udråb:

"Å, Billy, Billy, gid vi var hjemme; – å, Ben – hvad skal det blive til?"

Ingen svarede. Alle sad tavse og med tunge sind. – Når kom turen til dem selv?

Endnu et par dæmpede knald nåede deres øren. Ilden blussede stærkere og stærkere, og så kom et brag, et pludseligt bulder, så hjertet hoppede i hver og en, og både heste og muldyr sank i knæ. Et ildskær flammede til vejrs; hver busk, hvert træ og græsstrå blev synligt i et nu. Så forstummede larmen i det fjerne, kun et blafrende skær stod som tågeglød over højens top.

"Det var deres krudttønde, som eksploderede," kom det lavmælt fra Ben. "Nu er der ikke en levende sjæl tilbage af de fire mænd!"

Der faldt tavshed over dem alle. Kun Kathies halvkvalte hulken brød stilheden. Hun holdt Billy omslynget, knugede ham tæt op til sig. Drengen selv var lige ved at græde, men så huskede han, at nu gjaldt det at passe på og være mand. Han strøg det våde fra øjnene og stirrede ud i mørket ligesom de andre. Men i smug klappede han moderens hånd – det var nu rart alligevel at have hende så nær.

Natten skred, det lysnede atter mod dag; og jo mere alle mørke skygger svandt, jo højere steg også modet og håbet hos Ben Bowler og hans fæller. Atter strålede solen, og himlen hvælvede sig, ren for skyer. – Morgenmaden blev sat tillivs, og så afsted for at se, hvad natten havde bragt Mike Green og hans mænd af rædsler, nederlag og død!

Et stod dem klart: nu måtte deres eget foretagende opgives. Der var jo ingen til at vise vej derhen, hvor guldet skulle graves i Djævleslugten. Det gjaldt blot om at komme frelst hjem til Jericho.

Kathie strålede af glæde. Billy var heller ikke bedrøvet; for første gang i sit liv havde han været rigtig angst.

Ben Bowler sad på kuskebrættet. Med fire tømmer og den langsnertede pisk i hænderne styrede han stanghestene og de to muldyr, der var forspand. Ved hans side sad Chang Kinamand, over hvis knæ lå to ladte rifler, hans egen og Bens. Bag dem sad Kathie og lille Billy, og tæt op til karren

marcherede von Fleck og begge Reineckerne, rede til at tage kampen op med de indfødte, når som helst de skulle vise sig.

Afstanden var ikke stor mellem den forladte lejrplads og Mike Greens på den anden side af højen – vel en lille kvart mil. Men længe inden vejen var tilbagelagt, viste muldyrene alle tegn på uro og angst: lagde de lange øren tilbage, stak snuderne til vejrs, sparkede bagud og gjorde også stanghestene urolige. Snart måtte en mand lede hvert af dyrene for overhovedet at få dem frem.

Intet vækker i den grad panisk skræk blandt dyrene på de store, vildsomme sletter, som brandlugt; og det var netop den svedne lugt af brændt kød, græs og meget andet, der nu ombølgede vejen langs den stejle høj. Lugten blev efterhånden til en ram, modbydelig stank, da de første spor af brandens ødelæggelse viste sig: græsset stod som korte, sortsvedne pinde, buske og træer strittede med deres kullede, bladløse grene; langs skråningens fod lå en væltet, halvtrøsket stamme, sort og endnu osende. Et par hundrede skridt endnu, og vognen gjorde holdt – længere var det ikke muligt at drive muldyrene frem. Men det var heller ikke nødvendigt, Mike Greens lejr lå foran dem.

Det vil sige resten af lejren; de usle, ødelagte stumper og ruiner af en vel udstyret guldgraverekspedition.

Dér, hvor vognen åbenbart havde stået, var jorden sprængt bort til en sænkning, mørk som et tørveskær. Det havde krudteksplosionen besørget, og samtidig splintret og splittet, knust og bortslynget vogn og redskaber, dyr og mennesker.

Lige foran dyrene lå et afrevet menneskeben; men det var umuligt at sige, om det havde tilhørt en hvid eller vild, for benet

så ud, som havde det været stegt i en ovn.

Overalt spredte sig sønderslåede vognrester, redskaber, kogekar. En bøssepibe med det halve af kolben stak ned i jorden; tæt derved havde en melsæk hældt sit halvbagte indhold ud over en sønderflænget hestekrop. Mellem to svære træstammer, et stykke oppe ad højens side, lå karrens ene jernringede, mægtige hjul, og under hjulet skimtedes omridsene af en halvt forkullet menneskelig krop – kun hovedet var borte.

Kathie stønnede og holdt sig for øjnene, men Billy følte mere nysgerrighed end væmmelse og frygt. Han så sig grundigt om, og mens Bowler og Chang rettede sig i vejret for bedre at kunne se, og mens de tre andre arbejdede med trækdyrene, der blev mere og mere stædige, hoppede drengen ned fra vognen. Der var noget, han havde fået øje på en snes alen borte, noget der skinnede blankt mellem al den megen sod og kul. Kathie råbte angst efter ham, Ben bandede og svang pisken, men drengen halede frem mellem en rusten jernpande og resterne af en ildsveden træpøs et blanktskinnende stålskrin, lidt bulet i låget, temmelig sodet rundt om den ene hank, men ellers velbevaret og helt i alle måder.

Det var knap, at drengen kunne løfte skrinet, så tungt var det; han vinkede ad von Fleck, der skyndte sig hen til ham. Men ligesom hannoveraneren havde fået tag i kassen og løftet den op på skuldren, smed han den atter med et vræl og satte i løb mod vognen, fulgt i hælene af Billy. Tæt ved dem, bag et tæt, tornet krats afsvedne, strittende grene løftede et menneskeligt væsen hovedet i vejret, vildt stirrende, sort og uhyggeligt.

Ben Bowler smed riflen til kinden, men hovedet var atter forsvundet.

I et nu var mændene kampberedt, rifler og bøssepiber rettedes mod krattet; dér holdt fjenden sig vel skjult. Længe varede det, da viste der sig for enden af den lange strimmel krat en sammenkrøbet skikkelse, der vinkede med hånden. Skikkelsen kravlede frem på hænder og knæ, møjsommeligt og langsomt. Det var ingen australneger, for tøj havde han på og lange gamacher. Reineckerne løb hen og hjalp manden på benene. Vaklende og stønnende nærmede han sig vognen; og da han var kommet den nær, kendte Ben Bowler ham igen: det var Mike Green, guldgraveren, som han den foregående aften havde mødt på højens top.

Men som han så ud! Ansigtet var sort som sværtet af krudtslam, skæg og hår afsvedet, den ene hånd var som blodigt kød, tøjet hang skident, forbrændt og laset om den kæmpestore mands krop; langs en flænge i det ene lår sad størknet blod.

"Noget at drikke – en slurk whisky!" bad Mike hæst og hviskende.

Han blev løftet op på vognen og anbragt med ryggen mod bagfjælen; et stort bæger whisky og vand tyllede han begærligt i sig. Så sad han lidt og trak vejret:

"En omgang til, så er I gode mennesker!" stemmen var ligesom lidt klarere.

Kathie blandede igen et bæger fuldt; han stak det ud i lange, grådige drag.

"Tror De, der er andre i live, Mike Green?" spurgte Ben Bowler.

"Andre?" gentog Mike og tænkte sig øjensynligt om med stort besvær. Så rystede han på hovedet, tog sig en ny slurk whisky og mumlede: "Resten er Fanden i vold."

Kathie og Chang gik nu i gang med at vaske og forbinde Mike Green. Von Fleck stak ham en pibe i munden, Ben anbragte en hue på hans medtagne hovedhår, mens Reineckerne spændte dyrene fra og lod dem græsse tæt ved.

Imidlertid sad Mike Green og lod sig krydsforhøre af Ben, der nok ville vide besked med nattens tildragelser. Den kom under mange afbrydelser, særlig forårsaget af smertesudråb, for hånden var flænget og forbrændt, og karbolvandet sved i sårene.

Mike og hans folk havde ligget i dyb søvn, mens Sam – den fordømte neger – holdt vagt. Men han var formodentlig faldet i søvn inde under vognen; i hvert tilfælde havde han ikke givet en lyd fra sig, før de vilde faldt over dem.

"Jeg lå just og drømte om min gamle skipper, John Craven. Det var en herlig mand, men noget hellig af sig; og whisky, det kunne han aldrig unde sine medmennesker. – Nu må De vide, Ben Bowler, at jeg har været med på den før – Av for Fanden, mrs. Bowler! uden fortrydelse. De ta'er så hårdt i den skamferede tommeltot – jeg har været i håndgemæng med det sorte rak før i nat. Jeg har af og til den vane at drømme om det. – Og forstår De, da jeg nu hører vrælet fra de sorte – og lad mig aldrig se en whiskydunk mere, om det ikke lød, som om den største port ind til det hedeste Helvede blev slået på vid gab og en halv million djævle væltede hylende ud over denne dejlige jord – jeg siger, jeg troede, jeg drømte. For akkurat sådan lød

det, da de negertampe faldt os an i Daly River og slog os alle sammen ihjel på nær mig selv.

Nå, man bliver jo tydelig nok ikke længe i den vildfarelse, at man drømmer, når det regner ned med pile over en, og når Johnson rager riflen frem og begynder at skyde. Og svenskeren med. Næ, jeg fik vippet øjenlågene til vejrs i en fart og winchesteren halet frem; og så skød vi og tærskede dem i hovederne med kolberne. Jeg siger, aldrig har jeg været så flittig til at bruge lemmerne, når jeg lige undtager den gang i Daly River, hvor de sorte entrede *Percival*."

"Hvor mange kan de have været?" spurgte Ben.

"Hvor mange? – Må jeg spørge: hvis De får en pøs fuld af lopper hældt ud over hovedet, tæller De så, hvor mange der er? Og især om natten, hva? Der kan ha' været hundrede, og der kan ha' været tusind. Men lige meget om det, vi fik krammet på dem alligevel."

"Fik De krammet på dem?" spurgte von Fleck og kløede sig uforstående over øret, mens han mønstrede den omgivende slagmark.

"Ja, det vil sige én gang. De måtte retirere og dække sig, og ikke en lyd hørte vi fra dem. Når jeg siger "vi", så mener jeg mig selv; for den gang var der ikke andre levende mennesker tilbage i vognen, og underneden den lå sorte Sam og var stendød. – Men så var det, at de stak ild i græsset, og den kunne jeg ikke stå for. Røgen væltede ind over vognen, og det kneb med at få vejret. Og så kom jeg i tanker om krudttønden – to hundrede pund, ikke til at rokke. Der var ikke andet for – jeg jumpede ned af kærren, gennem røg og ild og djævelskab og ind mellem tornekrat og kravl. Og næppe var jeg kommet godt i læ, før den

knaldede af, og jeg skvat om. Og gudskelov, fordi I kom herhen, for ellers var jeg vel død af sult og tørst – og mangel på whisky," tilføjede han og sendte et længselsfuldt blik mod Kathie, som energisk rystede på hovedet.

"Her drikker vi ikke," bemærkede hun sagtmodigt, "højst en grog om aftenen til hver, og det skal De også få, Mike Green, indtil vi når tilbage til Jericho – om fjorten dage eller så!"

"Fjorten dage – Jericho?" Irlænderen rettede sig i vejret. "Skal vi ikke til slugten? To dages march, højst tre! – Er I gale! Guldet ligger tykt, der er for millioner!"

"Kender De stedet?" spurgte Ben. "Var det Dem, der fandt det?"

"Om det var mig? Det var det; og jeg har tegnet et kort over minen; det ligger i kassen, og den må vi finde."

Han rejste sig og så rundt på ruinerne af sin gamle lejrplads: "Den kasse må vi finde. – Gud hjælpe mig, den er millioner værd!"

Billy havde siddet stille, andægtigt lyttende til den mærkelige irlænders tale, mens han holdt på et tinfad fuldt af blodigt karbolvand. Nu stak han en finger i vejret:

"Jeg har fundet den! – En stor, blank æske med to hanke, meget tung – ikke?"

"Akkurat, Billy. Hvor er den, du Vorherres underværk?"

Billy kom i en fart ned af vognen. Han og von Fleck anbragte kassen foran Mike, der rodede nøglen frem af sin vestelomme. Kassen blev åbnet; der lå papirer, en bankbog, et par ruller guldstykker, mange stumper gulderts og en pose guldstøv. På kassens låg udbredte Mike et råt skitseret kort over den del af Djævleslugten, hvor guldet blev fundet. Der var røde kors og blå

kryds – krimskrams, som var umuligt at tyde for nogen anden end Mike selv.

"Her omtrent står vi," forklarede han; – "det dér er passet ind i slugten. – Jeg kom den anden vej fra, forstår I, fra urskoven, hvor de sorte rade havde fanget mig. Jeg skulle i suppegryden, det var meningen; men jeg kneb ud, gjorde jeg. Og så drev jeg om i skovene, indtil jeg traf Sam, negeren. Han var stukket af fra en mineekspedition og havde to heste med sig. Så var det, at vi fandt minen og kom gennem Jericho til Port Darwin. – men der er guld i sandet i Djævleslugten – et gammelt udtørret flodleje, antager jeg, hvor guldstøvet ligger lige i overfladen, og hvor klipperne langs bredden er splintrende fulde af gulderts. – Millioner til hver af jer, gutter, og til Dem med, fru Bowler. – Av for pokker, jeg glemte, at jeg er halvstegt!"

Dér stod de alle, midt i ødelæggelsens vederstyggelighed, truet af vilde menneskeædere; men så stærk er guldets magt, at alle rædsler blev glemt, alle farer svandt bort, blot ved tanken om den rigdom, der lokkede fra bunden af "Djævleslugten".

Ben Bowler sad et øjeblik og tænkte sig om, så løftede han hovedet:

"Hvis I mener som jeg, kammerater, så skal vi den vej."

Han pegede med pibespidsen mod vest, hvor en blådiset bjergryg tonede frem over den grønne savanne. Og kammeraterne nikkede. Det var vejen! Kathie så på Ben – hun kendte det ansigt; hans beslutning var ikke til at rokke. Så sukkede hun, opfyldt af bange anelser, pakkede forbindingssagerne sammen, og lod Mike Green strække sig på tangmadrassen i bunden af vognen.

Imidlertid havde Ben Bowler og hans mænd samlet sammen alt, hvad de kunne finde af brugelige, uskadte sager fra den sprængte ekspedition. Det var slet ikke så lidt, der lå spredt omkring af redskaber, mel og henkogte fødevarer. Hen ad middagstid knirkede atter de store hjul; vognen bevægede sig videre – mod vest.

4. *Djævleslugten*

Intet glemmes så hurtigt som overståede rædsler, det er en gammel sandhed; og da Ben Bowlers ekspedition de næste tre dage og nætter, uantastet af vilde og uden et eneste uheld, havde arbejdet sig videre frem mod målet, var der faldet ro over gemytterne. Selv Kathie fo'r ikke mere op ved den mindste lyd, lå ikke længere vågen det meste af natten af skræk for pludselig at høre australnegrenes krigshyl. Man trøstede sig med, at den frygtelige eksplosion af krudttønden på Mike Greens vogn i den grad havde skræmmet de sorte, at de ganske havde tabt smag og lyst til angreb på hvide mænd.

Mike selv helbrededes på en vidunderlig hurtig måde. Det var vel Kathies behandling i forbindelse med irlænderens sunde kæmpenatur, der bevirkede miraklet. Sikkert er det, at Mike allerede tredjedagen efter rædselsnatten var så rask, at han kunne følge vognen på sine ben det meste af dagen og oven i købet give en hånd med, når det kneb.

Og han var glad. Egnen kendte han igen, vidste hvor kursen lå mod passet ind i slugten. Endelig blev den nået.

Det var hen på eftermiddagen. Steppens græstæppe endte brat ved foden af en buskbevokset stenryg, der rejste sig stejlt og lukkede for udsigten mod vest. Midt for stenvæggen hævede sig en gruppe pinjer og eukalyptustræer – det var netop dér, at passet skar sin dybe fure ned til slugtens bund.

Ben Bowler og Mike Green overvejede, om de skulle fortsætte marchen eller vente til næste morgen. Men der var endnu fire-fem timer til mørkets frembrud, og Mike mente, at passet knap

ville tage den halve tid at komme igennem. Atter gik det fremad.

Vejen, der førte mellem de mørke træer, var god nok til at begynde med. Passet skrånede jævnt nedad, drejede først mod syd og dernæst atter mod vest. Men midtvejs blev vognen stikkende i det løse sand. Alle mand måtte tage fat i hjulene for at dreje dem rundt. Selv Kathie og Billy stod af for at lette karrens vægt.

Atter gik det fremad. Vildere og vildere så passet ud. Mægtige sorte klipper ludede fra begge sider ud over vejen, så halvmørket rugede dernede, hvor vogn, heste og mennesker arbejdede sig frem. Over alt skød tornet krat frem mellem klipperevner og spalter. Ofte hang det så tæt over slugten, at økse, sav og kniv måtte bruges for at skaffe fri vej.

Det var hårdt arbejde for muler og heste, og ikke lettere for menneskene. Nu og da spærrede svære stenblokke bunden i den smalle kløft; de måtte væltes til side for at skaffe plads for karrehjulene. Endelig nåedes så vidt, at selve Djævleslugten skimtedes; men da begyndte også aftenen at trække lange skygger over egnen. Og endda var det værste stykke arbejde tilbage. I passets bund lå alendybt løst sand; umuligt for dyr og mennesker at trække karren igennem!

Mike Green rådede til at hugge de tykkeste grene af buskene og lægge dem i sandet foran hjulene. Det ville forhindre dem i at synke så dybt. De to Reinecker og von Fleck gik da et stykke tilbage, bevæbnet med økser, for at skaffe træet til veje. Alle tre mænd forsvandt rundt om det nærmeste klippefremspring. Imidlertid sad Kathie og Billy på vognen, mens Ben og Chang

var beskæftiget med at gøre to store lygter i orden; for mørket faldt på.

Pludselig hørtes råb inde fra passet. Mændene kastede instinktmæssigt lygterne fra sig og greb til riflerne. Atter lød skrig og råb, og i samme nu syntes passets sider at blive levende. Overalt raslede det i buske, overalt tegnede sig silhuetter af listende, snigende sorte væsener. Og inden Ben Bowler forstod, at nu var de vilde over dem, begyndte pile, sten og køller at regne over vognen, hestene og de hvide mennesker dernede. Så pludselig, som skete der en eksplosion, forvandledes det tavse, snævre bjergpas til tumleplads for hundreder af sorte djævle, hvis skingrende hyl skar gennem kløften, og hvis angrebsvåben hvislede mod passets bund som hagl i en snæver gyde.

Sanseløs af skræk sad Kathie på vognen med armene slynget om Billy; så satte firspandet i spring fremad, rasende af smerte over pileskuddene og ramt i hoved og ryg af skarpe sten. Fremad gennem sand og over sten jog karren i vanvittig fart, dinglende og hoppende. Fri af passet kom den, tørnede så mod en vældig klippeblok i Djævleslugtens bund og væltede med et dundrende brag. De to muldyr sled seletøjet itu og forsvandt gennem slugten. Den ene stanghest lå død med brækket hals, den anden stod rystende på alle lemmer og med to pileskafter stikkende i ryg og lænd.

Og efter vognen løb Ben Bowler, Chang og Mike Green. Af og til sendte de skud til højre og venstre mod de vilde deroppe mellem buskene langs kløftens tinde, og alle tre nåede ud til den væltede vogn. Derhen kunne australnegrenes pileskud ikke række.

Som grebet af vanvid kastede Ben Bowler sig over den væltede vogn, fik den med sine to kammeraters hjælp sat på ret køl igen. Han råbte højt på Kathie og Billy, sled vognen til side og fandt de to, han søgte: Kathie død med knækket ryg og knust hoved. Endnu i døden omsluttede hun Billy med armene. Drengen selv var uskadt.

Den hele nat sad Ben med Kathies ansigt i sit skød, sad ganske stille, klappende den dødes kinder og hår og snakkende halvhøjt med sig selv. Billy lå jamrende og hulkende, indtil søvnen overvældede ham. Og tæt ved sad Chang Kinamand og Mike. De holdt vagt med spændte rifler liggende over knæene, stirrende ind mod det dybe, sorte pas. Ingen lyd uden Ben Bowlers mumlen og den sårede hests prusten afbrød nattens stilhed.

Så snart det dæmrede mod dag, tog Chang og Mike spade og skovl og gravede et hul i slugtens bund. De kaldte på Ben Bowler. Han stirrede på dem, tog så Billy ved hånden og gik bort. Kammeraterne svøbte et lagen om stakkels Kathies lig og bar det nænsomt hen til graven. Snart efter hvælvede en stenhob sig over den lukkede grav. Kathie sov trygt den evige søvn på det sted, hvis navn havde fyldt hende med gru – Djævleslugten!

Ben Bowlers hytte blev bygget. På dalsænkningens vestrand, halvvejs op ad bjergets side fandt Mike Green en dyb klippespalte, hvis mørke bund som en naturlig cisterne var fyldt med klart, køligt vand. Af sten, græstørv og grene byggedes hytten ind under en overhængende stenblok, hvis underkant dannede loftet. Boligen var let at forsvare og vanskelig at skelne

fra den omgivende bjergside. Plads var der derinde til de tre mænd og Billy, og bedre plads blev der en måned senere, da Ben Bowler fik sin gravhøj tæt ved Kathies. – godt var det, han døde; for aldrig åbnede Ben munden fra den dag, Billys moder blev lagt i jorden. Var han gal eller klog? Ingen kunne sige det. Tavs gik han omkring, hjalp kun lidet med arbejdet, sad oftest stille og stirrede drømmende på sin dreng. Chang rystede på hovedet og forklarede hviskende til Mike, at det var Kathies ånd, der drog Ben Bowler bort – han måtte dø; og det gjorde han da også. Men hytten beholdt hans navn. Endnu den dag i dag bruges den af guldgravere og rejsende, hvis vej fører tværs over Djævleslugten.

Men tilbage til de levende.

Tre dage blev der holdt rast ved det sted, hvor vognen var væltet. Det var for at vente på von Fleck og de to Reinecker, der sikkert ville have søgt ud i den åbne slugt, hvis de endnu var i live. At vove sig ind i passet var ikke til at tænke på, besat som det sikkert endnu var af australnegrene.

Den fjerde dag fandt Mike Green det sted, hvor han havde gjort sit guldfund; tæt oven for stedet byggedes hytten. Kun én hest var tilbage. Med den blev hele karrens indhold efterhånden bragt i sikkerhed på den anden side af Djævleslugten. Bjergboligen blev vel forsynet med proviant, våben og redskaber. Og godt var det, for egnen var øde, og det var en farlig sag at forlade det sikre hus og begive sig på længere ekspeditioner efter vildt. – Ingen vidste, hvor de vilde var, og om de endnu pønsede på at ødelægge de hvide mænd, hvis ildvåben heldigvis indgød dem en så gavnlig respekt.

Det var ikke noget driverliv, de to mænd og Billy førte i Ben Bowlers Hytte. De var kommet til Djævleslugten for at grave guld, og det arbejdede de på hver søgnedag ugen igennem.

Det var guldstøvet i slugtens sand, som de gav sig i lag med og på den simpleste guldgravermanér. Mike og Chang havde hver en stor jernpande, som de fyldte med sand og grus, gravet ud af dybe huller.

Derpå hældte de vand i panden, skyllede den rundt og rundt så hurtigt, de formåede. Derved slyngedes efterhånden alle lettere dele: sandkorn, jord og småsten, ud over pandens rand, og på dens bund blev det tunge guldstøv liggende tilbage.

Et besværligt arbejde; men det lønnede sig, for stedet var rigt på guld. Det daglige udbytte af guldstøv beløb sig til 2-300 gram, ikke sjældent til det dobbelte.

Det var Billys særlige arbejde at hente vand til "guldvaskningen", når ikke netop tilfældige regnskyl frembragte periodiske vandløb i Djævleslugtens bund. Billy begav sig til hulens indre, sænkede en pøs, fastgjort til et tov, ned i det vandfyldte hul på bunden af den næsten halvhundrede fod dybe klippespalte. Det gik let nok, for drengen var stærk og pøsen lille. Men vanskeligheden bestod i at balancere med spanden ned ad den smalle bjergsti, der førte fra hytten til guldgraverne i slugten. Billy lærte snart den kunst. Han blev så dreven i at klatre op og ned ad klipperne som nogen stenged.

Og så var Billy frokostkok.

To gange daglig kom Mike og Chang op til boligen fra deres arbejde – først midt på dagen til frokost, og dernæst når mørket faldt på, og middagen skulle spises. Frokosten bestod uvægerlig af varme majskager, og dem lavede Billy. Han æltede

majsmel sammen med vand og salt og en klat præserveret smør. Godt og vel en halv time skulle dejen æltes. Så delte han den i tre lige store stykker, fik fyr under jernpanden på det lille ildsted og brasede kagerne godt igennem. Mens de endnu lå på panden og sydede, løb Billy ud af hulen og råbte hallo til mændene dernede. Så havde han netop tid til at rette an på den store pakkasse midt på gulvet, brede et stykke af teltlærredet ud som dug og anbringe to tønder samt afdøde von Flecks læderkuffert som stole rundt om. En tintallerken stod foran hver plads og vanddunken midt på bordet. Så blev kagerne lagt på tallerkenerne og Chang Kinamands lille tekedel hængt over ilden. Det passede alt sammen med, at guldgraverne trampede ind, trætte og sultne. Og hver dag fik lille Billy ros for sine majskager.

Men middagsmaden var Mike Green mand for at lave. Det tog ham det meste af en time. Der skulle en erfaren skibskoks hele dygtighed til at forvandle det saltede hestekød eller den amerikanske "dåsemad" til velsmagende retter. Men det lykkedes. Og som Chang udtalte:

"Efter dagens slid at æde,
er guldgravers største glæde."

Mætte blev de alle tre; og mens det kogende vand i kedlen hældtes i Changs og Billys tepotte, bryggede Mike en kraftig whiskytoddy. Hver sin smag, sagde han, og da han ikke ville stikke op for Chang, satte han det på rim:

"Te for barn og gamle mand
Mike har bedst af whisky og vand."

Når mørket faldt på, og den lille petroleumslampe kastede sit sparsomme, rødlige skær over hyttens indre med dets mærkelige opstilling af kasser, våben og alle slags redskaber, sad Chang og Mike og fyldte guldstøv i små skindposer. De betragtede med synlig henrykkelse det rødgule, småkornede metal gennem forstørrelsesglas, afvejede det nøje på en lille vægtskål – 5 pund i hver skindpose – stablede de små tutter sammen i en blikæske, og gemte den sluttelig i hyttens vestlige hjørne, hvor de havde gravet et hul i gulvet, dækket med en sten.

Og længe efter at Billy havde strakt sin lille, mødige krop på sovestedet, hvis underlag bestod af alle von Flecks efterladte düffelsbukser, over hvilke var udbredt Reineckernes tykke slængkapper, hørte han kineseren og irlænderen udregne, hvor længe det ville vare, inden millionen var nået, og hvordan de så skulle slippe bort igen fra Djævleslugten. Som et urværks regelmæssige tik-tak lød vanddråbernes plump i cisternens bund dybt nede. Så sov Billy ind og drømte om mor og far, om huset i Jericho og om de dejlige søndageftermiddage, da far ikke bestilte noget, og Billy lå med hovedet i mors skød, mens "Gamle" læste højt om "Robin Hood" eller i "Tusind og en Nat".

"Det kan nu være meget godt," sagde Mike en dag til Chang, "med alt det guld; og det er jo for dets skyld, vi er her. Men det svinder svært i provianten, og det ender med, at vi må æde guldstøv; hvilket ville være et nederdrægtigt solderi og tilmed skadeligt for maven og de andre indvolde. Hvad siger du, Kinamand?"

Chang dryssede guld i en skindpung, indtil den vejede nøjagtig 2½ kilogram, så lukkede han den og kløede sig betænkelig under den oprullede pisk:

"Så vi skaffe mere proviant, Green. Skyde kænguruer, hvad?" Billy, som lå og sloges med søvnen ved at glippe med øjenlågene, blev spilvågen og listede hen til bordet.

"Vi må vel også engang op af Djævleslugten og se, hvordan jorden ser ud på overfladen, hvad Billy? Jeg trænger min salighed snart til lidt ferie. Jeg er lige ved at få kvalme af at rage i al det guld! – Det havde jeg ellers ikke tænkt, man kunne blive søsyg af, da jeg sejlede med gamle *Percival* for fem pund om måneden og whisky frit. – Vi må op og se, hvad der lever på vestlandet. Og det den dag i morgen."

Og Billy trak munden op til et vældigt smil, hvad der kun hændte ham yderst sjældent.

Det var nu ikke så lige en sag at foretage en jagtudflugt. Ingen af mændene ville blive tilbage og passe hytten, og grunden var særlig den, at både Mike og Chang ikke kunne tænke sig at undvære adoptivsønnen Billy så meget som en halv dag. Både irlænderen og kineseren var lige forgabede i den lille fyr. Og Billy ville ud og skyde kænguruer. Så besluttede de at lade huset forsvare sig selv.

Det kunne kun angribes nede fra slugten ad den smalle bjergsti, og Chang udspekulerede en djævelsk plan til ødelæggelse af enhver, der ville antaste stedet.

Han borede i stien et hul så stort som en to punds smørdåse. Den tomme blikdåse fyldte han med krudt og anbragte den i hullet. Så ladede han von Flecks svære rytterpistol, stoppede den godt fuld med silkepapir og bomuld og anbragte våbnet

med mundingen sigtende lige ind i krudtdåsen. Endelig spredte han et helt net af snore ud over stien, gjorde enderne fast om pistolens aftrækker, spændte så hanen og fjernede sig forsigtigt: "Ikke træde på den, Mike og Billy," forklarede han. "Jeg lave helvedesmaskine. – Når nu sorte rak komme listende, dem få sejlgarn ind i tæerne – pistol knalde af, helvedesmaskine knalde af – sort rak ryger til himmels – jeg mener Helvede!" Billy dansede af henrykkelse, men i behørig afstand fra apparatet. Mike strøg sig gennem vildmandsskægget:

"Det er udmærket, Kinamand. Men måske du vil ha' den fornøjelse egenhændig at rydde stien igen, når vi nu kommer tilbage. Det kunne more mig at se dig gøre det – sådan lidt på afstand."

"Bare mig om det, Mike. – Klippe, klippe, det hele kunsten!"

Mike Green, Chang og Billy havde alle tre den samme følelse, som når børn skal på ferierejse; det var såmænd lige ved, at den halvgamle kineser var mest glædestrålende, og at drengen tog det alvorligst.

Udhalede var de, så det kunne forslå noget: riflen over skuldren, revolver og jagtkniv i bæltet. Chang havde trukket i et par lædergamacher, som havde tilhørt en af Reineckerne. En taske fuld af ammunition og proviant havde både han og Mike på ryggen.

Hytten blev forsvarligt lukket, og så stod de alle tre udenfor på den lille platform, knap to alen bred, der strakte sig mellem døren og den stejle klippevæg forneden.

"Ja, nu skal vi jo til vejrs," ytrede Mike. "Op over toppen af huset og så videre vest på."

Han kiggede op efter, hvor klippen ludede ud over hans hoved. Og samtidig skød han et langt, tyndt tov op i hånden i store bugter.

Chang og Billy så spørgende op til den kæmpemæssige irlænder:

"Vi bærer os ad ligesom klovnerne i cirkus. – Er du med, kinamand? – Du op på ryggen af mig, Billy op på taget af dig. Så gør han tovet fast rundt om et eller andet solidt deroppe; den går nok!"

Dermed gjorde han enden af rebet fast om livet på Billy og stillede sig op ad klippevæggen.

"Op med dig, Chang!"

Det kneb lidt for kineseren; men han endte da med at stå på skuldrene af Mike. Så var det Billys tur. Som et egern kravlede han til vejrs, og da han stod på skuldrene af Chang, kunne han netop hage sig fast i noget buskvækst deroppe og svinge sig videre til vejrs. Lidt længere oppe havde et forkrøblet gammelt akacietræ klemt rødderne dybt og solidt ned i en klipperevne. Rundt om stammen gjorde Billy tovet fast:

"Kom bare op, Chang og Mike. – Den holder godt!" råbte han, og snart efter strammedes tovet, så det gamle træ strakte sig i alle rødder og fuger. Men det holdt, og fem minutter efter var alle tre kammerater i god behold og på vej længere op ad bjerget. Her var det let nok at bevæge sig, for bjergsiden skrånede og var fuld af afsatser og buske.

På toppen gjorde de hvil og så sig rigtigt om.

Nedenunder tonede Djævleslugten som en stengrå, stivnet flod, foran dem lå en træbevokset slette, afgrænset langt borte med en mørk skovlinje. Men til højre og kun i et par mils

afstand skinnede og blinkede vandet. Dér lå en bred og dyb havbugt, og uden for den strakte sig det stille oceans uendelige flade.

Mike skyggede for øjnene:

"Det var ellers svært! – Er vi så nær salt vand?" Og han snusede luften ind i næseborene, som kunne han mærke duften af de friske bølger. – "Om vi nu havde en smule skib. Hvad siger du, Chang?"

Men Chang havde lagt sig på maven og studerede bugtens strandlinje gennem Ben Bowlers lille enkeltløbede kikkert:

"Levende mænd dér – og hytter – og – og både!"

"Hvad siger du, Kinamand?" udbrød Mike, "både?" Han fik kikkerten for øjet, og så var det Billys tur. – Ingen tvivl mulig: de havde levet månedsvis i kun to mils afstand fra den dejligste havbugt uden at ane dens tilværelse. Og menneskene dernede, hvad var det for væsener? Sorte så de ud i kikkerten – det var nok lige så godt at være lidt forsigtige og ikke få hele sværmen på nakken!

"Ser I, kammerater," udviklede Mike Green til Chang og Billy, mens de overvejede situationen, "proviant skal vi ha', og det lå jo nær at snappe et par grise og en flok høns fra vores elskværdige naboer dernede. Men jeg holder nu for, at vi la'er dem i ro, indtil vi har brug for en af deres både. – Og så kunne man jo proviantere med det samme."

Billy var ikke rigtig på det rene med meningen af disse visdomsord. Men han var i princippet for at holde sig på rimelig afstand af alt, hvad der havde sort hud på kroppen i det land.

Chang nikkede bifaldende:

"Du og Billy gå på jagt – mig liste ned og se på sort rak. Når sol står lavt, vi alle tre mødes her. Hvad, Mike?"

"All right. Tag du kikkerten med, og hold dig fra de sortes suppegryde. "

Så krøb Chang af sted i retning af bugten, dækkende sig bag hvert træ, hver buskbevokset høj. Og Mike, fulgt af Billy, bevægede sig i modsat retning under iagttagelse af lignende forholdsregler – det var nok heller ikke værd, at kænguruerne fik noget at vide om de hvide mænds nærhed.

Det var aften, da Chang træt og tung igen arbejdede sig op til mødestedet. Solen hang blodrød og funklende, en håndsbred over horisonten; der lå purpur over havet og guld over bjergtinderne. Men nede langs bugtens strand stod hytter og buske i dybtblå skygger.

Under træet sad Mike og Billy og huggede i sig af aftensmaden, og under en tyk gren dinglede to kæmpemæssige, grønbrune leguaner og en seks fods kænguru. Den var allerede flået og skindet udspilet til tørring rundt om stammen.

Chang trampede op til de to kammerater, smed et vældigt bundt brødfrugter i græsset og satte sig på hug ved Billys side – sådan som kinesere plejer at gøre, når de hviler sig.

"Jeg skød kænguruen," jublede Billy med munden fuld af majskage, "men Mike slog de to krokodiller ihjel."

"Flink dreng! – Det godt for maven, lille Billy." Kineseren pegede på frugterne. Og så spiste de alle tre videre i tavshed.

Mike tog sig en sidste hivert af feltflasken og tændte piben:

"Den små skød dyret i 150 alens afstand. Det er Ben Bowlers øjne, kan har arvet."

Chang nikkede og dunkede Billy venskabeligt i ryggen. Så fortalte han om resultaterne af sin spejderfærd:

Bjergryggen, på hvis top de sad, løb lige mod nord og endte som et stejlt forbjerg ude i oceanet. Østen for denne halvø afsluttede Djævleslugten sit løb, og mod vest skar bugten sig ind i landet. Chang havde, dækket af bjergskråningens talrige småskove, nærmet sig kysten indtil knap 1000 alens afstand og havde fra sit skjulested iagttaget de indfødte, hvis kubeformede hytter man endnu kunne skelne i kikkerten trods tusmørket.

"Dem sorte som tusch," erklærede Chang, "og dem splitternøgne som aber. Mer end hundrede huse, mer end tredive både – mest små, men fem store med mast og sejl."

"Hvor ligger de?" spurgte Mike og sigtede med kikkerten mod bugten. "På land? – for de er ikke til at øjne på bugten."

"Alle fem ligge i skjul inde under forbjerg – på én lang rad."

Mike Green skød kikkerten sammen, trak pjækkerten af og spredte den over Billy, der allerede lå sammenrullet som et pindsvin, langt inde i drømmeland. Så strakte kæmpen sig fladt ud på ryggen med hovedet mod en mosdækket trærod:

"Den bliver ikke nem at greje, Chang. Snuppe en båd fra de sorte – det vil jeg påtage mig ganske alene. Men proviantere den for mindst tre uger og stuve den fuld af guld og våben og – og whisky – og hm – hm –."

Dermed faldt Mikes øjne til, og han snorkede, så et næsehorn ville have skammet sig.

Men Chang satte sig til hvile med sin gamle ryg mod træstammen. Så fik han ild i den lille opiumssnadde, røg piben

ud og sov blidelig ind.

5. På Stillehavet

Alt gik igen i den gamle gænge i Ben Bowlers Hytte: Mike og Chang vaskede guld, Billy hentede vand og stegte majskager; blikæsken fyldtes mere og mere med små, tunge skindposer. Der herskede fred og venskab mellem de tre kammerater – men noget var der i vejen alligevel. Det var, ligesom om den jagttur over bjerget havde gydt uro i sindene.

En aften sad de rundt om bordet. Mike skar for af et røget kængurulår; Chang delte en syltet brødfrugt i tre lige store dele, mens Billy gjorde sig et ærinde henne ved vandkedlen, der ikke rigtig ville komme i kog.

"Jeg ved pokker ikke," udtalte Mike, "men maden smager mig ikke mere. Og det er knap, jeg gider ta' en whiskygrog, inden jeg går til køjs. – Dårlig luft i Djævleslugten! Hvad mener du, Kinamand?"

"Det ikke luften, Mike, det vandet. – Te smage snavs. – Men hvorfor opium også smage snavs i pibe, det mig ikke forstå!"

"Ka' vi ikke snart se at komme ud af dette mugne hus, hva' Mike?" Det var Billys pibende stemme, der gav sit besyv med. "Eller ska' du og Chang ha' gravet hele slugten igennem, hva' Chang?"

Kængurulåret var sejt, og de tyggede længe i tavshed, men alle tre tænkte på det samme: Komme bort! Og næppe var bordet blevet ryddet efter middagsmaden, før Mike foreslog, "at nu skulle de gøre op."

Det var lige til, at Chang kunne bære blikæsken, så tung var den nu af guld; og da alle skindposerne stod opmarcheret på

pakkassen i snorlige rader som soldater til parade, anbragte Mike sin vældige næve på kassens låg, så det drønede i hytten:

"Det kalder jeg godt skuldret, Chang! – Knap syv måneder har vi vasket, og dér ligger guldstøv nok til, at vi kan spille rentierer alle tre resten af vore levedage. Skal vi sige stop, Kinamand, og klare ud?"

"Sig ja, Chang, så kan du ta' det halve af mine poser!" bad Billy. Han var så mageløs ked af at se de to store lege med skindposer hver evige aften i det halve år!

Chang kløede sig under hagen med lillefingerens negl, den eneste, han kunne holde i passende længde på grund af det hårde arbejde. Så nikkede han gravitetisk, og Billy råbte hurra!

"Jeg mene denne omgang stop," reserverede han sig. "Jeg mene, vi klare ud, stjæle stor båd fra sort rak derude og sejle til havn. Så vi komme tilbage med damper fuld af kuli – dem grave guld – to, ti, tyve millioner. – Hvad Mike?"

"Det stemmer, Chang. Og så er vi fri for at slæbe alle guldgravergrejerne med os. Vi graver dem ned og mærker os stedet. Det kan du og drengen besørge. Jeg må afsted og se til naboerne. Det bliver ikke så lige til at komme herfra. Og skal vi slås med de sorte, så er der ligegodt mere end halvtreds til hver af os, Billy iberegnet."

Mike riggede sig næste morgen ud til en længere ekspedition, stak kikkerten i madposen, klappede Billy på hovedet og nikkede til Chang. Så skred han med lange skridt langs slugtens bund i retning af havet.

Men Chang gjorde klar til opbrud. Alt, hvad der ikke skulle bruges ved sejladsen, samlede han neden for bjergstien. Der gravede han og Billy det hele ned og mejslede ud på den nære

klippevæg sære kinesiske tegn, der skulle angive, hvor sagerne igen var at finde.

Dagen efter svang Mike sig ved rebet ned over klippen til hytten.

"Nu kan vi ta' billetten når som helst," mente han. "At sige, når vi har stuvet provianten fra os på et sted, jeg har fundet. Men det gælder om at spytte i næverne, gamle Kinamand, for det bliver ikke grin alt sammen."

Det kunne Mike have ret i. De skulle nemlig transportere hele bagagen tre mil gennem slugtens krogede løb og hen til den østlige side af forbjerget. Her havde Mike fundet en hule, mod hvis bund havet skyllede. Og der var læ som i en sikker havn.

Hverken Chang eller Mike ville lade Billy tage del i det besværlige arbejde. Drengen skulle blive tilbage i hytten og forsvare den. Chang gjorde atter sin helvedesmaskine i stand med den forskel, at linen ned til pistolens aftrækker førtes op til huset. Derfra kunne Billy når som helst lade minen springe ved at trække i snoren.

Med mange formaninger og venskabelige smådunk i ryggen tog Chang afsked med drengen. Mike nøjedes med at trykke hans lille brune hånd, så det sved i fingerspidserne; og så trampede de to store kammerater afsted. En vældig byrde hang ned fra midten af et langt skovlskaft, hvis ender hvilede på Mikes og Changs skuldre; desuden bar kæmpen mindst 50 pund på sin ryg.

Billy så dem skride afsted i takt og skridt nede i slugten. Stangen svajede, og byrden dinglede – de lignede en stor mand og en lille kone, syntes Billy. Han var forresten ikke oplagt til at spekulere morsomheder ud. Og da de to mænd vendte

hovederne og vinkede op, løb varme tårer ham ned ad kinderne. Det faldt Billy ind, at det omtrent var som et par nye forældre, han dér havde fået: Chang var begribeligvis moderen. Så kom han til at huske på de rigtige – dem, der lå under de to stenhøje nede i dalen. Og da der slet ingen var, som han behøvede at skamme sig for, satte Billy sig ned uden for hytten, hvorfra han kunne se stenhøjene, og gav sig for en gangs skyld til rigtig at græde. – Det lettede dog så rart, syntes den lille fyr, da han ikke kunne mere.

Klokken var henved otte om formiddagen, da Mike og Chang drog bort, og først ved mørkets frembrud kunne Billy råbe sit hallo ned til dem ved bjergets fod:

"Hallo, Chang! Hallo, Mike! – Maden er færdig – men hold tæerne fra helvedesmaskinen!"

Det gjorde de. Det vil sige, Chang krøb op til apparatet og fik pistolen afvejen, mens Mike holdt sig i ærbødig afstand.

"Skidt med at slås på næver og med alle slags skydetingester – dér er Mike Green lige klar til at gå på når som helst. Men må jeg bare være fri for kinesisk djævelskab og troldtøj!"

Op kom irlænderen; han svingede Billy rundt, gav ham et smækkys og slog en vældig latter op som udtryk for sin glæde over gensynet. Billy blev flov og arrig, for han havde ikke fået et kys, siden moderen døde; og det var da ingen manér mellem mandfolk, mente han!

Nå, men så fik han travlt med at vise, hvor fint han havde dækket bord. Og hvordan han havde lavet mad – bare den nu smagte!

Det var den ene leguan, hvis kødfulde ryg længe havde ligget i salttønden, som han havde lavet middag på. Kødet havde Billy

fersket godt ud, skåret i små firkanter og braset på panden sammen med smør og peber. Så havde han kogt en grydefuld ris, og alt det stod få minutter efter dampende på bordet. Lækkert så det ud, når undtages at kødet var blevet helt violet. Det kunne ingen af dem forstå; den eneste, der før havde spist leguaner, var Mike, mens han flakkede om i urskoven; og tilmed havde han spist dem rå. Lige meget, det smagte storartet, og Billy sad henrykt smilende over al den ros, han høstede.

Det blev sidste nat i Ben Bowlers hytte.

Næste morgen tog hver mand sin riffel og ammunition; men guldposerne og alt det andet af værdi fordelte Chang og Mike imellem sig.

Afsted gik det. Forrest skridtede irlænderen afsted med passende langsomhed for at give næste mand, Billy, tid til at vinde med. Bagtroppen bestod af kineseren.

Lang var vejen og besværlig; men de havde god tid og holdt rast midtvejs. Hen på eftermiddagen klatrede de op over et par stenede høje, dernæst ned over en lav bjergryg. Så lå havet foran dem; og et herligt syn er det for enhver, der i lange tider har måttet nøjes med at stirre på stengrå bjergsider, hvis eneste pynt er fattigt, trevent småkrat!

Dér lå havet, så langt øjet rakte; blåt, klart, frisk saltvand. Den milde havbrise strøg hen over fladen og rejste millioner af småbitte skumfrynsede bølger, som solstrålerne kastede lysende krystalglans hen over. Langt borte, som malet med kridt og sod, arbejdede en snehvid damper sig hen over havet med den mørke røg væltende ud af tre tykke skorstene.

Billy satte sig ned og foldede uvilkårligt hænderne i stum henrykkelse over det dejlige syn. Men Mike sagde:

"Havet er rart nok at se på, men det er bare ikke til at gå på – uheldigvis. Lad os blot komme ned til hulen i en fart, så skal jeg skaffe befordring."

Og afsted gik det igen, snart op, snart ned mod vandet. I løbet af en lille timestid fulgte de randen af strandklipperne, hvor skummet sprøjtede dem op over fødderne. Endelig drejede de rundt om en skarp stenvæg, lige ind i en rummelig bjerghule, hvis sandklædte bund skrånede jævnt og blødt ind under havet.

Et par mægtige måger fløj skrigende ud i det fri, strejfende Mikes hat med de udspilede vinger. Oppe på det tørre sand skimtedes i halvmørket hele stablen af proviant og klæder, som den foregående dag var bragt derhen; tæt derved lå en lille kano, udhulet af en palmestamme, og to korte årer.

"Båden snappede jeg forleden nat fra de sorte," forklarede Mike. "De bor blot en halv mils vej på den anden side forbjerget. Jeg måtte svømme et langt stykke; og det var ikke grin, for der er fuldt af hajer!"

Der var foreløbig intet andet at gøre end at afvente nattens frembrud.

Så snart det sidste glimt af solen var dukket under horisonten, trak Mike den lette kano ud i vandet.

"Nu gælder det, kammerater – ud at sejle eller i den sorte gryde. Og derfor siger jeg: gør lige på en prik, hvad jeg giver ordre til, og ikke en snus mere. Det gælder lige så godt dig, Chang, som den lille. – Tag jeres riffel og revolver og ikke mere tøj på, end at I kan svømme. Falder I i baljen, så spark ud med benene, så længe I orker – for hajernes skyld. – Værsgod, ned i

bunden af kanoen – Billy i stævnen! Lig så stille, som om I var ballast – for det er det, I er – ellers går hele molevitten rundt."

Lidt efter gled den smalle, lave båd som en sort streg hen over havfladen. Agter lå Mike Green på knæ og padlede med korte, lydløse åretag.

Billy lå på ryggen med nakken mod den skråt opløbende stævn; ved sine fødder mærkede han kineserens hoved, der bevægede sig til højre og venstre, alt eftersom Chang skævede op mod styrbords og bagbords ræling. Helt agter skimtede Billy Mikes bløde filthat og omridset af hans store skæg. Irlænderens hænder og arme gik op og ned som pumpestænger, og årebladet lyste af morild, når det blev svunget fra den ene side af kanoen til den anden. Højt oppe på himlen tændtes et mylder af stjerner, og tæt ved hævede forbjerget truende sin forrevne tinde.

Nu og da hvilede Mike med åren liggende tværs over kanoen. Han lyttede. Og i den stille nat lød sære lyde dæmpet inde fra bugtens vestrand – dér, hvor de vilde holdt til. Det lød som tuden i barnetrompeter, og som når svære køller hamres ned i jorden. Der var åbenbart liv i lejren.

"Vi må vente, " hviskede Mike. "Før om en time kan det ikke nytte."

Men Changs stemme klagede: "En time! – Mig ganske våd på ryg – den skidt kano helt læk."

"Pokker heller!" brummede Mike. "Rør dig bare ikke, Kinamand!"

De var nu ud for forbjerget. Det var rigtigt nok, at båden lækkede, og mange tommer vand tålte den ikke, for så gik den simpelthen rundt.

"Vi går på den og ta'r vores tjans!" kom det dæmpet fra Mike. Og med kraftige slag af paddelåren styrede han kanoen forbi forbjerget og ind i bugten.

Heldigvis lå de fem store både i én lang linje, opankret for og agter og med fangliner imellem, så langt som muligt fra den kyst, hvor de vildes landsby var bygget. Der var altså en mulighed for at slippe ubemærket bort i mørket.

"Billy!" hviskede Mike. "Når vi slirer langs siden af den største båd, så letter du dig ganske langsomt uden at slingre og slipper ind over rælingen. – Chang følger efter."

Straks efter så Billy en sort skibsside tone frem lige ved kanoen, og da Mike havde haget sig fast, løftede drengen sig forsigtigt, greb om rælingen og væltede sig indenbords. Chang fulgte efter, og så kom Mike. Men i det samme bølgede det store sejl, der dækkede det meste af bunden, og ud kravlede en nøgen sort skikkelse.

Næppe fik han øje på de fremmede, før han løftede armene og satte i et skingrende vræl. I næste nu lød et dumpt brag. Det var Mikes riffelkolbe, der med kæmpekraft faldt på den vildes hovedskal. Den sorte sank sammen. Så lød der et plask – Mike havde hevet liget over bord.

"Kvik på fingrene," lød Mikes rappe kommando. "Kap fanglinen agter, Chang, og se at få en åre ud."

Mens Chang filede det svære græstov over agterude, løb Mike til stævnen og halede ind på ankerlinen. Billy rodede inde under sejlet og fik tag i tre bredbladede årer. Han langede én til hver af kammeraterne, og selv plaskede han væk, så godt han formåede. Snart gled den lange, tunge båd afsted mod forbjerget, hjulpet af en let vestenbrise.

Men inde fra land lød støj og råben. Og længe varede det ikke, før striber af morild og små lysende blink vidnede om, at de vilde var ude i kanoerne for at undersøge, hvad der foregik ved deres store fartøjer.

"Billy! Læg åren ind! – Det pjask, du laver, duer ikke alligevel. Gør din skyder klar og kom herhen. – Kinamand! Ro til, kammerat – de er efter os!"

Billy stavrede over rundholter og alskens mærkelige grejer hen til Mike, der stod agter om bagbord og brugte åren af al sin kraft.

"Stil dig her, min dreng," hviskede han mellem åretagene. "Du har jo øjne som en kat i mørket. Og kommer en af de karle os for nær, send ham så en kugle i kroppen. – Men skyd lavt – så kan du måske slå hul i kanoen, hvis kuglen skulle gå forkert."

Billy lagde sig på knæ med riflen mod bådens ræling. Han kunne tydeligt se to mænd i den nærmeste kano, ikke hundrede alen borte. De halede svært ind og skreg og råbte i deres kaudervælsk.

"Lad dem komme klods på siden af os, inden du skyder – lige ind på livet!"

Billy holdt fingeren på aftrækkeren og passede sigtet, indtil han kunne skimte den forreste negers hvide tandrækker, som han åbnede munden til et råb. Der lød et kort smæld og så et skingrende hvin og et plask! Mike vendte hovedet:

"Godt truffet, Billy, min dreng; der kapsejsede den kano. – Æde til hajerne! – Hold dig klar til den næste!"

Men den næste kom ikke. De sorte havde opdaget, at det var alvor; de små raske kanoer sakkede atter af, men larmen og råbene fra strandbredden tog til i styrke. Og i det samme skar

bådens stævn ind i forbjergets mørke skygge. Nu stod de ind mod hulen.

Udenfor denne lod Mike ankeret falde, så sprang han i vandet og halede fartøjet så langt ind, at bunden skurede mod sandet.

"Ud med jer, gutter! Vi må have provianten ombord i en morderlig fart og se at komme afsted, inden det bliver dag. Ellers har vi helt sværmen om ørene."

Han bar Billy i land, Chang pjaskede efter, og så tog de fat! Men hvor meget de end sled i det, varede det næsten en time, inden den sidste kasse og den sidste bylt tøj var stuvet ombord. Og da de alle tre stod i båden, skød stævnen af et lige så stort fartøj frem foran forbjerget – ét til og ét til – fire mørke, lave skibssider, fulde af sorte skikkelser, strøg hen over havet, knap en halv fjerdingvej borte.

De tre hvide dukkede sig – de var ikke blevet opdaget endnu; sikkert ikke, for ellers havde de vilde nok stukket i deres sædvanlige vræl. Men i stedet for det fjernede fjenden sig lydløst. Kun årebladenes rappe pjask i vandet lød som en fjern vandmølles klapren og brusen.

Det var ikke let at finde sig til rette i båden i det gravmørke, der herskede halvvejs inde i hulen. Mike halede lidt ind på ankertovet og fik rejst den lange bambusmast, som lå midtskibs og ragede ud over stævnen.

Så gjaldt det om at få sejlet hejst.

"Hvem pokker ved besked med sådanne sorte bæsters takkelads," brummede Mike. Han lå inde under sejlet og famlede mellem tovender og andet bras. "Vent lidt – dette hersens må da være faldet."

Og næppe var han dukket frem, før den lange række både atter viste sig, og denne gang meget nærmere kysten, styrende lige ned mod hulen.

"Nu kvik på næverne, Chang og Billy! Skyderne frem og knald løs! – Lige ind i sværmen!"

Hans råb klang gennem natten, og straks lød som et tusindstemmigt ekko negrenes skrig og hyl. – Nu vidste de, hvor fjenden var, nu skulle det gå løs! Men endnu inden det første krigsvræl var hendøet, lød et par skrappe knald – det var Chang og Billy, der brændte løs, så ilden flammede ud af riffelmundingerne. Dækket bag lønningen lå de. Bag dem peb og skreg det i bådens rig – det var Mike, der ganske alene sled den lange rå og det svære bastsejl til vejrs.

Men de sorte var heller ikke ledige: Buestrengene klang, og pile hvinede og svirrede gennem luften. Der lød dødsvræl derovre fra de sortes både, skrig og dumpe plask, når en såret kriger styrtede over bord. Og stedse nærmere kom fjenden. Klods på siden af hinanden lå de fire både med deres myldrende menneskemasser. Billy så ind i den sorte sværm af vrælende negre; så hvorledes hundreder af arme svang spyd imod ham, spændte buer, hvis pile sigtede på ham, hørte det rasle rundt om sig med våben. Og uden et øjeblik at tabe hovedet fortsatte den lille fyr med at lade sin riffel, sigte og fyre løs.

Så mærkede han to ting: først at Chang ikke mere skød og dernæst, at båden begyndte at sejle. Han hørte Mike Green løbe agter efter, slæbende et tov og en mægtig åre; så hev båden lidt over og først langsomt, dernæst stedse hurtigere, øgedes afstanden fra fjenden. Nu kunne deres pile ikke længere nå ind

over Billys hoved, så kunne han ikke mere skelne de sorte fra hinanden; til slut døde også råbene bort. Båden gyngede og duvede – de sejlede på det åbne, frie hav!

Men da var Billy også færdig. Halvdød af sindsbevægelse og udmattelse ravede han i mørket hen imod Mike helt agterude. Dér tabte han riflen, faldt sammen og mistede bevidstheden, mens blodet flød ud af en gabende flænge i hovedet.

Billy drømte: han lå i karren under teltlærredet; den skumplede og hoppede, som kørte den over store sten. Han hørte pisken hvine i luften; der faldt svære slag mod vognens sider. Tæt ved ham lød Changs stemme – den skældte og smældte, så svandt den hen til en svag hvisken og rallen.

Billy strakte armene ud: hvor var mor? – Og så mærkede han salte dryp på sin hånd og i håret. Regnede det saltvand? Og hvorfor havde han den klud om hovedet?

Lige med et svingede karren voldsomt – ligefrem rejste sig på ende; nu måtte den da vælte! Billy greb for sig, fik fat i en åre, så lettede båden sig atter, han hørte vandet strømme ind et eller andet sted – nu vidste drengen, hvor han var.

Og ud kravlede han, mat og syg; stirrende rundt om sig. – Forude så han ryggen af vældige bølger, om styrbord og bagbord skummede og væltede frådende, vilde søer, og agterude! Dér stod Mike Green, eller rettere han hang med kroppen over en lang styreåre og med ansigtet drejet bagud. Dér kom brølende en uhyre bølge, hvid i toppen og grøn helt nede. Den måtte da fylde båden!

Billy dukkede sig atter under sejlduget, hvor han før havde ligget; han mærkede, hvorledes båden løftede sin agterende,

som ville den bore stævnen ned i havdybet. Fartøjets sider rystede, som skulle de splintres. Så blev det forendens tur til at gå til vejrs, indtil stævnen pegede mod de sorte, jagende skyer.

Lidt efter sad Billy ved Mikes fødder. Irlænderens ansigt så helt mærkeligt ud, indfaldent og med underlige, vildt stirrende øjne. Han nikkede ned til Billy og bevægede læberne, men storm og sø larmede sådan, at ikke et ord hørtes. Billy rejste sig og holdt hovedet tæt ind mod Mikes:

"Noget at drikke, dreng! Mad! – Beskøjter! – Ligemeget – find noget!"

Der var angst i Mikes stemme og i hans øjne. Billy lagde sig på alle fire og kravlede langs bunden af båden hen til det sted, hvor Chang lå. Han trak sejlduget bort og skreg – så bange blev han! Dér lå den gamle kineser, bleg og med blodigt ansigt, fægtende med de knyttede næver – og de var næsten blå. Et laset, såret lig, sådan så Chang Kinamand ud. Men Billy kom til at tænke på Mikes øjne og hans ord – finde mad og vand! Dér lå gindunken og dér – inde under Chang – stod en kasse majsbrød, som drengen selv havde bagt.

Kassen fik han halet frem, bar så den og dunken agterud til Mike. Atter krøb han tilbage efter at have dækket kineseren godt til. Dernæst ledte han efter en af de små vandtønder og fandt den forude, hvor den lå og rullede for hver gang, fartøjet slingrede. Det var et mas at få den manøvreret agterud. Dér stod Mike og løftede dunkens bund højt i vejret. Så fik han majsbrød og en kalabas fuld af vand fra tønden.

Billy spiste med, og han drak; men ikke et ord veksledes. Stormen brølede og bølgerne tordnede og bragede.

Billy rejste sig og slog armene om styreåren, søgte at hjælpe Mike, så godt han kunne; men at styre et skib, det havde den lille fyr aldrig været med til før – og så endda under en storm!

Billy så agterud efter land, men Mike rystede på hovedet:

"Tre nætter og to dage – har dette varet, Billy! – Snart tre etmål har jeg hængt over denne åre – mens du og Chang lå dernede."

Sætningerne kom stødvis og med en svag, rusten og sprukken stemme:

"Kan snart ikke længer – den hårdeste tørn i mit liv! – Troede, du og Chang lå døde – han fik en pil gennem brystet – lungen. – Han er færdig!"

Billy så rædselsslagen op i Mikes ansigt. – Chang skulle dø! Men irlænderen afbrød hans tankers gang:

"Hold godt udkig, Billy! – Mine øjne duer ikke mere. – – Ser du noget forude?"

Billy stirrede forud over bølgefråd og vildtvæltende søer. Nej, han så ikke noget. Og han lod øjnene flakke til højre og venstre – overalt det grønne, hvidplettede vand, alle vegne mødtes en sludmørk himmel med det skumstribede, sønderrevne hav. Og saltsprøjtet slyngedes fra søtoppene ned over fartøjet, sjaskede i dumpe plask ind mod bådens sider. Billy gned de sviende øjne tørre og stirrede atter ud.

Så klemte han pludselig Mike om armen:

"Se dér!" og han pegede ud om styrbord. "Hvad er det?"

Irlænderen strøg sig over øjnene; men han rystede på hovedet:

"Hvordan ser det ud?"

"Hvidt forneden og mørkt foroven." – En bølge hævede nu båden: "Kan det være land?"

"Det kan være en ø, en koralø, Billy. Og Gud give, det var én, for ellers går vi neden om til hajerne – jeg kan ikke mere!" Billy knugede armene om roret, og hver gang han mærkede, hvor Mike ville have det svære åreskaft hen, skubbede han på med al sin kraft. Og Mike fik stævnen drejet så langt styrbord over, at Billy erklærede:

"Nu styrer vi lige på tingen!"

Med den rasende fart, båden skar hen over vandet, varede det ikke længe, før Mike også kunne syne "tingen". Vist var det en ø, en hvid klippe, mod hvis fod oceanet hvirvlede sine vandmasser. Brændingen slyngedes til vejrs, som stod der en mur af grønt vand, der i næste nu maledes til snehvide atomer for atter at give plads for en ny hushøj sending af blågrønt havvand. "Enten slipper vi ind eller – eller farvel med dig, Billy!"

Nu var de så nær, at øens yderste spids fløj dem forbi. Billy så svajende palmetræer og en flok skrigende måger, hørte det vældige bulder af brændingen. Så skreg Mike ind i hans øre: "Ned med roret, Billy! Helt ned med det! – Det er vores sidste tjans, min dreng!"

Mike lagde sig med sit legemes vægt over styret – Billy sled og halede, og båden drejede, hev over, smed sig om på siden, så vandet strømmede ind i læ. Og med en fart som en torpedobåd skar fartøjet ind mod land, ind under klipper og brænding og rejste sig atter. Det skurede og huggede, det knagede i alle fuger. Så væltede mast og sejl bagbord ud over rælingen. Båden stod fast, krængede lidt over på den ene side – den sejlads var forbi. For gennem fartøjets splintrede stævn skimtedes den

hvide koralklippe; en sådan læk lod Mike nok være med at stoppe. Forresten lå fartøjet halvvejs oppe på det tørre land, godt i læ for storm og sø.

Stillehavets koraløer tælles i tusindtal. Mange af dem ligner solide bjergtinder, der netop rager op over havfladen; men de allerfleste er bygget i hesteskoform og kredser rundt om en stille plet vand, ofte en god mil i omkreds. I sådan en koralskærmet bugt havde de skibbrudne haft det held at lande. – Dobbelt held, for den lille gruppe kokospalmer, hvis stammer af den hylende orkan krummedes som spændte buer, var lige så værdifuld som et godt fyldt forrådskammer; og det vidste Mike, at hvor kokospalmen gror, der er fersk vand, flydende kildevæld.

Mike og Billy skrævede over rælingen og stod på det faste sand. Så tog de om den syge kineser, bar ham i land og lagde ham godt i læ op under den solvarme sandbanke. Kæmpen rystede på benene og dinglede som en drukken mand.

"Hør nu, Billy, " sagde han hæst, idet han lod sig falde ned i sandet. "Jeg må sove, min ven, jeg må sove så længe, jeg orker – ellers kreperer jeg, forstår du. Jeg har slidt i det snart tre etmål – for stormen rejste sig den samme nat, som vi slap fri fra de sorte. – Ikke et minut har jeg lukket øjet – lad mig nu sove og skøt dig selv og ham dér." Mike krøb højere op og strakte den vældige, dødtrætte krop. "Dæk mig til med en las sejldug, Billy, og lad mig sove!"

Billy dækkede ham til og lagde stene langs kanten af sejlduget; så blæste det ikke bort. Da det var besørget, satte han sig ned mellem Mike og Chang, så og tænkte sig om.

Det sidste var ikke så lige en sag, for det stak og sved i det dybe sår over hans venstre tinding, og det dunkede inde i hovedet; men øjnene kunne han da bruge:

En underlig ø, den han sad på. Som en brudt stenring, kastet ud i havet. Lækkert, blødt sand var der allevegne, og ud af det stak den hvide koral sine underlige grene og knolde. Og vandet midt i kransen var så blåt og klart og dybt – lige til at bade i. Hvide måger med gråbrune, mægtige vinger sejlede frem og tilbage over den modsatte side af øen, som stredes de med stormen for ikke at blive blæst helt bort.

Og dér lå båden med brudt forende og væltet mast. Billy burde vist gå i gang med at losse ud, alt hvad de havde bragt med sig. Men hans stakkels hoved, som det værkede! Og benene var tunge og ømme!

Tre etmål havde Mike slidt i det – men så måtte Billy jo have sovet al den tid, været fra det, syg. – Og Chang?

Billy lagde sig på knæ ved siden af kineseren. Den gamle fyr lå krummet sammen; hans sorte shirtingsdragt drev af vand. Ansigtet var som voks, og ud af den halvåbne blåstribede bomuldskjorte piblede blod, dråbe for dråbe. Tungt rallende trak den gamle vejret, og bloddryppet kom lige så regelmæssigt som åndedrættet.

"Hvad i Guds navn skal jeg dog gøre?" udbrød Billy halvhøjt. "Han må jo fryse!"

Drengen entrede op i den kæntrede båd og fik tag i to tøjbylter, der lå stuvet ned i agterenden. Dem løste han op og bredte alle klæderne ud i sandet. Den ene Reineckers slængkappe var næsten tør og blev derfor spredt ud over Chang. Mike fik også en kappe over sig. Og da Billy nu først var

kommet i gang med at arbejde, blev han ved – tømte alt ud af båden, som han havde kræfter til at tumle: bøsser, rifler, revolvere, kasser med ammunition, kogeapparater og den smule levnedsmidler, som var tilbage. Det var ikke store sager, og meget af det var gennemtrængt af saltvand. Men nogle dåser smør var der dog, lidt gin og whisky – Billy glædede sig på Mikes vegne – og så lå der også en kasse majskager og beskøjter, for ikke at tale om de to små vandtønder; de var næsten fulde.

Solen sank, dagslyset svandt og stormen stilnede af. Men stadig slog brændingen drønende mod klipper og skær, endnu jog begsorte skyer hen over det måneløse himmelhvælv.

Dér lå de tre skibbrudne, som skyllet op på øens sand. Til Mike bragte natten søvn og hvile, gød nye kræfter i det dødtrætte kæmpelegeme. Men for Chang blev den livets sidste stund.

Billy så ham krympe sig under den lunende kappe. Så strakte drengen selv sin trætte krop til hvile, han sov ind.

Natten skred; og da månen, langt over midnat, løftede sin segldannede, blegtlysende skive over havet, var det blikstille.

En efter én sænkede de gråvingede måger sig på den blanke bugt, stak hovedet under vingen, sov. Stille og fredelig hvilede koraløen midt i det endnu oprørte hav.

Da pustede døden den gamle kinesers livslys ud og bar hans ærlige, brave sjæl ind i Nirvana!

6. Perlefiskerne

Solen var krøbet så højt til vejrs på den blå himmelkuppel, som den kunne komme, og vind var der ikke nok af til at puste en tændstik ud. Som et kæmpespejl, indfattet i hvid marmorramme, lå den dybe bugt. Udenfor strakte sig det uendelige hav, vuggende og sukkende, som stakåndet efter de tre vilde orkandøgn. Kun mod øens stejle sydrand lød dumpe brag, efterfulgt af en hvislende, sugende lyd: det var dønningerne derudefra, som tørnede mod hårde klipper og maledes til skum, inden de droges tilbage ud i havet.

Tæt op mod vestranden spejlede sig det sorte skrog af en lang båd og ikke langt derfra stod to mennesker i lærredsbukser og med sveden rislende ned ad de nøgne overkroppe – en lille solbrændt dreng og en vildtskægget kæmpekarl. Den små klappede sandet til over en langstrakt høj. Så satte han sig ned og tørrede sved og tårer fra ansigtet:

"Nu er der bare dig og mig tilbage, Mike."

"Flere er der ikke, Billy. – Stakkels, gamle Chang!" Mike så ned på den tilklappede grav. – "Men jeg siger bare: op med hovedet, min kammerat. Vi må stå tørnen ud, enten vi piber eller synger!"

Så gik han op mellem palmetræerne, hvor de havde deres "hus". Og Billy fulgte med.

Der er ingen til at tage fat på tingene som en sømand; og Mike Green var en af de bedste. Blot en dags arbejde tog det ham at indrette et hjem, nok så hyggeligt så det endda ud.

I god mandshøjde havde han surret den lange rå fra båden fast til to af kokostræerne. Over stangen hang sejlet spændt ud

til siderne som et stort telt. Derinde stod alt, hvad der var bjærget fra skibbruddet. Tre årer var rammet ned i sandet og bundet sammen til en trefod. Derunder hang vandkedlen, og nedenfor dannede fire små koralblokke et udmærket ildsted. Der kunne såmænd både koges og steges på det komfur.

Brændsel var der nok af fra båden og det opskyllede, soltørrede drivtømmer langs stranden. Lang tid tog det ikke, før kedlen snurrede. Så hentede Billy med stor forsigtighed sin hue frem: den var fuld af brogede mågeæg, som han havde samlet under larmende protest fra de store, hvide fugle, der betragtede øen som deres lovmæssige ejendom. Men Billy havde med skønsomhed kun taget et æg fra hver rede – ikke så meget af hensyn til fuglene, som fordi han dermed løb mindre risiko for at finde alle æggene fulde af halvt udrugede unger. De fleste var friske og smagte dejligt.

"Så skulle vi vel til at mønstre vores ø, hvad Billy? Tag din lille skyder med – man kan aldrig vide – –"

Med riflen over ryggen gik de to fra teltet ind over øen. Herligt fast sand var der at sætte fødderne på, og hvide koralblokke til at kravle over; det gik let nok.

Øen strakte sig rundt om bugten som en uregelmæssig bygget krans, højst på midten, hvor klipper og koral dannede en højderyg. Hist og her skar havet ind og lavede småfjorde med bratte sider; men som oftest skyllede dønningerne op over blidt skrånende sandbredder. Der lå fuldt af konkylier og muslingeskaller, gråblå og rødbrune, blinkende på indersiden som fint malet porcelæn under den blankeste glasur. De ville have fyldt en almindelig skoledrengs hjerte med henrykkelse, alle de skaller og sneglehuse; men Billy var gennem hårde

kampe for tilværelsen blevet afvant med at betragte livet som leg, han så praktisk på tingene: en muslingeskal interesserede ham kun, hvis den indeholdt noget spiseligt, ellers var den ikke værd at bukke sig efter.

Mægtige krabber løb sidelæns mellem stene og hen over sandet. De var violette på ryggen og med lange, sortbrunede ben. Kløerne løftede de truende op over to langstilkede sorte og ondskabsfulde øjne.

Der er meget at se på, men krabberne fyldte dog Billys sjæl med den største eftertanke: mon de kunne spises – koges måske, ligesom de store rejer i Jericho? Og Mike Green spekulerede åbenbart på det samme, for han begyndte at fortælle om en beværtning i Dublin, hvor han havde fået krabbekarry med ris til. Men så tav han stille lige med et og stak næsen i vejret:

"Hvad er den a', Billy?"

Og Billy snusede:

"Det lugter ikke godt," erklærede han. "Omtrent som gamle Chang, da vi gravede ham ned i dag."

De var nu kommet til øens østlige ende og gik langs den ydre strand. Ledet af en ram, rådden stank klatrede de op over højderyggen ind mod bugten. Den var på dette sted opfyldt af en koralbanke, over hvilken vandet stod i knap et par tommers højde; en flade vel et tusind kvadratalen stor. Her kom lugten fra.

Mike og Billy nærmede sig stedet og opdagede til deres forbavselse, at den hele flade var dækket med store muslingeskaller. De fleste halvåbne. Ud fra skallerne flød

indholdet, de gulbrune, rådne bløddyr. Der kunne vel være et par tusind stykker eller flere.

Mike stod grundende med fingrene filtret ind i det store skæg:

"Hvor i alverden kommer de fra? – Nogen må jo have lagt dem dér?"

"Hvorfor det, Mike?"

Men uden at vente på svar stak den lille fyr i løb ned langs stranden. Mike så undrende efter ham.

"Hallo, Mike!" lød det fra Billy. "Kom lidt herhen."

Halvvejs begravet i det løse sand lå en stor, flettet jernkurv. De rustrøde tråde skinnede mod alt det hvide rundt om. I den svære jernhank hang et stykke manillareb.

"Perlefiskere!" udbrød Mike.

"Hvad for nogle?"

Mike tog stranden i lange skridt og vadede ud til banken. Dér greb han én af de store muslinger, rystede det rådne indhold ud og undersøgte skallernes inderside:

"Perlemuslinger," erklærede han. "Se engang."

Billy tog begge skallerne; de vejede vel en halv snes pund. De hule sider var beklædt med skinnende, sølvblankt perlemor.

"Jeg kan det hele! – Dér, nede på bunden må ligge en seng."

"En seng?"

"Ja, det kalder man en muslingebanke. Der har været nogen herinde med et skib; de har dykket med sådanne kurve, som den herhenne. Så har de lagt muslingerne op på banken for at rådne dem rene. – Gud hjælpe mig, om de ikke er værd fem dollars stykket, frit ombord hvor som helst på Stillehavskysten."

"Er der perler i dem, Mike?"

"Sommetider. Men de fisker dem for perlemorets skyld. Det er svært i pris for tiden. "

"Men dem, der har fisket tingesterne, må vel komme og hente dem, hvad Mike?"

"Det kan du godt ta' en whisky på, Billy. – og så bliver der tjans for os til at komme herfra. " Mike tænkte sig lidt om. – "Hvis de da ikke er forlist med skuden."

Billys ansigt blev langt. Han ville meget gerne derfra. Mike så sig om:

"Muslingerne dér har højst ligget på revet en uges tid eller så. – Hvem det nu er, der kommer her og fisker, de kan vel ikke sejle ind med selve skibet – indløbet er formodentlig ikke dybt nok. Blæser det så op med storm, må de begribeligvis afbryde fiskeriet og holde gående i rum sø, til vejret igen bedager sig."

"Hvis de er forlist, kan vi vel vente længe, hvad Mike?"

"Det kan vi, Billy. Jeg havde engang en kammerat ombord på en Rotterdamdamper. Han havde levet halvtredje år på en ø ud for kysten af "Ildlandet" – du ved nok, dér længst nede i enden af Sydamerika. Han boede i en hule og spiste pingviner og æg og muslinger. Og da de fandt ham, var han lige til at spærre inde, så gal var han."

"Herregud da, Mike. – Tænk hvor sørgeligt!"

"Jamen, det fortog sig senere. Han var allenfals ikke mere gal, end at han narrede ti pund sterling fra første styrmand, da han stak i land i Boston."

Mike og Billy undersøgte den østlige del af øen for at finde andre spor af de ukendte perlefiskere; og inde under en brink, på hvis top voksede seks statelige kokospalmer, opdagede de en forladt lejrplads: der hang endnu laserne af et stormflænget

solsejl over to sammenflikkede stykker af en lang, itubrækket bådshage. Tæt ved lå en stabel tomme stendunke, som Mike med kyndigt øje vurderede til at have indeholdt amerikansk whisky. Patronhylstre og rustne konservesdåser stak skarpe kanter op af sandet, som stormen havde strøet fygende hen over pladsen.

Men hvem de ubekendte var – hvilken nationalitet de tilhørte – om det var hæderlige fiskere eller banditter – det fandt Mike ikke ud af. Endnu mindre Billy, i hvis lille hjerne historien om den gale på øen ved Ildlandet arbejdede. – Tænk, om der slet ingen kom, og de skulle leve halvtredje år af mågeæg og kokosnødder!

Næsten tre uger var forløbet, uden at nogen sejler havde vist sig i horisonten. Både Billy og Mike var i dårligt humør: al den medbragte proviant var sluppet op, mågeæggene var fulde af unger, og fuglene selv slet ikke til at komme på skud – flokken lettede under øresønderrivende skrig, når blot hovedet af et menneske dukkede op over højderyggen. Kokosnødder var der heldigvis nok af og så muslinger; men det var mager kost at spise kokosnødder til formad og muslinger til eftermad – tre gange om dagen.

Teltet havde vist sig at være for luftigt. Hver gang, der strøg en frisk brise hen over øen, slog bastsejlet flænger; og regnede det, var der ikke ly at finde. Så havde de to skibbrudne indrettet sig på bunden af en kløft, hvor der var læ. Men varmt var der som i en bagerovn, når solen stod højt og brændte ned mellem de ophedede klippevægge.

Dér lå de nu en årle morgen og kiggede mismodigt op til de hvide skyer, der ustandselig trak forbi deres klippespalte, højt

til vejrs på den blå himmel. Sulten skreg i deres tarme; men skønt der lå et halvt dusin kokosnødder inden for rækkevidde, gad de ikke engang strække armene ud og slå hul på de olivengrønne hylstre; så lede var de ved den føde.

Mike væltede sig om på siden:

"Billy! – Ved du, hvad jeg drømte i nat?"

Billy satte sig overende og gned øjnene. "Næ."

"Jeg drømte, at jeg var guvernør i Hongkong. – Forstår du, rigtig guvernør over det hele og en morderlig fin mand."

Billy gabede. – Hvad kom det ham ved!

"Jeg sad deroppe i slottet og spiste middag med serviet under hagen. Tjenere var der nok af – flot, forstår du."

Billys interesse vaktes:

"Hvad fik du, Mike? – Flæskesteg?"

"Jeg fik ærter – gule, dejlige ærter med løg på, forstår du, hele løg og små stykker pølse, der svømmede om i ærterne. – Som jeg åd!"

Billy sukkede.

"Jeg drak øl til – mørkebrunt øl med skum på – og to snapse gin. Og ved du hvad mere?"

"Fik du da slet ikke steg, Mike?"

"Gu' fik jeg steg, bagefter. Der kom en tjener ind med et bedelår, brunstegt. Der lå flæskeskiver rundt om. Og en anden en kom med et fad kartofler, dampende kartofler, Billy – sådan nogle rigtige, irske, store, gule kartofler. Og smør var der nok af – og hvidt brød."

"Fik du dessert, Mike? Var der kager, hvad?"

"Næ – men der kom en med romtoddy – – jamaicarom – det dampede af glasset – um!"

Billy lagde sig på maven med ansigtet i armene. Å, hvor han længtes efter god mad. Og kager! – Hvorfor havde Mike dog ikke drømt om kager!

Der gik lidt tid. Billy hørte, hvorledes Mike borede huller i to kokosnødder – mælken rislede ned i tinmålet. Så lød et par øksehug – nødderne blev flækket. Billy rejste sig, fik pludselig lyst til at spise og drikke. Så sad de og spiste morgenmad: store, halvbløde skiver nøddekerne, som de dyppede i salt; drak så lidt mælk til det.

"Vi må prøve krabberne i dag, Billy!"

"De smager så skidt, Mike."

Pause.

"Om vi kunne få ram til en måge."

"Bare vi kunne! – Måske, hvis vi listede – –"

Så tav han og lyttede. Mike rejste sig:

"Hvad var det?"

Åreslag! – Ikke til at tage fejl af. – Og et råb langt borte! Billy sprang op, han ville ud og se. Men Mike greb ham i armen:

"Bare rolig, Billy. Først se, hvad det er for nogle fyre."

Så krøb de ud af kløften og op på højderyggen. Herfra var der udsigt, og de kunne dække sig om fornødent.

Tre brune pinde ragede op over øens sydrand, og fra den midterste dinglede en gul, trekantet stander.

"Tremastet forenagterskonnert," hviskede Mike. "Dér kommer båden!"

Et stort, sortmalet fartøj med to korte, tykke master viste sig ud for indløbet til bugten. Ingen sejl var oppe, men det var også næsten stille. Der var en halv snes årer ude, og det gik med god fart indefter.

Snart strøg båden hen over den blanke bugt. Da lød et råb, årerne slog sprøjtende mod vandfladen; farten sagtnedes. De tre mænd, der sad i bådens agterende, talte højt og gestikulerende. Mandskabet ved årerne drejede ansigterne mod den side af øen, hvor Mike og Billy lå.

De dukkede instinktmæssigt hovederne; men nej, det var vraget af deres eget fartøj, som havde fanget de fremmedes opmærksomhed. Det blev undersøgt, og dets mærkelige tilsynekomst drøftedes. Og mens dette stod på, kunne Mike iagttage de fremmede.

Den, der førte ordet og gestikulerede allerivrigst, var en gammel mand med hvide hårtjavser, der flød ud i nakken under en stråhat. Han havde en lang, kroget næse, indfalden mund og et par næsten sorte, tottede øjenbryn, der stak underligt af mod det gullige, magre ansigt. Han holdt rorpinden i hånden og kommanderede.

Ved hans højre side sad en lang, knoklet fyr med ræverødt spidsskæg; til venstre krøb en malajisk udseende mand sammen på toften med benene trukket op under sig.

Båden lå lidt på siden af vraget; så rejste den gamle sig pludselig:

"Avanti!" råbte han.

"Go-on!" skreg den knoklede. Årerne plaskede atter i vandet, båden skød afsted i retning af bugtens østlige ende, dér hvor de rådnende muslinger lå strøet over koralrevet.

Mike og Billy krøb atter ind i kløften.

"Det er dem, vi skal sejle med, Billy; så vi kan vel lige så gerne hilse på dem med det samme."

"Synes du, de ser rare ud, hvad Mike?"

"Rare?" Mike spændte revolverbæltet om livet. "Det er vist af den slags, man nødig gør visit hos, uden at skydegrejerne er i orden! – Hvad du end siger, Billy, ikke et ord om guldet. Finder de ud af, at vi er rige folk, så kunne det snarest være, vi aldrig så land mere. At du ved det, min dreng. Hold mund, så længe du kan, og lad mig snakke."

Den lille nikkede og tog sin skyder:

"Hvor har du gemt tutterne, Mike?"

"Alt guldstøvet ligger under stenen i krogen dér. Men jeg har kontanter nok på mig. Vi er fattige, Billy, husk det. Jeg er skipper på en forlist bark, og du er min søn. – Kom så, Billy Green!"

De fulgte yderstranden, indtil de kom tværs af det sted, hvorfra støj og stemmer hørtes; så klatrede de over højderyggen.

Den sorte båd lå fortøjet klods op ad koralrevet. Et dusin brune malajer og kanaker – øboere fra Stillehavet – stod spredt over den flade banke, nøgne med kun en tøjlas rundt om lænderne. De rensede skallerne, flåede det rådne muslingekød ud og smed det i små sejldugspøse. Når pøsene var fulde, vadede mændene i land og hældte indholdet ud i et fladt trækar, der stod på bredden. Ved karret sad en mandsling på hug. Han masede det stinkende, halvflydende affald gennem et dørslag for at finde perlerne. De rensede skaller stabledes op i båden.

Et stykke derfra, i ikke alt for generende nærhed af ilde lugt og arbejdstummel, sad den hvidhårede gamle og den rødskæggede, knokkelstærke mand. Solsejlet over bådshagen var atter istandsat. I dets skygge gjorde de to sig det mageligt, røg og drak. Foran dem lå et par magasinrifler og to svære

revolvere. En aflang læderkuffert stod imellem dem. Låget var slået op og røbede et indhold af mad og drikke, som nok kunne få et par forsultne skibbrudne til at slikke sig om munden.

Og det var netop med øjnene stift rettet mod denne kuffert, at Billy og Mike dukkede op over den hvide stenryg, ikke tyve favne bag ved de to mænd.

Der lød et råb fra kanakerne ude i vandet, de rettede sig i vejret, den hvidhårede gamle snappede sin riffel og sprang op. Kun den rødskæggede blev roligt siddende med cigaren i munden; han trak blot øjenbrynene forbavset i vejret.

Alle stod stirrende på den fremmede mand og dreng. Så gjorde den gamle et skridt mod dem:

"*Siapa itú?*" råbte han på malajisk, men rettede det straks til engelsk: "Hvem er I?"

Mike kom nærmere, høfligt hilsende:

"Vi drev i land her for tre uger siden – min dreng og jeg. Vi er skibbrudne folk."

"Skal I drive, sorte rak!" råbte pludselig den rødskæggede ud til de brune mænd og rejste sig: "*Malai, jantan!*" Så vendte han sig til Mike: "Det er ingen skibsbåd!" og pegede på vraget.

"Det er en båd, jeg tog fra australnegrene. Vi havde tre etmåls storm og drev ind her."

"Vil I fortælle mig, at I klarede orkanen for tre uger siden i den negerbåd?" Den rødskæggede slog en rå latter op. "Den er god, hvad Riccotto?" Han skubbede til den gamle.

"God eller ikke god," svarede irlænderen og rettede sig. "Mike Green lyver ikke, hr. HvemDesåer! – I tre etmål har jeg – alene klaret båden fra nordkysten af Australien og herind. Min kammerat døde og drengen lå syg."

"Diavolo!" mumlede den gamle. Han var åbenbart italiener. Så gik han tæt hen til Mike og stirrede op i kæmpens ansigt med sine sorte, stikkende øjne. Overlæben trak sig tilbage og blottede de tandløse gummer, hvorfra kun to gule hjørnetænder ragede frem. "Hvad vil De os, kaptajn Green?"

"Vil De tage mig og drengen ombord og sætte os i land, lige meget i hvilken havn på Stillehavet? Jeg kan betale for os."

Den røde lo højrøstet. Den tanke, at den pjaltede sømand var i stand til at betale, morede ham øjensynligt. Men den gamle vendte sig arrigt om: "Hold mund, Gibson! – Hvad kan De betale, kaptajn?"

"Tyve pund for mig og ti for drengen. Halvdelen når vi kommer ombord og resten i havn."

"Lad mig se pengene, kaptajn!" Hans fingre krogede sig begærligt.

Mike skævede mistroisk til ham og Gibson, rakte Billy sin riffel og løste en gammel skiden læderpung, der hang om hans hals inden for skjorten. Så rystede han pungen, og guldstykkerne klang mod hinanden. Han hældte en snes stykker ud i den flade hånd.

Gamle Riccotto stak sin krogede næse tæt hen til guldet, mens de tottede øjenbryn bevægede sig op og ned på den pergamentgule pande:

"Vi siger halvtreds pund i alt – så bliver I sat i land på Honolulu – halvtreds pund, kaptajn!"

"Eller også kan I blive, hvor I er," føjede Gibson til, smed sig i sandet og gav sig til at rode i kuffertens indhold.

Billy stirrede og stirrede, alt mens han med små, forsigtige skridt nærmede sig den dejlige mad, som Gibson afslørede. Så

vendte han hovedet og sendte Mike et bedende blik.

"Lad gå da," fo'r det ud af Mike. "Halvtreds pund skal De få; skønt Gud skal vide, De er hård mod et par stakkels skibbrudne. Men giv os så med det samme et godt måltid mad."

"Det skal I få, ligestraks!" Riccotto gned sig i hænderne. "Men femogtyve på bordet – nu med det samme."

Mikes øjne faldt på et saltet og røget bedelår, som Gibson netop viklede ud af et rødstribet klæde – livagtigt sådan en lækkerbisken, som han havde drømt om. Et øjeblik efter raslede femogtyve blanke engelske pund ned i Riccottos lomme.

"Værs'god, signor capitano! – Gibson, skær for og rigeligt. Vore nye venner ser sultne ud!"

Mike langede ud efter et osteformet bygbrød og filede et par vældige humpler af til sig og Billy; Gibson skar lange, lyserøde stykker ud af bedelåret, og italieneren halede en flaske øl frem og trak proppen ud, så hugtænderne viste sig i deres fulde længde ved anstrengelsen.

Hvor det smagte! Navnlig øllet og så en stor snaps genever. Den fik Billy nu ikke noget af, men til gengæld fandt han en flad, flettet kurv, fuld af blå, halvtørrede figner.

Om Mike spiste? – Den ene skive brød, tæt belagt med bedekød, forsvandt efter den anden indenfor hans rastløst arbejdende kæber. Så fulgte en god halv alen røget svinepølse, ost og tørret tunfisk. Øllet drak han broderparten af, og mere end én geneversnaps, selvfølgelig. Riccotto sad ganske stille og sugede på en langskaftet kinesisk pibe, stirrende med de onde, sorte øjne snart på Mike, snart på Billy. Gibson tyggede en kulsort manillacerut, grinede af og til og trak i det spidse, røde

skæg. Men der skulle mere til end et par frastødende fjæs for at forstyrre Mike i hans måltid.

Endelig kunne han ikke mere, tørrede sig om munden med den mægtige højre næve, rejste sig og strakte de svære lemmer.

"Dejlig mad! – Nu tror jeg, jeg kunne tage en tørn igen. – Gi'er De en cerut, mr. Gibson – eller kan jeg købe én?"

Gibson trak panden truende sammen.

"Jeg gi'er, hvis jeg vil, og ta'er, hvad jeg kan, men jeg sælger ikke – at De ved det, kaptajn!"

"Om forladelse. Jeg kender ikke De herrer endnu – og hidtil har jeg måttet betale for gæstfriheden."

Gibson smed et bundt cigarer på kuffertlåget:

"Værsgod, ryg væk!"

Mike bed spidsen af en cerut, tog om Riccottos pibehoved og tændte.

"Med forlov – tak!" Så røg han lidt, mens Billy opmærksomt skottede fra den ene til den anden. – "Måske De herrer ville være så venlige at underrette mig om, hvem der er skipper på skuden. – Det er så rart at vide for passagererne."

Den knoklede rejste sig, gik ned mod stranden, stak to fingre i munden og fløjtede. Alle malajerne og kanakerne rettede ryggen og holdt op med arbejdet.

"Makan, antu!" brølede han og slentrede hen til den lille mand ved træbaljen for at undersøge, hvor mange perler der var blevet fundet den formiddag.

Makan, antu! betyder på malajisk "spis, I djævle!" Den invitation lod de brune sig ikke sige to gange; de sprang afsted, så vandet sprøjtede om de nøgne kroppe, og entrede som aber

ombord i båden til det måltid ris, krydret med lidt salt fisk, som er alle østasiaters spise tre gange daglig.

Imens holdt den gamle et nogenlunde oplysende foredrag for Mike:

"Ser De, kaptajn Green, det er mig, der ejer skonnerten – en fin amerikansk forenagter, pitch-pine og eg helt igennem. Men mr. Gibson er føreren, forstår De."

"Og De fisker perler hele året rundt?"

Riccotto skævede lidt til Mike.

"Sådan når det passer os. – Skibet er ellers bygget til hvalfangst, men det er en skidt forretning; meget skidt."

"Perlemoret går bedre, hvad? – For dem, der har lov til at fiske. Til hvem betaler De afgift? England eller – Amerika måske?"

"Hæ, hæ!" Den gamle satte sit sjakalgrin op. "De har nok lyst til at se os efter i papirerne? – Men det skal De holde Deres næse fra, kaptajn Green; ellers kunne det være, De fik lov til at blive, hvor De er."

"Kan De se den kokosnød, der hænger yderst til venstre – den ganske lille, ikke større end en appelsin?"

Den gamle flyttede de tottede øjenbryn helt op i panden; han vidste ikke, hvor Mike ville hen.

Men irlænderen trak revolveren og skød. Nødden fløj af grenen; og mens den endnu var i faldet blev den splintret af næste revolverkugle.

"Jeg har lært at skyde," Mike stak våbnet i hylstret igen, "og jeg gør det endnu bedre med riflen her. – Jeg har betalt min billet og drengens med; nu samler jeg alt vores habengut derhenne ved vraget. Og hvis De gør mine til at ro os forbi, så kommer

hverken De eller mr. Gibson levende ombord i skuden. – Er det forstået?" Mike rejste sig og vinkede ad Billy. Så bøjede han sig ned over kufferten, fandt endnu en flaske øl frem, stak den og en håndfuld cigarer til sig. Derpå føjede han til:

"Forresten er det mig så revnende ligegyldigt, om De er hvalfanger eller perlefisker eller sørøver eller Fanden selv. Hold kontrakten og sæt drengen og mig i land, ellers – –"

Mike daskede på revolverhylstret og slentrede hen ad stranden uden at se til højre eller venstre.

Billy fulgte ham, stolt over kammeratens holdning. Men da de var kommet godt uden for hørevidde, trak han irlænderen i ærmet:

"Du, Mike! Ha'de det ikke været bedre, om vi var blevet gode venner med dem dér?" Han nikkede bagud.

"Ser du, Billy; min fa'er lærte mig engang, da jeg var dreng, tretten forskellige regler, som jeg skulle anvende, hvis jeg mødte banditter på min vej, og de ville mig til livs. De tolv har jeg glemt; men den trettende lød sådan: Vent aldrig, til de slår – slå først! – – Den gamle og den ræverøde, det er et par af de værste hajer, jeg endnu har mødt på landjorden. Hvis de ikke tror jeg er karl for dem begge to, så kan vi lige så gerne blive her og dø af sult. – Men jeg skal hamstre dem, min gut, det skal du få at se!"

Så nåede de hjem til kløften.

"Bliv du nu stående dér foroven, Billy, og hold øje med båden. Lige så snart, de gør mine til at kaste los, varskoer du mig. – Jeg pakker imens."

Men det blev langt hen på eftermiddagen, før den sortmalede båd forlod banken for at sætte kurs mod vraget. Mike og Billy

stod klar med alt, hvad de skulle føre med sig: meget få klæder, men en god del ammunition til riffel og revolver og så alle småposerne med guldstøv.

De vejede til. Billy bar seks, indsyet i tøjposer og hængende i en rem om halsen. Mike tog resten. De måtte vade ombord i båden. Mike gik så tungt, som havde han bly i støvlerne, og agterenden lå dybt, da de havde taget plads.

Ikke et ord blev vekslet, inden fartøjet lagde til langs skonnertens lave, fintbyggede skibsside.

Det var et meget mærkeligt skib; *Delfinen* stod der på den gule stander, som flagrede fra toppen af storstangen, og *Delfinen* kaldte Riccotto sin skude. Men ellers var der ikke en navneplade at se på skibsside eller hæk, heller ikke på fartøjerne eller vandankrene, som det ellers er skik og brug at male navn på.

En fin og hurtig sejler med tre mægtige gaffelsejl – rigtig en rigmands lystskonnert at se til, mente Mike Green.

Men snavset og uordentlig var skuden. Dækket tilsølet, ikke et stykke messing var pudset og blankt; kofilnagler og jolledavider hang røde af rust.

Og en besætning! – Den havde Mike da aldrig set magen til, skønt han dog ellers havde oplevet en del: der var vel en snes brune mænd – mest folk fra Stillehavsøerne, og så nogle malajiske matroser. Men foruden det kulørte mandskab stod der otte af de værste, hvide banditter, som Mike nogensinde havde mødt på noget skibsdæk, rundt om falderebet, da han og Billy entrede ombord i hælene på den gamle og Gibson.

Ikke én af dem så meget som hilste, stod bare med næverne i lommen og grinede. Et udvalg krapyl, der syntes samlet

sammen blandt de værste typer af trommesalssjovere, guldgraverpøbel og toldbodsudskud. Det ligefrem isnede i Billy af skræk, da han stod midt i flokken, og han trykkede sig tæt op mod sin beskytter og ven, Mike Green, der roligt mønstrede hver enkelt af de grimme, skæggede karle, inden han nikkede: "Goddag, folk."

Et par svarede trevent igen, uden at tage piben fra munden eller hænderne ud af lommerne; men det var alligevel åbenbart, at irlænderen imponerede dem – ikke én kunne stå mål i højde og drøjde med ham.

Dækshuset agter spændte tværs over skibets dæk. Det havde en dør midtskibs og én på hver side. Helt om bagbord lå et aflangt lukaf, der ellers brugtes til proviantrum. Det blev i en fart ryddet af to halvvoksne malajdrenge, der åbenbart gjorde tjeneste som koksmater og stewarder. I lukafet skulle de to passagerer bo. Der var lige plads til madrasser på dørken og til en smule vandtøj henne i det kileformede hjørne; men lys var der nok af fra et stort koøje i skibssiden.

Da rummet var ryddet, gik Mike derind sammen med Billy. Han lukkede døren og så sig opmærksomt om:

"Læg alt fra dig, min dreng: guldet, patroner og riffel. Behold kun revolveren, stik den inden for blusen; se patronerne efter. Godt. – Nu sætter du dig udenfor med ryggen mod døren. Du lader ingen komme ind. Lige så snart, du ser Gibson og den gamle gå ind i kahytten, dunker du én gang med albuen mod døren; kommer de ud igen, så to dunk – ikke stærke, rent tilfældigt, forstår du?"

Billy listede ud. Så snart Mike var alene, undersøgte han lukafets vægge og gulv på det nøjeste. Han stak sin svære

jagtkniv ind under plankerne og søgte at lette dem i vejret. Hver sammenføjning i skottet ind til den store midterkahyt lirkede han ved.

Så hørte han et dæmpet slag på døren. Straks stablede han madrasserne op mod koøjet, så der blev bælgmørkt i lukafet. Som stjerner i nattens mørke glimtede det svagt fra skillevæggen – der var altså kighuller i træværket. Mike søgte sig det bedste ud og lagde øjet til. Han kunne overse en del af kahytten. Derinde sad Riccotto og skibets rødskæggede kaptajn. Dæmpet talte de sammen, så ordene ikke kunne høres; men visse bevægelser med hoveder og tommelfingre viste klart, at Mike selv var genstand for samtalen. Lige så sikkert var det, at de to hædersmænd ikke var enige, men da trumfede den knoklede i bordet med en knyttet næve. Han sad og drak af et stort glas og var blussende rød i ansigtet.

Mike mærkede alle hullerne med knivsodden, lod atter lyset strømme ind og stoppede hver åbning med små træproppe, som han skar ud af dæksplankerne. – Nu var de to derinde fri for at belure Mike, mens han til gengæld kunne kigge ind i kahytten, når som helst det behagede ham.

Alt var stuvet afvejen, og lukafet gjort så hyggeligt som muligt, da Mike gik ud og låsede døren efter sig. Billy sad endnu, hvor han var blevet anbragt. Han blev sendt op på agterhusets top med ordre til at passe vel på den mindste ting, der hændte indenfor hans øjevidde. Selv slentrede irlænderen ubekymret hen ad dækket, tilsyneladende ubevæbnet; men i den højre, dybe pjækkertlomme lå hans tunge revolver rede.

Dagen begyndte at svinde. Den lille koralø svømmede midt i aftenens solbrand som en fantastisk, blændende hvid

marmorkumme, indfattet i flammende ild.

Langs styrbordssiden stod det kulørte mandskab og halede i takt til en malajisk opsang – de hejsede langbåden. På den anden side, lige ud for det midtskibs dækshus, sad alle otte banditlignende karle ved et bord, hvor aftensmaden anrettedes for dem af en kineserkok.

Mike slentrede om og observerede alt. Han kom helt ud i stævnen, hvor to småkanoner stod skjult under sejldugs presenninger. – Hvad mon de blev brugt til? De lignede slet ikke den slags skyts, hvormed hvalfangere plejer at kaste harpuner i ryggen på det store havvildt.

Som Mike stod og grundede over det problem, hørte han pludselig tummel og larm. Han vendte hovedet og skyndte sig agter efter, bange for, at Billy kom til fortræd. Men drengen sad som før oven på agterhusets dæk. Derimod styrtede de to små malajer hovedkulds forefter, forfulgt af Gibson, der bearbejdede dem med en tovende, så de skreg af smerte og angst. Midt imellem mandskabet gik jagten og lige mod Mike.

I sit blinde raseri tørnede Gibson mod irlænderen, mens drengene smuttede ned under lugen forude.

"Hvad Djævlen går De og roder efter her?" brølede den rødskæggede amerikaner, svingende sin tovende.

"Hvad Djævlen kommer det Dem ved?" Mike så roligt ind i det blussende ansigt. Det var åbenbart, at *Delfinen*s kaptajn var mere end halvfuld.

De to mænd stod og målte hinanden, og de brune matroser stimlede sammen om dem, dog i behørig afstand.

"Jeg skal nok blive færdig med Dem!" hvæsede amerikaneren. "Hvis De ikke lystrer, bliver De lagt i jern!"

"De er drukken, kaptajn!" Mike sagde dette på malajisk og højt, så matroserne hørte det. Der lød en undertrykt fnisen fra kredsen rundt om.

Aldeles rasende hævede Gibson armen til slag, men han besindede sig, gjorde omkring og slog løs på sine brune malajer og kanaker, der smurte haser og forsvandt under dækket.

De otte banditter sad rundt om deres bord og grinede.

Mike gik agterud lige hen til Riccotto, der stod udenfor kahytsdøren og viste hugtænderne i et bredt smil. Mike lagde hånden på den gamles skulder:

"Hvis nogen her ombord forsøger på at komme mig til livs, så er han død med det samme – at De ved det, hr. Riccotto." Mike trak revolveren op af lommen. "Og denne Gibson har den bedste tjans til at få første skud. Det kan De hilse og fortælle ham fra mig."

"For Guds skyld, kaptajn Green, lad være med den slags!" Den gamle holdt op med at smile og så helt bestyrtet ud. "Hvis De skyder Gibson, hvem skal så navigere med skibet? – Vi har ikke engang en styrmand ombord, der kan sætte en kurs af på kortet – alt afhænger af Gibson."

"Nej virkelig? – Det var rart, jeg fik det at vide." Nu var det Mikes tur til at smile. – "Så kan jeg berolige Dem med, at jeg kan styre skibet i havn, om der skulle hændes den drukne fyr noget."

Så kaldte Mike på Billy og gik ind i kahytten, for dér stod bordet dækket til fire. Han havde øjnene godt med sig, og sulten var han.

Den brave Mike Green satte pris på mad og drikke, sådan som de udmærkede beboere af den grønne, irske ø plejer; men

helst skulle der sidde gemytlige folk rundt om bordet og skabe fornøjelig stemning.

Middagen i *Delfinen*s kahyt var imidlertid alt andet end gemytlig: de to malajknøse bragte, rystende af skræk, maden ind. Den ene havde kun ét øje at se med, det andet var lukket og ophovnet af Gibsons næveslag. Den anden dreng hinkede på det ynkeligste, takket være et kraftigt spark.

Ved den ene ende af det aflange bord sad Riccotto med sit hvide hår strittende vildt om hovedet. Han skævede fra Mike til Gibson, der sad overfor hinanden, og kiggede så med et skævt smil over til Billy, som indtog pladsen ved den anden bordende.

Stakkels Billy! Sulten var han, og dejlig så maden ud. Men hjertet hamrede i brystet på ham af skræk over, hvad der nu skulle foregå. Det var Gibsons fortrukne, spiritusglødende ansigt, der helt tog humøret fra drengen.

Amerikaneren rørte næsten ikke maden på sin tallerken. Han sad uafbrudt og nidstirrede Mike; af og til lod han sin knyttede næve falde på dugen, så porcelæn og glas dansede. I mellemrummene hældte han whisky i en mægtig pokal, blandede en smule vand deri og drak.

Mike var den eneste, der syntes ubekymret. Han spiste alt det, han orkede, for han vidste af gammel erfaring, at rigelig med føde giver gode kræfter, og det anede ham, der ville blive brug for alt, hvad han ejede af sener og muskler og nerver. Hver gang, Gibsons næve dundrede mod bordpladen, bøjede Mike sig frem og sagde: "Hvadbehager?" Hvorpå amerikaneren lige så uvægerligt svarede: "Hvad rager det Dem?"

Nej, gemytlig var den middag ikke.

Hen imod slutningen af måltidet faldt Gibsons næve for sidste gang. Så rejste han sig og ravede ud af kahytten. I døren mødte han den enøjede malajdreng, der bar en bakke med tallerkener og frugt. Der lød et hyl og en raslen hen ad dækket, efterfulgt af en alenlang amerikansk ed; så blev der stille udenfor.

Men for enden af bordet sad Riccotto og blinkede nervøst, så det dirrede i de sorte øjenbryn. Han strakte sin rynkede hånd over dugen hen imod Mike:

"De skulle hytte Dem, kaptajn – Dem og drengen. Gibson får delirium; jeg kan se det på ham. – Hvert fjerdingår har han gerne et anfald. Det varer en ugestid. – Jeg lukker mig inde i mit eget lukaf," han pegede på en dør om styrbord. "De skulle gøre det samme."

Den gamle rejste sig og gik hen imod døren. – "Skulle der hændes denne Gibson noget – delirister kommer jo sommetider galt afsted – vil De så meddele de otte slubberter – pokker ved, hvad de fyre bestiller her i skibet! – vil De lade dem vide, at den eneste tjans, de har til igen at se land, det er, at jeg bliver fører af skibet. Husk det, gamle. Og det samme gælder Dem selv. Giv mig så en nævefuld cigarer og en flaske øl." Han fik en hel kasse og to flasker. "Tak. – Det lys tager jeg med, og så god nat!"

Mike snappede en lysestage, der stod på buffeten, og gik ud af kahytten med Billy tæt i hælene.

Der var bælgmørkt på dækket, men over bordet udenfor dækshuset dinglede to lanterner og kastede et rødligt skær over de skæggede mænd, som sad med store krus foran sig. Tobaksrøgen hang som en sky over dem; nogle lo larmende,

andre stirrede stift på Gibson, der stod gestikulerende for enden af bordet og talte.

Så rejste de sig alle. Nogle greb om bænkene, andre løftede bordet; agterefter rykkede hele banden. I spidsen ravede Gibson, syngende af fuld hals.

Mike og Billy gled stille ind i deres lukaf.

"Kan du sove, så værs'god," sagde irlænderen, idet han låsede døren indvendig, "men megen ro bliver der ikke. Det rak skal til at drikke. – Sikken et skib, vi har taget billet med, hvad Billy?"

Billy satte sig på sin madras:

"Jeg tror, der bliver slagsmål, Mike! Jeg gør skyderen klar!"

Han tog sin lille riffel frem, trak magasinet ud og fyldte patroner i. Imens havde Mike travlt med jagtkniven henne ved døren:

"Der er ikke noget som et godt kighul!" Han skar i fyldingen, så splinterne sprang. "Sluk lyset, min dreng, og hold dig rolig."

Mike tændte en cigar og satte sig ved døren. Revolveren lå ved siden af ham. Således, som han sad, var hullet just i højde med hans øjne.

Det var en nat, som Billy aldrig glemte.

Mørkt var der i det snævre rum, hvor endnu den ramme lugt af saltlage, harsk olie og dårlig rom hang i træværket. Gennem det åbne koøje tegnede sig en cirkelrund skive blåsort, stjerneprikket nathimmel. Og som modsætning til mørket og stilheden i lukafet, væltede larmen ind ude fra dækket.

Drikkelaget var åbenbart i fuld gang. Uafbrudt lød de små malajers rappe fodklap hen over plankerne. Flasker og glas klirrede, propper haledes op med en svuppende lyd; de rå mænds latter og råben blandedes med støvlehæles dunk mod

dæksplankerne og drøje næveslag i bordpladen. Gennem alt skar Gibsons uhyggelige, stødvise latterbrud.

En halv time forløb, og støjen tog stadig til. En havde fået harmonikaen frem og klemte en stakåndet trippevals frem under usikre fingre. Tunge støvletramp fulgte tonerne i takt: de drukne fyre dansede med hinanden.

Med et lød et vældigt brag – et par var faldet over bordet, der brasede sammen under øredøvende raslen og klirren af knuste flasker og glas. En skraldende latter afløste den pludselige stilhed, som spektaklet affødte.

"Mere whisky," lød Gibsons stemme. "Kom med glas og drikkevarer, I to aber – eller jeg skal puste livet ud af kroppen på jer!"

Et par revolverskud knaldede, og latteren bragede atter løs.

Billy havde siddet med halvlukkede øjne, støttende sig med ryggen til skottet. Han var frygtelig træt og søvnig, men det var ikke muligt at blunde i den larm.

Pludselig så han Mike gribe revolveren, springe tilbage og løfte den ene madras foran sig. I det samme knaldede et skud udenfor, og kuglen slog smældende en splint ud af døren.

"Kom herud – De dér, Mike Green! Kom herud og drik et glas, hvis De ikke er en fej pjalt!"

Det var Gibsons stemme, der lød, og hans støvlehæl klang imod døren, så den sukkede i sine hængsler.

Mike greb nu begge madrasserne og surrede dem sammen med knivremmen:

"Vær klar til at række mig bøssen, Billy," hviskede han og stillede sig tæt op ad døren. Revolveren holdt han i hånden.

Der var blevet tyst derude; det var, som om banditterne ventede, at noget betydningsfuldt ville ske. Kun Gibsons drukne latter hørtes:

"Kom ud, din pjalt, om du tør! – Hva', vil han ikke? Så skal jeg lirke døren op. – Hent mig en spilbom, en af jer fyre, der står og griner derhenne; hent en spilbom, så skal jeg smadre døren. Vi skal lege lidt med den storsnudede irlænder, skal vi!" I det samme skreg nøglen i låsen, Mike sparkede døren op: "Er det mig, De vil lege med, kaptajn Gibson?" lød hans kraftige røst. "Leg væk, om De tør, fordrukne yankee!"

Gibson gloede ind mod det mørke lukaf, så løftede han revolveren. Der faldt tre-fire skud næsten samtidig. Gibson gik bagover og slog nakken med et dumpt kvask mod dækket. Dér blev han liggende med ben og arme strakt ud fra kroppen.

Så smed Mike madrasserne og sprang frem. De skumle karle rundt om ham satte i vræl. Halvfulde som de var, snublede de over hinandens ben, søgende at få fat i det nærmeste stykke træ eller jern til at bruge som våben mod den store irlænder. Men dennes stemme overdøvede støjen:

"Tag jer i agt, folk! – Den første, der løfter hånden imod mig, skyder jeg ned!"

Han så sig truende om. En sortskægget, bredskuldret fyr med hvid bagerhue på det langhårede hoved bøjede sig, greb et tungt brækjern, svingede det over sit hoved og styrtede frem. Men før han var kommet to skridt nærmere, og inden Mike havde bragt revolveren i sigtelinje, lød et skarpt smæld. Manden styrtede hovedkulds mod dækket, og jernet trillede hen for fødderne af irlænderen.

I lukafets dør stod Billy med riflen i hænderne, klar til næste skud. Så gik han ud på dækket og stillede sig ved siden af Mike.

"Er der flere, som vil snakke med os?" Mike så sig om; men hver den, hans truende øjne mødte, trak sig skulende tilbage. Der blev god plads om ham og Billy. "Nå, der er ingen, som har lyst? – – Så vil jeg blot sige jer én ting, inden jeg går til køjs: nu er jeg den eneste ombord i dette skib, som kan bringe det i havn. Jeg er den eneste, der kan føre skuden. Og uden mig går I pokker i vold, lige ned til hajerne. Jeg antager, at i morgen er I glade for at have mig til kaptajn. – Og hvis I forresten makker ret, så er jeg ikke den mand, der husker noget af, hvad der er sket i aften. – Færdig med det! – God nat med jer!"

Dermed forsvandt Mike Green og Billy i lukafet. Irlænderen tændte lyset, lagde madrasserne på plads og ordnede alt til en rolig nattesøvn. Han ikke så meget som låsede døren.

"Tør vi sove, Mike?" kom det lidt ængsteligt fra Billy, der lå på sit natteleje og plirede med øjnene.

"Sov væk, min kammerat. Du er en knop. Se her, dem skal du have."

Mike trak et par bananer op af lommen; de havde ligget på dækket, og han vidste, det var Billys yndlingsfrugt.

Billy gnaskede bananerne i sig og slumrede sødeligt ind. Mike selv satte sig på køjen, trak proppen af ølflasken og tændte en frisk cigar.

Der var endnu et og andet, han skulle spekulere over, inden han lagde sig.

Dagen efter satte *Delfinen* de tre svære gaffelsejl og strøg hen over Stillehavet. Mike var chef på skuden, og han var en kaptajn

af den slags, som mandskabet holder af. Lige fra den malajiske bådsmand – ham, der var betroet til at finde perlerne i muslingerne – og ned til de to kahytsdrenge, elskede hver brun mand den irske kæmpe. Og de syv hvide slyngler holdt sig i skindet. Den gamle, snedige Riccotto havde talt med dem, og de forstod, hvad Mike var værd, indtil skibet atter lå i havn. – Akkurat så længe ville de skåne ham!

Kursen var sat mod Sandwichøerne; frisk brise fyldte sejlene, og skibet løb med ti mils fart hen over bølgerne. De to døde var for længst begravet i oceanets dybder. I Gibsons lukaf var Mike flyttet ind, og på sofaen i den store kahyt sov Billy på sin frivagt. Men altid, dag og nat, var han ved sin store vens side.

Alt syntes såre godt. Kun én ting plagede Mike: det var navigationen. Den forstod han nemlig ikke. En dygtig sømand til at manøvrere et skib, det var han. Men styrmandseksamen havde han aldrig fået; regne bestikket ud, tage bredde og længde, det var for ham uløselige gåder.

Men det fik ingen at vide. Riccotto, som så sin nye kaptajn stå med sekstanten for øjet og bagefter tegne tykke streger i søkortet, anså ham for en første klasses navigatør. Men Mike selv vidste, at kom *Delfinen* til Sandwichøerne, så var det at betragte som et rent mirakel.

Han sejlede og sejlede, holdt skibet i den skønneste orden og stolede på det held, der sjældent svigter en rask sømand.

Så var det en skønne dag, at en mægtig røgsøjle hævede sig i horisonten. – Dér må ligge land, mente Mike, og styrede lige løs på røgen. Om natten viste et ildskær sig om røgstøttens fod, og næste morgen lå en ø med et stort ildsprudende bjerg ret ud for *Delfinen*s stævn.

2. del

1. Kong Peder

Det er med staternes styrende mænd som med skibe i grundt farvand: jo større de er, desto forsigtigere må de passe kurs og fart.

Værst er det for de kronede hoveder – misund dem aldrig! Skal en konge rigtig more sig og have det frit og godt, så må han rejse bort fra sit land, helst "incognito"; hvilket vil sige, at han gør sig lille, laver sig om til et almindeligt dusinmenneske. Først da kan han trække vejret og leve lidt gemytligt. Men lige så snart kongen atter sætter benene i sit eget land, vips er spændetrøjen dér – figurligt talt, forstår sig. Alle kender ham, alle vogter på hans mindste ord og bevægelser. Tusinde ting, som vi andre aldrig tænker over, det kan kongen ikke foretage sig; han må holde på sin værdighed, og det er noget, der kan pine livsglæden ud af en mand.

Sådan noget lignende sad Peder Most og tænkte på en dejlig morgen i maj måned.

Halvvejs oppe på vulkanen Zurú, dér hvor træerne ikke voksede mere, og hvor buskene stod tyndspredte, lå han på maven, blødt udstrakt på det grønne mostæppe og stirrede ud over havet.

Hvorfor lå hans ørige så langt uden for sejleres og dampskibes brede søvej? – Hvorfor viste der sig aldrig hvide sejl et sted ude i horisonten? – Skulle han til sit livs sidste dage være konge over Tolonga – dø uden at have genset de fjerne egne, hvor han hørte hjemme, sit lille, kære, gamle fædreland, sin ven Dick, gamle konsul Brummer – og alle de andre?

Peders øjne kredsede rundt om bjergets fod.

Mod vest lå hans hovedstad. Halvt sløret i morgendis skelnede han slottets spidse tag, den firkantede rummelige plads udenom – helt ned til stranden. Som en sort, dobbelt blyantslinje tegnede sig palisaderækken og den brede grav udenom. Majsmarkernes og græsgangenes grønne flader strakte sig blødt over den letbølgende grund hen til de store, mørke skove, dér hvor bjerget begyndte at hæve sig. Som spidstoppede legetøjshytter lå de indfødtes boliger strøet over øen; banangrupper, kokoslunde og store, skyggende brødfrugttræer plettede landskabets lysegrønne bund.

Sådan så det ud mod vest og ligedan mod øst. Og solstrålerne strøg flimrende hen over øen, lagde gulddirrende lys over hvert hus, hvert træ.

Men lige mod syd blev alle de frodige farver brudt af klipper og skær og hvidtandede brændinger. For her skar havet sig ind gennem landet – en tragtformet bugt, næsten en fjord, med hvide koralstykker klemt ind mellem sortbrune klipper. Og uden for bugten, som et hvidfrådende, pigrygget havuhyre, hævede sig den smalle ryg af et milelangt stenrev.

Det var, som om naturen på dette sted havde udsøgt sig en særlig tumleplads for alle dens vilde luner – et sted, hvor elementerne uhindret kunne rase, for så til gengæld at lade resten af øen leve i fred.

Når stormen hylede hen over oceanet og sendte kæmpebølger ind mod øen, så løb de langs den hårde revle med et bulder som jernbanetog over gungrende broer, indtil de som kaskader slyngedes over stenbarren ind i bugten. Og fjorden selv, "Heksekedlen" kaldet, lignede mest en vældig stenkumme, i hvis bund vandet malede rundt med rasende fart. For hver ny

brænding, der væltede ind i kummen, lød drøn som af uhyre, underjordiske kanoner.

Selv en dag som denne, hvor Stillehavet hvilede ud i dødblank slummer, rørte Heksekedlen på sig. Vandet steg og sank med en rullende, snurrende lyd. Det var som brystet på en døende kæmpe, der raller og gisper i de sidste krampetrækninger.

Over stenranden inderst i bugten – i tragtens spids – steg uafladeligt hvidlige dampe mod himlen. Dampen kom fra den koghede kilde, der vældede ud ved bjergets fod. Gennem en snæver klippespalte randt vandet; så flød det ud i store naturlige bassiner, der atter havde deres udløb i heksekedlen.

Zurú–zuk kaldte tolongeserne den varme kilde – "Bjergets Blod". Sundt og styrkende var det at bade i for svage folk derfor havde den sidste konge, Marafu, med tilnavnet Gagar – "Den overmåde Fede" – lyst tabu over Zurú–zuk. Så kunne han alene bade i de varme bassiner. Op ad bjergets fod havde han bygget et rummeligt træhus; det var hans sommerresidens.

Og det blev kong Peders yndlingsopholdssted; her boede han med dronning Tagra-Sah den halve del af året.

Det var ovenover landslottet, vel fem hundrede fod til vejrs, at Hans Majestæt lå på maven og mønstrede den del af sit rige, han kunne beskue fra sit høje stade.

Lige under ham, på bjergskråningen, ragede husets spidstag op; udenfor lå – kreds under kreds – havens terrasser; og længst nede, indhyllet i lette, dansende tåger, det flade, uregelmæssigt indrammede bassin, koralhvidt, som var det sprængt ud af en marmorblok.

Det var Tagra-Sahs badetid.

Den lille dronning og hendes lige så ungdommelige terner plaskede muntert om i det varme vand, leende, råbende, daskende og sprøjtende, sådan som unge piger og koner har for skik hele verden over – i Hornbæk som på Tolonga.

I den stille, dirrende luft nåede lyden af den badende kvindefloks stemmer helt op til Peder. Mismodet forlod ham som altid, når han tænkte på sin dejlige lille kone. Men lidt efter fangedes hans opmærksomhed af noget ude på havet, langt borte. Det var kun sprøjtet af en mægtig hval, der solede sig i det lysglitrende ocean.

Peder satte sig overende med ryggen mod en klippeblok, sukkede, trak en lille pibe frem fra bæltet og en tobakspung, slog ild og tændte, røg, lukkede øjnene og halvdrømte.

Altid var det vennen Dicks hvide dampyacht, der gled frem i hans fantasi – Dick selv, den enøjede kaptajn og gamle Brown stod på kommandobroen. De styrede lige mod Tolonga. Så dukkede erindringen om det gamle, skæve hus i Svendborg, hvor moderen døde, frem i hans erindring. – Hvor længe var det nu siden, han så det gamle sted? Som et helt århundrede var det at tænke på. – alt hvad han dog havde oplevet i den tid!

Dengang han gik i sin tykke, grove, blå pjækkert ved siden af konsul Brummer bag moderens kiste. De klodsede fedtlæderstøvler tyngede hans ben, for det var varmt i vejret; han huskede det så godt. Og nu? – Nu sad han og spillede konge over et ørige. På kroppen havde han en rødkantet bluse med et bælte om livet; på hovedet sad en stråhjelm, pyntet med spraglede fjer – en rigtig maskeradedragt!

Og så ville Tagra-Sah have ham tatoveret. Men dér havde han sagt nej! – Punktum! – Deres første skænderi. – Gudbevares,

det var af bare ømhed og kærlighed, at Tagra-Sah handlede, når hun forlangte tatoveringen – blot månen og de syv stjerner nedad ryggen og på brystet den blå trekant med hanen i midten. Det værner mod sygdom – tegningen på ryggen. Trekanten derimod var kongetegn, samtidig med at den fordredes af vulkanens ånd, der ellers let kunne give sit mishag til kende ved ødelæggende udbrud.

Men Peder var stædig. Han var et kristenmenneske og troede ikke på bjergånder; Tagra-Sah havde grædt og surmulet en hel uge. Så var de flyttet på landet; det havde hjulpet for en tid.

Nu til morgen var dronningen begyndt igen: blot han ville nøjes med hanen midt på brystet! – Deraf afhang jo hele deres ægteskabelige lykke. Peder havde bandet – på dansk – og var klatret op på sit bjerg.

Dér sad han nu mismodig, grebet af knugende hjemve.

Det raslede i buskene, småsten trillede ned ad bjergsiden. Han drejede hovedet: Mara-Onga arbejdede sin svære krop op til den mosgroede afsats.

Peder nikkede og slog indbydende ud med hånden; Mara-Onga satte sig tungt.

"Humøret skidt, Peder?"

Peder nikkede.

"Den gamle historie – det er meget grinagtigt at blive konge, men det er fordømt kedeligt at være det."

Den gamle bakkede på piben, Peder bankede sin ud; de sad lidt tavse begge to, mens øjnene flakkede udover havet.

"Jeg har hjemve, Mara-Onga; jeg bliver syg af det – kan hverken spise eller drikke." Peder vendte sig mod sin troldmand og lagde hånden på hans arm. "Og jeg duer ikke til at være

konge her. – Først troede jeg, det var let nok; men du ved bedst, hvordan det går."

"Skidt er det, Peder, og værre bliver det. – Hvorfor kan du ikke også lade dig tatovere – en lille smule, hvad? Bare sådan lidt hane midt på brystet, i blåt og rødt. Så var Tagra-Sah fornøjet med det samme."

"Gu' vil jeg ej, Mara-Onga; ikke en streg får I lov til at ridse i min hud. Jeg vil ikke ha' noget med jeres overtro at bestille. Jeg holder mig til, hvad jeg lærte til konfirmationen. Gamle pastor Prip kendte ikke noget til bjergånder og den slags, og hvad han lærte os, det står til troendes, at du ved det."

"Man må lirke sig frem, Peder Most, enten man er konge eller skomager. – Jeg sætter, vulkanen gav sig til at spy. – Hver evige en af tolongeserne ville sværge på, at du var skyld i det; for hvis du havde haft trekanten på brystet, så havde ånden derinde i bjerget været skikkelig. – Nå, og hvis din lille dronning går hen og får mavepine – hun drikker alt for meget tamarindevand, at du ved det! – eller hvis hun en gang blev bidt af en skolopender – sådan som hun farer omkring med bare ben og kun sandaler på fødderne – hvad så? Hvor er hanen, og hvor er månen og de syv stjerner? – Næ, du, må jeg be' om at være konge i de gamle lande, hvor undersåtterne har en rigsdag til at greje sagerne, og hvor rigsdagen skælder ministrene ud, hvis noget går galt. Ser du, dér har kongen ryggen dækket. Men her! Her er det dig alene, der har ansvaret."

Peder nikkede og så skummel ud:

"En skønne dag hader de mig vel lige så meget, som de holdt af mig før – dengang efter krigen. Jeg synes, jeg kan mærke, at

de ikke er nær så høflige mod mig mere, hvad? Det er mange gange, at de knap gider hilse og sige "Sala", når jeg møder dem."

"Der er noget om det. – jeg har jo altid sagt dig, at de gamle familier er misundelige. Der er en tre-fire unge mænd, som håbede på at blive gift med Tagra-Sah og blive konge; det skulle ikke undre mig, om –"

Mere fik han ikke sagt, så røg stråhjelmen af Peders hoved; han selv tumlede tilbage, og Mara-Onga sprang op. Han så sig om, pegede så på hjelmen:

"Hvad sagde jeg? – Den dér er lige så god som billederne i en skolebog: de hjælper så rart til forståelse."

Peder tog hjelmen. Ligesom en kæmpemæssig hattepind sad der en fem kvarter lang pil boret ind gennem begge sider af strået. Smukke røde fjer prydede strengenden, men flintespidsen var knust imod klippen bag dem.

"Lad os flytte os lidt," foreslog den gamle, og kastede et blik mod den fremspringende knold på bjergsiden, knap et hundrede alen borte, hvor ranke tujaer og gulstribede agaver dannede et udmærket skjulested for en snigmorder, som forstod at håndtere en bue. Umuligt at komme derhen for den dybe kløft, som skilte.

Et øjeblik stod de to venner i sikkert ly og undersøgte pilen.

"Tænkte jeg det ikke nok!" Mara-Onga lod fingeren løbe langs pileskaftet – "dér har de ridset slangen ind: undsigelse, betyder det. To tommer lavere, så havde du ligget deroppe med pilen gennem øjet og spidsen inde i hjernen. Du må lade dig tatovere, Peder."

"Jeg gør det ikke!" lød svaret. "Lad dem skyde mig, det rak. – Jeg er snart ligeglad!"

Så gik de ned ad bjerget; Peder forrest, glidende og springende, som var han født alpejæger.

Men Mara-Onga fulgte langsomt efter, forsigtigt spejdende til alle sider:

"Er det så galt, " mumlede han med betænkelig mine. "Så må vi tage fat på skibet – ligestraks. "

Om det skib havde troldmanden og Peder talt de hundrede gange: bygge et sejlskib, stort nok til at trodse vejr og vind på Stillehavet, sejle ud – fra ø til ø – se noget, opleve noget. Og skulle det gå galt på Tolonga, ja så var det da muligt at komme bort, bjerge sig. – Tagra-Sah skulle med, naturligvis. Og alt det, Mara-Onga havde samlet af guldstøv og perler, var jo rigdom nok både for ham og Peder.

Alligevel havde de opsat det gang på gang. Hvem skulle bygge skibet? Vel havde Peder lært lidt skibsbygning på styrmandsskolen i Svendborg, og ganske vist havde den tatoverede irlænder for mange Herrens år tilbage tjent dagløn hos en bådbygger i Melbourne ved at hugge spanter til og save dæksplanker; men derfra og til at bygge et rigtigt skib uden ordentligt værktøj, uden jern eller kobber til nagler, uden skruer og søm – – –

Men nu skulle det gøres, det bandede Mara-Onga på!

Nede i sommerslottet sad deres majestæter og spiste frokost. "Slottet" ville ikke have imponeret en eneste af Strandvejens villaejende grosserere: det var blot en rund træbygning, åben mod syd ud til havet. Et stort værelse var der forneden. Op langs bagvæggen førte en trappe til første sal; dér var to rum; lige store. I det ene boede herskerparret, i det andet lå alle tolv

terner. Så var der det spidse tag oven over, og det havde kong Peder kapret til sig selv. Dér sad han og biksede med mange slags sager, som vi snart får at se.

Møblementet i det store rum forneden var ikke pragtfuldt. Til højre for åbningen stod en art divan, belagt med bløde hynder; dér havde Tagra-Sahs højsalige fader hvilet det meste af dagen, drikkende palmevin og rygende lange piber. På den modsatte side strakte sig en bred træbænk; mellem to hjørner hang udspændt en omfangsrig hængekøje, og midt på gulvet lå en firkantet måtte. Det var hele herligheden.

På måtten sad Tagra-Sah og Peder med optrukne Ben. Imellem dem stod et fad ristede bananer og en krukke med mælk. Kongen og dronningen langede flittigt til fadet, for de var sultne – hun efter badet, han på grund af bjergbestigningen.

Tagra-Sah gav af og til en ordre over skulderen hen til de opvartende piger, lo nu og da, når pigerne sagde noget morsomt; men til Peder faldt der aldrig en bemærkning af.

Dog, det generede ham ikke. Dels var kongen i dårligt humør, dels var han af gammel vane ikke meget for at sludre, inden han blev mæt.

Næste ret bragtes ind: kogt ung hane og saltede småfisk. Det var ellers Peders yndlingsmad; men ret som han skulle til at fiske sig en lækker bid, faldt hans øjne på fadets prydelse. Så trak han fingrene til sig, meget vred: på træfadets ene hank sad hanehovedet fastgjort, til den anden ende var halen bundet. Det var ikke til at tage fejl af. Tilmed lo Tagra-Sah af fuld hals, og én af pigerne gav sig til at gale.

Det var igen den tatovering.

Peder blev arrig, skubbede til fadet og rejste sig hurtigt. Men dronningen lo blot endnu mere, og alle tolv piger stak i at skoggerle. Så gik Peder hen til den brede bænk, greb stråhjelmen og pilen og kastede begge ting hen for fødderne af Tagra-Sah. Hvorpå han med værdige, langsomme skridt steg op ad trappen og forsvandt.

Men den lille dronning var sprunget op, og alle tolv piger flokkedes om hjelmen. Hvad var meningen? Og hvor kom den pil fra? Så var der en, der fandt hullerne, en anden stak pilen igennem dem, og endelig løste en tredje det sidste led i gåden.

Imidlertid stod Peder ved et af glughullerne og stirrede ud over heksekedlen. Han var dybt fornærmet. Han, øens konge – helten, der havde besejret de sorte bolongeserkrigere, han skulle udlés af sin egen kone og hendes fjantede piger, fordi han ikke ville lade sig prikke en hane midt på brystet! – Bygge et skib ville han – stort eller lille, lige meget. Afsted, bort over havet som han var kommet. Peder Mosts ord på det! Han slog den knyttede næve ned i glughullets karm.

Så kom der én stormende op ad trappen og ind i stuen. Det var Tagra-Sah, og i hånden holdt hun hjelm og pil.

"Vil de myrde dig? Vil de slå min konge ihjel?" Hen ad gulvet røg den hullede hat og den slangeprydede pil. Hun slog armene om Peders hals og krystede ham, mens hun rystede i krampegråd. Ordene flød fra de røde, skælvende læber, kun afbrudt nu og da af hulken: hendes elskede konge ville de skyde ihjel – den skønneste og stærkeste! Manden fra havet – ham, der dræbte Kada-Vaï! – Ham stræbte en morder nu efter livet.

Men niddingen skulle straffes – dø skulle han; enhver, der ikke elskede manden med guldhåret, skulle dræbes –

nedstyrtes i Zurús ildsvælg!

Således blev Tagra-Sah ved, indtil hun udmattet sank sammen. Peder bar hende til hængekøjen og trøstede den lille så godt, han kunne.

"Ser du, lille dronning," sagde han og klappede de rystende, små hænder, "jeg ville blot vise dig, at min gud hjælper mig, uden at jeg lader mig tatovere. – Ikke sandt? Jeg blev ikke engang såret af pilen!"

"Jamen hvis den onde ånd venter til engang, når din gud sover, og så gør dig fortræd! Han kan jo ikke altid være vågen og passe på, vel?"

"Min gud sover aldrig!" forsikrede Peder med stor bestemthed. Han sad ved siden af hende i hængekøjen og gav sig til at stoppe piben. Men Tagra-Sah rystede tvivlende på hovedet:

"Kunne du også få ham til at passe på mig?"

"Begribeligvis, Tagra-Sah. Han tager vare på dig, og på hele øen og alle vores undersåtter."

"Han hjælper da ikke ham, der skød efter dig? Det kan du da aldrig mene!"

Peder sad lidt og grundede:

"Enhver, der gør ondt, bliver straffet!" erklærede han. "Min gud er vældig retfærdig."

Tagra-Sah var trøstet; hun talte ikke mere om tatovering. Men nyheden spredtes over hele øen: kong Peder var blevet undsagt, nær var han blevet dræbt! Vreden var uhyre mellem Peders venner og beundrere – og deres tal var stort – men mange skumlede i krogene: hvad ville også den hvide mand iblandt dem? Skulle en fremmed regere over øen? Var der ikke

gode krigere nok i landet, som burde indtage den rødhårede mands plads!

Sådan svinger folkegunsten altid: i dag beundret og elsket, i morgen hadet. Det har alverdens store mænd måttet sande, og det var en erfaring, som kong Peder nu skulle høste.

2. Slangefesten

Fire gange om året indtraf på Tolonga den betydningsfulde dag, kaldet *slangens fest*.

Slangen var mellem de lyse øboere symbolet både på den rammende retfærdighed og på gengældelsen, hævnen. Derfor var slangen indridset på den lanse, som kongen støttede sig til, når han afsagde dommen i retssager; og derfor var den pil, som bragte budskab til Peder om undsigelse, prydet med en slange. Mara-Onga bar da også på årets fire mærkedage en slangeham om halsen med hoved og hale sammenknyttet, hængende ned på brystet. Han var den lovkyndige, som kongen henvendte sig til, når dommen skulle fældes, og optrådte tillige på anden måde som retfærdighedens håndhæver, idet troldmanden egenhændigt fuldbyrdede de idømte straffe, ganske vist bistået af nogle dertil særlig oplærte slaver.

Slangefesten afholdtes på en skråning tæt ved bjergets fod, i lige stor afstand fra hovedstaden og landslottet. Skrænten havde nærmest form af en trekant, hvis spids lå højst til vejrs, og den var omkranset af mørke, lave gummibuske med lædertykke blade og af lyse, gråblå agaver, hvis skarpe, torntakkede flige næsten var uigennemtrængelige for mennesker og dyr. Pladsen var af naturen således indhegnet, at åbningen lå i den øverste spids. Her tog netop kongen og hans livvagt plads, og herfra beherskedes hele den laverestående folkemasse.

Højst på skrænten løftede to mægtige stålpopler de hvidgrå stammer, kuplet af vældige bladkroner. De dannede den

skønneste indgangsport til domspladsen; men samtidig stod træerne truende som rigets rettersted.

Straffene, som idømtes for mindre forseelser, var prygl: op ad poppelstammerne blev de skyldige bundet og modtog det behørige antal piskeslag. For større forbrydelser lød dommen uvægerlig på dødsstraf. På to måder fuldbyrdedes denne: enten blev forbryderen nedstyrtet i Zurús krater, eller han blev surret fast til to reb, som slyngedes om poppelgrenene, og derefter hejst til vejrs, så han hang svævende midt i "Porten". I den stilling blev misdæderne anvendt som levende skive for bueskydning. Deltagerne i denne – ti i tallet – blev udvalgt mellem medlemmerne af den familie eller slægt, som den dødsdømte havde forbrudt sig imod. Kun én pil havde hver af de udvalgte bueskytter ret til at afskyde. Der var altså en mulighed, om end kun meget ringe, for at forbryderen kom fra det med livet.

Der var gået en måned siden den dag, da Peder og hans tatoverede ven og rådgiver havde mødt hinanden på bjerget.

Mara-Onga havde haft meget at bestille. Det gjaldt om at finde ud af, hvem der havde afskudt pilen, og navnlig måtte troldmanden vide, om der forelå en enkelt hævnakt, eller om en vidt forgrenet sammensværgelse truede kongens liv.

Peder selv havde helst foretrukket at skrive den hele tildragelse i glemmebogen – et mislykket attentat var jo ikke noget at opholde sig over! Men Tagra-Sah var hævnfnysende; hun forlangte, med alle naturmenneskers blodige logik: øje for øje, tand for tand!

Det stundede mod midsommerens slangefest, den kvartårlige dommedag, og det vidste hvert barn hele øen over,

at denne gang var der vigtige sager i vente – det kunne blive til både pisk og skiveskydning – muligvis blev der et endnu mere spændende skuespil at overvære!

Det sværmede med rygter, og de fløj som bolde fra mand til mand: Tagra-Sah var uenig med sin hvide husbond; kongen stod i pagt med onde ånder; sorthudede bolongesere viste sig rundt på øen og søgte at ophidse stemningen mod den fremmede mand, og endelig: Mara-Onga var syg, kunne ikke møde på domstedet – måske var han i færd med at dø!

Slangefesten oprandt.

Allerede inden solopgang begav fjerntboende tolongesere sig afsted for at nå domstedet i rette tid. Da morgenen brød frem, myldrede det med mennesker langs veje og stier. Som draget af en kæmpemagnet rettede alle kursen mod den trekantede skrænt ved bjergets fod.

Solen løftede sig strålende over havranden, og himlen spændte, turkisblå og ren, sin hvælving over den skønne jord og det uendelige hav. Men allerede en time senere sejlede truende skymasser frem, og det så ud, som havde de sat hinanden stævne rundt om Zurús hvide top. Den lette, blåsorte røgstøtte, der som et himmelstræbende pinjetræ plejede at løfte sig over vulkanens svælg, svævede denne morgen begsort og ulykkespående om krateret, snart pegende skråt mod himlen, snart glidende ned langs bjergsiden ikke ulig blæk, der flyder ud af en væltet flaske.

Og øboerne skævede bange til vejrs: var ånden vred derinde? – og hvem bar så skylden?

Ud fra slottet ved heksekedlens rand vandrede langs vejen neden for bjerget kong Peder, hans lille dronning og livvagten.

Tagra-Sah sad på sin hvide rideko; pragtfuldt var hun klædt, og dejlig så hun ud. Kong Peder, med den slangeprydede lanse i højre, gik ved siden af dyret med armen bag sadlen. Tagra-Sahs hånd hvilede på hans skulder. – Ingen skulle sige med sandhed, at de to var uenige, så kærligt som hun betragtede sin herre og mester, og så ømt han så ind i hendes ansigt.

Bag dem skred den store troldmand, iført sin fulde pragt. Det raslede om ham for hvert skridt fra alle de armringe og ankelbånd, de tørrede slangehamme, mærkelige småknogler og farvede træpinde, hvormed han i dagens anledning havde smykket sin tatoverede krop. Men det kneb for den gamle at holde sig oprejst; fem dage havde han ligget udstrakt på sengen, mens gigt og reumatisme pinte og stak i ryg og ben.

Efter ham fulgte hundrede stærke mænd, bevæbnet med lanser og køller. Det var kongens livvagt.

Godt og vel to tusind tolongesere havde samlet sig på den agaveindhegnede plads; de allerfleste var mænd, og våben bar hver og en. Mørk og tung var stemningen, uden mindste antydning af fest og glæde. Kun en dæmpet summen af alvorlige stemmer, nu og da et råb, lidt våbenraslen – det var alt. Og ovenover menneskesværmen hang tunge, truende skymasser, der ganske skjulte vulkanens top.

Alles øjne rettedes mod poppelporten. Mellem de svære stålgrå stammer viste sig kongen og hans følge.

Nogle af Peders ivrigste venner og tilhængere skreg "Sala! – Sala!" men det havde ingen rigtig art; de fleste stod tavse.

Der var bredt måtter over den store, flade sten øverst på skrænten ikke langt fra poplerne. Dér tog Peder plads, og

Tagra-Sah satte sig ved hans side. Mara-Onga stod tæt ved, og bag de tre dannede livvagten halvmånekreds.

Peder Most, der nu var godt inde i slangefestens ceremoniel, rejste sig, greb om sin lanse og plantede den foran dronningen med spidsen i jorden. Det var skik og brug, at samtlige lansebærende tolongesere gjorde ligesom kongen; men knap halvdelen af mændene langs den skrånende plads løftede deres våben og vendte spydodden nedad. Mara-Ongas skarpe øjne opfangede straks dette udslag af en fjendtlig stemning, og han rynkede brynene.

Dog øens gamle troldmand var ikke den, der viste tegn til frygt. Ham var det, der skulle indlede slangefesten; med værdighed udførte han sin rolle.

Først marcherede han med løftet lanse og under ustandselig klemten med bordklokken rundt om kongeparret, så jog han lansespidsen ned i jorden, gik atter tre gange i kreds, hvorefter han med sære fagter og kropsbøjninger henvendte en lang tale til bjergånden, som formodedes at opholde sig i omegnen af krateret ovenover de mørke skyer.

Da dette var besørget, og han havde råbt "Sala" for kongen og dronningen, var festens egentlige indledningsceremoniel udtømt. Men Mara-Onga havde ment at måtte foretage noget særligt, dels for sin egen popularitets skyld, dels for at imponere undersåtterne, af hvilke en del nok kunne trænge til en kraftig opstrammer i retning af lidt trolderi. Mara-Onga havde i den anledning bundet to raketter af svære dimensioner til spydskaftet, således at de vendte opad, klar til affyring, samtidig med at lansespidsen boredes ned i jorden.

Peder, der havde været med til at forfærdige raketterne, fulgte troldmandens bevægelser med spændt opmærksomhed. Han så, hvorledes den gamle, samtidig med at foretage alle slags kropsvridninger til ære for bjergets ånd, listede fyrtøj og lunte frem fra bæltet. Og da han endelig udråbte sit "Sala" for majestæterne og svang den højre arm, gled venstre hånd med lunten op ad lanseskaftet.

Der lød en sprutten og en hvæsen, som når en hel snes katte ryger i hovedet på hinanden, og så fløj raketten til vejrs med et mægtigt fut, der fik flertallet af undersåtterne til at gispe. En dæmpet mumlen fra forsamlingen, blandet med enkelte høje angstråb, frydede allerede Mara-Ongas øre, da en ny hvislen og sprutten lod sig høre. Den anden raket havde fænget, og dette var helt uden for programmet. Nummer to skulle have afsluttet festen; men hvem kan standse en raket i farten? Den futtede af, og i stedet for at ryge til vejrs og forsvinde i skoven bag ude, tog den vejen ned ad skrænten lige ind i den brogede forsamling.

Der lød høje hyl og brøl, en hel panik udbrød netop dér, hvor de fornemste tolongesere holdt til. Som en gal kæmpekat blev det uheldige troldtøj ved med at fare om og hvæse langs jorden, indtil det endte tilværelsen med et øredøvende knald.

Det tog tid og megen ringning med bordklokken, før der atter faldt ro over gemytterne. De sårede blev trukket frem: en ældre fed og meget rig tolongeser havde fået raketstokken i maven og var besvimet på stedet. Tre unge mænd fremviste brandsår. Ophidselsen var almindelig; lille Tagra-Sah hang rædselsslagen om sin konges hals.

Mara-Onga stod høj og imponerende med hånden knuget om sin lanse. Han lod øjnene løbe rundt over forsamlingen,

mens han søgte at komme til klarhed over, hvorledes han bedst kunne dreje dette uheld om til fordel for sig selv og Peder Most.

Da lød en stemme fra forsamlingens midte – den var stærk og trængte igennem larm og forvirring:

"Bjergets ånd er kongens fjende!"

Og råbet gentoges som et hundredstemmigt ekko over hele pladsen: "Bjergets ånd er kongens fjende!"

Da sprang Mara-Onga frem, spyddet havde han rykket op; truende hævede han det til stød, mens han råbte:

"Hvem vover at påkalde Zurús ånd! – Jeg har talt med ånden – han har rammet den, der stræbte kongen efter livet! – Ånden beskytter kongen!"

Der blev stille rundt om. Den gamle vinkede livvagten til sig, og alle hundrede mænd stormede frem på pladsen og hen til troldmanden. I næste øjeblik var både den gamle, fede tolongeser og de tre unge, som raketten havde tilføjet brandsår, omringet af vagten. I procession og under klagehyl fra de arresterede marcherede kongens mænd tilbage til deres pladser bag Peder og Tagra-Sah.

Peder var sprunget op. Han greb troldmanden i armen: "Hvoraf ved du, at det er de fire, der har skudt på mig? Den fede kan det da ikke være?"

"Ti stille," hviskede Mara-Onga, "lad mig om det! Hvis vi ikke statuerer et eksempel, bliver der revolution – det gælder livet, Peder Most!"

"Å, skidt med livet!" råbte Peder. "Dette her vil jeg ikke være med til. – Slip dem løs!" Han fejede sine folk til side: "Gå med jer alle fire, I er fri!"

Den gamle fede og de tre unge lod sig ikke dette sige to gange. De humpede og løb, alt hvad deres ben kunne orke, ned ad skrænten og forsvandt i folkesværmen.

Men Mara-Onga smed sin lanse henad jorden, slog armene overkors – et billede på krænket værdighed.

Og nede blandt de lysebrune tolongesere blev der uro. – De råbte og skændtes; nogle berømmede Peder, andre hånede ham og hans troldmand. Atter hørtes råbet: "Bjergets ånd er kongens fjende, " og det gentoges stedse højere, spredt over den store plads.

Nu blev hist og her lanser hævet i luften, et par steder lød skrig og tummel af mænd, der sloges; det raslede med våben.

Midt i tummel og uro flængede pludselig et lyn den sortbrune uvejrssky, som hang ned over vulkanens top. Et tordenbulder rystede luften. Atter flammede et blåligt zigzaglyn, efterfulgt af et djævelsk skrald. Så strømmede regnen ned. Og over højen løb noget hvidt; det var Tagra-Sahs rideko, der, rædselsslagen og vild, galopperede bort.

Det blev mørkt som ved aftentid. Lyn jog efter lyn; en svovlet lugt fulgte hvert et glimt, tordenskraldene rystede atmosfæren og overdøvede tolongesernes angstråb og hylen.

Med et lød et bulder, som om hele bjerget splintredes, jorden gyngede; det var, som om en bølge rullede hen under fødderne på menneskemassen. Stød fulgte på stød; de to kæmpemæssige stålpopler slog kronerne sammen som et par sæberis, der piskes mod hinanden. Så styrtede de omkuld med grenene sammenflettet og lå langs jorden – ikke ulig to kæmper, der brydes og falder, og som endnu i faldet omklamrer hinanden.

Det var jordskælvets sidste bedrift. Atter faldt der ro over elementerne. Men menneskene var vilde af rædsel. Ud fra slangefestens trekantede skråning brød den hele sværm af ophidsede, angstskrigende tolongesere. De spredte sig over øen; og allevegne, hvor de kom frem, mødte jordrystelsens ødelæggelser deres øjne. Næppe én fandt hus og hjem og mark i uskadt stand. Værst var det dog langs vestkysten: dér havde en kæmpebølge hærget stranden, skyllet hytter bort og knust halvhundrede både.

Knap en time efter var himlen atter ren, og solen strålede varmt; men ud fra kratersvælget steg en kulsort, tårntyk røgstøtte – den varslede, at endnu var bjergånden ikke faldet i ro!

På stien langs bjergets fod gik Peter med tunge, vaklende skridt. Han bar lille Tagra-Sah i sine arme. Alle havde forladt ham – livvagten var flygtet, og gamle Mara-Onga havde, gram i hu, besteget bjergsiden. Han sad i sin hytte og rasede over jordskælv og nederlag.

Træslottet stod dog helt og uberørt. Nedenfor sydede og larmede heksekedlen, som om alle djævle lå dernede på bunden og sloges. Men ingen damp steg op fra kedlens rand, ingen koghede strømme rislede boblende gennem klippespalten. Vandet i det marmorhvide bassin blev koldt – Zurú–zuk havde ophørt at rinde!

I husets øverste stokværk hvilede Tagra-Sah i sin hængekøje, bevidstløs og rystende af feber. Peder lå på knæ foran hende; tårerne løb ned ad hans solbrunede kinder. Rundt om listede pigerne forskræmte på tåspidserne – ville den lille dronning dø?

Hun så ud, som var hun allerede mere død end levende – gustengul og med mørkebrune ringe om de lukkede øjne. Slangefesten havde halvvejs dræbt hende.

Lille Tagra-Sah, "den gyldne blomst", Tolongas skønneste og mest forkælede kvinde havde ikke kunnet tåle blot en dags, en enkelt times lidelser. Alt, hvad hun troede på, var i et nu blevet revet over ende, omstyrtet: den elskede, forgudede Peder Most, hendes konge og hersker, blev svigtet og hånet af folket; bjergets ånd havde vist sin vrede; selve den solide jord, den hun trygt havde vandret på hele livet, havde rystet, bævet, bølget og vaklet. En rædsel havde gennemisnet Tagra-Sahs hjerte, så hun var faldet afmægtig om.

Dage og nætter lå hun i vildelse; afsindig lød hendes tale, som vanvittig slog hun om sig og sparkede, når anfaldene kom. Det var hjernefeber. Men de uvidende tolongesere antog, at en ond ånd var faret i hendes legeme. Og det gav de Peder skylden for – det såvel som for jordskælvet og for den truende, stedse voksende røgstøtte, der ustandselig vældede ud af Zurús krater.

Det var sent om aftenen, tredjedagen efter slangefestens sørgelige afslutning.

Mara-Onga sad i sin hytte. En trevæget olielampe oplyste kun sparsomt det underlige rum. Den sære samling af udstoppede krybdyr og fugle, de mærkelige tegninger på vægge og loft og de løjerligt udskårne trælanser og redskaber kastede et trolddomsagtigt skær over hyttens indre. Selve beboeren, den gamle tatoverede irlænder, var dog aller uhyggeligst at skue i den gullige, flakkende belysning. Hans overkrop var nøgen, så alle tatoveringerne trådte tydeligt frem. Rundt om hans hals var

indridset og indprikket en blåsort slange, hvis hoved lå skjult bag det venstre øre. Bryst og ryg så ud som den mest fantastisk udarbejdede mosaik, hvis farver spillede gennem alle nuancer fra gloende rødt til det mørkeste violette. Selv kinder, pande, næse, hage var fulde af streger, stjerner, kors og cirkler.

På det råt tømrede arbejdsbord lå der noget, som lignede en rulle mørkebrunt hampetov. En skål stod tæt ved; den var fyldt med et brunligt pulver; med dette indgned Mara-Onga det tykke, sammenspundne bastreb.

Der lød et par stærke slag mod hyttens dør. Den gamle rejste sig hastigt, kastede en måtte hen over bordet, greb pigøksen fra hjørnet og stillede sig ved døren.

"Hvem dér?" spurgte han på tolongesisk. Men svaret kom på bredt engelsk:

"Det er mig, Peder Most, luk op!"

Mara-Onga skød slåen fra, Peder stak sit rødhårede hoved ind:

"Alene? – Nå! – God aften, Mara-Onga!" Han gik ind i stuen og strakte hånden frem. "Er vi fjender eller – skal det være som i gamle dage?"

Den gamle så bort, og gnaven var han; men det var ikke muligt at modstå Peders bedrøvede smil. Hans rynkede, tatoverede lab klemte om den unge brune, stærke næve:

"Sæt dig ned, Peder. Længe kan jeg ikke være vred på dig, min ven. Men du har jo båret dig ad som det største asen! – Slå ikke ild!" Hans gæst ville tænde sin snadde – "Der ligger krudt under måtten."

"Hvad er det, du laver?" Peder trak måtten bort fra bordet.

"En tredive alens lunte. Jeg gnider basttovet ind med krudt." Mara-Onga flyttede bordet ind i sit værksted. "Vi bliver nødt til at slå det store slag – om vi vil slippe fra det med livet."

"Ser det så galt ud?"

Mara-Onga trak på skuldrene, satte tobak frem og anbragte en lerkrukke, fuld af palmevin, samt to små kalabasser på bænken imellem dem.

"Sig mig først, hvordan har Tagra-Sah det?"

Peders ansigt fik et udtryk af mismod:

"Det er tredje døgn, hun ligger i feber. Men lidt bedre er det just nu i aften. Derfor var det, jeg smuttede herop. Jeg måtte ud og trække vejret og – ja, så måtte jeg også tale med dig. Vi to må holde sammen, hvad der end sker!"

"Det må vi vel. Men det er ellers farligt for dig at gå omkring her på bjerget alene og om aftenen. Der er revolution på din ø, kong Peder – at du ved det. De vil slå dig ihjel. De sorte fra Bolonga kommer hertil i store flokke. – Du har ikke ret mange at stole på."

"Nå, så de sorte er med i komplottet?" Peder bakkede tankefuldt på piben.

"Så længe Tagra-Sah lever, kan du få samlet hendes venner – hun har mange endnu. Men skulle hun dø, så har du kun mig."

"Hvad bryder jeg mig om det hele, hvis hun skulle dø?" – Peder rejste sig og gik op og ned ad gulvet. "Lad dem slå mig ihjel og vælge en ny konge. Vi kan jo forresten ikke engang komme bort herfra, selv om vi ville. – Havde vi dog fået det skib bygget, som vi så ofte har talt om! Men vi er knap nået så vidt, at vi har fået kølen hugget til. Hvad ville du ellers bruge den lunte til?"

"Jo, ser du, jeg har endnu en fjerding krudt stående derinde i hulen," han pegede med pibespidsen mod hyttens baggrund. "Derfra har jeg for længst lavet mig en lille retrætelinje op til et sikkert sted her ovenover. Skulle det komme til det værste, og de slyngler vil ryge mig ud, så lister jeg baglæns ind i rævegraven og – fut! til vejrs med det hele!"

"Jeg forstår ikke meget af det," erklærede Peder.

"Mig om det! – Og tag nu et bæger. Skål, Peder, og husk på, at hvad der så end sker, du er for god en mand til at være konge på sådan en indianer-ø. – Skål!"

"Skål, Mara-Onga! Og hvad det angår at være konge, så synes jeg, man lige så godt kunne kalde det at spille fjols, og det er jeg vel nok for god til. – Men kom du med. Du må se til Tagra-Sah. Jeg er så forfærdelig bange for, at det er rigtig slemt fat."

Mara-Onga trak i sin bastskjorte og hentede den svære pigkølle frem fra krogen:

"Vist er det galt fat," mumlede han, "den lille lever ikke til næste fuldmåne."

Men Peder hørte ham ikke. Han havde allerede forladt hytten og stod udenfor i den mørke nat. Over hans hoved vrimlede de klare, blinkende stjerner frem. Men som en truende uvejrssky hang vulkanens røgstøtte over Mara-Ongas hytte, pegende mod syd.

Og i den dybe stilhed fangede hans lyttende øre lyden af et dæmpet bulder.

"Ånden brummer derinde – og se, hvor han spyr ild."

Det var troldmanden, der stod ved Peders side og pegede opefter.

Krateret lignede toppen af en kæmpemæssig smelteovn. Uophørlig væltede røgen frem; nu og da skød flammer til vejrs. Atter rullede den dumpe, underjordiske torden.

"Den rører på sig, ildånden," blev den gamle ved. "Hvis ikke alle tegn og mærker slår fejl, ender dette med et udbrud – om vi da lever længe nok til at se det. – Kom, Peder, lad os nu gå ned til din lille dronning!"

3. Død og brand

Tolongas søsterø, den lave, skovbevoksede Bolonga, hvis mørkhudede beboere gennem århundreder havde betragtet de lyse, smukke tolongesere med misundelse og nid, lå kun adskilt fra Peders kongerige ved et smalt sund. Aldrig havde øens hersker glemt den tort, der overgik ham dengang tolongeserne, anført af Peder Most og Mara-Onga, havde ødelagt hans mange både, knust hans stridsmagt og dræbt yndlingssønnen Kada-Vaï. Men den gamle høvding følte sin afmagt, han turde ikke binde an med den hvide mand, hvem ildguden så åbenbart havde beskyttet.

Da rygterne om jordskælvet nåede hans øren, og da han så, hvorledes vulkanens krater for hver dag, der gik, væltede tykkere røgskyer til vejrs – om natten endda ledsaget af luende flammetunger – da glædedes hans hjerte: ildguden var vred, tiden til gengæld nærmede sig.

Men endnu vovede høvdingen ikke at gå åbenlyst til værks som fjende. Han nøjedes med at sende betroede mænd til Tolonga for at undersøge stemningen blandt folket. Efterhånden som tiden skred, og navnlig da det rygtedes, at dronning Tagra-Sah lå dødelig syg, skibede han små flokke bevæbnede mænd om natten tværs over sundet. De sorte krigere gemte sig i skovene på nordsiden af bjerget, og de misfornøjede blandt tolongeserne bragte dem mad, afventende det tidspunkt, da revolutionen var moden til udbrud.

Som det vil erindres fra kampene i "Kong Peder", strakte der sig langs øens nordside en mægtig slette, hvis bølgende

græshav tjente til føde for talrige kvæghjorde. Denne slette ejedes fra gammel tid af øens rigeste slægter, *Zaka-Laëng* kaldet – "den grønne æt". Disse mennesker, gerrige og hovmodige af deres rigdom på jord, kvæg og slaver, havde lige siden krigen båret nag til Peder og Mara-Onga, fordi græssletten blev stukket i brand, og navnlig fordi Peder frigav de fangne bolongesere, der ellers skulle have trællet for de fornemme blandt tolongeserne.

Zaka-Laëng slægten dannede kernen blandt de mange misfornøjede, den stamme, om hvilket oprøret i al stilhed udviklede sig.

Men hvor hemmeligt end de sammensvorne arbejdede, var der dog en, som fulgte nøje med enhver af deres bevægelser, og det var Mara-Onga. Ikke for intet havde den gamle irlænder virket på øen som troldmand næsten en menneskealder; han kendte hvert levende væsen landet over, oldinge som børn, og han havde for længst indrettet og udviklet et spioneringssystem, så at intet undgik hans opmærksomhed.

Hidtil havde troldmanden ejet magt til at knuse enhver modstander, umuliggøre ethvert forsøg på at omstyrte hans magt. Men denne gang så det unægtelig galt ud. Alt afhang af, om Tagra-Sah levede. Og vist var det, hendes liv hang i en tråd, som hvert minut kunne briste.

Det var en årle morgen. De første blege varsler om den kommende dag flakkede over havranden i øst. Men i landslottets øvre stokværk er der endnu bælgmørkt.

Olielampen på den høje trefod oplyste rummet så svagt, at alle hjørner lå i knugende mørke. Hængekøjens blødtbuede

linjer skimtedes og så den lille, hvidklædte skikkelse, der hvilede på lejet.

Som et voksbillede af en ganske ung pige så Tagra-Sah ud. Ligbleg og ubevægelig lå hun udstrakt, som om livet allerede var udslukket. Nedenfor, på gulvets måtte, sad Peder Most, sammenkrøbet med armene hvilende på knæene og med ansigtet begravet i hænderne. Af og til rokkede han frem og tilbage som i stor pine og vånde. – Sådan havde han siddet, nat efter nat og grædt, indtil der ikke var en tåre tilbage. Han vidste jo, at Tagra-Sah, hans dejlige lille hustru, skulle dø. Der var slet ingen redning mere!

Pludselig gjorde den døende en bevægelse, hendes venstre arm faldt ud til siden, så hånden strejfede Peders pande. Han fo'r sammen og så op. Morgenrøden strømmede ind ad de åbne glughuller og gød livets farve over den lille dronnings voksgule ansigtstræk.

Hun lå med åbne øjne og stirrede ligesom angst frem for sig. Peder lagde sig på knæ og omsluttede hende med sine arme. Så hviskede hun:

"Jeg er bange – å, jeg er så angst!"

"Hvorfor dog, kære lille Tagra-Sah?"

"– for ånden, den slemme, onde ånd! – Jeg skal jo dø. – – Å, hvorfor bliver det så mørkt?"

"Nu bliver det netop lyst, Tagra-Sah; solen står op!"

"Ingenting kan jeg se! – Kys mig, hvide mand!"

Hun rejste sig over ende, slog de tynde, kraftløse arme om Peders hals, kyssede ham og stirrede ind i det elskede ansigt med halvbrustne øjne. Så sank hun sammen. Lille Tagra-Sah var død!

Pigerne kom løbende ind, hidkaldt af Peders jamren og hulken. –

Og rygtet fløj over øen: Dronning Tagra-Sah er død! – bjergets ånd har dræbt "den gyldne blomst"!

Halvvejs oppe på bjerget, vel et hundrede fod over Mara-Ongas hytte, lå kongegravene.

Ingen kunne sige, hvilken hersker der lod bjerget hule ud og tilhuggede det mægtige rum, for det lå menneskealdre tilbage. Men sagnet berettede, at tre konger efter hinanden lod hundrede slaver dag efter dag, år efter år, arbejde derpå. Troligt nok, for det havde været et kæmpeværk at mejsle klippen ud til en vældig, rektangulær hal, 60 fod dyb og 20 bred. Stenvæggene var glatte, og langs hallens sider strakte sig omløbende stenbænke, over en alen brede.

På disse bænke hvilede ligene af hedenfarne konger og dronninger. Dog ikke i kister – de lå simpelthen udstrakt på basttæpper og indhyllet i deres hvide ligklæder. Luften i stengrotten virkede nemlig ikke forrådnende, men indtørrende, således at de døde efter kort tids forløb lignede mumier.

Det var andendagen efter Tagra-Sahs død, at begravelsen fandt sted. En virkelig sorgens dag var det for tolongeserne. For alle havde de elsket "den gyldne blomst", landets skønneste og gladeste kvinde. Selv de, der hadede kong Peder og intet hellere ønskede end hans død, selv de argeste oprørere græd, da dronningens lig bares forbi.

Fra slottet ved heksekedlen og lige til kongegravenes port stod tolongeserfolket, mænd, kvinder og børn i to millange rækker. Alle var klædt i hvidt, sorgens farve; og de fleste bar den

dødes yndlingsblomst, den røde ranke, snoet om bryst eller hoved.

Ti krigere bar båren højt løftet over deres hoveder. På den lå liget som på en seng af røde og hvide blomster. Efter båren fulgte Peder Most med bøjet hoved. Træt efter mange nætters vågen, halvt bedøvet af sin store sorg, gik han med vaklende skridt, af og til støttende sig til Mara-Onga. Bag dem kom piger og livvagt og alle kongens slaver – den hele husstand fulgte herskerinden til graven.

Mara-Ongas ansigt var mørkt og truende. Følte han end stor sorg over Tagra-Sahs død, så var den følelse dog stærkt blandet med ængstelse for, hvad fremtiden ville bringe. Og han mønstrede begge rækker af mænd og kvinder, alt eftersom han skred op ad bjerget bag dronningens lig. Han vidste på en prik, hvem der var ven, og hvem han måtte frygte. I dag var der ingen fare – en tolongeser bærer ikke våben ved så stor en sørgefest. Men næste dag eller den kommende nat! Mara-Onga vidste, at netop medens begravelsen stod på, skibedes flokke af bevæbnede mænd, mørkhudede krigere fra Bolonga, tværs over strædet.

Båren sænkedes langsomt, kongegravenes port var nået.

Den svære, dobbelte trædør blev slået på vid gab; Peder og hans troldmand gik derind.

En muggen, syrlig lugt slog dem i møde, og kun sparsomt oplyste svindende solstråler det dybe, uhyggelige rum. I stenhallens baggrund skimtedes noget, der lignede en stabel mægtige favnestykker: det var ligene af de tidligst afdøde medlemmer af herskerfamilier, der efterhånden flyttedes fra stenbænkene for at give plads til senere slægter. For nu blev der

stadig kun holdt en plads åben ad gangen. For hvert nyt lig, der førtes ind i hvælvingen, måtte en gammel, længst forglemt mumie vandre over i den store fælleshob.

Peder rystede af kulde og ildebefindende, da han stod i hallen. Han stirrede ængsteligt rundt om sig, og alle vegne mødte hans blik mørkebrune, indtørrede ligs sunkne kinder og tomme øjenhuler.

Han sank ned på den ledige, blomsterbestrøede plads på stenbænken, hvor Tagra-Sah skulle sove den evige søvn; han vred hænderne og sukkede. Kun lidet gav han agt på Mara-Onga, der, halvskjult af mørket i grottens bund, arbejdede med de gamle mumier, som han på en aldeles respektløs måde ryddede til side, for at gøre selve bagvæggen fri.

Så ivrigt baksede den gamle med de hæderværdige konge- og dronningelig, at den ene mumie tabte hovedet. Det trillede hen for fødderne af Peder.

Han rejste sig forskrækket:

"Mara-Onga! – Hvad er det, du foretager dig?"

"Bliv siddende fem minutter endnu, så er jeg færdig!" lød det stakåndede, hviskende svar, og atter satte Peder sig, sløv og træt – han gad end ikke tænke mere.

Endelig blev troldmanden færdig. Han gik frem mod porten og vinkede. Båren flyttedes helt ind. Så tog Peder det lille, hvidklædte lig i sine arme og lagde det på den kolde stenbænk.

Og mens Mara-Onga med høj røst istemte begravelsesformularens ensformige sang og bad alle gode og onde ånder våge over den døde dronning, faldt Peder på knæ med panden støttet mod stenbænken og hviskede et fadervor.

Så rejste han sig og forlod kongegraven, fulgt af den gamle troldmand. Tavse og uden at se til højre eller venstre gik de sammen ned ad bjerget til det store træhus.

Da var det sen aften. Tolongeserne spredte sig over øen, hver til sit hjem.

Det blev den sidste rolige aften på Tolonga.

Loftet oppe under det spidse trætag havde Peder Most indrettet til sit eget private brug. Der var god plads, og da han havde skåret huller gennem tagets træbeklædning, manglede der ikke lys om dagen.

Et par kasser og en bænk var bragt herhen, og meget deroppe mindede ham om det gamle loftsrum i toppen af det lille, skæve hus på Tullebrinken i Svendborg. Derfor holdt Peder af at være her, hvor han var i fred, når hjemveen kom over ham, og han trængte til at være helt alene med sine sørgmodige tanker.

Og det var da også herop, at Peder tyede, da begravelsen var til ende, og Mara-Onga havde forladt ham for at søge sin egen hytte.

Peder havde hamret den ene smalle ende af en bastmåtte fast i trævæggen omtrent i mandshøjde, den anden ende var naglet til en solid kasse; på den måde havde han lavet sig en slags flugtstol.

Tagra-Sah havde aldrig set noget så mærkeligt som den stol; i timevis kunne hun sidde i den, mens Peder Most fortalte om det underlige land, han kom fra, hvor det regnede hvidt om vinteren, og hvor de kunne gå på vandet, når det var rigtig koldt.

Nu sad Peder i stolen og følte sig så ene og forladt. Han spekulerede over, hvordan fremtiden ville skikke sig:

Bare de ville lade ham i ro så længe, indtil han kunne få bygget en smule skib; for bort det ville han. Hvorfor skulle han blive på øen længere, nu da Tagra-Sah var død? – Konge? – Han byttede gerne kongeværdigheden og det hele bort mod en velrigget marstaljagt.

Tænk, om han havde *Karens Minde* – den gamle solide skonnert! Men det stod til troende, at hellere end at blive på Tolonga ville han gå ombord i sin egen lille dobbeltbåd, fylde proviant i den – og så ud og lade stå til! Han fik vel held til det med, som til så meget andet, han tidligere havde klaret. Og gik den ikke – nå, så var visen ude for Peder Most!

Han gav sig til at mønstre "sit kram", det han selv ejede. Sagerne lå i den ene kasse, omhyggeligt sammenrullet og indpakket, sådan som han var vant til at greje for sig ombord på skibene i gamle dage.

Der var nu først hans hvide, smukke flonelsdragt; den han var kommet flyvende i til øen pr. luftballon. Ren og pæn var både bukser og skjorte, strømper, støvler og undertøj, stoppet og bødet. Meget slidt var det ikke engang, for han havde jo senere mest haft den slags tøj på, som de indfødte gik med – maskeradestadsen!

Så var der bæltet med alle de mange tænger og knive, vridbor og den slags. – Og endelig hans revolver, fint pudset og smurt var den – to og tyve patroner havde han endnu i behold.

Peder fik den ustyrligste lyst til at trække i de gamle klæder. – Gud ved, om de endnu passede?

Han tændte to olielamper, klædte sig af og tog det rigtige "mennesketøj" på. Jovist, det sad alt sammen nok så godt. Støvlerne ligesom trykkede lidt, for nu var han jo vant til sandaler. Værktøjsbælte og revolver spændte han om livet, huen trykkede han ned over sit rødhårede hoved – der stod den rigtige Peder Most igen, lyslevende og lige på en prik den samme, som gik op med gondolen for længe, længe siden på Australiens kyst. – Når var det egentlig – –?

Der lød tunge skridt op ad trappen, Peder standsede midt i sine erindringer – Mara-Onga måtte det være. Men hvad ville han så sent?

Den gamle troldmand entrede besværligt op gennem lugen.

"Rup dig, Peder!" lød hans dybe røst, "om et øjeblik har vi hele sværmen på nakken!"

Peder gik imod ham:

"Hvad vil det sige? – Er det mine egne, der vil slå mig ihjel?"

Mara-Onga så op og ned ad Peder:

"Nå, du har trukket i den gamle mundering? Det kan jo være meget rigtigt. Slå dig ihjel, sagde du, ja det rak vil ryge dig ud, brænde huset her. De har fakler med, og de sorte fra Bolonga er i spidsen for det hele. – Kom afsted i en fart, ellers kunne det nemt blive for sent!"

Peder lagde øret til og lyttede. Så gik han hen til et af glughullerne og så ud.

Natten var bælgmørk. En utydelig, stadig voksende larm og summen nåede op til ham. Det var mange menneskers stemmer og trampen af fødder; et flakkende lysskær nærmede sig.

Mara-Onga stak hovedet ud af en anden åbning, men trak det skyndsomst tilbage:

"Der står allerede en flok dernede. Vi kan ikke slippe ud! De satans knægte! Hvad gør vi nu, Peder?"

Peder Most vendte bunden i vejret på sin største kasse, den han brugte som fodende til flugtstolen. Derfra trak han en stor tovrulle frem:

"Dette her er en skibslejder. Jeg lavede den, fordi jeg tænkte, at vi engang kunne få ildebrand, og så kunne jeg jo bjerge Tagra-Sah og mig selv, hvis trappen brændte."

Han gik hen til nordsiden af loftsrummet og åbnede forsigtigt en luge, som var skåret ud i taget. Derpå surrede han enden af stigen fast til en af hanebjælkerne og firede rullen ned.

"Den når lige til pælerækken, og derfra kan vi jo entre op ad bjerget. – Vil du først, eller skal jeg begynde?"

Mara-Onga kiggede ned:

"Holder stigen er det godt. Til denne side af huset kommer ingen af de slubberter. – Har du alting med, så se at komme afsted. Jeg skal nok følge efter. "

Peder forsvandt gennem lugen. Hånd over fod entrede han ned, indtil han nåede en solid trærampe. Det var pælemuren, der fra huset førte ind til bjergsiden og indrammede en lille gårdsplads. Som en kat løb han langs muren på alle fire og klatrede op ad klippevæggen fra busk til busk. Så stod han stille og ventede.

Fra sit stade kunne han overse pladsen på begge sider af huset. Det varede ikke længe, før mørke skikkelser kom listende i små flokke. Mange bar tændte fakler; men de skærmede for lysskæret med skjolde. Alle var bevæbnet. Så kiggede Peder til

vejrs. Ud af lugen højt oppe på taget skimtede han Mara-Ongas svære krop, der ligesom væltede sig ud af hullet. Det knagede deroppe i træværket, og tovstigen svingede. Ganske langsomt dalede det mørke legeme, gled så lydløst over pælerækken. Straks efter stod den gamle stakåndet ved siden af Peder.

"Bedre til vejrs, du!" hviskede han.

Så klatrede de opefter, indtil de var nået i højde med husets øverste spids. Dér satte de sig og pustede ud, for det var en anstrengende tur.

Nedenfor dem myldrede det med mennesker, som listede rundt om huset. Peder kunne høre, hvorledes der blev slæbt med bunker af kvas og knipper af majsstrå. Så kom faklerne frem, det blussede straks her og der. Snart dannede der sig en ildring om hele den runde træbygning; træet var tørt som trøske, det fængede villigt. Flammer slikkede allerede op ad træpillerne ved den store indgangsdør mod syd. Hele pladsen var oplyst, som var det den klare dag.

"Vi må længere bort," mente Peder; "vi risikerer, at de opdager os."

Mellem buske og træer arbejdede de sig til vejrs, indtil de nåede en bjergsti, der slyngede sig mellem mandshøje gummibuske. Derfra kunne de ikke ses.

Nedenunder dem var der myldrende fuldt af mennesker. Det var så levende som i en oprodet myretue. Og de mørke skikkelser var ikke tavse længere, men råbte og skreg, som fejrede de en fest.

Ilden greb om sig med rasende fart. Men det gik åbenbart ikke hurtigt nok alligevel. En del bueskytter stillede sig i nogen afstand fra det brændende hus. De havde omviklet

pilespidserne med harpiksindsmurt hamp. Så stak de ild i hampen og skød brandpilene gennem glughullerne ind på den øvre etage.

"Det krapyl!" udbrød Peder. "Jeg skulle brændes inde – levende brændes!"

"Jeg kom nok i god tid og varede dig," bemærkede Mara-Onga.

Peder faldt hen i erindringen om alt, hvad han og Tagra-Sah havde oplevet inde i det hus, der nu stod i flammer; tænkte på de mange lykkelige øjeblikke, han og hun havde haft sammen; mindedes den jubel, de begejstrede sala-råb, der havde lydt dem i møde, når som helst de havde vist sig på øen sammen. Nu lå hun død på den kolde stenbænk, og han stod dér i natten som en fredløs i sit eget kongerige!

"Hvad var det!" udbrød pludselig Mara-Onga.

Peder så ned. Hele træhuset lyste som en flammende kæmpefakkel, og menneskemængden skreg og hylede som afsindige. Men det var ikke i den retning, den gamles opmærksomhed droges. Han greb hårdt om Peders arm:

"Hør! – Zurú brummer!"

Så hørte Peder det dumpe bulder i bjergets indre, som støjen dernede før havde overdøvet. Og han følte, som om stengrunden under ham rystede. Han kastede blikket opefter – ildflammer skød til vejrs ud af det gabende krater, flammer hævede sig mod himlen og sank. Sommetider blev de helt borte, og så drønede det derinde. Men efter hvert drøn slog ildtungerne atter mod skyerne.

"Om lidt begynder den at spy," erklærede Mara-Onga. "Dette ender med et regulært udbrud. – Kom op til mit hus; vi må

belave os på det værste."

"Jeg sætter, at lavaen ruller ned ad den bjergside – hvad så?"

"Det har den aldrig gjort før. Slår du kanten af en gryde, koger vandet over til den side, hvor skåret er. Sådan ser krateret netop ud. Mod nord og nordvest er svælgets rand 30-40 fod lavere end på de andre sider. Kom nu!"

Det var sent på natten, og Zurú var faldet til ro; udbruddet lod åbenbart vente på sig.

Peder havde udmattet kastet sig på Mara-Ongas leje – derfra hvor han første gang havde slået øjnene op og skuet ud over det dejlige landskab neden for bjerget.

På bordet i hjørnet lå hans våben og to store bylter. Mara-Onga selv var ikke til at se. Han havde arbejdet hele natten og sad nu sammensunket på en stol inde i værkstedet med sin tunge overkrop hvilende hen over de svære sammentømrede egeplanker, der tjente ham til høvlebænk.

Det var blæst op. Vinden ruskede i hyttens tag og fo'r hylende mellem træstammerne udenfor. Ellers hørtes ingen anden lyd end den gamles snorken og bambussengens knagen, når Peder i sine urolige drømme kastede sig fra én side til en anden.

Med et lød et slag mod døren, som skulle den splintres, endnu ét – Peder og Mara-Onga sprang op.

"Luk op, Mara-Onga! Luk døren op, eller vi vælter hele hytten!"

Det var en rå bolongeser, der skreg ordene frem, og som lod sit lanseskaft dundre imod husets plankevæg.

Mara-Onga stod i et spring ved Peders side:

"Gør dig klar i en fart!" hviskede han. "Hæng de to bylter over nakken – Rask! – Kryb ind i hulen, så langt du kan komme og vent mig dér. Slå ikke ild, for der er krudt derinde!"

Peder gjorde, som den gamle bød, skød forhænget til side og dukkede ned i det mørke rum.

"Hvad vil I?" hørte han Mara-Onga råbe.

"Luk op, troldmand! – Luk op, Mara-Onga, vi vil tale med dig!"

Der var mange stemmer udenfor og støj af fødder og våben.

"Vent lidt, så skal jeg åbne," lød svaret indenfor. Der blev tyst en stund, og Mara-Ongas mægtige krop fyldte åbningen til det hemmelige rum under jorden.

Han krøb hen til Peder:

"Lad mig gå foran!"

På alle fire kravlede han gennem en snæver, bugtet gang, trak så en lem til side og krøb videre. Peder fulgte ham i hælene. Gangen udvidede sig, og med et mærkede Peder den kølige, friske natteluft; han så himlen over sit hoved.

"Vent nu, indtil jeg kommer igen. Jeg må se, om lunten er i orden. "

Mara-Onga forsvandt i mørket.

Peder stod på bunden af en dyb klippespalte med næsten lodrette stenvægge på begge sider. Og bunden skrånede stærkt opefter, idet den åbenbart fulgte bjergsiden.

Henne ved hytten voksede larmen. Det lød som knippelslag mod træ; høje råb fyldte luften, og ekkoet rullede langs bjergets sider og kløfter.

Der var vel forløbet fem minutter, inden Mara-Onga atter viste sig. Gennem hans hule hånd gled det krudtsværtede

hampereb, som han forgangen nat havde gjort færdigt.

"Lidt længere tilbage!" beordrede han; og de trak sig baglæns langs klippevæggen, indtil tovets ende lå i den gamles hånd. Han lod rebet falde på jorden, slog ild i sit trøskefyrtøj og pustede gløden i brand.

"Ser du, Peder," sagde han med lav stemme, "dette er en lunte, og den fører lige hen til krudttønden i hulen. Når jeg har tændt, løber vi begge to så langt op gennem rævegraven her, som vi kan komme, og så håber jeg, der ryger en hob slyngler til vejrs sammen med hytten. – Pas nu på!"

Den gamle lyttede. Der lød et svært brag og så blev der stille.

"Nu slog de døren itu; men det varer nok noget, inden de tør gå ind i huset. – Bange for mig har de altid været – det feje rak!" Han spyttede og blæste stærkere blus i fyrtøjet. Så hørtes atter støj og råb; larmen steg.

"Nu er de derinde – og så til vejrs med rakket!"

Fyrtøjet blev stukket til enden af den lange tovlunte. Det spruttede og gnistrede; så tog ilden fart – det var som et hvæsende troldtøj, der løb langs kløftens mørke bund med ildfunker futtende ud til alle sider, hen imod Mara-Ongas hytte.

Han og Peder stak i rend. De snublede og faldt, rejste sig og fo'r videre langs den ujævne stensti op ad bjerget.

Med et standsede de: et vældigt knald, et tordnende brag rystede grunden under dem. Hele luften syntes fyldt med gnister, flammer, stjerner – så lød der en brasen og en hylen, som om hundrede djævle skreg gevalt. En sky af krudtrøg indhyllede alt, og gennem den trængte røde flammer til vejrs.

Men ned ad bjergstien klaprede fødder i stærkt løb, så tabte råbene og skrigene sig i det fjerne.

"Sådan skal de have det. – Troldmanden slår fra sig!" Den gamle gned de tatoverede hænder. "Om jeg bare turde gå hen og se, hvem der røg i luften – men nu gælder det at gøre sig usynlig. Vi må til vejrs, Peder, længere op ad bjerget, inden vi er sikre."

Afsted gik det igen, stadig langs klippespaltens bund. Endelig nåede de et sted, hvor busk og krat næsten fyldte kløften. Gennem grene og blade banede de sig vej. Så fulgte de atter en snæver og kroget gang ind i selve bjerget, og endelig dukkede de op i et bælgmørkt rum, hvor Peder snublede over noget, han troede var træstammer. Men først, da Mara-Onga havde tændt en fakkel og ladet den kredse rundt, oplysende skjulestedet, vidste Peder, hvor han var – i kongegravenes stenhal. Han stod midt imellem gamle, muldne lig; rundt om grinede brune mumier ham i møde fra de lange stenbænke, og derhenne – mellem halvvisne blomster og gulnede, falmede ranker – lå Tagra-Sahs hvidklædte lig.

Peder gjorde rædselsslagen et par skridt tilbage og hviskede:

"Her kan jeg ikke være – her er alt for fælt, Mara-Onga; lad os komme bort igen!"

Men den gamle greb ham i armen:

"Du har valget mellem at blive her eller at blive styrtet ned i krateret. Kun en uges tid, så – –"

Mere fik han ikke sagt, så gav hele hvælvingen sig til at dirre, og der lød et drøn, som om jordens største kanon blev affyret under deres fødder. Og drønet gentog sig. Langs grottens bagvæg ramlede de opstablede mumier sammen, stenvæggene rystede; det ene tordnende brag fulgte efter det andet.

"Vulkanen er i udbrud," råbte Mara-Onga ind i Peders øre. – "Vi er i det sikreste skjul på hele øen."

4. "Delfinen" i sigte

De, der har fulgt Peder Most på hans, om ikke lange, så dog ret begivenhedsrige løbebane, vil vidne, at mod manglede han ikke. Selv i ret vanskelige situationer bevarede han koldblodighed og en sindsligevægt, der vel havde sin rod i usvigelig tillid til Vorherre og til sig selv.

Men det var ikke langt fra, at både koldblodigheden og sindsroen svigtede ham, da han befandt sig i liggrotten, truet på livet af sine egne undersåtter og så at sige muret inde i selve den ildsprudende vulkan.

To ting oprev hans sind næsten til vanvid i løbet af den nat, og det var bjergets uophørlige brølen og buldren og så Tagra-Sahs lig. Han kunne ikke få øjnene fra det; og hver gang et nyt voldsomt udbrud rystede stenhvælvingen, var det, som om den lille, hvidklædte skikkelse blev levende – hovedet nikkede; de små hænder, der lå foldede på brystet, skælvede, så fingrene løsnede sig fra hinanden; den venstre hånd flyttede sig stadigvæk i små hop og endte med at falde ned til siden med et klask.

Mara-Onga, hvis nerver tilsyneladende intet havde lidt under nattens sindsbevægelser, sov trygt i siddende stilling, med ryggen støttende sig til ligbænkens stenside og med hovedet lænet mod resterne af kong Gagar-Marafu, hvis tidligere så omfangsrige krop efterhånden var svundet ind til skeletagtig magerhed.

Værst blev det, da faklen brændte ud. Da syntes Peder, at det begyndte at pusle mellem de gamle lig derhenne i grottens baggrund. Han rystede over hele kroppen som i feber og vidste

ingen anden udvej end at sætte sig tæt op ad den sovende troldmand og holde fast om hans ene håndled.

Peder lukkede øjnene og lyttede efter vulkanens dumpe kanonade. Så faldt han endelig i søvn, og da han atter åbnede øjnene, var hulen svagt oplyst af morgenstrålerne, der sivede ind gennem den svære ports sammenføjninger.

Mara-Onga var gledet ned på gulvet, men han sov endnu. Peder rejste sig og strakte lemmerne. Han fik en ubetvingelig lyst til at komme bort fra hulen – ud i det frie, blot trække nogle få mundfulde frisk luft – væk fra liglugten!

Døren turde han ikke røre ved; den var jo synlig fra næsten ethvert punkt det halve af øen over. Men "rævegraven" kunne han vel finde og slippe igennem.

Så listede Peder hen til grottens bund, og bag mumiestablen opdagede han det mørke hul, som de om natten var krøbet igennem. – Nu først forstod han, hvorfor Mara-Onga havde haft så travlt den dag, Tagra-Sah blev begravet. – Der skulle ryddes plads rundt om den hemmelige gangs åbning, for at de kunne slippe ind.

Peder dukkede ned i det sorte hul, krøb videre og nåede den buskbevoksede del af klippespalten. Derfra arbejdede han sig til vejrs, svang sig fra stamme til stamme, klemte sig gennem krat og busk, indtil han nåede en afsats på bjerget, hvor der var fri udsigt. Han lagde sig på ryggen, pustede ud og så til vejrs.

Over ham hang en umådelig sort sky, der stadig øgedes ved røgen fra krateret. Og gennem røgen og skyen glimtede det, som om der stadig for kæmpegnister mod himlen. Det måtte vel være de glødende stene, som vulkanen slyngede i vejret.

Endnu drønede det derinde, men ikke så slemt som da han sad i stenhallen.

Peder lod øjnene flakke ned langs bjergsiden. – Nogen ødelæggelse var ikke at se på den kant. Jo dér, lige under ham, lå en vældig hob forkullede træstumper. – Og hvad var det? En mængde lig, forbrændte menneskekroppe, løsrevne lemmer strøet rundt om! Dér havde jo Mara-Ongas hytte stået; det var altså resultatet af krudteksplosionen!

Det svimlede for Peder; han strøg sig over øjnene, tvang blikket bort fra det uhyggelige skue. Han så ud over det blå, bølgende hav, og på én gang blev hans opmærksomhed fanget af noget derude. Han stirrede, stirrede indtil hans øjne smertede ham – vist måtte han være blevet gal – så han ikke langt borte et skib – et rigtig stort, tremastet skib med spændte, hvide sejl – og styrede det ikke lige ind mod øen?

Peder lukkede øjnene og åbnede dem atter – nej, skibet var der endnu – en tremastet forenagter, amerikaner så den ud til at være. – – Ned til Mara-Onga måtte han, og det i en fart! Dér kom jo redningen for dem begge – – når bare den gamle nu også kunne se det skib – når blot det ikke var ham selv, der var blevet forrykt!

Peder kastede endnu et blik på den dejlige skude derude på det friske, blå hav, og så skyndte han sig ned ad bjergsiden. Det gik i en fart med at nå bunden af kløften – og dér løb han lige i armene på den gamle kæmpe, som rent ud skummede af raseri:

"Er du fra forstanden! – Er du da rent sprøjtegal!" begyndte han, greb Peder i armen og ruskede den.

"Det kan være, jeg er det!" Peder pustede stakåndet efter farten ned ad bjerget; "men hvis der ikke er noget i vejen med

mit hoved, så styrer en tremastet skonnert lige ind mod sydvestkysten, ikke to mil tilsøs."

Mara-Onga gloede på Peder, som om han nu for alvor anså staklen for gal.

"Hvad – hvad var det, du sagde? – en skonnert – et rigtig stort skib?"

"Ved den levende," bedyrede Peder, "enten er jeg skør, eller også har vi den liggende langs kysten for anker, inden to timer er gået. – Kom selv til vejrs og se!"

Så entrede de op ad bjergsiden til det fremspringende punkt, hvor Peder havde ligget.

"Hvor er den så?" spurgte den gamle hæsblæsende.

"Prøv, om du kan finde den; for jeg er jo ikke sikker på mig selv, ved du nok."

Mara-Onga skyggede for øjnene – de var blevet lidt svagere med årene og løb i vand, mest om morgenen.

"Næ, nu har jeg aldrig –! Sikken et skib! – At jeg skulle opleve det!" Han knugede Peders arm, tørrede øjnene og stirrede som hypnotiseret på *Delfinen*, for det var netop skuden. "Den har kun to sejl sat, Peder," kom det atter fra ham efter en lang pause.

Peder svarede ikke straks; han var så bevæget, at gråden trykkede ham i halsen. Men han tog sig i det:

"Den har bare bjerget storsejlet. – De går vel så småt ind på loddet. Denne hersens ø står vist ikke i noget søkort."

"Næ, det kan du bande på. – – At tænke sig, det skulle jeg alligevel opleve!"

"Nu gælder det at slippe ombord," sagde han lidt efter.

"Ja, Gud ved, hvor de vil ankre. – Helst ikke lige ud for byen, hvad mener du, Mara-Onga?"

"Hvorfor ikke? Så kunne vi liste ned til Heksekedlen. Lige vesten for revet har du jo din båd liggende – og derfra kunne vi så pagaje ombord i mørkningen. – For én ting kan du bande på, Peder – hver en sjæl på øen skal ned til stranden for at se på skuden. Så bliver der tjans til at slippe væk et andet sted fra."

"Om de bare vil tage os ombord." Peder så tvivlende på Mara-Onga.

"Det er vel kristne mennesker og ikke hedningerak som dem her på øen. – Og forresten, vi er vel rige folk, du og jeg."

"Hvad er vi?"

"Mener du måske ikke, at de perler er noget værd, som jeg har samlet i alle disse år – og guldstøvet? Der er småklumper imellem så store som tamarindekerner. Det ligger alt sammen i de to bylter, som du slæbte på. – Næ du, vel er jeg en stakkels, gammel, tatoveret troldmand, men rig er jeg alligevel. – – Forresten er halvdelen dit, Peder, at du ved det; og skulle der hænde mig noget, inden jeg når hjem til Irland, så kan du tage det alt sammen. Det har jeg bestemt for længe siden."

"Det er ligegodt pænt af dig, Mara-Onga. Jeg er forresten også god for ikke så lidt – at sige, når jeg finder Dick og gamle Brown – han står for kassen. – Tænk, hvis jeg skulle møde dem igen!"

Sådan faldt talen deroppe på bjerget mellem de to venner, den gamle og den unge, og tiden gik. Men så kom Mara-Onga i tanker om, at Peders kikkert lå i en af pakkerne, og den kunne da være svært nyttig just nu. Samtidig fandt Peder ud af, at han

var ganske umådelig sulten. Den gamle tog sig på at klatre ned, og imens lå Peder og iagttog skonnerten.

Den var efterhånden kommet en del nærmere, havde nu strøget alle tre gaffelsejl, og listede ind mod kysten med blot stagfokken oppe som eneste sejl. Det fandt Peder meget fornuftigt, når man skulle "gøre" en fremmed kyst. – Det var alligevel byen, de styrede efter derude, kunne Peder forstå af det hele; og han vidste, at de kunne gå klods ind med 4-5 favne vand at ankre i.

Mara-Onga kom med mad og kikkert, og mens den ene spiste, beskuede den anden dette mærkelige skib – det første, der vistnok nogensinde havde pløjet den del af Stillehavet!

Og ikke skonnerten alene blev undersøgt, men også menneskemængden ved kysten. Det var, som om alle vulkanudbruddets rædsler, den frygtelige sprængning af troldmandens hytte, træslottets brand – alt var blevet glemt for det vidunderlige skue af en sortmalet tremasterskonnert.

Alle vegne fra kom tolongeserne løbende ned til stranden. I tætte rækker stod tusinder af lysebrune indfødte. Af og til spredtes de atter, nogle løb bort og kom tilbage med lanser, buer og andre slags våben. Bagerst stod store flokke af kvinder og børn, nysgerrige, men samtidig ængstelige. Og det smalle stræde mellem øerne vrimlede af dobbeltbåde. – Det var åbenbart, at bolongeserne ikke vidste, hvilket parti de skulle tage – blive afventende på deres egen ø eller straks drage til Tolonga for at se, hvad det store skib ville foretage sig.

Imidlertid gled *Delfinen* langsomt nærmere. Peder kunne se, hvorledes lodhiverne ufortrødent arbejdede med at måle dybden med lodlinerne. På bakken forude stod to-tre mænd og

en lille dreng, og så var der en hel flok, som opholdt sig agterude.

Endelig blev stagfokken halet ned, og lidt efter faldt ankeret. – Der løb nok en snes favne ud, mente Peder, og skonnerten kunne da også være kommet et godt skub nærmere. – –

Så, nu gik de alle sammen agterefter, og samtidig begyndte storbåden at sænke sig mod vandfladen.

Peder holdt kikkerten for øjnene:

"De har nok travlt med at komme i land. Gud ved, hvordan det spænder af – der er da nok tre tusinde af vore egne på stranden til at tage imod dem. – Men hvad er den af – de slås ombord på agterdækket – –!"

"Hvad gør de?" brummede Mara-Onga.

"De slås, skyder på hinanden! – Der er mytteri på skonnerten."

"Ligesom her – det passer godt nok!"

Men det er vel bedst, vi kommer ombord i *Delfinen* og ser, hvad der er foregået, siden Mike Green gav sig til at styre efter Zurús røgstøtte.

Skonnertens nye kaptajn havde jo haft svært held med sig til at begynde med; navnlig da han blev af med den lange amerikaner og den værste af de otte slagsbrødre. Gamle Riccotto var glad over at have én, der kunne navigere skuden, og de tiloversblevne syv banditter turde ikke krumme et hår hverken på Mikes eller Billys hoveder.

Tilmed kunne irlænderen snakke lidt på det malajiske tungemål, hvilket hjalp ham til at blive gode venner med hele den farvede besætning og mest med den lille bådsmand. Det

varede da heller ikke mange dage, før Mike fik så meget at vide om skibet og de hvide mænd ombord, at han ikke kunne være i tvivl om, hvordan det egentlig hang sammen med Riccottos "forretning".

Den gamle italiener var nok sluppet ud af et fængsel i Hongkong, hvor han havde siddet i celle sammen med Gibson. Hvordan de havde kapret *Delfinen*, det kunne ingen berette om; men den havde nu i flere år gjort Stillehavet usikkert. Dels havde Riccotto og hans mænd plyndret perlefiskefartøjer, og dels havde de drevet omfattende smugleri langs kysterne på begge sider af oceanet. De hvide bestilte aldrig noget, så længe de var i søen; men de fik travlt, så snart der var land i sigte. For de besørgede smugleriet, og hvad der ellers kunne forefalde af slyngelstreger og forbrydelser.

Mandskabet var blevet lokket ombord med løfter om høj hyre; men i stedet for det fik staklerne dårlig betaling og strengt arbejde med tamp i tilgift, når de hvide var drukne. Ikke en ville blive ombord det øjeblik, de blot så en mulighed for at desertere. Men gamle Riccotto passede svært på – der var kun én båd på skibet, der overhovedet kunne flyde, og det var langbåden. Den brugte de hvide altid, når skonnerten lå ved land; så de brune måtte pænt blive ombord, år efter år.

Alt det var Mike Green på det rene med. Og længe varede det ikke, før alle malajer og kanaker vidste, at holdt de sig blot til ham, så skulle det snart få en ende med den forretningsgang ombord på *Delfinen*.

På den anden side var Riccotto og hans mænd klar over, at den ny kaptajn var en farlig person, som det gjaldt om at skaffe af vejen, inden han kunne slippe i land.

Sådan stod sagerne, da der kom land i sigte.

Nu er det jo ikke sådan at få kig på et ildsprudende bjerg midt i Stillehavet, når man efter bestikket skal være tre hundrede sømil fra det nærmeste sted, hvor der overhovedet findes vulkaner – nemlig på Sandwichøerne. Gamle Riccotto fik da også sådan et anfald af forbavselse, at hans tottede, sorte øjenbryn krøb helt op i panden på ham. Han kom ind til Mike, der stod ved kortbordet i kahytten, hvor han tilsyneladende meget videnskabeligt arbejdede med passer og lineal og trak lange streger med blyant.

"Hvad kan det være, vi ser, kaptajn Green? – Hvad hedder den ø?"

"Ja – hvad pokker kan det være for en? – Bestikket er rigtigt nok; men, hm! – kompasset er vel skrup galt, så vidt jeg kan forstå."

Riccotto rystede på hovedet og så mistroisk på Mike, mens han kradsede sig på hagen:

"Det kan da umuligt være Honolulu, vi har dér forude, hvad? – Nu har det kompas været rigtigt nok to år eller tre. – Er De helt sikker på Deres observationer?"

"De skulle hellere spørge, om der er noget i vejen med solen." – Mike så umådelig overlegen ud. "Mine observationer er lige så gode, som dem de tager ombord i kongens skibe – at De ved det, hr. Riccotto! – Forresten kan De vel nok give tid til i morgen, så kan De selv tage mål af landet."

Dermed gik Mike nok så strunk ud af kahytten, overladende den gamle at studere søkortet, hvad han ikke blev meget klog af. For der var ikke den mindste ø langs hele den tykke, sorte blyantstreg, som på kortet foregav at være *Delfinen*s kurslinje.

Så gik han hovedrystende ud. Sent på aftenen havde den gamle ræv en sammenkomst med sine syv håndgangne mænd. De blev snart enige om, hvad der var at gøre, ifald Mike havde taget fejl af vejen til Sandwichøerne.

Irlænderen gik selv rank og mægtig op og ned ad dækket. – Ingen skulle se på ham, hvor lidet selvbevidst han i grunden følte sig.

"Hovedet op, min kammerat," sagde han til Billy, der trofast traskede ved siden af sin store ven. "Bare lade som ingenting. Men den står på ballade, at du ved det. Nu knalder den af!"

"Hvorfor står den på ballade?" spurgte Billy og følte efter, om revolveren lå i pjækkertens brystlomme. Den lille ville så umådelig nødig have mere "ballade" ind i tilværelsen, end det han allerede havde gennemgået.

"Jeg har ikke begreb om, hvad det er for et land, vi styrer imod; og jeg kan ikke finde noget, der passer i kortet. Guderne må vide, hvor på lav vi er i Stillehavet."

"Men Mike dog! – Du står jo og måler op i solen hver evige dag. Jeg troede, du var så flink til alt det!"

"Jeg har aldrig haft råd til at tage styrmandseksamen, min dreng. Det er alt sammen humbug med min navigering. – Men jeg var jo nødt til det; ellers havde de slået mig ihjel for længe siden og dig med."

De gik op og ned i tavshed, så tog Mike atter fat:

"Ser du, Billy, jeg er bange for, at gamle Riccotto har luret mig den af. Han er nu inde hos de syv gavtyve i dækshuset. Hvad de brygger sammen, det ved jeg jo ikke; men det allerrimeligste er, at de spiller mig et puds, så snart vi kommer til ankers."

Billy tog et tag i Mikes ærme og spurgte angst:

"De vil da ikke slå dig ihjel? – Det tør de da ikke!"

"Jeg tror ikke, de tør gøre det sådan helt åbenlyst – for mandskabets skyld. Alle de kulørte er på min side. Men alligevel – –. Nu skal du gøre på en prik, hvad jeg siger:

Så snart vi kommer under land, og lidt før vi skal ankre, stikker du ned om læ – helt ned i lasten, og dér gemmer du dig – er du med?"

"Den er jeg med på, Mike. – Og hvad så?"

"De plejer alle sammen at gå i land med storbåden. Og når de vel er væk, så må du også se et liste i land med en eller anden kadrejer – dem plejer der at være nok af – og så finder du den engelske konsul og giver ham et brev, som jeg skal skrive i nat. Penge skal du også få. – Når du er fri, Billy, så kan du jo bedre klare den for mig, ikke?"

"Jeg skal klare den, Mike. Du kan være lige så rolig!"

Det var et underligt land, der lå for øjnene af *Delfinen*s besætning næste morgen. – To øer; store var de, og på den sydligste hævede der sig et vældigt bjerg, en vulkan, som slyngede ild og røg ud af krateret. Nede ved kysten på den ø med bjerget lå et stort spidstaget hus med en hel del hytter rundt om; det måtte vel være byen.

Ikke langt fra land sejlede underlige dobbeltbåde med gule latinersejl. Lysebrune fiskere sad i bådene med net og snører.

Men hver eneste af fiskerne lod garn og snøre i stikken, så snart de fik øje på *Delfinen*, og pagajede skyndsomst til land, åbenbart skrækkelig bange for det store skib. Man skulle ikke tro, de nogensinde havde set en ordentlig skude før.

"Nå, kaptajn Green," spurgte Riccotto og tog øjnene fra kikkerten; "hvad mener De så om landet dér? Sandwichøerne er det allenfals ikke."

"Jeg mener, vi går lidt nærmere og ser på sagerne. Vi skal vel ankre i passende afstand fra byen, hvad mener De?"

"Det er vel lige så godt. – Og så kan De måske få lejlighed til at rette kompasset, hvad kaptajn Green? – Hæhæ!"

Den gamle grinede og viste hugtænderne. Men Mike lod som ingenting, gav ordre til at bjerge storsejlet, satte lodhiverne ud og strøg sagtelig ind mod kysten med den lette sydvestlige brise.

Så gik han op på bakken, fulgt af Billy.

"Har du brevet og pengene på dig, Billy?"

"All right, Mike!"

"Se så at forsvinde, uden at nogen mærker det!"

"Skal det være straks?"

"Ja, lige så hurtigt du kan!"

Billy stak hånden ned i Mikes pjækkertlomme og trykkede hans store næve; stod så lidt og fløjtede, mens han så sig om. Agterude fik han øje på Riccotto, omgivet af de syv skumle karle, ivrigt talende og gestikulerende. Billy skuttede sig, som om han frøs, ved tanken om, hvad der kunne hænde hans kære ven Mike. Helst var han blevet på dækket, klar til at fyre løs med revolveren på enhver, som ville gøre fortræd. Men Billy havde jo sine ordrer! Så listede han ubemærket ned fra stævnen, slentrede lidt om, og forsvandt gennem forlugen under dækket.

Billy kendte skonnerten; der var knap det sted, hvor han ikke havde haft sin fregnede lille næse både til vejrs i riggen, og på bunden af skibet i lastrummet. Han vidste på en prik, hvor han

skulle putte sig, så ingen fik fat i ham, før hele lasten blev losset. Nu lå han og ventede på, hvad ondt der skulle vederfares Mike, og himmelangst var den stakkels dreng!

Den kæmpehøje irlænder stod imidlertid uforstyrret forude, bjergede sejl, passede lodhivningen og studerede den fremmede kyst. Det foruroligede ham, at der ikke var en eneste europæisk bygning at se; ikke et flag var hejst noget sted. Og så vidt han kunne bedømme gennem kikkerten, var de indfødte på stranden alle af gulbrun eller endnu mørkere farve; ikke ét hvidt ansigt var at finde.

Så halede han det sidste sejl, stagfokken, ned; og da loddet viste seks og en halv favn, rovsede ankeret ud. Dér lå nu *Delfinen* nok så trygt for femten favne kæde.

"Storbåden klar!" lød Mikes ordre, og de brune matroser sprang i en fart til taljerne.

"Fir af!" Båden lå snart efter og skvulpede langs skibssiden.

Så gik Mike agterefter:

"Det er vel bedst at komme i land, Riccotto, og se, hvor vi er nået hen," bemærkede irlænderen, da han var kommet hen på agterdækket, hvor alle skonnertens hvide mænd stod samlet i en klump.

"Ja, det kunne være rart at vide, hvor De har ankret skuden, kaptajn," grinede italieneren.

Han og flokken gjorde plads for Mike, da han gik hen imod kahytsdøren; men som han havde gjort to skridt endnu, sprang alle syv med et vræl samtidig ind på livet af ham.

De greb ham om arme og ben, om halsen og om livet; stærke var de alle sammen, men Mike var en kæmpe. Han udstødte et brøl som en arrig tyr, rev armene fri, plantede begge næver i

synet på de to nærmeste karle, sparkede en tredje hen ad dækket. Så lød der et revolverskud, Mike mærkede som et piskeslag over venstre skulder; samtidig stak Riccotto ham en håndspage mellem benene. Mike styrtede om med et brag. Atter var de syv over ham som buldogger rundt om et såret vildsvin. Halvt bedøvet var kæmpen af faldet, og inden han atter kom rigtig til sig selv, lå han på maven hen ad dækket, med benene sammenbundet og armene snæret ind til kroppen – hjælpeløs som et barn.

Rundt om ham stod, pustende og bandende, den hele flok af skæggede banditter med flåede klæder, buler og andre tydelige mærker af håndgemænget.

Tæt ved stormasten samlede sig i en truende klynge alle malajer og de små, brune kanaker. De så ud, som havde de mest lyst til at komme den bastede Mike til hjælp.

Riccotto vendte sig mod dem i et spring:

"Er der nogen, som mukker?" råbte han og svang en revolver i hver hånd. "Vil I skydes ned, I hunde?"

Han gik et par skridt hen imod klyngen, og de våbenløse matroser trak sig ængsteligt tilbage. Riccotto vendte dem foragtelig ryggen.

"Smid ham ind i lukafet og få fat på drengen, et par af jer." Riccotto gennemrodede Mikes lommer, indtil han fandt nøglen. Derpå blev døren åbnet, irlænderen båret derind og kastet på madrasserne.

"Se efter, at han er forsvarligt bundet," kommanderede den gamle skurk, "og sur ham godt fast til øjebolten dér i dækket. – Ikke en finger må han kunne røre!"

Da kæmpen endelig var helt uskadeliggjort, sendte Riccotto sine folk ud, lukkede døren og gav sig til at gennemsøge lukafet på det omhyggeligste.

Alt, hvad han fandt af våben og ammunition, smed han ud på dækket. Så kom turen til dokumentskrinet, der blev båret ind i kahytten, og endelig opdagede slynglen guldposerne. Det klukkede i Riccotto af glæde, da det gik op for ham, hvad de små lædertutter indeholdt:

"Diavolo! – Guldstøv! – Hoho – det er nok rige folk, vi har haft ombord. – Sikke mange rare småposer! – Og dem har du gået og gemt på, dit irske fæ! – Hr. millionær Green! – Og ikke en smule har han haft til overs for sin gamle ven, Riccotto! – Hæhæ!"

Den gamle stak sit grinende ansigt tæt ned til Mikes: "Sikken et held, at vi to fandt hinanden, hvad?"

Dermed fyldte han lommerne med halvdelen af poserne, luskede ind til sig selv i kahytten og kom atter tilbage for at hente resten. Endelig var han færdig med undersøgelserne, stod så lidt og kiggede på den bundne kæmpe, der skar tænder af raseri.

"Ja, nu kan du få lov til at ligge dér og sunde dig. Drengen ser du ikke mere; ham hiver vi ud til hajerne; men lidt ensomhed har du også godt af – Hæhæ! Du kan jo spekulere en smule over navigationen. – Han troede nok, han kunne pudse gamle Riccotto, hvad? – Din forløbne guldgraver!" Han langede Mike et spark mellem ribbenene. "Her har han gået og spillet kaptajn på min skude – hundetamp af en irlænder!" Atter et kraftigt spark. "Men jeg plejer at få krammet på den slags, du er lavet af. Nu kan du ligge dér og sulte og tørste, dit store kødbjerg. Jeg vil

se dig rådne for øjnene af mig! – Dø af sult skal du, fordi du skød Gibson!"

Så slog han atter sit sataniske grin op, smældede døren i, drejede nøglen om og stak den i lommen.

"Hvor er drengen?" råbte han ud over dækket.

Men Billy havde ingen fundet, endda alle syv var i gang med at lede. Bådsmanden fremsatte i ydmyg tone den anskuelse, at drengen var sprunget over bord. En af mandskabet havde hørt et plask lige efter, at Mike Green var faldet om på dækket. Riccotto stod lidt og grundede:

"Kald mandskabet herhen!" befalede han.

Og matroserne stimlede ængsteligt sammen agterude.

"Nu går jeg i land med mine kammerater," begyndte den gamle; "og imens leder I brune bæster efter drengen, indtil I finder ham. I sørger for, at hvalpen ligger bundet inde i dækshuset, når jeg kommer tilbage. – Har I forstået det? – Nå, og hvis en af jer blot kommer den dør så nær som herfra, får han hundrede slag tamp. Og hvis I skulle finde på at hjælpe ham derinde eller bare tale med ham, skal I blive naglet til stormasten med fem tommer jernspiger gennem ørene og blive så gennemhullet af revolverkugler, at man kan se sol og stjerner igennem jer! – – Nu ved I, hvad I har at rette jer efter! – – Lad os så komme ned i fartøjet. I har vel våben alle sammen, kammerater?"

Det havde de alle – riffel over skulderen, revolver og kniv i bæltet. Og så trampede hele flokken med Riccotto i spidsen ned i langbåden, lagde årerne ud og roede i land.

5. Gengældelsen

I hvert samfund må der ganske naturnødvendigt findes en styrende magt, hvis myndighed individerne underkaster sig. Den regel gælder overalt på jordkloden, hvad enten samfundet består af mennesker eller dyr, hvad enten det drejer sig om et rige på hundrede millioner mennesker eller en enkelt familie. Et samfundsoverhoved må der til, og han må regere efter visse engang vedtagne regler og love, som hvert enkelt individ har at underkaste sig. River man overhovedet bort og slår loven i stykker, så bliver der anarki – samfundet sprænges. Selv dyrene ordner sig i samfund og underkaster sig et bestemt individs ledelse: vildandeflokken, der svæver gennem luften over land og sø, bierne i kuben, myrerne i tuerne, de vilde heste på Argentinas pampas, den hylende ulveflok, der jager hen over Sibiriens tundraer – alle følger en enkelts vilje, alle underkaster sig herskermagten.

Den største tåbelighed, der endnu er undfanget i menneskelige hjerner, er anarkismen. Den fordrer ophævelse af al magt, præker lovløshed, og derfor umuliggør den enhver samfundsordning.

Det er ikke rimeligt, at en eneste tolongesisk indfødt nogensinde havde beskæftiget sig med begrebet anarkisme. Ikke desto mindre er det givet, at den dag, *Delfinen* ankrede udfor Tolonga, var der anarki over hele øen. De to repræsentanter for herskermagten og loven – Peder Most og Mara-Onga – troede de oprørske undersåtter at have bortryddet; ingen anden havde endnu grebet styret, der var ingen til at dømme, ingen til at straffe – der var anarki.

Selv de mest fanatiske hadere af "manden fra havet" følte en underlig usikkerhed ved at mangle en hersker; for en sådan tiltrængtes netop stærkt under den forhåndenværende situation i landet.

Den halve del af øen lå snart sagt i ruiner. Alt, hvad der strakte sig øst for vulkanen, var blevet rystet sammen under jordskælvet; og nu havde krateret i halvandet døgn udspyet glødende lavamasser og kvælende askeskyer, der havde opbrændt skove og huse, begravet marker og enge og haver. Mange tolongesere blev dræbt på østsiden under udbruddet, resten flygtede rædselsslagne til de steder, hvor faren var mindst. Så rygtedes det, at de sorte fra Bolonga pønsede på at erobre de lyses ø. Det var jo dem, der havde forledet "den grønne æt" til at indebrænde kong Peder; de sorte var skyld i, at den store troldmand, Mara-Onga, var fløjet til himmels med et rædsomt knald efter først at have dræbt over hundrede mennesker med lyn og torden.

Og midt under alle disse rædsler viste *Delfinen* sig på skuepladsen – dette kæmpeskib, som skonnerten forekom de indfødte at være, for de havde jo aldrig set andre fartøjer end deres egne små dobbeltbåde.

Fra den svømmende, sejlende kolos kom nu otte mænd med hvide ansigter og underlige dragter roende i land. – de lignede i meget den myrdede kong Peder – var det måske hans brødre, der drog over havet for at hævne den dræbte? – Burde man forsvare sig eller måske hellere underkaste sig, udlevere "den grønne æt"s medlemmer til straf? De arme tolongesere var rent forvirrede, og aldrig havde de savnet den vise Mara-Onga så meget som netop nu.

Imidlertid roede Riccotto og hans mænd ind til kysten, og da der ingen ordentlig landing fandtes, blev båden trukket godt op på strandens sand.

"Det var da et løjerligt sted, vi er kommet til," bemærkede den gamle. "Er der ingen af jer fyre, som kan tale med de indfødte? – Det er vel kanaker ligesom dem, vi har ombord."

Jo, der var en lang, skeløjet mand, som havde været missionær, inden han slog sig på gavtyvehåndværket, og han mente at kunne tale med de fleste øboere i Stillehavet. Men det var ikke sådan at få de brune i tale. Der var nok af dem – flere tusind måske – men de holdt sig alle sammen i ærbødig afstand og løb deres vej, hver gang den skeløjede nærmede sig.

"Hvad pokker skal vi gøre?" Riccotto stampede utålmodigt i sandet. "Bare jeg vidste, om øen er engelsk eller amerikansk. – Det kan jo være, der ligger en ordentlig by på den anden side af bjerget."

"Jeg sætter, vi har fundet en ny ø, en uopdaget, hvadbehager?" foreslog "Musen", en spidsnæset, forhenværende skolelærer, der havde gjort Riccottos bekendtskab i tugthuset i Hongkong. "Jeg sætter det bare – for det ser sådan ud!"

"Å sludder!" svarede en anden af banden. "Alting er jo opdaget nu til dags."

Så satte den gamle en mand som vagt ved båden; selv spadserede han op over stranden, fulgt af sine seks trofaste. Og han styrede lige imod det store, spidstagede hus, Peders slot. Den uhyre sværm af bevæbnede indfødte fulgte forsigtigt efter i pileskuds afstand.

Endelig nåede de hvide op til den store gårdsplads, der var indhegnet af træer og småhuse. De gik bag om slottet og

opdagede Tagra-Sahs dejlige have, den vældige hønseflok, kvægstalden og ti brede skure, hvor de kongelige forråd af korn og majs og kokosnødder opbevaredes. Alt stod åbent, for tolongeserne kunne nok finde på at slå en konge ihjel, men det faldt dem aldrig ind at bestjæle ham.

"Diavolo!" udbrød den hvidhårede italiener og kløede sig på hagen; "her må bo en velhaver. Der er da hvede og majs nok til at laste *Delfinen* fuld to gange. – Skal vi gøre visit i villaen?" Han gik hen imod det store hus, hvis dør stod på vid gab. Men ikke en sjæl var derinde – slaver, piger, livvagt, alt var flygtet.

Riccotto smed sig på divanen midt i tronsalen, tændte en cigar og så sig om. De andre snusede rundt i husets andre rum og stokværk, åbnede døre og kister, rev forhæng til side. – Det var mærkelige ting, de fandt.

Den lange skeløjede kom slæbende med et par hængekøjer, sammensyet af kolibrihamme og fine, hvide basttråde – de måtte være fem hundrede dollars værd stykket, mente han. Riccotto nikkede opmuntrende.

"Musen" havde med kølleslag sprængt en sort, poleret ibenholts kiste; netop den, Tagra-Sah brugte til kommode. Hendes brudedragt og mange andre skønt vævede kjoler lå deri, arm- og ankelringe af guld og sølv, halskæder og bælter af lyserøde koraller, trukket på guldtråde, og smykker med ædle stene.

Ricotto sprang op, da den døde dronnings skatte åbenbarede sig for hans rovgriske øjne:

"Santa Maria! Det er en formue værd! – De koraller er ikke til at betale. – Guldet er det renest røde, jeg har set! – Carambo! Jeg tror min salighed, "Musen" har ret – vi har opdaget en ny ø.

– Og der er guld på den – måske guldlejer. Hæhæ! Sikken et svineheld vi har, kammerater!" Hans rynkede fingre krummede sig, og den tandløse mund savlede af lutter begærlighed.

Og nu blev huset ransaget på det omhyggeligste. Alt, hvad der havde værdi, slæbtes ned i søjlehallen og hobedes op foran divanen. De fem gavtyve og Riccotto fo'r som onde ånder omkring, endogså helt oppe under taget; ikke en krog undgik røvernes opmærksomhed.

Det tog alt sammen tid, og efterhånden blev de sultne. Men det var der råd for, for de havde for længst opdaget, hvor køkkenhuset lå. Der blev gjort ild under et af fyrstederne, og snart kogte et halvt dusin høns i én gryde og en spand majs i en anden.

Da hændte det, at Robertson, en fed, skaldet australier, der havde været politibetjent i Sydney, opdagede kong Marafus efterladte vinkælder.

Manden havde været ude i haven for at plukke bananer til måltidet, og dér var hans øjne faldet på en løjerlig, kredsrund, pagodelignende træbygning, overmalet på det vidunderligste med sole, måner og stjerner. Udenom pagoden bugtede sig en krans af rødblomstrede ranker hen over et stakit af tynde bambuspinde. Stakittet var Robertson ikke længe om at sparke bort, derefter brød han indgangsdøren op med sin jagtkniv, hvorpå han krøb ind i huset. Dér stod en mægtig samling lerkummer og græskarflasker, fyldt med en såre velsmagende og stærk palmevin.

Det var jo et sjældent og herligt fund, og da den fede australier kom slæbende med to tunge kummer fulde af vin, løftede der sig et henrykkelsens hyl inde i den højloftede

tronsal, hvor gryderne, fulde af hønsekød og dampende majs, netop stod klar til anretning midt på gulvet. Banditterne faldt maden og vinen an som hungrige hunde. Glade var de over atter at være i land, og i deres hjerner sydede det med forhåbninger om store skatte, der skulle findes, rige øer der skulle erobres.

Palmevinen var stærk og smagte dejligt; de svære græskarbeholdere gik fra hånd til hånd. Tykke Robertson måtte snart efter ud og hente ny forsyning i pagoden. Han syntes nok, de indfødte var rykket huset en del nærmere, og det forekom ham, at de brune ansigter just ikke udtrykte idel venlighed. Men tyksakken var allerede på det tidspunkt noget omtåget, og hvad brød han sig om, at de halvnøgne øboere var gnavne?

Mens glæden og larmen, latteren og drukkenskaben steg inde i den ærværdige tronsal, var stemningen mellem tilskuerne til festen – øens egne mænd – ikke på nogen måde præget af lystighed. Det var jo fjender, disse otte skæggede mænd! – Hvad ville de på øen? Man burde vist slå dem ihjel!

Men frygten holdt tolongeserne i ave, ikke én turde nærme sig de fremmede.

Der stod imidlertid ikke få bolongesere blandet ind i de indfødtes store flok, og de sorthudede var tapre mænd. Mens nu de hvide rumsterede i slottet, tog en ung, bolongesisk kriger mod til sig, listede hen til bygningen, klatrede til vejrs og kiggede ind ad glughullerne. Da han atter vendte tilbage til de ængstelig ventende øboere, kunne krigeren berette, at de hvide var røvere – slet og ret tyve. Og værre endnu, de forgreb sig på øens allerhelligste! Havde han ikke set dem rive de små, forgyldte gudebilleder ned? Havde ikke de hvide mænd slæbt

selve den kongelige solskærm ned ad trappen og pyntet sig med afdøde Marafus rødfjedrede solhjelm!

Så var det, den hellige vin-pagode blev skændet på den råeste måde af fede Robertson. Der løftede sig et hyl af vrede og indignation, da han bar tabu-vinen ud; den drik, som kun øens hersker og hans store troldmand turde røre. Og helligbrøden gentog sig – det måtte hævnes!

Raseri greb de indfødte; tættere og tættere indsnævredes deres kreds rundt om slottet: buer og pile holdtes rede; lanser og køller blev svunget i kraftige krigerhænder.

Og mens spændingen og vreden var på sit højeste, ravede den tykke australier atter ud af slottet, styrende sin slingrende gang hen imod pagoden.

Han var nu rigtig fuld, grinede over hele ansigtet og dampede løs på en af kongens lange piber, velstoppet med lækker lysegul tobak. Han syntes nok, der var så mange mennesker i haven, og at det så noget underligt ud med alle de spyd og buer, der glimtede i sollyset. Men Robertson var en gemytlig fyr, når han havde drukket; han lo støjende og slog ud med hånden på den venskabeligste måde mod de nærmeststående brune krigere.

Så svirrede det i luften, en pil svippede gennem hans venstre ærme ved håndleddet.

"Hva' Fa-Fanden!" udbrød den fede og hikkede af forbavselse "va-var der en, som – som skød – –"

Så fik han ikke tid til at spekulere yderligere over den mærkelighed, for han styrtede næsegrus til jorden, spækket med pile gennem hals og ryg og ben. Dér lå han sparkende og

gylpende, med blodet sivende fra mund og næse og fra sårene i det pilflængede kød.

Mens dette foregik ude i haven, fortsattes drikkeriet inde i salen. Selv Riccotto, som dog ellers søgte at holde en vis disciplin i hævd og aldrig selv drak mere, end at han kunne sigte lige ud ad et pistolløb, lod stå til ved denne lejlighed. Der var jo fred og ingen fare. – Hvad brød han sig om de "kulørte", når der blot ikke var politi og toldvæsen og den slags generende europæiske opfindelser.

Der fandtes mellem smuglerne en fransk matros, som var deserteret fra et krigsskib i San Francisco. Han havde en skæv næse og kunne synge. Matrosen var netop midt i den lange vise om Napoleon på St. Helena, som han altid foredrog på et fremrykket stadium af fuldskab, dengang Robertson gik ud og blev borte. Derfor hørte ingen af kammeraterne det hurlumhej, der opstod i haven. Omtrent samtidig kom "Musen" i tanker om, at manden, der holdt vagt ved båden, nok kunne trænge til en hjertestyrkning; og han stillede sig derfor i den brede, buede indgangsdør og kaldte af fuld hals på kammeraten.

Men vagten ved båden svarede ikke. Derimod så "Musen" pludselig hans hoved, ragende højt op over en flok indfødte nede ved stranden. Og hovedet sad på en lang stage.

Det var gået sådan til, at vagten var faldet i søvn; for det var varmt og ikke videre morsomt at stå på det bare sand ved siden af en tom båd. De indfødte havde ikke rørt ham, før de så, hvor nemt det gik med at få livet af Robertson. Så listede de ned til vagtmanden, stak ham tre-fire spyd gennem kroppen, og da han ikke sprællede mere, savede de hovedet af ham og anbragte det på den længste lanse, der var ved hånden.

Men "Musen" tumlede tilbage ved det fæle syn og gav sig til at vræle af forfærdelse. Så blev der med det samme ende på lystigheden i Tolongas kongehal.

Alle mand kom på benene; ravende og tumlende fik de fat i riflerne. Lidt efter skraldede en salve, så et par af flokken ved stranden tumlede overende. Resten flygtede og lod vagtmandens krop samt hovedet på lansespidsen blive liggende i sandet.

Da kom Riccotto i tanker om sin fede australier, og han sprang hen til et af bagvæggens glughuller. Det var lige, han fik set et glimt af den døde mand derude i græsset med fjerprydede bambuspinde stikkende ud af kroppen vel et dusin steder; så hvinede pilene imod ham selv; Riccotto dækkede sig skyndsomst.

"Carambo!" skreg han, hvid i ansigtet, "de har slået Robertson ihjel! Og der er tykt med bevæbnede indfødte rundt om hele huset!"

Så tav han og mønstrede sine folk. Der var kun fem tilbage foruden ham selv.

Han flyttede sig lidt og de andre med, for nu begyndte pilene at svirre på kryds og tværs inde i salen. Mod hvert eneste glughul, hver en åbning lod tolongeserne deres buer spille ind over de ubudne gæster, og samtidig opløftede de et kampskrig, så det sang i europæernes trommehinder.

Riccotto skar tænder. Bange var den gamle ikke, og mest lyst havde han til at blive på slottet og slå fra sig. Men med ét greb franskmanden ham i armen og pegede ud over søen:

"*Delfinen* har sat sejl!"

Da snappede Riccotto i en fart sin riffel og sprang ud i det fri. Han og hans mænd stak i vildt løb ned til stranden, skød båden fra land og roede til, så vandet stod i skum om årebladene.

Nu vidste de alle, at det gjaldt livet.

Tiden faldt lang på bjerget, og der var feber i Peder Mosts blod. Selv Mara-Onga kunne ikke holde sig i ro.

"Hvorfor i Djævlens skind og ben de ikke skynder sig med at komme i land, det er mig en gåde," bandede han.

"Jeg sætter, de letter igen uden at gå i land!" udbrød Peder, og trak stundesløst benene op under sig, mens han gned øjnene, der løb i vand af at stirre så længe gennem den skarpe kikkert. "Vidste man endda, hvad det er, de bestiller dér ombord! – Hvem var det, der sloges, og hvorfor skød de? – Det er ligefrem ikke til at holde ud!"

Tanken om, at skonnerten atter skulle lette, slog åbenbart rod i den gamles sjæl, for han udbrød lidt efter:

"Helt umuligt er det ikke, at de er blevet bange ved at se alle de tusinde brunfjæser langs stranden. Jeg tror, hver evige en har bragt våben med sig. Og de derude kan jo ikke vide, hvad det er for nogle feje fyre."

Peder sprang op:

"Skidt med det hele – lad os vove det, gamle!"

"Hvad for noget? – Dæk dig dog i det mindste! Sæt de glor herop og får øje på os! – De ser som ørne."

"De tager såmænd ikke øjnene fra skibet. – Jeg siger, lad os hente båden og sejle lige ombord. Skuden vender bagbordsside til land, så lægger vi til om styrbord. – Kom med!"

Den gamle grundede lidt.

"All right, lad gå! – Men lad os tage kniplerne med – din revolver ligger også dernede – og alle de gode sager i bylterne."

"Jamen lad mig være fri for at gå ind i hulen, Mara-Onga," bad Peder. "Jeg kan ikke holde det ud." –

Det varede ikke længe, før de var rejsefærdige. Hver holdt en tung pigkølle i hånden, for de måtte jo være klar til at slå fra sig; i øvrigt var de godt belæssede med tunge poser og pakker, hvori deres ejendele var opbevaret.

Forsigtigt sneg de sig gennem "rævegraven" og entrede til vejrs. Så fandt de en bjergsti, der trak sin zigzaglinje ned langs Zurús sydside, og nåede omsider bjergets fod uden at have mødt en mors sjæl.

Lidt efter stod de ved landslottets brandtomt. Her gik et par lasede slaver og rodede med lange stænger mellem de forkullede, endnu rygende ruiner. Med rædselsskrig smurte de haser, da Mara-Ongas høje skikkelse viste sig, fulgt af Peder. Vennerne tog ingen notits af de usle slaver, men fortsatte blot skyndsomst marchen langs Heksekedlens vestrand og klatrede ned ad de udhuggede stentrin i den skrånende klippevæg.

Dernede dannede det lange stenrev en skærmende lille bugt, hvor en smukt sammentømret dobbeltbåd lå og skvulpede mellem to solide pæle.

Megen vind var der ikke, men Peder satte dog sejlet, mest for at kunne dække sig i læ af det. Så kastede de los og pagajede langsomt udefter.

De fulgte revet et godt stykke til søs. Derfra var der rum vind til at klare næste pynt; bag den løftede sig skonnertens tre brune master.

Nede i "Delfinen"s lastrum lå Billy klemt inde mellem gamle barkede reservesejl og stønnede. Der var en frygtelig lugt dernede i det bælgmørke rum af tjære, stinkende muslingeskaller og råddent lastvand. Lummerhedt var der; den stakkels dreng kunne knap ånde.

Han lå så tæt op under dæksplankerne, at det forekom ham, som hvert fodtrin rørte hans krop. Og da slagsmålet begyndte, var han lige ved at dåne af rædsel.

Havde de slået Mike ihjel, hans eneste ven på jorden? Kom nu turen til ham selv? – Skulle han dræbes og kastes over bord til hajerne?

Å, de skrækkelige hajer; de var hans evige angst. Mike havde netop vist ham to store uhyrer, der fulgte skibet – én på hver side af stævnen – dengang skonnerten stod ind mod kystens ankerplads.

Sæt, de uden videre hev ham over bord, tænkte Billy. Så blev han jo levende ædt af rovdyrene dernede i vandet. Måske ville de bide sig fast, hver i et af hans ben, og slide ham itu! – Lille Billy svedte, til han blev pjaskvåd; så begyndte han at græde.

Men det holdt han hurtigt op med, for nu blev det alvor. – Mange mennesker løb omkring og råbte hans navn! Der kom en mand ned ad lastlejderen. – Ikke tyve alen fra ham hørte han nogen pusle og flytte kasser og tønder. En til kom ned – nu måtte de da finde ham!

Billy holdt vejret, til han var ved at kvæles. Da hørte han til sin usigelige lettelse og glæde, at trappen atter knagede. To mænd entrede til vejrs – de havde opgivet jagten på ham.

Å, hvor det lettede! Og bedre blev det. For lidt efter trampede tunge fødder ovenpå ham; der lød dumpe plump i båden ved

falderebet, og så nåede lyden af årernes plask Billys lyttende øren.

Staklen trak vejret dybt. Foreløbig var han altså bjærget, men hvad nu? Hvor længe skulle han blive liggende? Havde alle hans fjender forladt skonnerten, eller var der måske et par stykker tilbage?

Billy bestemte sig til ganske langsomt at tælle til fem hundrede, inden han vovede sig op. Men da han var nået til tre hundrede og tyve, hørte han sit navn blive hvisket oppe fra lugekarmen:

"Bællæ! Bællæ! – Come along, Bællæ!"

Det var den ældste af de malajiske kahytsdrenge, der kaldte. Han sagde altid "Bællæ". Og så krøb Billy frem, hen til lugen:

"Er det all right, Monkey?" – "Abe" var drengens kælenavn.

"All right, Bællæ! – Alle djævle i land!"

Og som en rotte, der ryger ud af sit hul, jumpede Billy til vejrs og stod på dækket, sugende frisk luft i sig, alt hvad lungerne kunne hive.

De brune matroser stod rundt om lugen og grinede venskabeligt; et par daskede ham på skulderen og pegede mod land, hvor storbåden netop skurede stævnen mod sandet.

"Hvor er Mike? – Hvor er kaptajn Green?" spurgte Billy stakåndet. – "Er han levende?"

Og bådsmanden, som talte engelsk, forklarede, at han lå bundet inde i lukafet – han var ikke død.

Billy ville derhen, men det turde bådsmanden ikke tillade:

"Mig ikke tør, master Billy, de mig flå levende al huden af kroppen. Mig har stakkels kone og ti børn hjemme i Singapore; mig må leve, master Billy!"

Drengen så sig hjælpeløs omkring. Var der da ingen mulighed for at tale med Mike? Men så huskede han brevet i trøjelommen, skrivelsen til den engelske konsul. En båd måtte han have, det gjaldt om at komme i land i en fart.

Men ingen båd var at øjne; ikke én af de mange underlige fiskerfartøjer nærmede sig skibet. Forknyt og inderlig bedrøvet satte Billy sig ned på et vandanker og græd bitterligt.

Men det førte jo ikke til noget at sidde og græde, derfor entrede han til vejrs i storriggen med bådsmandens kikkert om halsen. Og da han havde siddet deroppe nogen tid, firede han sig atter ned på dækket tilfreds og fornøjet. Nu havde han set en hvid mand og en brun – de sad begge to i en sejlbåd lige under pynten derhenne. Og mens han forsøgte at forklare bådsmanden alt det, skød bådens stævn fri af landet og styrede lige mod *Delfinen*.

En halv time efter entrede Peder Most og Mara-Onga over falderebet og stod på skonnertens dæk.

"Goddag," sagde Peder på engelsk og lettede på huen.

"Goddag," svarede lille Billy. Han tog sin kasket helt af, gik hen og rakte den fremmede sin hånd. "De er måske den engelske konsul?"

"Næ, jeg er ikke," svarede Peder og smilede, mens Mara-Onga slog en høj latter op.

Billy skottede ængsteligt hen til den underlige tatoverede kæmpekarl og spurgte så:

"Kunne De ikke sejle mig i land med det samme? Jeg har et brev til den engelske konsul. – Jeg kan betale for det; her er et

pund." Han halede et guldstykke op af bukselommen og rakte det hen imod Peder.

"Jamen der er slet ingen engelsk konsul på Tolonga, lille ven."

Og Mara-Onga føjede til:

"Vi to – han dér og jeg – er de eneste hvide mennesker, der nogensinde har været på øen."

Billy så undrende på den gamle:

"Er De også en hvid mand?" Hvorpå Mara-Onga lo, så det klukkede.

Imidlertid gik Peder hen imod mandskabet og henvendte sig til bådsmanden:

"Er kaptajnen roet i land?" spurgte han og pegede på fartøjet ved kysten.

"Næ," svarede den lille bådsmand, "kaptajn Green er ombord. Han ligger i sit lukaf."

Så tog Billy ordet:

"Mike Green har de slået i dækket og bagefter bundet ham og smidt ham ind i kahytten. Det står nok alt sammen i det dér." Han trak brevet frem og rakte Peder det:

"Gud ved, hvad det betyder?" Peder så sig spørgende om. "Jeg må vel hellere læse brevet. Hvad mener du, Mara-Onga?"

"Selvfølgelig!"

Så rev Peder brevet op og læste. Han trak øjenbrynene helt op i panden, drejede sig rask om på hælen og spurgte Billy: "Hvor er den kahyt? – Vis mig den i en fart!"

Billy løb hen imod døren og slog på den:

"Her er han! – Mike, Mike! Er du levende?"

Og indefra lød en brummen som fra en vred bjørn.

Peder Most gik hurtigt hen til agterhuset, vred håndtaget om og søgte at åbne døren, men den holdt.

Så ledte han ved bæltet, hvor alleslags underlige instrumenter hang, og fandt et par apparater frem:

"Kom og hjælp mig den dør op, Mara-Onga."

Og mens hele mandskabet under grinen og fornøjet pludren stimlede sammen om agterhuset, pressede den gamle irlænder et stemmejern ind mellem dør og skot, Peder tog et rask tag i grebet, døren sprang op, og Billy styrtede ind med et glædeshyl.

"Å, Mike, her har du mig igen! – Å, lån mig dog en kniv – kom med en kniv!"

Men Peder og Mara-Onga lå allerede på knæ ved Mikes side og filede løs på rebene, der var snæret om hans arme og Ben.

Da Mike følte sig fri, ville han springe op, men tumlede om – hans ben var som lammede, og armene kunne han knap løfte, således havde rebene snæret i muskler, årer og sener. Med Mara-Onga under den ene arm og Peder under den anden vaklede han ud på dækket og satte sig, stønnende af smerte, på en lugekarm:

"Jeg er ingenting til. De fordømte slyngler har ikke nødig at være bange for mig; og nu skulle jeg ellers til at slå hovedet i stykker på et par af dem. "

"Vent lidt og lad mig mase med Dem," sagde Mara-Onga. "Se blot at få tøjet af Dem i en fart. "

Billy hjalp Mike, og snart lå han halvnøgen på en madras langs dækket. Mara-Onga smurte hænderne ind i en forsvarlig klump smør og gav sig til at gnide og stryge de døde lemmer efter alle massagekunstens regler.

Mens det stod på, fik Peder besked om skibet og dets hvide besætning. Mike forklarede en del, bådsmanden kunne fortælle endnu mere, og Peder kløede sig betænkeligt i nakken.

"De er vel ikke for stort mere at regne end sørøvere – Riccotto og hans mænd. – og skonnerten her? Det er en amerikaner, så vist som jeg hedder Peder Most." Han tænkte sig lidt om og daskede så den ene hånd ind i den anden: "Ligemeget, kaptajn Green, vi må se at finde en civiliseret havn, hvor der er politi og konsulat og den slags; så kan vi lade dem, der forstår det, dømme om vi handler ret eller ej."

Mara-Onga så op:

"Er skuden Riccottos, og tager vi den fra ham, så bliver vi dømt og hængt som sørøvere – –"

"Og lader De ham og hans bande komme ombord," faldt Mike ind, "så skyder de os ned som hunde. Vi får aldrig fødderne på landjorden, om vi ikke tager os selv til rette."

Peder gik hen til falderebet og så ind mod land med kikkerten for øjet.

Det var ikke vanskeligt at finde ud af, hvor de hvide opholdt sig, for hele Tolongas mandlige befolkning bølgede som en levende ring rundt om slottet, og hver en mand stod rede med de våben, han førte i krigens tider.

Peder spekulerede lidt over sagerne, gik så tilbage til Mike Green, der nu stod oprejst efter endt massagekur, svingende med armene og bøjende knæleddene for at få blodomløbet ordentlig i gang igen.

"Gudskelov for Dem!" lo han og klemte Mara-Ongas hånd. "De er en engel – og morderlig tatoveret af en engel at være. – Nå, men nu skal vi have os en regulær opstrammer. –Boys!"

kaldte han, og malajdrengene kom springende: "Op med en flaske whisky og så noget mad!"

Dørene var låset både til kahyt og stirrids; det var ikke til at tænke på at få fat i noget.

"Nå ikke?" brummede Mike efter den forklaring. "Lang mig så et brækjern!"

Han var åbenbart kommet til kræfter, for i et snup fløj kahytsdøren op, og meget kort tid efter var der slet ingen vanskelighed forbundet med at komme til fødevarerne i stirridset. Og mens drengene satte bord og stole frem på agterdækket og dækkede til frokost, flyttede Mike sine sager fra kahytten og ind i lukafet, hvor Riccotto havde ranet dem om formiddagen.

Men skydevåbnene lagde han fra sig på dækket, klar til brug. "Ser De," forklarede han Peder Most, "nu kan De jo gøre, hvad De vil. Men jeg har ikke i sinde at lade mig myrde og drengen med. – Der er noget, som hedder selvforsvar, at De ved det!"

"Det er der," indrømmede Peder. "Og jeg og den gamle dér har ikke i sinde at svigte Dem. Vi tager tørnen sammen, det står til troende. Men – hm!" han tog huen af og strøg sig betænkelig gennem det røde hår. – "Vi kan jo ikke sådan uden videre skyde dem ned, når de kommer herud og vil gå ombord i Deres eget skib – kan vi vel, Mara-Onga?"

"Deres eget skib!" buldrede Mike løs. "De har stjålet skonnerten, har de. Det tør jeg lade mig hænge på."

Mara-Onga mente, at det havde man jo intet bevis for:

"De må have lov til at komme ombord. Men efter hvad de har foretaget sig mod Dem, Mike Green, kan De forlange, at slynglerne kommer uden våben."

"Den er jeg med på," erklærede Peder. "Går de ind på at smide alt, hvad de har af bøsser og revolvere over bord fra båden – lad dem så komme. Vi tre kan vel nok have krammet på de fyre. – Hvor mange er der?"

"Med Riccotto er de otte. – Billy skød den værste af dem forleden."

Peder betragtede med forbavselse den lille dreng, der stod så skikkelig ved siden af Mike og holdt ham i ærmet. Så fik han en idé:

"Nu ved jeg, hvordan vi skal greje den! – Lad os lette, sætte et par sejl, hale falderebstrappen op og holde småt gående, indtil hele banden kommer herud. Hvis de så ikke makker ret, kan de ro i land igen. Dér kan de jo blive, indtil vi henter dem. Der er såmænd helt rart på øen, og jeg kunne unde tolongeserne at få otte sådanne fyre på halsen i stedet for os to, Mara-Onga; hvad mener du?"

Den gamle grinede velfornøjet, og Mike fandt Peders plan udmærket. Så fik bådsmanden sine ordrer, og lidt efter gled ankerkættingen atter ind ad klysset. Mens de fire kammerater agterude fik sig et godt måltid mad, lettede *Delfinen*; og snart strøg den sagtelig hen over bølgerne med sejlene sat, dog med affirede skøder – Riccotto og hans mænd måtte få lov til at nå skibet, men en ordentlig rotur skulle de først have!

Det var et løjerligt frokostselskab, som skæbnen havde samlet på *Delfinen*s agterdæk. Bred og gemytlig sad Mike Green med ryggen til agterhusets kahytsdør. Han var jo en slags vært, og det kan nok være, han ikke sparede på gæstfri opmuntringer til at få gæsternes appetit tilfredsstillet. Og gæsterne lod sig ikke nøde.

Lige overfor Mike havde Mara-Onga anbragt sig. Han tog lidt kejtet på kniv og gaffel, som naturligt var; det er ikke så lige en sag at håndtere den slags kulturinstrumenter, når man i en menneskealder har måttet nøjes med fingrene. Men det gik efterhånden helt bravt, og maden smagte da også fyrsteligt.

Frokostens hovedret var flamske spegesild og store gule kartofler med dansk konserveret smør til. Det var fine sager. Peder Most spiste, som om det skulle være hans sidste måltid, og han nægtede sig heller ikke en snaps hollandsk genever – men kun en lille én; "for," som han advarende bemærkede med et sideblik til Mara-Onga, "der bliver nok brug for et klart hoved, og så er det heller ikke af vejen at kunne træffe den, man sigter på. – Man kan jo aldrig vide, hvad der kan hændes – –"

Billy kunne knap få en bid mad ned. Dels var han alt for lykkelig over at have fået sin store ven frelst ud af lukafet, dels var han så optaget af at se på den tatoverede troldmand. For vel var den gamle irlænder umådelig rar, men alle de sære tegninger – hvor havde han dog fået dem fra? Især blev det helt galt for den lille, da han fik øje på slangens hoved bag den gamles venstre øre – den havde gule, onde øjne og en lang, kløftet, ildrød tunge.

Samtalen gik nok så fornøjeligt. På kryds og tværs over bordet fløj spørgsmål og svar – den ene skulle jo vide, hvad den anden var for en mand, fra hvilket land han var kommet og meget mere. Og da det åbenbarede sig, at Mara-Onga og Mike Green begge var irlændere, og at deres vugger endda havde stået i samme grevskab, så blev der glæde og trykken hænder tværs over bordet og god anledning til en ekstra snaps. – Man skulle tro, det var gamle venner, der mødtes ombord på en

passagerdamper og ikke et par mænd, der, hvad øjeblik det skulle være, kunne blive nødt til at slås for livet.

Men Peder Most havde hjernen klar; han sad og gennemtænkte, hvordan den kommende situation ville udvikle sig, og hvordan den skulle klares. Da kaffen kom, og Mike havde hentet Riccottos bedste kasse cigarer frem, tog Peder ordet:

"Se nu her, Mike Green; alt, hvad vi har, er to rifler og tre revolvere til os fire, ikke sandt?" Han pegede på agterlugen, hvor våbnene og ammunitionen lå klar til brug.

"Var det ikke lige så godt at fordele dem med det samme?"

"Det er der mening i," mente Mike. "Tag De og den gamle revolverne, for vi to – Billy og jeg – er mest vant til at bruge de lange skydere."

"Så er det vel bedst at rydde bordet væk og alt det øvrige," foreslog Peder.

"All right! Vi kan jo tage en spadseretur op og ned ad dækket, mens vi venter på landlovsfolkene – hahaha! – Og hør, Peder Most, sig De besked til bådsmanden, når der skal vendes og den slags. – De bliver jo dog kaptajn på skuden og jeg Deres første styrmand, når vi skal herfra og søge havn, for De kan navigere, og dér må jeg sige pas!"

Så tog Peder kommandoen, satte en flink malaj til rors, vendte med skonnerten og stod ud efter, fordelte mandskabet ved skøder og fald og aftalte alt fornødent med Mike og Mara-Onga i tilfælde af, at det skulle komme til håndgribeligheder.

Lige som han var klar med det, faldt der en salve i land, derefter en tre-fire enkelte skud, hvorpå der atter blev stille.

Alle ombord løb til rælingen for at se, hvad den skydning skulle betyde, og straks efter så de Riccotto og hans mænd

styrte ud fra slottet og løbe ned til stranden alt det, benene kunne strække. Få minutter efter gled båden ud mod *Delfinen*, og så kraftigt blev årerne brugt, at skummet stod om stævnen.

"Nu gælder det!" udbrød Peder. "Pas nu på, bådsmand og rorgænger. Vær tjap på næverne og gør lige på en prik, hvad jeg siger!"

Han og Mara-Onga dækkede sig bag det opstående, så ingen fra fartøjet kunne se, der var fremmede ombord.

Udmattede af den lange og hurtige rotur lagde Riccottos mænd årerne ind, da de var tæt ved skibet, og ville hage sig fast i skibssiden; men i det samme lagde Peder roret op, så skuden drejede agterenden til. Båden drev atter en halv kabellængde i læ.

Rasende sprang Riccotto op på agtertoften og råbte:

"Er I splittergale, I brune aber? Hvem har givet ordrer til at lette? – Vil I se at få sejlene bjærget, eller jeg skal lade jer piske hver evige én! – Årerne ud, ro væk!"

Atter nærmede båden sig; men da dukkede Mikes kæmpeskikkelse frem helt agterude. Og så forbavsede blev de skæggede karle i fartøjet ved synet af den mand, de for få timer siden havde bastet og bundet, at de holdt op med at ro.

"Nu er det mig, som har kommandoen på *Delfinen*, Riccotto. Ikke en af jer kommer ombord, før I har hevet skydevåbnene over bord!"

"Ro væk, I æsler!" vrælede Riccotto, mens han truede med næverne, og hans mænd trak på årerne, så de svajede som rør. Riccotto snappede en riffel, sigtede og skød, men Mike dukkede sig i tide bag lønningen, og kuglen fløj tværs gennem storsejlet.

"Skyder I, får I svar på tiltale!" råbte Mike til mandskabet i båden og viste sig med riflen i hånden. Et nyt skud fra Riccotto var svaret, og denne gang ramte han: – Rorgængeren udstødte et skrig og faldt bag over, mens rattet snurrede rundt. Skonnerten lystrede ikke mere ror, men skød op i vinden; sejlene slog bak – ikke en eneste af de brune matroser turde røre en hånd, så skrækslagne var de blevet ved synet af den dræbte kammerat.

"Ro væk, I hunde! – Ro til, I æsler!" lød Riccottos hæse råb, og hastigt mindskedes afstanden mellem båd og skib.

Peder overså i et nu situationen; han sprang frem med revolveren i hånden og råbte ned til Riccotto:

"Læg årerne ind og gør, som Mike Green har sagt! – Der kommer ikke en mand ombord med våben i hænderne!"

"Hvad Djævlen!" skreg den gamle i båden, "hvad er du for en fyr! – Og dér er én til!" Han fik øje på Mara-Onga, som pludselig viste sin mærkelige skikkelse ved Peders side. "Nu skal jeg straks komme og hilse på jer. – Ro væk!"

Endnu et par åretag og båden gled ind under skonnertens stævn.

Der udbrød panik mellem matroserne på dækket. Rædselsslagne styrtede de afsted som en flok opskræmte får. Nogle entrede til vejrs for at skjule sig i rigningen, andre flygtede ned ad forlugen og forsvandt under dækket; de to malajdrenge sprang ind i kahytten og gemte sig under sofaen.

Og mens alt det postyr stod på, dukkede "Musen"s hoved op over stævnen. Bøssen holdt han i hånden, men næppe havde han sat foden på bakken, før Mike skød ham gennem hjertet.

Med et hæst brøl styrtede "Musen" baglæns ud over sprydet og ned i vandet.

Samtidig svang de øvrige fire smuglere sig over skibssiden ned på dækket. Et par af dem faldt straks for Peders og Mara-Ongas revolverskud; den tredje fik riflen i anslag, men inden han nåede at trykke løs, havde Billy taget ham på kornet; med en stump bly i hjernekassen slog han en kolbøtte tværs over dækket og blev liggende.

Den fjerde affyrede sin riffel mod Mara-Onga, og den gamle segnede om med blodet væltende ud af halsen; men så fik manden heller ikke tid til at gøre mere fortræd, for Peder tømte hver eneste patron, han endnu havde i sin revolver, mod banditten grimme fjæs; og det var mere end nok for den karl.

Som Peder nu bøjede sig ned over sin gamle ven, der allerede lå med vidt opspilede, brustne øjne, fik han lige et glimt af Riccotto at se. – Italieneren stod i stævnen, uden hat og med de hvide hår strittende til alle sider. I hver hånd holdt han en revolver og fyrede så rask, som aftrækkeren ville virke.

Men et øjeblik efter havde Mike grebet ham om halsen med begge sine kæmpenæver. Han løftede den gamle skurk i vejret, rystede ham, som var han en kattekilling, og slyngede ham så ud over skibssiden. Og da Peder sprang hen til falderebet, fik han netop tid til at se en uhyre blåhaj vende den hvidgule bug i vejret og åbne det vældige gab lige under den vildt sprællende Riccotto.

Med et angsthyl, der skingrede gennem luften, forsvandt den gamle forbryder i det dybe hav.

6. Fængsel og frihed

Det var middag, og varmen lå knugende over Valparaïsos havn.

Hele den skønne, bjergindkransede bugt bredte sig i stivnet ubevægelighed, som var den en uendelig, turkisblå, solglitrende glasflade.

Spredt langs byens halvmånekyst sås talrige skibe, store og små. Som vældige, svømmende huse hævede to flydedokker deres retskårne, sortmalede sider over vandfladen, hver omklamrende og bærende en oceandampers tunge jernskrog. Mod vest spejlede et chilensk og tre engelske krigsskibe de hvide, truende stålmasser og korte, tykke master, pyntede med kanonspækkede krigsmærs. Nærmest strand og kaj lå den lange række fragtdampere og sværtriggede sejlskibe ubevægeligt for ankerkættinger og fortøjninger. Pramme og lægtere hvilede, tykmavede og søvnige, mod skibsskrogene, dybt lastede med varer fra land eller hav. Langs moler og bolværk tårnede sig hushøje stabler af tønder og kasser, bomuldsballer og guanosække, tobaksruller og sukkerfade. Hist og her strittede kæmpekraner stærke jernarme skråt i vejret, rede til at gribe og dreje, hæve og sænke de hundredtusinder tons købmandsvarer, som ventede på at blive slæbt bort, båret hen over store have til alverdens lande og riger.

Men ikke et tandhjul knirkede, ikke en kæde raslede. Kraner og varer, skibe og mennesker – alt hvilede; for det var søndag.

Lige så død som bugten derude lå byen på det faste land. Varmedisen bølgede over Valparaïsos lavtliggende forretningskvarter, El Ammendral; kun nu og da brødes stilheden af en elektrisk sporvogns skrat og klemten. Og mod

øst, hvor El Puerto, den gamle by, løftede murflader og tage over stejle klipper og knoldede bjergrygge, dirrede og bølgede den hede atmosfære, som skulle de kridthvide huse og kirkernes guldglimtende kupler og spir smelte sammen til én stor, luende klump under solens flammestråler.

Tæt ved den vældige, stentunge toldbygning skyder en cementgrå mole sin vinkelbøjede ryg ud i bugtens blå havvand. Mellem molen og landets solide kvaderkaj ligger den egentlige havn. – Alt udenfor er kun åben rhed, underkastet Stillehavets skiftende luner.

Men i havnen er der tryghed og læ, og derfor er også hver tomme bolværksplads optaget, navnlig i orkantiden; og den var just begyndt.

Klemt inde mellem en japansk passagerdampers svære agterspejl og en ostindisk te-clippers fintskårne bov lå en hvid og pyntelig dampyacht med Amerikas stribede stjernebanner dødt dinglende ned fra hækkens flagspil. Svære dobbelte solsejl bød de stramme blå- og hvidstribede flader skærmende frem mod de luende solstråler og hyllede dækket fra for til agter i behageligt halvlys. Kun kommandobro, skorsten og to slanke master ragede frem og lod fint pudsede messing- og bronzebeslag blinke i det stærke lys.

Under solsejlet forude stod et par mænd og i pibeler indsmurte hvide sejldugssko; en tredje næstede huebåndet til sin bredskyggede stråhat. *Swell* stod der i guld på det sorte silkebånd; og manden, der syede, var Jesper Knort, dansk fuldbefaren matros ombord på unge Dick Mores dampyacht.

Agterude sad et lille selskab om frokostbordet. Måltidet var til ende, og kaffen skænket i kopperne. En hvidklædt

kineserdreng vartede op. Mageligt lænet tilbage i stråstolen sugede den langbenede engelske konsul cigarrøgen i sig, mens han af og til tørrede pande og næse i lommetørklædet, for der var lummervarmt under solsejlet. Overfor ham sad den smukke, sorthårede mrs. Harris, konsulens hustru. Hun viftede sig uafbrudt og vekslede nu og da halvtræt en bemærkning med kaptajn Waring, chef for Hans engelske Majestæts krydser *Viper*. Warings buldogfjæs skinnede rødt som en sol i nedgående, og han havde svøbt lommetørklædet om halsen inden for flippen, sådan randt sveden ad kinder og nakke.

Værten selv, millionæren Dick, stod i falderebet ved siden af skibets fører, den enøjede kaptajn Schwab, og studerede indholdet af et telegram, der netop var blevet bragt ham.

Så tog Schwab til huen og gik forefter, mens Dick selv slentrede hen imod bordet med telegrammet i hånden.

"Stadig dårlige nyheder? – Jeg kan se det på Deres ansigt," bemærkede mrs. Harris.

"Det var vel usandhed med den ballongondol, som de havde fundet på højden af San Francisco? – Skipperløgn, naturligvis," faldt kaptajn Waring ind.

"Det var det," svarede Dick, lod sig træt og ærgerlig falde ned i sin stol og tændte en cigaret. "Hvad kan det nytte alt sammen? Ham får jeg aldrig mere at se!"

"Næ, det kan De bande på," bekræftede konsulen og strøg de tætklippede whiskers. "Penge smidt i vandet! – Hvad det har kostet Dem, mr. More! – Enorme summer, hvad?"

"Å, det bryder jeg mig ikke stort om, så længe jeg endnu har håb om at finde ham. Der er ikke den plet indenfor Stillehavets kyster, jeg ikke har telegraferet til og forlangt observationer fra.

– 50.000 dollars er dog en rigelig belønning, og man skulle tro, at skibsførerne havde holdt øjnene godt åbne for at få fat i de penge – – –"

"Slet ingen har set ballonen?" spurgte damen.

"Jo, en damper, der løb fra Japan til New Zealand, observerede den på fjorten graders nordlig bredde. Da fløj den i nordvestlig retning vel 8-900 fod til vejrs. Det er alt, hvad jeg har fået ud af mine efterforskninger."

Kaptajnen drak kaffen ud:

"Den er gået ned dagen efter – senest. Ned i vandet, og dér er han druknet. – Færdig!" Han satte koppen fra sig med et smæld. "Hvad hed han, fyren?"

"Peder Most var hans navn, og det var min bedste ven. Han reddede mit liv i Sydafrika, gjorde Peder. Bedre mand end den unge dansker har aldrig stået på noget dæk."

"Det skulle glæde mig, om Peder Most en skønne dag lukkede døren op til mit kontor. – jeg er nemlig også dansk konsul; – men det hører vist til de fromme ønsker. "

"Gamle Brown, som De kender, er så sikker på, vi finder ham, som at jeg sidder her og drikker kaffe," henkastede Dick.

"Hvorfor dog?" Mrs. Harris holdt op med at vifte sig.

"Jo, han tror på varsler og drømme. Og han ser ham lyslevende for sig hver eneste nat, det er fuldmåne. – Spørg ham selv, dér kommer han."

Gamle Brown entrede fra molen ned ad trappen, der førte til falderebsporten. Det var nemlig ebbe, og derfor lå skonnerten en halv snes fod lavere end ved dagligt vande.

Brown holdt en stor dobbeltkikkert i hånden og anbragte nu lorgnetterne overskrævs på næsen, mens han gik agterefter.

"Kom her hen, Brown," kaldte Dick, "og få dig en kop kaffe. Hvor tør du spadsere på molen, når solen brænder lige over din gamle hjerneskal. Du kan få solstik, og hvad skulle jeg så gøre?"

"Næ, den holder nok sin tid ud, hjerneskallen, " mente Brown. "Jeg var blot en svip ude ved molefyret. Der er en damper for indgående, og den har en sejler på slæb."

"Det hænder jo nu og da, " bemærkede konsulen. Han fandt åbenbart ikke, det var nogen videre interessant iagttagelse.

"Hvad jeg ikke forstår," vedblev den gamle, "er at sejlskibet har hejst to flag. Og så vidt jeg kan se, er det nederste engelsk og det øverste Chiles orlogsflag. – Ligesom om det var en prise, der blev slæbt ind. England er jo ellers ikke på krigsfod med republikken her, det jeg ved af." Brown smilede.

Kaptajn Waring sprang op, om muligt en kende rødere i ansigtet end før,

"Hvadbehager! Storbritanniens flag under Chiles! Det var den stejleste, jeg endnu har hørt! – Å, lån mig kikkerten, mr. Brown!"

Op ad trappen entrede den hidsige engelskmand, fulgt af hele selskabet.

"Det er *Tornado*, den lille gule kanonbåd – altid ude efter smuglere og den slags." Waring ransagede gennem kikkerten de to skibe, der styrede lige ned mod havnen. "Og det er meget rigtigt – vores eget gamle flag hejst under den fordømte chilenske klud. – Uforskammet!"

"Hvad pokker kan det betyde!" udbrød konsulen. "Selv om de har nappet en kystsmugler, er der vel ingen grund til at håne flaget! – Men sådan er de storsnudede spanske kreoler."

"Den ligner ellers mest en amerikansk forenagter fra vestkysten," mente Dick.

"Eller en lystskonnert. – Elegante linjer i skroget, hvad? – Og som de master står i den!" Waring kiggede beundrende på skuden.

"Ja, vi bygger smukt i Amerika," fastslog Dick med selvfølelse.

Imidlertid havde kanonbåden kastet slæbetrossen los ude på rheden. Skonnerten skød endnu et stykke over stævn, sagtnede så farten og lod ankeret falde. Men *Tornado* fortsatte og løb ind i havnen for at fortøje ved den yderste mole, hvor den havde sin faste plads. Dick More og hans selskab slentrede langsomt tilbage til *Swell*. Dér stod de nu og tog afsked; for konsulen ville til sit kontor, og Waring ombord på krydseren og trække i uniformen. – Han ville dog nok vide besked med det flagspørgsmål. – –

Som de stod dér, hørtes fodtrampen og kommandoråb, og ud fra kanonbåden marcherede en deling matroser med karabiner over skulderen. I spidsen skred en ung løjtnant med dragen sabel, og midt i matrosflokken gik et par civile personer, den ene så høj, at han ragede en god halv alen op over alle de små chilenere.

"Det er folk fra skonnerten," mente Waring, "nu skal de vel i brummen."

"Nej tænk, de har lænker om hænderne!" udbrød mrs. Harris og så medlidende på de to stakler. "Og se den lille dreng! – Hvad kan de dog have gjort?"

Nu var fangeeskorten udfor *Swell*s faldereb. Det var rigtigt nok: – To mænd med lænker om arme og ankler slæbte sig møjsommeligt hen ad molens ujævne brolægning. Lurvede og

snavsede så de ud, men holdning var der alligevel over de to fyre.

Den mindste af dem drejede hovedet og kastede et blik hen imod gruppen ved *Swell*, og i samme nu sprang Dick More i vejret, som om en skorpion havde stukket ham i foden.

"Peder – Peder Most!" råbte han, løb ind mellem matroserne, fejede dem til side og greb fat i fangen.

"Dick! – Er det dig?" udbrød fangen og strakte armene frem, så lænkerne raslede. "Å, gudskelov for det! – Se, hvordan de behandler mig! – Hjælp os, Dick!"

"Jamen – hvor i alle guders navn – –"

Mere fik Dick ikke sagt, så havde løjtnanten og et par matroser trængt ham bort. Officeren svang sablen truende, krænket i sin værdighed på det dybeste:

"Carambo! Vover De at bryde eskorten! Tag Dem i agt – – Avanti!"

"Men hvor bringer De dem hen?" spurgte Dick stakåndet. "Hvad har De gjort?"

"Fordømte sørøvere og mordere er det," lød svaret. "Avanti!"

Afsted marcherede flokken, medens kaptajn Waring og konsulen med magt måtte holde Dick tilbage.

"Sørøvere og mordere," gentog Dick. "Peder Most en morder! – Forbandet sludder!"

"Vist så, vist så," tyssede konsulen. "Jeg skal straks tage mig af sagen. De gør det blot værre ved at opirre øvrigheden. Farlige folk de chilenere!"

"Farlige eller ej – jeg skal min salighed vriste ham ud af næverne på de karle! – Peder Most sørøver! – De kunne lige så godt beskylde mig for at være lommetyv!"

Jesper Knort havde observeret den hele scene fra falderebsporten og havde fanget et glimt af Peder Mosts ansigt. Han bøjede sig ned over forlugen og råbte:

"Peder Most er her – han er fundet! – Har I hørt det alle sammen? – Styrmand Peder – vores egen Peder Most!"

Og op ad forlugen myldrede hele mandskabet med store Jan Tromp i spidsen; fra maskine og kedelrum entrede sodede og skidne fyrbødere. Gamle Brown kom stavrende på stive ben og i skjorteærmer, og den enøjede kaptajn Schwab fo'r ud af sit lukaf, puffende og skubbende alle til side for at blive førstemand.

På molen stod alle mand og stirrede efter eskorten. Da løftede Peder huen og svingede den med sin lænkede arm, og hele *Swells* besætning satte i med et vældigt rungende hurra!

Dick snurrede rundt på hælen, ophidset både af glæde og raseri:

"Jan Tromp, følg med den bande og se efter, hvor de bringer ham hen!"

Og Jan skridtede afsted på de lange ben, som skulle han tage præmie i hurtiggang.

"Kaptajn Schwab, vil De tage motorbåden og sætte over til skonnerten. Få at vide, hvad De kan, om hele historien. – Brown, vil du gå ombord på kanonbåden. Spørg dem, hvorfor de har arresteret Peder, og hvad den anden, den høje, er for en mand. – Atih, læg visittøjet frem; jeg vil op til guvernøren lige straks!"

Der kom gang i hele besætningen og i gæsterne med; for kaptajn Waring fulgte med Schwab og konsulen slog følge med Brown.

Dick havde ikke behøvet at gøre sig så megen ulejlighed med at skaffe oplysning om, hvorfor *Delfinen* var blevet slæbt ind af kystpolitiets kanonbåd, eller af hvilken grund Peder Most og hans kammerat nu var på vej til fængslet i Valparaïso. Aftenbladene var fulde af beretninger om den sag.

Hen ad ottetiden, når solen er krøbet et forsvarligt stykke under horisonten, og havbrisen sætter ind, kommer der liv i byens befolkning, selv om søndagen. Bladene har snappet det sidste nyt, avisdrengene styrter gennem hovedgaderne og langs havnemolen, for dér spadserer flest folk.

"La Prenza! La Prenza!" – "El Libertad", vræler drengene – "Et sørøverskib i havnen! – Piraterne fængslet!" – Det var da sensation; vældig afsætning på bladene.

På konsulatet sad mr. Harris og studerede artiklerne. Han læste:

Sørøverskibet *Delfinen* opbragt!

Piratens fører en dansk mand!

Smuglere og rovmordere!

Læserne bevarer utvivlsomt endnu erindringen om et sensationelt skibsrov, der for tre år tilbage fandt sted i Hongkongs havn.

Den mexikanske rigmand, Don Carlo Alvarez, der havde begyndt en rejse jorden rundt, ankrede sin elegante tremastede skonnert *Juanita* udfor Hongkongs karantæneanstalt og rejste, sammen med sin hustru og et par

venner, til Peking. Ved hans tilbagekomst var yachten borte – stjålet – bortført!

Et enestående dristigt røverkup var blevet udført.

Størsteparten af besætningen var i land; en malajisk styrmand og to kulørte matroser holdt vagt ombord. Kun den ene matros slap derfra med livet – han svømmede i land til karantæneanstalten, skambidt af en haj!

Kl. 10 om aftenen havde en båd med fem hvide mænd lagt til ved falderebet, overfaldet og bundet styrmanden og dræbt den ene matros. Derpå havde de stukket anker og kæde fra sig, sat sejl – *Juanita* forsvandt i nattens mørke.

I tre år har disse sørøvere gjort Stillehavet usikkert. Talrige er beretningerne om plyndrede perlefiskerfartøjer, kaprede kinesiske junker og eventyrlige smuglerbedrifter; men aldrig lykkedes det myndighederne at standse dette uvæsen, der sikkert hidrørte fra den røvede lystyacht og dens rovgriske besætning.

– Indtil i går!

Vor altid årvågne og energiske chef for kanonbåden *Tornado* blev i går på sit kryds langs kysten opmærksom på en tremastet skonnert, der havde kurs mod Valparaïso. I kaptajnens aldrig svigtende hukommelse stod prentet billedet af det stjålne sejlskib – et billede der for

tre år siden sendtes rundt til alle stationer og havnebyer langs oceanets kyster.

Kaptajn Hermanos bordede ufortøvet det mistænkelige fartøj – *Delfinen* er dens nuværende navn – fandt øjeblikkelig ud af sammenhængen, og har nu sat kronen på værket ved at indbugsere prisen og ladet piratskibets fører og førstestyrmand – de eneste hvide mænd, der, foruden en ti års dreng, fandtes på skibet – lægge i lænker.

I fængslet er der allerede blevet taget et foreløbigt forhør over disse menneskedyr. Deres forklaringer er selvfølgelig aldeles usammenhængende og modsigende. Herom nærmere i vort næste morgennummer.

Kun skal endnu bemærkes, at sørøverkaptajnen er en ganske ung mand. Han opgiver at hedde Pedro Mosso og at være født i Danmark. (En bjergrig ø i det nordlige ishav, der allerede i oldtiden fostrede et utal af sørøvere, de såkaldte vikinger!)

Styrmanden er englænder – vi havde nær sagt "naturligvis", for er det nogensinde hændt, at man har fanget to sørøvere, uden at i det mindste den ene har stammet fra det troløse Albion? – vi spørger blot! – – –

Næppe var læsningen tilendebragt, før Dick More, ledsaget af gamle Brown, lod sig melde.

Dick var segnefærdig af træthed.

Han havde ved opbud af al sin energi fået tilladelse til at besøge fangerne i fængslet; han og Brown havde da af Peders egen mund hørt beretningen om hans oplevelser og om, hvorledes han fra Tolonga var sejlet til Valparaïso for dér at aflevere *Delfinen* og afgive beretning til øvrigheden. Intet havde han forbrudt, selvfølgelig.

Mr. Harris hørte opmærksomt på Dicks redegørelse. Da den var til ende, rystede konsulen mistrøstigt på hovedet:

"At Deres ven taler sandt er indlysende. Det kan jo bevises, at han ikke var i Hongkong, dengang skonnerten blev stjålet, ikke sandt?"

"Med hundrede vidner!"

"Meget vel. Men selv om han ikke har røvet skibet fra dets rette ejermand, har han dog bemægtiget sig det under såre mistænkelige omstændigheder. – Der er blevet dræbt og myrdet et ret betydeligt antal personer. Både Deres ven og hans kammerat, Mike Green, har egenhændig skudt og – – –"

"Jamen i selvforsvar," ivrede Dick. "Man har vel lov til at slå banditter ihjel, når man selv bliver angrebet."

"Det har man. Men alt det skal bevises. Hvordan finder vi den ukendte ø? Hvem er i stand til at identificere de døde banditter? – Og hvorledes vil det være muligt at tro på alle disse eventyr, som den danske mand har oplevet? – Konge på Tolonga! – Tværs over Stillehavet i en ballon!"

"Jamen – du gode Gud, der må vel være retfærdighed – selv i Chile," stønnede Dick.

Konsulen trak på skuldrene:

"Og kender De – har De nogensinde set et chilensk fængsel? Aner De, hvad en fange gennemgår af åndelige og legemlige lidelser i et af Valparaïsos eller Santiagos fangehuller? – Deres ven vil i bedste tilfælde komme til at tilbringe år i fængslet; han vil slippe ud som en ældet, nedbrudt – måske forrykt mand."

Dick rejste sig, hvid i ansigtet af sindsbevægelse:

"Sådan må det ikke gå! Det er min bedste ven, De taler om, konsul Harris. – Råd mig dog, sig mig, hvad jeg skal gøre!"

Konsulen rømmede sig og så hen til gamle Brown, der sad foroverbøjet på sin stol med lommetørklædet for ansigtet, aldeles nedbøjet af sorg:

"Der er ting, som jeg, i egenskab af engelsk konsul, ikke tør udtale i vidners nærværelse."

Brown løftede hovedet, så åndsfraværende på mr. Harris, rejste sig og forlod værelset.

"Nå," kom det utålmodigt fra Dick, "nu er vi da ene!"

"Min kære mr. More," svarede konsulen smilende, "hvis jeg var så rig som De, og hvis jeg holdt lige så meget af denne eventyrprins, Peder Most, som De åbenbart gør, så ville jeg ikke stole på chilensk retfærdighed. – Jeg ville selv spille forsyn."

"De mener?"

"Jeg ville selv redde ham ud af fængslet – bortføre ham. For pokker! Brug Deres rigdom, Deres kløgt, Deres forbindelser! – En amerikansk millionær er en magt i dette korrumperede land. Guldnøglen åbner de fleste døre – fængslernes med. Og hvor guldet ikke batter, der kan De måske bruge Deres raske besætning og dampyachten, der løber sine fjorten knob – – –"

Han rejste sig, Dick ligeledes:

"Tak, konsul, og god nat!"

"Et ord endnu. – Lykkes det dem at få ham bjerget ombord, damp så ud i Stillehavet, find den mærkelige ' og plant det amerikanske flag på dens jord. Da er både De og Peder Most berømte mænd indtil Deres dages ende. Og De har haft en gyldig undskyldning til at bryde loven og tage Dem selv tilrette i Chile. Det vil enhver amerikaner indrømme. – God nat, mr. More!"

Peder Most sad i rugende mørke på det cementlagte gulv. Ryggen lænede han mod jernsengen, der var slået op og låset fast til muren. Når han strakte benene lige fra sig, nåede fodspidserne lige den modsatte væg, der var mosgrøn og klæbrig af kælderfugtighed.

Dødtræt var han af at vandre op og ned. Fem skridt fra jerndøren til gårdmuren, hvor midt om dagen et bitte smule lys sivede ind ad ruden mellem de armtykke jernstænger – fem skridt tilbage til den boltstængede dør.

Lænkerne om ankler og håndled tyngede som en ulidelig byrde; huden inden for jernringene var slidt til blods. Ved siden af ham stod en halvtømt blikskål med kogte sorte bønner; og så var der vand i et træbæger.

Et fælt sted at være. Men det var også indrettet til mordere og røvere. Dér plejede de at sidde den sidste tid, indtil strikken blev lagt dem om halsen.

Og Peder sad netop som rovmorder og sørøver.

Han vidste jo godt, at det hele kun kunne ende med frifindelse og oprejsning – retten måtte vel have sin gang også i det land; og Dick virkede derude – han var nok mand for at

greje sagerne! Men alligevel – så skrækkeligt havde Peder aldrig troet, noget menneske kunne have det, som han i det kælderhul – mordernes celle!

Mike Green – hvor var han? Rimeligvis anbragt et lignende sted. Peder havde ikke set ham fra det øjeblik, fængselsporten knaldede i bag hans ryg. Og lille Billy –!

Peder lukkede øjnene og fremmanede billederne om sejladsen fra Tolonga, bort over havet. En dejligere rejse havde han da aldrig haft, skønt der var kludder i alting. Han måtte klare det, som han bedst kunne. Rent galt var det med bestik og observationer. Søuret var jo forlængst gået i stå; Mike havde ikke anelse om, hvor skibets plads var på kortet.

Peder besluttede at holde stik syd i til at begynde med. Bredden tog han hver dag, for det brugte han ikke søur til, og sekstanten var god nok; ellers førte han bestik så godt, han kunne. Det traf sig meget heldigt, at der langt om længe kom land i sigte; det var øen Pitcairn. Dér boede en missionær, som også var købmand; ellers kun indfødte; *Delfinen* fyldte vandtanke og tønder og tog proviant ombord; så atter rask vester i, med kurs mod nærmeste havn; og det var just Valparaïso.

Glade var alle ombord på skonnerten, både hvide og kulørte. Mest fornøjet var Mike og lille Billy, for nu havde de guldstøvet i behold og skulle hjem til Irland og købe gård. Peder selv var lykkelig. Rig måtte han da være, for han havde jo ejendomsret over alle Mara-Ongas perler og guldklumper og røde koraller.

Det første, Peder ville gøre i Valparaïso, var at telegrafere hele verden over, indtil han fandt *Swell*. Så ville han mødes med Dick og bagefter rejse hjem til Danmark. Måske han købte sig et skib

og sejlede i fragtfart, eller det kunne også hænde, at han ville lære skibsbygning i Amerika – –

Og midt i alle drømmene, kun et døgns rejse fra Valparaïso brasede denne gule kanonbåd dem på siden! – Visitation over hele skuden – en masse sludder på spansk, som ingen kat forstod et muk af – og så blev de slæbt ombord i krigsskibet med lænker om hænder og fødder. – – – Å, Gud i Himlen, sikken en tilskikkelse!

Tårerne piblede ud gennem Peders lukkede øjenlåg; han følte sig så grumme ulykkelig. Smerter havde han i hele kroppen af det kolde cementgulv, han altid måtte sidde på. Blot han dog stod tørnen ud! Bare han ikke blev syg og døde, inden han igen havde fået sol på sig og fri jord under fødderne!

Det isnede i ham af skræk, og så sprang han op, for det skrattede henne i dørlåsen. – Nu skulle han vel igen i forhør, stå op og ned foran den gule, grinende chilener, der aldrig ville tro et ord af, hvad han sagde.

Døren skreg på hængslerne, slutteren stod på tærskelen med sit nøgleknippe hængende ved bæltet; en lygte bar han i den ene hånd og den tunge knippel i den anden. Det var en ung, bredskuldret neger med onde sorte øjne og en uhyre mund. Han slog hovedet tilbage, betydende Peder, at han skulle følge med.

Det var altid en afveksling at komme i forhør; Peder så dog mennesker, kom ud i lys og frisk luft. Han skridtede derfor villigt nok afsted, så rask han kunne for de tunge jernkæder.

Men det var ikke den sædvanlige vej, han blev ført – op ad trappen to etager til vejrs. I dag gik det gennem mørke gange, hvor vandet stod i store pytter og stank af råddenskab.

Endelig nåede de en kort stentrappe; for enden af den stødte fangevogteren en dør op – de stod i en lille gård, omgivet af høje, grå mure.

Der gik vel en halv snes minutter, så åbnedes en anden dør, og ud i gården stavrede Mike Green, ledsaget af en fuldt bevæbnet gendarm.

Mike så gul og gusten ud, snavset og lurvet; pyntet med ræverustne lænker var han ligesom Peder.

De to nikkede tavst til hinanden. Tale turde de ikke, det stred imod reglementet. Men der gik et smil over deres ansigter – blot det at se hinanden var jo en uhørt glæde.

Uden for porten i muren knirkede vognhjul. En lille jerndør blev åbnet, gennem den blev fangerne skubbet ud.

Køretøjet lignede mest en mægtig sortmalet jernkasse med små luftsprækker højt oppe under taget. Kassen hvilede på fire hjul og blev trukket af tre muldyr. På bukken sad en negerkusk og ved siden af ham en væbnet mulatgendarm.

Peder og Mike forstod, at køretøjet holdt der til deres brug; de fik lige tid til at snappe et glimt af en åben plads, hvor soldater eksercerede; langt borte glimtede et kirkespir; rundt om et gadehjørne svingede en elektrisk sporvogn – så var de allerede inde i vognens halvmørke, siddende på en smal bænk.

Overfor anbragte gendarmen sig, og nu gik det afsted i strygende fart.

"Hvor skal vi hen?" spurgte Peder med lav stemme.

"Til Santiago – til fængslet i hovedstaden."

"Hold kæft!" råbte gendarmen og dundrede i vogngulvet med geværkolben.

Køreturen var ikke lang, for den strakte sig kun fra fængslet til Valparaïsos store banegård; men opholdet i vognen blev langt nok. Toget var ikke færdigt med rangeringen. Endelig åbnede gendarmen vogndøren; Peder og Mike krøb ud.

Det var et umådelig stort godstog, vel fyrretyve vogne langt. Den allerbageste waggon var bestemt til fangetransport – en almindelig kreaturvogn, som knap nok var fejet ren for al slags affald. Der lugtede grimt; men til gengæld var der luft og store kighuller under taget hele rummet rundt. I vognen stod en foderkasse, som fangerne kunne sætte sig på, desuden en bænk med rygstød til vogterne.

Dobbeltdøren i jernbanevognen stod stadig åben, og gennem den kunne Mike og Peder se det myldrende liv på perronen. Kineserkulier, negre og mulatarbejdere trillede afsted med lave, trehjulede bagagekarrer, baksede med svære tønder og fustager eller drev små flokke geder og får foran sig. Nu og da trippede langhårede lamaer afsted med fyldte kurve hængende i træåg over ryggen. Der var banebetjente og vimse assistenter, politi og militær.

På en gang stødte Mike albuen ind i Peders side:

"Se dér," hviskede han.

Udenfor i al den brogede vrimmel banede en gammel, hvidklædt mand sig vej, ivrigt spejdende langs vognrækken. Han gik med en dreng i hånden, en lille fregnet, solbrændt fyr med en hvid kasket på det sorte hår.

Drengen standsede og pegede på fangevognen. Den gamle rettede på lorgnetten, nikkede til Peder og Mike; gjorde hastigt omkring og forsvandt atter mellem dragere og banearbejdere.

"Det var Billy!" hviskede Mike.

"Ja, og gamle Brown! – Du skal se, Dick og de andre er ude for at klare den for os."

"Tror du?"

"Lige så sikkert! – Dick er en morderlig gut!"

De to gendarmer stod just og handlede med en kineser, der bar en stang over skulderen med kurve fulde af appelsiner hængende i hver ende. Senere kom der en gammel rynket indianerkælling og solgte dem en stråflaske og et bundt sorte cigarer.

Med misundelse så Mike og Peder disse herligheder blive anbragt under bænken. Det var rejseproviant. – Hvem tænkte på de to lænkede stakler, der så umådelig gerne havde spist et par frugter og bagefter stukket fyr på en af de krogede tobakspinde!

Nu styrede en underofficer og to matroser fra kanonbåden *Tornado* lige hen imod fangewaggonen. Med dem fulgte en banefunktionær. Matroserne bar to lædersække, som blev stillet på vognens bund. Dér blev sækkene åbnet, indholdet noteret, hvorpå de atter lukkedes og forsynedes med svære segl i rødt voks.

"Så du det?" spurgte Peder dæmpet.

"Om jeg gjorde! – Det er jo alle vores ejendele. Både Billys og mit guldstøv og så alt det, I kom ombord med – du og troldmanden. – Jeg havde såmænd aldrig tænkt at se det mere."

"Næ," mente Peder, "jeg troede rigtignok, de chilenere var nogle anderledes tyveknægte. Men fordi de ikke stjal det i Valparaïso, kan det jo godt forsvinde i Santiago. – Nå, nu skal vi nok til at køre!"

Døren blev smækket i, en klokke lød og så et skarpt fløjt. – Afsted trillede vognen med sit indhold af gendarmer, fanger og lædersække.

Mellem Chiles hovedstad, Santiago, og havnestaden Valparaïso er der knap større afstand end fra Fredericia til Aalborg; men banen i Chile har vel kostet 500 gange så meget som den i Jylland.

Fra den lave strand, hvor banegården i Valparaïso ligger, skal lokomotiverne trække toget næsten to tusind fod til vejrs over Stillehavets spejl. Derfor er banelegemet skåret og sprængt ud i bjergsiderne, så skinnelinjen går i zigzag næsten hele vejen. Svære stålbroer måtte spændes over svimlende afgrunde, tunneler bores gennem klippevægge. Den bane har krævet mere ingeniørsnilde end de fleste andre på jordens overflade.

Et utal af stationer, store og små, bryder banelinjen; de lange godstog kryber besværligt afsted, trukket til vejrs af stønnende lokomotiver.

Til en begyndelse nød Peder og Mike at være borte fra det skumle fængsel, at kunne veksle ord og tanker, selv om det måtte ske med dæmpede stemmer; og navnlig glædede de sig over småkig op til den blå himmel eller en træklædt bjergskråning gennem åbningerne i vognen. Men længe varede det ikke, før varmen blev så overvældende inde i den rullende jernkasse, at de knap kunne sanse. En "gurgelette" med lunkent vand, som én af gendarmerne stillede hen til dem, blev hurtigt tømt. Men tørsten vendte tilbage og snørede halsen sammen; sultne blev de også, fortumlede og udmattede.

Få timer efter affarten sad både Peder og Mike på bunden af vognen, lænet op mod foderkassen, svedende og halvt besvimede af den uhyre varme.

Gendarmerne havde det for så vidt bedre, som de kunne drikke sig en mild rus i stråflaskens stærke indhold. De fik en pakke snavsede kort frem, spillede og skændtes, røg og drak, indtil også de, overvældede af heden, sank om på bænken og snorkede omkap.

Således rullede fanger og fangevogtere sindigt afsted, indtil toget – omtrent halvvejs mellem havn og hovedstad – nåede den lille station "Casa Muerte", hvilket betyder "det døde hus".

Casa Muerte er kun en ringe holdeplads, hvor en i gamle dage stærkt benyttet bjergvej skærer baneskinnerne på vejen ned til den lille havneby, Puerte del Algorroba, ved Stillehavet. Et hvidtet skur er indrettet til stationsbygning, og dér besørger en rødnæset, halvgammel stationsforstander og hans mulatkarl alt fornødent med hensyn til banebetjening og godstransport. Bag ved huset står et skur med halvtag, hvor muldyr- og lamadrivere kan hytte sig for solstrålerne og holde fornøden rast.

Men sjældent huser skuret vejfarende mænd og dyr, og endnu sjældnere stiger rejsende ud på stationen.

Dog, den dag var der ligefrem livligt rundt om den lille holdeplads på bjerget.

En halv snes kraftige karle med de chilenske hyrders sædvanlige kapper over skulderen og bredskyggede hatte trykket ned i panden døsede i skyggen af halvtaget eller slentrede langsomt op og ned ad perronen. En ung

haciendaejer, klædt i hvidt flonel, med ridegamacher og pisk vimsede uroligt omkring, snart inde i stationsforstanderens kontor, snart ovre i skuret, hvor han mønstrede de opstaldede muldyr og heste, seksten i tallet. Af og til tog den unge mand stråhatten af og tørrede sveden fra panden. Man så da, han var rødhåret – et særsyn på de breddegrader. Snart kaldte han på en, snart på en anden af sine folk, talte dæmpet med dem og hastede videre. Der var en nervøs uro over disse fremmede, som just ikke plejer at kendetegne de afmålte, værdige chilenere.

Det syntes, som om den samme uro endog havde grebet stationsforstanderen. Den visne mandsling med den knoppede, vinrøde næse i det voksgule, rynkede ansigt plejede ellers at hvile mageligt dagen igennem i sin dybe rattanstol, rygende lange, krogede cigarillos, mens han tømte sine reglementerede to flasker absint. Det var knapt at togene, der brusede forbi, fangede hans opmærksomhed. Men i dag var det anderledes. Fra perronen, hvor han spejdede efter det kommende godstog, trippede han rastløs ind i sit privatværelse. Og når han troede sig ubemærket, lettede han en rådden planke op henne i hjørnet, kiggede ned i et hul, hvor der lå noget, som lignede en bunke skidne pengesedler. Så faldt bræddestumpen atter til.

Men ude ved sporskiftet sad stationskarlen, den halvnøgne, bredskuldrede mulat. Han røg den ene cigaret efter den anden og grinede, som om han glædede sig til noget meget morsomt.

Toget rullede op til stationen. Der var to passagerer, en gammel herre og en dreng, der mærkværdigt nok havde løst billet til Casa Muerte.

Inde i fangevognen døsede Peder, mens Mike snorkede om kap med de to gendarmer. Toget rystede, da det holdt, og ved stødet åbnede alle tre sovende de tunge øjenlåg.

"Casa Muerte! – Casa Muerte!" hørtes en snøvlende stemme udenfor. – Herregud, kun halvvejen, tænkte gendarmerne vel og lukkede atter øjnene. Det samme gjorde Mike. Men Peder kunne ikke sove; han havde hele tiden ventet, at noget ville ske på den jernbanetur. Nerverne lod ham ikke have ro. Han hørte lokomotivets fløjt, mærkede hvorledes det sukkede og sled i det lange tog, følte til sin usigelige glæde, at fangevognen ikke rørte sig af pletten. – Waggonen måtte åbenbart være blevet udløst af forbindelsen med de andre vogne.

Peder stødte til kammeraten:

"Pas på, Mike," hviskede han, og irlænderen vågnede med et sæt.

I det samme viste et rødhåret hoved sig gennem åbningen over døren.

"Dæk dig, Peder, bag kassen dér!" lød Dicks dæmpede stemme, for ham var det. Så nikkede han og forsvandt. Men Peder og Mike flyttede sig lydløst over til den anden side af foderkassen. – Nu vidste de, at det gik løs!

Med ét begyndte den ene gendarm at strække på lemmerne, vågnede og gned øjnene. Han lyttede og stødte til kammeraten, der rejste sig med et sæt.

Hvorfor kørte de ikke? Var der noget i vejen?

De så hen på fangerne, der stod så underligt opstillede bag den svære kasse, og med ét anede de to chilenere uråd. De talte hurtigt sammen, mens de greb om karabinerne; den ene sprang hen til døren, lukkede den op på klem og fo'r tilbage.

I det samme blev den anden dør revet op, og fem bøssepiber pegede imod de to gendarmer.

"Smid jeres geværer, eller vi skyder!" råbte Dick.

Og vel var ordene engelske, men meningen forstod chilenerne godt nok. De så sig rådvilde om, mens Peder og Mike dækkede sig i ly af kassen. Over deres hoveder stak endnu et par riffelløb frem – den overmagt var for stor; gendarmernes bøsser faldt klirrende mod vognens bund.

Ind entrede Dick og lange Jan Tromp, og efter dem fulgte Hakon Nordmand, Jesper Knort og et par stykker til. I et nu lå chilenerne på ryggen med arme og Ben forsvarligt bundet. Peder og Mike sprang frem af deres skjul, så lænkerne raslede om arme og ben. Lille Billy kravlede op i vognen og hængte sig om halsen på sin store ven, mens han både græd og lo på samme gang.

"Ud med jer i en fart!" kommanderede Dick. "Træk hestene frem og muldyrene. – Kom!"

"Vent lidt!" råbte Mike. "Vi må have de to sække med – de tilhører Peder Most og mig."

Tromp og Jesper Knort smed hver en sæk over nakken, og så myldrede alle ud af vognen, tværs over perronen og hen til skuret, hvor hestene stod rede.

Gamle Brown kom løbende dem i møde. Han bar to hvide hyrdekapper over armen:

"Tag dem på – og stråhattene med," råbte han, "ellers bliver I genkendt på vejen."

"Jamen lænkerne!" udbrød Peder. "Vi kan jo ikke komme overskrævs i sadlen med de tingester på."

Et øjeblik stod hele undsættelsesekspeditionen rådvild. Så fandt Jan Tromp på råd. Han fandt en svær hammer i stationsbygningen. Peder lagde sig på langs af en baneskinne, så kæden spændte tværs over jernet. Og med et par vældige slag sprængte den stærke hollænder først benenes og dernæst hændernes lænker. Snart stod både Peder og Mike fri, men kædestumperne hang rigtignok endnu fra håndled og ankler.

"Det må vente, indtil vi kommer ombord," sagde Dick. "Op på hestene! Vi må afsted, inden næste tog kommer!"

Fem minutter senere dundrede bjergvejen under dyrenes rappe hovslag. I rask trav fjernede kavalkaden sig fra Casa Muerte.

Tilbage blev de to chilenske gendarmer, der, rasende og tænderskærende, vred og drejede sig på fangevognens gulv under unyttige forsøg på at smøge rebene af arme og ben.

Og inde i stationsbygningen lå den rødnæsede forstander og hans mulatkarl, lige så forsvarligt bundet som de to i vognen. Men forstanderen sled ikke i rebene, og mulatten lå endda og grinede af glæde. – Det var nok mere end ti års gage, de to havde tjent på denne mindeværdige dag!

To timer senere blev der røre langs stenmolen i Valparaïsos havn, dér hvor kanonbåden *Tornado* lå. De små gulbrune officerer og matroser fo'r omkring som spyfluer i et spisekammer. Dampen blev sat op, fortøjninger kastet los – ud af havnen stod det lille krigsfartøj med al den fart, skruen kunne drive det frem. Tværs over bugten og syd på mod Puerte del Algorroba blev kursen sat.

Gennem telegrafen havde kanonbådens chef fået følgende meddelelse:

"De fangne sørøvere er undkommet fra stationen Casa Muerte efter et voldeligt overfald af en trop beredne udlændinge. Banditterne er undsluppet ad bjergvejen til Algorroba. Man har mistanke om, at den amerikanske dampyacht *Swell*, der i forgårs fortøjede i nævnte havn, er impliceret i denne sag. Opsøg og visitér øjeblikkelig yachten!"

Mens *Tornado* arbejdede sig langs Stillehavskysten med ti mils fart, pustende den sorteste kulrøg ud af skorstenen, lå den mistænkelige amerikanske dampyacht *Swell* endnu for sit anker ud for Algorrobas havn. Solsejlene var bjerget, ankeret lige klar til at lette, og der var højtryk på kedlerne, så spilddampen f6r hvæsende ud i den klare luft. Motorbåden pilede netop fra havnekajen mod damperen, og den var så fuld af mennesker, at lønningen ikke lå to tommer over vandspejlet.

Nu lagde den til falderebet, og op ad trappen myldrede de mærkeligste skikkelser i hyrdekapper og ridestøvler eller i hvide planterdragter med uhyre, opkrammede stråhatte på hovederne. Det lignede mest af alt et selskab, der havde været på karneval og nu kom ombord i meget oprømt stemning.

Stemning, det var der! Aldrig havde kaptajn Schwab oplevet en sådan mangel på disciplin: ikke en mand blev ved sit arbejde, da båden lagde til – dæksfolk og fyrbødere, bådsmænd og maskinister, alle strømmede de til falderebet, råbte og lo og svingede med huerne. Og da der stavrede en snavset, laset, rødhåret fyr møjsommeligt op ad trappens trin, slæbende et stykke rusten jernkæde efter hvert ben og med lignende prydelser dinglende fra håndleddene, blev han omringet og

trykket og båret i triumf. – Gud hjælpe mig, om Schwab ikke så både den ene og den anden af sine undergivne tudskråle af henrykkelse!

Men den lurvede, skidne, rødhårede fyr var da heller ingen anden end Peder Most, fri og frank, bjerget ud af chilenerpolitiets klør. Nu stod han sund og rask på *Swell*s dæk; og ved siden af ham ragede kæmpen Mike op, lige så behængt med lænker og lige så jublende glad. Og allergladest var nok lille Billy. Han tørrede tårerne bort fra øjnene med sin venstre brune barnehånd, men den anden lå gemt inde i Mikes mægtige lab.

Dick More stod på agterdækket med hænderne i siden og hatten bag i nakken. Han lo, og øjnene strålede af glæde.

Peder Most gik hen imod ham med udstrakt hånd:

"Tak, Dick – det skal jeg aldrig glemme dig!"

"Å vrøvl, Peder; du har ikke noget at takke for. Husk, hvad du gjorde for mig, da jeg lå fanget i kraalen i Afrika. Nu kan vi være kvit!"

I det samme stod kaptajn Schwab foran Dick.

"Undskyld, mr. More, men var det ikke bedst at lette og komme afsted? – Hvis jeg ikke tager fejl, er det kystpolitiets kanonbåd, som runder om pynten derhenne. Det kunne være, den ville tale med os."

"Op med ankeret, kaptajn, og fuld speed på *Swell*! – Vi skulle nødig komme inden for dens kanoners rækkevidde!"

Ti minutter senere malede skruen rundt; yachten strøg hen over havfladen. På *Tornado*s forreste mast hejsedes signalet "Stands farten, eller vi skyder!" – Som svar lod Dick det amerikanske flag prange på begge mastetoppe og det allerstørste fra flagspillet agter. Så væltede en røgsky ud fra

kanonbådens stævnport, et skrald og granaten dansede smut hen over det blanke vand.

Men nu havde maskinmesteren sat farten op til det yderste. *Swell* jog afsted med femten mils fart; alt dirrede og hoppede ombord på skibet. Hurtigt øgedes afstanden mellem yachten og den vrede chilener. Og længe inden nattens frembrud holdt *Tornado* inde med sin håbløse jagt.

Det er sen aften. Himlen spænder sin stjernefunklende kuppel over det store, mørke hav, gennem hvilket *Swell* trækker sin morildlysende kurslinje.

Nede i Dicks strålende oplyste agterkahyt, rundt om det svære mahogni bord, sidder han selv, gamle Brown, Peder og Mike. – Billy har for længst lagt sig; sammenrullet som et pindsvin ligger han i køjen og smiler i lykkelige drømme.

Mike løfter sit glas:

"Så siger jeg tak, mr. More, for det at De har skaffet mig friheden igen!"

"Selv tak, Mike Green! – Ja, nu sætter vi Dem og lille Billy af i Honolulu. Så kan De rejse øst på over San Francisco eller vest på over Japan, ligesom det nu passer Dem."

"Det er all right, mr. More. Billy og jeg skal hjem til Irland. Jeg formener, vi har guldstøv nok til at købe en pæn gård, helst i omegnen af Dublin."

"Færdig med søen, hvad? Ikke flere eventyr?"

"Næ, hvad det angår, så mener jeg, at vi har haft nok for vores part af den slags." Mike strøg sig gennem skægget og drak glasset ud. – "Nu er jeg jo Billy i faders og moders sted, og så må jeg begribeligvis sørge for, at han lærer noget. For lærdom

og kundskaber og den slags, det er ligegodt den ballast, som man sejler længst på. Det har jeg da fundet ud af. – Og så god nat, mr. More; jeg længes så morderligt efter en god køje, for den ridetur tog på kræfterne."

Mikes mægtige krop gled ud af døren.

"Og du, Peder; hvad har du i sinde at foretage dig? – Efter hvad jeg har set af de to sækkes indhold, er du jo en holden mand; meget rigere end Mike Green. Og sådan en rig styrmand kan jeg vel ikke beholde ombord på *Swell*."

Peder sad med hånden under kind og stirrede smilende frem for sig:

"Ser du, Dick; jeg blev jo helst hos dig og mr. Brown – for bedre venner finder jeg nok aldrig. Men – jeg længes så vældigt efter mit eget lille land. Jeg må hjem og se til agent Brummer i Svendborg og til toldforvalter Klenow og Frits. Og så må jeg da også pynte på de gamles gravsted, ikke? – Sådan som jeg glæder mig til at tale dansk igen!"

"Nå, men når nu den glæde er overstået," spurgte Dick, "hvad så?"

"Så har du mig igen i Amerika. – Klar til at lægge ud på en frisk – for vi finder vel nok på noget, skulle jeg tro."

Dick nikkede og lo. Men gamle Brown rømmede sig og begyndte at pudse lorgnetten. Så tog han ordet:

"Lagde du mærke til, Peder, hvad Mike Green sagde, lige inden han gik herfra? – Han er jo kun en simpel mand, der ikke engang har fået en smule styrmandseksamen. Men hans ord skulle du skrive op og så leve efter dem, hellere end at søge eventyr og gå på livet løs –"

"Hvad var da det, Mike sagde?"

"Han har fundet ud, at lærdom og kundskab er den bedste ballast at sejle på; og det har han ret i. Rejs du til Danmark og kom så over til os i Amerika bagefter. Dér skal du lære noget, sætte dig ned på skolebænken og få de kundskaber, som dine forældre ikke havde råd til at skaffe dig. Det skal du gøre for din egen skyld, Peder Most, og også – for dine venners. – God nat!"

Dick og Peder sad lidt og røg deres piber i stilhed.

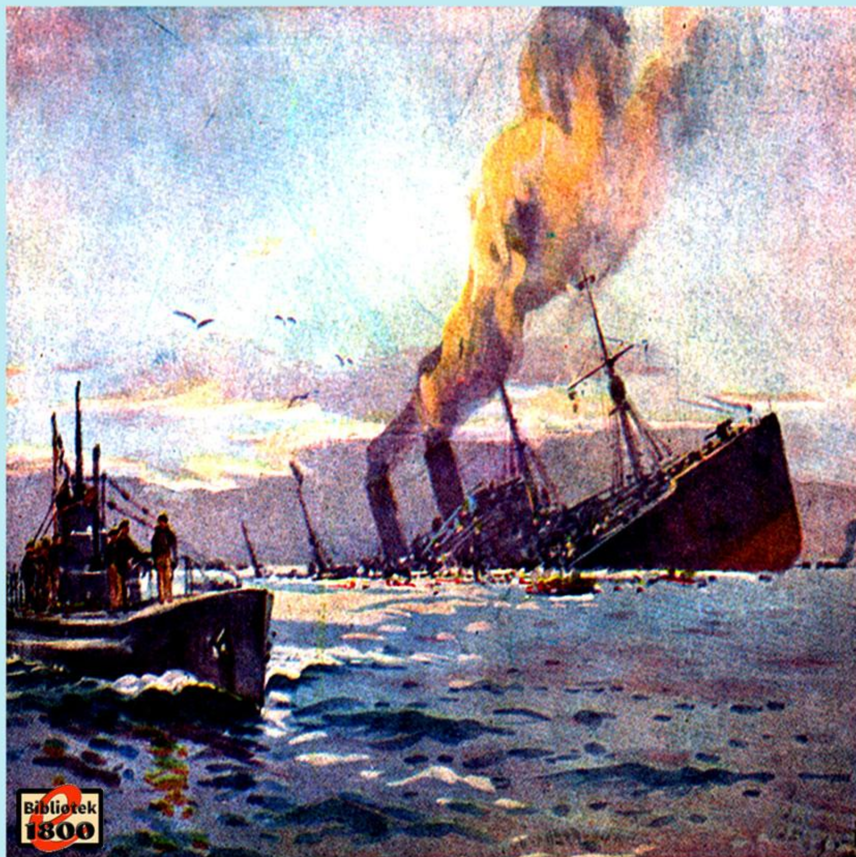
"Gamle Brown er en hædersmand," sagde Dick, "og det, han sagde, er rigtigt nok."

"Det står til troende," nikkede Peder og strøg sig over panden; "jeg skal følge hans råd – lige på en prik!" Så rejste han sig, gav Dick hånden og sukkede. – "Det bliver hårdt at slide skolebænken igen, men det skal jo til. – – Nå, og set lidt af verden har vi da; det kan jo være rart at tænke på – i frikvartererne!"

Dick lo: "Fyld dig bare med lærdom og kundskaber et par år eller tre. – Men så må vi ligegodt ud igen, min ven. – Ud og tage fat på livet med begge næver og se os en smule om i den del af verden, vi mangler endnu; hvad siger du?"

"Den er jeg med på, Dick!" erklærede Peder, og så gik han til køjs.

PEDER MOST
PÅ KRIGSSTIEN

WALTER CHRISTMAS

Peder Most på krigsstien

1. Da "Dunbar Castle" blev torpederet

Dunbar Castle var på vej fra Alexandria til England med 240 sårede. Efter tre etmål var damperen kommet på højde med den lille ø Pantellaria, der omtrent ligger halvvejs mellem Siciliens vestkyst og Cap Bon ud for Tunis. Rejsen var hidtil gået glat og godt, for vejret var herligt, og Middelhavet lå blåt og blankt og strålede om kap med den solglitrende, skyrene himmel.

Dunbar Castle var ikke nogen hurtigløber, det var en rummelig, gammeldags 4000 tons passagerdamper, der i krigens begyndelse var lavet om til hospitalsskib. Støt holdt den sine ti miles fart og aldrig en smule mere – der skulle spares på de dyre kul, og det gamle jernskrog måtte helst ikke ryste stærkere end højst nødvendigt for de såredes skyld. Mange af dem var så fortvivlende syge, at der ikke var meget håb om at bringe dem levende til en engelsk havn, selv om det blev magsvejr hele vejen.

Verdenskrigen havde allerede raset et par år, og det var lykkedes et antal tyske undervandsbåde at nå ned til Middelhavet, hvor de afstedkom lignende skræk og forvirring, som når en lækat slipper ind i hønsegården. Dampere og sejlskibe, store og små – af og til også krigsskibe – torpederedes overalt i Middelhavet; mest dog mod øst langs Grækenlands kyster og mellem de talløse øer i det ægæiske hav eller ud for Afrika; for dér havde tyske agenter lettest ved at indrette hemmelige stationer, hvor undervandsbådene kunne forsyne sig med proviant, benzin og alle de mange andre sager,

som søkrigens moderne hajer trænger til på deres krigsfærd over og under havets overflade.

Lige fra de mægtigste panserkolosser og ned til den beskedneste trampdamper søgte skibene ved alle mulige midler at slippe helskindet fra den frygtelige og næsten altid usynlige fjende. Overalt i mastetoppe, på kommandobro og stævn stod udkigsmænd dag og nat og stirrede ud over havfladen for om muligt at få øje på periskopet, undervandsbådenes årvågne øje; skibssiderne blev camouflagemalede på det mest fantastiske, og om natten slukkedes alle lys ombord, alle vinduer og koøjne dækkedes med sorte skodder. Kun en eneste blandt alle de skibstyper, der flød på vandene, følte sig sikker mod overlast, og det var hospitalsskibene. Ikke alene regnede menneskeheden med, at der dog – selv under den grummeste, mest blodtørstige krigsførelse – var en grænse for mordlyst og ødelæggelsestrang, men tillige at der ikke fandtes en eneste sømand lige fra storadmiralen og ned til den halvvoksne kahytsdreng, som kunne tænke sig muligheden af at ødelægge et værgeløst lazaretskib og drukne hjælpeløse krigskrøblinge, sygeplejersker og læger. Tilmed var det en international overenskomst mellem civiliserede lande hele kloden over, at hospitaler og lazaretter – hvad enten de stod på den faste jord, eller de flød på havet – skulle være ukrænkelige.

Der var altså ingen grund for hospitalsskibe til at dølge deres tilværelse; de havde tværtimod den største interesse i, at enhver på længst mulig afstand kunne være klar over, at her kom en af de ukrænkelige.

Dunbar Castle kunne man ikke tage fejl af. Fra dens to mastetoppe vajede mægtige blå flag med det hvide genferkors;

langs de sorte skibssider var der malet store, hvide kors for og agter og midtskibs; om natten strålede damperen af lys, medens skæret fra stærke lanterner kastedes ned over skrogets genfermærker.

Ubekymret om ydre farer fortsatte *Dunbar Castle* sin vej med kurs mod vest. Gibraltar var dens nærmeste kulfyldningsstation.

Barometret var hen på eftermiddagen begyndt at falde, svær dønning fra nordvest vidnede om, at storm havde raset langs Frankrigs og Spaniens kyster; der var udsigt til uroligt vejr, og andet kunne man da heller ikke vente i slutningen af marts måned.

Foruden det store dækshus, der strakte sig fra for til agter, kun afbrudt af de to skorstene med deres opstående, var *Dunbar Castle* indrettet som et treetagers hospital helt ned til damperens bund – i alt seks rummelige om end lavloftede sale, hvor sygekøjerne stod i lange rækker. Store elektriske lamper lyste op overalt, frisk luft pumpedes ustandseligt ned i de ellers så lumre lastrum. Otte og tyve hvidklædte og hvidkappede unge sygeplejersker, fordelt mellem de seks sygesale, arbejdede den aften ivrigt med at stuve alle slags skåle, kander, spande og andre apparater til hospitalsbrug af vejen, så de ikke kunne rasle omkring og slås i stykker, hvis damperen begyndte at rulle i søgang. Kun to læger og nogle få assistenter hjalp de unge piger under arbejdet. – Mænd var der kun dårlig råd til at afse for England under verdenskrigen.

I en kahyt i den agterste del af det store dækshus sad en ung pige, klædt i samme hvide "nurse"-dragt som de andre sygeplejersker; kun havde hun om venstre arm et rødt bind,

hvilket tilkendegav, at hun førte kommando over hele den hvidklædte stab. Miss Mary Strong var overnurse.

Hun sad bøjet over skrivebordet med let rynket pande; de hvide fortænder bed om enden af penneskaftet, af og til skrev hun et par sætninger, holdt atter op og tænkte sig om. Lyset fra den nedhængende elektriske lampe kastede et stærkt skær over den lille hvide kappe og det svære mahognibrune hår, der stod i purr ud over panden og bølgede i en stor knude ned ad nakken.

"James," sagde hun pludselig og løftede hovedet, "ræk mig en cigaret. – Den rapport – jeg ved ikke noget værre end rapporter. Og måske hvis jeg ryger en cigaret – tak skal du have."

James havde siddet musestille på en feltstol i krogen mellem bagvæggen og køjen. En stor regnskabsbog lå på hans knæ. Det var meningen, at han skulle lægge hver sides talrække sammen. Men det var ikke blevet til stort med det arbejde, for James havde de sidste ti minutter været hensunket i beskuelsen af miss Strongs profil – de stærkttegnede, rødbrune øjenbryn, de vidunderlige lange og buede øjenvipper, der kastede skygge ned over kinden, den korte, kække næse og så den kløftede hage. James havde aldrig set noget så utroligt bedårende, endda han var femten år og kendte ikke så få unge piger både i Southampton, hvor han var født, og også i Ægypten. Det var ikke til at lægge tal rigtigt sammen, når man havde miss Marys ansigt dér lige foran sig i elektrisk strålebelysning.

James var sprunget op, snappede cigaretæsken fra hylden over sit hoved, men så tabte han den og dinglede hen imod døren. Et øjeblik efter stod han imidlertid med æsken ved skrivebordet og stivede sig af med ryggen mod bagvæggen.

Miss Strong tændte en cigaret:

"Nej, hvor det dog begynder at rulle – du bliver vel ikke søsyg, James?"

"Søsyg? Næ, hvad det angår jeg er da forresten søspejder," lo drengen, og tænderne skinnede hvidt i det solbrændte næsten araberbrune ansigt. Han var i spejderdragt med khakifarvet skjorte og korte bukser. Venstre arm bar han i bind.

"Jamen pas på armen – den må du ikke støde. Jeg kan slet ikke undvære min sekretær."

Hun nikkede, røg et par drag og fordybede sig atter i udfærdigelsen af den daglige rapport, der voldte hende så mange kvaler. James vendte tilbage til sin krog og hengav sig nu med mandig iver til sammenlægningen af de kedelige talrækker. Af og til gjorde han en pause og gned sin venstre arm; den smertede stadig. En riffelkugle var fløjet gennem overarmen en nat, da han sammen med sin lille trup spejderdrenge ledede en flok muldyr langs Suezkanalens vestbred. Hvor kuglen var kommet fra, var ikke til at begribe. Den tysk-tyrkiske armé lå i ørkenen helt ovre på den anden side, men af og til roede jo snigskytter tværs over for at få ram på en englænder. Nå, det havde egentlig slet ikke gjort videre ondt, og James havde blot ladet venstre arm falde ned langs siden og grebet om tøjlen med højre hånd. Men så var der gået betændelse i såret, og James' far, der lå med en kanonbåd i Port Said, havde udvirket, at drengen blev hjemsendt med *Dunbar Castle*. Og nu havde altså miss Mary udnævnt ham til sin privatsekretær.

Det bankede på døren, en kanariegul sydvest og derunder en ræverød samling skæg viste sig i åbningen.

"Æ – ø – altså –" Stemmen var så dyb, som kom den fra en underjordisk hvælving.

Miss Strong drejede sig rundt, og et stort smil bredte sig på hendes ansigt.

"Kom ind, bådsmand, og luk døren – alle mine papirer flyver ned. – Det er nok blevet storm?"

Bådsmand Robins klemte sig ind gennem døren, som han omhyggeligt lukkede, strøg den kanariegule af hovedet og stod så og holdt balancen midt i kahytten med skrævende ben.

Henne fra sin krog nikkede James på det ivrigste og viste sine hvide tandrækker.

Hvis styrmand Robins havde haft en højde, der stod i forhold til drøjden, måtte han mindst have målt syv fod; imidlertid havde naturen, der jo nu og da har spøgefulde indfald, kun tildelt ham lidt over fem. Hans skulderbredde var fænomenal, arme og ben svulmede af muskelkraft. Som han stod dér, lignede han mest en kæmpe som ligger på knæ. Ansigtet så ud, som var de plumpe, men godmodige træk hamret ud i det rødeste kobber, og det var indrammet af et ræverødt skæg, der i ubrudt linje løb fra det ene øre til det andet bag om kinder og hage.

"Æ – ø – altså, kaptajnen –." Flydende tale hørte ikke til Robins' fuldkommenheder.

"Kaptajnen vil tale med mig, hvad?" Miss Strong rejste sig. "Er han på broen?"

"Æ – jo – altså, i bestiklukafet." Bådsmanden kradsede sig i skægget, og munden bevægede sig, som om han gumlede på en skrå. "Storm – en stiv nordvester," kom det så fra ham i dybe grynt. "Æ – ta' regntøjet på."

Miss Strong nikkede smilende:

"Jeg skal straks være der. – Sæt Dem ned, bådsmand."

Så åbnede hun en indvendig dør og stod i den store sygesal, der strakte sig gennem størstedelen af dækshuset.

Der stod ti senge langs hver side af det hvidlakerede, lyse rum, og i hver seng lå en såret officer. Nogle sov, men de fleste vendte hovederne mod miss Strong. Over alle ansigter bredte sig smil, og i øjnene lyste glade blink, da den unge pige bevægede sig langs sengeraderne på sin aftenlige inspektionstur.

Skibet rullede stærkt, og hun måtte ofte klamre sig til køjernes fodender for ikke at tumle om. Det pinte hende at se, hvorledes skibets bevægelser øgede de såredes lidelser. Nogle lå med bandager om stumpen af et amputeret ben eller en arm, andre havde fået ryg eller bryst flænget af granatstykker; to havde hele hovedet forbundet, så kun næsen var fri, og en stakkel – den sidste i rækken på styrbords side – ejede kun sin venstre arm; den højre og begge benene var skudt væk, og så var han tilmed blind.

Mary Strong gjorde runden færdig; til hver især havde hun et venligt ord, en opmuntrende bemærkning, et smil og et nik. Men da hun atter stod i døren og lod blikket glide over de to rækker sygesenge, forsvandt smilet, og hendes hjerte blev tungt. Det faldt hende pludselig ind – hvad skulle der blive af alle staklerne her og af alle de 220 andre ulykkelige, som lå stuvet sammen langs de tre underste dæk, om der hændte damperen noget? Den kunne jo løbe på et af de mange skær, som farvandet var fuldt af – et andet skib kunne rende den i

sænk – – hvor mange af hendes kære patienter kunne så blive reddet?

Hun skuttede sig af uhygge, men strammede sig straks op igen. Med et venligt smil nikkede hun stuen rundt:

"God nat alle sammen – og sov godt til i morgen!"

Atter stod hun i sit lukaf, trak i den lange, grå regnfrakke, og slog hætten op over hovedet.

"Lad os så komme hen til bestiklukafet, bådsmand. Træk trøjen på, James, og kom med – men pas på, du ikke støder den dårlige arm."

Straks efter stod de alle tre ude på dækket.

Det var mørkt. En byge jog tværs over damperen; regnen klaskede mod det opstående og hen ad dækket. Skibet tog en svær overhaling. Miss Strong og James tumlede over mod lønningen; men bådsmand Robins slog en kæmpeklo i hver af dem, og det stivede af. Så tøvede de lidt op ad det skærmende dækshus og ventede på en gunstig lejlighed til at slippe langs dækket og hen til bestiklukafet, der lå foran skorstenene under kommandobroen.

James havde stukket sin raske højre arm ind under Robins venstre. Nu havde han et solidt holdepunkt, hvorfra han i tryghed kunne afvente begivenhedernes udvikling. Han kiggede til vejrs. En fedtet halvmåne lige over den stærkt svajende fortop lyste så tilpas op, at han kunne skimte de sorte, drivende skyer, der af og til helt slukkede månelyset. Og så han tværs ud over lønningen og den lange række redningsbåde, mødte øjet kun de blæksorte bølgers fosforlysende toppe.

Der lød klemten af en klokke forude, to rappe dobbeltslag, og straks efter trampen af mange og tunge søstøvler, af luger der

klappedes i, og døre som smækkedes op – vagtmandskabet afløstes; klokken var ti.

"Nu må vi prøve," lød Mary Strongs klare stemme. "Hold mig fast i armen, Robins."

"Nu skal det være," brummede bådsmanden, og alle tre arbejdede sig forefter mod den pibende blæst og regnskyllet.

Kun få skridt nåede de frem, så lød der et dundrende brag, hele damperen rystede voldsomt, og alle lys slukkedes. Det var fra stævnen, at braget lød, og uvilkårligt veg de alle tre tilbage mod dækshuset.

"Hvad var dog det det?" spurgte miss Strong, og hendes stemme skælvede, "er vi – –" Men ordene blev borte under kommandoråb, bulder og øredøvende støj af enhver art og så – – atter lød som et tordnende kanonskrald, en bragende, nervelammende larm. Hele dækket foran de tre skrækslagne mennesker løftedes, slyngedes i vejret, jernstumper og planker fløj gennem luften, den ene mægtige, sorte skorsten vaklede og faldt, kulsort røg, ildgnister og sydende, hvislende damp væltede, sprøjtedes ud i den mørke nat som fra et krater i det voldsomste udbrud.

"Vi er torpederet," brølede bådsmand Robins.

James sank i knæ og råbte højt i angst, miss Strong skjulte ansigtet i sine hænder, rystende over hele kroppen. Så følte hun sig løftet, båret af kæmpestærke næver, kastet ud over skibssiden og hen langs tofterne af en redningsbåd. Uvilkårligt klamrede hun sig fast til de sammenbundne årer, et andet menneskeligt væsen faldt ned over hendes ben, så hun skreg højt af smerte. Og gennem den djævelske larm hørte hun atter bådsmand Robins' dybe brøl:

"Bobby – Bobby her! – fir af – fir af for hede Helvede – hun synker!" Så rutsjede båden ned i vandet.

Et øjeblik efter lå hun agter i fartøjet med armene om James; hendes øjne stirrede vildt mod *Dunbar Castle*s sorte skrog. Agterenden stod skråt op i luften, sydende damp steg til vejrs, jamrende skrig, angstfulde råb, brølen som af dyr i dødsangst fyldte den mørke nat – så borede damperens agterende sig dybere og dybere ned i det blæksorte hav, indtil de rullende, skumtoppede bølger lukkede sig helt over det store skib. Nu hørtes kun regnens plasken, blæstens hujen og så de to årers taktfaste klapren i gaflerne.

Mary Strong lå med lukkede øjne. Tankerne slog helt klik; hendes sind søgte forgæves at rumme den sum af rædsler, den uhyre og ufattelige ulykke, der i løbet af få minutter havde forvandlet det fredhellige, lysfyldte hospitalsskib til et sprængt og splintret vrag, som nu lå dybt begravet på bunden af Middelhavet. Og næsten umuligt var det at fatte, hvorledes alle de mange menneskelige væsner, vel næsten tre hundrede, der hver især var fyldt med livslyst og forhåbninger – for selv den usleste blandt krøblingene ejede dog livet og elskede det – at alle disse mennesker nu lå døde, for evigt begravede mellem ruinerne af den fælles store ligkiste, *Dunbar Castle*.

Robins' dybe stemme lød:

"Lad mig ta' begge årerne, Bobbie, du må øse båden – hun er allerede halvt fuld af vand."

Robins' ord virkede på den unge pige som et elektrisk stød. Hvor kunne hun ligge dér til ingen nytte, mens de to mænd anspændte alle deres kræfter for at bjærge livet for dem selv, for hende og James? Hun rettede sig op, fik drengen anbragt

nogenlunde støt i agterenden af den spidsgattede båd og famlede efter et øsekar.

"Bliv bare ved med at ro, jeg skal nok øse."

Mary havde fundet, hvad hun søgte. Hun holdt sig fast i lønningen med den ene hånd, for båden slingrede og duvede fælt, og så lænsede hun efterhånden båden fri for vand, opbydende alle sine kræfter og uden at ænse de sviende smerter i ben og i baghoved, hun havde fået ved de svære knubs, da bådsmanden kastede hende over i båden. Og da hun var færdig med sit arbejde, fik hun tag i rorpinden. Det gjaldt om at stævne lige op mod søerne, undgå at få bølgebråddet over den lille båd, og så blot have tålmodighed, holde ud til det blev dag. – Det var jo muligt, at en eller anden fra damperen drev om på en vragstump – det var jo muligt, at et skib kunne fiske dem op – alting var muligt, blot ikke opgive håbet.

Der var ingen af de tre, som tænkte på at tabe modet – allermindst den sportstrænede, energifyldte oversygeplejerske. Hun tog sin tørn med roningen, en time ad gangen, ligesom bådsmand Robins og fuldbefaren matros Bob Wilkinson. Og den der hvilede, sørgede samtidig for at holde båden læns.

Sådan gik hele natten og et stykke af formiddagen. Godt var det, at vandankeret var fuldt, så tørsten kunne slukkes. Ikke en krumme mad var at finde. Og hele den lange tid lå spejderdrengen James sanseløs i agterstævnen uden en eneste gang at åbne øjnene.

Ved ti-tiden kom en damper i sigte.

2. En gammel bekendt i nye omgivelser

En gråmalet tankdamper kom lænsende gennem Gibraltarstrædet, og den løb fart så det forslog. Ikke alene drejede dens to skruer rundt lige så hurtigt, som maskinerne kunne drive dem, men en stiv storm af vest hjalp til. Det gjorde også de lange atlanterhavsbølger, der af og til løftede agterenden, så hele forskibet løb snuden langt under den skumtoppede, blåsorte havflade – for ikke at tale om strømmen; den har ordentlig fart på østerefter mellem Europa og Afrika, når det falder i med vestlig storm i det snævre stræde.

Et underligt skib at se til. Det lignede mest en vældig stålpram. Hele skroget var egentlig ikke andet end en samling petroleumsbeholdere, der tilsammen kunne rumme 4500 tons. Master var der ingen af; dækket så så ryddeligt ud som et dansegulv, når lige undtages en løbegang fra stævn til agterskib. For dér var samlet både maskiner, dækshus, proviantrum og kommandobro. Og nåede man langs den midtskibs løbegang helt hen i stævnen, fandt man endnu en overbygning, hvorfra man kunne manøvrere med ankrene, og hvor mandskabet holdt til. Et stormflænset dannebrogsflag smældede agter; fire andre rødhvide flag var malet på stævnene for og agter. *Svendborg* stod med store bogstaver på skroget og på de to redningsbåde.

Svendborg var skibets navn, og dets kaptajn sad just og red overskrævs på en feltstol oppe på kommandobroen med armene hvilende på gelænderet. Kraven på hans tykke pjækkert var slået op, kasketten sad godt bag i nakken, så vinden legede

med en dusk rødt hår; en kort pibe stak ud fra venstre mundvig.

Hans navn er Peder Most, og knap seks og tyve år gammel; men han er godt kendt adskillige steder på jordens overflade – ikke mindst i det lille land, hvor han er født.

En vældig sø lettede agterenden og drejede stævnen et par streger ud af kursen, mens vandet sølede tværs over fordækket.

"Hun er nok slem at styre, Jesper," bemærkede Peder, idet han slog pibehovedet mod gelænderet, så asken fløj forefter.

"Hun er li'så slem a' styre som madammen derhjemme," lød det fra Jesper Knort på uforfalsket fynsk. "Men så får hun på dallebakkerne, får hun, og så lystrer hun immer ilirenveller."

Og Jesper hev i rattet, så *Svendborg* atter fik stævnen ret i øst ½ syd.

En kæmpeskikkelse dukkede op fra halvdækket i stævnen og arbejdede sig langs løbebroen agterefter; oliefrakken stod som en ballon om ham, og det lange skæg flagrede vildt i blæsten. Så entrede han op på broen.

"Alt vel, Jan?" spurgte Peder Most.

"Alt vel, kaptajn."

"Ingen lækage på nogen af tankene?"

"Ingen lækage, kaptajn."

"Ja, så går jeg ned. – Øst ½ syd, til vi får land i sigte om styrbord."

"Øst ½ syd."

Så gik Peder Most ind i bestiklukafet, der lå på toppen af dækshuset lige agten for broen. Derfra entrede han ned ad vindeltrappen og befandt sig nu i sin egen kahyt. Her trak han pjækkert og støvler af, smed sig på sofaen, drog et dybt og

tilfreds suk og faldt øjeblikkelig i tryg søvn. – I tyve timer havde han været på kommandobroen, så han havde lov til at være en smule træt.

Og mens Peder nyder sin velfortjente hvile, er det vist bedst at fortælle lidt om hans livsførelse, efter at vi sagde farvel til ham ombord på millionæren Dick Mores lystdamper *Swell* på vej fra Valparaïso gennem det stille ocean. Om hans mange og sælsomme oplevelser på den del af kloden er der jo berettet i "Kong Peder" og "På livet løs".

"Lærdom og kundskaber er den ballast, man sejler bedst på," havde Peders gamle ven, mr. Brown, indprentet ham, og den læresætning arbejdede sig godt ind i hjernen på vejen hjemefter. Og da han igen satte fødderne på dansk grund, havde han gjort regnestykket op – han ville lære noget, lære alt det der kunne være en sømand til nytte. For det var slået fast, Peder Most ville ikke fra søen; han elskede livet på havene. Sejle ville han – der skulle ikke være ret mange steder, hvor hav og jord mødes, som han skulle være ukendt med. Men Peder ville være kaptajn på sin egen skude. – Penge havde han jo nok af, takket være troldmanden Mara-Ongas poser fulde af guldstøv, perler og andre herligheder. Og Peder gjorde facit op: manøvrere et skib og navigere, det kunne han; nu ville han lære skibsbyggeri, og så ville han erhverve sig så meget kendskab til handel, fragter og den slags, at han kunne være sin egen reder og ikke behøvede at lade sig snyde af alle de kæltringer, en skibsfører kommer i berøring med hver eneste gang, han når en havn.

De følgende år sled Peder skolebænken, to år i Danmark og næsten ligeså længe i England. Det var drøjt, for minderne om

tidligere tiders fri og eventyrfyldte liv dukkede ustandseligt op. Men Peder havde det i sig, at hvad han havde sat sig for blev gennemført, selv om det kneb nok så meget.

Så brød krigen løs. Peder Most var dengang i England, men hurtigst muligt ilede han hjem. – Der var jo den mulighed, at hans gamle fædreland blev trukket med ind i krigen, og så blev der nok lejlighed for en rask mand til at slå et slag mod landets arvefjende.

Og samtidig aftjente han sin værnepligt, det passede godt nok. Straks blev han kommanderet ombord i en torpedobåd. I syv måneder lå den ud for Korsør, de næste fem fik Peder lejlighed til at lære Nyborg fjord at kende.

Engang fik han orlov for at rejse til Svendborg, hvor hans bedste ven i Danmark, konsul Brummer, endnu levede.

De to sad sammen en lun sommeraften på konsulens veranda. Derfra var udsigt over Svendborg fjord; fra toddyglassene opsteg en herlig duft af dejlig gammel jamaicarom, og cigarerne var fra den tid, da der var fred og ingen krig, og hvor havannatobakken kunne fås til rimelig pris.

Peder strakte benene velbehageligt og pustede røgen ud i den stille aftenluft. Så lod han pludselig cigaren synke og drog et dybt suk.

"Er det så slemt, Peder?" kom det fra Brummer.

"Meget værre, konsul."

"Hvad er der los?"

"Jeg har det rædsomt – jeg keder mig, så jeg er lige ved at krepere!" Peder rejste sig og strakte armene. "Jeg bliver fed og doven – aldrig noget at bestille, ingen motion."

"Det var fælt, Peder."

"Jeg går hver morgen hundrede gange rundt om maskinlugen – der er ikke plads til mere. Og så svinger jeg med håndvægte – de andre tror vist, jeg er spiltosset."

Han gik et par gange op og ned på verandaen og standsede ud for gamle Brummer, der sad og smålo. "Og ved De, hvad det værste er, konsul?"

"Lad mig hellere få det straks, Peder."

"Det skal De. – Jeg sætter, det gik løs; så kunne det lige så gerne hænde, at vi kom på den forkerte side."

"Mener du, at vi – at vi skulle hjælpe tyskerne?" Gamle Brummer havde rejst sig fra gyngestolen. "Det må være sludder, Peder."

Peder så sig forsigtigt om. Så sagde han med dæmpet stemme: "Man hører så meget. Vi kan jo blive tvunget til det. – Og bliver det alvor – man skal jo lystre, så længe man er i trøjen, ikke konsul?"

De satte sig begge to i tavshed, og Peder tændte på ny cigarstumpen.

"Vil du gerne ud af det? – Være fri mand igen?"

"Det står til troende, konsul!"

"Så ska' du faneme også slippe. – Man har da endnu et par gode venner i Marineministeriet, og det ikke af de ringeste. Skriv din ansøgning og send den ind, Peder, så skal du bare se. – miks dig en toddy til; toget går 9:30."

En måned efter den samtale stod Peder Most igen som sin egen mand; en uge senere var han på vej til Skotland.

Der var jo det ved Peder, at han lagde sine planer med stor grundighed og helst med blikket et godt stykke ud i fremtiden. Glasgow er en by, hvor skibsbygningen står meget højt; dér

havde han arbejdet på et værft det sidste halve år inden udbruddet af krigen, og samtidig fik han tid til at udarbejde tegningerne til sit eget skib.

Peder havde altid hadet kul. Kul var nyttigt, det stod til troende – at sige, indtil man fandt på noget andet til at fyre med under kedlerne – men det var noget slemt svineri at have med at gøre. Støv og røg og sod så hverken det opstående eller dækket var til at holde rent. Og da han opdagede, at man for længst havde fundet på at bruge råolie og petroleum som brændsel – ikke alene på små motorbåde, men i de største skibe, der kunne bygges – og at oven i købet en dansk mand havde været den første til at bygge motordampere på mange tusind tons, så var han klar over, hvad slags skib hans eget skulle være.

Skibsværftets direktør var ikke så lidt forbavset, da Peder Most en skønne dag gjorde bestilling på en motordamper på 3500 tons og forelagde alle de nødvendige tegninger til dens bygning. Da han samtidig underbyggede bestillingen med den nødvendige kredit i Landmandsbanken i København, blev kølen til tankdamperen *Svendborg* lagt en måned senere. Og mens Peder ikke bestilte andet end at kede sig ombord på torpedobåden og fiske tyske miner i Store Bælt, skred arbejdet videre i Glasgow. Et helt år havde båden ligget klar, da Peder blev fri mand og atter nåede Skotland. Kaptajn P. Most overtog sit eget motorskib, og han indlogerede sig straks ombord. En skibsdreng, Søren Mollerup fra Thurø, havde han selv bragt med; en kineserkok, Nanky Peh, fandt han i Glasgow – der er ingen til at lave mad som en dygtig kineser – og efterhånden fik han besætningen samlet: en maskinmester, en assistent og tre

fyrbødere; fire flinke sømænd, hollænderen Jan Tromp som styrmand og fynboen Jesper Knort som bådsmand. De to er jo gode bekendte. Og det kan måske undre, at Peder Most var i stand til at finde dem; men han havde stadig holdt brevveksling vedlige med Dick More, og da *Swell* blev lagt op ved krigens udbrud og besætningen afmønstret, havde Peder tilbudt Jan og Jesper plads på sit eget skib, når det blev færdigt.

Således var det, at tankdamperen *Svendborg* en smuk februar morgen 1916 gled ud af Glasgow havn, stak norden om Irland og tværs over Atlanterhavet til New Orleans; dér fyldte den sine tanke med petroleum, hvorefter skuden vendte næsen øster i.

Hvad Peder Most havde oplevet på den tur, skal vi ikke fordybe os i – hverken hvordan han klarede de tyske undervandsbåde, eller hvorledes han ud for Azorerne slap væk fra en krydser, der havde formummet sig som trampdamper. – Nu ligger han altså og sover trygt efter at have passeret Gibraltarstrædet. Det ville være synd at vække ham, før det er højst nødvendigt – helt umuligt er det ikke, at han får meget lidt søvn i øjnene, inden *Svendborg* når Port Said, hans foreløbige bestemmelsessted. Og den tavse hollænder, Jan Tromp, er ganske klar over dette; han dæmper sine ellers så tunge skridt deroppe på broen. Og Jesper Knort ved rattet holder sin bøtte, og det har han altid ondt ved.

Det er nok umagen værd at undersøge, hvorledes Peder Most har indrettet sit flydende hjem på damperen; det er jo nemlig sådan, at boligen altid afspejler beboerens karakter og kulturstandpunkt. Og det må vel erindres, at Peder ikke altid havde levet i almindelige sejlskibe og fragtdampere. I over et år var han styrmand hos den rige amerikaner, Dick More, hvis

smag for luksus kun stod mål med hans sans for komfort. Af Dick havde Peder lært en hel del.

Hans kahyt lå i den forreste del af dækshuset med vinduer i forskottet, så Peder altid kunne holde øje med dæk og styring. Forhænget om bagbord skjulte køjen; om styrbord var anbragt en bred, lav og magelig divan med et utal af bløde puder. Mellem disse to hvilesteder stod skrivebordet, og oven over det hang et dejligt maleri, udført af Amerikas berømte maler, Sargeant, forestillende Dick More i yachtuniform på *Swell*s agterdæk – hans sidste gave til Peder. Det var forresten kahyttens eneste prydelse; al vægplads blev optaget af store skabe til garderobe, bøger, nautiske instrumenter; der var en samling kort og desuden en mængde våben: bøsser, rifler, revolvere, svære jagtknive, ammunition i vandtætte jernkasser. Peder kunne, om det var nødvendigt, bevæbne hele sit mandskab og holde en batalje gående i rum tid, uden at ammunitionen slap op.

Op ad agterskottet stod en bred og solid buffet og tæt derved spisebordet. Det kunne flyttes midt ud på gulvet og laves så stort, at tolv personer mageligt kunne spise rundt om det. I buffeten var der glas og porcelæn, karafler og sølvtøj, som ikke ville have gjort nogen velhaver til skamme. Peder Most holdt nok af at optræde som grandseigneur, når omstændighederne krævede det. Så skal blot endnu anmærkes, at der agten for kahytten lå et gæstelukaf og et dejligt toiletværelse med badekar og vaskekumme – renlighed var lige så nødvendig for kaptajn Most som frisk luft og motion, det står til troende.

To dage og en nat var forløbet, efter at Gibraltarklippen passeredes, og ingen oplevelse var noteret i logbogen, undtagen

at den engelske torpedojager *Glorious* var løbet på prajehold, havde fået navn og bestemmelsessted opgivet og forespurgt, om ingen undervandsbåd var blevet observeret.

Stormen lagde sig i løbet af natten, og vejret var helt fint næste morgen. Solstrålerne flimrede nok så smilende hen over den endnu svære sø, da Peder klokken otte afløste Jan Tromp på broen. Kaptajnen og styrmanden gik vagt om vagt; Peder holdt ikke af – som de fleste andre skibsførere – at ligge på ryggen nede i kahytten. Og hvad skulle man med mere end én styrmand på et motorskib som *Svendborg*?

Nordmanden Tollnæs stod ved battet. Han var knap tredive år gammel, men håret bølgede så hvidt som sneen på Dovre, og aldrig havde nordmanden hue på hovedet, enten det var solskin eller regn.

Peder Most trampede op og ned med hænderne i pjækkertlommerne, glædende sig til sin første pibe tobak; men på fastende hjerte røg han aldrig, og hvor blev Søren af med kaffen?

Så knirkede trappen, og straks efter dukkede kahytsdrengen op, balancerende med bakken, hvorpå stod en delikat morgenanretning: flæsk med spejlæg, tre friskbagte franskbrødsboller, smør, en krukke honning samt kaffe. – Det var også en af Peders engelsk-amerikanske idéer, at man skulle begynde dagen med et kraftigt måltid. Han beskuede med velbehag sin morgenmad, som Søren bar ind i bestiklukafet.

Søren Mollerup var femten år. Set på nogen afstand så hans ansigt solbrændt ud under det smørgule hår, der altid strittede i vejret, som havde han lige set et spøgelse. Men ved nærmere eftersyn opløste solbrændtheden sig i en samling utallige

fregner, ligeligt fordelt over hele ansigtet. Den smule hud, der skimtedes mellem fregnerne, var så hvid som en klosterjomfrus.

Peder satte sig, flækkede den ene bolle og smurte smør og honning på.

"Tænderne børstede? – Hænderne rene?"

Søren, der stod afventende foran bordet, viste tænder og rakte hænderne frem, men sagde forresten ikke et ord.

"Dér!"

Søren tog bollen, afleverede et skævt buk og forsvandt ud på broen.

Så tog Peder fat på morgenmaden med stor appetit og spiste alt, hvad der var på bakken. Og imens studerede han et stykke papir, hvorpå Nanky Peh – på højst mangelfuldt engelsk – havde fremsat forslag til mandskabets spiseseddel for frokost og middag.

Peder Most havde en god forstand og et mindst lige så godt hjerte. Han mindedes, hvordan skibsdrenge plejer at blive hundset med, og han vidste god besked med, hvilken rolle måltiderne spiller for mandskabet, der sjældent har noget andet at glæde sig til end at få skrutten fyldt tre gange om dagen. Der var aldrig nogen, der klagede over behandling eller mad på Peders skib.

Det var søndag, og derfor ikke noget at bestille for mandskabet i retning af skibsarbejde. På lugen foran dækshuset lå den ene fyrbøder og sleb sig en ekstraskraber med huen over ansigtet. Tæt ved sad Jesper Knort og rimpede sammen på det ilde medtagne dannebrogsflag, og så kom Søren Mollerup med sin syæske og et par hvide bukser, der

havde fået en flænge bagi. Han anbragte sig med ryggen mod Jespers stol.

Peder stod på broen med sekstanten for øjet og tog en solobservation; men det var nærmest for at holde sig i øvelsen, for der var land i sigte – et fyrtårn tværs og Cap Bon omtrent i sydøst.

Så indtog han sin yndlingsstilling overskrævs på en feltstol med armene på messinggelænderet, dampede på snadden og lod tankerne løbe.

Om han nu kunne få held til at komme gennem Suezkanalen, det var det store spørgsmål. Englænderne gav jo ikke ofte tilladelse til passage for neutrale, for der var jo også krig på det hold. Petroleummen kunne han få solgt til Østasiatisk Kompagni i Bangkok – der var svære penge at tjene på den ladning. Fragt hjemefter kunne det måske knibe med, men – – –

Så afbrødes hans tankegang af Jesper Knorts skingre fynbostemme – det var åbenbart Søren, der havde spurgt om noget.

"Astronomerne? – Ja, det ka' du lige ta' og låne på, bitte Søren. De folk ka' deres kram. De ka' ta' vægten af sol og måne og alle planeter lige til en halv kilo."

"Ih, tænk! – Og forudsige solformørkelse lige på minuttet."

"På sekundet, Søren – og det slår aldrig fejl."

Søren syede videre, så løftede han atter hovedet:

"Tror De, der er mennesker både på Månen og på Mars, hvad bådsmand?"

"På Mars, ja – på Månen, nej," kom det uden betænkning fra Jesper.

"Hvorfor dog ikke på Månen?"

"Brug forstanden, bitte Søren, så behøver du ikke a' spørre!"

Søren sad lidt, men så gav han op:

"Jeg kan ikke begribe det, bådsmand."

Jesper trak overbærende på skulderen og løftede en kroget pegefinger:

"Jeg sætter, der var li'så mange mennesker på Månen som på Jorden. Hvad så? Til en begyndelse ku' det jo gå helt godt. Men så begynder Månen a' ta' a' – hvad så? Så ville menneskene blive nødt til at rykke sammen, begribeligvis; og når den var be'en halv – der ville ligefrem opstå panik, det er da klart. Og når den så ble' – –"

Peder drejede sig på stolen og lo, men i det samme sprang han op og skyggede for øjnene:

"Hvad dælen er det, Tollnæs? – Skulle det være en undervandsbåd?"

Han skyndte sig ind efter kikkerten. – Næ, det var kun en lille robåd – der var mennesker i den – de viftede med noget – –

"Styrbord – helt over – hold ned på tingesten, Tollnæs."

Svendborg drejede sin lange snude, til den pegede lige mod land, og imens varskoede Peder gennem talerøret maskinmesteren om at være klar til at manøvrere.

Hvad nysgerrighed angår, står sømænd som nummer ét. I deres ensformige tilværelse er de lykkelige ved at få øje på hvad som helst, når skibet i dage og uger arbejder sig hen over de øde have. I løbet af de næste to minutter hang hver levende sjæl over lønningen og stirrede på den lille båd, som lå og slingrede i den høje sø.

Peder Most stod på broen med kikkerten for øjnene og gjorde sine observationer:

"Der er to mænd og et fruentimmer – og en fyr til i stævnen. Halløj, Nanky!" Kineserkokken stod neden for broen i sin sorte shirtings dragt. "Lav en tepotte fuld af den bedste og noget at spise. De stakler er vist svært forkomne. – Hæng lejderen ud om bagbord, Jesper! – De er nok sluppet væk fra et torpederet skib," mumlede Peder for sig selv. "Gudskelov, vi fik kig på dem."

Et kvarter senere stoppede *Svendborg* nogle få favne fra båden, og en line blev hevet ud. Lidt efter løftede Robins sin kanariegule sydvest og de mægtige skuldre over skibssiden; i armene bar han den sanseløse spejderdreng James. Så fulgte Mary Strong. Dyngvåd og dødbleg stod hun et øjeblik på dækket og så sig om; så vaklede hun og spredte armene ud. Men inden hun fik tid til at falde, havde store Jan grebet om hende. Som et barn lå hun i kæmpens arme, og sådan blev hun båret ind i gæstelukafet agten for Peders kahyt.

Allersidst entrede sømand Bobbie ombord; så blev fanglinen kappet, og *Svendborg* satte atter kurs mod øst med fuld kraft på maskinen.

Mod sædvane var Peder Most rådvild. Han stod i sin kahyt og kløede sig i det røde nakkehår. – Hvad i alverden skulle han stille op med det kvindemenneske, der pludselig var blevet passager på hans petroleumsbåd?

Med mandfolkene var det en let sag – de havde begge fået et stort glas whisky; Jan havde taget sig af Robins, Bob sad allerede forude og indtog et kraftigt måltid iført Jesper Knorts næstbedste sæt landgangstøj. I kahyttens køje lå James lunt og

godt og blev madet med the og smurte boller af Nanky Peh og Søren. Men "damen" –?

Jan havde ikke fået lov til at lægge hende på køjen, del havde hun energisk protesteret imod; derfor blev hun anbragt i lænestolen, og Jan trak sig diskret ud af kahytten, lukkende døren.

Men noget måtte der gøres. Så klarede det i Peders hjerne. – Søren fik ordre til at lave et godt varmt bad; selv fyldte han et vinglas med cognac, og med det i hånden bankede han på lukafets dør. Ingen svarede; han bankede atter, åbnede døren og kiggede ind.

Den unge pige var gledet ned på gulvet; dér lå hun nu med hovedet og den ene arm mod stolesædet, åbenbart besvimet.

Peder lagde sig på knæ ved siden af hende, fik armen ind under hendes nakke og løftede hovedet i vejret, samtidig med at han holdt glasset for hendes mund. Da lukkede hun øjnene op og stirrede forvildet på Peder. Men så dukkede der vist en forståelse af situationen frem i hendes hjerne, hun smilede svagt, åbnede munden og drak en slurk af cognac'en. Et øjeblik efter viste der sig en antydning af rødme på hendes kinder. Hun rettede sig lidt, tog glasset ud af Peders hånd og tømte det helt.

Det hjalp åbenbart. Peder, som nu var blevet lidt modigere, løftede den unge pige op i stolen; dér sad hun med lukkede øjne og smilede som i drømme.

Peder stod bøjet over hende:

"Frøken! – De må ikke sove, før De er kommet til køjs."

Hun åbnede atter øjnene.

"Jeg er så sulten," kom det fra hende. "Blot jeg kunne få lidt at spise – og te – varm te, for jeg fryser."

"Det skal De få. Men hør nu: dér inde er der et varmt bad" – han åbnede døren til toiletværelset. "De må klæde Dem af, tage et bad for at få kulden ud af kroppen, og så må De gå tilkøjs. Jeg skal lægge et sæt pyjamas her ind. Når De er kommet i køjen, må De trykke på den knap dér – så kommer teen og – og det andet. Har De kræfter til det?"

"Jo, det tror jeg nok." Hun rettede sig i stolen. "Jeg vil gerne hvile mig, for jeg har roet hele natten."

Da Peder et øjeblik efter lagde sit bedste pyjamassæt ind på køjen, var døren til toiletværelset lukket, og han hørte vandet plaske i badekarret. Med et lettelsens suk trak han sig atter ind i sin kahyt. Dér stod han lænet op til agterskottet, lyttende efter hver lyd fra den anden side, dødsens angst for at høre støj, der kunne antyde et fald. Men til hans uhyre glæde klarede den unge pige sig åbenbart stolt. Efter kort tids forløb hørte Peder, hvorledes døren atter åbnedes ind til lukafet, lidt efter knirkede køjen, en elektrisk klokke kimede – han skyndte sig ud i kabyssen til Nanky Peh, der allerede stod og ordnede en lækker frokostanretning på sin fineste bakke. Et øjeblik efter balancerede Søren Mollerup afsted med Mary Strongs første frokost den dag. Hans hår strittede lige i vejret så stive som pindsvinepigge, men over det tætfregnede ansigt lå et stort smil.

3. En haj i farvandet

Solen sank langsomt i vest, for det var hen på eftermiddagen. Ikke en vind rørte sig, og havet var faldet så vidt til ro, at kun de lange, blanke dønninger endnu vidnede, at storm havde raset.

På forlugen midtskibs ud for dækshuset havde samlet sig hele frivagtsmandskabet rundt om de to fremmede, bådsmand Robins og matrosen Bob. Mod sædvane var det højrøstet tale, der hørtes; ansigterne udtrykte vrede og ophidselse, og knyttede næver straktes truende ud mod en usynlig fjende, der åbenbart antoges at holde til et eller andet sted i retning af Afrikas bjergkyst.

Bob havde leveret et flydende foredrag om *Dunbar Castle*s ødelæggelse, af og til understøttet af Robins med korte men malende udbrud.

"Og nu spør' jeg," afsluttede Bob, "jeg bare spør' – ka' det være noget andet end som torpedering? Og ka' det være nogen anden end som de forbandede tyskere, der kunne lave sådan en sjoverstreg – jeg spør' bare?"

"To torpedoer – kapsejse mig!" kom det fra Robins; "og i høj sø og buldermørke!"

"Det er re'elig no'ne svin, de tyskere. – Tænke sig, et hospitalsskib!" Jesper så sig om og plantede næverne i siden. "De sku' hænges som landevejsmordere, hver evigste en – allermindst!"

"De sku' udryddes," mente Bob, "hele nationen, lige ned til pattebørnene."

"De stakkels sårede – og krøblingene! – Hvor mange var der?" Det var Søren Mollerup, der spurgte. Men inden han havde fået

svar, kimede en klokke, og dens klang kendte han godt. Søren sprang ind i kahytsgangen og bankede på døren til miss Marys gæstelukaf.

Inde i kahytten stod Peder Most og mønstrede indholdet af sit klædeskab og kommode. Hans pande lå fuld af rynker; indenfor arbejdede tankerne med et vanskeligt problem.

Sagen var, at den unge dames tøj dels ikke endnu var blevet tørt, dels at det trængte til en omfattende reparation. Nanky Peh havde udtalt sig om sagen. Støvlerne – et par meget fine, brune snørestøvler – var endnu helt våde, og det samme gjaldt en mørkeblå, ulden nederdel. Blusen var revnet i ryggen, og underskørtet så ud! – Nanky Peh havde haft det i vaskebaljen sammen med den hvide kittel, som sygeplejersker gerne går med. Nu hang hele stadsen på snore i maskinen til tørring.

Det bankede på døren. – Søren meldte, at den unge dame var vågen og ville tale med kaptajnen. Og Peder skyndte sig ind til hende. Men da var han lige ved at tabe vejret.

På den hvide hovedpude lå det skønneste kvindehoved, han nogensinde havde set. Ansigtet var blegt, men hendes smilende læber friske og røde; de mørkeblå øjne spillede af liv, og som en ramme uden om al den dejlighed bølgede det store mahognibrune hår. Hun satte sig overende i køjen – Vorherre bevares som Peders rød- og hvidstribede silkepyjamas klædte hende!

Peder tog sig sammen og bukkede.

"Hvordan går det, miss Strong? Er De sulten?"

"Ja jeg er, men det gør ingenting. – Sig mig blot, hvordan har James det – spejderdrengen? Vil De ikke sidde ned, vi må vist tale sammen om mange ting."

Peder anbragte sig i lænestolen tæt ved køjen:

"James er all right – det vil sige, hans arm gør ondt; men han har da spist og drukket – og spurgt efter Dem."

"Jeg må op. Hans bandage skal absolut skiftes. Men –" hun så sig om – "hvor er mit tøj?"

"Det var just det, jeg spekulerede over." Peder gned hagen tvivlrådig. "Det er vådt endnu, og så må det sys sammen. Blusen er helt revnet i ryggen."

"Ja, det ser vist rædsomt ud alt sammen. – Hvad skal jeg dog gøre?"

"Ja – alt hvad jeg har, må De bruge, naturligvis." Peder mærkede, at han blev rød i hovedet. "Det er jo det, at der kun er buks … jeg mener benklæder – – og – og den slags."

"Jeg kunne da heller ikke vente, De skulle have skørter og – – – og den slags," lo hun. "Vi er vist omtrent lige høje – ja, og jeg er vant til at gå med mandfolkedragt – min broders tøj – når vi tager på jagt sammen."

Peders ansigt klarede op:

"En sportsdragt? – Jeg har en splinterny, en brun – og lange sportsstrømper. Vil De prøve det, miss Strong? Vent et øjeblik."

Og ind fo'r han i kahytten, rumsterede i skab og kommode og kom atter tilbage med favnen fuld af forskellige klædningsstykker:

"Her er noget – der er også en flonels tennisdragt. – Og hvis trøjen ikke passer, så er her en sweater. Skoene er vist meget for store, men Søren – kahytsdrengen – har et par hvide, helt nye, tror jeg."

Mary rakte ham sin højre hånd, og hendes øjne blev fugtige:

"Vorherre har været god imod os midt i denne rædselsfulde ulykke – han har bragt os ombord i dette dejlige danske skib og til en god dansk kaptajn. Tak skal De have. – jeg skal aldrig glemme, hvad vi skylder Dem."

Peder stod umådelig forvirret med den varme, bløde damehånd i sin, så bøjede han sig helt instinktmæssigt og kyssede den:

"Gudskelov, jeg fik bjærget Dem."

Så mærkede han, hvorledes en klump i halsen gjorde det umuligt for ham at sige et eneste ord mere. Han skyndte sig ind i kahytten, smed sig på sofaen og tørrede øjnene med bagen af hånden. Hvorpå han atter rejste sig, temmelig forvirret; for køjegardinet blev trukket til side, James' solbrændte ansigt kom til syne, og et par brune øjne stirrede forbavset på ham. Derpå trak Peder lænestolen hen til køjen, tændte en cigaret og fik en lang passiar med den engelske dreng. Der var ikke så lidt at spørge om, – ikke mindst om damen derinde ved siden af. Og heldigvis var James kvik og rask nok til at kunne bruge både hjernen og munden.

Under den samtale fik Peder oplysning om mange ting – om *Dunbar Castle* og den sidste aften dér ombord; om alle de stakkels sårede, om James' far, kaptajn Harris, der havde kommandoen over en hel flotille kanonbåde, som var indrettet til flodsejlads og derfor meget lavtgående; om James' fødeby Southampton, hvorledes han blev spejder og fik lov til at sejle med sin far til Alexandria sammen med to og tyve andre spejdere – han var deres fører. Og Peder fik mange oplysninger om det, der interesserede ham mest, nemlig om Mary Strong.

Hun var kun 22 år og allerede overnurse. Lige fra krigens begyndelse havde hun været ansat på det store lazaret i Cairo. Hendes far, sir Michael Strong, var general og chef for ingeniør- og pionerregimentet ved Suezkanalen, og Marys broder hed George og var løjtnant – en vældig storartet fyr – og ansat ved staben i Cairo. Han og Mary, der var ikke noget mere vidunderligt end de to, mente James. Som de kunne ride og gå på jagt og spille tennis – og engang havde hun fanget en spion, en ækel ægypter, som var betalt af tyskerne til at stjæle vigtige dokumenter. Det var om natten, og da han ville flygte og sprang fra verandaen ned i haven, havde hun skudt ham gennem det ene ben og – – –

Så åbnedes døren, og genstanden for drengens beundring stod i kahytten. Peder sprang op, og James råbte "hallo," hvorefter han brast i latter. – Mary Strong, den altid korrekte og meget kvindelige oversygeplejerske, pludselig forvandlet til et mandfolk i brun sportsdragt med lange golfstrømper og en lille hue på hovedet! – Det var ikke til at stå for. Også Peder smilede.

"Ser jeg latterlig ud?" spurgte hun. "Jeg synes tøjet sidder rigtig godt."

"Storartet!" udbrød Peder. "De er – – De ser – – det er all right." Han var lige ved at sige, at hun var noget af det dejligste, han havde mødt, siden hans lille dronning døde, men det gjaldt jo om at være korrekt. "Sæt Dem ned. – Dette her er Deres dagligstue – ja, og spisestue samtidig." Han viste rundt i kahytten.

"Hør, giv mig en cigaret – jeg har ikke fået én siden i går." Hendes ansigt blev pludseligt helt alvorligt ved tanken om de rædsler, hun havde oplevet ikke længere tilbage end den

forudgående aften. Men hun rystede de fæle minder af sig, tændte en cigaret, og lod sig med velbehag synke ned i lænestolen. "Nå – hvordan går det, James? Smerter i armen? Når jeg har røget denne dejlige cigaret, skal jeg lægge bandagen om."

"Jeg har medicinkassen i orden." Peder åbnede skabet, hvor alle de mange våben stod gemt, og flyttede en stor mahognikasse ud på gulvet.

"De synes at have alt muligt ombord i dette mærkelige skib – den masse skydevåben!" Hun lod øjnene glide rundt i kahytten. "Og så smukt her er møbleret! Man skulle snarest tro, man var på en lystdamper, kaptajn. – Næ, nu har jeg aldrig – –" Hun rejste sig i en fart og gik hen til skrivebordet. "Dick – Dick More! Hvor i alverden har De det maleri fra?"

"Det er en gave. – Kender De Dick?"

"Om jeg gør? Jeg spiste frokost ombord på *Swell* for tre år siden – han lå i Neapel. Han er en af mine rigtig gode venner."

"Ja, jeg har været hans styrmand mere end to år. Vi var i Sydafrika sammen og i Australien og mange andre steder."

"Men – De er da ikke Peder Most?"

"Akkurat – det står til troende."

Mary Strong vendte sig helt om og så på Peder med store øjne:

"Peder Most – som fløj i ballon over havet og blev gift med en lille dronning på – på –"

"På Tolonga, jo det er mig."

Peder sukkede uvilkårligt ved de allerede nu så fjerne minder, men smilede atter, for Mary Strong havde rejst sig og stod med et helt forvildet ansigt og stirrede på ham.

"Er det virkelig Dem? – Der er ikke noget menneske, jeg har længtes mere efter at møde. – Alt det, Dick More fortalte om Dem. De reddede hans liv."

"Og han reddede mit bag efter – det kan gå lige op."

"Og så skulle det netop være Dem, der frelste os –"

Så blev samtalen afbrudt; Søren kom ind for at dække bordet til Peder og hans gæster. Det skete med adskillige afbrydelser, for Søren kunne aldeles ikke udholde synet af damen i Peders tøj – han måtte ud og tage sig et grin af og til.

Og imens blev James' bandage skiftet. Det gik let nok for Mary Strong, hun var så øvet i den slags.

En halv time senere blev middagen anrettet, og James var ikke dårligere, end at han kunne sidde med til bords. Og det kan nok være, Nanky Peh havde gjort sig umage – hummer i carry med ris, lammesteg med stegte, skivede kartofler og til sidst den lækreste omelet med syltede jordbær; og oven på omeletten stod med store bogstaver i brændt sukker *M. S.* – Nanky Peh havde fået damens navn at vide af sømand Bob. Og Peder fik da en flaske champagne trukket op, for dagen skulle fejres – redningsdagen! Det var en fornøjelig middag. Men glæden afløstes af dyb alvor, da Mary Strong løftede sit glas og mindedes alle de døde, som nu lå på havets bund sammen med det torpederede skib. De drak i tavshed, og tårerne trillede ned ad den unge piges kinder. Så løftede Peder atter sit glas:

"Død over skurkene i undervandsbåden!"

"Ja, kunne jeg hævne de døde," udbrød Mary, og hendes øjne strålede, mens hun pressede hænderne mod sit bryst. "Kunne vi blot – –"

I samme nu lød nordmanden Tollnæs' stemme ned gennem vindeltrappen fra bestiklukafet:

"Kaptajn! – En undervandsbåd forude – den signalerer!"

Og med et "undskyld frøken" rejste Peder sig, snappede sin hue og løb op ad trappen.

Det var næsten nat, men nogen lysning fra vest flød dog endnu hen over havfladen, og en kvart kilometer ret forude skimtedes ret tydeligt et langt og lavtliggende skibsskrog med et kluntet tårn på midten og en stump mast rejst agter. Fra toppen af masten dinglede nogle flag – sikkert nok et signal, men det var helt umuligt at tyde.

Peder slog "Langsomt" på maskintelegrafen og lidt efter "Stop" – han ville ikke risikere at få et skud gennem skroget af sit gode skib. Men var den uhyggeligt udseende tingest dér forude en tysk eller en engelsk båd? Bedst at være forberedt på alle muligheder. Han gav ordre til at fire begge bådene af, så de hang i højde med rælingen. Hver mand fik ordre til at tage et redningsbælte på, gæsterne fra *Dunbar Castle* blev også forsynet, og da *Svendborg* lå stille med undervandsbåden en snes favne om styrbord hørtes ikke en lyd ombord på den danske båd; på begge sider af damperen stod en klynge mennesker, rede til at bjerge livet, men ikke et ord blev mælet.

Peder blev på kommandobroen og iagttog den sortgrå undervandsbåd. Det var den længste, han nogensinde havde set, og efterhånden som den kom nærmere, formåede han at skelne mange enkeltheder. For og agter var anbragt to langløbede kanoner bag stålskjolde. En mand stod bag hver kanon og holdt mundingen rettet mod *Svendborg*s skrog.

Ved siden af tårnet sås to officerer, og længere agter var et par af mandskabet i færd med at vippe en båd ud over skibssiden.

"Hvad er det for en damper?" blev der prajet fra undervandsbåden på engelsk gennem en råber.

"Dansk tankskib *Svendborg* med petroleum," svarede Peder.

"Hvor skal den ladning hen?" Denne gang var sproget tysk. Der kom intet svar fra *Svendborg*. "Når I er danske, kan I vel forstå tysk?" lød det efter en pause.

Peder talte tysk godt nok til at svare på spørgsmålene, men han hadede det sprog.

"*What do you want?*" spurgte han. En alenlang ed var det eneste svar. Så sprang en af officererne i båden, to mand roede ham over til den danske båd, og få minutter senere entrede han over lønningen.

"Hvor er kahytten, og hvem er skipper her ombord?" Hans engelske var godt nok og næsten uden accent, men stemmen lød rusten, grov og uforskammet.

"Vis ham ind i min kahyt, styrmand," lød Peders rolige stemme fra broen. "Og tag så vagten imens."

Da Peder kom ned fra kommandobroen, stod officeren fra undervandsbåden allerede i kahytten. Med hænderne i lommerne og skrævende havde han anbragt sig foran spisebordet, med grådige blikke stirrende på middagsresterne, som Søren ikke havde haft tid til at få fjernet. Den halve omelet og champagneflasken, som ikke var helt tømt, interesserede ham åbenbart så stærkt, at han ikke lagde mærke til Peders komme.

Emblemet på kasketten, som han havde skudt bag i nakken, samt ærmedistinktionerne røbede, at han var tysk søofficer af premierløjtnants rang, ellers lignede han nærmest en fordrukken toldbodssjover. Ansigtet var gulblegt med en svag rødme over kartoffelnæsen. Ugegamle skægstubbe dækkede kinder og hage. Det venstre øjenlåg hang slapt ned, mens det højre øje var vidt opspilet og ondt stirrende bag et øjeglas. Uniformen så plettet og laset ud, bukserne endte nede i et par gummistøvler. På brystet dinglede en kikkert, og rundt om maven var spændt et bredt læderbælte, i hvis hylster stak en revolver af ualmindelig svært kaliber.

Peder Most rømmede sig. Uden at forandre stilling drejede tyskeren hovedet og stirrede et øjeblik på skibets kaptajn, hvorpå han atter hengav sig til beskuelsen af middagsresterne. Så strakte han en stærkt rystende hånd over bordet, greb om champagneflasken og ville lige til at skænke i det nærmest stående glas; men i det samme snappede Peder det fra ham og slog glasset i gulvet, så det splintredes.

"*Sind Sie verrücht!*" Tyskeren snurrede rundt, hånden krummede sig om revolverskæftet. Men Peder Most ænsede ham ikke, rakte ud efter et ølglas, der stod på buffeten; han tømte champagneflasken ud i glasset:

"Værsgod!"

Tyskerens hånd forlod langsomt revolveren, greb om glasset, som han tømte i ét drag. Han sukkede dybt, rømmede sig og så ned på glasskårene:

"Hvad var meningen med det?"

"Skal vi ikke hellere begynde på forretningerne? Hvad vil De her ombord i dette neutrale skib?" Peder Most havde ikke i sinde

at meddele den tyske løjtnant, at det glas Mary Strong havde drukket af var en helligdom, der ikke måtte besmittes – så hellere slå det i kvas.

Tyskeren gik hen til skrivebordet og satte sig:

"Skibspapirerne – lad det gå i en fart! – Hvis er skibet?"

"Mit."

"Og ladningen?"

"Min. – Jeg er min egen reder. Værsgod." Han spredte dokumenterne på skrivebordet.

"Krigskontrabande – haha! – Den sædvanlige neutrale frækhed." Han gloede ondt på Peder gennem monoklen. "I danske feder jer på vores bekostning. – I fråser, mens vi sulter. – I hader os, skønt I selv er germaner; men når I kan tjene ved det, så spiller I tyskvenner. – Rævepelse! – Men vi skal klemme jer. – Når vi har slået englænderne og franskmændene, så de ligger lig de næste hundrede år, kommer turen til de neutrale." Hans rustne stemme slog klik, så hurtigt faldt ordene. "Det neutrale rak – vi annekterer jer – næsten for stor en ære, hvad?" Han slog en sprukken latter op og daskede i bordet med sin flade hånd. "Whisky," råbte han pludseligt. "Skaf mig en whisky og sodavand – og lad det gå lidt hurtigt!"

Peder Most havde sat sig i lænestolen og tændt sin pibe, han rørte sig ikke af pletten. Tyskeren drejede sig rundt og stirrede på ham:

"Jeg sagde whisky og sodavand – vil De lystre?"

"Hør nu, hr. løjtnant" – Peder lagde det ene ben over det andet, "De kan tage hvad De vil i mit skib, for De har jo magten. Men De er ikke min gæst. – Når De trykker på den knap henne

ved døren, kommer kahytsdrengen. Ham kan De give Deres ordre."

"Na so! De spiller vigtig? Det skal jeg nok kurere Dem for."

Han rejste sig, gik mod døren til gæstelukafet og lagde hånden på låsen.

"Lad den dør være," råbte Peder og sprang op. "Nu skal jeg ringe."

Han skyndte sig til kahytsdøren, trykkede på knappen og gav Søren ordre til at bringe en flaske whisky. Tyskeren stod med ryggen mod buffeten og lyttede:

"Hvem bor der inde?" Han pegede med tommelfingeren mod lukafet.

"Dér? – Der bor –" Peder blev et øjeblik rådvild. "Det er min kones lukaf," sagde han så. "Og hun er syg," føjede han til.

"Deres kone? – Så De sejler med Deres kone i disse tider, hvor hvert tredje skib bliver torpederet eller skudt i sænk? – En modig dame må det være!" Han lo og gik midt ud i kahytten: "Tør jeg bede om at blive forestillet for den – heltinde. Luk døren op – eller skal jeg selv gøre det?"

Han greb om revolverskæftet, men Peder rørte sig ikke. Da gik døren op, og Mary Strong – stadig iført Peders brune sportsdragt – stod på tærsklen.

Tyskeren fik skyndsomst sine rystende fingre op til monoklen, åbenbart ikke sikker på, at han så rigtigt:

"Er det – unge menneske Deres frue, kaptajn?" Han så fra Mary til Peder, og stemmen lød meget mistroisk. – "En overmåde mærkelig dragt for en – en gift kone. Hun står heller ikke opført på skibslisten."

Mary Strong lukkede døren, gik over til Peder og stillede sig ved siden af ham:

"Jeg klæder mig, som det passer mig bedst, hr. løjtnant. Og jeg er ikke vant til at blive kritiseret."

I det samme gik kahytsdøren op, og Søren kom ind med de forlangte drikkevarer. Efter ham fulgte en af matroserne fra undervandsbåden. Han stillede sig ret med hånden til huen:

"Hr. oberløjtnant – kaptajnen prajer!"

"Potzdonnerschlapperment!" røg det ud af tyskeren; han ilede ud af kahytten fulgt af matrosen. Der lød svage råb gennem den åbne dør fra undervandsbåden og svar fra løjtnanten ombord i *Svendborg*. Peder vinkede Søren ud af kahytten, så lukkede han døren og skyndte sig hen til våbenskabet.

"Se her, miss Strong –" Han rakte hende en revolver, "den er ladt. Stik den i inderlommen på trøjen – det kan være, De får brug for den." Han tog en anden frem, ladede den og stak den til sig selv.

"De sagde, jeg var Deres kone, kan jeg forstå." Mary undersøgte smilende revolveren. "Var det nødvendigt?"

"Jeg turde ikke sige sandheden. Sæt den tyske slubbert fandt på at tage Dem ombord i undervandsbåden – som fange."

Hendes ansigt ligefrem stivnede af skræk:

"Jeg – ombord hos de djævle! Så ville jeg da hellere skyde mig selv."

"Så længe jeg lever, skal ingen få lov til at røre Dem, miss Strong. Men tyskerne har jo magten." De stod et øjeblik tavse og så hinanden ind i øjnene. Så lyttede Peder: "Jeg må se, hvad det

er der foregår. Bliv her til jeg kommer tilbage." Han gik hen til døren og vendte sig. "Tab ikke modet – vi skal nok klare den."

"Naturligvis – De er jo Peder Most!" Hun smilede og nikkede; så lukkede døren sig efter ham.

Peder stod atter på kommandobroen. Det var nu bælgmørkt. Han kunne ikke se undervandsbåden, men en lanterne noget agten for tværs antydede, hvor den lå.

På *Svendborg*s dæk var mandskabet i travl virksomhed, og det var åbenbart den tyske løjtnant, der gav ordrene. Han stod tæt ved falderebet og råbte snart på tysk, snart på engelsk. Den styrbords båd blev firet af, og fra forenden af skibet kom Jesper Knort og to mænd; de slæbte en svær trosse agter efter.

"Hvad er alt dette her?" råbte Peder til Jan, der stod nedenfor broen.

"De vil have slæbetrossen over i båden," rapporterede Jan. "Der er nok noget i vejen med maskinen."

"Hold mund, De dér," brølede løjtnanten. "Og bland Dem ikke i noget, kaptajn – hvis De ikke vil lægges i jern. Nu er det mig, der har kommandoen."

"Meget vel, hr. løjtnant."

Peder var klar over, at modstand var umulig. Og det værste der kunne ske, var at give fjenden lejlighed til at arrestere ham. Det gjaldt foreløbig om at vise den størst mulige imødekommenhed og så vente på en gunstig lejlighed. – –

Peder gik ind i bestiklukafet og ringede. Få minutter senere balancerede Søren ud på dækket med bakken, hvorpå whiskyflasken stod sammen med glas og sodavand. Peder iagttog drengen fra broen. Med stort besvær snoede han sig mellem arbejdende matroser, trosser og tovender hen til den

stadig råbende og ivrigt gestikulerende løjtnant. Men i samme nu, denne fik øje på Søren, forstummede han, Peder hørte klirren af flasker og glas, så knaldede sodavandsproppen – det var hævet over enhver tvivl, at tyskeren tog sig en ordentlig hivert.

Vindeltrappen knirkede, og lette trin nærmede sig Peder på den mørke bro. Så lød en hviskende stemme i hans øre:

"Hvad er det, De foretager sig? Hvorfor er båden firet af?"

Peder retirerede til den bagbords ende af broen og trak den unge pige med sig:

"Der er sikkert noget i vejen med undervandsbåden – den vil have en slæber. Vi skal åbenbart bugsere den et eller andet sted hen, hvor de kan reparere – syd på til den afrikanske kyst, antager jeg."

"Kunne vi ikke løbe fra den? Det er jo helt mørkt."

"Det kunne vi måske – hvis begge dens maskiner er i uorden; men det kan jeg ikke være helt sikker på. Og desuden kan de skyde os i sænk med et eneste skud. Se, hvor vi er oplyst – lanterner agter og ved falderebet og én i stævnen. – – Og han har kanonerne rettet mod os hele tiden, det kan De være lige så sikker på."

De stod tavse et øjeblik. Så hviskede Peder igen: "Jeg har sendt Søren hen til ham med whisky – kunne vi blot drikke ham så fuld, at han ikke kan røre sig – –"

"Så kunne vi måske – –"

"Så kunne vi måske hævne de døde."

Mary greb ham i armen og klemte den. Peder kunne mærke, hvordan hjertet pludselig bankede voldsomt i hans bryst. Det han allerhelst ville gøre, var at slå armene om den unge pige og

sværge sin dyreste ed på, at hver eneste af de fordømte tyskere skulle blive sendt til bunds. Men så kom han i tanker om, at man ikke skal love mere, end man kan holde.

"Hør nu," hviskede han videre, "vi har kun én ting at gøre – vi må være så venlige mod den løjtnant, som vi kan overkomme, og det må De med. Få ham ned i kahytten – jeg skal give ordre til aftensmad. Han må drikke og drikke, til han falder om."

"Skal jeg virkelig – –?"

"Det er væmmeligt, men det må gøres."

"Ja, men hvad så?"

"Jeg ved ikke rigtig endnu; men noget finder jeg nok på – det plejer ikke at fejle. Og sørg så for, der står drikkevarer både i bestiklukafet og i kahytten. Det skal nok gå." Han trykkede hendes hånd. "Men det bliver en slem nat!"

Så listede Mary bort. Peder hørte hende gå ned ad trappen; samtidig vidnede åreslag om, at slæbetrossen førtes ombord i undervandsbåden.

Alt var i orden. *Svendborg* stod ret syd i for halv kraft og slæbte undervandsbåden mod Afrikas kyst med fem miles fart. Helt agter ude, hvor trossen var gjort fast, stod en tysk matros med en skarpladt karabin under armen og med revolver og sabel spændt om livet. Ikke langt fra ham lå hans afløser og sov på dækket – en lige så stærkt bevæbnet fyr. De to skulle afløse hinanden hver anden time.

På kommandobroen sad Peder Most overskrævs på sin feltstol med armene på gelænderet, røg sin pibe og stirrede ud i den mørke nat. – Tankerne arbejdede i hans hjerne, samtidig med at han anspændt lyttede efter hver en lyd.

Bag ham vandrede den tyske løjtnant op og ned med usikre skridt. Af og til gjorde han sig et ærinde ind i bestiklukafet. Peder kunne høre glas og flasker klirre – det var fjerde gang, tyskeren slukkede tørsten, endda klokken kun var ti. Hver halve time lød et råb fra undervandsbåden: "*Wie geht's?*" hvortil skildvagten agter svarede med et dybt: "*Alles wohl!*"

Over løbebroen kom nordmanden Tollnæs trampende fra forlukafet; han skulle afløse svenskeren Jønsson. "Ret syd" sang svenskeren ud, "ret syd!" gentog nordmanden, tog rattet, purrede op i det hvide hår og bed en ende af skrårullen. Og da Jønsson gik forbi Peder på vej mod trappen, fik han stukket et stykke papir i næven. Det var et blad af Peders lommebog. Jønsson klemte krampagtigt om det, til han stod i mandskabets messe forude i stævnen. Dér blev bladet omhyggeligt glattet ud og oplæst både på dansk og på engelsk.

"Bliv i klæderne og holdt jer klar. Jeg kommer forud inden tolv."

Og Jesper Knort slog i bordet:

"Han ska' splintre mig nok finde på no'et, det ska' kaptajnen. Og så ka' tyskerne bare vare sig!"

4. Hævnen er herlig!

Uret på buffeten i kahytten slog elleve slag. Søren Mollerup havde atter dækket bordet, denne gang kun til to. Det så helt festligt ud, for dugen var blændende hvid, sølvtøjet skinnende blankt, og mellem de mange lækre retter stod karafler med vin og whisky og blinkede i det stærke elektriske lys.

Men Mary Strong, der sad i lænestolen mellem skrivebordet og køjen, var i alt andet end festlig stemning. Nanky Peh havde fået hendes tøj tørret og strøget, nederdelen var syet sammen; nu var hun igen en ung dame og lignede ikke det mindste den sportsklædte dreng, som havde siddet og spist festmiddag sammen med Peder Most og James for kun få timer siden.

Spejderdrengen lå i køjen, men klæderne havde han beholdt på, og forhængene var trukket tæt sammen.

"Kommer han snart?" lød det inde fra køjen.

"Det er lige ti minutter siden, Søren meldte at aftensmaden var klar. Han kan komme hvert øjeblik."

"Er det ikke væmmeligt at skulle sidde til bords med sådan en – en morder?"

"Det er rædsomt, James. Men jeg gør, hvad kaptajnen beder mig om. – Han er klog, og vi klarer den nok." Hun sad lidt stille og sukkede. "Jeg skal være venlig imod tyskeren og få ham til at drikke, helst til han falder om. – Jeg føler mig så ulykkelig!"

"Men hvis alting går godt, og vi – –"

"Hys!"

Der lød skridt over hovedet på dem, og trappen knagede. Et øjeblik efter gik døren op, og ind i kahytten kom den tyske løjtnant.

Han stod stille lige inden for døren og blinkede febrilsk bag monoklen, for det stærke lys skar ham i øjet. Først stirrede han på det veldækkede bord. "Na so!" udbrød han, og den rustne stemme udtrykte stort velbehag. Derpå så han sig om i kahytten og fik øje på den unge dame i lænestolen.

"Na so!" gentog han – denne gang var det åbenbart forbavselse, der fyldte ham. Han strøg kasketten af hovedet og gjorde forsøg på at bukke, men det mislykkedes, for han var lige ved at tabe balancen og greb fat i en stoleryg:

"Det kalder jeg en forandring til det – bedre." Han stirrede med beundring på den smukke unge pige, der havde rejst sig fra lænestolen og var gået et par skridt frem. "Fru Most, min kompli-kompliment. Deres mand er i høj grad at mis – han er misundelsesværdig."

Løjtnanten slog ud med kasketten og bukkede. Det var øjensynligt, at han anstrengte sig til det yderste for at være beleven; men de mange drikkevarer, han allerede havde indtaget, gjorde både mælet tykt og tankerne uklare – og så kneb det jo med at få benene til at lystre.

"Vil De ikke sætte Dem og spise lidt aftensmad? Kaptajnen – min mand må vel blive på broen."

Hun tog selv plads ved bordet, og løjtnanten lod sig falde tungt ned i stolen. Så lo han pludselig hæst og trykkede pegefingeren mod øjeglasset, som om han var bange for, det skulle falde ud under latterudbruddet.

"Undskyld, fru Most – men dette her er li – ligesom at komme i paradiset. Et så – sådant aftensbord, li – lige overfor en smuk dame – – tillader De?" Han greb om madeirakaraflen og skænkede i glassene. Hånden rystede, så vinen spildles. Men

han fik da glassene fulde, løftede sit hilsende og drak. "*Wunderschön!*" udbrød han, men fortsatte så på engelsk. "Har ikke fået sådan et glas vin i måneder. – Hundeliv i den forbandede undervandsbåd."

Han flyttede en kold bøf over på sin tallerken og spiste med en grådighed, som havde han ikke fået mad den hele dag. Miss Strong fyldte hans vinglas:

"Er det et hundeliv i Deres undervandsbåde?"

"Hundetilværelse – aldrig en ordentlig ret mad, sjælden frisk luft – har ikke set en dame i tretten uger."

Han langede ud efter spejlæggene; så kom turen til to marinerede sild, store stykker skinke – det var, som om hver ny ret øgede appetitten. Han åd, så Mary Strong havde vanskelighed med at skjule sin væmmelse. Men hun gjorde sit bedste, og stadig fyldte hun i glassene: madeira, øl og whisky med sodavand. Hver gang hun havde fyldt et glas, tømte løjtnanten det øjeblikkelig. Men det synes ikke i nævneværdig grad at forøge hans fuldskab; der var ikke stort håb om at han skulle falde ned af stolen. Mary var lige ved at fortvivle. Madeirakaraflen var næsten tom, tre flasker øl havde det afskyelige menneske på den anden side bordet drukket til sidste dråbe, og det begyndte at svinde svært i whiskyen.

Pludselig lænede løjtnanten sig tilbage i stolen, satte fingeren på øjeglasset og brast i latter.

"Hvad er det, der morer Dem så meget?" spurgte Mary; hun følte sig helt beklemt, for han stirrede ondskabsfuldt på hende gennem sit øjeglas.

"Det skal jeg for – forklare Dem, når jeg har fået ild på en af Deres mands cigarer – den bedste hava – vana, som De kan fi –

finde. Men først må jeg over i den ra – re sofa. Kom og hjælp mig."

Han rejste sig med besvær fra stolen, stod og svajede mens han så hen til sofaen, støttende sig mod bordet.

Mary Strong havde også rejst sig. Hvad skulle hun gøre?

Drikkevarerne havde nok alligevel virket. Så tog hun sig sammen, gik hen til den drukne fyr, greb ham under armen og bugserede ham til sofaen. Dér lod han sig falde ned mellem puderne.

"Og ci – cigaren. Den bedste hava – vana. Vær så venlig." Atter lo han støjende.

Han fik den, slog så med hånden ned i sofaen ved siden af sig:

"Og så sætter De Dem dér, fru Mo – Most. De skal nok få at vi – vide, hvad jeg grinede af for li – lidt siden."

Peder Most stod alene på broen og tænkte sig om.

Det var helt mørkt deroppe, og hvorhen han så, mødte kun mørke hans øjne; for himlen var dækket af skyer, og intet spor af måne var at se. *Svendborg* listede lydløst og langsomt over havet ret syd i; kun den tyske skildvagts tunge trin lød henne agter, hvor trossen var gjort fast – fem skridt frem og fem tilbage.

I modsætning til den danske tankdamper var der ivrig virksomhed på undervandsbådens dæk; det var åbenbart, at man dér var i færd med vigtigt arbejde. Helt agter var der rigget et telt op – formodentlig for at skjule det elektriske lys, der strålede fra mange lamper – men der faldt alligevel lysstriber ud på dækket; der hørtes hammerslag og den stærke hvæsen af en blæsebælg.

Peder regnede ud, at en af undervandsbådens skruer måtte have tabt et blad, som nu skulle fornyes. Han trak støvlerne af, listede ned ad trappen og lyttede mod kahytsdøren. Han hørte en dæmpet støj af gafler og knive mod tallerkener, så lød miss Strongs klare røst og løjtnantens rustne stemme, der svarede. Alt var åbenbart fredeligt og stilfærdigt derinde – nu måtte det være på tide at handle.

Peder skyndte sig på strømpesokker langs løbebroen, til han nåede forlukafets dør. Han gik stille ind.

Mandskabets messe var en rummelig kahyt og trekantet, for den lå jo i skibets stævn. Langs siderne var anbragt standkøjerne med kistebænke foran, og midt på gulvet stod det solide spisebord. Rundt om sad fem mænd, de to englændere indbefattet, resten af mandskabet lå påklædt og sov. Ved synet af kaptajnen sprang de alle op fra stolene eller tørnede ud af køjerne. Spændt forventning stod præget i alles træk. Robins ansigt var rødt som en pæon, og sveden drev ned af det. Lange Jan Tromp stod med armene overkors; intet i hans skæggede ansigt røbede uro eller spænding. Så spurgte han med sin dybe røst:

"Når skal vi gå på'en, kaptajn?"

"Jeg mener straks." Peder lod øjnene glide over den flok stærke og beslutsomme mænd, der stod foran ham i forlukafets halvmørke. "Jeg har lagt min plan; men I må jo være klar over, går det galt, så er vi færdige hver evige én. Enten går tyskerne til bunds, eller også bliver det os."

"Vi ta'er tjansen," erklærede Jesper Knort, "for det bliver nok de andre."

"All right, kaptajn," kom det fra Robins, og Jan bare nikkede.

"Se her, Robins; miss Strong er alene med løjtnanten i kahytten. Han er fuld, og det er ikke godt at vide, hvad han kan finde på. Tag støvlerne af, list hen til kahytsdøren og pas på. Skulle hun trænge til hjælp, så er De dér – forstået?"

Robins sagde ikke et ord, sparkede støvlerne af sig og var forsvundet, før nogen kunne tælle til fjorten.

"Giv mig en stol. – Tak! – Og hør nu godt efter."

Peder tændte sin pibe, og så holdt han krigsråd.

I kahytten hændte der imidlertid mærkelige ting.

I divanen sad Mary Strong, trykket op i det ene hjørne, og stirrede som hypnotiseret på den drukne løjtnant, der havde lagt sig i det andet hjørne med hovedet begravet i puderne og uden at mæle et ord. Det så ud, som var han faldet i søvn; men af og til løftede han cigaren til munden, tog nogle drag, og lod hånden falde ned igen. Han så fæl ud, som han lå dér. Ansigtet var skidengråt, kun næsen og dens nærmeste omgivelser luede højrødt.

Pludselig slog han en latter op og begyndte at tale.

"De tror, De kan pudse mig, lille frue, men De kan Fa – Fanden kan De. Ko – komediespil alt sammen. Hahaha! God ma – mad og vin, fy – fylde i glassene og smile venligt – –."

Han rettede sig i sædet og stak hovedet frem mod hende. "De er bange, De er opfyldt af ræ – rædsel er De. For De ved, jeg kan skyde Deres mand, den du – dumme, da – danske skipper – torpedere hans skib kan jeg – sende hele krapy – pylet til bunds, så haj – hajerne kan æde dem, ligesom vi gjorde ved den hospitalsdamper i aftes. – Hahaha! Dér fik haj – hajerne et godt måltid ma – mad. – Er der noget i vejen?"

Mary Strong havde rejst sig fra sofaen, og ansigtet blussede i vrede. Nu var det ikke muligt for hende at styre sig længere:

"De praler af at have druknet alle de stakkels sårede og krøblinge – lægerne og sygeplejerskerne!" Hun drog vejret dybt. "Det praler De af, De feje usling?"

"Hvad – be – hager?" Han krøb over divanen nærmere til hende. "Ka – kalder De mig en fej us – usling?"

Han kom med besvær på benene og strakte hænderne ud for at gribe hende. Men Mary sprang midt ud på gulvet og trak revolveren frem af sin kjolelomme; samtidig blev køjeomhænget revet til side, og James stod ved hendes side med tollekniven i sin raske højre hånd.

Den tyske løjtnant stod måbende og blinkede med sit ene øje: "*Na so! – Meuterei machen!*" Hans højre hånd krøb hen til revolveren i bæltet.

"Armene op!" kommanderede Mary og rettede pistolløbet mod ham. "Armene op straks, eller jeg skyder!"

Langsomt løftede han armene.

"James, tag revolveren fra ham."

James stak tollekniven i skeden, gik hen til løjtnanten og ville tage revolveren. Men med en hurtighed og kraft, som man ikke skulle have tiltroet den drukne mand, greb han drengen om livet med begge hænder og løftede ham op som et skjold mod den truende revolver.

"Skyd så!" råbte han og lo.

Men i det samme nu havde James plantet sin knyttede næve i tyskerens øje, så han med et hyl slap taget; samtidig blev døren revet op, og inden Mary fik tid til at fatte, hvad der gik for sig, lå

tyskeren i divanen med røde Robins over sig, hjælpeløs som et spædt barn.

"Din bukserem, James!" lød det fra Robins. Han vendte løjtnanten om på maven og surrede hans arme med remmen fast på ryggen. Imens lukkede Mary døren, satte sig ned i lænestolen og stak revolveren i lommen.

"Tag en serviet fra bordet, James," sagde hun med rolig stemme. "Det er bedst at kneble ham, bådsmand. Han kunne falde på at skrige. – Rørte han ved din dårlige arm?"

"Næ, den er all right."

"Så kryb op i køjen igen og hvil dig."

Robins var færdig med sit arbejde. Tyskeren lå svinebundet, kneblet, uskadeliggjort på sofaen. Robins purrede op i sit røde hår, lod bagen af hånden glide under næsen og pustede lidt:

"Det er vel bedst at melde kaptajnen dette her?"

"Så hurtigt som muligt. – Men vent lidt alligevel." Hun gik hen til bordet, skænkede et glas whisky og rakte det til ham.

"Dér. – Det var rart, De kom. Tak bådsmand!"

"Velgåendes!"

Et dybt suk, fuld af inderlig tilfredshed, undslap ham; så bukkede han sig, samlede løjtnantens revolver op fra gulvet og stak den i lommen, hvorefter han lydløst forsvandt ud af døren.

Atter sad Mary i lænestolen. Hun tændte en cigaret, for nerverne trængte til at beroliges. Hun havde en instinktmæssig følelse af, at noget nu ville hænde; umuligt at vide hvad det kunne være. Hun skottede fra det ubevægelige legeme på sofaen til uret på buffeten. Nu havde begge viserne nået 12. De fine, sølvklingende slag syntes at fylde hele rummet, så stille var der i kahytten. Svagt hørtes agterfra skildvagtens råb: "*Alles*

wohl!" Så lukkede hun træt øjnene, lænede hovedet tilbage og tabte cigaretten ud af fingrene. Straks efter lød en dæmpet banken på ruden lige over hendes hoved. Hun fo'r op, trak gardinet til siden og åbnede vinduet. Peder rakte to redningsbælter ind:

"Tag Dem på – De og James. Jeg kommer om et øjeblik."

Så var han borte igen. Men Mary og James havde knapt fået anbragt redningsbælterne, før Peder stod i kahytten. Han gik hurtigt hen til den unge pige:

"Det var storartet gjort," han nikkede i retning af tyskeren i sofaen. "Storartet!" gentog han og trykkede Marys hånd. "Og du, James – flink gut! Robins fortalte mig det hele. – Men hør nu," han dæmpede stemmen, "om et øjeblik går det løs. Jeg må op på broen, men bliv blot her; jeg tror, der er sikrest i kahytten – hvis de skyder."

Mary tog ham i armen:

"Jeg vil ikke være her. Jeg bliver hos Dem på broen. – De må ikke sige nej, for jeg *vil* derop."

"Og jeg med," kom det fra James.

Peder stod lidt og så den unge pige ind i øjnene. Så smilede han:

"Dem kan man jo ikke sige nej til. – Nå, kom så med; men De skal blive i bestiklukafet, De og James. Lov mig blot – ikke et ord, ikke en lyd. Og giv mig Deres revolver, den har Jan Tromp mere brug for."

Så listede de alle tre til vejrs op ad trappen.

Der har altid været elementer i Peder Most til at blive en dygtig anfører for mænd, en organisator af rang. Ikke alene kunne han trække de store linjer i sine slagplaner, han udfandt

og fordybede sig i alle slags detaljer, udpønsede de mærkeligste ting, der kunne komme ham til nytte under hans forskellige foretagender.

Da klokken slog tolv, og skildvagterne ved slæbetrossen agter afløste hinanden, var der intet ombord på *Svendborg*, som forekom dem mistænkeligt. Alt var stille, alt var mørkt. Kun maskinernes næsten lydløse arbejde under dækket mærkedes, kun en eneste lanterne lyste, og den hang agten for flagspillet, kastende sit skær over trossen. På undervandsbåden arbejdedes stadig. Hammerslagene var ophørt, men der lød en skurrende, skrattende lyd, som når stålbor skruer sig ind i metal.

Trods tankdamperens mørke og stilhed var imidlertid hver eneste mand ombord ivrigt beskæftiget.

I forlukafet skærpedes økser og knive; en lodline blev skåret i passende længder; mandskabet trak i sejldugssko, som ellers kun brugtes i varmen. En efter en listede mændene agter efter langs dækket, og de fleste forsvandt gennem den lille jernlem, der førte ned til maskinrummet foran dækshuset.

Hver mand havde redningsbælte på.

I maskinen var der også travlhed. Maskinmesteren og hans ene fyrbøder smurte motormaskinerne og gjorde alt klart til at kunne sætte farten op til det mest mulige. Assistenten og den anden fyrbøder masede med en stor trækasse, som de fyldte med store bunker tvist, der var drivende mættet med petroleum. Kassen blev kun lukket med tremmer. I dens ene hjørne var fastgjort et stykke svær jerntråd, i den igen en lang fangeline.

I kabyssen stod Nanky Peh og Søren. De skar store humpler smørrebrød, godt belagt med pølse og ost, ølflasker blev trukket

op. Alt det og en brændevinskaraffel stilledes på en bakke; der stod også salt og en kop fuld af peber – umådelig meget peber, syntes Søren, nok til en mands forbrug et helt år.

Nanky Peh så ret mærkelig ud. Redningsbæltet sad som en stor pukkel under hans sorte shirtings bluse, en grå filthat var trykket langt ned i panden; to store, sammensnørede bylter – al hans jordiske ejendom – lå på køkkenbordet, og imellem dem stod en lille forgyldt Buddha i en sortlakeret kapsel. Det var åbenbart, at Nanky Peh havde forberedt sig til en farefuld og hurtig udrykning. Da alt var færdigt, satte han sig på den ene køkkenstol, Søren på den anden. Af og til så de på hinanden, rystede på hovederne og sukkede.

Det var ved et-tiden, at Peders stemme hørtes dæmpet gennem talerøret ned til maskinen: "Er alt klart?" – "Alt klart!" lød svaret. "Så bliver det fuld kraft om et kvarter." – "Det skal ske."

Et øjeblik senere skred Jan Tromp og Robins ind i kabyssen og mønstrede anretningen med kritiske øjne.

"Bær så bakken hen agter, Søren. Du sætter den bare på røstværket, og så går du din vej. – Forstået?"

"Jo-ja-a," stammede Søren. Han løftede bakken og gik mod døren; men han rystede sådan på arme og hænder, at flasker og glas nær var tumlet ned på gulvet.

"Er du bange?" spurgte Jan.

"Ne-næ-æ," stammede Søren. "Det er bare sådan benene som, som – a' der – –."

"Han duer ikke," erklærede Jan. "Nu ta'r jeg bakken, og så holder du lanternen, Robins. – Er du klar?"

"All right."

Så gik de gennem den mørke gang, der førte forbi dækshuset helt hen til agterstævnen, Jan bærende bakken, Robins lysende med lanternen.

"*Wer da?*" lød det fra skildvagten; karabinen raslede.

"*Abendessen,*" svarede Jan. Han talte tysk så flydende som hollandsk. "*Bier und Schnapps – sind Sie hungrig?*"

"*Na, das ist hübsch – Bier und Schnapps!*" Han dunkede den sovende kammerat i ryggen med karabinkolben: "*Aufstehen, Max – aber sofort – –*" Så hængte han karabinen over skulderen.

Jan rakte ham bakken, og tyskeren greb den med begge næver, mens Robins lyste op.

"*Der Schnapps steht da,*" forklarede Jan og pegede på den lille bredskuldrede karaffel. I samme nu greb han om koppens hank og smed al peberet i synet på skildvagten.

Der hørtes en raslen og et brag – det var bakken og lanternen, der blev smidt hen ad dækket, og i næste nu lå Jan og Robins oven på hver sin tysker med hænderne om struberne og knæene på brystet, og samtidig entrede fire mand op ad maskintrappen og styrtede sig ind i kampen. Det varede kun et øjeblik, så var arme og ben surret fast på de tyske matroser og munden forsvarligt lukket med en sejldugs knebel.

Netop som det sidste par ben blev surret sammen lød et råb fra undervandsbåden:

"*Wie geht's – was los?*"

"*Alles wohl!*" svarede Jan. Han snappede en karabin, og med den i armen trampede han op og ned, akkurat som skildvagterne plejede at gøre.

Snart var alt atter stille henne agter. Den eneste synlige af kampens deltagere var Jan, resten sad på dækket i læ af

lønningen og pustede ud. Jesper krøb på alle fire langs gangen for at aflevere rapport til Peder.

Lidt efter blev den store kasse af usynlige hænder løftet fra maskintrappen op på dækket, og hamperebet fastgjordes til slæbetrossen. To økser holdtes rede, og nordmanden Tollnæs lå over røstværket med kniven rede til at kappe lanternelinen.

"Er I klar?" lød Peders stemme fra taget af dækshuset mellem de to store luftventiler.

"Klar!" svarede Jan.

Der var et øjebliks tavshed og uhyre spænding.

"Hug væk! – Stik ild på kassen," kommanderede Peder. "Overbord med den i en fart!"

Lanternen forsvandt med et plump i vandet; tre-fire øksehug lød og stumperne af trossen røg ud over stævnen fulgt af den højt flammende trækasse, skruerne tog fat på at male rundt med rasende fart, og med roret hårdt styrbord drejede *Svendborg* ud af sin kurs.

På broen stod Peder og gav sine ordre til rat og maskine lige så roligt, som var der fred og ingen fare og navnlig ingen undervandsbåd med ladte kanoner og torpedoer rede til affyring. Han vendte sig og så flammeskæret fra trækassen, der oplyste hele undervandsbådens forende.

"Dæk jer alle sammen," råbte Peder, "nu går det løs!" Da så han de mørke silhuetter af Mary og James i bestiklukafets dør. "Læg jer ned – lige så fladt I kan – han skyder på os. – Jeg tager rattet, Jønsson – gå ned og dæk Dem."

"Gu' gør jeg ej," bandede Jønsson. "Jeg bliver, ta' mig Fa'en her!"

"Nå, jaja da. – Hårdt bagbord." Han stoppede den ene maskine, og *Svendborg* drejede rundt som en top. "Støt så, Jønsson. – De kan se flammerne?"

"Det kan jeg, Fa'en mase mig, kaptajn," hans stemme lød som et glædesråb. "Ska' han ha' det lige midtskibs?"

"Det er just meningen." Peder fiskede piben op af lommen og tændte; så kom han i tanker om noget og fløjtede ned til maskinen:

"Hallo! Vær klar til at stoppe begge maskiner på sekunds varsel." Hvorpå han stillede sig ved rattet med øjnene stift rettet mod undervandsbåden.

Svendborg nærmede sig med 15 knobs fart, så det skummede om boven. Undervandsbåden kunne ses fra for til agter, for den brændende petroleum kastede nu sit lysskær over hele det sortgrå skrog. Peder så mørke mænd fare omkring – kanonerne blev svinget rundt, en båd gjordes klar, der lød skrig og kommandoråb. – nu var tankdamperens skarpe stævn knap et halvthundrede meter fra undervandsbådens side. Peder slog "stop" på maskinen. Da lød der et skud og ét til og straks efter en bragende lyd, da *Svendborg* borede sin stævn i den tyske båd. – Hele skibet rystede, der lød skrig og hylen. Peder slog "Fuld kraft bak," så råbte han: "Fir styrbords båd i vandet! Og tænd lanternerne over alt!"

Der blev livligt røre ombord på *Svendborg*. De elektriske lanterner tændtes, og mens skibet bakkede sig fri af undervandsbådens synkende vrag, firedes redningsbåden af; tre mand sprang i fartøjet, klar til at bjerge svømmende tyskere.

Men der blev ikke brug for nogen redningsbåd. I samme nu, den vædrede undervandsbåd forsvandt, spredte bålet fra den

petroleumsfyldte trækasse sig ud over det sorte vand. Det så ud, som om der var stukket ild i selve havet. Det var indholdet af de sprængte petroleums- og benzinbeholdere, der steg til vejrs og flammede op, så snart det nåede overfladen. Ilden bredte sig. Der var kun et at gøre: båden hejstes atter hurtigst muligt, og Peder bakkede sit skib klar af det farlige flammehav.

Gennem kikkerten kunne han se to mænd, der svømmede midt i benzinpølen. Med fortvivlede kraftanstrengelser søgte de at redde sig hen imod damperen. Så nåede flammerne dem, de løftede armene til vejrs, udstødte hjerteskærende skrig – så var de forsvundet.

5. Middelhavsidyl

Et par dage er forløbet uden at noget er hændet, der kunne angribe selv de sarteste nerver. En velgørende ro efter det uhyggelige møde med den tyske undervandsbåd har sænket sig over den danske tankdamper, og samtidig har Middelhavet og himlen ovenover smilet blidt og blåt så lang dagen var.

Det er efter frokosttid, middagshvilen nydes. Fra dækshusets top og et stykke forefter har Peder Most ladet udspænde et solsejl. Under det, i et par lange dækstole, hviler han og Mary Strong; imellem dem står et lavt lille bord, på hvilket er anbragt bøger, cigaretter og Peders tobaksdåse. På storlugen tæt foran står et bambusbur, og på dets tag sidder en grøn papegøje og basker med de stækkede vinger; den er rødtoppet, og så snart der er pause i baskningen, lægger den hovedet på siden og siger: "*Kiss me, darling!*" og hver gang smiler Mary sympatetisk. Papegøjen tilhører den yngste matros. Han er forlovet med en dejlig og fregnet irsk pige i Cardiff og er meget forelsket.

Den store brun- og sortstribede angorakat, som sidder tæt ved buret, slikker sig om poterne og dasker med halen, er derimod "Knortens" kæreste eje – de to husdyr og så Søren Mollerups dødkedelige skildpadde er flyttet hen i umiddelbar nærhed af Mary i den rosværdige hensigt at glæde og opmuntre hende, for hun er genstand for hele mandskabets uskrømtede beundring og hengivenhed.

Længere forude er James og nordmanden Tollnæs ivrigt beskæftiget med spydkastning, den hvidhårede matros' yndlingsport. En gammel sæk, fyldt med bomuldsaffald, tjener til skive, og på den er malet med hvidt og rødt et

frygtindgydende krigeransigt; de uhyre snurbarter, hvis spidser ender i højde med øjnene, lader ingen tvivl tilbage om, hvem kunstneren har tænkt sig at forevige. Kunstneren er James, og hver gang det lykkes ham at sende spydspidsen gennem det fæle ansigt, udstøder han et triumfbrøl: "*Once more, you old devil!*"

Forude om bagbord er der lavet en slags telt af presenninger over to par krydsstillede årer – de tre tyske fangers opholdssted. Tre madrasser, lige så mange feltstole og et træbord, det er hele møblementet. De to matroser ligger på deres leje, spiller kort og ser meget tilfredse ud, mens løjtnanten med korslagte arme og et skummelt udtryk i det gulblege ansigt sidder i teltets fjerneste krog. Hans tanker er ikke lystelige. De drejer sig nemlig om, hvorvidt han vil blive skudt eller hængt i Cairo til straf for torpederingen af det engelske hospitalsskib. Endnu mere end tankerne plager ham dog den absolutte mangel på spiritus. Hans tørst er uhyre; af og til må han slukke den med en plebejisk væske, der hedder vand – et stof som en kejserlig tysk marineofficer ellers kun anser for anvendelig til udvortes brug.

Samtalen mellem Mary og Peder var gået i stå, begge sad med drømmende udtryk i de blå øjne. Så drog den unge pige et dybt suk og foldede hænderne i skødet.

Peder vendte hovedet i en fart og så ængsteligt på hende:

"Noget i vejen? De tænker naturligvis igen på de stakkels druknede i hospitalsskibet."

"Nej jeg gør såmænd ikke – og hvad kan det også nytte?" Hun så på ham og smilede. "Jeg sukkede, fordi vi kun har to dage tilbage. Så er vi i Port Said, og derfra må jeg straks rejse til Cairo. Jeg har haft det så dejligt."

"Det mener De ikke, miss Strong. – Dejligt ombord i denne petroleumstingest! Ikke så meget som en kahytsjomfru til at hjælpe Dem, og ikke andre end mig at tale med. – Nej, den tror jeg nu ikke på."

Den unge pige strakte armen ud over det lille rygebord, og Peder skyndte sig at række hende æsken med cigaretter.

"Nej tak, jeg vil slet ikke ryge mere. Det var Deres hånd, jeg ville have fat på." Den fik hun udleveret i en fart og trykkede den kraftigt, mens blodet jog op i Peders ansigt, indtil det efterhånden antog samme farve som bådsmand Robins'. "Tak, kaptajn Most, for den tid jeg har været Deres gæst, og tak for alt, hvad De har gjort for mig og de andre stakler fra *Dunbar Castle*." Så slap hun hånden og glippede med øjnene; der var kommet sådan en fugtig glans i dem.

"De har takket mig så mange gange, miss Strong. Og hvad er det egentlig, jeg har gjort? Bjærget Dem og de andre fra den båd, det er da ikke så – –"

"Man kan være *for* beskeden – man skal ikke undervurdere sig selv. De har jo oplevet og udrettet så meget, så der var nok til fire-fem andre mænd, nok til fire-fem at gøre sig vigtige med resten af deres liv. Men vigtig, det tror jeg nu aldrig De bliver."

"Det ligger slet ikke for os danske at være vigtige. Måske det er, fordi vi kommer fra sådan et lille land, som man slet ikke regner med blandt verdens store stater."

"Tro bare ikke det. Det vigtigste og mest hovne menneske, jeg har mødt, var oberst i Monacos hær – den er på 300 mand i alt. Nå, og De er da nok værd mindst en halv snes lakerede ridestøvler, overskæg og chakoter – det var omtrent alt, hvad han var lavet af." Hun lo om kap med Peder, der følte sig helt

oven ud lykkelig. "Og så var der en ting, jeg ville foreslå. – Når engelske unge piger og mænd kender hinanden rigtig godt og – holder af hinanden, så siger de ikke miss og mister til hinanden – miss Strong og kaptajn Most – men blot Mary og Peder. Og det skal vi gøre, hvis De da holder nok af mig." Hun smilede underfundigt.

Peder drejede sig rundt i stolen i en forbavsende fart:

"Om jeg holder nok af Dem, miss – miss Mary – –!"

"Ikke andet end Mary – husk det, Peder."

"Om jeg holder af Dem – Mary!" Han fik fat på hendes hånd og kyssede den. "Jeg – jeg – –"

"Hys!" udbrød hun, lænede sig forover og lyttede; det samme gjorde James og Tollnæs forude. Der hørtes en lyd som af kæmpemæssige humlebier langt, langt borte; men lyden blev stedse stærkere.

Peder rejste sig:

"Kom med op på broen, dér kan vi bedst se dem."

I en fart kom de derop og fik fat på kikkerten. To små sorte pletter tegnede sig over den østlige horisont, og fra dem kom lyden. Knap fem minutter efter kunne man tydeligt skelne to aeroplaner, der nærmede sig med mægtig fart, flyvende ganske lavt over havfladen.

"Det er to af vores," råbte James. Han var kravlet helt op på toppen af stævnhuset og svingede allerede med huen.

Fra mandskabets messe, fra maskinen og dækshuset myldrede frem alt, hvad der var levende ombord i *Svendborg*. Endog de to tyske matroser krøb ud under teltpresenningen og kiggede til vejrs med forskrækkede ansigter.

"Kan vi ikke signalere til dem," spurgte Mary, "og fortælle om *Dunbar Castle*?"

Peder rystede på hovedet.

"Helt umuligt. Og jeg har ingen trådløs."

"Eller råbe til dem, hvis de kommer ganske nær?"

"Deres skruer laver sådan en støj – man kan knap tale med hinanden, når man sidder sammen i aeroplanet."

Så kom de susende, én på hver side af damperen og i knap 100 meters afstand. Sollyset spillede hen over de mægtige, hvidgule dobbeltvinger, det glimtede fra sølvblankt aluminium, fra messing og kobber. To mand sad i hver maskine, den bageste med magasingeværet klart. De vinkede ned til den danske damper, fra hvis dæk der rungede det ene hurraråb efter det andet; der svingedes med huer og med tørklæder – så var de to krigsfugle allerede langt agter ude; snart døde den truende brummelyd også bort.

"Å – at vi dog ikke kunne sige dem noget som helst!" sukkede Mary. "Jeg er vis på, de leder efter *Dunbar Castle*." Hun stod stadig på broen og stirrede efter aeroplanerne.

"Vent bare lidt. Måske vi kan få ham dér i tale." Peder havde kikkerten for øjet og spejdede forefter.

"Hvem?"

"Der kommer et fartøj – et par streger om styrbord. Foreløbig kan jeg kun se noget skum, men jeg takserer det til bovvandet af en torpedobåd. – Morderlig fart har den på, det står til troende. – – Hallo, Søren, bring teen her op og varsko James." Han drejede sig om til den unge pige og rakte hende kikkerten. "Det er vel bedst, vi bliver her oppe – ikke Mary?"

"De har altid ret, Peder – næsten altid," smilede hun med øjnene i kikkerten. "Det er en torpedojager."

De sad om klapbordet på broen – Mary, Peder og James – og drak eftermiddagsteen, mens styrmand Tromp riggede signalmasten op forude ved enden af løbebroen. Snart efter vajede der fire internationale signalflag fra toppen af masten og meddelte den engelske "destroyer", der nærmede sig i rasende fart, at: "Jeg har vigtige meddelelser at bringe Dem!"

Det passede lige, at teen var drukket, kagerne spist og klapbordet sat af vejen i bestiklukafet, da jageren i en vid cirkel manøvrerede om *Svendborg* med signal oppe: "Stop, jeg border Dem." Snart lå det danske skib stille, mens englænderen langsomt kredsede rundt med kanonerne stadig rettet mod *Svendborg*. Så stor var mistilliden til alt, hvad der flød på vandet – det var jo umuligt at vide, hvilken forklædning et fjendtligt krigsfartøj kunne iføre sig, endog en fredelig dansk petroleumsdampers.

Over lønningen entrede en ung officer – han så ud til lige at have fyldt seksten år – i en uniform der næsten var lige så slidt og plettet som den tyske løjtnants. En mægtig revolver var spændt om livet, og sablen raslede, da han sprang ned på dækket. Men hans brune, omhyggeligt ragede ansigt skinnede af renlighed, og stemmen var klar, som var der aldrig gledet en dråbe spiritus ned gennem ynglingens hals. Han ødslede just ikke med ord, da han rettede sine spørgsmål til Peder.

"Damper og kaptajn?"

"Dansk motortankdamper *Svendborg* – fører og ejer Peder Most."

"Hvorfra, – hvorhen?"

"New Orleans – foreløbig til Port Said."

"En meddelelse at gøre?"

"Hospitalsskibet *Dunbar Castle* blev torpederet sidste søndag aften af tysk undervandsbåd *G. 14* og sendt til bunds – kun fire overlevende."

"Det er vel løgn! – Hvor fanden ved De det fra? – Har de forbandede svin *torpederet et hospitalsskib?* – Du hellige Brahma! – Smith!" Han vendte sig til en af de to matroser, der var kommet over lønningen sammen med ham. "Smith, op på broen i en Helvedes fart og signalér. – I en fart skal det være!"

Matros Smith styrtede hen til foden af trappen. Dér vendte han sig:

"Han dér er bådsmand Robins," pegende på den overskårne kæmpe, der allerede længe havde nikket og gjort fagter til Smith.

"Op, siger jeg," brølede den ungdommelige englænder. "Kom med, kaptajn Most."

Smith var nået til toppen af trappen, så vendte han sig atter:

"Undskyld, sir, men Robins var ombord på *Dunbar*;" hvorpå han fo'r hen til bagbords ende af broen, hvor han var torpedojageren nærmest, og begyndte at svinge med armene.

Løjtnanten rendte efter ham og var lige ved at rive miss Mary over ende.

"Undskyld!" Han tog til huen og løb videre.

"De hørte det hele, Smith. Giv dem hvert ord."

Så vendte han sig til Peder Most:

"Hvad er det med den bådsmand Robins? Var han ombord på – – –?"

I det samme fik han øje på den unge pige. Han gik et par skridt frem og strakte hals:

"Ih, du gloende Brahma! – Mary! – Er du her? – Er du – du var jo ombord på *Dunbar*."

"Jeg er én af de fire overlevende, Tommy; kaptajn Most bjærgede os. – Min fætter, løjtnant Maxwell," præsenterede hun.

"Du glade Buddha! – Jeg er morderlig henrykt!" Han rystede Marys hånd. Hvorpå han fik fat på Peders og gav også den en rystelse: "Bjærget Mary, har De! Den dejligste pige i Storbritannien ag samtlige – –"

"Færdig!" meldte Smith.

"Giv dem mere, Smith. – Fire overlevende – har De fået det? – Giv dem navnene – Miss Mary Strong – – Hallo, bådsmand Robins," prajede han ned til dækket – "kom herop og giv navnene på de overlevende."

"Jeg kan godt," lød det fra James, der ligeledes var entret til vejrs på broen. "Jeg er også én af dem." James lo og stillede sig ved siden af Smith.

"Jeg siger, Mary – jeg siger, kaptajn – – den fordømte sjakal af en undervandsbåd skal vi nok få tag i, og så Gud nåde den. Vi skal sende den til bunds, om vi så skal krydse vandet tyndt de næste to måneder."

"Det kan du slet ikke, Tommy – det er helt udelukket." Mary så smilende på fætteren.

"Hvad vil det sige, Mary – udelukket?"

"Han dér," hun pegede på Peder, "den mand dér står rendte sjakalen i sænk natten mellem mandag og tirsdag. Den gik til bunds, den væmmelige tingest, gudskelov!"

"Du alstyrende Brahma!"

"Det stemmer," nikkede Peder. "Klokken 1.22. En løjtnant og to mand tog vi til fange. De er inde i det telt dér om bagbord."

"Færdig," meldte Smith atter.

Officeren snurrede rundt:

"Sig, jeg kommer og rapporterer, Smith." Som en top drejede han sig om igen: "Du kommer med, Mary – du og spejderdrengen dér og de to andre. Vi kan være i Alexandria i morgen tidlig."

Mary skottede hen til Peder, hvis ansigt for første gang siden de mødtes udtrykte angstblandet spænding. Så smilede hun og rystede på hovedet:

"Nej tak, Tommy, jeg bliver her – selv om det tager to dage længere."

"Jamen, du får chefens kahyt, Mary – og en storartet middag, og så – –"

"Jeg har en dejlig kahyt her; og hvis du blot anede, hvad Nanky Peh kan lave af vidunderlig mad – – –"

"Færdig," meldte Smith og lod de trætte signalarme falde ned.

"At du kan nænne det, Mary! – Du store Buddha, De er til at misunde, kaptajn!" Så lænede han sig over gelænderet: "Fangerne i fartøjet! – De to mand fra *Dunbar Castle* i fartøjet. – Kvik skal det være!"

"Kom ind i bestiklukafet og få et glas til afsked," opfordrede Peder.

"Og til trøst," tilføjede Mary og lo.

Søren holdt champagneflasken og glassene klar, proppen røg op med et knald. Og mens de tre tyskere, slukørede og

mismodige, blev ført fra teltet og ned i torpedojagerens fartøj, fulgt af de to bevæbnede matroser, af bådsmand Robins og Bobby, tømtes glassene i bestiklukafet på et gensyn i Cairo.

Så gled båden tilbage til jageren – med akkurat dobbelt så mange mand, som da den forlod skibet.

Der forløb vel et kvarters tid, så gled et signal til vejrs på hver af jagerens signalmaster. Det første lød: "England takker Dem." Det næste: "Fortsæt rejsen."

Det er midt på førstevagten, for klokken er ti. James er gået til køjs, men endnu spadserer Mary og Peder frem og tilbage på den mørke kommandobro under en stjernemyldrende himmel. Længe er de gået i tavshed. Så standser Peder. Hans stemme er lav og ikke fri for at ryste lidt:

"Hvor det var smukt af Dem at blive her, når De kunne have gået ombord i orlogsmanden og i morgen været i Alexandria – det skal jeg aldrig glemme Dem!"

Hun lagde sin hånd på hans arm:

"Nu er De igen for beskeden, Peder."

"Ja – jamen det forstår jeg nu slet ikke."

Så hviskede hun:

"Jeg blev helst altid hos den mand, jeg – jeg beundrer mest. – Husk, De er min helt, Peder."

"Jamen Mary –" han greb begge hendes hænder.

"Godnat," sagde hun højt – "og god vagt, kaptajn Most!"

Så nikkede hun også godnat til rorgængeren og forsvandt ned ad vindeltrappen.

Og Peder stod tilbage på den mørke bro. Hjertet hamrede i hans bryst, og i hjernen tumlede tankerne vildt omkring. Hvad mente hun med de ord, den vidunderlige pige? Det kunne da

kun være, at hun holdt af ham – elskede ham måske. – Å sludder! sagde en stemme inden i Peder. Dit skrævl – skipper på en tankdamper, og hun en engelsk generals datter! Er du fjantet, Peder? Men så lød en anden og meget opmuntrende røst: Damperen er da din, Peder, og ladningen også. Du er jo en velstående mand, Peder. Tab du bare ikke modet. Og sådan talte stemmerne afvekslende. Snart fyldtes han med håb, snart sank han ned i mismod og tvivl. Da han lidt over midnat tørnede ind i sin køje, var han lige vidt. Kun én ting var Peder klar over: han var umådelig forelsket.

6. Lidt om Ægypten, da Peder Most holdt indtog

Mens *Svendborg* stilfærdigt glider videre mod Port Said, kunne der være mening i at se lidt på forholdene i Ægypten under verdenskrigen, for dér skal vi foreløbig opholde os.

Ægypten havde i en lang årrække været vasalstat af Tyrkiet, hvis sultan udnævnte og afsatte de ægyptiske kediver så nogenlunde efter forgodtbefindende.

Tidligere havde England ingen interesse i Nil-landet, men forholdet forandrede sig, da Suezkanalen blev gravet, for gennem den fører vejen bekvemmest til Indien. England opkøbte kanalselskabets aktier – væsentligst de der tilhørte den ødsle og forgældede kediv – og blev derved herrer over kanalen.

Der er imidlertid ingen praktisk værdi ved nogen ejendom, når man ikke kan hævde ejendomsretten; det blev derfor nødvendigt for England at få hånd i hanke med det land, gennem hvilket kanalen løb. Lejligheden lod ikke vente på sig. Omkring 1880 herskede det rene anarki i Ægypten. En kediv var afsat, en anden – Tevfik – blev udnævnt. Tyrkiske embedsmænd udsugede landet, de ægyptiske officerer og soldater gjorde oprør; sultanen sendte tropper fra Lilleasien for at undertrykke dette oprør – så skred England ind. Det tog kun kort tid at drive de tyrkiske bander af embedsmænd og tropper ud af landet og ordne de indenrigske forhold. Og siden den tid har Ægypten – om ikke officielt så dog i virkeligheden – været at betragte som en engelsk koloni.

Hovedtrækket i den menneskelige natur er griskhed og grådighed, og det er drivfjederen til de fleste handlinger. I et land, hvor den såkaldte overklasse har magten, udsuges den fattige arbejder; falder magten i arbejderklassens hænder, går det ud over overklassen. Ægypten faldt ind under den første kategori, og de stakkels bønder – fellaherne – udplyndredes, så de aldrig kunne arbejde sig ud af den yderste fattigdom.

Englænderne blev de undertryktes frelsende engle. De fremtvang respekt for lovene, ordnede alle forhold – deriblandt skattevæsenet – anvendte uhyre summer til regulering af Nilløbet og holdt rovlystne nabostammer i ave. Takket være England er Ægypten nu et blomstrende, rigt land, hvor ingen mand behøver at sulte, blot han gider arbejde. Når der alligevel altid hersker gæring, ligger det dels i "nationalisternes" ønske om at blive alle fremmede kvit – særlig englænderne naturligvis – og også i Tyrkiets stedse fornyede intriger.

Da verdenskrigen udbrød, var der absolut ro i Ægypten, men forholdene forandrede sig snart. Kediven, Abbas Hilmi, hadede englænderne, og han ydede disses fjender al den støtte, han kunne. Snart var landet overrendt af tyrkiske og tyske agitatorer og agenter; usikkerheden bredte sig. Men da det endelig blev klart for hele verden, at kediven måtte regnes blandt Englands aller farligste fjender, var der ingen grund til at vise overbærenhed længere: han blev afsat, og hans onkel, prins Hussein Kamil, udnævntes til Ægyptens hersker samtidig med, at hans titel forandredes til sultan.

Ægypterne var nærmest lige glade, hvad enten de regeredes af kediv Hilmi eller af sultan Kamil. Nilens stigen og falden interesserede dem langt mere end efterretningerne fra alle de

mange krigsskuepladser; med fellaherne havde England ingen vanskeligheder. Men da Tyrkiet kastede sig ind i krigen på centralmagternes side, og da en betydelig tysk-tyrkisk hær drog ned mod Suezkanalen med tusinder af kameler, heste og muldyr, med kanoner i massevis og alt muligt andet krigsmateriel, da fik englænderne noget at bestille.

Nå, det er jo ikke meningen her at fortælle om krigsbegivenhederne, men kun at give en skildring af tilstanden i Ægypten, da Peder Most holdt sit indtog i Port Said og senere i Cairo – ellers er det ikke muligt at forstå de mærkelige begivenheder, hvorom her skal berettes.

I Alexandria, i Port Said og langs store dele af Suez kanalen lå engelske og franske krigsskibe af alle typer – lige fra de kæmpemæssige slagskibe og ned til undervandsbåde og små patruljefartøjer, torpedobåde og jagere, kanonbåde og transportskibe, aeroplaner og hydroplaner.

Det vrimlede med soldater af alle våbenarter, af alle farver og fra alle verdensdele. Der var englændere og skotter, canadiere, mænd fra Australien, gulbrune indere og kulsorte negre. Overalt, hvor fare truede, blev det ellers så fredelige Nil-land forsynet med skyttegrave, pigtrådshegn, feltbefæstninger og skanser; overalt så man regimenter og bataljoner marchere, paradere, eksercere. Eskadroner både til hest og på kamel travede langs landevejene, ordonnanser på motorcykel og stabsofficerer i automobiler susede fra det ene hovedkvarter til de andre, og ovenover al den jordbundne støj og vrimmel kredsede de store mekaniske krigsfugle højt til vejrs og fyldte luften med deres uhyggelige brummen og snurren.

Men ved siden af disse synlige og hørlige vidnesbyrd om, at krigsgalskaben også var nået til faraonernes gamle land, var der foreteelser af en hel anden art, og de unddrog sig ganske en almindelig tilskuers opmærksomhed.

Fra den ene trådløse telegrafstation til den anden fo'r depecher med langt mere end lynfart, hemmelige chiffertelegrammer, uforståelige for enhver, der ikke ejede den nødvendige kodenøgle. Der kom lige så hemmelige rapporter fra spioner og agenter, der i den mest overhængende livsfare arbejdede for fædrelandets sag i fjendeland. Betroede mænd i alle slags forklædninger sendtes fra Cairo over Alexandria eller Port Said til Tyrkiet, Grækenland eller de andre balkanstater for at få nys om fjendens planer og krigeriske forberedelser; men samtidig benyttede fjenden sig af samme midler og våben. Resultatet blev, at al slags spionage og underjordisk agitation og intrigeren trivedes; ustandselig gjordes der forsøg på at demoralisere de mænd, der sad inde med viden om planlagte krigsforetagender, gennem bestikkelser at skaffe sådanne planer til veje eller dog kopier af dem. Tyrker, grækere og tyskere arbejdede i den hemmelige spionages tjeneste. De havde let spil med ægyptiske embedsmænd, for de er som regel ikke meget modstandskraftige, når guldet lokker. Ulige vanskeligere er det at påvirke englændere – men også blandt dem findes degenererede individer, der ligesom Judas forråder deres herre for penge.

Svendborg lå vel fortøjet ved kajen i Port Said.

Peder Most sad mismodig i sin kahyt og førte journal og regnskabsbog til dato; derpå ringede han på sin maskinmester, den ranglede og altid dybt melankolske lollik Rejersen.

Rejersen var flink nok til at passe sit kram; men Peder havde ellers nærmest hyret ham, fordi han så gerne ville bort fra konen i Nakskov. – Hun var ond ved Rejersen, sagde naboerne, og slog ham af og til med en støvleknægt. Men melankolien fortog sig slet ikke ombord i *Svendborg*, for nu længtes han efter konen.

Peder holdt rådslagning med Rejersen. Sagen var, at hele petroleumsladningen kunne sælges med udmærket profit til de engelske marineautoriteter, og tilbuddet var vel værd at overveje. Så ville Peder gøre et slag tilbage til New Orleans og få sine tanke fyldt en gang til. Maskinmesteren måtte i så fald opgive, hvor meget petroleum der skulle beholdes ombord til rejsen gennem Middelhavet og tværs over til Amerika.

Men det var helt andre tanker, der samtidig spøgede i Peders hjerne.

I virkeligheden havde han ikke den mindste grund til at være i dårligt humør, tværtimod. Aldrig var en koffardikaptajn blevet behandlet med sådan honnør som kaptajn Most, da han sejlede ind i Suezkanalens mundingsby. Allerede halvtreds miles til søs var en engelsk torpedobåd dukket op for at eskortere *Svendborg* til Port Said. Og da skibet lagde til kajen, stod selve general sir Michael Strong og hans adjudant for at tage imod Mary og takke hendes redningsmand. Lidt senere kom en motorbåd pilende fra den store kanonbåd *Buffalo*. Agter i båden sad flotillechefen, der kom for at takke Peder, fordi spejderdrengen, James, var blevet bjærget. *Buffalo*s chef var nemlig James' fader. Dernæst kom havnekaptajnen, militærguvernørens adjudant og fire krigskorrespondenter; for det var jo hurtigt rygtedes, at Peder havde sænket en af de farligste tyske undervandsbåde,

der så længe havde gjort Middelhavet usikkert. Og efter autoriteternes takkebesøg og korrespondenternes interviews fulgte andre visitter: koffardikaptajner, konsuler, søofficerer og forretningsmænd – alle ville høre om Peders sidste eventyr, og alle ville se den danske "søhelt".

Men hverken ros og lovtaler, invitationer eller æresbevisninger kunne gengive ham hans gode humør. Det forlod ham, da Mary Strong gik fra borde, og det ville aldrig, aldrig vende tilbage, før han atter så hende. Det var Peder klar over. Ganske vist havde hun været helt oven ud sød ved afskeden og påstået, at det ikke ville vare længe, inden de så hinanden igen. Hvad hun mente med det, stod ikke Peder klart; og hvad udtrykket "længe" angik, så var der nu gået fire hele dage – fire evigheder – og endnu havde han intet hørt fra den vidunderlige, dejlige, men åbenbart temmelig glemsomme Mary.

Peder følte sig umådelig ensom, han trængte til selskab og inviterede derfor den lige så bedrøvelige Rejersen til frokosten, der netop blev serveret af Søren.

"Tag en snaps til, Rejersen," foreslog Peder, da de var kommet over halvvejs gennem måltidet, uden at mange ord var mælet. "Måske det kunne sætte lidt kulør på humøret, for det er da så sort som negrene ude på kajen. – Mit er forresten heller ikke af bedste sort. Er det konen, De stadig er bedrøvet over? – Skål, Rejersen!"

Maskinmesteren stak snapsen ud.

"Skål, kaptajn. – Man er et fjols, og det er hele ulykken." Rejersen sukkede. "Jeg har tit spekuleret over, hvad der monstro

er det dummeste – enten at gifte sig eller at gå hen og hænge sig."

"Nå, hvad – så galt er det nok heller ikke. Man gifter sig vel, når man er forelsket, og hun forresten vil have én. Og det må da være det dejligste i hele verden."

"Det tror man altid, kaptajn. Men jeg har tit spekuleret over, hvad der var værst: enten at få gul feber eller kolera eller sådan noget eller også at blive forelsket. Efter min erfaring ta'er jeg den gule, splintre mig gør jeg så."

"Å sludder, Rejersen!"

"Jo, jeg gør, kaptajn, og jeg skal forklare hvorfor. – Se, enten dør man af den gule, og så er den ikke længere; eller også kommer man sig. Men når man er forelsket og gifter sig – den er uhelbredelig, kaptajn. Det vil sige, konen har man for livstid; og hun kan ærgre en værre end Ægyptens syv plager."

Rejersen sukkede dybt, men Peder lagde sig tilbage i stolen og smilede. Fru Rejersen havde han set mere end én gang; men ved siden af mindet om den radmagre, halvgamle og arrige madam dukkede billedet af en dejlig ung pige frem; det elskeligste smil lå om hendes mund, de blå øjne strålede af godhed og ømhed. Nej, Peder lod sig ikke skræmme af den Rejersen'ske pessimisme – hans eneste frygt var, at hans elskede ikke ville have ham.

Og just som denne frygt bemægtigede sig Peders sjæl, så ansigtstrækkene atter afspejlede mismod og tvivl, gik døren op, og en soldat med bare knæ og skotternes morsomme korte skørt stod i kahytten med den højre hånd hilsende op til huen, mens den venstre og udstrakte holdt en violetfarvet konvolut.

"Please, sir!"

Peder var sprunget op af stolen og rakte ivrigt efter brevet; skulle det være fra – –?

"Velbekomme Rejersen! – Søren! En flaske øl til soldaten." Det gjaldt jo om at blive ene i kahytten – før kunne der ikke være tale om at læse brevet. Og ene blev han i en fart; satte sig så hen ved skrivebordet og undersøgte konvolutten. Peder lugtede til den – en svag, men herlig lavendelduft steg op i hans næse. Skriften var fast, stor og smuk – en rigtig elegant damehånd.

Med nænsomhed blev konvolutten skåret op, og brevet faldt ud. Peders hjerte begyndte at hamre – selvfølgelig, for underskriften var jo *Mary*.

"Kære Peder.

Jeg har ladet nogle dage gå, inden jeg skrev til Dem, fordi jeg ikke ville forstyrre Dem i vigtige forretninger. Har De solgt ladningen? Forlang blot en god pris – en meget stor pris! – og skynd Dem lidt. Min fader længes meget efter atter at se sin kære datters helt, og datteren selv længes også – en lille smule.

Altså, kom ned til Cairo i en fart. I Winter Palace Hotel er der værelse til Dem – vi bor meget tæt ved. Soldaten, der bringer dette brev, er en broder til min lille fætter Tommy Maxwell. Lad ham bo i mit lukaf og rejs med ham til Cairo; han kan hjælpe Dem på rejsen.

På gensyn, Peder – på *meget snarligt* gensyn!

Deres

Mary."

Næppe havde Peder endt læsningen af brevet, før hans finger bragte den elektriske klokke til at kime, og et øjeblik efter stod atter den skotske soldat i kahytten. Peder rystede hans hånd så hjerteligt, som var det en særlig god, gammel ven han mødte.

"Mr. Maxwell, De er min gæst – her er Deres lukaf, og vi tager i morgen til Cairo. Når går toget?"

"Toget?" Den unge mand så noget forundret ud. "Jeg er kommet for at hente Dem i generalens Rolls Royce. – På fire timer gør vi turen, mageligt."

"Generalens Rolls Royce?" Peder var lige ved at sætte et forbavset ansigt op, men tog sig i det. "Nå, det er all right. Så i morgen tidlig kl. 8 – passer det?"

"Udmærket, kaptajn Most. Så kan vi nå at spise frokost hos min onkel."

"Se nu her, mr. Maxwell – den lille fyr dér hedder Søren; han vil skaffe Dem alt, hvad De ønsker af spise- og drikkevarer og den slags. I lukafet har Deres kusine, miss Strong, boet; og dér er døren til badelukafet. Middag kl. 8 – før den tid vil De ikke få mig at se, for jeg får travlt. – Det er sandt: i det skab dér står cigarer og cigaretter. Farvel så længe."

Det blev en travl eftermiddag og aften. Men Peder Most nåede at få solgt 4000 tons petroleum til den engelske marineagent i Port Said, og det blev en fortjeneste på 100 %. Peder følte sig stærk og modig. Han var jo næsten en rig mand. – Tankdamperen *Svendborg* hans ejendom kvit og frit, penge på bankkontoen i København, en god slump engelske pund

sterling i kahyttens pengeskab og nu en check i lommen på næsten 20.000 pund at hæve i Cairos engelske bank. Det gav styrke. Og modet hentede han fra Mary Strongs brev: "På gensyn – på meget snarligt gensyn!" stod der. Hun længtes efter ham, det var klart, og hun skulle ikke vente længe. Allerede i morgen skulle de mødes – frokost hos generalen og sammen med Mary – du store Himmel, hvor livet dog var dejligt! Og Peder gav sig til at ordne alt på *Svendborg*, overgav ledelsen til styrmand Tromp, betalte mandskabet hyre for næste måned og begyndte så på det allervigtigste: udsøge alt hvad han kunne få brug for af klædningsstykker og sportsdragter. – Han ville ikke stå tilbage for nogen englænder hvad angik udstyret, og det behøvede han heller ikke. Det havde kostet en god slump penge at få sig rigget ud i London, for han havde købt hvert eneste stykke hos Dick Mores leverandører. Og gudskelov for det – Mary Strong skulle ikke behøve at skamme sig over sin danske ven, kaptajn Peder Most. Det stod til troende!

Næste morgen otte præcis holdt generalens store åbne Rolls Royce ud for den beskedne tankdamper. Jesper Knort, matrosen Duff og Søren Mollerup stuvede de fine læderkufferter ombord i automobilen tilligemed tennisketsjere, golfkøller, jagtbøsser og andre sportsgrejer. Og da det var besørget, skred Peder selv over landgangsbroen, flot udhalet i et lysegråt sæt rejsedragt og med en lysegrå solhjelm på hovedet. Den skotske soldat, Marys fætter, som i al beskedenhed ville sætte sig hos chaufføren, blev anmodet om at tage plads ved Peders side. Og så rullede automobilen ad Cairo til, fulgt af mandskabets beundrende blikke.

Jesper, som altid optrådte belærende over for Søren, løftede en kroget og temmelig beget pegefinger:

"Se til kaptajnen, bitte Søren, og ta' lærdom a' det. Ham har jeg kendt, fra a' han ikke var større end som du. En snottet skibsdreng var han og Peder slet og ret. – Og hvad er han nu?"

"Ja – æ – nu er han skipper på *Svendborg*," mente Søren.

"Sludder, Søren. Han er kaptajn på sin *egen* skude, er han, og en fin mand både hvad klædetøjet angår og hjertelaget også. Og hvem har gjort ham til det, Søren?"

"Æ – Vorherre," foreslog Søren.

"Det ka' man begriveligvis osse sige. Men ellers er det vel ham selv. Nå, nu er du femten – om ti år, hvad har du så drevet det til, bitte Søren?"

"Li'så meget som du, Jesper."

"Knap så meget, Søren," rettede Knort med selvfølelse. "Vi har det ikke i os – hverken du eller jeg. Og ka' du så se, om kaptajnen har ladet en kasse cigarer stå fremme. Jeg synes, jeg kunne li' en bitte røg a' den bedre slags."

7. Brev fra Peder Most til konsul Brummer i Svendborg.

Winter Palace Hotel,
Cairo, maj 1916.

Kære konsul Brummer.

Jeg har længe haft i sinde at skrive til Dem, men tiden har ikke slået til. Og så har De vel allerede modtaget udklippene af *Cairo Daily News* og *Egyptian Times*, så De ved alt det med hospitalsskibets torpedering og også, at jeg fik held til at vædre den undervandsbåd, som begik ugerningen.

Jeg har en fornemmelse af, at De sidder på Deres veranda og ryster på hovedet ad mig, for jeg har jo handlet ganske imod Deres gode råd til mig om altid at optræde som *neutral* og huske, at ingen privatperson kan indlade sig på at føre krig mod en stormagt. Men for det første havde den tyske løjtnant truet med at torpedere mit skib, når de havde taget al den petroleum, de havde brug for, og derfor handlede jeg i nødværge. For det andet synes jeg, at tyskerne havde sat sig selv uden for loven ved at torpedere et værgeløst hospitalsskib og drukne næsten 300 mand og kvinder, som alle var nonkombattanter. Jeg betragtede tyskerne i undervandsbåden som pirater og *fredløse*. For det tredje måtte jeg forsvare den unge dame, som Forsynet havde betroet i mit værge; hvis hun var taget til fange og bragt ombord på undervandsbåden, så var hun ganske fortabt.

Jeg håber, kære konsul, at De vil give mig ret i mine betragtninger. Hvis De synes, jeg har handlet urigtigt, så må jeg

straks med det samme erkende, at jeg vil handle nøjagtigt, som jeg gjorde, om igen, hvis jeg kommer i en lignende situation.

Jeg har solgt min ladning til en mægtig god pris og anbragt pengene i den engelske bank i Cairo. Jeg føler mig selv meget velhavende og synes, jeg har råd til hvad som helst. Så nu bor jeg i dette dejlige hotel med et stort værelse og en balkon ud til molen, hvor jeg sidder og drikker min morgenkaffe og ser ud over palmerne i haven og langs flodbredden og på den langsomt glidende, gulbrune flod over til den anden bred, hvor bønderne – fellaherne – pløjer deres rismarker med forspand af små bøfler eller køer. Lange karavaner drager forbi, nilbåde med spidse sejl ligger til ankers langs bredden, og solen bager ned over det vidunderlige landskab med sådan en hede, at man helst trak alt tøjet af. Jeg har da heller ikke andet på lige i øjeblikket end hvide bukser og en tynd bomuldstrøje.

Ved solnedgang sidder jeg gerne på det flade tag og ser ud mod vest. Derfra kan man se over hele Cairo med alle de tusinde moskéer og minareter, slotte og store pladser. Og i det fjerne løfter de store pyramider deres skarpe trekanter mod den gulrøde aftenhimmel. At tænke sig, de gamle tingester har stået dér i mange tusinde år!

Her på hotellet er fuldt af mennesker fra alverdens egne. Englændere mest – officerer og embedsmænd med deres familier; men der er også både grækere og muhamedanere, franskmænd, italienere og amerikanere. Og gudskelov jeg kan klare mig så godt med sprogene. Men jeg er mest sammen med den unge dame, jeg bjærgede, og hendes familie. Hun hedder Mary og faderen er general Strong. Så er der også en broder, George, som er kaptajn i generalstaben og min gode ven.

Familien bor i en villa tæt ved hotellet, og dér er jeg næsten hver dag. Mary er den smukkeste unge pige i verden og den mest elskværdige og klogeste tillige. Hun har plejet syge på Det Røde Kors' hospital lige fra krigens udbrud, og hun var oversygeplejerske på *Dunbar Castle*. Nu skal hun igen til at arbejde, men generalen mener, hun skal have lidt ferie oven på forskrækkelsen. Hun er vældig dygtig til sport, og hver morgen rider vi sammen og spiller tennis og golf. Ridning er jeg ikke så stiv i – men det går helt godt alligevel – med al den anden slags sport klarer jeg mig udmærket. Og jeg siger rigtignok mange gange i tankerne tak til Dick, der lærte mig så meget ombord på *Swell*.

Hvor længe jeg bliver her, ved jeg ikke endnu. Jeg må vel se at komme en tur tilbage til Amerika efter en ny ladning petroleum – det er svært, hvad der tjenes i disse krigstider med lidt held. Hermed en check på £500. Og vil De være så venlig dermed at betale, hvad det koster at holde forældrenes gravsted *rigtig pænt*. Og resten af pengene skulle helst gå til nogle fattige unge fyre, som vil tage styrmandseksamen på Navigationsskolen i Svendborg, og som ikke har råd til det.

Og nu farvel, kære konsul Brummer. De venligste hilsener fra deres ærbødigst hengivne

Peder Most.

P.S. Jeg skriver ikke noget om krigen eller den slags, for så kommer brevet ikke frem. Men jeg har vel nok lov til at ønske, at de væmmelige tider snart må være forbi!

Det var en kraftanstrengelse at skrive det lange brev. Peders lommetørklæde var allerede helt vådt af ustandseligt at tørre

sveden fra pande og næse, hvorfra dråberne truede med at dryppe ned på papiret. Der var ikke andet for end at tage et styrtebad inde i badeværelset og så trække i den hvide flonelstennisdragt. Da det var gjort, satte Peder stanleyhatten på det rødhårede hoved og begav sig på vej til Villa Memphis, generalens standkvarter.

Gennem en allé af pragtfulde daddelpalmer nåede han til indkørslen, flankeret af to rødårede marmorsøjler, hvorfra strakte sig en grusstrøet plads til villaens brede og hvide marmortrappe. En hovedrig tyrkisk bankier i Konstantinopel ejede villaen, én af de smukkeste i Cairo, og den var blevet beslaglagt ved udbruddet af krigen med Tyrkiet. En dejlig have og park strakte sig i terrasser helt ned til floden, og i den store halvrunde og søjleprydede havesal havde generalen sit arbejdsværelse, hvor staben og cheferne for de forskellige tekniske afdelinger mødte til udarbejdelse af planer, hvoraf den ægyptiske krigsførelses angrebs- og forsvarsforetagender afhang. Når sådanne forslag var fuldt udarbejdede, overførtes de til generalstabens kontorer. Den største hemmelighedsfuldhed omgav alle sådanne sager; mere end én gang havde spioner og agenter for fjendtlige lande søgt at bemægtige sig vigtige dokumenter fra generalstabens arkiv, men hidtil var alle sådanne anslag faldet uheldigt ud. Det var generalens søn, kaptajn George Strong, der var chef for den hemmelige afdeling, og ansvaret tyngede svært på den unge dygtige og ærekære mand.

Da Peder nåede villaen, holdt en stor militærautomobil neden for marmortrappen; på den øverste afsats stod Mary og George, den sidste med en dokumentmappe under den ene arm

og søsterens lille abeterrier, Boy, under den anden. Mary havde sin tennisdragt på, hun vinkede smilende ad Peder, mens Boy bjæffede af glæde.

"De kommer rigtig tilpas; vi kører med George, og han sætter os af ved klubben."

Peder hilste godmorgen, kløede Boy på ryggen, og et øjeblik efter sad de alle i automobilen, der svingede ud i alléen, tværs over den store plads uden for sultanens palads og ud til sportsklubben.

"Man skulle tro, der var røvere i byen," bemærkede Peder, nikkende i retning af de to australske soldater, der sad hos chaufføren med geværerne mellem knæene. "Eller er der nogen, som har i sinde at bortføre Mary?"

"Å, Mary kan nok tage vare på sig selv," mente George; "men planerne her" – han slog på den sorte mappe – "ville fjenden give en million for at få fingre i – mindst; og der er nok af slyngler i Cairo, som ville vove livet for at få den belønning."

"Og det er George, som har ansvaret for, at planerne ikke forsvinder fra det hemmelige arkiv," forklarede Mary. "Jeg kan ikke fordrage, at han har den stilling."

"Nå, jeg klarer mig nok." Og sandt at sige, den unge englænder med det glatragede, solbrændte ansigt, de skarptskårne energiske træk så nok ud til at kunne klare en vanskelig situation. "Se nu at komme ud af vognen, for jeg har travlt."

De holdt uden for sportsklubben; Mary, Peder og Boy sprang ud, og straks efter fløj den store grå automobil atter ned ad vejen, pløjende støvet op i store skyer.

Klokken var knap otte, men allerede var det vidtstrakte sportsterræn fuldt af mennesker. Længere hen på formiddagen var heden så stærk, at hvide mennesker helst måtte holde sig i skyggen; kun de indfødte kunne uden fare for solstik arbejde i døgnets varmeste timer.

Mary og Peder skyndte sig ind i klubhuset, fik tennisskoene på og fat i ketcherne, og snart var de i ivrig kamp på tennisbanen mod en ung engelsk søofficer og hans søster – to af de dygtigste spillere i Cairo.

Peder var ikke rigtig i træning endnu. Det kneb at flytte benene hurtigt nok til at få fat i de fjernere bolde. Men han havde ikke glemt at "serve". Hans øjne var så hurtige og sikre som hånden, der førte ketsjeren – dér havde Dick været en fortrinlig læremester – og dertil havde han en forbavsende kraft i den højre arm, så hans bolde fløj over nettet, som var de skudt ud af en kanon. Og Mary supplerede sin makker. Hvad der manglede i kræfter, ejede hun i hurtighed. Som en gazelle sprang hun over banen og nåede at få tag i de vanskeligste bolde. Efter en kamp, der varede næsten to timer, vandt modstanderne; men det var en sejr, der lovede godt for de tabende. Om tre uger skulle den store præmiematch udspilles; Mary og Peder havde tid til at komme i den rette "form", og efter alle solemærker at dømme, var udsigten ikke dårlig til at vinde prinsen af Wales' vandrepokal.

Da Peder havde fået et styrtebad og atter kom ud på sportspladsen, fandt han Mary på den skyggefulde terrasse midt i en klynge unge mennesker, der hvilede i lange rattanstole efter morgenanstrengelserne, snakkende, leende og sugende iskølede drikke i sig gennem lange rør. Og Peder blev

som altid forestillet for samtlige tilstedeværende, der i øvrigt uden undtagelse kendte hans sidste middelhavsbedrift og derfor var rede til at byde ham beundring og venskab.

For Peder var hver ny præsentation en kilde til vanskeligheder. Det var næsten aldrig muligt for ham at opfange den nye bekendts navn, og han havde den største møje med at erindre de mange ansigter, der ustandseligt dukkede op. Men han bar sig ad på samme måde, som når han sejlede i vanskelige farvande: han mærkede sig kysternes kendemærker som klipper, mærkbare træer, huse og lignende. Og hver gang han i selskabslivet traf en ny person, bed han mærke i enkelte ejendommeligheder, der i særlig grad kendetegnede vedkommende: hårets farve, næsens facon, fregner og smilehuller, stemmernes forskellighed osv. Og når han om aftenen sad i fred og ro på sin balkon, fik han "navnebogen" frem og indregistrerede hvert nyt menneske, han havde mødt samme dag, så vidt hans hukommelse slog til – det var noget, gamle mr. Brown havde lært ham, og den bog blev nyttig mangen gang i hans senere liv.

Mens Mary og Peder sled i det på tennisbanen, var kaptajn George Strong kørt til militærguvernørens store palæ, centrum for alle de engelsk-ægyptiske krigsforetagender. Dér havde generalstaben sine store kontorer, og dér fandtes også den særlige afdeling, som Marys broder var chef for.

Da han gik op ad den brede trappe og ind i vestibulen, myldrede det med land- og søofficerer af alle mulige grader og i alle slags uniformer. Det var en særlig travl periode, for nye krigsforetagender forestod, kombinerede angrebs- og forsvarsforanstaltninger, hvor hæren og flåden skulle arbejde i

fællesskab. Der forberedtes troppetransporter, men kun de allermest indviede vidste, hvad det drejede sig om. Og én af de indviede var netop George Strong, der nu bar hele hemmeligheden, indelukket i den store sorte mappe, til sit kontor. De to bevæbnede australiere fulgte ham i hælene og forlod ham ikke, før døren lukkede sig efter ham.

Kontoret var et stort lyst rum, til trods for at de to buede vinduer var forsynet med jerngittere. Over alt var væggene dækket med mægtige kort over de særlige egne, der havde interesse for krigen rundt om det østlige Middelhav: Ægyptens, Syriens og Lilleasiens kyster, Suezkanalen; specialkort over Alexandria, Cairo, Heliopolis, Port Said og andre særligt vigtige byer og havne. Mellem bagvæggens to svære reoler, hvor dokumentmapper, kortruller og journaler opbevaredes, var anbragt et solidt stål-pengeskab, halvt indmuret i væggen.

Kaptajn Strong gik hurtigt hen til skabet, åbnede sin uniformsjakke og løsnede et bundt nøgler, der var fastgjort til hans livrem. To af nøglerne anbragtes i hver sit nøglehul; derpå begyndte han at manøvrere med fem cirkelrunde messingskiver, på hvilke alfabetet stod indridset. Da de fem øverste bogstaver frembragte navnet "Cairo," drejedes nøglerne to gange rundt, og den svære dør svingede ud efter på sine hængsler.

Strong trak en stol hen til skabet og begyndte systematisk at gennemgå indholdet for at overbevise sig om, at intet dokument manglede. Mens han var beskæftiget dermed, gik døren op, og en ung officer i generalstabens løjtnantsuniform trådte ind.

"Godmorgen," hilste han.

Strong vendte hovedet og betragtede den nyankomne uden at besvare hilsenen. Han fortsatte sit arbejde, udtog de hemmelige planer af den sorte mappe og anbragte dem i skabet, hvorpå dette lukkedes og låsedes omhyggeligt.

Der var to store arbejdsborde i kontoret foruden Strongs skrivebord. Ved det ene bord sad to underofficerer og skrev på maskine. Ved det andet anbragte løjtnanten sig efter at have hængt hue og sabel på en knage. Han tørrede sit blege, sveddrivende ansigt, skulede arrigt til kaptajnen ved skabet og gav sig endelig til at åbne og gennemlæse den bunke breve, der lå opstablet foran ham. Men hans hænder dirrede, og øjnene hakkede rastløs fra brevene omkring i kontoret; det var åbenbart vanskeligt for ham at samle sig om arbejdet.

George Strong havde lukket stålskabet og anbragt nøglerne ved livremmen; han vendte sig nu til de to underofficerer:

"Sergeant Steele, vil De gå over til ingeniørafdelingen og låne de sidst indkomne rapporter. – Korporal Hooker, bed chefen for flyverafdelingen se herind, når det passer ham."

Han blev stående, til de to underofficerer havde forladt kontoret, så kaldte han:

"Charles Spencer!"

Løjtnanten drejede sig trevent om:

"Hvad er der?"

"Du er et asen, Charles; og hvis du bliver ved med at leve som et asen, får du din afsked – er det klart?"

Charles Spencer rejste sig, slentrede med hænderne i lommerne tværs over gulvet og stillede sig op foran sin overordnede. Et øjeblik stod de to unge mænd og stirrede hinanden ind i øjnene uden at mæle et ord. – George Strong,

den sportstrænede, sunde, besindige atlet; Charles Spencer, slap, degenereret med alle et udsvævende natlivs skæmmende spor i ansigtet.

"Du har kaldt mig et asen, George – det tager jeg ikke imod." Hans stemme var drævende og overlegen, men der var hadefulde blink i øjnene, og der tegnede sig to røde pletter på kindbenene, som vidnede om, at den tilsyneladende ro kun var tilkæmpet. "Vel er du min chef, men jeg er lord Spencer. Er det klart?"

"At du er lord Spencer, og at din far er hertug, har jeg vidst, siden vi kom i skole sammen. Det spiller ingen rolle her. Jeg er din chef, jeg har ansvaret for generalstabens hemmelige afdeling, og jeg har ikke brug for en løjtnant, der drikker som et svin, spiller hasard hver evige nat og ikke kan passe sit arbejde. Du kan ikke engang møde præcis, dine hænder ryster, så man knap kan læse din håndskrift. De to rapporter, du skrev i går, måtte jeg lade sergeant Steele skrive om. Den går ikke længere, Charles – nu ved du det."

Lord Charles Spencer, hertugen af Glenconnors yngste søn, gik et par skridt tilbage, trak hænderne op af lommerne og knyttede dem, som ville han gå løs på sin chef. Men dette tilløb til en energiudfoldelse varede kun få sekunder, så fiskede han et guldetui op af brystlommen, tændte en cigaret, drejede sig om på hælen og gik tilbage til sit skrivebord. Men da han var nået halvvejs, hørte han atter sit navn blive nævnet og standsede.

"Charles – en ting endnu. Må jeg som næstformand i klubben gøre dig opmærksom på, at der er indkommet klager over dig – to klager. De drejer sig om hen ved tre tusinde pund sterling, du har tabt i baccarat. Efter vore love, som du formodentlig

kender, skal den slags æresgæld afgøres inden fireogtyve timer. For gammelt venskabs skyld har jeg skaffet dig længere frist. Men hvis du ikke inden torsdag middag har skaffet pengene til veje, bliver du ekskluderet af klubben. I dag har vi tirsdag. – Ja, så har jeg ikke mere at sige om den sag. Har du måske?"

Charles Spencer stod et øjeblik og vaklede på benene. Hans ansigtsudtryk forandredes efterhånden, trækkene slappedes, og ud af øjnene lyste håbløs angst. To gange åbnede han munden, som for at rette et spørgsmål til sin chef og barndomsven. Men så tog han sig sammen; med et "Gid Satan også –" smed han cigaretten hen ad gulvet, snappede solhjelmen fra knagen, spændte sablen om livet og ilede ud.

Kaptajn Strong så efter ham med et bedrøvet blik, trak på skuldrene og fordybede sig i sit arbejde.

Overalt i verden hvor den engelske race slår sig ned, søger den at skabe et stykke England, ellers kan den ikke føle sig tilfreds. De fleste steder modsætter naturen sig sådanne bestræbelser – i troperne er det næsten umuligt at skabe den slags store og velholdte græsplæner og parklignende haver, som er typisk for engelske landskaber – men så indfører briterne den hjemlige sport, spiser frokost kl. 1, middag kl. 8 og stikker uvægerlig ind mellem de to måltider den uundværlige eftermiddagste. Og først og fremmest danner de klubber, uden hvilke englænderne finder livet uudholdeligt.

"Sportsklubben", hvor Peder Most og Mary Strong mødtes hver morgen til tennisspil og sommetider til golf, var sådan en engelsk institution af den allerbedste art; en hel anden slags var "The Travellers'" – de rejsendes – klub. Tilsyneladende et ganske almindeligt om end meget elegant udstyret samlingssted for

velhavende og levelystne tilrejsende, var den et farligt sted for mennesker, der havde lyst til højt spil, og navnlig for dem der havde lidenskab for hasard. Uhyre summer skiftede hænder i klubbens spillesal, hvor især baccarat grasserede. Denne del af klubbens virksomhed blev så vidt muligt holdt i det skjulte, og spillesalene var da også anbragt for sig selv i en stor havepavillon, der om dagen var lukket. Almindelige klubgæster bevægede sig kun i hovedbygningens store sale eller ude på den skyggefulde terrasse, hvor måltiderne indtoges. Det var et af de herligste opholdssteder i Cairo, for udsigten var fri og vidunderlig skøn, og den friske aftenbrise havde uhindret adgang til at stryge hen over terrassen.

Peder Most var blevet medlem såvel af The Travellers' som af Sportsklubben, og han havde – hen ved fjorten dage efter sin ankomst – til tak for megen gæstfrihed inviteret general Strong, Mary og George til middag tilligemed nogle få gode venner af familien. Mellem disse var de daglige modstandere under tenniskampen, den unge søofficer Herbert Morris og hans søster Eva og så en ældre fransk diplomat, vicomte de Beauregard. Peder kunne egentlig ikke lide ham, for han var lapset og affekteret, sværtede både hår og overskæg og gjorde ustandselig kur til Mary. Men han havde kastet sin kærlighed på Peder, viste ham alle mulige småtjenester og havde været ivrig efter at få den unge dansker optaget i de to klubber, hvilket ellers havde været næsten umuligt for en slet og ret koffardikaptajn.

Peder havde gjort sig store anstrengelser med ordningen af sin middag, og en fempundsnote, stukket i hånden på klubrestaurantens inspektør, skaffede ham den værdifuldeste

forbundsfælle. Dette gjaldt dog nærmest tilvejebringelsen af retterne og valget af vinene, for Peder selv vidste god besked med, hvorledes et stilfuldt og enkelt bordarrangement skulle være.

Da han selv og de ni gæster samledes om det runde bord midt på terrassen, afspejlede ansigterne udelt tilfredshed; og Mary, der naturligvis sad ved Peders højre side med vicomten som nærmeste nabo, trykkede venskabeligt Peders arm og udbrød "Nydeligt – meget stilfuldt!"

Efter engelsk mode dækkede ingen dug bordets polerede mahogniplade; der var kun langs randen en hvid, kniplingprydet krans, hvor tallerkenerne stod. Midt på bordet var anbragt en stor og flad sølvkumme fyldt med vand, og på vandet flød skønne lotusblomster. Men ellers var bordpladen overstrøet med duftende orangeblomster, og anden prydelse var der ikke.

Som første ret blev en mægtig og udhulet isblok båret rundt, og udhulingen var fyldt med frisk, fersk kaviar; dertil blev der serveret en cocktail, hvis mage vicomten ikke havde oplevet. Peder blev nødt til at oplyse, at komponisten af den vidunderlige drik var sultanen af Johores nevø, prins Djahmed, og at han og Dick More havde drukket den efter en tigerjagt. Som en ganske særlig gunstbevisning havde Dicks kok fået recepten udleveret.

Næste ret vakte særlig general Strongs bifald. Det var nemlig svaleredesuppe, hans yndlingsspise i de ti år, han havde gjort tjeneste i Indien.

"Min yndlingsret, kaptajn Most; men jeg fik den kun, når jeg som i dag var gæst hos en rigmand. – Indiske svalereder og

oberstgage står ikke til hinanden."

Hvortil Peder rødmende erklærede, at han var langt fra at være rigmand. "Men," føjede han til og lod blikket løbe bordet rundt, "når man har sådanne gæster, er det bedste langt fra godt nok!" Efter denne lidt anstrengte kompliment løftede vicomten sit glas og erklærede, at Peder burde være født i Frankrig.

Efterhånden som middagen skred frem, og glassene tømtes og fyldtes, steg humøret, og selv George Strong, som længe havde været ordknap og åndsfraværende, fik af og til et smil på læberne. Mary ledte stadig samtalen hen på Peders mange og mærkelige eventyr – det var åbenbart, at hun ønskede, hendes venner skulle få den rette opfattelse af hans værdi som menneske og sportsmand. Og den ellers meget tilbageholdne og beskedne Peder fik efterhånden munden på gled; han fortalte om sin ballonfart fra Australiens kyst til den fjerne og ukendte ø Tolonga og om, hvorledes han senere blev taget til fange og som sørøver kastet i Valparaïsos fæle fængsel. Og han glemte ikke at berette, hvorledes Dick More befriede ham og bragte ham ombord på sin yacht *Swell*.

Ikke langt fra Peders middagsselskab sad en ældre, fed og værdig herre alene ved sit bord, nippende afvekslende til en grøn chartreuse og den tyrkiske kaffe. Hans dragt var en højst moderne smoking, men ansigtet med den store og stærkt krogede næse, de små og stikkende øjne og de tykke læber var typisk ægyptisk. Som han sad dér tilbagelænet i stolen og med halvlukkede øjenlåg, syntes han billedet på værdig og uforstyrrelig ro. Kun hænderne røbede nervøsitet; den højre førte rastløst cigaretten fra og til læberne, medens den venstre

strøg det hvide, tilspidsede fuldskæg, flyttede likørglas og kaffekop eller listede uret halvt op af vestelommen og tilbage igen. Manden var kendt af næsten enhver af de tilstedeværende – Jussuf Terim Pasha, tidligere minister hos den afsatte kalif, sultanens trofaste tilhænger og en bitter hader af englænderne. Han var stærkt mistænkt for at stå i forbindelse med Ententens fjender, men regeringen manglede beviser og kunne derfor ikke foretage noget skridt imod ham.

På engang drejede han hovedet mod den store drejedør i baggrunden, og øjenlågene løftedes hurtigt; så faldt han atter tilbage i sin tilsyneladende ro.

Gennem drejedøren og ind på terrassen kom en elegant, lidt fyldig mand slentrende. Smilende nikkede han til højre og venstre, trykkende en bekendt i hånden ved ét bord, afleverende et buk til et par damer ved det næste – smilet forlod aldrig hans mund under det korte, opstudsede, sorte overskæg. Det var den bekendte græske bankier Demetrius Rafaloudis, en mand med vidtforgrenede interesser, med venner i alle politiske partier og i alle de mange forskellige riger, der udkæmpede verdenskrigen. Hvor hans virkelige sympati lå, kunne ingen med bestemthed påvise; men det var hævet over enhver tvivl, at han var dybt inde i de intriger, der holdt Grækenland i en altid dirrende uro, og som delte grækerne i to lejre, én for kong Konstantin og centralmagterne, en anden for Venizelos og Ententen. Den almindelige mening var, at Demetrius Rafaloudis tjente begge partier og med stor fordel for sin egen person.

Da Rafaloudis var nået hen til det bord, hvor Terim Pasha sad, standsede han et øjeblik. De to herrer bukkede let for

hinanden, hvorpå Rafaloudis trak en æske tændstikker op af lommen og tændte en cigaret. Derefter slentrede han videre, smilende og hilsende til alle sider. Men tændstikæsken blev liggende på pashaens bord, og da denne straks efter selv tændte en ny cigaret, benyttede han æsken, som derefter forsvandt i hans lomme. Hvorpå han med tillidindgydende værdighed forlod restauranten.

En halv time senere kørte Demetrius Rafaloudis i sin automobil fra klubben til sit hjem, en statelig stenbygning i Cleopatra Avenue. Mulige spioner kunne fra den anden side af gaden iagttage, at det elektriske lys i hans arbejdsværelse på første etage tændtes, men grækeren selv blev kun der inde så længe, til han fik tændt en cigar; så gik han ned ad bagtrappen og tværs gennem haven, der strakte sig bag huset og begrænsedes af en anden gade, som i modsætning til avenuen bestod af to rækker små og fattige hytter, væsentligst beboet af kurveflettere og skomagere. Grækeren lukkede sig ind gennem bagdøren til et af disse småhuse, undersøgte omhyggeligt om vinduerne var behørigt dækket af skodder og gardiner og tændte derpå en elektrisk krone, der hang under det lave loft.

Værelset var forholdsvis rummeligt, for det strakte sig gennem hele huset, men bohavet kun sparsomt: to strålænestole, et bord og en divan. I et hjørne var anbragt et tyrkisk trekantet skab, og ud af dette hentede Rafaloudis en støvet flaske og to glas samt en æske cigaretter. Ikke så snart var delte anbragt på bordet, og grækeren havde slængt sig mageligt på divanen, før han satte sig overende og lyttede. En lyd, som når en hund kradser med poten på en dør, fik ham til at springe op og slukke lyset, hvorpå han listede hen til gadedøren og

hostede. En stemme hviskede på fransk "tre og tre," hvorpå døren åbnedes for atter at blive låset, så snart den udenfor ventende var gledet ind.

Da lyset atter tændtes, stod en høj og svær skikkelse i stuen, i færd med at smøge en kamelhårs kappe af sig; en af den slags, som fellaherne bruger, når aftenerne er kolde. Kappen afslørede Jussuf Terim Pashas velkendte og værdige person.

Uden al sige et ord tog de to herrer plads i lænestolene og tændte cigaretter. Med en håndbevægelse afslog pashaen det glas vin, grækeren havde skænket til ham; han lagde sig tilbage i stolen med halvlukkede øjne og sagde på fransk: "Monsieur Rafaloudis, gid Fanden havde Dem!"

"Gid Fanden havde kongen, sultanen og kejseren," smilede grækeren. "Men så længe han endnu ikke har taget dem, gør vi bedst i at lystre. De mener det samme, pasha. Læs det." Han trak et papir op af inderlommen og lagde det på bordet. "Den trådløse i Sichara arbejder endnu. Depechen kom i morges, jeg havde besvær med at dechifrere den."

"Fra Konstantinopel?"

"*Over* Konstantinopel – udgangspunktet utvivlsomt Berlin, nærmere stedangivelse Wilhelmstrasse."

Pashaen strøg skægget og tændte en ny cigaret:

"De brugte udtrykket *lystre*, monsieur Rafaloudis. – Jeg har ingen herre, der kan befale over mig. Jeg er en fredelig privatmand; hvad kommer det hele mig ved?"

Grækeren drak sit vinglas ud og fyldte det på ny. Så rejste han sig, foldede depechen sammen, stak den i lommen og bukkede let for pashaen:

"Beklager at have gjort Dem ulejlighed, pasha. Jeg skal meddele vor *store ven*, at han ikke længere kan regne Dem blandt sine trofaste. Jeg fralægger mig ansvaret for følgerne. – Ønsker De en opgørelse af Deres konto i min bank?"

For første gang forsvandt smilet fra grækerens mund; han så stift på pashaen og bukkede atter. Der var et øjebliks tavshed i stuen.

"Jeg mindes ikke min kontos størrelse i Deres bank, monsieur Rafaloudis."

"Vor *store ven* er taknemmelig mod sine trofaste. Når denne sag er ordnet, vil kontoen blive fem tusind pund større, end den er for øjeblikket."

Pashaen strakte hånden ud, og da han trak den tilbage, fulgte depechen med. Dens indhold var følgende:

"Kombineret angrebsplan udarbejdet Cairo. Troppeoverførelse Alexandrette, flådedemonstration Smyrna, fremstød gennem Lilleasien mod Konstantinopel. Skaf original eller kopi. For enhver pris."

Pashaen læste depechen både to og tre gange. Imidlertid fyldte Rafaloudis hans glas og skubbede det tværs over bordet. Pashaen greb glasset og drak vinen ud. Så lagde han atter papiret på bordet: "Hvor findes disse planer?"

"Gemt i det store jernskab i generalstabens hemmelige afdeling. Kaptajn George Strong har nøglerne – og ansvaret."

Pashaen tændte den femte cigaret og tog et par dybe drag:

"Jeg anser sagen for umulig."

"Slet ikke," smilede grækeren. "Jeg anser den for gørlig. Og hvis De vil høre mit forslag, bliver vi hurtigt enige. Det hele er forberedt; alt, hvad vi behøver er et aftryk af den nøgle, der

åbner døren fra den lange korridor ind til kontoret, hvor pengeskabet findes og desuden låsekombinationens løsen."

"Jamen – kaptajn Strong – umuligt!"

"Hør nu blot efter, Pasha, så vil De give mig ret."

Grækeren slukkede lyset, åbnede forsigtigt de to døre, der førte ind til værelset og overbeviste sig om, at ingen stod udenfor og lyttede, tændte atter den elektriske krone, fyldte glassene og åbnede forhandlingerne. Navnet Charles Spencer blev hyppigt nævnet.

En time senere forlod den svære skikkelse i fellahkappen atter det lille hus, og samtidig bevægede grækeren sig gennem haven til palæet i Avenue Cleopatra. Kort tid efter slukkedes lyset i arbejdsværelset; han kørte tilbage til klubben.

8. I den mauriske pavillon

Den store terrasse affolkedes efterhånden, de fleste borde stod tomme. Klokken var hen ad elleve, og englænderne går tidligt i seng; det passer nu engang den sunde sportsnatur bedst. Adskillige klubmedlemmer havde imidlertid ikke styret kursen mod den store drejedør, men var forsvundet ned ad terrassens brede trappe ud til haven – dér går vejen til spillesalene i den gule mauriske pavillon, hvor livet først rigtigt begynder at pulsere, når nattens mulm har sænket sig over Ægyptens hovedstad.

Peder Most og hans gæster var ved at bryde op, og det var et meget fornøjet selskab, der leende og snakkende forlod "The Travellers' Club".

Peder havde næret det håb, at gæsterne ville spadsere hjem – det var da altid tyve minutter længere i den elskede Marys selskab. Men automobilen ventede udenfor, og i den var der ikke plads, da alle damerne skulle befordres.

Det var med en følelse af skuffelse og tomhed at Peder, efter for sidste gang at have vinket farvel, fandt sig stående alene uden for klubbens trappe, mens automobilen svingede hen ad den halvmørke boulevard og forsvandt, og han spekulerede over, hvad han nu skulle foretage sig. At gå hjem til hotellet var jo utvivlsomt det naturligste, men tanken om at tilbringe et par timer med at sidde og drømme på sin altan eller kaste sig søvnløs på sengen, fyldte ham med ligefrem skræk. Han vidste jo så sikkert, hvor tankerne ville glide hen, om hvilken person de ville samle sig – det endte altid i den rene melankoli, fordi han ræsonnerede sig til den overbevisning, at Mary i

virkeligheden slet ikke var forelsket i ham. Han var hendes helt, jovist – men det betød kun beundring; kærlighed er noget helt andet. Og så generalen – – en engelsk general skulle give sin datter til en dansk dampskibskipper! Peder lo højt og bittert.

"Hallo, monsieur Pierre, hvad pokker står De dér og ler ad – helt alene?"

Peder snurrede rundt. På toppen af trappen stod vicomte de Beauregard med klaphatten bag i nakken og et glad smil på ansigtet.

"Kom ind og få et glas – det er alt for tidligt at gå i seng, især oven på så god en middag."

Peder betænkte sig et øjeblik; franskmandens selskab var allenfals bedre end at være helt alene med sørgmodige tanker.

"All right, lad gå." Peder løb op ad trappen. "Og skal vi så gå ind og se på spillerne; dér har jeg ikke været endnu."

"Ikke det? Jamen, vær nu fornuftig. Middagen var dyr nok, men baccarat – *nom de Dieu*, det skal unge mennesker holde sig fra."

Og mens de gik over terrassen og ned i haven mod den stærkt oplyste mauriske pavillon, pludrede franskmanden løs og gav gode råd med hensyn til de forskellige slags hasardspil. Peder forstod ikke et levende ord af det hele. Al den snak om rouletter, "trente-et-quarante", poker og baccarat interesserede ham ikke det allermindste. Og hvorfor skulle han risikere sine rare penge på den slags fjollede spil, som naturligvis kun var opfundet for at lokke pengene ud af lommerne på skikkelige folk? Peder ville bare se sig om og more sig over andres tåbelighed; men til at begynde med var det en iskold sodavand med lidt whisky i, som han mest trængte til.

Vicomten var godt kendt i den mauriske villa, og han førte Peder gennem den store vestibule, hvor de afleverede hat og stok, og derefter ind i baren. Ved den lange skænk stod en klynge khakiklædte officerer, hver med sit glas i hånden. En læste op af den sidst udkomne "*Cairo Times*", og resten akkompagnerede med alle slags udråb og indskudsbemærkninger, der udtrykte vrede over græsk politik i almindelighed og dyb foragt for kong Konstantin. Den slags havde Peder Most hørt nok af før. Politik kedede ham; og hvad førte det til at stå og håne en nation eller skælde en konge ud, når han ikke fik lejlighed til at forsvare sig? Patriotisme er en god følelse, selvfølgelig, men ganske umådelig ensidig.

Vicomten tog Peder under armen, og de slentrede ind i den største spillesal. Dér stod tre lange borde. På midten af de to blev rouletter drejet rundt, ved det tredje sad en mand og lagde to rækker kort op. Rundt om alle bordene sad herrer og damer med små dynger af jetons foran sig, og bag ved stolene stod igen en kreds af mennesker, der enten så til eller som deltog i spillet.

Hvad der først slog Peder var stilheden i rummet; der hørtes intet ord undtagen fra manden, som ledede spillet – croupieren. Og dernæst forbavsedes Peder over at se de spillendes spændte og alvorlige miner. Det, der foregik her, var tydeligt nok forretning og slet ikke fornøjelse – eller snarest var det vel en kamp, en stilfærdig men meget energisk kamp mellem spillebanken og spillerne. Og Peder, som havde en særdeles udviklet retfærdighedssans, og som altid hørte banken blive udskældt, kunne ikke lade være med at sammenligne bataljen i spillesalen med angrebet på en fæstning – de

spillende belejrede fæstningen og ønskede bare at komme inden for voldene for at plyndre pengekassen, og det var da kun rimeligt, at fæstningen forsvarede sig.

Vicomten havde byttet en tipundsnote og fået jetons af forskellig farve i stedet; nu stod han ved et af rouletbordene og fulgte spillet med interesse. Med lav stemme forklarede han roulettens hemmeligheder for Peder. Af og til smed franskmanden en hvid eller en rød jeton på én af de mange afdelinger, hvori bordets grønne klæde var inddelt – en hvid gjaldt fem shillings, en rød ti – snart tabte han, snart blev det gevinst. Peder syntes ikke, der var megen fornøjelse ved alt det. Da blev hans opmærksomhed fanget af en ganske ung og meget smuk dame, vel en snes år gammel, der lige var kommet hen til bordet. En engelsk officer havde overladt hende sin plads, og nu sad hun og spillede så frejdigt, som om brikkerne havde været pebernødder. Hun vandt næsten altid, og hver gang, hun skrabede gevinsten til sig, smilede hun henrykt.

Peder trak sin tegnebog op, rakte en pengeseddel til croupieren og fik i stedet en håndfuld hvide og røde brikker. Han havde bidt mærke i én af vicomtens spilleregler: lige meget hvor fiffigt man bærer sig ad, held skal der til; den, der sidder i held, kan spille hvordan han vil, tabe kan han ikke. Og Peder gjorde op med sig selv, at han ville sætte ud akkurat som den unge pige. Og det gjorde han, ti shillings hver gang. Det gik storartet. Snart vandt de på rødt og snart på sort, så gik de over til "lige" eller "ulige"; sommetider tog de gevinsten hjem med det samme, men af og til fandt den unge dame på at lade den stå, så summen fordoblede sig. Hun opdagede snart, at den fremmede rødhårede unge mand ufravigelig spillede som hun

selv, og det morede hende åbenbart. I lutter kådhed satte hun jetons ud på de mest ubegribelige steder, hvor man skulle tro, der var mindst sandsynlighed for at vinde; men heldet fulgte hende næsten altid. Hver gang det skete, lo hun og Peder fornøjet til hinanden; faldt det ind med uheld, så de på hinanden og lod, som var de frygtelig bedrøvede.

Men denne fornøjelige og højst indbringende leg fik en brat afslutning. Bag den unge dames stol stod pludselig en ældre hvidskægget herre med en imponerende og kroget næse under et par buskede øjenbryn. To sorte, stikkende øjne stirrede ondt på Peder, og en ringbesat hånd lagde sig tungt og brutalt på den unge dames skulder. Hun drejede sig om, det glade smil forsvandt, og i stedet antog hendes ansigt et halvt forskræmt, halvt vredt udtryk.

I det samme mærkede Peder, at en arm blev stukket ind under hans; vicomten trak ham bort fra spillebordet.

"Hvad er der i vejen?" spurgte Peder gnavent. "Jeg morede mig netop så godt, og jeg har lommerne fulde af disse hersens brikker. Jeg har nok vundet et par hundrede pund eller mere."

Franskmanden svarede ikke, før de havde anbragt sig i en hjørnesofa. Derfra kunne de se parret gå tværs gennem spillesalen hen mod udgangsdøren. Dér vendte de sig begge. Den hvidskæggede sendte et truende øjekast mod det hjørne, hvor Peder og hans franske ven sad, men om den unge dames mund spillede et underfundigt og skalkagtigt smil; så forsvandt de begge.

"Hvem er det dog?" spurgte Peder. "Og hvorfor blev han så arrig, den gamle? Hun vandt jo hele tiden, den lille grinebider. Var det hans datter?"

"Hør nu, min brave danske ven. Hvis De tror, Cairo er lige så fredeligt et sted som København, så tager De fejl. Det er en nederdrægtig farlig by for unge og naive mennesker. Hold Dem til Deres franske og engelske venner og sky ægypterne som pesten."

"Ægypterne? Jamen – –"

"Den gamle herre er en af de allerfarligste ægyptere her i byen – en samvittighedsløs slyngel og en meget fornem mand, Jussuf Terim Pasha hedder han, og han fortjente at sidde i fængsel på livstid. Den lille sortøjede grinebider er hans kone. Han havde en ældre, fed en for et halvt år siden, og folk siger, han tog livet af hende for at kunne gifte sig med den lille. Han er rasende jaloux, og hvis De ikke holder Dem i ærbødig afstand fra grinebideren, så vædder jeg ti mod én på, at De en skønne nat bliver fundet i en stille gade med en kniv mellem ribbenene."

"Sikken et asen!"

"Ganske rigtigt. Og nu er De advaret. – Skal vi så gå ind i baccaratsalen, dér kommer ingen damer; eller vil De hellere hjem?"

"Lad os bare se lidt mere af dette her. Jeg har hele lommen fuld af gevinst, så jeg kan jo spille gratis," lo Peder.

Det var en forholdsvis lille sal, de nu kom ind i; men bordene var tæt besat, og det var åbenbart, at her spilledes om høje indsatser. Atmosfæren var hed og trykkende, og tværs over det højloftede rum hang tobaksrøgen i blålige skyer.

Franskmanden førte sin danske ven hen til midterbordet, hvor de rigeste og mest bekendte af klubbens spillere havde samlet sig. Her var det ikke en "croupier," som holdt banken.

Enhver af de spillende kunne efter tur, og hvis de havde lyst, "holde bank" og spille mod alle de andre. Og det var ikke de uskyldigt udseende jetons, der lå foran spillerne, men bunker af fem, ti og hundrede punds noter.

Det så helt imponerende ud, tænkte Peder og slog fast, at her skulle man nok helst holde fingrene fra fadet. Da han imidlertid blev vidne til, hvorledes vicomten satte ud og vandt den ene fempundsnote efter den anden, fik han også lyst til at være med. Peder vovede et par pundsedler, som han tabte; så satte han en større seddel ud for at vinde det tabte tilbage. Det gik imidlertid også galt, hvorpå han blev arrig over sit uheld, smed hundrede pund på bordet og vandt. Fra det øjeblik spillede han kun med store sedler.

"Kør småt, monsieur Pierre, kør småt – ellers går det galt," advarede vicomten, der havde fået plads ved bordet. Men Peder lo; han var lige glad. Middagens vin og whiskyerne senere på aftenen var steget ham til hovedet og havde gjort ham kåd. Han fik ild på en lang havannacigar, holdt sig bag franskmandens stol, for dér følte han sig tryg midt i dette brogede selskab, blandt hvilket der kun var ét menneske han kendte, og det var netop hans franske ven.

Men i samme nu, han gjorde den observation, dukkede endnu et kendt ansigt op. Over for ham på den anden side af baccaratbordet opdagede han to sorte, stikkende øjne under svære øjenbryn. Øjnene stirrede stift og ondt på Peder, der øjeblikkelig genkendte den fæle ægypter, som havde berøvet ham den muntre "grinebider" fra roulettebordet.

Peder var ikke i humør til at lade sig imponere af onde øjne og en grim stor næse. Tilmed holdt han i venstre hånd en

anselig bunke pengesedler; de fleste af dem måtte være gevinst, og den tanke gjorde ham sikker. Så lod han sine blå øjne stirre ind i ægypterens sorte, samtidig med at et stort smil bredte sig over hans ungdommelige ansigt. Det kunne den jaloux ægtemand derovre ikke stå for ret længe; han drejede sig på hælen, og mens de tykke læber bevægede sig, som om han mumlede forbandelser, gik han hen ved en ledig stol og satte sig.

Peder var efterhånden blevet tørstig og slentrede derfor ind i baren, hvor han fik sig en stor pokal fuld af appelsinlemonade med is. – Ingen whisky mere for mig, slog han fast, nu gælder det at holde hovedet klart. Og da glasset var tømt, fik han alle sine jetons vekslet i pengesedler og listede sig til at tælle sin kontante formue; han havde i alt 952 pund, som han stak i inderlommen. Deraf var omtrent de 600 ren og skær gevinst. Og derpå begav han sig atter ind i baccaratsalen.

Peder var på dette tidspunkt ganske klar over, at hans seng i hotellet var det sted, der passede bedst til ham netop nu; han var tilmed træt og tung i hovedet, og øjnene sved i den skarpe tobaksrøg. Til trods for den stærke trang til hvile dreves han imidlertid uimodståeligt tilbage til det bord, han lige havde forladt, og Peder var ikke i tvivl om, hvad der drev ham. Han så hele tiden Terim Pashas usympatetiske ansigt for sig. Manden havde ikke gjort ham noget ondt, og alligevel følte han hadet svulme – han ville vinde pashaens penge for rigtig at ærgre den gamle hustyran.

Ved baccaratbordet havde forholdene ikke forandret sig kendeligt. Vicomten var gået, og hans stol var optaget af en førladen, bleg og pyntet græker med et lille sort og opstudset

overskæg; lige overfor sad Terim Pasha og holdt bank. Han blandede kortene, og det glimtede og lynede fra de mange diamantringe på hans hvide, pølsefede fingre.

Og spillet begyndte.

Peder havde trukket nogle sedler frem og overvejede, om han straks skulle begynde modspillet. Men hans sunde fornuft fik tag i ham – det var nok bedst at se, hvorvidt fjenden var i held eller ej.

Så hørte Peder bag sig en stemme, han straks genkendte. Et par skridt fra ham stod George Strong i sin gulbrune uniform og talte med en anden engelsk officer. De var vrede begge to, det var åbenbart, skønt de intet øjeblik hævede stemmerne over det almindelige. George stod med hænderne på ryggen, hans pande lå i barske rynker. Den anden officer var noget mindre; begge hænder lå dybt begravet i bukselommerne, fra mundvigen hang en cigaret, og i det højre øje sad en monokel. Hans ansigtstræk var slappe og blege, men udtrykket så hovent og uforskammet, at Peder ikke kunne begribe, kaptajn Strong ville tale med ham. Peder kendte godt den usympatetiske fyr fra sportsklubben; det var lord Spencer, og Mary kunne ikke udstå ham.

Mens Peder gjorde sine iagttagelser, så han pludselig George rette sig i vejret. Hans højre hånd daskede ned i den venstre, og så sagde han langsomt og tydeligt:

"Nu har jeg advaret dig for sidste gang, Charles."

"Gå pokker i vold!" kom det snerrende fra den anden, og han smed cigaretten for fødderne af kaptajn Strong. Hvorpå løjtnanten med temmelig usikre skridt bevægede sig hen imod spillebordet, fandt en stol og lod sig dumpe ned i den. George

gik tværs gennem salen og forsvandt. I det samme rejste vicomtens sirlige gammelmandskikkelse sig fra en af sofaerne.

"Hvordan går det, monsieur Pierre?" spurgte han. "Har De tabt hele gevinsten?"

"Tværtimod," lo Peder. "Og nu vil jeg se at drille den gamle Pasha lidt; jeg tror han begynder at sidde i uheld."

Men vicomten tog ham i armen:

"Følg nu for en eneste gang et godt råd – lad være med at spille. Kan De ikke se, at pashaen er færdig med sin bank? Og den mand, der nu tager fat, skal De tage Dem i agt for."

Den blegfede græker overtog netop banken og blandede kortene, mens han lod øjnene løbe smilende bordet rundt. Med særlig venlighed nikkede han til Charles Spencer.

"Det er bankieren Rafaloudis," forklarede vicomten, "den mest drevne hasardspiller i klubben. Han kan blanke Dem af, inden De får røget cigaren ud. Pas på, så skal De se, hvordan det går."

Peders interesse samlede sig hurtigt om lord Spencer. Det var ganske åbenbart, at manden var stærkt ophidset, skønt hans ansigt stadig beholdt sit blaserte og hovne udtryk. Hænderne krammede febrilsk nogle pengesedler, der lå foran ham, og den nytændte cigaret lagde han på det grønne bordklæde, hvor den lå og brændte hul, skønt der stod et askebæger lige ved siden af.

Rafaloudis holdt bank, og spillet begyndte. Flere af herrerne rundt om bordet lænede sig tilbage i stolene og deltog slet ikke i spillet; resten gjorde kun små indsatser – der var åbenbart nogen mistillid til chancerne, når grækeren var bankør.

Men Spencer spillede. I begyndelsen sad han i held. Den ene fempundsnote efter den anden øgede hans seddelbunke, og det var tydeligt, at heldet ophidsede ham. To røde pletter tegnede sig med stedse større tydelighed over kindbenene. Hænderne dirrede stærkt. Så øgede han pludselig indsatsen til hundrede, derefter til to hundrede, og hver gang tabte han.

"Hvad står der i banken?" spurgte han med hæs stemme.

"Lidt over fem hundrede pund," oplyste Rafaloudis med sit venligste smil.

"Jeg holder banken!"

Grækeren vendte kortene, Spencer havde atter tabt. Hele hans seddelbunke på nær to fempundsnoter vandrede tværs over bordet til Rafaloudis.

"Jeg holder banken!" gentog løjtnanten.

"Pengene på bordet, lord Spencer; her spiller vi kun mod kontant."

"De vil ikke tage min check for beløbet?" løjtnanten havde rejst sig; den venstre stærkt rystende hånd famlede etter stoleryggen. Dødstilhed herskede rundt om bordet.

"De undskylder – klubbens love – –" Rafaloudis slog ud med hånden. "Det er mig desværre umuligt."

Atter blev der tavshed, og Spencer lod øjnene løbe bordet rundt, som søgte han hjælp. Da lød Terim Pashas dybe stemme:

"Jeg skal med glæde være til Deres tjeneste, lord Spencer. De tager formodentlig min garanti, hr. Rafaloudis?"

Bankieren bukkede og greb om kortene. Spændingen var uhyre. Lord Spencer blev stående med blikket stift rettet mod kortbunken; atter lå hans cigaret på det grønne klæde og osede.

Den mest uforstyrrede var Terim Pasha, der sad tilbagelænet i stolen og trillede en cigaret mellem de hvide, ringbesatte fingre.

Rafaloudis så sig om:

"Har De gjort Deres indsats, mine herrer?"

Så vendte han kortene – banken vandt. Og mens Terim Pasha, uden så meget som at løfte de tunge øjenlåg, trak tegnebogen frem og talte det nødvendige antal sedler op, forlod lord Charles Spencer baccaratsalen.

De engelske officerer, han passerede, vendte ham alle ryggen.

9. Den lede frister!

I den nordvestlige ende af Mehemmed Ali Boulevarden ligger et forfaldent gammelt palæ bag ved en tilgroet have, hvor citrontræer, palmer og agaver lever et ubekymret liv og breder sig, som de har lyst. I et hjørne af dette vildnis står et kiosklignende havehus med en ryddet plads foran. Her havde lord Charles Spencer slået sig ned, da han i begyndelsen af krigen fik ordre til at gøre tjeneste ved generalstaben i Cairo. Det var hans moder, hertuginden af Glenconnor, der havde udvirket dette arrangement, og hun mente dermed at opnå to store fordele, nemlig at hendes yngste og kæreste søn ikke udsattes for krigsfare og besværligheder af nævneværdig art, og at han blev afskåret fra at ødsle så mange penge bort på spil og andre fornøjelser, som han hidtil havde gjort i London. Den hertugelige familie Glenconnor var adskilligt rigere på titler og aner end på penge.

Charles Spencer havde ikke været udsat for livsfare, derimod var det lykkedes ham at bringe sine pengeaffærer i den sørgeligste forfatning. Og som han sad i sin dagligstue, der bredte sig over det meste af husets stuetage, morgenen efter nederlaget i baccaratsalen, stod det ham klart, at nu var han nået til enden af sin jordiske løbebane – der var kun én dør at slippe ud af, og den dør åbnedes lettest og hurtigst ved et pistolskud.

Han lå på en bred og lav divan med hovedet i puderne, og med næsen pegende lige op mod loftet. På gulvtæppet tæt ved spredte sig en uordentlig dynge af aviser og magasiner, krøllede breve og uåbnede konvolutter. Det hamrede inde i hovedet på

ham, virkningerne af alle de nydte drikkevarer fra den foregående dag. Vanskeligt var det at samle tankerne om noget bestemt emne, og hans tanker drejede sig da heller ikke om stort andet end forskellige summer, som han ustandseligt adderede. Hver gang, han nåede et facit, fo'r han med en rystende hånd over den våde pande og mumlede en ed. Så begyndte han forfra på sammentællingen af gældsposterne, indtil han pludselig satte sig overende. Det var jo ganske ligegyldigt, hvilken størrelse den samlede sum havde, da han dog ikke kunne betale, altså – –

I den anden ende af værelset gik hans khakiklædte oppasser lydløst rundt om et bord og ordnede frokosten. Han skottede nu og da til divanen – den var nok gruelig gal nu til morgen, mente oppasseren, og det gjorde ham ondt. Han kunne godt lide sin løjtnant, der aldrig lukkede af hverken for cigarer eller vinflasker, og som ikke var bange for at "stikke" ham et halvt eller et helt pund, når humøret var til det.

"Frokosten færdig," meldte oppasseren.

"Det er godt. – og hør, John, ræk mig benklæderne, jeg havde på i aftes. – Tak!" Spencer rodede i lommerne og fandt et par sedler og noget småmønt. – "Tag det, John, og mor Dem i aften. – Selv tak. Og så vil jeg ikke forstyrres de første to timer."

"Javel, hr. løjtnant."

Spencer låsede døren efter John, gik så hen til bordet og skænkede sig en kop kaffe. Han var tørstig, men det blotte syn af mad væmmede ham.

Dér sad han altså, drak sin kaffe og tændte en cigaret. Pludselig lo han højt – den sidste kop kaffe, den sidste cigaret, de sidste penge han havde gravet op af bukselommen og givet

til John – alting det sidste. Om lidt trak han vel også vejret for sidste gang. Han følte en mærkelig lettelse i sindet – ud af den dumme tilværelse, fri for at spekulere over gæld og kreditorer, fri for at møde George Strong og høre hans bebrejdelser. Selvgod og selvglad og vigtig, det var George. Han kunne sagtens være hæderlig og korrekt, han havde ikke det i blodet, den trang til at spille, spille vild hasard. Han ejede ikke den grænseløse foragt for penge, som Spencer selv havde arvet efter sine mange letsindige forfædre. Det er let at være dydig, når man aldrig føler fristelse!

Spencer tog den sidste slurk kaffe. Han følte nagende had til den dydige George Strong; kunne han blot få ram på ham, berede ham en rigtig krænkelse og ydmygelse! – Å sludder, der var jo ikke tid til at udspekulere noget. Nu skulle del gøres, det endelige. – Den uigenkaldelige sidste handling måtte udføres, for om nogle få timer var fristen udløbet, så blev han ekskluderet af klubben – den skam kunne han ikke overleve!

Han rejste sig, gik hen til skrivebordet og trak en skuffe ud. Dér lå revolveren, og den var ladt; men det var dog bedst at undersøge, om tingesten var helt i orden. Han satte sig på skrivebordsstolen og så efter, om der sad patroner i alle kamrene – der manglede ikke én. Så skottede han hen til divanen – mon det ikke var bedst at ligge på den, når – –

Det bankede på døren.

"Hvem er det?"

"Det mig – John. Der er en herre – –"

"Sig, jeg er gået ud."

"Han står lige her, hr. løjtnant – det er noget meget vigtigt."

"Så gid da også!"

Spencer stak revolveren ind under en avis, der lå på skrivebordet; gik så hen og åbnede døren. Ind skred Jussuf Terim Pasha med et "Godmorgen, lord Spencer – hvordan går det?" hvorpå han lagde hat og stok fra sig og sænkede sit svære legeme ned i den nærmeste lænestol.

Spencer blev stadig stående ved døren med hånden på håndtaget og stirrede på pashaen. Han havde vanskelighed ved at tage sig sammen. – For et minut siden stod han på tærsklen til evigheden, og nu skulle han beskæftige sig med noget så jordisk som denne fede ægypter.

"Å, det er sandt – checken!" Spencer kom pludselig i tanker om det sidste optrin ved baccaratbordet. "De må undskylde – meget undskylde, Pasha, jeg – – –"

"De gik, inden den lille formalitet var arrangeret – man er sommetider glemsom på den tid af aftenen. Der var tolv hundrede to og tres pund og ti shillings i puljen. – De var ikke heldig i går aftes, lord Spencer."

Spencer havde sat sig ved skrivebordet og lagt checkbogen foran sig. Han dyppede pennen.

"Hvor stor er Deres konto i banken?" kom det pludselig fra pashaen.

Spencer vendte sig og rynkede panden:

"De mener vel ikke, at jeg – –"

"Jeg mener, De er i færd med at give mig en værdiløs check. Men Dem kan det jo være ganske ligegyldigt, om banken refuserer at betale beløbet, ikke sandt?"

"Det forekommer mig, pasha, at De tillader Dem – –"

Pashaen tændte en cigaret, smed det ene ben over det andet, lænede sig tilbage med halvlukkede øjne og sugede røgen i sig

med stort velbehag.

"Deres konto i banken er negativ – De skylder omtrent fire hundrede pund. Deres spillegæld i klubben – inklusive beløbet til mig – er meget nær fem tusinde. De kan intet vente fra Deres fader, hertugen; De bliver i dag ekskluderet af klubben og i morgen sandsynligvis afskediget. – Ja, undskyld at jeg beskæftiger mig med Deres private anliggender, det er ellers ikke min vane, men – jeg er jo unægtelig interesseret i Dem."

Spencer sad lidt i tavshed og drejede penneskaftet mellem fingrene. Så trak han på skulderen og vendte stolen helt om mod pashaen. Hvad kunne det nytte at spille komedie? – Slaget var jo uigenkaldelig tabt:

"All right, De kender altså situationen."

"Og fordi De ikke kan skaffe pengene, foretrækker De at – –" Han pegede på skrivebordet. "Jeg kan herfra se lige ind i løbet."

"Ganske rigtigt." Spencer rev avisen bort og smed den på gulvet. Så lagde han hånden på revolveren: "De kom et par minutter for tidligt."

"Eller jeg kom tidsnok – måske."

Spencer følte pludselig en ulidelig tørst. Han gik hen til hjørneskabet og skænkede sig et stort glas whisky og sodavand, som han tømte i ét drag.

"Vil De have Deres gæld betalt og fem tusind til en ny start?" spurgte pashaen pludselig.

Det gav et sæt i den unge mand, og han nærmede sig langsomt ægypteren:

"Er det en rig arving, De foreslår at gifte mig med?"

"Jeg kender ingen rig arving, der vil gifte sig med lord Charles Spencer. – Vil De *tjene* ti tusinde pund?"

"På en uhæderlig måde, formoder jeg?"

"Deres religion og Deres love betragter selvmord som en uhæderlig handling, og det generer Dem ikke – men De tjener ikke penge derved."

"Sig mig hellere, hvad prisen er for de – de ti tusinde pund."

"Fem minutters uhindret adgang til jernskabet i generalstabens hemmelige afdeling."

"Terim Pasha, De er gal! – Jeg skulle udlevere Dem generalstabens dokumenter! Jeg skulle spille forræder for ti tusinde – – gå Fanden i vold!"

"Som De vil." Han trak tegnebogen frem. "Det er jo en frivillig sag, om De foretrækker en stump bly gennem hjernen frem for en bunke sedler. Det ville have glædet mig at kunne give Dem halvdelen af pengene straks – –" Han trak et bundt femhundredepunds noter frem og holdt dem hen imod den unge englænder, hvis øjne grådigt slugte sedlerne.

"Jeg – jeg kan ikke, pasha!" Han tørrede sveden af panden og lod sig falde ned i divanen. "Selv om jeg ville – – George Strong har nøglerne til jernskabet. Hvad er det for papirer, De vil have?"

"Ganske værdiløse – de sidst udarbejdede offensivplaner." Pashaen havde sat sig i skrivebordsstolen og anbragt pengesedlerne foran sig. Samtidig lagde han hånden på revolveren. "De planer kommer aldrig til anvendelse, det er derfor, jeg kalder dem værdiløse."

"Jeg kan ikke skaffe de to nøgler – umuligt. Og forresten – jeg vil hellere skyde mig selv, end jeg vil have ti soldater til at gøre det, mens jeg står med ryggen mod en mur."

"De vil ikke blive udsat for nogen risiko – slet ikke. Ansvaret falder på kaptajn Strong. Ingen behøver at mistænke Dem."

"Jeg begriber ikke – –"

"De kan tage på en jagtudflugt, når foretagendet skal udføres – tag ned til sheik Olman og skyd snepper; hvad De vil."

"Hvad forlanger De for pengene, Pasha?"

"De må skaffe et aftryk af nøglen til døren mellem korridoren og den hemmelige afdelings bureau; dernæst må jeg kende låseapparatets løsen. – Så vidt jeg ved, består det af fem bogstaver. Endelig må jeg have opgivet numrene og navnene på de tre soldater, der skiftes til at holde vagt i det indre af bygningen den nat, jeg nærmere skal opgive Dem. – Ja, det er alt."

Spencer havde rejst sig fra divanen; han klemte fingrene om den feberhede pande. "Løsenet og et aftryk," mumlede han, "og numrene på – –" Pludselig skød en tanke op i hans hjerne: "Og De lover mig, at mistanken henledes på Strong?"

"Selvfølgelig. Kunne vi få ham afskediget, så – – Hm!"

Atter herskede der stilhed i værelset; da havde Spencer taget sin beslutning:

"All right, pasha – jeg går ind på tilbuddet. Jeg er den største køter i den engelske hær, men – jeg får dog den chance at leve og – og planerne er værdiløse, sagde De?"

"Fuldstændig. – Tillader De, jeg tager et ark brevpapir?"

"Hvad skal det bruges til? – På det ark står mit monogram."

"Netop. Og vil De så skrive en kvittering for modtagelsen af de fem tusinde pund."

"Det tør jeg ikke, pasha – min underskrift!"

"Jeg må virkelig have den smule sikkerhed, lord Spencer. Værs'god, her er pennen."

Spencer satte sig og skrev.

Få minutter efter forlod Jussuf Terim Pasha havepavillonen, mens lord Spencer gennem telefonen meddelte klubbens præsident, at hans spillegæld ville blive betalt inden to timer; hertugen af Glenconnor havde sendt den nødvendige sum.

10. Med *Ramses II* op ad Nilen

"Det kan ikke nytte, Peder, jeg må arbejde. Vi engelske kvinder har drevet længe nok – og i fredstid kunne det falde helt naturligt for dem af os, der havde penge. Men under krigen, når det gælder hele landets eksistens, og når hundredtusinder af den bedste engelske ungdom bliver lemlæstet og dræbt, så kan vi kvinder ikke være bekendt at dovne og more os. Hver eneste en må hjælpe med."

Det var Mary Strong, der satte Peder ind i sine anskuelser. De havde været golfbanen rundt og sad nu, temmelig varme og trætte, og hvilede i skyggen af en mægtig daddelpalme. Ved deres fødder bredte sig en lille, omtrent cirkelrund dam, indrammet af siv og rør og med det stålblanke vandspejl næsten dækket af bredbladede, saftiggrønne åkander. Mellem sivene holdt abeterrieren Boy hidsig jagt på frøer under livlig bjæffen.

"Naturligvis har De ret," indrømmede Peder. "Og så er den dejlige tid forbi; for når først De trækker i den hvide kittel, ser jeg Dem jo aldrig mere – eller næsten aldrig."

"Nej, frihed bliver der ikke meget af," sukkede Mary. "Og tennis og rideture og alt det – –"

"Jeg må jo også afsted igen. Der er smal tid på benzin hertillands, lader det til, og jeg mere end halvvejs lovede admiralen at hente en ladning til med *Svendborg*. – Det er en tur, der tager et par måneder, hvis alting går støt at sige."

"Jeg vil savne Dem rædsomt, Peder!"

"Og jeg! – Hør nu – – tre dage har De da igen, Mary. Kunne vi ikke lave en lille tur op ad Nilen? Jeg skaffer en motorbåd – Cook har et par stykker, der næsten ikke bruges, og så – –"

"Vi to ganske alene? Næ, nu løber fantasien af med Dem, min ven Peder."

"George – kunne han ikke tage med?"

"Han kan ikke være en dag borte fra sin afdeling – det kan der ikke være tale om."

"Men hvis jeg nu bad Herbert Morris og hans søster; de har da ikke for meget at bestille."

Mary tænkte sig om:

"Det kunne være dejligt. Far er på inspektionstur langs Suezkanalen og bliver borte næsten fjorten dage. Og George kan nok klare husholdningen. – – Fy Boy, din gris! Vil du øjeblikkelig smide den."

Det var endelig lykkedes Boy at fange en gulgrøn, slimet frø, og han kom galopperende med fangsten i triumf i den tydelige hensigt at nedlægge byttet på Marys hvide flonels nederdel. Peder kastede frøen i dammen, og Boy fo'r atter ned til sit jagtrevier. Og i det samme kom det uadskillelige søskendepar, tvillingerne Herbert og Eva Morris, ned til dammen – slanke, blåøjede og gulhårede, de samme morsomme små klumpnæser og friske, røde munde. Søofficeren ejede et kortstudset, hvidgult overskæg og søsteren en brun skønhedsplet under det venstre øje; det var de eneste særmærker, som Peder havde noteret i sin navnebog.

Mary forelagde Peders plan for tvillingerne, der øjeblikkelig og smilende slog til. Det blev vedtaget, at Peder skulle sørge for båden, Mary og Eva for maden, mens Herbert påtog sig at skaffe de nødvendige drikkevarer samt is til veje.

Den niltur skulle danne afslutningen på Peders og Marys samvær i Cairo; efter den fulgte arbejde og pligter og – hvad der

var allerværst – mindst et par måneders adskillelse, under hvilken *Svendborg* skulle pløje to gange Middelhavets længde og Atlanterhavets bredde.

Mennesket spår, men – –.

Solen var lige stået op og sendte sine stråler hen over ørkenen langs Nilens vestlige bred, så det uendelige sandhav farvedes lyserødt som blege koraller. Ved den store landingspier, der tilhører "Thos. Cook & Son", lå motorbåden *Ramses II* klar til afgang; og dens besætning på tre sortbrune arabere, en hvid maskinmand og en gul kineser stod på dækket, gabende og strækkende lemmerne, mens de ventede på selskabet, der havde lejet båden. Længe varede ventetiden ikke, så svingede en stor automobil fra den højtliggende gade ned mod landingsstedet. Ud hoppede Mary og Eva samt Peder og Herbert, men allerførst kom Boy, der straks fo'r ned til båden, gøende rasende ad de tre matroser, for arabernes særlige lugt behagede ikke Boys næse; og da de sortbrune var blevet skældt tilstrækkeligt ud, snusede den lille hund til kineseren og logrede venskabeligt med halestumpen – det var et af Boys få principper altid at være høflig mod det væsen, der stod for madlavningen.

I modsætning til de fleste andre skibstyper var *Ramses IIs* forende den fornemste del af båden, mens agterskibet var forbeholdt maskine og køkken, samt opholdssted for mandskabet. Fordækket var ryddeligt og fint poleret, dér stod de magelige dækstole, og her blev som regel måltiderne indtaget under det skærmende solsejl. I kahytten var der magelige køjepladser og alskens komfort, men luften var lummer derinde.

På slaget syv var alting rede, der kastedes los, og *Ramses II* stævnede mod strømmen syd på, op ad den gule, mægtige Nil. Snart gled båden under de svære jernbroer, så passeredes en række prunkende og prangende hoteller, endelig lå Cairo agterude; men forefter, frit for øjet, strakte sig mil efter mil faraonernes gamle flod, Nillandet, floddalen i al sin storslåede skønhed og ro og i alt væsentligt uforandret gennem de mange tusinde år.

Det var Peder Mosts første niltur.

Cairo kendte han godt nok, og naturligvis havde byen vakt hans interesse – der var jo det sære gadeliv med dets tilslørede kvinder, skrålende æseldrivere, tiggere og gadehandlende; der var et uhyre antal kuplede moskéer og slanke minareter, der var gamle fæstninger og endnu ældre paladser – men mellem alt det ægte gammel-ægyptiske løb man ustandseligt på hypermoderne europæiske privathuse og hoteller, frækt pralende og hæslige, så de uvægerligt stødte an mod smagen og skønhedssansens fordringer.

Og europæerne selv? – Ja, der var unægtelig kraftige og skønne typer imellem dem og mest blandt mændene, naturligvis; men hvor dragterne dog var grimme, farverne spraglede og uharmoniske i forhold til ægypternes folderige sorte gevandter, arabernes hvide burnusser, den halvnøgne fellahs bronzekrop.

Medens de to unge piger gjorde kahytten så hyggelig som muligt, udpakkede madvarer og førte indgående forhandlinger med kineserstewarden, og mens Herbert Morris udfoldede stor virksomhed med drikkevarernes anbringelse i isskabet, stillede Peder sig i bådens stævn for uforstyrret at kunne nyde det

stykke uforfalskede Ægypten, der nu gled forbi mod øst og mod vest.

Intet rige i verden er vel til at sammenligne med dette, der som et tredelt bånd strækker sig fra hjertet af Afrika til Middelhavets kyst. Båndets midte er den gulbrune, hastigt glidende flod, og striberne på hver side er agerlandet, dannet af Nilens frugtbare dynd. Indespærrende det smalle agerland løber i øst og i vest to rækker parallelle og nøgne bjergkæder, de arabiske kalkbjerge og den libyske klipperand. Intet kan være goldere end disse Nildalens grænsemure; ikke et træ, ikke en busk er at øjne, så langt øjet rækker. Og på den anden side af ørkenbjergene fortsættes goldheden – uendelige, trøstesløse sandørkener, hvis overflader har formet sig som dønningerne over de store verdenshave.

I dette underlige ægypterrige, der i længde tæller et så ubegribeligt antal mile, og som ellers ikke består af andet end to dyndfyldte flodbredder, glider generationernes tilværelse lige så ensformigt og begivenhedsløst som selve nilvandets småbølger. Langs flodskrænterne vifter de slanke palmer deres fjedrede kroner blidt i den sagte vind; æsler, geder og får tripper græssende i fredelige småhjorde på de gulgrønne græsmarker. Ved aftentider driver sortklædte fellaher dem til vanding langs de sivbevoksede flodbredder. Spredt i landskabet løfter sig lerklinede småhytter, de flittigt arbejdende bønders beskedne boliger.

Hvad der uudsletteligt prenter sig i erindringen, når tanken falder på det fjerne Nil-landskab, er de to slags apparater, med hvilke ægypteren drager flodvandet til sig for at øse det ud over den altid tørstende rismark. Det ene er et pumpeværk, som en

okse – af og til en kamel – holder i gang ved uafbrudt at trække den drivende stang rundt i en cirkel. Stangen påvirker "sneglen", der løfter flodvandet op i den murede beholder. Og så er der "shaduf'en", en lang vippestang, der dypper sin ene ende, hvorpå spanden er befæstet, ned i floden. En bronzefarvet, halvnøgen fellah vipper spanden i vejret, mens en anden bronzeskikkelse ved randen af beholderen højt oppe griber spanden og tømmer indholdet ud. Dagen lang tramper oksen rundt med bind for øjnene, dagen lang går vippestangen op og ned mellem de to svedende menneskekroppe – den aldrig standsende kamp for livet. For i Ægypten, hvor regn er et ukendt begreb, dér er flodvandet livbringeren, aldeles i samme grad som solstrålerne i vort regnrige Nordeuropa.

"Fred hviler over land og flod," sang det inde i Peder, da han en times tid havde stået i stævnen og ladet blikket glide hen over det tredelte flodlandskab. Så fangede hans øjne de fjerne pyramider, der løftede deres skarpe stensider over det flygtige ørkensand. Dengang de vældige tingester blev bygget, tænkte han, må Nilen have haft et andet løb, eller den har været bredere. De gamle ægyptere byggede hverken pyramider eller sfinksen eller de gamle templer, hvis ruiner skimtedes langt ude i ørkenen, på det bare sand. De byggede, hvor der var fast jord, og hvor mennesker boede, og hvor der var frugtbart, altså – – så klappede Mary i hænderne, Peder reves ud af sine betragtninger over det ældgamle nilrige og vendte sig om. Midt på fordækket stod et bord dækket med snehvid dug, blinkende glas og duggede flasker. Friskbagt brød, en stabel æg, store skiver af rosenrød skinke og herligt duftende honning i en lerkrukke – turens første frokost. Og Peder smilede henrykt,

som han satte sig til bords. – Ovenpå megen og dyb tænken kommer materielle goder rigtig til deres ret. Og efter at have ladet øjet dvæle ved femtusindårige, mumiefyldte pyramider, kan det nok være, at en spillevende, smuk og purung Mary Strong virker særlig tillokkende.

Da solen sank bag vestørkenens tågeflimrende horisont og kastede et flammerødt skær over den arabiske ørks bjerge, gled *Ramses II* mod land og fortøjedes til to palmestammer ved foden af den stejle skrænt. De tre arabiske matroser entrede op ad skråningen, hvor en samling lerhytter og en forfalden minaret bar vidne om, at her levede et tilstrækkeligt antal fellaher til at fremskaffe seks æsler og æseldrivere. Det var nemlig meningen næste morgen at foretage en udflugt til en ældgammel tempelruin ved Sidi-Sichara, kun lidet besøgt af turister. Tvillingerne havde været dér året før krigens udbrud, og den gang havde de skudt vildænder og snepper i et morads ved foden af ruinerne. For søskendeparret Morris var enhver udflugt, som ikke blev forbundet med sport, at regne lig med foragteligt og blødagtigt driveri. Æselridt og andejagt lå naturligvis i sportslivets yderste periferi – barnemad for virkelige idrætsvæsener – men Eva og Herbert vidste, hvad man skylder sine venner og var rede til at slå af på fordringer på sportens område, når de kunne glæde Mary og Peder.

En times tid sad de fire unge mennesker på dækket under den sorte stjernemyldrende himmel. Fra landsbyen ovenover lød de ensformige toner af melankolsk fellahsang, akkompagneret af den ægyptiske trestrengede guitars klimpren. Af og til overdøvedes sangen af hundeglam eller af

sultne sjakalers klagende tuden fra den modsatte bred – så brød sangen atter igennem.

En iskold vind, der fra nord fejede igennem Nildalen, fik dem alle til at ryste af kulde. Så gik de ind i det lune dækshus. De unge piger havde hver en lille kahyt, mens Peder og Herbert redte køjer på salonens magelige sofaer. Sangen i landsbyen forstummede; snart var sjakalernes tuden og frøernes kvækken i sivranden de eneste lyde, der brød nattens dybe stilhed.

Inden ti lå hele selskabet i dybeste slummer.

Det er ikke så lige en sag for et europæisk turistselskab at begynde en udflugt med en ægyptisk landsby som udgangspunkt. Fra europæernes standpunkt en sagen ligetil – leje æsler og drivere og købe en snes frisklagte æg, så er der ikke mere at tale om. Men helt anderledes stiller sagen sig set under ægypternes synsvinkel.

Landsbyens ældste må overveje, om det overhovedet er tilrådeligt at have noget at bestille med dette særlige selskab – det kan bringe lykke, men der er også mulighed for det modsatte. Tre af de fire var englændere, og ingen djævlebesværger – det vil sige præst – var iblandt dem. Et stort plus. Men den fjerde var ikke alene rødhåret og fra et ukendt land langt mod nord, han var efter de arabiske matrosers udsagn en art troldmand, der ved hjælp af en flammeånd havde besejret og opbrændt talrige fjender – en farlig mand uden al tvivl. Endelig viste det sig, at der blandt besætningen fandtes den halvvoksne fyr Hassan, som af landsbyens ældste betragtedes med udpræget mistillid. Hassan selv havde ikke gjort sig skyldig i noget, der kunne mishage landsbyen, men hans faders broder, ejer af en nilbåd, havde for tolv år tilbage

gennempryglet en nu afdød højtskattet Hussein, fordi han – Hussein – forsøgte at prakke modparten et blindt æsel på. Husseins broder og svoger var meget betænkelige ved situationen.

Da selskabet derfor lige efter solopgang stod oven over skrænten med frokostkurve, bøsser og den øvrige udrustning, fandtes det meste af landsbyens beboere forsamlet; men æsler var der ingen af. Tvillingparret Morris viste sig imidlertid situationen voksen. Mens Eva smed småpenge i grams til en skare pjaltede og skidne børn og derved erhvervede sig en betydelig popularitet, trak Herbert af med selve sheiken, en gammel, hvidskægget og turbanprydet mand med et udpræget gavtyveansigt.

Forhandlingernes resultat lod ikke vente på sig. Pludselig dukkede æsler frem alle vegne fra, over en snes, og drenge med til at drive det dobbelte antal. Nu var der kun spørgsmål om at vælge og vrage, og snart var karavanen rede til afmarch med kineserstewarden som bagtrop samt et håndæsel, over hvis ryg kurvene hang.

I sidste øjeblik opstod en vanskelighed. Til skræntens top nåede lyden af arrig bjæffen, ofte afbrudt af hjerteskærende hvinen fra Boy, der stod bundet til et stoleben på *Ramses*s fordæk. En skygge af medlidenhed og medynk gled over Marys ellers så glædestrålende ansigt. Øjeblikkelig styrtede den forelskede Peder ned ad skrænten og vendte pustende tilbage med Boy. Han påtog sig at tage hunden med på ekspeditionen samt ansvaret for, at den ikke udsattes for farer af nogen art. Peder belønnedes med et af Marys allerelskeligste smil, Boy

anbragtes i en af hans rummelige jakkelommer – afsted drog karavanen.

Vejen gik fra nilbredden tværs ind i landet, først gennem en vidtstrakt lund af daddelpalmer, derefter mellem frodige marker med hirse, lucerne og med bønner, hvis hvide blomster fyldte luften med herlig duft.

Vejen blev til en smal sti, der efterhånden snoede sig fra opdyrket land lige ud i ørkensandet. En hel time trippede de små æsler gennem det grågule sand, og solen begyndte at bage i nakke og ryg. Kineseren havde det bedst, for han havde slået en stor papirskærm op, og den dækkede ham med sin cirkelrunde skygge. Alle døsede og dukkede med hovederne, selv de sluddervorne og skrigende fellahdrenge tav. De havde tag i æslernes haler og lod sig bugsere.

Endelig øjnedes i det fjerne en palmelund, og højt over bladkronerne løftede sig ruinerne af et tempel – en forvirret hob granitblokke og rødbrune, brudte murrester – og allerøverst et tårnlignende murhjørne, rundt om hvilket stod tre slanke stensøjler, vidunderlig skønne, strålende i solglansen helt hvide mod den mørkerøde mur.

Dér lå rejsens mål knap to kilometer borte. Synet af den ældgamle helligdom jog døsigheden på flugt; selv æseldriverne blev livlige, tærskede løs på de stakkels langører, så der kom fart over karavanen.

Tempelruinen lå på en høj, hvis sider over alt dækkedes af røde murbrokker, talløse potteskår og stumper af de lerkrukker, som kvinderne for 5-6000 år siden fyldte med nilvand, og som de bar på hovederne langt ind i landet. Det gør de den dag i

dag, og krukkerne har bevaret ganske det samme udseende som på faraonernes tid.

Det var ikke let at opdage en ryddelig, skyggefuld frokostplads, men Eva fandt den rette – en græsbevokset skrænt, hvorfra der var udsigt ud over den moseagtige lille indsø, hvor vildænderne holdt til. Under hele måltidet skiftedes tvillingerne til at stirre gennem en stærktrækkende dobbeltkikkert ned på mosens få blanke pletter vand, hvor af og til en and eller en vandhøne viste sig. Og hver gang, det hændte, steg tvillingernes jagtiver. – Frokosten trak alt for længe ud, syntes de; der var ingen mening i at spilde tiden med at ligge dér og glo på en gammel kedelig ruin, når der var mulighed for at få skud i bøssen. Herbert mente at have set en hejre, Eva slog fast, det var en ibis – sagen måtte undersøges, og solen steg og steg, snart var ænderne ikke til at drive ud af sivene!

"Hvorfor i gudernes navn går I så ikke ned til den mose," udbrød endelig Mary. "Skynd jer ned og myrd de stakkels ænder og tag alle drengene med. Når blot Peder og jeg må blive her, så længe vi har lyst – ikke sandt, Peder?"

"Jo, vi må virkelig også se ruinerne – det har jeg da glædet mig til."

"At I gider!" Evas øjne blev helt runde af forbavselse. "Kravle om i en gammel ruin, når der er ænder i mosen! – Få fat på drengene, Herbert, og lad os komme afsted."

I det samme faldt der et skud fra mosens fjerneste bred og ét til.

"Hvad i alverden –?" Herbert fik kikkerten for øjet. "Det må jo være en europæer – og dér går hunden ud, en gordonsetter –

den apporterer en and." Han vendte sig om. "Det er ikke til at begribe."

"Nå, det kan vel også være en af de indfødte," mente Peder. "Bøsser har da ikke så få af dem."

"En indfødt på andejagt med en setter, håh!" hånede Eva. "Det lyder ikke sandsynligt. Kommer du med, Herbert?"

Et øjeblik senere sås tvillingerne at krybe ned ad højens stejle side, vadende mellem potteskår og murbrokker og fulgt af alle seks æseldrivere.

"Så, nu kan vi da have det lidt fredeligt," sukkede Mary inderlig tilfreds. "Sig til kinamanden, at han skal komme med kaffen og give mig en cigaret. – Boy, vil du lade flødekanden i fred, din gris. – Gud, hvor her er dejligt, Peder – vidunderligt!"

Hun lænede sig tilbage, anbragte hovedet på sin sammenrullede trøje og stirrede op mod den dybblå himmel. Dér lå hun ganske stille og lod cigaretrøgen stige til vejrs. Peder fik ild i piben. Han lænede ryggen mod en mosbegroet granitblok og fordybede sig i beskuelsen af det vidunderlige væsen, den dejligste blandt kvinder, idealet Mary Strong. Den næsten utænkelige lykke at måtte leve livet sammen med hende – mrs. Mary Most – der var ingen rigtig klang i det navn; – det var da ellers godt og hæderligt nok, det stod til troende, men alligevel – –

Piben faldt ud af Peders hånd, hans øjne lukkede sig, han gled over i drømmeland, hvor hver forelsket fyr får sin pigelil, og hvor navne ingen rolle spiller. Også Mary sov. Det samme gjorde kinamanden i ærbødig afstand fra de fornemme europæere, naturligvis. Kun Boy kunne ikke falde til ro. Bierne summede og surrede tæt forbi hans lille sorte snude; man

måtte være klar til et rask snap. – Der løb et irgrønt firben over den røde klump mursten derhenne, nu forsvandt den, og Boy sprang afsted. Og hvad var det, der rørte sig i den sorte åbning mellem to vældige agaver? Jagtiveren vågnede i Boy – han var jo engelsk af fødsel, og det er da forklaring nok; væk var Boy!

11. Hvad en tempelruin kan bruges til

En græshoppe, skøn at skue med spinatgrøn krop og brungule springben, klatrede møjsommeligt op ad et langt, stift hvedestrå. Nået toppen så den sig om. Den ledte efter sin kone, og nu hørte græshoppen de svage toner af den kendte violinsolo der fremlokkes, når to bagben gnides kraftigt mod hinanden. Nu gjaldt det om at finde en passende springplads til et langt hop i retning af den violinspillende ægtemage. Jo, dér var just en blank knold af tiltrækkende facon og farve. Græshoppen satte af og nåede netop knolden. Men dér kom fyren galt afsted, for knolden var Marys næse; hun satte sig spilvågen over ende, og græshoppen fo'r rædselsslagen ud i rummet – livet er så fuldt af pinlige overraskelser!

"Peder!"

"Hallo!" Han rettede sig og samlede piben op. "Jeg må have sovet."

"Ja, og snorket ganske forskrækkeligt."

"Det er slet ikke sandt, jeg snorker aldrig. Og forresten – De sov længe før jeg."

"Jeg drømte ganske dejligt. Vi var ombord på *Svendborg* – –"

"Nå, og hvad så?"

"Man skal aldrig fortælle om sine drømme, hvis man da vil have dem til at gå i opfyldelse." Mary så sig om og fløjtede. "Hvor er Boy?"

Peder sprang op og kaldte. – "Den må være hos stewarden, de er svært gode venner."

Men kineseren sov sødeligt under sin solskærm og vidste ikke noget om hunden. Det næste kvarter forløb under ivrig

søgen og kalden; Boy var forsvundet.

Der lød skud fra mosen. – Tvillingerne havde åbenbart fået ænderne drevet frem; men at Boy skulle befinde sig så langt borte var højst usandsynligt. Den forlod jo aldrig Mary.

Så var det, at Peder opdagede åbningen ind i ruinen mellem de to kæmpemæssige agaver. At Boy var løbet derind, anså Mary for det sandsynligste, og hun ville absolut ind og søge. Selvfølgelig måtte Peder hjælpe. Han forsynede sig med alle de tændstikæsker, han kunne finde, lagde solhjelmen fra sig og krøb på alle fire ind i det mørke hul; Mary fulgte tæt bagefter.

Det var ikke noget let arbejde, for åbningen førte ind til en snæver gang, der pegede stejlt op efter, og hvis bund var fyldt med stumper af mursten, kalkstøv og potteskår. Men efterhånden udvidede gangen sig, og efter at have kravlet en snes alen i det dybeste mørke, stod Peder og Mary pludselig i et stort, halvmørkt rum, koldt som var det en gravhvælving. Gulvet var overstrøet med nedstyrtede stenblokke og murstumper; loftet hvælvede sig højt over deres hoveder, og langs salens vægge stod hist og her grålige, spøgelseslignende søjler, hvis kapitæler var formet som uhyre djævlehoveder.

Mary havde grebet fat i Peders arm:

"Uh, hvor her er fælt! – Det må være en gammel tempelhal."

Hun dæmpede uvilkårligt stemmen til hvisken, og Peder svarede i samme tonart:

"Det må være et djævletempel – se på de hoveder på toppen af søjlerne – og se langs alle væggene!"

Over alt lige fra gulv til loft var der indridset og malet de underligste skrifttegn og menneskelige skikkelser i sære, stive stillinger. Der var kvinder og mænd i ældgamle ægyptiske

dragter; næsten alle løftede de håndfladerne, som om de bad. Farverne var helt friske og smukke, og efterhånden som øjet vænnede sig til halvmørket, skelnedes flere billeder, lange processioner af ægyptere, jægere med spyd og buer, fiskere i deres både på Nilen. Hvor loftet endnu var helt, sås tydeligt den mørkeblå himmelflade med stjerner og vingede sole. Hist og her hang drypstenslignende formationer ned, og Peder fandt ud af, at det var vældige hvepsereder; insekterne summede ud og ind gennem loftets huller.

Længe stod de dér, pegende omkring i rummet og hviskende til hinanden uden at flytte fødderne et skridt fremad.

"Men Boy – vi må jo kalde på den," udbrød Mary halvhøjt.

Så kaldte Peder. Ekkoet fløj frem og tilbage mellem tempelmurene, og det lød som en spottende latter.

Mary skuttede sig og stak sin arm helt ind under Peders:

"Hvor er her dog uhyggeligt. – Tør De fløjte?"

Peder turde; men ud over at frembringe en lang række skrattende ekkoer var fløjtet uden virkning.

"Hør nu – vi skal jo finde hunden," slog Peder fast; "og vi må lægge en fornuftig plan. Lad os gå langs væggene fra venstre til højre, hele vejen rundt. Vi behøver såmænd ikke at kalde eller fløjte, for hvis Boy er her, får han jo nok færten af os."

Så gik de meget forsigtigt langs tempelrummets vægge, Peder med Marys hånd i sin. De tumlede over sten og murstumper, sommetider vadende ankeldybt i kalkstøv; af og til jog en opskræmt flagermus gennem rummet og forsvandt i et bælgmørkt hjørne. Nu og da rev Peder en tændstik af og bøjede sig ned for om muligt at finde hundens fodspor. Da de var kommet halvvejs rundt, bukkede Mary sig, og med et: "Næ,

nu har jeg aldrig – se der!" rakte hun Peder en genstand, som viste sig at være en afskudt patron af den almindelige slags, man bruger til haglbøsser.

"Hallo!" udbrød Peder. "Hvad er den af?"

Ved lyset af en tændstik konstaterede han, at patronen var af engelsk fabrikat, lavet i Birmingham. Og da han undersøgte stedet, hvor genstanden var fundet, fandt han på gulvets kalklag tydelige spor af bestøvlede fødder, og de pegede i samme retning som den kurs, efter hvilken han og Mary bevægede sig.

"Der må jo være en udgang på denne side; for hvad skulle ellers manden, der har smidt patronen fra sig, have været her for? Lad os ikke gøre mere støj end højst nødvendigt og bare se at finde et hul i væggen eller sådan noget."

Dermed listede Peder videre, stadig med Marys hånd i sin. Han styrede mod en nedstyrtet granitsøjle, der sammen med en mængde murværk dannede en ruinhob, som ragede op omtrent til væggens midte. Og da de var kommet rundt om dyngen, hørte de pludselig en raslen som af kalk og småsten, der falder ned, og samtidig en hvinen, blandet med ivrige småbjæf. I næste nu sprang Boy i sindssyg henrykkelse om fødderne på Mary, mens en sky af kalkstøv løftede sig fra templets bund og fik både hende og Peder til at nyse. Så blev Boy løftet i vejret, krystet i Marys arme, hun lo og småhulkede af lutter glæde; men Peder stod med øjnene ivrigt stirrende ind i det sorte hjørne bag ruinhoben – derinde skjulte sig noget gådefuldt, som han absolut måtte finde ud af.

"Men Peder – De står jo dér og er ikke den mindste smule glad, fordi jeg har fundet Boy! lad os nu bare komme ud af dette

væmmelige tempel. – Som jeg længes efter solskin og frisk luft og varme!"

"Jeg er umådelig henrykt, Mary – det står til troende. Men hør nu – De og Boy kan sagtens finde ud igen. Jeg skal følge Dem til hullet i muren."

"Og De? De har vel ikke i sinde at blive her?"

"Der er noget, jeg må finde ud af, Mary. Jeg ligefrem kan ikke lade være. Der må være en åbning inde dér bag den stenbunke, for derfra kom Boy. Han kom oppe fra – ligesom ned ad en trappe. Vent lidt."

Peder rev en tændstik af og arbejdede sig op ad bunken og ind i hjørnet. Der måtte flere tændstikker til, og pludselig hørte Mary et udråb fra Peder:

"Her er en trappe – en muret vindeltrappe. Vent lidt." Han kom tilbage til Mary, der ikke havde rørt sig af pletten men ængsteligt stod og trykkede Boy ind til sig. Peder talte dæmpet:

"Der er noget muggent i denne ruin. En eller anden europæer skjuler sig her. – Selvfølgelig den samme, der var på andejagt med hunden i morges."

"Jamen Peder, det kommer jo slet ikke os ved."

"Sæt, det er en spion! – Sæt, det er en tysker, der arbejder på at skade England."

"Og De har ikke så meget som en revolver hos Dem – der kan jo være flere end én mand. Tag Herbert med, ellers – ved Gud, De får ikke lov til det, Peder!"

Marys lille firkantede hage med kløften i skød sig pludselig frem, samtidig med at læberne klemtes helt sammen, så de blev ganske smalle; Peder havde aldrig set hende se så determineret ud. Han sagde ikke et ord, tog blot hendes hånd og gik tværs

over tempelgulvet til det hjørne, hvor åbningen gabede dem kulsort i møde.

Snart stod de uden for ruinerne og skuede over det solsmilende landskab med en følelse af at være sluppet ud af et afskyeligt fængsel. Og netop som kineseren fik vand i kog over spritapparatet for at lave to kopper stærkt tiltrængt te, sås tvillingparret at arbejde sig op ad skrænten, fulgt af de seks fellahdrenge, bærende bøsser og jagtudbytte – otte ænder og to små rødtoppede vandhøns.

"Lad dem nu få lov til at hvile lidt og drikke te," foreslog Mary, "inden vi fortæller om templet. Herbert bliver ikke til at styre og Eva heller ikke."

Og tvillingerne nåede afsatsen, smed sig i græsset og pustede ud. De havde moret sig dejligt og så nærmest ud som et par landstrygere, der har sovet til middag i en muddergrøft.

"Så I noget til manden med jagthunden?" spurgte Mary, da teen var drukket, og Herbert havde fået ild i piben.

"Ikke spor." Eva stak hånden i jagttasken. "Vi fandt én af hans patroner – her er den."

"Samme slags som den, vi fandt," Peder sammenlignede fundene. "Han bor inde i templet, det tør jeg dø på."

Udråb og spørgsmål faldt fra tvillingerne som en trommehvirvel, og næppe var Mary færdig med sin beretning, før Herbert stod mellem de to agaver med Eva ved sin side. Hun havde bøssen i armen, stak to patroner i løbene og spurgte over skulderen, henvendt til Peder:

"Bliver det snart til noget – vi skal vel ikke vente, til han er løbet sin vej?"

Men Peder havde lagt sin slagplan, og ifølge den var der ikke brug for unge damer inde i ruinen. Men for dog at give den krigerske Eva lejlighed til at bruge bøssen, satte han hende og Mary til at vogte adgangen til templet. De fik pålæg om ikke at tillade nogen at komme ind. Kineseren fik ordre til ikke at fjerne sig; derimod blev de seks æseldrivere sendt ud på spejdertog – en stor belønning udlovedes, hvis de kunne finde en anden indgang til ruinen eller det sted, hvor den mystiske eneboer holdt en hest eller et æsel skjult. Peder var vis på, at et eller andet dyr til ridebrug måtte findes, den fremmede var sikkert ikke kommet gående over ørkensandet.

Da alt var ordnet, krøb de to unge mænd, begge bevæbnet med haglbøsser, ind i den mørke gang, Peder naturligvis forrest. Og uden vanskelighed nåede de tempelhallen og ruindyngen, der skjulte den mystiske vindeltrappe.

Opstigningen begyndte. Heldigvis var søofficeren forsynet med en kraftigt lysende elektrisk lygte, for de sneglede sig opefter i det sorteste mørke. Efter at have steget tre og tredive trin til vejrs, stod de foran en låset trædør, øjensynlig af ganske ny dato. Peder fik sin svære tollekniv frem, og uden stor vanskelighed dirkedes låsen op.

De stod nu og glippede med øjnene i det klare dagslys på en ret stor platform, dannet af granitkvadrer og omgivet af en slags brystværn i næsten mandshøjde, ganske råt opbygget af stenskærver, mursten og lerstumper.

Platformen skar ind i ruinen og dannede et hjørne, og i dette hjørne var der et uregelmæssigt dannet hul, som førte ind til et rum, hvoraf halvdelen var dækket med et udspændt stykke lærred.

"Nø, nu har jeg aldrig –!" udbrød Herbert. "Det er jo her, manden bor. Se dér!"

Han pegede på en lav feltseng, omgivet med moskitonet helt inde i krogen:

"Og på det tæppe sover hunden – den er sort, det så jeg, og hårene her er også sorte. Og den kasse er nok hans skrivebord. – Hvad er det, De kigger efter, Peder?"

Peder Most havde sat sig på en af de mange trækasser, som stod spredt over platformen. Han næsten lå på ryggen hen ad kassens låg og stirrede gennem loftets åbning lige op mod himlen.

"Kan De se det apparat deroppe?" spurgte han og pegede til vejrs. "Og de tråde der løber lige ned til kassen, jeg sidder på? Hvad tror De det er, Herbert?"

"Det kan da umuligt være – næ, nu har jeg aldrig!"

Apparatet var anbragt på ruinens øverste murrand, vel tyve meter over platformen.

"En trådløs telegraf, så sandt jeg lever. Det er min salighed godt gjort. – Vent lidt." Peder rejste sig fra kassen og lukkede låget op. "Dér har vi hele apparatet – det vil sige, det er kun en modtager; men den er da stærk nok til at kunne opsnappe alle vores trådløse depecher både fra Cairo og Alexandria – Port Said med skulle jeg tro." Han dykkede med hånden ned i kassen og fiskede to slidte lommebøger op. "Det bliver nok interessant lekture for George," mumlede han for sig selv og stak fangsten i inderlommen på sin jakke; derpå fordybede han sig i kassens øvrige indhold.

Bag hans ryg gik Herbert Morris og rodede. Kasser blev åbnet og atter smækket i, og imens dette gik for sig, snakkede

englænderen ved sig selv:

"Primusapparat og henkogte sager – se se! – Fire flasker whisky, King George Special – men han kan da umuligt være englænder, den skurk! – Irlænder måske, det lumske rak. – Nå, og her er hundekiks, ægte engelske hundekiks og ammunition til bøssen. – Men der er også riffelpatroner, Peder. – Skulle det være en – Av, for Fanden!" udbrød han pludselig og tog sig til skulderen.

Peder gjorde omkring:

"Hvad er den af? Jeg synes jo nok, der faldt et skud. – Dæk Dem – her ned bag kasserne."

Han trak Herbert til sig. De lod sig falde, så lange de var, på stengulvet. Så lød der atter et skud, og lerkrukken, som stod på skrivebordskassen røg i kvas ned på stenfliserne.

"Hvor fik De kuglen?" hviskede Peder.

"I skulderen – kan ikke røre venstre arm, og det gør ondt som bare pokker."

"Kan De krybe ud på platformen og dække Dem bag brystværnet? Jeg må finde ud af, hvorfra det er, fyren skyder."

"All right."

Herbert kravlede med stort besvær og megen stønnen ud på den ydre platform, hvor han var godt dækket.

Peder lå imens og tænkte sig om. Hvor kunne skytten skjule sig, det var værd at vide – og hvordan få løsning på det meget vigtige spørgsmål?

Under feltsengen stak skafterne af to gummistøvler frem. Fra sit skjul bag kasserne kunne Peder nå en af dem; han lod hånden forsigtigt glide langs gulvet og fik tag i den ene støvlestrop. Så trak han hånden og støvlen til sig. Derpå rejste

Peder støvlen op, tog solhjelmen af hovedet og anbragte den fast trykket ned over støvleskaftet. Et øjeblik efter drejede han sig om på ryggen og løftede langsomt gummistøvlen, så hatten viste sig over kassens rand. Han sænkede den hurtigt, løftede den atter langsomt og forsigtigt. Da faldt der et skud, og solhjelmen blev næsten revet fra støvleskaftet. Kuglen var fløjet lige gennem pullen, og de to hullers retning viste ganske klart, at skuddet var affyret skråt nede fra og omtrent i solens retning.

Meget tilfreds med resultatet af sit eksperiment, krøb Peder på alle fire ud til vennen, der havde smøget khakitrøjen af og nu med stort besvær søgte at standse blodet, som løb ned ad armen og allerede havde dannet en pøl på granitgulvet.

Mens Peder fik anbragt en forbinding ved hjælp af et afskåret skjorteærme, sit lommetørklæde og slips, satte han Herbert ind i den plan, han havde udklækket. Peders tale blev hyppigt afbrudt af skud, der faldt fra en stump murværk og en ruinhob vel tredive meter fra det sted, hvor han og Herbert lå skjult. Den del af ruinen var næsten dækket af krat og mægtige agaver. Bortset fra stensplinter og stumper af mursten, som riffelkuglerne lod flyve i alle retninger, var skydningen ganske harmløs.

"Vi kan vel nok gå ud fra, at denne trådløse indretning er lavet af jeres fjender," slog Peder fast. "Hvad det gælder om, er at gøre den ubrugelig, ikke sandt? Og det vil jeg nu prøve på."

Peder fik piben tændt, sad lidt og bakkede på den, mens han tænkte sig om. Så lagde han snadden fra sig, fik tag i sin bøsse, der stod lænet mod brystværnet, og krøb tilbage til sit forrige

skjulested bag kasserne. Han lagde sig på ryggen og overvejede situationen.

Det gjaldt om at afbryde forbindelsen mellem de tråde, der førte til apparatet i ruinens top, og kassen som rummede hele telegrafmekanismen. Men kassen stod just i den mest udsatte del af rummet. Peder vidste imidlertid råd. Han fik bøssen i anlæg med sigte på trådene og trykkede af. Resultatet var ikke heldigt, og der måtte fire skud andehagl til, inden forbindelsen blev klippet over.

Nu stod kassen frit, og hvis Peder blot kunne skubbe den et par meter ud efter, ville den falde over randen af de yderste kvadersten mindst tyve meter lodret ned til ruinens bund. Og efter den luftfart var kassens indhold nok ikke meget værd.

Peder ville vente, til det næste skud fra den usynlige fjende var affyret, så var der en mulighed for at bakse med kassen. Lidt tid tager det dog at trække en tom patron ud, stikke en ny ind i kammeret og tage sigte med riflen. Men til Peders forbavselse faldt der straks efter to skud i hurtig rækkefølge, og skuddene lød helt anderledes end dem, riflen frembragte – de kom åbenbart fra en jagtbøsse.

Uden at spekulere over, hvilken ny situation der nu var opstået, sprang Peder hen til kassen, lagde sig ned, stemmede fødderne mod dens side og lod den med et vældigt spark flyve langs stengulvet og ud i rummet. Han lå ganske stille et øjeblik, så hørte han langt nede fra et dumpt brag, og næsten samtidig faldt atter to skud. Da sprang han tværs over den åbne plads og ind til Herbert.

"Hørte De Evas bøsse?" spurgte denne. "Jeg kender lyden, det er en *Purdy Doublet*. – Hun er et jern, det er Eva!"

Uden for ruinen sneglede tiden afsted; varmen blev efterhånden overvældende, og de to unge damers humør sank stedse lavere.

Eva marcherede op og ned foran det sorte hul ind til ruinen, ligesom skildvagterne uden for sultanens palads i Cairo, og skottede misbilligende til Mary, der indtog en mageligere position, siddende i skyggen af en mægtig granitblok. Bøssen lå i hendes skød, og hun spejdede over skrænten og ned mod søen. Ikke langt fra hende sad kineseren og dækkede sig mod solstrålerne bag sin store papirskærm. Æseldriverne var ikke til at se, men nu og da hørtes fjerne råb fra den anden side af ruinen – de var åbenbart i aktivitet.

"Nu er der gået en halv time," erklærede Eva og standsede foran Mary.

"Femogtyve minutter." Mary så på sit armbåndsur.

"Der er ingen mening i at lade os blive her udenfor og ingenting bestille." Evas stemme lød meget gnaven.

"Jamen, vi har jo noget at tage vare. Hvis manden slap ind i ruinen og kom bag på Peder og Herbert – han kunne jo skyde dem." Mary rejste sig. "Sæt dig nu her, så skal jeg gå op og ned."

"Jeg kan ikke holde mig i ro. – Tænk, hvor spændende at være derinde og rode rundt i den gamle ruin! Men mændene, de skal nu altid selv tage det bedste. Gud, hvor jeg ærgrer mig! – Hvad er der i vejen med Boy?"

Den lille hund havde ligget meget fredeligt ved siden af Mary og hvilet ud efter morgenens anstrengelser; nu var den pludselig sprunget op, stod med det ene forben løftet og begyndte at bjæffe som rasende i retning af de kratbevoksede murdynger, der hævede sig fra toppen af skråningen vel en snes

meter borte. Et øjeblik senere brød en stor sort gordonsetter gennem buskadset, sprang i fuld fart hen imod de to unge piger, standsede et par skridt fra dem og snerrede truende.

Da lød et skarpt fløjt; hunden gjorde omkring og var i næste nu forsvundet i det tætte krat.

Eva og Mary stod med bøsserne klar og hanerne spændt.

"Jeg var lige ved at skyde den," erklærede Eva; "men jeg kunne ikke – den var så smuk."

"Den har jo heller ikke gjort noget. Men nu gælder det at passe på. – Kinamand!" kaldte Mary. "Gå rundt om højen – på den anden side – og få fat på nogle af drengene."

Hun vendte sig til veninden: "Vi må blive her, vi to; men vi kan sætte drengene på sporet af manden. Bare han dog ville skynde sig, den steward!"

Kineseren gav sig god tid og sjokkede langsomt afsted på sine fladbundede filtsko med solskærmen over hovedet.

Ti minutter forløb. De unge piger stod med ryggen til hinanden og spejdede anstrengt langs ruinens sider. Så lød der pludseligt et skarpt smæld.

"Det var et riffelskud!" udbrød Eva. "Det må være ham, manden, der skyder på Herbert."

Atter faldt et skud.

"Det er ikke til at holde ud!" udbrød Mary. "Sæt han rammer Peder! – Hør, Eva, vil du blive her; jeg må finde ud af, hvor han står."

"Nej, lad mig –"

"Vist ikke nej, – du er træt "

"Træt – ikke spor! Vi slår plat og krone."

Eva fiskede en sølvmønt op af lommen. Mary rystede af ivrighed.

"Skynd dig blot – jeg holder på krone."

Mønten hvirvlede i luften og faldt ned med plat opad. Uden at sige et ord løb Eva afsted, så den korte brune nederdel flagrede om hendes gamacheklædte lægge. Med et suk så Mary hende forsvinde mellem de nærmeste buske.

Det tidsrum, der nu fulgte, stod altid senere for Mary som det længste og mest uudholdelige, hun nogensinde havde oplevet. Skud fulgte på skud, og hver gang det skarpe riffelsmæld nåede hendes øre, dirrede nerverne i vild angst. Knap turde hun trække vejret. Det var fortvivlende at skulle stå dér uden at turde røre sig, uden at kunne hjælpe.

Hun brød sin hjerne med gisninger om, hvor de to venner kunne opholde sig. I det indre af ruinen var de naturligvis ikke – de måtte være et sted, hvor fjenden kunne se dem. Og hvorfor skød de så ikke selv? Hver af dem havde dog en bøsse med.

Mary kunne til sidst slet ikke længere holde det ud; noget måtte hun foretage sig. Spørgsmålet var kun, om hun skulle skynde sig ind i ruinen og komme vennerne til undsætning, eller skulle hun følge efter Eva?

Så faldt der skud fra ruinen og af en hel anden art – skud fra en haglbøsse – først to og så igen to. Og derpå – hvad var det? Var det Eva, der skød fra buskene derovre? To gange lød knald fra en fuglebøsse ikke tredive meter borte. – Og efter det var alt dødstille.

Mary rystede over hele kroppen af nervøsitet. Hun stod med bøssen rede og hanerne spændt, snart med øjnene rettet mod den mørke åbning ind til ruinen, snart mod de lysdirrende

gulgrønne buske, hvor hun så det sidste glimt af Evas flagrende kjole.

Nej, dette var for uudholdeligt. Mary tog sig sammen med en vældig kraftanstrengelse – hun ville være rolig. Bøssen hængte hun over skulderen, fandt cigaretetuiet frem og tændte en cigaret. Og netop som hun sugede det første drag i sig, skiltes busken; og Eva kom til syne efterfulgt af en grinende æseldriver. Begge holdt en bøsse højt løftet i højre hånd og begge svang våbnet i øjensynlig triumf.

Mary ilede hende i møde, men standsede hurtigt. – Der lød jo stemmer fra ruinen. – Der var en, som bandede ganske forfærdeligt! Og ud fra den mørke gang kom kravlende på alle fire den skrækkeligt tilstøvede og snavsede Peder, halvt bærende, halvt ledende den lige så frygteligt udseende Herbert. Blod tilsølede dem begge, tøjet hang i laser – hvad var der dog sket?

De to unge mænd havde rejst sig. Halvt besvimet af anstrengelse, smerter og blodtab hang Herbert over Peders brede skulder og blev møjsommeligt bragt til sæde i skyggen af den høje granitblok, hvor Mary nylig havde siddet. Der var ikke tid til at stille spørgsmål og få svar, for de to unge piger fik travlt. Mens Eva fandt feltflasken frem, fyldte bægeret med cognac og tvang broderen til at drikke det helt ud, arbejdede Peder og Mary med at få en ordentlig bandage lagt om den sårede skulder. Riffelkuglen var gået lige igennem, uden at skulderbladet var blevet ramt; blodet løb ikke mere ud af såret, og det hele så ikke helt galt ud, mente Mary. En god halv time varede arbejdet; imens samlede alle æseldriverne sig rundt om stedet, og endelig kom kineseren sjokkende.

Nu blev det hans tur at tage fat, for der blev pludselig efterspørgsel efter stærk te og et måltid mad. Appetitten afløste spændingen; og mens stewarden bredte dug og fik vand i kog, og mens Herbert hvilede sig med halvtlukkede øjne, berettede Peder om oplevelserne inde i ruinen, hvorefter Eva aflagde rapport om sin deltagelse i begivenhederne:

"Jeg tror, jeg blev tosset, da riflen begyndte at smælde. Og havde jeg tabt i den plat og krone, ved Gud, jeg var løbet af sted alligevel. Og ind i buskene røg jeg – lige akkurat dér, hvor gordonsetteren var forsvundet. – Gud fader bevares, sikke buske! – Fulde af torne så lange som hattepinde – se bare på min nederdel, Mary. Og gudskelov for gamacherne!

Nå, men igennem kom jeg da i sådan en fart, at jeg lå lige så lang jeg var midt i en åbning inden for buskadset. – Hvordan går det, Herbert? Du ser sløj ud, stakkels fyr. – En cognac til? – Nå ikke – – Hvor var det jeg slap? – Jeg lå midt i en åbning mellem murstensdynger og buske, og da jeg fik rejst mig op, stod så ikke min egen æseldriverdreng – han der henne med det koparrede ansigt – og grinede ad mig. Han skal have fem pund, lige så sikkert, for det har han ærligt fortjent. – Nu skal I bare høre.

Fyren grinede og pegede og vinkede, og så listede han afsted mellem agaver og kaktus og skærvebunker, og De kan være forvisset om, Peder, at jeg fulgte efter lige så hurtigt, jeg kunne komme frem mellem tidsler og torne og Gud ved hvad.

Sådan kom vi halvvejs rundt om højen og et godt stykke ned mod mosen; og derfra kravlede vi lige op efter. Nu var jeg omtrent nået at blive helt ravspillegal, for bæstet blev jo ved med at skyde; og da vi endelig nåede så langt, at jeg kunne se

ham stå et halvthundrede yards fra mig og sigte op mod spidsen af ruinen, så – ved Gud! – om mine hænder ikke rystede lige så stærkt som bagbenet på Boy, når den klør sig. – Det er ikke noget at le af, Mary; nu skal du bare høre:

Det var jo et langt skud med hagl nummer seks, men jeg kunne ikke dy mig. Jeg sendte ham skuddet sådan omtrent midtvejs mellem hoved og hæle – og så skulle I set ham klappe sammen – og hyle – og med hånden bag på. Og så fik han i den stilling det næste skud – og væk var han. Buskene raslede, og hunden gøede – længere og længere borte – jeg knaldede endnu to skud af, og den koparrede grinede, så han var ved at flækkes – og jeg med. Hahaha!"

Hun lænede sig bagover og lo, slog sig ned ad gamacherne og lo igen. Mary og Peder stemte i med, og Herbert lukkede øjnene op og spurgte, om nogen havde sagt noget morsomt.

"Ja, og så kravlede vi op til det sted, hvor manden havde stået," fortsatte Eva, "og dér fandt vi denne her." Hun løftede den erobrede bøsse og rakte den til Peder.

"Akkurat hvad jeg tænkte – en büchsflint." Han kiggede afvekslende gennem hagl- og riffelløbet. "Han skød skam godt, det står til troende!"

"God sportsmand, det er han," fastslog Eva med dyb overbevisning, "og en dejlig hund har han. – Det var da godt, jeg ikke skød ham helt ihjel."

12. Katastrofen

Æslerne trippede atter ankeldybt gennem det gullige ørkensand, og atter brændte solstrålerne de ridendes nakker og rygge, for nu var det eftermiddag, og solen sænkede sig mod vest.

Livlighed og munterhed var just ikke fremherskende hverken blandt europæere eller ægyptere; alle var trætte i lemmerne af dagens anstrengelser og trætte i hovederne af solglans og anstrengt hjernearbejde. Samtaleemner var der nok af, men ordene faldt kun sparsomt.

Først skridtede tvillingernes æsler side om side. Herberts hånd hvilede på Evas skulder, og hendes arm lå støttende om hans liv. Den unge søofficer holdt sig kun med møje i sadlen, for han følte sig syg og dødelig træt, og såret smertede næsten uudholdeligt.

Mary og Peder fulgtes ad bagefter; deres følelser var af en meget blandet beskaffenhed. De var ængstelige for vennen Herbert – det var jo ikke aldeles sikkert, han holdt ridtet ud helt ned til motorbåden; derfra og til Cairo lå desuden mange miles rejse. – Mary var meget betænkelig, for hun vidste af gammel erfaring, hvad en riffelkugle kan afstedkomme af sårfeber og blodforgiftning i de varmere klimaer. Men når hun så tænkte på, hvad der var udrettet på denne niltur – opdagelsen og ødelæggelsen af en hemmelig trådløs telegrafstation som sikkert havde voldet de allierede stor skade, så følte hun sig glad og let i sindet. George ville blive henrykt – og den gamle general! Og så var det tilmed Peder, denne vidunderlige, rødhårede danske eventyrprins, som havde den allerstørste part

af æren for, hvad der var udrettet. Hvis han ikke var en helt af den rette slags! – God og generøs og ærlig tillige – –

"Hvad er det, De sidder og studerer, Peder – og med sådan en betænkelig mine?"

Peder drev sit æsel tæt opad mod hendes:

"Det er disse to snavsede notesbøger, jeg fandt i telegrafkassen. Der var ikke andre papirer, det jeg ved af. Jeg kan ikke rigtig finde ud af – –"

"Ræk mig én af dem." Mary bladede og studerede indholdet. "Hvad er det for et sprog?"

"Svensk. Men der er også lidt engelsk hist og her."

"Var det en svensker – manden der skød?"

"Det kunne godt se ud til det. Og mens vi danske er Englands mest trofaste venner, så er svenskerne lige så fanatiske beundrere af tyskerne – de fleste af dem allenfals. Og se nu her –" han bladede i én af bøgerne, "det kan godt være ordlyden af opsnappede telegrammer."

"Læs dem højt – blot et par stykker."

"Jamen det lyder ganske malabarisk. Hør bare: C. 14 – abn 3 – nat 115 – xp 12 – – når man ikke har den rigtige kode, er det helt umuligt at dechifrere den slags. Men måske generalstaben i Cairo kan klare ærterne."

"Blot vi havde fanget svenskeren."

"Jeg synes, vi må være tilfredse med foreløbig at have gjort ham uskadelig," mente Peder. "Forresten kan han få vanskelighed med at komme bort. Efter hvad Eva beretter, kan han vel knap sidde i en saddel, så det bliver ikke besværligt at nappe ham, når der blot sendes en halv snes kamelryttere herud."

Det blev mørk nat, inden karavanen nåede tilbage til landsbyen, og først ved midnatstid kunne *Ramses II* begynde hjemfarten. Men så gik det også hastigt mod Cairo, for strømmen løb god fart.

Da solen atter stod op, lå båden vel fortøjet igen ved "Thos. Cook & Son"s landingsbro.

Peder Most hvilede på sin seng i hotellet og forsøgte at blunde lidt, skønt klokken var over ti. Men han var træt, for natten havde været anstrengende. Den meste tid var gået med at pleje Herbert, der lå i feber og talte vildt. Og så var der også sejladsen at holde øje med. Det er ikke så lige en sag at løbe fuld fart ned ad Nilen i buldermørke med kun tre arabiske matroser ombord og slet ingen skipper; Cooks motorbåde er kun vant til dagsejlads.

Og da de så endelig lå fortøjet, skulle der skaffes ambulance-automobil til Herbert, for han måtte straks indlægges på hospitalet; og efter at det var besørget, kørte Peder til den engelske politidirektør for at afgive beretning om opdagelsen af den hemmelige trådløse station og alt det andet, han havde oplevet. Jo, Peder havde sandelig lov til at slibe sig en skraber på mindst to timer.

Men én ting er at ville, en helt anden at kunne. Han lukkede øjnene og søgte at tvinge sig til slet ikke at tænke. Men der hvirvlede alt for mange tanker rundt i hans hoved – de lod sig ikke sådan tæmme. Så begyndte han at tælle ganske langsomt for at lokke søvnen frem. Det var lige ved at lykkes; han mærkede en dejlig døsighed, der begyndte at lamme hans tænkeevne, da tre tusind var passeret – så ringede telefonen. Som en søvngænger vaklede han tværs over gulvet til

skrivebordet; men han blev spilvågen i samme nu, røret nåede øret, for stemmen var Marys:

"Hallo! – Er det Dem, Peder? – Sov De? – Å, jeg er så ked af at forstyrre Dem, men jeg kan ikke lade være. De må komme her hen straks – ligestraks. – Tak! – Nej, jeg tør ikke tale om det i telefonen, men noget skrækkeligt er hændet – jeg er ved at dø af angst. – Vil De virkelig? – Å, hvor er De rar! – Farvel!"

Du gode Himmel, hvad var der nu sket? Peder skyndte sig ind i badeværelset og lod det kolde vand fra brusen suse ned over sin hede krop – det hjalp. Så bestilte han en automobil og klædte sig på i en frygtelig fart.

Øverst på Villa Memphis' hvide marmortrappe stod Mary og spejdede efter Peder; uden at sige et ord trak hun ham ind i sin egen lille dagligstue. Hendes ansigt udtrykte en sådan grad af sorg og forfærdelse, at trækkene var helt fordrejede. Hun forsøgte at tale, men kunne ikke få et ord frem, og pludselig brød hun helt sammen, sank ned i en stol og hulkede højt.

Peder betragtede hende skrækslagen og følte sig ganske hjælpeløs; så lagde han sig på knæ ved siden af stolen og listede sit lommetørklæde i hendes hånd. Han sagde ikke et ord, klappede hende kun blidt på skulderen nu og da og var forresten selv lige ved at græde.

Efterhånden blev Mary roligere; af og til rystede hun over hele kroppen som i feber, men endelig fik hun dog tørret øjnene og løftet ansigtet.

"Generalen er da ikke død?" spurgte Peder.

Hun rystede på hovedet.

"Eller George?"

"Gå ind i spisestuen, Peder, og skænk mig et glas vin – der står noget i buffeten. Jeg er så forfærdelig træt."

Vinen hjalp. Mary og Peder satte sig i sofaen, og så fortalte hun, hvad der var hændet:

Da Mary var kommet hjem og havde klædt sig om, var hun kørt hen til generalstabsbygningen, for hun længtes jo så meget efter at fortælle George om alle sine oplevelser på nilturen. Hun syntes nok, der var sådan en underlig forstyrrelse allevegne, og et par af officererne, hun kendte så godt, skyndte sig forbi hende med blot en kort hilsen.

Da hun nåede døren til Georges kontor, stod der en skildvagt med bajonet på geværet – adgang var forbudt. Og på spørgsmålet om, hvor kaptajn Strong var at finde, svarede manden ganske kort: "Arresteret".

"*Arresteret*," gentog Mary og greb Peders hånd. "George arresteret! – Jeg kom først næsten til at le, men så var det, ligesom om benene helt svigtede mig – min broder arresteret."

"Det er jo umuligt – der må foreligge en misforståelse."

"Hør nu videre: Jeg gik lige ind til chefen for generalstaben, oberst Baxter, men han var hos den kommanderende general; imidlertid traf jeg da Bridges, John Bridges, og han er Georges allerbedste ven. Han fortalte mig det hele.

I morges havde George meldt sig hos Baxter – ligbleg og med helt forvildede øjne – jernskabet var brudt op, og de sidste offensivplaner manglede sammen med nogle andre vigtige papirer. De kan tænke Dem, den forstyrrelse der opstod. Og øjeblikkelig blev sagen undersøgt.

I går aftes var alt i orden, da George forlod kontoret, så tyveriet må være sket i nat. Da vagtmandskabet blev forhørt,

kom det for en dag, at alle tre mand var fundet sovende i forhallen. Tæt ved dem stod vinflasker og en kurv med spisevarer, og på et af trappetrinene lå en fellahpige og sov. Hun er kæreste med en af soldaterne og havde bragt kurven, og hun havde fremvist et af Georges visitkort, hvorpå der stod "Adgang tilladt".

Og nu kommer det allerværste: i Georges skrivebordskuffe lå et voksaftryk af nøglen, der åbner døren fra korridoren og ind til den hemmelige afdelings kontorer – *i George's egen skuffe!*"

"Den er for klodset," udbrød Peder. "Aftryk af nøgler og adgangskort – den er der vist ingen som tror på. Og så forresten George – hvem i hele Cairo vil tro på den røverhistorie?"

"Nej vel? – Men nu har generalen ladet ham arrestere alligevel, og hvis han ikke kan bevise sin uskyldighed, så – –"

"Lord Spencer!" udbrød Peder. "Er han også i arrest?"

"Spencer fik orlov samme dag, vi tog afsted. Han rejste til Heliopolis og er ikke kommet tilbage endnu. Og husk: I går aftes var jernskabet i fuldstændig orden."

Mary spredte armene i håbløs fortvivlelse og sad ganske stille med lommetørklædet for øjnene. Efter en kort pause sagde Peder:

"Lad os tage et glas vin til, Mary, og må jeg få lov til at ryge en pibe – det hjælper så rart på tænkningen. Vi må se at klare den for George; for når de putter ham i arrest, er han jo ganske afskåret fra at gøre noget selv."

"Klare den for George! Ja, hvis De kan det, Peder, så vil jeg – –"

"Jeg sagde, *vi* må klare den – De og jeg, Mary. Og det skulle gå underligt til, om vi ikke fandt det rigtige. Det drikker vi foreløbig på. – Skål, og bare ikke tabe modet!"

Antydningen af et smil spillede om Marys mund:

"Det er næsten umuligt at føle sig helt håbløs, når De er til stede. Før havde jeg følelsen af at være så frygtelig alene. – Far er jo i Suez, men jeg har sendt ham et telegram. – Om han kan komme hjem, det er et andet spørgsmål hvad er der, Molly?"

"En spejderdreng, miss Mary," meldte stuepigen.

"Det er bare mig – James," lød det bag hendes ryg. Og midt i den lille dagligstue stod Marys privatsekretær og lidelsesfælle fra *Dunbar Castle*, lige så solbrændt som dengang, med begge armene stærke og raske og visende de to hvide tandrækker i et stort smil. Men smilet forsvandt hurtigt:

"Jeg skyndte mig herhen, fordi jeg hørte – det om Deres broder. Sådan et gement komplot! Og hvis jeg bare kan hjælpe – på en eller anden måde, miss Mary – jeg vil gøre hvad som helst. God dag, kaptajn Most."

James bukkede høfligt og stod så og ventede spændt på Marys svar.

"Du er en storartet dreng, James. Og tak skal du have. Men hvordan du skulle være i stand til at hjælpe mig i denne ulykke, det er ikke til at begribe. Sæt dig ned, min ven."

"Jeg tror, vi får god brug for James," mente Peder. Han sad og gned sig om hagen, hvilket gerne var tegn på, at han tumlede med en eller anden plan inde i hovedet. "Kender du nogen på paskontoret?"

"Ja, det gør jeg da rigtignok. Der er jo gamle Sloane – ham der var intendant på *Queen Bess*, den transportdamper jeg kom

ud med. Og vi er morderlig gode venner. Hvad er der med gamle Sloane?"

"Der er to ting, vi må have at vide," forklarede Peder; "du må skaffe en liste over, hvem der søger pas til udlandet, og desuden hvilke skibe som sejler fra Alexandria og Port Said i den nærmeste fremtid, – dampere, der tager passagerer ombord, forstår du?"

"Hvad mener De med det, Peder?" Mary så spændt på ham. "Har De lagt en plan?"

"Ja, sådan – en lille smule. Ser De, Mary – de hemmelige dokumenter er jo ikke stjålet for at blive her i Cairo; de skal naturligvis bringes et eller andet sted hen, hvor fjenden kan have nytte af dem. Med posten kan de ikke gå, da alle breve censureres. En eller anden må altså rejse med hele pakken, og jeg skulle tage meget fejl, om det ikke viser sig at være en højtstående person, én som politiet ikke sådan uden videre kan putte i hullet – en diplomat måske og rimeligvis en neutral."

"Jamen hvad så?"

"Så må vi stjæle dokumenterne fra ham."

"Storartet!" udbrød James. "Vi myrder ham, hvis han gør modstand – akkurat som i biografteatrene. Jeg vil med!"

"Vrøvl, James. Og tal dog ikke så højt." Mary rejste sig hurtigt og overbeviste sig om, at ingen lurede bag døren eller uden for de åbentstående vinduer, så satte hun sig atter. "Det kan vi ikke gøre, Peder – det lyder alt for fantastisk."

"Hvis ikke øvrigheden finder tyven i en fart – ja, så kan jeg ikke se, der er nogen anden måde," Peder lænede sig tilbage og rystede på hovedet. "Det bliver den værste affære, jeg endnu har

været med til. For bliver jeg nappet som tyveknægt – jeg mener, hvis vi tager fejl af manden – så er den jo morderlig gal."

De sad lidt i tavshed og skottede til hinanden med betænkelige miner, så udbrød Mary:

"Nej, Peder – det må De ikke risikere. Man kan også gøre for meget for sine venner."

"Det troede jeg ikke," svarede han stilfærdigt.

"Å Peder – min bedste, min allerbedste ven!" Mary trykkede hans hånd, og to tårer trillede ned ad hendes kinder.

James sad og flyttede sig uroligt på stolen. Han var rede til at dræbe hvem som helst og stjæle hvad som helst, når blot Mary ville sige sådan noget til ham.

"Jeg kommer vel med på – på turen?" spurgte han ængsteligt. "Jeg er helt fri, og far skal med kanonbåden til Mudros."

Peder nikkede:

"Nu skal vi se – ét skridt ad gangen. Nu går du, James, til paskontoret og taler med din gamle ven Sloane. Derpå forhører du dig om damperne – dér kan Cook give dig bedst besked. Og så begribeligvis – ikke et ord om alt dette til noget levende væsen, husk det James. Du må hellere lade dig radbrække."

"På spejderære!" James stak hånden i vejret.

"Og sig mig, Mary – kan James og jeg spise middag her i aften? Vi må tale sammen, og De har ikke godt af at være alene."

"Å ja – kom endelig. Klokken otte, James."

Drengen skyndte sig afsted, og Peder rejste sig:

"Nu tager jeg hen til Deres broder. Vil De med? – Vi må tale meget indgående med ham om dette. Måske han har en bestemt mistanke – det skulle slet ikke undre mig. En anden sag er det, om han vil udtale sig."

"Lord Spencer?"

"Måske. – Men lad os nu tage afsted, for vi har travlt."

I Peder Mosts begivenhedsrige liv havde han næsten aldrig af egen drift kastet sig ud i vanskelige situationer. Som regel var eventyret kommet til ham, eller også havde andres uoverlagte handlinger skabt de besværligheder, som det blev Peders opgave at klare. For han var i virkeligheden en meget sindig fyr, netop af den slags der tænker, før de handler. Denne gang var sagen imidlertid en helt anden. Uden at betænke sig havde han lovet Mary at gøre et forsøg på at redde broderen ud af den allerværste situation, en mand kan komme i, den at blive mistænkt for at have forrådt sit fædreland – en engelsk officer under krigsforhold og midt i et fremmed land! Peder fik i den kommende uge hyppigt lejlighed til at klø sig i det røde nakkehår eller gnide sin hage, rådvild og usikker og spørgende sig selv, hvor i alverden det kunne falde ham ind at bære sig så tåbeligt ad? Svaret var ikke vanskeligt: forelskede unge mænd – og gamle med for den sags skyld – er som regel halvtossede; og er der undtagelser fra reglen, hørte Peder under alle omstændigheder ikke til dem.

Det kunne imidlertid lige så lidt falde Peder ind at gå, fra sit givne ord, som at laksen skulle finde på at vende om og svømme ned ad elven, når den var på vej opefter. George skulle reddes, tyveriet opklares, dokumenterne bringes tilbage til generalstaben og frem for alt – Mary skulle atter blive glad, smile og le.

Peder brød sin hjerne, arbejdede og udklækkede planer; men det så rigtignok ikke ud til, at resultatet ville svare til anstrengelserne.

Foreløbig hvilede et tæt slør over det dristige indbrudstyveri. Det eneste udbytte af forhørene og undersøgelserne blev, at en australsk soldat havde givet fellahpigen kurven med fødevarer og flasker samt kaptajn Georges visitkort. At der havde været rigeligt med morfin i vinen blev hurtigt konstateret, da den sjat, der endnu var tilbage, blev kemisk undersøgt. Hvis George ikke selv havde skrevet "adgang tilladt" på kortet, så var i hvert fald hans håndskrift fortrinligt eftergjort. Og hvad endelig lord Spencer angik – og på ham hvilede manges mistanke – da kunne han præstere et så kraftigt alibi, at der overhovedet ikke var nogen mulighed for at trække ham ind i sagen.

Efterhånden, som dagene gik, voksede fortvivlelsen i Villa Memphis. General Strong rar kommet hjem, og han så ud som en gammel mand, knuget og tavs, fyldt med nagende sorg, over den skændsel, der var overgået hans søn og hans navn. Han rystede ganske sløvt på hovedet, da Mary og Peder forelagde ham deres planer. Han fandt dem åbenbart alt for fantastiske til at spilde tanker på; men han lod de to unge have deres fulde handlefrihed, og det var de godt tilfreds med.

Der var et eneste holdepunkt, som Peder og Mary klyngede sig til, og som efterhånden blev udgangspunktet for alle deres bestræbelser efter at skaffe klarhed i mysteriet: Lord Spencer havde betalt sin spillegæld og var igen begyndt at optræde som grandseigneur. Hvorfra havde han fået pengene?

Mary havde gennem sine mange forbindelser søgt at få oplyst, om lorden havde præsenteret en betydelig check i banken; og yderligere havde hun anstrengt sig for at få opklaret, om der var blevet sendt ham noget pengebrev fra

England. Men disse forsøg prellede af på bankens og postvæsenets diskretion.

Mary var ved at fortvivle. Og Peders forhåbninger svandt efterhånden også; hans sind fyldtes med bange anelser. Trods alt holdt han fast ved sin først udklækkede plan. I al stilhed skaffede Mary pas til veje for sig selv, Peder og James. For længst stod kufferterne pakket til hurtig udrykning. Peder havde været i Port Said og ordnet alt i tilfælde af, at han skulle forsvinde for længere tid, eller for stedse. Det var ikke godt at vide, hvad der kunne ske, når man gik på røvertog – og det var jo netop meningen.

Men en skønne dag, netop som alt håb var svundet, og fortvivlelsen havde grebet både Mary og Peder, så de hverken kunne tale eller spise, tog sagerne pludselig en afgørende vending.

Peder sad i "Winter Palace"s store hall, hvor der hver eftermiddag blev dækket mere end hundrede småborde til "five o'clock"-teen, og ventede på Mary. Han kom just fra militærhospitalet, hvor Herbert endnu skulle ligge et par dage, inden han fik lov til at flytte hjem; såret var næsten lægt. Peder havde bestilt te til tre, for Eva havde også lovet at komme. Og som han sad og spejdede mod indgangen efter sine gæster, så han pludselig en spejderdreng som en stormvind komme farende op ad hoteltrappen, stå stille ved indgangen og derpå styre lige mod ham. Det var James; og tilmed en strålende glad James, der viftede med et stykke papir.

"Endelig!" udbrød søspejderen, flyttede en stol ganske tæt hen til Peders, satte sig og pustede. "Jeg har løbet hele vejen fra paskontoret. Der er enogtyve navne på listen, og damperen går

om to dage til Grækenland – den store transportdamper *Eastern Girl* – der skal tropper med og muldyr – puh! Får jeg også en te?"

"Bestil den selv, James, mens jeg kigger listen igennem – jeg venter Mary og Eva hvert øjeblik. – Og hør, kan du køre en automobil?"

"Jeg? Begribeligvis kan jeg det. Jeg har da kørt mors Napier hele to år – jeg kan både skille den ad og smøre den og – og alt muligt."

"Så går vi i morgen ud sammen og køber dig en chaufførdragt og hue og alt det."

"Jamen – kan jeg ikke rejse i dette her?" Han så ned ad sin spejderdragt, som han var meget stolt af.

"Det er bedre at lade dig optræde som Marys chauffør. Der kan blive vanskelighed ved at få dig med som engelsk spejder – men det kan vi tale om i aften; dér kommer damerne. – Å, gid pokker havde den gamle laps!"

Ind i hall'en kom de to unge damer, ledsaget af vicomte de Beauregard, der var udhalet med ungdommelig og overvældende elegance i snehvid flonelsdragt og snehvide sko; ned over brystet flød et bredt, sort silkeslips, ud af brystlommen struttede et sort silketørklæde, strømperne var af samme farve, og endelig var knaphullet prydet med en sort stedmodersblomst.

Den strålende, franske diplomat trippede sirligt mellem de unge piger, slog hilsende ud med sin lille stråhat til venner og bekendte i hall'en og havnede endelig med sine damer ved Peders tebord.

"Monsieur Pierre, må jeg tage min te i dette charmante selskab? I morgen er det min tur – en afskedste i klubben."

"Ja tænk, vicomten skal rejse til Athen." Mary så spændt på Peder. "Der går en stor damper fra Alexandria – ved De noget om det?"

"James bragte besked om det, lige inden De kom. – Tjener, flyt to borde sammen, så har vi bedre plads. Vil De have te, vicomte, eller hvad?"

"Te i dameselskab, whisky og sodavand mellem mandfolk, det er et af mine få principper."

"Jamen her er jo lidt af hvert. Så vil måske en tyrkisk kaffe og den gamle cognac fra 1835 være det rigtige?"

"Monsieur Pierre, der er noget genialt over Dem; det har jeg mærket lige fra den første dag, jeg havde den overordentlige glæde at gøre Deres bekendtskab."

Peder skottede hen til Mary. Det var åbenbart, at hendes nerver slet ikke kunne tåle en fortsættelse af denne banale konversation. Endelig skulle en damper afsted med passagerer, og dér sad hun, Peder og James og drak te, som om der slet ikke var noget på færde. – Skulle de da ikke med? Hun sad og trommede med fingerspidserne mod bordpladen.

"Det bliver nu ikke til nogen afsked mellem os to, vicomte," henkastede Peder, og Mary lyttede spændt. "For jeg skal også til Athen, og den damper – er det ikke *Eastern Girl* – kunne passe mig brillant."

"Storartet," udbrød franskmanden. "Men hvad i alverden vil De i Grækenland? Undskyld, jeg spørger."

"Returfragt, vicomte. – Jeg skal hente en ladning petroleum i New Orleans, og det betaler sig jo ikke at løbe med tomt skib

den lange vej. Jeg må se mig om i Piræus og Athen efter noget at fylde i *Svendborg*."

Han vendte sig mod Mary og rakte hende listen: "Dér har De fortegnelsen over bøgerne, vi talte om forleden dag – men vi kan gå den igennem sammen i aften efter middag."

Et stort smil bredte sig over Marys ansigt, for nu var hun jo klar over situationen. Og James, der stilfærdigt sad og drak sin te, fik en slurk i den gale hals og hostede voldsomt. Der var spænding i luften – ligesom en slags sammensværgelse – og hverken Eva eller franskmanden anede et ord om det hele. Å, den kaptajn Most – var han ikke storartet!

Mary sukkede gudhengivent:

"Og jeg skal blive alene tilbage – er det nu ikke en skam? Jeg vil så gerne til Grækenland; jeg trænger sådan til en lille rekreationstur."

"Jamen kom dog med – under min faderlige beskyttelse." Vicomten lagde hånden på den sorte stedmodersblomst.

"Og jeg tilbyder min broderlige assistance," erklærede Peder.

Mary nikkede og smilede:

"Mange tak, begge to – nu må jeg først tale med far."

13. De sammensvorne i virksomhed

Nøjagtigt fireogtyve timer efter Peder Mosts teselskab i Winter Palace Hotel rullede han ud af Cairo på vej til Alexandria. Han sad ganske alene i sin kupé, og toget sneglede afsted, så der var god tid til at tænke sig om.

Terningerne var kastede, der var ingen mulighed for at bakke ud af det mest risikable foretagende, han nogensinde med velberåd hu havde styrtet sig ind i – et røvertog, hverken mere eller mindre. Mangen en gang havde han vovet pelsen uden at glippe med øjnene, frygt kendte han ikke noget til, når det gjaldt liv og lemmer; men at risikere sin frihed, sætte sit gode navn og rygte på spil, udsætte sig for at blive grebet som tyv, det havde han ikke været ude for endnu.

Peder skuttede sig og trak listen op af lommen – han havde vist studeret den tyve gange. Det var navnene på passagererne med *Eastern Girl*; ét af disse navne skulle udvælges, indehaverens bagage gennemrodes for om muligt at finde de stjålne dokumenter. Enhver fejltagelse kunne blive skæbnesvanger; og hvem garanterede i øvrigt for, at tyven overhovedet fandtes ombord på damperen?

Peder sukkede, så fik han ild i piben, hvorpå listen atter grundigt gennemarbejdedes.

Der var tre engelske landofficerer og to søofficerer, og de skulle gå videre med damperen til Mudros. Endvidere var der tre schweiziske læger, som på Det Røde Kors' vegne rejste til Saloniki; overhovedet for den græske menighed i Ægypten, Papadiamantopoulos – en ærværdig, ældgammel patriark; bankieren Demetrius Rafaloudis, en mand der stod højt i gunst

hos den nye sultan og alle medlemmer af hans regering og var kendt som en svoren ven af England og hele Ententen – ham kunne man da vanskeligt mistænke.

Så kom vicomte de Beauregard, to korrespondenter til franske og belgiske blade og endelig en halv snes sygeplejersker og gifte koner af forskellig nationalitet som havde fået tilladelse til at besøge deres mænd i Grækenland og i Saloniki.

Det så temmelig håbløst ud; men der var naturligvis en mulighed for, at endnu nogle personer havde fået pas og rejsetilladelse. Det gjaldt altså om at holde skarpt udkig lige til det sidste, inden damperen kastede los. Det mest uventede kunne ske – i virkeligheden Peders eneste håb.

Med penge var han godt forsynet. I et bælte om livet lå stuvet i mange små rum 250 pund sterling i guld. Desuden havde han i tegnebogen en check på andre 500 pund på Banc d'Athénes, 5000 drachmer og en del engelske noter. Det var da penge nok, skulle man tro.

Så stak han tegnebogen til sig og tog atter fat på at stoppe piben, men opdagede da, at et lille brev lå ved hans fødder. Det måtte være faldet ud, da han åbnede tegnebogen. Han tog brevet op – å, nu kom han i tanker om, at James havde rakt det ind ad kupévinduet, ligesom toget satte sig i bevægelse. Hvad mon den raske dreng havde at meddele?

Der var ingen overskrift eller dato – James gik helt op i rollen som medlem af en sammensværgelse:

"Fik Robert pudset på John – lordens oppasser – med 10 bob til drinks i går aftes. J. siger L. fuld af penge fra i går for en uge siden. Den dag tidlig morgen besøg af ægyptisk pasha, stor

næse, hvidt skæg, onde øjne, mange ringe. Alle regninger betalt. L. skidt humør alligevel. Sidder og muler hver aften hjemme."

Peder grundede dybt. Robert var oppasser hos George, lorden måtte være Spencer. Ti "bob" betød ti shillings ud af James' lomme til drikkevarer. – Snedige James! Og pashaen kunne næppe være andre end hans fjende Jussuf Terim, gift med den lille grinebider.

Peder så den store spillesal foran sig, og så flyttede han tankerne ind i baccaratsalen, hvor Spencer havde tabt den store sum, som pashaen tilbød at betale. – Håhå! Og han havde besøgt Spencer for at få pengene tilbage, naturligvis. Men hvordan kunne det besøg ende med, at lorden pludselig blev velhavende – det var jo sludder alt sammen!

Peder sank tilbage i kupésofaen – umuligt at rime alt det sammen. Og under alle omstændigheder, Jussuf Terim Pashas navn stod jo ikke på listen.

Det var mørk nat, da toget rullede ind på stationen i Alexandria. Peder fik bagagen i en taxamotor og kørte lige ud til enden af den lange stenmole, der deler "vesthavnen" i to store bassiner. Dér lå *Eastern Girl* fortøjet.

Eastern Girl løb af stablen to måneder før krigens udbrud, og da var den et pragteksemplar af en luksusdamper, bestemt til at føre rige passagerer på behageligst og bekvemmest måde fra England til det fjerne Østen. Hvidlakeret fra for til agter med rig forgyldning, strålende af fint pudset messing og kobber, to orkestre til at fylde promenadedækkenes og spisesalonens festklædte menneskemylder med alverdens melodier, løb damperen en eneste tur til Japan og Vladivostok, så var allerede dens glansperiode til ende; krigen slog klo i det skønne skib.

Krigen skæmmer og forgrimmer alt, hvad den påtrykker sit stempel. Byer og land, materielle værdier såvel som åndelige; mennesket selv først og fremmest, for den fremelsker råhed, umoralitet og gemenhed af enhver art. Intet under, at et stykke menneskeværk som *Eastern Girl* havde skæmmet sig, så dets bygmester næppe kunne kende damperen igen efter knap to års krigstjeneste.

Den oprindelige farve var ikke mere til at finde. Hele skroget, det opstående, skorstenen var overmalet med sorte, gule, blå og hvide zigzagstriber; snavs og rust lå tykt overalt; promenadedækkene eksisterede slet ikke mere, for langs dem var tømret skidne træbarakker, hvor heste og muldyr blev stuvet sammen under transport. Tusinde og atter tusinde soldater havde fyldt hver kahyt, hver køje og salon i den store damper, fyldt den med snavs og hæslig lugt, som blev hængende i træværk, tæpper, gardiner fra den ene kejse til den næste. Aldrig var der tid til at få skibet spulet ordentlig rent.

Kun på det allerøverste dæk var der endnu et fristed, hvor passagerer med stærkt udviklet lugte- og renlighedssans kunne udholde at være. Dér stod et dækshus med en halv snes luksuskahytter og en rygesalon med spor af fortidselegance. Og på dette fristed sad Peder Most og nød sin første frokost morgenen efter ankomsten til Alexandria.

Peder vidste, hvad det betyder at have tiden for sig. Det gjaldt for ham at orientere sig, kende lokaliteterne, trapper og korridorer, smuthuller hvor man kunne gemme sig og gemme ting, der ikke i en hurtighed skulle findes igen. Som en general, der skal operere på slagmarken med sine tropper og derfor må vide besked med alle terrænets vanskeligheder og fordele,

således studerede Peder hver del af den store passagerdamper, der kunne blive skueplads for hans vovelige foretagende. Og frem for alt måtte han stå sig godt med den mand, der holdt fordelingen af kahytterne i sin hånd – "the purser" kaldes han i engelske skibe.

Dér havde han været heldig; for om aftenen var han havnet i rygesalonen, hvor purseren og nogle venner fra land holdt muntert gilde. Og da Peder introducerede sig selv med to flasker af den fineste whisky, der gemtes i Winter Palaces vinkælder, under den ene arm og en kasse seks tommer lange Corona havannacigarer under den anden, blev han hurtigt midtpunktet i det glade lag. Da han senere afsløredes som den danske helt, der havde vædret tyskernes største undervandsbåd i Middelhavet, blev han fejret som en halvgud, allermindst.

Peder var ikke fri for at føle tømmermændene hamre inde i sit hoved; men efter et styrtebad og en stærk kop kaffe var betydelig bedring indtrådt. Lige meget, det var lykkedes ham at få de ti kahytter på "luksusdækket" tildelt de af passagererne, på hvilke der absolut ikke kunne hvile mistanke. Resten – han selv og James indbefattet – fik lukafer anvist på dækket nedenunder, hvor også spisesalonen lå. Den strategiske betydning af dette arrangement er indlysende: skal en mands kahyt ransages, må den helst ligge i længst mulig afstand fra det sted, hvor han som regel opholder sig. På *Eastern Girl* altså på luksusdækket.

Der var travlhed i og omkring den store damper.

Fra solopgang begyndte uhyre lastautomobiler at rulle ud ad den store stenmole og aflevere deres indhold af soldater og krigsmateriel ombord i transportskibet. Kasser og tønder, vareballer, kabelruller og kister med ammunition heves

ombord. Kraner knirkede, maskiner larmede. Så kom en drift på 500 muldyr, omkredset af hujende brune ægyptere og sorte abyssiniere; helt forude dreves de langørede trækdyr over landgangsbroen under en regn af eder og stokkeslag. Og næppe var den sidste af flokken ombord, så lød atter livlig hovklapren over molens kvadersten – to eskadroner australske beredne jægere travede ud til skibet. Og da larmen og forvirringen var på det højeste, fik den stadig spejdende Peder øje på en stor gråmalet Rolls Royce, som han straks genkendte, for det var general Strongs. Indhyllet i en hvid støvkappe og et lyslilla automobilslør sad dejligheden Mary med Boy i skødet og ved hendes side vicomte de Beauregard. Lille James styrede automobilen nok så smart; ved siden af ham sad den rigtige chauffør og bestilte slet ingenting.

Peder havde fundet en ypperlig observationspost i læ af nogle store kabelruller på næstøverste dæk, hvorfra havdes den videst mulige udsigt over molen ud for landgangsbroen, og her anbragte han Mary og James, da Cairotoget rullede ind på stationen. Derfra kunne de mønstre hver eneste passager, som gik ombord i damperen.

En af de første, der kom kørende i automobil, var en meget pyntet og mavetrind herre; hans hår og det lille overskæg var sort som stenkul og stak mærkeligt af mod det fede og farveløse ansigt. Mens bagagen løftedes ud af automobilen, flakkede hans øjne på en underlig rastløs måde fra den ene ende af damperen til den anden og hen over det mylder af mennesker, der fyldte molen. Det var, som søgte han efter et kendt ansigt. Endelig steg han ud og arbejdede sig besværligt op ad den

temmelig stejle landgangsbro. I venstre hånd bar han en brun lædertaske.

"Hvem kan det være?" spurgte Mary.

Peder havde sin stærke dobbeltkikkert rettet mod manden.

"Jeg har set ham før, og hvis han har spidse øren – faunagtige – – se nu tager han hatten af – – vist er det ham!"

"Hvem dog?"

"Jeg husker ham fra baccaratsalen, men navnet – –? Hør James, du så den blegfede fyr. Få at vide hvor han bliver indlogeret, nummeret på hans kahyt. Forstår du?"

Afsted sprang James.

Så kom patriarken, lægerne, sygeplejerskerne, officererne – hele passagerbestanden. De blev skarpt iagttaget, efterhånden som de skred gennem falderebet og opslugtes af damperen. Men Peders interesse blev ikke vakt for et eneste af de fremmede ansigter; hans tanker vendte ustandseligt tilbage til den pyntede mand med det blege ansigt. Det var jo ham, der holdt bank, da lord Spencer blev flået. De underlige spidse øren var ikke til at tage fejl af – Peder havde noteret dem i sin navnebog. Han trak listen frem og lod øjnene løbe ned ad navnerækken. – Nu huskede han det – Demetrius Rafaloudis, sultanens ven, ententevenlig – – hm!

Eastern Girl havde kastet los og dampede langsomt ud af vesthavnen forbi bølgebryderen og fæstningen *Ras el-Tin* med det mægtige fyrtårn og stod nu med kurs ret nord ud i Middelhavet.

På det øverste dæk var alle passagererne forsamlet. De stirrede efter den svindende by, hvis mange hvide huse, kirkekupler, gule slanke minareter og rødbrune fæstningsflader

lå i flimrende hed solglans mellem havets og himmelens dybe blå.

I livlig samtale med den hvidskæggede græske patriark stod den elegante bankier, skarpt iagttaget af Peder.

"Nummer 48 om bagbord," havde James rapporteret; og nu, da øjeblikket syntes gunstigt, besluttede Peder at rekognoscere. Han slentrede ind i rygesalonen, gik ned ad den brede trappe, der førte til næste dæk, og bevægede sig langsomt gennem korridoren mellem spisesalonen og kahytterne, der lå ud til skibssiden. Han kom forbi nr. 48 og noterede, at nøglen sad udvendig i døren. Det var bedst at sørge for, at den dør overhovedet ikke kunne låses. Peder gik videre, og da han vendte tilbage, klemte hans hånd om en skruenøgle, der hørte til en af vandledningerne i korridoren. Der var ikke et menneske at se, da han atter nåede ud for bankierens kahytsdør; og det var kun et øjebliks sag at stikke den tynde ende af skruenøglen ind i nøglehåndtagets øje – et kraftigt vrid, så gik han videre. Men nøglens kam sad nu alene tilbage i nøglehullet.

Gongongen lød, og efterhånden samledes passagererne om det lange midterbord i spisesalen. De fyldte ikke meget, for der var plads til halvandet hundrede. Mary, Peder og vicomten havde taget plads rundt om den ene bordende, medens James i sin egenskab af chauffør sad for sig selv ved et lille bord i salonens fjerneste hjørne. Egentlig skulle han opholde sig på anden klasse, men den var helt optaget af soldater og underofficer. Peder, der havde erobret en rummelig kahyt til fire, havde overladt spejderdrengen den ene køje.

Vicomten og bankieren havde udvekslet kølige hilsner, og da grækeren ved bordet sad uden for hørevidde, var Peder ikke sen til at få samtalen ledet hen på den elegante pengematador. Vicomten lagde ikke skjul på sin oprigtige mening:

"Et afskyeligt amfibium – ententeven når han er sammen med os, men det skulle ikke undre mig, om han i Athen leverer kongen kapport om alt, hvad vi foretager os i Ægypten. Jeg kan ikke begribe, at sådan en fyr får udstedt pas. Tro ham ikke over en dørtærskel, monsieur Pierre, og hold Dem fra baccaratbordet, når han blander kortene."

"Og se hvor frækt han sidder og stirrer på Dem, Mary – hele tiden." Mary lo; Peder bøjede sig mod hende og sagde halvhøjt: "Lad være med at se på ham just nu. – Hvis *han* ikke har de hemmelige planer, så er de overhovedet ikke ombord i denne damper."

Det gav et sæt i Mary:

"Hvorfor tror De det, Peder? Han ser nok ud til at være en skurk, men alligevel – –"

"Jeg skal tale med Dem efter frokost. – lad ikke vicomten mærke det mindste. Vi holder rådslagning i Deres kahyt."

Mary beboede naturligvis den bedste kahyt på luksusdækket – dagligstue, sove- og badeværelse – og skønt krigen også havde mærket de blå silkegardiner med store pletter, brændt huller i det tyrkiske gulvtæppe og slået en lang revne i spejlet, var den lille kahytslejlighed dog fyrstelig at se til i forhold til alle de andre beboelsesrum i damperen.

De sammensvorne holdt krigsråd og benyttede øjeblikket dertil, mens vicomten sov til middag. Gardinerne var trukket for vinduerne, for uden for på dækket vandrede Rafaloudis op

og ned, og han måtte nødig få indblik i den lille silkebetrukne salons mysterier.

"Hvor han ser væmmelig ud, den græker!" Mary kiggede ud mellem gardinerne. "Og Boy kan ikke fordrage ham."

Boy lå i sin rejsekurv på det bløde bundhynde og sov i hjørnet af salonen. Hans deltagelse i denne mærkelige ekspedition var egentlig ikke påkrævet; men Mary havde erklæret, at han bragte hende lykke; Boy var hendes mascot, og det slog alle indvendinger ned.

"Jeg kan heller ikke udstå den fede bankier," indrømmede Peder, "og det er jeg glad over, for ellers var det dobbelt vanskeligt at plyndre ham. Men De må være elskværdig imod ham, Mary, meget sød og indladende."

"Hvorfor dog? Jeg kender ham jo slet ikke."

"Nej, men der bliver nok lejlighed til at gøre hans bekendtskab. Han ser ud, som om han allerede var stærkt indtaget i Dem."

"Uf, hvor væmmeligt!" Hun slog rynker på næsen. "Jeg skal da vel ikke bære mig ad som med den tyske løjtnant?"

"Ja, den var god!" kom det fra James, og han brast i latter ved erindringen.

"Det er netop, hvad De skal, Mary. – Hør nu: vi har ikke nogen tid at spilde, for i morgen kan vi være ved Kreta, og derfra til Piræus er der ikke langt. I morgen aften, senest, må det gøres. Så har han tid til at føle sig tryg, og De har tid til at gøre ham lidt forelsket."

"Er det virkelig nødvendigt?"

"I morgen efter middagen, sådan ved ni-tiden, er der mest ro på damperen. James og jeg må hjælpes ad, og vi må være sikker

på, at han ikke overrasker os. Det må De sørge for, Mary. De må få ham til at sætte sig ved siden af Dem, enten på dækket eller i rygesalonen. Og dér må han holdes fast mindst en halv time."

Mary sukkede og trak på skuldrene.

"I den tid," fortsatte Peder, "må James og jeg undersøge hans kahyt. – Hvis han har dokumenterne, ligger de efter al rimelighed i den solide brune dokumenttaske, han holdt så krampagtig fast på de første to timer, han var ombord her i skibet. En af os må holde vagt, den anden må få fat i tasken."

"Det vil jeg gøre," udbrød James.

"Nej, det er for farligt – sæt du bliver nappet."

"Det er lige meget. De har gjort så meget, kaptajn Most, nu må virkelig jeg have lov. – Jeg skal nok klare den."

"Jaja da. Og skulle der komme nogen, kan du jo krybe ind under køjen – dér er ikke plads til mig."

"Uha, når jeg tænker på, hvad I to kære venner udsætter jer for, så er det jo ligefrem væmmeligt, at jeg betænker mig på at kokettere lidt med den ækle – – " Hun kiggede ud: "Dér går han endnu. – Lige så godt springe i det som krybe."

Mary rejste sig, anbragte stråhatten på hovedet, snappede handsker og taske fra bordet og gik ud på dækket med et ansigtsudtryk som en soldat, der entrer over løbegravens rand for at styrte sig i kamp.

Skjult bag gardinerne holdt de to andre sammensvorne øje med Mary. Hun gik et par gange op og ned foran kahytten, hvorpå hun stillede sig op ved rælingen og stirrede stift forefter. Grækeren, over hvis runde mave der dinglede et gult kikkertfutteral, nærmede sig forsigtigt. Så vendte Mary sig om, så på ham og smilede. I samme nu holdt han hatten i den ene

hånd, og med den anden halede han kikkerten ud og rakte den til den unge englænderinde med et belevent buk. Dermed var øjensynligt bekendtskabet gjort; en livlig konversation udspandt sig. Den fortsattes, efter at de to havde taget plads i et par magelige dækstole.

"Morderlig godt klaret," udbrød James begejstret. "Sikken et jern hun er!"

"Det er ligefrem væmmeligt at se på," mumlede Peder og skulede arrigt til parret i stolen.

Det kunne James slet ikke forstå – alt gik jo, som det skulle.

14. Kahyt nr. 48

Når et skib under krigstider forlader en havn, og der er fare for angreb af undervandsbåde, holdes både afgangstiden og bestemmelsesstedet så hemmeligt som vel gørligt. Der er altid mulighed for, at spioner kan give fjenden underretning, og så bliver risikoen for en torpedering overhængende. For yderligere at bringe undervandsbådene på vildspor, sejler skibet aldrig ret kurs fra havn til havn, men bevæger sig i zigzaglinjer, der i høj grad forøger distancen.

Da *Eastern Girl* havde stået nogle timer nord i, forandredes kursen pludselig, og det så ud, som skulle damperen løbe Cypern an. Næste morgen, da passagererne kom på dækket, øjnede de imidlertid ikke andet end hav og himmel; kursen var nordvest, og i den retning lå Rhodos. Men næppe var Cap Prasonisis' savtakkede klippeformation dukket frem over den varmeflimrende horisont, før retningen atter ændredes; damperen løb ned langs den lange og smalle bjergø Karpathos og stævnede mod Cap Sideros, Kretas nordøstlige hjørne.

Det var Peder Most, der holdt Mary og franskmanden underrettet om alle disse kursforandringer; de øvrige passagerer var uden begreb om, hvor i det store arkipelag skibet bevægede sig; det eneste, der interesserede dem var, at *Eastern Girl* slap frelst gennem det farlige farvand og kom ind til Piræus med helt skrog.

Vejret var så skønt, som en junidag i det ægæiske hav overhovedet kan være, og passagererne nød tilværelsen – den stadig lurende fare til trods – i fuldt mål under solsejlet på damperens øverste dæk.

En undtagelse herfra dannede imidlertid de tre sammensvorne og desuden deres ven vicomten. Hvad de første angår, blev den spænding og nervøsitet, der efterhånden bemægtigede sig deres sind, næsten uudholdelig, efterhånden som solen steg til zenit og derefter begyndte at sænke sig mod den vestlige horisont. Så snart nattens mulm sænkede sig over øer og hav, var tiden nemlig inde for mørkets gerninger – det var frygteligt at tænke på, men uundgåeligt. Af og til vekslede Mary og Peder øjekast, og der lyste ligefrem angst ud af deres blik; hendes hænder dirrede, så hun aldrig kunne holde dem helt i ro. Også Peder følte en ubetvingelig rastløshed – end ikke hans kære pibe smagte ham.

Vicomten var rasende. Netop som han og miss Strong havde anbragt sig i to magelige dækstole og begyndt en lige så interessant som instruktiv samtale om familien de Beauregards berømmelige forfædre, var Rafaloudis dukket op, havde erobret sig en plads på den anden side af englænderinden og snakket væk med en ugenerthed, som havde han i årevis været hendes intime ven. Og til franskmandens forbavselse udfoldede Mary al sin elskværdighed over for denne afskyvækkende græske parvenu. Det var knap, hun havde et smil og en venlig bemærkning til overs for sin gamle franske ven. Hvad var meningen? Efter forgæves at have forsøgt at stoppe grækerens tungefærdighed, trak franskmanden fornærmet en roman op af lommen og fordybede sig i læsningen uden at skænke den troløse dame et blik.

Men bankieren var til gengæld underholdende. Hans kendskab til Grækenland og dets historie grænsede til det utrolige. Hver gang, øer og klipper dukkede op af det blankblå

havspejl, kunne han berette om alle deres mærkeligheder, om hvem der sidst havde erobret dem, om gamle templer og fund af herlige marmorstatuer. Han kendte hver græsk politiker af betydning, hvert medlem af den kongelige familie i Athen; og efter den måde, hvorpå han omtalte disse personer at dømme, skulle man tro, at Demetrius Rafaloudis var deres allerbedste og intimeste ven.

Af og til greb Mary sig i helt at glemme, at denne mand var hendes værste fjende. Han var jo skyld i, at George sad arresteret med den frygteligste mistanke hvilende på sig; men altid vendte de mørke tanker tilbage og fyldte hendes sind med sådan en angst, at hun kulderystende måtte læne sig mod stolens puder med lukkede øjne. Når Rafaloudis så bøjede sig mod hende og deltagende spurgte, om det virkelig var muligt, hun mærkede søsyge i det vidunderlige vejr, mandede hun sig atter op, smilede elskværdigt og lyttede videre til grækerens beretning om mordet på kong Georg.

Mørket var faldet på, middagen endt; kaffen blev serveret i rygesalonen. Aftenen var lun og stille, og Mary erklærede atmosfæren inden døre for lummer og væmmelig. Vicomten var straks rede til at holde hende med selskab; men hun vendte sig mod bankieren:

"De lovede at sætte mig helt ind i de politiske forhold i Grækenland og fortælle om alt det med Serbien og Bulgarien. – Jeg er så frygtelig uvidende. – Måske det vil tage for meget af Deres tid?"

"Min tid er ganske til Deres rådighed – hver time, hvert minut," erklærede grækeren med fyrige blink i stenkulsøjnene. "Men tag et sjal om Dem, aftenen er kølig."

"Kommer De ikke med, vicomte?"

"Nej undskyld frøken," han bukkede stift. "Når hr. Rafaloudis holder politisk foredrag, er jeg til overs. Vor opfattelse af forholdene er vist lige så forskellig som vore sympatier. Jeg bliver herinde."

I betryggende afstand iagttog Peder og James, hvorledes Mary og Rafaloudis anbragte sig ved hinandens side, så hende tænde en af grækerens cigaretter samtidig med, at denne fik ild på en lang havannacigar.

"Nu skal det være," hviskede Peder til James, hvorefter de begge begav sig ned ad trappen til det næstøverste dæk.

Der var kun ét lukaf mellem nr. 48 og Peders; han gik straks ind i sit eget og lod døren stå åben.

James slentrede, som aftalen var, gennem spisesalonen, hvor stewarderne ryddede af bordet, og derefter ud i korridoren. Han følte sig ikke så lidt beklemt, men det kunne ingen se noget til, for han så frejdig nok ud i sin brune chaufførdragt med hænderne i bukselommerne. To gange gik han uden at forhaste sig gennem den lange gang, så var han atter ved grækerens kahyt; uden lang betænkning drejede han dørhåndtaget rundt, smuttede ind og tændte det elektriske lys.

Med et eneste hastigt blik orienterede James sig. Under koøjet stod en sofa, og på den lå en stor og åbenstående "dressingcase," hvor manchetskjorter, sokker, flipper og slips lå hulter til bulter mellem svære sølvbørster og andre toiletsager – det var udelukket, at hemmelige dokumenter var gemt i den tingest. Til højre for døren stod køjen, og derunder skimtedes en lang og flad rejsekuffert – umuligt at gemme sig under den seng, noterede James. Til venstre ragede mahogniskabet og

servanten frem. Skabet var højt og tilstrækkelig dybt til, at en dreng kunne skjule sig dér; nøglen sad på plads.

Nu var James klar over situationen; men hvor var den brune lædertaske, som det gjaldt om at finde?

Han kiggede under sofaen og under køjen – forgæves. I sengen og under sofahynderne var den heller ikke. På toppen af skabet? Der var støv i massevis, men – –

Da James var nået så vidt i sine undersøgelser, lød to skarpe fløjt uden for døren. Det var Peders faresignal, og uden et øjebliks betænkning rev drengen skabsdøren op, sprang ind og trak døren hurtigt i efter sig.

Det var sandelig ikke for tidligt. Næppe havde han anbragt sig på hug inde i det snævre rum, før kahytsdøren blev åbnet og atter lukket. Sæt det var grækeren, der kom for at hente den tykke ulster, hvis tunge folder hang over hans hoved og skuldre og besværliggjorde åndedrættet. Men der var ingen fare – det var kun kahytsjomfruen, den rødhårede, fregnede irlænderinde, der trippede om i lukafet og gjorde køjen klar til nattebrug. Hun nynnede en dansemelodi; det gjorde hun altid. Og nu var hun vel snart færdig – blot hun dog ville skynde sig, for det var tungt at trække vejret i skabet.

Atter åbnedes kahytsdøren og smækkedes i; men det var ikke pigen, der var gået ud.

"Nå, dér er du," lød en grov mandfolkerøst. "Sikken tid det ta'er. Men du havde vel for travlt før til at gøre lukaferne i stand – dengang du stod og kissemissede med sergent Webster. Jeg så det hele."

Hun nynnede videre.

"Jeg taler til dig, Nelly. Ka' du svare?"

"Ikke når du bruger den tone. Og hva' ska' du herinde?"

"Man har vel lov til at se efter ens forlovede." Stemmen var nu blidere. "Du har vel ikke for travlt til a' la' mig få et kys?"

"Uf, hvor det er væmmeligt, når sådan et mandfolk begynder at blive kyssefjollet. – Nå, ét ska' du få, og se så til, du ka' skruppe af. Jeg sætter, den fede græker kom herind."

James mærkede, at han begyndte at få krampe i det venstre ben. Blot de to tossede mennesker derude kunne blive færdige med det kysseri. Han søgte at forandre stilling og flyttede foden en smule. Hvad var det egentlig, der lå i bunden af skabet? Han følte ned med hånden – lædertasken ved den evige! Han havde foden på den. Blot de dog ville gå, for nu orkede han ikke at trække vejret mere. Den kolde sved sprak ham ud af panden, han var lige ved at få ondt – så smækkede døren atter, og der blev tyst i kahytten.

James skubbede skabsdøren op og tumlede ud. Det var knap, han kunne stå på benene, de sov begge to; og så var det ganske mørkt i lukafet. I en fart fik han lys, bukkede sig ned og løftede lædertasken ud af skabet. Nu gjaldt det at komme afsted. Men han turde vel ikke bære tingesten sådan åbenlyst i hånden. James tænkte sig om et øjeblik, smøgede så trøjen af, viklede den om tasken, slukkede lyset, åbnede kahytsdøren, smuttede ud – og rendte lige på Demetrius Rafaloudis' fede mave.

Oppe på det mørke luksusdæk havde Mary tilbragt en forskrækkelig tid. Bankieren var begyndt på sit foredrag om Venizelos og kong Konstantin, og det gik helt godt det første kvarter, for Mary kunne klare sig med en kort bemærkning nu og da og lade grækeren fortælle løs. Det var knap hun hørte efter, hvad manden sagde. Hendes tanker var hos Peder og

James. Hvad foretog de sig nu? Sæt, en af stewarderne greb drengen på fersk gerning! Havde de nu fundet dokumenterne, og hvad i verden skulle hun gøre, hvis de slet ikke var der?

Tankerne tumlede om i hendes forpinte hjerne. Så hørte hun pludselig Rafaloudis udbryde:

"Men De hører jo slet ikke efter, frøken. De sidder og stønner. – De er da ikke syg?"

"Ikke det mindste. Jeg – jeg tror, en cigaret ville gøre mig godt," stammede Mary.

"Ja naturligvis." Han trak etuiet op af lommen og åbnede det. "Ikke én tilbage. Men nu skal jeg hente nogle i min kahyt – bare et øjeblik."

"Nej, nej – jeg vil slet ikke have en cigaret. Jeg mener – jeg har jo mit eget etui, det er ganske fuldt."

Mary var dødelig forskrækket. Blot hun dog aldrig havde nævnet den cigaret. Men grækeren var allerede på benene:

"Et lille øjeblik. Jeg har netop en æske ganske udmærkede Kavala-cigaretter i min håndkuffert."

"Nej, nej – lad dog være!"

Væk var han. Mary sad alene tilbage. Ansigtet trykkede hun krampagtigt ned i sine hænder, hun stønnede i sjælekvide.

Peder havde tilbragt en lige så lidelsesfuld tid i sit lukaf. Med døren på klem fulgte han James' manøvrer med største spænding, og da drengen var forsvundet ind i nr. 48, lyttede han med dirrende nerver efter hver mistænkelig lyd i korridoren. Det lykkedes ham at give faresignalet, da Nelly viste sig på skuepladsen; han så med skræk, hvorledes en af stewarderne fulgte efter hende. Og han drog et lettelsens suk,

da de to væsener atter kom ud og forsvandt ned ad den lange korridor.

Blot nu James ville komme – dette var næsten uudholdeligt! Så var det pludseligt, som om hans hjerte helt holdt op med at slå – der kom fjenden selv; hans hvide vest med den tykke urkæde paraderende over den runde mave viste sig ved foden af trappen. Nu styrede han med hastige skridt mod sit lukaf.

Og så skete katastrofen. Sammenstødet mellem James, der søgte at smutte ud af kahytsdøren og Rafaloudis, der ville ind.

"Om forladelse!" kom det næsten som et råb fra James, og han løb ned ad korridoren. "Hvad pokker har du bestilt i min kahyt?" brølede grækeren og satte afsted for at fange drengen. Men dér var Peder rask i vendingen; han stod i samme nu uden for sin kahyt, strakte benet ud, og over det tumlede Rafaloudis hen ad gangen med et tungt fald. Men han var straks på benene igen og vendte sig rasende mod Peder.

"Der var en tyv i min kahyt. – De så det godt, og det var Dem, som forhindrede mig i at – –"

"Hvad siger De? Har jeg været inde i Deres kahyt?" Peder hævede stemmen og greb ham i armen. "Vover De at beskylde mig – –"

"Jeg sagde ikke, det var Dem. – Vil De straks slippe mig!"

"De har at gøre mig en undskyldning og det lige på stedet!" Han holdt grækeren fast om begge armene med et kraftigt greb og vendte sig mod to tililende stewarder, der havde hørt den usædvanlige støj i korridoren: "Vil De bede purseren have den godhed at komme. – Værs'god, kom ind i spisesalonen, hr. Rafaloudis – den sag trænger til at opklares."

"Jeg har aldrig sagt, at De var inde i mit lukaf, kaptajn Most! – aldrig. Det må helt bero på en misforståelse. Der er slet ingen grund til at ulejlige purseren. – Det var en halvvoksen fyr, der kom ud af døren."

Sagen var åbenbart, at Rafaloudis ikke ønskede den nuværende situation forlænget yderligere; han længtes kun efter at slippe ind i sit lukaf og undersøge, om noget af vigtighed savnedes. Og da Peder kunne regne ud, at James havde fået tilstrækkeligt forspring og nu måtte være i sikkerhed, slap han bankieren og gik arrigt brummende op ad trappen til øverste dæk.

Dækshuset deroppe var delt i to omtrent lige store dele, hvoraf den forreste var forbeholdt rygesalonen. I agterparten lå kahytterne på hver side af en lang og smal gang. Denne åbnede agter efter, desuden havde hver kahyt en dør ud til dækket.

Peder gik gennem gangen, bankede på Marys dør og slap ind. På den lille sofa under vinduet sad hun og James. Han havde hendes hånd i sin og klappede den beroligende. Et stort og triumferende smil bredte sig på drengens ansigt, da Peder viste sig. Mary derimod sad, hvid i ansigtet og forgrædt, med lommetørklædet for øjnene.

"Har du fundet dem?" spurgte Peder hurtigt.

"Jeg sidder på tasken – her under hynden. – Som jeg løb! – Uha, den var nær revnet."

"Hør nu godt efter, Mary. Lås begge dørene og sluk lyset herinde. I må ikke røre jer eller lade nogen komme ind, før der bliver banket tre gange på vinduet. – Det er mig, som banker og ganske sagte."

"Å men Peder – De må ikke gå!" Mary bad så bønligt. "Sig mig dog – –"

Men Peder rystede på hovedet og gik ud. James låsede dørene, slukkede lyset og satte sig atter hos Mary, fik fat i hånden og strøg og klappede den kærligt.

Peder gik ind i rygesalonen, slog sig ned hos vicomten og bestilte et glas cognac. Han trængte stærkt til en opstrammer. Nerverne, som ellers var solide nok, syntes ved denne lejlighed at gøre strejke. Og spændingen var jo ikke nær udløst; det allervigtigste stod tilbage – undersøgelsen af den erobrede dokumentmappe. Og dernæst kom spørgsmålet: hvad ville bankier'en foretage sig, når han opdagede tyveriet? Det måtte være sket nu; hvert øjeblik kunne uvejret bryde løs over stakkels James' hoved – hvis grækeren da havde genkendt ham i den halvmørke korridor.

Der skete imidlertid intet. Efterhånden tømtes rygesalonen; også franskmanden søgte køjen. Peder gik ud på dækket og fandt det mennesketomt. Så pikkede han sagte på ruden; straks efter åbnedes døren til Marys kahyt, han smuttede hurtigt ind.

Bag låsede døre og med den svagest mulige belysning i Marys lille salon skred de tre sammensvorne til det nervepirrende arbejde: åbningen og undersøgelsen af den røvede lædertaske. Den lignede nærmest en solid, flad lille kuffert, lukket med to stærke stållåse. Om at åbne dem kunne der slet ikke være tale. Peder trak sin skarpe tollekniv ud af skeden og skar en lang flænge i taskens bund. Ud af åbningen trak han indholdet og anbragte det på bordet foran sofaen.

Der var pas og rejseakkreditiv, dernæst flere store gule konvolutter, forseglet med det græske generalkonsulats

stempel; så fulgte en flad og aflang papæske, hvis bagside var lukket med fem røde segl – et sammenslynget D. R. Til allersidst faldt en gammel og slidt krokodilleskinds portefølje ud; så var tasken tom.

"Nu skal vi tænke os en smule om," erklærede Peder hviskende. "Der er jo ingen grund til at lukke alle de konvolutter op med seglene på. Hvis papirerne er her, så ligger de enten i papæsken eller i porteføljen."

"Prøv æsken, Peder. – Tænk, jeg tror, de er deri!" Mary holdt den flade, brune karton mellem sine hænder, der dirrede af spænding. Men James rystede på hovedet og pegede på den gamle lædertegnebog, der syntes stoppende fuld af papirer.

Peder nikkede:

"Jeg tror, James har ret. Jeg han ikke tænke mig, at bankieren ville anbringe sit eget segl uden på en så kompromitterende pakke."

"Bare I dog vil skynde jer," stønnede Mary; hun følte sig en besvimelse nær.

Peder greb porteføljen. Den var lukket med lås, og kniven måtte igen gøre nytte. Så trak han papirerne ud. De første var to kvitteringer, hver på 5000 £ og underskrevet af "Charles Spencer". Der stod ikke til hvem, papiret var udstedt, men lordens kronede monogram var prentet på papiret, og kvitteringerne var dateret – den sidste måtte være akkurat en uge gammel.

"Hoho! Tænkte jeg det ikke nok," kom det fra Peder.

"Den skurk!" udbrød Mary.

Så blev de øvrige papirer foldet ud. Der var seks store ark, tæt beskrevet, fulde af lister og navne og tal, og derimellem tekst;

og øverst på hvert ark stod trykt med store bogstaver:

DEN BRITISK-ÆGYPTISKE GENERALSTAB.
Overkommandoen

Peder løftede øjnene og så på Mary. Hun sad som i en drøm og stirrede på de store hvide ark. Så foldede hun hænderne og trykkede dem mod sit bryst:

"Gud være evig lovet! – At det skulle lykkes!"

"Hys, hys!" advarede Peder. Han rejste sig og rakte Mary sin hånd. "Til lykke med det, Mary," hviskede han og hans stemme rystede lidt.

Hun havde også rejst sig:

"Tak Peder! – Tak min kæreste ven!" Hun lagde armene om hans hals, trak ham til sig og trykkede et kys på hans mund. Og så brød Mary fuldstændig sammen; hun sank tilbage i sofaen og hulkede, som skulle hendes hjerte briste. Og Peder lå på knæ foran sofaen med armene om hendes liv, mens tårerne løb ned ad hans solbrunede kinder.

James stod ved bordet og så helt forvildet ud. Et par gange strøg han sig med bagen af hånden over øjnene, hvorpå han gav sig til at proppe konvolutterne, pas og alt det andet ind i tasken gennem hullet i bunden. Så satte han sig stille på gulvet i det hjørne, hvor Boy sov sødeligt i sin kurv, og dér blev han siddende uden at røre sig, indtil Mary og Peder atter sad som to fornuftige mennesker i sofaen, tørrede deres øjne og smilede til hinanden.

"Hvad skal vi gøre med den dér?" James pegede på den temmelig mishandlede lædertaske. "Han skal vel have tingesten igen, grækeren?"

"Det bliver måske noget af det allervanskeligste," indrømmede Peder. "Og nu er den åben. – jeg er heller ikke meget klar over, hvor vi skal gemme dokumenterne. Hvis pakken bliver fundet i morgen i Piræus under toldvisitationen, så beholder grækerne den, og vi er lige vidt. Kongen holder jo med tyskerne, efter hvad jeg har forstået."

"Jeg ved et godt sted," udbrød Mary. "Gudskelov, jeg også kan finde på noget." Hun gik hen til Boys hjørne og hentede den løse pude, som hunden sov på: "jeg stikker porteføljen midt ind mellem dunene og syr til igen. Der er ingen, som tænker på at lede i Boys kurv."

"Storartet idé," erklærede Peder; "og så skal jeg sørge for grækerens taske i morgen tidlig. Det må jeg spekulere over. – Skaf mig et stykke sejlgarn, James, og lad os se at komme til køjs; klokken er snart tolv. Tasken må nok blive her hos Dem i nat, Mary? Jeg tør ikke risikere, at nogen ser mig med den."

Med fem minutters mellemrum listede James og Peder gennem korridoren, ud på dækket og ned til deres kahyt. Og begge passerede den mørke silhuet af en mand, indhyllet i en tyk ulster, der stod lænet med korslagte arme op mod rælingen.

Det var bankier Demetrius Rafaloudis. – Han var øjensynlig klar over situationen; og det betød åben krig.

15. Hvad der hændte i Athen

Det var årle morgen, men der føltes ingen kølighed i atmosfæren, og havets overflade vuggede sig i dovne, oliefede dønninger. Af og til fejede et vindpust fra syd forbi damperen og brød vandspejlet i små vrede plask – budbringere om den hede ørkenvind, sciroccoen, der om sommeren af og til stryger sviende og hærgende over Hellas og det ægæiske hav.

Øen Hydra var allerede passeret. Den golde klippe lignede bunden af et kæntret skib. Nu løftede den berømmelige ø, Ægina, sin bjergryg op af havet. Højt mellem de nøgne fjelde vidnede en grå, forvitret søjlerække om de gyldne klassiske tider, da et stort og dådrigt folk virkede, stred, sejrede og byggede guderne skønne boliger – indtil barbarernes horder lagde alle herlighederne i grus.

Nu stod *Eastern Girl* ind mod Salonikibugten.

Peder Most havde allerede siddet en god times tid i rygesalonen, inden de andre passagerer begyndte at vise sig. Morgenmaden var for længst spist; han sad i sofahjørnet, tilsyneladende fordybet i en rød Baedeckers beskrivelse af Athen og omegn. Af og til skottede han over til det modsatte bord. Midt på det lå en ret stor papirspakke, solidt omviklet med sejlgarn. Flere af passagererne tog pakken i øjesyn, da de kom ind i salonen, men så snart de opdagede navnet Demetrius Rafaloudis prentet med store bogstaver, slog de sig ned ved et af de andre borde.

Mary og vicomten kom ind samtidig. Franskmandens ansigt udtrykte glæde og tilfredshed, for den unge dame havde nu et utal af elskværdige smil til overs for sin gamle og trofaste ven.

Næppe havde de sat sig til rette ved Peders bord, før bankierens omfangsrige person fyldte døråbningen. Han lod øjnene løbe salonen rundt, indtil de stift stirrende hæftede sig på pakken. Med et halvkvalt udråb greb han den med begge hænder og skyndte sig ud. Et eneste øjeblik stod han stille i døren og rettede de sorte øjne med et blik fuldt af had mod Peder og hans bordfæller; så drejede han sig på hælen og forsvandt.

"Det lettede!" udbrød Peder. "Her har jeg siddet halvanden time."

"Stakkels ven!" Mary sendte ham et taknemmeligt smil. "De har haft det drøjt."

Vicomten så uforstående fra den ene til den anden:

"Har monsieur Pierre haft det slemt? De ser ellers meget tilfreds ud, min kære ven. – Det er mere end man kan sige om den græske parvenu; i går var han forresten svært i kridthuset hos den nådige unge dame."

"I går gjorde jeg mig skyldig i en stor misforståelse, vicomte." Mary lagde hånden på hans arm. "I går lærte jeg, at man ikke uoverlagt skal stifte nye bekendtskaber. Man bør holde sig til sine gamle og prøvede venner; det glemmer jeg ikke i fremtiden."

"Vi svigter aldrig, vi prøvede venner – stol på det." Franskmanden kyssede hendes hånd.

Peder smilede, og hans øjne strålede. For hans sind var fyldt med mindet om det kys, Mary havde trykket på hans mund. Han havde allerede fået sin belønning.

Da lød damperens hæse sirenebrøl, den stævnede mod Piræus' havn.

Aldrig har noget rige været mere splidagtigt med sig selv end Grækenland i krigens tredje år.

En ærgerrig og ubegavet konge, en magtsyg, snu og forfaren statsmand bekæmpede hinanden med alle til rådighed stående midler og uden hensyntagen til det fælles fædrelands virkelige tarv. Det var lykkedes kongen og ministerpræsidenten at splitte land og folk i den grad, at Grækenland faktisk havde to regeringer og to regeringssæder: Kong Konstantins i Athen, Venizelos' i Saloniki. I kongens lejr var Tysklands fane samlingsmærket, mens den snu kretenser var Ententens svorne skjoldbærer. De to mænd spillede imod hinanden – et lige så gigantisk som afskyvækkende hasardspil. Landets skæbne og folkets lykke var indsatsen, magtbryndens tilfredsstillelse sejrens løn. Ingen af spillerne fortjente at vinde, og begge tabte. Kong Konstantin blev først drevet fra land og rige; så sattes rouletten atter i gang, lykken vendte sig, og nu er Venizelos magtløs og hjemløs. Men spillet holdes gående – i Grækenland har gerne den sidst tabende de bedste chancer.

På det tidspunkt, da *Eastern Girl* dampede fra Ægypten til Grækenland, var befolkningens stemning i høj grad tyskvenlig. En truende række engelske og franske kampskibe lå opankret i Salonikibugten, og synet af dem virkede ophidsende på græske gemytter; det var ikke helt ufarligt for rejsende fra Ententens lande at gå fra borde i Athens havnestad, og det var ikke vanskeligt for en græker af nogen betydning at mistænkeligøre sådanne fremmede.

Demetrius Rafaloudis var ikke sen til at benytte sig af disse forhold; derpå byggede han i virkeligheden sit eneste håb om at skaffe sig de vigtige dokumenter tilbage. Han var første mand

over landgangsbroen, og inden mange minutter var forløbet, havde han talt både med tolddirektøren og med chefen for det hemmelige politi i Piræus. Da derfor de tre sammensvorne, fulgt af dragerne med bagagen, nåede den del af toldbygningen, hvor visitationen foretoges, var der beredt dem en varm velkomst.

Ved siden af den øverste toldembedsmand stod Rafaloudis og udpegede Mary, Peder og James som særlig mistænkelige individer; og medens de to sidste førtes bort af toldbetjente og en detektiv, blev Mary overgivet til to græske kvinder, der havde det hverv at undersøge hendes bagage og person.

Forgæves søgte vicomten at lægge sig imellem. I sin egenskab af fransk diplomat var han selv urørlig, hævet over toldvisitation og den slags fortrædeligheder. Med fyrig fransk veltalenhed gav han udtryk for sin indignation over, at nogen vovede at mistænke general sir Michael Strongs datter. Men Mary, som bar Boy i sin kurv, standsede hans veltalenhed. Med et lige så elskeligt som resigneret smil rakte hun kurven, ud af hvilken Boy arrigt bjæffende stak sit lille hoved, til den vrede vicomte. Han satte sig ned på sin største kuffert og forblev dér uden at røre sig af pletten al den tid, visitationen fandt sted. Og det varede en stiv time, for undersøgelsen var grundig. Ikke alene blev kufferterne tømt for alt deres indhold og hvert enkelt stykke på det nøjeste undersøgt, men alle tre blev afklædt lige til skindet – den blodigste fornærmelse man kan byde en ærekær rejsende.

Da denne skærsild endelig var overstået, da Mary atter var kommet i besiddelse af sin dyrebare Boy, og da de alle fire havde anbragt sig i automobilen, der skulle bringe dem til Athen, var

franskmanden imidlertid den eneste af selskabet, som gav udtryk for indignation og vrede. Til hans uskrømtede forbavselse var Peder og Mary så overstadigt glade, at de aldeles ikke kunne holde munterheden i tømme; og James, der havde taget plads hos chaufføren, sad ganske krumbøjet af latter og slog sig på knæene.

Men man skal aldrig glæde sig for tidligt. Der ventede dem i Athen andre farer end den, de havde overstået i Piræus.

Automobilen rullede ad den lange og støvede landevej, der forbinder Grækenlands hovedstad med dens havneby. Efterhånden breder Athen – "den hvide by" – sig for den søgendes blik, én af de skønneste hovedstæder på vor klode og ubetinget den reneste. Ingen fabriksskorsten får dér lov til at spy skiden røg ud over huse og pladser, ingen damphammer, ingen skrattende og larmende industrivirksomhed er tålt inden for byens område – alt sådant er forvist til Piræus.

På baggrund af Pentelikons og Hymettos violetbrune bjergsider stråler Athens husmylder marmorhvidt, overgydt af solens stærke stråler. En næsten blændende glans lyser ud fra slottes og rigmandsvillaers nyslebne marmorflader. Højt over tage og træer løfter Lykabettosbjerget sin spidse fjeldtop, og længst mod syd, netop hvor byen flyder ud i lundes og havers grønne strejf, troner dejligheden blandt klassiske ruiner, Akropolis, fast muret til en mægtig bjergknolds solide ryg.

Opad går det gennem brede gader og smalle gyder forbi gamle byzantinske kirker og moderne marmorpalæer, og pludselig svinger automobilen over en stor palmeindrammet plads, for enden af hvilken en mægtig gulstrøget bygning hæver sig, imponerende i al dens massive grimhed – det kongelige

slot, fra hvis midtergavl det blåhvide kongebanner bølger i den sagte vind.

Flankerende slotspladsen står en række hvide huse; det største er Hotel d'Angleterre. Uden for dets brede trappe standsede automobilen, vore tre sammensvorne steg ud, mens vicomten ivrigt vinkende kørte videre til det franske gesandtskabspalæ.

Hotel d'Angleterre var stuvende fuldt, hvert rum optaget. Ganske vist var "fyrstesuiten" blevet ledig, da general Serrail og hans stab samme morgen var rejst til Saloniki, men værelserne havde allerede i to uger været lovet ud til det japanske gesandtskab, så det var – – Peder Most standsede portierens talestrøm; en hundreddrachmeseddel lå i hans hånd, døren til fyrsteværelserne sprang op på vid gab. Mary fik et pragtfuldt soveværelse med en stor balkon ud til slotspladsen, Peder og James et andet af samme dimensioner, og imellem de to rum lå badekammeret.

Det var imidlertid ikke meningen at hengive sig til en luksuriøs turisttilværelse i Athens fornemste hotel. Hvad det kom an på var at slippe hurtigst muligt tilbage til Cairo med de røvede dokumenter og redde George ud af sin frygtelige stilling. Det var jo umuligt at bruge telegrafen og derigennem give general Strong meddelelse om, hvad der var hændet. Peder tænkte et øjeblik på at henvende sig til den engelske gesandt i Athen og overgive ham papirerne. Men samtidig måtte han vedgå tyveriet, og det var ikke godt at vide, hvorledes sådan en fornem og rimeligvis ikke alt for fantasirig diplomat ville behandle en så mærkelig affære. Og hvis Rafaloudis nægtede at

kende noget som helst til den gamle portefølje og dens indhold, hvorledes kunne Peder så bevise sit udsagns rigtighed?

Jo mere Peder og Mary overvejede sagen, des tydeligere stod det dem klart, at der kun var én ting at gøre, nemlig slippe bort fra Athen og fra Grækenland og det hurtigst muligt.

Alle døre låsedes omhyggeligt, inden de gik ned i hotellets spisesal for at spise frokost. Og da det var besørget, og de atter vendte tilbage til deres værelser, fandtes alle kufferter – selv Marys hatteæske – åbnet, og indholdet strøet ud over gulvet. Det var kun alt for tydeligt, at fjenden allerede var i virksomhed, og at Hotel d'Angleterre ikke kunne siges at være noget sikkert opholdssted. Tilmed blev det hurtigt klart, at spioner iagttog hotellet. Mellem træerne, der omgav slotspladsen, bevægede sig et par mistænkeligt udseende lurvede fyre, der syntes at være stærkt interesseret i de store balkoner uden for fyrsteværelserne.

Peder besluttede at skaffe sig vished. Han gik ned ad hotellets trappe, svingede rundt om det nærmeste hjørne og hen ad Athens hovedstrøg, Stadionsgaden, hvor han købte en pakke cigaretter. Fra sit vindue iagttog Mary de to spioner. Så snart Peder viste sig, holdt de en hastig rådslagning; og mens den ene af fyrene blev på post udenfor mellem træerne, ilede den anden efter Peder, og hang som en skygge i hælene på ham, indtil han atter forsvandt ind i hotellet.

Rundt om det lille divanbord i Marys pragtværelse sad hun, Peder og James og indtog eftermiddagstimen. Den muntre stemning var veget plads for megen alvor og dyb eftertanke. Kun James syntes ganske uberørt af farer og vanskeligheder.

Han havde anbragt sig på gulvtæppet og øvede Boy i at sidde på halen og opsnappe tilkastede kagestumper.

"Nej, god er den just ikke," indrømmede Peder. Han og Mary havde grundigt overvejet situationen. "Spioner uden for hotellet og indbrud inden vi har været her to timer! Vorherre må vide, hvad den køter Rafaloudis nu har i sinde at gøre."

"Jeg er mest bange for natten," sukkede Mary. "Den balkon er fæl at tænke på, når det bliver mørkt. – Jeg tør slet ikke lægge mig til at sove. Sæt de forsøger at myrde os!"

"Nå, hvad det angår, så klarer vi os nok," mente Peder. "Der er så mange, som har prøvet at tage livet af mig, og endnu er det da ikke faldet heldigt ud. Vi slukker slet ikke lysene, og så holder James og jeg vagt – to timer ad gangen skiftevis. Det går nok."

"Hvordan vi skal slippe herfra, det kan jeg slet ikke begribe. – Blot vi kunne leje et aeroplan og flyve lige tilbage til Ægypten."

"Nej den går ikke. – Hør, James!" Drengen var med et spring på benene og henne ved tebordet. "Du er en kvik fyr. Ser du – der må være en bagvej ind til hotelgården, og den må du prøve at finde. Se at gøre bekendtskab med en af chaufførerne i hotellet eller ude i garagen, de ved besked med smutvejene som regel. Og det skulle gå underligt til, om ikke én af dem taler engelsk. Jeg tror, vi må se at slippe bort i en automobil – men hvorhen, det er jeg skam ikke meget klar over endnu."

Da James var ude af døren, ryddede Peder bordet og spredte et Hellaskort ud. Med Marys hattenål som pegepind forklarede han hende vanskelighederne ved at komme ud af landet. Så længe de opholdt sig i Athen, var der dog en grænse for, hvad bankieren og hans hjælpere turde foretage sig. Mary kunne i

nødsfald søge beskyttelse hos gesandten; og så havde de jo vicomten, der aldrig ville svigte. Men så snart, de kom uden for hovedstaden, blev faren for overfald, udplyndring og mord overhængende. Rafaloudis ville næppe gyse tilbage for noget som helst; og han løb i virkeligheden slet ikke nogen risiko, så længe den nuværende tyskvenlige regering styrede Grækenland.

Peder sad med betænkelig mine og stoppede piben: Mary lænede sig tilbage i lænestolen og kastede ængstelige blikke mod sin ven. Gennem de åbentstående altandøre trængte en forvirret larm af menneskestemmer ind til dem. En larm der hvert øjeblik øgedes. Skrig og råb og skingrende fløjtehvin skar gennem luften; hestehove klaprede, automobilhorn tudede fælt. – Peder og Mary skyndte sig ud på altanen.

Fra alle de gader og veje, der mundede ud på den store træindrammede plads, strømmede tætte menneskesværme mod det gule slot. Foran midterportalens søjlerad stod den kongelige livgarde opmarcheret – maleriske kretensiske og albanesiske karle i mørkeblå snoretrøjer, struttende hvide skørter, snævre hoser og snabelsko; euzoner kaldes de. De lignede nærmest balletdamer, syntes Peder; men de så ellers krigerske nok ud med vældige snurbarter og blinkende bajonetter på geværerne.

I løbet af et kvarters tid var pladsen stuvende fuld af mennesker – mænd og kvinder og børn. Og næppe et af de mange tusinde væsener tav; de skrålede og råbte og sang; de svingede med hatte og viftede med tørklæder. Et musikkorps stemte i med den græske nationalsang, og menneskesværmen

sang med; luften ligefrem dirrede under tonerne af den bekendte og så begejstrende melodi.

En af hotellets tjenere kom op for at hente teanretningen, og da Peder spurgte, hvad dette masseoptog betød, trak grækeren ligegyldigt på skuldrene: det var noget, der hændte et par gange om ugen mindst. Kongen skulle hyldes og England pibes ud; tyske agenter i Athen lavede hele postyret, og athenienserne elskede for tiden den tyske kejser.

"Vi er i fjendeland, Mary," bemærkede Peder, da tjeneren havde forladt værelset. "Det dumme rak dernede ville rive os i stumper og stykker, om de fik tag i os."

"Lad os komme bort, Peder," bad Mary; "og lige meget hvordan det kan ske."

"Hallo – her er jeg!" James stod i døren. "Og nu skal I bare høre."

James kom ind og rapporterede, hvad han havde oplevet og opdaget, og hans meddelelser gav Peders tanker flugt og fart. Bøjet over landkortet på bordet målte han afstande op, noterede navne på byer og bjergpas, og samtidig studeredes den røde Baedecker grundigt. Det tog et par stive timer, men da gongongen lød første gang, manende hotelgæsterne til omklædning – for en halv time senere serveredes middagen – var planen lagt. Peder rejste sig, og på hans ansigt klarede det op med et stort smil.

"Nu har jeg gjort mit bestik; jeg tror vi klarer den, Mary." Hun så spørgende på ham, og James udbrød:

"Hvordan skal den skæres, kaptajn? Vi er morderlig spændt."

"I skal få det alt sammen senere. Nu klæder vi os om. Tag noget fint på, Mary – jeg trækker i smoking, og James tager sin

spejderdragt på. Boy får lov til at sidde med til bords i sin kurv. Vi skal have champagne og bare være glade."

"Festmiddag?" Mary smilede henrykt.

"Ja – og afskedsmiddag. Og spis godt af retterne, for det er ikke så helt sikkert, der falder god mad af de nærmeste dage."

James klappede i hænderne og lo. Så forsvandt han og Peder gennem badeværelset ind i deres eget fyrstegemak, og Mary pakkede sin bedste silkekjole ud af kufferten.

I hotellets tre spisesale var der den aften ikke noget muntrere selskab rundt om småbordene end ved det, hvor fjerde plads optoges af en lille abeterrier i sin gule kurv. Den smukke og glade unge englænderinde, den bredskuldrede, rødtoppede danske kaptajn og søspejderen med det araberbrune ansigt vakte alle de andre gæsters opmærksomhed. Ingen skulle ane, at netop det lille selskabs skæbne var truet af de største farer, og at nogle af hovedstadens mægtigste mænd just den aften lagde råd op om dets undergang.

Men da de tre venner atter stod i Marys værelse, svandt glæden og sorgløsheden fra deres ansigter. En meget alvorlig rådslagning blev holdt. Det første resultat deraf gjaldt vicomte de Beauregard. Han havde tilbragt aftenen i det franske gesandtskab, og dér blev han kaldt til telefonen. Marys klare stemme lød i hans øren: ville han hente hende næste formiddag ved ti-tiden og køre hende en lille automobiltur, inden det blev alt for gloende varmt?

Vicomten kunne ikke tænke sig noget herligere. Præcis kl. 10 ville han holde uden for hotellet. – "*Au revoir et dormez bien, mademoiselle!*"

Med et yderst tilfreds smil lagde franskmanden telefonrøret fra sig. Det samme gjorde Mary.

16. Det sidste eventyr

Det var nat endnu, en blygrå, tung og lummer nat. Intet vindpust satte pebertræernes fjerlette bladkroner i bevægelse, ingen lyd brød den dødlignende stilhed, der rugede over Grækenlands hovedstad.

"Fyrsteværelserne" oplystes kun af en svagtskinnende lampe. Det var netop muligt at skimte møblernes omrids og sengenes florlette moskitonet. Af og til bevægede et spøgelsesagtigt væsen sig lydløst gennem rummene – det var James i sin hvide sovedragt; han havde netop vagttørn. Nu og da stod han stille, strakte lemmerne og gabede voldsomt. Han var ganske umådelig søvnig af den nats vagt-om-vagt med afløsning hver anden time. James turde slet ikke sætte sig i en af de dybe lænestole eller smide sig i sofaen, for så var han vis på i samme sekund at falde i dybeste søvn.

Pludselig rungede fem klokkeslag fra den fjerne katedralkirke. James drog et lettelsens suk, lukkede døren til Marys værelse, skyndte sig ind og purrede Peder ud. Uden at tænde lys kom de i klæderne, fyldte dernæst James' rygsæk med et skønsomt udvalg af toiletsager, nogle få par strømper og lommetørklæder, en vel fyldt feltflaske, et sammenfoldet landkort samt Peders gode Zeisskikkert. Han selv fik lommerne godt fulde; under den tætknappede vest, fastgjort til en snor om halsen, hang hans svære amerikanske revolver, der så ofte havde været ham til nytte.

"Vent lidt her, James," hviskede Peder. Så listede han ind i Marys værelse for at sige farvel.

På tåspidserne nærmede han sig sengen. Så løftedes moskitoomhænget, Marys hoved og en udstrakt hånd kom til syne:

"Jeg var vågen hele tiden – jeg hørte jer godt begge to." Hendes stemme var så lav, at den knap var hørlig; Peder bøjede sig ned til hende og trykkede den udstrakte hånd. "Farvel, min allerkæreste ven," hviskede hun. "Gid det alt sammen må lykkes."

"Det skal nok gå, Mary." Han kyssede hendes hånd. "Blot ikke bange – og husk aftalen."

"Jeg husker hver en smule. Stol på mig." Hendes arm gled op over hans nakke, og hun trak ham ned til sig. "Kys mig, Peder – kys mig til afsked, min elskede ven."

"Å, Mary – –" det var, som skulle hans hjerte sprænges af lutter salighed og glæde. Han kyssede hende på mund og kinder "– – elskede, elskede Mary!"

Så tog hun hans hoved mellem begge sine hænder, så ham ind i øjnene og kyssede hans mund.

"På gensyn, min elskede helt!"

Det hvide net faldt ned om sengen, Peder stod helt forvildet og tog sig til panden; så gik han hurtigt ud af værelset og ind til James:

"Mange hilsener fra Mary – og lad os så komme afsted."

Med spejderdrengen som vejviser gik han ned ad den ene lange korridor efter den anden, indtil de nåede en snæver køkkentrappe, der førte langs bagsiden af huset ned til gården. Døren stod på klem, de smuttede ud. James ilede tværs over den mørke gårdsplads og gennem en lav gang, så stod de på en ret stor åben plads over for en lang træbygning, hotellets

garage. Lænet til en portstolpe og indhyllet i en grå regnfrakke sås en lille, tætsluttet skikkelse. Gløden i hans pibe lyste op.

"God morgen, Mike. – Alt vel?"

Det var James, der talte. Manden i regnfrakken stak en pegefinger op mod læderkaskettens skygge:

"All right."

Peder rakte nogle sedler frem:

"Her er de første fem hundrede drachmer. Men tag godt med benzin med, for turen bliver rimeligvis lang."

Mike tog sedlerne og nikkede:

"Der skal blive til trehundrede kilometer, sir; mere benzin kan jeg ikke skaffe."

"Godt. – Om en time ved Zappion."

"Det bliver 6:15. All right."

"Og luk os så ud."

Mike trak en elektrisk lygte op af lommen og lyste gennem den mørke garage, i hvis bagvæg en dør åbnede til den snævre gyde, der løber langs en høj rød mur bag de kongelige stalde. Endnu fire minutters gang gennem mørke gårde og forbi villahaver – så stod de på en bred boulevard med pebertræer på begge sider.

"Tag den første smøge på højre hånd," forklarede Mike, "og så igen den fjerde gade til højre indtil ud for det nye palæ. Det må de helst gå bag om, for euzonerne er svært nysgerrige. – 6:15 ud for Zappion."

Mike ventede ikke på svar. Han løftede pegefingeren til kasketskyggen, gjorde omkring og forsvandt.

Peder og James skridtede afsted i den angivne retning; deres fodslag gav genlyd i de menneskétomme gader.

Næppe havde døren lukket sig efter Peder, før Mary stod på gulvtæppet uden for sin seng. Hendes ansigtsudtryk skiftede fra jublende glæde til ængstelse, for nu hørte hun, hvorledes døren i det næste værelse forsigtigt åbnedes og lukkedes. Det betød jo, at Peder og James havde forladt hende for at kaste sig ud i et nyt vovestykke; og nu var hun ene tilbage.

Mary fik tøflerne på; så listede hun gennem badekammeret ind i Peders værelse og drejede nøglen om i døren ud til korridoren. Dér stod hans og James' kufferter og håndtasker, hans røde tøfler midt på gulvet, en opslået bog på natbordet – yndlingsforfatteren Jack Londons sidste novelle – og på skrivebordet Peders store guttaperkatobakspung. Den var stoppende fuld – mon han ikke havde glemt den?

Mary stak den til sig. Så trak hun gardinerne tæt for vinduerne, for nu begyndte det blege morgenlys at strømme ind. Og da det var besørget, listede hun tilbage til sin seng, krøb ind under moskitonettet og forsøgte at falde i søvn; hun havde jo endnu næsten fire timer for sig, inden det blev hendes tur til at forlade hotellet.

Og mærkeligt nok, hun slumrede virkelig ind. Da hun atter vågnede, var klokken ni; der bankedes hårdt på hendes dør.

Det var tjeneren. Han havde først søgt at vække herrerne ved siden af, men døren var låset, og ingen havde svaret.

Mary bestilte frokost til tre – seks æg temmelig hårde, koteletter, brød, smør og ost – også noget frugt. Der skulle dækkes til alle tre i hendes værelse.

Hun gik ind i badeværelset, tog sit bad og klædte sig på, og da det var besørget stod frokosten anrettet.

Det var ikke meget, hun spiste; men alle æggene, koteletterne, ost og smørrebrød og frugt pakkedes ind dels i Boys kurv, dels i hendes lille toilettaske. En termoflaske, tilhørende James, blev fyldt med indholdet af kaffekande, sukker- og flødeskål; det var godt at have en smule proviant med. Peders tobakspung blev ikke glemt. Og da klokken slog ti, stod hun rede til flugt, spejdende bag gardinet efter vicomten og hans automobil.

Han lod ikke vente på sig, og Mary skyndte sig ned. Den hvide støvkåbe over hendes venstre arm og skjulte håndtasken, en piccolo bar Boy i kurven foran hende ned ad trappen. Ved automobilen stod vicomten i raffineret flonelspragt og med en mægtig buket *La France*–roser i hånden.

Snart rullede de forbi slottet og det herlige Zeustempel, så drejede de ned ad den brede chaussé, der fører til Phaleron.

Peder og James havde fundet den rette vej og var nået forbi de store haver, der strækker sig bag det ny palæ. Det blev bygget til kronprins Konstantin, da han vendte tilbage fra Berlin med sin brud, kejser Wilhelms søster. Og dér blev han boende også efter at være blevet kronet som hellenernes konge.

Alt, hvad Peder foretog sig denne morgen, skete ganske automatisk. Han gik gennem gader og stræder, holdt udkig efter politibetjente og euzoner og svarede på James' mange spørgsmål; men det skete alt sammen mekanisk. Hans sind var kun fyldt af mindet om den unge pige, der nu lå ene tilbage i hotellet, og om den afsked de havde taget med hinanden. Nu var altså det vidunderlige sket – hun elskede ham og havde selv tilstået det. Mary og han var altså forlovet, selvfølgelig. Hun var rede til at blive hans hustru; han skulle leve hele livet sammen

med hende, den dejligste, den klogeste, den elskeligste pige på hele Guds velsignede klode. Blot han kunne holde det ud for bare lykke, blot han ikke blev helt tosset! Og bare den fordømte græker ikke fik al hans lykke forpurret ved en eller anden gemen rævestreg. Peder var ellers ikke ængstelig af sig; revolverkugler og den slags havde han aldrig før ladet sig imponere af. Men nu! Hvor ville han nødig dø, netop som lykken var vundet.

Å skidt, det gik nok; han klarede vel ærterne. Peder følte sig glad og sikker, og lige med ét greb han sig i at gå og fløjte *Vift stolt på Codans bølge*. James stirrede på ham, målløs af forbavselse.

Solen stod op, netop som stadion kom til syne. Strålerne brødes mod det mægtige sports-amfiteaters lange rækker af marmorbænke; det ligefrem skar i øjnene. Og vendtes blikket til højre, løftede Zappion sin tempellignende, snehvide marmorbygning lysblændende i den stærke stråleglans.

Peder så sig om. Her var jo stedet, hvor Mike med automobilen skulle give møde. Der var en halv times ventetid, og både han og James kunne nok trænge til lidt morgenmad. Så fik de øje på et beskedent traktørsted bag Zappion, hvor en morgenduelig græker og hans fede kone skurede bordplader og skyllede flasker. Peder var ikke længe om at gøre dem begribeligt, hvad det var han ønskede, og snart stod et bord dækket med æg, tyrkisk kaffe, frisk brød og en krukke dejligt duftende Hymettoshonning. Der var lige tid til at få hungeren stillet, så kom en pragtfuld hvidlakeret Daimler langsomt rullende forbi stadion og lige op mod Zappion. Dér standsede den, og Mike stak spejdende sit hoved ud under regndækket, der spændte over hele vognen. Et øjeblik efter havde de to

passagerer anbragt sig på bagsædet, Mike satte maskinen i gang, styrede først i retning af Hymettos' langstrakte bjergryg, derefter ad den gamle karrevej, som fører til Salamisbugtens strand. Dér ligger et gammelt stenhus, omgivet af faldefærdige mure og cypresser. Mange år tilbage var her en kro, hvor fiskere og smuglere holdt til. Nu havde en driftig gæstgiver bygget en skyggefuld terrasse ud til stranden og rejst nogle badehuse. Frisk skrabede østers og olieristede blæksprutter var stedets specialitet sammen med sherrygul, fyldig landvin fra Naxos. Om eftermiddagen, i de sidste to timer inden solnedgang, kommer athenienserne dragende til Phaleron strand for at forfriske sig med et bad, og så bliver der fuldt på terrassen. Ind til dette gamle strandhus kørte Mike sin hvide Daimler. Dér stod den godt i skjul, og stedet var mennesketomt.

Der var endnu et par timers ventetid; Peder og James fik snart smøget klæderne af sig og tog en svømmetur i det salte, varme havvand.

Ved ti-tiden blev maskinen atter sat i gang; ganske langsomt gled automobilen nu ad strandvejen i retning af Piræus, ind til det sted, hvor hovedvejen fra Athen ender. Knap hundrede meter derfra løber lange broer ud fra stranden, og ved enden af dem er bygget to store badeanstalter, én for herrer, en anden for damer. Tæt herved holdt automobilen stille, efter at Mike havde svunget den rundt. James hoppede ud og fandt efter nogen søgen et meterlangt bambusrør. Til enden af det fastgjorde han sit store højrøde halstørklæde. Så satte han sig hos Mike og stak signalet skråt ud under taget – det kunne man ikke undgå at se. Dér sad de ganske stille og ventede med maskinen godt i gang.

Imidlertid rullede Mary og vicomten ad Phaleron til. Mere end tyve minutter tager det ikke med nogenlunde rask fart at nå fra hovedstaden til Salamisbugten, men franskmanden gav sig god tid. Hver gang, én eller anden særlig smuk udsigt præsenterede sig, lod han automobilen holde; den unge englænderinde skulle dog have noget udbytte af køreturen. Særligt dvælede han ved det lille kapel, der – halvvejs mellem Athen og Phaleron – er bygget til minde om et mislykket mordattentat på kong Georg. Mary blev mere og mere nervøs. Hun vidste jo, vennerne ventede hende, og at det frem for alt gjaldt at komme afsted i en fart. Hun fik pludselig den frygteligste hovedpine, lænede sig tilbage med lukkede øjne og erklærede den eneste virksomme kur at være et søbad.

"Jeg har min badedragt med, vicomte. De har også godt af et bad. – Vi svømmer sammen i det dejlige varme vand; kunne det ikke være yndigt?"

Der var få ting, franskmanden hadede mere end søbade; men udsigten til en svømmetur med den bedårende englænderinde var for fristende. Chaufføren fik ordre til at sætte hastigheden op, og længe varede det ikke, før automobilen holdt ud for badeanstalten.

Mens Mary begav sig ud ad damebroen, trippede den forelskede vicomte ad herrebadene til. Han vinkede med sit sorte silkelommetørklæde og svingede med stråhatten. Men ikke så snart var han forsvundet, før Mary gjorde omkring, skyndte sig i land, fiskede støvkåbe, håndtaske og Boy i kurven ud af automobilen, hvorefter hun i fuld fart løb hen ad landevejen til den hvide Daimler med det røde signal.

Den franske chauffør så med undren efter hende. Han observerede, hvorledes signalet forsvandt, da damen var hoppet ind i den hvide automobil, og hvorledes Daimleren straks efter med betydelig fart jog afsted, så støvet næsten skjulte den. Så drejede vognen ind ad landet til og var borte. Franskmanden kløede sig i nakken og tændte en cigaret:

Hvad var den af? Det var jo den engelske admirals automobil – og han var rejst til Malta for to uger siden – hm, hm! – og Gud ved, hvad vicomten ville sige? Damen væk! – hm, hm, hm! De pokkers kvindfolk – men hvad kom det hele ham ved!

Peder og Mary sad med hinanden i hånden og lo i overstadig lykkefølelse, mens automobilen fløj hen ad landevejen med en fart, som havde Mike i sinde at sætte en hastighedsrekord. Det varede imidlertid ikke længe, inden vejens tilstand blev sådan, at kun langsom kørsel og den største agtpågivenhed overhovedet gjorde det muligt at komme frem. Og Mike, der var admiral Granvilles chauffør, og som havde ansvaret for den kostbare vogn under ejerens fraværelse, turde ikke løbe nogen større risiko, selv om hans irske samvittighed tillod ham at tjene de tusind drachmer, Peder havde tilbudt for en dags livlig kørsel.

Peder havde bestemt sig til at køre til Laurion og derfra forsøge at slippe bort med en sejlbåd eller hvad som helst, der ellers kunne tilbyde sig. Laurion er en lille mineby på den sydligste spids af Attika, og til dens havn kom jævnlig dampere for at hente en ladning sølv- eller blyerts. Han gik ud fra at Rafaloudis, så snart flugten blev opdaget, ville sætte alt ind på at bevogte vejene til Volo og Saloniki, for dér var jo det sikreste fristed for tyskfjendtlige elementer i Grækenland.

Peder sad med kortet foran sig og satte Mike ind i sine planer. Der var ingen ben i den ting, mente irlænderen. Han havde gjort turen til Laurion for en måned siden. Vejen var temmelig sløj den første halvdel, men så bedrede den sig.

De kørte videre langs Hymettos' sydlige fod. Oliventræer bredte sig på begge sider af vejen; så fulgte øde strækninger, hvor kun gedeflokke kunne finde føde; sjældent passeredes en fattig hytte eller en bonde på ryggen af et skindmagert æsel.

Mary havde just beredt Peder en uventet glæde. Han havde siddet med den tomme pibe i munden og "røget tørt"; og pludselig så han sin velspækkede tobakspung dukke op fra Marys håndkuffert. Det kan nok være, han blev glad, og der var kun en måde at udtrykke en så uhyre taknemmelighed på, nemlig i form af et kys. Men netop, som dette skulle iværksættes, vendte James sig om, stak hovedet ud under dækket og stirrede bagud, skyggende med hånden for øjnene:

"Hallo! – en automobil – og den har fart på!"

Alle vendte hovederne. Og ganske rigtigt, omtrent i to kilometers afstand kom en lang, lavtbygget Fiat svingende rundt om en høj og ned ad landevejen.

"Sæt fart på, Mike. – Den ser nederdrægtig farlig ud." Peder fik kikkerten for øjnene, men det var vanskeligt at observere noget, for Daimleren hoppede og stødte.

"Kender godt det gule asen," erklærede Mike. "Det er en af Cooks turistvogne. – den løber nederdrægtig godt på disse hersens veje."

"Hvor meget gør vi?" spurgte Mary.

"Så nær 45, og meget mere tør jeg ikke sætte den op til."

Landevejen sænkede sig mod en dal, gennem hvis bund løb et stenet og ganske tørt flodleje. En træbro af ikke alt for tillidvækkende konstruktion spændte mellem bredderne. Mike satte farten ned, da de nærmede sig, og det var øjensynligt, at den gule Fiat halede stærkt ind.

Da de forsigtigt krøb over broen, fik Peder lejlighed til at tage en observation.

"Så til hede – – –!" mumlede han.

"Er der noget galt? – Det skulle da ikke være bankieren?"

"Jo Mary, det er akkurat så galt som vel muligt. Det tykke bæst er efter os. Han sidder på bagsædet ved siden af en civilklædt herre. Forresten er der to uniformerede fyre foruden chaufføren, politibetjente rimeligvis. – Spænd i, Mike – alt det, den kan tåle!"

Nu gik det opad, temmelig stejlt, og det var ikke Daimlerens force at tage bakker. Fiatvognen åd sig nærmere og nærmere, det var kun et spørgsmål om fem eller ti minutter, så var de indhentet.

Peder knappede vesten op og smøgede revolversnoren over hovedet.

"Du vil da ikke skyde dem?" Mary greb ham angst i armen.

"Lad mig råde, Mary," kom det barskt fra Peder. Så bøjede han sig hen til Mikes øre. "Tag lidt fart fra maskinen og lad den anden komme os på siden til venstre. Bryd Dem ikke om, hvis der falder et skud eller to. Det er mig, der skyder, og ikke de andre."

Mike nikkede. Det var åbenbart, at han sagtnede farten, for den gule automobil nærmede sig nu med ængstende hast. Mary kunne gennem det lille ovale kighul i bagsmækken tydelig se

Rafaloudis' forhadte person. Han lænede sig forover, åbenbart for at hidse chaufføren op til endnu større fart. Nu rejste han sig op; begge hænder støttede mod forsædets ryg. Nærmere og nærmere kom den gule Fiat; nu krøb forenden forbi Daimlerens baghjul. Så lænede Peder sig ud, revolveren holdt han i den udstrakte arm. Nu gav han ild – tre, fire skud i hurtig rækkefølge, og efter det sidste lød en eksplosion, der fyldte Marys øren med henrykkelse.

"Spænd i, Mike, alt hvad den kan orke!"

Og Mike spændte i, mens et bredt grin bredte sig lige til hans udstående øren. Og Mary klappede i hænderne; den gule Fiat stod stille, tværs på vejen. Chaufføren og de to uniformerede fyre var allerede sprunget ud, Rafaloudis stod stadig oprejst i vognen, han truede med knyttet næve ad den hvide Daimler, der nu med fuld fart fløj over bakkens kam og forsvandt på den anden side.

"Den punktering giver os mindst fem minutters forspring, ikke Mike?"

"Ti allermindst."

"Det er lige, hvad vi behøver. Lad James tage styret, så skal jeg forklare min slagplan."

Peder forklarede, Mike hørte forstående efter, og mens det gik for sig, tændte Mary piben, som Peder havde længtes så meget efter hele morgenen. – Hvis han ikke fortjente alle de glæder, Mary kunne skaffe ham, så var der slet ingen i verden, der overhovedet fortjente noget som helst. *Hendes* helt!

Atter sad Mike ved styret, og Daimleren susede afsted, da vejen havde bedret sig betydeligt. Peder gav Mary og James ordre til at være rede til hurtig udrykning:

"Nu kommer vi forbi en lille landsby, der hedder Keratea eller sådan noget. Et par kilometer længere syd på deler landevejen sig. Den ene part løber videre til Laurion, den anden fører vest om bjergryggen og tilbage til Phaleron. Så snart vi når vejskellet, hopper vi ud, og lader Mike køre tilbage til Athen. Vi gemmer os."

"Og de andre følger efter Mike, mener du?"

"Rimeligvis – vi må tage chancen." Han fyldte nye patroner i revolveren og hængte den om halsen. "Tag rygsækken på, James; du må også bære Marys håndkuffert. Jeg skal sørge for Boy."

Nu fløj automobilen gennem landsbyen, så høns og sorte langtrynede svin forfærdede tog flugten. Afsted gik det vådere i fuld fart. Peder fik tegnebogen halet frem:

"Her er de andre 500, Mike – og to i tilgift. Jeg stikker dem ned i lommen. Og tak for turen!"

Mike grinede og nikkede. Så pegede han på en buskdækket høj forude:

"Der er stedet, sir. – Er De klar?"

"All right."

Bremsen skrattede, automobilen standsede, og ud sprang de tre flygtninge. De løb, alt hvad benene kunne bære dem, mod højen, standsede et øjeblik for at vinke tilbage til Mike, og forsvandt så mellem krat og kravl. Men da var allerede den hvide Daimler ude af syne.

Helt oppe på højens lyngklædte top, skærmet til alle sider ved en tæt krans af mørkegrønne tujaer, endte de flygtende deres vilde løb. Forpustede kastede de sig ned i den duftende lyng, Boy sprang ud af sin kurv og jog bjæffende rundt efter de store

hvide sommerfugle, der syntes at betragte den solfyldte plads som deres lovlige ejendom.

James kom hurtigt på benene igen. Han listede ud mellem tujaerne, forsigtigt spejdende over det omliggende land. Advarende løftede han hånden, Mary og Peder lyttede.

Ad landevejen hen mod højen kom fjenden farende. Den gule Fiat passerede højen i retning af Laurion, standsede så og vendte om. Ved skillevejen stod den atter stille. En hastig rådslagning blev øjensynlig holdt. Chaufføren pegede frem for sig, for dér havde han naturligvis opdaget Daimlerens dybe hjulspor i den sandede landevej. Afsted rullede automobilen og forsvandt.

"Gudskelov!" jublede Mary og slog hænderne sammen. "Det lykkedes!" Så greb hun Peders hænder: "Og det skal du have et kys for, du storartede Peder."

James stod med hænderne i bukselommerne, målløs af forbavselse over Mary og Peder, der uden at genere sig det ringeste kyssede hinanden tre, fire gange. Mary skottede hen til drengen og lo:

"Du skal også få et kys, James, for du har været en storartet fyr. Men jeg tør ikke, før Peder har givet lov."

"Så – hvad? Hvad kommer det ham ved?"

"Jo, for han er min forlovede."

"Er han? – Er kaptajn Most Deres for – forlovede?" James stammede i det og blev ildrød i hovedet.

"Det står til troende, James." Peder smilede lystigt. "Du kunne ellers gerne gratulere."

"Til lykke, Mary. – Til lykke, kaptajn Most." Han gav dem begge hånden. Så stod han lidt og så fra den ene til den anden:

"De er nok det eneste menneske, jeg ikke kunne blive misundelig på. Jeg synes – jeg synes, De fortjener det dejligste, der er til at få på jorden."

"Tak, James." Mary fik tårer i øjnene. Hun lagde armen om drengens hals og gav ham det lovede kys. Så skyndte hun sig hen til det sted, hvor håndtasken og Boys kurv lå.

"Nu skal I se, hvad jeg har til jer. – Frokost fra i morges: æg og koteletter og kaffe i termoflasken – –"

"Storartet – du er et helt geni, Mary!" erklærede Peder.

"Men lad os skynde os lidt; vi er jo ikke helt på den sikre side endnu."

Kap Sunion er Attikas sydligste forbjerg; på dets top rejstes i ældgamle tider Poseidontemplet, et af de skønneste og mest maleriske i Grækenland. Ægæerhavets bølger skummer om dets fod.

I modsætning til de fleste andre tempelruiner, som tiderne har gulnet, står Poseidons skønne søjlerækker endnu så jomfruelig hvide som den dag, de blev rejst.

I en lille bugt, der skærer ind bag forbjergets østlige side, dølger sig en beskeden fiskerflække. En snes småhuse, bygget af sten og af marmor fra tempelruinen, står i halvkreds rundt om bugtens sandede bred; og i læ for nordlige og vestlige vinde ligger to små kystsejlere for deres ankre, tomastede og hvidmalede, som skik er langs Hellas' kyster, og med de lange, slanke ræer pegende skråt op mod himmelen.

Det er hen på eftermiddagen; den dybeste fred hviler over den solfyldte bugt. I småhavernes skygge sidder fiskerkoner og spinder, mens børnene sopper i strandvandet og fanger krabber. På skibenes dæk ligger sømændene og sliber sig en

eftermiddagsskraber med de strikkede spidshuer trukket ned over øjnene.

Pludselig brydes stilheden. Fra klippeskråningen under templets fod høres stemmer og hovslag mod den stenede sti. En lille karavane kommer til syne – tre muldyr med store klodsede tværsadler. En mand, en ung pige og en halvvoksen dreng kommer lidende ned mod den lille bugt, og i spidsen for karavanen skrider en ung bondeknøs med en lang stav i hånden.

Bondeknøsen råber og svinger med staven, fiskerkonerne vinker tilbage og råber "Ohé! – Odysseus ohé!" Matroserne på skibene springer op og skygger for øjnene: Hvad, det er jo Odysseus, kroværtens søn i Eugasteria. – Og det er vel englændere, de tre på muldyrene. Mon de vil ud og sejle? Den hvidskæggede, enøjede skipper på den største af de to kystklippere, gamle Herkules Hadjimanos, får straks færten af forretning. Han firer sin svære krop ned i den lille jolle og vrikker i en fart mod strandbredden.

Vist var der forretning, fin forretning! Gamle Herkules havde i unge dage sejlet med engelske skibe; han og Peder kunne dejligt snakke sammen, og der var ingen vrøvl med betalingen: hundrede drachmer om dagen for de tre passagerer. Mad sørgede de selv for – måske det blev en uge, rimeligvis to. Lystsejlads mellem øerne. Den eneste betingelse var, at de kunne komme afsted med det samme.

Fiskerkonerne fik travlt. Tre madrasser og nogle tæpper blev hentet ud af husene, et par store sivomspundne foglietter med dybrød landvin fra Ægina; mægtige sigtebrød, æg og honning; og i en fart skulle det gå. Den rødhårede *inglese* – lord måtte

han mindst være – strøede med pengesedlerne, damen lo uafbrudt og gav børnene småskillinger, og den ganske unge mand stod allerede på dækket af den lille skonnert og hjalp de to matroser med at gøre sejlene los og hejse ræerne. Aldrig havde der været sådan en forstyrrelse i fiskerlejet.

Og næppe var en time forløbet, før passagererne stod ombord med køjetøj, proviant og det hele. Ankeret blev lettet, en bliden bør fyldte de store, spidse sejl, og med den hvidskæggede Herkules Hadjimanos ved roret stod skibet fra bugten mod syd ud i det ægæiske hav med kurs mod den navnkundige ø Melos.

Tre dage og nætter varede den dejlige lystsejlads. Hver aften stak skipperen båden ind til kysten af en eller anden vidunderlig ø, for vinden døde ganske hen ved solnedgang. Så roede de tre flygtninge i land med jollen, gik en herlig tur langs stranden og tog sig et bad i det lune saltvand, mens månen gød sit milde, hvide lys over den spejlblanke havflade og over øens fantastiske klippeformationer.

Tre dage fulde af fred og lykke for Peder og Mary. De udkastede fremtidsplaner, de fortalte hinanden om fortidsminder, de dvælede i det kærlighedsfyldte nu. Deres eneste bekymring var, at George endnu sad i den fæle arrest og med spænding ventede på resultatet af ekspeditionen. Kunne de overhovedet få Herkules til at sejle dem helt ned til Alexandria, og hvor længe ville en sådan sejlads mon vare?

Den tredje dags eftermiddag tonede en stor og bjergfyldt ø op over den disede horisont, det var Melos. En frisk nordvestlig brise fyldte sejlene, og snart kunne øens enkeltheder skelnes.

Ret forude hævede sig to klipper med gamle ruiner på deres top; imellem dem skar en dyb og bred bugt ind langs stejle bjergsider, og allerinderst skimtedes hvide huse og en kuplet byzantinsk kirke. På bugten lå opankret nogle små kystsejlere og en sortskroget lille damper, og imellem dem tegnede sig den lave skibsside af en torpedojager, fra hvis hæk det engelske orlogsflag bølgede.

"Vi har minsandten haft lykken med os," udbrød Peder. Han stod arm i arm med Mary i stævnen. "Og dér har vi igen en chance. Jeg er da sikker på, chefen sætter os i land i Alexandria, når han hører, hvad vi kommer med."

"Sæt, det er den samme destroyer, vi mødte dengang vi havde vædret tyskeren. – Jeg gad se Tommys ansigt!"

"Du hellige Buddha!" lød James stemme bag dem, og de brast i latter.

Herkules fik besked om at gå lige agten om torpedojageren, så langsomt som muligt, og ankre tæt ved. For affirede skøder strøg båden sagtelig ind i bugten.

De var nu krigsskibet ganske nær. Der var ikke meget mandskab at se på dækket, men helt agter tæt ved flagspillet sad den vagthavende officer i en rørstol, røg en pibe og døsede.

Han rejste sig, tog piben ud af munden, gabede og kløede sig under den hvide kasket; så lænede han sig dovent mod rælingen og betragtede med største ligegyldighed den lille hvidmalede kystklipper, der nu strøg forbi ham i knap en halv snes meters afstand. Så lød pludselig Marys glade stemme:

"Hallo, Tommy – alt vel?"

Det gav et sæt i den lille løjtnant, og piben faldt ud af hans mund:

"Du gloende Brahma! – Mary! – Det *kan* da ikke være dig!"

"Goddag, Maxwell!" hilste Peder.

"Og kaptajn Most! – Hvad pokker – – er I på bryllupsrejse?"

Mary lo:

"Send en båd efter os, Tommy, så skal du få hele forklaringen."

Det var Tommy klar til. Næppe havde skipper Herkules fået ankeret i bund og strøget sejlene, så lå destroyerens båd på siden.

Få minutter efter stod de tre flygtninge frelst på det engelske krigsskibs dæk med hele bagagen, Boys kurv indbefattet.

Abeterrieren galopperede rundt om det åbentstående skylight og bjæffede henrykt, og fra kahytten kom chefen farende, med forbavselse malet i det raske, vejrbidte ansigt.

Der blev en præsentation, en udspørgen, en fortællen, så den ene sætning faldt over den andens ben. Så brød den praktiske Mary pludselig af:

"Vil De gøre mig en meget stor glæde, kaptajn?"

"Hvad som helst, miss Strong. – De er chef på skuden."

"Jeg har ikke smagt te i fire dage – jeg længes så umådeligt. Og når vi sidder hyggeligt med tekopperne og det hele, så skal jeg fortælle Dem et eventyr, som De nok vil lytte til. – Får vi kiks med smør på? Som jeg glæder mig!"

Straks efter var to hvidklædte stewarder ivrigt beskæftiget med at arrangere tebordet på agterdækket, og i en ubegribelig kort tid stod alt, hvad der var af officerer på skibet, rundt om Mary og Peder og blev forestillet. Men først, da hun havde tømt to kopper dejlig stærk te, spist et utal af kiks med smør på og fået ild i en af chefens bedste cigaretter, tog Mary fat på

beretningen om røverekspeditionen. Den eneste, der afbrød hendes foredrag, var Peder, og det skete, når han syntes, hun roste ham for stærkt. Og da Mary tav, var det chefen, der tog ordet:

"Dampen op, maskinmester – så hurtigt som muligt. – – Maxwell, giv signal: Alle mand ombord. Klar til at gå til søs." Så lænede han sig over mod Mary: "Min kahyt er Deres, til vi når Alexandria. De, kaptajn Most og James, kan bo i gæstelukafet om styrbord. Vi spiser klokken otte, og dér får jeg lejlighed til at sige adskilligt, som jeg har på hjerte. – – Blot én ting: hvor i alverden skjulte De dokumenterne?"

James langede ud efter Boy s gule kurv, løftede det bløde bundhynde og rakte det til chefen. Med undren vendte og drejede han tingesten. Så trak Peder sin tollekniv, snittede puden op, stak hånden ind og afslørede den slidte krokodilleskinds portefølje.

Der rejste sig en stormlatter rundt om tebordet.

"Genialt!" udbrød chefen. "Og det var mere end den fordømte Rafaloudis kunne klare. Hvem fandt på det?"

"Naturligvis – Mary!" svarede Peder. "Hun er det mest – –"

"Peder, Peder!" Hun løftede hånden advarende. "Det er en gammel og gylden regel: Man skal aldrig rose sin tilkommende kone – når hun selv hører på det."

Næste morgen stod de igen på vesthavnens lange stenmole, hvor de for knap en uge siden var gået ombord i *Eastern Girl*. Knap en uge! Det forekom Peder, at jorden måtte være trillet rundt mindst hundrede gange. – Alt det han havde oplevet!

Destroyerens chef og alle hans officerer fulgte deres gæster til stationen, og Tommy lovede at sende general Strong et

eksprestelegram om ankomsten og om det lykkelige resultat af ekspeditionen.

Så rullede de bort. Kupéen var fyldt med bagage, med et utal af aviser og buketter.

Toget sneglede afsted, syntes James. Afvekslende dækkede han sig bag avisen eller legede med Boy. – Det er ikke helt morsomt at være tredje hjul på en gig! – Utroligt hvad sådan et par forlovede kan have at snakke om!

Nå, alting får en ende – også jernbaneture mellem Alexandria og Cairo. Endelig rullede toget ind på stationen, og Mary bøjede sig spejdende ud af vinduet for at vinke til sin fader. Men i stedet for ham fik hun øje på en høj, slank, khakiklædt officer. Han stod med hænderne på ryggen og lod øjnene løbe langs vognrækken.

"George! – Men George – er det virkelig dig?" Mary strakte jublende armene ud. "Er du fri? Vi har jo alle papirerne!"

George åbnede kupédøren, og Mary hang om hans hals. Så gav han Peder og James et varmt håndtryk.

"For tre dage siden skød Charles Spencer sig. Og på hans bord lå et brev til generalstabschefen med fuld tilståelse." Georges stemme rystede lidt, og hans ansigt udtrykte dyb smerte. "Der var dog noget af en gentleman tilbage i min fordums ven. Så blev jeg fri og udnævnt til oberstløjtnant. Og nu sidder Peders ven, Jussuf Terim Pasha, i fængsel."

"Så var vores røverekspedition helt til ingen nytte, Mary." Peders skuffelse var stærkt udpræget.

"Helt til ingen nytte? Nu er du virkelig meget utaknemmelig." Marys stemme lød bebrejdende, men hendes øjne lo. Så vendte

hun sig til sin broder. "George, vil du straks ønske mig til lykke og Peder med."

Georges ansigt klarede op, og han strakte hænderne ud:

"I to storartede mennesker! – Jeg ønsker jer al mulig lykke! Det kalder jeg en glæde oven på så megen elendighed. Kom nu hjem, far længes ganske forskrækkeligt efter jer begge to."

Der kan siges meget ondt om verdenskrigen – ganske umådelig meget – men én ting må erkendes: den satte fart i begivenhederne, store som små, og desuden fejede den meget snobberi ud i skarndyngen, hvor den slags hører hjemme.

Hvordan Peder Most, kaptajn på petroleums-tankdamperen *Svendborg*, søn af en fattig svendborgfisker, var blevet modtaget i fredstid af general sir Michael Strong som hans eneste datters frier, det er ikke værd at spekulere over. Nu var det altså krigstid, og Peder blev for anden gang i løbet af en måned dagens helt i Cairo – det gør jo altid en forskel.

Generalen tog imod ham, som var han *peer of England*.

Allerede næste aften blev bryllupsdatoen fastslået. Det var efter en velkomstmiddag i Marys hjem, og tvillingerne var de eneste gæster. Alle sad på verandaen, drak kaffe og røg cigaretter, mens den sølvblanke måne gød sit trylleskær over villaens marmor og havens palmer.

"Når skal I giftes, Mary? Det bliver vel krigsbryllup?" Det var Eva, der på sin djærve måde smed spørgsmålet tværs over kaffebordet til veninden.

Mary rømmede sig lidt, og Peder blev rød i hovedet.

"Vi har ikke talt om det endnu. Peder tænker på at gøre en tur til New Orleans, og når han så – –"

"I må jo være tossede! Vente – når det er krig! Sæt Peder bliver torpederet – eller at du får tyfus og dør, inden han kommer tilbage!"

Der blev en lille pause.

"Det er jo en risiko, Peder," kom det lidt tøvende fra Mary.

"En nederdrægtig stor risiko," slog Peder fast. "Og hvis Mary – og naturligvis svigerfader – ikke har noget imod – hm! – Jeg skulle jo gerne afsted én af de første dage i næste måned."

"Om fjorten dage." Mary lo. "Så bliver det krigsbryllup – hvad far?"

"Det skal blive til, hvad I bestemmer, Mary. Jeg har ikke nej i min mund, når du og Peder beder om noget."

Og krigsbryllup blev det – det gladeste der nogensinde er fejret i Cairo!

Om "Peder Most"

Forfatter: Walter Christmas (1861-1924)
Originaltitler og anvendte udgaver:

Peder Most – Fortælling. Gyldendalske Boghandels Forlag København 1901.
Denne udgave efter: Walter Christmas: *Peder Most.* Fortælling. Tredje Oplag, Gyldendalske Boghandel – Nordisk Forlag, Kjøbenhavn og Kristiania, 1912.
Forside: *Et sejlskib ligger i havn: Barkentinen* Elisabeth *af Marstal på bedding i Marstal Havn.* Ukendt kunstner. Billedet er venligst stillet til rådighed af Erik B. Kromann, Marstal Søfartsmuseum.

Styrmand Most: Fortælling. Gyldendalske Boghandel København 1903.
Denne udgave efter: Walter Christmas: *Styrmand Most.* Fortælling. Fjerde Oplag, ellevte til femogtyvende tusinde. Gyldendalske Boghandel – Nordisk Forlag. Kjøbenhavn og Kristiania 1919.
Forside: Efter Winslow Homer (1836-1910): *Eight Bells* (1886).

Kong Peder. Gyldendalske Boghandel – Nordisk Forlag København 1904.
Denne udgave efter: Walter Christmas: *Kong Peder.* Fortælling. Tredie oplag. Gyldendalske Boghandel – Nordisk Forlag, Kjøbenhavn og Kristiania 1919.

Forside: Efter Helen Thomas Dranga (1866-1940): *Portrait of a Polynesian Girl* (ca. 1910).

Paa Livet løs – Den sidste Peder Most Fortælling. Gyldendalske Boghandel – Nordisk Forlag København 1906.

Denne udgave efter: Walter Christmas: *Paa Livet løs.* Fjerde Peder Most Fortælling. Tredie Oplag. Gyldendalske Boghandel-Nordisk Forlag Kjøbenhavn – Kristiania – London – Berlin, 1924.

Forside: Efter William Hodges (1744-1797): *The Warboats of Otaheite* (1777).

Peder Most paa Krigstien. Fortælling for Ungdommen af Walter Christmas. Gyldendalske Boghandel – Nordisk Forlag – Kjøbenhavn – Kristiania – Berlin – London 1921.

Denne udgave efter: Førsteudgaven

Forside: Efter Willy Stöwer (1864-1931): *Versenkung eines feindlichen bewaffneten Truppentransportdampfers durch deutsches U-Boot im Mittelmeer* (1917).

Redigeret af: Kim N. Jensen

Forside: Efter postkort af (dansk?) fragtskib i havn i Kristiania (1913)

978-87-7628-095-6

2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN ISBN 978-87-7979-337-8.

www.ebib1800.dk